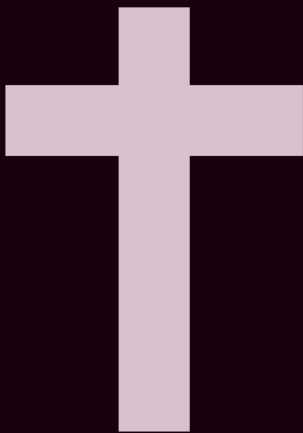

Ooratha Caaquwaa

New Testament in Dawro (ET:dwr:Dawro)

Ooratha Caaquwaa

New Testament in Dawro (ET:dwr:Dawro)

copyright © 2011 The Word for the World

Language: Dawro

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Contributor: The Word for the World Ethiopia

Dawro New Testament

The Word for the World International

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-12-29

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022
5b570ff5-a6e8-534a-b573-14968b5f3d71

Contents

Maatoossa	1
Marqgoossa	60
Luuqaasa	98
Yohaannisa	159
Kiitetteeddawanttu Oosuwaa	202
Roome	257
1 Qoronttoosa	282
2 Qoronttoosa	305
Galaatiyaa	320
Efesoona	329
Piliphphisiyoosa	338
Qolaasiyaasa	345
1 Teselonqqiyaa	351
2 Teselonqqiyaa	357
1 Ximootoosa	360
2 Ximootoosa	367
Tiita	372
Pilimoona	375
Ibraawe	377
Yayiqooba	395
1 Phexiroosa	401
2 Phexiroosa	407
1 Yohaannisa	411
2 Yohaannisa	417
3 Yohaannisa	419
Yihudaa	421
Saxaa	424

Maatoossi Xaafeedda Mishiraachchuwaa Qaalaa Geluwaa

Maatoossi xaafeedda mishiraachchuu, Yesuusi yaana geetettiyaa hi-dootay kase odetti utteedda dhaliyaa gidiyaawaanne Xoossay kase Eca Caaquwaan bare asaassi immeedda hidootaa qaalaa poleeddawe Yesuusa bagganna gidiyaawaa odiyaa mishiraachchuwaa qaalaa oyqqeeddawaa. Ha mishiraachchuwaa qaalay Yesuusi untuntu gidдон yelettiide dicceed-dawe Ayihudatu xalalaassa gidennaan, alamiyaa ubbaan de7iyaa asaassa.

Maatoossi xaafeedda Mishiraachchuwaa Qaalay daro akeekan xaafet-teedda maxaafaa. Yesuusa yeletan doommiide, I xammaqetteeddawaanne I paacetteeddawaa odi simmiide, Galiilaan I qaalaa odeeddawaa, tamaris-seeddawaanne hargganchchatuwaa patheeddawaa odee. Hewaappe kaal-liide Yesuusi Galiilaappe Yeerusalaame beeddawaanne I ha alamiyaan gami77eedda wurssethaa saaminttan haneedda yewatuwaa qonccissee. Hewanttukka I kaqettowaa, hayqqeeddawaanne denddeeddawaa odiino.

Ha Mishiraachchuwaa Qaalay Yesuusa, Xoossaa higgiiyaa bilethaa immanaw maatay de7iyaawaanne Xoossaa Kawutethaaba erissiyaa wolqqaama tamarissiyawaa oothiide shiishsheedda. A timirttiyaappe dariya baggay, dumma dumma ogiyaan giigetteedda ichcheshu saan shaakettee.

1@ Xoossaa kawutethaan de7ana asaa eeshshaa, oosuwaa, maataanne wurssethaa qaadaa odiyaa Deriyaa Bolla Timirttiyaa (Mat 5:1-7:28).

2@ Tammanne laa77u Yesuusa kaalliyawanttu Mishiraachchuwaa Qaalaa tamarissanaw beedda wode untuntu imetteedda kaaletuwaa (Mat 10).

3@ Xoossaa kawutethaaba tamarissishshin shiiqeedda dumma dumma leemisatuwaa (Mat 13).

4@ Yesuusa kaalliyawanttubaa billi odiyaa timirttiyaa (Mat 18).

5@ Ha77i wodiyaa wurssethaanne Xoossaa Kawutethaa yuussaa xeel-lyiawaan imetteedda timirttiyaa (Mat 24-25).

Shemppatuwaa Ubbatuwaassi Imetteedda Qantha Qofatuwaa

Yesuusi Kiristoosa guyye zerethaanne yeletaa (1:1-2:23)

Xammaqiyaa Yohaannisa oosuwaa (3:1-12)

Yesuusi xammaqettowaanne paacettowaa (3:13-4:11)

Yesuusi oosuwaa Galiilaan doommowaa (4:12-18:35)

Yesuusi Galiilaappe Yeerusalaame boowaa (19:1-20:34)

Yeerusalaameninne izi yuushshuwaan Yesuusa wurssethaa saaminttaa (21:1-27:66)

Nu Godaa Yesuusa dendduwaanne qonccethaa (28:1-20)

*Yesuusi Kiristoosa Yeletaa Maaraa
(Luq 3:23-38)*

¹ Hawe Daawita zariyaanne Abraahaame zare gideedda Yesuusi Kiristoosa yeletaa odiyaa maxaafaa.

² Abraahaame, Yisaaqa yeleeedda; Yisaaqi, Yayiqooba yeleeedda; Yayiqoobi, Yihudaanne A ishatuwaa yeleeedda. ³ Yihuday Ti7imaarippe Paa-reesanne Zaraahaa yeleeedda; Paareese, Hexiroona yeleeedda; Hexiroone, Raama yeleeedda. ⁴ Raame Aminadaaba yeleeedda; Aminadaabe, Na7asoonaa

yeleedda; Na7asoone, Selimoona yeleedda. ⁵ Selimoone, Ra7aabo geetetiyyaa mishirattippe Boo7eeza yeleedda; Boo7eezi, Uruuto geetetiyyaa mishirattippe Iyyoobeeda yeleedda; Iyyoobeede, Issey yeleedda. ⁶ Issey Kaatiyaa Daawita yeleedda.

Kaatiyaa Daawite, Ooriyaa machchattippe Solomona yeleedda. ⁷ Solomone, Robi7aama yeleedda; Robi7aame, Aabiyaa yeleedda; Aabiyay, Aasaafa yeleedda. ⁸ Aasaafe, Yoosaafeexa yeleedda; Yoosaafeexe, Iyyooraama yeleedda; Iyyooraame, Ooziyaana yeleedda. ⁹ Ooziyaane, Iyyoo7aataama yeleedda; Iyyoo7aataame, Akaaza yeleedda; Akaaze, Hizqqiyaasa yeleedda. ¹⁰ Hizqqiyaase Minaasa yeleedda; Minaase, Amooxa yeleedda; Amooxe, Iyyoosiyaasa yeleedda. ¹¹ Isra7eeliya asay omodettiide, Baabiloone gadiya beedda wode, Iyyoosiyaase Ikkoniyaananne * A ishatuwaa yeleedda.

¹² Baabiloone omodduwaappe guyyiyan, Ikkoniyaananne Salaatiyaala yeleedda; Salaatiyaale, Zerubaabeela yeleedda. ¹³ Zerubaabeeli, Abiyuuda yeleedda; Abiyuude, Eeliyaaqeema yeleedda; Eeliyaaqeemi, Azooraa yeleedda. ¹⁴ Azooraa Saadooqa yeleedda; Saadooqe, Akiima yeleedda; Akiime Eliyuuda yeleedda. ¹⁵ Eliyuude, Ali7aazara yeleedda; Ali7aazare, Maataana yeleedda; Maataane, Yayiqooba yeleedda. ¹⁶ Yayiqoobe, Kiristtoosa geetetiyyaa Yesuusa yeleedda Mayraamo oochcheedda Yooseefa yeleedda.

¹⁷ Simmi yeletay ubbay Abraahaamoppe Daawita gakkanaw tammanne oyduu yeleta; Daawiteppe doommiide, asay Baabiloone gadiya omodettiide beedda wodiya gakkanaw tammanne oyduu yeleta; asay Baabiloone gadiya omodettiide beedda wodiyaappe Kiristtoosi † yeletteedda wodiya gakkanaw tammanne oyduu yeleta.

Yesuusi Kiristtoosa Yeletaa

(Luq 2:1-7)

¹⁸ Yesuusi Kiristtoosa yeletay hawaa mala; A daaya Mayraama Yooseefoo ooshetta qashetta uttaaddu. He wode Yooseefonna gakettennaan de7aadde, Geeshsha Ayyaan shahaaraaddu. ¹⁹ Izo giigissi wotheedda Yooseefo xillo asa ‡ gideedda diraw, izo kawushshanaw koyyibeenna; iibaa qonccissennaan izo agganaw qoppeedda. ²⁰ Shin I hewaa qoppishshin, Godaa kiitanchchay akumuwan § aananna gakettiide, “Daawite na7aa Yooseefoo, Mayraama Geeshsha Ayyaan shahaareedda diraw* izo akkanaw yayyoppa. ²¹ Iza attuma na7aa yelanawunnu; neenikka, I asa nagaraappe ashshiyaa diraw A sunthaa Yesuusa gaade xeesanaassa” yaageedda.

²²⁻²³ Qassi Goday nabiya bagganna, “Wodoratta shahaaranawunnu; na7aakka yelanawunnu; A sunthaykka Ammaneela geetettanawaa”

1:5 Uru 4:18-22; 1Od 2:13-15 * **1:11** Hewaa guussay, Yo7aakina giyawaa; qassi payduwaa 12 de7iyaawookka bilethay ittuwaa.

1:11 2Ka 24:14-15; 2Od 36:10; Erm 27:20 † **1:17** Kiristtoosa, giyaawe Griike qaalaana gidooode, Mesih guussay Ibraayisxxe qaalaana gidiide laa77uwaa bilethaykka “Oketteeddawaa” guussaa. ‡ **1:19** Yooseefo xillo asa giyaa qofaw heezzu ogiyaan bilethay imettana danddayee: 1@ Xoossaabaw ubbaw eeno giide azazettiyyaa asa; amaliyaa lo77o asa. 2@ Garaa (garetanchchaa). 3@ Lo77uwaa. Hewaa guussay, ubba kaalla lo77obaa oothiyyaa asa guusaa. § **1:20** Akumuwan guussay, cookka go77enna akumuwaa gidennaadan Ayihudatuwaa akumuwaa guussay, Xoossay likke qoncciyaa ogiyaa. *

1:20 Geeshsha Ayyaan shahaareedda diraw, guussay iza hawaa gakkanaashshin yelettanaadan naagiyyaa Na7ay, Xoossaa Geeshsha Ayyaanaappe yee guussaa. **1:21** Luq 1:31

yaageeddawe polettana mala, hawe ubbay haaneedda; “Ammaneela” yaagiyaawe, “Xoossay nuunanna de7ee” yaagiyaawaa.

²⁴ Yooseefo gemi77ishuwaappe beegottiide, Godaa kiitanchchay barena azazowaadan, Mayraamo bare golle afeedda. ²⁵ Shin na7ay yelettana gakkanaw Yooseefo izikko shiiqibeenna; qassi na7aakka Yesuusa giide suntheedda.

2

Awayfi Doliyaa Baggappe Yeedda Xoolinttiyaa Paydiyaa Asatuwaa

¹ Yesuusi Yihudaa gadiyan Beeteliheeme geetettiyaa katamaan Heroodise kawutiide de7iyaa wode yeletteedda; hewaappe guyyiyan, xoolinttiyaa paydiyaa asay* awayfi doliyaa baggappe Yeerusalaame yiide, ² “Ayihooda kaatiyaa gidanaw yeletteedda na7ay haqan de7ii? Nuuni awayfi doliyaa bagganna kaseedda A xoolinttiyaa be7iide, aw goyinnanaw yeeddo” yaagiide oochcheeddino.

³ Kaatiyaa Heroodise, hewaa sisiide dagammedda; Yeerusalaamen de7iyaa asay ubbaykka wozanaa bayeeddino. ⁴ Heroodise qeesatuwaa kaappatuwaa ubbatuwaanne Muse higgiiyaa tamaarissiyaawantta xeesiide, “Kiristtoosi haqan yelettanddeessha?” yaagiide oochcheedda.

⁵⁻⁶ Unttuntu zaariide, “Yihudaa gadiyan Beeteliheeme katamaan yeletanawaa. Nabii,

‘Yihudaa gadiyan de7iyaa Beeteliheeme,
neeni Yihudaa gadiyan de7iyaa woliqqama katamatuwaappe
laafakka.

Isra7eeliya mooddiyaawe neeppe kesanawaa’
giide xaafeedda” yaageeddino.

⁷ Hewaappe kaalla, Heroodise awayfi doliyaa baggappe yeedda asatuwaa geeman xeesiide, xoolinttii untunttoo beetteedda wodiya untuntuppe geeshshiide ereedda. ⁸ Yaatiide Beeteliheeme untuntta yeddiidde, “Bide na7aa loythi koyyite; A demmeedda wode taanikka baade aw goyinnanaadan, taan akka erissite” yaageedda.

⁹ Unttuntu kaatii geeddawaa sisi biidde ogiyaan awayfi doliyaa bagganna untunttu kase be7eedda xoolinttiyaa be7eeddino; na7ay de7iyaasaa gakkiiide eqqana gakkanaw, xoolinttii untuntta kaaletheedda. ¹⁰ Unttuntu he xoolinttiyaa be7eedda wode, zaway bayinna daro nashechchaa nashetteeddino. ¹¹ Golle geliide, na7ay bare daayi Mayraaminna de7iyaawaa be7eeddino; gulbbatiide aw goyinneeddino; hewaappe kaalla, barenttu saaxiniyaa dooyyiide, worqqaa, ixaanaanne kawaraa † aw imotaa shishsheeddino.

¹² Unttuntu Heroodisakko simmenna mala, Xoossay akumuwan untuntta, “Hinttena erite” giina hara ogiyaanna barenttu gade simmeeddino.

Gibxe Betussaa

¹³ Unttuntu beeddawaappe guyyiyan, Godaa kiitanchchay akumuwan Yooseefo beettiide, “Heroodise na7aa wodhanaw koyyiya diraw, dendaade na7aanne A daayo akkaade Gibxe gadiyaa beta; taani new odana gakkanaw, yaani de7ashsha” yaageedda.

1:22-23 Isa 7:14 **1:25** Luq 2:21 * **2:1** Xoolinttiyaa paydiyaa asaa guussay, eretteedda maaraa bilethaan eranchcha asatuwaa guussaa. **2:5-6** Mik 5:2 † **2:11** ixaanaanne kawaraa: Ixaanay, maaddiyaa dhiilliyaa gidiide, tamaan yeggiyaa wode sawanaassa; kawaraykka sawoo maaddiyaa dhiilliyaa gidiide shittuwaadan maaddee.

14-15 Yooseefo qamma dendiide, na7aanne A daayo akkiide, Gibxe gadiyaa beedda; Goday nabiyaa bagganna, “Taani ta na7aa Gibxe gadiyaappe xeesaaddi” yaageeddawe polettana mala, Heroodise hayqqana gakkanaw I yaani de7eedda.

Heroodise Qeeri Naanaa Wodhisseedda

16 Hewaappe guyyiyan, Heroodise awayfi doliyaa baggappe yeeddawanttu barena cimmeeddawaa ereedda wode, daro hanqqettiide, xoolintii kase beeteedda wodiya untuntuppe siseeddawaadan, wottaaddaratuwaa yeddiide, Beeteliheemeninne yuushshuwaan de7iyaa laa77u laythaa attuma naanaanne laa77u laythaappe garssanna de7iyaa attuma naanaa ubbaa wodhisseedda.

17-18 Nabiyaa Ermiyaasi,

“Yeekuunne zilassay Raama geetettiyaa katamaan sisettedda;

Raaheela bare naanaw yeekkaw.

Untunttu hayqqidiggo diraw,
agga giina, aggennaan ixxaaddu”
giide odeeddawe poletteedda.

Gibxeppe Simaa

19 Heroodise hayqqeeddawaappe guyyiyan, Godaa kiitanchchay Gibxen Yooseefoo akumuwan beettiide ²⁰ A, “Dendda; na7aanne A daayo akkaade, Isra7eeliya gadiya simma. Na7aa wodhanaw koyyiyawanttu hayqqidiggeeddino” yaageedda. ²¹ Yooseefo dendiide, na7aanne A daayo akkiide, Isra7eeliya simmeedda.

²² Shin Yooseefo Arkkelawoosi bare aawuwaa Heroodisa oydiyaan Yihudaa gadiyan kawuteeddawaa siseedda wode, yaa baanaw yayyeedda; Xoos-say aw akumuwan hinttena erite giina, Galiilaa gadiya beedda. ²³ Nabatuu, “Asay A, ‘Naazireetiyyaa asa’ † giide xeesana” yaageeddawe polettana mala, Naazireete geetettiyaa katamaa biide de7eedda.

3

Xammaqiyaa Yohaannisi Qaalaa Odeedda

(*Mar 1:1-8; Luq 3:1-18; Yoh 1:19-28*)

1-2 He wode Xammaqiyaa Yohaannisi asaa, “Saluwaa kawutethay matat-teedda diraw, hintte nagaraappe simmite” yaagiiide, Yihudaa mela biittaaan odiidde yeedda. ³ Ayissi gooppe, nabiyaa Iisiyaase, Yohaannisabaa odiidde, “Ittuu mela biittaaan bare qaalaa dhoggu udiide,

‘Godaa ogiyaa giigissite.

I hemettana loossuwaakka

aw sitti udite’ geedda”

yaageedda.

⁴ Yohaannisaw gaaluwaa iskiyan dadetteedda mayuu de7ee; qassi bare xeessan dafuwaa dancceedda; I miyaa qumaykka booliyaanne bazuwaa eessaa. ⁵ Asay he wode Yeerusalaameppe, Yihudaa gadiyaa ubba saap-penne Yorddaanoosa Shaafaa heeran de7iyaa gadiya ubbaappe aakko yiino.

⁶ Barenttu nagaraa paaxina, Yorddaanoosa Shaafan asaa xammaqeedda.

⁷ Shin Yohaannisi daro Parisaawatuunne * Saduqaawanatuu † xammaqetanaw barekko yiyaawantta be7iide, “Ha shooshshatoo, Xoossaa hanqquu yaana haniyawaappe attana mala, hinttew oone odeeddawe? ⁸ Simmi hintte, hinttenttu nagaraappe simmeeddawaa erissiyaa oosuwaa, oothite. ⁹ Hintte hinttenttu wozanaan, ‘Abraahaame nu aabba’ giide qoppiyaawaa hinttew malatoppo. Ayissi gooppe, taani hinttenttussi oday; Xoossay ha shuchchatuwaappe Abraahaamossi naanaa udi denthanaw danddayee. ¹⁰ Beexi mithaa xaphuwan qanxxanaw giigi utteedda; lo77o ayfiyaa ayfenna mithaa ubbay qanxxettiide, tamaan yegettana.

¹¹ “Hintte hinttenttu nagaraappe simmiyaawaa bessanaw, taani hinttena haathaana xammaqay; shin taappe guyyenna yiyaawe, hinttentta Geeshsha Ayyaanaaninne tamaan xammaqana. ‡ I taappe daro minnee; A caammaa tookkanawukka taani bessiyaa asa gidikke. ¹² A kushiyan kathaa sexxiyaa layday de7ee. Uddummaan de7iyaa kaathaa loythi geeshshee; bare zarggaa diyyiyan qolana; shin dalaa to7enna tamaan guuddana” yaageedda.

Yesuusi Xammaqetteedda (Mar 1:9-11; Luq 3:21-22)

¹³ Yesuusi he wode Yohaannisan xammaqetanaw, Galiilaappe Yorddaanoosa geetettiyaa shaafaa aakko beedda. ¹⁴ Shin Yohaannisi, “Taani neenan xammaqetanaw bessiyaa wode, neeni taakko yay?” yaagiide, A digganaw koyyeedda.

¹⁵ Shin Yesuusi zaariide A, “Nuuni xillotethaa oosuwaa ubbaa hawaadan polanaw bessiyaa diraw, ha77i taw eeno ga” yaageedda. Yohaannisikka aw eeno geedda.

¹⁶ Yesuusi xammaqettowaappe guyyiyan, ellekka haathaappe keseedda; saluu dooyettina, Xoossaa Ayyaanay haraphphiyaadan saluwaappe wodhdhiide bare bolla yiyaa wode be7eedda; ¹⁷ qassi saluwaappe, “Taani siiqiyaa, taana nashechchiyaa, ta Na7ay hawaa” yaagiyaa qaalay yeedda.

4

Yesuusi Paacetteedda (Mar 1:12-13; Luq 4:1-13)

¹ Hewaappe guyyiyan, xalahiyaan paacettana mala, Geeshsha Ayyaanay asay de7enna sa7aa Yesuusa afeedda. ² Yesuusi oytamu gallasaanne oytamu gammaa xoomowaappe guyyiyan koshatteedda. ³ Xalahii yiide A, “Neeni Xoossaa Na7aa gidoope, ane ha shuchchatuwaa ukithaa gidana mala ga” yaageedda.

⁴ Shin Yesuusi zaariide, “Xoossaa maxaafaan, ‘Asay Xoossay haasayiyaa qaalaa ubbaan de7anaappe attin, ukithaa xalalaan de7enna’ yaagetti xaafetteedda” yaageedda.

⁵ Hewaappe guyyiyan, xalahii Yesuusa geeshsha katamaa afi Geeshsha Golliyaa xeeraan essiide, ⁶ “Neeni Xoossaa Na7aa gidoope, ane duge kundda. Ayissi gooppe, Xoossaa maxaafaan,

* **3:7** Parisaawatuwaa, guussay Ayihuda asatuwaa kaaalethiyaa asatuwaa gidoppe gidiide Geeshsha Qalaan kase Eca Caaguwaa gidдон de7iyaa Qaalaa Wogaa ubbaan ammaniyaawantta. † **3:7** Saduqaawanatuwaa, guussay Ayihuda asatuwaa kaaalethiyaa asatuwaa gidoppe gidiide Geeshsha Qalaan kase Eca Caaguwaa gidдон de7iyaa Qaalaa Wogaappe Muse xaafeedda koyro ichcheshu maxaafatuwaa gidдон de7iyaa Wogatuwaa xalalaan ammaniyaawantta. ‡ **3:11** Geeshsha Ayyaanaaninne tamaan xammaqana, guussay Yesuusi yiide asaa garssa ayyaanaa asatethaa laamiyaawaa tamaarissiyaawaa. **3:17** Dom 22:2; Maz 2:7; Isa 42:1; Mat 12:18; 17:5; Mar 1:11; Luq 9:35 **4:4** Zar 8:3

'Xoossay bare kiitanchchatuwaa

new azazanawaa'

qassi 'Unttuntu ne gedi shuchchaan dhubettenna mala,

barentu kushiyan neena denthanawantta'

yaagetti xaafetteedda" yaageedda.

⁷ Yesuusi zaariide A, "Qassikka Xoossaa maxaafaan, 'Godaa ne Xoossaa paaccoppa' yaagetti xaafetteedda" yaageedda.

⁸ Qassi xalahii Yesuusa itti daro wolqqaama deriyaa xeeraa kessiide, ha alamiyaan de7iyaa kawutethaa ubbaanne unttuntu bonchchuwaa ⁹ bessiide A, "Neeni taw gulbbataade goyinnoope, taani hawaa ubbaa new immana" yaageedda.

¹⁰ He wode Yesuusi zaariide A, "Laa ha Seexaanaw haakka; ayissi gooppe, Xoossaa maxaafaan, 'Godaw, ne Xoossaw goyinna; A xalalaa gosheta' geetetti xaafetteedda" yaageedda.

¹¹ Hewaappe guyyiyan, xalahii Yesuusa aggina, kiitanchchatuu yiide, aw otheeddino.

Yesuusi Bare Tamaarissiyaa Oosuwaa Galiilaan Doommeedda

(Mar 1:14-15; Luq 4:14-15)

¹² Yohaannisi qashetteeddawaa Yesuusi siseedda wode, Galiilaa geetetiyyaa gadiyaa beedda. ¹³ Naazireeteppe kesiide, Qifirinaahooma kata-maa biide, yaani de7eedda; Qifirinaahoomi Zaabiloonaninne Nifttaaleeme gadiyan de7iyaa Galiilaa abbaa mataan de7ee. ¹⁴ Hawe haneeddawe nabiyaa Iisiyaasi,

¹⁵ "Zaabiloone gadiyaninne Nifttaaleeme gadiyan,

abbaa ogiyaan Yorddaanoosa Shaafaappe hefintha baggan,

Ayihuda gidenna asay de7iyaa Galiilaan,

¹⁶ dhumaani de7iyaa asay

wolqqaama poo7uwaa be7eedda.

Qassi hayquwaa kuway de7iyaa gadiyan

utteeddawanttoo poo7uu keseedda"

yaageeddawe polettana malaassa.

¹⁷ He wodiyaappe doommiide Yesuusi,

"Hintte nagaraa paaxite; ayissi gooppe,

saluwaa kawutethay matatteedda diraassa"

giide qaalaa oduwaa doommeedda.

Yesuusi Barena Kaalliyaa Oyddatuwaa Xeegeedda

(Mar 1:16-20; Luq 5:1-11)

¹⁸ Yesuusi Galiilaa Abbaa mataanna aadhhiidde, laa77u ishatuu Phexiroosa geetetiyyaa Simooninne A ishaa Inddiraasi, moliyaa oyqqiyaawantta gido diraw, dabbaa * abbaan yeggiyaawantta be7eedda.

¹⁹ Unttunta, "Taana kaallite; taani hinttena moliyaa oyqqiyaawaadan asaa taakko ahiyaa ogiyaa tamarissana" yaageedda. ²⁰ Unttuntu ellekka barentu dabbaa aggiide, Yesuusa kaalleeddino.

²¹ Yesuusi hewaappe sinthakko biidde, hara laa77u ishatuwaa, Zabidiyoosa naanaa Yayiqoobanne A ishaa Yohaannisa be7eedda; untuntu barentu aawuwaa Zabiddiyosanna haathaa bollan biyaa wonggiriyyaa gidon barentu dabbaa giigsiyaawantta be7iide, xeeseedda. ²² Unttuntu

ellekka haathan biyaa wonggiriyaanne barenttu aawuwaa aggiide, Yesu-usa kaalleeddino.

Yesuusi Cora Asaa Tamaarisseedanne Patheedda
(Luq 6:17-19)

²³ Yesuusi Ayihuda woosa golletuwan tamarisssiidde, kawutethaa mishi-raachchuwaa qaalaa odiiddinne qassi harggiyaa ubbaappenne sakuwaa ubbaappe asaa pathiidde, Galiilaa gadiyaa ubbaan yuuyyeedda. ²⁴ A waarii Sooriyaa gadiyaa ubbaa gakeedda; dumma dumma harggiyaan oyqettiide harggeedda asaa ubbaa, xalahatuwaan oyqetteeddawantta, yiicuwaa sakuu de7iyaawantta, qassi gundeeddawantta asay Yesuusakko aheedda; I untuntta patheedda. ²⁵ Cora asay Galiilaappe, tammu katamatuwappe, Yeerusalaameppe, Yihudaappenne Yorddaanoosappe hefinthan de7iyaa gadiyaappe Yesuusa kaalleeddino.

5

Yesuusi Deriyaa Bollan Gidiide Tamarisseedda Timirttiyaa
(Mat 5:1-7:29)

¹ Yesuusi cora asaa be7iide, pude deriyaa kesiide utteedda. A kaaliyaawanttu aakko shiiqeeddino. ² Untuntta hawaadan yaagi tamaris-suwaa doommeedda.

Tumu Anjuwaa Akkiya Asatuwaa
(Luq 6:20-23)

³ “Barenttu ayyaanaa de7uwaan hiyyeesaa gideeddawaa eriyaawanttu anjjetteddawantta;
ayissi gooppe, saluwaa kawutethay untuntussa.

⁴ Kayyottiyaawanttu anjjetteddawantta;
ayissi gooppe, Xoossay untuntta minissana.

⁵ Ashikke gideeddawanttu anjjetteddawantta;
ayissi gooppe,
untunttu sa7aa laattana.

⁶ Xillotethaa koshattiyaawanttunne saamettiyaawanttu *
anjjetteddawantta;
ayissi gooppe, Xoossay untuntta kalissana.

⁷ Maariyaawanttu anjjetteddawantta;
ayissi gooppe,
Xoossay untuntta maarana.

⁸ Wozanaa geeshshatuu anjjetteddawantta;
ayissi gooppe,
untunttu Xoossaa be7ana.

⁹ Asaa sigethiyaawanttu anjjetteddawantta;
ayissi gooppe, Xoossay untuntta,
bare naanaa giide xeesana.

¹⁰ Xillotethaa diraw
yedersetiyaawanttu anjjetteddawantta;
ayissi gooppe, saluwaa kawutethay untuntussa. †

¹¹ “Hintte taana kaaliyaa diraw, asay hinttena boriyaa wodenne waayisiyaa wode, qassi hintte bolla iitabaa ubbaa wordduwan haasayiyaa wode, hintte anjjetteddawantta. ¹² Hinttew saluwan wolqqaama woytay

^{5:4} Isa 61:2 ^{5:5} Maz 37:11 * ^{5:6} Hawaa bilethay Xoossaw eeno giyaawantta woy lo77obaa woy tumobaa oothiyaawantta guussaa. † ^{5:10} saluwaa kawutethay untuntussa: Guussay he asatuu saluwaa kawutethaa laattanaw danddayiyaawantta gidiyawaa bessee.

de7iyaa diraw, nashettite; hashshu giite; ayissi gooppe, asay hintteppe kase de7eedda nabatuwaa hewaadan yederseeddino.

Maxiniyaanne Poo7uwaa Leemisuwaa
(Mar 9:50; Luq 14:34-35)

¹³“Asaa ubbaassi hintte maxine mala; shin maxinii mal77ana dhayooppe, zaariide A wooti mal77ethanee? Kare olina, asay A yedhdhi hamettanaappe attin, sinthaw aynne maaddenna.

¹⁴“Ha alamew hintte poo7o; deriyaa huuphiyan keexetteedda katamay geemmana danddayenna. ¹⁵Xomppiyaa xomppiide, soyin de7iyaa asaa ubbaw poo7ana mala, dhoqqiyaa saan wotheepppe attin, kammiyaa miishshaa giddon qum77i wothiyaa asay ooninne baawa. ¹⁶Hewaadankka, asay hintte oothiyaa lo77o oosuwaa be7iide, saluwan de7iya hintte Aawuwaa bonchhana mala, hintte poo7uu asaa sinthaan poo7o.

Muse Higgiyaabaa

¹⁷“Taani Muse higgiyaanne nabatuu tamarissiyaawaa † dhayissanaw yeeddawaa hinttew malatoppo; taani polanaw yeeddawaappe attin, dhayissanaw yabeykke. ¹⁸Ayissi gooppe, taani hinttew tumuwaa oday; saluunne sa7ay aadhdhana gakkanaw, qassi ubbabaykka polettana gakkanaw, § higgiyaappe itti cachchaykka woy qeeri pidoliikka aadhdhenna. ¹⁹Hewaa diraw, ha azazuwaa ubbaappe guuxxiyaa itti azazuwaa menthiyaa uray ooninne, qassi haratuukka barewaadan hananaadan tamarissiyaa uray ooninne, saluwaa kawutethaan ubbaappe guutha gidana; shin azazuwaa oothiyaawenne harantukka oothanaadan tamarissiyaawe ooninne saluwaa kawutethaan dhoqqa gidana. ²⁰Ayissi gooppe, hintte xillotethay Muse higgiyaa tamarissiyaawanttu xillotethaappenne Parisaawatuwaa xillotethaappe darana dhayooppe, saluwaa kawutethaa hintte mule gelennawaa taani oday.

²¹“Beni asaw, ‘Asaa wodhoppa; asaa wodheedda ooninne pirddeetana’ geeddawaa siseeddita. ²²Shin taani hinttew oday; bare ishaa hanggetiyaa ubbay pirddeetana; bare ishaa boriyaa ubbay shangguwaa pirddaw shiiqana; qassi bare ishaa, ‘Dhullowe’ giyaa ubbay Gaannamiyaa tamaa pirddaw shiiqana. ²³Hewaa diraw, neeni yarshshiyaasaan yarshshishshin, ne ishaa naaqgeeddabay new hewaan hassayettooppe, ²⁴ne yarshshuwaa hewaan aggaade ba; kasetaade ne ishaanna sigetta digga; hewaappe kaalla yaade, ne yarshshuwaa yarshsha.

²⁵“Neena mootiyaawaanna wodii de7ishshin elle aananna sigetta digga; hewe dhayooppe, I neena daannaa sintha aathana; qassi daannay neena polisew aathi iminna, polisii neena qasho gollen yeggana. ²⁶Taani new tumuwaa oday; neeni itti santimii attennaan, ne maggacuwaa wurssaade ciggana gakkanaw, mulekka qasho golleppe kesakka.

Woshummaabaw Imetto Timirttiyaa

²⁷“‘Woshummoppa’ geeddawaa siseeddita. ²⁸Shin taani hinttew yaagay; ‘Maccawunno xeelliide amottiyaa ubbay, bare wozanaa giddon he wode iinanna woshummeedda.’ ²⁹Ne ushechcha ayfii neena nagaraa oosisooppe, neeppe woocaade olaa agga; ayissi gooppe, ne bollay mulekka Gaannamiyaa tamaan olettiyaawaappe, aappe ittuu paccintto new lo77a. ³⁰Qassi ne

† 5:17 Muse higgiyaanne nabatuu tamarissiyaawaa: Guussay Ayihudiyaa Geeshsha Maxaafaa; hewenneekka Eca Caaquwaa. § 5:18 Ubbabaykka polettana gakkanaw: guussay qaalay tamarissiyaa ubbay tumatethaan qonccana gakkanaw. 5:21 Kes 20:13; Zar 5:17 5:27 Kes 20:14; Zar 5:18 5:29 Mat 18:9; Mar 9:47

ushechcha kushii neena nagaraa oosisoophe, neeppe qanxxaade olaa agga; ayissi gooppe, ne bollay mulekka Gaannamiyaa tamaan olettiyaawaappe, aappe ittuu paccintto new lo77a.

Machchiyaa Yeddenaadan Imetto Timirttiyaa
(Mat 19:9; Mar 10:11-12; Luq 16:18)

³¹ “ ‘Qassi bare machchatto yeddiyaa ooninne izo yeddiyaa paramaa immo’ geettedda. ³² Shin taani hinttew yaagay; ‘Bare machchatta woshummennaan de7ishshin yeddiyaa ooninne izo woshumma kessee; qassi asinay yeddeedda mishiratto akkiyawwe ooninne woshummee.’

Caqqennaadaan Imetto Timirttiyaa

³³ “Qassi beni asaw, ‘Wordduwan caqqoppa; shin ne Godaw caqqeed-dawaa pola’ geeddawaa siseeddata. ³⁴ Shin taani hinttew yaagay; ‘Ubbakka caqqoppite’; saluu Xoossaa kawutethaa oydiyaa gidiyaa diraw, ‘Saluwan caqqoppite’ ³⁵ qassi sa7ay A gedi yedhdhiyaasaa gidiyaa diraw, ‘Sa7aan caqqoppite’; qassikka, Yeerusalaame wolqqaama kaatiyaa kata-maa gidiyaa diraw, ‘Yeerusalaamenikka caqqoppite’ ³⁶ Neeni itti bin-nanaakka bootha woy karethaa kessanaw danddayenna diraw, ‘Ne hu-uphiyanka caqqoppa.’ ³⁷ Shin hintte, ‘E’ woy, ‘Gidenna’ giite; hawantuppe haray Seexaanaappe yee.

Iitaa Iitan Zaarenaadan Imetto Timirttiyaa
(Luq 6:29-30)

³⁸ “ ‘Ayifiyaa diraw ayifiyaa; achchaa diraw achchaa’ geeddawaa siseed-dita. ³⁹ Shin taani hinttew yaagay; ‘Hinttew iitabaa oothiyaa uraw iitan zaaroppite; ooninne ne ushechcha bagga shayyiyaa baqqoophe, ne haddirssa bagga shayyiyaa akka A besa; ⁴⁰ ne shaamiciyaa akkanaw itti uray neena mootoophe, he uraw ne kootiyaakka gujja imma. ⁴¹ Ooninne neena itti saatiyaa ogiyaa barenanna baanaadan wolqqanthoophe, aananna laa77u saatiyaa ogiyaa ba. ⁴² Neena woossiyaa uraw imma; qassi neeppe tal77ana koyyiyaa urawukka diggoppa.’

Morkkiyaa Siiqana Mala Imetto Timirttiyaa
(Luq 6:27-36)

⁴³ “ ‘Ne laggethatuwaa siiqa; ne morkkiyaa morkka’ geeddawaa siseeddata. ⁴⁴⁻⁴⁵ Shin taani hinttew yaagay; saluwan de7iyaa hintte Aawuwassi naanaa gidana mala, hintte morkketuwaa siiqite; hinttenu sheqqiyaawantta an-jjite; hinttenu ixxiyaawanttoo lo77obaa udite; hinttenu yederssiyaawant-too, Xoossaa woossite; ayissi gooppe, iita asawukka lo77o asawukka Xoos-say bare awaa awaxxissee; qassi xillatuwassikka nagaranchchatuwaas-sikka bare iraa bukkissee. ⁴⁶ Hintte hinttenu siiqiyawanttu xalalaa si-iqoophe, hinttew ay woytay de7ii? Haray atto, nagaranchchatuukka hewaadan udiino. ⁴⁷ Hintte hinttentu ishatuwaa xalalaa sarotoophe, haratuu udiyaawaappe aadhdiyaabaa ayaa udeeddittee? Haray atto, Ayi-hude gidenna asaykka hewaadan udee. ⁴⁸ Hewaa diraw, saluwan de7iyaa hintte Aawuu polo gidowaadan, hintteka polo gidite.

6

Hiyyeesaw Immiyaa Maaraa Tamaariisuwaa

1 “Hintte lo77o oosuwaa asaa bessanaw asaa sinthaan oothenna mala naagettite; hewe dhayooppe, saluwan de7iya hintte Aawuu hinttew gatiyaa immenna.

2 “Hewaa diraw, hintte awudenne hiyyeesaw immiyaa wode, lo77a malatiyaa iitatu barentta bonchchissanaw, Ayihuda woosa golleninne ogiyaan haraani be7ettanaw udiyaawaadan udoppite; taani hinttew tumuwaa oday; untuntu barenttu gatiyaa akkidiggeeddino. ³⁻⁴ * Shin neeni hiyyeesaw immiya wode, geeman immanaadan, ne ushechcha kushii oothiyaawaa haddirssa kushii eroppo. Geeman ootheeddawaa be7iyaa ne Aabbu, ne lo77o oosuwaa gatiyaa zaaranawaa.

Woosaabaa
(Luq 11:2-4)

5 “Xoosaa woossiide, lo77a malatiyaa iitatuwadan hanoppite; ayissi gooppe, barentta asay be7ana mala, Ayihuda woosa golleninne ogiyaa doonan eqqiide, Xoosaa woosiyawaa dosiino; taani hinttew tumuwaa oday; untuntu barenttu gatiyaa ubbaakka akkeeddino. ⁶ Shin neeni Xoosaa woosiyaa wode, ne golle gela; ipithaa qachchaade, beettenna ne Aawuwaa woosaa; geeman oosettowaa be7iyaa ne Aabbu new immanawaa.

7 “Xoosaa hintte woosiyaa wode, Xoosaa ammanenna asaadan, coo mela zaarethuwa darissoppite; untuntu haasayaa daruwan sisette giide goppiino. ⁸ Hewaa diraw, he asaadan hanoppite; ayissi gooppe, hintte Aabbu hinttenu koshshiyawaa hinttenttu woossanaappe kasetiide eree.

⁹ Simmi hinttenttu hawaa mala woosaa woosite;

‘Saluwan de7iyaa nu Aabbu,
ne geeshsha sunthay anjjetto.

¹⁰ Ne Kawutethay yo;
ne shenii saluwan haneeddawaadan,
sa7ankka hano.

¹¹ Gallasaan gallassan koshshiyaa qumaa
nuussi hache imma.

¹² Nuuni nuuna naaqqowanttussi
atto yaagiyaawaadan,
neenikka nu naaquwaa atto ga.

¹³ Nuuna iitabaappe ashshappe attin,
paaciyaan gelissoppa.
Kawutethay, wolqqayenne bonchchuu
medhinawukka neessa.

Amen77i'

¹⁴ “Hinttenttu hinttenu naaqqeedda hara asaa naaquwaa atto gooppe, saluwan de7iyaa hinttenttu Aawuukka hinttew atto gaana.

¹⁵ “Shin hinttenttu hinttenu naaqqeedda hara asaa naaquwaa atto gaana dhayooppe, hinttenttu Aawuukka hintte naaquwaa atto geenna.

Xoomaabaa

¹⁶ “Qassi hinttenttu xoomiyaa wode, lo77a malatiyaa iitatuwaadan, kayyottiyaawaa malatoppite; ayissi gooppe, untuntu xoomiyaawaa asay be7ana mala, barenttu som77iyaa bullaalissiino; taani hinttenttu tumuwaa oday; untuntu barenttu gatiyaa akkeeddino.

¹⁷⁻¹⁸ “Shin hinttenttu xoomiyaa wode, hinttenttu Aabbu hintte xoomiyaawaa erooppe attin, asay erenna mala, hintte som77iyaa meecettite; hintte huuphiyaakka okettite; yaatoope, beettenna

* **6:3-4** ushechcha kushii ootheeddawaa haddirssa kushiikka eroppo, guussay Xoosaaappe attin, ooninne eroppo guussaa. **6:15** Mar 11:25-26

hintte Aawuu hinttenttu oothiyaawaa geeman be7iide, hintte gatiyaa immanawaa.

Saluwan De7iyaa Miishshaabaa

(Luq 12:33-34)

¹⁹ “Miishshaa bil77ay miyasaaninne biratay shi7iide bayizziyaasan, kayisuukka bookkiide wuu77iyaasan, ha sa7aan hinttenttu huuphiyaassi dagayoppite. ²⁰ Shin bil77ay meennasaaninne shi7enna saan, kayisuukka bookkiide wuu77enna saan hinttenttu huuphiyaassi saluwan miishshaa dagayite. ²¹ Ayissi gooppe, ne wozanay ne miishshay de7iyaasaan de7ana.

Bollaa Poo7uwaabaa

(Luq 11:34-36)

²² “Bollaa poo7uu ayfiyaa; hewaa diraw, ne ayfii paxa gidooppe, ne bollaa ubbay poo7o gidana. ²³ Shin ne ayfii paxa gidana dhayooppe, ne bollaa ubbay dhumana; simmi neenan de7iyaa poo7uu dhumooppe, dhumay ay keenaa daranee!

De7uwaassi Hirgganaw Bessenna

(Luq 16:13; 12:22-31)

²⁴ “Laa77u godatuwaassi moodettanaw danddayiyaawe ooninne baawa; ayissi gooppe, ittuwaa ixxiide, yokkuwaa siiqee; woy ittuwaa bonchchiide, yokkuwaa kadhee; itti asay Xoossaassinne shaluwaassi moodettanaw danddayenna.

²⁵ “Hewaa diraw, taani hinttenttoo oday; hintte de7oo maanabawunne ushanabaw, woy hintte bollaw mayyanabaw hirggoppite; shemppuu qumaappe aadhdhennee? Qassi bollay mayuwaappe aadhdhennee? ²⁶ Paalliyaa kafatuwaa xeellite; untunttu zerikkino; cakkikkino; diyyiyankka qolikkino; shin saluwan de7iyaa hinttenttu Aawuu untuntta mizee; hinttenttu untunttuppe loythi darkkitee? ²⁷ Hinttenttu giddon darissi hirggiide, bare geesaa bolla itti wadhaa gujjanaw danddayiyaawe oonee?

²⁸ “Ayissi mayuwassi hirggiitee? Dembban de7iya ciishshatuu wooti dicciinontto, akeeki xeellite; untunttu daaburikkino woy puuttuwaaw suqqikkino. ²⁹ Shin taani hinttenttoo oday; haray atto, Solomone hewaa keena bonchchetteeddawaa gidiidde, he ciishshatuwaappe ittuwaa malaakka mayyibeenna. ³⁰ Shin laafa ammanuu de7iyaawanttoo, Xoossay, hachche de7iide, wontti tamaan eexxiyaa dembbaa maataa mayizziyawe, hinttena unttuwaappe aathiide wooti mayizzennee? ³¹ Simmi, ‘Nuuni ayaa maanee? Woy ayaa ushanee? Woy ayaa mayyane?’ yaagiide hirggoppite. ³² Ayissi gooppe, he ubbabaa Xoossaa ammanenawanttu darissiide koyyiino; he ubbay hinttena koshshiyaaawaa saluwan de7iyaa hinttenttu Aawuu eree. ³³ Shin kasetiide, Xoossaa kawutethaanne A xillotethaa koyyite; I hinttenttoo he ubbabaa immana. ³⁴ Hewaa diraw, wonttibaassi hirggoppite; ayissi gooppe, wontti gallassay barew hirggana; gallassaa ubbawukka A huuphew gidiyaa waayyii de7ee.

7

Hara Asaa Bolla Pirddanaw Koshshenna

(Luq 6:37-42)

¹ “Xoossay hinttenttu bolla pirddena mala, hintteikka haratuwaa bolla pirdoppite. ² Ayissi gooppe, hinttenttu haratuwaa bolla pirddiyaawaadan,

Xoossay hinttenttu bolla pirddana; qassi hinttenttu haratuwaassi immanaw makkiaabaan I hinttew makkana. ³ Ne ayfiyan de7iyaa tuussaa be7akka; shin ne ishaa ayfiyan de7iyaa suullaa ayissi xeellay? ⁴ Woy ne ayfiyan tuussay de7ishshin, neeni ne ishaa, 'Taani ne ayfiyaappe suullaa kessoo' waanaade gaanaw danddayay? ⁵ Laa ha lo77uwaa malatiyaa iitaw! Kase-taade ne ayfiyaappe tuussaa kessadigga; hewaappe guyyiyan, ne ishaa ayfiyaappe suullaa kessanaw geeshshaade xeellanaw danddayaa.

⁶ "Geeshshabaa kanatuwassi immoppite; untunttu guyye simmiide, hint-tena sa77ana. Qassi inqquwaa geetettiyaa hinttenttu al77o shuchchaa gudunthatuwaa sinthan oloppite; untunttu barenttu gediyan yedhdhana.

Woossite, Koyyite, Kariyaakko Yiide Xeesite

(Luq 11:9-13)

⁷ "Woossite; hintte akkana. Koyyite; hintte demmana. Kariyaakko yiide xeesite; hinttew penggi dooyettana. ⁸ Ayissi gooppe, woossiyaa ub-bay akkana; koyyiyaa uray demmana; qassi kariyaakko yiide xeesiyaa uraw penggi dooyettana. ⁹ Woy hinttenttu gidon bare na7ay, 'Ukithaa imma' gooppe, shuchchaa immiyaa aawuu de7ii? ¹⁰ Qassi, 'Moliyaa imma' gooppe, aw shooshshaa immanawee? ¹¹ Hinttenttu iita gidiiide, hinttenttu naanatuwassi lo77obaa immiyaawaa erooppe, yaatina, saluwan de7iyaa hinttenttu Aawuu barena woossiyaawanttussi lo77obaa wooti darissi im-mennee!

¹² "Hewaa diraw, hara asay hinttew oothanaw koyyiyaa ubbabaa hint-tekka asaw oothite; ayissi gooppe, Muse higgiiyaa bilethaynne nabatuu tamarissiyaawe hawaa.

Un77a Penggiyaabaa

(Luq 13:24)

¹³ "Un77a penggiyaanna gelite. Ayissi gooppe, bayethaw afiyaa penggi aakuwaa; ogiikka woggaa. Hewaanna geliyaa asaykka cora.

¹⁴ "Shin, de7oo afiyaa penggi un77a; ogiikka xunthaa. Qassi hewaa demmiyaawanttukka guutha.

Mithay Bare Ayfiyan Erettee

(Luq 6:43-44)

¹⁵ "Bolla bagganna dorssaa malatiide, hinttekkoo yiyaa worddo nabatuwaappe naagettite; shin untunttu garssa bagganna wallatuwaa mala. ¹⁶ Untunttu ayfiya ayfiyaawaan hintte untuntta erana; agunthay woddenthaa ayfiyaa ayfenna; gomi77oriikka kookiyaa ayfiyaa ayfenna. ¹⁷ Hewaadankka, lo77o mithaa ubbay lo77o ayfiya ayfee; shin iita mithay iita ayfiyaa ayfee. ¹⁸ Lo77o mithay iita ayfiyaa ayfanaw danddayenna; qassi iita mithaykka lo77o ayfiyaa ayfanaw danddayenna. ¹⁹ Lo77o ayfiyaa ayfenna mithaa ubbay qanxxettiide, tamaan yegettana. ²⁰ Hewaa diraw, hintte untunttu ayfiyaa ayfiyaawaan untuntta eranita.

²¹ "Saluwan de7iyaa Ta Aabbu geeddawaa oothiyaa uray saluwaawawutethaa gelanaappe attin, 'Godaw, Godaw' giyaa ubbay gelenna. ²² Pirdda gallassi daro asay taana, 'Godaw, Godaw, nuuni ne sunthan Xoos-say kiittowaa odibeykkoo? Ne sunthan xalahuwaa kessibeykkoo? Qassi nuuni Xoossay oothiyaa maalalissiyaabaa ne sunthaan oothibeykkoo?' yaa-ganawantta. ²³ Taani he wode untuntta, 'Taani hinttena ubbakka erikke; iitabaa oothiyaawanttu hintte ta matappe haakkite' yaagana.

Laa77u Mala Gollatuwaa
(Luq 6:47-49)

²⁴ “Hewaa diraw, hawaa ta qaalaa sisiide oothiyaa ubbay mino zaallaa bolla bare golliya keexxeedda wozanaama asaa mala. ²⁵ Iray bukkiide, di7uu di77eedda; carkkuukka carkkiide, he golliya sugeedda. Shin golli mino zaallaa bolla keexetteedda diraw, kunddibeenna.

²⁶ “Hawaa ta qaalaa sisiide oothenna asay ubbay, bare golliya shafiyaa bolla keexxeedda booza asaa mala. ²⁷ Iray bukkiide, di7uu di77eedda; carkkuukka carkkiide, he golliya sugina, golli ellekka kunddeedda. He golli wolqqaama kunddethaa kunddeedda.”

²⁸ Yesuusi bare haasayyawaa wursseedda wode, asay I tamaarisseyawaan maalaletteeddino. ²⁹ Ayissi gooppe, I untuntta tamarissiidde, Muse higgia tamarissiyaawanttudaan gidennaan, maatay de7iyaa asaadan tamarisso diraassa.

8

Yesuusi Oolluu Oyqqeedda Bitaniyaa Patheedda
(Mar 1:40-45; Luq 5:12-16)

¹ Yesuusi deriyaappe wodhdheedda wode, cora asay A kaalleedda. ² He wode oolluu * oyqqeedda itti bitani Yesuusakko yi A sinthaan gulbbatiide, “Godaw, ne shene gidooppe, taana pathaade geeshshanaw danddayaa” yaageedda.

³ Yesuusi bare kushiyaa yeddi A bochchiide, “Taani koyyay; paxaade geeyya!” yaageedda. Ellekka oolluu bitaniyaa yeddi aggeedda. ⁴ Yesuusi A, “Simmi hawaa oossinne odoppa; shin qeesaakko baade ne paxaade geeyyeeddawaa A besa; ne paxaade geeyyeeddawaa asaa erissanaw Muse azaeedda yarshshuwaa Xoossaw yarshsha” yaageedda.

Yesuusi Xeetuwwa Kaappuwwa Qoomaa Patheedda
(Luq 7:1-10)

⁵⁻⁶ Yesuusi Qifirinaahooma katamaa geleedda wode, itti Roomaa gade Xeetuwwa Kaappuu aakko yiide, “Ta Godaw, ta qoomaa bollay gunddina, daro sakkettiide, soyin giseedda; hayyagodo taw pathaarikki” yaagi woosseedda.

⁷ Yesuusi, “Taani baade A pathana” yaageedda.

⁸ Shin xeetuwwa kaappuu zaariide, “Ta Godaw, neena ta soy gelissanaw taw bessenna; shin neeni qaalaa xalalaa haasaya; ta qoomay paxanawaa.

⁹ Ayissi gooppe, taani taappe bollanna de7iyaaawanttoo eeno giyaa asa; qassi taappe garssaanna wottaaddaratuu de7iino. Taani ittuwaa, ‘Ba!’ gooppe bee; qassi yokkuwaa, ‘Haaya!’ gooppe yee; ta qoomaa, ‘Hawaa ootha!’ gooppe oothee” yaageedda.

¹⁰ Yesuusi hewaa siseedda wode maalalettiide, barena kaalliyaa asaa, “Taani hinttew tumuwaa oday; taani hawaa mala ammanuwaa haray atto, Isra7eeliya gadiyankka be7abeykke. ¹¹ Cora asay awayfi doliyaa baggappenne wulliyaa baggappe yiide, Abraahaamonna, Yisaqaannanne Yayiqoobanna saluwaa kawutethaa gayitaan ittippe uttanawanta yaa-gay. ¹² Shin kawutethaan de7anaw bessiyaa asay wolqqaama dhumaa garssa kare olettana; hewaan untunttu yeekkananne barenttu achchaa dhaqanawantta” yaageedda.

* **8:2** Oolluu oyqqeedda asaa bollay booxxee. Hawe sakkiyaa asay hewode de7uwan asaanna de7iyaa wogaa ubbaappe shaakettiide de7ee. Qaykka geeshsha gidenna geetettiide hara asaana xeesettee. **8:4** Wog 14:1-32

¹³ Hewaappe kaalla Yesuusi xeetuwa kaappuwaa, “Ne soy ba; neeni amaneeddawaadan new hano” yaageedda; xeetuwa kaappuwaa qoomay he saatiyanka paxi aggeedda.

Yesuusi Cora Asatuwa Untunttu Harggiyaappe Patheedda
(*Mar 1:29-34; Luq 4:38-41*)

¹⁴ Yesuusi Phexiirsoosa soy biide, A bollotatta qoxuwaa harggaade giseed-dawunno be7eedda. ¹⁵ Izi kushiyya Yesuusi bochchina, qoxuu izo bashi aggeedda; izakka denddaade aw miyaabaa giigissaaddu.

¹⁶⁻¹⁷ Sa7ay omarsseedda wode, asay iita ayyaanatu oyqqeedda cora asaa Yesuusakko aheedda; nabiyaa Iisiyaasi, “I nu daaburaa barew akkeedda; qassi nu harggiyaakka tookkeedda” yaageeddawe polettana mala, Yesuusi iita ayyaanatuwaa bare qaalaan kessiide, harggeedda asaa ubbaakka patheedda.

Yesuusa Kaalliyaawantta Gakkiyaa Metuwaa
(*Luq 9:57-62*)

¹⁸ Yesuusi cora asay bare yuushshuwaan de7iyaawantta be7iide, abbaappe hefintha pinnana mala, barena kaalliyaawantta azazeedda. ¹⁹ Hewaappe guyyiyaan Muse higgiiyaa tamarissiyaa ittuu aakko yiide, “Tamaariissiyaawoo, neeni biyaasaa ubbaa taani neena kaallana” yaageedda.

²⁰ Yesuusi A, “Worakanatuwassii ollay de7ee; kafatuwaassikka keethay de7ee; shin Taw, Asaa Na7aw, shemppa akkiyaasaykka baawa” yaageedda.

²¹ Qassi kaalliyaawanttuppe ittuu Yesuusa, “Godaw, taani sinthata baade ta aabba mooganaw ba yaagaarikkii” yaageedda.

²² Shin Yesuusi A, “Neeeni taana kaalla; hayqqeeddawanttu barenttu anhaa moogino” yaageedda.

Yesuusi Gotuwanne Beetaa Co77u Ootheedda
(*Mar 4:35-41; Luq 8:22-25*)

²³ Yesuusi wonggiriyaan geloode, A kaalliyaawanttu aananna beeddino. ²⁴ Beetaa wonggiriyaan mittana gakkanaw, abbaan wolqqaama hobbii dend-deedda; shin Yesuusi gemi77isheedda. ²⁵ A kaalliyaawanttu aakko biide, gemi77ishuwaappe dentheeddino; hewaappe simmiide A, “Godaw, nuuni dhayeetto; nuuna ashshaarikkii” yaageeddino.

²⁶ Yesuusi untuntta, “Ha ammanuu pacceddawanttoo, ayissi yayyiitee?” yaageedda. Hewaappe guyyiyaan denddiide, gotuwanne beetaa aggite giina, gotuunne beetaa co77u geedda.

²⁷ Asay maalalettiide, “Hawe laa haray atto, gotuunne beetaa azazettiyaawe ayba asee?” yaageeddino.

Yesuusi Iita Ayyanay Oyqqeedda Laa77u Asatuwaa Patheedda
(*Mar 5:1-20; Luq 8:26-39*)

²⁸ Yesuusi Galiilaa abbaappe hefinthan de7iyaa Gerggesenoona geetetiyya gadiyaa pinneedda; iita ayyaanatu oyqqeedda laa77u asatu he gadiyaan de7iyaawanttu duufuwaappe kesiide, aananna gaketteddino. Untunttu daro iita gidiyaa diraw, ooninne he ogiyaanna aadhhanaw danddayibeenna. ²⁹ Untunttu barenttu gaalaa dhooqqu oothiide, “Xoosaa Na7aw, nuunanna new ayi allaalli de7ii? Wodii gakkennaan nuuna muranaw yaaddii?” yaageeddino.

³⁰ Unttuntuppe laafaa haakkiyaasan gudunthaa wudii heemettee. ³¹ Iita ayyanatuu Yesuusa, “Neeni nuuna kessiyawaa gidoope, hini gudunthaa wudiyaa giddo yeddaarkkii” yaagiide woosseeddino.

³² Yesuusi untuntunta, “Biite!” giina untunttu bitanatuwaappe kesi biide, gudunthatuwan geleeddino. Gudunthaa wudii ubbay kakaa lanqqiyanna kajjottiide, abbaan geliide, mitetti aggeeddino.

³³ Gudunthaa wudiyaa heemmiyaawanttu baqatiide katamaa bi aggeeddino; beeddasaan iita ayyanatuu oyqqeedda asatuu haneeddabaa ubbaa odeeddino. ³⁴ Hewaa siseedda katamaan de7iyaa asay ubbay Yesuusanna gakettanaw keseeddino; A be7eedda wode, barenttu gadiyaappe baana mala woosseeddino.

9

Yesuusi Bollay Gunddeedda Bitaniyaa Patheedda (Mar 2:1-12; Luq 5:17-26)

¹ Hawaappe kaalla Yesuusi wonggiriyaan geliide, abbaa pinniide, bare katamaa yeedda. ² Amareedda asay bollay gunddeedda itti bitaniyaa shanchchamaan tookkiide, Yesuusakko aheeddino; Yesuusi untunttu amanuwaya be7iide, bollay gunddeedda bitaniyaa, “Ta na7aw, yayyoppa; ne nagaray atto geetteedda” yaageedda.

³ Higgiyaa tamaarissiyaawantuppe ittu ittu barenttu wozanaan, “Laa ha bitani Xoossaa bolla iitabaa haasayeettee!” yaagi qoppeeddino.

⁴ Yesuusi untunttu qofaa eriide, untuntta hawadaan yaageedda; “Hinttenttu hintte wozanaan hawa mala iitabaa ayissi qoppiitee?” ⁵ ‘Ne nagaray atto geetteedda’ yaagiyaawe mateeyee? Woy, ‘Dendda eqqaade hametta’ yaagiyaawe matee? ⁶ Shin sa7aa bollan nagaraa atto gaanaw taw, Asaa Na7aw, maatay de7iyaawaa taani hinttena erissana” yaagiide, hewaappe guyye I he bollay gunddeedda bitaniyaa, “Dendda eqqa; yaataade ne shanchchamaa tookkaade, ne golle ba” yaageedda.

⁷ Gunddeedda bitaniikka denddi eqqiide, bare golle beedda. ⁸ Shin daro asay hewaa be7iide yayyeeddino; asaw hawaa mala maataa immeedda Xoossaa galateeddino.

Yesuusi Leewiyaa Maatoossa Xeeseedda (Mar 2:13-17; Luq 5:27-32)

⁹ Yesuusi hewaanna aadhdhiide, Maatoossa yaagiyaawe qaraxaa qanxxiyaa saan utteeddawaa demmiide A, “Taana kaalla” yaageedda. Maatoossikka denddi eqqiide, A kaalleedda.

¹⁰ Yesuusi Maatoossa gollen qumaa maanaw utti de7ishshin, qaraxaa akkiya cora asaynne nagaranchchatuu yiide, aanannanne A kaalliyaaawantunna ittippe gayitaan utteeddino. ¹¹ Itti itti Parisaawatu hewaa be7iide, Yesuusa kaalliyawanta, “Hinttena tamarissiyaawe qaraxaa qanxxiyaawantunanne nagaranchchatuwanna qumaa ayissi ittippe mii?” yaageeddino.

¹² Shin Yesuusi untunttu yaagiyaawaa sisiide, “Hargganchchatuwaas-sappe attin, paxatuwaassi aakimii koshshenna. ¹³ Shin hinttenttu biide, Xoossaa Maxaafay, ‘Taani maarotethaa koyyayppe attin, yarshshuwa koyyikke’ yaagiyaawe waagiyaawentto erite; ayissi gooppe, taani nagaranchchatuwa xeesanaw yeeddawaappe attin, xillatuwa xeesanaw yabeykke” yaageedda.

Xoomaabaa Oochcheedda Ooshaa (Mar 2:18-22; Luq 5:33-39)

¹⁴ He wode Yohaannisa kaalliyawanttu Yesuusakko yiide, “Nuuninne Parisaawatuu ubba wode xoometto; shin neena kaalliyawanttu ayissi xoomikkinoo?” yaagiide A oochcheeddino.

¹⁵ Yesuusi untuntta, “Bullachchaa yeedda asay machchatto akkiyawe barenttunna de7ishshin, kayyottanaw danddayiino? Danddayikkino; shin machchatto akkiyawaa untunttu matappe afana wodii yaana; untunttu he wode xoomanawantta” yaageedda.

¹⁶ “Eca mayuwaa bolla ooratha dhefiyaa wothiide sikkiyaa asay baawa; ayissi gooppe, ooratha dhefii eca mayuwaa peedhereethana; peedhethaykka kasewaappe daranawaa. ¹⁷ Ho77o woyiniyaa eessaa eca ogoruwan naa77iyaa asay baawa. Shin naa77ooppe, he woyiniyaa eessay ogoruwaa daakkana; barewukka woofettana; ogoruukka bayanawaa. Shin, ho77o woyiniyaa eessaa ooratha ogoruwaan naa77anaw bessee; laa77uukka baykkino” yaageedda.

*Yaa7iroosa Naattibaanne Yesuusa Mayuwaa Bochcheedda Mishirattiba
(Mar 5:21-43; Luq 8:40-56)*

¹⁸ Yesuusi untuntto hewaa odishshin, Ayihude Woosa Golle kaapatuwaappe ittuu aakko yi A sinthaan gulbbatiide, “Ta naatta ha77i hayqqaaddu; shin neeni yaade ne kushiya izi bolla wothaarikkii; iza de7uwaan de7anawunnu” yaageedda.

¹⁹ Yesuusi denddiide, barena kaalliyawanttunna ittipe bitaniyaa kaallide beedda. ²⁰ He wode tammanne laa77u laythaa kumenthaa, izi bollaappe suuthay goggiyaa itti mishiratta guyyenna shiiqaade, Yesuusa mayuwaa macaraa bochchaaddu. ²¹ Hawaa iza udowe, iza bare wozanaan, “Taani A mayuwaa xalalaa bochchantto paxana” yaagaade qoppaaddu.

²² Shin Yesuusi yuuyyi izo xeelliide, “Ta naattee, yayyoppa; neena ne ammanuu patheedda” yaageedda. He man77iyankka mishiratta paxaa aggaaddu.

²³ Yesuusi Ayihuda Woosa Golle kaappuwaa soy gakteedda wode, yeekuwan dinkkaa punniyaa asaanne yeekkiyaa asaa be7iide, ²⁴ “Kare kesite; guutha naatta gemi77ishaadduppe attin, hayqqabeykku” yaageedda. Hewaappe guyyian asay A bolla darii miiccedda. ²⁵ Shin cora asaa kare I kesseeddawaappe guyyian, golle geliide, naatti kushiya oyyqeedda; naattakka dendda aggaaddu. ²⁶ He waarii, he man77iyankka he gadiyan ubbaan sisettedda.

Yesuusi Laa77u Qooqatuwaa Patheedda

²⁷ Yesuusi hewaanna aadhdiide biyaa wode, laa77u qooqatuu barenttu qaalaa dhoqqu udiide, “Daawite na7aw, nuuna maaraarikki” yaagiide A kaalleeddino.

²⁸ Yesuusi golle geleedda wode, qooqatuu aakko yeeddino; Yesuusi untuntta, “Taani hawaa oothanaw danddayiawaa ammaniitee?” yaageedda. Untunttu, “E Godaw” yaagi zaareeddino.

²⁹ Hewaappe guyyian, Yesuusi untunttu ayfiyaa bare kushiyaan bochchiide untuntta, “Hintew hintenttu ammanuwaadan hano” yaageedda. ³⁰ Untunttu ayfii dooyetti aggeedda; Yesuusi untunttoo, “Hawaa oossinne odoppite” yaagiide minissiide odeedda. ³¹ Shin untunttu biide, he gadiyaa ubbaan Yesuusabaa odeeddino.

Yesuusi Itti Duudiyaa Patheedda

³² Untunttu kesiide biya wode, amareedda asay iita ayyanay oyyqina duudeedda bitaniyaa Yesuusakko aheeddino. ³³ Yesuusi iita ayyaanaa

kesseeddawaappe guyyiyan, duude bitani haasayeedda. Asay, “Hawe oorathabaa; hawaa malabay Isra7eeliyaa gadiyaan ubbakka hanibeenna” yaagi maalaletteeddino.

³⁴ Shin Parisaawatu, “I iita ayyaanatuwaa kaappuwaa wolqqaan xala-hatuwaa kessee” yaageeddino.

Yesuusi Asaassi Qaretteedda

³⁵ Yesuusi untuntta Ayihuda woosa golletuwan tamaariisiddenne kawutethaa wonggalaa mishiraachchuwaa odiidde, qassi harggiyaa ubbaappenne sakuwaa ubbaappe asaa pathiidde, wogga katamatuwaninne qeeri katamatuwaa ubbaan yuuyyeedda. ³⁶ Cora asaa be7iide, heemmiyaa asay bayna dorssaadan asay hirggettiyaa dirawunne asaa maaddiyaabay bayna diraw, asaw qaretteedda. ³⁷ Yaatiide barena kaalliyaawantta, “Qoychchaw gakka kathay dara; shin cakkiiyaa asay guutha. ³⁸ Simmi kathaa Goday kathaa cakkanaw oosanchatuwaa yeddana mala, A woossite” yaageedda.

10

Yesuusi Kiitteedda Tammanne Laa77u Asatuwaabaa (Mar 3:13-19; Luq 6:12-16)

¹ Yesuusi bare tammanne laa77u kaalliawantta xeesiide, untuntu iita ayyaanaa kessana mala, qassi harggiyaa ubbaanne sakuwaa ubbaa pathana mala, untunttoo maataa immeedda. ² Yesuusi kiitteedda tammanne laa77atuwaa sunthay, koyrowe Phexiroosa geetettiyyaa Simo-nanne A ishaa Inddiraasa, Zabiddiyoosa naanaa, Yayiqoobanne Yohaanna, ³ Piliphphoosa, Barttalamoosa, Toomaasa, qaraxaa akkiya Maatoossa, Ilppiyooosa na7aa Yayiqoobanne Taadoosa; ⁴ bare gadew qarettiyyaa Simo-nanne Yesuusa aathi immeedda Asqqorootu Yihudaa.

Yesuusi Kiitteedda Tammanne Laa77atu Tamaariissanaw Kiitetteeddino (Mar 6:7-13; Luq 9:1-6)

⁵ Yesuusi ha tammanne laa77atuwaa hawaadan yaagiide kiitteedda; “Ayihuda gidenna asaa gadiyaa booppite; qassi Samaaretuwaa katamaakka geloppite; ⁶ hewaa diraa bayeedda dorssaakko, Isra7eeliya asaakko ⁷ biide, ‘Saluwaa kawutethay mateedda’ yaagiide odite. ⁸ Hargganchatuwaa pathite; anhaa hayquwaappe denthiite; oolluu oyqqeeddawannta pathite; iita ayyanatuwakka kessite. Hinttentu coo akkeeddit; coo immite. ⁹ Worqqaa woy biraa woy santtimiyaa hinttentu kiisiyan oyqqoppite; ¹⁰ woy ogew qarcciitiyyaa, woy laa7ethiyaa mayuwaa, woy caammaa woy xam77aa oyqqoppite. Ayissi gooppe, oosanchchaw koshshiyaabay qumaa.

¹¹ “Hinttentu geliyaa katamaan woy qeeri katamaa ubbaan hinttana mokkanaw nashettiyaawe oonentto akeekan xomoosite; hinttentu hewaappe kesana gakkanaw, hewaan uttite. ¹² Qassi golle geliidde sarotite. ¹³ He gollen de7iyaa asay hinttana mokkooppe, hinttentu saroteedda sarotay untuntta gakko. Shin untuntu hinttana morkennaan ixxoopspe, hinttentu saroteedda sarotay hinttew guyye simmo. ¹⁴ Qassi itti itti golli woy katamay hinttana morkennaan woy hinttentu odiyaawaa sisennaan ixxoopspe, he golleppe woy he katamaappe kesiidde, hinttentu gediyaappe

baanaa shocite. ¹⁵ Taani hinttew tumuwaa oday; Xoossay pirddiyaa gallassi he katamaa asaappe, Sodoomaa katamaa asawunne Gamoora katamaa asaw pirddaa kawushissana.

*Goday Yaanaappe Kasetiide, Yederssuunne Metuu Hanana
(Mar 13:9-13; Luq 21:12-17)*

¹⁶ “Be7ite! Taani hinttena dorssaa wallatuwaa giddo yeddiyaawaadan yedday. Hewaa diraw, shooshshaadan cincca gidite; qassi haraph-phiyaadan, ashikke gidite. ¹⁷ Shin asaappe naagettite. Ayissi gooppe, asay hinttena pirdda gollew aathiide immana; qassi bare Ayihuda woosa gollētuwaanikka hinttena lissuwan peeddana. ¹⁸ Gadiyaa ayissiyaawanttu sinthaaninne kaatatuwaa sinthaan ta diraw hinttenttu eqqiide, untuntussinne Ayihuda gidenna asaa sinthaan taw markka gidanita. ¹⁹ Shin untunttu hinttena pirddaw aathiyaa wode, hinttenttu haasayanabaa he saatiyaan Xoossay hinttew immiya diraw, hinttenttu gaanabawunne woy waagiide haasayanenttonne hirggoppite. ²⁰ Ayissi gooppe, hinttenttun aqiide haasayiyaawe hinttenttu Aawuuwaa Geeshsha Ayyaanaappe attin, haasayiyaawanttu hinttentta gidikkita.

²¹ “Ishay bare ishaa, aawuu bare na7aa bolla denddana; naanay barenttu aattinne aawuwaa bolla denddiide, untuntta wodhissana. ²² Qassi asay ubbay hinttentta ta sunthaa diraw ixkana; shin wursethay gakkanaw genciyaawe attanawaa. ²³ Untunttu hinttena itti katamaappe yederssooppe, hara katamaa biite. Ayissi gooppe, taani hinttew tumuwaa gay; taani, Asaa Na7ay, yaana gakkanaw, hinttenttu hintte oosuwaa Isra7eeliyaa katamaa ubbaan oothiide wurssikkita.

²⁴ “Tamaariyaawe barena tamarissiyaawaappe darena; qoomaykka bare godaappe darena. ²⁵ Tamaariyaawe barena tamarissiyaawaa keena gidiyaawe, qoomaykka bare godaa keena gidiyaawe aw gidana; untunttu golle godaa Bi7eel-Zeebula giide xeesooppe, A golle asaa waagi xeesa-neeshsha!

*Oossi Yayyanaw Bessintto
(Luq 12:2-7)*

²⁶ “Simmi asaassi yayyoppite; ayissi gooppe, genthi wotheeddabay goncciyaa kesennaan attenna; qoseeddabaykka erettennaan attenna. ²⁷ Taani hinttenttoo dhumaani odiyaabaa poo7uwan haasayite; hinttew haythaan saasukkiide odeeddawaa, dhoqqa saan awaayyite. ²⁸ Ashuwaa wodhiyaawanttu yayyoppite; untunttu, shemppuwaa wodhanaw danddaykkinoo. Shin shemppuwaanne ashuwaa Gaannamiyan dhayissanaw danddayiyaa Xoossaassi yayyite. ²⁹ Laa77u suunniyaa kafatuu santtimiyaan zali77ettikkino? Hinttenttu Aawuuwaa sheniya gidana dhayooppe, he suunniyaa kafatuwaappe ittinnakka sa7aan wodhdhaade bayukku. ³⁰ Shin haray atto, hinttenttu huuphiyan de7iyaa binnanay ubbaykka payduwaan de7ee. ³¹ Simmi yayyoppite; daro suunniyaa kafatuwaappe hinttenttu aadhdiita.

*Kiristtoosabaa Markkattanaw Bessee
(Luq 12:8-9)*

³² “Hewaa diraw, asaa sinthaan tabaa markkattiyaa oossi gidooppenne, taanikka saluwan de7iya ta Aabbu sinthan markkattana; ³³ shin asaa

sinthaan taana kaddiyaa oonanne taanikka qassi saluwan de7iya ta Aabbu sinthaan A kaddana.

³⁴ “Taani sa7aassi sarotethaa ahanaw yeeddawaa hinttessi malatoppo; taani tooraa ahanaw yeeddawaappe attin, sarotethaa ahanaw yabeykke. ³⁵ Ayissi gooppe, taani na7aa A aabbuppe, naatto izi daayippe, na7aa machchattokka izi bollotattippe shaakkanaw yaaddi; ³⁶ asaassi morkketuu A golle asatuwaa gidanawantta.

³⁷ “Bare aabba woy bare daayo taappe aathiide siiqiyaawe tawaa gidanaw bessenna; bare attuma na7aa woy bare macca naatto taappe aathiide siiqiyaawe tawaa gidanaw bessenna. ³⁸ Bare masqqaliyaa tookkiide, ta geeduwaa kaallennawe tawaa gidanaw bessenna. ³⁹ Bare shemppuwaa ashshiyaawe bayizzanawaa; shin ta diraw bare shemppuwaa bayizziyaawe ashshanawaa.

⁴⁰ “Hinttentta mokkiyaawe taana mokkee; qassi taana mokkiyaawe taana kiitteeddawaa mokkee. ⁴¹ Nabiyyaa, nabiyyaa sunthaan mokkiyaawe, nabiyyaa gatiyaa aananna gishettanawaa; qassi xilluwaa, xilluwaa sunthaan mokkiyaawe, xilluwaa gatiyaa aananna gishettanawaa. ⁴² Ooninne ha taana kaalliyawantuppe guuxxiyaa ittoo, haray atto buliyaa haathaa xalalaa ushanaw immooppekka, taani hinttenttoo tumuwaa gay; I bare gatiyaa akkana” yaageedda.

11

Xammaqiyaa Yohaannisappe Yesuusakko Kiitettedda Asatuwaa (Luq 7:18-35)

¹ Yesuusi bare tammanne laa77u kaalliyawantta azaziyaawaa poleedda wode, hewaappe dendiide, katamatuwaan tamaarissanawunne odanaw beedda.

² Xammaqiyaa Yohaannisi qasho gollen de7iidde, Yesuusi ootheeddawaa sisiide, barena kaalliyawantta aakko kiittiide, ³ “Yaanaawee neeneeyee? Woy haraa naagane?” yaagi oochchanaadan udeedda.

⁴ Yesuusi zaariide, untunttoo hawadaan yaageedda; “Biide hinttenttu be7iyaawaanne sisiyaawaa Yohaannisaw odite; ⁵ qooqatuu xeelliino; wob-batuu hamettiino; oolluu oyqqeeddawanttu paxiide geeyyiino; * tul-latuu sisiino; hayqqeeddawanttu dendiino; hiyyeesatuu wonggalaa mishiraachchuwaa sisiino. ⁶ Tabaa sidhenna uray anjjetteddaawaa” yaageedda.

⁷ Yohaannisa kaalliyawanttu simmi beedda wode, Yesuusi Yohaannis-
abaa shiigeedda asaassi hawaadan yaagi haasayeedda; “Ayya be7anaw asay de7enna mela biittaa keseedditee? Carckuu qaathiyaa maqqaa be7anaw keseedditee? ⁸ Yaatina, ayya be7anaw keseedditee? Lo77iyaa mayuwaa mayyeedda bitaniyyaa be7anaw keseedditee? Lo77iyaa mayuwaa mayyeed-dawanttu kaatatuwaa gollen de7iino. ⁹ Yaatina, ayya be7anaw keseedditee? Nabiyyaa be7anaw keseedditee? E, Taani hintfaw oday; nabiyaappekka aadhdhiyaawaa be7eeddita. ¹⁰ Ayissi gooppe, Xoossaa Maxaafan, ‘Xoossay, “Be7a, taani kiittiyaawaa neeppe sinthaw yeddana.

I new ogiyaa giigissanawaa” yaageedda

geetettiide Yohaannisabay xaafetteedda. ¹¹ Taani hinttenttoo tumuwaa oday; aatti uluwaappe yeletteedda asaa ubbaan Xammaqiya Yohaannisappe aadhdiyaawe ooninne denddibeenna; shin saluwaa kawutethaan ubbaappe laafiyaawe aappe aaddhana. ¹² Xammaqiya Yohaannisa wodiyaappe doommiide, hachche gakkanaw, saluwaa kawutethatta daro naaqqettaw; minni baaxetiyaawanttu izo demmiino. ¹³ Ayissi gooppe, nabatuu ubbatuunne Muse higgii Yohaannisa wodii gakkanaw, timbbitiyaa haasayeeddino; ¹⁴ simmi hinttenttu untunttu haasayowaa ammananawaa gidoope, yaanawaa geetetteedda Eelaas ha Yohaannisa. ¹⁵ Sisiyaa haythay de7iyaawe siso!

¹⁶ “Shin taani ha wodiya asaa ayaanna leemisoo? Untunttu gocaan uttiyaa naanaa malatiino; untunttu barenttu laggethatuwaa xeeksiide, ¹⁷ ‘Nuuni hinttenttoo hixixiyaa punneeddo; shin duribeykkita; yeekuwwa yethaakka kesseeddo; shin yeekkibeykkita’ yaagiino. ¹⁸ Ayissi gooppe, Yohaannisi xoomiidinne woyiniyaa eessaa ushennaan yiina untunttu, ‘A bolla iita ayyanay de7ee’ yaageeddino. ¹⁹ Taani, Asaa Na7ay, maaddenne ushaadde yiina, untunttu taana, ‘Ha nafisaamaanne woyiniyaa eessaa ushiyaawaa be7ite; qaraxaa qanxxiyaawantunanne nagaranchchatuwanna siiqettee’ yaagiino; shin Xoossaa aaddheedda eratethay bare oosuwaan tuma gidiiide beetee” yaageedda.

Ammanennaan Ixxeedda Diraw Toshetteedda Katamatuwaa (Luq 10:13-15)

²⁰ Hewaappe guyyiyan, Yesuusi bare malaataappe dariya baggaa ootheedda katamatuwaan de7iya asay barenttu nagaraappe simmibeenna diraw, untunttu hawadaan yaagiide, toshiyaa doommeedda; ²¹ “Koraaziine katamaw, new aayyero; Beetesayda katamaw, newukka aayyero; ayissi gooppe, hinttenttu bolla Xoossay ootheedda malaatay Xiirsoo katamaaninne Sidoonaa katamaan oosettowaa gidintto, untunttu maaqiyaa mayyiide, bidintha okettiide, beni barenttu nagaraappe simmanawantashshin. ²² Taani hinttew oday; pirddaa gallassi Xoossay hintteppe Xiirsoo katamawunne Sidoonaa katamaw pirddaa kawushissana. ²³ Qassi Qifrinaahooma katamaw, neeni saluwaa pude dhoqqu gaanaw koyyaaddii? Neeni Si7ooliyaa duge yegettana; ayissi gooppe, ne bolla Xoossay ootheedda malaatay Sodoomaa katamaan oosettowaa gidintto, Sodoomaa katamay hachche gakkanaassikka de7anawaashshin. ²⁴ Taani hinttew oday; pirddaa gallassi Xoossay neeppe Sodoomaw pirddaa kawushissana” yaageedda.

Yesuusan Shemppuwaa Demmiyaawaa (Luq 10:21-22)

²⁵ Yesuusi he wode zaariide, hawadaan yaageedda; “Ta Aabboo, saluwaa sa7aa Godaw, neeni hawaa aaddheedda eranchchatuwaappenne akeekanchchatuwaappe genthaade, erenna naanatuwassii qonccisseedda diraw, neena galatay; ²⁶ E ta Aabboo, ayissi gooppe, hawe ne sheniyaadan oosetteedda.

²⁷ “Ta Aabbu taw ubbabaa immeedda; Aawuwaappe haray Na7aa erenna; Na7aappenne Na7ay Aawuwaa qonccissanaw koyyiyaa asaappe attin, haray Aawuwaa erenna.

²⁸ “Daaburanchchattoo, deexuwaa tookkowanntoo ubbattoo, taakko haa yiite; taani hinttentta shemppissana. ²⁹ Taani garanne ta wozanaan ashikke gido diraw, ta morgge mithaan waaxettite; taappe tamarite; hinttenttu sheemppuwassikka hintte shemppuwaa demmana. ³⁰ Ayissi gooppe, ta morgge mithay giigaa; qassi taani hinttentta toosseeddawekka kawushsha” yaageedda.

12

Sambbataabaassi Shiiqeedda Ooshaa

(Mar 2:23-28; Luq 6:1-5)

¹ Yesuusi he wode Sambbata gallassi, tisha bangгаа gidonna aadhdhishshin A kaalliyaawanttu koshattiide, tisha bangгаа duuthiide, muussaa doommeeddino. ² Shin Parisaawatuu hewaa be7iide Yesuusa, “Be7a, neena kaalliyaawanttu Sambbata gallassi oothanaw woga gidennabaa oothiino” yaageeddino.

³ Shin Yesuusi untunttussi hawadaan yaageedda; “Daawitenne aananna de7iyaawanttu koshatteedda wode, Daawite ootheeddawaa nabbabibeykkitee? ⁴ Daawite Xoossaa golle geliide, qeesatuwaa xalalay maanaappe attin, iinne aananna de7iyaawanttu maanaw woga gidenna Xoossaassi yarshsheedda qumaa meedda. ⁵ Woy Sambbataa ubbaan Geeshsha Golliiyan de7iya qeesatuu Sambbataa wogaa menthiyaawaa, qassi untunttussi hewe bayizzo gidennawaa Muse higgiiyan nabbabibeykkitee?”

⁶ Shin taani hinttew oday; Geeshsha Golliyaappe aadhdhiyaawe hawaan de7ee. ⁷ Xoossaa Maxaafay, “Taani maarotethaa koyyayppe attin, yarshshuwaa koyyikke” yaagiyaawe waagiyaawentto hinttenttu eritentto, bayizzuu baynna asaa bolla pirdiikkita. ⁸ Ayissi gooppe, taani, Asaa Na7ay, Sambbataa Godaa” yaageedda.

Yesuusi Kushii Gunddeedda Bitaniyaa Patheedda

(Mar 3:1-6; Luq 6:6-11)

⁹ Yesuusi hewaappe denddiide, Ayihuda woosa golle beedda. ¹⁰ Hewaan kushii gunddeedda itti bitani de7ee; Yesuusa mootanaw gaasuwaawaa koyyiyaa asatuu, “Sambbataan, hargganchchaa pathiyaawe wogee?” yaagiide A oochcheeddino.

¹¹ Yesuusi untuntunnta, “Hinttenttu gidon itti dorssay de7iya uray, he dorssay Sambbata gallassi ollaan kunddooppe, oyqqiide kessennawe oone? ¹² Yaatina, asay dorssaappe wooti loythiide darennee! Hewaa diraw, Sambbata gallassi lo77obaa oothiyaawe woga” yaageedda. ¹³ Hewaappe guyyiiyan bitaniyaa, “Ne kushiyaawaa piddi ootha” yaagina bitani piddi oothowaappe guyyiiyan, A kushii yokko kushiyaawadankka paxi aggeedda. ¹⁴ Shin Parisaawatuu kare kesiide, Yesuusa wooti wodhanentto maqqetteeddino.

Xoossay Dooreedda Ayilliyaa

¹⁵ Shin Yesuusi untuntunntu zoretaa eriide, hewaappe aggiide biya wode, daro asay A kaalleedda; harggeedda ubbaa patheedda. ¹⁶⁻¹⁷ Xoossay nabiyaa Isiyaasa bagganna odeeddawe polettana mala, Yesuusi asatuwassi, “Tabaa hara asaasi odoppite” yaageedda. ¹⁸ Xoossay Isiyaasa bagganna hawadaan yaageedda;

“Taani dooreedda ta ayillii,

taani siiqiyaawaa, taana nashechchiyaawe haweku.

Taani ta Ayyaanaa A bolla wothana.

I suure pirdaa asaw ubbaw odanawaa.

¹⁹ I palumettenna; woy waasseenna.

Bare qaalaakka ogiyaan sissenna.

²⁰ Suure pirdday xooni kesana gakkanaw,

tinccteedda maqqaa menthenna *

qassi cuwattiyaa muqaaddaa qunccuutiyaakka I toyissenna.

²¹ Ayihuda gidenna asay ubbay

aabolla barenttu hidootaa wothana”

yaageedda.

Yesuusabaanne Bi7eel-Zeebulabaa

(Mar 3:20-30; Luq 11:14-23)

²² Hewaappe guyyiyan, amaredda asatuu iita ayyanay oyqqina duudedda itti qooqa bitaniyaa Yesuusakko aheeddino; Yesuusi he duude bitaniyaa patheedda; bitaniikka haasayaanne xeelaa doommeedda. ²³ Asay ubbay maalalettiide, “Laa hawe Daawite na 7aa gidanddeeshsha?” yaageeddino.

²⁴ Shin Parisaawatuu hewaa sisiide, “Ha bitani iita ayyaanatuwaa kaappuu ‘Bi7eel-Zeebuli’ barew wolqqaa immina, xalahatuwaa kessee” yaageeddino.

²⁵ Shin Yesuusi untunttu qofaa eriide, untuntta hawadaan yaageedda; “Bare giddon shaakettiyaa kawutethay ubbay dhayana; qassi bare giddon shaakettiyaa katamay woy gollen de7iyaa asaykka minnenna. ²⁶ Qassi Seexaanay Seexaanaa kessiyaawaa gidoope, bare giddon shaakettee; yaatina, A kawutethay waaniide minni eqqanawee? ²⁷ Taw Bi7eel-Zeebuli wolqqaa immina, taani xalahatuwaa kessiyaawaa gidoope, hiinttentu asaw wolqqaa ooni immina xalahatuwaa kessanee? Hewaa diraw, untunttu hintte bolla pirddana. ²⁸ Shin Xoossaa Geeshsha Ayyaanay taw wolqqaa immina, taani xalahatuwaa kessiyaawaa gidoope, simmi Xoossaa kawutethay hintte bolla yidiggeedda.

²⁹ “Woy asay kasetiide, wolqqaama asaa qachchennaan de7iidde, A golle geliide, A miishshaa bonqqanaw waaniide danddayii? Qachcheedawaappe guyyiyan, A miishshaa bonqqanaw danddayee.

³⁰ “Ta bagga gidenna uray tawaa ixxee; qassi taananna ittippe shiishshenaw nawe laalee. ³¹ Hewaa diraw, taani hinttew oday; Xoossay asaw ay nagaraa gidinakka, qassi ay bore gidinakka atto gaana; shin Geeshsha Ayyaanaa boriyaawaa atto geenna. ³² Ta bolla, Asaa Na7aa bolla, iitabaa haasayiyaa O nagaraanne Xoossay atto gaana; shin Geeshsha Ayyaanaa bolla iitabaa haasayiyaa O nagaraanne sa7aan gidina, saluwankka Xoossay atto geenna.

Lo77o Mithay Bare Ayfiyan Erettee

(Luq 6:43-45)

³³ “Lo77o ayfiyaa demmanaw lo77o mithaa dichchanaw bessee; iita mithaa hiinttentu dichchoope, iita ayfiyaa demmanita; ayissi goope, mithay erettiyaawe bare ayfiyaa ayfiyawaana. ³⁴ Shooshshatoo, hiinttentu iita gidiidde, wooti lo77obaa haasayanaw danddayiitee? Ayissi goope, doonay wozanaa giddon kumeeddawaa haasayee. ³⁵ Lo77o asay bare lo77o minjjuwaappe lo77obaa kessee; qassi iita asay bare iita minjjuwaappe

12:18 Isa 42:1-4 * **12:20** A@ Tinccteedda maqqaa menthenna; hawaa guussay, maaduu baynawantussinne daaburanchatuwaassi Yesuusi keekanne garaa guussa. B@ Cuwattiyaa muqaaddaa qunccuutiyaakka I toyissenna guussay, Yesuusi daaburanchatuwaassi guzuma gidenaadan keeka guussaa.

iitabaa kessee. ³⁶ Taani hinttentoo oday; asay bare haasayeedda maadenna haasayaa ubbaw pirdaa gallassi zaaruwaa immanawaa. ³⁷ Ayissi gooppe, ne haasayay neena xillissana; woy ne haasayay ne bolla pirddisana” yaageedda.

Malaataa Be7anaw Shiiqueedda Ooshaa

(Mar 8:11-12; Luq 11:29-32)

³⁸ Hewaappe guyyiyan, higgia tamarissiyaa itti itti asayenne Parisaawatuu zaariide Yesuusa, “Tamarissiyaawoo, neeni malaataa oothishshin, nuuni be7anaw koyyeetto” yaageeddino.

³⁹ Shin I zaariide, untunttoo hawadaan yaageedda; “Ha wodiya asay iitanne Xoosaa ammanenna diraw, malaataa koyyee; nabiyaa Yoonaasa malaataappe attin, hara malaatay imettenna. ⁴⁰ Yoonaasi wogga moliyaa uluwaan heezzu gallaasanne heezzu qammaa de7eeddawaadan, Asaa Na7aykka, biittaa gidдон heezzu gallaasanne heezzu qammaa de7anawaa. ⁴¹ Nennewe asay Yoonaasi odeeddawaan barenttu nagaraappe simmeedda diraw, pirdaa gallassi denddiide, hinttentta mootanawantta; beyte, Yoonasappe aaddhiyaawe hawaan de7ee. ⁴² Duge bagga gadiya kaatatta Solomonew de7iyaa aadho eratethaa sisanaw sa7aa gaxaappe yeedda diraw, pirdaa gallassi denddaade, hinttentta mootanawunnu; beyte, Solomoneppokka aaddhiyaawe hawaan de7ee.

Iita Ayyaanay Asaa Garssa Simmiide Geliyaawaa

(Luq 11:24-26)

⁴³ “Iita ayyaanay asaappe keseedda wode, barew shemppiyaasaa koyyiide, haathay baynna melasaanna yuuyyee; shin demmenna. ⁴⁴ He wode, “Taani aggaade yeedda ta golle simmana” yaagee; simmiide yiyaa wode, gollii mela de7iyaawaanne pitetti geeyyiide, giigi utteeddawaa demmee. ⁴⁵ Hewaappe guyyiyan, biide bareppe iitiya laappu hara ayyaanatuwa akkiide yee; he ayyaanatuu geliide, hawaan de7iino. He bitaniyaa de7uu kaswaappe darii iitee. Ha wodiya iita asawukka qassi hawaadan hanana” yaageedda.

Yesuusa Daayonne A Ishatuwaa

(Mar 3:31-35; Luq 8:19-21)

⁴⁶ Yesuusi daro asaw haasayishshin, A daayanne A ishatuu aananna haasayanaw koyyiide, karen eqqeeddino. ⁴⁷ Hewaan de7iyaa asaappe ittuu A, “Ne daayanne ne ishatuu neenanna haasayanaw koyyiide, karen eqqeeddino” yaageedda. †

⁴⁸ Shin Yesuusi zaariide, “Ta daaya oone? Ta ishatuu oone?” yaageedda. ⁴⁹ Bare kushiyan barena kaalliyaawanttukko xorssiide, “Beyte, ta daayanne ta ishatuu hawanttushi. ⁵⁰ Ayissi gooppe, saluwan de7iyaa ta Aabbu sheniyaa oothiyaa ubbay, ta ishaa, ta michchattonne ta daayo” yaageedda.

13

Zeriyaawaa Leemisuwaa

(Mar 4:1-9; Luq 8:4-8)

¹ Yesuusi he gallassi soyippe kesiide, abbaa gaxaan utteedda. ² Daro cora asay bare yuushshuwaan yuuyyi aaddhiide shiiqina, wonggiriya giddo geliide utteedda; asay ubbay abbaa gaxaan eqqeedda. ³ Asaassi leemisuwan darobaa hawaadan yaagiide odeedda; “Itti bitani zerethaa

zeranaw keseedda. ⁴ I zerishshin, itti itti zerethay ogiyaa doonan wodhdheedda; yaatina kafuu yiide meedda. ⁵ Qassi itti itti zerethay ancco gideedda biittaa bolla wodhdheedda; daro biittay baynna diraw, he zerethay ellekka doleedda. ⁶ Shin away keseedda wode carshshay shulleedda; adussa xaphuwaa yeddibeenna diraw melii aggeedda. ⁷ Itti itti zerethay agunthaa gidдон wodhdheedda; hewaan doleeddawaa agunthay dicciide cuulleedda. ⁸ Itti itti zerethay tu7e biittaan wodhdhiide doleedda; ittuu xeetu ayfiyaa, ittuu usuppun tammuwaa, ittuu hattamuwaa ayfeedda. ⁹ Sisiyaa haythay de7iyaa uray siso!" yaageedda.

Yesuusi Leemisuwan Odo Gaasuwaa
(Mar 4:10-12; Luq 8:9-10)

¹⁰ Yesuusa kaalliyaawanttu aakko shiiqiide, "Neeni ayissi asaassi leemisuwan oday?" yaageeddino.

¹¹ Yesuusi zaariide, untunttussi hawadaan yaageedda; "Hinttenttussi saluwaa kawutethaa xuuraa erussay imetteedda; shin untunttussi imetibeenna. ¹² Ayissi gooppe, de7iyaawoo gujettana; aw daranawaa; shin baynnawaappe haray atto, he de7iyaawekka akettanawaa. ¹³ Taani untuntu xeellidde xeellennawaadan, sisiidde sisennawaadan haniyaa diraw, woy qassi akeekenna diraw untunttoo leemisuwan oday.

¹⁴ "Isiyaasi untunttubaa hawaadan odowe polettanawaa; 'Hinttenttu sissaa sisana;
shin hinttenttoo gelenna;
hinttenttu xeelaa xeellana;
shin be7ikkita.

¹⁵ Ayissi gooppe, ha asaa wozanay guzumeedda;
barenttu haythaa tullisseeddino;
barenttu ayifiyaakka ciilummeeddino.

Hawe baawentto, untunttu barenttu ayfiyan be7ana;
barenttu haythaan sisana;
barenttu wozanankka akeekaanna;
untunttu taakko, Xoossaakko simmana;
taanikka untuntta pathana'

yaagee.

¹⁶ "Shin hinttenttu ayfi xeelliyaa dirawunne hinttenttu haythaykka sisiyaa diraw, hinttenttu anjjetteddawantta. ¹⁷ Taani hinttenttoo tumuwaa oday; daro nabatuunne xillatuu hinttenttu be7iyaawaa be7anaw amotteeddino; shin be7ibeykkino. Hinttenttu sisiyaawaa sisanaw amotteeddino; shin sisibeykkino.

Yesuusi Zeriyaawaa Leemisuwaa Bilethaa Odeedda
(Mar 4:13-20; Luq 8:11-15)

¹⁸ "Simmi katha zeriyaawaa leemisuwaa bilethay giyawaa sisite. ¹⁹ Kawutethaa qaalaa sisiide, akeekenna ooninne ogiyaa doonan wodhdheedda zerethaa mala; xalahiyaa kaappuu yiide, untunttu wozanaan zeretteeddawaa maxi diggee. ²⁰ Ancco biittaan wodhdheedda zerethay qaalaa sisiide, ellekka nashechchaan akkiyawantta malatee. ²¹ Shin he asatuu ha77issaappe attin, untunttun xaphuu baawa; qaalaa gaasuwan metuu woy yedesay yiyaa wode, ellekka dhubetti aggiino. ²² Qassi agunthaa gidдон wodhdheeddawe qaalaa sisiyaawaa bessee; shin ha sa7aa de7uwaassi hirgussaynne duretethaa siigussay qaalaa cuullee; ha gasuwaan he zerethaykka ayfennaan atti aggee. ²³ Tu7e biittaan

zeretteeddawe, qaalaa sisiide, akeekiyaa asaa bessee; ikka ayfee; ittuu xeetuwwa, ittuu usuppun tammuwaa, ittuu hattamuwaa ayfee” yaageedda.

Zaaringgiyaa Leemisuwaa

²⁴ Yesuusi untunttoo hara leemisuwaa hawaadan yaagiide odeedda; “Saluwaa kawutethay bare goshshan lo77o zerethaa zereedda bitaniyaa malatee. ²⁵ Shin qamma asay gemi77ishidiggina, A morkkii yiide, zargгаа zereeddawaa bolla zaaringgiyaa zeriide beedda. ²⁶ Shin zarggay doli ayfeedda wode, zaaringgi he wode beetteedda.

²⁷ “A qoomatuu aakko yiide, ‘Godaw, neeni ne goshshan lo77o zerethaa zerabeykkii? Yaatina, zaaringgi haqappe yeeddee?’ yaageeddino.

²⁸ “Hewaappe guyyiyan goday, ‘Hewaa morkkii ootheedda’ yaageedda. “Qoomatuu, ‘Nuuni biide shoddanaadan dosay?’ yaageeddino.

²⁹ “Shin I, ‘Aggite, zaaringgiyaa hinttenttu shoddiiide, zarggaanna shodanita. ³⁰ Bochchoppite; qoyciyaa wodii gakkanaw, ittippe diccino. Qoyciyaa wodii gakkooode, taani qoyciyaawantta, kasetiide zaaringgiyaa maxite; tamaan guddanaw pochchiiyan pochchiiyan qachchite; shin zargгаа shishiide diyyiyan qolite’ gaana” yaageedda.

Sannaaficiyaa Geetettiyaa Mithatti Zerethaa Leemisuwaa

(Mar 4:30-32; Luq 13:18-19)

³¹ Yesuusi untunttoo hara leemisuwaa yaagiide odeedda; “Saluwaa kawutethay sannaaficiyaa geetettiyaa guutha mithatti ayfiya malatee; he mithatti ayfiya asay akkiide, bare goshshan zereedda. ³² He zerethatta hara zerethaa ubbaappe guuxxaw; shin dicceedda wode, hara atakilttiyyaa ubbaappe daraw; kafuu yiide, izi qankkaan keexxiyaawaa keena wogga mithaa gidaaddu” yaageedda.

Irshuwaa Leemisuwaa

(Luq 13:20-21)

³³ Qassikka Yesuusi hara leemisuwaa untunttoo yaagiide odeedda; “Saluwaa kawutethay itti mishiratta heezzu keriyaa dhiilliyyaa akkaade, munaqqeedda munaqay ubbay denddana gakkanaw, aani tigeedda irshuwaa malatee” yaageedda.

Yesuusi Leemisuwan Tamariseedda Gaasuwwa

(Mar 4:33-34)

³⁴⁻³⁵ Yesuusi asaw he ubbaa leemisuwan odeedda; leemisuu baynnaan I ittibaakka odenna; nabii, “Taani untunttoo haasaiyyaa wode, leemisuwan haasayay. Alamii medhettoodeppe doommiide geemmeedda yewatuwwa oday” yaageeddawe polettana mala, hewaa I odeedda.

Yesuusi Zaaringgiyaa Leemisuwaa Bilethaa Odeedda

³⁶ Hewaappe guyyiyan, Yesuusi asaa aggiide, soy geleedda; A kaaliyaawanttu aakko biide, “Goshshan de7iyaa zaaringgiyaa leemisuwaa bilethaa nuussi oda” yaageeddino.

³⁷ Yesuusi zaariide, hawaadan yaageedda; “Lo77o zerethaa zeriyaawe Asaa Na7aa; ³⁸ goshshay ha alamiyaa; lo77o zerethay Xoossaa kawutethaa asaa; zaaringgi xalahiyaa kaappuwaa naanaa. ³⁹ Zaaringgiyaa zereeddawe

morkkiyaa xalahiyaa; qoychchaa wodii, wodiyaa wurssethaa; qassi qoy-ciyaawanttu kiitanchchatuwaa.

⁴⁰ “Hewaa diraw, zaaringgiyaa maxiide, tamaan guuddiiaawaadan, wodiyaa wurssethaan hewaa mala gidanawaa. ⁴¹ Asaa Na7ay, kiitanchchatuwaa kiitanawaa; untunttu A kawutethaa gidдон nagaraw gaaso gidiyaa ubbatuwaanne iitabaa oothiyaawantta maxiide kessanawantta. ⁴² Yaatiide to7enna tamaan olanawantta; hewaan untunttu yeekkanawanttanne achchaa dhaqanawantta. ⁴³ He wode xillatuu barenttu aabbu kawutethaan awaadan poo7ana. Sisiyaa haythay de7iya uray siso!

Moogettedda Miishshaa Leemisuwaa

⁴⁴ “Saluwaa kawutethay goshshaan moogettedda miishshaa bessee; itti bitani he miishshaa demmiide, zaariide moogi aggeedda; daro nashettiide biide, barew de7iyaawaa ubbaa zali77iide, he goshshaa shammeedda.

Inqquwaa Geetettiyaa Daro Al77o Shuchchaa Leemisuwaa

⁴⁵ “Qassi saluwaa kawutethay inqquwaa geetettiyaa daro al77o shuchchaa shammanaw koyyiyaa zali77anchchaa malatee. ⁴⁶ He zali77anchchay daro al77o inqquwaa demmiide, biide barew de7iyaawaa ubbaa zali77iide, A shammeedda.

Dabbaa Leemisuwaa

⁴⁷ “Qassi saluwaa kawutethay ubba gommo moliyaa oyqqiyaa, abbaan yegetteedda dabbaa malatee. ⁴⁸ Molii dabbaa kumeedda wode, moliyaa oyqqiyaa asatuu abbaappe gaxaa kesiide utteeddino; yaatiide lo77o moliyaa qoriide, yeggiyaa miishshaan yeggeeddino; shin iita moliyaa wora oleeddino. ⁴⁹ Wodiyaa wurssethaan hewaadan hanana; kiitanchchatuu yiide, nagaranchchatuwaa xillatuwaa gidoope qoriide, ⁵⁰ to7enna tamaan olanawantta; hewaan untunttu yeekkanawanttanne achchaa dhaqanawantta.

⁵¹ “Hawe ubbay hinttentoo geleeddee?” yaagiide untunttu oochcheedda. Untunttu, “E,” yaageeddino.

⁵² I, “Hewaa diraw, saluwaa kawutethaa xuuraa loythi eriyaa, higgiiyaa tamarissiyaa ubbay, bare miishshaa shiishshi wotheedda golliyaappe ooratha miishshaanne eca miishshaa shaakki kessiyaa izawa malatee” yaagi zaareedda.

Naazireeten Yesuusa Gakkeedda Ixuwaa (*Mar 6:1-6; Luq 4:16-30*)

⁵³ Yesuusi ha leemisatuwaa odi wurssoawaappe guyyiyan, hewaappe denddiide, ⁵⁴ bare katamaa Naazireete beedda. Ayihuda woosa gollen tamarissiyaawaa siseedda asay maalalettiide, hawaadan yaageedda; “Hawe ha aadho eratethaanne Xoossay oothiyyaa malaataa oothanaw wolqqaa haqappe akkeeddee? ⁵⁵ Hawe anaaxiyaa na7aa gidennee? A daaya Mayraamo gidekke? A ishataa Yayiqoobaa, Yooseefa, Simoonanne Yihudaa gidikkinoo? ⁵⁶ A michchatuu ubbay nuunanna de7ikkinoo? Yaatina, I ha eraa ubbaa haqappe demmeeddee?” yaageeddino. ⁵⁷ Untunttu I giyaabaa akkennaan ixceeddino.

Shin Yesuusi he asaasi, “Nabii bare gadiyaninne bare soy asaan bonchchettenna; shin harasaa ubbaan bonchchettee” yaageedda. ⁵⁸ Untunttu ammanibeenna diraw, Yesuusi daro malaataa he saan oothiibeenna.

14

Xammaqiyaa Yohaannisa Hayquwaa
(Mar 6:14-29; Luq 9:7-9)

¹ He wode Galiilaa gadiyaa ayissiyaa Heroodise Yesuusabaa siseedda; ² yaatiide bare qoomatuwaassi, “Hawe hayquwaappe denddeedda Xammaqiyaa Yohaannisa; Xoossay oothiyaa wolqqaama malaataa I oothiyaawe hewaassa” yaageedda.

³ Ayissi gooppe, Heroodisi bare ishaa Piliphphoosa machchatti Heeroodiyaadi gaasotaan Yohaannisa oythi qashissiiide, qasho gollen yeggi wotheedda. ⁴ Ayissi gooppe, Yohaannisi Heroodisa, “Neeni Heeroodiyaado, ne ishaa machchatto akkanaw higgii diggee” yaageedda. ⁵ Heroodisi Yohaannisa wodhanaw koyyeedda; shin Yihudaa asay nabiyaadan Yohaannisa xeelleedda diraw, asaw yaayeedda.

⁶ Shin Heroodisi yeletteedda gallassaa baalay gakkina, Heeroodiyaadi naatta asaa sinthaan duraade Heroodisa nashechaw. ⁷ Heroodisi naatto, “Neena lo77eeddawaa ayaanne gidoope, taana oochcha; taani new immana” yaagiide iziw caaqgeedda. ⁸ Naatta bare daay zoriyaa akkaade Heroodisa, “Xammaqiyaa Yohaannisa huuphiyaa ha wociitiyaan wothaade taw imma” yaagaaddu. ⁹ Kaatii aw qaretteedda; shin bare caaquwaa dirawunne barenanna maaddaan utteedda imathaa diraw, iziw Yohaannisa huuphii imettana mala azazeedda. ¹⁰ Kaatii kiittiide, Yohaannisa qoodhiyaa qasho gollen muucisseedda. ¹¹ Huuphiyaa wociitiyaan wothi ahiide, naatiw immeeddino; naatta he huuphiyaa bare aattikko afaaddu. ¹² Yohaannisa kaalliyawanttu yiide, A anhaa afiide moogeeddino; hewaappe simmiide ha yewuwaa Yesuusaw biide odeeddino.

Yesuusi Ichcheshu Sha77a Asaa Mizeedda
(Mar 6:30-44; Luq 9:10-17; Yoh 6:1-14)

¹³ Yesuusi hewaa sisiide, wonggiriyaan geliide, hewaappe barekka asay baynnasaa beedda; asay hewaa sisiide, katamaappe denddiide, gediyan A kaalleeddino. ¹⁴ Yesuusi wonggiriyaappe keseedda wode, daro asaa be7iide, he asaw qaretteedda; yaatiide untuntunna de7iyaa harganchchatuwaa patheedda.

¹⁵ Sa7ay omarssiyaa wode, Yesuusa kaalliyawanttu aakko yiide, “Hawe sa7ay asay baynnasaa; ha77i sa7ay qammidiggeedda; asay ubbay qeeri katamatuwaa biide, barenttoo qumaa shammana mala, asaa moyizza” yaageeddino.

¹⁶ Shin Yesuusi untuntunna, “Asay baanaw koshshenna; asaw meetetiyaabaa hinttenttu immite” yaageedda.

¹⁷ Untuntunna zaariide A, “Nuussi hawaan ichcheshu ukithaappenne laa77u moliyaappe attin, haray baawa” yaageeddino.

¹⁸ Yesuusi untuntunna, “Hewantta, haa taakko ahite” yaageedda. ¹⁹ Asay maataani uttana mala, Yesuusi azazeedda; ichcheshu ukithaanne laa77u moliyaa oyqqiide, saluwaa pude xeelliide, Xoossaa galateedda; he ukithaa menthiide, barena kaalliyawanttussi imminna, untuntunna cora asaw gisheeddino. ²⁰ Asay ubbay miide kalleedda; atteedda suuppa dokkaa tammanne laa77u zambbeeliyaa kumeeddawaa dentheeddino. ²¹ Meedda asay macca asaanne naanaa paydennaan, ichcheshu sha77aa gidiyawaa keena.

Yesuusi Abbaa Bollanna Hameettiidde Beedda

(Mar 6:45-52; Yoh 6:15-21)

²² Yesuusi cora asaa moyizziidde, barena kaalliyawantta wonggiriyaan gelliide, bareppe sinthatiide, abbaappe hefintha pinnana mala azazeedda. ²³ Asaa moyizziide, Xoossaa woossanaw deriyaa huuphiyaa barekka ke-seedda; sa7ay qammi digginakka hewana barekka de7ee. ²⁴ Shin wonggiri he wode, abbaa bolla de7ishshin, sintha bagganna carkkuu carkkiyaa diraw, beetay wonggiriya yaanne haanne sugee.

²⁵ Bayra kuttuu waassi simmina, Yesuusi abbaa bolla hamettiidde, unt-tuntukko yeedda. ²⁶ A kaalliyawanttu abbaa bolla I hamettishshin be7i dagammiide, "Hawe moytilliyaa gidennee!" gi yayyiide waasseeddino.

²⁷ Shin Yesuusi ellekka untuntta, "Aynne baawa; taanattennee; yayyop-pite!" yaageedda.

²⁸ Phexiroosi zaariide A, "Ta Godaw, hawe neena gidooppe, taani haathaa bollanna neekko baana mala, taana azazaarikki" yaageedda.

²⁹ Yesuusi Phexiroosa, "Haaya!" yaageedda.

Phexiroosi wonggiriyaappe wodhdhiide, haathaa bollanna hamettiidde, Yesuusakko buussaa doommeedda. ³⁰ Shin carkkuwaa wolqqaa be7iide, yayyeedda; haathay barena mituwaa doommeedda wode, bare kooshshaa dhoggu oothiide, "Ta Godaw taana ashshaarikki!" yaagi waasseedda.

³¹ He man77iyankka Yesuusi bare kushiya yeddi Phexiroosa oyqqiide, "Laa ha ammanuu laafeeddawoo! Ayissi sidhaaddii?" yaageedda.

³² Unttuntu laa77uu wonggiriyaan geleedda wode, carkkuu woppu geedda. ³³ Wonggiriya gidon de7iyaa A kaalliyawanttu Yesuusa, "Neeni Xoossaa Na7aa gideeddawe tuma" yaagiide aw goyinneeddino.

Yesuusi Gensaareexen Hargganchaa Patheedda

(Mar 6:53-56)

³⁴ Unttuntu abbaa pinniide, Gensaareexa geetettiya gadiyaa gakeed-dino. ³⁵ He gadiyaa asay Yesuusa gidiyawaa ereeddino; hewaa heeraa gadiyaa ubbaa kiittiide, harggiyaa asaa ubbaa aakko aheeddino. ³⁶ Harggiyaa asay A mayuwaa macaraa xalalaa bochhana mala, A woosseeddino; A mayuwaa macaraa bochcheedda ubbaykka paxeedda.

15

Aawatuwaa Wogaabaa

(Mar 7:1-13)

¹ Hewaappe guyyiyan, higgia tamaariissiyaa itti itti asayne Parisaawatuu Yeerusalaameppe Yesuusakko yiide, ² "Neena kaalliyawanttu ayissi nu aawotuwa wogaa bayzziinoo? Ayissi gooppe, unttuntu qumaa maanaappe kasetiide, barenttu kushiya meecettikino" yaageeddino.

³ Yesuusi zaariide, untuntta hawadaan yaageedda; "Hinttenttu hintte wogaa diraw, Xoossaa azazuwaa poliyaawaa ayissi ixxiitee? ⁴ Ayissi gooppe Xoossay, 'Ne aabbanne ne daayo bonchcha' qassi, Bare aabba woy bare daayo boriyaawe hayqo yaageedda. ⁵⁻⁶ Shin hinttenttu, 'Itti asay bare aabba woy bare daayo maaddiyaabay barew de7iina, 'Hewe Xoossaawaa' gooppe, bare aabba woy bare daayo bonchchanaw bessenna' yaagiita; yaati-ide hinttenttu hinttenttu wogaa polanaw Xoossaa qaalaw azazettikkita. ⁷ Ha lo77a malatiyaa iita asatoo, Isiyaasi balennaan hinttenttubaw timbbitiyaa odiide,

8 ‘Xoossay hawadaan yaageedda;
 “Hawe asay taana
 bare bolla doonan bonchchee;
 shin untuntu wozanay
 taappe haakuwan de7ee.

9 Asay taw mela goyinnee;
 ayissi gooppe, asay ootheedda azazuwaa
 Xoossaa higgiiya malattiisiide
 tamarisseeddino” geedda’ ”
 yaageedda.

*Asaa Tunissiyaawantta
 (Mar 7:14-23)*

10 Yesuusi daro asaa barekko xeesiide, “Sisitenne akeekite; 11 asaa tunissiyaawe doona giddo geliyaawaa gidenna; shin asaa tunissiyaawe doonappe kesiyaawaa” yaageedda.

12 Hewaappe guyyiyan, A kaaliyawanttu aakko yiide, “Parisaawatuu neeni haasayeeddawaa sisiide, hanqqetteeddawaa akeekay?” yaageeddino.

13 Shin Yesuusi zaariide, “Saluwan de7iya ta Aabbu tokkibeenna mithaa ubbay shodettanawaa. 14 Untuntu hirgoppite; untuntu qooqaa kaaletthiyaa qooqatuwaa; qooqay qooqaa kaaletthooye, laa77uukka ollaan kundee” yaageedda.

15 Phexiroosi zaariide, “Ha leemisuwaa biletthaa nuussi odaarikkii” yaageedda.

16 Yesuusi untuntu hawaadan yaageedda; “Hinttenttoo qassi ha77i gakkawukka gelibeennee? 17 Doonaanna geliyaa ubbay uluwaa giddo biide, qassi uluwaappe kare kesiyaawaa erikkitee? 18 Shin doonaappe kesiyaawe wozanaappe kesse; asaa tunissiyaawe hewaa malaa. 19 Ayissi gooppe, wozanaa giddoye iita qofay, wodhiyaawe, woshummiyaawe, qassi woshummanaw kajeeliyaawe ubbay, wuu77iyaawe, wordduwaan markkattiyaawe, borii kesse. 20 Hewaa malatiyaawe asaa tunissiyaawaappe attin, meeccibeenna kushiyaan miyaawe asaa tunissenaa” yaageedda.

*Kanaane Asa Gideedda Itti Maccawunni Ammanuwaa
 (Mar 7:24-30)*

21 Hewaappe guyyiyan, Yesuusi hewaappe aggiide, Xiirrosanne Sidoonaa geetettiyaa katamatuu de7iya gadiya beedda. 22 Kanaane geetettiyaa gadiya maccawunna ittinna hewaappe Yesuusakko yaade, bare kooshshaa dhoqqu oothaade, “Ta Godaw, Daawita na7aw, taw garetaarikkii; ta naatto iita ayyanay lo77enna oythaa oyqqeedda” yaagaaddu.

23 Shin Yesuusi izi ay qaalaanne qaattibeenna; A kaaliyawanttu aakko yiide, “Ha mishiratta nu geeduwaa kaalla kaallaade, bare kooshshaa dhoqqu oothaade odaw; hewaa diraw, neeni izo yeddaarikkii” yaagiide woosseeddino.

24 Yesuusi zaariide, “Taani bayeedda dorssaw, Isra7eeliya asa xalalaw kiitettaaddi” yaageedda.

25 Shin iza yaade, “Ta Godaw, taana maaddaarikkii!” yaagaade aw goyinaaddu.

26 Qassi I zaariide, “Naanaa qumaa akkiide, kana maraw oliyaawe lo77a gidenna” yaageedda.

²⁷ Mishiratta, “E ta Godaw, hewe tuma; shin haray atto kana maratuu barenttu godatuu miina, samppaappe laalettettedda suuppaa miinottennee” yaagaaddu.

²⁸ Yesuusi zaariide izo, “Ha mishirattee, ne ammanuu wolqqaama; neeni koyyeeddawaadan new hano” yaageedda. Izi naatta ellekka paxa aggaaddu.

Yesuusi Cora Hargganchchatuwaa Patheedda

²⁹ Yesuusi hewaappe denddiide, Galiilaa Abbaa mataa beedda; qassi itti deriyaa bolla kesiide, hewaan utteedda. ³⁰ Daro asay wobbatuwaa, qooqatuwaa, quunatuwaanne duudetuwaa, qassi hara coratuwaa aakko ahiide, A mataan wotheedda. Yesuusi untuntta patheedda. ³¹ Hewaa diraw, asay duudatuu haasayishshin, quunatuu suurishshin wobbatuu hamet-tishshin, qooqatuu xeellishshin be7i maalalettiide, Isra7eeliyaa Xoossaa galateeddino.

Yesuusi Oyddu Sha77a Asaa Mizeedda (Mar 8:1-10)

³² Yesuusi barena kaalliyawantta barekko xeesiide, “Ha cora asay taananna heezzu gallassay gakkanaw gami77eedda diraw, taani ha asaw qarettay; untunttoo ha77i miyaawe baawa. Qassi untunttu ogiyaan daaburiide kunddenna mala, qumaa mizennaan untuntta mela yed-danawukka koyyikke” yaageedda.

³³ A kaalliyawanttu zaariide Yesuusa, “Nuuni ha bazzuwan hawaa keena asaa kalissiyaa qumaa haqappe demmanee?” yaageeddino.

³⁴ Qassi Yesuusi untuntta, “Hinttentoo aappun ukithay de7ii?” yaagiide oochcheedda.

Untunttu, “Laappu ukithayenne moletuwaappe amareeddawanttu de7iino” yaageeddino.

³⁵ Yesuusi asaa, “Sa7aan uttite” yaageedda. ³⁶ He laappu ukithaanne moliyaa oyqqiide, Xoossaa galateedda; menthereethiide barena kaal-lyaaawanttussi immeedda; qassi untunttu cora asaassi immeeddino.

³⁷ Asay ubbay miide kalleedda; miina atteedda laappu zambbeeliyaa kumeedda suuppaa A kaalliyawanttu dentheeddino. ³⁸ Meedda asay macca asaanne naanaa paydennaan, oyddu sha77a attuma asaa. ³⁹ Yesuusi asaa yeddowaappe guyyiyan, wonggiriyaan geliide, Megedoone geetettiyyaa gadiya beedda.

16

Malaataa Be7anaw Oochcheedda Ooshaa (Mar 8:11-13; Luq 12:54-56)

¹ Itti itti Parisaawatuunne Saduqaawanatuu Yesuusakko yiide, A paac-canaw koyyeeddino; yaatiide barentta saluwaappe malaata bessana mala woosseeddino. ² Shin Yesuusi zaariide, untuntta hawadaan yaageedda; “Sa7ay qammiyaa wode hinttenttu, ‘Saluu zo77eedda diraw, sa7ay sham-manawaa’ yaagiita; ³ wonttumaathan qassi, ‘Saluu zo77iide gubba-needda diraw, hachche iray bukkawaa’ yaagiita; saluwaa xeelliide, sa7ay hananawaa eranaw danddayiita; shin ta yuussaa wodiya malaataa shaakki eranaw danddaykkittee? * ⁴ Ha wodiya asay iitayenne woshum-miyaawe, Xoossaw ammanettennawe, malaataa koyyee; nabiyaa Yoonasa malaataappe attin, hara malaatay aw imettenna” yaageedda. Hewaappe simmiide, untuntta aggiide beedda.

* **16:3** Itti itti Geeshsha Maxaafaa beni bilethatuwan Yesuusa qaalatuu ha paydatuwan baawa.

Parisaawatuwanne Saduqaawanatuwaa Irshshuwaa

(Mar 8:14-21)

⁵ A kaalliyawanttu abbaa pinneeda wode, qumaa afanawaa dogeeddino. ⁶ Yesuusi untuntta, “Parisaawatuwaa irshshuwaappenne Saduqaawanatuwaa irshshuwaappe hinttentta eriide naagettite” yaageedda.

⁷ Untunttu barenttu gidдон, “I hawaa yaagiyaawe nuuni qumaa ahibeenna diraassa” yaagiide haasayaa doommeeddino.

⁸ Shin untunttu giyaawaa Yesuusi eriide, “Ha ammanuu pacceeddawanttoo, qumay baynna diraw, ayissi hinttenttu gidдон haasayiitee? ⁹ Ha77ikka hinttenttoo gelibeennee? Taani ichcheshu ukithaa ichcheshu sha77a asaa mizaade kalisseeddawaa, qassi hinttenttu aappun zambbeeliyaa kunthiide atteedda suuppaa dentheeditentto wozanaa aathikkitee? ¹⁰ Woy taani laappu ukithaa oyddu sha77a asaa miza kalisseeddawaa, qassi hinttenttu aappun zambbeeliyaa kunthiide atteedda suuppaa dentheeditentto wozanaa aathikkitee? ¹¹ Taani hinttentta Parisaawatuwaa irshshuwaappenne Saduqaawanatuwaa irshshuwaappe naagettite giyaawaappe attin, ukithaabaa hinttenttoo haasayabeennaawaa hinttenttu waaniide akeekikkitee?” yaageedda.

¹² A kaalliyawanttu Yesuusi barenttoo odeeddawaa, Parisaawatuwaa timirttiyaappenne Saduqaawanatuwaa timirttiyaappe untunttu naagettana mala odettowaappe attin, munagaan tigiya irshshuwaappe naagettana mala gidennaawaa he wode akeekkeeddino.

Phexiroosa Ammanuwaanne Markkatethaa

(Mar 8:27-30; Luq 9:18-21)

¹³ Yesuusi Qiisaariyaa Piliiphhoosa geetettiyaa gadiya gakeedda wode, barena kaalliyawantta, “Asay taana, Asa Na7aa oona gii?” yaagiide oochcheedda.

¹⁴ A kaalliyawanttu zaariide, “Neena itti itti asay, Xammaqiyaa Yohaannisa yaagee; haranttu qassi Eelaasa yaagiino; qassi haranttu Ermiyaasa woy nabatuwaappe ittuwaa yaagiino” yaageeddino.

¹⁵ Yesuusi untuntta, “Yaatina hinttenttu taana oona giitee?” yaageedda.

¹⁶ Simooni Phexiroosi zaariide, “Neeni de7uwa Xoossaa Na7aa Kiristtoosa” yaageedda.

¹⁷ Yesuusi zaariide, hawadaan yaageedda; “Yoona na7aa Simoonaa, hawaa new saluwan de7iya ta Aabbu erisseeddawaappe attin, asay ooninne neena erissibeenna diraw, neeni anjetteeddaawaa. ¹⁸ Phexiroosaa, taani new oday; neeni shuchchaa; taani ha zaallaa bolla ta woosa golliya keexxana; ta woosa golliya haray atto, Si7ooliyaa wolqqaykka xoonanaw danddayenna. ¹⁹ Taani new saluwaa kawutethaa qulppiyaa immana; neeni sa7an hano goowe ubbay saluwan Xoossaa sinthan hanana; shin neeni sa7aan hanoppo geeddawe saluwankka hanenna” yaageedda.

²⁰ Hewaappe guyyiyan, I Kiristtoosa gideeddawaa A kaalliyawanttu oossinne odenna mala, untuntta azazeedda.

Yesuusi Barena Gakkana Metuwaabaanne Hayquwaabaa Koyro Oduwaa Odeedda

(Mar 8:31-33; Luq 9:22-27)

²¹ He wodiyaappe doommiide Yesuusi, “Taani Yeerusalaame biina, taana cimatu, qeesatuwaa kaappatuunne higgiiya tamaarissiyaawanttu darii waayissanaw bessee; untunttu taana wodhanawunne taani heezzentho gallassi hayquwaappe denddanaw bessee” yaagiide, barena kaalliyawanttussi geeshshiide oduwaa doommeedda.

²² Phexiroosi A itti bagga zaariide, “Ta Godaw, Xoossay neena hewaappe ashsho; hawe ne bolla ubbakka yeenna” yaagiide A zoranaw doommeedda.

²³ Shin Yesuusi guyye simmiide Phexiroosa, “Ha Seexaanaw, neeni ta matappe kichcha; neeni asay dosiyaawaa qoppiyaawaappe attin, Xoossay dosiyaawaa qoppenna diraw, daw dhubo gidaadda” yaageedda.

Yesuusa Kaallanaw Bessiyaa Ogiyaa
(Mar 8:34-9:1; Luq 9:23-27)

²⁴ Hewaappe guyyiyan, Yesuusi barena kaalliyawantta hawadaan yaageedda; “Taana kaallanaw koyyiyaa uray de7ooppe, barena kaado; yaatiide bare masqqaliyaa tookkiide, taana kaallo. ²⁵ Ayissi gooppe, bare shemppuwaa ashshanaw koyyiyaa uray bayizzanawaa; shin bare shemppuwaa ta diraw bayizziya uray ashshanawaa. ²⁶ Itti uray sa7an de7iya ubbabaa barew shiishshiide, bare shemppuwaa bayizzooppe, A ayaa maaddanee? Woy itti uray bare shemppuwaa wozanaw ayaa immana danddayii? ²⁷ Ayissi gooppe, taani, Asa Na7ay, ta Aabbu bonchchuwan ta kiitanchchatuwaana yaana hanay; asaa ubbaw he wode A oosuwwa gatiyaa immana. ²⁸ Taani hinttentoo tumuwaa gay; amareedda asatu, taani, Asa Na7ay, kaatiyaa gidaade yiyaawaa be7ana gakkanaw, hayqqennawanttu hawaan de7iino” yaageedda.

17

Yesuusa Malay Laametteedda
(Mar 9:2-13; Luq 9:28-36)

¹ Yesuusi usuppun gallasaappe guyyiyan, barenanna Phexiroosa, Yayiqoobanne, Yayiqooba ishaa Yohaannisa akkiide, untunttu xalalaa wogga deriyaa huuphiyaa kesseedda. ² Qassi untunttu xeellishshin, untunttu sinthaan laametteedda; A deemu awayfiyaadaan poo7eedda; A mayuukka poo7uwaadan phooleedda. ³ Musenne Eelaas Yesuusanna haasayishshin, ha heezzu A kaalliyawanttu be7eeddino. ⁴ Phexiroosi Yesuusa, “Ta Godaw, nuuni hawaan de7iyaawe nuussi lo77a; neeni dosooppe, nuuni hawaan heezzu daasiyaa ittuwa new, ittuwa Musew, ittuwa Eelaasaw keexxana” yaageedda.

⁵ I haasayishshin, poo7iyaa shaarii yiinne untuntta kammi aggeedda; shaariyaa giddoppe, “Hawe taani siiqiyaa taana nashechchiyaa ta Na7aa; I giyaawaa sсите” giya qaalay yeedda.

⁶ A kaalliyawanttu he qaalaa siseedda wode, daro yayyiide, guufanni aggeeddino. ⁷ Yesuusi untunttukko yiide, untuntta bochchiide, “Denddite; yayyoppite” yaageedda. ⁸ Untunttu dhoggu giide xeelliyaa wode, Yesuusa xalalaappe attin, hara asaa oonanne be7ibeykkino.

⁹ Untunttu deriyaappe wodhdhishshin, Yesuusi untuntta, “Taani Asa Na7ay, hayquwaappe denddana gakkanaw, ha hinttentu be77eeddawaa oossinne odoppite” yaagiide azazeedda.

¹⁰ A kaalliyawanttu Yesuusa, “Yaatina, higgiiyaa tamarissiyaawanttu ayissi, ‘Eelaas kasetiide yaanaw bessee’ giinoo?” yaagiide oochcheeddino.

¹¹ I zaariide yaageedda; “Eelaas kaset yiide, ubbabaa giigissanawaa. ¹² Shin taani hinttentoo oday; Eelaas hawaappe kase yidiggeedda. Hewode asay A, barenttoo koyyeeddawaadan ubbaa otheeddawaappe attin A

eribeykkino; hewaadankka, qassi taana, Asa Na7aa, asay waayissanawaa” yaageedda.

¹³ A kaalliyawanttu he wode barenttoo Yesuusi Xammaqiyaa Yohaannis-
abaa odiyaawaa akeekeddino.

Yesuusi Iita ayyanay Oyyqqeedda Na7aa Patheedda
(Mar 9:14-29; Luq 9:37-43)

¹⁴ Untunttu daro asaakko yeedda wode, itti bitani Yesuusakko yiide, A
sinthaan gulbbatiide, ¹⁵ “Ta Godaw, ta na7aa wozanaa bayizziyaa harggii
oyqqina, I daro wode tamaan, qassi daro wode haathan kunddiyaa diraw,
I darii sakettee; A pathaarikki. ¹⁶ Neena kaalliyawanttukokka A ahaaddi;
shin pathanaw danddayibeykkino” yaageedda.

¹⁷ Yesuusi zaariide untuntta, “Ammanenna ha wodiya geella asaw!
Taani hinttenanna awude gakkanaw de7anee? Qassi hinttentubaa awude
gakkanaw danddayanee? Na7aa taakko haa akkiide yiite” yaageedda.

¹⁸ Yesuusi iita ayyaana, “Aappe kesa” giide azazina, iita ayyanay na7aappe
kesi aggeedda; ellekka na7ay paxi aggeedda.

¹⁹ Hewaappe guyyiyan, A kaalliyawanttu barenttu xalala Yesuusakko yi-
ide, “Nuuni iita ayyaana kessanaw ayissi danddayibeykkoo?” yaageeddino.

²⁰ Yesuusi untuntta yaageedda; “Hewe hinttentu ammanuu guuxxeedda
diraassa; taani hinttentoo tumuwaa oday; hinttentoo sannaaficiyaa
geetettiyaa guutha mithatti ayfiya keena ammanuu de7intto, hinttentu ha
deriyaa, ‘Hawaappe yaa shiiqa’ yaagintto I shiiqana; hinttentu ayaanne
ootherawukka danddayanita. ²¹ Shin hawaa malaa woosaappenne
xoomaappe harabay kessanaw danddayenna” yaageedda.

Yesuusi Bare Hayquwaabaa Laa7enthuwaa Odeedda
(Mar 9:30-32; Luq 9:43-45)

²² A kaalliyawanttu Galiilaan, ittippe shiiqi utti de7ishshin, Yesuusi unt-
tuntta, “Taana, Asa Na7aa, asay asaw aathiide immana. ²³ Asay taana wod-
hanawaa; hewaappe guyyiyan taani heeztenthiyaa gallasi hayquwaappe
denddana” yaageedda. A kaalliyawanttu daro qaratteeddino.

Geeshsha Golliyaa Giiraa Giiryaawaa

²⁴ Yesuusinne A kaalliyawanttu Qifirinaahooma katamaa yeedda wode,
Geeshsha Golliyaassi qaraxaa akkiyawanttu Phexiroosakko yiide, “Hint-
tentta tamarissiyaawe Geeshsha Golliyaa giiraa giirenee?” yaageeddino.

²⁵ I zaariide, “Giiree” yaageedda.

Phexiroosi soy geleeedda wode, Yesuusi kasetiide A, “Simoona, ne qofay
ayee? Ha sa7aa kaatatuu qaraxaa woy giiraa ooppe akkiinoo? Barenttu
gadiya asaappe akkiinoo woy hara gadiya asaappe akkiinoo?” yaageedda.

²⁶ Phexiroosi, “Hara gadiya asaappe akkiino” yaageedda.

Yesuusi Phexiroosa, “Yaatooppe, gadiya asay giiranaw bessenna. ²⁷ Shin
nuuni ha asatuwa hanqqethanaw koyyokko; neeni abbaa baade aani dab-
baa yegga; yaataade koyro kesiya moliyaa oyqqade, A doonaa pooqiyaa
wode, giiraw gidiyaa miishshaa neeni demmana. Hewaa akkaade, ta
giiraanne ne giiraa untunttoo imma” yaageedda.

18

Ubbaappe Aadhdhiyaawe Oonee?
(Mar 9:33-37; Luq 9:46-48)

¹ A kaalliyawanttu Yesuusakko he wode yiide, “Saluwaa kawutethaan ubbaappe aadhdhiyaawe oone?” yaageeddino.

² Yesuusi itti guutha na7aa xeesi untunttu gidдон essiide, hawadaan yaageedda; ³ “Taani hinttentoo tumuwaa oday; Xoossaakko hinttenttu simmiide, guutha naanaadan hanana dhayooppe, saluwaa kawutethaan ubbakka gelanaw danndayikkita. ⁴ Simmi ha guutha na7aadan, barena kawushshiyaa ooninne saluwaa kawutethaan ubbaappe aadhdhiyaawaa. ⁵ Qassi hawaa mala na7aa ta sunthaan mokkiyaa ooninne taana mokkee. ⁶ Shin taana ammaniyaa ha guutha naanaappe ittuwa balethiya ooninne, gaacciyaa wogga woxaa bare qoodhiyaan qachchiide, abbaa ciimmuwaan mitteyyaawe aw lo77a.

Dhubuwaassi Gaaso Gidiyaawaa
(Mar 9:42-48; Luq 17:1-2)

⁷ “Alamii asaa dhubbiyaa diraw, sa7aw aayyero; ayissi gooppe, dhubbiyaabay yuussaa aggenna; shin dhubuu A gaasotaan yiyaaw uraw aayyero.

⁸ “Neena kushii woy ne gedi neena balethooppe, neeppe qanxxa ola; neeni laa77u kushiyaannanne laa77u gediyaanna medhinaa tamaan olettiyaawaappe wobba woy duuxa kushiyaanna medhinaa de7uwaa geliyaawe new lo77a. ⁹ Qassi ne ayfii neena balethooppe, neeppe wooca kessa ola; neeni laa77u ayifiyanna Gaannamiyaa tamaan olettiyaawaappe itti ayifiyanna medhinaa de7uwaa geliyaawe new lo77a.

¹⁰ “Hinttenttu ha guuthatuwappe ittuwanne kadhenna mala, hinttentta naagite; ayissi gooppe, taani hinttenttoo oday; saluwan untunttu kitanchchatuu ubba wode, saluwan de7iya ta Aabbu sinthaan de7iino.

¹¹ Ayissi gooppe, taani, Asa Na7ay, bayeeddawaa ashshanaw yaaddi.

Bayeedda Dorssaa Leemisuwaa
(Luq 15:3-7)

¹² “Itti asaw xeetu dorssatu de7iyaawanttupe ittuu bayooppe, udduppu tammanne udduppuuwaa deriyaan aggiide, he bayeeddawaa koyyanaw beennee? Hinttenttu waagiitee? ¹³ Taani hinttenttoo tumuwaa gay; I demmoooppe, bayibeenna udduppu tammanne udduppu dorssatuwaappe aathiide, he itti dorssaan nashettee. ¹⁴ Hewaadankka, saluwan de7iya hinttenttu Aabbu ha guuthatuwappe ittuu bayanawaakka koyyenna.

Bayzeedda Asaassi Oothanaw Bessiyaabaa

¹⁵ “Ne ishaya neena naaqqooppe, neerekka aakko baade, A naaqaawaa aw oda; I newaa sisooppe, ne ishaya balaappe zaaraadda. ¹⁶ Shin I newaa sisennaan ixkooppe, laa77u woy heezzu markkay markkattowaan yewuu ubbay tumattiyaa diraw, hara itti woy laa77u asaa neenanna ittippe afa.

¹⁷ I untunttubaa sisennaan ixkooppe, ubbabaa ammaniyaa asaw oda; qassi ammaniyaa asay giyaawaakka I sisennaan ixkooppe, ammanenna asaadaaninne qaraxaa shiishshiyaa asaadan A payda.

¹⁸ “Taani hinttenttoo tumuwaa gay; neeni sa7aan hano goowe ubbay saluwan Xoossaa sinthaan hanana; shin neeni sa7aan hanoppo geeddawe saluwankka hanenna.

¹⁹ “Qassikka taani hinttenttoo oday; hintteppe laa77u uray sa7aan Xoossaa woossiyaawaan ay yewuwaanne itti wozanaa gidkooppe, saluwan de7iya ta Aabbu hewaa hinttenttoo immana. ²⁰ Ayissi gooppe, laa77u uray woy heezzu uray ta sunthaan shiiqiyaasaan, taani hewaan untunttu gidduwan de7ay” yaageedda.

Atto Giyaawaa

²¹ Phexiroosi; he wode Yesuusakko yiide, “Godaw, ta ishaya taana aappu kaalla naaqqooppe taani aw atto gaanaw bessii? Laappunuwaa gakkanaw naaqqineeyee?” yaagiide A oochcheedda.

²² Yesuusi zaariide A, “Gidenna, taani neena laappun tammu kaalla laappunuwaa gayippe attin, laappunuwaa xalalaa giikke.

²³ “Ayissi gooppe, saluwaa kawutethay bare qoomatuwaanna miishshaa heetettanaw qoppeedda kaatiyaa bessee. ²⁴ He kaatii miishshaa heetettanaw doommeedda wode, daro miiloone biraa acuu de7iyaa itti bitaniyaa aakko aheeddino. ²⁵ Shin he qoomaw acuwaa ciggiyaawe dhayina, A goday he acuwaa cigganaw, A machchattanne inne A naanay, qassi aw de7iya ubbabay zali77ettana mala, A azazeedda. ²⁶ Hewaa diraw, qoomay bare godaa sinthaan gulbbatiide, ‘Ta godaw, hayyagodo guutha wodiya naagarikkii; taani new ubbabaakka ciggana yaagiide A woosseedda. ²⁷ A goday aw qarettiide, A yeddi aggeedda; A acuwaaakka aw maarii aggeedda.

²⁸ “Shin he qoomay kesiide, bare laggethaa qoomatuwaappe ittuu bareppe xeetu biraa santtimiyaa tal77eeddawaanna gakettiide, ‘Ne bolla de7iya ta miishshaa cigga’ yaagi oqqiide, A cuulleedda.

²⁹ “Yaatina he A laggethaa qoomay A sinthaan gulbbatiide, ‘Ha77i ta7ishay guutha wodiya naagarikkii; taani new ubbabaakka ciggana’ yaagiide A woosseedda.

³⁰ “Shin ixxi akki biide, A laggethay he acuwaa qanxxana gakkanaw, qasho golle gelisseedda. ³¹ Hewaa diraw, A laggethaa qoomatuu hewaa be7iide, daro yiloteeddino; barenttu godaakko biide, I ootheedda ubbabaa aw odeeddino.

³² “Hewaappe guyyiyan, goday he qoomaa xeesiide, ‘Ha iita qoomaw, neeni taana woosseedda diraw, taani he acuwaa ubbaa new maaraa aggaaddi. ³³ Taani new he acuwaa maareeddawaadaan, neenikka ne laggetha qoomaw maaranaw bessennee?’ yaageedda. ³⁴ Hewaappe simmiide aw daro hanqqettiide, bare acuwaa ubbaa I ciggi wurssana gakkanaw, paxa kaa77ettana mala, qasho golle gelisseedda.

³⁵ “Hinttentu huuphiyan huuphiyan hinttentu ishaw wozanappe atto gaana dhayooppe, he goday bare qoomaa ootheeddawaadan, saluwan de7iya ta Aabbukka hinttentta hewaadan oothana” yaageedda.

19

Yesuusi Geluwaabanne Akaabaa Tamaarisseedda (Mar 10:1-12)

¹ Yesuusi he haasayaa wurssowaappe guyyiyan, Galiilaappe denddiide, Yorddaanoosa Shaafaappe hefinthan de7iya Yihudaa gadiya beedda. ² Daro asay A kaalliide beeddawaa hewaan patheedda.

³ Itti itti Parisaawatuu paaccanaw Yesuusakko yiide, “Itti asay ay gaa-suwaaninne, bare machchatto yeddanaw nu higgii azazii?” yaagiide A oochcheeddino.

⁴ Yesuusi zaariide, hawaadan yaageedda; “Xoossay koyro untuntta medhdiide, attumawaanne maccawunno ootheedda. ⁵ Hewaa diraw, ‘Itti asay bare aabbanne bare daayo aggiide, bare machchattinna ittippe de7ee; untunttu laa77uu itti asaa gidiino’ yaagiya qaalaa nabbabibeykkitee?

⁶ Hewaa diraw, untunttu itti asa gidiyaawaappe attin, laa77u asa gidikkino; hewaa diraw, Xoossay ittippe de7anaadan gathowaa asay shaakkoppo” yaageedda.

⁷ Parisaawatuu Yesuusa, “Yaatina, Muse ayaw itti uray bare machchatto pirimaa peedhiide yeddana mala azazeeddee?” yaageeddino.

⁸ Yesuusi zaariide, “Hinttenttu hinttenttu machchatuwaa yeddana mala, Muse hinttentta azazeeddawe, hinttenttu odina sisenna guzuma gido di-raappe attin, koyro hewaa mala gidenna. ⁹ Taani hinttenttoo oday; bare machchatto woshummennaan de7ishshin yeddiide, hararo akkiya ooninne woshumme; haray yeddeeddawunno akkiyawekka woshummee” yaageedda.

¹⁰ Yesuusa kaalliyawanttu A, “Asinaa gidduwaninne machchatti gidduwaan de7iya wogay hewaa mala gidoope, akkennaaninne gelennaan de7iyaawe lo77a” yaageeddino.

¹¹ Shin Yesuusi untuntta yaageedda; “Hewaa mala timirttii Xoossay imowantussappe attin, asaa ubbaassa gidenna; ¹² ayaw gooppe, barenttu daayi uluwaappe yelettiyaa wodekka, shuufa gideeddawanttu de7iino; qassi asay qaaratina mureesa gideeddawanttu de7iino; qassi saluwaa kawutethaa diraw, barentta shuufa udeeddawanttu de7iino; ha timirttiyaa akkanaw danddayaawe ooninne akko” yaageedda.

Yesuusi Qeeri Naanaa Bolla Bare Kushiya Wotheedda
(Mar 10:13-16; Luq 18:15-17)

¹³ Yesuusi he wode bare kushiya guutha naanaa bolla wotheide, Xoossaa woossana mala, itti itti asay naanaa aakko aheedda; shin Yesuusa kaalliyawanttu he asaa ahenna mala hanqqetteeddino. ¹⁴ Shin Yesuusi, “Qeeri naanay taakko yiyaawaa diggoppite; ayaw gooppe, saluwaa kawutethay hewanttu malaassa” yaageedda.

¹⁵ Hewaappe simmiide bare kushiya untunttu bolla wotheeddawaappe guyyiyan, hewaappe bashi beedda.

Yalaga, Dure Bitaniyaa Ooshaa
(Mar 10:17-31; Luq 18:18-30)

¹⁶ Itti bitani Yesuusakko yiide, “Tamarissiyaawoo, taani medhinaa de7uwaa demmanaw lo77obaa ayaa oothoo?” yaageedda.

¹⁷ Yesuusi A, “Lo77obay ayentto taana ayaw oochchay? Ittuwaa xalalay lo77a; shin neeni medhinaw de7anaw koyyoope, azazatuwaa naaga” yaageedda.

¹⁸ Bitani, “Haqawantta?” yaagiide oochcheedda.

Yesuusi zaariide, “Wodhoppa; woshummoppa; wuu77oppa; wordduwaa markkattoppa; ¹⁹ ne aabbanne ne daayo bonchcha; ne shooruwaakka ne huuphiyaadaan siiqa” yaageedda.

²⁰ He yalaga bitani Yesuusa, “Taani hewaa ubbaakka guthatethaappe doommaade naagaaddi; yaatina, taw pacciyaawe ayee?” yaageedda.

²¹ Yesuusi bitaniyaa, “Neeni polo asa gidanaw koyyoope, baade new de7iyaawaa zali77aade, he miishshaa hiyyeesaw imma; neeni saluwan durettana; yaataade yaade taana kaalla” yaageedda.

²² Shin he yalaga bitani hewaa siseedda wode, I daro dure gidiyaa diraw, garettiidde bashi beedda.

²³ Yesuusi barena kaalliyawanttussi, “Taani hinttenttoo tumuwaa gay; dure asay saluwaa kawutethaa gelanawe daro meto gidanawaa. ²⁴ Taani gujjaadekka hinttenttoo oday; dure asay Xoossaa kawutethaa gelanaappe, gaaluu marppiyaa lukuwaanna aadhdhanawe matattee” yaageedda.

²⁵ A kaalliyawanttu hewaa sisi maalalettiide, “Yaatina, ooni attanaw danddayii?” yaageeddino.

²⁶ Yesuusi untuntta caddi xeelliide, “Hawe asaw danddayettenna; shin Xoossaw ubbabay danddayettee” yaageedda.

²⁷ Phexiroosi he wode zaariide Yesuusa, “Be7a, nuuni nuussi de7iya ubabaa bashiide, neena kaalleeddo; yaatiide nuuni ayaa demmaneeshsha?” yaageedda.

²⁸ Yesuusi untuntta hawadaan yaageedda; “Taani hinttentoo tumuwaa gay; taani, Asa Na7ay, ooratha gadiyan ta kawutethaa oydiyaan uttiyaa wode, taana kaalleedda hinttentukka tammanne laa77u Isra7eeliya zaratuwaa bolla pirddanaw, tammanne laa77u kawutethaa oydiyaan uttanita. ²⁹ Ta sunthaa diraw, golliya woy ishatuwaa woy michchatuwaa, woy aawuwaa woy aatto woy machchatto, woy naanaa woy gadiyaa aggeedda ooninne, xeeu dakuwaappe daruwaa akkana; qassi medhinaa de7uwaakka laattana. ³⁰ Shin coratuu ha77i sinthateeddawanttu guyyetanawantta; qassi coratuu ha77i guyyen de7iyaawanttu sinthatanawantta.

20

Woyiniyaa Turaa Giddon Oothiyaa Oosanchchatuwaa Leemisuwaa

¹ “Saluwaa kawutethay woyiniyaa geetettiyaa turaa gidduwaa oothiyaawantta uniyaa oosissanaw, wontta guuraan kseeedda woyiniyaa turaa godaa bessee. ² I he oosanchchatoo hachche hachche ootheeddawaa wolqqaa gatiyaa cigganaw untuntunna giigiide, bare woyiniyaa turaa gidduwaa oosissanaw untuntta yeddeedda.

³ “Qassi heezzu saatiyaa gidoode kesiide, oosuu baynnaan qocaa eqqeedda hara asatuwa be7iide, ⁴ untuntta, ‘Hinttentukka qassi ta woyiniyaa turaa gidduwaa oothanaw biite; taani hinttentoo bessiyaa gatiyaa ciggana’ yaageedda; hewaappe guyyiyan untunttu beeddino. ⁵ Laa7ethuwaakka usuppun saatiyaaninne udduppu saatiyaan kesiide, hewaadan ootheedda. ⁶ Tammanne itti saatiyaa heran I kesiyya wode, haranttu hewaana eqqeeddawantta demmiide, ‘Oosuwaa oothennaan kumentha gallassaa hawaan ayaw eqqi peeshedditee?’ yaageedda.

⁷ “Untunttu, ‘Nuuna oosissiyaa asay dhayeedda diraw eqqi peesheedo’ yaageeddino.

“I, ‘Hinttuntukka qassi ta woyiniyaa turaa gidduwaa oothanaw biite’ yaageedda.

⁸ “Sa7ay omarrsiyaa wode, woyiniyaa turaa goday oothiyaawanttu kaapuwa, ‘Oosanchchatuwaa xeesaade, wurssethaan oosuwan geleeddawantuppe doommaade koyro geleeddawantta gakkanaw, untunttu oosuwaa dirguwaa cigga’ yaageedda.

⁹ “Tammanne itti saatiyaa heeran oosuwaa doommeeddawanttu yiide, huuphiyan huuphiyan oothiide peesheedda wolqqaa gatiyaa akkeeddino. ¹⁰ Koyro oosuwaa doommeedda asay yeedda wode, daruwaa akkanaw qoppeeddino; shin untunttukka huuphiyan huuphiyan barentu oosuwaa wolqqaa gatiyaa akkeeddino. ¹¹⁻¹² Hewaappe guyyiyan, ‘Ha guyyeppe yeeddawanttu itti saatiyaa xalalaa ootheeddino; kumentha gallassaa daaburiide cawotteedda nuwaanna untunttu oosuwaa dirguwaa qaraa oothaadda’ yaagiide barenta oosuwan gelisseeddawaa bolla zuuzummeeddino.

13 “Shin I untuntuppe ittuwa hawadaan yaageedda; ‘Ta laggew, taani neena naaqqabeykki; oothaade peesheedda wolqqa gatiyaa taananna gi-gabeykkiyee?’ 14 Newaa akkaade ba; taani ha77i wurssethaan oosuwan geleeddawookka newaa keenaa immanaw koyyay. 15 Taani ta miishshaan ta koyyeeddawaadan oothanaw taw maatay baawee? Woy taani lo77a gideedda diraw, neeni qanaatay?’ yaageedda.

16 “Hewaadankka, qassi guyyeteeddawanttu sinthatanawantta; sintha-teeddawanttu qay guyyetanawantta; ayaw gooppe, xeesetteeddawanttu cora; shin dooretteeddawanttu guutha” yaageedda.

*Yesuusi Bare Hayquwaabaa Heezenthuwaa Odeedda
(Mar 10:32-34; Luq 18:31-34)*

17 Yesuusi Yeerusalaame biidde, ogiyaan barenanna biya tammanne laa77u barena kaalliyawantta gaxaa kessiide, dumma untuntussi yaageedda. 18 “Be7ite, nuuni Yeerusalaame ha77i keseetto. Yaani taana, Asa Na7aa qeesatuwaa kaappatuwaassinne higgiiya tamarissiyaawanttussi aathiide immanawantta; untunttu ta bolla hayquwaa pirddaa pirddanawantta. 19 Qassi Ayihuda gidenna asaassikka taana aathiide immanawantta; he Ayihuda gidenna asay ta bolla qilliicanawanttanne taana lissuwan shocanawantta; yaatiide masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishiide, taana kaqqanawantta; taani heezenthiiyaa gallassi hayquwaappe denddana” yaageedda.

*Zabiddiyoosa Naanaa Daayi Woosaa
(Mar 10:35-45)*

20 He wode Zabiddiyoosa naanaa daaya bare naanaanna Yesuusakko yaaddu; A sinthaan gullbataade ittibiaa A woossaaddu.

21 Yesuusi izo, “Ayaa koyyay?” yaagiide oochcheedda.

Iza zaaraade, “Ha ta laa77u naanay ne kawutethaan ittuu neeppe ushechcha bagganna, qassi ittuu neeppe haddirssa bagganna uttino yaa-gaarikkii” yaagaade woossaaddu.

22 Shin Yesuusi zaariide naanaa, “Hinttenttu ayaa woossanaw bessintto erikkita. Taana gakkiiya woliqqaama metuwaa metootanitee? Taani xama-qattana xinqqataa xammaqettanaw danddayiitee?” yaageedda.

Untunttu, “E danddayana” yaageeddino.

23 Yesuusi, “Taana gakkiiya woliqqaama metuwaa tumakka hinttenttu metootanita; shin taappe ushechcha baggannanne haddirssa bagganna ut-tanawantta dooranaw taw maatay baawa; shin he sa7ay ta Aabbu immanaw giigissi wotheeddawanttussa” yaageedda.

24 Yokko tammu Yesuusa kaalliyawanttu hewaa siseedda wode, he laa77u ishatuwassi hanqqetteeddino. 25 Shin Yesuusi untunttu ub-batuwakka barekko xeesiide, hawadaan yaageedda; “Ahizaabe asatuwaa kaappatuunne hawantta kaalethiiyaa asatu barenttu asaa ayissiyawaa eriita. 26 Hinttenttu gidduwaan hewaa mala gidenna; shin hinttenttu gidduwaan dhoqqatethaa koyyiyaa ooninne hinttenttoo qooma gidanaw bessee. 27 Qassi hinttenttu gidduwaan ubbaappe bolla gidanaw koyyiyaaawe ooninne hinttenttoo aylle gidanaw bessee. 28 Hewaadan taani, Asaa Na7ay, asaw oothanawunne daro asaw wozanaw ta shemppuwa immanaw yeed-dawaappe attin, asay taw oothana mala yabeykke” yaageedda.

*Yesuusi Laa77u Qooqatuwaa Patheedda
(Mar 10:46-52; Luq 18:35-43)*

29 Yesuusinne A kaalliyawanttu Iyyarkkoppe kesishshin, daro asay unt-tunta kaalleedda. 30 Laa77u qooqa asatuu ogiyaa doonaan utteeddawanttu

Yesuusi hewaanna aadhdiyaawaa sisiide, barenttu kooshshaa dhoqqu oothiide, “Godaw, Daawita na7aw, nuussi qarettarikkii” yaageeddino.

³¹ Daro asay untuntta, “Hayzzite” giide hanqqetteedda; shin untunttu barenttu kooshshaa darii dhoqqu oothiide, “Godaw, Daawita na7aw, nuuna maaraarikki!” yaageeddino.

³² Yesuusi ogiyaan eqqiide, untuntta xeesiide, “Taani hinttenttoo ayaa oothana mala koyyiitee?” yaageedda.

³³ Qooqatuu, “Godaw, nu ayfiyaa pathaarikki” yaageeddino.

³⁴ Yesuusi untunttoo qarettiide, untunttu ayfiyaa bochcheedda; ellekka untunttu ayfii xeelli aggina, A kaallii aggeeddino.

21

Yesuusi Wolqqaama Bonchchuwan Yeerusalaame Geleedda (Mar 11:1-11; Luq 19:28-40; Yoh 12:12-19)

¹ Untunttu Yeerusalaame matiide, Debre Zayte geetettiyaa deriyaa lanqqiyan de7iya Beetefaage geetettiyaa qeeri katamaa gakkeeddino; Yesuusi barena kaalliyawantuppe laa77uwaa sinthaw kiittiide, ² untuntta hawadaan yaageedda; “Hinttentuppe sinthaan de7iya qeeri katamaa bite; hewaan itti haratta qashuwan de7ewunno izi maraanna hinttenttu bi simmo sankka demmanita; untuntta billiide, taw akki yiite. ³ Ooninne hinttentta oochchooppe, ‘Goday hawantta koyyee’ yaagite; ellekka I untuntta yeddi agganawaa.” ⁴⁻⁵ Timbbitiyaa odiyaa nabii,

“Xiyoonne katamaa asaw,
‘Be7a, ne kaatii ashikke gidiide,
hariyaa bolla, hare maraa bolla uttiide,
neekko yee’ yaagite”
yaagiide haasayeeddawe polettana mala, hawe haaneedda.

⁶ A kaalliyawanttu biide, Yesuusi barentta azazowaadan otheeddino. ⁷ Harattonne hare maraa ahiide, barenttu mayuwaa untunttu zokkiyaan wotheeddino; hewaappe simmina Yesuusi toggeedda. ⁸ He cora asaappe dariya baggay bare mayuwaa ogiyaan hiixxeedda; qassi haranttu mithaa haythaa kar kariide, ogiyaan yeggeeddino. ⁹ Yesuusappe sinthanna hamettiyaa cora asayne qassi A geeduwaa kaalliyaa cora asay, barenttu kooshshaa dhoqqu oothiide,
“Daawita na7ay galatetto!

Godaa sunthaan yiyaawe anjjetteddawaa!
Xoossay galatetto!”
yaageedda.

¹⁰ Yesuusi Yeerusalaame katamaa geleedda wode, katamaan de7iya asay ubbay, “Hawe oone?” yaagiide shabbiretteeddino.

¹¹ Asay, “Hawe Galiilaan de7iya Naazireete geetettiyaa katamaappe yeedda nabiyaa Yesuusa” yaageedda.

Yesuusi Geeshsha Golliyaa Geleedda (Mar 11:15-19; Luq 19:45-48; Yoh 2:13-22)

¹² Yesuusi Geeshsha Golliyaa geliide, hewaan zali77iyaawanttanne shammiyaawantta ubbaa kare yedersseedda; qassi miishshaa laammiyaawanttu

* **21:3** Goday: Haratuwaa godaa guussaa. **21:4-5** Zak 9:9 **21:9** Maz 118:25,26

xaraphpheezaanne dogommuwaa zali77iyaawanttu oydiyaa guphi yeggiide, ¹³ untuntta, “Xoossaa Maxaafan, ‘Ta gollii Xoossaa woossiyaa goliyaa geetettana’ yaagettiide xaafetti utteedda; shin hinttenttu A bonqiyaaawanttu qosettiyya gonggoluwaa kesseeddita” yaageedda.

¹⁴ Qooqatuunne gedi sileeddawanttu Yesuusakko Geeshsha Golliyaa yiina, I untuntta patheedda. ¹⁵ Shin qesatuwaa kaappatuunne higgiiya tamarissiyaaawanttu Yesuusi oothiyaa oorathabaa be7eedda wodenne, guutha naanay Geeshsha Golliiyan barenttu kooshshaa dhoqqu oothiide, “Daawita na7ay galatetto” yaagiyaawaa be7eedda wode hanqqetteeddino.

¹⁶ Yaatiide Yesuusa, “Hawanttu giyaawaa sisay?” yaageeddino.

Yesuusi, “E sisay; Xoossaa Maxaafay, ‘Guutha naanaynne dhammiyaa naanay neena galatana mala, untuntta erissaadda’ yaagiyaawaa ubbakka nabbabibeykkitee?” yaageedda. ¹⁷ Yesuusi untuntta aggiide, he katamaappe Biitaaniyaa geetettiyaa katamaa biide, yaani aqeedda.

Ayfi dhayeedda Balasiyaa Mithatto

(Mar 11:12-14,20-24)

¹⁸ Yesuusi wontta guuraanna katamaa beedda diraw koshatteedda.

¹⁹ Ogiyaa doonaan itti balasiyaa geetettiyaa mithatto be7iide, iikko beedda; bi gakkiiya wode he mithattin haythaa xalalaappe attin, ayfiya aynne demmibeenna; izo, “Laa7ethuwaa medhinawukka ayfoppa” yaagina, he balasatta man77iyan melaa aggaaddu.

²⁰ A kaalliyawanttu hewaa be7iide maalalettiide, “Ha balasatta waanaade itti kuthaan mela aggaaddee?” yaageeddino.

²¹ Yesuusi zaariide, “Taani hinttenttoo tumuwaa gay; hinttenttu amanuu de7iyaawanttanne sidhennawantta gidoope, ha balasatto taani ootheddawaa mala xalalaa oothikkita; shin haray atto hinttenttu ha deriyaa, ‘Denddaade abbaan kundda’ ginttokka hanana; ²² hinttenttu ammaniide Xoossaa woossiyaaawaa ayaa gidinttokka akkana” yaageedda.

Yesuusa Maatay Yeeddasa

(Mar 11:27-33; Luq 20:1-8)

²³ Yesuusi Geeshsha Golliyaa yiide tamarissishshin, qesatuwaa kaapatuunne Ayihuda cimattuu aakko yiide, “Neeni hawaa oothanaw new ay maatay de7ii? New ha maataa oone immeeddawee?” yaageeddino.

²⁴ Yesuusi zaariide untuntta, “Taanikka hinttentta ittibaa oochchana; hinttenttu taw hewaa odoope, taani hawaa ay maataani oothaytantto, hinttenttoo odana; ²⁵ Yohaannisi xammaqiyaa maatay haqappe yeeddee? Xoosaappe yeeddeyee asaappe yeeddee?” yaageedda.

Untunttu barenttu gidduwaan palumaa doommiide, “Nuuni, ‘Xoosaappe yeedda’ yaagooppe I nuuna, ‘Yaatooppe, Yohaannisi odeeddawaa ayaw ammanibeykkitee?’ yaaganawaa. ²⁶ Shin nuuni, ‘Asaappe yeedda’ yaagooppe, asay ubbay Yohaannisi nabiyyaa gideeddawaa eriya diraw, asaw yayyeetto” yaageeddino. ²⁷ Untunttu Yesuusaw, “Nuuni erokko” yaagiide zaareeddino.

Yesuusi, “Taanikka hawaa ay maataani oothaytantto, hinttenttoo odikke” yaageedda.

Laa77u Naanaa Leemisuwaa

²⁸ “Shin hinttenttu ayaa qoppiitee? Laa77u naanay de7iya itti bitani de7ee; he bitani bayra na7aakko biide, ‘Ta na7aw, hachche baade ta woyiniyaa turaa ootha’ yaageedda. ²⁹ Na7ay zaariide, ‘Biikke’ geedda;

shin guyyeppe bare wozanaan qoppi akkiide, woyiniyaa turaa oothanaw beedda. ³⁰ Aawuu yokko na7aakko biide, bayraw geeddawaadanka aw geedda; teefa na7ay zaariide, 'Lo77a ta godaw' yaageedda; shin bibeenna. ³¹ Ha laa77u naanaappe bare aawuu koyyeeddawaa ootheed-dawe haqawee?" yaageedda.

Unttuntu, "Bayraa" yaageeddino.

Yesuusi untuntu hawaadan yaageedda; "Taani hinttentoo tumuwaa gay; qaraxaa akkiyawanttunne woshummiyaawanttu hintteppe sinthati-ide, Xoossaa kawutethaa gelana. ³² Ayissi gooppe, Xammaqiyaa Yohaani-nisi xillotethaa ogiyaa tamarissiide, hinttekkoo yiina, I giyaawaa amanibeykkita. Shin qaraxaa akkiyawanttunne woshummiyaawanttu I giyaawaa ammaneeddino; hinttentu haray atto hewaa be7iidikka, hint-tentu nagaraappe simmiide, I giyiyawaa ammanibeykkita" yaageedda.

Woyiniyaa Turaa Giddon Oothiyaa Goshshanchchatuwaa Leemisuwaa (Mar 12:1-12; Luq 20:9-19)

³³ Qassikka Yesuusi hawaadan yaageedda; "Hara leemisuwaakka sisite; woyiniyaa geetettiyyaa turaa tokkeedda itti bitani de7ee; woyiniyaa tu-
raa yuushshi aathiide direedda; qassi he woyiniyaa gumi77iyaa ol-
laakka bookkeedda; hewaa naagiyaa asaw adussa shuchchaa gimbbeedda.
Hewaappe guyyiyan, kothaa oothiyaa asaw immiide, hara gade beedda.

³⁴ Woyiniyaa ayfiyaa maxiyaa wodi gakkina, barena gakkiyawaa akki-
ide yaana mala, bare qoomatuwaa bare kothawatuwaakko kiitteedda.
³⁵ Kothaawatuu A qoomatuwaa oyqqiide, ittuwa wodheeddino; qassi
yokkuwaa shuchchan phalqqeeddino. ³⁶ Qassikka he bitani kasewanttuppe
dariya hara qoomatuwaa kiitteedda; kothawatuu he qoomatuwaakka kase-
wanttuwaadaan ootheedda.

³⁷ "Shin wurssethaan I, 'Ta na7aa untuntu bonchchanawantta' yaagiide
bare na7aa untunttukko kiitteedda.

³⁸ "Shin kothawatuu na7aa be7iide, barenttu gidduwaan, 'Gadiyaa laat-
tanawe hawaa; biide A wodhiide, gadiyaa nuuni laattana' yaageeddino.
³⁹ Na7aa oyqqiide, woyiniyaa turaa giddoppe gaxaa kessiide wodheeddino.

⁴⁰ "Simmi woyiniyaa turaa goday yiya wode, he kothawatuwaa woota-
nee?" yaagiide oochcheedda.

⁴¹ Unttuntu, "I he iita asatuwa wodhi wurssiide, woyiniyaa turay ayfiya
wode barena gakkiyawaa wodiyaan sheedhdhiyaa hara kothaawatuwaassi
immana" yaageeddino.

⁴² Yesuusi untuntu hawadaan yaageedda;

"Gimbbiyaawanttu kadhiide ixceedda shuchchay
godaa xaphuwaa minissiyaa, ubbaappe aadhdhiyaa shuchchaa
gideedda.

Hawe Goday ootheeddawaa;

qassi nu xeelawukka maalalissiyaawaa'

yaagiyaawaa Xoossaa maxaafaappe ubbakka nabbabibeykkitee?

⁴³ "Hewaa diraw, taani hinttentoo oday; Xoossaa kawutethay hintteppe
akettiide, lo77o ayfiyaa immiya asaw imettanawa. ⁴⁴ He shuchchaa bolla
kunddiyaa ubbay me7erettana; qassi he shuchchay asaa bolla kunddooppe,
he kunddeedda uraa liiqissana" yaageedda.

⁴⁵ Qeesatuwaa kaappatuunne Parisaawatuu Yesuusi odeedda leemisuwaa siseedda wode, barenttuwaa haasayiyawaa ereeddino. ⁴⁶ Unttuntu Yesuusa oyyqanaw koyyeeddino; shin Yesuusa daro asay nabiyaa giide qoppi utteedda diraw, he asaw yaayeeddino.

22

Akaanne Geluwaa Oduwaa Leemisuwaa (Luq 14:15-24)

¹ Yesuusi asaw laa7ethuwaa leemisuwan hawadaan yaagiide haasayeedda; ² "Saluwaa kawutethay bare na7aw machchiyaa immanaw ubbabaa makkeedda kaatiyaa mala. ³ He kaatii bullachchaw odi wotheedda asatuwa xeesanaw bare qoomatuwaa kiitteedda; shin asatu yaanaw koyyibeykkino.

⁴ "Qassi hara qoomatuwaa, 'Xeesetteeddawantta, "Taani qumaa giigisaaddi; ta sanggatuunne ta modhdho miyatuu shuketteeddino; ubbabaykka maketteedda. Bullachchaa haa yiite" yaagite' yaagiide kiitteedda. ⁵ Shin xeesetteeddawanttu koyyennaan ixxiide, barenttu osoo beeddino; ittuu bare goshshaw biina, yokkuu bare zali77ew beedda. ⁶ Atteeddawanttu qassi kaatiyaa qoomatuwaa oyyqi wadhhiide wodheeddino.

⁷ "Kaatii daro hangqetteedda; qassi bare wottaaddaratuwaa yeddiide, he shemppuwaa wodheeddawantta wodhissiide, unttuntu katamaa guudisseedda. ⁸ Hewaappe guyyiyan, bare qoomatuwaa, 'Bullachchay maketteedda; shin xeesetteeddawanttu bullachchaw bessiyaa asa gidikkino. ⁹ Hewaa diraw, wogga qadhdhaa biide, hinttenttu demmeedda asaa ubbaa bullachchaw xeesite' yaageedda. ¹⁰ He qoomatuu qadhdhaa biide, barenttu demmeedda asaa ubbaa lo77uwaa iitaa shiishshiide, bullachchaa daasiyaa kuntheeddino.

¹¹ "Shin kaatii qumaa maanaw utteedda asaa be7anaw geleeddda wode, bullachchaa mayuwaa mayyibeenna itti bitaniyaa hewaan be7iide, ¹² 'Ta laggew, bullachchaa mayuwaa mayyennaan waanaade hawaa gelaaddii?' yaagina bitani co77u geedda.

¹³ "Hewaappe guyyiyan, kaatii bare qoomatuwaa, 'Ha bitaniyaa kushiyaanne gediya qachchiide, kare dhuma kessi olite; I hewaan yeekkananne achchaa dhaqana' yaageedda.

¹⁴ "Ayissi gooppe, xeesetteeddawanttu dara; shin dooretteeddawanttu guutha" yaageedda.

Giiraa Wooti Giiranentto Oochcheedda Ooshaa (Mar 12:13-17; Luq 20:20-26)

¹⁵ Hewaappe guyyiyan, Parisaawatuu biide, A haasayaappe bala demmiide, A oyyqana mala maqqetteeddino. ¹⁶ Qassi barentta kaalliyaawantupenne Heroodisa baggatuwaappe amareeddawantta aakko kiitteeddino. Unttuntu, "Tamaarissiyaawoo, neeni tumuwaa haasayiyaawaanne Xoosaa ogiyaa tumatethaan tamarissiyaawaa nuuni ereetto; ayaw gooppe, neeni asaappe asaa shaakkakkanne dummayakka. ¹⁷ Ne qofay ayentto nuussi oda; nuuni Roome gadiya Kaatiyaa Qeesaarew giiraa giiriyaawe wogeeyee woga gidennee?" yaageeddino.

¹⁸ Shin Yesuusi unttuntu iita qofaa eriide, "Ha lo77a malatiyaa iita asatoo, ayaw taana paacciitee? ¹⁹ Giiraa giiriyaaw miishshaa taana bessite" yaageedda. Hewaappe guyye unttuntu biraa santimiyaaw aw aheeddino. ²⁰ I, "Ha malayne sunthay oowee?" yaageedda.

²¹ Hewaappe simmiide unttunta oochchina, unttuntu, "Roome gadiya Kaatiyaa Qeesaarewaa" yaageeddino.

Hewaappe guyyiyan, Yesuusi untuntunta, “Yaatooppe, Qeesaarewaa Qeesaaressi, Xoossaawaa Xoossaassi immite” yaageedda. ²² Untuntutu hewaa siseedda wode, maalalettiide A aggiide beeddino.

Hayqqeeddawantu Dendduwaabaa
(Mar 12:18-27; Luq 20:27-40)

²³ Hayqqeedda asay denddenna giyaa Saduqaawanatuwaappe itti itti asatuu he gallassi Yesuusakko yiide, hawadaan yaagiide, A oochcheeddino; ²⁴ “Tamaariissiyaawoo, Muse, ‘Itti asay na7aa yelennaan hayqqooppe, he hayqqeeddawaa ishay A machchatto laattiide, bare ishaw na7aa yelanaw bessee’ yaageedda. ²⁵ Nuunanna laappu ishatuu de7iino; bayray machchatto akkiide, na7aa yelennaan hayqqeedda; hewaappe guyyiyan A machchatto A ishay akkeedda. ²⁶ Qassi laa7ethiyaawekka hayqqeedda; heezzeethiyaawekka, laappuntha gakkanawukka hewaadan haneeddino. ²⁷ Ubbaappe guyyiyan, he mishiratta hayqqaaddu. ²⁸ Yaatina, hayqqeedda asay hayquwaappe denddiyaa gallassi he mishiratta laappunatuwaappe haqawoo machche gidanee? Ayissi gooppe, laappunatuu ubbaykka izo akkeeddino” yaageeddino.

²⁹ Yesuusi zaariide, hawaadan yaageedda; “Xoossaa Maxaafatuwaa woy A wolqqa hinttenttu erenna diraw baliita. ³⁰ Ayissi gooppe, hayqqeedda asay hayquwaappe denddiyaa gallassi, saluwan de7iya kiitanchchatuwa mala gidanaappe attin, attuma asaynne akkenna; macca asaynne gelenna. ³¹⁻³² Shin hayqqeeddawantu dendduwaabaa gidooppe, Xoossay, ‘Taani Abraahaame Xoossaa, Yisaaqa Xoossaa, Yayiqooba Xoossaa’ yaagiide hinttew odeeddawaa ubbakka nabbabibeykkitee? Xoossay paxa de7iyaawantu Xoossaa gidiyawaappe attin, hayqqeeddawantu Xoossaa gidenna” yaageedda.

³³ Daro asay hewaa sisiide, A timirttiyaan maalaletteeddino.

Ubbaappe Aadhdhiyaa Azazuwaa
(Mar 12:28-34; Luq 10:25-28)

³⁴ Shin Yesuusi Saduqaawanatuwaa co77u ootheeddawaa Parisaawatuu siseedda wode, ittisaa shiiqeeddino. ³⁵ Untuntutu giddoppe higgiiya tamarissiyaa ittuu, Yesuusa paaccanaw ittibaa oochcheedda. ³⁶ “Tamaariissiyaawoo, higgiiya gidduwaan ubbaappe aadhdhiyaa azazu haqawee?” yaagiide A oochcheedda.

³⁷ Yesuusi zaariide, hawaadan yaageedda; “ ‘Neni Godaa ne Xoossaa ne kumentha wozanaappe, ne kumentha shemppuwaappe, ne kumentha qofaappe siiqa’ yaageedda. ³⁸ Hewe ubbaappe dariya azazuwaanne qassi ubbaappe aadhdhiyaa azazuwa. ³⁹ Qassi laa7ethiyaa azazuukka A mala; hewe, ‘Neni ne shooruwaa ne huuphiyaadaan siiqa’ giyaawaa. ⁴⁰ Muse higgiiya ubbaynne nabatuwaa timirtti ha laa77u azazatuwaan qashettee” yaageedda.

Kiristoosabaa Oochcheedda Ooshaa
(Mar 12:35-37; Luq 20:41-44)

⁴¹⁻⁴² Parisaawatuu ittisaa shiiqeeddasaan Yesuusi untuntunta, “Kiristoosabaa waagiide qoppiitee? I O na7ee?” yaagiide oochcheedda.

Untuntutu, “Kiristoosi Daawita na7aa” yaageeddino.

⁴³ Yesuusi untuntunta, “Yaatina, Daawite barena Geeshsha Ayyaanay haasayissina Kiristoosa waagiide, ‘Godaa’ giide xeesii? ⁴⁴ Qassikka Daawite,

'Goday ta Godaa,

"Taani ne morkketuwaa neeni yedhdha eqqiyaawaa oothana gakkanaw,

hawaan taappe ushechcha bagganna uttaade taananna ittippe daannata geedda'

yaageedda. ⁴⁵ Daawite Kiristtoosa, 'Godaa' giide xeesoophe, yaatina, Kiristtoosi waaniide Daawita na7aa gidii?" yaageedda.

⁴⁶ Yesuusaw itti qaalaa zaaranaw danddayeedda itti asaynne baawa; qassi he gallassaappe doommina, hara ooshaa A oochchanaw xaleeddawe ooninne baawa.

23

Muse Higgiyaa Tamaariissiyaawantunne Parisaawatuwaa Iitatethaa (Mar 12:38-39; Luq 11:43-46; 20:45-46)

¹ Hewaappe guyyiyan, Yesuusi shiiqeedda asawunne barena kaalliyaawantoo hawaadan yaagiide haasayeedda; ² "Higgiyaa tamarissiyaawantunne Parisaawatuu Muse higgiyaa tamarissiyaa maataanna de7iino. ³ Hewaa diraw, hinttentu oothana mala, untunttu hinttentta azaziya ubbabaa oothitenne qassi naagite; shin untunttu oothiyaawaadan oothoppite; ayaw gooppe, untunttu barenttu odiyaawaa oothikkino. ⁴ Tookkanaw deexiyaa tookuwaa untunttu qachchiide, asa toossiino; shin barenttu huuphiyaan haray atto, he tookuwaa biradhdhiyan bochchanawukka koyyikkino.

⁵ "Shin untunttu barenttu oosuwa ubbaa asay be7anaadan oothino; ayaw gooppe, barenttu som77iyaaninne barenttu kushiya qessiyan qachchiya xiqisiyaanna de7iya kitaafaa aasiinonne barenttu mayuwaa macaraakka adussiino. ⁶ Asay barentta shoobbiide afosaan bonchcho utuwaa dosiino; qassi Ayihuda woosa golletuwaanikka daro lo77iyaa oydiyaa dosiino. ⁷ Asay gewaan barentta bonchchiide sarotana malanne 'Tamarissiyaawoo' giide barentta xeesanaadan koyyiino.

⁸ "Shin hinttentta tamarissiyaawe ittuwa xalalaa gideedda dirawunne hinttenttu ubbay ishatuwaa gideedda diraw, ittuu ittuwa, 'Tamarissiyawoo' giide xeesoppite. ⁹ Ha sa7an oonanne 'Aawuwaa' giide xeesoppite; ayaw gooppe, hinttentto saluwan de7iya itti Aawuu de7ee. ¹⁰ Ittu ittuwaa, 'Tamarissiyawoo' giidekka xeesoppite; ayaw gooppe, hinttentto itti Goday, Kiristtoosa xalalay de7ee. ¹¹ Hinttenttu gidдон ubbaappe dariyaawe hinttentto qooma gidanaw bessee. ¹² Barena darissiyaawe ooninne tooshettana; qassi barena toochchiyaawe ooninne dhoqqu gaana.

Higgiyaa Tamarissiyaawantunne Parisaawatuu Boretteeddino (Mar 12:40; Luq 11:39-42,44,52; 20:47)

¹³ "Lo77a malatiyaa iitattoo, higgiya tamarissiyaawanttoonni Parisaawato, asaw saluwaa kawutethaa hinttenttu gorddiya diraw, hinttentto aayyero; ayaw gooppe, hinttenttu huuphewunne gelikkita; qassi gelanaw koyyiyaawantakka gelissikkita.

¹⁴ "Lo77a malatiyaa iitattoo, higgiya tamarissiyaawanttoonni Parisaawato am77etuwa golliyaa hinttenttu bonqqiide, hinttentto lo77a malatanaw Xoossaa woosaa adussiita; hewaa diraw, hinttentto aayyero; ubbaappe aadhdhiyaan pirdaa hinttenttu akkana.

15 “Lo77a malatiyaa iitattoo, higgiiya tamaarissiyaawanttoonni Parisaawattoo hinttenttu itti uraa ammanthanaw abbaaninne sa7an yuuyiyaa dirawunne qassi hinttenttu A ammanthiya wode, he uraa hinttenttuwaappe laa77u kushiya iiteedda Gaannamew na7a oothiyaa diraw, hinttenttoo aayyero.

16 “ ‘Ooninne Geeshsha Golliiyan caaqqooppe, aynne baawa; shin Geeshsha Golliiyan de7iya worqqaan caaqqooppe, he caaquu A gakkee’ giya hinttenttoo qooqi uttiide asaa kaaletthiyaawanttoo, hinttenttoo aayyero. 17 Ha eeyatuu, ha qooqatuu, worqqaay aadhdhiyee? Worqqaay geeshsha oothiyaa Geeshsha Gollii aadhdhii? 18 Qassi hinttenttu, ‘Ooninne yarshshuwaa yarshshiyaaban caaqqooppe, aynneekka baawa; shin ooninne A bolla de7iya yarshshuwaan caaqqooppe, he caaquu A gakkee’ yaagiide tamarissiita. 19 Ha eeyatuu, ha qooqatuu, yarshshuu aadhdhiyee? Woy yarshshuwaa geeshsha oothiyaa A yarshshuubay aadhdhii? 20 Hewaa diraw, yarshshuwaa yarshshiyaaban caaqqiya uray he yarshshiyaawaanikka caaqqee; qassi A bolla de7iya ubbabanka caaqqee. 21 Geeshsha Golliiyan caaqqiya uray, he Geeshsha Golliiyaninne A gidдон de7iya Xoossaan caaqqee. 22 Saluwan caaqqiya uray, Xoossaa kawutethaa oodiyaaninne he oydiyaan uttiyaawan caaqqee.

23 “Lo77a malatiyaa iitattoo, higgiiya tamarissiyaawanttoonni Parisaawattoo, hinttenttoo aayyero. Ayissi gooppe, karethaa anuugaappe, shillaariyaappenne okashiyaappe asirataa hinttenttu immiita; shin higgiiyan de7iya darii koshshiyaawantta aggiita; hewanttu pirddaa, maarotethaanne xillotethaa. Harantakka aggennaan, hinttenttu oothanaw bessiyaa yewatuu hawantta. 24 Hinttenttoo qooqi uttiide, asaa kaaletthiyaawanttoo, hinttenttu ushshaappe udunxxiyaa gacciide, gaaluwaa mittiita.

25 “Lo77a malatiyaa iitattoo, higgiiya tamarissiyaawanttoonni Parisaawattoo, hinttenttoo aayyero. Ayissi gooppe, hinttenttu shaataanne keriyaa bolla baggaa geeshshiita; shin A gidduwan bonqqiyaaninne uuzetethaan kunteeddiita. 26 Ha qooqa Parisaawew, shaataanne keriyaa garssaa kasetaade geeshsha digga; hewaappe guyyiyan, bolla baggaykka geeshsha gidanawa.

27 “Lo77a malatiyaa iitattoo, higgiiya tamarissiyaawanttoonni Parisaawattoo, hinttenttoo aayyero. Ayissi gooppe, kare bagganna booshinchchaan okettiide, lo77i uttiide, qassi garssa bagganna hayqqeedda asaa meqethayenne wooqqeeddabay ubbabay kumeedda duufotuwa malatiita. 28 Hewaadankka, qassi bolla bagganna asaa ubbaw xilluwaa malatiita; shin hinttenttoo garssa bagganna lo77a malatiyaa iitatethayenne markalay kumi utteedda.

29 “Lo77a malatiyaa iitattoo, higgiiya tamarissiyaawanttoonni Parisaawattoo, hinttenttoo aayyero. Ayissi gooppe, nabatuwaa duufuwaa bolla golliyaa keexxiita; qassi xillatuwaa duufuwaakka loythiita. 30 Qassi hinttenttu, ‘Nuuni beni nu aawotuwa wode de7eeddawannta gidintto, untuntunna ittippe nabatuwaa wodhokko shin’ yaagiita. 31 Hewaa gidoope, nabatuwaa wodheeddawannta naanaa hinttenttu gideeddawaa hinttenttu huuphiyaan markattiita. 32 Simmi hinttenttu aawotuu doommeeeddawaa polikkitee!

33 “Ha shooshshatoo, shooshshaa naanaw, Gaannamiyaa pirddaappe waaniide attanitee? 34 Hewaa diraw, beyte, taani nabatuwaa aadho eranchchatuwaanne higgiiya tamarissiyaawantta hinttekko kiittana. Untuntuppe ittuwa ittuwa hinttenttu wodhananne masqqaliyaa bolla misi-

maariyan dhishiide kaqqanita; qassi ittuwa ittuwa hinttenttu woosa galletun lissuwan shocanitanne katamaappe katamaa yederssanita. ³⁵ Hewaa diraw, xilluwaa Aabeela wodhoodeppe doommiide, Geeshsha Golliyaapenne yarshshiyaasaappe gidduwan hinttenttu wodheedda Baraakiyya na7aa Zakkaraasa wodiyaa gakkanaw, hayqqeedda xillatuwa ubbatuwaa suuthaa diraw, hinttenttu murettanita. ³⁶ Taani hinttenttoo tumuwaa oday; ha ubbabay ha wodiyaa asaa bolla gakkanawaa.

*Yeerusalaamessi Odetteedda Mino Oduwaa
(Luq 13:34-35)*

³⁷ “Yeerusalaame katamaa asaw, Yeerusalaame katamaa asaw, nabatuwaa hinttenttu wodhiita; Xoossay hinttenttukko kiitteeddawantakka shuchchan caddiita; kuttatta bare maratuwaa bare qefiyan haphphiyaawaadan, taani hinttenttu asaa ittisaa shiishshanaw aappu kaalla koyyaaddita! Shin taana diggeeddita. ³⁸ Be7ite, hinttenttu gollii ubbakka ona gidanawa. ³⁹ Ayissi gooppe, taani hinttenttoo oday; hinttenttu, ‘Godaa sunthaan yiyaawe anjjetteddawaa gaana gakkanaw, laa7enthuwaa taana be7ikkita’ gay” yaageedda.

24

*Yesuusi Geeshsha Golli Kolettanawaa Kasetiide Odeedda
(Mar 13:1-2; Luq 21:5-6)*

¹ Yesuusi Geeshsha Golliyaappe kesiide biya wode, Geeshsha Golliyaa dirssaa gidдон de7iya golliya bessanaw A kaalliyawanttu aakko yeeddino. ² Yesuusi zaariide untuntta, “Hewaa ubbaa be7iite? Taani hinttenttoo tumuwaa oday; ha gollетуwan de7iya itti shuchchaynne attennaan ubbay kolettana” yaageedda.

*Wodiyaa Wurssethaabaa
(Mar 13:3-13; Luq 21:7-19)*

³ Yesuusi Debre Zayte geetettiyya deriyaa bollan uttide7ishshin, A kaalliyawanttu barenttu xalalaa aakko yiide A, “Hewe awude hananentto, nuussi odaarikkii; qassi ne yuussawunne wodiyaa wursethaw mallay ayaa gidanee?” yaageeddino.

⁴ Yesuusi zaariide, untuntta hawaadan yaageedda; “Hinttentta ooninne balethenna mala naagettite. ⁵ Ayissi gooppe, daro asay ta sunthaan, ‘Taani Kiristoosa’ yaagiidde yaana; yaatiide daro asaa balethana. ⁶ Matan de7iya olaa waasuwanne haakuwan de7iya olaa oduwaa sisanaw hinttenttu de7iita; hewaa malabay hananaw bessiyaa diraw, naagettite; hirgoppite; shin wursethay bira. ⁷ Ayissi gooppe, itti gadiya asay hara gadiya asaanna olettana; qassi itti kawutethay hara kawutethaanna olettana; koshaynne biittaa qaathay ubbasan de7anawaa. ⁸ Hewe ubbaykka koyro oythaa mala.

⁹ “Asay he wode hinttentta wayyissananne wodhanawaa; ta sunthaa diraw, gade ubbay hinttentta ixnanawaa. ¹⁰ He wode cora asay ammanuwaa agganawantta; barenttu gidдон ittuu ittuwa aathiide immananne ituu ittuwa ixnanawaa. ¹¹ Qassi worddo nabatuu coratuu denddiide, daro asaa cimmanawantta. ¹² Makkalay dariya diraw, cora asaa siiquu irxxanawa. ¹³ Shin wurssethay gakkanaw genciyaa uray attanawaa. ¹⁴ Asaw ubbaw markka gidana mala, kawutethaa wonggalaa mishiraachchuu sa7aa ubbaan odettanawaa; hewaappe guyyiyan, wursethay gakkanawaa.

*Bashshaa tunatethaa**(Mar 13:14-23; Luq 21:20-24)*

¹⁵ “Hewaa diraw, nabiyaa Daaneel odeedda bashshaa tunatethay geeshsha saan eqqeeddawaa hinttenttu be7ana; hewe waagiyaawentto, nabbabiyaawe akeeko.

¹⁶ “Yihudaa gadiyan he wode de7iyaawanttu deriyaakko kesino.

¹⁷ Golliyaa huuphiyan de7iya uraykka bare soyin de7iyaawaa akkanaw wodhdhoppo. ¹⁸ Gaden de7iyaawe bare mayuwaa akkanaw guyye simmoppo. ¹⁹ He wode shahaara maccawanttussinne dhanthiyaa maccawanttussi aayyero. ²⁰ Balguwan woy Sambbataan hinttenttu betenna mala, Xoossaa woossite; ²¹ ayaw gooppe, alamii medhettoodeppe hachche gakkanaw de7ibeennabaynne qassi hawaappe sinhawukka ubba de7enna iita waayyii he wode de7anawaa. ²² Xoossay he gallassatuwaa payduwaa guuthiyaawe baawentto, asaa gideedda ooninne attenna; shin I bare dooreedda asatuwa diraw, he gallassatuwaa payduwaa guuthanawaa.

²³ “He wode ooninne hinttentta, ‘Be7ite. Kiristoosi hawaan de7ee’ woy, ‘Hewaan de7ee’ yaagooppe awaa ammanoppite. ²⁴ Ayissi gooppe, worddo Kiristoosatuunne worddo nabatuu denddana; yaatiide barenttoo danddayettooppe, haray atto Xoossay dooreeddawanttakka balethanaw wolqqaama malaataanne maalalissiyaabaa bessanawaa. ²⁵ Be7ite, taani hintew hewaa kasetaa de7eada.

²⁶ “Hewaa diraw, asay hinttentta, ‘Be7ite, Kiristoosi bazuwan de7ee’ gooppe, yaa booppite; woy hinttentta, ‘Be7ite, qol77on de7ee’ gintokka, untuntubaa ammanoppite. ²⁷ Ayissi gooppe, walqqanthay awayfi doliyaa baggappe walqqammiide, awayfi wulliyaa bagga gakkanaw pholqqugiyaawaadan, ta yuussay, Asaa Na7aa yuussay, hewaadan hananawaa.

²⁸ “Bakutay de7iyaasaa shorttii shiiqana.

*Asaa Na7ay, Kiristoosi Laa7ethuwaa Yaana**(Mar 13:24-27; Luq 21:25-28)*

²⁹ “He wode waayyiyaappe guyyiyan, man77iyan away dhumaana;

agenay poo7iyaawaa agganawaa;
xoolinttatuu saluwaappe kunddanawantta;

qassi saluwan de7iya wolqqatuukka qaaxettanawantta.

³⁰ He wode ta mallay, Asa Na7aa mallay, saluwan beettanawaa; sa7an he wode de7iya asaa zarii ubbay yeekkanawantta. Qassi taani, Asaa Na7ay, wolqqaannanne wolqqaama bonchchuwaanna saluwaappe shaariyaa gidonna yiishshin, untunttu be7ana. ³¹ I bare kiitanchchatuwa wolqqaama malakataanna kiittana; kiitanchchatuu alamew ha gaxaappe ya gaxaa gakkanaw, qassi sa7aan oyddu baggappe aw dooretteedda asaa shishshanawaa.

*Goday Yaana Gallassaa Malaataa**(Mar 13:28-31; Luq 21:29-33)*

³² “Leemisuwaa balasatto geetettiyaa mithattippe akeekite; balasatta aaciya wodenne izi haythay qolettiiyaa wode, bonii mateeddawaa hinttenttu eranita. ³³ Hewaadankka, hinttenttu he ubbabaa be7iyaa wode, I matiide penggiyaa shiiqeeddawaa erite. ³⁴ Taani hinttenttoo tumuwaa oday; ha

ubbabay hanana gakkanaw, ha wodiyaa asay hayqqidiggenna. ³⁵ Saluunne sa7ay aadhdhana; shin ta qaalay ubbakka aadhdhenna.

Goday Yaana Gallassaa Ooninne Erenna
(*Mar 13:32-37; Luq 17:26-30,34-36*)

³⁶ “Shin he gallassaante he saatiyaa Aawuwaa xalalaappe attin, haray atto saluwan de7iya kiitanchchatuwa gidina, woy taana Na7aa gidinakka ooninne eriyaawe baawa. ³⁷ Ta yuussay, Asaa Na7aa yuussay, Nohe wode hanowaa mala gidanawa. ³⁸ Ayissi gooppe, bashshaa haathaa yuus-saappe kase wode, Nohe markkabiyaan geleedda gallassay gakkanaw, asay meenne usheenne; qassi attuma asay akkeenne macca asay asinaa gelee. ³⁹ Bashshaa haathay yiide, untuntta ubbaa afana gakkanaw, untunttu akeeki beykkino; taani, Asa Na7ay, yiyaa wodii, hewaa mala gidanawa.

⁴⁰ “He wode laa77u asatuu gaden oothiyaawantuppe ittuwa afana; ittuu attanawaa. ⁴¹ Laa77u maccawanttu woxaan gaacciyaawantuppe ittinnu afana; ittinna attana.

⁴² “Simmi hintte Goday ay gallassi yaanawentto hinttenttu erenna di-raw, naagi uttite. ⁴³ Shin kayisuu qammaappe woysa wodiyaan yaanentto golliya goday ereeddentto, bare gollii bookettenna mala, beegottiide naagi uttanawaa erite. ⁴⁴ Hewaa diraw, hinttenttukka giigi uttite; ayaw gooppe, taani, Asaa Na7ay, hinttenttu qoppenna saatiyaan yaana.

Iitanne Lo77o Qoomaa Leemisuwaa
(*Luq 12:41-48*)

⁴⁵ “Yaatina, bare soy asaw qumaa koshshiyaa wodiyaan immana mala, A goday suntheedda ammanetteedda wozanaama qoomay oonee? ⁴⁶ I hewaadan oothishshin, A goday yiide demmiyaa qoomay anjjetteddaawaa. ⁴⁷ Taani hinttenttoo tumuwaa oday; goday he qoomaa barewaa ubbaa bolla sunthana. ⁴⁸ Shin qoomay iita gidoope, ‘Ta goday gami77iide yaanawaa’ yaagiide bare wozanaan qoppiide, ⁴⁹ bare laggethaa qoomatuwaa wad-haa doommoope, mathottiyaawantunna mooppenne ushoope, ⁵⁰ he qoomaa goday I qoppibeenna gallaasaaninne I eribeenna saatiyaan yaana. ⁵¹ Hewaappe guyyiyan A qanxxereethiide, * lo77a malatiyaa iita asatuu de7iyaasaan wothana; hewaan I yeekkananne achchaa dhaqana.

25

Tammu Wodoratuwaa Leemisuwaa

¹ “He wode saluwaa kawutethay barenttu kuraaziyaa oyqqiide, machchatto akkiyawaa mokkanaw kare kaseedda tammu wodoratuwaa malatana. ² Untunttuppe ichcheshatuu boozatuwaa; qassi ichcheshatuu cincca. ³ Boozatuu barenttu kuraaziyaa oyqqeeddino; shin lambbaa oyqqibeykkino. ⁴ Shin cincatuu barenttu kuraaziyaanne xaaramusiyan lambbaa oyqqeeddino. ⁵ Machchatto akkiyawe yeennaan gami77ina, he wodoratuu barentta gami77ishissina gisii ageeddino.

⁶ “Bilahe gideedda wode, ‘Be7ite, machchatto akkiyawe gakeedda; A mokkanaw kare kesite’ yaagiyaa wolqqaama cabbuu denddeedda.

⁷ “He wode he wodoratuu ubbatuu beegottiide, barenttu kuraaziyaa gi-gisseeddino. ⁸ Boozatuu cincatuwaa, ‘Nu kuraazi to7ana haniyaa diraw, hinttenttu lambbaappe nuussi immeerikkitee’ yaageeddino.

⁹ “Shin cinccatuu zaariide untuntta, ‘Aggite, nuussinne hinttenttussi gidenna; hewaa dira hinttew zali77iyaawanttukko biide shammi akkite’ yaageeddino. ¹⁰ Hewaappe guyye booza wodoratuu lambbaa shammanaw bidiggina, machchatto akkiyawe puttu giina, giigi utteedda ichcheshu wodoratuu aanana ittippe bullachchaa golliiyaa geleeddino; ipithaykka gorddetti aggeedda.

¹¹ “Guyyeppe qassi yokko wodoratuu yiide, ‘Godaw, godaw, nuussi dooyyaarikkii’ yaageeddino.

¹² “Shin machchatto akkiyawe zaariide, ‘Taani hinttenttoo tumuwaa oday; taani hinttentta erikke’ yaageedda.

¹³ “Simmi taani, Asaa Na7ay, yaana gallassaa woy saatiyaa hinttenttu erenna diraw, naagi uttite.

Heezu Qoomatuwaa Leemisuwaa (Luq 19:11-27)

¹⁴ “Ayissi gooppe, saluwaa kawutethay bare qoomatuwaa xeesiide, barew de7iyaawaa untunttoo sheedhdiide, ogyaa baana haniyaa bitaniyaa bessee. ¹⁵ Untunttu huuphiyan huuphiyan untunttu wolqqaa keenaa ittoo ichcheshu sha77a biraa, ittoo laa77u sha77a biraa, qassi ittoo itti sha77a biraa immiide, bare ogyaa beedda. ¹⁶ Ichcheshu sha77a biraa akkeedda qoomay ellekka biide zali77iide, hara ichcheshu sha77a biraa wodhisseedda. ¹⁷ Hewaadankka, qassi laa77u sha77a biraa akkeedda qoomay hara laa77u sha77a biraa wodhisseedda. ¹⁸ Shin itti sha77a biraa akkeeddawe biide, ollaa bookkiide, bare godaa miishshaa moogi aggeedda.

¹⁹ “Daro wodiyaappe guyyiyan, he qomatuwaa goday yiide, bare miishshaa untunttunna heetteedda. ²⁰ Ichcheshu sha77a biraa akkeedda qoomay yiide, hara ichcheshu sha77a biraa sheedhdiide, ‘Ta godaw, neeni taw ichcheshu sha77a biraa immaadda; be7a, hara ichcheshu sha77a biraa wodhissaaddi’ yaageedda. ²¹ A goday A, ‘Hayyanaashsho! Neeni lo77anne ammanettiya qoomaa; neeni guuthaban ammanettaadda. Taani neena darobaw kaappo oothana; haa gelaade ne godaanna nashetta’ yaageedda.

²² “Qassi laa77u sha77a biraa akkeeddawekka yiide, ‘Ta godaw, neeni taw laa77u sha77a biraa immaadda; be7a, taani hara laa77u sha77a biraa wodhissaaddi’ yaageedda. ²³ A goday A, ‘Hayyanaashsho! Neeni lo77anne ammanettiya qoomaa; neeni guuthaban ammanettaadda. Taani neena darobaw kaappo oothana; haa gelaade ne godaanna nashetta’ yaageedda.

²⁴ “Itti sha77a biraa akkeeddawe qassi yiide, ‘Ta godaw, neeni zerabeen-nasaappe qoyciyaa asa gidiyaawaanne kathaa laalabeennasaappe maxiyaa meqethi baynna asa gidiyaawaa taani eray. ²⁵ Taani yayyaaddi; yaataade baade ne biraa biittaaan moogaaddi; be7a, ne biray haweku’ yaageedda.

²⁶ “A goday zaariide, A hawadaan yaageedda; ‘Ha iita azalla ashikkarew, taani zerabeennasaappe qoyciyaa asa gidiyaawaanne kathaa laalabeen-nasaappe maxiyaa asa gidiyaawaa eraaddii? ²⁷ Yaatina, neeni ta miishshaa wodhissiyaawanttu matan wotheeddawaa gidintto, taani simmiyaa wode ta miishshaa wodhiyaanna akkanawaashshin atteedda. ²⁸ Hewaa diraw, he miishshaa aappe wothi akkiide, tammu sha77a biray de7iyaawoo immite. ²⁹ Ayissi gooppe, de7iya ubbaw haray gujettana; I barew gidiyaawaappe darissiiide akkana; shin baynawoo haray atto, he aw de7iya guuthaykka aappe akettanawaa. ³⁰ Go77enna qoomaa kare dhumaa kessi olite; hewaan I yeekkananne bare achchaa dhaqana’ yaageedda.

Wodiya Wursethaan Hanana Pirdaa

31 “Taani, Asaa Na7ay, kiitanchchatuwa ubbatuwanna bonchchuwan yiyaa wode, ta bonchcho kawutethaa oydiyaan uttana. 32 Sa7aan de7iya asay ubbay ta sintha shiiqanawantta; heemmiyaawe dorssatuwaa deeshshatuwaappe shaakkiyawaadan, taani he asaa laa77u kessaade shaakkana. 33 Qassi dorssatuwaa taappe ushechcha bagganna essaade, deeshshatuwaa taappe haddirssa bagganna essana.

34 “Hewaappe guyyiyan, taani kaatii taappe ushechcha bagganna de7iyaawantta hawaadan yaagana; ‘Ta Aabbu anjeeeddawantto, haa yiide sa7ay medhettoodeppe hachche gakkanaw, hinttentoo giigeedda kawutethaa laattite. 35 Ayissi gooppe, taani koshattina mizeeddita; saamettina ushsheeddita; imatha gidaade biinakka mokkeeddita. 36 Taani kallottina mayizzeeddita; harggina be7eeddita; qashettina taakko gakkiiide oochcheeddita’ yaagana.

37 “Hewaappe guyyiyan, xillatuu zaariide, A hawaadan yaagana; ‘Godaw, neeni koshattina, awude be7iide mizeeddoo? Woy neeni saamettina, awude be7iide ushsheeddoo? 38 Neeni imatha gidaade yiina awude be7iide mokkeeddoo? Woy neeni kallottina awude mayizzeeddoo? 39 Qassi neeni harggina, woy qashettina neekko biide awude neena be7eeddoo?’ yaaganawantta. 40 Taani kaatii zaaraade, ‘Taani hinttentoo tumuwaa oday; hinttentu ha ta ishatuwaa ubbaappe haray atto, laafiyaa ittoo ootheeddawaa gidinttokka, hewaa taw ootheeddita’ yaagana.

41 “He wode, taappe haddirssa bagganna de7iyaawantta taani yaagana; ‘Ha sheqetteeddawanttoo, ta matappe kichchite; biide xalahiyaa kaappoonne A kiitanchchatuwaassi giigeedda medhinaa tamaan gelite. 42 Ayissi gooppe, taani koshattina, taana mizibeykkita; saamettina ushshibeykkita. 43 Taani imatha gidaade biina, taana mokiibeykkita; kallottina mayizibeykkita; qassi harggina, qashettinakka taana be7ibeykkita’ yaagana.

44 “He wode untunttu qassi hawaadan yaagiide zaaranawantta; ‘Godaw, neeni koshattina woy saamettina, woy imatha gidaade biina woy kallottina, woy harggina woy qashettina, awude be7iide, neena maaddennaan ixceeddoo?’ yaaganawantta.

45 “He wode taani kaatii zaaraade untunttu, ‘Taani hinttentoo tumuwaa oday; hinttentu ha ubbaappe laafiyaa ittuwa maaddennaan ixceeddawe, taana maaddennaan ixceeddawaa’ yaagana. 46 Hewanttu medhinaa muraw baana; shin xillatuu medhinaa de7oo baana” yaageedda.

26

Yesuusa Bolla Maqqetteeddino (Mar 14:1-2; Luq 22:1-2; Yoh 11:45-53)

1 Yesuusi ha timirrtiyaa ubbaa wurisseedda wode, barena kaalliyawantta, 2 “Laa77u gallasaappe guyyiyan, Paasigaa Baalaa bonchchiya gallassa gidiyaawaa eriita. He gallassi Taana, Asa Na7aa, asay masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishiide kaqqanaw aathiide immana” yaageedda.

3 He wode qeesatuwaa kaappatuunne gadiyaa cimattuu Qayaafaa geetetiya qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa wogga golliyan shiiqiide, 4 asay erennaan Yesuusa oyqqiide, wodhanaw maqqetteeddino. 5 Shin untunttu, “Asay walassaa kessenna mala, Paasigaa bonchchiyaa gallassi hewaa oothokko” yaageeddino.

Itti Macca Mishiratta Yesuusa Shittuwaa Caccafaaddu

(Mar 14:3-9; Yoh 12:1-8)

⁶ Yesuusi Biitaaniyaa katamaan oolluwaa harggiyaa Simoona soyin de7ishshin, ⁷ itti mishiratta albbasxxiroosa geetettiyyaa shuchchaappe oosetteedda bilqqaasiyaa kumeedda darii al77o shittuwaa akkaade yeeddawunna qumaa I miina, he shittuwaa Yesuusa huuphiyan caccafaaddu.

⁸ Shin Yesuusa kaalliyawanttu hewaa be7iide, “Ha shittuwaa coo bayiz-zussay ayaassee? ⁹ Ayissi gooppe, ha shittuwaa al77o gatiyaan zali77iide, miishshaa hiyyeesaw immanaw danddayettee” yaageeddino.

¹⁰ Yesuusi untuntu giyaawaa eriide, untuntta hawaadan yaageedda; “Ha mishiratto ayaw waayyissiitee? Iza taw lo77obaa oothaaddu.

¹¹ Hiyyeesatuu ubba wode hinttenanna de7iino; shin taani hinttenanna ubba wode de7ikke; ¹² Iza ha shittuwaa ta bolla tigiyaawe taana mooganaw giigissanaassa. ¹³ Taani hinttentoo tumuwaa oday; sa7aa ubbaan ha wonggalaa mishiraachchuwa odiyaasan haqaninne, asay izo wozanaa aathana mala, iza ootheddawe odettanawaa” yaageedda.

Yihuday Yesuusa Aathiide Immanaw Yewuwaan Giigeedda

(Mar 14:10-11; Luq 22:3-6)

¹⁴ He wode tammanne laa77u Yesuusa kaalliyawanttuppe ittuu Yihudaa Asqqorootu yaagettiyaawe qeesatuwaa kaappatuwakko ¹⁵ biide, “Taani hinttentussi Yesuusa oythoophe, taw ayaa immanitee?” yaagina untuntu aw hattamu biraa qoppiide immeeddino. ¹⁶ Hewaappe guyyiyan, Yihuday Yesuusa aathi immanaw injjetiyaa wodiyaawochchee.

Yesuusi Ayihudatu Paasigaa Kawuwaa Barena Kaalliyawanttunna Meedda

(Mar 14:12-21; Luq 22:7-14,21-23; Yoh 13:21-30)

¹⁷ Baalaa daabbuwaa miyaa gallassaa bonchchiya koyro gallassi, Yesuusa kaalliyawanttu aakko yiide, “Paasigaa bonchchiya gallassi neeni maana qumaa haqan giigissanee?” yaageeddino.

¹⁸ Hewaappe guyye Yesuusi untuntta, “Katamaa biide, itti bitaniyaa, Tamaariissiyaawe neena, “Taw wodii gakkedda; taani taana kaalliyawant-tunna Paasigaa bonchchiya gallassaa ne soyin aathana” geedda’ giite” yaageedda.

¹⁹ A kaalliyawanttu Yesuusi barentta azazowaadan oothiide, Paasigaa bonchchiya gallassi maana qumaa giigisseeddino.

²⁰ Sa7ay omarsseedda wode, Yesuusi tammanne laa77u A kaalliyawant-tunna qumaa maanaw utteedda. ²¹ Untuntu miishshin, Yesuusi untuntta, “Taani hinttentoo tumuwaa oday; hintteppe itti uray taana aathiide immanawaa” yaageedda.

²² Untuntu darii dagammiide, huuphiyan huuphiyan, “Godaw, tumu taaneeshsha?” guussaa doommeeddino.

²³ Yesuusi zaariide, “Bare kushiya taananna ittippe wociitiyaappe yeddiide tushiyaawe taana aathi immana. ²⁴ Taani, Asaa Na7ay, Xoossaa Max-aafay hayqqana geeddawaadan hayqqana; shin Taana, Asaa Na7aa, aathi immiya uraw aayyero; he uray yelettennaan atteeddentto aw lo77ashshin” yaageedda.

²⁵ A aathi immiyaa Yihuday zaariide, “Tamaariissiyaawoo, neeni giyaawe tanee?” yaageedda.

Yesuusi zaariide A, “Neeni ne huuphiyaan gaadda” yaageedda.

Godaa Kawuwaa Akkiyaa Wogaa
(Mar 14:22-26; Luq 22:15-20; IQo 11:23-25)

²⁶ Unttuntu miishshin, Yesuusi daabbuwaa akkiide, Xoossaa galateedda; he daabbuwaa menthereethiide, barena kaalliyawanttussi immiide, “Heyte; miite; hawe ta ashuwaa” yaageedda.

²⁷ Xuu7aa akkiide, Xoossaa galateedda. Unttuntu immiide, “Ubbay hawaappe ushite; ²⁸ ayaw gooppe, hawe daro asaa nagaray atto geetettana diraw gukkiyaa ta suuthaa; ta suuthay ooratha caaquwaa. ²⁹ Shin taani hinttenttoo oday; taani ta Aabbu kawutethaan ooratha woyiniyaa eessaa hinttenttunna ushana gallassay gakkanaw, laa7ethuwaa ha woyiniyaa eessaa ubbakka ushikke” yaageedda.

³⁰ Mazimuriyaa yexxowaappe guyyiyan, Debre Zayte geetettiyyaa deriyaa beeddino.

Yesuusi Phexiroosi Kaddanawaa Kasetiide Odeedda
(Mar 14:27-31; Luq 22:31-34; Yoh 13:36-38)

³¹ Yesuusi he wode unttunta, “Hachche gamma hinttenttu ubbay taana aggiide kichchana; ayaw gooppe, Xoossaa Maxaafay, ‘Xoossay dorssaa heemmiyaawaa wodhanawaa;

hewaappe guyyiyan dorssaa wudii laalettanawaa’

yaagee. ³² Shin taani hayquwaappe denddowaappe guyyiyan, hintteppe kasetade Galiilaa baana” yaageedda.

³³ Phexiroosi zaariide, “Unttuntu ubbatuu neena aggiide kichchanawantta; taani neena ubbakka yeggaade kichchikke” yaageedda.

³⁴ Yesuusi Phexiroosa, “Taani new tumuwaa oday; hachche gamma kuttuu waassanaappe kase, neeni taana heezzu kaalla kaadanaassa” yaageedda.

³⁵ Phexiroosi zaariide, “Taani haray atto, neenanna ittippe hayqqintokka, neena ubbakka kaddikke” yaageedda. Qassi Yesuusa kaalliyawanttu ubbatuukka hewaadan geeddino.

Yesuusi Geetesemaaniyaan Woosseedda
(Mar 14:32-42; Luq 22:39-46)

³⁶ Yesuusi he wode barena kaalliyawanttunna Geetesemaaniyaa geetettiyaasaa biide unttunta, “Taani hini baade Xoossaa woossishshin, hinttenttu hawaan uttiishshite” yaageedda. ³⁷ Hewaappe guyye Phexiroosanne Zabiddiyooosa naanaa laa7uwaa barenanna afiide, daro kayuwaanne uгаа doommeedda. ³⁸ Qassi unttunta, “Taani hayqqana gakkanaassikka kayyottay; hawaan beegottiide, taananna naagite” yaageedda.

³⁹ Laafaa sinthakko shiiqiide, sa7aan guufanniide, “Ta Aabboo, danddayettiyaawaa gidoope, ha xuu7aa taappe digga; shin neeni koyyiyaawadan hanoppe attin, taani koyyiyaawadan hanoppo” yaagiide Xoossaa woosseedda.

⁴⁰ Yesuusi barena kaalliyawanttukko simmiide yeedda; gemi77ishowantta demmiide Phexiroosa, “Hinttenttu itti saotenttoonnekka gemi77ishennaan taananna naaganaw danddayibeykkitee? ⁴¹ Paaciyaan hinttenttu gelenna mala, minnitenne Xoossaa woossite; ayyaanay giigi utteedda; shin asatethaa eeshshay daaburanchchaa” yaageedda.

⁴² Yesuusi qassi laa7enthuwaa biide, “Ta Aabboo, taani ha woliqqama metuwaa akkennaan de7ishshin xuu7aa denthanaw danddayettenawaa gidoope, neeni giyaawe hano” yaagiide Xoossaa woosseedda. ⁴³ Qassikka

simmi yiide, A kaalliyawanttu ayfiyaa gemi77ishuu goozzi wotheedda diraw, gemi77ishowantta demmeedda.

⁴⁴ Qassikka untuntta yeggi biide, hezenthuwaa kase qaala zaariide, Xoossaa wooseedda. ⁴⁵ Hewaappe guyyiyan, barena kaalliyawanttoo yiide, “Ha77i gakkawukka gemi77ishiiteenne shemppiitee? Be7ite, Taana, Asaa Na7aa, nagaranchcha asatuwassi aathiide immiya wodi gakteedda. ⁴⁶ Denddina boyyte; be7ite, taana aathi immiyaawe haweku gakteedda” yaageedda.

Yesuusi Bare Morkketuwan Oyqetteedda
(Mar 14:43-50; Luq 22:47-53; Yoh 18:3-12)

⁴⁷ Yesuusi hewaa biro haasayishshin, tammanne laa77u A kaalliyawant-tuppe ittuu, Yihuday, gakkii wodhdheedda; qassi qeesatuwaa kaappatuunne gadiyaa cimatu kiittina, mashshaanne xam77aa oyqqeedda cora asay aananna ittipe yeedda. ⁴⁸ Yesuusa aathi immiyaawe he cora asaa, “Taani yeriyaawe A; A oyqqite” yaagiide mallaa odi wotheedda.

⁴⁹ Ellekka Yesuusakko shiiqiide, “Tamaarissiyaawoo, saro de7ay” yaagiide A yeri akkeedda.

⁵⁰ Yesuusi Yihudaa, “Ta laggew, neeni oothanabaa ootha agga” yaageedda.

Hewaappe guyyiyan, he cora asay shiiqiide, Yesuusa loythi oyqqeedda.

⁵¹ Yesuusanna de7iyawanttuppe ittuu bare mashshaa kessiide qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa qoomaa haythaa qanxxi oleedda. ⁵² Yesuusi he wode A hawaadan yaageedda; “Ne mashshaa akkeeddasaani zaaraade wotha; ayaw gooppe, mashshaa denthiiyaa ubbay mashshaan hayqqana. ⁵³ Ta Aabbu daro sha77a kiitanchchatuwa itti kuthaan yeddiide, taana maaddana mala, taani A woossanaw danddayiyaawaa erikkii? ⁵⁴ Yaatina, Xoossaa qaalay hawaadan hananaw bessee yaageeddawe waaniide polet-tanaw danddayii?” yaageedda.

⁵⁵ Hewaappe guyyiyan, Yesuusi hewaan shiiqeedda cora asaa hawaadan yaageedda; “Taana kayiso kessiide, kayisuwaa oyqqiyaawaadan oyqqanaw mashshaanne xam77aa oyqqiide yeedditee? Taani Geeshsha Golliiyan tamarissaadde, gallassan gallassan hinttentunna oothiyaa wode taana oyqqibeykkita; ⁵⁶ shin hawe ubbay haneeddawe nabatu Xoossaa qaalaan xaafeeddawe polettanaassa” yaageedda.

Yesuusa kaalliyawanttu he wode ubbatuu A yeggi beeddino.

Yesuusi Pirda Shanggo Aadhdheedda
(Mar 14:53-65; Luq 22:54-55,63-71; Yoh 18:13-14,19-24)

⁵⁷ Yesuusa oyqqeeddawanttu qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa Qayaafaakko, higgiiya tamarissiyaawanttunne cimatu shiiqeeddasaa aakkiide beeddino. ⁵⁸ Shin Phexiroosi qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa dirssaa giddo gakkaw, haakuwan A kaalleedda; yewuwaa wurssethaa be7anaw dirssaa giddo geliide, naagiyaawanttunna utti ageedda.

⁵⁹ Qeesatuwaa kaappatuunne shiiqeedda asay ubbay Yesuusa wodhanaw A bolla wordduwaa markkaa demmanaw koyyeeddino. ⁶⁰ Shin haray atto cora asay yiide, A bolla wordduwaan markkattinakka aappe aynne demmibeykkino. Guyyeppe laa77atuu yiide, ⁶¹ “Ha bitani, ‘Taani Xoossaa Geeshsha Golliyaa kolaade, heezzu gallassaan zaaraade keexxanaw dand-dayay’ geedda” yaageeddino.

⁶² Qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuu denddi eqqiide Yesuusa, “Hawanttu neena mootiyaa mootoo new zaariyaabay baawee?” yaageedda. ⁶³ Shin Yesuusi co77u geedda; qassikka qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuu A, “Taani

neena de7uwa Xoossaa sunthaan callay; neeni Xoossaa Na7aa Kiristtoosa gidoope nuussi oda” yaageedda.

⁶⁴ Yesuusi zaariide, “Neeni ne huuphewukka gaadda; shin taani hinttentussi oday; hawaappe sinthaan, hinttentu taana, Asaa Na7aa, wolqqaama Xoossaappe ushechcha bagganna utteeddawaanne saluwaa shaariyaanna yiishshin be7ana” yaageedda.

⁶⁵ Hewaappe guyyiyan, qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuu bare mayuwaa pheedhi oliide, “Hawe boreedda; nuuna hawaappe sinthan ayaw hara markkaa koshshii? I ha77i boriyaawaa hinttentu siseeddita. ⁶⁶ Hinttentu qofay ayee?” yaageedda.

Unttentu, “Aw hayquu bessee” yaagiide zaareeddino.

⁶⁷ Hewaappe guyyiyan, untunttu A deemuwaan cuchchiide, A dechcheeddino; haranttu qassi A baqqiide, ⁶⁸ “Kiristtoosaa! Neen neena nabe gaasashshin, neena shoceeddawe oonento ane nuussi oda!” yaageeddino.

Phexiroosi Yesuusa Kaddeedda

(*Mar 14:66-72; Luq 22:56-62; Yoh 18:15-18,25-27*)

⁶⁹ Phexiroosi golliyaappe karenna dirssaa gidдон uttide7ishshin, itti ashikkaratta aakko yaade, “Neenikka Galiilaa Yesuusanna ittippe de7aa” yaagaaddu.

⁷⁰ Shin I untunttu ubbaa sinthaan he ashikkaratto, “Neeni giyaawe ayentto taani erikke” yaagiide kaadeedda.

⁷¹ Qassi biide dirssaa penggiyaakko kesishshin, hara ashikkaratta A be7aade, hewaan de7iia asatuwassi, “Ha bitani Naazireetiya Yesuusanna de7ee” yaagaaddu.

⁷² Phexiroosi laa7enthuwaa caaqqiidde, “Taani hewaa bitaniyaa erikke” yaageedda.

⁷³ Laafaa gami77ishshin, hewaan eqqeedda asay Phexiroosakko yiide, “Neenikka tuma untunttunna ittippe de7aa; ayaw gooppe, neeni haasayiyaa haasayaykka neena erissee” yaageeddino.

⁷⁴ Hewaappe guyyiyan Phexiroosi, “Taani hewaa bitaniyaa erikke!” yaagiide, barena sheqaanne caaquwaa doommeedda.

He wode ellekka kuttuu waassi aggeedda. ⁷⁵ Phexiroosi barena Yesuusi, “Neeni kuttuu waassanaappe kase heezzu kaalla taana kaadanaassa” geedawaa hassayiide, kare kesiide, seeletti yeekkeedda.

27

Yesuusi Philaaxoosa Sintha Pirddaw Shiiqeedda

(*Mar 15:1; Luq 23:1-3; Yoh 18:28-32*)

¹ Wontta guuraan qeesatuwaa kaappatuu ubbatuunne gadiyaa cimattuu Yesuusa wodhanaw maqqetteeddino; ² untunttu Yesuusa qachchi afiide, gadiyaa ayissiyaa Philaaxoosaw aathi immeeddino.

³ Yesuusa he wode oytheedda Yihuday Philaaxoosi Yesuusa bolla pird-deeddawaa be7iide, “Aayyeero! Oythennaan aggaarikkita!” yaagiide, he man77iyankka hattamu biraa qeesatuwaa kaappatoonne gadiyaa cimattoo guyye zaariide, ⁴ “Taani geeshsha asaa oythaade nagaraa oothaaddi” yaageedda.

Shin untunttu A, “Hewe nuussi ayaa metee? Hewe ne shene” yaageeddino.

⁵ Yihuday biraa Geeshsha Golliyan oli aggeedda; untunttu matappe biide, suletti hayqqeedda.

⁶ Qeesatuwaa kaappatuu biraa akkiide, “Ha biray suuthaa miishshaa gidishshin, nuuni Geeshsha Golliyaa miishshaanna gathiyaawe woga gidenna” yaageeddino. ⁷ Hewaappe guyye ittippe zorettiide, imatha asaw moogo gadiya oothanaw urqqaappe miishshaa medhdhiyaawanttu gadiyaa shammeeddino. ⁸ Hewaa diraw, he gadii hachche gakkanawukka, suuthaa gadiya geetettiide xeeseetee.

⁹ Nabiyya Ermiyaasi, “Untunttu aw immanaw qoppeedda hattamu shuchchaa biraa akkiide, ¹⁰ Goday taana azazowaadan, urqqaappe miishshaa medhdhiyaawanttu gadiya shammanaw immeeddino” geetettowe he wode poletteedda geedda.

Philaaxoosi Yesuusa Ubbabaa Oochcheedda

(Mar 15:2-5; Luq 23:3-5; Yoh 18:33-38)

¹¹ Yesuusi gadiyaa ayissiyaawaa sintha shiiqina, gadiyaa ayissiyaawe A, “Neeni Ayihudatuwaa kaatee?” yaagiide oochcheedda.

Yesuusi A, “Neenikka gade7aa” yaageedda.

¹² Qeesatuwaa kaappatuunne gadiyaa cimatu A mootina, untunttoo aynne zaaruwaa immibeenna. ¹³ He wode, Philaaxoosi Yesuusa, “Hawanttu neena mootiyaabaa ubbaa sisikkii?” yaageedda.

¹⁴ Yesuusi haray atto, itti qaalaakka zaarennaan ixxina, gadiyaa ayissiyaawanttu darii maalalleteedda.

Yesuusi Hayqoo Pirddeetteedda

(Mar 15:6-15; Luq 23:13-25; Yoh 18:39-40; 19:1-16)

¹⁵ Gadiyaa ayissiyaawe Paasigaa bonchchiya gallasaan, asay koyyiyaa itti uraa qashuwaappe billiyaa wogay de7ee. ¹⁶ He wode itti Barbbaana geetettiyaa Yesuusi daro eretteedda iita bitani qasho gollen de7ee. ¹⁷ Hewaa diraw, cora asay ittisaa shiiqeeddaasaan Philaaxoosi, “Taani hinttenttoo Barbbaana giyaa Yesuusa billoo, woy Kiristoosa geetettiyaa Yesuusa billoo?” yaagiide asaa oochcheedda. ¹⁸ Ayissi gooppe, untunttu qanaatiide Yesuusa ootheeddawaa I eree.

¹⁹ Philaaxoosi pirdda gollen uttide7ishshin, A machchatta aw, “He xillo bitaniyaa aynne oothoppa; ayaw gooppe, taani hachche qamma akumuwan aabaan daro metootaaddi” yaagaade kiittaaddu.

²⁰ Shin qeesatuwaa kaappatuunne gadiyaa cimatu Philaaxoosi Barbbaana billiide, Yesuusa wodhanaadan, shiiqeedda asay A woossana mala, asaa cimmeeddino.

²¹ Philaaxoosi zaariide untuntta, “Taani untunttu laa77atuwaappe hinttew oona billanaadan koyyiitee?” yaagina untunttu, “Barbbaana billanaadan koyyeetto” yaageeddino.

²² Philaaxoosi, “Yaatina, Kiristoosa geetettiyaa Yesuusa wootoo?” yaagiide untuntta oochchina ubbay, “Masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishettiide kaqetto” yaageeddino.

²³ Philaaxoosi asaa, “Ayissi? Ay iitabaa ootheeddee?” yaageedda.

Shin asay kasewaappekka barenttu kooshshaa dhoqqu oothiide, “Masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishettiide I kaqetto” yaageeddino.

²⁴ Walassay denddanawaappe attin, aynne hanennawaa Philaaxoosi be7iide, haathaa akkiide, “Ha bitani hayqqiyaawaan taani gelikke; hewaa hinttenttu erite” yaagiide shiiqeedda asaa sinthaan bare kushiyya meecetteedda.

²⁵ Shiiquedda asay ubbay zaariide, “A suuthaa gomii nuunanne nu naanaa gakko” yaageedda.

²⁶ Hewaappe guyyiyan, Philaaxoosi Barbaana untunttoo billeedda; lissuwan Yesuusa shociide, masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishiide kaqqanaw untunttoo aathiide immeedda.

Wottaaddaratuu Yesuusa Bolla Qilliicceeddino
(Mar 15:16-20; Yoh 19:2-3)

²⁷ Hewaappe guyyiyan, Philaaxoosa wottaaddaratuu Yesuusa gadiyaa ayissiyaawaa beeruwaa afina, wottaaddaratuu ubbay A miyyiyaan yuuyyi aadhdiide eqqeeddino. ²⁸ A mayuwaa qaari akkiide, zo7o mayuwaa A mayizzeeddino. ²⁹ Qassi agunthaa akililiyaa giigissiide, A huuphiyan wotheeddino; A ushechcha kushiyan maqqaa xam77aa oyihiide, A sinthan gulbbatiide, “Ayihudatuwaa kaatew, saro de7ay!” yaagiide, A bolla qilliicceeddino. ³⁰ A bolla cuchcheeddino; he maqqaa xam77aa akkiide, A huuphiyaa shoceeddino. ³¹ Untunttu A bolla qilliicceeddawaappe guyyiyan, zo7o mayuwaa aappe qaari akkiide, A mayuwaa A mayizzeeddino; qassi masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishiide A kaqqanaw afeeddino.

Yesuusi Kaqetteedda

(Mar 15:21-32; Luq 23:25-43; Yoh 19:17-27)

³² Untunttu kare kesiide, itti Simoona geetettiyyaa Qereena gade asaa demmiide, Yesuusa masqqaliyaa wolqqaan toosseeddino. ³³ Golgootaa geetettiyaasaa gakeeddino. “Golgootaa” yaagettiyaawe “Huuphiyaasaa” giyaawaa. ³⁴ Hewaan untunttu cammeedda woyiniyaa eessaa Yesuusaw ushanaw immeeddino; I hewaa ganxxi xeelliide, ushennaan ixxeedda.

³⁵ Untunttu masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishiide A kaqqowaappe guyyiyan, A mayuwaa shaakkiide, saamaa yeggiide akkeeddino.

³⁶ Hewaappe guyyiyan, A naaganaw hewaan utti aggeeddino. ³⁷ Qassi, “Hawe Ayihudatu Kaatiyaa Yesuusa” yaagiide mootuu xaafettowaa A huuphe bagganna wotheeddino. ³⁸ Yesuusanna he wode laa77u kayisatuwaa ittuwa aappe ushechcha bagganna, qassi ittuwa aappe haddirssa bagganna, masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishiide kaqqeeddino.

³⁹ Ogiyaanna aadhdiya asay Yesuusa kadhiide, barenttu huuphiyaa qaathiide boreeddino. ⁴⁰ “Geeshsha Golliyaa kolaade heezzu gallassa gid-don keexxiyaawoo, ne huuphiyaa ashsha; neeni Xoossaa Na7aa gidoope, ane masqqaliyaa bollape wodhdha” yaageeddino.

⁴¹ Hewaadanka, qeesatuwaa kaappatuu higgiiya tamarissiyaawant-tunanne cimatuwaanna ittippe Yesuusa bolla qilliicciidde, hawaadan yaageeddino; ⁴² “Harantta ashsheedda; shin barena ashshanaw dandayenna. I Isra7eeliya kaatiyaa; ane masqqaliyaa bollappe ha77i wodhdho; nuunikka qassi aani ammanana. ⁴³ Xoossaan I ammanettee; Xoossay A ashshanaw koyyoope ane ashsho; ayaw gooppe, I barena, “Taani Xoossaa Na7aa’ gee” yaageeddino.

⁴⁴ Qassi haray atto, aananna masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishettiide kaqetteedda kayisatuukka hawaadan giide, A bolla qilliicceeddino.

Yesuusi Hayqqeedda

(Mar 15:33-41; Luq 23:44-49; Yoh 19:28-30)

⁴⁵ Usuppun saatiyaappe doommiide, uduppu saatiyaa gakkanaw, biittay ubbay dhumeedda. ⁴⁶ Uduppu saate gidiyaa heeran Yesuusi bare qaala dhoqqu oothiide, “Elohee, Elohee, laamaa sabaqitaanii?” yaageedda. Hewaa guussay, “Ta Xoossaw, ta Xoossaw, taana ayissi co77u gaaddi?” guussaa.

⁴⁷ Hewaan eqqeedda asaappe ittuu hewaa sisiide, “Ha bitani Eelaasa xeese” yaageedda. ⁴⁸ He man77iyankka untuntuppe ittuu woxxiide, ispponjiyaa akkiide, caala woyiniyaa eessaa giddo yeggiide, hewaa maqqaa xam77aa xeeraan wothiide, ushshanaw A doonaakko shiishsheedda.

⁴⁹ Shin yokkontu, “Ane de7ashsha, Eelaas A ashshanaw yaanawntto be7ana” yaageeddino. ⁵⁰ Yesuusi laa7enthuwaa bare qaala dhoqqu oothi waassiide, hayqqi aggeedda.

⁵¹ Akeekite; Geeshsha Golliyan kaqetteedda gaariiduu gommoppe duge gakkanaw, laa77u kesiide, pooshetti wodhdheedda; sa7ay qaaxxeedda. Qassi zaallaykka phalqqetteedda; ⁵² cora duufuu dooyetteedda. Xoossaa asaappe coratuu hayqqeeddawantu, hayquwaappe dendeeddino. ⁵³ Untuntu duufuwaappe kesiide, Yesuusi hayquwaappe denddowaappe guyyiyan, geeshsha katamaa beeddino; hewaan untunta cora asay be7eedda.

⁵⁴ Xetuwaa kaappuunne aananna Yesuusa naagiya wottaaddaratuu sa7ay qaaxxiyaawaanne hewaan haneeddawaa ubbaa be7eedda wode daro yayyeeddino; yashshaa gaasuwaan, “Tumu hawe Xoossaa Na7aa” yaageeddino.

⁵⁵ Hewaan cora maccawantu, Galiilaappe doommiide, Yesuusa maadiidde kaalliyaawantu, haakuwan eqqiide xeelliino. ⁵⁶ Untuntu gid-don Magdala geetetiyyaa katamaappe yeedda Mayraama, Yayiqoobanne Yoosefo daaya Mayraamane Zabiddiyoosa naanaa daaya de7iino.

Yesuusi Moogetteedda

(Mar 15:42-47; Luq 23:50-56; Yoh 19:38-42)

⁵⁷ Sa7ay omarssiyaa wode, Yoosefa geetetiyyaa itti dure bitani, Armmaatiyaasa katamaa bitani yeedda; I bare huuphewukka Yesuusa kaalliyaawaa. ⁵⁸ Yoosefo Philaaxoosakko biide, Yesuusa anhaa akkanaw woosseedda; Philaaxoosi Yoosefo imettana mala azazeedda. ⁵⁹ Yesuusa anhaa akkiide, geeshsha mooguwa mayuwaan ⁶⁰ xaaxiide barew moogettanaw shuchchaa woocedda ooratha gonggoluwaa gid-don A anhaa wotheedda; qassi he gonggoluwaa doonan wogga shuchchaa gondorssi wothiide, bashi beedda. ⁶¹ Magdala katamaappe yeedda Mayraamane yokko Mayraama hewaan gonggoluwaa simmiide utteeddino.

⁶² Sambbataassi giugettiyaa gallasaappe wonttetha gallassi, qeesatuwaa kaappatuunne Parisaawatuu Philaaxoosanna gaketiiide, hawaadan yaageeddino; ⁶³ “Godaw, he wordduu paxa de7iya wode, “Taani heezzu gallasaappe guyyiyan, hayquwaappe denddana” yaagowaa nuuni has-sayeeddo. ⁶⁴ Hewaa diraw, A moogeedda gonggoluwaa heezzu gallassa gakkanaw, loythi naagana mala azazaarikkii; hewe dhayooppe A kaalliyaawantu biide, A anhaa wuu77iide asaw, ‘Hayquwaappe dend-deedda’ yaaganawantta; laa7enthiyaa balay kase balaappe ubba yaa iitana” yaageeddino.

⁶⁵ Philaaxoosi untunta, “Hinttentoo naagiyaawantu de7iino; biide hinttentoo danddayetiyyaa keenaa naagishshite” yaageedda.

⁶⁶ Hewaappe guyye untunttu biide, shuchchaa bolla maatafaa attamiide, qassi naagiyaawaa yaani wothiide, Yesuusa moogeedda gonggoluwaa naagisseeddino.

28

Yesuusi Hayquwaappe Denddeedda (*Mar 16:1-10; Luq 24:1-12; Yoh 20:1-10*)

¹ Sambbatay aadhdhina Woggaa gallassi wonttaa bakkaaliyan, Magdala geetettiyaa katamaappe yeedda Mayraamanne yokko Mayraama Yesuusi moogetteedda gonggoluwaa be7anaw beeddino. ² Godaa kiitanchchay saluwaappe wodhdheedda diraw, sa7ay daro qaaxxeedda; he kiitanchchay yiide, shuchchaa gonddorssi oliide, A bolla kesi utteedda. ³ A malay walqanqantha malatee; A mayuukka shachchaadan boothaa. ⁴ Naagiyaawanttu kiitanchchaw yashshaa kokkoriide, hayqqeedda asaadan haneeddino.

⁵ Kiitanchchay maccawantta hawaadan yaageedda; “Yayyoppite; ayaw gooppe, masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishiide kaqqeedda Yesuusa hinttenttu koyyiyaawaa taani eray. ⁶ I hawaan baawa; ayaw gooppe, I bare geeddawaadanka hayquwaappe denddi diggeedda; haa yiide, I moogetti gisosa be7ite. ⁷ Hinttenttu ha77i ellekka biide, Yesuusa kaalliyawanttoo, Yesuusi hayquwaappe denddi diggeedda. Qassi I hintteppe kasetiide, Galilaa bee; hinttenttu A yaani be7ana’ yaagiide odite. Be7ite, taani hinttenttussi odaaddi” yaageedda.

⁸ Untunttu yayyiiddinne qassi daro nashettiide, Yesuusi moogetteedda gonggoluwaa matappe ellekka kichchiide, Yesuusa kaalliyawanttoo odanaw woxxeeddino.

⁹ He man77iyanka Yesuusi untuntunna gakkettiide untuntta, “Saro de7iitee” yaagi aggeedda; untunttu aakko shiiqi A gediya oyqqiide, aw goyinneeddino. ¹⁰ Yesuusi he wode untuntta, “Yayyoppite; ta ishatauu Galilaa baana mala, biide untunttoo odite; untunttu taana yaani be7anawantta” yaageedda.

¹¹ He maccawanttu biya wode, gonggoluwaa naagiya wottaadaratuwaappe amareeddawanttu katamaa biide, haneeddawaa ubbaa qeesatuwaa kaappatoo odeeddino. ¹² Qeesatuwaa kaappatuu cimatuwana ittipe shiiqi zorettiide, wottaaddaratoo daro miishshaa immiide, ¹³ “Nuuni gemi77ishuwaan de7ishshin A kaalliyawanttu qamma yiide, A anhaa wuu77eeddino’ yaagite. ¹⁴ Ha yewuwaa gadiyaa ayissiyaawe sisoope, nuuni aw odi ammanthana; qassi hinttentta aynne hirgissennaadan oothana” yaageeddino.

¹⁵ Wottaaddaratuu miishshaa akkiide, barenttoo odeeddawaadan ootheeddino. Ha yewuu Ayihudatuwaa mataan hachche gakkanaw, odettiide de7ee.

Yesuusi Barena Kaalliyawanttoo Beetteedda (*Mar 16:14-18; Luq 24:36-49; Yoh 20:19-23; Kit 1:6-8; 1Qo 15:3-8*)

¹⁶⁻¹⁷ Shin tammanne itti A kaalliyawanttu Yesuusi barentta biite geedda Galilaa gadiyaa biide A be7eedda wode, aw goyinneeddino; shin untuntuppe ittu ittu sidheeddino.

¹⁸ Yesuusi untunttukko shiiqiide, untuntta hawaadan yaageedda; “Maatay ubbay saluwaaninne sa7aan taw imetteedda. ¹⁹ Hewaa diraw, hinttenttu biide, asaa ubbaa taana kaalliyawantta oothite; Aawuwaa

sunthaan, Na7aa sunthaaninne Geeshsha Ayyaanaa sunthaan untuntta xammaqite. ²⁰ Taani hinttentta azazeeddabaa ubbaa untunttu naagana mala, untuntta tamarissite; taani wodiyaawursethay gakkanaassikka ubba wode hinttentunna de7iyaawaa akeekite” yaageedda.

Marqgoossi Xaafeedda Mishiraachchuwaa Qaalaa Geluwaa

Marqgoossi xaafeedda mishiraachchuu koyro doommiiddikka, “Hawe Xoossaa Na7aa Yesuusi Kiristtoosa mishiraachchuwaa qaalaw doomethaa” yaagee. Ha mishiraachchuwaa qaalaa gidдон Yesuusi oosuwaa asanne maatay de7iyaa asa gidiide shiiqeedda. Yesuusa maatay A timirttiyaan, xalahiyaa citaa bolla aw de7iyaa wolqqaanne asaa nagaraa atto giyaawaan be7etteedda. Yesuusi, “Taani Asaa Na7ay yeeddawe, asaa, nagaraa ayyelthetaappe la77a kessanaw ta de7uwaa aathaade immanaassa” yaagiide I bare huuphew haasayeedda.

Marqgoossi Yesuusa taarikiyaa suurenne wolqqa kumeedda ogiyaan odeedda. I gaanaw koyyo qofaykka Yesuusa qaalaanne timirttiyaa gidennaan I ootheedda maalalissiyaa oosatuwaa bollana. Xammaqiyaa Yohaannisa taarikiyaa, Yesuusa xingqataanne paaciyaa qanthaan erissi simmiide, Yesuusa timirttiyaanne pathuwaabaa aassiide odeedda. Wodiyaappe guyyiyan Yesuusa kaalliyaa wanttu A loythi eri beeddawaa keena aananna eqettiyaawanttu A loythi ixceeddino. Wurssethaa shemppatuu Yesuusa de7uwan wurssethaa saamintaa gidдон poletteedda oosatuwaa; hewantukka A kaqethaabaanne A dendduwaabaa odiyaawantta.

Marqgoossa mishiraachchuwaa wurssethaan qinnfiyaa gidдон de7iyaa 16:9-20 paydatuu Geessha Qaalaa itti itti bilethaa xalalaan de7iyaawantta.

Shemppatuwaa Ubbatuwaassi Imetteedda Qantha Qofatuwaa

Mishiraachchuwaa doomethaa (1:1-13)

Yesuusi oosuwaa Galiilaan doommeeddawaa (1:14-9:50)

Yesuusi Yeerusalaa amen oothowaa (10:1-52)

Yeerusalaa ameninne izi yuushshuwaan Yesuusa wurssethaa saamintaa (11:1-15:47)

Godaa Yesuusa dendduwaa (16:1-8)

Hayquwaappe denddeedda Godaa qonccethaanne saluwaa buussaa (16:9-20)

Xammaqiyaa Yohaannisa Awaajjuwaa

(Mat 3:1-12; Luq 3:1-18; Yoh 1:19-28)

¹ Xoossaa Na7aa * Yesuusi Kiristtoosa wonggalaa mishiraachchuwaa doomethaa. ² Nabiyyaa Isiyaasi xaafeedda Maxaafan Xoossay, “Be7a; ta kiittiyaawaa taani neeppe sinthaw yeeddana.

I new ogiyaa kessanawaa.

³ Itti bitani biittaa bazuwan bare kooshshaa dhoqqu oothiide,

‘Godaa ogiyaa giigissite.

I hamettana loossuwakka

aw suurissite’ geeddawaadan”

haneedda.

⁴ Xammaqiyaa Yohaannisi asaa xammaqiiddinne, “Xoossay hintte nagaraa atto gaana mala, hinttenttu nagaraappe simmiide xammaqettite” yaagi qaalaa oidiide biittaa bazuwan kesi wodhdheedda. ⁵ Yihudaa gadiyaan de7iyaa asay ubbayne Yeerusalaa katamaa asay ubbay

* 1:1 Xoossaa Na7aa: Beni xaafetteedda itti itti bilethaan hawe baawa. 1:2 Mil 3:1

Yohaannisakko yeeddino. Barenttu nagaraakka paaxina, Yohaannisi he asaa Yorddaanoosa Shaafan xammaqeedda.

⁶ Yohaannisi gaaluwaa iskiyaappe dadetteedda mayuwaa mayyiide, bare xeessan dafuwaa danceedda; qassi booliyaanne woraa eessaa meedda.

⁷ Yohaannisi qaalaa odiidde, “Taappe guyyenna daro minniyaawe yee; haray atto, A caammaakka gediyaappe kessa tookkanaw taani bessikke. ⁸ Taani hinttentta haathaana xammaqay; shin I hinttentta Geeshsha Ayyaanay xammaqanawaa” yaageedda.

Yesuusi Xammaqetteeddawaanne Paacetteeddawaa

(Mat 3:13-17; 4:1-11; Luq 3:21-22; 4:1-13)

⁹ Yesuusi he wode Galiilaa gadiyaan de7iyaa Naazireete katamaappe yiina, Yohaannisi Yorddaanoosa Shaafan A xammaqeedda. ¹⁰ Yesuusi haathaappe kesosaana saluu dooyettishiinanne Geeshsha Ayyaanay bare bolla haraphphiyaadan wodhdhishshin be7eedda. ¹¹ Qassi saluwaappe, “Taani siiqiyaa ta Na7ay neena; taana nebay nashechchee” yaagiyaa qaalay sisetteedda.

¹² Ellekka Geeshsha Ayyaanay asay bayinna melasaa A yeddeedda. ¹³ Yesuusi asay bayinnasaani barena Seexaanay paaccishshin, oytamu gallassaa gatheedda; du7aannakka de7eedda; kiitanchatuukka yiide, aw ootheeddino.

Yesuusi Moliyaa Oyqqiyaa Oyddu Asatuwaa Xeeseedda

(Mat 4:12-22; Luq 4:14-15; 5:1-11)

¹⁴ Yohaannisi qashettowaappe guyyiyan, Yesuusi Xoossaa kawutethaa wonggalaa mishiraachchuwaa odiidde, Galiilaa gadiyaa biide, ¹⁵ “Wodii gakkedda; Xoossaa kawutethaykka matatteedda. Hinttenttu nagaraappe simmiide, wonggalaa mishiraachchuwaa ammanite” yaageedda.

¹⁶ Yesuusi Galiilaa Abbaa lanqqiyanna aadhdhiidde, moliyaa oyqqiyaawantta, Simoonanne A ishaa Inddiraasa, barenttu dabbaa abbaan yeggiyaawantta be7eedda. ¹⁷ Yaatiide untuntta, “Taana kaallite; taani hinttentta moliyaa oyqqiyaawaadan asaa taakko ahiyaa ogiyaa tamaarisana” yaageedda. ¹⁸ Hewaappe guyyiyan untunttu ellekka barenttu dabbaa aggiide, Yesuusa kaalleeddino.

¹⁹ Yesuusi guuthaa sinthawukko biide, Zabiddiyooosa naanaa laa77u ishatuwaa, Yayiqoobanne Yohaannisa wonggiriya giddon barenttu dabbaa giigissiyaawantta be7eedda. ²⁰ I be7osankka untuntta xeesina, barenttu aawuwaa, Zabiddiyooosa, A oosanchatuwanna wonggiriya giddon aggiide, Yesuusa kaalliide beeddino.

Iita Ayyaanay Oyqqeedda Bitani Paxeedda

(Luq 4:31-37)

²¹ Untunttu Qifirinaahooma geetetiya katamaa yiide geleeddino; Yesuusi Sambbata gallassay gakko wode, Ayihuda woosa golle geliide, tamarisuwaa doommi aggeedda. ²² Barew maatay de7iyaa asaadan, asaa I tamarisiyaawaappe atin, higgiyaa tamarisiyaawanttudan tamarissenna diraw, asay A timirttiyaan maalaletteedda.

²³ He wode iita ayyaanay de7iyaa itti bitani Ayihuda woosa golle gelosaanakkaa bare kooshshaa dhoqqu oothiide, ²⁴ “Naazireetiya Yesuusaa, Neeni nuuppe ayaa koyyay? Nuuna dhayissanaw yaaddi? Neeni oonentto eray; neeni Xoossaappe kiitetteedda geeshshaa gidikkii!” yaageedda.

²⁵ Yesuusi he iita ayyaanaa, “Hayzza; bitaniyaappe kesa” yaagiide azazeedda.

²⁶ Iita ayyaanay bitaniyaa bucerethi, darii waasissii, aappe kesii aggeedda. ²⁷ Asay ubbay maalalettiide, “Hawe ayee? Ha bitani bare maataani haray atto, iita ayyaanatuwakka azazeedda; untunttukka qassi aw azazettiino; hawe aybe ooratha timirttee?” yaagiide, bare gidдон ittu iituwaa oochcheedda.

²⁸ Galiilaa gadiyaan de7iyaa heeray ubbay ellekka Yesuusa waariyaa siiseeddino.

Yesuusi Daro Hargganchchatuwaa Patheedda
(Mat 8:14-17; Luq 4:38-41)

²⁹ Yesuusi Ayihuda woosa golliyaappe kesosaan, Yayiqoobannanne Yohaannisanna ittipe Simoonanne Inddiraasa soy bi aggeedda. ³⁰ Simoonaa bolotatta qoxuwa harggaade giseeddawunnibaa I yaa gakkosaannakka aw odi aggeeddino. ³¹ I izikko shiiqiide, izi kushiyyaa oyqqiide, izo denthi esseedda; qoxuu izo aggina, iza untunttoo oothaaddu.

³² Harggeedda asaa ubbaanne iita ayyaanatuu oyqqeedda asaa ubbaa omarssi away wulleeddawaappe guyyiyan, asay aakko aheeddino. ³³ Katamaan de7iyaa asay ubbay he kariyaa shiiqqeedda. ³⁴ Yesuusi dumma dumma harggiyan oyqetteedda cora asaa pathiide, cora xalahatuwakka kesseedda. I Kiristtoosa gidiyaawaa iita ayyaanatuu ereedda diraw, untunta haasayissennaani diggeedda.

Yesuusi Galiilaan Tamaarisseedda
(Luq 4:42-44)

³⁵ Yesuusi guura wonttumaathaani denddiide, soyippe kesiide, asay baynnasaa biide yaani Xoossaa woosseedda. ³⁶ Simooninne aananna de7iyaawanttu A koyyiide beeddino. ³⁷ Untunttu A demmiide, “Asay ubbay neena koyyee” yaageeddino.

³⁸ Hewaappe guyye Yesuusi qassi untunttu, “Hewaa heeran de7iyaa hara katamatuwaa boytte; taani hewaan qaalaa odanaw bessee; ayissi gooppe, taani yeeddawe hewaassa” yaageedda. ³⁹ Ayihuda woosa golletuwaan qaalaa odiiddinne iita ayyaanatuwaa kessiide, Galiila gadiyaa ubbaa yuyyeedda.

Yesuusi Oolluu Oyqqeedda Bitaniyaa Patheedda
(Mat 8:1-4; Luq 5:12-17)

⁴⁰ Oolluu oyqqeedda itti bitani Yesuusakko yiide, A sinthan gulbbatiide, “Neeni koyyooppe, taana geeshsha pathanaw † danddayaa” yaagiide woosseedda.

⁴¹ Yesuusi aw qaretteedda; bare kushiyyaa yeddi, A bochchiide, “Taani koyyay; geeyya; paxa!” yaageedda. ⁴² Ellekka oolluu bitaniyaa yeddi aggina, bitani geeyyi paxi aggeedda. ⁴³ Yesuusi darii hanqqettiide, ellekka A kessi yeddeedda. ⁴⁴ I bitaniyaa, “Neena era! Hawaa oossinne odoppa; shin baade ne bollaa qeesaa bessa; qassi neeni ha77i geeshsha gideeddawaa asaa erissanaw, Muse azazeedda yarshshuwa yarshsha” yaageedda.

⁴⁵ Shin bitani biide, yewuwaa ubbasan asaa ubbaw odeuwanne laalethaa doommeedda; hewaa diraw, Yesuusi qoncciyaa kesiide, katamaa gelanaw danddayibeenna; shin asay baynnasaa gaxaan de7eedda; qassi asay ubbasaappe aakko yeeddino.

† **1:40** taana geeshsha patha: Hawaa guussay, ha harggii qofetteeddawe laamettanaw danddayenna eretteedda gade wogaanne maaraani, hara asaa qofaan itti asay geeshsha gidenna gaana mala odiyaawaa.

2

Yesuusi Bollay Sileedda Bitaniyaa Patheedda (Mat 9:1-8; Luq 5:17-26)

¹ Amareedda gallassaappe guyyiyan, “Yesuusi Qifrinaahooma guyye simmiide, soyin de7ee” giyaa haasayay sissetteedda. ² Gollii akkennaan ixxina, haray atto, kariikka un77ana gakkanaassi cora asay shiiqeedda; hewanttuu Yesuusi qaalaa odee. ³ Oyddu asatuu bollay sileedda itti bitaniyaa tookkiide, aakko aheeddino. ⁴ Asay coreedda diraw, bitaniyaa Yesuusakko afanaw untunttoo danddayettennan ixxina, Yesuusi de7iyaa bagganna golliya qaariide, kaaraa lukkeeddino; he lukkeeddasaanna bitaniyaa I giseedda shanchchamaanna duge wotheeddino. ⁵ Yesuusi untunttu ammanuwaa be7iide, he bollay sileedda bitaniyaa, “Ta na7aw, ne nagaray atto geeteteedda” yaageedda.

⁶ Higgiiyaa tamarissiyaawantuppe hewaan utteedda ittu ittu barenttu wozanaani, ⁷ “Laa ha bitani hawaa mala iitabaa Xoossaa bolla ayissi haasayi? Xoossaa xalalaappe attin, haray oone nagaraa atto gaanaw danddayiyaawe?” yaagiide qoppeeddino.

⁸ Untunttu barenttu wozanaan hewaadan qoppowaa Yesuusi ellekka bare ayyaanan eriide, untunttu “Hinttenttu hintte wozanaan ayissi hewaadan qoppiitee? ⁹ Bollay sileedda bitaniyaa, ‘Ne nagaray atto geeteteedda’ giyaawe mateeyee? Woy, ‘Dendda eqqaade ne shanchchamaa tookkaade hametta’ giyaawe matee? ¹⁰ Shin taani, Asaa Na7aw, sa7aa bollan nagaraa atto gaanaw maatay de7iyaawaa taani hinttentta erissana” yaagiide he bollay sileedda bitaniyaa, ¹¹ “Neena gay; dendda eqqa; yaataade ne shanchchamaa tookkaade ne soy ba” yaageedda.

¹² Bitani ellekka dendi eqqiide, bare shanchchamaa tookkiide, asay ubbay xeellishshin biina asay ubbay maalalettiide, “Nuuni hawaa malabaa ubbakka be7i erokko” yaagiide Xoossaa galateeddino.

Yesuusi Leewiyaa Xeeseedda (Mat 9:9-13; Luq 5:27-32)

¹³ Yesuusi gujjikka Galiilaa Abbaa doonaa beedda; asay ubbay aakko yeeddawantta tamarisseedda. ¹⁴ Hewaanna aadhhiidde, Ippiiyoosa na7aa Leewiyaa, giyaawe qaraxaa qanxxiyaasaan utteeddawaa demmiide, “Taana kaalla” yaageedda. Hewaappe guyye Leewii dendi eqqiide, A kaalleedda.

¹⁵ Yesuusi qumaa maanaw Leewiyaa soyin utteedda wode, qaraxaa akkiya cora asaynne nagaranchchatuu aanannanne A kaalliyawanttunna ittippe utteeddino. A kaalliyawanttu gidдон hewanttu mala asatuu dareeddino. ¹⁶ Higgiiyaa tamarissiyaa itti itti Parisaawatuu Yesuusi nagaranchchatuwaannanne qaraxaa akkiyawanttunna qumaa miishshin be7iide, “I ayissi nagaranchchatuwaannanne qaraxaa akkiyawanttunna qumaa mii?” yaagiide, A kaalliyawantta oochcheeddino.

¹⁷ Yesuusi untunttu giyaawaa sisiide, “Hargganchchatuwappe attin, paxa asaw aakimii koshshenna; taani nagaranchchatuwaa xeesanaw yeeddawaappe attin, xillatuwaa xeesanaw yabeykke” yaagiide untunttu zaa-reedda.

Xoomaabaa Eranaw Shiiqeedda Ooshaa (Mat 9:14-17; Luq 5:33-39)

¹⁸ Xammaqiiyaa Yohaannisa kaalliyawanttunne Parisaawatuu xoomiino; amareedda asatuu Yesuusakko yiide, “Yohaannisa kaalliyawanttunne Parisaawatuwaa kaalliyawanttu xoomiino; shin neena kaalliyawanttu ayissi xoomikkinoo?” yaageeddino.

¹⁹ Yesuusi untuntunna “Bullachchaa yeedda asatuu machchatto akkiyawe barenttunna de7ishshin, xoomanaw danddayiinoo? Machchatto akkiyawe untuntunna de7ishshin, xoomanaw danddaykino. ²⁰ Shin machchatto akkiyawaa untunttu matappe afana wodii yaanawaa; untunttu he wode xoomanawantta.

²¹ “Eca mayuwaa bolla ooratha dhefiyaa wothi sikkiyaa asay baawa; ecaa wothi sikkooppe, ooratha dhefii eca mayuwaa peedherethee; peedhethaykka koyrowaappe darana. ²² Qassi ho77o woyiniyaa eessaa eca ogoruwan naa77iyaa asay baawa; shin naa77ooppe, he woyiniyaa eessay ogoruwaa daakkee; barewukka woofettee; ogoruukka bayee; shin ho77o woyiniyaa eessaa ooratha ogoruwan naa7ettee” yaageedda.

Sambataabaa Eranaw Shiiqeedda Ooshaa (Mat 12:1-8; Luq 6:1-5)

²³ Yesuusi itti Sambbata gallassi tisha bangгаа gidonna aadhdhishshin, A kaalliyaawantunna aananna biidde, bangгаа tishaappe duusaa doommeeddino. ²⁴ Parisaawatuu Yesuusa, “Be7a; neena kaalliyaawanttu Sambbata gallassi higge gidennabaa ayissi oothiinoo?” yaageeddino.

²⁵ Yesuusi untuntunna, “Daawite koshattiide, miyaabaa koyyeedda wode, barenanna de7iyaawantunna ootheeddawaa ubbakka nabbabibeykkitee?”

²⁶ Abiyaataari qeesatoo ubbatoo kaappo gideedda wode, Daawite Xoosaa golliya geliide, qeesatuwaa xalalay maanaappe attin, ooninne maanaw higge gidennawaa Godaa sinthan wotheedda qumaa miide, barenanna de7iyaawanttookka immeedda” yaageedda.

²⁷ Qassikka Yesuusi untuntunna, “Sambbatay asaw medhetteeddawaappe attin, asay Sambbataw medhettiibeenna. ²⁸ Hewaa diraw, taani, Asaa Na7ay, haray atto, Sambbatawukka Godaa” yaageedda.

3

Kushii Sileedda Bitaniyaa (Mat 12:9-14; Luq 6:6-11)

¹ Yesuusi Ayihuda woosa golliyaa shirettikka geleedda; hewaan kushii sileedda itti bitani de7ee. ² Itti itti asay Yesuusa mootanaw koyyiide, kushii sileedda bitaniyaa Sambbataan I pathooppe be7anaw naagee. ³ Yesuusi he kushii sileedda bitaniyaa, “Dendda eqqaade sinthaw haa ya” yaageedda. ⁴ Hewaappe guyyiyan asaa, “Sambbataan lo77obaa oothiyaawe wogeeyee iitabaa oothiyaawe wogee? Asaa shemppuwaa ashshiyaawe wogeeyee wodhiyaawe wogee?” yaagiide oochcheedda.

Shin asay co77u geedda. ⁵ Yesuusi hanqqettiide, untuntunna yuushshi aathi xeelliide, untunttu odina sisennawantta gidiyaa diraw, untunttoo darii kayyotteedda; he bitaniyaa, “Ne kushiyaa piddi ootha” yaageedda; bitani piddi oothina, A kushii paxi aggeedda. ⁶ Parisaawatuu Ayihuda woosa golliyappe kare kesiide, Yesuusa wooti wodhanentto Heroodisanna de7iyaawantunna maqqetteeddino.

Asay Abbaa Lanqqiyan Yesuusakko Shiiqeeddino

⁷ Yesuusi barena kaalliyaawantunna Galiilaa Abbaa beedda; Galiilaappe cora asay A kaalleedda. ⁸ Qassikka cora asay Yihuudaappe, Yeerusalaameppe, Eedomiyaasappe, Yorddaanoosa Shaafaappe hefintha baggappe, Xiirsoo katamaappenne Sidoonaa katamaappe Yesuusi ootheeddawaa sisiide, aakko yeedda. ⁹ Yesuusi cora asay barena sugi un77ethenna

mala, barena kaalliyaa wantta wonggiriya barew gami 77 ethana mala azazeedda. ¹⁰ Daro asaa I patheedda diraw, harggiyaa asay ubbay A bochchanaw sugerettee. ¹¹ Iita ayyaanay de 7iyaa asatuukka A be 7eedda wode ubbaan A sinthan guufanniide, barenttu qaalaa dhoqqu oothiide, “Wee Xoossaa Na 7aa gidikkii!” yaageeddino.

¹² Yesuusi he iita ayyaanatu barebaa asaw odiide, barena qoncciyaa kessenna mala, untuntta minissiide azazeedda.

Yesuusi Bare Kiittiyaawantta Dooreedda
(Mat 10:1-4; Luq 6:12-16)

¹³ Yesuusi deriyaa bolla kesiide, bare koyyeedda asatuwaa barekko xeeseedda; hewaappe guyye aakko beeddino. ¹⁴⁻¹⁵ Untunttu barenanna de 7ana malanne qaalaa odanaw untuntta kiittana mala, iita ayyaanatuwaa asaappe kessanaw untunttoo maatay de 7ana mala, tammanne laa 77u asatuwaa dooreedda.

¹⁶ I dooreedda tammanne laa 77atuu hawantta: Phexiroosa yaagiide suntheedda Simoona, ¹⁷ Bo 7aanerggeessa yaagiide suntheedda Zabiddiyoosa naanaa Yayiqoobanne Yayiqooba ishaa Yohaannisa. “Bo 7aanerggeessa” giyaawe “Wolqqaama asatuwaa” giyaawaa. ¹⁸ Inddiraasanne Piliphpoosa, Bartalamoosanne Maatoossa, Toomaasanne Ippiiyoosa na 7aa Yayiqooba, Taadoosanne bare biittaw seelettiyaa Simoona, ¹⁹ Yesuusa aathi immeedda Yihudaa Asqqoroota.

Yesuusanne Bi 7eel-Zebuula
(Mat 12:22-32; Luq 11:14-23; 12:10)

²⁰ Yesuusi soy beedda; laa 7enthuwaakka qassi cora asay shiiqina, inne A kaalliyaa wanttunna haray atto, qumaa maanawukka danddaybeykino; ²¹ asay A, “Gooyee” giyaa diraw, A dabbatuu hewaa sisiide, A akkanaw beeddino.

²² Higgiiyaa tamarissiyaa itti itti asatuu Yeerusalaameppe yiide, “Yesuusa bolla Bi 7eel-Zebuul de 7ee” yaageeddino; qassi, “Xalahatuwaa kaappuu barew wolqqa immiina, iita ayyaanatuwaa kessee” yaagiide haaseyed-dino.

²³ Yesuusi asaa barekko xeesiide, leemisuwaa odiidde, “Seexaanay Seexaanaa wooti kessanaw danddayi? ²⁴ Itti kawutethay bare gidдон shaaket-tooppe, he kawutethay eqqanaw danddayenna; ²⁵ qassi itti golle asaykka bare gidдон shaakettooppe, he golle asaykka eqqanaw danddayenna. ²⁶ Seexaanay barenanna walaqettiide shaakettooppe, bayanaappe attin, de 7ana danddayenna.

²⁷ “Shin wolqqaama asaa golle geliide kasetiide A qachchennaan de 7iidde, A miishshaa bonqqanaw danddayiyaa asay baawa; qachcheeddawaappe guyyiyan, A golliya bonqqanaw danddayee.

²⁸ “Taani hinttenttoo tumuwaa gay; Xoossay asaa naanaw nagaraa ubbaanne untunttu boriyaa boriyaa * ubbaa atto gaana; ²⁹ shin Geeshsha Ayyaanaa bolla iita boriyaa haasayiyaa oossinne medhinaw nagaraa gidanaappe attin, Xoossay ubbakka atto geenna” yaageedda. ³⁰ Yesuusi hewaa geeddawe, itti itti asatuu, “Yesuusa bolla iita ayyaanay de 7ee” yaageedda diraassa.

Yesuusa Daayonne Ishatuwaa
(Mat 12:46-50; Luq 8:19-21)

³¹ Yesuusa daayanne A ishatuu yiide, karen eqqi aakko asaa kiittiide, A xeesisseeddino. ³² Cora asay A matan utteeddino; he kiitetteeddawe A, “Be7a; ne daayanne ne ishatuu karen eqqiide, neenanna gaketanaw koyyiino” yaageedda.

³³ Yesuusi zaariide, “Ta daaya oone? Qassi ta ishatuu oone?” yaageedda. ³⁴ Bare matan utteedda asaa yuushshi aathi xeelliide, “Be7ite; ta daayanne ta ishatuu hawanttushi. ³⁵ Xoossay koyyiyaawaa oothiyaa ubbay ta ishaa, ta michchattonne ta daayi” yaageedda.

4

Zerethaa Zeriyaawaa Leemisuwaa (Mat 13:1-9; Luq 8:4-8)

¹ Yesuusi shirettikka Galiilaa Abbaa mataan tamaarissuwaa doommeedda; cora asay bare miyyiyaan yuuyyi aadhdhiide shiiqi uttina, abbaan de7iyaa wonggiriyaa giddo geliide, aani utteeddino; qassi he asay ubbay abbaa miyyiyaan de7ee. ² I untuntta darobaa leemisuwan tamaarissiidde,

³ “Sisite; itti bitani zerethaa zeranaw keseedda. ⁴ I zerishshin, itti itti zerethay ogiyaa doonan wodhdheedda; hewaa kafuu yiide meedda. ⁵ Itti itti zerethay ancco biittaa bolla wodhdheedda; daro biittay baynna diraw, he zerethay ellekka mokkeedda. ⁶ Away keseedda wode shulleedda; adussa xaphuwaa yeddibeenna diraw, melii aggeedda. ⁷ Itti itti zerethay agunthaa gidдон wodhdheedda; hewaan mokkeeddawaa agunthay dicciide cuullina, ayfennaan atteedda. ⁸ Itti itti zerethay tu7e biittaaan zerettiide mokkeedda; dicciide ittu hattamuwaa, ittu usuppun tammuwaa ayfina, ittu xeetuwwaa ayfeedda.” ⁹ Qaykka Yesuusi, “Sisanaw haythay de7iyaa uray siso” yaageedda.

Yesuusi Leemisuwan Odeedda Gaasuwwaa (Mat 13:10-17; Luq 8:9-10)

¹⁰ Tammanne laa77u Yesuusa kaalliyaa wanttunne I odeeddawaa siseedda hara asatuu I barekka de7ishshin aakko shiiqiide, he leemisuwaa bilethaa A oochcheeddino. ¹¹⁻¹² Yesuusi untuntussi, “Hinttentoo Xoossaa kawutethaa xuuraa yewuwaa eray imetteedda; shin haratuu kawutethaappe karenna de7iyaawanttu, xeelaa xeelliide be7enna mala, qassi sissaa sisiiddikka akeekenna mala, untunttu shirettiide Xoossaakko simmina, I untunttu nagaraa atto geenna mala, untunttoo ubbay leemisuwan odettee” yaageedda.

Zeriyaawaa Leemisuwaa Bilethaa (Mat 13:18-23; Luq 8:11-15)

¹³ Yesuusi untuntta, “Ha leemisuwaa erikkitee? Yaatina, leemisuwaa ubbaa wooti eranitee? ¹⁴ Zeriyaawe Xoossaa qaalaa zeree. ¹⁵ Qaalay zerettiya ogiyaa doonan de7iyaawanttu hawantta; untunttu qaalaa sisiyaa wode, Seexaanay ellekka yiide, untunttu wozanaan zeretteedda qaalaa afdiggeedda. ¹⁶ Hawaadankka qassi anccotiyaa biittaaan zeretteed-dawanttu hawantta; untunttu qaalaa sisiide, ellekka nashechchaan akkiino. ¹⁷ Untunttu ha77iw de7iinoppe attin, untunttu mino xaphuu baawa; guyyeppe qaalaa gaasuwan waayyii woy yederssuu yiyaa wode, untunttu ellekka dhubetti aggiino. ¹⁸ Qassi agunthaa gidдон zeretteed-dawanttu hawantta; untunttu qaalaa sisiyaawantta. ¹⁹ Shin ha sa7aa de7oo hirggiyaawe duretethaa dosiyaawenne harabaa amottiyaawe untunttu

wozanaan geliide, qaalaa cuullina ayfennaan atti aggeedda. ²⁰ Shin tu7e biittaaan zeretteeddawanttu qaalaa sisiide akkiyawantta; ittu hattamuwaa, ittu usuppun tammuwaa ayfina, ittu xeetuwwa ayfeedda” yaageedda.

Xomppiyaa Leemisuwaa
(Luq 8:16-18)

²¹ Yesuusi gujjiide, “Xomppiyaa ahiide, gillaappe woy arssaappe garssanna wothiyaa asay de7ii? Dhoqqasaan wothennee? ²² Ayissi gooppe, qoseeddabay ubbay qoncciyaa kesanaawaa; qassi geeman wotheeddabay ubbay beettennaan antenna. ²³ Sisanaw haythay de7iyaa uray de7ooppe siso” yaageedda.

²⁴ Qassikka untuntta, “Hinttenttu sisiyaawaa akeekiide sisite; Xoossay hintte makkeedda qun77aan hinttenttoo makkanawaa. I hinttenttoo darisiide immana; ²⁵ de7iyaa uraw gujji immana; baynawaappe haray atto, aw de7iyaa he guthattokka akkidigana” yaageedda.

Dicciyaa Zerethaa Leemisuwaa

²⁶ Yesuusi qassikka, “Xoossaa kawutethay gaden kathaa zeriyaasaa mala. ²⁷ He bitani qamma gemi77ishee; guura denddee; I bare huuphew waaninto erennaan, he zerethay mokkeenne diccee. ²⁸ Biittay kathaa barekka mokkeenne ayfee; koyro carshshay caaree; guyyeppe ayfanaw kuukumme; qassi wurssethaan kumentha ayfiyaa ayfee. ²⁹ Shin kathay gakkiiyaa wode, kathaa shiishshiyaa wodii gakkkeedda diraw, bitani ellekka baacaan cakuwaa gelii aggeedda” yaageedda.

Sannaaficiyaa Zerethaa Leemisuwaa
(Mat 13:31-34; Luq 13:18-19)

³⁰ Yesuusi, “Nuuni Xoossaa kawutethaa ayaa malatee gaanee? Woy ayaanna leemisanee? ³¹ Xoossaa kawutethay sannaaficiyaa ayfatto malatee. He ayfatta zeriyaasaa wode, sa7aan de7iyaa mithaa ayfiyaa ubbaappekka guuxxaw; ³² henno zerina mokkaade hara atakilttiyaa ubbaappe daraw; daro daashshaa daashaw. Kafuu izi qankkaa kuwaan golliya keexxana danddayee” yaageedda.

³³ Yesuusi hawaa mala daro leemisuwan asay sisanaw danddayiyaawaa keenaa, bare qaalaa odeedda. ³⁴ Asaw leemisuu baynnaan odenna; shin Yesuusi barena kaalliyawanttu xalalaanna de7iyaa wode, untunttoo ubabaa billiide odee.

Yesuusi Beetaa Co77u Ootheedda
(Mat 8:23-27; Luq 8:22-25)

³⁵ He gallassi sa7ay omarsina, Yesuusi barena kaalliyawantta “Abbaappe hefintha pinnoytte” yaageedda. ³⁶ A kaalliyawanttu asaa aggidde, Yesuusi kase geli utteedda wonggiriyaan geliide, Yesuusa barenttunna afeeddino; hara wonggiratuukka hewaan de7iino. ³⁷ Wolqqaama gotuu denddina, beetay wonggiriyaas shocina, haathay kumana gakkanaw wonggiriyaas giddo geleedda. ³⁸ He wode Yesuusi wonggiriyaan guyye bagganna borkkothaa borkkotiide gemi77isheedda. Yesuusa kaalliyawanttu A denathiide, “Tamaarissiyaawoo, nuuni dhayiyaa wode co77u gaade xeellay?” yaageeddino.

³⁹ I beegottiide gotuwaa, “Co77u ga” giide, abbaakka, “Woppu ga” geedda; gotuukka co77u giina, ubbabaykka woppu geedda. ⁴⁰ Yesuusi barena kaaliyaawantta “Ayissi hawaadan yayyiitee? Hinttenttu waani ammanikkitee?” yaageedda.

⁴¹ Unttuntu daro yayyiide barenttu gidдон, “Hawe laa haray atto, gotunne abbay azazettiyaawe oone?” yaageeddino.

5

Yesuusi Iita Ayyaanay Oyqqeedda Bitaniyaa Patheedda (Mat 8:28-34; Luq 8:26-39)

¹ Yesuusinne A kaaliyaawanttu abbaappe hefinthaw pinniide, Gerggenoonna geetettiyaa gadiyaa gakkeeddino. ² Asaa moogiyaa duufuu de7iyaasaappe iita ayyaanay de7iyaa itti bitani kesiide, Yesuusi wonggiriyaappe keseedda wode, Yesuusanna gakettedda. ³ Bitani he duufuu de7iyaasaan aqi peeshiide, yaani de7ee; A ooninne haray atto, santhalataan qachchanawukka danddaybeenna. ⁴ Ayissi gooppe, I daro wode uqqinnaaninne santhalataan qashettiide de7ee; shin santhalataa dusertheedda; uqqinnaakka menthereetheedda; A xoonanaw danddayeeddawe ooninne baawa. ⁵ I ubba wode gallassinne qamma, he duufuu de7iyaasaaninne deriyaa bolla waassee; bare bollaakka shuchchan gaaree.

⁶ Yesuusa haakuwaan be7eedda wode, aakko woxxi yiide aw goyinneedda. ⁷ He bitani bare kooshshaa dhoggu oothiide, “Ubbaappe Bolla Xoossaa Na7aw, Yesuusaa, neenanne taana ayee gathii? Taana murena mala, taani neena Xoossaa sunthan woossay” yaageedda. ⁸ I hewaa ayissi geeddee gooppe, Yesuusi A, “Laa ha iita ayyaanaw, ha bitaniyaappe kesa” yaageeddawaassa.

⁹ Yesuusi A, “Ne sunthay oone?” yaagiide oochcheedda.

I, “Nuuni cora gidiyaa diraw, ta sunthay Leegiyoona” yaageedda. ¹⁰ Iita ayyaanatuwaa he gadiyaappe kessi yeddenna mala, Yesuusa minissiide woosseedda.

¹¹ He deriyaa bollan cora gudunthaa wudii heemettee; ¹² iita ayyaanatuu Yesuusa, “Nuuna hini gudunthaa wudiyaakko yeddaarkkii; untuntuntu biide gelana” yaagiide woossina, ¹³ Yesuusi, “Biite” yaageedda. Iita ayyaanatuu bitaniyaappe kesiide, gudunthatuwaan geleeddino; laa77u sha77a gidiyaa gudunthaa wudii kakaa huuphiyaanna kajjottiidde, abbaan geliide, mitetti ageedda.

¹⁴ Gudunthaa wudiya heemmiyaawanttu baqatiide, haneeddawaa katamaaninne katamaappe gaxaa gadiyaan odeeddino; hewaa be7anaw asay yeedda. ¹⁵ Asay Yesuusakko yiide, cora iita ayyaanatuu beni oyqqeedda bitani bare wozanay simmina, mayuwaa mayyiide, hewaan utteeddawaa be7iide, ubbay yayyeedda. ¹⁶ Hewaa be7eedda asatuu iita ayyaanatuu oyqqeedda bitani haneeddawaanne qassi gudunthaa wudiyaabaa he asaassi odeeddino. ¹⁷ Hewaa diraw, asay barenttu gadiyaappe Yesuusi baana mala, woosaa doommeedda.

¹⁸ Yesuusi wonggiriyaan gelishshin, iita ayyaanatuu oyqqeedda bitani Yesuusanna de7ana mala, Yesuusa woosseedda. ¹⁹ Shin Yesuusi ixxiide A, “Ne soy simmaade, Goday new ay mala wolqqaamabaa ootheeddenttonne qassi I new ay mala keekentto ne soy asaw oda” yaageedda. ²⁰ Bitani biide,

Tammu Katamaa * giyaasan yuuyyiide, Yesuusi barew ay mala wolqqaam-
abaa ootheeddentto, oduwaa doommeedda; I odeeddawaa siseedda asay
ubbay maalaletteedda.

*Yaa7iroosa Naattonne Yesuusa Mayuwaa Bochcheedda Mishiratto
(Mat 9:18-26; Luq 8:40-56)*

²¹ Yesuusi simmiide, wonggiriyaan geliide, abbaa pinneeddawaappe
guyyiyan, cora asay abbaa mataan Aakko yuuyyi aadhdiide shiiqeeddino.

²² Yaa7iroosa giyaawe, Ayihuda woosa golliya kaappatuwaappe ittuu, Yesu-
usa be7eedda wode aakko yi A gediyaan kunddiide, ²³ “Ta naatta harggaade
hayqqana hanaw; iza paxaade lo77o de7ana mala, yaade ne kushiya iza
bolla wothaarikkii” yaagiide Yesuusa minisiide woosseedda.

²⁴ Yesuusi Yaa7iroosanna beedda; I biishshin cora asay A kaalliide
metootheeddino.

²⁵ Tammanne laa77u laythaa ubbaa iza bollaappe suuthay goggiyaa itti
mishiratta de7aw. ²⁶ Cora aakimatuu izo aakimishshinikka, iza paxa
kaa7ettaaddu; bare miishshaa ubbaa wurssinakka iziw haa iiteeddawaappe
attin, ayne izo maaddibeenna. ²⁷ He mishiratta Yesuusabaa sisaade, asaa
gidonna Yesuusappe guyyenna yaade, A mayuwaa bochchaaddu. ²⁸ Ayissi
gooppe iza, “Taani haray atto, A mayuwaa bochchooppekka paxana” yaa-
gaade qoppaaddu.

²⁹ Iippe goggiyaa suuthay ellekka eqqi aggeedda; iza bare waayyiyaappe
paxeeddawaa bare bollaana eraa aggaaddu. ³⁰ Yesuusi bareppe wolqqay
kesseeddawaa bare huuphew eriide, ellekka cora asaa gidon guyye simi-
ide, “Ta mayuwaa bochcheeddawe oone?” yaageedda.

³¹ Yesuusa kaalliyaawanttu A, “Asay neena sugiyaa wode be7aadde,
“Taana oone bochcheeddawe?” yaagay?” geeddino.

³² Yesuusi hewaa oone ootheeddenttonne be7anaw yuushshi aathiide
xeelleedda; ³³ shin mishiratta barew haneeddawaa eraade, yashshaa kokko-
raadde yaade Yesuusa sinthan guufannaaddu; qassi tumatethaan haneed-
dawaa ubbaa aw odaaddu. ³⁴ Yesuusi izo, “Ta naattee, neena ne ammanuu
patheedda; saruwan ba; ne waayyiyaappenne paxa” yaageedda.

³⁵ Yesuusi biro hewaa giishshin, Ayihuda woosa golliya kaappuwaa
soyippe kiitetteedda asatuu yiide, “Ne naatta hayqqadiggaaddu; simmi
tamaarssiyaawaa ayissi daaburssay?” yaageeddino.

³⁶ Shin Yesuusi untunttu giyaawaa sisiide, Ayihuda woosa golliya
kaappuwaa, “Ammano xalalaa ammanappe attin, yayyoppa” yaageedda.
³⁷ Yesuusi Phexiroosappe, Yayiqoobappenne Yayiqooba ishaa Yohaannis-
appe haray ooninne barena kaallenna mala diggeedda. ³⁸ Untunttu Ayi-
huda woosa golliya kaappuwaa soy gakeedda wode, Yesuusi asay loythi
yeekkiyaawaanne zilaliyaawaa be7eedda. ³⁹ Geliide asaa, “Ayissi loythi
yeekkiitee? Naatta gemi77ishaadduppe attin, hayqqabeykku” yaageedda.

⁴⁰ Hewaappe guyye asay A bolla miiccedda; shin asaa ubbaa kare kessi-
ide, naatti aawuwaanne aatto hewaan barenanna de7iyaa A kaalliyaawant-
tanne akkiide, naatta de7iyaasaa geleedda. ⁴¹ Yesuusi naatti kushiya

* **5:20** Tammu Katamaa: Hawanttu itti cita gideedda katamatuu Sammaariyaappenne Galiilaa
gadiyaa away doliyaa bagganna de7iyaawantta gidiide, hewantun de7iyaa asatuwaa eeshshaykka
Griike asatuwaa de7uwaa ogiyaa kaalliyaawaa bessee.

oyqqiide, “Xaalitaa, quumii” † yaageedda; hewaa bilethay, “Guutha naattee, taani neena dendda gay” giyaawaa.

⁴² Naatta ellekka dendda eqqaade hamettaaddu; iza tammanne laa77u laythaa naatto; hewe haniyaawaan asay daro maalaletteedda. ⁴³ Yesuusi hewaa untuntu oossinne odenna mala, untunta minissi azaziide, “Iziw miyaabaa immite” yaageedda.

6

Yesuusa Naazireeten Akkennaan Ixxeeddino (Mat 13:53-58; Luq 4:16-30)

¹ Yesuusi hewaappe kesiide, bare gadiyaa Naazireete katamaa beedda; A kaalliyaa wanttukka A kaalliide beeddino. ² Sambbataa gallassi Ayihuda woosa golliyaa tamarissuwaa doommeedda; I tamarssiyaawaa siseedda cora asay maalalettiide, “Hawe ha ubbabaa haqappe demmeeddee? Ha aw imetteedda aadho eratethay ayee? Xoossay oothiyaa malaataa I wooti oothii? ³ Hawe anaaxiyaa * gidennee? Mayraami na7aa, Yayiqooba ishaa, Yoosa ishaa, Yihudaa ishaa, Simoona ishaa gidennee? A michchatuu nu-unanna hawaan de7iyaawantta gidikkinoo?” yaagiide, I giyaawaa akkennaan ixceeddino.

⁴ Yesuusi he asaasi, “Nabii bare gadiyaan, bare dabbatuwaaninne barenttu soy asaan bonchchettennawaappe attin, ubbasan bonchchettee” yaageedda. ⁵ I hewaan bare kushiya amareedda asatuwaa bolla wothiide, untunta patheeddawaappe attin, cora malaataa oothanaw aynne dand-daybeenna. ⁶ Asay ammanibeenna diraw maalaletteedda.

Yesuusi Tammanne Laa77u Barena Kaalliyaa wanttu Tamarissanaadan Kiitteedda (Mat 10:5-15; Luq 9:1-6)

Hewaappe guyyiyan, Yesuusi hewaa heeraan de7iyaa qeeri katamatuwaan yuuyyi yuuyyiide, asaa tamarssseedda. ⁷ Yesuusi tammanne laa77u barena kaalliyaa wantta barekko xeesiide, laa77uwaa laa77uwaa kiitteedda; qassi untuntuo iita ayyaanatuwaa kessiyaa maataa immeedda. ⁸ Untunta, “Ogiyaa xam77aappe attin, qumaa, qarcciiyyaa, hinttew miishshaa ayaan-neekka oyqqoppite. ⁹ Hinttenttu gediyaan caammaakka wothite; shin laa77u mayuwaa mayyoppite” yaageedda. ¹⁰ Qassikka untunta, “Hinttentta asay haqan mokkooppenne, hewaappe kesana gakkanaw, he golliyaa utti aggite. ¹¹ Hinttentta asay mokennasaa woy hintte odiaabaa sisen-nasaa haqa gidooppekka, he gadiyaan de7iyaa asaw hewe markka gidana mala, hewaappe kesiide, hintte gediyaappe baanaa shocite” † yaageedda.

¹² Tammanne laa77u A kaalliyaa wanttu biide, asay barenttu nagaraappe simmanaadan, qaalaa odeeddino. ¹³ Untuntu asaappe daro iita ayyaanatuwaa kesiide, harggiyaa asaa coraa zaytiyaa okkiide patheeddino.

Xammaqiyyaa Yohaannisa Hayquwaa (Mat 14:1-12; Luq 9:7-9)

† **5:41** Xaalitaa, quumii: Ha qaalatuu Aramaayike geetettiyyaa qalaan Yesuusa wodiyaan Paalestine gaden haasayettiyaawaa. Xaalitaa giyaawenne quumi giyaawe amaarithuwaa qaalaa gidenna. Shin Griikiyaa qaalaa. * **6:3** anaaxiyaa: Griike bilethaan shuchchaa woy urqqaa melissiide meddhiyyaa asaa giide go77ettee. † **6:11** hintte gediyaappe baanaa shocite: Hawe asay ixceeddawaa bessiyaawaa. **6:13** Yay 5:14

¹⁴ Asay Yesuusa sunthaa denthiiyaa diraw, Kaatiyaa Heroodise hewaa ubbaa siseedda; itti itti asay, “Xammaqiyaa Yohaannisi hayquwaappe dendeedda; hewaassi aw wolqqaama malaataa oothiyaa wolqqay de’ee” yaageedda.

¹⁵ Shin haranttu A, “Hawe Eelaasa” yaageeddino.

Haranttu qassi, “Hawe beni wode nabatuwaa malatiyaa nabiyya” yaageeddino.

¹⁶ Shin Heroodise hewaa siseedda wode, “Hewe taani qoodhiyaa muuciseedda xammaqiyaa Yohaannisa. I hayquwaappe paxeedda” yaageedda.

¹⁷ Ayissi gooppe, Heroodise bare ishaa Piliphhoosa machchatto Heroodiyaado akki wotheedda; Heroodise izi diraw, bare huuphew asaa kiittiide, Yohaannisa oythiide, qashissi wotheedda. ¹⁸ Ayissi gooppe, Yohaannisi Heroodisa, “Neeni ne ishaa machchatto akkanaw bessenna” yaagi wotheedda.

¹⁹ Heroodiyaada Yohaannisaw uluwaan morkkiyaa oyqqaade A wodhissanaw koyaaddu; shin danddayabeykku. ²⁰ Yohaannisi xillo asanne geeshsha asaa gideeddawaa Heroodise ereedda diraw, aw yayyiide, loythi naagi wotheedda; Yohaannisi giyaawaa sisiide, bare wozanaan darissi metootiiddeka aabaa nashechchaan siseedda.

²¹ Heroodise bare yeletteedda gallassi, gadiyaa ayissiyaawanttoo, shaalaqatuwaassinne Galiilaan de’iyaa wolqqaama asaw shoobiyya giigisseedda wode, wurssethaan Heroodiyaada injje gallassaa demmaaddu.

²² Heroodiyaadi naatta imathaa mokkiyaasaa gela duraade, Heroodisana A imathatuwaa nashechchaaddu; Hewaappe guyye kaatii naattiw, “Neena lo’77eeddawaa ayaa gidooppenne taana oochcha; taani new immana” yaageedda. ²³ Qassi iziw darii caaqqiide, “Neeni oochcheeddawaa ayaa gidooppekka, taani new immana; haray atto, ta kawutethaappe baggaa gidooppekka, taani new immana” yaageedda.

²⁴ Naatta kare kesaade bare daayo, “Ayaa imma goo?” yaagaade oochchaaddu.

I daaya, “Xammaqiyaa Yohaannisa huuphiyaa imma ga” yaagaaddu.

²⁵ Naatta ellekka kaatiyaakko baade A, “Xammaqiyaa Yohaannisa huuphiyaa wociitiyaan wothaade, neeni ha’77i taw immanaadan koyyay” yaagaaddu.

²⁶ Hewaappe guyye kaatii darii qaretteedda; shin bare caaquwaa dirawunne bare imathatuwaa diraw iziw caaqqeedda caaquwaa kolanaw koyyibeenna. ²⁷ Hewaa diraw, ellekka naagiyaawaa kiittiide, Yohaannisa huuphiyaa ahana mala azazeedda; naagiyaawe qasho golle biide, Yohaannisa qoodhiyaa muuceedda. ²⁸ He muuceeddawaa wociitiyaan wothi ahiide, naattiw immeedda; naatta qassi bare aattiw immaaddu. ²⁹ Yohaannisa kaalliyaawanttu hewaa siseedda wode yiide, A anhaa afiide moogeddino.

*Yesuusi Ichcheshu Sha’77a Asaa Miziide Kalsseedda Taarikiyaa
(Mat 14:13-21; Luq 9:10-17; Yoh 6:1-14)*

³⁰ Yesuusi kiitteeddawanttu simmiide, Yesuusanna gakettiide, barenttu ootheeddabaanne barenttu tamaarsseeddabaa ubbaa Yesuusassi odeeddino. ³¹ Biya asayne yiyaa asay darina, haray atto qumaa maanawukka untuntta gathennaan ixweedda diraw, Yesuusi untuntta, “Nuurekka guuthaa shemppi akkanaw asay baynnasaa boytte” † yaageedda. ³² Yesuusinne untunttu barenttu xalalaa wonggiriyaan uttiide, asay baynnasaa beeddino.

† 6:31 asay baynnasaa: Hawe Galiilaa geetettiyaa wombaappe pudehaa dola bagganna de’7ee. 6:45 xeellite.

³³ Unttuntu biishshin, cora asay unttunta be7iide ereedda; katamaa ubbaappe gediyaan woxxiidde, unttuntu biyaasaa unttuntuppe kasetiide gakteeddino. ³⁴ Yesuusi wonggiriyaappe kesiide, cora asaa be7eedda; asay heemmiyaa asay bayna dorssaa mala gideedda diraw, qarettiide asaa darobaa tamarissuwaa doommeedda.

³⁵ Sa7ay omarssiyaa wode, Yesuusa kaalliyaawanttu aakko yiide, “Hawe sa7ay asay bayna sa7aa; ha77i sa7aykka qammidiggeedda; ³⁶ asay heeranne qeeri katamatuwaa giddo biide, barenttoo miyaabaa shammana mala, asaa moyizza” yaageeddino.

³⁷ Shin Yesuusi zaariide unttunta, “Asaw miyaabaa hintte immite” yaageedda.

Hewaappe guyye unttuntu, “Nuuni biide, laa77u xeetu biraa santtimiyaa S qumaa shammiide, asay maanaw immanee?” yaagiide A oochcheeddino.

³⁸ Yesuusi unttunta, “Hinttenttoo aappun daabbuu de7ii? Biide be7ite” yaageedda.

Unttuntu be7iide, “Ichcheshu daabbuwaanne laa77u moliyaa” yaageeddino.

³⁹ Yesuusi barena kaalliyaawantta asaa ubbaa citan citan shaakki shaakkiide, maataan utissana mala azazeedda. ⁴⁰ Asay xeetuu xeetunne ishatamuu ishatamuu citan citan utteeddino. ⁴¹ Yesuusi ichcheshu daabbuwaanne laa77u moliyaa oyyqqiide, pude saluwaa xeelliide, Xoosaa galaateedda; daabbotuwaa menthiide asaw gishana mala, barena kaalliyaawantussi immeedda; qassi laa77u moliyaakka unttuntu ubbaw shaakkeedda. ⁴² Asay ubbay miide kalleeddino. ⁴³ Hewaappe guyye atteedda daabbotuwaa dokkayenne moliyaa dokkay tammanne laa77u zambbeeliyaa kumeeddawaa Yesuusa kaalliyaawanttu dentheeddino. ⁴⁴ Daabbuwaa meedda attuma asay ichcheshu sha77a.

Yesuusi Abbaa Bolla Hamettiide Beedda (Mat 14:22-33; Yoh 6:15-21)

⁴⁵ Ellekka Yesuusi he cora asaa moyizziide, barena kaalliyaawanttu wonggiriyaan geliide, abbaappe hefinthan de7iyaa Beetesayda giyaa katamaa bareppe sinthatiide baanaadan azazeedda. ⁴⁶ Unttunta moyizzeedda waappe guyyian, Xoosaa woossanaw zooziyaa keseedda.

⁴⁷ Sa7ay qammiyaa wode wonggirii wombbaa gidduwan de7ishshin, Yesuusi wombbappe gaxaan barekka de7ee. ⁴⁸ Carkkuu A kaalliyaawanttukko carkkiyaa diraw, barena kaalliyaawantta wombbaa beetay metoothiyaawaa Yesuusi be7iide, kuttuu waassana haniyaa wode wombbaa bolla hamettiide, unttunttukko yeedda; unttunta yeggi aadhghanaw koyyeedda. ⁴⁹ Shin wombbaa bolla I hamettishshin, unttuntu A be7iide, barenttoo moytilliyaa malatina waasseeddino. ⁵⁰ Ayissi gooppe, unttuntu ubbay A be7iide, yashshaa kokkoreeddino; shin ellekka Yesuusi unttunta, “Aynne baawa; taanattennee yayyoppite” yaageedda. ⁵¹ Yesuusi unttuntunna ittipe wonggiriyaan gelina, carkkuu woppu geedda; unttuntu daro maalaletteeddino. ⁵² Ayissi gooppe, unttuntu wozanay jolleedda diraw, unttuntu ukithaabaa akeekibeykkino.

Yesuusi Gensaarexen Harganchchatuwaa Patheedda (Mat 14:34-36)

6:34 Pay 27:17; 1Ka 22:17; 2Od 18:16; Hiz 34:5; Mat 9:36 S 6:37 biraa santtimiyaa: Beni wodiyaan asaa gadiyan itti gallassaa uniyaa oothi peesheedda asaw itti biraa santimii imettee. Mat 20:2 xeellite.

⁵³ Unttuntu abbaa pinniide, Gensaareexa giyaa biittaa gakkeeddino; yaani wongiriyaa gaxaa shiishshi qachcheeddino. ⁵⁴ Unttuntu wonggiriyaaappe wodhdhiyaawaan, asay ellekka Yesuusa erinne ⁵⁵ hewaa heeraan de7iyaa gadiyaa ubbaan woxerettiide, hargganchchatuwaa shanchchamaan tookkiide, “Yesuusi de7ee” giina siseeddasaa ahuwaa doommeedda. ⁵⁶ Yesuusi beeddasaa ubbaan qeeri katamaan gidina, wolqqaama katamaan gidina, heeraa giddon gidinakka, geyaa denbbaan asay hargganchchatuwaa aakko afee. Yesuusi bare mayuwaa macaraa gidoopenne hargganchchatuwaa boshissana mala, asay A woosseedda; bochcheedda ubbay paxeedda.

7

Yesuusi Asaa Wogaappe Koshshennawaa Phalqeedda (Mat 15:1-9)

¹ Parisaawatuunne Yeerusalaameppe yiide, Muse higgiiyaa tamarissiyaa amareedda asatuu Yesuusakko shiiqeeddino. ² Yesuusa kaalliyaaawantuppe ittu ittu tuna kushiyan, hewaa giyaawe meecettennaan qumaa miyaawantta* be7eeddino.

³ Ayissi gooppe, Parisaawatuunne Ayihuda asay ubbay barenttu aawatuwa wogaa naagiide, barenttu kushiya loythi meecettennaan miikkino. ⁴ Qassi geyaappe yiidekka meecettennaan de7iidde miikkino. Qassi unttuntu barenttu aawatuwappe akkeedda hara cora wogay de7ee; hewekka wanccaa, keriyaa, birataappe medhdheedda miishshaanne arssaa meeciiyaa wogaa.

⁵ Parisaawatuunne Muse higgiiyaa tamarssiyaawanttu Yesuusa, “Neena kaalliyaaawanttu ayissi nu aawatuwa wogaa kaallennaan ixxiide, barenttu kushiya meecettennaan qumaa miinoo?” yaagiide oochcheeddino.

⁶⁻⁷ Yesuusi unttunta hawaadan yaageedda; “Isiyaasi timbbitiyaa odeedda wode, hinttentubaa, lo77a malatiyaa iitabubaa xaafeeddawaadankka, ‘Xoossay, “Hawe asay taana bare bolla doonan bonchchee.

Shin unttuntu wozanay taappe haakuwaan de7ee;
asay taw mela goyinnee.

Ayissi gooppe, asay ootheedda azazuwaa

Xoossaa higgiiyaa malatiisiiide tamarssiisee” geedda’
yaagiide timbbitiyaa tumuwaa odeedda.

⁸ “Xoossaa azazuwaa hintte aggiide, asaa wogaa minissiide naagiita” yaageedda.

⁹ Qassikka Yesuusi, “Hinttenttu hintte wogaa naaganaw Xoossaa azazuwaa aggiita. ¹⁰ Ayissi gooppe Muse, ‘Ne aabbanne ne daayo bonchcha’ Qassi, ‘Bare aabbanne bare aatto boriyaawe hayquwan muretto’ yaageedda.

¹¹ Shin itti uraw bare aawuwaa woy bare aatto maaddiyaabay de7ishshin I, ‘Hawe qurbbaaniyaa; hawaa guussay Xoossaaaba giyaawaa’ gooppe, ¹² I bare aawuwaa woy bare aatto wodeppe maaddanaawaa aynne koyyikkita.

¹³ Ha hanotaan hintte hinttenttu wogaa naaganaw, Xoossaa qaalaa koliide, hewaa mala darobaa oothiita” yaageedda.

* **7:2** meecettennaan qumaa miyaawantta: Ayihude asatuwaa wogaan meecettenna kushiyan qumaa muussay tunaadan paydettee. Hewaassi qumaa maanappe kasenna kushiya meechchaa loythi minissiino. **7:6-7** Isa 29:13 **7:10** Kes 20:12; 21:17; Wog 20:9; Zar 5:16

*Asaa Tunissiyaawantta**(Mat 15:10-20)*

¹⁴ Yesuusi cora asaa qassikka barekko xeesiide, “Ubbay taani giyaawaa sisitenne akeekite. ¹⁵ Asaappe kesiyaawe asaa tunissiyaawaappe attin, kareppe asaa giddo geliide, asaa tunissiyaabay aynne baawa; ¹⁶ sisanaw haythay de7iyaa uray ooninne siso” yaageedda.

¹⁷ Yesuusi cora asaa aggiide soy geleedda wode, A kaalliyaawanttu he leemisuwaabaa A oochcheeddino. ¹⁸ I unttunta, “Hinttentookka qassi gelibeennee? Kareppe asaa wozanaan geliyaabay aynnee asaa tunissanaw danddayennawaa akeekiitee? ¹⁹ Ayissi gooppe, qumay asaa uluwaa giddo geliide, karew kesiyaawaappe attin, asaa wozanaa giddo gelenna” yaageedda. Hawaadankka Yesuusi qumaa ubbay tuna gidennawaa eriseedda.

²⁰ Qassikka Yesuusi hawaadan yaageedda; “Asaa tunissiyaabay asaa wozanaa giddoppe kesiyaabaa. ²¹ Ayissi gooppe, asaa wozanaa giddoppe kesiyaawe iita qofaa; woshummiyaawaa; wuu77iyaawaa; wodhiyaawaa; caaratethaa; ²² yoratethaa; uuziyaa woy barena dosiyaawaa; iitatethaa woy cimmiyaawaa; geniyaa; maccawaa amottiyaawaa; qanaatiyaawaa; boriyaawaa woy zigiriyaawaa; ayyuwaa; eeyatethaa. ²³ Ha iitabay ubbay asaa wozanaa giddoppe kesiide, asaa tunissee” yaageedda.

*Itti Giriike Mishiratti Ammanuwaa**(Mat 15:21-28)*

²⁴ Yesuusi hewaappe aggiide, Xiiroosanne Sidoonaa giyaa katamatuwaa matan de7iyaa gadiyaa biide, itti golliya geleedda; qassi l yaani de7iyaawaa ooninne eranawaa koyyibeenna; shin qosettiide gami77anaw danddayibeenna. ²⁵ Shin bare guutha naatti bolla iita ayyaanay de7iyaa itti mishiratta Yesuusabaa sisaade, ellekka aakko yaanne A gediyaan guufannaa aggaaddu. ²⁶ He mishiratta Ayihuda asa gidukku; A yeletteeddawekka Sooriyaa giyaa gadiyaana; A bare naattippe xalahiyaa kessana mala, Yesu-usa woossaaddu.

²⁷ Shin Yesuusi zaariide, “Naanay kasetiide qumaa kallino; ayissi gooppe, naanaa qumaa akkiide, kanatuwassi † oliyaawe lo77a gidenna” yaageedda.

²⁸ Mishiratta zaaraade, “Tumakka ta Godaw, haray atto samppaa miyyiyaan de7iyaa kanatuukka naanatuwappe atteedda suuppaa miino” yaagaaddu.

²⁹ Yesuusi qassi izo, “Ha neeni hasayeedda qaalaa diraw, xalahii ne naattippe keseedda; simmi ne soy ba” yaageedda.

³⁰ Mishiratta bare soy biyaa wode, izi naattippe xalahii kesina, hiixan giseeddawunno demmaaddu.

Yesuusi Tullenne Duude Gideedda Itti Bitaniyaa Patheedda

³¹ Yesuusi Xiiroosa gadiyaappe kesiide, Sidoonaannanne Tammu Kata-maa giyaa gadiyaanna kanthiide, Galiilaa Abbaakko beedda. ³² Asay tullenne duude gideedda bitaniyaa Yesuusakko ahiide, bare kushiya A bollan wothana mala, Yesuusa woosseeddino. ³³ Yesuusi barekka he bitaniyaa cora asaappe gaxaa kessiide, bare biradhdhiyaa A haythaan yeddeedda; qassi cuchchaa cuchchiide, A inxxarssaa bochcheedda. ³⁴ Saluwaa pude xeelliide, tookki shemppiide, “Eftahi” ‡ yaageedda; hewaa giyaawe

† 7:27 kanatuwaassi: Ha qaalaa itti itti Ayihude asay, Ayihude gidenna asatuwaassi go77ettiyaawaa.

‡ 7:34 “Eftahi”: Ha qaalay Yesuusi ha alamiyaan de7iide tamarissiyaa wode, go77ettiyaawaa Ara-maayike yaagettiyaawaa qaalaan haasayeeddawaa.

dooyetta giyaawaa. ³⁵ Bitaniyaa haythay ellekka dooyetti aggeedda; qassi A haasayenna inxxarssaykka biletti aggeedda; bitani aynne waayyettennan haasayii aggeedda.

³⁶ Yesuusi asaw, “Hawaa oossinne odoppite” yaagiide odeedda; shin I darissi minissi odina, asay qassi oduwaa yaa darisseedda. ³⁷ Hewaa siseedda asay ubbay daro maalalettiide, “Ubbabaakka I loythi oothie. Haray atto tulliyyaakka sisse; qassi duudiyaakka haasayissee” yaageeddino.

8

Yesuusi Oyddu Sha77a Asaa Mizeedda (Mat 15:32-39)

¹ Hewode, cora asay qassi Yesuusakko shiiqeedda; asaw miyaabay dhayina, Yesuusi barena kaalliyaawantta barekko xeesiide, ² “Ha cora asay taananna heezzu gallassay gakkanaw gami77iide, miyaabaa aynne demmibeenna diraw, taani untunttoo qarettay. ³ Taani untuntta koshaanna soy yeddooppe, biidde ogiyaan daaburiide kunddana; ayissi gooppe, ittu ittu haakosaappe yeedda” yaageedda.

⁴ A kaalliyaawanttu zaariide, “Ha asay bayinna saan ha asaa ubbaa mizanaw gidiyaa qumaa demmanaw danddayiiaawe oone?” yaageeddino.

⁵ Yesuusi untuntta, “Hinttentoo aappun daabbuu de7ii?” yaagiide oochcheedda.

Untunttu, “Laappu daabbuu de7ee” yaageeddino.

⁶ Yesuusi asaa, “Sa7aan uttite” yaagiide azazeedda; qassi laappu daabbuuwaa akkiide, Xoossaa galateedda; he daabbuuwaa menthiide, asaw gishana mala, barena kaalliyaawanttoo immeedda. Yesuusa kaalliyaawanttu he cora asaassi gisheeddino. ⁷ Untunttoo qassikka amareedda suuppaa moletuu de7iino; Yesuusi hewanttookka Xoossaa galatiide, asaw gishana mala, barena kaalliyaawantta azazeedda. ⁸ Asay ubbay miide kallina atteedda dokkay laappu zambbeeliyaa kumeeddawaa A kaalliyaawanttu dentheeddino. ⁹ Qumaa meedda asay oyddu sha77a gidana; hewaappe guyyiyan, Yesuusi asaa yeddeedda. ¹⁰ I qassi barena kaalliyaawanttunna ellekka wonggiriyaan geliide, Dalmanutaa * giyaa gadiyaa beedda.

Parisaawatuu Barenttoo Malaatay Oosettana Mala Oochcheeddino (Mat 16:1-4)

¹¹ Parisaawatuu yiide, Yesuusanna palumaa doommeeddino.

Yesuusa paaccanaw koyyiide, saluwaappe malaataa barentta bessana mala oochcheeddino. ¹² Yesuusi darissi tookki shemppiide, “Ha wodiyya asay ayissi malaataa koyyii? Taani hinttentoo tumuwaa oday; ha wodiyya asaw malaatay ubbaakka imettenna” yaageedda. ¹³ Qassi untuntta hewaan aggiide, zaari wonggiriyaan geliide, abbaappe hefintha pinneedda.

Parisaawatuuwaa Irshshuwaanne Heroodisa Irshshuwaa (Mat 16:5-12)

¹⁴ Yesuusa kaalliyaawanttu qumaa afanawaa dogeeddino; untunttoo wongriyaa gidдон itti ukithaappe haray baawa. ¹⁵ Yesuusi untuntta, “Hinttentta erite; Parsaawatuwaa irshshuwaappenne Heroodisa † irshshuwaappe naagetite” yaagiide azazeedda.

¹⁶ Untunttu barenttu gidдон, “I hawaa giyaawe nuussi qumay bayinna diraassa” yaagiide haasayaa doommeeddino.

* **8:10** Dalmanutaa: Hawe erettenna sa7aa. † **8:15** Heroodisa: Hawe Heroodise Anttiphaasa geetettiyya wogga Heroodisa geetettiyaawaa na7aa.

17 Yesuusi untunttu giyaawaa eriide, “Hinttentoo daabbuu bayinnawaa ayissi haasayitee? Ha77i gakkanaw hinttew gelennee? Woy akeekikkitee? Hintte wozanay jolleeddee? 18 Hinttentoo ayfii de7ee; be7ikkitee? Qassi haythay de7ee; siskkitee? Hinttentoo hassayettennee? 19 Taani ichcheshu daabbuwaa ichcheshu sha77a asaw mentha immeedda wode, aappun zambbeeliyaa kumeedda dokkaa dentheedditee?” yaageedda.

Untunttu, “Tammanne laa77u zambbeeliyaa kumeedda dokkaa dentheeddo” yaageeddino.

20 “Taani qassikka laappu daabbuwaa oyddu sha77a asaw menthaade immeedda wode, aappun zambbeeliyaa kumeedda dokkaa dentheedditee?” yaageedda.

Untunttu, “Laappu zambbeeliyaa kumeedda dokkaa dentheeddo” yaageeddino.

21 I qassi, “Ha77ikka akeekibeykkitee?” yaageedda.

Yesuusi Beetasaydan Itti Qooqaa Patheedda

22 Yesuusinne A kaalliyaawanttu Beetasayda giyaa katamaa beeddino; asatuu qooqa bitaniyaa Yesuusakko ahiide, he bitaniyaa bochchana mala, A woosseeddino. 23 Yesuusi qooqa bitaniyaa kushiyaay oyqqiide, heeraappe gaxaa kesseedda; A ayfiyaan cuchchiide, bare kushiyaay A holla wothiide, “New ayentto beettii?” yaagiide oochcheedda.

24 Bitani dhooqqiide, “Taani asaa be7ay; shin asay hamettiidde, mithaa malatee” yaageedda.

25 Hewaappe guyyiyan, Yesuusi shirettiide bitaniyaa ayfiyaan bare kushiyaay wotheedda. A ayfii paxeedda; bitaniikka loythi xeelleedda; qassi ubbabaakka geeshshiide be7eedda. 26 Yesuusi bitaniyaa, “Heeraa geloppa” yaagi A soy yeddeedda.

Phexiroosa Ammanuwaanne A Markkatethaa

(Mat 16:13-20; Luq 9:18-21)

27 Yesuusi barena kaalliyaawanttunna Qiisaariyaa Piliiphphoosa de7iyaa qeeri heeratuwaa beedda; I biishshin ogiyaan Yesuusi, “Taana asay oona gi?” yaagiide barena kaalliyaawantta oochcheedda.

28 A kaalliyaawanttu, “Itti itti asay neena, ‘Xammaqiyaay Yohaannisa’ gee; haranttuu, ‘Eelaasa’ giino; qassi haranttuu, ‘Nabatuwaappe ittuwaa’ giino” yaageeddino.

29 Yesuusi untunttu, “Hinttेशi taana oona giitee?” yaagiide oochcheedda.

Phexiroosi, “Neeni Dooretteedda Kiristtoosa” yaagiide zaareedda.

30 Yesuusi, “Tabaa oossinne odoppite” yaagiide untunttu azazeedda.

Yesuusi Barena Gakkana Metuwaabaanne Waayyiyaabaa Koyruwaa Haasayee

(Mat 16:21-28; Luq 9:22-27)

31 Yesuusi barena kaalliyaawantta, “Taani, Asaa Na7ay, darii waayyetanaw bessee; cimatu, qeesatuwaa kaappatuunne higgiiyaa tamarssiyaawanttu taana ixxanaw bessee; untunttu taana wodhanawunne taani heezzenhiyaa gallasaappe guyyiyan, hayquwaappe denddanaw bessee” yaagiide tamarissuwaa doommeedda. 32 Hewaa I untunttu geeshshiide odeedda; Phexiroosi A itti bagga zaariide, zoretta doommeedda.

³³ Shin Yesuusi guyye simmiide, barena kaalliyaa wantta xeelliide Phexiroosa, “Ha Seexaanaw, kichcha ta matappe! Neen asay qoppiyaawaa qoppaasappe attin, Xoossay qoppiyaawaa gidenna” yaageedda.

Yesuusa Kaalussay Oochchiyaa Gatiyaa
(Mat 10:38-39; 16:24-28; Luq 9:23-27; 14:26-27)

³⁴ Yesuusi cora asaanne barena kaalliyaa wantta barekko xeeksiide, “Taana kaallana koyyiyaa uray de7ooppe, barena kaddo; yaatiide bare masqqaliyaa tookkiide, taana kaallo. ³⁵ Ayissi gooppe, bare shemppuwaa † ashshana koyyiyaa uray bayizzanawaa; shin ta dirawunne wonggala mishiraachchuwaa diraw bare shemppuwaa bayizziyaa uray ashshanawaa. ³⁶ Itti uray sa7aan de7iyaa ubbabaa barew shiishshiide, bare shemppuwaa bayizzooppe, A ayaa maaddanee? ³⁷ Itti uray bare shemppuwaa wozanaw ayaa immana danddayi? ³⁸ Xoossaa ammanenna ha nagaranchcha yeletaa wodiyaan, itti uray taananinne ta qaalaan yeellatooppe, taanikka, Asaa Na7ay, qassi ta Aawuwaa bonchchuwan geeshsha kiitanchchatuwaanna yiyaa wodekka, aani yeellatana” yaageedda.

9

Yesuusa Malay Laametteeddawaa Odiyaa Taarikiyaa
(Mat 17:1-13; Luq 9:28-36)

¹ Yesuusi untuntta, “Taani hinttentoo tumuwaa gay; amareedda asatuu Xoossaa kawutethay wolqqaanna yiyaawaa be7ennaan hayqqennawanttu hawaan de7iino” yaageedda.

² Yesuusi usuppun gallasaappe guyyiyan, barenanna Phexiroosa, Yayiqoobanne Yohaannisa akkiide, untunttu xalalaa wolqqaama deriyaa bolla kesseedda; untunttu sinthaan laametteedda; ³ A mayuukka phooleedda; sa7aan mayuwaa meecchiyaa ooninne geeshshanaw danddayennawaa keenaa darii booxxeedda. ⁴ He heezzu Yesuusa kaalliyaa wanttu, Eelaasinne Muse Yesuusanna haasiyaawantta be7eeddino.

⁵ Phexiroosi Yesuusa, “Tamaarissiyaawoo, nuuni hawaan de7iyaawe nussi lo77a; nuuni heezzu daasatuwaa ittuwaa new, ittuwaa Musew, qassi ittuwaa Eelaasassi keexxana” yaageedda. ⁶ I waaganenttonne eribeenna; ayissi gooppe, ikka yokkonttukka darii yayyeeddino.

⁷ Hewaappe guyyiyan, shaarii yiide untuntta kammina shaariyaappe, “Hawe taani siiqiyaa ta Na7aa; I giyaawaa sisite” giyaa qaalay yeedda. ⁸ Ellekka untunttu yuushshi aathi xeelliyaa wode, Yesuusappe attin, haraa oonanne barenttu matan be7ibeykkino.

⁹ Untunttu deriyaappe wodhdhishshin, Yesuusi untuntta, “Taani, Asaa Na7ay, hayquwaappe denddana gakkanaw, hintte be7eeddabaa oossinne odoppite” yaagiide azazeedda.

¹⁰ I azazeeddawaa untunttu, “ ‘Eeno’ giide, ha hayquwaappe dendiyaawaa giyaawe waagiyaawe” yaagiide, barenttu gidon haasayetteeddino.

¹¹ Untunttu Yesuusa, “Higgiyaa tamarissiyaawanttu ayissi, ‘Eelaas kasetiide yaanaw bessee’ giinoo?” yaagiide oochcheeddino.

¹² I zaariide yaageedda; “Tumakka, Eelaas kaset yiide, ubbabaa giigissee; yaatina, ayissi Xoossaa Maxaafay, ‘Asaa Na7ay darii waayyettananne ixettana’ yaagii? ¹³ Shin taani hinttentoo oday; Eelaas yeedda; qassi aabay

† 8:35 shemppuwaa: Griikiyaa qaalaan izaawaa woy asaa shemppuwaa geetetti biletteedda. 9:2 2Ph 1:17-18

Xoossaa Maxaafan xaafetteeddawaadankka, asay A bare koyyeeddabaa ootheedda” yaageedda.

Yesuusi Iita Ayyaanay Oyqqeedda Na7aa Patheedda
(Mat 17:14-21; Luq 9:37-43)

¹⁴ Yesuusi, Phexiroosi, Yayiqoobinne Yohaannisi yokko Yesuusa kaaliyaawanttukko simmiide yiyaa wode, cora asay he kaaliyaawanttu yushshuwaan eqqeeddawaanne higgiiyaa tamaarissiyaa amareedda asatuu untuntunna palumettiyaawantta be7eeddino. ¹⁵ He cora asay Yesuusa be7eedda wode maalaletti dagammiide, ellekka aakko woxxi yiide, A saroteedda. ¹⁶ Yesuusi barena kaaliyaawantta “Untuntunna ayaa palumettiitee?” yaagiide oochcheedda.

¹⁷ He cora asaa giddoppe itti bitani zaariide, “Tamaarissiyaaawoo, ta na7aa bollan haasayaa diggiyaa iita ayyaanay de7iyaa diraw, A neekko akkaade yaaddi. ¹⁸ Ha iita ayyaanay A oyqqiyaa wode ubbaan, A olee; A doonaan-nakka hoommuu paarottee; qassi achchaa garccissee; bollaakka zoolissee. Aappe ha iita ayyaanaa kessana mala, neena kaaliyaawanttoo odaaddi, shin kessanaw danddaybeykkino” yaageedda.

¹⁹ Yesuusi zaariide untuntunna, “Ammanenna ha wodiyaawoo! Taani hinttentunna awude gakkanaw de7anee? Qassi hinttentubaa awude gakkanaw danddayanee? Na7aa taakko haa akki yiite” yaageedda. ²⁰ Untuntunna na7aa aakko aheeddino; he iita ayyaanay Yesuusa be7eedda man77iyankka na7aa kokkorssii aggeedda; na7ay sa7aan kunddiide, doonaana hoommuu goppu giishshin gonddoretteedda. ²¹ Yesuusi he na7aa aawuwaa, “Hawe ne na7aa oyqqoodeppe woysa wode gidanee?” yaagiide oochcheedda.

Na7aa aabbu, “I na7atethaan de7iyaa wodiyaappe doommeeedda. ²² A wodhanaw daro wode tamaaninne haathaana oleedda; shin neeni danddayoppe, nuussi qarettaade nuuna maaddaarikkii” yaageedda.

²³ Yesuusi A, “Neeni danddayoppe gay? Ammaniyaa asaw ubbabay danddayettee” yaageedda.

²⁴ Ellekka na7aa aabbu bare kooshshaa dhoqqu oothiide, “Taani amanay; shin gujja ammananaadan, taana maaddaarikkii” yaageedda.

²⁵ Yesuusi asay dari dari biyaawaa be7iide, iita ayyaanaa, “Na7aa tullenne duude udeedda ayyaanaw, ha na7aappe kesa gaade neena ta azazay; qassi zaarethaade aani geloppa” yaageedda.

²⁶ He iita ayyaanay waassiide, na7aa darissi kokkorssiide, aappe ke-seedda. Na7ay hayqqeeddawaawaa malatina, daro asay, “Na7ay hayqqeedda” yaageedda. ²⁷ Shin Yesuusi na7aa kushiyaawoo oyqqiide denthina, na7ay dendi eqqeedda.

²⁸ Yesuusi soy geleeddawaappe guyyiyan, A kaaliyaawanttu Yesuusa dumma, “Nuuni he iita ayyaanaa kessanaw ayissi danddaybeykkoo?” yaagiide oochcheeddino.

²⁹ Yesuusi zaariide, “Hewaa malay woosappenne xoomaappe attin, harabaan kesanaw danddayenna” yaageedda.

Yesuusi Barena Gakkana Metuwaabanne Hayquwaabaa Laa7enthuwaa Odeedda
(Mat 17:22-23; Luq 9:43-45)

³⁰ Untuntunna hewaappe dendiide, Galiilaanna aadhdiide beeddino; Yesuusi bare de7iyaasaa ooninne erana mala koyyibeenna. ³¹ Ayissi

gooppe, I barena kaalliyaawantta “Taana, Asaa Na7aa, asay asaw aathiide immananne wodhana; taani qassi heezzu gallasaappe guyyiyan, hayquwaappe denddana” yaagiide tamaarissee.

³² Shin untunttoo I giyaawe gelibeenna; qassi A ochchanawukka yayyeeddino.

Ubbaappe Aadhdhiyaawe Oonee?
(Mat 18:1-5; Luq 9:46-48)

³³ Unttuntu Qifirinaahooma giyaa katamaa beeddino; soy geleed-dawaappe guyyiyan, Yesuusi untuntta, “Ogiyaan ayaa palumettiitee?” yaagiide oochdeedda. ³⁴ Shin untunttu biide ogiyaan, “Nu gidдон nu ubbaappe aadhdhiyaawe oone?” yaagiide palumetteedda diraw, co77u geeddino. ³⁵ Yesuusi uttiide, tammanne laa77u barena kaalliyaawantta xeesiide untuntta, “Ooninne sinthaw aadhdhana koyyoooppe, ubbaappe guyye aadhdhiide, he ubbaw qooma gidanaw bessee” yaageedda.

³⁶ Itti guutha na7aa oyqqiide, untunttu gidдон esseedda; he guutha na7aa idimmiide untuntta, ³⁷ “Hawanttu mala guutha naanaappe ittuwaa ta sunthan mokkiyaa ooninne taana mokkee; qassi taana mokkiyaa ooninne taana kiitteeddawaa mokkiyaawaappe attin, ta xalalaa mukkenna” yaageedda.

Yesuusi, “Nubaa Eqettenna Uray Nu Bagga” Yaageedda
(Luq 9:49-50)

³⁸ Yohaannisi A, “Tamaarissiyaawoo, itti asay ne sunthan iita ayyaanatuwaa kessiyaawaa nuuni be7iide, nu bagga gidenna diraw, A diggeeddo” yaageedda.

³⁹ Shin Yesuusi yaageedda; “Ooninne ta sunthan malaataa oothiide, ellekka ta bolla iitabaa haasayanaw danddayiyaawe bayinna diraw diggoppe; ⁴⁰ ayissi gooppe, nubaa eqettenna uray nu bagga. ⁴¹ Taani hintenttoo tumuwaa oday; hintte tawantta Kiristoosawantta gidiyaa diraw, ooninne hinttenttoo ta sunthan buliyaa haathaa ushanaw immooppukka, bare gatiyaa akkanawaa.

Nagaraa Gaasuwa
(Mat 18:6-9; Luq 17:1-2)

⁴² “Taana ammaniyaa ha guuthatuwaappe ittuwaa balethiya oonanne, gaacciyaa wogga woxaa A qoodhiyaan qachchiide, abbaan A oliyaawe aw lo77a. ⁴³⁻⁴⁴ Ne kushii neena balethooppe, qanxxa ola; neeni laa77u kushiyaanna * qassi ubbakka to7enna Gaannamiyaa tamaan geliyaawaappe, duuxa kushiyaanna de7uwaa geliyaawe new lo77a. ⁴⁵⁻⁴⁶ Ne gedi neena balethooppe, qanxxa ola; neen laa77u gediyaanna ubbakka to7enna Gaannamiyaa tamaan yegettiyaawaappe, dooma gidaade de7uwaa geliyaawe new lo77a. ⁴⁷⁻⁴⁸ Ne ayfii neena balethooppe, wooca ola; neeni laa77u ayfiyaanna ubbakka to7enna Gaannamiyaa tamaan yegettiyaawaappe, itti ayfiyaanna Xoosaa kawutethaa geliyaawe new lo77a.

⁴⁹ “Qumaan maxiniyaa yeggiyaawaadan, tamay asaa ubbaa bolla yeget-tana. ⁵⁰ Maxinii lo77a; shin I mal77ana dhayoooppe, zaariide A wooti mal77ethanitee? Hinttentun maxinii de7o; † yaatiide ittu ittuwaanna sarotethaan de7ite” yaageedda.

* **9:43-44** Hara Geeshsha Maxaafaa bilethatu, guxinii mule hayqqennasaanne qassi mulekka to7enna Gaannamiyaa tamaan, yaagee. 9:45, 47 xeellite. † **9:50** Hinttentun maxinii de7o: Hawaa guussay Yesuusan ammaniyaa wanttu barenttu ammanuwaappe denddo gaasuwan untunttu bolla metuu gakkinttokka ittu ittuwanna sarotethaan de7anaw bessee.

10

Machchatto Yeddanaw Bessenna (Mat 19:1-2; Luq 16:18)

¹ Yesuusi hewaappe denddiide, Yorddaanoosa Shaafaappe hefintha baggana Yihudaa gadiyaa beedda. Cora asay shirettiide aakko shiiqina, kase i oothiyaawaadankka he asaa tamarissuwaa doommeedda.

² Itti itti Parisaawatuu paaccanaw Yesuusakko yiide, “Itti asay bare machchatto yeddanaw nuussi higgii azazii?” yaagiide A oochcheeddino.

³ I zaariide, “Muse hinttentta waagi azazeedde?” yaageedda.

⁴ Untunttu, “Muse, ‘Itti asay bare machchatto paramaa immiide yeddo’ geedda” yaageeddino.

⁵ Yesuusi zaariide untuntta, “Hinttenttu odina sisennawantta gidiyaa diraw, Muse ha azazuwaa hinttenttoo xaafeedda. ⁶ Shin Xoossay koyro medhdhiyaa wode, attuma asanne macca asa oothiide, untuntta medhdheedda. ⁷ Hewaa diraw, itti asay bare aabbanne bare daayo aggiide, bare machchattinna ittuwaa gidee; ⁸ untunttu laa77atuu itti asho gidiino; hewaa diraw, untunttu itti asa gidiyawaappe attin, laa77u asa gidikkino. ⁹ Hewaa diraw, Xoossay ittippe gatheeddawaa asay shaakkoppo” yaageedda.

¹⁰ Untunttu soy simmeedda wode, Yesuusa kaalliyaawanttu ha yewuwaabaa Yesuusa zaari oochcheeddino. ¹¹ Yesuusi untuntta, “Bare machchatto yeddiide, hararo akkiyaa uray ooninne izinna woshummee.

¹² Qassi maccawunnakka bare asinaappe kesaade hara asinaa gelooppe woshummaw” yaageedda.

Yesuusi Guutha Naanaa Anjjeedda (Mat 19:13-15; Luq 18:15-17)

¹³ Yesuusi guutha naanaa bochhana mala, itti itti asay naanaa aakko aheedda; shin Yesuusa kaalliyaawanttu he asaa seereeddino. ¹⁴ Yesuusi hewaa be7iide, barena kaalliyaawantta hanqqetteedda; untuntta, “Guutha naanay taakko yiyaawantta diggoppite; ayissi gooppe, Xoossaa kawutethay hawanttu malaassa. ¹⁵ Taani hinttenttoo tumuwaa gay; Xoossaa kawutethaa guutha na7aadan akkenna uray ooninne he kawutethaa ubbakka gelenna” yaageedda. ¹⁶ Guutha naanaa idimmiide, bare kushiyaa untunttu bolla huuphiyan huuphiyan wothiide, untuntta anjjeedda.

Miishshaa Siiqussay Ahiyaa Metuwaa (Mat 19:16-30; Luq 18:18-30)

¹⁷ Yesuusi baanaw keseedda wode, itti bitani woxxiide yi A sinthan gulbbatiide, “Lo77o tamarissiyaawoo, medhinaa de7uwaa laattanaw taani ayaa oothoo?” yaagiide A oochcheedda.

¹⁸ Yesuusi, “Ayissi taana lo77oo gay? Xoossaa xalalaappe attin, hara lo77uu ooninne baawa. ¹⁹ Xoossaa azazuwaa, ‘Wodhoppa; woshummoppa; wuu77oppa; wordduwaa markkattoppa; cimmoppa; ne aabbanne ne daayo bonchcha’ yaagiyaawaa eraasa” yaageedda.

²⁰ Bitani Yesuusa, “Tamarissiyaawoo, taani hewaa ubbaa na7atethaappe doommaade ha77i gakkanawukka naagay” yaageedda.

²¹ Yesuusi bitaniyaa doseedda; A caddi xeelliide, “New ittibay paccseedda; baade new de7iyaabaa ubbaa zal77aade, he miishshaa hiyyeesaw imma; neen saluwan durettana. Yaatowaappe guyyiyan yaade taana kaalla”

yaageedda. ²² Shin bitani hewaa sisiide, I daro dure gidiyaa diraw, bare som77iyaa dhumissiide, nashettennaan aggiide beedda.

²³ Yesuusi barena kaalliyaawantta yuushshi aathi xeelliide, “Daro dure asay Xoossaa kawutethaa gelanaw waani metanddeeshsha!” yaageedda.

²⁴ A kaalliyaawanttu A haasayaa sisiide maalaletteeddino; shin Yesuusi qassikka untuntta, “Naatoo, Xoossaa kawutethaa gelanaw wooti metanddeeshsha! * ²⁵ Dure asay Xoossaa kawutethaa gelanawaappe, gaaluu marppiyaa xoo7iyaanna aadhdhanawe matattee” yaageedda.

²⁶ Yesuusa kaalliyaawanttu maalalettiide, “Yaatina, oone attanaw dand-dayiawe?” yaagiide ittu ittuwaa oochcheeddino.

²⁷ Yesuusi untuntta caddi xeelliide, “Hawe Xoossaw danddayet-tiyaawaappe attin, asaw danddayettenna; ayissi gooppe, Xoossaw ubbabaykka danddayettee” yaageedda.

²⁸ Phexiroosi Yesuusa, “Be7a; nuuni nubaa ubbaa aggiide, neena kaalleeddo” yaageedda.

²⁹ Yesuusi, “Taani hinttenttoo tumuwaa gay; ta dirawunne wonggalaa mishiraachchuwaa diraw, golliya woy ishatuwaa woy michchatuwaa, woy aawuwaa woy aatto woy machchatto, woy naanaa woy gadiyaa ageedda asay ooninne, ³⁰ ha77i ha wodiyaan xeetu dakuwaappe dariya golletuwaa, ishatuwaa, michchatuwaa, aatto, naanaa, gadiyaa, qassi metuwakka akkanawaa. Sinthappe yaana wodiyanikka medhinaa de7uwaa akkanawaa. ³¹ Shin coratuu ha77i sinthan de7iyaawanttu guyye aadhdhana; qassi coratuu ha77i guyyen de7iyaawanttu sinthaw aadhdhana” yaageedda.

Yesuusi Barena Gakkana Metuwaabanne Hayquwaabaa Heezenthuwaa Odeedda

(Mat 20:17-19; Luq 18:31-34)

³² Untunttu Yeerusalaame biidde, ogiyaan de7iino; Yesuusi barena kaalliyaawantuuppe sinthanna hamettee. Untunttu maalaletteeddino; A kaalliyaawanttu yayyeeddino. Zaariide tammanne laa77u barena kaalliyaawantta gaxaa kessiide, barena gakkanabaa dummayiide untunttussi hawaadan yaagiide odeedda; ³³ “Be7ite; nuuni Yeerusalaame ha77i ke-soyte; yaani taana, Asaa Na7aa, qeesatuwaa kaappatuwassinne Muse higgiyaa tamarssiyaawanttussi aathiide immana. Untunttu ta bolla hayquwaa pirddaa pirddana; qassi Ayihuda gidenna asaassikka taana aathiide immana. ³⁴ He Ayihuda gidenna asay ta bolla qilliiccananne cuchchana; taana lissuwan shocananne wodhana; taani qassi heezzu gallassaappe guyyiyan, hayquwaappe denddana.”

Yayiqoobinne Yohaannisi Woosseedda Woosaa

(Mat 20:20-28)

³⁵ Zabiddiyooosa naanay Yayiqoobinne Yohaannisi Yesuusakko yiide, “Tamarssiyaawoo, nuuni neena woossiyaabaa ubbabaa nuussi oothaarikkii” yaageeddino.

³⁶ Yesuusi untuntta, “Taani hinttenttoo ayaa oothoo?” yaageedda.

³⁷ Untunttu A, “Ne boncho kawutethaan neeni uttiyaa wode, nuuppe ittuwaa neeppe ushechcha bagganna qassi ittuwaa haddirssa bagganna utissaarikkii” yaageeddino.

³⁸ Shin Yesuusi untuntta, “Hinttenttu ayaa woossanaw bessinttokka erikkita; taani ushanaw bessiyaa metuwaa xuu7aa ushanaw danddayiitee?”

* **10:24** wooti metanddeeshsha: Hawaa itti itti bilethay barew de7iyaabaan ammanettiya asaa yaage.

Qassi taani xammaqettanaw bessiya xinqqataa † xammaqettanaw dandayitee?" yaageedda.

³⁹ Hewaappe guyye untunttu zaariide, "E danddayeetto" yaageeddino.

Yesuusi qassi, "Taani ushanaw bessiya metuwaa xuu7aa hintte ushana; taani xammaqettanaw bessiya xinqqataakka hintte xammaqettana.

⁴⁰ Shin taappe ushechcha baggannanne haddirssa bagganna uttanawantta dooriyawe taana gidikke; shin he sa7ay Xoossay immanaw giigissi wotheeddawanttussa" yaageedda.

⁴¹ Yokko tammu Yesuusa kaalliyaawanttu hewaa siseedda wode, Yayiqoobanne Yohaannisa hanqqetteeddino. ⁴² Yesuusi untunttu ubbaa barekko xeesiide, hawaadan yaageedda; " 'Ayihuda gidennawantta moodiyaawantta' giide qoppiyaawanttunne hewantta kaaletiyaa asatuu barenttu asaa moodiyaawaa eriita. ⁴³ Shin hintte giddon hewaa mala gidenna; hintte giddon woggantana koyiyaa ooninne hinttentoo goomaa gidanaw bessee. ⁴⁴ Qassi hintte giddon ubbaappe bolla gidana koyiyaa ooninne hintte ubbaw ayille gidanaw bessee. ⁴⁵ Ayissi gooppe, haray atto taani, Asaa Na7aykka, asaw oothanawunne coratuwaa wozanaw yeeddawaappe attin, asay taw oothana mala yabeykke" yaageedda.

Yesuusi Qooqaa Barxxamoosa Ayfiyaa Patheedda

(Mat 20:29-34; Luq 18:35-43)

⁴⁶ Untunttu Iyarkko giyaa katamaa beeddino; Yesuusi barena kaalliyaawanttunanne cora asaanna Iyarkkoppe kesishshin, Ximoosa na7ay qooqay, Barxxamoosa giyaawe, ogiyaa doonan woossiide utteedda.

⁴⁷ Barxxamoos Naazireetiyya Yesuusa gideeddawaa sisiide, bare kooshshaa dhoggu oothiide, "Daawite na7aa ‡ Yesuusaa, taana maaraarikki!" yaagussaa doommedda.

⁴⁸ Cora asay A, "Hayzza!" giide hanqqetteedda.

Shin, I bare kooshshaa kasewaappekka darissi dhoggu oothiide, "Daawite na7aw, taana maaraarikki!" yaageedda.

⁴⁹ Yesuusi ogiyaan eqqiide, "A haa xeesite" yaageedda.

Untunttu qooqaa, "Aynne baawa; dendra eqqa; neena xeesee" yaagiide xeeseeddino. ⁵⁰ Qooqay bare mayuwaa olii aggiide, guppi dendi eqqiide, Yesuusakko beedda.

⁵¹ Yesuusi A, "Taani new ayaa oothanaw koyyay?" yaageedda.

Qooqay, "Tamaarissiyaawoo, taani xeellanawaa koyyay" yaageedda.

⁵² Yesuusi A, "Ba; ne ammanuu neena patheedda" yaageedda. Elekka A ayfii xeellii aggina, ogiyaan Yesuusa kaallii aggeedda.

11

Yesuusi Wolqqaama Bonchchuwaw Yeerusalaame Geleedda

(Mat 21:1-11; Luq 19:28-40; Yoh 12:12-19)

¹ Untunttu Yeerusalaame matiide, Debre Zayte Deriyaa matan de7iyaa Beetefaagenne Biitaaniyaa gakeeddino; Yesuusi barena kaalliyaawanttuppe laa77uwaa sinthaw kiittiide, ² "Hinttentuppe sinthan de7iyaa heraa biite; yaa gelosaanna ooninne ubba toggibeenna qashuwan de7iyaa hare maraa hintte demmana; A billi haa akkiide yiite. ³ Ooninne hinttentta, 'Hewaa ayissi oothite?' yaagiide oochchooppe, 'Godaw * hawe koshshee;

† 10:38 xinqqataa: Hawaa guussay Yesuusa gakeedda metuwaa xu7aa guussaa. ‡ 10:47 Daawite na7aa: Ayihude asatuu Xoossaan Okettowe Daawite zerethaappe yelettanawaa yaagiide qooppiyaa diraw, Xoossaan Okettowe "Daawite na7aa" yaagetti xeasettee. * 11:3 Godaa: Hawaa guussay hariyaa godaa.

ellekka zaari haa yeddanawaa' yaagite" yaageedda.

⁴Unttuntu biide, hare maraa penggiyaa matan ogiyaan qachchi wotheed-dawaa demmiide billeeddino. ⁵Hewaan eggeedda itti itti asatuu unt-tunta, "Hare maraa wootanaw billiitee?" yaageeddino. ⁶Yesuusa kaal-liyaawanttu Yesuusi barenta azazeeddawaa odina, asatuu yeddii aggeed-dino. ⁷Unttuntu hare maraa Yesuusakko ahiide, barenttu mayuwaaw A zokkiyaan wotheeddino; Yesuusi he hare maraa toggeedda. ⁸Cora asay barenttu mayuwaaw ogiyaan hiixxeedda; qassi harantuu mithaa haythaa kar kariide, ogiyaan hiixxeeddino. ⁹Yesuusappe sinthanna hamettiyaaw asaynne A geeduwaaw kaalliyaaw asay barenttu kooshshaa dhoqqu oothiide, "Xoossay galatetto!

Godaa sunthan yiyaawe anjjetteddawaa.

¹⁰Godaa sunthan yiyaa nu aawuwaaw
Daawite kawutethay anjjetteddawaa.
Saluwaaw ubbaappe holla saluwan
de7iyaa Xoossay galatetto"
yaageeddino.

¹¹Yesuusi Yeerusalaame biide, Geeshsha Golliyaaw geleeedda; qassi ub-babaa yuuyyi yuuyyi xeelleeddawaappe guyyiyan, sa7ay qammiyaaw diraw, tammanne laa77u Yesuusa kaalliyaawanttunna Biitaaniyaaw beedda.

Yesuusi Shegqeedda Balasiyaa Mithatto
(Mat 21:18-19)

¹²Wonttetha gallassi unttuntu Biitaaniyaaw kesiide biishshin, Yesuusi koshatteedda. ¹³Haakuwan itti balasiyaa giyaa mithatto haythaa mayya utteeddawunno be7iide, ooni eri I bolla ayfi beettoopenne giide, be7anaw izikko beedda; shin izikko I biyaa wode, haythaa xalalaappe attin, aynne ayfiyaa demmibeenna; ayissi gooppe, balasii ayfiyaa wodii gakkibeenna. ¹⁴Yesuusi he balasatto, "Neepe shirettiide medhinaw ooninne ayfiyaa mooppo" yaageedda. Yesuusa kaalliyaawanttu I giyaawaa siseeddino.

Yesuusi Geeshsha Golliyan Zali77iyaawantta Kesseedda
(Mat 21:12-17; Luq 19:45-48; Yoh 2:13-22)

¹⁵Unttuntu Yeerusalaame beeddino; Yesuusi Geeshsha Golliyaaw geli-ide, hewaan zali77iyaawanttanne shammiyaawantta kare yederssuwaaw doommeedda; qassi miishshaa laammiiyaawanttu xaraphpheezaanne do-gommuwaaw zali77iyaawanttu oydiyaa aathi yeggiide, ¹⁶ooninne ayentto tookkiide, Geeshsha Golliyaaw gibbiyaa gidonna aadhdhanawaa diggeedda. ¹⁷Yesuusi asaa hawaadan yaagiide tamarisseedda: "Xoossaa Maxaafan, 'Ta golli Ayihuda gidenna asay ubbay Xoossaa woossiyaa golle geetettana' yaagettiide xaafetti utteedda; shin hintte A bonqqanchchatuu qosettiyaaw gonggoluwaa kesseeddita."

¹⁸Qeesatuwaaw kaappatuunne Muse higgiiyaa tamarssiyaawanttu hewaa sisiide, A wodhana ogiyaa koshshaa doommeeddino; shin cora asay I tamarisssiyaawaan maalalettiyaaw diraw, aw yayyeeddino.

¹⁹Sa7ay omarsseedda wode, Yesuusinne A kaalliyaawanttu katamaappe gaxaa keseeddino.

Balasiyaa Giyaa Mithatta Melaaddu
(Mat 21:20-22)

²⁰ Unttuntu wonttetha gallassi guura ogiyaanna aadhdiide, he balasatta xaphuwaanna meladiggeeddawunno be7eeddino. ²¹ Phexiroosi hasayiide, “Tamaarissiyaawoo, be7a; neen sheqqeedda balasatta meladiggaaddu” yaageedda.

²² Yesuusi zaariide, untuntta hawaadan yaageedda; “Xoossaa ammanite. ²³ Taani hinttenttoo tumuwaa gay; ooninne bare wozanaan sidhennaan bare geeddabay hananawaa ammaniide, ha deriyaa, ‘Denddaade abbaan kundda’ gooppe hanana. ²⁴ Hewaa diraw, Xoossaa hintte woossiyaabaanne oochchiyaabaa ubbaa akkidiggowaadan ammanite; hintte akkana. ²⁵ Xoossaa woossanaw hintte eqqiya wode, saluwan de7iyaa hintte Aawuu hintte nagaraa atto gaana mala, ooninne hinttentta naaqgeeddabay de7ooppe, aw atto giite. ²⁶ Shin asaa nagaraa hintte atto gaana dhayooppe, saluwan de7iyaa hintte Aawuukka hintte nagaraa hinttenttoo atto geenna.”

Yesuusi Ayaa Maataani Oothii Giyaa Ooshaa
(Mat 21:23-27; Luq 20:1-8)

²⁷ Unttuntu qassikka Yeerusalaame beeddino; Yesuusi Geeshsha Golliyan hamettishshin, qeesatuwaa kaappatuu, Muse higgiiyaa tamarissiyaawantunne cimatuu Yesuusakko yeeddino. ²⁸ A, “Neeni hawaa oothanaw new ay maatay de7ii? Woy new ha maataa immeeddawe oone?” yaageeddino.

²⁹ Yesuusi zaariide untuntta, “Taanikka hinttentta ittibiaa oochchana; taw odite; taani qassi hawaa ay maataan oothayantto, hinttenttoo odana. ³⁰ Yohaannisi xammaqiyaa maataa akkeeddawe Xoossaappeeyee woy asaappee? Taw odite” yaageedda.

³¹ Unttuntu barentu gidon palumaa doommiide, “Nuuni, ‘Xoossaappe yeedda’ yaageoppe, I nuuna, ‘Yaatina, Yohaannisi odeeddawaa ayissi amanibeykkitee?’ yaagana. ³² Shin, ‘Asaappe yeedda gaanee?’ ” yaageeddino; qassi asay ubbay Yohaannisi nabiya gideeddawaa eriyaa diraw, asaw yayyeeddino. ³³ Hewaa diraw, untunttu Yesuusaw, “Nuuni erokko” yaagiide zaareeddino;

Yesuusi, “Taanikka hawaa ay maataan oothayantto, hinttenttoo odikke” yaageedda.

12

Woyiniyaa Turaa Tokkiyaa Oosanchchatuwaa Leemisuwaa
(Mat 21:33-46; Luq 20:9-19)

¹ Yesuusi untunttoo oduwaa leemisuwan yaagiide doommedda; “Itti bitani woyiniyaa giyaa turaa tokkiide, dirssaa yuushshi aathiide direedda; qassi he woyiniyaa gumi77iyaa ollaakka bookkeedda; hewaa naagiyaasaw naagiyaasaa keexxeedda; hewaappe guyyiyan, kothaa oothiyaa asaw immiide, hara gade beedda. ² Woyiniyaa ayfiyaa maxiyaa wodi gakkina, barena gakkiyawaa akkiide yaana mala, itti qoomaa bare kothaawatuwaakko kiiteedda. ³ Kothaa oothiyaawanttu A qoomaa oyqqi wadhdiide, kushe mela yeddeeddino. ⁴ Laa7ethuwaa hara qoomaa untunttukko kiiteedda; untunttu he qoomaa huuphiyaa phalqqiide pokkissi yeddeeddino. ⁵ Woyiniyaa turaa goday qassikka hara qoomaa kiiteedda; he qoomaa wodheeddino; qassi hara coratuwakka hewaadan ootheeddino; ittuwaa ittuwaa wadhdiide, haratuwaa wodheeddino.

⁶ “Woyiniyaa turaa godaw kiittanaw ubbaappe wurssethaan I darii si-
iqiyaa A na7aa xalalay atteedda; I, ‘Unttuntu ta na7aa bonchennaan
aggikino’ giide, bare na7aa untuntukko kiitteedda.

⁷ “Shin kothaa oothiyaawanttu barenttu gidдон, ‘Laattanawe hawaa;
biide A wodhoytte; aw de7iyaawe nuwaa gidana!’ yaageeddino. ⁸ Na7aa
oyqqi wodhiide, A anhaa woyiniyaa turaa gidдoppe gaxaa kessi oleeddino.

⁹ “Simmi woyiniyaa turaa goday wootanee? Yiide he kothawatuwaa
wodhi wurssiide, woyiniyaa turaa kothaa oothiyaa hara asaw immanawaa.

¹⁰⁻¹¹ ‘Gimbbiyaawanttu kadhi ixceedda shuchchay

godaa xaphuwaa minissiyaa,

ubbaappe aadhdhiyaa shuchcha gideedda.

Hawe Goday ootheeddawaa;

qassi nuunakka maalalissiyaawaa’

yaagiyaawaa Xoossaa maxaafaappe nabbabibeykkitee?”

yaageedda.

¹² Qeesatuwaa kaappatuu, higgiiyaa tamarissiyaawanttunne cimattuu
Yesuusi he leemisuwaa barenttun leemiseeddawaa ereedda diraw, A
oyqqanaw koyyeeddino; shin asaw yayyiide, bashi beeddino.

Giiraa Giirane Agganee Giyaa Ooshaa

(Mat 22:15-22; Luq 20:20-26)

¹³ Qassi A haasayaappe balaa demmana mala, Parisaawatuwaappenne
Heroodisa baggatuwaappe * amareddawanttu aakko kiittina yiide,

¹⁴ “Tamarissiyaawoo, neeni tumuwaa haasayaawaanne asaappe asaa
shaakkeennawaa nuuni ereetto; ayissi gooppe, neeni asaa dummayakka;
qassi Xoossaa ogiyaa tumatethaan tamarissaa. Nuuni Roomaa Kaatiyaa
Qeesaarew giiraa giiriyaawe wogeeyee woga gidennee? Giiraa giiraneeyee
diggaanee?” yaageeddino.

¹⁵ Shin untunttu lo77a malatiyaa iita asaa gideeddawaa Yesuusi eriide,
“Taana ayissi paaciiitee? Itti santimiyaa haa taakko ahite; taani ane
be7ana” yaageedda. ¹⁶ Unttuntu aw aheeddino; “Ha malaynne sunthay
oo wee?” yaagiide untuntta oochcheedda.

Unttuntu, “Qeesaarewaa” yaageeddino.

¹⁷ Yesuusi zaariide untuntta, “Yaatooppe, Qeesaarewaa Qeesaaressi,
Xoossaawaa Xoossaassi immite” yaagina untunttu aabaa malaletteed-
dino.

Hayquwaappe Dendduwaa Ooshaa

(Mat 22:23-33; Luq 20:27-40)

¹⁸ Hayqqeedda asay denddenna giyaa Saduqaawanatuwappe itti
itti asattuu Yesuusakko yiide, hawaadan yaagiide, A oochcheeddino;

¹⁹ “Tamarissiyaawoo, Muse nuussi higgiiyaa xaafiide, ‘Machchatto
akkeedda asay na7aa yelennaan hayqqooppe, he hayqqeeddawaa ishay
A machchatto laattiide, bare ishaw na7aa yelanaw bessee’ yaagiyaawaa
xaafeedda. ²⁰ Itti wode laappu ishatuu de7iyaawanttuppe bayray

machchatto akkiide, na7aa yelennaan hayqqeedda. ²¹ Laa7ethiyaa ishay
izo akkeedda; ikka na7aa yelennaan hayqqeedda; heezzenhiyaawekka
hewaadan haneedda. ²² Laappunatuukka izo akkiide, na7aa yelennaan
hayqqeeddino; ubbaappe guyyiyan, qassi he mishiratta hayqqaaddu.

12:10-11 Maz 118:22-23 * **12:13** Heroodisa baggatuwaa: Hawantta guussay hewode de7iyaa
kawutethaa poletikaa bagganna kase wogga Heroodisanne A na7aa Herood Anttiphaasa bag-
gatuwanne untuntta kaalliyaa asatuwaa. **12:19** Zar 25:5

23 Yaatina, hayqqeedda asay hayquwaappe denddiyaa wode, iza untuntuppe haqawoo machche gidanee? Ayissi gooppe, laappunatuukka izo akkeeddino”.

24 Yesuusi zaariide untuntta, “Hinttenttu balettiyaawe, Xoossaa Max-aafatuwaanne A wolqqa erenna diraassa! 25 Ayissi gooppe, hayqqeedda asay hayquwaappe denddiyaa wode, saluwan de7iyaa kiitanchchatuwaa mala gidanaappe attin, attuma asaynne akkenna; macca asaynne gelenna. 26 Shin hayqqeeddawanttu dendduwaabaa gidoooppe, Muse max-aafan xaafettedda xaragay miyaa buuraabaa odiiya sa7aan, Xoossay Musa, ‘Taani Abraahaame Xoossaa, Yisaaqa Xoossaa, Yayiqooba Xoossaa’ gidiyaawaa ubbakka nabbabibeykkitee? 27 I paxa de7iyaawanttu Xoossaa gidiyaawaappe attin, hayqqeeddawanttu Xoossaa gidenna; hintte darissi baleeddita” yaageedda.

*Ubbaappe Aadhdhiyaa Azazuwaa
(Mat 22:34-40; Luq 10:25-28)*

28 Higgiyaa tamarissiyaawantuppe ittu untunttu palumettiyaawaa shi-qiide siseedda; qassi Yesuusi untunttoo lo77o zaareeddawaa sisiide, “Azazuwaa ubbaappe aadhdhiyaa azazuu haqawee?” yaagiide Yesuusa oochcheedda.

29 Yesuusi zaariide, A “Azazuwaa ubbaappe aadhdhiyaa azazuwaa, ‘Is-rraa7eeliyaa asay sisite, Goday nu Xoossay itti Godaa. 30 Hinttenttu Godaa hintte Xoossaa hintte kumentha wozanaappe, hintte kumentha shemp-puwaappe, hintte kumentha qofaappe, hintte kumentha wolqqaappe si-qiite’ yaagee. 31 Qassi azazuwaa ubbaappe aadhdhiyaa laa7entho azazuu hawaa; ‘Neeni ne shooruwa ne huuphiyaadan siiqa’ giyaawaa; hawant-uppe aadhdhiyaa hara azazuu baawa” yaageedda.

32 Higgiyaa tamarissiyaawe Yesuusa yaageedda; “Tamarissiyaawoo, tumuwaa gaadda; neeni ‘Xoossay itti Xoossa xalala. Aappe attin, haray baawa’ geeddawe tuma. 33 Xoossaa kumentha wozanaappe, ku-mentha qofaappenne kumentha wolqqaappe dosiyaawenne qassi bare shooruwaakka bare huuphiyaadan siiqiyaawe, guuddiyaa yarshshuwaap-penne hara yarshshuwaa ubbaappe aadhdhee” yaageedda.

34 Yesuusi higgiyaa tamarissiyaawaa zaaruu aadho eranchcha asaa zaaruwaa gideeddawaa be7iide, “Neeni Xoossaa kawutethaappe haakkabeykka” yaageedda; hewaappe guyyiyan, Yesuusa harabaa oochchanaw ooninne xalibeenna.

*“Yesuusi O Na7ee” Yaagiyaa Ooshaa
(Mat 22:41-46; Luq 20:41-46)*

35 Yesuusi Geeshsha Gollayan tamarissiidde, “Higgiyaa tamarissiyaawanttu Kiristtoosa wooti Daawite na7aa giinoo? 36 Daawite barena Geeshsha Ayyaanay haasayissina, ‘Goday ta Godaa, “Taani ne morkketuwaa neeni yedhdha egqiyaabaa oothana gakkanaw, hawaan taappe bonchchetaade ushechcha bagganna utta” geedda’ yaageedda. 37 Daawite bare huuphew Kiristtoosa, ‘Godaa’ giide seesooppe, yaatina, Kiristtoosi waaniide, Daawite na7aa gidii?” yaageedda.

Cora asay Yesuusi giyaawaa nashechchaan siseedda.

*Yesuusi, “Muse Higgiyaa Tamarissiyaawantuppe Naagetite” Yaageedda
(Mat 23:1-36; Luq 20:45-47)*

³⁸ Yesuusi tamarissiidde, “Higgiyaa tamarissiyaawantuppe naagettite; untunttu adussa mayuwaa mayyiide yuuyiiaawaanne geyaa heerankka asay untunta bonchchiide sarotiyaawaa dosiino. ³⁹ Untunttu Ayihuda woosa gollatuwaan darii lo77iyaa oydiyaa dosiino; qassi asay barentta imathatethaan mokkiyaasankka bonchcho sa7aa dosiino. ⁴⁰ Untunttu am77etu golliya bonqqiidde, barenttoo lo77a malatanaw Xoossaa woosaa adussiino; untunttu ubbaappe aadhdhiyaa muraa akkanawantta” yaagedda.

Am77atti Mixuwaataa

(Luq 21:1-4)

⁴¹ Yesuusi Geeshsha Golliyan imotaa yeggiyaa saaxniyaa matan uttiide, asay bare miishshaa he saaxniyaan yeggiyaawaa be7eedda; cora dure asay daro miishshaa he saaxniyaan yeggeeddino. ⁴² Itti hiyyeesaa am77atta yaade, itti santtimiyaan laamettiyaa laa77u sembberatuwaa he saaxniyaan yeggaaddu. ⁴³ Yesuusi barena kaalliyawantta xeesiide, “Taani hinttenttoo tumuwaa gay; imotaa saaxniyaan yeggeedda asaa ubbaappe ha hiyyeesaa am77atta darissaade yeggaaddu. ⁴⁴ Ayissi gooppe, haratuu ubbay barenttoo palaheedda miishshaappe yeggeeddino; shin iza bare pacaappe, barew de7iyaa de7uwaa mulekka immaa aggaaddu” yaagedda.

13

Yesuusi Geeshsha Golli Kolettanawaa Kasetiide Odeedda

(Mat 24:1-2; Luq 21:5-6)

¹ Yesuusi Geeshsha Golliyaappe kesishshin, A kaalliyawantuppe ittu A, “Tamarissiyaawoo, hawe aybe lo77o shuchchatenttonne qassi aybe lo77o shuchchaa gollatuwaa be7ay!” yaagedda.

² Yesuusi zaariide, “Ha wolqqaama shuchchaa gollatuwaa be7ay? Ha gollatuwaan de7iyaa itti shuchchayenne attennaan ubbay kolettana” yaagedda.

Goday Yaanaappe Kasetiide Gakkana Yederssuwaanne Waayiyaa

(Mat 24:3-14; Luq 21:7-19)

³ Yesuusi Geeshsha Golliyaappe hini bagganna Debre Zayte Deriyaa bollan utteedda wode, Phexiroosi, Yayiqoobi, Yohaannisinne Inddiraasi barenttu xalala aakko yiide A, ⁴ “Hewe awude hananentto, nuussi odaarikkii; qassi hewe ubbay polettana wodiya erissiyaa mallatuu ayaa gidanee?” yaagiide oochcheeddino.

⁵ Yesuusi qassi untunttoo hawaadan yaagiide, oduwaa doommeedda; “Hinttentta ooninne balethenna mala naagettite. ⁶ Cora asatuu ta sunthan, ‘Taani Kiristoosa’ yaagiide yaanawaa; cora asaa balethana. ⁷ Matan de7iyaa olaa kooshshaanne haakuwaan de7iyaa olaa oduwaa hintte sisiyaa wode, hirgoppite; hewaa malabay hananaw bessee; shin wurssethay bira. ⁸ Ayissi gooppe, itti gade asay hara gade asaanna olettana; qassi itti kawutethay hara kawutethaanna olettana; biittaa qaathay ubbasan de7ana; koshaykka de7ana; shin hewe koyro yeluwaa oythaa mala.

⁹ “Shin hintte hinttenttu huuphew naagettite; ayissi gooppe, asay hinttentta oyqqiide, pirdda gollew aathiide immana; qassi bare Ayihuda woosa gollatuwanikka hinttentta lissuwan shocana; gadiyaa mooddiyaawanttu sinthaaninne kaatatuwaa sinthan ta diraw hintte markkattanaw eqqana.

¹⁰ Mishiraachchuwaa qaalay koyronna asaw ubbaw odettidigganaw bessee.

¹¹ Untunttu hinttentta pirdda golle ahiyaa wodenne aathiide immiyaa wode, wooti haasayanitentto koyronna hirgoppite; he saatiyaan Xoossay

hinttenttoo immiyaabaa haasayite. Ayissi gooppe, Geeshsha Ayyaanay haasayanaappe attin, haasayiyaawanttu hinttentta gidikkita.

¹² “Ishay bare ishaa, aawuu bare na7aa wodhissana; qassi naanay barenttu aawatuwa bollaninne barenttu aayetuwa bolla denddiide, untuntta wodhissana. ¹³ Asay ubbay hinttentta ta sunthaa diraw ixkana; shin wurssethay gakkanaw genciyaawe attana.

Yeerusalaame Gakkana Wolqqaama Iita Metuwaa
(*Mat 24:15-28; Luq 21:20-24*)

¹⁴ “Shin nabiya Daaneel odeedda bashshaa tunatethay eqqanaw bessen-nasan eqqishshin hintte be7iyaa wode, hewe waagiyaawentto, nab-babiyaawe akeeko; Yihudaa gadiyaan he wode de7iyaawanttu deriyaakko betino. ¹⁵ Golliyaa huuphiyan de7iyaa uraykka ittibaa akkanaw duge wod-hdhiide, bare soy geloppo. ¹⁶ Gaden de7iyaawekka bare mayuwaa akkanaw guyye sammoppo. ¹⁷ He wode shahaara maccawanttoonni dhanthiyaa maccawanttoo aayyeero. ¹⁸ Shin hawe ubbay haniyaa wodii balguwaa gidenna mala, Xoossaa woossite; ¹⁹ ayissi gooppe, Xoossay sa7aa koyro medhdheeddawaappe doommiide, ha77i gakkanaw, ubbakka de7ibeenna metuu, qassi hawaappe sinthawukka ubba de7enna metuu asaa bolla he wode de7ana. ²⁰ Goday he gallassatuwaa payduwaa guuthiyaawe baawentto, asaa gideedda ooninne attenna; shin I bare dooreedda asatuwaa diraw, he gallassatuwaa payduwaa guutheedda.

²¹ “He wode ooninne hinttentta, ‘Be7ite; Kiristtoosi hawaan de7ee’ woy, ‘Be7ite; Kiristtoosi hawaan de7ee’ yaagoooppe, hewaa ammanoppite. ²² Ayissi gooppe, worddanchcha Kiristtoosatunne worddo nabatuu dend-diide barenttoo danddayettooppe, haray atto Xoossay dooreeddawanttakka balethanaw malaataanne maalalissiyaabaa bessana. ²³ Shin hintte naaget-tite; taani hinttenttoo ubbabaa kasetaade odaaddi.

Kiristtoosa Laa7entho Yuussaa
(*Mat 24:29-31; Luq 21:25-28*)

²⁴ “Shin he wode he waayyiyaappe guyyiyan, away dhumaana;

agenay poo7iyaawaa aggana;

²⁵ xoolinttatuu saluwaappe kunddana;

qassi saluwan de7iyaa wolqqatuukka qaaxettana.

²⁶ He wode taani, Asaa Na7ay, wolqqaama wolqqaannanne bonchchuwaanna shaariyaa gidonna yiishshin, untunttu be7ana. ²⁷ He wode taani kiitanchchatuwaa sa7aa oyduu bagga kiittana; sa7aa gaxaappe saluwaa gaxaa gakkanaw, Xoossay dooreedda asaa shiishshana.

Wodiyaa Wurssethay Gakkeeddawaa Malaataa Bessiyaa Balasiyaa Mithatto
(*Mat 24:32-35; Luq 21:29-33*)

²⁸ “Leemisuwaa balasatto giyaa mithattippe tamarite; balasatta aaciya wodenne izi haythay haytiyaa wode, bonii mateeddawaa hintte eriifa. ²⁹ Hawaadanka hintte he ubbabay haniyaawaa be7iyaa wode, I * matatiide penggiyaa shiiqueeddawaa † erite. ³⁰ Taani hinttenttoo tumuwaa

oday; ha ubbabay hanana gakkanaw, ha wodiyaaw yeletay hayqqidiggenna. ³¹ Saluunne sa7ay aadhdhana; shin ta qaalay ubbakka aadhdhenna.

Wurssetha Gallassanne Saatiyaa Ooninne Erenna
(Mat 24:36-44)

³² “Shin he gallassanne he saatiyaa Aawuwaa xalalaappe attin, haray atto saluwan de7iyaa kiitanchchatuwaa gidina, woy taana Na7aa gidinakka ooninne eriyaabay baawa. ³³ He wodii awude gidanentto, hintte erenna diraw, naagettite; minnite; Xoossaa woossite. ³⁴ Ta yuussay bare golliya aggide, ogiyaa biyaa bitaniyaa mala; bitani bare qoomatuwassi huuphiyaan huuphiyaan oosuwaa immiide, untuntta bare oosuwaassi kaappo ootheedda; qassi kariyaa naagiyaawekka minniide naagana mala azaeedda.

³⁵ “Hewaa diraw, minnite; ayissi gooppe, golliyaawu omarssa gidina, woy qamma bilahe gidina, woy kuttuu waassiyaa wode gidina, woy guura wontumaathaana gidina awude yaanentto, hintte erikkita. ³⁶ Hinttenttu akeekennaan I yooppe, hinttentta gemi77isheeddawantta demmenna mala minnite. ³⁷ Taani hinttenttoo odiyaawaa asaa ubbaw oday; minnite.”

14

Kiristoosa Bolla Maqqetteeddino
(Mat 26:1-5; Luq 22:1-2; Yoh 11:45-53)

¹ Paasigaa Baalaa giyaawaa bonchchiya gallassayenne Caalibeenna ukithaa muussaa bonchchiya baalaa gallassay gakkanaw laa77u gallassay atteedda; qeesatuwaa kaappatuunne higgiiyaa tamarssiyaawanttu asay erennaan Yesuusa oyqqiide wodhana ogiyaa koyyiino. ² “Asay walassaa kessenna mala, Paasigaa bonchchiya gallassi hewaa oothokko” yaageeddino.

Yesuusa Shittuwaa Okkeedda Mishiratto
(Mat 26:6-13; Yoh 12:1-8)

³ Yesuusi Biitaaniyaa gadiyan oolluwaa harggiyaa Simoona soyin gumaa maanaw utteedda wode, itti mishiratta bilqqaasiyaa kumeedda narddoosa giyaa darii al77o shittuwaa * akkaade yaaddu; he bilqqaasiyaa menthaade shittuwaa Yesuusa huuphiyan tigaaddu. ⁴⁻⁵ Hewaan de7iyaa asaappe ittu ittu hanqqettiide, “Ha shittuwaa coo ayaw bayizzay? Ha shittuwaa heezzu xeetu biraa santimiyaan † zali77iide, miishshaa hiyyeesaw immanaw danddayettee” yaagiide barenttu giddon haasayiino; yaatiide he mishiratto darissi hanqqetteeddino.

⁶ Shin Yesuusi hawaadan yaageedda; “Ha mishiratto aynne gooppite; izo ayissi metoothiitee? Iza taw lo77obaa oothaaddu. ⁷ Hiyyeesatuu ubba wode hinttenttunna de7iino; hintte koyyeedda wode awudenne untuntta maaddanaw danddayiita; shin taani ubba wode hinttentunna de7ikke.

⁸ Iza barew danddayetteeddawaa oothaaddu; qassi ta asatethay moogetanaappe kasetaade moogoo giigissanaw shittuwaa okkaaddu. ⁹ Taani hinttenttoo tumuwaa oday; sa7aa ubbaan wonggalaa mishiraachchuwaa odiyaasan haqaninneekka, asay izo qoppaana mala, ha iza ootheeddawe odettana” yaageedda.

Yihudaa Asqoroootu Yesuusa Aathiide Immanaw Zoretaa Eeno Geedda
(Mat 26:14-16; Luq 22:3-6)

14:1 Kes 12:1-27 * **14:3** darii al77o shittuwaa: Guussay loythi sawiyaawaa guussaa. † **14:4-5** biraa santimiyaaw: 6:37 xeellite. **14:7** Zar 15:11

¹⁰ Tammanne laa77u Yesuusa kaalliyawantuppe ittuu Yihudaa Asqqo-rootu † giyaawe, Yesuusa qeesatuwaa kaappatuwaassi aathiide immanaw untuntukko beedda. ¹¹ Unttuntu hewaa siseedda wode nashettiide, “Nuuni new miishshaa immana” yaageeddino; Yihudaa Asqqorootu Yesuusa aathiide immanaw injjetiyaa wodiyaa wochchee.

Yesuusi Barena Kaalliyawantunna Paasigaa Quumaa Meedda
(Mat 26:17-25; Luq 22:7-14,21-23; Yoh 13:21-30)

¹² Caalibeenna ukithaa miyaa baalaa gallassaa bonchchiya koyro gallassi, Paasigaa qumaa maanaw dorssaa shukkiyaa wode, Yesuusa kaalliyawanttu A, “Paasigaa bonchchiya gallassi neeni maana qumaa nuuni haqa biide giigissanee?” yaagiide oochcheeddino.

¹³ Yesuusi barena kaalliyawantuppe laa77atuwaa hawaadan yaagiide kiiteedda; “Katamaa biite; hintte biishshin, otuwan haathaa tookkeedda itti bitani hinttentunna gaketanawaa; A kaallite. ¹⁴ I biide geliyaa goliyaawuwaa, Tamaarissiyaawe neena, “Taani taana kaalliyawantunna Paasigaa qumaa maanaw ta imathaa kifili haqanee?” yaagee’ yaagite. ¹⁵ Goliyaawuu hinttentta pooqiyaa bollan de7iyaa giigi utteedda aako kifiliyaa bessana; hewaan nuussi giigissite” yaageedda.

¹⁶ He laa77u Yesuusa kaalliyawanttu kesiide, katamaa beeddino; Yesuusi barenttoo odeeddawaadanka ubbabaa demmiide, Paasigaa qumaa giigsseeddino.

¹⁷ Sa7ay omarssiyaa wode Yesuusi tammanne laa77u barena kaalliyawantunna yaa beedda. ¹⁸ Unttuntu uttiide samppaappe qumaa miishshin, Yesuusi untuntta, “Taani hinttenttoo tumuwaa oday; hinttentuppe ittu taananna miyaawe, taana aathiide immanawaa” yaageedda.

¹⁹ A kaalliyawanttu loythi sissetina, huuphiyan huuphiyan A, “Tumu taaneeshsha?” giyaawaa doommeeddino.

²⁰ Yesuusi zaariide, “I ha hinttenttu tammanne laa77atuwaappe ittuwaa; I taananna ittippe tushanaw bare daabbuwaa shaataan yeddiyaawaa. ²¹ Taani, Asaa Na7ay, Xoossaa maxaafay hayqqana geeddawaadan hayqqana; shin taana, Asaa Na7aa, aathiide immiyaa uraw ayyeero; he uray yelettennaan atteeddentto, aw lo77a shin” yaageedda.

Godaa Kawuwaa Akkiyaa Wogaa

(Mat 26:26-30; Luq 22:14-20; 1Qo 11:23-25)

²² Unttuntu miishshin, Yesuusi daabbuwaa akkiide, Xoossaa galateedda; he daabbuwaa menthiide, barena kaalliyawanttoo immiide, “Heyte; hawe ta ashuwaa” yaageedda.

²³ Xuu7aa akkiide, Xoossaa galatiide, untunttoo immeedda; ubbay he xuu7aappe usheeddino. ²⁴ Yesuusi, “Hawe ooratha caaquwaan § cora asaa diraw gukkiyaa ta suuthaa. ²⁵ Taani hinttenttoo tumuwaa oday; taani Xoossaa kawutethaan ooratha woyiniyaa eessaa ushana gallassay gakkanaw, laa7enthuwaa ha woyiniyaa eessaa ubbakka ushikke” yaageedda.

²⁶ Mazimuriyaa yexxeeddawaappe guyyiyan, Debre Zayte Deriyaa beeddino.

† 14:10 Yihudaa Asqqorootu: 3:19 xeellite. 14:18 Maz 41:9 § 14:24 ooratha caaquwaa: Xoossay bare asaasi Yesuusa hayquwaa bagganna qaalaa geleedda ooratha qaalaa caaquwaa. Hewenneekka A gakkiiyaa xuu7aa, I bare suuthaa gussiiide aathi immeedda A de7uwaa. Hewenneekka, nu eca asatethay ubbay laamettina, ooraxxeedda Xoossaa higgii nu wozanaani xaafetteeddawaa odee.

14:24 Kes 24:8; Erm 31:31-34

Phexiroosi Kaddanawaa Yesuusi Kasetiide Odeedda
(Mat 26:31-35; Luq 22:31-34; Yoh 13:36-38)

- ²⁷ Yesuusi barena kaalliyaawanttoo,
“Hinttenttu ubbay taana yeggiide woxxanita; ayissi gooppe,
Xoossaa Maxaafay, ‘Xoossay dorssaa heemmiyaawaa wodhana;
hewaappe guyyiyan dorssay ubbay laalettana gee’
yaageedda. ²⁸ Shin taani hayquwaappe dendeeddawaappe guyyiyan,
hinttenttuppe kasetaade Galiilaa baana” yaageedda.
- ²⁹ Phexiroosi zaariide, “Unttuntu ubbatuu neena yeggiide booppekka,
taani neena mulekka yeggikke” yaageedda.
- ³⁰ Yesuusi Phexiroosa, “Taani new tumuwaa oday; hachche gamma
kuttuu laa7ethuwaa waassanaappe kase, neen taana heezzu gede kad-
danaassa” yaageedda.
- ³¹ Shin Phexiroosi kasewaappekka minissiide, “Taani haray atto,
neenanna ittippe hayqqinttokka, neena mulekka kaddikke” yaageedda.
Qassi haratuu ubbatuukka hewaadan geeddino.

Yesuusi Geetesemaaniyaan Woosseedda
(Mat 26:36-46; Luq 22:39-46)

- ³² Geetesemaane giyaa sa7aa beeddino; Yesuusi barena kaalliyaawantta
“Taani Xoossaa woossanaassi, hinttenttu hawaan uttiishshite” yaageedda.
- ³³ Yesuusi Phexiroosa, Yayiqoobanne Yohaannisa barenanna afeedda;
darii kayyotteeddanne metooteedda. ³⁴ Qassi untuntta, “Taani hayqqana
gakkanawukka kayyottay; hawaan takkishshite; gemi77ishoppite”
yaageedda.
- ³⁵ Guuthaa sinthakko shiiqiide, sa7aan guufanniide, danddayettiyaawaa
gidoope, he wodii bappere aadhdhana mala, Xoossaa woosseedda.
- ³⁶ Qassikka, “Abbabbo, * ta Aabboo, ubbay new danddayettee; ha xuu7aa
taappe digga; shin ne sheniyaadan hanoppe attin, ta sheniyaadan hanoppo”
yaageedda.
- ³⁷ Yesuusi barena kaalliyaawanttukko simmi yiide,
gemi77isheeddawantta demmiide Phexiroosa, “Simoonaa,
gemi77ishaaddii? Neen itti saententtonne naaganaw danddayabeykkii?”
- ³⁸ Paaciyaan hintte gelenna mala, naagettitenne Xoossaa woossite;
ayyaanay giigi utteedda; shin ashuu daaburanchcha” yaageedda.
- ³⁹ Qassikka biide kasewaadanka Xoossaa woosseedda. ⁴⁰ A kaal-
liyaawanttukko guyye simmiide I yiyaa wode, gemi77isheeddawantta dem-
meedda; untunttu ayfiyaa gemi77ishuu goozzi wotheedda diraw, aw ayaa
haasayiionttokka eribeykkino.
- ⁴¹ Heezzenhuwaa untunttukko yiide, “Ha77i gakkanawukka
gemi77ishiiteenne shemppiitee? Gidana; wodii gakteedda; be7ite, taana,
Asaa Na7aa, nagaranchcha asatuwaa kushiyaan aathiide immiyaa wodii
gakteedda. ⁴² Denddina boytte; be7ite, taana aathiide immiyaawe haweku
gakteedda” yaageedda.

Yesuusi Bare Morkketuwaa Kushiyay Oyqetteedda
(Mat 26:47-56; Luq 22:47-53; Yoh 18:3-12)

- ⁴³ Yesuusi hewaa biro haasayishshin, tammanne laa77u A kaalliyaawant-
tuppe ittuu, Yihudaa Asqqorootu, ellekka gakkii wodhdheedda; qassi
geesatuwaa kaappatuu higgiiyaa tamarissiyaawanttunne cimatuu kiiftina,
mashshaanne xam77aa oyqqeedda cora asay aananna ittippe yeedda.

⁴⁴ Yesuusa aathi immiyaawe he cora asaw, “Taani yeriyaawe A; A oyqqiide loythi naagiide, afite” yaagiide mallaa odi wotheedda.

⁴⁵ Yihudaa Asqqorootu gakkosaannakka Yesuusakko shiiqiide, “Tamaaris-siyaawoo” yaagiide Yesuusa yeri akkeedda. ⁴⁶ He cora asay Yesuusa minissi oyqqeedda. ⁴⁷ Shin matan eqqeeddawantuppe ittuu bare cubiyaa shod-dinne qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa qoomaa shociide, A haythaa qanxxi oleedda.

⁴⁸ Yesuusi zaariide, he shiiqeedda cora asaa, “Taana bonqqanchcha kessi-ide, bonqqanchchaa oyqqiyaawaadan oyqqanaw cubiyaanne xam77aa oyqqiide yeedditee? ⁴⁹ Taani Geeshsha Golliyan tamarissaadde, gallassan gallassan hintenttunna de7iyaa wode taana oyqqibeykkita; shin Xoossaa Maxaafatuu geeddawe polettanaw bessee” yaageedda.

⁵⁰ Yesuusa kaalliyaawanttu ubbatuu A yeggiide bii aggeeddino.

⁵¹ Naxalaa xalalaa mayyeedda itti yalaga bitani Yesuusa kaalliyaawaa asay oyqqeedda. ⁵² Shin he bitani naxalaa oliide, kallo xiira woxxeedda.

Yesuusa Pirddiyaa Shanggatuwaakko Afeeddino

(Mat 26:57-68; Luq 22:54-55,63-71; Yoh 18:13-14,19-24)

⁵³ Asay Yesuusa qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa soy, qeesatuwaa kaappatuwaa ubbatuu, cimatuunne higgiiyaa tamarssiyaawanttu shiiqeeddasaa afeeddino. ⁵⁴ Phexiroosi qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa dirssaa gidduwaa gakkanaassi haakuwaan A kaalleedda; yaani naagiyaawaanna tamaa kashiidde, utti aggeedda.

⁵⁵ Qeesatuwaa kaappatuunne hewaan shiiqeedda asay ubbay Yesuusa wodhanaw A bolla markkaa koyyeeddino; shin aynne demmibeykkino.

⁵⁶ Ayissi gooppe, cora asatuu A bollan wordduwaa markkatteeddino; shin untunttu markkatethay itti mala gidenna.

⁵⁷⁻⁵⁸ Itti itti asatuu denddi eqqiide Yesuusa bolla, “I, ‘Taani asay ke-exxeedda ha Geeshsha Golliyaa kolaade, asay keexxibeenna hara Geeshsha Golliyaa heezzu gallassaa gidдон keexxana’ giishshin, nuuni siseeddo” yaagiide wordduwaa markkatteeddino. ⁵⁹ Shin haray atto untunttu markkatethay hewaan itti mala gidibeenna.

⁶⁰ Qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuu asaa ubbaa sinthan denddi eqqiide Yesuusa, “Hawanttu neena mootiyaa mootoo new zaariyaabay baawee?” yaagiide oochcheedda. ⁶¹ Shin Yesuusi co77u giide, aynne zaaribeenna; qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuu A, “Anjjettedda Xoossaa Na7ay Kirist-toosi neenee?” yaagiide laa7enthuwaa oochcheedda.

⁶² Yesuusi zaariide, “E, taana; hintte taana, Asaa Na7aa, wolqqaama Xoos-saappe ushechcha bagganna uttide 7ishshinanne saluwaa shaariyaanna yishshin be7ana” yaageedda.

⁶³ Qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuu bare mayuwaa peedhi oliide, “Nuuna hawaappe sinthan ayissi hara markkaa koshshii? ⁶⁴ Hinttenttu A boriyaa siseedita; hintte qofay ayee?” yaageedda; untunttu ubbay, “I hayqqana bessee” yaagiide A bolla pirddeeddino.

⁶⁵ Untuntuppe ittu ittu A bolla cushethaa doommeeddino; A ayfiyaa kammi dechchiide, “Neena dechcheeddawe oone? Ane timbbitiyaa oda!” yaageeddino; qassi naagiyaawanttukka A qinxalliyyaa baqqiidde afeed-dino.

Phexiroosi Yesuusa Kaddeedda

(Mat 26:69-75; Luq 22:56-62; Yoh 18:15-18,25-27)

⁶⁶ Phexiroosi dirssaa gidдон hirkkinna de7ishshin, qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa macca ashikkaratuwaappe itinna yaaddu.

⁶⁷ Phexiroosi tamaa kashiyaawaa be7aade, cadda xeellaade, “Neenikka Naazireetiyyaa Yesuusanna ittippe de7aa” yaagaaddu.

⁶⁸ Shin Phexiroosi, “Neeni giyaawe ayentto taani erikke; taw akeeketenna” yaagiide kaddeedda; yaatiide dirssaa penggiyaakko keseedda; kutuukka waasseedda. †

⁶⁹ He ashikkaratta Phexiroosa be7aade, A matan eqqeedda asatuwaa, “Ha bitaniikka untuntunna de7ee” gaade gujjaade oduwaa doommaaddu.

⁷⁰ Shin Phexiroosi qassikka kaddeedda.

Guuthaa gami77ishshin, matan eqqeedda asatuu laa7enthuwaa Phexiroosa, “Neeni tuma untuntunna ittippe de7aa; ayissi gooppe, neeni Galiilaa gadiyaa asaa” yaageeddino.

⁷¹ Shin Phexiroosi, “Taani hewaa hintte giyaa bitaniyaa erikke!” yaagiide barena sheqaanne caaquwaa doommeedda.

⁷² Elekka kuttuu laa7ethuwaa waassii aggeedda; Phexiroos barena Yesuusi, “Neeni kuttuu laa7ethuwaa waassanaappe kase heezzu gede taana kaddanaassa” geeddawaa hassayiide, darii yeekkeedda.

15

Yesuusa Philaaxoosakko Afeeddino

(Mat 27:1-2,11-14; Luq 23:1-5; Yoh 18:28-38)

¹ Wontta guuran ellekka qeesatuwaa kaappatuu cimatuwaannanee Muse higgiiyaa tamaarissiyaawaantunna hewaan shiiqeedda Ayihuda shanggatuwaa ubbaanna maqqettiide, Yesuusa qachchi afiide, Philaaxoosaw aathiide immeeddino.

² Philaaxoosi A, “Neeni Ayihudatuwaa kaatee?” yaagiide oochcheedda.

Yesuusi zaariide A, “Ne giyaawaadana” yaageedda.

³ Qeesatuwaa kaappatuu Yesuusa daroban mooteeddino. ⁴ Philaaxoosi shirettiide Yesuusa, “New zaariyaabay baawee? Untunttu ne bolla woyisa mootuwaa ahintto be7ikkii?” yaagiide oochcheedda.

⁵ Shin Yesuusi harabaa zaarennaan ixxina, Philaaxoosi maalaletteedda.

Yesuusa Bolla Hayquwaa Pirddeeddino

(Mat 27:15-26; Luq 23:13-25; Yoh 18:39-40; 19:1-16)

⁶ Philaaxoosaw Paasigaa Baalaa bonchchiya gallasaan asay koyyiyaa itti uraa qashuwaappe billiyaa wogay de7ee. ⁷ He wode itti Barbbbaana giyaa bitani walassaa kessiide shemppuwaa wodheedda asatuwaanna ittippe qasho golliyaa de7ee. ⁸ Shiiqeedda cora asay Philaaxoosi kase erettowaadanka barenttoo maarotaa oothana mala, A oochcheeddino. ⁹ Philaaxoosi asaa zaariide, “Taani hinttenttoo Ayihudatuwaa kaatiyaa billiyaawaa koyyiitee?” yaagiide oochcheedda. ¹⁰ Ayissi gooppe, qeesatuwaa kaappatuu Yesuusa qanaatiide aathi immeeddawaa Philaaxoosi ereedda.

¹¹ Shin qeesatuwaa kaappatuu Yesuusa kotaa Barbbbaana billanaadan, he shiiqeedda asay Philaaxoosa woossana mala, asaa maqqeeddino.

¹² Philaaxoosi laa7enthuwaa zaariide, “Yaatina, ha Ayihuda kaatiyaa hinttenttu giyaawaa wootoo?” yaageedda.

¹³ Asay Philaaxoosaw zari zari barenttu kooshshaa dhoqqu oothiide, “A kaqqa” yaageeddino.

¹⁴ Philaaxoosi asaa, “Ayissi? I ay iitabaa ootheeddee?” yaageedda.

† 14:68 kuttuukka waasseedda: Ha qaalay beni billetteedda itti itti bilethaani baawa.

Shin asay kasewaappekka bare kooshshaa dhoqqu oothiide, “A kaqqa” yaageeddino.

¹⁵ Philaaxoosi asaa nashechchanaw koyyiide, Barbaana asaw billeedda; yaatiide lissuwan Yesuusa wottaaddaratuwaan shocissiide, kaqqana mala untunttoo aathi immeedda.

Wottaaddaratuw Yesuusa Qilllicceeddino
(*Mat 27:27-31; Yoh 19:2-3*)

¹⁶ Hewaappe guyyiyan, wottaaddaratuw Yesuusa gadiyaa mooddiyaawaa gibbiyaa afiide, hara wottaaddaratuwaa ubbaa ittippe xeeseeddino. ¹⁷ Qassi zo7o mayuwaa A mayizzeeddino; agunthaa akililiyaa giigissiide, A huuphiyan wotheeddino. ¹⁸ Hewaappe guyyiyan A, “Ayihudatuwaa kaatew, sarotay new gido” yaagi sarotiide, A qillliccuwaa doommeeddino. ¹⁹ Yesuusa huuphiyaa maqqa xam77aan shoceeddino; qassi A bollan cuchcheeddino; gulbbatiide aw goyinneeddino. ²⁰ A bolla qilllicceeddawaappe guyyiyan, zo7o mayuwaa aappe qaari akkiide, A mayuwaa A mayizzeeddino; yaatiide masqqaliyaa bollan misimaariyan dhishiide, A kaqqanaw afeeddino.

Yesuusa Kaqqeeddino
(*Mat 27:32-44; Luq 23:26-43; Yoh 19:17-27*)

²¹ Unttuntu biide, Iskkinddiranne Rufoosa yeleedda aawuwaa, itti Simoonaa giyaa Qereena gadiyaa asay, gaxaappe katamaa yiyaawaanna gakettiide, Yesuusa masqqaliyaa wolqqaan toosseeddino. ²² Yaatiide Golgootaa geetettiyaasaa Yesuusa afeeddino. “Golgootaa” giyaawe “Huuphiyaa Gosiyaasaa” * giyaawaa. ²³ Kawaraa giyaa dhali walaketteedda woyiniyaa eessaa Yesuusaw ushanaw immeeddino; shin I ushennaan ixceedda. ²⁴ Unttuntu A kaqqeeddino; qassi oona oona gakkanentto er-anaw A mayuwaa shaakkiide, saamaa yeggeeddino.

²⁵ Unttuntu A kaqqiyaa wode, wontaappe heezzu saate. ²⁶ “Ayihudatuwaa kaatiyaa” yaagi A mootiyaa xaafuu xaafeetti utteedda. ²⁷ Yesuusanna laa77u kayisatuwaa ittuwaa aappe ushechcha bagganna, qassi ittuwaa aappe haddirssa bagganna masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishiide kaqqeeddino. ²⁸ Xoossaa Maxaafay, “Titabaa ootheedda asatuwaanna I paydetteedda” yaagiyaawe poletteedda.

²⁹ Ogiyaanna aadhdiyaa asay Yesuusa kadhiide, barenttu huuphiyaa qaathiide boreeddino; “Simmi, Geeshsha Golliyaa kolaade heezzu gallas-saa gidдон keexxiyaawoo, ³⁰ ane masqqaliyaa bollappe wodhdhaade, ne huuphiyaa ashsha” yaageeddino.

³¹ Hawaadanka qeesatuwaa kaappatuw Muse higgiiyaa tamaris-siyaawaantunna ittippe Yesuusa bolla, “Hara asatuwaa ashsheedda; shin barena ashshanaw danddayenna; ³² nuuni be7iide ammanana mala, Kiristtoosi Israa7eeliyaa kaatii, ane masqqaliyaa bollappe ha77i wodhdho” giide qilllicceeddino. Qassi haray atto, aananna masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishettiide kaqqeeddawantukka A bolla qilllicceeddino.

Yesuusa Hayquwabaa
(*Mat 27:45-56; Luq 23:44-49; Yoh 19:28-30*)

15:21 Rom 16:13 * **15:22** “Huuphiyaa Gosiyaasaa” geetettiyaawe, asaa huuphiyaa malatiyaa shuchchay hewaan de7iyaa diraw, huuphiyaa gosiyaasaa geetetteedda. **15:24** Maz 22:18 **15:28** Isa 53:12 **15:29** Maz 22:7; 109:25; Mar 14:58; Yoh 2:19

³³ Usuppun saatiyaappe doommiide, udduppu saatiyaa gakkanaw, gadiyaa ubbay dhumeedda. ³⁴ Udduppu saatiyaan Yesuusi bare qaalaa dhoqqu oothiide, “Elohee, Elohee, laamaa sabaqitaanii?” † yaageedda. Hewaa giyaawe, “Ta Xoossaw, ta Xoossaw, taana ayissi aggaaddii?” giyaawaa.

³⁵ Hewaan eqqeedda asaappe ittu ittu hewaa sisiide, “Be7ite; Eelaasa xeesee” yaageedda. ³⁶ He asaappe ittu woxxi yiide, zanzaa malatiyaawaan caala woyiniyaa eessaa kuntheedda; hewaa maqqaa gatimaa xeeraan wothiide, “De7ishshite ane; Eelaas masqqaliyaappe A wothanaw yaanenttonne ane be7oytte” yaagiidde Yesuusa doonaakko ushshanaw shishsheedda.

³⁷ Yesuusi qaalaa dhoqqu oothi waassiide, hayqqi aggeedda.

³⁸ Geeshsha Golliyan qashetteedda gaariduu qommoppe duge gakkanaw, laa77u kesiide pooshetti wodhdheedda. ³⁹ Masqqaliyaappe sintha bagganna hewaan eqqeedda itti xeetuwwa Kaappuu, hewaa keenaa Yesuusi waassiide hayqqeeddawaa be7eedda wode, “Ha bitani tumu Xoossaa Na7aa” yaageedda.

⁴⁰ Hewaan haakuwaan eqqiide xeelliyaa amareedda maccawanttu de7iino; untunttu gidдон Magdala giyaa katamaappe yeedda Mayraama, tefaa Yayiqoobanne Yoosa daaya Mayraamanne Salooma de7iino. ⁴¹ He macca asafuu Yesuusi Galiilaan de7iyaa wode, A kaalleeddawanttanne A maaddeeddawantta; qassi Yesuusanna ittippe Yeerusalaame beedda hara cora macca asafuu hewaan de7iino.

Yesuusa Mooguwaabaa

(Mat 27:57-61; Luq 23:50-56; Yoh 19:38-42)

⁴²⁻⁴³ Sa7ay omarsheedda wode, hewaan shiiqeedda asaan bonchcheteedda itti Yooseefa giyaa bitani, Xoossaa kawutethay yaanawaa naagi utteeddawe, Armmaatiyaasa giyaa katamaa asay yeedda; he gallassay wonttetha Sambbatay giigettiyya gallassaa gideedda diraw, Yooseefo xaliide Philaaxoosakko biide, Yesuusa anhaa akkanaw woosseedda. ⁴⁴ Philaaxoosi, Yesuusi man77iyankka hayqqidiggeeddawaa siseedda wode maalaletteedda; xeetuwwa kaappuwaa xeessiide, “I hayqqoodeppe gami77eeddee?” yaagiidde oochcheedda. ⁴⁵ Philaaxoosi Yesuusi hayqqeeddawaa xeetuwwa kaappuwaappe sisiide, A anhaa Yooseefo akkanaadan udeedda. ⁴⁶ Yooseefo mooguwwa mayuwwa shammeedda; Yesuusa anhaa masqqaliyaappe wothi mayuwan xaaxiide, shuchchaa wooccedda asaa moogiyaa gonggoluwaa gidдон A anhaa wotheedda; qassi he gonggoluwaa doonaan wolqqaama shuchchaa gondorssiide wotheedda. ⁴⁷ Magdala katamaappe yeedda Mayraamanne Yoosa daaya Mayraama Yesuusa anhaa untunttu haqan wothintto be7iino.

16

Yesuusi Hayquwaappe Denddeedda

(Mat 28:1-8; Luq 24:1-12; Yoh 20:1-10)

¹ Sambbatay aadhdheeddawaappe guyyiyan, Magdala katamaappe yeedda Mayraama, Yayiqooba daaya Mayraamanne Salooma biide, Yesuusa anhaa okkanaw shittuwaa shammeeddino. ² Woggaa gallassi wonttumaatha daro guuran xalqqii kesishshin, he gonggoluwaa beeddino.

† 15:34 “Elohee ... laamaa sabaqitaani”: Ha qaalatuu Yesuusi ha alamiyaan ashuwwa mayyiide simerettiyya wode haasayettiyya Aramaayike geetettiyya qaalaan haaseyettowaa. 15:34 Maz 22:1

15:36 Maz 69:21 15:38 Kes 26:31-36

³ Unttuntu barenttu gidдон ittu ittuwaanna, “Gonggoluwaa doonaappe nuussi shuchchaa oone gondдорssiide digganaweeshsha?” yaagiide haasayiino.

⁴ Unttuntu xeeliyaa wode, he daro wolqqaama shuchchaa gondдорssiidegidgeeddawaa be7eeddino. ⁵ Yesuusi moogetteedda gonggoluwaa gidдо geliyaa wode, itti wodalla bitani bootha mayuwaa mayyiide, ushechcha bagganna utteeddawaa be7iide dagammeeddino.

⁶ Shin I unttunta, “Dagammoppite. Masqqaliyaa bolla kaqetteedda Naazireetiyyaa Yesuusa hinttentu koyyiyaawaa eray. I hawaan baawa; denddidigeedda. Unttuntu A wotheeddasaa hawaa be7ite. ⁷ Shin biide Yesuusi barena kaalliyaa wanttoonне Phexiroosaw, ‘Yesuusi hinttentuppe kasetiide Galiilaa bee; I hinttentoo odeeddawaadanka hinttentu A yaani be7ana’ yaagiide hawaa odite” yaageedda.

⁸ Macca asatuu yashshaan kokkoriidde, Yesuusi moogetteedda gonggoluwaaappe kesiide baqati ageeddino; qassi unttuntu yayyeedda diraw, asaw hewaa oossinne aynne odibeykkino.

Macca asatuu biide, barenttoo odetteeddabaa ubbaa Phexiroosawunne aananna de7iyaawantoo qanthaan odeeddino; hewaappe guyyiyan, Yesuusi bare huuphew barena kaalliyaa wanttu bolla, medhinaw ashshiyaa laamettenna geeshsha mishiraachchuwaa qaalaa, away mokkiyaasaaappe wulliyaaasaa gakkanaw kiitteedda.

Yesuusi Magdala Mayraamiw Beetteedda

(Mat 28:9-10; Yoh 20:11-18)

⁹ Yesuusi hayquwaappe denddeeddawaappe guyyiyan, Woggaa gallassi guura, laappu iita ayyaanatuwaa kesseedda Magdala katamaappe yeedda Mayraamiw kasetiide beetteedda. ¹⁰ Iza baade kase aananna de7iyaawantoo, qarettiiddinne yeekkiidde utteeddawantoo odaaddu; ¹¹ shin Yesuusi paxa de7iyaawaanne iziw beetteeddawaa unttuntu siseedda wode, Izi oduwaa tuma gibeykkino.

Yesuusi Laa77u Barena Kaalliyaa wanttussi Beetteedda

(Luq 24:13-35)

¹² Hewaappe guyyiyan, unttuntuppe laa77atuu katamaappe kesiide biishshin, ogiyaan Yesuusi koyrowaappe dummatiide, unttunttoo beetteedda. ¹³ Unttuntu guyye simmiide, haratuwassii odeeddino; shin hewanttu unttuntu oduwaa tuma gibeykkino.

Yesuusi Tammanne Itti Barena Kaalliyaa wanttussi Beetteedda

(Mat 28:16-20; Luq 24:36-49; Yoh 20:19-23; Kit 1:6-8)

¹⁴ Guyyeppe tammanne itti Yesuusa kaalliyaa wanttu qumaa miishshin, Yesuusi untunttoo beetteedda. Unttunttoo ammanuu baynna diraw, I unttunta seereedda; qassi hayquwaappe I denddeeddawaa be7eeddawanttu untunttoo odina, unttuntu ammanennaan ixseedda dirawunne odina sisennawantta giddiyaa diraw, I unttunta seereedda.

¹⁵ I unttunta hawaadan yaageedda; “Alamiyaa ubbaa biide, asaa ubbaw wonggalaa mishiraachchuwaa qaalaa odite. ¹⁶ Ammanowenne xammaqettowe attana; shin ammanennawaa bolla Xoossay pirddana. ¹⁷ Taanan ammaniyaawanttu ha malaatatuwaa oothanawantta: unttuntu ta sunthan iita ayyaanatuwaa kessanawantta; qassi unttuntu dumma dumma oratha qaalaan haasayanawantta. ¹⁸ Unttuntu shooshshaa oygqoopekka, woy ayaanne wodhiyaa marzziyaa ushinttokka unttunta qohenna. Qassi unttuntu barenttu kushiyaa hargganchchatuwaa bolla wothana; he hargganchchatu paxana” yaageedda.

Yesuusi Saluwaa Pude Keseedda
(Luq 24:50-53; Kit 1:9-11)

¹⁹ Godaa Yesuusi barena kaalliyawantunna haasayeddawaappe guyyiyan, Xoossay A pude saluwaa afina, Xoossaappe ushechcha bagganna utteedda. ²⁰ A kaalliyawanttu biide, ubbasan wongalaa mishiraachchuwaa odeeddino. Godaykka untuntunna ittippe oothee; untuntu odiyaa qaalaykka tuma gideeddawaa untunttu oothiyaa malaatuwaan erisseedda.*

* **16:20** Itti itti beni Geeshsha Maxaafatuwan ha paydatuu baawa.

Luuqaasi Xaafeedda Mishiraachchuwaa Qaalaa Geluwaa

Luuqaasi xaafeedda mishiraachchuu, Yesuusa koyro yaanawaa yaagetti nabatuwaan aabay odetteeddawaa, daro wodiyaappe naagetteedda hi-dootaw huuphe gideeddawe, Israa7eeliyaa asay naagiidde de7iyaa Xoos-saani Oketteeddawe, asaa zerethaa ubbaa ashshiyaawaa gidiyaawaa qonccissee. Yesuusi Xoossaa Aawuwaappe hiyyeesatoo mishiraachchuwaa qaalaa odanaw kiitetteeddawaa gidiyaawaanne ha Mishiraachchuwaa Qaalay asaassi de7iyaa dumma dumma metuwaa qaariyaa wolqqaay oyyqgeeddawaa gidiyaawaa Luuqaasi odee. Luuqaasa Mishiraachchuwaa Qaalaa gidдон, Yesuusa yuussaabaa odiyaa koyro shemppatuwaaninne qassikka Yesuusi saluwaa pude keseeddawaa odiyaa wursethaa shemp-patuwaan loythiide, odetteeddawe nashechchaabaa. Yesuusi saluwaa ke-seeddawaappe guyyiyan ammanuwaabay waani dicceeddantonne waani aakkeeddento odiyaa taarikiyaa ha maxaafaa xaafeedda bitani Yesuusi Kiitteeddawanttu Oosuwaa maxaafaan odeedda.

Kiitanchchatuwaa yethaabay, Yesuusi yeletteedda wode wudiyaa heem-miyaawanttu biide be7eeddawaa odiyaa taarikii, Yesuusi na7atethaan de7iide Geeshsha Golliyaa beeddabay, qaretanchcha Saamiraawiyaanne bayiide beettedda na7aa taarikii Luuqaasa Mishiraachchuwaa xalalaan beettiyaawantta. Ha Mishiraachchuwaa Qaalaa gidдон ha gaxaappe hini gaxaa gakkanaw huuphe gididi xeeletteeddabay woosaabaa, Geeshsha Ayyaanaabaa, Yesuusa oosuwaa gidдон macca asaw de7iyaa saabaanne Xoossay nagaraa atto yaagiyaabaa.

Shemppatuwaa Ubbatuwaassi Imetteedda Qantha Qofatuwaa

Geluwaa (1:1-4)

Xammaqiyaa Yohaannisanne Yesuusa yeletaa (1:5-2:52)

Xammaqiyaa Yohaannisa oosuwaa (3:1-20)

Yesuusa xinqqataanne paaciyaa (3:21-4:13)

Yesuusi oosuwaa Galiilaan doommowaa (4:14-9:50)

Yesuusi Galiilaappe Yeerusalaame boowaa (9:51-19:27)

Yeerusalaameninne izi yuushshuwaan Yesuusa wurssethaa saaminttaa (19:28-23:56)

Godaa Yesuusa dendduwaa, qonccethaanne saluwaa buussaa (24:1-53)

1-4 Bonchchetteedda Toofiloosa, koyro barenttu ayfiyan be7eeddawatuntunne barenttu qaalaan markkatteddawatunttu nuussi odeeddino. Xaafetteedda yewuwaa ta baggan ubbaa xaphuwappe bidda xeellowaappe guyye, taarikiyaa maaraa naageedda ogiyaan new xaafanaw lo77a gideeddawe taw beettedda.

Xammaqiyaa Yohaannisa Yeletay Koyro Odetteedda

⁵ Yihudaa gadiyaa Kaatiyaa Heroodisa wodiyaan, * Aabiyaa qeesatethaa oosuwaa baggappe gideedda Zakkaraasa geetettiyaa itti qeesay de7ee. Machchattakka Elssaabeexo geetettiyaa Aaroone yaraappe yeletteeddawunno. ⁶ Laa77atuukka Godaa azazuwanne seeraa darissiide naagiyaawantanne kadhee banttaan Xoossaa sinthan de7iyaa xillatuwaa.

* 1:5 Yihudaa: Hawaani Yihudaa gadiyaa geetetteeddawe Filsxxeeme gadiyaa ubbaa bessiyaawaa.
1:5 10d 24:10

⁷ Gidoppe attin Elssaabeexa mantha gido diraw, yeluu untunttoo baawa. Laa⁷⁷atuukka laythaa sugeeddawantta.

⁸ Itti gallassi Zakkaraasi bare bagga kaallaan Xoossaa sinthan Qeesatethan oothiyaa wode, ⁹ bare Qeesatethaa wogaa dooyaan Geeshsha Golliyaa geliide ixaanaa cuwissuwaa † saamay A gakeedda. ¹⁰ Ixaanay cuwiyaa wode asay ubbay karen eqqiide woossi de⁷ee.

¹¹ Godaa kiitanchchay ixaanaa yarshshuwaasaappe ushechchanna eqqiide aw beetteedda. ¹² Zakkaraasikka be⁷eedda wode dagammiide yashshaan mitetteedda. ¹³ Kiitanchchaykka qassi yaageedda, “Zakkaraasaa, yayyoppa; ne woosay sisseteedda, ne machchatta Elssaabeexa attuma na⁷aa yelanawunnu. ¹⁴ A yeletaan nashetayenne ishaluu new hananawaa; coratuukka I yeletto diraw hashshu gaanawantta; ¹⁵ Ikka Godaa sinthan dara gidanawaa. Mathoyiyaa woyiniyaa ushshaa gido haraa mathoyiyaa ushshaa aynne ushenna; bare daay uluwaan de⁷ishshin Ayyaanaa Geeshshay aani kumanawaa.

¹⁶ “Isra⁷eeliyaa asatuwaappekka coratuwaa untunttu Godaa Xoossaakko, I zaaranawaa. ¹⁷ Ikka giigenna asaa Godaw giigissanaw, aawatuwaa wozanaa naanatuwaakko, azazettennawanttakka xillotethaa eraakko zaaranaw, Eelaasa[‡] ayyaanaaninne wolqqaan Godaappe sinthanna bee.”

¹⁸ Zakkaraasikka kiitanchchaa, “Taani cimaaddi, tamachchattakka bare laythaan sugeeddawunno, hawaa taani ayaan eranitaa?” geedda.

¹⁹ Kiitanchchaykka zaariide, “Taani Xoossaa sinthan eqqiyaa Gabreela; hawaa mishiraachchuwaa new odanaw neekko kiitettaaddi; ²⁰ Hekko he wodiyaan hanana ta qaalaa ne ammana beenna diraw, ha yewuu hanana gallassay gakkanaw neeni duude gidanaassa; haasayanawukka danddayakka” geedda.

²¹ He wode asay, Zakkaraasi Geeshsha Golliyaappe kesennaan ayaw gami⁷⁷eeddentto maalalettiidde naagiino. ²² Keseedda wodiyanikka haasayanaw danddaybeenna; Geeshsha Golliyan saxaa I be⁷eeddawaa akeekeddino; ikka haasayanaw danddayibeennawaa xorssi bessiide, duude gidiide de⁷eedda.

²³ Zakkaraasikka bare oosuwaa wodiya wursso wode, bare golle simmeedda. ²⁴ Hewaappe guyyiyaan A machchatta Elssaabeexa shahaaraade icheshu agenaar barena gentaaddu. ²⁵ Elssaabeexakka, “Ta tooshiyaa asaa gidoppe digganaw[§] Goday bare maarotethaan taana xeello wode, hawaadan taw ootheedda” gaaddu.

Yesuusa Yeletay Kasetiide Odetteedda

²⁶ Usuppuntha agenaar Xoossaa kiitanchchaa Gabreel Galiilaa gadiyaan Naazireete Katamaa ²⁷ Daawita yaraappe gideedda Yooseefa geetettiyaa bitanew ooshetta qashetteedda wodorattikko Xoossaa matappe kiitetteedda; wodoratti sunthaykka Mayraamo geetettee. ²⁸ Kiitanchchaykka

† **1:9** ixaanaa cuwissuwaa: Hawaa guussay cuway woosaa kotaa Xoossaakko gakee giide wontanne omarssi wode cuwissiyaa wogaa. **1:15** Pay 6:3 ‡ **1:17** Eelaasa: Hawe geetetteeddawe, kase Eca Caaguwaa maxaafaan Nabiya Eelaasa oorathabaa oothiyaa wolqqaan eretteeddawaa dirasaa.

1:17 Mil 4:5:6 **1:19** Dan 8:16; 9:21 § **1:25** Ta tooshiyaa asaa gidoppe digganaw: Asinaa geleedda mishiratta na⁷aa yelennaan attooppe, Isiraa⁷eeliyaa asaa qofaan, “Xoossay izo muri de⁷ee” yaagettaw. **1:27** Mat 1:18

Mayraamikko yiide, “Darissaade dosettawunne, sarotethay new gido; Godaykka neenanna gatho de7ee; Neenikka maccawanttu gidдон anjjetteddawunno” * yaageedda.

²⁹ Mayraamakka A haasayaappe denddowaan darissa dagammaade, “Hawe ayaa mala sarotaa gidanee” gaade yewuwaa qoppaaddu.

³⁰ Kiitanchchay izo, “Hanne Mayraamee, Xoossaa matan sabaa demmaadda yayooppa. ³¹ Neeni shahaaraade, attuma na7aa yelanaassa; A sunthaakka Yesuusa gaanaassa. ³² Ikka dara gidanawaa; Ubbaappe Dhoqqa Xoossaa Na7aa geetettana; Godaa Xoossay A aabbu Daawita kaawutethaa oydiyaa aw immanawaa. ³³ Ikka Yayiqooba gollen medhinaw kawutanawaa; A kawutethawukka wurssethay baawa” yaageedda.

³⁴ Mayraamakka kiitanchchay, “Taani wodoratto gido diraw, hawe wooti hananawee?” yaagaaddu.

³⁵ Kiitanchchayikka zaariide iziw, “Ayyaanaa Geeshshay ne bolla yaanawaa; Dhoqqa Xoossaa wolqqay neenan shemppanawaa. Hewaa diraw, neeppe yelettiyaawe geeshsha Xoossaa Na7aa geetettana.

³⁶ Ne dabbatta Elssaabeexa bare cimathethaa wodiyaan attuma na7aa shahaaraaddu. Mantha geetteddawunna Elssaabeexa shahaarodeppe usuppuntha agenaa oyqqaaddu. ³⁷ Xoossaa xooniyaa yewuu baawa” yaageedda.

³⁸ Mayraamakka, “Taani Godaa ayllatto; neeni goowaadan hano” gaaddu. Hewaappe guyyiyan kiitanchchay izi matappe beedda.

Mayraamakka Elssaabeexo Oochchanaw Baaddu

³⁹ Mayraamakka he agenaa gidдон denddaade killi zoozetiyyaa Yihudaa gaden de7iyaa itti katamaa elleella kesaaddu. ⁴⁰ Zakkaraasa golle gelaade Elssaabeexo sarotaaddu. ⁴¹ Elssaabeexakka Mayraami sarotaa siseedda wode, izi uluwaan de7iyaa shahaaray guppeedda; Elssaabeexakka Ayyaanaa Geeshshaan kumaaddu. ⁴² Bare kooshshaakka dhoqqa oothaade, “Neeni maccawanttu giddoppe anjjetteddawunno. Neeppe yelettiyaawekka anjjettoowa. ⁴³ Neeni ta Godaa daaya taakko yaanaw taani oone? ⁴⁴ Hekko ne sarotaa kooshshay ta haythaan sisetteedda wode, ta uluwaan de7iyaa shahaaray nashechchaan guppeedda. ⁴⁵ Goday polettee giide iziw odeeddawaa ammaneeddawunna iza anjjetteddawunno” yaa-gaaddu.

Mayraami Galataa Yethaa

(1:46-53)

- ⁴⁶ Mayraamakka,
 “Ta shemppatta ta Godaa bonchchaw,
⁴⁷ Ta ayyaanayikka ta Xoossaa, ta dhaliyan
 loythaa nashettaw.
⁴⁸ Ikka bare ayllatti tooshiyaa
 xeelleedda.
 Hachcheppe dommiide yeletay ubbay
 anjjetteddawunnee giino.
⁴⁹ Wolqqaama gideedda I daro
 yewuwaa taw ootheedda;
 A sunthayikka geeshshaa.

* **1:28** Neenikka maccawanttu gidдон anjjetteddawunno: Ha qofay beni cimeedda Griikiyaa maxaafaan baynawaa gidiyaa diraw, itti itti Inggilizeethuwaaninne Amaaraathuwaa maxaafaanikka baawa. **1:31** Mat 1:21 **1:33** 2Sa 7:12,13,16; Isa 9:7 **1:37** Dom 18:14

50 A maarotay yayyiyaawanttussi yeletaappe yeletay gakkanaw de7ee.

51 Bare wolqqaan mino kiitaa kiitetteedda; barenttu wozanaa qofaan otorettiyaawantta laaleedda.

52 Mooddiyaawantta kawutethaa maataa oydiyaappe wotheedda; ashikkatuwaakka qassi dhoqqu dhoqqu ootheedda.

53 Koshatteeddawantta lo77o yewuwaan kalisseedda; duratuwaa qassi mela yedersseedda

54 Bare maarotethaa qoppiide bare ayliiyaa Israa7eeliyaa maaddeedda.

55 Nu aawatoo I odeeddawaadan Abraahaamewunne A yaraw geeddawaa medhinaw naagana diraassa” yaagaaddu.

56 Mayraamakka heezzu agenaa keena Elssaabeexi matan gami77owaappe guyyiyan bare golle simmaaddu.

Xammaqiyaa Yohaannisa Yeletaa

57 Elssaabeexiwukka yeliyaa wodii gakkina, attuma na7aa yelaaddu. 58 Izi shooratuunne izi dabbo gideeddawanttu, Goday maarotethaa iziw ootheed-dawaa sisiide izinna ittipe nashetteeddino.

59 Hosppuntha gallasaan na7aa qaxxaranaw yeeddino; A, aawuwaa sunthaan Zakkaraasa giide sunthanaw koyyeeddino. 60 A daaya qassi, “Hanenna, Yohaannisa geetettanaw koshshee” yaagaaddu.

61 Unttuntukka izo, “Ne dabbatuwaappe hachche gakkanaw ittuukka ha sunthaan xeesettiibeenna” yaageeddino.

62 A aabba, oona giyaa sunthan xeegettanaw koyyintto xorssi oochcheed-dino.

63 A aabbukka xaafiyaabaa oochchi akkiide, “Na7aa sunthay Yohaannisa” giide xaafina, ubbatuukka yewuwaan maalaletteeddino. 64 Hewankka Zakkaraasa doonay dooyetteedda, A inxxarssaykka biletina haasayaa doom-meedda, Xoossaakka galateedda.

65 A shooratuukka de7iyaasaa ubbaan yashshaan kumeeddino. Ha yewuukka zoozetiyyaa Yihudaa gadiyaa ubbaan darii haasayetteedda.

66 Hawaakka siseeddawanttu ubbatuu, “Ha na7ay ayaa gidaneeshsha?” yaagiide yewuwaa barenttu wozanaan oyqqeeddino; Xoossaykka aananna de7iyaawaa ereeddino.

Zakkaraasa Galataanne Timbbitiyaa Oduwaa

67 Yohaannisa aabbu Zakkaraasi Ayyaanaa Geeshshaan kumiide timbbitiyaa yaagi odeedda:

68 “Israa7eeliyaa Goday Xoossay anjjetto; yiide bare asaa xomooseeddanne wozeedda.

69 Bare ayliiyaa Daawite gollayan; wolqqaama ashshiyaawaa nuussi giigisseedda.

70 Hawekka beni Godaa geeshsha nabatuwaa doonan odettowaadan,

71 I nuuna, nu morkketuwaappenne nuunanna eqettiyaawanttu kushiyaappe ashshanaassa.

72 Hawaakka I ootheeddawe, nu aawatoo maarotethaa bessanaassanne,

bare geeshsha caaquwaa wozanaa aathanaassa.

73 Nu aawuwaa Abraahaamossi

caaqqeetta caaquwaa qoppaanaw,

74 nu morkketuwaa kushiyaappe kesiide
yashshay banttaan aw oothanaadan
maataa nuussi immeedda.

75 Hawenneekka, nuuna nu wodiyaa ubbaan
geeshshatethaaninne xillotethaan
bare sinthaan essana diraassa.

76 Zaariidekka, neenoo, ta na7aw,
Dhoqqa Xoossaa nabiyyaa
geetettanaassa;
ogiyaa giigissanaw Godaappe sinthanna
baanaassa.

77 Asaa nagaraa maariyaa atatethaa eraa
untunttoo immanaassa.

78 Hewekka killippe yeedda poo7uu,
nuuna xomooseeddawe nu Xoossaa maarotethaanne
qaretaa gaasuwana.

79 A poo7uukka dhumaaninne hayquwaa kuwaan
utteeddawanttoo poo7issee;
nu gediyaakka sarotethaa ogiyaan suurissee.”

80 Na7aykka dicciide, ayyaanaan minneedda; Israa7eeliyaa asaw beet-
teedda gallassay gakkanaw mela biittaaan de7eedda.

2

Yesuusa Yeletaabaa (Mat 1:18-25)

1 He wode * Roomaa kawutethaa garssan de7iyaa asay ubbay sunthaa
xaafettanaadaninne paydettanaadan Awugisxxoose Qeesareppe † azazuu
keseedda. 2 Hewenneekka, Qereneyoose‡ Sooriyaa gadiyaa mooddiyaa
wode haneedda koyro asaa payduwaa.

3 Hawaa diraw itti itti asay xaafettanaw bare katamaa bare katamaa
beedda. 4 Yooseefokka Daawita golliyaappenne yaraappe gidiyaa diraw
Galiilaa Awuraaajaan de7iyaa Naazireete katamaappe dendiide Daawita
katamaa gideeddawunnikko Yihudaan de7iyaa Beeteliheeme geetettiyaa
katamaa keseedda. 5 He wode yeliyaa wodii mateedda aw ooshetta utteedda
Mayraamakka aananna ittippe baaddu. 6 Unttuntu hewaan de7ishshin iziw
yeliyaa wodii gakkii aggeedda. 7 Izakka bayra Na7aa § gideedda attuma
Na7aa yelaaddu; imathay shemppiyaasaa demma beenna diraw, na7aa
mayuwan xaaxaade gaphatiyaan * qeraaddu.

Wudiyaa Heemmiyaawanttanne Kiitanchchatuwaa

* 2:1 Hewode, geetettowe Xammaqiyaa Yohaannisi yeletti simmiide biro guuhatethaan de7ishshin
Yesuusi yelotto wodiyaana. † 2:1 Qeesaara, giyaa sunthay kaatiyaa guussa. Hewenneekka
cora gadiyaa mooddiyaa wolqqay de7iyaa cora kaatatuwaa kaatiyaa guussaa. ‡ 2:2 Qereney-
oose, geetettiyaaawe Roomaa kaatii Awugisxxoose, Sooriyaa geetettiyaa Yihudaanne Galiilaa Awu-
raajatuwaa oyqqeedda gadiyan sunthayeeddawaa. § 2:7 bayra na7aa: Isiraa7eeliyaa asay
yeletteedda na7aa ubba golliyaanikka Xoossaw bessiyaawaa giino. * 2:7 gaphatiyaa: Ha miishshay
miyy miyaabay sa7aan laalettannaan maana mala yeggiide immiyaabaa.

⁸ He gadiyaan qamma barenttu wudiya heemmiidde dembban aqiyaawanttu de7iino. ⁹ Xoossaa kiitanchchay qoppennaan yiide untunttu miyyiyaan eqqeedda; Godaa bonchchuu untunttu yuushshuwaan poo7eedda wode, wolqqaama yashshay untuntta oyqqeedda. ¹⁰ Kiitanchchay untuntta, “Yayyoppite, asaw ubbaw haniyaa daro nashechchiyaa mishiraachchuwaa taani hinttenttoo ahaaddi. ¹¹ Hachche Daawita katamaan ashshiyaawe yeletteedda. Ikka Godaa Kiristtoosa. ¹² Hawe hinttenttoo malla gido: Gacino na7ay mayuwan xaaxettiide gaphatiyaa gidдон giseeddawaa demmanita” yaageedda.

¹³ Qoppennaan cora Xoossaa kiitanchchatuu koyro kiitanchchaanna it-tippe qoncceeddino.

¹⁴ Xoossaakka galatiide, hawadan geeddino:

“Bonchchuu Xoossaw
bolla saluwan gido.
sa7an I dosiyaa asaw
sarotethay gido”
yaageeddino.

¹⁵ Kiitanchchatuu untunttuppe shaakettiide saluwaa kesowaappe guyye, wudiya heemmiyaawanttu, “Goday nuussi qoncciseeddawaa, hawaa haanedda yewuwaa be7anaw Beeteliheeme boytte” geetteeddino.

¹⁶ Untunttukka elleelliide beeddino. Mayraamonne Yooseefa demmiide, gacino na7aykka gaphatiyaan giseeddawaa be7eeddino. ¹⁷ Hewaappe guyyiyan guutha na7aa diraw odetteeddawaa qonccissiide odeeddino.

¹⁸ Hawaa siseedda ubbay untunttu odeedda yewuwaan maalaletteeddino. ¹⁹ Mayraama qay hawaa ubbaa bare wozanaan oyqqaade qoppaadde gami77aaddu. ²⁰ Wudiya heemmiyaawanttukka ubba yewuu untunttoo odetteeddawaadan hanina demmo diraw, siseeddawoonne be7eeddawoo ubbaw Xoossaa bonchchiiddinne galatiidde simmeeddino.

²¹ Na7aw hosppun gallassa gidina qaxxarettiya wodii gakko wode, I aatti uluwaan attanaappe kase, kiitanchchay kesso sunthaan, Yesuusa geetettedda.

Yesuusi Geeshsha Golliyan Xoossaw Sheedhettedda

²² Muse wogaa maaraadan geeyiyaa wodii † poletteedda wode Yooseefonne Mayraama gacino na7aa Xoossaw sheedhdhanaw Yeerusalaame akki beeddino. ²³ Hewenneekka Godaa wogaan, “Attuma na7aa gideedda bayra na7ay ‡ ubbay Xoossaw dummateeddawaa gidanawaa” geetetti xaafetteeddawaadaninne, ²⁴ qassikka Godaa wogaan, “Laa77u dogommatuwaa woy laa77u haraphphe maratuwaa” geetettowaadan, Godaw yarshshuwaa yarshshanaw afeeddino.

²⁵ He wode xillonne genca gideedda Simoona geetettiya itti bitani Yeerusalaamen de7ee. Ikka, Israa7eeliyaa asaw atotethaa hidootaa naagiyaawaanne Ayyaanaa Geeshshay A bolla shemppeedda asa. ²⁶ Godan oketteedda Kiristtoosa be7ennaan hayqqennawaa Ayyaanaa Geeshshaan aw qoncciseedda.

²⁷ Ikka he wode Ayyaanaa Geeshshay kaaletthina, Geeshsha Golliya geleedda. Na7aa yelawanttu eriya wogaa maaraadan, koshshiyaawaa aw

2:21 Wog 12:3; Luq 1:31 † **2:22** geeyiyaa wodi: Ayihudatuwaa macca asay attuma na7aa yelowaappe guyyiyaan, “Geeshsha gidukku” yaagi qoppiino. Qaykka he na7ay qaxxarettana gakkanaw iza soyippe kesennaadaan udettaw. Ha wodii, geeyiyaa wodiya geetettee. ‡ **2:23** bayra na7ay: 2:7 xeellite. **2:23** Kes 13:2,12

polanaw guutha na7aa Yesuusa oyqqiide gelo wode, ²⁸ Simoone mokki akki na7aa idimmiide Xoossaa galatiidde hawaa yaageedda:

²⁹ “Godaw, Neeni qaalaa gelo maaraadan ha77i taana ne aylliyyaa saruwan neekko afa.

³⁰⁻³¹ Gaasuukka, ta ayfatuu asaa ubbaa sinthan Neeni giigisseedda, ashshiyaa hidootaa be7eeddino.

³² Hewekka Israa7eeliyaa gidenna asaw qonccethaa immiya poo7uwaa.

Qassi Ne asaw Israa7eeww bonchuwaa.”

³³ Yooseefonne A daaya A diraw haasayetteedda yewuwaassi maalaletteeddino. ³⁴ Simoonikka anjjiide Mayraamo, “Hawe Na7ay Israa7eeliyan coratuwassi dendduwassinne kunddethaw gaaso gidanaw, qassikka iitaa haasayiyaawantussi malla gidanaw dooretteedda. ³⁵ Coratookka wozanaa qofay qonccowaa gidanaw, ne shemppuukka mashshaan qanxxowaadan seelettanawaa” yaageedda.

³⁶ Qassikka Aaseera yaraappe gideedda Paanu7eela naatta Haanno geetetiyyaa nabatta de7aw; Izakka loythaa cimaaddu. Bare wodorotethaan geleedda asinaanna laappu laythaa de7eeddawunno. ³⁷ Izi laythaykka hosppun tammanne oydduwaa gidana gakkanaw gallassaanne qammaa geeshsha golliyaappe shaakettennaan xoomaaninne woosaan kiitettaadde am77e § gidaade gami77aaddu.

³⁸ He wodekka shiiqaade Xoossaa galataaddu; Qassikka Yeerusalaame asay wozettanaw naagiyaawanttoo ubbatoo gacino Na7aa Yesuusabaa odaaddu.

Yooseefonne Mayraama Naazireete Simmeeddino

³⁹ Yooseefonne Mayraama Godaa higgiiyan azazetteeddawaa ubbaa polowaappe guyye Galiilaa Awuraajjaan de7iyaa barenttu katamaa Naazireete simmeeddino. ⁴⁰ Guutha na7aykka dicciiddenne minniidde beedda; aadho eraanikka kumeedda; Xoossaa aadho keekatethay Aabolla shempeedda.

Guutha Na7aa Yesuusi Geeshsha Golliyan

⁴¹ Yooseefonne Mayraama laythaan laythaan Paasigaa Baalaa bonchchanaw Yeerusalaame katamaa biino. ⁴² Na7awukka tammanne laa77u laythaa gido wode dooyaadan baalaw hini Yeerusalaame keseeddino. ⁴³ Baalaa polowaappe kaalla barenttu golle untunttu simmoode guutha na7aa Yesuusi Yooseefonne Mayraama erennaan Yeerusalaamen atti aggeedda. ⁴⁴ Untuntunna ittippa de7iyaawaa malatina itti gallassaa ogiyaa hametteeddino. Guyyeppe qassikka barenttu dabbatuwaannanne barenttu siiqettiyaawanttu matan koshshaa dommeeddino.

⁴⁵ Dhayo wode koyyiidde hini Yeerusalaame simmeeddino. ⁴⁶ Heezzu gallassaappe guyye, tamarissiyaawanttu gidдон Yesuusi uttiide untunttu giyaawaa sisiiddenne untunttu oochchiidde Geeshsha Golliyaa garssan de7iyaawaa be7eeddino. ⁴⁷ Sisiyaawanttu ubbatuukka, A akeekaaninne A zaaruwan maalaletteeddino.

§ 2:37 am77e: Am77e guussay asinay hayqqina gelennaan gami77eedda maccawunno. Ha payduwaan xaafetteedda mishiratta laappu laythaa xalalaa asinaanna gami77owaappe guyye 84 laythaa ubbaa am77e gidaade gami77aaddu. 2:39 Mat 2:23 2:41 Kes 12:1-27; Zar 16:1-8

⁴⁸ Yoosefonne A daaya A be7o wode maalaletteeddino. A daayakka, “Ta Na7aw, ayaw nuuna hawadan oothay? Ne aabbunne taanne Neena koyyiidde, daro metooteeddo” yaagaaddu.

⁴⁹ Yesuusikka untunttoo, “Ayaw taana koyyiitee? Ta aabbu gollen* de7anaw taw koshshiyaaawaa eribeykkitee?” yaagi zaaredda. ⁵⁰ Hewaa yaagi odoppe attin, untunttoo I odeedda yewuu ayaa gintto gelibeenna.

⁵¹ Hewaappe simmiide, untunttunna ittippe hini Naazireete beedda; hewankka untunttoo azazettee. A daayakka hewaa ubbaa bare wozanaan wothaaddu. ⁵² Yesuusikka eraaninne geesan, sabaanikka Xoossaanne asaa sinthan dicceedda.

3

Xammaqiyaa Yohaannisi Yesuusaw Ogiyaa Giigissee

(*Mat 3:1-12; Mar 1:1-8*)

¹ Xibaariyoosa geetetiyyaa kaatii kawuteedda tammanne ichcheshethiyaa laythaan Phenxxenaawiyaa Philaaxoosi Yihudaa mooddiyyaa wode, Heroodise Galiilaan oyddenthiyyaa shaakuwaa mooddiyyaa wode, A ishay Piliphphoosikka Ixuuriyaaninne Xirkkonddoosan oyddenthiyyaa shaakuwaa mooddiyyaa wode, Lisaaniyoosikka Abileenen oyddenthiyyaa shaakuwaa mooddiyyawaa gidiide mooddi de7ishshin, ² Haanninne Qeyyaafay qeesatuwaa kaappatuwaa * gidiide de7ishshin, Xoossaa qaalay Zakkaraasa na7aa Yohaannisakko mela biittaaan yeedda. ³ Yohaannisi Yorddaanoosa Shaafaa heeraa ubbaa biide, “Hintte nagaray atto geetettana mala nagaraa paaxiide xammaqettite” yaagi tamaarisseedda.

⁴ Nabiyyaa Iisiyaasa maxaafan xaafetteedda qaalaadan,

“Mela biittaaan waassiyaa bitaniyyaa kooshshay,

‘Godaw ogiyaa giigisite;

A ogiyaakka suurissite.

⁵ “‘Ollay ubbay kumo;

deriinne zozii denbbaa gido,

giigenna ogi ubbay giigo,

hanchchiro ogi ubbay liiqo.

⁶ “‘Hewaa gidoope Asay ubbay Xoossay ashshiyawaa be7ana’ ”

yaageedda.

⁷ Hawaa diraw Yohaannisi A kushiyan xammaqettanaw keseedda asaw hawaadan oduwaa doommeedda, “Hentteno, shooshshaa naatoo; yiyaa hanqquwaappe attana mala hinttentta ooni maqqeeddee? ⁸ Simmi hinttenttu nagaraappe simmeeddawantoo bessiyaa ayfiyaa ayfite. Hinttenttu wozanaan Abraahaamo nu aabbu de7ee gooppite. Xoossay Abraahaamossi † naanaa ha shuchatuwaappe denthanaaw danddayee yaagaade taani hinttentto oday. ⁹ Ha77i ubba beexi mithaa xaphuwan qanxxanaw giigi utteedda; simmi lo77o ayfiyaa ayfenna mithay ubbay qanxxettiide tamaan olettanawaa.”

¹⁰ “‘Yaatina ha77i nu ayaa udanee?’ yaagiide A cora asay oochcheedda.

* **2:49** Ta aabbu gollen: Guussay, Ta aabbu kiitteedda oosuwaa polanaw bessee guussaa. **2:52**

1Sa 2:26; Lem 3:4 * **3:2** qeesatuwaa kaappatuu Haanninne Qeyyaafay: Haanna kaappotethaa wodi Yesuusi yelettanaappe kase 6-15 laythaa gakkanaassa. Qeyyaafaa geetetiyyaa Haanna bolluu 18-37 laythaa kaappo gidiide Yesuusa yeletaappe kase gami77eedda. **3:4** Isa 40:3-5 **3:7** Mat 12:34; 23:33 † **3:8** Abraahaamossi naanaa: Ayihuda asatuu barentta Xoossay dooreedda asaa yaagi qoppiino. Gaasuunneekka, beni hidootaa qaalay Xoossaaappe nu aabbu Abraahaamossi imetteedda yaagiide qoppiyaa diraassa. **3:9** Mat 7:19

¹¹ Yohaannisikka, “Laa77u mayuu de7iyaawe baynnawoo immo; qumay de7iyaawekka baynnawoo gisho” yaagi zaareedda.

¹² Qaraxaa shiishshiyaaawanttukka xammaqettanaw yiide, “Tamaarssiyaawoo, nu ayaa udanee?” yaagi oochcheeddino.

¹³ I untunttoo, “Geetettowaappe aadho qaraxaa aathi shiishshoppite” yaagi odeedda.

¹⁴ Hewaappe kaalla wottaaddaratuu, “Nuunishi, ayaa udanee?” yaagi A oochcheeddino.

Yohaannisikka, “Asaa shaluwaa naaquwaan bonqqi akkoppite, oonanne wordduwan mootoppite, hinttenttu dirgguu hinttenttoo gidana” yaagi zaa-reedda.

¹⁵ He wode asay ubbay Kiristtoosa yuussaa naagiidde de7iyaa diraw Yohaannisa, “Hawekka Kiristtoosa gidennaan attenna” yaagiidde barenttu wozanaan maleeddino. ¹⁶ Yohaannisi ubbatuwaakka, “Taani haathaan xammaqay; gidoppe attin taappe wolqqaamaynne taanikka A caammaa qashuwaa billana danddayennawe † biro yaanawaa; ikka Ayyaanaa Geeshshaaninne tamaan xammaqanawaa; ¹⁷ A kushiyan kathaa dalaappe shaakki geeshshiyaa layday de7ee. Kathaa uddummaan bukkowaa geeshshi punniide ayfiyaa diyyiyan qolee; shin dalaa to7enna tamaan guudde.”

¹⁸ Yohaannisikka hara cora qaalaan cora asaa maqqiidde mishiraachchuwaa qaalaa odeedda.

Heroodise Xammaqiyaa Yohaannisa Qachcheedda

¹⁹ Galiilaa mooddiyaa Heroodisa qassi bare ishaa Piliphphoosa machchatto Herodiyaado I akkeedda dirawunne haraakka cora iita kiitaa kiitetto diraw, Yohaannisi seereedda. ²⁰ Hawaa diraw ha ubbaa gujjiide Heroodise Yohaannisa qasho golle gelsseedda.

Yohaannisi Yesuusa Xammaqeedda

(*Mat 3:13-17; Mar 1:9-11*)

²¹ Asay ubbay xammaqetti simmowaappe guyyiyan Yesuusi xammaqetteedda. I woossi de7ishshinkka saluu dooyetti aggeedda.

²² Geeshsha Ayyaanaykka haraphphiya malatiide A bollaana wodhdheedda. Saluwaappekka, “Ta dosiyaa na7ay neena; neenan Taani nashettay” yaagiyaa qaalay yeedda.

Yesuusa Yeletay Kase Guyye Mayizzaappe De7iyaa Payduwaa

(*Mat 1:1-17*)

²³ Yesuusi tamaarssuwaa doommooode aw hattamu laythaa gideedda; cora asaykka barenttoo malatowaadan A Yooseefo na7aa yaagiino; Yooseefo Eele na7aa; ²⁴ Eele Maate na7aa; Maate Leewiyaa na7aa; Leewii Milkke na7aa; Milkke Yoonaa na7aa; Yooni Yooseefo na7aa; ²⁵ Yooseefo Maataatiyaa na7aa; Maataati Amooxe na7aa; Amooxe Naahoome na7aa; Naahoome Esiliime na7aa; Esiliime Naage na7aa; ²⁶ Naage Maa7aate na7aa; Maa7aate Maataatiyyu na7aa; Maataatiyyu Seemeye na7aa; Seemeyi Yooseefo na7aa; Yooseefo Yooda na7aa; ²⁷ Yoodi Yoonana na7aa; Yoonani Reese na7aa; Reese Zerubaabeela na7aa; Zerubaabeeli Salaatiyaala na7aa; Salaatiyaale Neele na7aa; ²⁸ Neeli Milkke na7aa; Milkke Haadde na7aa; Haadde Yoosaase

3:12 Luq 7:29 † **3:16** A caammaa qashuwaa billana danddayennawe: Hawe qoomaa woy danggaaxiratti oosuwaa. **3:20** Mat 14:3-4; Mar 6:17-18 **3:22** Dom 22:2; Maz 2:7; Isa 42:1; Mat 1:17; Mar 1:11; Luq 9:35

na7aa; Yoosaase Qoosaama na7aa; Qoosaami Elmaadoome na7aa; Elmaadoome Eere na7aa; ²⁹ Eere Yoosee7e na7aa; Yoosee7e, Eli7eezera na7aa; Eli7eezere, Yooraaame na7aa; Yooraaami Maaxaate na7aa; Maaxaate Leewiyaa na7aa; ³⁰ Leewii Simoona na7aa; Simoone Yihudaa na7aa; Yihuday Yooseefo na7aa; Yooseefo Yoonana na7aa; Yoonani Eeliyaaqeema na7aa; ³¹ Eeliyaaqeemi Meeliya na7aa; Meeliye Mayinaana na7aa; Mayinaani Maaxaate na7aa; Maaxaate Naataane na7aa; Naataane Daawite na7aa; ³² Daawite Issey na7aa; Issey Iyyoobeeda na7aa; Iyyoobeedi Boo7eeza Na7aa; Boo7eezi Salmoona na7aa; Salmooni Nahishoona na7aa; ³³ Nahishooni Aminadaaba na7aa; Aminaadaabi Raama na7aa; Raami Ariina na7aa; Ariinay Hezroona na7aa; Hezrooni Pereeza na7aa; Preezi Yihudaa na7aa; ³⁴ Yihuday Yayiqooba na7aa; Yayiqoobi Yisaaqa na7aa; Yisaaqi Abraahaamo na7aa; Abraahaamo Taara na7aa; Taari Naakoora na7aa; ³⁵ Naakoori Seeroohe na7aa; Seeroohi Ragawa na7aa; Ragawi Pelega na7aa; Pelegi Abeera na7aa; Abeeri Saalla na7aa; ³⁶ Saalli Qaynaana na7aa; Qaynaani Arfaakisiide na7aa; Arfaakisiide Seeme na7aa; Seemi Nohe na7aa; Nohe Laameehe na7aa; ³⁷ Laameehi Maatusaala na7aa; Maatusaali Heenooke na7aa; Heenooki Yaareda na7aa; Yaaredi Malaali7eela na7aa; Malaali7eeli Qaynaana na7aa; ³⁸ Qaynaani Heenoosa na7aa; Heenoosi Seete na7aa; Seeti Addaama na7aa; Addaami Xoossaa na7aa.

4

Yesuusaw Shiiquedda Xalahiyaa Paaciyaa (4:1-13; Mat 4:1-11; Mar 1:12,13)

¹ Yesuusi Geeshsha Ayyaanaan kumiide Yorddaanoosa Shaafaappe simmeedda; Ayyaanaan mela sa7aa kaalesettiide beedda. ² Hewaan oytamu gallassaa daabiloosan paacetteedda. He gallassatuwan ayaanne mibeenna diraw wurssethaa poluwaa heeran I koshatteedda.

³ Daabiloosikka, “Neeni Xoossaa Na7aa gidoope ha shuchchaa, ‘Ukitha gida’ gaade azaza” yaageedda.

⁴ Yesuusikka, “ ‘Asay Xoossaa Qaalaa ubbaappe attin ukithaa xalalaan de7enna’ geetetti Xoossaa Qaalaaan xaafetteedda” yaagi zaareedda.

⁵ Daabiloosikka dhoqqa gideedda deriyaa Yesuusa kessiide alamiyaa kawutethaa ubbaa liphoo ayfii simmanaw besseedda. ⁶ Daabiloosikka, “Ha kawutethaa maataynne bonchchuu ubbay taw imetteedda. Taani ta dosiyaa oossinne immana; newukka immana. ⁷ Hewaa gidiyaa diraw, ne ta sinthaan taw goyinnoope ha ubbay neessa gidanawaa” yaageedda.

⁸ Yesuusikka zaariide, “ ‘Godaa Xoossaw goyinna, A xalalaa Godaya’ geetetti Xoossaa Qaalaaan xaafetteedda” yaageedda.

⁹⁻¹¹ Daabiloosikka Yesuusa Yeerusalaame afiide Geeshsha Golliyaa huphiyaa kessiide,

“Xoossay neena naagana mala
kiitanchchatuwaa kiittanawaa,
untuntuukka ne gedi shuchchaan dhubettenna mala
barenttu kushiyaan neena denthanawantta’
yaagettiide Geeshsha Maxaafaan xaafetteedda;
ane Neeni Xoossaa Na7aa gidoope
hawaappe duge neena ola”
yaageedda.

¹² Yesuusikka zaariide, “ ‘Ne Godaa Xoossaa paaccoppa’ geetteedda” yaageedda.

¹³ Daabiloosikka paaciyaa ubbaa wursowaappe guyye guutha wodew Yesuusappe shaaketteedda.

Yesuusi Galiilaan Oosuwa Doommeedda

(*Mat 4:12-17; Mar 1:14,15*)

¹⁴ Yesuusikka Ayyaanaa wolqqaan Galiilaa gadiyaa simmeedda. A waariikka yuushshuwaan de7iyaa ubbaa gakteedda. ¹⁵ Yesuusikka Ayihudatuwaawoo Woosa Golliiyan tamaariisiiide asaan ubbaan galatetteedda.

Naazireeten Yesuusa Ixxeeddino

(*Mat 13:53-58; Mar 6:1-6*)

¹⁶ Ibare dicco katamaa Naazireete yeedda; kase oothiyaawadanka sambata gallassi Ayihudatuwaawoo woosa golle geliide nabbabanaw denddiide eqqeedda. ¹⁷⁻¹⁹ Nabiyyaa Isiyaasan xaafettiide xaaxetteedda maxaafaa aw immeeddino. He maxaafaa billiide:

“Taani hiyyesatuwassi mishiraachchuwaa odanaw oketteedda diraw Godaa Ayyaanay Ta bollan de7ee.

Qashetteeddawantussi bilethaa,
googatuwassi xeellana mala odanaw,
qaykka naaqetteeddawantta naaquwaappe
kessana mala dosetteedda Godaa laythaa
odana mala, Taana kiitteenne”
geetetti xaafetteeddasaa demmeedda.

²⁰ Maxaafaakka xaaxiide Ayihudatuwaawoo woosa golliiyan oothiyaawoo immiide utteedda. Ayihudatuwaawoo woosa golliiyan de7iyaa asay ubbay A caddi xeelleedda. ²¹ Yesuusikka, “Hache hintew nabbabettina hintenttu siseedda qaalay poletteedda” yaageedda.

²² Ubbay aw markkatteeddino. A doonaappe kesiyaa aadho keekatethaa qaalaappe denddeeddawaan maalalettiide, “Hawe Yooseefo na7aa gidennee?” geeddino.

²³ Yesuusikka sidhe banttaan ha leemisuwan, “Hinttenttu taw ‘Dhaliyaa Godaw, ne huuphiyaa patha, neeni Qifirinaahooman oothina nu sisowaa ubbaa ha ne katamaanikka qassi ootha’ yaagiide odiita” yaageedda.

²⁴ Qassikka, “Tumuwaawoo yaagay, nabii bare yeletto gadiyaan gammakka bonchettenna.

²⁵ “Yewuwaan qassi tumuwaa oday: Eelaasa wodiyaan heezzu laythanne usuppan aghanaa iray bukkennaan ixgina sa7aa ubbaan wolqqaama koshay geleedda wode, Israa7eelen cora am77atu de7iino. ²⁶ Eelaasikka Sidoonaa gadiyaan de7iyaa Seraafta heeraa itti am77attikko kiitetteeddappe attin ookkonne kiitetti beenna. ²⁷ Nabiyyaa Elssaa7a wodiyaan Israa7eeliyaan cora oolluwaa harggiyan * oyqetteeddawanttu de7iino; Sooriyaa biitaa de7iyaa Ni7imaaneppe attin untuntuppe ooninne paxi beenna” yaageedda.

²⁸ Ayihudatuwaawoo woosa golliiyan de7iyaawanttu ubbatuu hawaa sisiide darisiiide hanqqetteeddino. ²⁹ Untunttu denddiide Yesuusa katamaappe gaxaa kessiiide duge olanaw katamay keexetteedda deriyaa huuphiyaa afeeddino. ³⁰ Shin Yesuusi untunttu gidduwana aadhhiide beedda.

Iita Ayyaanay Oyqqeedda Bitaniyaa
(4:31-37; Mar 1:21-28)

³¹ Hewaappe guyyiyaan Yesuusi Galiilaa gadiyaan de7iyaa Qifirinaa-hooma katamaa beedda. Sambbata gallassaankka asaa tamarisseedda.

³² I tamarisseyaa timirttii maataan gidiyaa diraw siseedda asay ubbay maalaletteeddino.

³³ Ayihudatuwaa woosa golliyaan iita ayyaanay oyqqeedda bitani de7ee; bare kooshshaa dhoqqu udi waassiide, ³⁴ “Hayya godo aggaarikki Naazireetiyyaa Yesuusa; nuussi neenanna ay ittippetethay de7ii? Nuuna bayizzanaw yaaddi? Neeni oonentto eraaddi; Neeni Xoossaa Aawuu kiitteedda geeshshaa gidikkii!” yaageedda.

³⁵ Yesuusikka, “Co77u ga, aappekka kesa” yaagi seereedda. Iita ayyaanay bitaniyaa untunttu gidduwan kunddissiide aynne qohennaan aappe ke-seedda.

³⁶ Asay ubbay maalalettiide ittu ittoo, “Hawe ayaa qaalee? Barew de7iyaa maataaninne wolqqaan iita ayyaanatuwaa seeree; qassi iita ayyaanaykka kese” yaagiidde haasayeeddino. ³⁷ A waariikka he yuushshuwaan de7iyaa gadiyaa ubbaa gakteedda.

Yesuusi Cora Hargganchcha Asaa Patheedda
(Mat 8:14-17; Mar 1:29-34)

³⁸ Yesuusi Ayihudatuwaa woosa golliyappe denndiide Simoona golliyaa geleedda, Simoona bollotatta wolqqaama qoxuwaa harggiyan harggettaade giseeddawunniw Yesuusi izo pathanaadan asay A woosseedda. ³⁹ I matan eqqiide qoxuwaa harggiyaa seerina, harggii yeddiisheedda; hewodiyankka denndaade untunttu kiitettaaddu.

⁴⁰ Away wullo wodiyaan dumma dumma harggiyan oyqetteedda harg-ganchchatuwa ubbaa aakko aheeddino; ikka ittuwa ittuwa bolla bare kushiyyaa wothiide patheedda. ⁴¹ Iita ayyaanatuukka, “Neeni Kiristtoosa Xoossaa Na7aa” yaagi waassiide cora asaappe keseeddino. I Kiristtoosa giduwwa untunttu ereedda diraw haasayenna mala diggeedda.

Yesuusi Galiilaan Tamarisseedda
(Mat 4:23-25; Mar 1:35-39)

⁴² Sa7ay wontto wode asay baynnasaa beedda; asay ubbay A koyyiidde I de7iyaasaa yeeddino. Barenttuppe shaaketti beennaadan digganaw koyy-eeddino. ⁴³ I qay, “Hini hara katamatuwassi baade Xoossaa Kawutethaa mishiraachchuwa Qaalaa odanaw koshshee; taani kiitetteeddawe hawaa diraassa” yaageedda.

⁴⁴ Galiilaan de7iyaa Ayihudatuwaa woosa gollen Qaalaa tamarisssiidde gami77eedda.

5

Yesuusi Koyro Barena Kaalliyawantta Dooreedda
(Mat 4:18-22; Mar 1:16-20)

¹ Itti gallassi Yesuusi Gensaareexe Abbaa * gaxaan eqqiide de7ishshin cora asay aakko shiiqiide Xoossaa qaalaa sisanaw sugetti de7iino.

² He wode laa77u wongiratu † Abbaa gaxaan eqqowaa I be7eedda;

4:32 Mat 7:28,29 * **5:1** Gensaareexe Abbaa: Galiilaa Abbaassi imetteedda dumma sunthaa. **5:1** Mat 13:1,2; Mar 3:9,10; 4:1 † **5:2** wongiriyyaa: Wongiriyyaa geetettowe, wogga haathaa woy abbaa bollaana asay hefintha bagga pinnanaw go77ettiyyaa miishshaa. Hayqqo asay moogettiyaawaa gidennawaa eranaw koshshee.

moliyaa phiriyaawanttu qassi wonggiratuwappe wodhdhiide barenttu dabbaa meecci de7iino. ³ Yesuusi wonggiratuwaa giddoppe Simoonawunno gideeddawunnini geliide sa7aappe yaa abbaakko guuthaa shiishshanaadan oochcheeda. Hewaappe guyye wonggiriya bolla uttiide asaa tamaarisuwaa doommeedda.

⁴ Tamaarissuwaa bethowaappe guyyiyan Simoona, “Wonggiriya yaa abbaa ciimmuwakko shiishshite; hinttenttu dabbaakka moliyaa phiranaw olite” yaageedda.

⁵ Simoonikka, “Godaw, gammaa kummenthaa daaburi aqiide ayinneekka oyiqqibeykko; shin ha77i Neeni goowaadan dabbaa oleetto” yaagi zaa-reedda.

⁶ Hewaadanka ootheedda wode, daro cora moliyaa oyqqeeddino. Unttuntu dabbatuukka duuxerettanaw haneeddino. ⁷ Hara wonggiriyaan de7iyaa laggethatuu yiide maaddanaadan wutteeddino; untuntu laa77u wonggiratuwanka moliyaa kunthina wonggiratuu mitettussaa doomeeddino.

⁸ Simooni Phexiroosikka hawaa be7eedda wode Yesuusa gulbbatan kunddiide, “Godaw, taani nagaranchcha asa gido diraw taappe shaaketta” yageedda. ⁹ Hawaa geeddawe inne aananna ittippe de7iyaawanttu ubbay barenttu oyqqeedda moliyaa coratethaan maalaletteeddino. ¹⁰ Hewaadanka qay Simoona laggethaa gideeddawanttu Zabiddiyoosa naanatuu Yayiqoobinne Yohaannisi maalaletteeddino.

Yesuusikka Simoona, “Yayyoppa hawaappe guyyiyan asaa phiriyaawaa gidanaassa” geedda.

¹¹ Unttuntukka wonggiratuwaa haathaappe gaxaa kessiide, ubbabaa aggiide Yesuusa kaalleeddino.

Yesuusi Oolluu Oyqqeedda Bitaniyaa Patheedda
(Mat 8:1-4; Mar 1:40-45)

¹² Yesuusi katamatuwaappe ittuwan de7ishshin oolluu † bollaa ubbaa meedda bitani de7iyaawe Yesuusa be7iide A sinthankka kunddiide, “Godaw, neeni koyyooppe taana pathanaw danddayaa” yaagiide woosseedda.

¹³ Yesuusikka bare kushiyaa yeddi bochchiide, “Dosay geeyya!” geedda. Heman77iyanka oolluu A yeddeedda.

¹⁴ Yesuusi A, “Hawaa oossinne odoppa. Shin qeesaakko baade neena besa. Hewaappe guyye oolluwaa harggiyaappe paxeeddawaassi marka gidanaadan Muse higgiiyan azazetteedda yarshshuwaa shiishsha” geedda.

¹⁵ Gidoshshin A waarii loythi aakkiidde beedda; daro cora asaykka Yesuusi odiyaaawaa sisanawunne barenttu harggiyappe paxanaw shiiqqeeddino.

¹⁶ Yesuusi cora wode gemasaa biide woossee.

Yesuusi Bollay Sileedda Bitaniyaa Patheedda
(5:18-26; Mat 9:2-8; Mar 2:3-12)

¹⁷ Itti gallasi Yesuusi tamarissiidde de7ishshin Galiilaappenne Yihudaa heeraa ubbaappe, Yeerusalaame yeedda Parisaawatuunne higgiiya tamarissiyaawanttu utti de7ishshin hargganchchatuwaa pathana mala Xoossaa Aawuwaa wolqqay aw imetteedda. ¹⁸ He wode bollay sileedda § itti bitaniyaa amareedda asay shanchchamaan tookki ahi golle gelssiide

5:5 Yoh 21:3 5:6 Yoh 21:6 † 5:12 oolluwaa: 4:27 xeellite. § 5:18 bollay sileedda: Hawaa guussay Griike qaalaan “Paralumoo7ay” geettitiyaawaa. Ha qaala bilethay Ingglizeethuwaan “Paraalayizid” guussaa. Ha laa77atuwaakka Dawuroothuwan bilethaa immoode, keechcheeddawaa woy qaaxxenna mala daabureeddawaa guussaa.

Yesuusa sinthan wothanaw koyyeeddino. ¹⁹ Asaa coratethaappe denddeed-dawaan Yesuusakko shiiqanaw danddayi beykkino. Hewaa diraw bollaw gi77i golliyaa kaaraa * qaariide A, shanchchamaanna asaa gidдон Yesuusa sinthaan wotheeddino.

²⁰ Yesuusikka untunttu ammanuwaa be7iide, “Ha bitanew, ne nagaray atto geetettedda” yaageedda.

²¹ Muse higgiiyaa tamaarissiyaawanttunne Parisaawatu, “Hawe Xoossaa boriyaawe oone? Itti Xoossaappe attin nagaraa atto gaanaw ooni dand-dayii?” yaagi qofaa doommeeddino.

²² Yesuusikka untunttu qofaa ero diraw hawaadan geedda, “Ayissi hinttenttu wozanaan hawaadan qoppiitee? ²³ ‘Ne nagaray atto geetettedda’ gaanawaappenne ‘Denddaade ba’ gaanawaappe haqawe matee? ²⁴ Yewuwaan qassi hawaa taani geeddawe, Asaa Na7ay biittaa bollan nagaraa maaranaw maataay de7iyaawaa hinttenttu eranaadana.” Hewaappekka gunddeedda bitaniyaa, “Dendda ne shanchchamaa tookkaade ne golle ba gay” yaageedda.

²⁵ Gunddaykka asaa sinthaan dendowaashshin bare shanchchamaa tookkiide Xoossaa galatiidde bare soy beedda. ²⁶ Ha wode ubbatuukka darii maalalteeeddino; Xoossaakka galatiidde, “Hachche malabaa be7eeddo” yaagiide yashshaan kumeeddino.

Yesuusi Leewiyaa Dooreedda

(5:27-32; Mat 9:9-13; Mar 2:13-17)

²⁷ Hewaappe guyyiyan Yesuusi kesiide beedda; Leewiyaa geetettiyaa qaraxaa shiishshiyaawe, qaraxaa shiishshiyaasan uttowaa be7iide, “Taana kaalla” geedda. ²⁸ Ikka denddiide ubbabaa aggiide A kaalleedda.

²⁹ Hewaappe simmiide Leewii bare gollen daro shoobiyyaa giigisseedda; cora qaraxaa shiishshiyaawanttunne hara cora asaykka untuntunna uttiide mide7iino. ³⁰ Parisaawatuunne higgiiya tamaarissiyaa, untuntunna oothiyaawanttu, Yesuusa kaalliyawanttu bollan, “Ayissi qaraxaa qanxxiyaawanttunne nagarachchatuwaanna miiteennee ushiitee?” yaagiide zuuzummeeddino.

³¹ Yesuusikka, “Hargganchcha asaappe attin paxa asaassi aakimiyaa koshshenna. ³² Taani yeeddawe, nagarachchatuu barenttu nagaraa paaxiide simmanaadanappe attin, xillatuwaa xeesanaw yabeykke” yaagi zaa-reedda.

Yesuusi Xoomaabaa Ooshetteedda

(5:33-39; Mat 9:14-17; Mar 2:18-22)

³³ Hawaappe guyyiyan Yesuusa, “Yohaannisa kaalliyawanttunne Parisaawatuwaa kaalliyawanttu ubba wode xoomiinonne woossiino; shin Neena kaalliyawanttu qassi ubba gallassi miionne ushiino” yaagiide oochcheeddino.

³⁴ Yesuusikka, “Mishiray untuntunna de7ishshin miyaatatuu xoomanaw danddayiino? ³⁵ Yewuwaan qassi mishiray untuntuppe shaakettiide baana wodii yaanawaa; he wode xoomanawantta” yaagi zaa-reedda.

³⁶ Yesuusikka kaalliyaa leemisuwaa odeedda: “Ooratha mayuwaappe peedhi akkiide eca mayuwaa bollan dheppiyaawe baawa; gaasuukka hawaada udooppe ooratha mayuwaa peedhee; ooratha dhefiikka eca

* **5:19** kaaraa: Ha payduwaan geetetteedda golliyaa kaaray Dawurowaa mala gidennaadan, Palestine gaden golliyaa bollan de7iyaa kaaray gede qerettiide keexettee. Hewe yaatiide qay dufettiide gaxaan gaxaan hara mithay tecettina loythi keexettee. Hewaa mala keexay ooratha qaalaa caaquwaa wodiyaan eretteeddawaa. **5:30** Luq 15:1,2

mayuwaan giigenna. ³⁷ Hawaadankka eceedda cilggiyaan † ooratha woyiniyaa eessaa wothiyaawe baawa; wothooppe qay ooratha woyiniyaa eessay cilggiyaa dhuussee; eessayka gukkee; cilggayikka bayee. ³⁸ Ooratha woyiniyaa eessaa, ooratha cilggiyaan wothanaw bessee. ³⁹ Eca woyiniyaa eessaa ushiide ooratha kooyiyaawe ooninne baawa; gaasuukka ecay mal77ee giya diraw.”

6

Yesuusa Kaalliyaaawantu Sambataan Tishaa Duutheeddino (Mat 12:1-8; Mar 2:23-28)

¹ Sambbata gallassi Yesuusi barena kaalliyaaawanttunna ittippe itti goshshaa gidduwana aadhdhiya wode A kaalliyaaawantu zarggaappe tishaa duuthiide barenttu kushiyan shigechchiide muussaa doommeeddino. ² Parisaawatuwaa gidoppe, “Sambbata gallasaan oothanaw woga gidennawaa ayaw oothiitee?” yaageeddino. ³ Yesuusi, “Kaatiyaa Daawitenne ittippe de7iyaawantu koshatteedda wode ootheeddawaa nabbabi beykkitee? ⁴ Daawite Xoossaa golliya geliide qeesatuwaappe attin hara asay meennaadan digetteedda, Xoossaw yarshshetteedda qumaa meedda. Ittippe de7iyaawanttukka I imminaade meeddino” yaagi zaareedda.

⁵ Hawaappe kaalliide Yesuusi, “Asaa na7ay sambbataw Godaa!” geedda.

Yesuusi Kushii Gunddeedda Bitaniyaa Patheedda (Mat 12:9-14; Mar 3:1-6)

⁶ Hara sambbata gallasaan Yesuusi Ayihudatuwaa woossiyaa golliyaa geliide tamarissi de7ee. Hewankka ushechcha kushii sileedda bitani de7ee. ⁷ Higgiyaa tamarssiyaawanttunne Parisaawatu Yesuusa mootiyaa gaasuwaa demmanaw I sambbataan asaa pathooppe be7ana giide naagi de7iino. ⁸ Ikka untunttu qofaa eriide kushii sileedda bitaniyaa, “Dendda asaa gidduwan eqqa” yaageedda. Bitaniikka dendi eqqeedda.

⁹ Hewaappe simmiide Yesuusi, “Haninttonne sambbata gallasaan lo77obaa oothanaw bessiyee iitabaa oothanaw bessii? Shemppuwaa ashshanaw bessiyee wodhanaw bessii?” yaageedda. ¹⁰ Yesuusi bare yuushshuwaan de7iyaa asaa ubbaa xeellowaappe guyyiyan bitaniyaa, “Ne kushiya micca!” yaageedda. Ikka micciide paxeedda.

¹¹ Untunttu loythi hanqgeettiide Yesuusa bolla oothanawaa barenttu gidдон maqqetteeddino.

Yesuusi Tammanne Laa77u Kiitetteeddawantta Dooredda (Mat 10:1-4; Mar 3:13-19)

¹² He wodiyaan Yesuusi deriyaa bolla woossanaw keseedda; hewankka gammaa kumenthaa Xoossaakko woossiide aqeedda. ¹³ Sa7ay wonttowaan barena kaalliyaaawantta xeeseedda. Hewanttuppekka tammanne laa77atuwaa dooriide, “Kiitetteeddawantta” * yaagiide suntheedda. ¹⁴ Untunttu sunthaykka: Phexiroosa giide I suntheedda Simoona, A ishaa Inddiraasa, Yayiqooba, Yohaannisa, Piliphphoosanne Barttalamoosa, ¹⁵ Maatoossa, Toomaasa, Ippiyooosa na7aa Yayiqooba, bare

† 5:37 cilggiyaa: Hawoo Dawuroothuwan imettiyaa guja bilethay eessaa naa77iyaa ogoruwaa.

6:4 Wog 24:9 * 6:13 Kiitetteeddawantta: Hawaa guussay tammanne laa77u Yesuusi kiitteedda hawaaratuwaa guussaa.

gadew seelettiiya Simoona, ¹⁶ Yayiqooba na7aa Yihudaanne Yesuusa aathi immeedda asqgorttu Yihudaa. †

Yesuusi Cora Asaa Tamaarisseeddanne Patheedda

(Mat 4:23-25)

¹⁷ Yesuusikka untuntunna ittippe deriyaappe wodhdhiide dembbasaan eqqeedda. A kaalliyaaawanttuppekka cora asay hewaan de7ee. Qaykka Aappe sisanawunne barenttu harggiyaappe paxanaw Yihudaa gadiyaappe, Yeerusalaame katamaappe, abbaa matan de7iyaa Xiirsoosappenne Sidon-aappe yeedda cora asay hewaan de7iino. ¹⁸ Ha asaykka A sisanawunne barenttu harggiyaappe paxanaw yeeddino. Tuna ayyaan oqqettiide metootiyaawanttukka paxeeddino. ¹⁹ Wolqqay aappe kesiide ubbaa pathiyaa diraw asay ubbay A bochchanaw koyyee.

Anjuwaabaanne Metuwaabaa

(Mat 5:1-12)

²⁰ Barena kaalliyaaawantta xeelliide yaageedda:

“Hinttentu manqatuu anjjetteddawantta;

Ayissi gooppe, Xoossaa kawutethay hinttentuwaaw.

²¹ Hinttentu ha77i koshattiyaawanttu anjjetteddawantta;

gidini kaallanita; hinttentu ha77i yeekkiyaawanttu

anjjetteddawantta;

gidini miiccanita.

²² “Asaa na7aa diraw hinttentta asay ixxiyaa wodenne toochchiyaa wode,

hinttentu sunthaakka iitaan denthiyaa wode, anjjetteddita. ²³ Saluwan

hinttentu akkana woytay dara gidiyaa diraw he gallassi nashechchaan

guppite; gaasuukka kase hinttentu aawotuu nabatuwaa bollan hawaadan

oothiidde de7eeddino.

²⁴ Yewuwaan qassi dure asatoo

hinttentoo aayyee; hinttentu ishalo de7uwan de7eeddita.

²⁵ Hinttentoo ha77i kalleeddawanttoo aayyee;

gidini koshattanita;

hinttentoo ha77i miicciyaawanttoo aayyee;

gidini kayyottanitanne yeekkanita.

²⁶ Asay ubbay hinttentu lo77otethaabaa haasayiyaa wode,

hinttentoo aayyee;

kase hinttentu aawotuu worddo nabatoo

hawaadan ootheeddino.

Morkkiyaa Siiganaw Bessee

(Mat 5:38-48; 7:12)

²⁷ “Shin Taani odiyaawaa sisiyaawanttoo yaagay: hinttentu morkke-

tuwaa dosite; hinttena ixxiyaawanttoo, lo77uwaaw oothite; ²⁸ hinttena

sheqqiyaawantta anjite, hinttena naaqqiyaawanttoo, woossite. ²⁹ Itti

bagga shayyiyaa baqqiyaawoo, laa7ethuwaakka besaa; ooninne ne kootiya

akkiyawoo, ne shaamiciyaakka diggoppa.

³⁰ “New de7iyaawaa neena woossiyaawoo, imma; newaa akkeeddawaa,

zaara gaade oochchoppa. ³¹ Asay hinttentoo oothana mala hinttentu

dosiyaawadan, hinttenttukka haraw hawaadan oothite.

³² “Hinttentta dosiyaawantta xalalaa dosooppe ay galatay de7ii?

Hawaa gidooppe nagaranchchatuukka barena dosiyaawantta dosiino.

† 6:16 asqgorttu: Hawaa guussay Ayihuda gadiyaan de7iyaa Asqgorootu geetettiiya gadiyaappe yeennaan attenna guussa. Ha sunthaa bilethay, “Worrdanchchaa”. Qaykka, “Hayqoo aathi immiyaawaa” guussaa.

³³ Hinttenttoo lo77obaa oothiyaawanttu xalalaw hinttenttu lo77obaa oothoophe hewoo ay galatay de7ii? Nagaranchchatuukka hawaadan oothiino. ³⁴ Tal77iide hinttew zaaranaw danddayiyaawanttu xalalaw tal77oophe ay galatay de7ii? Bare tal77eeddawa zaaariide akkanaw nagaranchchatuukka barenttu garssan tal77ettiino. ³⁵ Shin hinttenttu, hinttenttu morkkiyaa dosite; untunttookka lo77obaa oothite; hinttenttuppe tal77owaa zaariidi akkanaw qoppoppite. Hawaa hinttenttu poloophe hinttenttoo gatii daranawaa. Qassi hinttenttu Ubbaappe Bolla Xoossaa naanaa gidanita. I iitatoonne galatennawanttookka keeka. ³⁶ Hinttenttu aabbu maariyaawaa gidowaadan hinttenttukka maariyaawantta gidite.

Hara Asaa Pirddanaw Bessenna
(Mat 7:1-5)

³⁷ “O bollankka pirdoppite, hinttenttu bollankka pirddettena; haraa bolla kunaaniyaa oothoppite; hinttenttu bollankka kunaani oosetenna. Atto giite; Xoossay hinttenttoo atto gaana. ³⁸ Immite; hinttenttoo imettana. Hinttenttu makkeeda makaan hinttenttoo makettana. Baqqi naaqqina siilli kumi palah laalettiyaa makaa hinttenttu kiwuwaan idinthana” geedda. ³⁹ Qassikka Yesuusi hawaappe kaalliyaa leemisuwaa odeedda; “Qooqay qooqaa kaaletthanaw danddayii? Qooqay qooqaa kaaletthoophe laa77atuukka oyqettiide ollaan kunddikkinoo? ⁴⁰ Tamaariyaawe barena tamarissiyaawaappe aadhdhenna; tamariyaawe minni tamaroophe barena tamarissowaa mala gidanaw danddayee.

⁴¹ “Ne ayfiyaa giddon de7iyaa tuussaa kessennaan de7aadde hara ne laggiyaa ayfiyaa giddon de7iyaa suullaa ayaw xeellay? ⁴² Ne ayfiyaa garssan de7iyaa tuussaa be7ennaan hara asaakka shiiqaade, “Ta ishaw, ne ayfiyaa garssappe suullaa ta kessoo?” yaaganaw woota danddayay? Ha lo77uwaa malatiyaa iitaw, koyrottaade ne ayfiyaa giddon de7iyaa tuussaa kessa. Hewaappe guyyiyan ne ishaw ayfiyaa giddon de7iyaa suullaa kessanaw geeshshaade xeellanaw danddayaa.

Mithattonne Iza Ayfeedda Ayfiyaa
(Mat 7:16-20; 12:33-35)

⁴³ “Lo77o mithay iita ayfiyaa ayfenna; hewaadankka iita mithay lo77o ayfiyaa ayfanaw danddayenna. ⁴⁴ Mithay ubbay bare ayfiyaa ayfiyaawan erettee. Agunthaappe woddenthaa ayfii maxettena; hewaadankka, xundduqiyaappe † laadiyaa ayfiyaa maxanaw danddayetenna. ⁴⁵ Lo77o asay bare lo77o wozanaappe lo77o yewuwaa haasayee. Qay iita asay bare iita wozanaappe iita yewuwaa haasayee. Ayissi gooppe, asay bare doonan haasayiyawe bare wozanaan kumeeddawaa doonay haasayiyaa diraassa.

Laa77u Qommo Golliyaa Keexxiyaa Asaa
(Mat 7:24-27)

⁴⁶ “Taani odowaa oothikkita, shin ayaw Godaw, Godaw, yaagiide Taana xeegiitee? ⁴⁷ Taakko yiyaa ubbay ta qaalaakka sisiide oosuwan peeshshiyaawe oona malatinto ta hinttentta bessana; ⁴⁸ ikka golliyaa keexxiidde daro olla bookkiide zaallaa bolla ginbbiide keexxeedda asaa malatee; di7uu di77iide he golliyaa suginakka, mino zaallaa bolla keexetto diraw qaathanaw danddaybeenna. ⁴⁹ Qay Ta qaala sisiide oosuwaan peeshshenna uray baasuu banttasaa shafiyaa bollan

golliyaa keexxeeddawaa malatee. Di7uu di77iide he golliyaa sugo wode man77iyanka kundeedda; he gollikka iita wodaa woddiide bayeedda” yaageedda.

7

Yesuusi Xeeuwaa Kaappuwaa Qoomaa Patheedda (*Mat 8:5-13; Yoh 4:43-54*)

¹ Yesuusikka hawaa ubba asaa sinthan haasay wurssowaappe guyyiyan hini Qifirinaahooma beedda. ² Hewanka itti xeeuwaa kaappuu de7ee. I daroppe dosiyaa A qoomay harggiide hayyanaw mateedda. ³ Ikka Yesu-usabaa siseedda wode, bare qoomaa woossiide pathana mala Yihudaa cimatuwaa hini aakko kiitteedda.

⁴ Unttuntukka Yesuusakko yiide, “Ha bitani, Neeni A maaddanaadan daroppe koyyeedda; ⁵ gaasuukka nu asaa I daroppe dosiide Ayihudatuwaa woosiyaa golliyaa keexissowekka A” yaagiide daroppe woosseeddino.

⁶ Yesuusikka untuntunna ittippe beedda. Ikka hini golliyaa heeraa gakeedda wode xeeuwaa kaappuu bare laggethatuwaa barekko xeesiide, “Ta Godaw, daaburoppa; ayissi gooppe, neena ta golliyaa kaaraappe garssa bag-ganna gelssanaw taw bessenna. ⁷ Hawaa diraw ne sinthaan eqqanawukka haray atto bessiyaawaa gidikke. Shin neeni qaalaa xalalaa oda; ta qoomaykka paxanawaa. ⁸ Taani taappe bollanna maatay de7iyaawantussi eeno gaade de7iyaa asa. Taappe garssannakka taani kiitissiyaa wottaad-daratu de7iino. Ittuwaa, ‘Ba’ yaagiyaa wode, bee; haraakka qay, ‘Haaya’ gooppe yee. Ta qoomaykka, hawaa ‘Ootha’ giyaa wode azazettee; oothee” yaageedda.

⁹ Yesuusikka hawaa sisiide A yewuwaan maalaletteedda; guyye simmiide A kaalliyaa daro asaa, “Taani hinttenttoo tumuwaa gay; taani hawaa mala ammanuwaa haray atto, Israa7eeliyaa garssankka be7abeykke” yaageedda.

¹⁰ Kase kiitetteedda asatuukka xeeuwaa kaappuwaa golle guyye simmiyaa wode, A qoomay paxowaa be7eeddino.

Yesuusi Am77atti Na7aa Hayquwaappe Dentheedda

¹¹ Wonttissa gallassi Yesuusi barena kaalliyawantunanne cora asaanna ittippe Nayno geetettiyaa katamatto beeddino. ¹² Yesuusi katamaa gakkana mato wode, asay hayqqeedda anhaa tookkiide keseeddino. Hayqqowekka bare daayiw mexxi itti na7aa; aattakka asinay bayinna am77atto. Daro katamaa asaykka izo kaalleeddino.

¹³ Yesuusikka izo be7eedda wode qarettiide, “Yeekkoppa!” yaageedda.

¹⁴ Shiqqiide shanchamaa bochcheedda; tookkowanttukka eqqeeddino. Yesuusi, “Neeno yalagaw, dendda gay!” yaagina, ¹⁵ bitani suuri utteedda. Hasayaakka doommedda. Yesuusikka A, A daayiw immeedda.

¹⁶ Ubbaykka yashshaan kumiide, “Wolqqama nabii nu garssan dend-deedda; Xoossaykka bare asaa ashshanaw yeedda!” yaagiide Xoossaa gala-teeddino. ¹⁷ Hewenneekka Yesuusa waarii Yihudaa yuushshuwaan de7iyaa gadiyaa ubbaan sissetteedda.

Xammaqiyaa Yohaannisa (*Mat 11:1-19*)

¹⁸ Yohaannisa kaalliyawanttu hanowaa ubbaa aw odeeddino. Yohaannisikka barena kaalliyawantuppe laa77atuwaa xeesiide, ¹⁹ “Yaanawe neeneyee? Woy nuuni haraa naagane?” yaagi, untunttu oochchana mala hini Yesuusakko kiitteedda.

²⁰ Asatuukka Yesuusakko yiide, “Xammaqiya Yohaannisi, yaana geteteeddawe neeneyee? Woy haraa naagane? Yaagiide oochchana mala neekko kiitteedda” yaageeddino.

²¹ He wodiyaan Yesuusi cora asaa dumma dumma harggiyaappe patheedda; tuna ayyaanatuwaakka asaappe kesseedda; cora qooqatuwaa ayfiyaa dooyeedda. ²² Yesuusikka Yohaannisi kiittowantoo, “Biide hinttenttu be7eeddawaanne siseeddawaa Yohaannisaw odite; qooqatuu xeellanawantta; gunddatuu hamettanawantta; oolluu oyqqowanttu geeyyanawantta; tulleeeddawanttu sisanawantta; hayqqeeddawanttu denddanawantta; hiyyeesatuwaasikka mishiraachchuwaa qaalay odettanawaa. ²³ Taanan dhubettenna asay ubbay anjetteeddawantta” yaageedda.

²⁴ Yohaannisi kiitteeddawanttu bidiggowaappe guyyiyan Yesuusi asaw Yohaannisabaa oduwaa doommeedda: “Ayya be7anaw biittaa bazzuwaa keseedditee? Carkkuu qaathiyaa uusunthaa? ²⁵ Woy ayya be7anaw keseedditee? Lo77o mayuwaa mayyeedda asaa de7uwaa? Lo77o mayuwaa mayyeeddawanttunne barena giigissiyaawanttu kaatiyaa gollen de7iino. ²⁶ Woy ayya be7anaw keseedditee? Nabiyya be7anaw keseedditee? E; taani hinttenttoo yaagay; hinttenttu be7anaw kesowe nabiyaaappekka aadhuwaa. ²⁷ Xoossaa Maxaafan, ‘Ne ogiyaa neeppe sinthanna giigissiyaa kiitanchchaa neeppe sinthayaade kiittana’ geetetti Yohaannisabay xaafetteeddawe hawaa. ²⁸ Maccawanttuppe yeletteeddawanttu garssan xammaqiya Yohaannisappe aadhdiyaa ooninne baawa. Xoossaa kawutethaan qassi ubbaappe laafa geetettiyaawekka aappe aadhdhanawaa” yaageedda.

²⁹ Haray attoshshin qaraxaa kessiyaawanttu attennaan hawaa Yesuusi haasayowaa siseedda ubbay Yohaannisa kushiyan xammaqettowanttu Xoossaw bessiyaa bonchchuwaa immeeddino. ³⁰ Shin higgiiyaa tamaaris-siyaawanttunne Parisaawatuu Yohaannisan xammaqettibeenna diraw, Xoossay untunttoo qoppeeddawaa ixceeddino.

³¹ Yesuusi, “Simmi Taani ha wodiyaan asaa ayaanna leemisoo? Untunttu ayya malatiinoo? ³² Untunttu geyaasan uttiide ittu ittuwa xeesiide, ‘Suusuliyaa hinttenttoo punninakka

kaa7ibeykkita;

yeekuwaa yethaa kesseeddoshshinkka

yeekhibeykkita

yaagettiyaanaanaa malatiino’ geedda.

³³ Xammaqiya Yohaannisi qumaa meennaan woyiniyaa eessaakka ushennaan yiina, ‘A bollaana gaaleenay de7ee’ yaageeddita. ³⁴ Taani Asaa Na7ay maaddenne ushaade yiina, ‘Hawe nafisaamaa; woyiniyaa eessaakka ushiyaawaa; qaraxiyaawanttoonni nagaranchchattoo dabbuwaa’ yaagiita.

³⁵ Gidoppe attin Xoossaa aadho eratethay bare oosuwan tuma gidiide beettedda” yaageedda.

Parisaawiyaa Simoona

³⁶ Parisaawatuwaappe ittu barenanna qumaa maana mala shoobbina, Yesuusi A soy biide maanaw utteedda. ³⁷ He katamaan nagaranchchaa geetetteedda itti mishiratta de7ewunna, Yesuusi A soyin utteeddawaa sisaade, albasxiroosa geetettiya shuchchaappe oosetteedda bilqqaasiyaa kumeedda shittuwaa akkaa yaaddu. ³⁸ Guyyenna A gediya mataan eqqaade, yeekkaade A gediyaakka bare afothaan okaa doommaaddu; izi afothay bayizzeedda A gediyaakka bare huuphiyaa

binnanaan quccaaddenne A gediya yeraadde gediyan shittuwaakka caccafaaddu. ³⁹ Yesuusa bare soy xeeseedda Parisaawiikka hawaa be7iide, “Hawe nabiyaa gideeddentto, hanna A bochchiyaa mishiratta oonenttonne qaykka iza nagaranchchaa gidiyawaa I eranashshin” yaageedda.

⁴⁰ Yesuusikka zaariide, “Simoonna, taani new odiyaa yewuu de7ee” yaagina,

Simoonikka, “Tamaariissiyaawoo, oda” yaageedda.

⁴¹ Yesuusi, “Itti bitaniyaappe miishshaa tal77eedda laa77u asatuu de7iino. Ittuwaa matan ichcheshu xeetu diinaari, qay yokkuwaa matan ishatamuu de7ee. ⁴² Laa77atookka ciggiyaawe dhayina, laa77atuwaa acuwaaakka maarii aggeedda. Hawanttuppe haqawe loythi dosiyawaa malatii?” yaageedda.

⁴³ Simoonikka zaariide, “Daruwaa aggowa malatee” yaageedda. Yesuusikka, “Tumuwaa zaaraadda” yaageedda.

⁴⁴ Yesuusi mishirattikko xeelliide, Simoonna hawaadan yaageedda; “Hanno mishiratto be7aaddii? Taani ne golle yiina haray attoshshin haathaakka ta gedew immabeykka; shin iza bare afothaan tagediyaa irxxissaaddu; bare huuphiyaa binnanaanikka quccaaddu. ⁴⁵ Neeni Taana yera beykka; shin iza taani geloodeppe doommaade tagediyaa yeriyawaa agga beykku. ⁴⁶ Neeni ta huuphiyan zaytiyaa okka beykka; shin iza ta gediyan shittuwaacacafaaddu. ⁴⁷ Hawaa diraw ta hinttenttoo oday: daroppe iza doseeddawaa diraw, daro nagaray iziwi de7iyaawe maarettedda; guuthay maarettiyaawe guuthaa dosee” yaageedda.

⁴⁸ Yesuusi mishiratto, “Ne nagaray qucetteedda” yaageedda.

⁴⁹ Yesuusanna ittippe qumaa maanaw utteeddawanttu barenttu wozanaan, “Nagaraa maaranaw danddayiyaawe hawe oone?” yaageeddino.

⁵⁰ Yesuusi mishiratto, “Ne ammanuu neena ashsheedda, sarotethaan ne golle ba” yaageedda.

8

Yesuusa Kaalleedda Maccawantta

¹ Yesuusi hawaappe simmiide, sabbakiiddinne Xoossaa kawutethaa mishiraachchuwaa gaalaa katamaaninne heeraan odiiide aadhdeedda. Tammanne laa77u Yesuusa kaalliyawanttukka aananna ittippe de7iino.

² Iita ayyaanaappenne wolqqaama harggiyaappe paxeeddawanttu itti itti maccawanttukka de7iino. Hewanttukka: Laappu xalahii kaseedda Magdala geetettiyaa katamaappe yeedda Mayraamonne, ³ Heroodisa golliyaa suntha gideedda Kuuza machhatti Yohaanno, Soosina geetettewunna hara coratuwanna ittippe gidiide, Yesuusanne A kaalliyawantta miishshaan maaddeeddino.

Zerethaa Leemisuwaa

(*Mat 13:1-9; Mar 4:1-9*)

⁴ Cora asay daro katamatuwaappe shiiqiide, Yesuusakko yeedda wodiyaan leemisuwan, ⁵ “Zeriyawe zerethaa zeranaw kaseedda. Zeriyaa wode itti itti zerethay, ogiyaa doonan wodhdhiide yedhettedda. Yatina saluwaa kafuu hewaa meedda. ⁶ Haray qay zaallaa bolla wodhdhiide doleedda wode koshshiyaa haathaa demmenna diraw meleedda. ⁷ Hara zerethay agunthaa garssan wodhdheedda. Agunthay ittippe dicciide mitteedda. ⁸ Haray lo77iyaa tu7e biittaaan wodhdheedda. Dolowaappe

guyyiyān, zerettowaappe xeetu kushiyaā dakuwaa mokkeedda” yaageedda.

Yesuusi Leemisuwan Haasayeedda Gaasuwaā
(Mat 13:10-17; Mar 4:10-12)

Yesuusi hawaa haasayiide, “Haythay de7iyaa ubbay siso” yaagi qaalaā dhoggu udiide waaseedda.

⁹ A kaalliyaa wanttu, “Ha leemisuu ayaa guussee?” yaagi A oochcheeddino.

¹⁰ Ikka zaariide,
“Hinttentoo Xoossaa kawutethaa xuuraa eray imetteedda; shin haratoo, xeelliiddikka erenna mala, sisiiddikka akeekenna mala leemisuwan oday” yaageedda.

Yesuusi Zerethaa Leemisuwaa Billiide Odeedda
(Mat 13:18-23; Mar 4:13-20)

¹¹ Yesuusi, “Zerethaa leemisuu hawaa: Zerethay Xoossaa qaalaā. ¹² Ogiyaa gaxaan wodhdheedda zerethay, guutha wodew qaalaā sisiyaa asaa; ellekka xalahii yinne, untunttu sisowaan amman attenna malanne qaalay wozanaappe dogettana mala oothee. ¹³ Zaallaa bollan wodhdheedda zerethay, koyro qaalaā nashechchaan sisiyaawantta. Hewantukka guutha wodiyaā ammaninee paacii gakkiiyaā wodiyaan xaphuu bantta diraw ellekka ammanuwaa kaddiino. ¹⁴ Agunthaa garssan wodhdheedda zerethay, qaalaā sisiyaawantta; shin de7uwaa hirggayne duretethaa ishaluu cuulleeddawantta. Hewanttu lo77o ayfiyaa immanaw danddayikkino. ¹⁵ Lo77o tu7e biittaaan wodheedda zerethay bessiyaawe, lo77anne xillo wozanaan qaalaā sisiide naagiyaā asaanne he qaalaan minni eqqiide lo77o ayfiyaa ayfiyaawantta.

Xomppiyaa
(Mar 4:21-25)

¹⁶ “Xomppiyaa sathiide ittibaan qum77i aggiyaawe woy arssaappe garssanna wothiyaawe ooninne baawa. ¹⁷ Qonccennaan qosuwan atiyaabay itti yewuunne baawa. Erettennaaninne beettiyaasaa kesennaan attanabay aynne baawa. ¹⁸ Hewaa gidiiyaā diraw loythi akeekaan sisite. Wozanaappe sisiyaawoo ubbaw gujji akeekay imettana; akeekennawaappe he aw de7iyaawaa malatiyaā akeekayka akettanawaa” yaageedda.

Yesuusa Daayonne A Ishatuwaa
(Mat 12:46-50; Mar 3:31-35)

¹⁹ He wodiyaan aattanne ishatuu Yesuusanna gaketanaw aakko yeeddino; shin asaa coratethaappe dendo gaasuwan A demmanaw dandday-beykkino. ²⁰ Itti bitani, “Ne daayanne ne ishatuu neenanna gaketanaw koyyo diraw karen yiide eqqeeddino” yaagi odeedda.

²¹ Ikka, “Ta daayanne ta ishatuu, Xoossaa qaalaā sisiide oosuwaā bollan peeshshiyaawantta” yaagi zaareedda.

Yesuusi Beetaa Co77u Ootheedda
(Mat 8:23-27; Mar 4:35-41)

²² Itti gallassi Yesuusi barena kaalliyawanttunna ittippe wonggiriyaā geliide, “Abbaappe hefintha boytte” geedda. Unttuntukka denddiide hametaā doommeeddino. ²³ Pinni de7iyaa wode, Yesuusi gemi77isheedda. Abbaan gotuwaa carkkuu dendo diraw, wonggiriyaā garssan haathay kumina daro

metooteeddino. ²⁴ Unttuntu Yesuusakko shiiqiide, “Godaw, Godaw! Nuuni bayoyttettee!” yaagiide A beegotheeddino.

Ikka beegottiide gotuwaanne haathaa beetaa seerina, gotuunne haathaa beetaa eqqeeda; ubbabaykka co77u geeda. ²⁵ Ikka, “Hinttentoo amanuu haqan de7ii?” yaageeda.

Unttuntukka yayyi maalalettiide ittu ittuwaa, “Hawaadan carkkuunne haathay co77u giite giina azazettiyaawe hawe oone?” yaagteeddino.

Yesuusi Xalahii Oyqqeedda Bitaniyaa Patheedda

(Mat 8:28-34; Mar 5:1-20)

²⁶ Galiilaa Abbaappe hefinthanna de7iyaa Gerggesenoona geetettiyaa gadiyaa, Yesuusinne A kaalliyaawanttu, wonggiriyaan pinniide gakteeddino. ²⁷ He haathaappe pinni sa7aa wodhdho wode, iita ayyaan oyqetteedda itti bitani, katamaappe kesiide aananna gakteedda. Daro wodiyaappe doommiide mayuwaa mayyennaan kallo golliyaa aggiide dufuwan de7ee.

²⁸ Yesuusa demmowaappe guyyiyan, waassi A sinthaan guufanniide wolqqaama kooshshaan, “Wolqqaama Xoossaa na7aa Yesuusaa, tawunne new aybe ittippetethay de7ii? Taana waayissoppaarikki; ta neena woossay” yaageeda. ²⁹ I hewaa ayissi geeddee gooppe, bitaniyaa yeggi kesana mala Yesuusi A azazo diraassa.

Iita ayyaanay bitaniyaa oyqqoodeppe daro wode gido diraw, birataa santhalataan gediyaanne kushiya qashettiide naagetee. Santhalataa duuthi akkiide iita ayyaanay kaalethina bazuwaa bee.

³⁰ Yesuusikka, “Ne sunthay oone?” yaagi oochcheeda. Ikka cora iita ayyaanay geli utto diraw, “Leegiyoonaa” * yaageeda. ³¹ Barentta Yesuusi, “Hini ciimmo ollaa biite” yaagenna mala woosseeddino.

³² Hewaan de7iyaa zooziyaa gaxaan hemettiyaa cora gudunthatuu de7iino. Cora tuna ayyaanatuu, he gudunthatuwaa garssa, “Gelite” gaana mala Yesuusa woosseeddino. Ikka, “Biide gelite” geeda. ³³ Iita ayyaanatuukka bitaniyaappe kesiide gudunthatuwaa garssa geleeddino. Gudunthaa wudiikka lanqqiyappe kajjottiidde ellekka abbaan mitetteeddino.

³⁴ Gudunthaa heemmiyaawanttu hanowaa ubbaa be7o wode harasaa biide, he katamaaninne yuushshuwaan hanowaa odeeddino. ³⁵ Aye haneeddento be7anaw kesiide, asay Yesuusakko yeeddino. Iita ayyaanay keseedda bitani, A wozanay simmina mayuwaa mayyiide Yesuusa gediya mataan uttowaa be7iide yayyeeddino.

³⁶ Iita ayyaanay oyqetteedda bitani wooti paxeeddentto be7eedda asay, hara asaw odeeddino. ³⁷ Gerggesenoona gadiyaaninne he heeran de7iyaa asay ubbay darii yayyeedda diraw, Yesuusi barenttu matappe baana mala woosseeddino. Ikka wonggiriyaan geliide beedda. ³⁸ Iita ayyaanay keseedda bitaniikka Yesuusanna baana giide, A woosseedda; shin Yesuusi, ³⁹ “Ne golle simmaade Xoossay new ootho wolqqaamabay ayentto markkatta” yaagi yeddeeda.

Hayqqeedda Naattonne Sakettiyaa Mishiratto

(Mat 9:18-26; Mar 5:21-43)

⁴⁰ Yesuusi simmeedda wode asay ubbay naagi de7iyaa diraw, A mokki akkeeddino. ⁴¹ He wode, Ayihude asaa woosa gollew sunthaa gideedda Yaa7iirraa yaagettiyaa bitani aakko yeeda. Ikka Yesuusa gediya sinthaan

* **8:30** Leegiyoonaa: Ha sunthay Giriike geetettiyaa qaalaappe aketteedda. Sunthaa bilethay “Coraa” guussaa.

kunddiide, bare golle gelana mala woosseedda. ⁴² Gaasotethaykka tammanne laa77u laythay kumeedda aw de7iyaa itti naatta hayqqanaw mata utto diraassa.

Yesuusi biya wode cora asay A yuushshuwaan sugettiidde metoothered-dino. ⁴³ He asaa gidдон he wodiyaan tammanne laa77u laythaa ubbaa suuthay goggiyaa mishiratta de7aw. Bare de7iyaa shaluwaa ubbaa dhaliyaa eriyaawantoo wurssinakka pathanaw danddayowe ooninne baawa.

⁴⁴ Guyyenna yaade A mayuwaa macaraa bochchaaddu; he man77iyankka iippe goggiyaa suuthay eqqii aggeedda. ⁴⁵ Yesuusi, “Oone taana bochchowe?” yaageedda.

Ubbay kaddina Phexiroosi, “Godaw, asay sugettiidde metoothiyaa wode, ‘Oone taana bochchowe’ yaagay?” geedda.

⁴⁶ Shin Yesuusi, “Itti asay taana bochcheedda; wolqqaykka taappe kesowaa taani eray” yaageedda. ⁴⁷ Mishirattakka, Yesuusa iza bochchowe erettennaan attibeennawaa eraade, kokkoraadde yonna Yesuusa sinthan kunddaa aggaaddu. Ayaa gaasuwan Yesuusa bochchaaddentto iza paxowaa ubba asaa sinthan odaaddu.

⁴⁸ Ikka iziw, “Ha mishiratte! Ne ammanuu neena patheedda; saro ba” yaageedda.

⁴⁹ Yesuusi haasay de7ishshin, Ayihuda asaa ammaniyaawanttu sunthaa soyippe itti bitani yeeddawe, “Ne naatta hayyaaddu; simmi tamaris-siyaawaa metoothoppa” yaageedda.

⁵⁰ Yesuusi hawaa sisiide, “Yaa7iroosaa, ammanappe attin, yayyoppa! Iza paxanawunnu” yaagi zaareedda.

⁵¹ Soy geliide: Phexiroosappe, Yayiqoobappe, Yohaannisappe, naatti aabbuppenne naatti daayippe attin, ooninne gelanaadan eeno gibeenna.

⁵² Ubbay he naattiw yeekkiidenne kayyottiidde de7iino. Shin Yesuusi, “Yeekkoppite, gisaadduppe attin hayyabeykku” yaageedda.

⁵³ Iza hayqqeeddawaa eriide A holla miicceeddino. ⁵⁴ Gidoppe attin Yesuusi izi kushiyaa ooyqqiide, “Ha naatee, beegotta!” yaageedda. ⁵⁵ Izi shemppuukka simmina ellekka dendda eqqina maanabaa immana mala, Yesuusi azazeedda. ⁵⁶ Izi aabbunne izi daaya maalaletteeddino; shin Yesuusi untuntta, hano yewuwaa oossinne odenna mala azazeedda.

9

Yesuusi Barena Kaalliyaa Tammanne Laa77atuwaa Kiitteedda (Mat 10:5-15; Mar 6:7-13)

¹ Yesuusi tammanne laa77u A kaalliyaawantta ittippe barekko xeesiide, xalahiyaa ubba asaappe kessanawunne harggiyaawantta pathana mala wolqqaanne maataa immeedda. ² Xoossaa kawutethaabaa odanawunne harganchchatuwaa pathana mala untuntta kiitteedda. ³ I untuntta kiit-tiidde, “Ogiyaa biidde, xam77aa gidinakka, woy qarcciitiyaa, woy qumaa, woy miishshaa gidinakka ayaanne oyqqoppite; laa7ethiyaa mayuwaakka oyqqoppite. ⁴ Hinttena asay haqan mokkooppenne, hewaappe kesana gakkanaw, hinttentu geleedda gollayan gami77ite. ⁵ He katamaa asay hinttena morkennaan ixwooppe, hewaappe kesiidde, untunttu hinttena morkennaan ixwoowo markka gidana mala, hinttentu gediyaappe baanaa shoci diiggiide biite” yaageedda.

⁶ A kaalliyaawanttu biide, qeeri katamaa ubbaan mishiraachchuwaa gaalaa odiidenne harganchchaa pathiidde yuuyeeddino.

*Heroodise Ootheeddabaa**(Mat 14:1-12; Mar 6:14-29)*

⁷ Ha77i Galiilaa biittaa kaatiyaa Heroodisekka haneedda yewuwaa sisiide yatti geedda. Gaasothayinneekka itti itti asay, “Yohaannisi hayquwaappe denddeedda” yaagee. ⁸ Hara asay, “Eelaasi kesiide beetteedda” yaagiya wode, haranttu qassi, “Beni nabatuwaappe ittu hayquwaappe denddeedda” yaagiino. ⁹ Heroodisekka, “Taani Yohaannisa qoodhiyaa qanxxissa diggaaddishshin, hawaadan asay haasayiyaa bitani oonee?” yaagiide, Yesuusa be7anaw koyyeedda.

*Yesuusi Ichcheshu Sha77a Asaa Miziide Kalisseedda**(Mat 14:13-21; Mar 6:30-44; Yoh 6:1-14)*

¹⁰ Yesuusi kiittowanttu simmiide, untunttu ootheeddawaa ubbabaa Yesu-usaw odeeddino. Ikka untuntta akkiide, Beetesayda yaagettiyyaa katamaa matan de7iyaa takkasaa beedda. ¹¹ Asay I de7iyaasaa eriide kaallina, untuntta mokki akkiide Xoossaa kawutethaabaa odeedda; harggiyaappe paxanaw bessiyaawantakka patheedda.

¹² Sa7ay omarssiyaa wode, Yesuusa kaalliyaa tammanne laa77atu aakko yiide, “Ha asay ubbay nu yuushshuwaan de7iyaa heeraa giddonne qeeri katamatuwaa giddo biide, aqiyaa saanne qumaa demmana mala moyizza; ayaw gooppe nuuni hawaan asay haynnasan de7eetto” yaageeddino.

¹³ Shin Yesuusi untuntta, “Asaw meetettiyaabaa hinttenttu immite” yaageedda.

Untunttu zaariide, “Ane biide, ha ubba asaw qumaa shammanaan dhayooppe nuussi ichcheshu soolluwaappenne laa77u moliyaappe haray baawa; hewaassi nuuni ha cora asaw qumaa shammana mala koyyay?” yaageeddino. ¹⁴ (Gaasuukka, hewaan de7iyaa asay ichcheshu sha77aa keena)*

Yesuusi barena kaalliyaawantta, “Ishatamu ishatamu asaa citan citan shaakki shaakki utissite” yaageedda.

¹⁵ Untunttukka I gowaadan ubba asaakka utisseeddino. ¹⁶ Yesuusikka ichcheshu soolluwanne laa77u moliyaa oyqqiide, pude saluwaa bonggotti xeelliidde Xoossaa galateedda; duuthiide, asaw gishana mala A kaalliyaawanttoo immeedda. ¹⁷ Asay ubbaykka miide kalleeddino. Untunttuppe atteedda dokkaa, tammanne laa77u sampaa kumeeddawaa den-theeddino.

*Phexiroosi Yesuusabaa Awaayyeedda**(Mat 16:13-19; Mar 8:27-29)*

¹⁸ Itti gallassi Yesuusi barekka woossiyaa wode, A kaalliyaawanttukka aananna ittippe de7ishshin, “Asay taana oona giinoo?” giide untuntta oocheedda.

¹⁹ Untunttu zaariide, “Asay neena xammaqiyaa Yohaannisa yaagee; hara asay qassi Eelaasa † yaagee; haray qassi beni nabatuwaappe ittu denddeedda yaagee” yaageeddino.

²⁰ Yesuusi untuntta, “Hinttेशi, taana oona giitee?” yaageedda.

* **9:14** ichcheshu sha77a: Israa7eeliyaa wogaan maccawenne qeeri naanay paydettenna diraw, ichcheshu sha77aa guussay maccawaanne qeeri naanaa paydennaan kumeeddawaa. Ha payduu de7iyaa koyro maaray beni maxaafaa ittuwa ittuwan baawa. † **9:19** Eelaasa: Ha nabii I hayqqoodeppe daro wodeppe guyye, Yesuusi Kiristoosi biittaa bollan tamarriisidde deriyaa bolla woosaw kesiide laametti booxxeeddawaappe guyye baggaan aanannanne Musenna haasayeedda. Hewaa guussay hayqqi simmiide daro cora wodiyaappe guyye paxa qoncceedda guussaa. **9:19** Mat 14:1,2; Mar 6:14,15; Luq 9:7,8 **9:20** Yoh 6:68,69

Phexiroosikka zaariide, “Neeni Xoossay okkeedda Kiristtoosa” yaageedda.

Yesuusa Kaalliyaawanttu Hananaw Bessiyaabaa
(*Mat 10:38-39; 16:24-26; Mar 8:34-38; Luq 14:26-27*)

²¹ Yesuusikka untuntta, “Hawaa oossinne odoppite” yaagi minissi azaziidde, ²² “Taani, Asaa Na7ay, daro metuwaa akkanaw bessee; cimatuwan, qeesatuwaa kaappatuwaaninne Muse higgiiyaa tamaarissiyaawantun ixettanaw koshshee; untuntu taana wodhanawantta; taanikka heezzenotho gallassi hayquwaappe denddanaw bessee” yaageedda.

²³ Yesuusikka asaa ubbaa, “Taana kaallanaw dosiyaawe de7ooppe, bare huuphiyaa kaddo; bare masqqaliyaa † gallasaan gallasaan tookkiide taana kaallo. ²⁴ Bare shemppuwaa ashshanaw dosiyaawe ubbay bayizzee; shin ta diraw bare shemppuwaa bayizziyaawe ubbay ashshee. ²⁵ Itti uray ha alamiyaabaa ubbaa ashshiide bare shemppuwaa bayizzooppe woy barew pacissooppe, ayaa maaddii? ²⁶ Asay taananinne taqalaan yeellatooppe, taani Asaa Na7ay, ta bonchchuwaannanne geeshsha kiitanchchatuwa bonchchuwana yiyaa wode aani yeellatanawaa. ²⁷ Taani hinttenttoo tumuwaa yaagay; hawaan de7iyaa asaappe, Xoossaa kawutethaa be7ana gakkanaw hayquwaa hayqqennawanttu ittu ittu de7iino” yaageedda.

Yesuusa Malay Laametteedda
(*Mat 17:1-8; Mar 9:2-8*)

²⁸ Yesuusi hawaa goowaappe guyyiyan, itti saaminttaa keena gami77iide, Phexiroosanne Yohaannisa, Yayiqoobakka akkiide, woossanaw deriyaa huuphiyaa keseedda. ²⁹ I woossishshin, A deemuwaa malay laametteedda; A mayuukka booxxiide pholqqeedda. ³⁰ Qoppennaan laa77u asatuu, Musenne Eelaas kesi beettiide, Yesuusanna haasay de7iino. ³¹ Untunttu bonchchuwan qoncci beettiide, Yesuusi Xoossaa qofaa polanaw Yeerusalaamen hayqqanawaa § aananna haasayeeddino. ³² Phexiroosanne aananna ittipe de7iyaawantta gemi77ishuu geeroyeeddashshin, ellekka beegottiide A bonchchuwanne aananna gatho eqqeedda laa77u asatuwaa be7eeddino. ³³ He laa77u asatuu, Yesuusa miyyiyaappe shaakettiya wode, Phexiroosi Yesuusa, “Godaw, hawaan de7iyaawe nuussi lo77a gidiyaa diraw, heezzu daasiyaa ittuwaa new, ittuwaa Musew, ittuwaa Eelaasaw keexxana” yaageedda.

³⁴ Phexiroosi hewaa haasay de7ishshin, shaarii yiide untuntta kammi aggina Yesuusa kaalliyaawanttu yayyeeddino. ³⁵ Shaariyaappekka, “Taani dooreedda ta Na7ay hawaa; I giyaawaa sisite” yaagiyaa qaalay yeedda.

³⁶ Qaalay sisettowaappe guyyiyan, Yesuusi bare xalalaa gidiide beetteda; untunttukka yewuwaa barenttu wozanaan oyqqiide he wodiyan ooninneekka ayaanne odibeenna.

Yesuusi Iita Ayyaanaan Oyqetteedda Laa77u Asatuwaa Patheedda
(*Mat 17:14-18; Mar 9:14-27*)

³⁷ Wonttetha gallassi, Yesuusinne heezzu A kaalliyaawanttu deriyaappe duge wodhdhiyaa wode, cora asay Yesuusanna gakettedda. ³⁸ He wode asaappe itti bitani bare kooshshaa dhoqqu oothiide, “Tamaarissiyawoo, taw de7iyaawe itti na7aa gido diraw, neeni A be7ana mala neena

9:23 Mat 10:38; Luq 14:27 † **9:23** masqqaliyaa: Hawaa guussay, itti asay bare laythaa ubbaan Xoossaa kaalliide shaakettennaan tookkanaw bessiyaa metuwaanne waayiyaa. **9:28**

2Ph 1:17,18 § **9:31** hayqqanawaa: Griike maxaafaa qofaan hawaa guussay, “Yesuusi saluwaa biyaawaa”; hawe qay I hayquwaappe denddiyaawaanne yaatiide saluwaa biyaawaa ubbaa shiishshi oyqqeedda qofaa.

woossay; ³⁹ qassi iita ayyaanay wozanaa aathennaan dendiide A waasisee; doonaanna paaroyana gakkanaw A kokkorssiide, ubba gallassi metoothiyaawaappe attin, A elle yeddenna. ⁴⁰ Neena kaalliyaawanttu he iita ayyaanaa kessana mala, taani untuntta woossaaddi; shin dandday-beykkino” yaageedda.

⁴¹ Yesuusi zaariide untuntta, “Ammanenna ha wodiya desha asaw, taani hinttenanna awude gakkanaw de7anee? Qassi hinttentubaa awude gakkanaw danddayanee? Ne na7aa haa akkaaya” yaageedda.

⁴² Na7ay yiide de7ishshin, iita ayyaanay A sa7aan oliide kokkorseeedda; Yesuusi iita ayyaanaa agga gi na7aa pathiide A aabboo zaariide immeedda.

⁴³ Asay ubbaykka Xoossaa wolqqaama wolqqaappe denddowaan maalalet-teeddino.

Yesuusi Bare Hayquwaabaa Laa7enthuwaa Odeedda
(Mat 17:22-23; Mar 9:30-32)

⁴⁴ “Taana Asaa Na7aa, asay asaa kushiyaan aathiide immanawaa; hinttentu ha yewuwaa dogoppite” yaageedda. ⁴⁵ Shin I giyaawaa untunttu akeekibeykkino. Untunttu gelenna mala untunttuppe geemmeedda diraw, ha yewuwaa Yesuusa oochchanaw yayyeeddino.

Ubbaappe Aadhdhiyaawe Ooneessha? Yaagiya Ooshaa
(Mat 18:1-5; Mar 9:33-37)

⁴⁶ A kaalliyaawanttu, “Nu giddoppe dariyawe oonee?” yaagiide palumetteeddino. ⁴⁷ Yesuusi untunttu wozanaa qofaa eriide, guutha na7aa ahiide, bare matan essiide, ⁴⁸ “Ha guutha na7aa ta sunthaan mokkiyaawe ooninne taana mokkeedda; qassi taana mokkiyaa ubbay, taana kiitteedda ta aabba mokkee. Hinttentu ubbaappe guuxxiyaawe ubbaappe dara” yaageedda.

Hinttentu Giyaawaa Phalqenna Uray Hinttentu Bagga
(Mar 9:38-40)

⁴⁹ Yohaannisikka zaariide, “Godaw, itti asay ne sunthaan iita ayyaanatuwaa kessiyaawaa nuuni be7iide, nu bagga gidenna diraw, A diggeeddo” yaageedda.

⁵⁰ Shin Yesuusi A, “Hinttentu giyaawaa phalqennawe hinttentu bagga gidiyaa diraw, A diggoppite” yaageedda.

Sammariyaa Katamaa Asatuu Yesuusa Mokkanaw Koyyibeykkino

⁵¹ Yesuusi saluwaa biyaa wodii matina, bare wozanaa qofaa Yeerusalaamekko zaareedda. ⁵² Bareppe sinthaw ubba yewuwaa giigisana mala, kiittetiyaas asaa Sammariyaa katamaa kiitteedda. ⁵³ Shin I Yeerusalaame baanaw denddeedda diraw, asay A mokkibeykkino. ⁵⁴ A kaalliyaawanttu Yayiqoobinne Yohaannisi hewaa be7iide, “Godaw, nuuni Eelaasi udowaadan, * tamay saluwaappe yiide untuntta maanaadan xeesana mala koyyay?” yaageeddino.

⁵⁵ Shin Yesuusi guyye simmiide, untuntta seereedda. † ⁵⁶ “Taani, Asaa Na7ay, asaa shemppuwaa ashshanaw yoowaappe attin, bayizzanaw yabeykke” yaageedda. Untunttu harasaan de7iyaa qeeru katamaa beeddino.

9:46 Luq 22:24 * **9:54** Eelaas udowaadan: Itti itti Geeshsha Maxaafaa bilethaan, “Ha asaa wurssanaw” yaagee. † **9:55** untuntta seereedda: Itti itti Geeshsha Maxaafaan de7iyaa bilethay, “Neeni ayi mala ayyaanento, neena erikkii? Asaa Na7ay asaa shemppuwaa ashshanaw yeeddappe attin, bayizzanaw yibeenna” yaagee.

Yesuusa Kaalliyaa wantta Gakkiyaa Paaciyaa
(Mat 8:19-22)

⁵⁷ Unttuntu ogiyanna biishshin, itti bitani Yesuusa, “Godaw, neeni biyaasaa ubbaa taani neena kaallana” yaageedda.

⁵⁸ Yesuusi A, “Worakanatoo ollay, saluwaa kafatookka gollii de7ee; shin taani, Asaa Na7ay, gela shemppa akkiyasay taw baawa” yaageedda.

⁵⁹ Yesuusi hara uraa, “Taana kaalla” yaageedda.

Shin, bitani, “Godaw, taani kasiyan baade ta aabba moogana” yaageedda.

⁶⁰ Yesuusi, “Hayqqowantta barenttu hayqqowanttu moogino; neeni baade, Xoossaa kawuteethaabaa oda” yaageedda.

⁶¹ Qassi hara bitani, “Godaw, taani neena kaallana; shin koyruwaan ta soy asaa baade sarotana” yaageedda.

⁶² Shin Yesuusi A, “Booraa goshanaw doommowe ooninne guyye xeelloope Xoossaa kawutethaw bessenna” yaageedda.

10

Mishiraachchuwaa Qaalaw Kiitetteedda Asatuwaa

¹ Hawaappe kaalla Goday hara laappun tammu * asaa sunthiide laa77uwaa laa77uwaa udiide I baanaw de7iyaa katamaa ubbaa kiitteedda.

² Yesuusi untuntta,

“Qoychchaw gakkeedda kathay dara; kiitettiyyaa asay guutha. Simmi qoycettiyyaa kathaa Goday, qoychchaw kiitettiyyaawantta yeddana mala woossite. ³ Taani dorssatuwaadan wallatuwaa giddo hinttana kiittay, biite.

⁴ Hinttenttu ogew ayaanne oyqqoppite: borssaa, qarcciiyyaa, caammaa, gidinakka oyqqoppite; asaanna sarotettiide ogiyaan wodiyya wursoppite.

⁵ “Hinttenttu geliyaa golle ubbaa kasiyan, ‘Sarotethay ha gollew gido’ yaagite. ⁶ He golliyan sarotethaa dosiyaa asay de7ooppe, hinttenttu sarotay he golliyan aqanawaa; koyyennawaa gidoope, hinttenttu sarotay hinttenttoo simmanawaa. ⁷ He golliyan untunttoo de7iyaaawaappe miiddinne ushiide de7ishshite; oosanchchaw A dirguwaa cigay koshshee; itti golliyaappe hara golliyya yuuyyoppite.

⁸ “Ay katamaanne hinttenttu geliyaa wode, asay hinttana mokki akkiide mizanaw shiishshowaa ayaanne miite. ⁹ He katamattin de7iyaa hargganchchatuwaa pathiide asaw, ‘Xoossaa Kawutethay hinttekkoo mateedda’[‡] yaagiide odite. ¹⁰ Yewuwaan qassi ay katamaanne gelode, asay hinttentta mokki akkennawantta gidoope he katamaa qadhhaakko kesinnee, ¹¹ ‘Nuuni hinttana yeellayanaw, haray atto nu gediya bolan de7iyaa hinttenttu katamaa baanaakka hinttenttoo qoqqofeetto[§]; yewuwaan qassi, Xoossaa Kawutethay hinttenttukko mateeddawaa erite’ yaagite. ¹² Pirda gallassi ha katamatippe Sodoomaa katamaa gakkeedda

9:61 1Ka 19:20 * **10:1** laappun tammu: Itti itti Geeshsha Maxaafaa bilehaan, “Laappun taamanne laa77a”. Ayihuda wogaan biittaa bollan de7iyaa asaa zerethay laappun tamma. Shin kase Eca Griike Maxaafaa bilehaan de7iyaaawe, “Laappun tammanne laa77a”. Ooni eri Yesuusi bare qaalaa alamiyaa yuushshuwaan gathanaw ha payduwaanna qara asaa sunthiide kiittennaan aggenna yaagiyya qofay de7ee. **10:2** Mat 9:37,38 **10:3** Mat 10:16 † **10:4** asaanna sarotettiide ogiyaan wodiyya wursoppite: He gallasaan garatethaan udiyya sarotay wodiyya loythi miyaa diraw, hawe haasayetteedda. **10:4** Mat 10:7-14; Mar 6:8-11; Luq 9:3-5 **10:7** 1Qo 9:14; 1XI 5:18 ‡ **10:9** Xoossaa Kawutethay hinttekkoo mateedda: Hawaa guussay, “Xoossaa Kawutethay hawaan woy hinttenttu gidдон de7ee” guussaa. § **10:11** baanaakka hinttenttoo qoqqofeetto: Hawaa guussay, ixuwaa bessiyawaa. **10:11** Kit 13:51

muray kawushanawaa yaagaade taani hinttew oday.

Ammanennaan Ixxeedda Katamatuwaa
(Mat 11:20-24)

¹³ “Aayye new Koraažiine; aayye new Beetesayde; hinttentun haneedda malaatatuu Xiirsoosa katamaaninne Sidoonaa katamaan haneeddentto, hewaana de7iyaa asatuu kayyuwaa mayuwa mayyiide, bidintha bollan uttiide, benippe barenttu nagaraappe simmanawantashshin. ¹⁴ Hawaa diraw, murettiyyaa gallassi hinttentuppe aathiide Xiirsoosa katamawunne Sidoonaa katamaw muray kawushanawaa. ¹⁵ Hanne Qifrinaahoom, neeni saluwaa pude dhoqqu gaanaw koyyaaddi? Duge Si7ooliyaa wodhdhanaassa.

¹⁶ “Hinttenttu giyaawaa sisiyaa asay, taani giyaawaa sisee; hinttentta ixxiyaa uray taana ixxee; taana ixxiyaa uray taana kiitteeddawaakka ixxee” yaageedda.

A Kaalliyawanttu Kiitetteeddasaappe Simmeeddino

¹⁷ Laappun tammu asatuukka, “Godaw, iita ayyaanatuukka ne sunthaan nuussi azazetteeddino” yaagiidde nashechchaan simmeeddino.

¹⁸ Yesuusikka untunttoo, “Seexaanay walqqanthaadan saluwaappe wodhdhishshin be7aaddi. ¹⁹ Simmi shooshshaanne sogguwaa yedhdhanaadan hinttenttu morkkiyaa xalahiyaa wolqqaa xoonana mala maataa immaaddi. Hinttentta qohanawe aynneekka de7enna. ²⁰ Gidoppe attin hinttenttu sunthay saluwaa maziggobiyaan xaafetto diraw, nashettiteppe attin iita ayyaanatuu azazetto diraw nashettoppote” yaageedda.

Yesuusi Bare Nashechchaa Qonccisseedda
(Mat 11:25-27; 16:13-17)

²¹ He wodiyaan Yesuusi Ayyaanaa Geeshshaan daro nashettiide, “Saluwaanne sa7aa Godaw, neeni ha yewuwaa tamarowanttuppenne aadho eranchchatuwaappe genthaade, qeeri naanaw qonccisso diraw, neena galatay; E, ta Aabboo, ayissi gooppe, hawaa oothanaw ne lo77o shene gideedda.

²² “Ubba yewuu taw ta Aabuppe imetteedda. Na7ay oonentto Aawuwappe attishshin ooninne eriyaawe baawa; hewaadankka Aawuu oonentto Na7aappenne I qonccissanaw koyyo uraappe attin, haray ooninne eriyaawe baawa” yaageedda.

²³ Kaalliidekka Yesuusi barena kaalliyawanttukko simmi wodhdhiide, untunttu xalalaa, “Hinttenttu be7iyaawaa xeelliyaa ayfatuun anijetteed-dawantta. ²⁴ Ta hinttew odiyaawe ayee gooppe, cora nabatuunne kaatatuu hinttenttu be7iyaawaa be7anaw amotteeddinoshshin be7ibeykkino; hinttenttu sisiyawaakka sisanaw amotteeddino; shin sisibeykkino” yaageedda.

Asaw Qarettiyyaa Sammaariyaa Bitaniyaa

²⁵ Itti gallassi higgiiyaa eriyaawe ittu Yesuusa paaccanaw aakko yiide, “Tamaariissiyaawoo, medhinaa de7uwa laattanaw, taani ayaa udo?” yaagi oochcheedda.

²⁶ Yesuusi zaariide, “Muse higgiiyaa maxaafan xaafettowe ayee? Neeni ayaa gaade billay?” yaageedda.

²⁷ Bitaniikka, “Muse higgiiyaa maxaafay, ‘Xoossaa ne Godaa polo ne wozanaappe, polo ne shemppuwaappe, polo ne wolqqaappenne polo ne

gofaappe siiqa; hewaadankka ne laggethaakka ne huuphiyaadan dosa' gee" yaageedda.

²⁸ Yesuusi A, "Likke, tumuwaa gaadda; simmi neenikka hawaa ootha; de7uwan de7anaassa" yaageedda.

²⁹ Muse higgiiyaa tamaarissiyaa bitani qay barena xillo oothanaw koyyiide Yesuusa, "Hanoshshin, ta laggethay oonee?" yaagiide oochcheedda.

³⁰ Yesuusi zaariide, "Itti bitani Yeerusalaameppe Iyyarkko biidde de7ishshin, ogiyaa bollan paannatu A demmiide, A mayuwaa qaarowaappe guyye shociide, hayqqanaw pollu goode oliide beeddino.

³¹ Qoppennaan itti qeesay he ogiyaanna bide7iyaawe, shocettiide kunddeedda bitaniyaa be7eedda wode, ayaanne udennaan miyyiyaanna aadhdhiide beedda. ³² Hewaadankka itti Leewii he ogiyaanna bide7ee.

Ikka bitaniyaa be7iide, miyyeti aadhdheedda. ³³ Shin Sammaariyaa asa gideedda itti bitani, he bagganna aadhdhiide, ha bitaniyaakko yeedda. A be7eedda wode aw qarettedda. ³⁴ Aakkokka shiiqiide, zaytiyaanne

woyiniyaa eessaa * A maythaan tigiide, qachcheedda. Hewaappe guyye bare hariyaa togissiide, imathay aqiyaa golliyaa akki beedda; hewaan bidhayiide naageedda. ³⁵ Wonttetha gallassi guutha biraa bare kiisiyaappe kessiide, imathay aqiyaa golliyaa godaw immiide, 'Ha bitaniyaa taw loytha bidhaya; hawaappe daruwaa neeni kessooppekka, taani simmiyaa wode new ciggana' yaageedda.

³⁶ "Simmi ha heezzu asatuwaappe, paannatuwaa kushiyan shocettiide kunddeedda bitanew, lagge gideeddawe haqawaa malatii?" yaageedda.

³⁷ Higgiiyaa tamaarissiyaawekka, "He aw qarettowaa" yaageedda.

Yesuusikka A, "Simmi baade neenikka hewaadan ootha" yaageedda.

Yesuusi Marttinne Mayraami Soy Beedda

³⁸ Yesuusi barena kaalliyaaawanttunna ogiyaa biidde, itti heeraa garssa gakkeedda. Hewaan Martto geetettiyaa itti mishiratta bare gollen mokkaaddu. ³⁹ Iziwukka Mayraamo geetettiyaa michchatta de7aw; hennakka Yesuusa gediya mataan uttaade, I odiyaawaa hayzzaadde de7aw. ⁴⁰ Martta qay soybaa giigissaadde daabura de7aw; hewaa diraw

Yesuusakko shiiqaade, "Hanna ta michchatta, kiitaa ubbaa ta bolla olina, taani taarekka labbanoo de xeellaadde co77u gay? Hayyanaa taana maaddanaadan iziw oda" yaagaaddu.

⁴¹ Yesuusikka zaariide izo, "Marttee, Marttee, neeni cora yewuwaa goppaadde hirggaa; qassikka metootaa. ⁴² Shin koshshiyaawe ittibaa; Mayraama bareppe ooninne akkenna lo77obaa dooraaddu" yaageedda.

11

Yesuusi Woosaabaa Tamaarisseedda

(Mat 6:9-13; 7:7-11)

¹ Itti gallassi Yesuusi ittisaan woosaa woossi de7ee. Woosaa wurssoawaappe guyye A kaalliyaaawanttuppe ittuu, "Godaw! Yohaannisi barena kaalliyaaawanta woosaa tamarissowaadan, nuunakka neeni waagi woossanentto tamarissa" yaageedda.

² Ikka untuntta, "Xoosaa woossiide yaagi woossite: 'Saluwan de7iyaa nu aabboo,

ne sunthay anjjetto;
 ne kawutethay yo;
 ne shenii saluwan hanowaadan sa7anka hano;
 3“ ‘Gallasaan gallasaan koshshiyaa qumaa
 nuussi hachche imma;
 4“ ‘Nuuni nuuna naaqeeddawanttuwaa
 ubbaa atto goowaadan,
 neenikka nunaaquwaa atto yaaga;
 nuuna iitaappe naagappe attin,
 paaciyaan gelsoppa’
 yaagite” yaageedda.

5 Qaykka Yesuusi barena kaalliyaawantta, “Hinttentuppe ittoo siiqo laggi de7into giddo bilahiyan aakko yiide, ‘Ta siiqo laggew, taw heezzu soolluwaa tal77a; 6 Ayissi gooppe, itti ta laggethay yiina A miziyaawaa dhayaaddi’ yaagi woosseedda goyyte. 7 Bare gollen de7iyaa A siiqo laggi soyippe haasayi- idde, ‘Taana metoothoppa; penggi qashetteedda; tanaanaykka taananna giseeddino; hewaa diraw taani denddaade new aynne immanaw dand- daykke’ gaanawee? 8 Taani hinttenttoo odiyaa we ayee gooppe, I aw siiqo laggiyaa gido diraw, immennttonneekka un77etho diraw I koyyiyaawaa ubbaa immee. 9 Hawaa diraw, ‘Woossite, hinttenttookka imettanawaa; koyyite, demmanita; kariyaa yiide xeesite, hinttenttoo dooyettanawaa’ yaagay. 10 Gaasuukka, woossiyaa ubbay akkanawaa; koyyiya uraykka demmanawaa; kariyaa yiide xeesiyaa uraw, kari dooyettanawaa.

11 “Hinttenttu giddoppe bare na7aw, moliyaa woossina shooshshaa, qumaa imma giina shuchchaa immiya aawuu de7ii? 12 Woy quuqulliyaa woossina sogguwaa immiyee? 13 Hinttenttu iita gidi de7iidde hinttenttu naanaw lo77obaa immiyaawaa erooppe, yaatina saluwan de7iyaa hint- tenttu aawuu barena woossiyaawanttoo Ayyaanaa Geeshshaa wooti daris- siide immanddeeshsha?” yaageedda.

Yesuusanne Bi7eel-Zebuula
 (Mat 12:22-30; Mar 3:20-27)

14 Itti gallassi Yesuusi itti bitaniyaappe duudissiyaa ayyaanaa kessowaappe guyye duude bitani haasayaa doommina, asay maalalleedda. 15 Shin untuntuppe ittu ittu, “Gaaeenatuwaa kaappuwaa Bi7eel-Zebuuli aw wolqqaa immina gaaleenatuwaa kessee” yaageeddino.

16 Ittu ittu qassi Yesuusa paaccanaw saluwaappe malaataa bessanaadan aappe koyyeeddino. 17 Shin Yesuusikka untunttu qofaa eriide unt- tuntta hawaa yaageedda: “Bare giddon shaakettiyaa kawutethay ub- bay dhayanawaa; shaakettiyaa golliikka kunddee. 18 Yaatina Seexaanaa kawutethay bare giddon shaakettooppe A kawutethay wooti eqqanawee? Hinttenttu taana, ‘Xalahiyaa kaappuwaa Bi7eel-Zebuuli new wolqqaa im- mina kessaa’ yaagi haasayiita. 19 Simmi taani bi7eel-zebuula wolqqaan gaaleenatuwaa kessiyaawaa gidoope hinttenttu naanay O wolqqaan kessanawanttee? Hawaa gidiyaa diraw, untunttu hinttenttu bollan pird- diyaawantta gidanawantta. 20 Shin taani gaaleenatuwaa kessiyaawe Xoos- saa wolqqaana gidoope, simmi Xoossaa kawutethay hinttenttukko yeed- dawaa erite.

21 “Wolqqaama asay bessiyaawaadan minniide bare golliya naagooppe, A shaluu loythi naagettanawaa. 22 Yewuwaan qassi aappe minuwaa

dariyaawe yiide A qochoopenne xoonooppe I ammanetteedda tooraanne gondalliyaa aappe wothi akkiide, aw de7iyaa miishshaa gishetti akkee.

²³ “Ta bagga gidennawe taananna eqettee; taananna shiishshi been-nawekka laalee.

Tuna Ayyaanay Kase Yeggi Beedda Asaakko Simmiide Yiyaa Gaasuwa
(Mat 12:43-45)

²⁴ “Tuna ayyaanay asaappe keseedda wode, barew shemppiyaasaa koyyi-
idde, haathay banttasanna aadhdi bee. Shemppiyaasaa demmen-
naan attooppe, ‘Taani kase yegga keseedda ta golliyaa simmana’ yaagee;
²⁵ simmiyaa wodekka gollii pitettiide giigowaa demmee. ²⁶ Hewaappe
kaalla, biide haraa aappe iita laappu tuna ayyaanatuwaa akki yaa geliide,
hawaan de7iino; he bitaniyaa de7uu koyrowaappe kaallawe iitowaa gidee”
yaageedda.

²⁷ Yesuusi hawaa haasay de7ishshin, itti mishiratta cora asaa gid-
doppe bare kooshshaa dhoqqu oothaade, “Neena yeleeeddawunnanne dhan-
theedda ne daaya anjjetteddawunno” yaagaaddu. ²⁸ Yesuusi qassi, “Anjjet-
teeddawanttu Xoossaa qaala sisiide azazettiyaawantta” yaagi zaareedda.

Xoossaappe Oosetto Malaataa
(Mat 12:38-42; Mar 8:12)

²⁹ Cora asay shiiqo wode Yesuusi, “Ha yeletay iita; ooratha malaataa
koyyee; shin nabiyya Yoonasa malaataappe haray imettenna.
³⁰ Gaasuukka Yoonasi Nennewe katamaa asaw malaata gidowaadan,
Taani, Asaa Na7aykka, ha yeletaw malaata gidana. ³¹ Away mokkiyaasaa
xeelliyaa wode, ushechcha dugebagganna de7iyaa gadiyaa kaatatta
Solomonew de7iyaa aadho eratethaa sisanaw biittaa gaxaappe yeedda
diraw, pirddaa wode ha yeletaan denddaade pirddanawunnu; be7ite,
Solomoneppekka aadhdiyaawe hawaan de7ee. ³² Nennewe asay pirddaa
wode hintenttu bolla denddiide pirddanawantta; ayaw gooppe, untunttu
Yoonasi odowaa sisiide barenttu nagaraa paaxi simmeedda diraassa;
be7ite, Yoonasappe aadhdiyaawe hawaan de7ee.

Bollaa Poo7issiyaa Xomppiyaa
(Mat 5:15; 6:22-23)

³³ “Soy geliyaa asaw poo7anaadan, Xomppiyaa xomppiide dhoqqasaan
wothanaappe attin, geemasaan woy poo7uwaa kammiyaa yewuwaappe
garssanna wothiyaawe ooninne baawa. ³⁴ Ne asatethaw ne ayfii xomp-
piyaa mala; ne ayfi paxa gidooppe ne kumentha asatethaykka poo7uwaa
demmee; shin ne ayfii harggooppe ne kumentha asatethaykka dhuma.
³⁵ Akeeka; hewaa gidiyaa diraw, ne garssan de7iyaa poo7uu dhumen-
naadan naagetta. ³⁶ Simmi ne asatethay ubbay poo7uwan kumeeddawaa
gidooppenne, dhumeedda asatethay neenan baynnawaa gidooppe, ne
asatethay ubbay, xomppii bare poo7uwaa ne bollan poo7issiyaawadan, ne
bollan wagagga poo7uwaa gidanawaa” yaageedda.

*Yesuusi Parisaawatuwaanne Muse Higgiyaa Tamaarissiyaawantta Ku-
naaneedda*

(Mat 23:1-36; Mar 12:38-40; Luq 20:45-47)

³⁷ Yesuusi haasayaa wurssowaappe kaalla, itti Parisaawe bitani bare gollen qumaa maanaadan ataalledda; Yesuusikka ittippe geliide gayitaan utteedda. * ³⁸ Parisaawiikka Yesuusa qumaa maanaappe kasiyan kushiya meecetti beennawaa be7iide maalalettina, ³⁹ Godaykka, “Hinttentoo Parisaawattoo, xuu7aanne shaataa bolla bagga geeshshiita; shin hinttentu garssay uuziyaaninne iitatethaan kumeedda. ⁴⁰ Hinttentoo eeyatoo! Bolla bagga medhdheeddawe garssaa medhdhibeennee? ⁴¹ Shin hinttentu xuu7aaninne shaataa garssan de7iyaawaa hiyyeesatoo immite; hewode ubbabaykka hinttew geeshsha gidanawaa.

⁴² Shin hinttentoo Parisaawattoo, hinttew aayyee! Ayaw gooppe, anuugaappenne xalotiyaappe, aguppiyaa do7uwaappe, tammu kushiyaappe itti kushiya Xoossaw immiita; shin tumu pirddaanne Xoossaa siiqiyaawaa hinttentu aggiita. Yewuwaan qassi hewaa aggennaan hawaa oothanaw bessee.

⁴³ Hinttentoo Parisaawattoo, hinttew aayyee! Ayaw gooppe, Ayihuda asaa woosa gollen bonchcho utuwaa, geyaa giddonikka bonchcho sarotaa koyyiita.

⁴⁴ Asay erennaan bollanna hamettiya beetenna duufuwaa malatiyaa diraw hinttew aayyee!” yaageedda.

⁴⁵ Muse higgiiyaa tamarissiyaawantuppe ittuu, “Tamarissiyaawoo, neeni hawaa yaaga haasayo diraw nuuna boraadda” yaagi zaareedda.

⁴⁶ Yesuusi, “Hintteno higgiiyaa eriyaawantto, henttew aayyee! Ayaw gooppe, asay tookkiide danddayenna deexo tookuwaa haraa toossiita; shin hinttentu hintte huuphew biradhdhiyanka bochchikita.

⁴⁷ Hinttentu aawotuu wodheedda nabatuwaa duufuwaa loythiyaa diraw hinttew aayyee! ⁴⁸ Simmi hinttentu aawotuu nabatuwaa wodhina, hinttentu untuntu duufuwaa bollan golliyaa keexxiyaa diraw, ‘Nabatuwaa oosuu lo77a’ yaagiide, untuntuwaa markkattiita. ⁴⁹ Hawaa diraw, Xoossaa aadho erathay, ‘Taani nabatuwaanne Yesuusi kiittowantta untuntukko kiittana; untuntukko hewantuppe ittuwaa ittuwaa wodhanawantta; ittuwaa ittuwaa metoohanawantta’ yaageedda. ⁵⁰ Hawaa gidiyaa diraw, ha alami medhettoodeppe doommiide gukkeedda nabatuwaa suuthaw ha yeletay ooshettee. ⁵¹ Aabelappe doommiide yarshshuwaasaappenne geeshsha golliyaappe gidduwan gukkeedda Zakkaraasa † suuthaa gakkanaw koyettee. E! Taani gay; ha yeletay hawoo ooshettiyaawaa.

⁵² “Hinttentoo Muse higgiiyaa eriyaawantto, hinttew aayyee! Ayaw gooppe eraa pengiyaa dooyiyaa qulppiyaa akkeeddita. Hinttentu hintte huuphewukka gelibeykkita; qassi gelanaw koyiyaawanttakka diggeed-dita” yaageedda.

⁵³ Yesuusi hewaappe kesowaappe guyyiyaan, higgiiyaa tamarissiyaawantunne Parisaawattoo A ooshaan urgunthusaanne eqettussaa doommeeddino. ⁵⁴ A doonaappe lo77ennabay kesooppe ooyqqanaw geeddiino; shin demmibeykkino.

* **11:37** gaytaan utteedda: Qumaa maanaw utteedda guussa. **11:42** Wog 27:30 † **11:51** Aabeelappe doommiide ... Zakkaraasa: Ayihudatuwaa Maxaafatuwaa garssan doomethaa maxaafay koyro maxaafaa. Ikka, Aabeeli asaa ubbaappe koyruwaan ishay A wodheeddawaa odee. Ayihudatuwaa Geeshsha Maxaafatuwaa warseethaa maxaafay Laa7ethiyaa Oduwaa Maxaafaa. He maxaafaan Zakkaraasi wursethaan hayqqeeddawaa odiyaa diraassa Luuqaasi Aabeelappe Zakkaraasa gakkanaw geeddawe.

12

Lo77a Malatiyaa Iitatethaappe Naagettana Mala Seeraa (Mat 10:26,27)

¹ He wodiyaaan cora sha77aan paydettiyaa asay ittu ittuwaa yedhdhana gakkanaw shiigi de7ishshin, Yesuusi barena kaalliyaaawanttoo koyro odanaw doommiidde, “Parisaawatuwaa irshshuwaappe naagettite; hawekka lo77a malatiyaa untunttu immiyaa iita timirttiyaa. ² Shin ayaanne kametteedda yewuu qoncciyaa kesennaan attenna; qassikka geemmeedda yewuu erettennaan attenna. ³ Hewaa diraw hintte dhumaani haasayowe ubbay, gallassi poo7uwan sissetanawaa; hinttenttu asay baynasaan hini giso golliyaan haythaan saasukkove ubbay dhoqqu geedda sissetiyaa qonccesaan awaajjettanawaa.

Itti Xoossaa Xalalaw Yayyana Bessee (Mat 10:28-31)

⁴ “Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani hinttew yaagay; ha77i ashuwaa wodhiyaawantta, hewaappe kaalla qay ayaanne oothanaw danddayenawantta yayyoppite. ⁵ Yewuwaan qassi hinttenttu oossi yayyanaw bessintto taani hinttentta erissana; hawekka wodhowaappe guyyiyaan gaanamiyan olanaw maataay de7iyaa Xoossaa xalalaw yayyite; E, aw yayyite yaagay.

⁶ “Ichcheshu suunniyaa kafatuu santtimiyaan shamettikkinooyee? Hewanttuppe ittinnonne usa Xoossay dogenna. ⁷ Shin haray atto hinttenttu huuphiyan de7iyaa binnanay ubbaykka paydetteeddawaa; hawaa diraw yayyoppite; hinttenttu cora suunniyaa kafatuwaappe dariita.

Yesuusan Ammaniyaawanttanne A Ixxiyaawantta (Mat 10:32,33; 12:32; 10:19,20)

⁸ “Taani hinttew oday; tabaa asaa sinthan markkattiyaaawoo oossinne Taanikka Asaa Na7ay, qassi Xoossaa kiitanchchatuwaa sinthan markkatana; ⁹ shin asaa sinthan taana kaddiyawantta taanikka asaa na7ay, qassi Xoossaa kiitanchchatuwaa sinthan kaddana.

¹⁰ “Ta bolla, asaa na7aa bolla, boriyaa qaalaa haasayiyaawe de7ooppe A naaquu atto geetettana; shin Geeshsha Ayyaanaa bolla boriyaa qaalaa haasayiyaawe de7ooppe qay A naaquu atto geetettana.

¹¹ “Asay hinttentta Ayihude woossiyaa golliyaakko, gadiyaa ayissiyaawanttukonne maataay de7iyaawanttu sintha pirddaassi shiishshiyaa wode, ‘Waagi zaaraneeshsha? Woy ayaa giide haasayaneeshsha?’ yaagiide hirgoppite; ¹² ayaw gooppe, hinttana Ayyaanaa Geeshshay hinttenttu he saatiyaan haasayanaw bessiyaabaa tamarissanawaa” yaageedda.

Dure Bitaniyaa Boozatethaa Odiyaa Leemisuwaa

¹³ Asaa garssappe itti bitani Yesuusa, “Tamarissiyaawoo, nu aabbu hayqqina nuuni laattana mala atteeddabaa, taw gishana mala hayyagodo ta ishaw oda” yaageedda.

¹⁴ Yesuusi qay, “Ha bitanew, hinttenttu bollan pirddiyaawaa gidanaadanne hewaa hinttew gishanaadan taana oone suntheeddawe?” yaageedda.

¹⁵ Gujjiidekka ubbatuwaa, “Asaa shemppuwaassi shaluwaa duretethay de7uwaa immenna diraw, yaaretiyaawaappenne yorattiyaawaappe naagettite; duretethaa amuwaa ubbaappekka hinttana naagite” yaageedda.

¹⁶ Kaalliiddeekka hawaadan yaagi leemisuwaa untuntntoo odeedda: “Aw de7iyaa biittay darissiide kathaaw mokkeedda itti dure bitani de7ee. ¹⁷ Ha bitani, ‘Taw ta kathaaw wothanaw gidiyaa sa7ay banttawaa diraw ayaa udooshsha?’ yaagiide, bare wozanaan qoppeedda; ¹⁸ hawaadan yaagi maleedda; ‘Taani wootane gooppe, taw de7iyaa yeesiya kolaade, hara aakkiya yeesiya medhdhana yaagiide maleedda; hewaan ta kathaanne taw de7iyaa miishshaa ubbaa wothana. ¹⁹ Yaataade taana, ‘Ne kaacay daro lo77a; new daro wodiyaassi gidiyaa maxuwaa shiishshaadda; simmi shemppaade ma, usha, nashetta’ gaana’ yaageeddu.

²⁰ “Shin Xoossay A, ‘Ha boozaw, hachche qamma neeni hayqqaa. Yaatina ha neeni shiishsheedda maxuu ubbay oossi gidanawee?’ yaageedda.

²¹ “Barew biittaa bollan shaluwaa shiishshiyaawe, Xoossaa sinthan qay manqqo gideedda asay habitaniyaa mala’ yaageedda.

Ubba Wode Xoossaan Ammanettussaa Koshshee

(Mat 6:25-34)

²² Hawaappe kaalla Yesuusi barena kaalliyaawantta, “Hawaa diraw, ta hinttew oday: hinttenttu paxa de7anaw ayaa maanee? Hinttenttu bollaassi ayaa mayyane? yaagiide hirgoppite.

²³ “Gaasuukka, shemppuu qumaappe, qassi asatethay mayuwaappe aadhdhennee? ²⁴ Ane quratuwaa xeellite; untunttu zerikkino; cakkikkino; untunttu kathaaw shiishshiyaa sa7ay woy yeessii baawa; hanoppe attin, untuntta Xoossay mizee; hinttenttu kafatuwaappe daroppe darikkitee? ²⁵ Hinttenttuppe darii qoppiide daro wodiya de7anaw danddayiyaawe oonee?

²⁶ “Simmi hinttenttu ha laafabaa oothanaw danddayennawantta gidoppe ayaw harabaw hirgettiitee? ²⁷ Ciishshatuu wooti dicciinontto ane xeellite; untunttu kiitaan daaburikkino; puuttuwaa suqqikkino; gidoshshin taani hinttew odiyaawe, Solomone hewaa keena bonchchetteed-dawaa * gidiide, he ciishshatuwaappe ittuwaa malaanne mayyibeenna. ²⁸ Hinttenttu laafa ammanuu de7iyaawantto, yaatooppe Xoossay hachche beettiide, wontti tamaan eexxanaw olettiiyaa, denbban doliyaa maataa hawaadan mayizziyaawaa gidooppe, hinttentta wootiide untunttuppe aathiide mayyizennee?

²⁹ “Hawaa diraw, ‘Ayaa maanee? Ayaa ushane?’ yaagiide ubba wode koyyoppitenne hirgoppite. ³⁰ Ayaw gooppe, hawaa demmanaw ha alamiyaan de7iyaa Xoossaan ammanettenna asay hirgettiino. Hinttentto hawe ubbay koshshiyawaa saluwan de7iyaa hinttenttu aawuu eree. ³¹ Hewaa haniyaawaa aggiide, Xoossaa kawutethaa koyyite; I hinttentta koshshiyawaa ubbaa immanawaa.

Sa7aan Bare Duretethaan Ammanettowe Saluwan Waanii?

(Mat 6:19-21)

³² “Hinttenttu guutha gidinttonne, saluwaa hinttenttu aawuu bare kawutethaa hinttentto immanaw nashetteedda diraw yayyoppite.

³³ “Hinttew de7iyaawaa zali77iide manqqoo immite; kayisuu shiiqen-nasaan, bil77aykka meennasaan, saluwan würenna miishshaa dagayiide, ecenna qarccitatuwaa hinttenttu huuphew wothite. ³⁴ Ayaw gooppe, hinttenttu wozanay hintte miishshay de7iyaasaan de7anawaa.

Mino Oosanchchaa

* **12:27** Solomone hewaa keena bonchchetteeddawaa: Ayihuda asay Solomone bare de7eedda laythaa ubbaan daro duretethaan de7eedda giide qoppiino. **12:27** 1Ka 10:4-7; 2Od 9:3-6

³⁵ “Hintte xeessay dancsettowaa, hintte xomppiikka po7eeddawaa gido. ³⁶ Hinttentukka, barenttu Goday yiide penggiyaa qoxxiyaa wode, ellekka dooyyanaw bullachchaappe simmana gakkanaw naagiyaa oosanchchatuwaa malatite. ³⁷ Barenttu Goday soy yeedda wode beegotti de7ishshin demmiyaa he oosanchchatuu anjjetteddawannta. Taani tumuwaa gay; I untuntta, ‘Uttite’ giide, bare danccuwaa minissiide untunttoo qumaa aathiide shoobbanawaa. ³⁸ Goday hekka bilahiyan woy hekka bilahiyyappe kaalla yeedda wode, beegottiide gencci naagiidde beettiyaa qoomatuu anjjetteddawannta. ³⁹ Hawaa qay erite; kayisuu ay saatiyaan yintto golliyaawuu erinto, golli bookettiyaa wode co77u giide xeellennashshin. ⁴⁰ Asaa na7ay qoppenna saatiyaan yaanawaa; hinttenttu giigetti naagite” yaageedda.

⁴¹ Phexiroosikka “Godaw, ha leemisuwaa neeni odiyaawe nuxalalaassee haraa ubbaassikka ittippe oday?” yaageedda.

⁴² Godaykka, “Simmi untunttu bare soy asaw qumaa immanaw bessiyaa saatiyaan immana mala, A goday sunthiyaa ammanetteddanne eranchcha miziyaa qoomay oonee?” yaageedda. ⁴³ Goday simmiyaa wode hawaadan kiitettiin demmiyaa qoomay I anjjetteddawaa. ⁴⁴ Taani hinttew tumuwaa oday; de7iyaa maxuwaa ubbaa bollan A sunthanawaa. ⁴⁵ Yewuwaan qassi he qoomay, “Ta goday elle yeenna; gami77anawaa” yaagi bare wozanaa qoppooppenne attumanne macca qoomatuwaa shochchaa doommoope, qaykka koyyowaadan muussaanne ushshaa, mathottussaakka doommoope, ⁴⁶ he qoomaa goday, I qoppenna gallassinne sidhibeenna saatiyaan yaanawaa; he wodiyan A qanxxereethiide, A gishuwaa maadaaraakka ammanennawanttunna ittisaa udanawaa.

⁴⁷ Bare godaa sheniyaa eriide giigennawenne aasheniyaadan kiitettenna qoomay, I iita dhoobaa dhoobettanawaa. ⁴⁸ Eribeennawe qay dhoo-bettanaw bessiyaawaa udeeddawe, guuthaa dhoobettee. Darobay imettedda asaa ubbaappe, aappe darobay koyettee; wolqqaama hadaray imet-towaappe, aappe darissiide koyettee.

⁴⁹ Yesuusi, “Taani yeeddawe, ha sa7aa bolla tamaa sathanaassa; ha77ikka eexceeddentto, taana ay keena nashechchanaweeshsha. ⁵⁰ Taani xammaqettana metuwaa xinqqatay polettana gakkanaw waanaade un77ettaytaa! ⁵¹ Ha sa7aa taani yeeddawe, sarotethaa ahanaassa malatiyee? Hinttew malatoppo. Taani yoowe, sarotaassi gidennaan shaakkanaasappe attin. ⁵² Ayaw gooppe, ha77ippe doommuna itti golliyan de7iyaa ichcheshu asatuu shaakettanawantta; heezzatuu laa77atuwaa bolla, laa77atuukka heezzatuwaa bolla dendiide walaqettanawantta. ⁵³ Aawuu na7aa bolla, na7aykka aawuwaa bolla, aatta naatti bolla, naattakka aatti bolla, bollotatta na7aa machchi bolla, na7aa machchakka bollotatti bolla, walassaan dendiide shaakettanawantta” yaageedda.

Wodiyaa Hanotaa Eruwaa (Mat 16:2-3)

⁵⁴ Qaykka Yesuusi asaassi, “Away wulliyaa bagganna hintte shaariyaa be7ooppe, ‘Ha77i ha saatiyan hekko wolqqaama iray bukkana hanee’ yaagi-ita; tumukka qay bukkee. ⁵⁵ Duge bagganna carkkuu carkkoode, ‘Hachche shammanawaa’ yaagiita; geetettowaadanka qay hanee. ⁵⁶ Hintteno lo77a

malatiyaa iitattoo, sa7aanne saluwaa xeelliide, hananawaa eriita; shin ha wodiyaabaa wooti eranaw danddaykkitee?

Sigatethaabaanne Mootuwaabaa

(Mat 5:25-26)

⁵⁷ “Wode hinttenttu xillo gideedda yewuwaa hinttenttoo ayaw pirddikitee? ⁵⁸ Ne morkkiyaanna ittippe pirddiyaa daannaa sinthan shiiqanaw boode, biro ogiyaa bolla de7ishshin sigetta digga. Hewe dhayooppe neena goochchiide pirddiyaa daannaakko afana; daannaykka polisew aathi immanawaa; polisii qasho gollen yegganawaa. ⁵⁹ Taani new odiyaaawe, wursethaa acuwaa ciggana gakkanaw hewaappe kesakka” yaageedda.

13

Nagaraappe Simmenna Ubbay Dhayana

¹ He wodiyaan itti itti asatuu Yesuusakko yiide Philaaxoosi Galiilaa asaa wodhiide untunttu suuthaa jaarshshuwanna ittippe walakkeeddawaa aw odeeddino. ² Yesuusikka zaariide, “Hawanttu Galiilaa asatuu hayqqeedda diraw, yaatina untunttoo hara Galiilaa asaa ubbaappekka aadhhiide nagarachchatuwa gidowantta malatiinoo? ³ Taani yaagay, hawaadan gidenna; yewuwaan qassi hintte nagaraa paaxiide nagaraappe simmennaan ixxoopspe, hinttenttu ubbatuukka hawaadan hayqqiita. ⁴ Woy Salihooma gimbbii untunttu bolla kunddiide, wodheedda tammanne hosppun asatuwaa Yeerusalaamen de7iyaawanttu ubbaappe aadhhiide naaqqowantta malatiinoo? ⁵ Hawaadan gidenna yaagay; yewuwaan qassi nagaraa paaxana dhayooppe ubbatuukka hawaadan bayanita” yaageedda.

⁶ Yesuusikka hawaadan yaagi leemisuwaa odeedda, “Itti bitanew woyiniyaa turaa goshshaa gaden toketteedda balasiyaa geetettiyaa ayfi meetettiyaa mithatta de7aw; he bitaniikka mithatta ayfaaddenttonne giide yeeddawe, aynneekka ayfiyaa demmibeenna. ⁷ Woyiniyaa turaa naagiyaawaa I, ‘Taani ha balasiyaa geetettiyaa mithattippe ayfiyaa demmanaw heezzu laythaa simerettaade ayaanne demmabeykke. Hewaa diraw deka dentha digga; ayaw biittaa coo melissay?’ yaageedda. ⁸ Naagiyaawekka zaariide, ‘Godaw, taani I yuushshuwaa harumanaassinne pituwaa olanaassi, ha laythaa xalalaw basha. ⁹ Sinthaw ayfooppe lo77a; shin ayfennaan ixxoopspe dekettu’ geedda” yaageedda.

Yesuusi Quuna Mishiratta Sambbata Gallassa Patheedda

¹⁰ Yesuusikka itti Sambbataa gallassi Ayihudaa woosa gollatuwappe ituwaan tamaarissi de7ee. ¹¹ Hewaanikka tammanne hosppun laythaa kumenthaa tuna ayyaanay quunisseedda mishiratta de7aw. Izakka suuraade eqqanaw aynne danddayabeykku. ¹² Yesuusikka izo be7eedda wode xeesiide, “Ha mishirattee, ne harggiyaappe paxaadda” yaageedda. ¹³ Yesuusi bare kushiyyaa izi bolla wothina, hewode suura sitti ga eqqaade bare Xoossaa galataaddu.

¹⁴ Shin Ayihuda woosa golle kaappuu qassi Yesuusi Sambbataan patheeddawaa diraw hanqetti zaarowaashshin asatuwaa, “Kiitettanaw bessiyaa usuppun gallassatuu de7iino; he gallassatun yiide paxiteppe attin Sambbataan gidenna” yaageedda.

¹⁵ Godaykka zaariide, “Ha lo77a malatiyaa iita asattoo, hinttenttuppe ittuunneekka Sambbata gallassi booraa magaduwappe woy hariyaa gaaxaataappe billiide haathaa ushshanaw afennee? ¹⁶ Hanna Abraahaamo

yaraa gideeddawunna, tammanne hosppun laythaa kumenthaa xalahii qachcheeddawunna sambbata gallassi he qashuwaappe biletanaw bessekee?" yaageedda. ¹⁷ Hawaa odeedda wode eqettiyaawanttu ubbay yeelateeddino; asay ubbay qay I ootheedda maalalissiyaa oosuwan ubbaan nashetteeddino.

Sannaaficiyaa Ayfiyaa Zerethaa Leemisuwaa
(Mar 4:30-32)

¹⁸ Yesuusikka, "Xoossaa kawutethay ayaa malatii? I ayaa malatintto, taani hinttentta woota bessoo?" ¹⁹ Xoossaa kawutethay sannaaficiyaa geetetiyyaa qeeri mithatti ayfiyaa malatee. He mithatti ayfiyaa asay akkiide goshshaa garssan zereedda; zerettoonna diccaade wogga mithaa gidaaddu; yaatina saluwaa kafatuukka izi aacaa bolla barenttoo golliyaa keexxeeddino" yaageedda.

Irshshuwaa Leemisuwaa
(Mat 13:33)

²⁰ Yesuusikka zaariide, "Xoossaa kawutethay ayaa malatintto, taani hinttentta woota bessoo?" ²¹ Itti mishiratta heezzu keriyaa dhiilliyaa akkaade, munaqqeedda munaqay ubbay denddana gakkanaw, aani tigeedda irshshuwaa malatee" yaageedda.

Un77a Penggiyaabaa
(Mat 7:13,14,21,22)

²² Hewaappe kaalla Yesuusi Yeerusalaame biide, wogga katamaaninne qeeri katamaan de7iyaa asaa tamarissiidde aadhdheedda. ²³ He wode itti bitani shiiqiide A, "Godaw, Xoossaa pirddaappe attiyaawanttu guutha asa xalalee?" yaageedda.

Hewaappe guyye Yesuusi untuntta,

²⁴ "Taani hinttenttoo oday; un77a penggiyaanna gelanaw baaxetite. Cora asay gelanaw koyyiino; shin danddaybeykino. ²⁵ Golliyaawuu denddiide, ipithaa qachchowaappe guyye hinttenttu karen eqqiide, 'Godaw, Godaw, nuussi dooyyaarikki' yaagiide xeessaa doommiiyaa wode, ikka zaariide, 'Haqappe yeeditentto, taani hinttentta erikke' yaaganawaa.

²⁶ "He wode hinttenttu, 'Nuuni neenanna ittippe meeddo; usheeddo; neeni nu heerankka tamarissaadda' yaaganawantta.

²⁷ "Yesuusi qassi, 'Taani hinttenttoo oday; hinttenttu haqappe yeeditentto, taani hinttentta erikke; ubbatuukka makkalanchchatuu tamatappe haakkite' yaaganawaa.

²⁸ "Abraahaamo, Yisaaqi, Yayiqoobinne nabatuu ubbay hinttenttu karen eqqishshin, Xoossaa kawutethaan de7iyaawantta hinttenttu be7iyaa wode, hinttenttoo yeekonne achchaa dhaquwaa gidanawaa.

²⁹ "Asay away doliyaasaappenne wulliyaasaappe, qassi killibaggappenne hirkkibaggappe yiide, Xoossaa kawutethaa gayitaan uttiino. ³⁰ Be7ite; guyyeteeddawanttu, sinthatanawantta; sinthateeddawanttu qay guyyetanawantta" yaageedda.

Yesuusi Yeerusaamen Ootheeddabaa
(Mat 23:37-39)

³¹ He wode Parisaawatuwaappe ittu ittu Yesuusakko yiide, "Heroodise neena wodhanaw koyyiya diraw, hawaappe badigga" yaageeddino.

³² Yesuusi zaariide, "Biide he worakanaassi, 'Hachchenne wontti iita ayyaanatuwaa kessana; hargganchchatuwakka pathana; heezzentho

gallassi ta oosuwaa wurssana' yaagite. ³³ Hanoppe attin nabii Yeerusalaameppe harasaan hayqqanaw bessenna diraw, taani hachche, wontinne wonttipeeshi ogiyaa bolla de7anaw bessee.

³⁴ “Yeerusalaame katamaa asaw, Yeerusalaame katamaa asaw, Nabatuwaa wodhiyaawantoo, hinttentukko kiitettowantta shuchchaan caddiyaawantoo, kuttatta bare maratuwaa bare qefiyaappe garssanna shiishsha haphphiyaawaadan, taani hinttentu naanaa itti gadiyaa shiishshanaw aappu gede koyyaadditaa! Shin taana diggeeddita. ³⁵ Be7ite; Xoossay hinttentu golliyaa aynne olibeenna; taani hinttentoo yaagay; hinttentu, ‘Godaa sunthaan yiyaawe anjjetteddawaa’ gaana gakkanaw, taana be7ikkita” yaageedda.

14

Yesuusi Harganchchaa Sambataan Patheedda

¹ Sambbata gallassi Parisaawatuwaa sunthatuwaappe ittuwaa golle Yesuusi qumaa maanaw geleedda wode, ayaa kiitettinto be7anaw asatuu naagide7iino. ² Bollay gaafina metootiyaa itti bitani Yesuusappe sinthanna de7ee. ³ Yesuusi higgiiyaa tamarissiyaawantanne Parisaawatuwaa, “Sambataan pathanaw danddayetti danddayettennee?” giide oocheedda.

⁴ Unttuntukka co77u geeddino. I he bitaniyaa bollaa bochchi pathiide A moyizzeedda. ⁵ Yesuusi untunta, “Hinttentuppe harii woy booray ollaan kunddinto, Sambbataa giide elleelli kessennawe oonee?” geedda.

⁶ Unttuntukka ha yewuwaassi itti zaaruwanne immanaw danddayibeykkino.

Ashikketethaabaa

⁷ Yesuusi shoobbetowanttu bonchchosaa dooriyaa wode xelliide, ⁸ “Ooninne bullachchaa xeesooppe, bonchcheteeddasaan uttoppa; ooni eri neeppe aathiide bonchchettowe xeesetteeddawaa gidanawaa. ⁹ Neenanne aanne xeesawe yiide, ‘Hawo, utuwaa aw yeedda’ yaagina; hewodiyan yeellataade xadenna de7iyaasaan utuwaa doommaasa; ¹⁰ Yewuwaan qassi neeni xeesetto wode neena xeesowe yiide, ‘Ta laggew, killi dhoqqasaan utta’ gaana mala, baade ubbaappe hokasaan utta; he wode neenanna ittipe utteeddawanttu ubbatuwaa sinthan new bonchchuu imettanawaa; ¹¹ Bare huuphiyaa dhoqqu udiyaa ubbay tooshettanawaa; bare huuphiyaa toochchiyaawanttu dhoqqu giino” yaagi leemisuwaa untunttoo odeedda.

¹² Yesuusi barena xeeseeddawaa zaariide, “Neeni laaxaa woy kawuwaa giigisseedda wode, ne laggethatuwaa woy ne ishatuwaa woy dure ne shooratuwaa xeesoppa; ayaw gooppe, untuntu neena barenttu taraan xeesiide kushiyaa ciggana danddayiino. ¹³ Shin ataalliyaabaa giigisseedda wode, hiyyeesatuwaa, gunddatuwaa, doomatuwaanne qooqatuwaa xeesa. ¹⁴ Unttuntu new kushiyaa zaaranaw danddayennawantta gidiyaa diraw, neeni anjjetanaassa. Xillatuu hayquwaappe denddiyaa wode Xoossay new kushiyaa zaaranawaa” yaageedda.

Wolqaama Baalaa Leemisuwaa (Mat 22:1-10)

¹⁵ Yesuusi haasayaa wurssiyaa wode, qumaa maanaw utto asaappe ittuu hawaa sisiide, “Xoossaa kawutethaa gayitaan uttiyaawe anjjetteddawaa” geedda.

¹⁶ Yesuusikka hawaadan geedda; “Itti bitani daro lo77o kawuwaa giigisiide, cora asatuwaa xeeseedda. ¹⁷ Kawuwaa wodii gakkina, kase xesetowantta, ‘Ha77i kawuu giigeedda, haayite’ giide xeesana mala bare gollen kiitettiyya qoomaa untuntukko kiitteedda. ¹⁸ Shin ubbatuukka ittippe, beennaadan aggana mala woosseeddino; koyro bitani qoomaw odiiide, ‘Taani biittaa shammeedda diraw baade be7anaw koshshee; hewaa diraw hayya godo taw hanqqettoppaarikki’ geedda.

¹⁹ “Laa7ethiyaawe qassi, ‘Taani ichcheshu waatha booratuwaa shammeeddawantta waaxa be7anaw biya diraw, hayya godo taw hanqqettoppaarikki’ geedda.

²⁰ “Haray qassi, ‘Taani machchatto akkeedda diraw, yaanaw daandabaykke’ geedda.

²¹ “Qoomaykka yiide bare godaw, hanowaa ubbaa odeedda. He wode Goday daro hanqqettiide, bare golliyan kiitettiyya qoomaa, ‘Hini katamaa ogiyaanne loosso ogiyaa elleellaade kesa; manqqatuwaanne gunddatuwaa, doomatuaanne qooqatuwaa haa akkaade ya’ geedda.

²² “A qoomaykka, ‘Godaw, neeni taana azazowaadan oothaaddi; shin ha77ikka hara asaa akkiyasay de7ee’ geedda. ²³ Godaykka bare qoomaa, ‘Ta gollii kumanaadan hini ogiyaappe kare bagganne dirssaa gaxaa ubbaa kesaade, asaa ta golle akkaade ya. ²⁴ Ayaw gooppe, koyro ta golle shoobetteddawatuppe itti asaynne ta qumaa meenna’ geedda” yaageedda.

Yesuusa Kaallanaw Barena Yarshshussaa Koshshee (Mat 10:37-38)

²⁵ Cora asay Yesuusanna ittippe bide7iyaa wode, ikka asaakko guyye simmiide, ²⁶ “Ooninne taakko yiyaawe de7ooppe bare aabbanne aatto, bare machchattonne bare naanaa, bare ishatuwaanne michchatuwaa, bare de7uwaa ashshennaan taappe aathi dosooppe, taana kaalliyaaawaa geettetanaaw danddayenna. ²⁷ Ooninne bare masqqaliyaa tookkiide, ta geeduwaa kaallennaan dhayooppe, taana kaalliyaaawaa gidanaw danddayenna.

²⁸ “Hinttentuppe ittuu shuchchaa golliyaa keexxanaw koyyoope, kiitaa wurssanaw gidiyaa shaluwaa kasetiide utti heettennawe oonee? ²⁹ Hewe dhayooppe, golliyaa doommiide, kiitaa wurssanaw wolqqay ixxoope, ³⁰ be7eeddawatntu ubbay, ‘Ha bitani keexxanaw doommeeedda; shin kiitaa wurssanaw ixetteedda’ giide qilliicciino.

³¹ “Woy tammu sha77a olanchchatuwaa oyqqeedda itti kaatii, hara laatamu sha77a olanchchatuwaa oyqqeeddawatntunna olettanaw danddayooppenne koyronna, taani xoonanee xoonikkitaashsha giide utti qoppennee? ³² Barew danddayettennaan dhayooppe, olaw yiyya yokko kaatii haakuwan de7ishshin kiittiide sigettanaw woossee. ³³ Simmi hawaadanka hinttentuppe ooninne barew de7iyaawaa ubbaa aggennawe, taana kaalliyaaawaa gidanaw danddayenna.

Go77enna Maxiniyaabaa (Mat 5:13; Mar 9:50)

³⁴ “Maxinii lo77a; shin loqilqonnaan dhayooppe, laa7etho A wooti loqilqissanaw danddayettii? ³⁵ Biittawukka lo77enna; tu7eyanawukka maaddennawaa gido diraw, asay A oli aggee. Sisiyaa haythay de7iyaawe hawaa siso” yaageedda.

15

Bayeedda Dorssaa
(Mat 18:12-14)

¹ Itti gallassi, qaraxaa shiishshiyaawanttunne nagaranchchatuu ubbay Yesuusa sisanaw aakko shiiqeeddino. ² Parisaawatuunne Muse higgiiyaa tamaariissiyaawanttu, “Ha bitani, nagaranchchatuwaa shiishshiyaawaanne untuntunna qumaa miyaawaa” yaagiide zuuzummeeddino. ³ Yesuusikka leemisuan zaaruwaa hawaadan yaagi odeedda:

⁴ “Xeetu dorssay de7iyaa uray hinttentu giddoppe de7intto hewaappe ittuu bayintto udduppu tammanne udduppuuwaaw denbban aggiide bayeeddawaa beettana gakkanaw koyyennawe oonee? ⁵ Demmeedda wode nashechchaan bare hashiyaa bollan dorssaa tookki, ⁶ bare golle simmiide, bare dosiyaawanttanne shooratuwaa ittippe xeeksiide, ‘Bayeedda ta dorssaa demmo diraw, taananna ittippe nashettite’ yaagiide odee. ⁷ Hewaadankka nagaraa paaxethaa koshshenna udduppu tammanne udduppu xillatuwaappe aathiide nagaraa paaxiyaa itti nagaranchchaan saluwan daro nashechchay gidanawaa.

Bayiide Beetteedda Santimiyaa

⁸ “Qaykka tammu nahaasiyaa santimii * de7iyaa mishiratta tammuwappe ittuu bayintto demmana gakkanaw xomppiyaa xomppaade, golliyaa pittaade loytha koyyennawunna iza oonee? ⁹ Izakka demmeedda wodiyaan bare dosiyaawanttanne bare shooratuwaa ittippe xeesaade, ‘Taappe bayeedda santimiyaa demmeedda diraw, taananna ittippe nashettite’ yaagaade odaw. ¹⁰ Hewaadankka nagaraa paaxiyaa itti nagaranchchaa gaasothaan Xoossaa kiitanchchatuwaa sinthan nashechchay hananawaa” yaageedda.

Baya Na7aa

¹¹ Gujjiide Yesuusi, “Laa77u naanay de7iyaa itti bitani de7ee; ¹² untuntuppekka teefa na7ay, ‘Ne maxuwaappe taana gakkiiyawaa immi’ geedda. Aawuukka bare maxuwaappe naanattoo gisheedda. ¹³ Guutha wodiyaappe guyyiyan teefa na7ay barena gakeeddawaa ubbaa shiishshi akkiide hini haako gade beedda; hewaan bare akkeedda miishshaa ubbaa laali wurssi aggeedda. ¹⁴ Ikka de7iyaawaa ubbaa wurseeddawaappe guyyiyan he gaden wolqqaama koshay geleedda; ikka metuwan un77ettussaa doomeedda. ¹⁵ Hawaa diraw he gaden de7iyaawantuppe ittuwakko shiiqiide, ‘Taana new qoomaa oothaarikkii?’ yaagina, bitaniikka bare gudunthaa wudiyaa heemmana mala A dembbaa yeddeedda. ¹⁶ Gudunthaa wudii miyaa hal77uwaa maanaw amotteedda; shin hewentokka aw immiyaawe beettibeenna.

¹⁷ Bare bayizzuwaa ero wode, ‘Qumay xooniide sa7aan attiyaa ta aabboo oothiyaawanttu aappunee; shin taani hawaan koshaan hayqqana mataytaa? ¹⁸ Denddaade ta aabbukko baanne’ hawaadan yaagana; ‘Ta aabboo, Xoossaakka neenakka naaqqaaaddi; ¹⁹ Hannippe guyye ne na7aa yaagetaade xeasettanaw bessikke; new kiitettiyaawantuppe ittuwaadan taana wothaarikkii gaana’ geedda. ²⁰ He man77iyankka denddiide bare aabbukko yeedda.

15:2 Luq 5:29-30 * 15:8 nahaasiyaa santimii: Griike qaalaa bilethaani ittinna, itti gallassaa muumiyaa oothi peesheedda wolqqa oosanchchaw cigettiyyaa miishshaa keenaa gidiyawaa odee.

“I biro haakuwan de7ishshin, aawuu be7iide, aw qarettedda; aakko woxxi biide, A idimmi yereedda.

²¹ “Na7aykka, ‘Ta aabboo, taani Xoossaakka neenakka naaqqaadde; han-nippe guyye ne na7aa geetettaade xeesettanaw bessikke’ yaageedda.

²² Shin aawuu bare oosanchatuwaa, ‘Elleelli biide, ubbaappe dooret-teedda lo77o mayuwaa ahiide, A mayizzite; A biradhdhiyan migiduwaaw, A gediyanakka caammaa † wothite. ²³ Modhdheedda korumaa ahiide shukkite; moytte, nashettooytte. ²⁴ Ayaw gooppe, hawe ta na7ay hayqqeedda; shin ha77i paxeedda; bayeedda; shin ha77i beettedda’ yaagina, nashechchaa doommeeddino.

²⁵ “He wodiyaan, bayra na7ay gaden de7iyaawe yiide gollekko matiyaa wode, yethaanne duruwaa kooshunchchaa siseedda. ²⁶ Ikka yewuu ayentto eranaw koyyiide, qoomatuwaappe ittuwaa xeesiide, ‘Hawe ayee?’ giide oochcheedda. ²⁷ Qoomatuukka, ‘Ne ishay saro yeedda diraw, ne aabbu modhdho korumaa aw shukkeedda’ yaagi odeeddino.

²⁸ Bayra na7ay hanqqettiide golle gelikke yaagi ixxina, aawuu karew keesiide, gelanaada woosseedda. ²⁹ Shin I zaariide bare aabba, ‘Hekko hawaa keena wodiyaan qoomaadan new kiitettaaddi; ne azazowaappe ituwanneekka pacissa beykke; ta laggethatuwanna ittipe nashettana mala haray atto itti deeshshaa bul77uwanne taw imma beykka; ³⁰ shin hawe ne na7ay ne miishshaa caaratuwaanna ittipe diiffissiide yiina, dhiiko booraa shukkaadda’ yaageedda.

³¹ Aawuukka A, ‘Ta na7aw, neeni ubba gallassa taananna ittipe de7aa; taassa gideeddabay ubbaykka newaa. ³² Shin hawe ne ishay, hayqqeed-dawe paxo dirawunne bayeeddawe beetto diraw, nuuni miiddinne ushiide nashettanaw bessee’ yaageedda” giide odeedda.

16

Garssanna Sunthatethaa Akkeedda Cincca Bitaniyaa

¹ Yesuusi barena kaalliyaawanttoo odiidde, “Itti dure bitani, bare gol-liyaa ubbaa bolla suntheedda itti bitani de7ee; shin ha bitani A miishshaa bayizzee yaagiyaan zigirssay A gakkeedda; ² hewaa diraw bare suntheedda bitaniyaa xeesiide, ‘Hawe taani sisiyaa yewuu ayee? Hannippe guyye neeni ta Golliyaaninne ta miishshaa bolla taappe garssanna sunthettaade kiitettanaw daandayabeenna diraw, hachche gakkanaw kiitetteeddawaa heettaade sheedhdha’ yaageedda.

³ “Sunthetteeddawe bare wozanaan, ‘Ta goday taana sunthatethaappe kolana hanee; shin ta waanooshsha? Goshanaw wolqqay taw baawa; woos-sanaw qassi taw pokkee. ⁴ Ta oothanabaa ta eray; I taana sunthatethaappe kessooppe, barenttu golle biina, taana mokkiyaa laggethatuwaa taani dem-mana’ yaageedda.

⁵ “Bare godaappe shaluwaa tal77eedda asatuwaa huuphiyan huuphiyan xeesiide, koyro bitaniyaa, ‘Neeeni ta godaappe woysa keena shaluwaa tal77aaddii?’ yaageedda.

⁶ “Ikka, ‘Taani xeetu baareetaa kumeedda zaytiyaa tal77aaddi’ yaageedda. “Sunthetteedda bitaniikka, Neeeni paramana waraqataa hey; uttaade ellekka ‘Ishatama’ gaade xaafa yaageedda.

† 15:22 migiduwaaw ... caammaa: Ha qaalatuu na7aa aabbu, A polo wozanaappe akkooaa bessiyaawantta. Migiduu, he na7ay gollen de7iyaa asatuwaa ubbaappe lo77o xeeltteeddawaa bessee. Caammaay qay, I bare aabussi ayille gidennaadan na7aa gidiaawaa bessee. Aylatuu hewode caammaa wothikkino.

7 “Hewaappe hara bitaniyaa, ‘Neeni aappunuwa tal77aaddii?’ yaageedda. “Xeetu qun77aa zargaa’ yaageedda.

“Sunthaykka, ‘Waraqataa hey; hosphun tamma gaade xaafa’ yaageedda.

8 “He sunthay cinnacatethaan ootheedda diraw, A goday A galateedda; ayaw gooppe, ha alamiyaa asay barentuwoo poo7uwaa asaappe aadhdheedda cinnacatuwaa.

9 “Taani hinttenttoo yaagay, ‘Ha alamiyaa shaluu wuriyaa wode, medhinaw wureenna gollayan hinttentta mokkana mala, ha miishshaan hinttenttoo laggiiyaa demmite. 10 Laafa yewuwaan ammanetteeddawe, woggabaanikka ammanettee. Shin laafa yewuwaan ammanettebeennawe, woggabaanikka ammanettenna. 11 Simmi hinttenttu ha alamiyaa shaluwaan ammanettenawaa gidoope, tumatethaa shaluwaa hinttenttoo oone hadara giide immanawe? 12 Hinttenttu hara asaa shaluwaan ammanettenawaa gidoope, hinttenttu miishshaa oone hinttenttoo immanawe?’ geedda.

13 “Itti kaalla laa77u godatoo qoomatanaw danddayiawe ay qoomaykka baawa; ayaw gooppe, ittuwaa ixxiide, haraa dosee; woy ittuwaa bonchchide, haraa kadhee; Xoossawunne shaloo modettanaw danddaykkita” yaageedda. 14 Shaluwaa dosiyaa Parisaawatuu hawaa ubbaa sisiide, Yesusa bolla qilliicceeddino, 15 Shin Yesuusi untuntta, “Hinttenttu asaa sinthan hinttentta xillo asa oothiyaawantta; shin Xoossay hinttenttu wozanaa eree; ayaw gooppe, asaa sinthan bonchchetteeddawe Xoossaa sinthan tuna gidee.

Muse Higgiyaabanne Geluwaa Akaabaa
(Mat 5:31-32; 11:12-13; Mar 10:11-12)

16 “Muse higgiyaanne nabatuu xaafeedda maxaafaa * Yohaannisa wodiya gakkanaw asay azazettiidde de7eeddino; hewaappe kaalla qay Xoossaa kawutethay odetteedda; asay ubbay yaa gelanaw keesettee.

17 Shin higgiyaappe ittibay attiyaawaappe saluunne sa7ay aadhdhiyaawe matattee.

18 “Bare machchatto billiide hararo akkiyawe ubbay woshumme; qassi asinaappe biletteedda maccawunno akkiyawe ooninneekka woshummee.

Dure Bitaniyaabanne Manqo Gideedda Ali7aazarabaa

19 “Gatii loythiide al77o gideedda mayuwaa mayyiiddinne gallasaan gallasaan otoruwan nashettiidde de7iyaa itti dure bitani de7ee. 20 Qassikka kumentha asatethan maythay de7iyaa itti Ali7aazara geetettiyaa hiyyeesay, ha dure bitaniyaa kariyan giseedda. 21 Ha dure bitaniyaa samppaappe laaletteedda suuppaa maanaw amottee; haray atto kanatuukka yiide A maythaa laacciino.

22 “Ha hiyyeesaa bitani hayqqina, kiitanchchatuu A Abraahaamo bagga bonchchosaa afeeddino; dure bitaniikka qassi hayqqiide moogetteedda.

23 Si7ooliyan daro seelettiidde de7ishshin, dhoqqu giide haakuwan Ali7aazara, Abraahaamo baggan de7iyaawaa be7eedda.

24 “Ikka bare kooshshaa dhoqqu udiide, ‘Abraahaamo, ta aabboo, taw qaretta. Ha tamaa seelaan metoota de7iyaa diraw, Ali7aazar bare biradhdhiyaa xeeraa haathaana bochchiide, ta inxxarssaa irxxissanaadan hayyanaa taakko kiittaarikkii’ yaageedda.

25 “Abraahaamo qassi, ‘Ta na7aw, neeni paxa de7aadde, lo77o de7uwaa de7ina, Ali7aazar lo77enna meto de7uwaa de7eeddawaa qoppa. Ha77i qay I hawaani nashettiya wode, neeni metuwaa bolla de7aa.

* **16:16** Muse higgiyaanne nabatuu maxaafaa: Ayihudatuwaa Geeshsha Maxaafatuwaa; hewantta guussay Eca Caquwaa maxaafaa. **16:16** Mat 11:12,13 **16:17** Mat 5:18 **16:18** Mat 5:32; 1Qo 7:10,11

26 “ ‘Hawaappe haray qay, hawaappe yaa hinttentukko aadhhanaw koyyiyaawanttu aadhdhennaadan, yaani de7iyaaawanttukka qassi haa nuukko pinnennaadan, nu giddoninne hinttentu giddon wogga aafuu medhettedda’ yaageedda.

27 “Dure bitaniikka, ‘Abraahaamo, simmi hewaa gidoope, neeni Ali7aazara ta aabbu golle yeddana mala, neena woossay. 28 Ayaw gooppe, taw ichcheshu ishatuu de7iyaa diraw, untunttu qay ha metuwasaa yeenna mala, untunttoo Ali7aazar biide markkatto’ yaageedda.

29 “Abraahaamo qassi, ‘Musenne nabatuu xaafeedda maxaafay untunttoo de7ee; he maxaafay giyaawaa untunttu sisiino’ yaageedda.

30 Dure bitani, ‘Hi77ii; Abraahaamo, ta aabboo, hewaa gidenna; shin itti bitani hayquwaappe dendiide, untunttukko bintto, untunttu barenttu nagaraa paaxiide, simmanawantta’ yaageedda.

31 “Abraahaamokka, ‘Untunttu Musenne nabatuu xaafeedda maxaafaa sisennawaa gidoope, haray atto itti uray hayquwaappe dendi yintokka ammanikkino’ geedda” yaageedda.

17

Nagaraabaa Yesuusi Odeedda (*Mat 18:6,7,21,22; Mar 9:42*)

1 Yesuusi barena kaalliyaawantta, “Asaa balethiyaawe yeennaan antenna; shin balethiyaawaa ahiyaa uraw aw aayyee; 2 He bitani ha guuthatuwappe ittuwaa balethiyaawaappe, gaacciyaa woxaa bare qoodhiyaan qashettiide abbaan mitettiyaawe aw lo77a. 3 Hintte huuphew naagettite.

“Ne ishay neena naaqqooppe, A zora. Qassi nagaraappe I simmooppe, aw atto yaaga. 4 Itti gallassi I neena laappu gede naaqqiide, laappu gedekka, ‘Neena ta naaqqaaiddi, taana maara’ giidde neekko yooppe, aw atto ga” yaageedda.

5 Kiiitetteeddawanttukka Godaa, “Nuussi ammanuwaa gujja” yaagiide oochcheeddino.

6 Godaykka, “Hinttew sannaaficiyaa ayfiyaa keena ammanuu de7intto, hinttentu ha boo7iyaa, ‘Hawaappe shodettaade, abbaan tooketta’ gintto hinttew eeno gaana” yaageedda.

Qoomay Oothanaw Bessiyaa Oosuwaa

7 Qassikka Yesuusi, “Hintteppe goshiyaawe woy miyaa heemmiyaa qoomay de7iyaa asay haqet de7ooppe, goshsha gadeppa woy miyaa gadeppa simmo wode ellekka, ‘Haaya shemppa akka, qumaa maanaw utta’ yaagiyaawe oonee? 8 Yewuwaan qassi, ‘Ta maana kawuwaa giigissa; ta maananne ushana gakkanaw minnaade taana eqqaade miza. Hewaappe guyye new ma, usha’ yaagiyaawaa gidennee? 9 He qoomay kiiitetteeddabaa ootheedda diraw, he bitani galatanaw bessennee? 10 Hewaadanka hintte qassi asay hinttina kiiitto oosuwaa ootheedda wode, ‘Nuuni maaddenna qoomatuwaa; nu ooso xalalaa ootheeddo’ yaagite” yaageedda.

Yesuusi Oolluu Oyqqeedda Tammu Asatuwaa Patheedda

11 Yesuusi Yeerusalaame biidde, Galiilaappenne Sammaariyaa giyaa gadatuwaappe gidduwana aadhdheedda. 12 I itti guutha katamatto geliyaa wodiyaan, haakuwan eqqeedda tammu oolluwan oyqetteeddawanttu A be7eeddino. Untunttukka haakuwan eqqiide, 13 barenttu kooshshaa dhoqqu udiide, “Yesuusa, Godaw, hayya godo nuuna pathaarikki!” yaageed-dino.

¹⁴ Yesuusi untuntunta be7iide, “Biide, hinttenttu bollaa qeesatuwaa bessite” yaageedda.

Untunttukka qeesatuwaakko bide7iidde oolluwaappe paxeeddino.

¹⁵ Untunttuppe ittuu bare harggiyaappe paxeeddawaa be7iide, bare kooshshaa dhoggu udiide, Xoossaa bonchchiidde simmeedda.

¹⁶ Galatiiddeikka Yesuusa gediya matan gulbbateedda. He bitani Sammaariyaa asa.

¹⁷ Yesuusi zaariide, “Tammuu paxibeykkinoo? Yaatina uduppunatu haqan de7iino? ¹⁸ Ayihuda asa gidenna Sammariyaa bitaniyaappe attin, Xoossaa bonchchanaw simmeeddawantu baawa guussee?” yaageedda.

¹⁹ Yesuusi A, “Dendda ba; ne ammanuu neena patheedda” yaageedda.

Xoossaa Kawutethaa Yuussaabaa

(Mat 24:23-28,37-41)

²⁰ Parisaawatuu itti gallassi, “Xoossaa kawutethay awude yaanee?” giide oochchina Yesuusi, “Xoossaa kawutethay hinttenttu naagiya ogiyaan yeenna” yaagi zaareedda. ²¹ Qassikka, “Ooninne, ‘Xoossaa Kawutethay hawaan de7ee’, woy ‘Hawaan de7ee’ gaanaw danddayenna; Xoossaa Kawutethay hinttenttu wozanaa gidдон de7ee” yaageedda.

²² Yesuusi barena kaaliyawanttoo odiidde, “Asaa Na7ay qoncciyaa gallassatuwaappe ittuwaa be7anaw hinttenttu amottiyaa wodi yaana; shin be7ikkita. ²³ Qassi untunttu hinttina, ‘Haweku hawaana’ woy ‘Hawaana’ yaaganawanta. Shin untuntta kaalliide, untuntunna boop-pite. ²⁴ Walqqanthay saluwan wolqqaamiyaa wode, ha gaxaappe hini gaxaa poo7uu po7iyaawaadan, asaa na7aa yuussaykka hawaadan hananawaa. ²⁵ Shin koyrottiide Asaa Na7ay daro metuwaa metootanawunne he wodiyan de7iyaa yeletan ixettanaw bessee.

²⁶ “Nohe wodiyaan hanowaadanka, Asaa Na7ay qoncciyaa gallassanka hawaadan hananawaa. ²⁷ Nohe markkabiya gelo gallassay gakkanaw untunttu, miiddinne ushiidde, akkiiddinne akettiidde de7ishshin, bashshaa haathay yiide ubba asaakka bayizeedda.

²⁸ “Hewaadanka, Looxe * wodiyaan, asay miiddinne ushiidde, zali7iide, tokkiiddinne golliyaa keexxiidde de7eeddino. ²⁹ Shin Looxe, Sodoomaappe keso gallassan qassi saluwaappe tamayne eexxiyaa bonqo shuchchay bukkeedda; ubbabaakka miide wursseedda.

³⁰ “Asaa na7ay qoncciyaa gallassaanka hawaadan hananawaa. ³¹ He gallassaan, golliyaa huuphiyaan de7iyaawe, golle garssan de7iyaa miishshaa akkanaw wodhdhoppo; hawaadanka goshsha gaden de7iyaawe, guyye simmoppo. ³² Ane Looxe machchattibaa qoppite! ³³ Bare shemp-puwaa ashshanaw koyyiyaa ubbay, bayizzee; bare shemppuwaa bayizziyaa ubbay, de7uwan naagee. ³⁴ Ta hinttew odiyaawe aye gooppe, he qammaan laa77u asatuu itti gisuwan gisanawanta; untunttuppe ittuu akettina laa7ethiyaawe attanawaa. ³⁵ Laa77u macca asatuu itti woxaan gaaccanawanta; ittina akettina, ittina attanawunnu. ³⁶ Laa77u asatuu goshsha garssan de7iino; ittuu akettanawaa, laa7ethiyaawe attanawaa” yaageedda.

17:14 Wog 14:1-32 **17:26** Dom 6:5-8 **17:27** Dom 7:6-24 * **17:28** Nohe ... Looxe: Xoossay biittaa bashshaa haathan bayizeedda wode, I Nohanne A golle asaa ashsheedda. Xoossay Sodoomaanne Gamooraa katamatuwaa, izin de7iyaa iitaa asatuwaa ubbaa tamaan bayizeedda wode, Looxanne A golle asaa ashsheedda (Dom 19:1-29 xeellite). **17:29** Dom 18:20-19:25 **17:31** Mat 24:17,18; Mar 13:15,16 **17:32** Dom 19:26 **17:33** Mat 10:39; 16:25; Mar 8:35; Luq 9:24; Yoh 12:25 **17:36** Mat 24:40

³⁷ A kaalliyawanttu Yesuusa, “Godaw, hewe haqan hananawee?” yaageeddino.

Ikka zaariide, “Bakutay de7iyaasaa shorttii shiiqanawaa” yaageedda.

18

Manqqo Gideedda Am77attibaanne Makkalanchcha Daannaabaa

¹ Yesuusi barena kaalliyawnttoo, salettennaan ubba gallassi woosanaadan leemisuwan odeedda. ² Ikka, “Itti katamaan Xoossaw yayyennawe, asaakka bonchchenna itti daannay de7ee. ³ He katamaan am77e mishiratta de7aw. Izakka he daannaakko yaade, ‘Ta morkkewunne taw de7iyaa yewuwaa pirdda’ yaagaaddu.

⁴ “Daro wodiyaan iziw pirddenaan ixceedda. Shin bare wozanaan goppiide, ‘Taani, ubba Xoossaw yayyana dhayooppukka, asaakka qay bonchchana dhayooppe, ⁵ ha am77e mishiratta taana labbanthiyaa dirawunne ubba wode taakko yaade taana daaburssenna mala, taani iziw pirddana’ geedda.

⁶ “He makkalanchcha daannay goowaa akeekite. ⁷ Xoossay gallassinne gamma barentta maaddana mala, danddayaan aakko waassiyaa dooretawanttussi pirddenneyee? I untunttoo ellekka zaarennee? ⁸ Taani hinttenttoo yaagay; untunttoo elleelli pirddana; shin Asaa Na7ay yiyaa wode ha biittaaan ammanuwaa demmaneeshsha?” yaageedda.

Otorettiyya Parisaawiyaanne Barena Kawushisseedda Qaraxaa Qanxxiyaa Bitaniyaa

⁹ Barentta geeshsha giide ammanettiyaawanttoonne haraa ubbaa darii kadhiyaawanttoo, Yesuusi ha leemisuwaa odeedda: ¹⁰ “Laa77u asatuu woosanaw geeshsha golliyaa * geleeddino. Hewanttuppe ittu Parisaawiyaa; ittu qay qaraxaa qanxxiyawaa. ¹¹ Parisaawii denddi eqqiide bare wozanaan woossiide, ‘Xoossaw, taani hara asaadan: bonqqiyaawanttudan, makkaliyaawanttudan, woshummiyaawanttudan, woy hawaadan qaraxaa shiishshenna diraw neena galatay. ¹² Saaminttaan laa77u kaalla xoomay; taani demmiyaa ubbaappe tammu kushiyaappe ittuwaa immay’ yaageedda.

¹³ “Shin qaraxiyaa bitani haakuwan eqqiide, bare ayfiyan pude saluwaa dhoqqu giide xeellanawukka koyyibeenna. Shin bare tiraa baqqiide, ‘Xoossaw, taani nagaranchchaa; taana maara’ yaageedda. ¹⁴ Taani hinttenttoo odiyaawe ayege gooppe, kase bitaniyaappe aadhhiide ha bitani xillo gidiide bare golle simmeedda; barena dhoqqu oothiyyaa ubbay kawushana; barena qay kawushisyyaa uray dhoqqu gaana” yaageedda.

Yesuusi Guutha Naanaa Anjjeedda

(Mat 19:13-15; Mar 10:13-16)

¹⁵ Yesuusi bare kushiyya wothiide anjjana mala asay guutha naanaa akkiide aakko yeeddino. A kaalliyawanttukka be7iide, asaa ahenna mala geeddino. ¹⁶ Yesuusi qassi guutha naanaa barekko xeeksiide, “Guutha naanay taakko yaana mala aggite, diggoppite; Xoossaa kawutethay hawanttu malaassa. ¹⁷ Taani hinttenttoo tumuwaa oday; Xoossaa kawutethaa guutha na7aadan akkennawanttu ubbay he kawutethaa mulekka gelenna” yaageedda.

* **18:10** woosanaw geeshsha golliyaa: Ayihuda asay ubba wode Geeshsha Golliyaa wonnta guuraaninne gallassa woossino.

18 Yihudaa biittaa Moooddiyaawantuppe ittu, “Lo77o tamaarissiyaawoo, taani medhinaa de7uwaa laattanaw ayaa oothanaw bessii?” yaagiide Yesuusa oochcheedda. 19 Yesuusikka aw, “Ayaw taana lo77oo, yaagay? Itti Xoossaappe attin, lo77uu ooninne baawa; 20 Xoossaa azazatuwaa, ‘Woshum-moppa, wodhoppa, wuu77oppa, wordduwaa markkattoppa, ne aabbanne ne daayo bonchcha yaagiyaawaa eraa’” yaagiide zaareedda. 21 Bitani zaaride, “Hawaa ubbaa, na7atethaappe doommaade naagaaddi” yaageedda.

22 Yesuusikka hawaa sisiide, “Ittibay neeni biroon oothennaani attowe de7ee; hewenneekka, new de7iyaawaa ubbaa zali77aade manqqatoo imma; hawaa oothoophe saluwancka neeni durettana; hewaappe guyye ta geeduwaa kaalla” yaageedda. 23 He bitani qassi hewaa sisiide daro dure gido diraw daro kayyotteedda.

24 Yesuusikka ha bitani daro kayyottowaa be7iide, “Dure asay Xoossaa kawutethaa gelanaw wooti metanddeeshsha! 25 Dure asay Xoossaa kawutethaa gelanawaappe gaaluu marppiyaa xoo7iyaanna aadhhdhanawe matattee” yaageedda. 26 Hewaa siseedda asay, “Simmi ooni attanaw dand-dayii?” yaageeddino.

27 Ikka qay zaariide, “Asaw danddayettennawe Xoossaw danddayettee” yaageedda. 28 Phexiroosi zaariide, “Simmi nuuni nuussi de7iyaa ubbaa aggiide neena kaalleeddo” yaageedda. 29 Ikka, “Tumuwaa gay, Xoossaa kawutethaa diraw bare golliyaa, woy barena yelawantta, woy bare machchiyaa, woy bare naanaa, woy ishatuwaa aggeeddawe, 30 hawodiyann daro dakuwaa, sintha yiyaa kawutethaanikka medhinaa de7uwaa akken-nawe ooninne baawa” yaageedda.

Yesuusi Bare Hayquwaabaa Heezzenhuwaa Odeedda (Mat 20:17-19; Mar 10:32-34)

31 Yesuusikka tammanne laa77u barena kaalliyaawantta barekko xeesiide, “Simmi Yeerusalaame baana; Asaa Na7aabaykka nabatuu maxaafan xaafetteeddabay ubbay yaani polettana. 32 Ayihude gidennawanttoo A aathi immana, qilliiccana, daro metothana, A bollan cuchchana; 33 shocowaappe guyyiyan wodhana, heezzenhiyaa gallassi I denddana” yaageedda.

34 Unttuntukka ha yewuwaappe ayaanne akeekibeykkino; hayiquukka untuntutto akeeketteebenna diraw I haasayobaakka eribeykkino. 35 Yesuusi Iyarkkokko mateedda wodiyaan, itti qooqa bitani woossiide ogiyaa gaxaan utteedda. 36 Cora asay aadhdiyaawaa sisiide, “Hawe ayeeshsha?” yaagi oochcheedda. 37 Asaykka aw, “Naazireetiyaa Yesuusi hawaanna aadhdiidde de7ee” yaagi zaareeddino.

38 Ikka, “Daawite na7aa Yesuusaa, taana maaraarikki” giide waasseedda. 39 Aappe sinthanna biidde de7iyaawanttukka, co77u gaanaadan hanqqetteeddino. I qay, “Daawite na7aw, taana maaraarikki” giide darii waasseedda.

40 Yesuusikka eggiide, barekko ahanaadan asaw odeedda. 41 Yesuusakko I mato wodiyaan, Yesuusi, “Taani new ayaa oothanaadan koyyay?” yaagiide A oochcheedda.

Ikka zaariide, “Godaw, xeellanaw koyyay” geedda.

42 Yesuusikka, “Xeella, ne ammanuu neena patheedda” yaageedda. 43 He wodiyancka xeellii aggeedda; Xoossaakka bonchchiidde A geeduwaa kaalleedda.

Asay ubbay bitaniyaa xeelliide, Xoossaa galateeddino.

19

Yesuusanne Zakkiyoosa

1 Yesuusi hini Iyyarkko katamaa geliide, hewaanna aadhdhi de7ee.
 2 Sunthay Zakkiyoosa geetettiyaa itti dure bitani hewaan de7ee. Ikka qaraxiyaawantussi kaappuwaa. 3 Zakkiyoosi Yesuusa geetettiyaawe haqawentto be7anaw koyyishshin qantha gideeddawaa diraw, asaa coratethaappe denddowaan be7anaw danddayibeenna. 4 Yesuusi he ogyanna aadhdhiyaa diraw, sinthaw aadhdhiide itti boo7iyaa bolla keseedda.

5 Yesuusi he sa7aa gakkiiide, dhoqqu gi pude xeelliide, “Zakkiyoosa, hachche ne gollen peeshanaw bessiyaa diraw elle wodhdha” yaageedda.

6 Ikka elleelli boo7iyaappe wodhdhiide, nashechchaan Yesuusa mokkeedda.

7 Hewaan de7iyaa asaa ubbay hawaa be7iide, “Hawe nagaranchchaa gollen geliide imatha gidiide shoobettana hanee” giide ubbatuukka zuuzunthaa doommeeddino.

8 Zakkiyoosikka qassi eqqiide Godaa, “Godaw, simmi taw de7iyaawaa ubbaappe baggaa hiyyesatoo immana; ooppenneekka wordduwan akkeed-dawaa gidoppe, ooyddu dakuwaa udaade zaarana” yaageedda.

9 Yesuusikka Zakkiyoosaw odiidde, “Neenikka Abraahaamo sheeshshaa gidiyaa diraw, hachche atatethay ha golle asaw yeedda. 10 Ayaw gooppe, Asaa Na7ay bayeeddawaa koyyanawunne ashshanaw yeedda” yaageedda.

Tammu Qoomatuwaa Leemisuwaa
(*Mat 25:14-30*)

11 Asay hawaa sisiidde de7ishshin Yesuusi, hini Yeerusalaame mato dirawunne untunttoo Xoossaa kawutethay ha77ikka qoncciyaawaa malato diraw leemisuwaa odeedda. 12 Hawaadani yaagi doommeedda; “Itti wolqqaama bitani barew kaawutethaa bonchuwaa akkiide simmanaw, hini haako gadiyaa beedda. 13 Bare qoomatuwaa gidoppe tammuwaa xeesiide, untunttoo tammu miinaa * geetettiyaa miishshaa immowaashshin, ‘Taani simmaade yaana gakkanaw, hamiishshaan zali77ishshite’ yaageedda.

14 “Shin A gadiyaa asay A ixxo diraw, ‘Ha bitani nu bolla kawu-tanaadan nuuni koyyokko’ yaagiide, guyyenna I de7iyaasaa asaa kiiteed-dino. 15 Gidoppe attin, ha bitani kaate gidiide hini bare gade simmeedda. He qoomatuu huuphiyan huuphiyan I immo miishshaan zali77iide ay keena wadhisseeddinontto eranaw xeesisseedda.

16 “Koyro qoomay shiiqiide, ‘Godaw, neeni taw immeedda tammu miinaa wodhiyaa tammuwaa demmaaddi’ yaageedda. 17 A Goday A, ‘Hayyanaashsho! Neeni lo77o qoomaa; neeni guutha yewuwaan ammanet-teeddawaa gidaade beetto diraw, tammu katamatuwaa bollan maatay new imetteedda’ yaageedda.

18 “Laa7ethiyaawekka shiiqiide, ‘Godaw, neeni taw immeedda ichcheshu miinaa geetettiyaa miishshay ichcheshuwaa wodhdheedda’ yaageedda. 19 A Godaykka A, ‘New ichcheshu katamatuwaa bollan maatay imet-teedda’ yaageedda. 20 Hara heezzenhiyaa qoomay shiiqiide, ‘Godaw, curqqaan xaaxa wotheedda ne miishshaa hawaa be7a. 21 Ayaw gooppe, neeni wothabeennasaappe akkiyawaa; zerabeennawaa qoyciyaa meqethi bayna asa gidiyaa diraw, new yayaaddi’ yaageedda.

19:10 Mat 18:11 19:11 Mat 25:14-30 * 19:13 miinaa: Miinaa geetettiyaawe, Griike qaalaan ‘Minas’ giyaawaa. Hawaa bilethay, hewode de7iyaa oosanchcha asaw imettiyaa heezzu agenaa dirguwaa.

²² “Godaykka, ‘Ha iita qoomay; neeni haasayo qaalaan ne bolla taani pirdana. Wothabeennawaa akkiyawaa, zerabeennawaa qoyciyaa meqethi baynna asa gidiyawaa erooppe, ²³ taani yaade ta miishshaa wodhiyaanna akkana mala, ayissi wodhissiyaawantoo immabeykkii?’ yaageedda.

²⁴ “Godaykka, hewaan eqqowantta, ‘Ha miishshaa aappe wothi akkiide tammu miinay de7iyawoo immite’ yaageedda. ²⁵ Unttuntukka, ‘Godaw, aw tammu miinay de7ee’ yaageeddino.

²⁶ “Ikka, ‘Taani hinttentoo odiyaawe, de7iyawoo ubbaw gujettanawaa; baynawaa aappe qassi he de7iyawekka akettanawaa. ²⁷ Yewuwaan qassi taani untuntuu bollan kawutennaadan koyyeedda ta morkkatuwaa taakko ahiide ta sinthaan shukkite’ geedda” yaageedda.

Yesuusi Daro Bonchchuwan Yeerusalaame Geleedda
(*Mat 21:1-11; Mar 11:1-11; Yoh 12:12-19*)

²⁸ Yesuusi hawaa goowaappe kaalla hini Yeerusalaame kewanaw barena kaalliyawantuppe sinthatiide beedda. ²⁹ Debre Zayte geetettiyaa deriyaa matan de7iyaa hini Beetefaagen Biitaaniyaa geetettiyaa heeraa kata-matuwaakko shiigeedda wode barena kaalliyawantuppe laa77atuwaa, ³⁰ “Hinttentuppe sinthan de7iyaa qeeri katamatuwaa biite; yaa hinttentu geliyaa wode, ooninne biro uttibeenna hare maray qashetti utteeddawaa demmanita; A billiide haa akki yiite. ³¹ Ooninne hinttentta, ‘Hawaa ayaw billiitee?’ giide oochchooppe, ‘I bare godaw † koshshiyaa diraassa’ yaagite” yaageedda.

³² Kiiitteeddawantukka biide, Yesuusi untuntuu odowaadan hanina demmeeddino. ³³ Untuntuu hare maraa billiyaa wode be7iide hariyaa Goday, “Hare maraa ayaw billiitee?” yaageedda. ³⁴ Unttuntukka, “Godaw hawe koshshee” yaagiide, ³⁵ hare maraa Yesuusakko aheeddino; barenttu mayuwaa A bollan wothiide Yesuusa hariyaa togisseeddino. ³⁶ Asaykka Yesuusi biya ogiyaa bolla barenttu mayuwaa hiixxeeddino. ‡

³⁷ I Debre Zayte geetettiyaa deriyaa dugethaa afiyaa ogiyaa mateedda wode, daro cora gideedda A kaalliyawantuu be7eedda Xoossay ootheedda malaataw ubbaw nashettiide, barenttu kooshshaa dhoqqu oothiide, ³⁸ “Godaa sunthaan yiyaa kaatii anjjetteddawaa;

saluwan sarotay gido.

Qassi killi dhoqqa saluwan

de7iyaa Xoossay bonchchetto”

yaageeddino.

³⁹ Asaa garssan de7iyaa itti itti Parisaawatuu Yesuusa, “Tamarssiyaawoo, neena kaalliyawantaa co77u oothaarikki” yaageeddino. ⁴⁰ Ikka zaariide, “Taani hinttentoo oday, untuntuu co77u gooppe, shuchchaykka waassanawaa” yaageedda. ⁴¹ Yesuusi Yeerusalaame mateedda wode, katomatto be7iide, yeekkiidde, ⁴² “Ne sarotaw gidiyawaa neeni hachche er-aaddintto lo77a; shin ha77i hewe ne ayfiyaappe geemmeedda. ⁴³ Ayaw gooppe, ne bolla yaana wodii de7ee; he wode neena ixsiyaawantuu ne yuushshuwaan dirssaa diriide, yaappenne haappenne dooddiide, neena un77ethiyaa wodii yaanawaa. ⁴⁴ Neenanee ne dirssaa garssan de7iyaa ne asaa menthereethana. Xoossay neena be7anaw yeedda wodiya neeni

19:26 Mat 13:12; Mar 4:25; Luq 8:18 † **19:31** godaw: Haawaan godaw geetettowee, hare maraa godaappeshshin, Xoossaa gidenna. ‡ **19:36** mayuwaa hiixxeeddino: Hawaa guussay, Ayihuda asaa wogaan, eretteeddanee bonchchettiyaa asaw udettiyaa imathaa mokaa wogaa. **19:38** Maz 118:26

erabeenna diraw, neena ixxiyaawanttu shuchchaa ubbaa ittuwaa ittuwaa bollappe denthii de laalanawaa” yaageedda.

Yesuusi Geeshsha Golliyan Zali77iyaawantta Yedersseedda
(*Mat 21:12-17; Mar 11:15-19; Yoh 2:13-22*)

⁴⁵ Hawaappe kaalla Yesuusi geeshsha golliyaa geliide, zali77iyaawantta hewaappe kesseedda. ⁴⁶ Yesuusi zaariide, “ ‘Ta golli Xoossaa woossiyaa golliya gidanawaa’ geetettiide Xoossaa qaalaan xaafetteedda. Shin hintenttu A paannuwaa gonggoluwaa ootheeddita” yaageedda. ⁴⁷ Yesuusi ubba wode geeshsha golliyan tamarissi de7ishshin, qeesatuwaa kaappatuu, Muse higgiiyaa tamarissiyaawanttunne asaa ayissiyaawanttu A wodhanaw koyyiino. ⁴⁸ Shin asay ubbay A haasayaappe ittuunne attennaan sisi utto diraw, A wodhiyaa ogiyaa untunttu dhayeeddino.

20

Yesuusa Maataa Bolla Denddeedda Ooshaa
(*Mat 21:23-27; Mar 11:27-33*)

¹ Itti gallassi Yesuusi asaa geeshsha golliyan tamarissiiddenne mishi-raachchuwaa qaala oodiide de7iyaa wode, qeesatuwaa kaappatunne Muse higgiiyaa tamarissiyaawanttu gadiyaa cimatuwanna ittippe Yesu-usakko yeeddino. ² Unttuntukka, “Ha yewuwaa neeni udiyaawe ay maataa-nentto oda; ha maataakka new immeeddawe I oonee?” yaagiide oochcheed-dino. ³ Ikka, “Ta hinttena itti ooshaa oochchiyawe de7iyaawaa ane zaarite. ⁴ Yohaannisa xinqqatay Xoossaappee woy asaappee?” yaagi oochcheedda.

⁵ Unttuntu bare giddon maqqettiide, “Xoossaappe gooppe, hewaa gidoope ‘Ayaw ammanibeykkitee’ nuuna yaaganawaa; ⁶ ‘Asaappe’ gooppe, asay ubbay Yohaannisi nabiyyaa gidiaawaa ammaniyaa diraw shuchchaan nuuna dechchanawantta” yaageeddino. ⁷ Hawaassi, “Haqappe yeeddentto erokko” giide aw zaareeddino. ⁸ Yesuusikka, “Hawaa gidoope taakka, taani O maataan ha yewuwaa oothaytanto hinttenttoo odikke” yaageedda.

⁹ Hawaappe simmiide Yesuusi asaw ha leemisuwaa yaagi oduwaa doommeedda: “Itti bitani daro woyiniyaa turatuwaa tokkeedda. Goshshanchchatuwassi kothaw immiide, I hini hara gadiyaa biide cora wodiya gami77eedda. ¹⁰ Woyini ayfiyaa ayfo wode, woyiniyaa goshshaa Goday barena gakkiiyawa ahanaadan itti qoomaa kothaawatuwakko kiitteedda. Kiitetti beeddawaakka dhoobbiide, mela kushiyaa yeddeeddino. ¹¹ Hewaappe hara qoomaa kiitteedda. Unttuntu hewaakka qassi dhoobbiide, toochchiide, mela kushiyaa yeddeeddino. ¹² Ha77ikka haraa heezzenhiyaa qoomaa kiitteedda. Unttuntukka qassi A masunthiide, hini kare oleeddino.

¹³ “He woyiniyaa turaa Godaykka, ‘Simmi ayaa udo? Ane ha77i ta dosiyaa na7aa kiittana; ooni eri A bonchchooppenne’ geedda. ¹⁴ Goshshanchchatuu qassi na7aa be7eedda wode, ‘Hawe A laattiyawaa gido diraw, hayite wod-hoytte; hewaappe guyye, biittay nuusa gidanawaa’ giide zoretteeddino. ¹⁵ Woyiniyaa turaa sa7aappe, hini karew kessiide A wodheeddino.

“Woyiniyaa turaa Godaykka untuntta ayaa oothanddeeshsha? ¹⁶ Yooppe he goshshanchchatuwaa, wodhanawaa; woyiniyaa turaa sa7aakka harant-too immanawaa” yaageeddino.

Asatuukka hawaa siso wode, “Hawaa malabaa ahoppo” yaageeddino. ¹⁷ Yesuusikka hini untunttukko xeelliide,

“Simmi shuchchaa golliyaa keexxiyaawanttu kadheedda shuchchay, I waanna golliyaa minissiyaa huuphe shuchchaa gideedda’ geetettiide xaafetteeddawaa bilethay ayee? ¹⁸ Ha shuchchaa bollan kunddiyaa ubbay me7erettee; shuchchaykka A bollan kunddiyaa ubbay bunchchettanawaa” yaageedda.

Giiraa, Giiranee Agganee Giyaa Ooshaa
(*Mat 22:15-22; Mar 12:13-17*)

¹⁹ Muse higgiiyaa xaafiyaawanttunne qeesatuwaa kaappatuu Yesuusi haasayeedda leemisuu, untunttu bollan geetettowaa ero diraw, he saatiyanka A oyqqanaw kooyeeddino. Shin asaw yayyeeddino. ²⁰ Yesuusa, he gadiyaa mooddiyawaassinne A maataassi aathiide immanaw A doonaappe kesiyaa qaalaan oyqqanaw injjetiyaa wodiya naagiino. Hewaa diraw geeshshaa malatiide oythanaw wochchiyaawantta kiitteeddino. ²¹ He kiitettowanttukka Yesuusa, “Tamaarissiyaawoo, neeni tuma yewuwaa haasayiaawaanne tamaarissiyaawaa, hewaadanka qay Xoossaa ogiyaa tumatethaan tamaarissiyaawaanne oossinne dummayennawaa nuuni ereetto. ²² Qassikka untunttu, Roomaa kaatiyaa Qeesaarew giiraa cigganaw koshshii woy koshshennee?” yaagi oochcheeddino.

²³ I qassi untunttu deshathetha eriide, ²⁴ “Ane taana itti diinaariyaa * bessite; hewaa bollan de7iyaa misiliinnee xaafettowe oona bessii?” geedda. ²⁵ Untunttukka, “Qeesaarewaa” giide zaareeddino. Inneekka, “Hewaa gidoope: Qeesaarewaa, Qeesaarew immite; Xoossaawaa, Xoossaw immite” yaageedda. ²⁶ Untunttukka, I haasayeedda qaalaan asaa sinthan oyqqanaw danddayi beykkino. A zaaruwan maalalettiide co77u geeddino.

Hayquwaappe Dendduwaabaa Ooshaa
(*Mat 22:23-33; Mar 12:18-27*)

²⁷ Saduqaawanatuppe ittu ittuu Yesuusakko yiide, ooshaa aw shiishsheeddino. ²⁸ Untunttukka Yesuusa, “Tamaarissiyaawoo, itti bitani machchatto akkiide na7aa yelennaan hayyiyaawaa gidoope, mishiratto hewaa ishay laataa akki na7aa yeliide bare ishaw zerethaa wothana mala Muse nuussi xaafeedda. ²⁹ Itti wodiyaan laappu ishathu de7iyaawanttuppe, bayray machchatto akkiide yelennaan hayqqii aggeedda. ³⁰ Laa7ethiyaawekka izo laatteedda. ³¹ Heezzenithyaawekka qassi izo akkeedda; laappunatuukka izo akkiide na7aa yelennaan hayqqeeddino. ³² Wursethaan mishirattakka hayqqaa aggaaddu. ³³ Simmi laappunatuukka he mishiratto akkeedda diraw, hayquwaappe denddeedda wode, iza oossi machche gidanee?” yaagi oochcheeddino.

³⁴ Yesuusikka, “Ha alamiyaa naanay akkiinonne akettiino. ³⁵ Shin hayquwaappe denddiide, sinthappe yiyaa wodiyaan de7anaw bessiyaawanttu akkikkinonne akettikkino. ³⁶ Untunttu Xoossaa kiitanchchaa malatiide de7iyaa diraw, hewaappe simmiide hayqqikkino. Hayquwaappe denddiyaawantta gidiyaa diraw untunttu Xoossaa naanaa. ³⁷ Muse, Xoossay aw qoncceedda woraabaa xaafeedda taarikiyaa garssan, Godaa Xoossaa, “Abraahaamo Xoossaa, Yisaaqa Xoossaa, Yayiqooba Xoossaa” yaagiide xeesussay, hayqqawanttu denddiyaawaa bessee. ³⁸ Ubbaykka aw hayqqi beennawantta gidiyaa diraw, I hayqqibeennawanttu Xoossaappe attin, hayqqowanttuwaa gidenna” yaageedda.

39 Itti itti Muse higgiiyaa xaafeddawanttukka, “Tamaarissiyaawoo, lo77uwaa haasayaadda” yaageeddino. 40 Hawaappe simmiide, ittuukka A oochchanaw xalowe baawa.

Yesuusi Oonee Giya Ooshaa
(Mat 22:41-46; Mar 12:35-37)

41 Hawaappe kaalla Yesuusi untuntta, “Asay Kiristoosa wooti ‘Daawite na7aa’ yaagiinoo? 42-43 Gasotethaynneekka, Daawite bare huuphew Mazimure Maxaafaa garssan, ‘Goday ta Godaa, “Taani ne morkketuwaa ne gediyaappe garssanna de7anaadan oothana gakkanaw, ta ushechchaan utta” geedda’ yaageedda.

44 “Simmi Daawite Kiristoosa, ‘Godaa’, giide xeesiyaawaa gidoope, wooti aw na7aa gidana danddayii?” yaageedda.

Muse Higgiiyaa Tamaarissiyaawanttuppe Naagettana Mala, Yesuusi Seereedda Seeraa
(Mat 23:1-36; Mar 12:38-40)

45 Asay ubbay sisishshin barena kaalliyaaawanttoo, 46 “Muse higgiiyaa tamaarissiyaawanttuppe naagettite; untunttukka, adussa qamishiyaa mayyiide yuuyyanaw, geyay de7iyaasaan bonchcho sarotaa akkanaw, woossiyaa gollen bonchcho oydiyan uttanaw, shoobetteeddasan bonchchosaa koyyiyaawantta. 47 Hewanttukka am77atuwaa golliyaa kalloyiyaawantta; barenta bessanaw woosaa adussiyaawantta; untuntta iita pirdday naage” yaageedda.

21

Am77atti Imotaa
(Mar 12:41-44)

1 Yesuusi dhoqqu giide xeelliyaa wode, dure asay geeshsha golliyan imotaa shiishshiyaa miishshaa gidдон barenttoo de7iyaawaappe untunttu yeggiyaa wode be7eedda. 2 Qassikka itti hiyyeesaa am77e mishiratta laa77u sembberiyaa hewaan yeggiyaa wode be7iide, 3 “Ta hinttew tumuwaa gay, ha hiyyeesaa am77e mishiratta, ooppenne daruwaa immaaddu. 4 Ha asay ubbay barenttoo palahowaappe immeeddino; shin iza bare hiyyeesatethaa wolqqaan barew de7iyaawaa ubbaa immaaddu” yaageedda.

Geeshsha Golli Kolettanawaa Yesuusi Kasetiide Odeedda
(Mat 24:1-2; Mar 13:1-2)

5 A kaalliyaaawanttuppe ittu ittuu, “Geeshsha golli lo77o shuchchaaninnee baalaa shiiquwaa imotaan lo77eeddawaa” yaagi haasayiyaa wode Yesuusi, 6 “Hawe hinttenttu be7iyaawe ubbay kolettennaan, shuchchay shuchchaa bollan keelettiide attenna wodii yaanawaa” yaageedda. 7 Untunttukka, “Tamaarissiyaawoo, simmi hawe hananawe awudee? Qassikka hawe hananaw mallay ayee?” yaagiidi oochcheeddino.

Yesuusi Metuwaa Wodiinne Nashechchaa Wodii Yaanawaa Odeedda
(Mat 24:3-13; Mar 13:3-13)

8 Ikka, “Ooninne balethennaadan naagettite; cora asay, ‘Taani Kiristoosa’ yaagiidde qassikka, ‘Wodii mateedda’ yaagiidde ta sunthaan yaanawantta; hinttenttu qassi untuntta kaalloppite. 9 Olaa yewuwanne asaa makkalaabaa sisiyaa wode dagammoppite; hawe koyro hananaw bessiyaawaa gido diraappe attin wursethay bira” yaageedda.

¹⁰ Hewaappe kaalliide asaw, “Asay asaa bolla, kawutethaykka kawutethaa bolla, denddanawaa; ¹¹ wolqqaama biittaa qaathay hananawaa; koshayenne harggii, dumma dummasaan medhettanawaa; yashshiyaa yewuunne ubbaakka wolqqaama malaatay saluwaappe hananawaa.

¹² “Hawe ubbay hananaappe kasiyan qassi asay hinttentta oyqqanawantta, metoohanawantta; hini Ayihudatuwaa woosa golle asaw aathi immanawantta; qasho gollekka gelissanawantta; kaatatuwaa sinthaninne mooddiyaawanttu sinthan shiishshanawantta; hawe ubbay ta sunthaa gaasuwan hinttentta gakkanawaa. ¹³ Hawekka markkattanaw hinttew lo77o qaada gidanawaa. ¹⁴ Hawaa gidiyaa diraw, ay zaaruwaa immanee giidde koyrottiide hinttenttu un77ettenna mala hawaa wozanaa aathite. ¹⁵ Egettiyaawanttu ubbay, eqettanawunne lakanaw danddayenna qaalaanne aadho cincatethaa taani hinttenttoo immana. ¹⁶ Hinttentta yeleeddawanttunne hinttenttu ishatuu, hinttenttu dabbatuunne hinttenttu laggethatuukka attenna hinttentta aathi immanawantta; hinttenttuppekka ittuwaa ittuwaa wodhanawantta. ¹⁷ Ta sunthaa diraw asaa ubbaa matan ixetteeddawantta gidanita. ¹⁸ Yewuwaan qassi hinttenttu huuphiyaa binnanaappekka ittinnanne bayukku. ¹⁹ Minni eqqiide hinttenttu shempuwwaa ashshiita.

Yesuusi Yeerusalaame Bayethaabaa Odeedda

(Mat 24:15-21; Mar 13:14-19)

²⁰ “Yeerusalaame olaa asaan doodetteedda wode, izi bayethay mateeddawaa erite. ²¹ He wode Yihudaan de7iyaawanttu deriyaakko baqatino; katamaan de7iyaawanttu qay hewaappe kesino; baalaagariyan de7iyaawanttukka yaa katamaakko geloppino; ²² Xoossaa qaalaan xaafetteeddawe ubbay polettanaadan hawe haluwaa kesiyaa wodiyyaa.

²³ Biittaa bollan wolqqaama metuu hananawaa; ha77i de7iyaa asaa bollan hanqquu yaanawaa; hewaa diraw hewodiyaa shahaarowanttoonne dhanthiyawanttoo aayyee! ²⁴ Asay ubbay mashshaan hayqqanawantta; Xoossaa erenna gadiyaa ubbatuukka omodduwaan baanawantta; Yeerusalaamekka Ayihudaa gidennawanttu wodii polettana gakkanaw, untuntun yedhetteeddawunno gidanawunnu.

Kiristoosa Laa7etho Yuussaa

(Mat 24:29-31; Mar 13:24-27)

²⁵ “Awwa, agenaaninne xoolinttiyaa bolla malaatay hananawaa; abbaappenne beetaa kooshshaappe dendo gaasuwan biittaa bollan de7iyaa asay ubbay un77ettanawantta; hirgganawantta. ²⁶ Saluwaa wolqqay ubbay qaaxxiyaa * diraw asay yashshaaninne alamiyaa bolla aye yaanaweeshsha yaagiidde naaguwaan daaburanawantta. ²⁷ He wode Asaa Na7ay wolqqaaninne wolqqaama bonchuwaa shaariyaan yiyya wode be7anawantta. ²⁸ Hinttenttukka, ha yewuu polettussaa doommiiyaa wode, wozuu mato diraw sitti giide eqqite; pude dhoqqu giide xeellite” geedda.

Balasiyaa Geetettiyaa Mithaa Leemisuwaa

(Mat 24:32-35; Mar 13:28-31)

²⁹ Kaalliiddekka, hawaa yaagi leemisuwaa odeedda, “Woddenthaappenne hara mithaa ubbaappe xeellite; ³⁰ Haythay aacina be7iyaa wode, he

21:15 Luq 12:11-12 **21:22** Hos 9:7 **21:25** Isa 13:10; Hiz 32:7; Iyu 2:31; Sax 6:12,13 * **21:26** Saluwaa wolqqay ubbay qaaxxee: Hawaa guussay, beni wode asay, saluwan de7iyaa xoolinttii ubbay ayyaanaa wolqqaana de7ee giide qoppee. **21:27** Dan 7:13; Sax 1:7

wode bonii mateeddawaa hinttenttu eriita. ³¹ Hewaadankka qassi yewatuu polettiaawaa be7iyaa wode, Xoossaa Kawutethatta mateeddawunno erite.

³² “Taani hinttew tumuwaay gay; hawe ubbay polettana gakkanaw ha yeletay aadhdhenna. ³³ Saluunne sa7ay aadhdhana; shin ta qaalay aadhdhenna. ³⁴ Simmi zaway baynna de7uwan, ushshaa daruwanne de7uwaaban un77ettishshin hinttenttu wozanay leppennaadaninne he gallassay phiriyaadan qoppennaan hinttena gakkennaadan naagettite; ³⁵ Hawe biittaa ubbaan de7iyaawanttu ubbatuwaay bollan gakkanawaa. ³⁶ Simmi yiyaa iitabaa ubbaappe hinttenttu attanaadaaninne asaa na7aa sinthankka eqqanaw danddayana mala, ubba wode minni woossite” yaageedda.

³⁷ Yesuusi gallassi gallassi geeshsha golliyan tamaariiside, qamma qamma Debre Zayte yaagettiya deriyaakko kesiide aqee. ³⁸ Asay ubbay A sisanaw guuran yaa geeshsha golliya aakko yiino.

22

Kiristtoosa Wodhanaw Maqqetteeddino

(*Mat 26:1-5; Mar 14:1-2; Yoh 11:45-53*)

¹ Paasigaa geetettiya magaage Ukithaa Miyaa Baalay mateedda. ² Qeesatuwaay kaappatuunne Muse higgiiya xaafiyaa wanttu Yesuusa wooti wodhanentto, wodhiyaay ogiyya geeman koyyiino; shin asaw yaayyiino. ³ Xalahiikka tammanne laa77u kaalliyaa wanttuppe ittuwaay gideedda Asqqorootu Yihudaan geleedda. ⁴ Ikka biide, Yesuusa wooti aathi immanentto qeesatuwaay kaappatuwaannanne geeshsha golliyaay naagiyaawanttu kaappatuwaanna ittippe haasayeedda. ⁵ Untuntukka nashettiide, miishshaakka Yihudaw immanaw wuletteeddino. ⁶ Ikka eno geedda; asay baynna saan Yesuusa aathi immanaw injjetiyaa wodiyaay koyyee.

Yesuusi Ayihudatuwaay Paasigaa Maanaw Giigetteedda

(*Mat 26:17-25; Mar 14:12-21; Yoh 13:21-30*)

⁷ Magaage Ukithaa Miyaa Baalaa bonchchiya wodi gakeedda; he wodiikka Paasigaw dorssaa shukkanaw bessiyaa wodiyaay. ⁸ Yesuusi Phexiroosanne Yohaannisa, “Paasigaa qumaa nuuni maanaadan biide gi-gissite” giide kiitteedda.

⁹ Untuntukka zaariide, “Haqan giigissanaadan koyyay?” yaagi oochcheeddino. ¹⁰ Ikka, “Hinttenttu, katamaa geliyaay wode otuwaanna haathaa tookkeedda bitani * hinttenttunna gaketanawaa; I geliyaay golliyaay A kaalliide gelite; ¹¹ He golliyaawaakka, ‘Tamaariisyaawe neena, ‘Taani, taana kaalliyaa wanttunna ittippe Paasigaa qumaa miyaa imathaa kifli haqa bagganna de7ii?’ yaagee’ giite. ¹² He bitaniikka pooqiyaa bollan de7iyaa hiixetti utteedda aako kifiliyaay hinttentta bessanawaa; hewaanikka sa7aa giigissite” yaageedda.

¹³ Untunttu biide, Yesuusi goowaadankka bitaniyaay demmiide Paasigaa qumaa giigisseeddino. ¹⁴ Paasigaa qumay meetettiyaay saati gakkoo wode, tammanne laa77u kiittewanttunna ittippe qumaa maanaw utteedda. ¹⁵ Ikka, “Taana metuu gakkanaappe kasiyan hinttenttunna ha Paasigaa qumaa maanaw daro amottaadde de7ay. ¹⁶ Ayissi gooppe, ta

22:1 Kes 12:1-27 * **22:10** haathaa tookkeedda bitani: He wode he gaden asaa gollen kiitettiyaay attuma qoomay haathaa tookkooppe, he golli dure gidiaawaa bessee.

hinttew odiyaaawe, hawe Xoossaa kaawutethan polettana gakkanaw, taani laa7ethuwaa hawaappe miikke” yaageedda.

¹⁷ Xuu7aa akkiide, Xoossaa galatiide, “Hawaa heyte, hinttenttu gidduwan gishetti ushite. ¹⁸ Ayissi gooppe, ta hinttenttoo yaagay, Xoossaa Kawutethay yaana gakkanaw, hachcheppe doommaade woyiniyaa eessaa ushikke” yaageedda.

¹⁹ Qassi magaage ukithaa akkiide, Xoossaa galateedda; he ukithaa menthi untunttoo immiidde, “Hawe hinttenttoo imettiyawe ta ashuwaa; hawaan taana qoppaana mala hawaa miite” yaageedda. ²⁰ Kawuwaa moowaappe guyyiyan, kasewaadan xuu7aa denti untunttoo immiide, hawaadan yaageedda: “Ha xuu7ay, ta hinttenttu diraw gussiyaa ta suuthaa qopethiyaa ooratha caaquwaa. ²¹ Shin be7ite, taana aathi immanaw de7iyaa bitani gayitaan taananna ittippe mee. ²² Ayaw gooppe, taani Asaa Na7ay Xoossay goowaadan bay; shin taana aathiide immiyaa uraw aw aayyee” yaageedda. ²³ Untunttu gidloppe hewaa oothanaw de7iyaawe oona gidanentto, barentu giddon ooshaa doommeeddino.

Ubbaappe Aadhdhiyaawe Oonee? Yaagiya Ooshaa

²⁴ Qassi barentu gidloppe ooni aadhentto yaagettiya palumay untunttu giddon keseedda. ²⁵ Yesuusi untuntta yaageedda: “Ha alamiyaa mooddiyaawantu barentu asaa bolla godattiino; untuntta mooddiyaawantu keekatuwaa geetettiin. ²⁶ Shin hinttenttu hawaadan hanoppite; yewuwaan qassi hinttentuppe dhoqqa gideeddawe hintte ubbaappe guxxiyawaa; hinttentta moddiyaawekka, hinttenttoo qoomaadan hano.

²⁷ “Qumaa maanaw utteeddawaappenne qumaa asaw aathiyaawaappenne ooni bonchchettii? Qumaa maanaw utteeddawaa gidennee? Taani qassi hinttenttu giddon qumaa aathiyaa qoomaa mala. ²⁸ Qassi taani paacettiya wodiyaan hinttenttu taananna ittippe minni eqqeeddawantta. ²⁹⁻³⁰ A kawutethaa oydiyaan uttana mala Ta aabbu taana sunthowaadan, Taani qassi Ta kawutethaan ta gaytaappe maanaadaaninne ushanaadan, tammanne laa77u Israa7eeliyaa yartuwaa bolla pirdiidde, kawutethaa oydiyaan uttana mala hinttentta sunthaaddi” yaageedda.

Phexiroosi Kaadanawaa Yesuusi Kasetiide Odeedda

(Mat 26:31-35; Mar 14:27-31; Yoh 13:36-38)

³¹ Goday, “Simoonaa, Simoonaa, taani odiyaaawaa sisa; xalahii hinttentta asay zarggaa hal77iyaawaadan, hal77anaw Xoossaa woosseedda. ³² Shin taani ne ammanuu bayennaadan ne diraw gaannataaddi. Neeni taakko simmiyaa wode ne ishatuwaa minissa” yaageedda. ³³ Simooni zaariide, “Godaw, taani neenanna qashettanawunne neenanna ittippe hayqqanaw giiga uttaaddi” yaageedda.

³⁴ Yesuusi qassi, “Phexiroosa, taani new yaagay; hachche bilahiyan, kuttuu waassanaassi heezzu gede taana neeni, ‘A taani erikke’ gaade kaadanaassa” yaageedda. ³⁵ Yesuusi barena kaalliyaaawanttoo, “Korojuu, qarcciitiinne caammay banttaan taani hinttentta kiitoo wode, hinttenttoo ittibay paccowe de7ii?” yaageedda.

Untunttukka, “Itti baynne nuussi pacci beenna” yaageeddino.

³⁶ Ikka zaariide, “Ha77i qassi korojuu de7iyaawe akki bo; qarcciiti de7iyaawekka hewaadan udo; baynnawe qay bare mayuwaa zali77iide mashshaa shammo. ³⁷ Ayaw gooppe ta hinttew yaagay, ‘Hawe

makkalanchchatunna ittippe paydetteedda' yaagetti Xoossaa Maxaafan xaafetteeddawe, taanan polettennaan attenna. E, taw geetetteeddawe ha77i polettanawaa" yaageedda.

³⁸ A kaalliyaaawanttu, "Godaw, hawaan laa77u mashshay de7ee" yaagina ikka, "Hewe gidanawaa" yaageedda.

Yesuusi Debre Zayte Deriyaan Woosseedda
(Mat 26:36-40; Mar 14:32-42)

³⁹ Yesuusi katamaappe kesiide, hara gallassi biyaawaadanka Debre Zayte beedda. Qassi A kaalliyaaawanttukka A geeduwaa beeddino. ⁴⁰ He sa7aa gakkiiide, "Paacyaan hinttentu gelennaan attana mala, woossite" yaageedda. ⁴¹ Shuchchaa olina gakkiiyaasaa keena untuntuppe haakki beedda. Gulbbatiide, ⁴² "Ta Aabboo, neeni koyyiyaawaa gidoope, ha metuwaa xuu7aa taape digga; shin ta shene gidoppo; ne shene gidoppe attin" yaagiide woosseedda. ⁴³ Saluwaappe yiide minissiyaa kiitanchchay aw beetteedda. ⁴⁴ Bare wozanaa giddon seelettiide, darii woosseedda. I cawottiyaa cawuukka sa7aa bollan xokiyaa suuthaa malateedda.

⁴⁵ Woosaappe denddiide, barena kaalliyaaawanttukko guyye biide, untuntu daroppe garetteedda diraw, daaburiide gemi77ishowantta xeellide, ⁴⁶ "Ayaw gemi77ishiitee? Paacyaan gelennaadan denddi woossite" yaageedda.

Yesuusi Bare Morkketuwaa Kushiyan Oyqetteedda
(Mat 26:47-56; Mar 14:43-50; Yoh 18:3-11)

⁴⁷ Yesuusi hewaa haasay de7ishshin, cora asay yeeddino. Tammanne laa77u A kaalliyaaawanttuppe ittuwaa gideedda Yihudaa geetettiyaawe he asaa kaalethiide yeranaw Yesuusakko shiiqeedda. ⁴⁸ Yesuusi qay, "Yihudaw, neeni taana Asaa Na7aa yeraade aatha immay?" yaageedda.

⁴⁹ A yuushshuwaan de7iyaa A kaalliyaaawanttu hanettiyaawee yewuwaa be7o wode A, "Godaw, ha asaa nuuni mashshaan qanxxanee?" yaageeddino. ⁵⁰ Untuntuppe ittu, Qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa qoomaa shociide, A ushechcha haythaa qanxxi oleedda.

⁵¹ Yesuusi qay zaariide, "Aggite, bashite" yaageedda. Bitaniyaaw haythaakka bochchiide patheedda. ⁵² Yesuusikka barekko yeedda qeesatuwaa kaappatoo, geeshsha golliyaa naagiyaawanttoo, sunthatuwaassinne gadiyaa cimato, "Paanuwaa oyqqiyaawaadan mashshaanne xam77aa oyqqiide yiitee?" ⁵³ Geeshsha golliyaa taani gallasaan, gallasaan hinttentunna de7iyaa wode, taana oyqqibeykkita; shin ha77i hawe hinttentu wodenne dhumaaw wolqqaa wode" yaageedda.

Phexiroosi Yesuusa Kaddeedda
(Mat 26:57-58,69-72; Mar 14:53-54,66-72; Yoh 18:12-18,25-27)

⁵⁴ Yesuusa oyqqi qachchiide, Qeesatuwaa ubbaa kaappuwaa golle afiide gelisseeddino. Phexiroosikka untuntuppe guyye haakuwan untuntu geeduwaa kaallee. ⁵⁵ Dirssaa giddon tamaa eethiide, ittippe utti de7ishshin, Phexiroosi untuntu giddon yiide utti aggeedda. ⁵⁶ Tamay poo7iyaa bagganna Phexiroosi uttiide de7ishshin, itti ashikkaratta loythaa xeellaade, "Hawekka aananna ittippe de7ee" yaagaaddu.

⁵⁷ Phexiroosi qay, "Hanne mishirattee, taani A erikke" yaagi kaddeedda. ⁵⁸ Guutha wodiyaappe guyyian, hara bitani Phexiroosa be7iide, "Neni untuntunna gatho de7aa" yaagina;

Phexiroosi qassi, “Hawo bitanew, taani aananna gatho de7ikke” yaageedda.

⁵⁹ Itti saate gidiyaawaa gammi77iide hara bitani qonccissiide, “I Galiilaa gade asa gidiyaa diraw, ha bitani aananna ittippe de7iyaawe tuma” yaageedda. ⁶⁰ Phexiroosi qassi, “Ha bitanew, neeni giyawe ayentto taani erikke” yaageedda. He wodiyan I birookka haasay de7ishshin, ellekka kuttuu waassi aggeedda. ⁶¹ Goday guyye simmiide, Phexiroosa xeelleedda. Phexiroosi Goday barena, “Hachche kuttuu waassana gakkanaw, heezzu gede taana kaddanaassa” geedda Godaa qaalay aw qofetti aggeedda. ⁶² Phexiroosi dirssaappe kare kesiide, seelettiide yeekkeedda.

⁶³ Yesuusa oyqqeedda asay qilliicciinonne shociino. ⁶⁴ A ayfiya goozzi baqqiide, “Neena baqqeeddawe oonee? Nabiyya gidoope neena dechchawaa ane oda” yaagiide A oochcheeddino. ⁶⁵ Qassi A hara cora boriya boreeddino.

Yesuusa Pirddaw Afeeddino

(Mat 26:59-66; Mar 14:55-64; Yoh 18:19-24)

⁶⁶ Sa7ay wonttina gadiyaa cima asatuu, qeesatuwaa kaappatuunne Muse higgiiyaa tamarissiyaawanttu, Yesuusa barenttu shiiqqeeddasaa afiide, ⁶⁷ “Kirisstoosi neenee? Ane nu oda” yaageeddino.

Shin I, “Taani hinttenttoo odooppe taana ammanikkita; ⁶⁸ Qassi hinttentta taani oochchooppe odikkita; woy qashuwaappe taana billikkita. ⁶⁹ Shin ha saatiyaappe doommin taani Asaa Na7ay, ha77ippe doommaade, wolqqaama Xoossaa ushechcha bagganna uttana” yaageedda.

⁷⁰ Unttuntu ubbay Yesuusa, “Yaatina neeni Xoossaa Na7ee?” yaageeddino.

Ikka zaariide, “Taani Xoossaa Na7aa gidowaa hinttenttu haasayeeddita” yaageedda. ⁷¹ Unttuntukka, “Nuuni nu huuphew A doonaappe siseeddo; hawaappe sinthaw ay markkaa koshshii?” yaageeddino.

23

Philaaxoosi Yesuusa oochcheedda

(Mat 27:1,2,11-14; Mar 15:1-5; Yoh 18:28-38)

¹ Hewaan shiiqqeedda ubbatuukka ittippe dendiide, Yesuusa Philaaxoosakko afeeddino. ² Unttuntukka, “Habitani nu asaa balethiide, asay Roome biittaa kawuwaa Qeesaraw giiraa immenna mala diggiide, qassi, ‘Taani Kaatiyaa’ yaagishshin demmeeddo” yaagiide mootuwaa doommeeddino.

³ Philaaxoosikka Yesuusa, “Hawo, Ayihudatuwaa kaatii neenee?” yaagiide oochcheedda.

Yesuusi zaariide A, “Neeni ga de7aasa” yaageedda. ⁴ Philaaxoosi qeesatuwaa kaappatuwaassinne asaassi odiidde, “Taani ha bitaniyaa bollan aynne iita oosuwaa demma beykke” yaageedda.

⁵ Gidoppe attin unttuntu, “Ha bitani Galiilaappe doommiide, haray atto hawaa gakkanawukka, Yihudaa gadiyaa ubbaa bare timirttiyaan qaathiidde de7ee” yaagiide minissi odeeddino.

Yesuusi Heroodisa Sintha Shiiqqeedda

⁶ Philaaxoosikka hawaa sisiide, “I Galiilaa ase?” yaagiide eranaw oochcheedda. ⁷ Philaaxoosi Heroodise mooddiyaa gadiyaappe Yesuusi yeeddawaa ereedda wode, Heroodisekka qay hewodiyan Yeerusalaamen de7iyaa diraw, aakko Yesuusa yeddeedda.

⁸ Heroodise daro wodiyaappe doommiide Yesuusa be7anaw amotti de7iyaa diraw, A be7eedda wode daroppe nashetteedda. Yesuusa waariyaa siseeddawaa diraw, I oorathabaa oothishshin be7anaw hidootaan gami77eedda. ⁹ Heroodise Yesuusa darobaa oochcheedda; shin Yesuusi aw ayaanne zaaribeenna. ¹⁰ Qeesatuwaa kaappatuunne Muse higgiiyaa tamaarissiyaawanttu hewaan eqqiide, Yesuusa loythi mootiidde de7iino. ¹¹ Heroodisenne A wottaaddaratuu Yesuusa kadhiide, A bolla qillicceeddino. Bonchchetteedda mayuwaa A mayizziide, Philaaxoosakko zaariide yeddeeddino. ¹² Heroodisenne Philaaxoosi hawaappe kasenna morkkiyan de7iino; shin he gallassi sigetteeddino.

Yesuusa Hayqqana Mala Mooteeddino

(Mat 27:15-26; Mar 15:6-15; Yoh 18:39-19:16)

¹³ Philaaxoosi qeesatuwaa kaappatuwaa, ayissiyaawanttanne hara cora asaa ittippe xeeksiide, ¹⁴ Hawaadan yaageedda, “ ‘Ha bitani asaa makkalatethaw denthethee’, yaagiide taakko aheeddit; taakka hinttenttu sinthaan bidda xeellaade, hinttenttu shiishsheedda mootuwan itti balaanne A bollan demma beykke. ¹⁵ Qassi Heroodisekka A bollan aynne demmibeenna diraw, haa nuukko zaari yeddeedda; hinttenttu be7iyaawaadankka, habitani A hayqoo gathiyaabaa aynne udibeenna. ¹⁶ Hawaa diraw taani A muraade billana” yaageedda. ¹⁷*

¹⁸ Asay ubbay ittippe gidiiide, “Ha bitaniyaa yaa digga! Barbbaana giya Yesuusa nuussi billa!” yaagiide cabbotteeddino. ¹⁹ Barbbaan katamaan walassaa denthiiide, asaa wodheedda diraw, qashetteedda.

²⁰ Philaaxoosi Yesuusa billanaw koyyiide, asaw laa7ethuwaa gujjiide haasayeedda. ²¹ Shin untunttu, “Masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishaade kaqqa! Kaqqa!” yaagi waasseeddino.

²² Philaaxoosikka heezzenhuwaa untunttu, “Ayaw? Habitani oothedda iita oosuu ayee? Taani A hayqoo gathiyaawaa naaquwaa aynne aappe demmabeykke; hawaa diraw, A muraade billa yeddana” yaageedda. ²³ Shin untunttu barenttu kooshshaa dhoqqu oothiide, kaqettanaadaan darii waasseeddino. Untunttu waasuukka Philaaxoosa qofaa laammeedda. ²⁴ Hawaa diraw, Philaaxoosikka untunttu ooshay simmanaadan Yesuusa bollan pirddeedda. ²⁵ Asaa makkalaw denthethiidenne shemppuwaa wodhiide, qashetteedda bitaniyaa bilettanaadan untunttu woosso diraw, he bitaniyaa billeedda. Shin Yesuusa barenttu sheniyaadan koyyowaa oothana mala, aathi immeedda.

Yesuusi Masqqaliyan Kaqetteedda

(Mat 27:31-44; Mar 15:21-32; Yoh 19:17-27)

²⁶ Yesuusa oyqqi afiidde de7ishshin, Simoona geetettiyaa Qereena bitani heeraappe yiide de7ishshin demmiide, masqqaliyaa toossiide Yesuusanna baana mala udeeddino. ²⁷ Daro cora asayenne yeekkiyaa mac-cawanttu guyyenna kaalliino. ²⁸ Yesuusi guyye simmiide untunttu, “Hintteno, Yeerusalaaame maccawanttu, hinttenttu huuphewunne hinttenttu naanaw yeekkippe attin, taw yeekoppite; ²⁹ ‘Mantha gideeddawanttunne yelibeenna uluu, dhanthibeenna dhanthay, anjjetteddawantta’ geetettiyaa

* **23:17** Ha payduu, “Philaaxoosaw Paasigaa Baalaa bonchchuwaa gallasaan itti uraa qashuwaappe billiyaa dooyay de7ee” yaagee. Shin, Dawroothuwaa Geeshsha Maxaafaa Ooratha Caaquwaa gidduwaan ha payduu xaafetti beenna gaasuu, hara Geeshsha Maxaafatuwaa bilethatuwaan ubbatuwankka xaafetti beenna diraassa.

wodii yaanawaa. ³⁰ He wodiyan, ‘Zoozattoo, nu bolla woddite; zukkulu-latuwaakka, nuuna qosite’ yaaganita. ³¹ Simmi qayye mithaan hawaadan hanoope, mela mithaan waanannawee?” yaageedda.

³² Yesuusanna ittippe kaqettana mala, iita oosuwaa ootheedda hara laa77u asatuwaakka afeeddino. ³³ Qeeraanew geetettiyaasaa gakteedda woyiyaan, Yesuusa kaqqeeddino. Iitaa oothowantakka, ittuwaa ushechchanna, yokkuwaa haddirssanna kaqqeeddino.

³⁴ Yesuusi, “Ta Aabboo, untuntu barenttu oothiyaawaa erenna diraw, untuntu nagaraa atto ga” yaageedda.

Untuntuukka A mayuwaa saamaa yegettiide gishetti akkeeddino. ³⁵ Asay eqqi xeellishshin, gadiyaa mooddiyaawantu, “Harantta ashshree; Xoossaan dooretteedda Kiristoosi A gidoope, ane bare huuphiyaa ashshennee?” yaagiide qillieceddino.

³⁶ Qassi wottaaddaratuukka shiiqiide qillieceddino; cammeedda woyiniyaa eessaa aw ahi immiide, ³⁷ “Hawo, neeni Ayihudaa kaatiyaa gidoope, ne huuphiyaa ashsha!” yaageeddino.

³⁸ Huuphissannakka, “Hawe Ayihudaa kaatiyaa” yaagiyaa xaafuwaa xaafeeddino. ³⁹ Iitaa oothiide kaqetteeddawantuppe ittuu, boriiddinne toochchiide, “Hawo neeni Kiristoosa gidikkii? Ane A gidoope, ne huuphiyane nuuna ashsha” yaageedda.

⁴⁰ Yokkuu qay A, “Neeni hawaa malatiyaa pirdaa bolla de7aaddeekka Xoossaw yayyikkii? ⁴¹ Nuuni kiitetteedda balaan muraa akkiidde de7eetto; nuussi bessiyaa muraa bollan de7eetto; shin ha bitani itti iitabaanne oothi-beenna” yaagi zaareedda.

⁴² I Yesuusa, “Neeni ne kawutethaa wolqqaan yiyaa wode, taana qoppa” yaageedda. ⁴³ Yesuusikka, “Taani new tumuwaa oday, hachche taananna ittippe gannatiyaan de7anaassa” yaageedda.

Yesuusa Hayquwaa

(Mat 27:45-56; Mar 15:33-41; Yoh 19:28-30)

⁴⁴ He wode usuppun saate gidiyaa keena; hewaappe uduppu saatiyaa gakkanaw, biittaa ubbaa bollan dhuma gideedda. ⁴⁵ Awaykka bare poo7uwaa diggeedda; geeshsha golliyaa gaariduukka peedhettiide laa77uwaa kaseedda. ⁴⁶ Yesuusikka daro dhoqqu geedda qaalaan waassiide, “Ta Aabboo, taani ta shemppuwaa ne kushiyaan aatha immay!” yaagi simmowaappe guyyiyan I hayqqeedda.

⁴⁷ Xeeuwaa kaappuu haneedda yewuwaa be7eedda wode, “Ha bitani tumakka xillo asa” yaagiide Xoossaa galateedda. ⁴⁸ Hawaa be7anaw ittisaa shi-iqueedda asay ubbay haneedda yewuwaa be7iide, barenttu tiraa baqqiidde simmeeddino. ⁴⁹ Yesuusa eriyaa asay ubbayne Galiilaappe doommiide A kaalleedda maccawantu hawaa xeelliide, haakuwan eqqeeddino.

Yesuusi Moogetteedda

(Mat 27:57-61; Mar 15:42-47; Yoh 19:38-42)

⁵⁰ Ayihudaa shanggatuwaa gideeddawantuppe ittuu, Yooseefa geeteti-yya lo77anne xillo bitani de7ee. ⁵¹ Ha bitani shanggatuwaa maqquwaanne untuntu oosuwan ittippetethaa oothi-beenna. Xoossaa kawutethaa yu-ussaa hidootaan naagiidde de7ee. ⁵² Yooseefokka Philaaxoosakko biide, Yesuusa anhaa akkanaw woosseedda. ⁵³ Akkanaadan geetettowaappe guyye, anhaa bollappe wothiide, lo77o mooguwaa mayuwaan xaaxiide, shuchhaappe woocettiide medhetteedda, ooninne kase moogetti beenna

ollaa gidдон wotheedda. ⁵⁴ Gallassaykka sambbataa mokkanaw giigiyaа gallassaa; sambbataykka gelana hanee.

⁵⁵ Galiilaappe doommiide Yesuusanna ittippe yeedda maccawanttu kaalliidde, duufuwan A anhaа wootiide wotheeddinontto be7eeddino. ⁵⁶ Unttuntu hawaappe soy simmiide, shittuwanne okkiyaawaa anhaw giigisseeddino.

Higgiyaа maaraadan sambbata gallassi shempeeddino.

24

Yesuusi Hayquwaappe Denddeedda

(Mat 28:1-10; Mar 16:1-8; Yoh 20:1-10)

¹ Saamintaappe koyro gallassa, maccawanttu giigisseedda shittuwaa oyyqiide darii guuriide duufuwakko beeddino. ² Shuchchaykka duufuwaa doonaappe gonddorettina be7eeddino. ³ Unttuntu duufuwaa garssa ollaa gelo wode, Godaa Yesuusa anhaа demmibeykkino. ⁴ Maccawanttu sidhiidde de7ishshin, waciwaciyaа mayuwaa mayyeedda laa77u asatuu, qoppennaan untuntu miyyiyaan eqqeeddino.

⁵ Maccawanttukka yashshaappe denddowaan sa7aa xeelliidde de7ishshin, laa77u asatuu, “De7uwan de7iyaawaa, A ayaw hayqqowanttu gid dopamine koyyiitee? ⁶⁻⁷ I denddeedda; hawaan baawa. Qaykka Galiilaan de7iyaa wodiyaan, ‘Asaa na7ay nagaranchchatuwaa kushiyan aadhhi imettanawaa; masqqaliyaа bollan kaqettanawaa, heezzentho gallassi hayquwaappe denddanawaa’ yaagettowaa qoppite” yaageeddino.

⁸ Maccawanttukka he wode qaalaa akeekeeddino. ⁹ Unttuntukka duufuwappe simmiide ha ubba yewuwaa tammanne itti kiitettowanttoonno untuntta kaalliyaawanttoo ubbattoo odeeddino. ¹⁰ Hawaa Yesuusi kiittowanttoo odeeddawanttu: Magdalappe yeedda Mayraamo, Yohaanno, Yayiqooba daayo Mayraamonno untuntunna ittippe de7iyaa hara Maccawantta. ¹¹ Unttunttoo maccawanttu odiyaa qalay qaajjiyaawaa malatina ammanibeykkino.

¹² Shin he wode Phexiroosi denddiide duufuwakko woxxeedda. Yaa gakkide hokki xeelliyaа wode, garssan mooguwaa mayo xalalay de7iyaawaa be7eedda. Hano yewuwankka maalalettiide, golle simmeedda.

Emaahuusa Ogiyaan Yesuusi Laa77u Asatuwassi Qonceedda

(Mar 16:12,13)

¹³ He gallassi Yesuusa kaalliyaawanttuppe laa77u asatuu Yeerusalaameppe laa77u saatiyaa haakkiyaа Emaahuusa geetettiyaа heeraа biidde; ¹⁴ ittu ittuwanna haneedda yewuwaa ubbaа haasay de7iino. ¹⁵ Unttuntu haasayiiddinne zorettiidde de7ishshin, Yesuusi bare huuphew yiide unttuntu miyyiyaa shiiqiide untuntunna biidde de7ee. ¹⁶ Shin unttuntu bare ayfiyan xeelliidde A gidiyaawaa shaakki eranaw danddaybeykkino.

¹⁷ Yesuusi, “Hinttenttu ogiyaа bollan ittu ittuwanna haasayiyaawe ayee?” yaagi oochcheedda. Unttuntukka dagaman lechchummiide eqqeeddino. ¹⁸ Unttuntuppe ittuu Qeliyoophaа geetettiyaawe, “Ha gidduwan Yeerusalaamen hano yewuwaa erennawe ne xalalay hagadew imathee?” yaagi zaareedda.

¹⁹ Yesuusi, “I ayee?” yaagina, unttuntukka, “Xoossaa sinthaninne asaa ubbaа sinthan qaalaaninne kiitaan mino nabiyaa gideedda Naazireetiyaа Yesuusabaa haasayeetto. ²⁰ Aakka qeesatuwaa kaappatuunne nuuna moodiyaawanttu hayquwaa pirddaw aathi immeeddino; masqqaliyaа bollan

wodheeddino. ²¹ Nuuni kasenna, 'Israa7eeliyaa asaa wozanawaa' yaagi hidootowe A; shin ha yewuu hanettiide aadhdhoodeppe heezzu qamma gideedda. ²² Nu giddoppe itti itti maccawanttu nuuna maalalisseeddino. Unttuntu guuraan hini duufuwaa beeddino, ²³ shin Yesuusa anhaa untunttu dhayo wode shiretti simmiide, "I denddeedda; yaagiyaawaa kitanchchatuu odishshin be7eeddo" yaagi odeeddino. ²⁴ Nu giddoppekka itti itti asay duufuwaa biide untunttu goowaadan hanina be7eeddino; shin Yesuusa anhaa demmibeykkino" yaageeddino.

²⁵ Yesuusi untunttoo, "Hintteno, akeekenna asatoo, hinttenttu wozanaan nabatuu odowaa ubbaa elle ammanennawantoo; ²⁶ Kiristtoosi ha metuwaa akkanawunne bare bonchchuwaakko gelanaw bessennee?" yaageedda. ²⁷ Hewaappe simmiide Yesuusi Muse maxaafatuwaappenne Nabatuu xaafeedda maxaafatuwaappe doommiide, Xoossaa Maxaafatuwaa ubbaan xaafetteedda barebaa untunttoo billiide odeedda.

²⁸ Untunttu bide7iyaa heeraa mateedda wode, Yesuusi harasaa biyaawaa malateedda. ²⁹ He wode untunttu A, "Gallassay qammiide de7iyaa diraw, omarssay mateedda; nuunanna ittippe aqa!" yaagi minissi woosseeddino. Hawaa diraw, ikka untunttunna ittippe aqanaw geleedda. ³⁰ Untunttu ittippe gayitaan utteedda wode, daabbuwaa dentiide anjeeedda; menthiide untunttoo immeedda. ³¹ Untunttu ayfiikka A akeekaanna mala dooyettina, Yesuusa gidiaawaa ereeddino. Ikka untunttu sinthaappe geemmeedda. ³² Untunttukka ittu ittuwaa, "Qadhhaan ittippe nu de7ishshin, nuuna I haasayissiyaa wodiyaaninne Xoossaa maxaafatuwakka nuussi qonccissiide I odiaa wodiyaan, nu wozanaa gidдон tamaadan seellee gidennee?" geetetteddino.

³³⁻³⁴ He woddiyankka denddiide Yeerusalaame simmeeddino. Yesuusi kiitto tammanne ittatoonne untunttunna ittippe de7iyaawanttoo, "Goday tumuwaakka denddeedda, Simoonawukka beetteedda" yaagiide hewaan ittippe shiiqi utteeddawanta demmeeddino.

³⁵ He laa77atuu, qadhhaan haneeddawanne Yesuusi daabbuwaa menhiyaa wode wooti A ereeddinontto untunttoo odeeddino.

Yesuusi Barena Kaalliyawanttoo Beetteedda
(*Mat 28:16-20; Mar 16:14-18; Yoh 20:19-23; Kit 1:6-8*)

³⁶ Hawaa untunttu haasay de7ishshin, Yesuusi untunttu gidдон eqqiide, "Sarotethay hinttew gido" yaageedda. ³⁷ Untunttoo moytilliyaa be7owaa malatina dagammiide, yashshaan kumeeddino. ³⁸ Ikka untuntta, "Ayaw dagammiitee? Ayaa diraw hinttenttu wozanay sidhii?" ³⁹ Taani Yesuusa gidiaawaa eranaw, ane ta kushiyaanne ta gediya be7ite; taanan hinttenttu be7iyaawaadan, moytillew ashuunne meqethay baawa. Ane taana hinttenttu kushiyaan oyqqi be7ite" yaageedda.

⁴⁰ Hawaa yaagi simmiide, bare kushiyaanne bare gediya besseedda. ⁴¹ Untunttukka nashechchaappe denddowaan, ammanennaan malaletti de7ishshin I, "Hawaan meetettiyaawe hinttentto de7ii?" yaagi untuntta oochcheedda. ⁴² Untunttukka, xiixetteedda moliyaappe laafa puruwaa aw immeeddino. ⁴³ Ikka akkiide untunttu sinthaan meedda.

⁴⁴ Ikka, "Taani hinttenttunna ittippe de7aadde, 'Muse maxaafaan, nabatuwaa maxaafaaninne qaalaan xaafetto mazimuratun ta diraw xaafetteedda ubbay polettanaw bessee' yaagaade hinttenttoo odeedda yewuu hawaa" yaageedda.

⁴⁵ He wodiyankka Xoossaa Maxaafatuwan geetettowaa akeekaanna mala, untunttu wozanaa dooyeedda. ⁴⁶ Untunttoo, " 'Kiristtoosa metuu

gakkanawaa; heezzenhiyaa gallassi hayquwaappe dendenawaa. ⁴⁷ A asunthan nagaraa paaxethaynne maarotaa demussay Yeerusalaameppe doommiide asaw ubbaw odettanawaa' yaagettiide xaafetteedda.

⁴⁸ “Hinttentukka hawoo markkatuwaaw. ⁴⁹ Ta hinttentoo, Ta aabbu qaalaalee geleedda hidootaa yeddana; hewe gakkanawunne hinttentoo wolqqay saluwaappe imettana gakkanaw, Yeerusalaame katamaan naag-ishshite” yaageedda.

Yesuusi Saluwaa Simmiide Beedda

(Mar 16:19,20; Kit 1:9-11)

⁵⁰ Hawaappe guyyiyan, Biitaaniyaa geetettiyyaa katamaa gakkanaw, untuntta afeedda; bare kushiyaa micciide untuntta anjeeedda.

⁵¹ Untuntuppe shaakettiide, saluwaa beedda. ⁵² Untuntu aw goyinniide, daro nashechchaan Yeerusalaame simmeeddino. ⁵³ Qassi paccennaan Xoossaa galatiidde, Geeshsha Golliyan de7eeddino.

Yohaannisi Xaafeedda Mishiraachchuwaa Qaalaa Geluwaa

Yohaannisi xafeedda mishiraachchuu, Yesuusi ashuwaa mayyiide asaa gid-duwan beetteedda De7uwaa Xoossaa Qaalaa gidiyaawaa qonccissee. Ha maxaafay bare huuphew qonccisiyaawaadan ha Mishiraachchuwaa Qaalay xaafetteeddawe, A nabbabiyaa asay Yesuusi asaa ashshiyaa dhaliyaa gidiide yaanawaa getetteedda Xoossaa Na7aa gidiyaawaa ammanana malanne aani ammano gaasuwan medhinaa de7uu untuntussi de7anaawaa untuntu erana mala xaafetteedda (20:31).

Mishiraachchuwaa Qaalaw koyro shaakuu Medhinaa Xoossaa qaalaynne Yesuusinne ittuwa gidiyaawaa odi simmiide, Yesuusi ashshiyaawaa gidiide yaana geetteedda Xoossaa Na7aa gidiyaawaa bessiyaa dumma dumma malaatatuwaa shiishshee. Hewaappe kaalliide qasi ha malaatatuwappe beetteedda ayfiyaa odiyaa taarikatuu kaalliino. Ha kifili itti itti asay Yesuusan ammaniide, A kaalliyawantta gideeddawaa ode; haratuu qassi A ayaw ixceeddenttonne aani ayaw ammanokko geeddentto odiino. (Shemp-puwaa 13-17) Yesuusi oyqetteedda omarssi aw A kaalliyawanttunna ay keena mino ittipetethay de7inttonne, qassi I kaqettanaw mateedda wont-tetha gallassi untuntussi gigettana malanne minnana mala I haasayeedda qaalaa odiino. Wurssethaa shemppatuu Yesuusi oyqetteeddawaanne pirddaw shiigeeddawaa, A kaquwaanne A dendduwaa, qassikka dend-duwaappe guyyiyan barena kaalliyawanttussi I qoncceddada hanotaa odiino.

Yohaannisi Godaa Yesuusi Kiristtoosa bagganna beettiyaa Medhinaa De7uwaa qoncciyaan bessiya ha aadho keekatethay ha77ippe doommiide Yesuusi oge, tumanne de7o gidiyaawaa ammaniyaawanttussa. Yohaannisi xaafeedda mishiraachchuwaa qaalaa haratuwappe dummayiyaawe, ayyaanaa tumatethatuwaa tumaarissanaw de7uwaa ubbaan asay meeze-teedda qaalatuwaa go77ettiyyaa diraassa. Hewanttukka, haathaa, sool-luwaa, poo7uwaa, henthanchchaa, dorssaa, woyiniyaa mithaa, woyiniyaa ayfiyaanne hewantta malatiyaawantta.

Woshummaade oyqetteedda mishiratti taarikiyaa 7:53-8:11 cora bilethatuunne beni maxaafatuu barenttun gujjikino; haratuu Yohaannisa mishiraachchuwaan 21:24 guyyiyan gelissiino; haranttu qassi Luuqaasa mishiraachchuwaa 21:38 guyyiyan gelissiino; itti beni xaafetteedda bilethay Yohaannisa mishiraachchuwaa 7:36 guyyiyan gelisseedda.

Shemppatuuwa Ubbatwaassi Imetteedda Qantha Qofatuwaa

Ha Maxaafaa xaafeddawaa qofaa (1:1-18)

Xammaqiyaa Yohaannisanne Yesuusa koyro kaalleeddawantta (1:19-51)

Yesuusa oosuwaa domethaa (2:1-12:50)

Yeerusalaameninne izi yuushshuwaan wurssethaa gallasatuwan ha-needda Yesuusa oosuwaa (13:1-19:42)

Godaa Yesuusa dendduwaanne qonccethaa (20:1-31)

Wurssethaa qutiyyaa, Galilaan zaariide barena kaalliyawanttussi Yesuusi qoncceddawaa (21:1-25)

De7uwa Qaalaa

¹ Qaalay koyro de7ee; qaalaykka Xoossaanna ittippe de7ee; qaalaykka Xoossaa. ² I koyroppekka Xoossaanna de7ee. ³ Ubbabay qaalaa bagganna

medhetteedda. Medhetteeddabaani ubbabaani I baynnaan ittibaynne medhettibeenna. ⁴ Aani de7uu de7ee; de7uu asaw poo7uwaa. ⁵ Poo7uu dhu-maani poo7ee; dhumay poo7uwaa xoonibeenna.

⁶ Xoossaappe kiitetti yeedda A sunthay Yohaannisa geetettiyaa itti bi-tani de7ee. ⁷ Asay ubbay A bagganna ammanana mala, poo7uwaabaa markkattanaw yeedda. ⁸ Poo7uwaabaa markkattanaw yeeddappe attin, I bare huuphew poo7uwaa gidenna. ⁹ Ikka tumu poo7uwaa gideeddawe asaw poo7issanaw ha sa7aa yiyaawaa.

¹⁰ Qaalay alamiyaan de7ee; Xoossay Qaalaan alamiyaa medhdheedda; shin alami A eribeenna. ¹¹ I bare baggatuwakko yeedda; shin untuntu A shiishshi akkibeykkino. ¹² Gidoppe attin I barena shiishshi akkeedda ubbatoo, bare sunthaani ammaneeddawantoo, Xoossaa naanaa gidana mala, maataa immeedda. ¹³ Untuntu Xoossaappe yelletteeddinoppe attin, asay yeliyaa maraani woy asuwaa sheniyaan woy attuma asaa sheniyaalaxalalan yelettibeykkino.

¹⁴ Qaalay asa gidiide, aadho keekatethaaninne tumatethaan kumiide nu gidduwan de7eedda. Nuuni, I bare aabboo itti Na7aa gidiide akkeedda aw de7iyaa bare Aawuwaa bonchuwaa be7eeddo.

¹⁵ Yohaannisi aabaa bare kooshshaa dhoqqu oothiide, “Taani, ‘Taappe kaalla yiyaawe taappe bollaa; ayissi gooppe, ta yellettanaappe kasenna I de7iyaawaa’ gaade hinttenttoo odowe hawaa” yaagi markkatteedda.

¹⁶ Nuuni ubbay A kumentha aadho keekatethaan palaheedda anjuuwaa akkeeddo. ¹⁷ Xoossay higgiiyaa Muse bagganna immeedda; shin aadho keekatethaynne tumatethay Yesuusi Kiristtoosa bagganna yeedda. ¹⁸ Xoossaa be7eedda asay ooninne baawa; bare Aawuwaa matan de7iyaa bare huuphew Xoossaa gideeddawe itti Na7aa xalalay aabaa markkatteedda.

Xammaqiyaa Yohaannisa Markkatethaa
(Mat 3:1-12; Mar 1:1-8; Luq 3:1-18)

¹⁹ Yeerusalaamen de7iyaa Ayihudatuwaa ayissiyaawanttu geesatuwaanne Leewatuwaa Yohaannisakko, “Neeni oonee?” giide A oochhana mala kiittina, Yohaannisi untuntussi markkatteedda markkatethay hawaa.

²⁰ Yohaannisi, “Taani Kiristtoosa gidikke” yaagiide geeshshi markkatteed-dawaappe attin, markkattussa ixxiibeenna.

²¹ Untuntu, “Yaatina, neeni oonee? Neeni Eelaasee?” yaagiide oochcheeddino.

Yohaannisi, “A gidikke” yaageedda.

Qassikka untuntu, “Neeni nabee?” yaagiide oochcheeddino.

Yohaannisi, “Gidikke” yaagi zaareedda.

²² Untuntu, “Yaatina neeni oonee? Nuuni nuuna kiitteeddawanttoo odana mala, neeni neena oona gay?” yaageeddino.

²³ Yohaannisi zaariide, “Nabiyaa Isayaase geeddawaadan, woraan bare gaalaa dhoqqu udiide, ‘Godaa ogiyaa sitti oothite!’ giyaa kooshshay tawaa” yaageedda.

²⁴ Qassi Parisaawatuu kiitteedda asatuu ²⁵ Yohaannisa, “Neeni Kiristtoosa woy, Eelaasa woy nabiyaa gidana dhayooppe, yaatina ayissi xammaqay?” yaagiide oochcheeddino.

²⁶ Yohaannisi, “Taani haathan xammaqay; shin hinttenttu erennawe ittu hawaani hinttenttu gidduwan de7ee. ²⁷ I taappe kaalla yee. Taani A caammaa qashuwaa billanawukka bessikke” yaagi zaareedda.

²⁸ Hawe ubbay Yorddaanoosa Shaafaappe hefintha bagga Yohaannisi xammaqiyaasaa Biitaaniyaan haneedda.

Xoossaa Orgge Dorssaa

²⁹ Yohaannisi wonttetha gallasi Yesuusi barekko yiyaawaa be7iide, “Xoossaa orgge dorssaa, * Alamiyaa asaa nagaraa dhayissiyaawe, haweshi! ³⁰ Taani, ‘Taappe kaalla ittu yaanawaa; I taappe bollaa; ayissi gooppe, ta yelettanaappe kasenna I de7iyaawaa’ gaade odeeddawe hawaa. ³¹ I oonentto taani erikke; shin Israa7eliyaa asaw A qonccissanaw haathan xammaqaadde yaaddi” yaageedda.

³² Yohaannisi markkattiide, “Geeshsha Ayyaanay saluwaappe haraph-phiyaadan wodhdhishiinne A bollan uttishshin, taani be7aaddi. ³³ Taani A erikke; shin haathaani xammaqana mala taana kiitteedda Xoossay, ‘Geeshsha Ayyaanay wodhiide, itti asaa bolla shemppishshin, neeni be7ana; ikka Geeshsha Ayyaanaan xammaqee’ yaagiide taw odeedda. ³⁴ Taani hewaa be7aaddi; I Xoossaa Na7aa gidiyawaakka markkattay” yaageedda.

Yesuusi Koyro Barena Kaalliyawantta Dooreedda

³⁵ Wonttetha gallasi Yohaannisi shirettiidekka barena kaalliyawant-
tuppe laa77atuwana ittipe eqgeedda; ³⁶ I Yesuusi aadhdhishshin be7iide, “Xoossaa dorssay haweshi!” yaageedda.

³⁷ Yohaannisa kaalliyaa laa77atuu Yohaannisi giyaawaa sisiide, Yesuusa kaalleeddino. ³⁸ Yesuusi barena kaalliyawantta guyye simmi be7iide, “Aya koyyiitee?” yaagi oochcheedda.

Unttuntu zaariide, “Rebii, neeni haqan de7ay?” yaageeddino. “Rebii” guussay “Tamaarissiyaawoo” giyaawaa.

³⁹ Yesuusi untunttu, “Haa yiide be7ite” yaageedda. Unttuntu biide, I de7iyaasaa be7eeddino; he gallasi sa7ay tammu saate heera gidiyaa diraw, untunttu aananna peesheeddino.

⁴⁰ Yohaannisi geeddawaa sisiide, Yesuusa kaalleedda laa77u asatuwaappe ittuu, Simoona Phexiroosa ishaa Inddiraasa. ⁴¹ Inddiraase koyro bare ishaa Simoona demmiide, “Nuuni Xoossay kiitteeddawaanna gaketteddo” yaageedda. Hewaa guussay “Kiristoosa” giyaawaa. ⁴² Inddiraase Simoona Yesuusakko aheedda.

Yesuusi Simoona be7iide, “Nee ni Yohaannisa na7aa Simoona; ne sunthay Keefaa geetetanawaa” yaageedda. “Keefaa” giyaawaa bilethay “Phexiroosa” woy “Zaallaa” giyawaa.

Yesuusi Piliphosanne Naatinaa7eela Xeegeedda

⁴³ Wonttetha gallasi Yesuusi Galiilaa baanaw qofaa qachcheedda; I Piliphosanna gaketide, “Taana kaalla!” yaageedda. ⁴⁴ Piliphoo si, Inddiraasinne Phexiroose de7eedda Beetesayda geetettiyaa katamaappe yeedda asa.

* **1:29** Xoossaa orgge dorssaa: Paasigaa (kessuwaa), Ayihude asatuwaa payduwaan Niisaan geeteti-
yaa agenaa Paasigide Tophiyaa asaa payduwaan laappuniyaanne hosppuniyaa agenatuwaa. Ayi-
hude asaan Paasigaa geetettowe, Xoossay Israa7eliyaa asatuwaa Gibxeppe wolqqaama malaatan
kessseedda wadiyaa gidiyaa diraassa. Wog 23:5-8 xeellite. Xoossaa Orgge Dorssaa, Ooratha
Caaquwaan Kiristoosa xeeseetto gaasuu, I ha alamiyaa asaa hayquwassi barena aathi immiide
medhinaa muraappe kessi akko diraassa. 1Qo 5:7; 1Ph 1:18-19 xeellite.

45 Piliphoosi Naatinaa7eelanna gakettiide, “Muse maxaafatuwaaninne Nabatuwaa maxaafatuwaan † aabay xafetteeddawaadan, Yoosefo na7aa Yesuusi Naazireete katamaan de7iyaawaanna nuuni gaketteddo” yaagi odeedda.

46 Naatinaa7eeli zaariide, “Naazireete katamaappe lo77obay kesanaw danddayii?” yaageedda.

Piliphoosi, “Yaade be7a” yaageedda.

47 Naatinaa7eeli barekko yiyaawaa Yesuusi be7iide, “Makkalay bayinna tumu Israa7eliyaa asay hawaa!” yaageedda.

48 Naatinaa7eeli Yesuusa, “Neeni taana haqan eray?” yaagi oochcheedda.

Yesuusi zaariide, “Piliphoosi neena xesanaappe kase, neeni balasiyaa geetettiyaa mithaappe hirkkinna de7ishshin, taani neena be7aaddi” yaageedda.

49 Naatinaa7eeli zaariide, “Tamaarissiyaawoo, neeni Xoossaa Na7aa! Neeni Israa7eliyaa kaatiyaa!” yaageedda.

50 Yesuusi, “Taani neena balasiyaa geetettiyaa mithaappe hirkkinna be7aaddi geedda diraw ammanay? Neeni hawaappe aadhdhiyaawaa be7ana!” yaageedda. 51 Qassikka Yesuusi, “Taani hinttentussi tumuwaa oday; saluu dooyettina, Xoossaa kiitanchchatuu ta bolla, Asa Na7aa bolla, pude kesishshiinanne duge wodhdhishshiina, hinttenttu be7ana” yaageedda.

2

Yesuusi Qaanaa Katamaa Bullachchaasaa Beedda

1 Heezzenotho gallassi Galiilaa gadiyan Qaanaa geetettiyaa katamaan bullachchay bullachchetteedda; Yesuusa daaya he bullachchaan de7aw.

2 Yesuusikka barena kaalliyawantunna ittippe he bullachchaa xeesetteedda. 3 Woyiniyaa ushshay wuridiggina, Yesuusa daaya A, “Unttuntussi woyiniyaa ushshay wuridiggeedda” yaaga oochchaaddu.

4 Yesuusi zaariide, “Ta daayee, hawe ta oosuwaa gidiyaa diraw, ne yayyana koshshenna. Ta wodii * biro gakkibeenna” yaageedda.

5 Yesuusa daaya kiitettiyaa wantussi, “I hinttentussi odiyaawaa ayaa giddoppennee oothite” yaaga odaaddu.

6 Ayihudatuwa kase oothiyaa dooyaadan, meechchaa wogaw ittu ittuu xeetu xaarimusiya oyyqiyaa usuppun shuchchaa baathatuwa hewan de7iino. 7 Yesuusi kiitettiyaa wantta, “Baathatuwani haathaa kunthite” yaageedda; geetettowaadanka untunttu baathatuwani doonaa gakkanaw haathaa kuntheeddino. 8 Yesuusi untuntta, “Ha77i duuqqiide, bullachchaa kaappoo immite” yaageedda; untunttu aw afiide immeeddino.

9 Bullachchaa kaappuu woyiniyaa ushshaa gideedda haathaa ganxxi xeelliide, haqappe yeeddentto eribeenna; shin haathaa kuntheedda oosanchchatuu eriino. Bullachchaa kaappuu machchatto akkiyawaa xeeseide, 10 “Ooninne ayife gideedda woyiniyaa ushshaa imatha asaa kasetiide ushshae; yaatiide asay darissi usheeddawaappe guyyiyaan, qiraariyaa ushshae. Shin neeni ayife gideedda woyiniyaa ushshaa hanno gakkanaw naagaadda!” yaageedda.

† 1:45 Muse maxaafatuwaaninne Nabatuwaa maxaafatuwaan: Ayihudatuwaa maxaafaa, Eca Caquwaa. 1:51 Dom 28:12 * 2:4 Ta wodii: Hawaa guussay Yesuusa tumu bonchchuu be7ettanaw besseenne I Xoossaa Na7aa gidowe erettanaw bessee giyaawaa.

¹¹ Yesuusi bare ootheedda wolqqaama malaatatuwaappe hawaa koyruwaa Galilaa gadiyan Qaanaa geetettiyaa heeraan ootheedda; hewan bare bonchchuwaa I qonccissina, A kaalliyaa wanttu aani ammaneeddino.

¹² Hewaappe guyyiyan, Yesuusi bare daayinna, bare ishātuwaannanne barena kaalliyaa wanttunna ittippe Qifirinaahooma geetettiyaa katamaa biide amareedda gallassaa takkeeddino.

*Yesuusi Geeshsha Golliyaa Gibbiyaappe Zali77iyaawantta Kesseedda
(Mat 21:12-13; Mar 11:15-17; Luq 19:45-46)*

¹³ Ayihudatuu bonchchiya Paasigaa Baalaa gallassay matattina, Yesuusi Yeerusalaame beedda. ¹⁴ Geeshsha Golliyaa gibbiyan mizaa, dorssaanne dogommatuwaa zali77iyaa asaa demmeedda; qassi haratuu barenttu oydiyan uttiidde, miishshaa laammiyaawantta demmeedda.

¹⁵ I golaa jiraafiyaa dooqqiide, asaa ubbaa dorssaannanne miyaanna Geeshsha Golliyaa gibbiyaappe karew kessiide yederisseedda. Miishshaa laammiyaawanttu oydiyaakka aathi yeggiide, untunttu miishshaa laaleedda. ¹⁶ Dogommuwaa zali77iyaawantta I, “Ha dogommatuwaa hawaappe kessite; Ta Aabbu golliyaa geyaa oothoppite!” yaageedda.

¹⁷ Yesuusa kaalliyaa wanttu Xoossaa maxaafan, “Taani ne gollew seeletiyaa seelay taana tamaadan guuddee” geetettiide xaafetteeddawaa hassayeeddino.

¹⁸ Hewaappe guyye, Ayihude asaa ayissiyaawanttu zaariide, “New hawaa oothanaw danddayiyaa maatay de7iyaawaa nuuna ayaa malaataa bessanii?” yaageeddino.

¹⁹ Yesuusi, “Ha Geeshsha Golliyaa kolite; taani heezzu gallasaani zaaraade keexxana” yaageedda.

²⁰ Qassikka Ayihude asaa ayissiyaawanttu, “Ha Geeshsha Golliyaa keexxanaw oytamanne usuppun laythaa akkeedda; shin neeni heezzu gallasaani keexxanii?” yaageeddino.

²¹ Shin I haasayeedda Geeshsha Golli bare asatethaabaa. ²² Hewaa diraw, Yesuusi hayquwappe denddeeddawaappe guyyiyan, Yesuusa kaalliyaa wanttu I hewaa geeddawaa hassayeeddino. Qassi untunttu Xoossaa Maxaafay geeddawaanne Yesuusi haasayeeddawaa ammaneeddino.

²³ Paasigaa baalaa bonchchiya wode, Yesuusi Yeerusalaamen de7ishshin, I ootheedda malaataa be7iide, cora asay A ammaneeddino. ²⁴ Shin Yesuusi asaa ubbaa eriya diraw, hewantta ammaniibeenna. ²⁵ Asaabaa ooninne aw markkattana mala koyyibeenna; ayissi gooppe, asaa wozanaani ayee de7into, I bare huuphew eriyaa diraassa.

3

Yesuusanne Niqoodimoosa

¹ Parisaawatuwaappe gideedda kaappuwaa Niqoodimoosa geetettiyaa itti bitani de7ee. ² Niqoodimoosi qamma Yesuusakko yiide, “Tamaarissiyawoo, neeni nuuna tamarissana mala Xoossay kiitteedda gididiyaawaa nuuni ereetto; ayissi gooppe, Xoossay aananna de7iyaa asaappe attin, ha neeni oothiyaa wolqqaama malaatatuwaa oothanaw danddayiyaa asay baawa” yaageedda.

³ Yesuusi zaariide, “Taani new tumuwaa oday; asay laa7enthuwa yeletana dhayooppe, Xoossaa kawutethaa be7anaw danddayenna” yaageedda.

⁴ Niqoodimoosi, “Cima asay waaniide laa7enthuwa yelettanaw dandayii? Bare daay uluwaa simmi geliide, laa7enthuwa yelettanaw asay danddayii?” yaageedda.

⁵ Yesuusi zaariide, “Taani new tumuwaa oday; asay haathaappenne Geeshsha Ayyaanaappe yelettana dhayooppe, Xoossaa kawutethaa gelanaw danddayenna. ⁶ Asay ashuwan asaappe yelettee; shin asay ayyaanaani Geeshsha Ayyaanaappe yelettee; ⁷ ‘Hinttenttu laa7enthuwa yelettanaw bessee’ gaade taani odeedda diraw, maalalettoppa. ⁸ Carkkuu bare koyyeeddasaa carkkee. Neeni A kooshunchchaa sisaasa; shin I haqappe yintto woy haqa bintto erakka. Geeshsha Ayyaanaappe yeletteedda ubbay hewaa mala” yaageedda.

⁹ Niqoodimoosi, “Hawe waaniide hananaw danddayii?” yaagiide oocheedda.

¹⁰ Yesuusi zaariide, “Neeni Israa7eelatuwaa tamaarissiyaawaa gidaadde hawaa erikkii? ¹¹ Taani new tumuwaa oday; nuuni eriyaawaa haasay-eettonne be7eeddawaa markkateetto; shin nuuni markkattiyaawaa hinttenttu akkikkita. ¹² Taani hinttenttussi sa7aabaa odina, ammanennawantta gidoope, saluwaabaa odina waani ammananitee? ¹³ Saluwaappe wodhdheedda taappe attin, saluwaa keseeddawe ooninne baawa; saluwan de7iya Asaa Na7ay taana.

¹⁴⁻¹⁵ “Muse woraan xanqqimaaluwaa shooshshaa sulleeddawaadan, taana ammaneedda ubbay medhinaa de7uwa akkana mala, taani Asa Na7ay masqqaliyaa bolla pude denddana bessee.

¹⁶ “Xoossaa Na7aa ammaniyaa ubbay medhinaa de7uwa akkanaappe attin, dhayenna mala, Xoossay ha alamiyaa asaa loythi siiqeedda diraw, bare mexxi itti Na7aa immeedda. ¹⁷ Ayissi gooppe, Xoossay bare Na7aa ha alamiyaa asaa pirddanaw kiittibeenna; shin untuntta A bagganna ashshanaw kiitteedda.

¹⁸ “A Na7aa ammaniyaa ooninne pirddetenna; shin Na7aan ammanenna ooninne, Xoossaa Na7aa ittuwa ammanibeenna diraw, ha77ikka pirddetti utteedda. ¹⁹ Asaa bolla yiyaa pirdday hawaa: Poo7uu ha alamiyaa yeedda; shin asaa kiitay iita gidiyaa diraw, poo7uwaappe aathiide, dhumaa siqeedda. ²⁰ Iitabaa oothiyaa ooninne poo7uwaa ixxee; ayissi gooppe, bare kiitay qonccenna mala, poo7uwaakko shiiqenna. ²¹ Shin tumuwaa oothiyaa ooninne Xoossay azazeeddawaadan, I ootheeddawaa poo7uu qonccissana mala, poo7uwaakko shiiqee” yaageedda.

Yesuusanne Xammaqiyaa Yohaannisa

²² Hewaappe guyyiyan, Yesuusinne A kaalliyawanttu Yihudaa gadiyaa beeddino; Yesuusi he gadiyan untuntunna amareedda wodiyaattiide, asaa xammaqiide de7ee.

²³ Qassi Yohaannisi Saaleeme mataan de7iyaa Henoona giyaa saan wogga haathay de7iyaa diraw, asay aakko yiina xammaqee. ²⁴ Hewe haneeddawe Yohaannisi qashettanaappe kasenna.

²⁵ Hewaappe guyyiyan, Yohaannisa kaalliyawantunna amareedda Ayihudatuwaa meechchaa wogaabaa * palumetteeddino. ²⁶ Untunttu Yohaannisaakko biide, “Tamaarissiyaawoo, Yorddaanoosa Shaafaappe hefinthan neenanna de7iyaawe, neeni aabaa markkattowe, be7a ha77i xammaqee; asay ubbaykka aakko bee” yaageeddino.

3:14-15 Pay 21:9 * **3:25** Ayihudatuwaa meechchaa wogaabaa: Hawaa guussay Ayidatuu barenttu goynaanna gathanaw oothiyaa dumma dumma barentta meechchaabaynne barenttu saaniyaa meecciyaa wogatuu de7iyawaa bessee.

²⁷ Yohaannisi zaariide, “Xoossay immana dhayooppe, asay aynne akkanaw danddayenna. ²⁸ ‘Taani Kiristtoosa gidikke; shin taani aappe sinthaw kiitettaaddi’ geeddawaassi hintte hinttenttu huuphew marka. ²⁹ Mishira maccawunna de7iya uray iikka mishiraa; he mishiraa miyaatay eqqiide, I giyaawaa sisiyaawe A haasayaan daro nashettee. Hewaa diraw, hawe ta nashechay poletteedda. ³⁰ I darina ta guuxxana bessee” yaageedda.

³¹ Bollappe yiyaawe ubbaappe bollaa. Sa7aappe beetteeddawe sa7aassa. Ikka sa7aabaa haasayee. Saluwaappe yiyaawe ubbaappe bollaa. ³² I bare be7eeddabaanne siseeddabaa markkattee; shin A markkattethaa akkiyawe baawa. ³³ A markkattethaa akkiya ooninne Xoossay tumanchcha gidiyawaa hewan markkattee. ³⁴ Xoossay kiitteeddawe Xoossaa qaalaa odee; ayissi gooppe, Xoossay bare Geeshsha Ayyaanaa palahissiide immee. ³⁵ Xoossay bare Na7aa siiqiide ubbabaa A kushiyan wotheedda. ³⁶ Na7aa ammaniyaaw uraw medhinaa de7uu de7ee; shin Na7aa ammanennaawaa bolla Xoossaa hanqquu de7anaawaappe attin, I de7uwaa be7enna.

4

Yesuusanne Sammaariyaa Mishiratto

¹⁻³ Yesuusi Yohaannisawaappe dariyaa barena kaalliyaawantta barekko shiishsheennee xammaqee giyaawaa Parisaawatuu siseeddawaa Yesuusi ereedda wode, Yihudaa aggiide, Galiilaa beedda; gidoppenne, Yesuusa kaalliyaawanttu xammaqeeddawaappe attin, Yesuusi bare huuphew oonanne xammaqibeenna. ⁴ Galiilaa biidde, Sammaariyaanna aadhhanawe A ashshennabaa gideedda.

⁵ Hewaa diraw, Yayiqoobi bare na7aa Yooseefoo immeedda gadiyaa matan de7iya Sikaaro geetettiyaa Sammaariyaa katamaa beedda. ⁶ He sa7an Yayiqooba haathaa ollay de7ee; Yesuusi hametan daaburiide, he haathaa ollaa matan utteedda. He wode sa7ay usuppun saatiyaa heera.

⁷ Sammaariyaa mishiratta haathaa duuqqanaw yeeddawunno Yesuusi, “Taana haathaa ushshaarikii!” yaageedda. ⁸ Yesuusa kaalliyaawanttu qumaa shammanaw katamaa beeddino.

⁹ He Mishiratta zaaraade A, “Neeni Ayihuda asaa gidaadde, Sammaariyaa macca asa gideedda taana, woota de7uwaa immiyaa haathaa ushsha gay?” yaagaaddu; ayissi gooppe, Ayihudatoonne Sammaariyaa asaw ittippetethay bayna diraassa.

¹⁰ Yesuusi zaariide izo, “Neeni Xoossaa imotaanne qassi neena ‘Taana haathaa ushsha’ giyaawe oonentto eriyaawaa gidintto, A woossanaassa; ikka new de7uwa immiyaa haathaa immana” yaageedda.

¹¹ Mishiratta zaaraade, “Godaw, new duuqqiyaabay baawa; ollaykka ciimmuwaa. Yaatina, de7uwa immiyaa haathaa haqappe akkani? ¹² Nuussi ha haathaa ollaa immeedda nu aawuwaa Yayiqoobappe neeni daray? I, A naanaynne A mehii hawaappe usheeddino” yaagaaddu.

¹³ Yesuusi zaariide, “Ha haathaappe ushiyaa ooninne laa7enthuwaa saamettanawaa. ¹⁴ Shin taani immiyaa haathaa ushiyaa ooninne laa7enthuwaa saamettenna. Taani immiyaa haathay he A giddon medhinaa de7uwaassi pulttiyaaw pultuwaa gidanawaa” yaageedda.

¹⁵ Mishiratta, “Godaw, taani saamettenna malanne haathaa tikkanawukka haa yeenna mala, taw he haathaa imma!” yaagaaddu.

¹⁶ Yesuusi izo, “Baade ne asinaa xeesaade haa simma” yaageedda.

¹⁷ Mishiratta zaaraade, “Taw asinay baawa” yaagaaddu.

Yesuusi, “Taw asinay baawa giyaawaan tumuwaa gaadda. ¹⁸ Neeni ichcheshu asinaa gelaadda; ha77i neenanna de7iyaa bitani ne asinaa gidenna. Neeni ha77i taw odeeddawe tuma” yaageedda.

¹⁹ Mishiratta qay, “Godaw, neeni nabiyaa gidiiyaawaa ta ha77i eraaddi; ²⁰ nu Sammaariyaa asaa aawatuu ha deriyaan * goyinneeddino; shin Ayihudatuu hinttenttu asay Xoossaw goyinnanaw bessiyaa sa7ay Yeerusalaama yaagiita” yaagaaddu.

²¹ Yesuusi, “Ha mishirattee, taana ammana; ha deriyaan woy Yeerusalaama Aawuwaa Xoossaw hinttenttu goyinnenna wodii yaanawaa.

²² Hinttenttu Sammaariyaa asay hintte erennabaw goyinniita; Xoossay nuuna Ayihudatuwaa go77ettiide atotethaa ahiyaa diraw, nuuni nu eriyaawoo goyinnetto. ²³ Shin Aawuwaa Xoossaw tumuwaappe goyinniyaawanttu A, Geeshsha Ayyaanaa wolqqaanne Xoossaa Xoosaatethaadan goyinniya wodii matatteedda; ubba ha77ikka gakteedda. Ayissi gooppe, asaa barew goyinnana mala, Aawuu Xoossayka ha ogiyaan goyinniyaawantta koyyee. ²⁴ Xoossay Ayyaanaa; aw goyinniyaawanttukka Geeshsha Ayyaanaa wolqqaani Xoossaa Xoosaatethaadan goyinnanaw bessee” yaageedda.

²⁵ Mishiratta, “Masihiyaa geetettiyaa Okettowe yaanawaa taani eray. I yiyaa wode nuussi ubbabaa odanawaa” yaagaaddu.

²⁶ Yesuusi, “Ha neenanna haasayyaawe taani A” yaageedda.

²⁷ Hawaa untunttu haasayishshin, Yesuusa kaalliyaa wanttu beeddasaappe simmeeddino. Yesuusi mishirattinna haasayishshin untunttu be7iide darissi maalaletteeddino; shin mishiratto, “Ayya koyyay?” woy Yesuusa, “Tinanna ayissi haasayay?” giide oochchowe ooninne baawa.

²⁸ Hewaappe guyyiyan, Mishiratta bare haathaa otuwaa agga basha guyye katamaa baade asaw, ²⁹ “Taani ootheddawaa ubbaa taw odeedda bitaniyaa be7anaw dendeete; hewe Kiristoosa gidaanddeeshsha?” yaagaaddu. ³⁰ Asay katamaappe kesiide, Yesuusakko beedda.

³¹ Hewe hanishshin, A kaalliyaa wanttu Yesuusa, “Guuthabaa maarikkii!” yaagiide woosseeddino.

³² Shin I, “Taw hinttenttu erenna qumay taani miyyaawe de7ee” yaageedda.

³³ Hewaa diraw, A kaalliyaa wanttu barenttu gidon, “Aw miyaabaa aheedda asay de7anddeeshsha?” yaageeddino.

³⁴ Yesuusi untunttussi, “Ta qumay taana kiitteeddawaa sheniya uduusanne A oosuwa polussaa. ³⁵ Hinttenttu, ‘Oyddu agenaappe guyyiyan, kathay cakettanawaa’ giikkiteeyee? Taani hinttenttussi oday; goshshaa loythi xeellite; kathay caka besseedda. ³⁶ Zeriyaawenne cakkiiyaawe ittippe nashettana mala, cakkiiyaawe dirguwaa akkeenne kathaa medhinaa de7oo shiishshee. ³⁷ Ha gaasuwaan, ‘Ittu zeree; qassi ittu cakkee’ giyaa haasayay tuma. ³⁸ Hinttenttu daaburibeennawaa cakkana mala, taani hinttentta kiittaaddi; haratuu oothi daabureeddino; hinttenttu haratuwaa daaburan geleedda” yaageedda.

³⁹ Mishiratta, “I taani oothedda ubbabaa odeedda” gaade markkattedda diraw, he katamaan de7iyaa Sammaariyaa asaappe coray Yesuusa ammaneedda. ⁴⁰ Sammaariyaa asay Yesuusakko yeedda wode, barenttu mataan gami77ana mala, Yesuusa woossina I yaani laa77u gallassaa utteedda.

* **4:20** ha deriyaan, giyaawe deriyaa Geerizaana gidiiide Seekeema geetettiyaa katamaa matan de7iyaawaa.

⁴¹ I odiiyaa qaalaa diraw, kasewaappe cora asay ammaneedda; ⁴² qassi untunttu mishiratto, “Nuuni nu huuphew I giyaawaa sisiide ammaneed-dawaappe attin, neeni markkatteedda diraassa gidenna; I tumu alamiyaa asaa ashshiyaawaa gidiiyaawaakka nuuni ereeddo” yaageeddino.

Yesuusi Itti Kaappuwaa Na7aa Patheedda

⁴³ Laa77u gallassaappe guyyiyan, Yesuusi Sammaariyaappe kesiide, Galiilaa gadiya beedda. ⁴⁴ Ayissi gooppe, I bare huuphew, “Nabii bare gadiyan bonchchettenna” yaagi odeedda. ⁴⁵ Yesuusi Galiilaa gakkeedda wode, Galiilaa asay A mokkeedda; Paasigaa bonchchiya gallassi untunttu Yeerusalaamen de7iyya diraw, I ootheedda ubbabaa be7eeddino.

⁴⁶ Yesuusi haathaa woyiniyaa ushshaa kesseedda, Galiilaan de7iyya Qaanaa katamaa beedda. Qifirinaahooman A na7ay sakettiyaa, kaatiyaa gollen oothiyaa itti kaappuu de7ee. ⁴⁷ Yesuusi Yihudaappe Galiilaa yeeddawaa he kaappuu sisiide, aakko yiide hayqqanaw mateedda bare na7aa biide pathana mala, Yesuusa woosseedda.

⁴⁸ Yesuusi he kaappuwaa, “Xoossay oothiyaa malaataanne hechcho giisi-siyaabaa be7ennaani de7iide, hinttenttu ayinne ammanikkita” yaageedda.

⁴⁹ He kaappuu zaariide, “Godaw, ta na7ay hayqqannan de7ishshin, taananna baarikkii” yaageedda.

⁵⁰ Yesuusi, “Ba; ne na7ay paxa de7anawaa!” yaageedda.

He kaappuu Yesuusi geeddawaa ammaniide beedda. ⁵¹ I bare golle biishshin, A qoomatuu aananna ogiyaan gaketiiide A, “Ne na7ay paxa de7ee” geeddino.

⁵² I bare qoomatuwaa bare na7aw ay saatiyaan keekeeddentto oochchina untunttu, “Zino laappu saatiyaan qooxuu A aggeedda” yaageeddino.

⁵³ Na7aa aawuu Yesuusi barew, “Ne na7ay paxa de7anawaa” geeddawe he saatiyaana gideeddawaa hassayeedda. Hewaa diraw, inne A soy asay ubbay ammaneeddino.

⁵⁴ Hawe Yesuusi Yihudaappe Galiilaa yiide ootheedda laa7entho malaataa.

5

Yesuusi Gundda Bitaniyaa Dagatti Utteedda Haathaa Mataan Patheedda

¹ Hewaappe guyyiyan, Yesuusi Ayihudatuu bonchchiya baalaw Yeerusalaame beedda. ² Yeerusalaamen dorssaa penggiyaa matan Ibraayisxxe qaalaan Beetesayda geetettiyaa dagatti utteedda haathay de7ee; he dagatti utteedda haathaa yuuyyi aadhdheedda ichcheshu kashay de7ee. ³ Hewaan cora hargganchchatuu, qooqatuu, wobbatuunne sileeddawanttu giseeddino. [Haathay qaaxxiyaawaa naagiino. ⁴ Ayissi gooppe, itti itti gede Godaa kiitanchchay he dagatteedda haathaakko geliide, haathaa qaathee; haathay qaaxxeeddawaappe guyyiyan, koyro geleedda uray barena oyqqeedda ay harggiyaappekka paxee.] * ⁵ Hewaan hattamanne hospun laythaa saketteedda itti bitani de7ee. ⁶ He bitani hewaan giseeddawaa Yesuusi be7iide, daro wodiyaa saketteeddawaakka eriide bitaniyaa, “Paxanaw koyyay?” yaageedda.

⁷ Sakettiyaa bitani zaariide, “Godaw, haathay qaaxxiyaa wode, taana haathan yeggiyaa asay dhayeedda; taani gelana haniyaa wode, hara uray taappe kasetiide geli aggee” yaageedda.

* 5:4 Ha payduu itti beni koyrottiide xaafetteedda Geeshsha Maxaafatuwan baawa.

⁸ Yesuusi A, “Dendda eqqa; neeni gisowaa tookkaade ba” yaageedda.

⁹ Bitani elekka paxi aggeedda; bare gisuwaa tookkiide beedda.

Hewe haneeddawe Sambbata gallassaana. ¹⁰ Hewaa diraw, Ayihudatu paxeedda bitaniyaa, “Hachche sa7ay Sambbataa; neeni ne gisuwaa tookka biyaawe woga gidenna” yaageeddino.

¹¹ Shin bitani, “Taana patheeddawe, ‘Ne gisuwaa tookkaade ba’ yaageedda” giide untuntussi zaareedda.

¹² Untuntu A, “Neena, ‘Ne gisuwaa tookkaade ba’ geeddawe I oonee?” giide oochcheeddino.

¹³ Shin hewaan cora asay de7iyaa dirawunne, Yesuusikka geemetteedda diraw, bitani barena patheeddawe oonento erenna. ¹⁴ Yesuusi guyyeppe he bitaniyaa Geeshsha Gollayan demmiide, “Be7a, neeni ha77i paxaadda; hawaappekka iitabay neena gakkenna mala, laa7entho nagaraa oothoppa” yaageedda. ¹⁵ Hewaappe guyyayan, bitani biide, barena patheeddawe Yesuusa gidiyaawaa Ayihuda asaa kaappatoo odeedda.

¹⁶ Yesuusi hawaa Sambbataan otheedda diraw, untuntu Yesuusa yedesaan waayissuwaa doommeeddino. ¹⁷ Yesuusi zaariide untuntussi, “Ta Aabbu ubba wode oothee; taanikka oothanaw bessee” yaageedda.

¹⁸ Hewaa diraw, Yesuusi Sambbata gallassaa bonchchenna diraa xalalaassa gidennaan, barena Xoossaanna qarayiide, “Xoossay ta Aabba” geedda diraw, Ayihuda asaa kaappatuu A wodhanaw kasewaappe minissiide koyyiino.

Xoossaa Na7aa Maataa

¹⁹ Yesuusi zaariide untuntussi, “Taani hinttentussi tumuwaa oday; Na7ay barekka aynne oothenna. I bare Aabbu oothishshin be7iyaawaa xalalaa oothee; Aawuu oothiyaawaa Na7aykka oothee. ²⁰ Ayissi gooppe, Aawuu bare Na7aa siiqee; qassi I oothiya oosuwaa ubbabaa bare Na7aa bessee. Ubba hinttentu maalalettana gakkanaw, I hawaappe aadhdiya oosuwaakka bare Na7aa bessanawaa. ²¹ Gaasuunnee, Aawuu hayqqeeddawannta hayquwaappe dentiide shemppuwaanna wothiyawaadan, Na7aykka qassi bare koyyowannta shemppuwaanna wothee. ²²⁻²³ Asay ubbay Aawuwaa bonchchiyaawaadan, Na7aakka bonchhana mala, Aawuu pirddaa ubbaa Na7aw immeeddawaappe attin, I oonanne pirdenna; Na7aa bonchchenna uray, A kiitteedda Aawuwaakka bonchchenna.

²⁴ “Taani hinttentussi tumuwaa oday; ta gaalaa sisiyaawoonne taana kiitteeddawaan ammaniyaawoo medhinaa de7uu de7ee. Hayquwaappe de7oo I pinneeddawaappe attin, pirdettenna. ²⁵ Taani hinttentussi tumuwaa oday; hayqqeedda asay Xoossaa Na7aa kooshshaa sisiyaa wodii yaanawaa; hewenneekka ha77a. He kooshshaa sisiyawanttu shemppuwaanna de7ana.

²⁶ Ayissi gooppe, Aawoo de7uwaa immiyaa wolqqay de7iyaawaadan, de7uwaa immiyaa he wolqqaa bare Na7awukka immeedda. ²⁷ Xoossaa Aawuu bare Na7aw pirddiyaa maataa immeedda; ayissi gooppe, Na7ay Asaa Na7aa.

²⁸ “Hawaan malalettoppote; ayissi gooppe, duufuwan de7iyaawanttu A kooshshaa sisiyaa wodii yee. ²⁹ Sisiide untuntu duufuwaappe gaxaa kesana; lo77obaa otheeddawanttu de7uwaan de7anaw denddana; qassi iitabaa otheeddawanttu pirdettanaw denddanawantta.

Yesuusassi Markkatteedda Asatuwaa

³⁰ “Taani taappe aynne oothanaw danddayikke; Xoossay taw odeed-dawaadan pirdday. Ta pirdday tuma; ayissi gooppe, taani taana kiitteen-dawaa sheniya poliyaawaappe attin, taani dosiyaawaa oothikke.

³¹ “Taani ta huuphew tabaa markkatoooppe, ta markkatethay tuma gidenna. ³² Tabaa markkattiyaawe haray de7ee; I tabaa markkattiyaawe tuma gidiyaawaa taani eray.

³³ “Hinttenttu Yohaannisakko asaa kiittina, I untunttoo tumuwaa markkatteedda. ³⁴ Taani hewaa hinttentta attino gaade giyaawaappe attin, asaa markkatethay taw kosshina gidenna. ³⁵ Yohaannisi muqaaddaadan, eexceeddanne poo7isseedda; hinttenttukka amareedda wodiya A poo7uwan nashettanaw koyeeddita.

³⁶ “Shin taw Yohaannisawaappe aadhdiyaa markkatethay de7ee; ayissi gooppe, taani wurssanaw Ta Aabbu taw immeedda kiitay, ha taani oothiyaawe, I taana kiitteen-dawaa gidiyaawaa markkattee.

³⁷ “Qassi taana kiitteen-dawaa Ta Aabbu bare huuphew tabaa markkattee. Hinttenttu A koosshaa aynne sisibeykkita; A malaakka be7ibeykkita. ³⁸ I kiitteen-dawaa ammanenna diraw, A qaalay hinttenttu wozanaan baawa.

³⁹ “Xoossaa Maxaafatuwaappe medhinaa de7uwaa demmiyaawaa hint-tew malatina, untuntta biddiita; untunttukka tabaa markkattiyaawanta.

⁴⁰ Shin de7uwaa demmanaw taakko yiyaawaa hinttenttu koyyikkita.

⁴¹ “Taani asaappe bonchuwaa koyyikke. ⁴² Shin taani hinttenttu wozanaan Xoossaa siiquu baynnawaa eray. ⁴³ Taani ta Aabbu sunthan yaaddi; shin taana akkibeykkita. Shin hara asay bare sunthan yiyaa wode, A akkiita. ⁴⁴ Hinttenttu ittu ittuwaa bonchchiita; shin itti Xoossaappe yiyaa bonchchuwaa koyyikkita. Yaatina, waaniide ammananaw danddayiite?”

⁴⁵ “Taani Ta Aabbu sinthan hinttentta mootiyaawaa hinttew malatoppo; hinttentta mootiyaawe, hintte hidootaa wothiyyaa Musa. ⁴⁶ Hinttenttu Musa ammaneeddabaa gidintto, taanakka ammananita; ayissi gooppe, tabaa xaafeeddawe A. ⁴⁷ Shin hinttenttu I xaafeeddawaa ammanennaan ixxooppe, taani giyaawaa wooti ammananitee?” yaageedda.

6

Yesuusi 5000 Asaa Mizeedda

(Mat 14:13-21; Mar 6:30-44; Luq 9:10-17)

¹ Hewaappe guyyiyan, Yesuusi Galiilaa Abbaappe woy Xibiriyaadoosa Abbaappe hefintha pinneedda. ² I harganchchatuwaa bolla ootheedda wolqqaama malaataa be7eedda diraw, cora asay A kaalleedda. ³ Yesuusi deriyaa kesiide, yaani barena kaalliyawantunna ittippe utteedda. ⁴ Ayihudatu bonchchiya Paasigaa gallasay gakteedda. ⁵ Yesuusi sinthakko xeelliide, cora asay barekko yiyaawaa be7iide Piliphphoosa, “Ha asaa ubbaa mizanaw gidiya qumaa haqappe shammanee?” yaageedda. ⁶ I hewaa Piliphphoosa paaccanaw geedda; ayissi gooppe, I bare huuphew ayaa oothana bessintto oothanabaa eree.

⁷ Piliphphoosi zaariide Yesuusa, “Huuphiyan huuphiyan, haray atto itti itti barssuwa gathanaw, laa77u xeetu dinaariyaan shammeedda ukithaykka gidenna” yaageedda.

⁸ Qassi Yesuusa kaalliyawantuppe ittu, Simooni Phexiroosa ishay Indiraasi, ⁹ “Banggaa ukitha ichcheshuunne laa77u molii de7iyaa itti na7ay hawaan de7ee; shin ha asaa ubbaw hewe wooti gidanee?” yaageedda.

¹⁰ Yesuusi barena kaalliyawantta, “Asay uttanaan udite” yaageedda. He sa7an daro maatay de7ee. Asay ubbay utteedda; attuma asay ichcheshu

sha77aa gidiyaawaa. ¹¹ Yesuusi ukithaa akeedda; Xoossaa galatiide, hewan utteedda asaw gisheedda. Moliyaakka hewaadan oothina asay bare koyyeeddawaa keenaa meedda. ¹² Unttuntu ubbay kalleeddawaappe guyyiyan, Yesuusi barena kaalliyawantta “Ittibaykka coo bayenna mala, atteedda dokkaa shiishshite” yaageedda. ¹³ Hewaa diraw, untunttu ubbaakka shiishsheeddino; asay kallina atteedda banggaa ukithaa dokkaa shiishshiide, tammanne laa77u zambbeeliyaa kuntheeddino.

¹⁴ Asay Yesuusi ootheedda wolqqaama malaataa be7eedda wode, “Hawe tumuwaappe ha sa7aa yaana geedda nabiyaa” yaageeddino. ¹⁵ Unttuntu yiide barena wolqan oqqi kaatiyaa oothanaw haniyaawaa Yesuusi eriide, barekka deriyaa bolla shirettiide keseedda.

Yesuusi Abbaa Bollan Hamettiide Beedda
(*Mat 14:22-33; Mar 6:45-52*)

¹⁶ Sa7ay omarisseedda wode, Yesuusa kaalliyawanttu abbaakko beeddino; ¹⁷ Sa7ay qammeedda; shin Yesuusi untunttukko he saati gakkanaw yibeenna; hewaassi untunttu wonggiriyaan geliide, abbaa pinni hefintha Qifrinaahooma beeddino. ¹⁸ Wolqqaama carkkuu carkkeedda diraw, abbay qaaxxeedda; ¹⁹ itti saatiyaa keenaa untunttu abbaa shaagowaappe guyyiyan, Yesuusi abbaa bollanna hamettiide yiyaawaa be7iide yayyeeddino. ²⁰ Shin I, “Yayyoppite; taanatte!” yaageedda. ²¹ Unttuntu wonggiriyaan A gelissanaw koyyeeddino; wonggirii untunttu biyaasaa abbaa gaxaa ellekka gakkii aggeedda.

Yesuusi De7uwa Ukithaa

²² Wonttetha gallassi, abbaappe hefinthanna atteedda cora asay abbaa bolla itti wonggiriyaan xalalay de7iyaawaa be7eeddino; Yesuusi barena kaalliyawanttunna wonggiriyaan geliide, untunttunna beennaan, untunttu barekka beeddawaa akeekeddino. ²³ Shin Xibiriyadoosappe hara wongiratuu Yesuusi Xoossaa galatina, asay ukithaa meeddasaa mataa yeeddino. ²⁴ Asay Yesuusi woy A kaalliyawanttu hewaan baynawaa be7iide, Yesuusa koyyanaw wonggiriyaan geliide, Qifrinaahooma beeddino.

²⁵ Asay Yesuusa abbaappe hefinthan demmeedda wode, “Tamaarissiyawoo, hawaa awude yaaddii?” yaageeddino.

²⁶ Yesuusi zaariide, “Taani hinttentussi tumuwaa oday; hinttentu taana koyyiyaawe ukithaa meedda diraassanne kalleedda diraassa gidiyaawaappe attin, wolqqaama malaataa be7eedda diraassa gidenna.

²⁷ Medhinaa de7uwa qumaw, taani Asa Na7ay hinttentussi immanawoo, oothiteppe attin, samiyyaa qumaw oothoppite; ayissi gooppe, Aawuu Xoossay hewaa dhiishissanaw maatafaa attami wotheedda” yaageedda.

²⁸ Hewaappe guyyiyan untunttu, “Nuuni Xoossaa oosuwwa oothanaw ayaa oothanaw bessii?” yaagiide Yesuusa oochcheeddino.

²⁹ Yesuusi zaariide, “Hinttentu oothana mala, Xoossay koyyiyyaa kiitay hawaa; I kiitteeddawaan ammanite” yaageedda.

³⁰ Unttuntu zaariide, “Nuuni be7iide, neenan ammanana mala, ay wolqqaama malaataa oothanii? Ayaa kiitettanii?” ³¹ Xoossaa maxaafaan, ‘Unttuntu mannaa * mala saluwaappe ukithaa immeedda’ yaagetti xaafetowaadan, nu aawatuu mela biittaaan mannaa meeddino” yaageeddino.

* **6:31** mannaa: Israa7eliyaa asay Gibxe gadiyaappe kesi Kanaane biidde mela biittaaan hamettiide biyaa wode, untunttu maanaadan Xoossay immeedda mal77iyaa qumaa. Mannaa guussay Ibraay-isxxiyaa qaalaan “Hawe ayee?” giyaawaa. **6:31** Kes 16:4,15; Maz 78:24

³² Yesuusi, “Taani hinttenttussi tumuwaa oday; hinttenttussi saluwaappe tumu ukithaa immiyaawe ta Aabbappe attin, hinttenttussi saluwaappe ukithaa immeeddawe Musa gidenna. ³³ Ayissi gooppe, tuma gideedda Xoossaa ukithay, saluwaappe wodhdhiyaawe ha alamiyaa asaw de7uwaa immee” yaageedda.

³⁴ Unttuntu zaariide, “Godaw, nuukka he ukithaa ubba wode imma” yaageeddino.

³⁵ Yesuusi, “Taani de7uwaa ukithaa; taakko ziyaa uray ubbakka koshatenna. Qassi taana ammaniyaa uray aynne saamettenna. ³⁶ Shin taani hinttenttussi odeeddawaadan, hinttenttu taana be7eeddita; shin ammanikkita. ³⁷ Ta Aabbu taw immiya ubbay taakko yaanawaa; qassi taakko ziyaa oonanne ubbakka taani kare yeddikke. ³⁸ Ayissi gooppe, taani taana kiitteeddawaa sheniyaa polanaw saluwaappe yaaddippe attin, ta sheniyaa polanaw yabeykke. ³⁹ Taana kiitteeddawe koyyiyaawe hawaa; taani I taw immeedda ubbatuwaakka wurssethaa gallassi denthanaappe attin, ittuwakka bayizana mala koyyenna. ⁴⁰ Ayissi gooppe, ta Aabbu koyyiyaawe hawaa; taana Na7aa be7iide, ammaniyaa ubbatuu medhinaa de7uwa akkanawantta; taanikka he ubbatuwaa wurssethaa gallassi denthana” yaageedda.

⁴¹ Yesuusi, “Taani saluwaappe wodhdheedda ukithaa” geedda diraw, Ayihudatu A bolla zuuzummeeddino. ⁴² Unttuntu, “Hawe nuuni A aawuwanne A aatto eriya Yooseefo na7aa Yesuusa gidennee? Yaatina, I waagiide, ‘Taani saluwaappe wodhdhaaddi’ gaanaw danddayii?” yaageeddino.

⁴³ Yesuusi zaariide, “Ittu ittuwaanna zuuzummiyaawaa aggite. ⁴⁴ Taana kiitteedda ta Aabbu taakko aheedda asaappe attin, taakko yaanaw danddayiyaa asay baawa; taanikka wurssethaa gallassi A denthana. ⁴⁵ Nabatuu ‘Xoossay asaa ubbaa tamarissana’ yaagiide xaafeddino; Aawuu giyaawaa sisiyaawenne Aawuwaappe tamariyaawe ooninne taakko yee. ⁴⁶ Xoossaa matappe yeeddawaappe attin, Xoossaa be7eedda asay baawa; A xalalay Xoossaa be7eedda.

⁴⁷ “Taani hinttenttussi tumuwaa oday; taana ammaniyaa uraw medhinaa de7uu de7ee. ⁴⁸ Taani de7uwa ukithaa. ⁴⁹ Hinttenttu aawatuu mela biittaaan mannaa meeddino; shin hayqqeeddino. ⁵⁰ Asay aappe miide hayqqenna ukithay saluwaappe yiyaawe hawaa. ⁵¹ Saluwaappe wodhdheedda de7uwaa ukithay taana; ooninne ha Ukithaappe mooppe, medhinaw de7anawaa; qassi ha alamiyaa asaw de7o gidana mala, taani immana ukithay ta ashuwaa” yaageedda.

⁵² Ayihudatu, “Ha bitani bare ashuwaa nuuni maana mala, nuussi wootiide immanaw danddayii?” yaagiide barenttu gidduwan palumetteeddino.

⁵³ Hewaa diraw, Yesuusi unttunta, “Taani hinttenttussi tumuwaa oday; ta ashuwaa, Asa Na7aa ashuwaa, hinttenttu maana dhayooppe, qassi ta suuthaakka ushana dhayooppe, hinttew de7uu baawa. ⁵⁴ Ta ashuwaa miyaa urawunne, ta suuthaa ushiyaa uraw medhinaa de7uu de7ee. Taani wurssetha gallassi unttunta denthana. ⁵⁵ Ayissi gooppe, ta ashuu tumu qumaa; ta suuthaykka tumu ushshaa. ⁵⁶ Ta ashuwaa miyaa urayinne ta suuthaa ushiyaa uray taanan de7ee; taanikka aanani de7ay. ⁵⁷ De7uwa Aawuu taana kiittina, taani A gaasuwan de7iyaawaadan, taana miyaa uraykka ta gaasuwan de7ana. ⁵⁸ Saluwaappe wodhdheedda ukithay hawaa; hinttenttu aawatuu miide hayqqeedda mannaa mala gidenna; ha ukithaa miyaa uray medhinaw de7ana” yaageedda.

⁵⁹ Yesuusi Qifirinaahooma katamaan Ayihuda woosa gollen tamarissidde, hawaa odeedda.

Medhinaa De7uwa Qaalaa

⁶⁰ Yesuusa kaalliyawantuppe dariya baggay hewaa siseedda wode, “Hawe gelenna timirttiyaa; hawaa ooni akkanawee?” yaageeddino.

⁶¹ Shin Yesuusi barena kaalliyawanttu hewoo zuuzummeeddawaa eridde, “Hawe hinttentta dhubbii? ⁶² Simmi taani, Asaa Na7ay, kase de7iyaasaa pude kesishshin be7intto ayaa gaanitee? ⁶³ Geeshsha Ayyaanay de7uwa immee; asaa minotay aynne go77enna. Taani hinttenttussi odeedda qaalay ayyaanaanne de7uwa. ⁶⁴ Shin hinttenttu gidduwan ammanennawanttu de7iino” yaageedda; ayissi gooppe, ammanennawanttu haqawanttenttonne barena aathi immanawe oonentto Yesuusi koyroppe doommiide ereedda. ⁶⁵ Qassikka Yesuusi, “Ta Aabbuppe gidana dhayooppe ooninne taakko yaanaw danddayenna yaagaade ta odeeddawe hewaa diraassa” yaageedda.

⁶⁶ Hewaa gaasuwan, Yesuusa kaalliyawantuppe coratuu A aggiide, guyye simmeeddino; laa7entho A kaallibeykkino. ⁶⁷ Yesuusi qassi tammanne laa77u barena kaalliyawantta “Hinttekka aggiide baanaw koyyitee?” yaageedda.

⁶⁸ Simooni Phexiroose zaariide, “Godaw, nuuni ookko baanee? New medhinaa de7uwa qaalay de7ee. ⁶⁹ Neeni Xoosaa Geeshshaa gidyaawaa nuuni ammanettonne eretto” yaageedda.

⁷⁰ Yesuusi untuntta, “Taani hinttentta tammanne laa77atuwaa doorabeykkitaa? Qassi hintteppe ittu xalahiyaa” yaageedda. ⁷¹ Yesuusi hewaa Simooni na7aa Yihudaa Asqoroota † gee; ayissi gooppe, Yihuday Yesuusa kaalliyaa tammanne laa77atuwaappe ittuwa; I Yesuusa aathi immanawaa.

7

Yesuusi Daasiyaa Baalaassi Yeerusalaa Beedda

¹ Hewaappe guyye, Yesuusi Galiilaan yaa haa yuuyeedda; Ayihudatu A wodhanaw koyyiyaa diraw, Yihudaan yuuyyana koyyibeenna. ² Ayihudatu bonchchiya Daasiyaa Baalay gakkii utteedda. ³ Hewaa diraw, Yesuusa ishatuu A, “Neena kaalliyawanttu neeni oothiyaawaa be7ana mala, hawaappe denddaade Yihudaa gadiya ba. ⁴ Ayissi gooppe, barew erettanaw koyyiyaa asay ooninne bare oosuwa genthenna. Neeni hawantta oothina, nebaa alamiyaa ubbay ero!” yaageeddino. ⁵ Ayissi gooppe, haray atto A ishatuukka A ammanibeykkino.

⁶ Yesuusi untuntta, “Taw injjetiyaa wodii gakkibeenna; shin hinttenttussi ay wodekka injjete. ⁷ Sa7ay hinttentta ixkanaw danddayenna; shin taani sa7aa kiittay iita gidyaawaa markkattiyaa diraw, taana ixceedda. ⁸ Baalaa bonchchiyaasaa hinttenttu biite; taw injjetiyaa wodii gakkibeenna diraw, taani baalaa bonchchiyasaa baanawe bira” yaageedda. ⁹ I hawaa giide, Galiilaan atteedda.

Yesuusi Daasiyaa Baalaasan Beetteedda

¹⁰ Shin A ishatuu baalaa gallassaa bonchchiyasaa beeddawaappe guyyian, ikka asay be7ennaan geeman yaa beedda. ¹¹ Ayihudatu baalaa gallassaa bonchchiyaasan A koyyiinonne, “I haqan de7ii?” yaagiidde, A labiino.

† **6:71** Asqoroota: Ha qaalaa bilethay, “Woretiyaa bitaniyaa” woy “Hayqoo aathi immiyaa bitaniyaa” giyaawaa. **7:2** Wog 23:34; Zar 16:13

¹² Asaa gidduwan daro zuuzunthay dendeedda. Amareedda asay, “I lo77o asa” yaagee; haratuu qassi, “A, I asaa balethee” yaagiino. ¹³ Shin Ayihudatuu yayyeedda diraw, ooninne aabaa qoncciyaan haasayenna.

¹⁴ Baalaa bonchchiya gallassaa baggan, Yesuusi Geeshsha Golliyaa biide, tamarissuwaa doommeedda. ¹⁵ Ayihudatuu maalaleettiide, “Ha bitani aynne tamarannaan hawaa keena waani ereeddee?” yaageeddino.

¹⁶ Hewaa diraw, Yesuusi zaariide, “Taana tamarissiyaawe taana kiitteedda Xoossaa matappe yiyaawaappe attin, tawaa gidenna. ¹⁷ Xoossaa sheniyaa oothanaw dosiyaa ooninne ha taani tamarissiyaawe Xoossaa matappe yintto woy qassi taani taappe haasayayitanto erana. ¹⁸ Barewaa haasayiyaa uray bare huuphiyaassi bonchhuwaa koyyee; shin barena kiitteeddawe bonchchettana mala koyyiyaa uray tumanchchaa; aani word-dobay baawa. ¹⁹ Muse hinttenttussi higgiiyaa immibeennee? Shin hintteppe ittuunne higgiiyaa naagenna. Taana ayissi wodhanaw koyyiitee?” yaageedda.

²⁰ Asay zaariide, “Neenan xalahii de7ee; neena wodhanaw oonee koyyeeddawe?” yaageedda.

²¹ Yesuusi, “Taani itti wolqqaamabaa oothina, hinttenttu ubbay maalaletteeddita. ²² Hinttenttu naanaa hinttenttu dookaalana mala, Muse hinttentta azazeedda. Shin dookaalussay hinttenttu aawatuwana yeeddawaappe attin, Musenna yibeenna; hewaassi hinttenttu Sambataan atuma naanaa dookaaliita. ²³ Muse higgii azazeedda diraw, hinttenttu Sambataan dookaaliyaawaa gidoope, yaatina taani itti asaw kumentha bollaa patheedda diraw, taana ayissi hanqqettiitee? ²⁴ Tumu pirddaa pirdditeppe attin, asaa deemuwaa xeelliide pirddoppite” yaageedda.

Hawe Kiristtoosee?

²⁵ Hewaa diraw, Yeerusalaame asaappe ittu ittuu, “Unttuntu wodhanaw koyyiyaa bitani hawaa gidennee? ²⁶ Be7ite, qoncciyaan I haasayee; unt-tuntuu A aynne giikkino. Hawe Kiristtoosa gidiiyaawaa nu kaappatuu tumu eriinooshsha? ²⁷ Shin nuuni A haqappe yeeddentto eroytte; Kiristtoosi yiyaa wode, I haqappe yinttonne ooninne erenna” yaageeddino.

²⁸ Hewaappe guyyiyan, Yesuusi Geeshsha Golliyaa tamarissiidde, bare qaalaa dhoqqu udiide, “Hinttenttu taana eriita; qassi taani haqappe yeeddenttokka eriita. Taani ta sheniyaan yabeykke; shin taana kiitteeddawe tumanchchaa; hinttenttu A erikkita. ²⁹ Shin taani A eray; ayissi gooppe, I taana kiittina, taani A matappe yaaddi” yaageedda.

³⁰ Hewaa diraw, unttuntu A oyqqanaw koyyeeddino; shin A wodii biro gakkibeenna diraw, ooninne A bolla kushiyaa wothibeenna. ³¹ Shin daro asay Yesuusa ammaniide, “Kiristtoosi yiyaa wode, ha bitani ootheedda malaataappe dariyaawaa oothaneeyee?” yaageeddino.

Yesuusa Oyqqanaw Wottaaddaratuu Kiitteeddino

³² Parisaawatuu daro asay Yesuusabaa zuuzummiyaawaa siseeddino; qeesatuwaa kaappatuunne Parisaawatuu A oyqqi qashissanaw amareedda wottaddaratuwaa kiitteeddino.

³³ Yesuusi, “Taani hinttenanna lafaa gami77ana; hewaappe guyyiyan, taana kiitteeddawaakko baana. ³⁴ Hinttenttu taana koyyana; shin demmikkita; ayissi gooppe, taani de7iyaa sa7aa hinttenttu baanaw dand-dayikkita” yaageedda.

³⁵ Ayihudatuu ittu ittuwanna, “Hawe nuuni A demmennaassa haqa baana hani? Ayihudatu de7iya Giriike katamaa biide, Giriike asatuwaa tamaarisana hani? ³⁶ I, ‘Hintte taana koyyana; shin demmikkita’ qassi, ‘Taani de7iyaasaa hinttentu baanaw danddayikkita’ yaagee; hewaa giyaawe waagiyaawee?” yaageeddino.

De7uwa Immiyaa Haathaa

³⁷ He baalaa gallassaa bonchchiya gallasaappe waannatiyaa wurssetha gallasaani Yesuusi dendi eqqiide, bare qaalaa dhoqqu udiide, “Saamettedda uray ooninne taakko yiide usho. ³⁸ Taanan ammaniyaawoo, Xoossaa Maxaafay giyawaadan, A uluwaappe de7uwaa immiyaa haathaa pulttuu gogganawaa” yaagedda. ³⁹ I hewaa A ammaneeddawanttu akkana Geeshsha Ayyaanaabaa haasayedda. Yesuusi biro bare bonchchuwaakko kesibeenna * diraw, he wode Geeshsha Ayyaanay untunttoo imettibeenna.

Asaa Giddon Medhetteedda Phalqethaa

⁴⁰ He asaappe dariya baggay I giyaawaa sisiide, “Tumu hawe nagettiyaa Nabiyyaa” yaageeddino.

⁴¹ Haranttu, “Hawe Kiristtoosa” yaageeddino.

Shin haranttu qassi, “Kiristtoosi Galiilaappee yeenna. ⁴² Xoossaa Maxaafay, ‘Kiristtoosi Daawite zariyaappe, Daawite de7eedda Beeteliheeme katamaappe yaana’ geenneyee?” yaageeddino. ⁴³ Yesuusa gaasuwan asay bare gidduwan shaakettedda. ⁴⁴ He asaappe ittu ittu A oyqqanaw koyyeeddino; shin kushiyaaninne A bochchibeykkino.

⁴⁵ Geeshsha Golliyaa naagiyaawanttu qeesatuwaa kaappatuwaakkonne Parisaawatuwaakko simmi yeedda wode untunttu naagiyaawanta, “Ayissi A ahibeykkitee?” yaagiide oochcheeddino.

⁴⁶ Geeshsha Golliyaa naagiyaawanttu untunttussi, “Ha bitani haasayeeddawaadan, ubbakka ooninne haasayibeenna!” yaagiide zaareeddino.

⁴⁷ Parisaawatuu zaariide, “I hinttenakka balethuwaaw?”

⁴⁸ Kaappatuwaappe woy Parisaawatuwaappe A ammaneedda asay de7ii?

⁴⁹ Shin higgiiyaa erenna ha asay sheqetteeddawaa” yaageeddino.

⁵⁰ Untuntuppe ittuu kasenna Yesuusakko beedda Niqoodimoosi untuntta, ⁵¹ “Itti uray giyaabaa sisennaan woy I ayaa ootheeddento erennaan de7iidde, kasetiide A bolla pirddiyaawe nu higgiiyan de7ii?” yaagedda.

⁵² Untunttu zaariide A, “Neenikka qassi Galiilaa gadiya asee? Galiilaa gadiyaappe Nabii beettennawaa Xoossaa Maxaafatuwaa biddaade era” yaageeddino.

Woshummaade Oyqetteedda Mishiratto

⁵³ Asay ubbay aggiide, bare soy bare soy beedda.

8

¹ Shin Yesuusi Wogaraa Mithaan eretteedda Deriyaakko beedda. ² Wonttetha gallassi guuran Geeshsha Golliyaa simmeedda; ubba asay aakko yiina, uttiide untuntta tamarissuwaa doommeedda. ³ Muse higgiiyaa tamarissiiyaawantunne Parisaawatuu woshummishshin oyqetteedda itti mishiratto aakko aheeddino. Untunttu asaa ubbaa sinthan izo essiide

7:37 Wog 23:36 **7:38** Hiz 47:1; Zak 14:8 * **7:39** Yesuusi biro bare bonchchuwaakko kesibeenna: Yohaannisa mishiraachchuwaa qalaan, Yesuusaw kumentha bonchchuu imetteed-dawe, I masqqaliyaa bollan kaqetteedda wodenne bare Aabbu ushechcha baggan uttanaw hayquwaa xooniide dendeedda wodiyaana gidiyaawaa qonccissee. **7:42** 2Sa 7:12; Mik 5:2

Yesuusa, ⁴ “Tamaarissiyaawoo, ha mishiratta woshummaade oyqettaaddu. ⁵ Higgiyaa bollan Muse hannu mala macca asaa shuchchaan caddana mala, nuuna azazeedda. Yaatina neeni waagay?” yaageeddino.

⁶ Unttuntu hewaa geeddawe Yesuusa mootiyaawaa demmiide A paacanaassa; shin Yesuusi hokkiide, bare biradhdhiyan biittaa bolla xaafeedda.

⁷ Unttuntu A oochchiide aggennaan ixxina, pude dhoqqu giide, “Hinttenttu gidduwan nagaraa oothibeenna asay kasetiide, izo shuchchan caddo” yaageedda. ⁸ Qassikka hokkiide, biittaa bolla xaafeedda.

⁹ Unttuntu hewaa siseedda wode, kasetiide cimatuu kesina, ittu ittuu kesiide wureeddino; A sinthaan mishiratta eqqa de7ishshin, Yesuusi bare xalalaa atteedda. ¹⁰ I pude dhoqqu giide mishiratto, “Mishiratee, asatuu haqan de7iino? Ooninne ne bolla pirddibeennee?” yaageedda.

¹¹ Mishiratta, “Godaw, ooninne ta bolla pirddibeenna” yaagaaddu.

Yesuusi izo, “Taanikka ne bolla pirddikke; ba; laa7enthaade nagaraa oothoppa” yaageedda. *

¹² Qassikka Yesuusi asaw, “Taani alamew poo7uwaa; Taana kaalliyaa ooninne de7uwa immiyaa poo7uwaa demmanappe attin, dhumaani ubbaakka hamettenna” yaagiide haasayeedda.

¹³ Hewaappe guyye Parisaawatuu, “Neeni nebaa markkattaasa; ne markkatethay tuma gidenna” yaageeddino.

¹⁴ Yesuusi zaariide, “Taani Tabaa markkattooppekka, Ta markkatethay tuma; ayissi gooppe, Taani haqappe yaadditanttonne qassi haqa baytantto eray; shin hinttenttu erikkita. ¹⁵ Asay pirddiyaa ogiyaan hinttenttu pirddiita; Taani itti uraa bollaakka pirddikke. ¹⁶ Shin Taani pirdiyaawaa gidooppenne, Ta pirdday tuma; ayissi gooppe, Taana kiitteedda Ta Aabbu Taananna de7eeppe attin, Taani Taarekka de7ikke. ¹⁷ Laa77u asaa markkatethay tuma gidiyaawe hinttenttu higgiyaan xaafetti utteedda.

¹⁸ Taani Tabaa Ta huuphew markkattaaddi; qassi Taana kiitteedda Ta Aabbukka Tabaa markkattee” yaageedda.

¹⁹ Unttuntu, “Ne aabbu haqan de7ii?” yaagiide Yesuusa oochcheeddino. Yesuusi zaariide, “Hinttenttu Taanakka woy Ta Aabbakka erikkita; Taana ereeddawaa gidintto, Ta Aabbakka eranita” yaageedda.

²⁰ Yesuusi Geeshsha Golliyaa tamaarissiide, imotaa miishshay uttiyaa saaxiniyaa matan hewaa haasayeedda. A ooninne oyqqibeenna; ayissi gooppe, A wodii biro gakkidiggibenna.

Ammanennaan Ixxeeddawat্তুssi Imetteedda Mino Akeekissuwaa

²¹ Qassikka Yesuusi unttunta, “Taani baana hinttenttu Taana koyyana; shin hinttenttu, hinttenttu nagaraan hayqqanita. Taani biyaa sa7akka baanaw hinttenttu danddaykkita” yaageedda.

²² Ayihudatu, “I, ‘Taani biyaasaa hinttenttu baanaw danddaykkita’ yaagee; I barena barekka wodhaneeyee?” yaageeddino.

²³ Yesuusi zaariide, “Hinttenttu garssa asa; Taani bolla asa. Hinttenttu ha alamiyaa asa; Taani ha alamiyaa asa gidikke. ²⁴ Hinttenttu, hinttenttu nagaraan hayiqqanawaa Taani hinttenttussi odeeddawe hawaassa; Taani Taana † gidiyaawaa hinttenttu ammanana dhayooppe, hinttenttu, hinttenttu nagaraan hayyanita” yaageedda.

²⁵ Unttuntu, “Neeni oonee?” yaagiide oochcheeddino.

8:5 Wog 20:10; Zar 22:22-24 * **8:11** Itti itti beni xaafetteedda Geeshsha Maxaafatuwan ha payduu baawa. **8:17** Zar 19:15 † **8:24** Taani Taana: Ayihude asaassi wolqqaamanne geeshsha gideedda Xoosaa sunthay “Yahweh” gidiide, hawaa bilethaykka Taani Taana giyaawaa.

Yesuusi zaariide, “Taani Taana. ²⁶ Taani hinttebaa haasayiyabayne pirddiyaabay darobay de7ee. Shin Taana kiitteeddawe tumanchchaa; qassi Taani aappe siseeddawaa alamiyaa asaw oday” yaageedda.

²⁷ I bare Aawuwabaa haasayiyawaa untunttu akeekibeykkino. ²⁸ Hewaa diraw, Yesuusi untuntta, “Taana Asaa Na7aa hinttentu masqqaliyaa bolla pude denthiiyaa wode, Taani Taana gidiyaawaanne qassi Taani Ta Aabbu Taana tamarisseeeddawaadan haasayiyawaappe attin, Ta sheniyaan aynne oothennawaa hinttentu eranita. ²⁹ Qassi taana kiitteeddawe Taananna de7ee; Taani ubba wode A nashechchiyaawaa oothiyaa diraw, I Ta xalalaa aggibeenna” yaageedda.

³⁰ Yesuusi hewaa haasayishshin siseedda daro asay A ammaneeddino.

Nagaraa Aylletethaappe La77a Kessaa

³¹ Yesuusi barena ammaneedda Ayihudatuwaa, “Hinttentu Taani tamarisseyaa azazettooppe, tumu Taana kaalliyawantta. ³² Hinttentu tumatethaakka eranita; qassi tumatethay hinttentta aylletethaappe kessanawaa” yaageedda.

³³ Untunttu zaariide, “Nuuni Abraahaamo zare; nuuni oossinneekka aylletibeykko. Yaatina neeni waagaade, ‘Aylletethaappe hinttentu kesanita’ gay?” yaageeddino.

³⁴ Yesuusi, “Taani hinttentussi tumuwaa oday; nagaraa oothiyaa ooninne nagaraa ayliiyaa. ³⁵ Ayllii ubba wode soyin de7enna; shin na7ay medhinaw gollen de7ee. ³⁶ Na7ay hinttentta aylletethaappe kesoope, hinttentu aylletethaappe tumu kessanita. ³⁷ Hinttentu Abraahaamo zare gidiyaawaa Taani eray; shin Ta tamarisseyawaa hinttentu akkenna diraw, Taana wodhanaw koyyiita. ³⁸ Taani Ta Aabbu Taana besseeddawaa haasayay; qassi hinttentukka hinttentu aawuwaappe siseeddawaa oothiita” yaageedda.

³⁹ Untunttu zaariide, “Nu aabbu Abraahaama” yaageeddino.

Yesuusi untuntta, “Hinttentu Abraahaamo naanaa gideeddentto, I ootheedda oosuwa malaa oothanita. ⁴⁰ Shin Xoossaa siseedda tumuwa odeedda Taana hinttentu wodhanaw koyyiita; Abraahaame hewaadan oothibeenna. ⁴¹ Hinttentu, hinttentu aawuu ootheeddawaa oothiita” yaageedda.

Untunttu zaariide, “Nuuni woshumaan diqaalatethaa yelettibeykko; nuussi itti Aawuu, Xoossaa xalalay de7ee” yaageeddino.

⁴² Yesuusi untuntta, “Hinttentu Xoossaa naanaa tumu gideeddentto, Taana siqana; ayissi gooppe, Taani Xoossaa matappe yaade hawaan de7ay. Taana I kiitteeddawaappe attin, Taani Ta sheniyaan yabeykke. ⁴³ Taani tamarisseyawaa hinttentu akeekennawe ayaassee? Taani tamarisseyawaa hinttentu akkenna diraassa. ⁴⁴ Hinttentu, hinttentu aawuwaa iita ayyaanaa naanaa; qassi hinttentu, hinttentu aawuu amottiyaawaa oothanaw koyyiita. I kaseppe doommiide, shemppuwaa wodheeddawaa; tumatethay aani baynna diraw, tumatethaakko shiiqi erenna. I wordduwaa haasayiyaa wode, bareppe haasayee; ayissi gooppe, I worddanchchaanne qassi worddoocka aawuwaa. ⁴⁵ Shin Taani tumuwaa haasayiyaa diraw, hinttentu Taana ammanikkita. ⁴⁶ Hintteppe Taana nagaraa oothishshin be7aaddi gaanaw danddayiyaawe oonee? Taani tumuwaa haasayiyawaa gidoppe, Taana ayissi ammanikkitee? ⁴⁷ Xoossaa asa gideedda uray Xoossay giyaawaa sisee; hinttentu Xoossaa asa gidenna diraw, Xoossay giyaawaa sisikkita” yaageedda.

Yesuusi Abrahaamoppe Kasennakka De7ee

⁴⁸ Ayihudatuu zaariide, “Nuuni neena, ‘Neeni Sammaariyaa asa; neenan iita ayyaanay de7ee’ giidde bayizzeeddo?” yaageeddino.

⁴⁹ Yesuusi untuntta, “Ta bolla iita ayyaanay baawa. Taani Ta Aabba bonchchay; shin hinttenttu Taana kawushshiita. ⁵⁰ Taani Ta huuphiyassi bonchchuwaa koyyikke; hewaa Taw koyyiyaawenne pirddiyaawe de7ee. ⁵¹ Taani hinttenttussi tumuwaa oday; Taani tamaarissiyaawaa naagiya ooninne ubbakka hayqqenna” yaageedda.

⁵² Ayihudatuu zaariide, “Ne bolla iita ayyaanay de7iyaawaa nuuni ha77i ereeddo. Abraahaame hayqqeedda; nabatuu hayqqeeddino; shin neeni, “Ta qaala naagiya ooninne ubbakka hayqqenna” yaagaa. ⁵³ Neeni hayqqeedda nu aawuwaa Abraahaamoppe daray? Nabatuu qassi hayqqeeddino. Neeni neena oona gaade qoppay?” yaageeddino.

⁵⁴ Yesuusi, “Taani Taana bonchchooppe, Ta bonchchuu mela; hinttenttu nu Xoossaa giya Ta Aabbu Taana bonchchee. ⁵⁵ Hinttenttu A erana dhayooppeka, Taani A eray. Taani A erikke gooppe, hinttenttuwaadan worddo giday; shin Taani A eray; qassi A qaalaakka naagay. ⁵⁶ Hinttenttu aawuu Abraahaame, Ta yuussaa wodiya be7anaw laamoteedda; be7iidekka nashetteedda” yaageedda.

⁵⁷ Ayihudatuu zaariide A, “New haray atto ishatamu laythaa kumibeenawe Abraahaama be7aaddii?” yaageeddino.

⁵⁸ Yesuusi untuntta, “Taani hinttenttussi tumuwaa oday; Abraahaamo yelettanaappekka kase Taani Taana” yaageedda.

⁵⁹ Hewaa diraw, untunttu Yesuusa caddanaw shuchchaa akkeeddino; shin Yesuusi untunttuppe geemettiide, Geeshsha Golliyaappe beedda.

9

Yesuusi Qooqa Gidiide Yeletteedda Bitaniyaa Patheedda

¹ Yesuusi biidde, yelettoodeppe qooqa gidiide de7iya itti bitaniyaa be7eedda. ² Yesuusa kaalliyawanttu Yesuusa, “Tamaarissiyaawoo, ha bitani qooqa gidiide yelettanaadan, nagaraa otheeddawe oonee? I otheeddeyee? Woy A yeleddawanttu otheeddinoo?” yaagiide oochcheeddino.

³ Yesuusi, “Xoossaa kiitay A bollan qonccana mala qooqeeddappe attin, I woy A daayanne A aabbu nagaraa oothibeykkino. ⁴ Nuuni sa7ay qammenaan de7ishshin, Taana kiitteeddawaa oosuwaa oothanaw bessee. Ooninne oothanaw danddayenna qammay yee. ⁵ Taani alamiyaan de7aadde alamew poo7o” yaageedda.

⁶ Yesuusi hewaa giide, sa7an cuchcheedda; bare cuchchaani guutha urqqaa shugissiide, he urqqaani qooqa bitaniyaa ayfiyaa okkiide, ⁷ “Baade Saliihooma giya dagatteedda haathaana ne ayfiyaa meecca” yaageedda. “Saliihooma” giyaawe “Kiitetteeddawaa” guussaa. Hewaa diraw, bitani biidde, bare ayfiyaa meecettiide, xeelliidde simmeedda.

⁸ Bitaniyaa shooratuunne bitani kase woossishshin be7eedda asay, “Hawe uttiide woossiyaa bitaniyaa gidenneeyee?” yaageeddino.

⁹ Qassi amareeddawanttu, “Hawe aattennee” yaageeddino.

Haranttu qassi, “Tuytti, hawe A malatiyaawappe attin, A gidenna” yaageeddino.

Shin bitani, “Taani aattee” yaageedda.

¹⁰ Untunttu bitaniyaa, “Yaatina, ne ayfi waani xeelleeddee?” yaagiide oochcheeddino.

11 I zaariide, “Yesuusa geetettiyaa bitani guutha urqqaa shugissiide, ta ayfiyaa okkiide, ‘Saliihooma geetettiyaa dagattedda haathaani baade ne ayfiyaa meecetta’ yaageedda. Taani baade meecettaade xeellaaddi” yaageedda.

12 Unttuntu A, “I haqan de7ii?” yaagiide oochcheeddino.

Bitani, “Taani erikke” yaageedda.

13 Unttuntu kase qooqiide xeelleedda bitaniyaa Parisaawatuwakko afeeddino. 14 Yesuusi urqqaa shugissiide, bitaniyaa ayfiyaa patheedda gallassay Sambbata gallassaa. 15 Hewaa diraw, bitani waani xeelleeddenttonne Parisaawatuu A gujjiide oochcheeddino. Bitani untuttussi, “I ta ayfiyan guutha urqqaa wotheedda. Ta ayfiyaa meecettaade ha77i xeellaaddi” yaageedda.

16 Parisaawatuwaappe ittu ittuu, “Hawaa ootheedda bitani Sambbataa higgiiyaa naagenna diraw, Xoossaa mataappe yibeenna” yaageeddino.

Shin haranttu, “Nagaranchcha asay hawaa mala wolqqaama malaataa waani oothanaw danddayii?” yaagiide unttuntu barenttu gidduwan shaaketteeddino.

17 Hewaa diraw, Parisaawatuu bitaniyaa itti kaalla gujjiide, “I ne ayfiyaa dooyeedda diraw, aabaa waagay?” yaageeddino.

Bitani, “I nabiyaa” yaageedda.

18 Ayihudatuu he xeelleedda bitaniyaa aattonne aawuwaa xeesiide oochhana gakkanaw, bitani qooqa gideeddawaanne ha77i I xeelliyaa ammanibeykkino. 19 Ayihudatuu A aattonne aawuwaa, “Hinttenttu, ‘Qooqa gidiide yeletteedda’ giya hinttenttu na7ay hawee? Yaatina, ha77i waaniide xeelleeddee?” yaagiide oochcheeddino.

20 Bitaniyaa daayanne aawuu, “Hawe nu na7aa gideeddawaanne qooqa gidiide yeletteeddawaa nuuni ereetto. 21 Shin ha77i I waani xeelleeddento, nuuni erokko; woy A ayfiyaa ooni patheeddento, nuuni erokko. A oochchite; I donzza asa; barebaa haasayanaw danddayee!” yaageeddino.

22 Bitaniyaa daayanne aawuu Ayihudatoo yayyeedda diraw, hewaa geeddino; ayissi gooppe, Ayihudatuu Yesuusi Kiristoosa yaagiide markkattiyaa uray de7ooppe, he uraa Ayihuda woosa golliyaappe kessanaw kaset qofaa qachchi wotheeddino. 23 A daayanne aawuu, “I donzza asa; A oochchite!” geeddawe hawaassa.

24 Hewaa diraw, qooqa gidiide yeletteedda bitaniyaa unttuntu laa7enthuwaa xeesiide, “Xoossaa galata; ha bitani nagaranchcha gidiyaawaa nuuni ereetto” yaageeddino.

25 Bitani, “I nagaranchcha gidiyaawaanne, gidennawaa erikke; taani qooqa gidiyaawaanne ha77i xeelliyaaawaa he ittiba eray” yaageedda.

26 Unttuntu zaariide bitaniyaa, “I new ayaa ootheeddee? I ne ayfiyaa wooti patheeddee?” yaageeddino.

27 I unttunta, “Taani hinttenttussi odaaddi; sisibeeykkita. Ayissi laa7enthuwaa sisanaw koyyiitee? Hinttekaa Yesuusa kaalliyaaawantta gid-danaw koyyiitee?” yaageedda.

28 Unttuntu A boriidde, “Neeni he bitaniyaa kaalliyaaawaa; nuuni Musa kaalliyaaawantta. 29 Xoossay Musessi haasayeeddawaa nuuni ereetto; shin ha bitaniyaa gidooppe, I haqappe yeeddenttonne nuuni erokko” yaageeddino.

30 Bitani, “I haqappe yeeddenttonne hinttenttu erennawe maalalissiyaaawaa; shin I ta ayfiyaa patheedda! 31 Xoossaw yayyiyaaw urayne Xoossay koyyiyaawaa oothiyaa uray de7ooppe, he uraabaa

Xoossay sisiyaawappe attin, nagaranchchatuwaabaa sisenna. ³² Qooqa gidiide yeletteedda asaa ayfiyaa ooninne pathina, sa7ay medhettoodeppe doommina, sisetti erenna. ³³ Ha bitani Xoossaappe yibeennawaa gidintto, ittibaanne oothanawukka danddayenna” yaageedda.

³⁴ Unttuntu zaariide aw, “Neeni nagaraan yelettaade dicceeddawe nuuna tamarissanaw koyyay?” yaageeddino; Ayihuda woosa golliyaappe kare A kesseeddino.

Wozanaa Qooqatethaa

³⁵ Unttuntu bitaniyaa kare kesseeddawaa Yesuusi siseedda; Yesuusi bitaniyaa demmiide, “Asa Na7aa ammanay?” yaageedda.

³⁶ Bitani Yesuusa, “Godaw, taani A ammananaadan I oonee? Taw odarikii!” yaageedda.

³⁷ Yesuusi bitaniyaa, “Neeni A be7aadda; ha neenanna haasayiyaawekka A” yaageedda.

³⁸ Bitani zaariide, “Godaw, ammanay” yaagiide Yesuusaw goyinneedda.

³⁹ Yesuusi, “Qooqatuu xeellana malanne xeelliyaa wanttu qooqana mala, taani pirddanaw ha sa7aa yaaddi” yaageedda.

⁴⁰ Aananna de7iya amareedda Parisaawatuu hewaa sisiide, “Nuunikka qooqeyee?” yaagiide oochcheeddino.

⁴¹ Yesuusi, “Hinttentuu qooqa gideeddentto, hinttentussi nagaraa gidenna; shin ha77i hinttentuu, ‘Nuuni xeelleetto’ yaagiita; hinttentuu nagaraanna de7iita” yaageedda.

10

Yesuusi Lo77o Henthanchchaa

¹ Yesuusi, “Taani hinttentussi tumuwaa oday; dorssaa sikkuwaa penggiyaanna gelennaan harasaanna geliyaa ooninne kaysuwaanne paanuwaa.

² Shin penggiyanna geliyaawe dorssaa heemmiyaa asaa. ³ Penggiyaa naagiyaawe aw penggiyaa dooyyee; dorssatuukka A kooshshaa sisana; I bare dorssatuwaa untuntu sunthan sunthan xeeksiide, kare kaaletana.

⁴ I barewantta kare kesseeddawaappe guyyiyan, untuntuppe sinthanna hamettee; untuttukka A kooshshaa eriya diraw, A kaalliino. ⁵ Hara uraa kooshshaa untuntu erenna diraw, aappe baqatanaappe attin, A geeduwaa kaallikkino” yaageedda.

⁶ Yesuusi untuntussi ha leemisuwaa odeedda; shin I untuntussi ay odinttonekka untuntu akeekibeykkino.

⁷ Yesuusi qassikka untuntussi, “Taani hinttentussi tumuwaa oday; taani dorssatoo geliyaa penggiyaa. ⁸ Taappe kase yeedda ubbay kayisuwaanne paanuwaa; shin dorssatuu untuntu giyaawaa sisibeeykkino. ⁹ Penggi taana; taanan geliyaa ooninne attanawaa. I gelanne kesana; qassi lo77o maatay de7iyaa sa7akka demmanawaa. ¹⁰ Kayisuu wuu77anaw, wodhanawunne dhayissanaw yiyaawaappe attin, harabaw yeenna; taani untuntussi de7uu de7ana malanne kumiide palahana mala yaaddi.

¹¹ “Taani dorssaa loytha heemmiyaawa; dorssaa loythi heemmiyaawe he dorssatuwaa diraw hayggee. ¹² Miishshaa akkiide heemmiyaa uray walliyaa yiyaawode be7iide, dorssatuwaa yeggi bashiide baqatee. Ayissi gooppe, dorssatuu aawantta gidikkino; qassi ikka dorssatuwaa heemmiyaawa gidenna. Hewaa diraw, dorssatuwaa oyyqeenne laalee. ¹³ Shaluwaa akkiide heemmiyaawe bare shaloo heemmiyaa dirawunne dorssaabay A qofethenna diraw, dorssatuwaa aggiide baqatee.

14-15 “Taani dorssaa loytha heemmiyaawa; Ta Aabbu Taana eriyawaadan, Taanikka qassi Ta Aabba eray. Hewaadankka, Taani Ta dorssatuwaa eray; Ta dorssatuukka Taana eriino. Qassi Taani Ta dorssatuwaa diraw, hayqqanaw koyyaaddi. 16 Ha sikkuan baynna hara dorssatuukka Taw de7iino. Taani untunttakka ahanaw bessee. Qassi untunttu Ta kooshshaa sisana; itti wudii de7ana; heemmiyawekka ittuwa gidanawaa.

17 “Taani Ta shemppuwaa zaaraadde akkana mala, aathaade immanaw koyyiyaa diraw, Ta Aabbu Taana siigee. 18 Taani dosaade Ta shemppuwaa aatha immiyaawaappe attin, Taappe ooninne akkenna. Taw Ta shemppuwaa aatha immiyaa maatay de7ee; qassi zaaraadde akkanawukka maatay de7ee. Taani ha azazuwaa Ta Aawuwaappe akkaaddi” yaageedda.

19 He haasayaa diraw, Ayihudatuwaa gidduwaan qassikka shaakuu medhetteedda. 20 Untuntuppe dariya baggay, “Aani xalahii de7ee! I gooyee! A haasayaa ayissi sisiitee?” yaageeddino.

21 Haratuu qassi, “Xalahii oyqqeedda asay hawaadan haasayenna; xalahii gooqa asaa ayfiya xeelissanaw danddayiyyee?” yaageeddino.

Yesuusi Ixetteedda

22 Yeerusalaamen Geeshsha Golliyyaa anjjisseedda gallassaa hassayissiyaa Baalay gakteedda; sa7ay he wode balguwa. 23 Yesuusi Geeshsha Golliyaan Solomona baranddaan, yaanne haanne hamettee. 24 Ayihudatuu Yesuusa matan yuuyyi aadhdiide, “Neeni nuuna awude gakkanaw sidhissaadde wothanii? Neeni Kiristoosa giddoppe, nuussi geeshshaade oda” yaageeddino.

25 Yesuusi untuntussi zaariide, “Taani hinttentussi odaaddi; shin Taana ammanikkita; Taani Ta Aabbu sunthan oothiyaa kiitay Tabaa markkattee.

26 Shin hinttenttu Ta dorssaa gidenna diraw ammanikkita. 27 Ta dorssatuu Ta kooshshaa sisiino; Taani untuntta eray; untunttukka Taana kaalliino.

28 Taani untuntussi medhinaa de7uwaa immay; qassi untunttu ubbakka hayqqikkino. Ooninne Ta kushiyaappe untuntta wothi akkanaw danddayenna. 29 Untuntta Taw immeedda Ta Aabbu oopenne * aadhdee; ooninne Ta Aabbu kushiyaappe untuntta wothi akkanaw danddayenna.

30 Tanne Ta Aabbu ittuwa” yaageedda.

31 Ayihudatuu Yesuusa caddanaw qassikka shuchcha dentheeddino.

32 Yesuusi untuntta, “Taani oothanaw Ta Aabbu Taw immeedda daro lo77o oosuwaa hinttentta besaaddi; hewantuppe haqawanttu diraw, Taana shuchchan caddanaw koyyiitee?” yaageedda.

33 Ayihudatuu zaariide, “Nuuni neena lo77o oosuwaa diraw, shuchchan caddanaw koyyokko; shin neeni Xoossaa bolla boriyaa qaalaa haasayiyaa dirawunne qassi asaa gidaadde ne huuphiyaa Xoossaa ootheedda diraw, caddanaw koyyeetto!” yaageeddino.

34 Yesuusi zaariide, “Hinttenttu higgiiyan Xoossay, ‘Hintte xoossatuwaa’ geeddawe xaafettibeennee? 35 Xoossaa Maxaafatuwaa laammanaw danddayettenna; Xoossay bare qaalay yeedda asatuu, ‘xoossatuwaa’ giide xeeseeddawaa gidoppe, 36 Taani, ‘Taani Xoossaa Na7aa’ geedda diraw, Ta Aabbu anjjiide, sa7aa kiitteedda Taana, ‘Xoossaa bolla boriyaa qaalaa haasayaa’ yaagiitee? 37 Taani Ta Aabbu oothiyaaawaa oothana dhayooppe, Taana ammanoppite. 38 Shin Taani oothiyaaawaa gidoppe, haray atto hinttenttu Taana ammanana dhayooppekka, Ta Aabbu Taanan de7iyaawaanne

* 10:29 oopenne: Ubbaappe guussaa. 10:33 Wog 24:16 10:34 Maz 82:6

Taanikka Ta Aabbun de7iyaawaa eranaadaaninne akeekanaan, Ta oosuwaa ammanite” yaageedda.

³⁹ Qassikka untuntu A oyqqanaw koyyeeddino; shin I untuntuppe kessi akkiide beedda.

⁴⁰ Yohaannisi kase xammaqiyaasaa Yorddaanoosa Shaafaappe hefintha Yesuusi pinniide, yaani de7eedda. ⁴¹ Daro asay Yesuusakko yiide, “Yohaannisi wolqqaama malaata oothibeenna; shin I ha bitaniyaabaa haasayeeddabay ubbay tuma” yaageeddino. ⁴² Yaani daro asay Yesuusa ammaneedda.

11

Ali7aazara Hayquwaa

¹ Biitaaniyaa giya qeeri katamaan Ali7aazara giya itti bitani harggeedda; he katamay Mayraamanne izi michchatta Martta de7eedda katamaa.

² Godaa gediya shittuwaa okkaade, bare binnanaan A gediya quceeddawunna he Mayraamo; harggeeddawe qassi izi ishaa Ali7aazara. ³ Hewaa diraw, michchatuu, “Godaw, neeni siiqiyaawe harggeedda” giide Yesuusaw kiiteeddino.

⁴ Yesuusi hewaa siseedda wode, “Taani Xoossaa Na7ay harggiyaa gaa-suwan bonchchettana mala, Xoossaa bonchchuwaassi ha harggi Ali7aazara oyqqeeddappe attin, wodhiyaa harggiyaa gidenna” yaageedda.

⁵ Yesuusi Martto, izi michchattonne Ali7aazara siiqee; ⁶ Ali7aazar harggeeddawaa Yesuusi siseedda wode, bare de7iya sa7an laa77u gallas-saa peesheedda. ⁷ Hewaappe guyyiyan, Yesuusi barena kaalliyaawantta “Laa7enthuwaa Yihudaa gadiya boytte” yaageedda.

⁸ Yesuusa kaalliyaawanttu zaariide, “Tamaarissiyaawoo, guutha wodiyaappe kase Ayihudatuu neena shuchchan caddanaw koyyeeddino; qassikka yaa baanii?” yaageeddino.

⁹ Yesuusi, “Itti gallasan tammanne laa77u saati de7enneeyee? Gallassi hamettiyaa asay dhubettenna; ayissi gooppe, I ha sa7aa poo7uwaa be7ee.

¹⁰ Shin qamma hamettiyaa uray de7ooppe, poo7uu aani bayinna diraw, dhubettee” yaageedda. ¹¹ Yesuusi hewaa geeddawaappe guyyiyan, qassikka untuntussi, “Nu dabbu Ali7aazar gemi77isheedda; shin gemi77ishuwaappe A denthana Taani bay” yaageedda.

¹² Yesuusa kaalliyaawanttu zaariide, “Godaw, I gemi77isheeddawaa gidoope, aw lo77anawaa” yaageeddino.

¹³ Ali7aazar hayqqeeddawaa Yesuusi odeedda; shin Ali7aazar gemi77ishiide giseeddawaa odeedda giide, untuntu qoppeeddino.

¹⁴ Hewaa diraw, Yesuusi geeshshiide untuntta, “Ali7aazar hayqqeedda. ¹⁵ Hinttenttu ammanana mala, taani he sa7an de7ennawoo, hinttenttu diraw nashettay. Shin denddite; aakko boytte” yaageedda.

¹⁶ Hewaappe guyyiyan, manttiyaa geetettiyaa Toomaasi bare laggettuwaa Yesuusa kaalliyaawantta, “Yesuusanna hayqqanaw nuunikka qassi boytte!” yaageedda.

Yesuusi, Dendduwaanne De7uwaa

¹⁷ Yesuusi gakkiiya wode, Ali7aazaraw moogettoodeppe oyddu gallassa gideeddawaa demmeedda. ¹⁸ Biitaaniyaa katamay Yeerusalameppe heezzu kiilo miitiriyya keenaa haakkee. ¹⁹ Daro Ayihudatuu Marttonne Mayraamo untuntu ishay hayqqeeddawoo menthetanaw yeeddino.

²⁰ Martta Yesuusi yeeddawaa sisaadde, A mokkanaw kessaaddu; shin Mayraama gollen attaaddu. ²¹ Martta Yesuusa, “Godaw, neeni hawaan

de7eeddawaa gidintto, ta ishay hayqqenna. ²² Shin neeni woossiyaawaa ay gidooppenne, Xoossay new haray atto ha77ikka immanawaa taani eray" yaagaaddu.

²³ Yesuusi, "Ne ishay hayquwaappe denddana" yaageedda.

²⁴ Martta, "Wodiyaa wurssethaan * dennduwaaw gallassi, I hayquwaappe denndanawaa taani eray" yaagaaddu.

²⁵ Yesuusi iziw, "Taani dennduwaanne de7uwa; Taana ammaniyaa uray haray atto, hayqqoppekka de7uwan de7anawaa. ²⁶ Qassi de7uwan de7iya urayenne Taana ammaniyaa uray ubbay ubbaakka hayqqenna; hewaa neeni ammanay?" yaageedda.

²⁷ Martta zaaraadde, "Godaw, E taani ammanay; neeni Xoossaa Na7aa, sa7aa yaanaw de7iya Kiristtoosa gidiyaawaa taani ammanay" yaagaaddu.

²⁸ Martta hewaa geeddawaappe guyyiyan, baade bare michchattiw geeman xeessaade, "Tamaarissiyaawe yiide, neena koyyee" yaagaaddu.

²⁹ Mayraama hewaa siseedda wode, elleela dendda eqqaade Yesuusakko baaddu. ³⁰ Yesuusi Martta A mokkeedda sa7an de7eepe attin, biro qeeri katamaa gakkibeenna. ³¹ Mayraamo menthethiidde, gollen izinna de7iya Ayihudatu, iza ellekka dendda eqqaade kare kesiyaawaa be7iide, Ali7aazar moogetteedda duufuwa baade yaani yeekkanaw hanaw yaagiide, izo kaalliide keseeddino.

³² Mayraama Yesuusi de7iyaasaa baade Yesuusa be7eedda wode, A gediya bollan kunddaaddu; "Godaw, neeni hawaan de7eeddawaa gidintto, ta ishay hayqqenna shin!" yaagaaddu.

³³ Yesuusi iza yeekkiyaawaanne qassi izinna yeedda Ayihudatuukka yeekkiyaawaa be7iide, bare wozanaan daro seeletteedda; qassi tookki shempeedda. ³⁴ Unttuntta, "Haqan moogeedditee?" yaagiide oochchina, "Godaw, yaade be7a" yaagiide zaareedino.

³⁵ Yesuusi afoxxeedda. ³⁶ Hewaa diraw, Ayihudatu, "Ali7aazara I ay keena siiqintto be7ite!" yaageeddino.

³⁷ Shin untuntuppe ittu ittu, "Hawe qooqa bitaniyaa xeelisseeddawe ha bitani hayqqennaadan udanaw danddayennee?" yaageeddino.

Yesuusi Ali7aazara Hayquwaappe Dentheedda

³⁸ Yesuusi qassikka wozanaappe qarettiide, Ali7aazar moogetteedda duufuwaakko beedda; he duufuu gonggoluwaaw gidiide shuchchan qum77etti utteedda. ³⁹ Yesuusi, "Shuchchaa diggite!" yaagiide azazeedda.

Hayqqeedda bitaniyaa michchatta Martta, "Godaw, I hayqqoodeppe oyddu gallassa gideedda diraw, ha77i xinqqanawaa!" yaagaaddu.

⁴⁰ Yesuusi Martto, "Ammaniyaawaa gidoope, neeni Xoossaa bonchchuwaaw be7anawaa Taani new odabeykittaa?" yaageedda.

⁴¹ Unttuntu shuchchaa dentheeddino; Yesuusi saluwaaw pude xeelliide, "Aawoo, Taani giyaawa neeni siseedda diraw, neena galatay. ⁴² Neeni ubba wode sisiyaawaa Taani eray; shin hawaan yuuyyi aadhdiide eqqeedda asay neeni Taana kiitteeddawaa ammanana mala, hawaa Taani untuntu diraw gay" yaageedda. ⁴³ Yesuusi hewaa geeddawaappe guyyiyan, bare qaalaa dhoqqu udiide, "Ali7aazaraa, haa kessa!" yaageedda. ⁴⁴ Hayqqeedda Ali7aazara kushiinne gedi shaluwaan qashetti uttiide A deemuuka aflan kametti utteeddawe kesina Yesuusi untuntta, "Billii aggite! Bo!" yaageedda.

* **11:24** Wodiyaa wurssethaan: Xoossay asaa zerethaa ubbaa pirddaw shiishshiyaa wode guussaa.

Kiristtoosa Bolla Maqqetteeddino
(*Mat 26:1-5; Mar 14:1-2; Luq 22:1-2*)

⁴⁵ Hewaa diraw, Mayraamikko yeedda Ayihudatuwaappe coratuu Yesuusi ootheddawaa be7iide, A ammaneeddino. ⁴⁶ Shin untuntutuppe ittu ittuu Parisaawatuaakko biide, Yesuusi ootheddawaa untuntutussi odeeddino. ⁴⁷ Hewaappe guyyiyan, qeesatuwaa kaappatuunne Parisaawatuu yaa7aa shiishshiide, “Ha bitani daro wolqqaama malaataa oothiyaa diraw, ayaa oothanee? ⁴⁸ Nuuni A co77u giide, aggooppe, asay ubbay A ammananawaa; qassi Roome gadiya asatu yiide, nu Geeshsha Golliyaanne nu asaa dhayisana” yaageeddino.

⁴⁹ Untuntutuppe ittu Qayaafaa giyaa, he laythi qeesatuwaa ubbatuwaa kaappo gideeddawe, “Hinttentu aynne erikkita! ⁵⁰ Asay ubbay dhayiyawaappe asa ubbaa diraw, itti asay hayqqiyaawe lo77a gidiaawaa hinttentu akeekite?” yaageedda. ⁵¹ I hewaa bareppe gibeenna; shin he laythi qeesatuwaa ubbatuwaa kaappo gidiyaa diraw, Yesuusi Ayihuda asaa diraw hayqqanaw bessiyawaa Nabii odeedda. ⁵² Qassi Yesuusi Ayihuda asaa xalalaw hayqqenna; shin laaletti de7iya Xoossaa naanaa ittuwaa udi shiishshanaw hayqqanawaa.

⁵³ He gallasaappe doommiide, untuntutu A wodhanaw maqqetteeddino. ⁵⁴ Hewaa diraw, Yesuusi Ayihudatu gidduwaan goncciyaan yaa haa hametibeenna; shin mela biittaa gaxaan de7iya gadiya, Efreema geetettiyaa katamaa beedda. Barena kaalliyaawantunna hewaan takkeedda.

⁵⁵ Ayihudatu Paasigaa bonchchiya gallassay mateedda; qassi daro asay barena geeshshanaw, Paasigaa bonchchiya gallassay gakkanaappe kase duma dumma saappe Yeerusalaame beedda. ⁵⁶ Untuntutu Yesuusa koyyiino; Geeshsha Golliyaan eqqiide, “Ayaa qoppiitee? Paasigaa bonchchiyaasaa Yesuusi yeennee?” yaagiide ittu ittuwaa oochcheeddino. ⁵⁷ Qassi qeesatuwaa kaappatuunne Parisaawatuu Yesuusa qachchanaw, I de7iyaasaa eriyaawe ooninne barenttoo odana mala azazeeddino.

12

Yesuusa Shittuwaa Okkeedda Mishiratto
(*Mat 26:6-13; Mar 14:3-9*)

¹ Paasigaa bonchchiya gallasaappe usuppun gallassaa kasetiide, Yesuusi I hayquwaappe dentheedda Ali7aazar de7iya Biitaaniyaa giya katamaa beedda. ² He sa7an untuntutu aw kawuwaa katheeddino; Ali7aazar aananna uttiide ittippe miyaawantutu gidдон utti de7ishshin, Martta kawuwaa gisha mizaaddu. ³ Mayraama daro shalluwaan zali77ettiyaa itti xaarimusiyyaa gidiyaa narddoosa geetettiyaa geeshsha shittuwaa ahaade, Yesuusa gediya okkaade bare binnanaan A gediya quccaaddu; golliyaa ubbay shittuwaa sawuwaan toshikku gee.

⁴ Shin Yesuusa kaalliyaawantutuppe ittuu, Yesuusa aathi immanawe, Yihudaa Asqorootu, ⁵ “Ha shittuu heezzu xeetu diinaariyaani zali77ettina, ayaassi hewe hiyyeesaw imettennee?” yaageedda. ⁶ I kayisuwaa gideedda diraw, hewaa geeddappe attin, hiyyeesaw qarettiide gibeenna; I miishshaa qarcciitiyaa oyqqiyaawaa gidiyaa diraw, ubba wode aappe barew akkeedda.

⁷ Yesuusi, “Ha shittuwaa Taani moogettiyaa gallassay gakkanaw iza ayaw minjjanee? Izo aggite. ⁸ Hiyyeesatuu ubba wode hinttenanna de7ana; shin Taani ubba wode hinttenaana de7ikke” yaageedda.

⁹ Ayihudatuwaappe daro asay Yesuusi Biitaaniyan de7iyaawaa sisiide, yaa beedda; untunttu Yesuusa be7ana gishsha xalalaw gidennaan, I hayquwaappe dentheedda Ali7aazarakka be7anaw beeddino. ¹⁰ Hewaa diraw, qeesatuwaa kaappatuu Ali7aazarakka qassi wodhanaw maqqetteed-dino. ¹¹ Ayissi gooppe, Ali7aazara gaasuwaan daro Ayihudatuu barena kaaletthiyaawantta aggiide, Yesuusa ammaniino.

Yesuusi Bonchchuwan Yeerusalaame Geleedda
(*Mat 21:1-11; Mar 11:1-11; Luq 19:28-40*)

¹² Wonttetha gallassi Paasigaa bonchchiyaasaa yeedda daro asay Yesuusi Yeerusalaame biyaawaa siseedda. ¹³ Yaatiide zambbaa haythaa oyqqiide, * A mokkanaw keseeddino. Barenttu kooshshaa dhoqqu udiide, “Xoossay galatetto!

Xoossaa sunthan yiyaa Israa7eeliyaa kaatii anjjetteddawaal!” yaageeddino.

¹⁴⁻¹⁵ Xoossaa Maxaafay, “Xiyoonne katamaw, yayyoppa!

Be7a, ne kaatii hare maraa bolla uttiide yee” giyawaaddan, Yesuusi hare maraa demmiide, A toggeedda.

¹⁶ Yesuusa kaalliyaawanttu hewaa kase akeekibeykkino; shin Yesuusi bonchchetteeddawaappe guyyiyaan, Xoossaa Maxaafay hewaa ubbaa geeddawaanne qassi untunttukka hewaa ubbaa Yesuusaw ootheeddawaa has-yeeddino.

¹⁷ Ali7aazar moogetteedda gonggoluwaaappe Yesuusi A xeesiide, hayquwaappe dentheedda wode, Yesuusanna de7iya daro asay Yesuusaw markkatteedda. ¹⁸ Daro asay A mokkanaw keseeddawe, I he wolqqaama maalaliyaawaa ootheedda diraassa. ¹⁹ Hewaa diraw, Parisaawatuu ittu ittuwaa, “Hinttenttu aynne oothanaw danddayannawaa be7iite! Be7ite, gade ubbay A geeduwaa kaalleedda” yaageeddino.

²⁰ Paasigaa bonchchiya gallassi goyinnanaw Yeerusalaame beeddawanttu gidon itti itti Giriike asatuu de7iino. ²¹ Unttuntu Galiilaa gadiyan Beetsayda geetettiyaa katamaappe yeedda Piliphphoosakko biide, “Godaw, nu-ni Yesuusa be7anaw koyetto” yaagiide wooseeddino. ²² Piliphphoosi biide, Inddiraasaw odina laa77atuukka biide, Yesuusaw odeeddino.

²³ Yesuusi untunttussi hawaadan yaageedda; “Taani, Asa Na7ay, bonchchettiyaa saati gakteedda. ²⁴ Taani hinttenttussi tumuwaa oday; itti zarggaa ayfatta biitaan wodhdhaade woqqana dhayooppe, barekka attaw. Shin he zarggaa ayfatta woqqooppe, daro ayfiyaa ayfaw. ²⁵ Bare shempuwwaa siiqiyaa ooninne bayizzee; qassi bare shempuwwaa ha sa7an ixxiyaa ooninne medhinaa de7oo ashshree. ²⁶ Ooninne Taw oothooppe, Taana kaallanaw bessee; qassi Taani de7iya sa7an Taw oothiyaawekka de7anawaa. Taw oothiyaa oonanne, Ta Aabbukka A bonchchanawaa.

²⁷ “Ha77i Ta shempuu daro un77etteedda; yaatina waagoo? Taani, ‘Ta Aabboo, Taana ha saatattippe ashsharkki’ yaagoo? Tuytti, Taani ha saatiyaan yeeddawe hawaa diraassa. ²⁸ Ta Aabboo, ne sunthaa bonchcha” yaageedda.

He wode saluwaappe, “Taani Ta sunthaa bonchchaaddi; qassikka guj-jaade bonchhana” yaagiyya qaalay yeedda.

²⁹ He sa7an eqqeedda cora asay he qaalaa sisiide, “Hewe guugunthaa” yaageedda.

* **12:13** zambbaa haythaa oyqqiide: Hawe Ayihuda asay eretteedda asaa mokkiyaa wogaa. **12:13** Maz 118:25

Haranttu qassi, “Kiitanchchay aw haasayeedda” yaageeddino.

³⁰ Yesuusi zaariide untuntunna, “Ha qalay hinttentu diraw yeeddawaappe attin, Ta diraassa gidenna. ³¹ Ha sa7ay pirddettiyaa wodii ha77a; ha sa7aa † mooddiyaawe ha77i kare olettanawaa. ³² Qassi Taani masqqaliyaa bolla kaqettiyaa wode, asa ubbaa Taakko goochchana” yaageedda. ³³ I hewaa geeddawe ay mala hayquwaa I hayqqanentonne untuntta erissanaassa.

³⁴ Daro asay zaariide Yesuusa, “Nu higgii Kiristtoosi medhinaw de7iyaawaa odee. Yaatina, neeni waagaade, ‘Asa Na7ay masqqaliyaa bolla kaqettana’ gay? He Asa Na7ay oonee?” yaageeddino.

³⁵ Yesuusi, “Poo7uu hinttenanna guutha wodiya gami77annawaa. Hinttentussi dhumenna mala, poo7uu de7ishshin, poo7uwaan hamettite. Dhumaani hamettiyaa uray haqa binttonne erenna. ³⁶ Poo7uwaa asa gidana mala, hinttentussi poo7uu de7ishshin, poo7uwaa ammanite” yaageedda.

Ayihudatu Ammanennaan Ixxeedda Hanotaa

Yesuusi hewaa haasayeeddawaappe guyyiyan, biide untuntuppe geemetteedda. ³⁷⁻³⁸ I hewaa keena wolqqaama malaata untunttu sinthan oothooppekka, nabiyaa Isayaase,

“Godaw, nu markkatethaa ooni ammaneeddee?

Goday bare wolqqa oona besseedee?”

geeddawe tuma gidana mala, untunttu A ammanibeykkino.

³⁹⁻⁴⁰ Isayaase qassikka,

“Untunttu ayfi xeellenna mala,

untunttu wozanaykka akeekenna mala,

untunttu Xoossaakko simmina, I untuntta pathenna mala,

Xoossay untunttu ayfiyaa qooqisseedda.

Untunttu wozanaa dammisseedda”

geedda diraw, untunttu ammananaw danddayibeykkino.

⁴¹ Isayaase Yesuusa bonchchuwaa be7eedda dirawunne qassi aabaa haasayeedda diraw, ‡ hewaa geedda.

⁴² Hewaa gidinakka, haray atto Ayihudatu kaappatuwaappekka coratuu Yesuusa ammaneeddino. Shin Parisaawatuu barena Ayihudatu woosa golliyaappe kessiino giide yayyeedda diraw, ammaneedda giide markkatibeykkino. ⁴³ Ayissi gooppe, untunttu Xoossaa sabaappe aathiide, asa saba siiqeeddino.

⁴⁴ Yesuusi bare qaalaa dhoggu udiide yaageedda; “Taana ammaniyaa ooninne Taana kiiteeddawaakka ammaniyaawaappe attin, Ta xalalaa ammanenna. ⁴⁵ Taana be7iyaa ooninne Taana kiiteeddawaakka be7ee.

⁴⁶ Taana ammaniyaa ubbay dhumaani de7enna mala, Taani poo7uwaa gidaade sa7aa yaaddi. ⁴⁷ Ta qaalaa sisiide azaztenna uraa oonanne Taani pirddikke; ayissi gooppe, Taani alamiyaa ashshanaw yeeddawaappe attin, pirddanaw yabeykke. ⁴⁸ Taana ixxiyaa oonanne qassi Ta qaalaa akkenna oonanne pirddiyaawe de7ee. Taani odeedda qalay wurssethaa gallassi he uraa pirddana. ⁴⁹ Ayissi gooppe, Taani hawaa Taappe haasayabeykke; shin Taana kiiteedda Ta Aabuu Taani gaanawanne haasayanawaa Taana azazeedda. ⁵⁰ Qassi A azabuu medhinaa de7uwa ahiyaawaa Taani eray;

† **12:31** ha sa7aa: Guussay ha alamiyaa gidiiide ha Yohaannisa mishiraachchuwaan de7iyaa ha sa7aa giyaawe ha sa7aa bolla de7iyaa asaanne untunttu kaha baressa udiide mooddiyaa iitaa ayyaanaa wolqqa bessee. **12:34** Maz 110:4; Isa 9:7; Hiz 37:25; Dan 7:14 **12:37-38** Isa 53:1 **12:39-40** Isa 6:10 ‡ **12:41** Isayaase Yesuusa bonchchuwaa be7eedda dirawunne qassi aabaa haasayeedda diraw, Woy Isayaase Xoossaa bonchchuwaa be7eedda dirawunne qassi Yesuusabaa haasayeedda diraw,

hewaa diraw, Taani odiyaawe Ta Aabbu Taana oda giide odeeddawaa” yaageedda.

13

Yesuusi Bare Kaalliyaawanttu Gediya Meeceedda

¹ Paasigaa bonchchiya gallassay gakkanaappe kasetiide, ha sa7aappe shaakettiide, Aawuwaakko biya wodii gakteeddawaa Yesuusi ereedda; ha sa7an de7iya barewantta ubba wode siiqeedda; wurssethay gakkanaw untuntta siiqeedda.

² Yesuusinne kaalliyaawanttu kawuwaa miishshin, Simoona na7aa Yihudaa Asqgorootu Yesuusa aathi immanaadan, xalahii A qofissi wotheedda.

³ Yesuusi bare Aawuu ubbabaa A kushiyan wotheedawa, qassi Xoosaa matappe I yeeddawaanne, simmiide aakko baanawaa ereedda. ⁴ Yesuusi miyasappe denddi eqqiide, bolla bagga mayuwaa qaari wotheide, pooxaa bare xeessan danceedda. ⁵ Hewaappe guyyiyan, haathaa meechchaa miishshaan tigiide, barena kaalliyaawanttu gediya meechchaanne bare xeessan danceedda pooxan qucussaa doommeedda.

⁶ Yesuusi Simooni Phexiroosakko yiina Phexiroose, “Godaw, neeni ta gediya meeccanaw hanayiyee?” yaageedda.

⁷ Yesuusi zaariide A, “Taani oothiyaawaa neeni ha77i erakka; shin guyyeppe eranaassa” yaageedda.

⁸ Phexiroose, “Neeni ta gediya ubbakka meeccakka!” yaageedda.

Yesuusi A, “Taani ne gediya meeccana dhayooppe, newunne Tawunne ittipeethay baawa” yaagiide zaareedda.

⁹ Simoona Phexiroose Yesuusa, “Godaw, yaatoope, ta gediya xalalaa meeccoppa; ta kuxhiyaakka ta huuphiyaakka meecca!” yaageedda.

¹⁰ Yesuusi zaariide, “Bollaa meecettidiggeedda uray oninne gediyaappe harabaa meecettanaw koshshenna; aw ubbasaykka geeshsha. Qassi hinttentukka geeshsha; shin ubbay geeshsha gidikkita” yaageedda. ¹¹ Ayissi gooppe, Yesuusi barena aathi immana uray onnentonne ereedda; I, “Hinttenttu ubbay geeshsha gidikkita” geeddawe hawaassa.

¹² Untunttu gediya meeceeddawaappe guyyiyan, Yesuusi bare mayuwaa mayyiide, baresaa guyye simmi bi uttiide untuntta yaageedda; “Taani hinttenttussi otheeddawaa akeekiitee? ¹³ Hinttenttu Taana, tamaaris-siyaawoonne Godaw giita; Taani he hinttenttu giyawaa gidiyaa diraw, loytheedita. ¹⁴ Taani hinttenttussi Godaanne hinttentta tamarissiyaawaa gidaadde, hinttenttu gediya meecciyaawaa gidoope, hinttenttukka ittu ittuwa gediya meeccanaw bessee. ¹⁵ Ayissi gooppe, Taani hinttenttussi otheeddawaadan, hinttenttukka oothana mala, hinttenttussi leemisuwaa gidaadde. ¹⁶ Taani hinttenttussi tumuwaa oday; qoomay bare godaappe aadhenna. Qassi kiiteteedda uraykka barena kiitteeddawaappe aadhenna. ¹⁷ Hinttenttu hewaa eriide oothiyaawaa gidoope anjjetted-dawantta.

¹⁸ “Taani hinttenttoo ubbabaa haasayikke. Taani dooreeddawantta eray; shin Xoosaa Maxaafay, ‘Taani barsseeddawe Ta kushiya sa77eedda’ geeddawe tuma giddanaw bessee. ¹⁹ Hewe haniyaa wode Taani Taana * gidiyaaawaa hinttenttu ammanana mala, hewe hananaappe kasetaade hinttenttussi hananawaa oday. ²⁰ Taani hinttenttussi tumuwaa oday; Taani kiittiya oonanne mokkiyaa uray taanakka mokkee; qassi Taana mokkiyaa ooninne Taana kiitteeddawaa mokkee” yaageedda.

Yesuusi Barena Aathi Immanawe Oonentto Kasetiide Odeedda
(*Mat 26:20-25; Mar 14:17-21; Luq 22:21-23*)

²¹ Yesuusi hewaa haasayeeddawaappe guyyiyan, bare wozanaan daro metootiide, “Taani hinttentussi tumuwaa oday; Taana hintteppe ittuu aathi immanawaa” giide qoncciyaan odeedda.

²² I oona haasayinttonne, kaalliyaawantussi ubbaakka erettenaan ixgina, ittuu ittuwa xeelleeddino. ²³ Yesuusa kaalliyaawantuppe ittuu, Yesuusi siiqiyaawe, Yesuusa matan utteedda. ²⁴ Hewaa diraw, Simoona Phexiroose he kaalliyaawaa simi77iide, “I oona ginto, ane A oochcha” yaageedda.

²⁵ Hewaa diraw, he kaalliyaawe Yesuusa haythaakko shiqiide, “Godaw, I oonee?” yaageedda.

²⁶ Yesuusi zaariide, “Taani ukithaan cabbaa tushaade immiyaawe A” yaageedda. Qassi ukithaa menthi akkiide, cabbaa tushiide, Simoona na7aa, Yihudaa Asqgorootussi immeedda. ²⁷ Yihuday ukithaa menthowaa akowaappe guyyiyan, Seexaanay elekka Yihudaan geleedda. Yesuusi A, “Neeni oothanawaa elleella oothal!” yaageedda. ²⁸ Shin he sa7an utteeddawantuppe ooninne Yesuusi hewaa A ayissi geeddenttonne eribeenna. ²⁹ Yihuday miishshaa qarcciitiyaa oyqqiyaa diraw, kaalliyaawantuppe ittu ittuwa Yesuusi Yihudaa, “Paasigaa bonchchiya gallassaw barena koshsiiyaawaa baade shamma woy hiyyeesaw mixuwaataa imma geedda” yaagiide qoppeeddino.

³⁰ Yihuday ukithaa menthowaa akkiide, elekka kare kesseedda; he wode sa7ay qamma.

Ooratha Azazuwaa

³¹ Yihuday kare keseeddawaappe guyyiyan, Yesuusi yaageedda; “Ha77i Taani Asa Na7ay bonchchettaaddi: Xoossaykka Ta bagganna bonchcheteedda. ³² Xoossay Ta bagganna, Asa Na7aa bagganna bonchchetooppe, I bare huuphew Taana Asa Na7aa bonchchanawaa; qassi I Taana elekka bonchchanawaa. ³³ Ta naatoo, Taani hinttenanna daro wodiya gami77ikke. Hinttenttu Taana koyyana; shin Taani Ayihudatuwaa, ‘Taani biyaasaa hinttenttu baanaw danddayikkita’ geeddawaadan, hintteuwukka ha77i oday. ³⁴ Taani hinttentta ooratha azazuwaa azazay; ittu ittuwa siiqite. Taani hinttentta siiqeeddawaadankka, hinttenttu ittu ittuwa siiqana bessee. ³⁵ Hinttenttu ittu ittuwaanna siiqettooppe, Taana kaalliyaawantta gidiiyaawaa asay ubbay erana” yaageedda.

Phexiroose Kaddanawaa Yesuusi Kasetiide Odeedda
(*Mat 26:31-35; Mar 14:27-31; Luq 22:31-34*)

³⁶ Simooni Phexiroose Yesuusa, “Godaw, neeni haqa bay?” yaageedda.

Yesuusi zaariide, “Taani biyaasaa neeni ha77i Taana kaallanaw danddayakka; shin guyyeppe kaallana” yaageedda.

³⁷ Phexiroose, “Godaw, taani neena ha77i kaallanaw ayissi danddayikkitaa? Taani ne diraw, hayqqanawukka giiga uttaaddi!” yaageedda.

³⁸ Yesuusi zaariide, “Ta diraw hayqqanaw ha77i tumu giiga uttaaddii? Taani new tumuwaa oday; kuttuu waassanaappe kase, neeni Taana heezzu gede kaddanaassa” yaageedda.

1 Yesuusi kaalliyaawantta “Hinttenttu wozanay hirgoppo; Xoossaan ammanite; Taananka ammanite. * 2 Ta Aabbu gollen daro sa7ay de7ee. Hewaa gidennento, Taani hinttentussi hewaa odikke; Taani hinttentussi sa7aa giigissanaw bay. 3 Taani baade sa7aa giigisseeddawaappe guyyiyan, Taani de7iyya sa7an hinttentukka de7ana mala, simma yaade hinttentta Taakko aakka afana. 4 Qassi hinttenttu Taani biya ogiyaa eriita” yaageedda.

5 Toomaasi, “Godaw, neeni biyaasaa nuuni erokko; ogiyaa waaniide eranaw danddayetto?” yaageedda.

6 Yesuusi zaariide, “Ogii, tumuunne de7uu Taana; Ta baggannappe attin, ooninne Ta Aabbukko baanaw danddayenna. 7 Hinttenttu Taana eriyaawaa gidinto, Ta Aabbakka erana; ha77ippe doommiide, hinttenttu A eriitanne qassi A be7eeddita” yaageedda.

8 Piliphphoosi Yesuusa, “Godaw, Aawuwaa nuuna bessa; hewe nuussi gidanawaa” yaageedda.

9 Yesuusi zaariide yaageedda; “Piliphphoosaa, Taani hawaa keena wodiyya hinttenanna de7inakka Taana erikkii? Taana be7eedda uray Aawuwaakka be7eedda; yaatina, neeni waagaade, ‘Aawuwaa nuuna bessa’ gay?” 10 Taani Aawuwaa gidдон de7iyyaawaa qassi Aawukka Ta gidдон de7iyyaawaa neeni ammanikkii? Taani hinttentussi odiyaa qaalaa Taani Taappe odikke; shin Ta gidдон de7iyya Aawuu bare oosuwaa oothee. 11 Taani Aawuwaa gidдон de7iyyaawaanne qassi Aawukka Ta gidдон de7iyyaawaa Taana ammanite; hewe dhayooppe, Ta oosuwaabaw Taana ammanite.

12 “Taani hinttentussi tumuwaa oday; Taana ammaniyaa uray Taani oothiyaa oosuwaa oothana. Taani Aawuwaakko biya diraw, he uray hawaappe aadhdiyaa oosuwaa oothana. 13 Aawuu Na7aa gasuwan, Ta baggana bonchchettana mala, Ta sunthan hinttenttu woossiyaa ubbabaa Taani hinttentussi polana. 14 Hinttenttu Ta sunthan Taana ayaanne oochchooppekka, Taani polana.

Yesuusi Ayyaana Geeshshaa Kiittanaw Immeedda Hidootaa

15 “Hinttenttu Taana siiqiyaawaa gidoope, Ta azazuwaa naagana. 16-17 Taani Aawuwaa woossana; hinttenanna medhinaw de7ana mala, tumatethaa Ayyaana, hara menthethiyyaawaa hinttentussi I immana. Ha sa7ay he tumatethaa Ayyaana be7ennawaanne erennaawaa gidiyya diraw, A akkanaw danddayenna; shin I hinttenanna de7iyya dirawunne hinttenttu gidдон de7ana diraw, hinttenttu A eriita.

18 “Taani hinttentta aawuunne aatta bayinna yii7o naanaadan hintterekka aggabashikke; Taani simmaade hinttenttukko yaana. 19 Guutha wodiyaappe guyyiyan, alamii Taana laa7enthuwa be7enna; shin hinttenttu Taana be7ana; Taani de7uwan de7iyya diraw, hinttentukka qassi de7uwan de7ana. 20 Taani Ta Aawuwaa gidдон de7iyyaawaanne hinttenttu Ta gidдон de7iyyaawaa, qassi Taani hinttenttu gidдон de7iyyaawaanne hinttenttu he gallassi erana.

21 “Ta azazu A matan de7iyya asay, qassi he azazuwaakka naagiyawe, I Taana siiqiyya asa. Taana siiqiyya asa Ta Aabbukka siiqee; Taanikka A siiqay. Taani aw qonccana” yaageedda.

22 Yihudaa Asqoroota gidenna Yihuday Yesuusa, “Godaw, neeni ne huuphiya alamiyya bessennaan, nuuna bessana giyaawaa waagaade gay?” yaageedda.

* 14:1 Xoossaa ammanite; taanakka ammanite. Xoossaan ammanuu hinttew de7ee guussay, Taananka ammanuu de7ee guussaa.

²³ Yesuusi, “Taana siiqiyaa ooninne Ta qaalaa naagee; Ta Aabbu A siqanawaa; qassi Ta Aabbunne Taaninne aakko yiide, aananna de7ana. ²⁴ Taana siiqenna uray ooninne Ta qaalaw azazettenna; hinttenttu sisiyaa qaalay Taana kiitteedda Aawuwaappe attin, Tawaa gidenna.

²⁵ “Taani hinttenanna ittippe de7aadde hawaa hinttenttussi odaaddi; ²⁶ shin Geeshsha Ayyaanay, menthethiyaawe, Aawuu Ta sunthan kiitanawe, hinttentta ubbabaa tamarissanawaa. Taani hinttenttussi odeedda ubbabaakka hinttentta hassayissanawaa.

²⁷ “Taani sarotethaa hinttenanna wothay; Ta sarotethaa hinttenttussi immay. Taani alamii immiyya sarotethaa malaa immikke. Hinttenttu hirggop-pitenne yayyoppite. ²⁸ Taani hinttenttussi, ‘Taani bay; shin simmaade hinttenttukko yaana’ geeddawaa siseeddita; hinttenttu Taana siiqeeddawaa gid-intto, Taappe Aawuu dariya diraw, Taani Aawuwakko biyaawan hinttenttu nashettanitta. ²⁹ Hewe haniyaa wode hinttenttu ammanana mala, hewe hanennaan de7ishshin, haananna kasetaade Taani hinttenttussi odaaddi.

³⁰ “Ha alamiyaa mooddiyaawe yiyaa diraw, Taani hawaappe sinthan hinttenanna loytha haasayikke. Taana I aynne oothanaw danddayenna. ³¹ Shin Taani Aawuwaa siiqiyaawaa alamii eranaw bessee; qassi Taanikka Aawuu Taana azazeeddawaadan oothay. Denddi eqqite; hawaappe boytte.

15

Woyiniyaa Giya Turaw Tumu Anuu Yesuusa

¹ “Taani woyiniyaa geetettiyaa turaw tumu ano; goshshanchchay Ta Aabba. ² Ta gidдон de7iya ayfiya ayfenna turaa maraa ubbaa I karee; ayfiya turaa maraa ubbay kasewaappe loythi ayfanaadan, he maraa xeraa I ciggiide geeshshana. ³ Taani hinttenttussi ha77i odeedda qaalaa gaa-suwan, hinttenttu geeshsha. ⁴ Ta gidдон de7ite; Taanikka hinttenttu gidдон de7ana. Woyiniyaa turaa maray anuwaanna ittippe de7ennaan dhayooppe, he maray barekka ayfiya ayfanaw danddayennawaadan, hinttenttukka Ta gidдон de7ennaan dhayooppe, ayfiyaa ayfanaw danddayikkita.

⁵ “Taani woyiniyaa turaw ano; hinttenttu he turaa maratuwaa. Ta gidдон de7iya uray, Taanikka A gidдон de7iya uray, daro ayfiya ayfana; ayissi gooppe, Taani baynnaan hintterekka aynne oothanaw danddayikkita. ⁶ Ta gidдон de7enna uray turaa maraadan, karen yeggina meleeddawaa shishhiide tamaan wothina, I eexxanawaa. ⁷ Hinttenttu Ta gidдон de7ooppe, qassi Ta qaalaykka hinttenttu gidдон de7ooppe, hinttenttu koyyeeddawaa ayaa gidinakka woossite; hinttenttu akkanita. ⁸ Hinttenttu daro ayfiyaa ayfooppenne qassi Taana kaalliyawantta gidooppe, hewan Ta Aabbu bonchchettanawaa. ⁹ Aawuu Taana siiqeeddawaadan, Taanikka hinttentta siiqaaddi; Ta siiquwan de7ite. ¹⁰ Taani Ta Aabbu azazuwaa naagaade A siiquwan de7eeddawaadan, hinttenttukka Ta azazuwaa naagoooppe, Ta siiquwan de7anita.

¹¹ “Ta nashechchay hinttenanna de7ana malanne, hinttenttu nashechchay kumentha gidana mala, Taani hawaa hinttenttussi odaaddi.

¹² Ta azazuu hawaa; Taani hinttentta siiqiyaawaadan, hinttenttukka ittu ituwanna siiqettite. ¹³ Bare shemppuwaa bare laggew aathiide immiyyaawaappe aadhdiyaa siiquu oossinneekka baawa. ¹⁴ Taani hinttentta azazeeddawaa ubbaa oothooppe, hinttenttu Ta laggetuwaa.

¹⁵ “Ayllii bare goday oothiyaawaa erenna diraw, Taani hinttentta hawaappe sinthaw ayllatuwaa giikke; shin Taani hinttentta Ta laggetuwaa

gaaddi. Ayissi gooppe, Ta Aawuwaappe siseedda ubbabaa Taani hinttentussi odaaddi. ¹⁶ Taani hinttentta dooreeddawaappe attin, hinttenttu Taana dooribeykkita. Hinttenttu biide ayfiyaa ayfana malanne de7ana mala, Taani hinttentta sunthaaddi. Qassi Aawuukka hinttenttu Ta sunthan* woosseeddawaa ubbaa immana. ¹⁷ Taani hinttentta azaziyaawe hawaa; ittu ittuwaanna siiqettite.

Yesuusi Ha Alami Ixxiyaawaa Odeedda

¹⁸ “Alami hinttentta ixxoopspe, kasetiide Taana ixceeddawaa akeekite. ¹⁹ Hinttenttu alamiyaassa gideedentto, alamii barewaadan hinttentta siqana; shin Taani hinttentta alamiyaappe dooreeddawaappe attin, hinttenttu alamiyaassa gidikkita; alamii hinttentta ixxiyaawe hawaassa. ²⁰ ‘Aylli bare godaappe darena’ gaade Taani hinttenttussi odeeddawaa hassayite. Unttuntu Taana yederseeddawaa gidoooppe, hinttenakka yederessana. Unttuntu Ta qaalaa naageeddawaa gidoooppe, hinttenttu qaalaakka naaganawantta. ²¹ Shin unttuntu Taana kiiteeddawaa erenna diraw, ha ubbaa Ta gaasuwan unttuntu hinttenttu bolla oothanawantta. ²² Taani yaade unttuntussi odennawaa gidintto, unttuntussi nagaraa gidenna; shin ha77i unttuntu oothiyaa nagaraa gaasoyiyaawe baawa. ²³⁻²⁴ Taana ixxiyaawe Ta Aawuwaakka ixceedda. Oninne oothibeenna oosuwaa unttuntu gid-don Taani oothabeennabaa gidintto, unttuntussi nagaraa gidennaan atanawaa; shin ha77i unttuntu Taani ootheedda oosuwaa be7iide, Taanakka Ta Aawuwaakka ixceedino. ²⁵ Shin unttuntu higgiiyan, ‘Taana coo ixceedino’ geetettiide xaafatteeddawe polettana mala, hawe haneedda.

²⁶ “Shin Aawuwaappe yiyaa tumatethaa Ayyaanay menthethiyaawe yaanawaa. Taani Aawuwaappe hinttenttussi A yeddana; qassi I Tabaa markkattanawaa. ²⁷ Hinttekkka qassi kaseppe doommiide, Taananna de7iya diraw, Tabaa markkattana.

16

¹ “Taani hawaa hinttenttu dhubettenna mala, hinttenttussi odaaddi. ² Unttuntu hinttentta barenttu Ayihuda woosa golliyaaappe kessi yedanawantta. Hewaa bolla qassi hinttentta wodhiyaa uray Xoossaw oothiyaawaa aw malatiyaa wodii yaanawaa. ³ Unttuntu hewaa hinttenttu bolla oothiyaawe Taananne Aawuwaaw erenna diraassa. ⁴ Shin unttuntu hewaa hinttenttu bolla oothiyaa wodii gakkiiya wode, Taani hinttenttussi odeeddawaa hinttenttu hassayana mala, Taani hinttenttussi hawaa odaaddi.

Geeshsha Ayyaanaa Oosuwaa

“Taani hinttenanna de7iya diraw, koyro hewaa hinttenttussi odabeykke. ⁵ Shin ha77i Taani Taana kiiteeddawaakko bay; shin hintteppe ooninne, ‘Haqa bay?’ giide Taana oochchiyawe baawa. ⁶ Shin Taani hawaa odeedda diraw, hinttenttu wozanaan daro kayyuu de7ee. ⁷ Shin Taani hinttenttussi tumuwaa oday; Taani biyaawe hinttenttussi lo77a. Ayissi gooppe, Taani baana dhayooppe, menthethiyaawe hinttentukko yeenna; shin Taani booppe, A hinttentukko yeddana. ⁸ Qassi menthethiyaawe yiide, unttuntu nagaraabaa, Xoossaa xillotethaabaanne pirddaabaa ha sa7aa asay bayizzeeddawaa bessanawaa. ⁹ Nagaraabay asay Taana ammanenna diraassa. ¹⁰ Xillotethaabay qassi Taani Aawuwakko biya diraw, hinttenttu

* **15:16** ta sunthan: woy “Taana kaalliyawantta gidiyaa diraw” **15:25** Maz 35:19; 69:4

Taana laa7enthuwa be7ikkita. ¹¹ Xoossaa pirddaabay qassi alamiyaa mood-diyaawe pirddetteedda diraassa.

¹² “Taani hinttentussi odiyaaabay darobay de7ee; shin ha77i hinttentussi gelenna. ¹³ Tumatethaa Ayyaanay yiyaa wode, hinttentta tumatethaa ubbaakko kaallethanawaa. Ayissi gooppe, I bare siseeddawaa odanaappe attin, bareppe aynne odenna. Qassi sinthappe yaanabaa hinttentussi I odanawaa. ¹⁴ I Taana bonchchanawaa; ayissi gooppe, I Taw de7iyaawaappe akkiide, hinttentussi odanawaa. ¹⁵ Aawoo de7iyaabay ubbay Tawaa; menthetiyyaawe Taw de7iyaabaappe akkiide, hinttentussi odanawaa Taani geeddawe hawaassa.

Yesuusa Kaalliyaawanttu Kayyuu Nashechaw Laamettana

¹⁶ “Guutha wodiyaappe guyyiyan, hinttenttu Taana be7ikkitta; qassi guutha wodiyaappe guyyiyan, hinttenttu Taana be7ana” yaageedda.

¹⁷ Yesuusa kaalliyaawantuppe ittu ittuu barentu gidдон, “ ‘Guutha wodiyaappe guyyiyan, hinttenttu Taana be7ikkitta; qassi guutha wodiyaappe guyyiyan, hinttenttu Taana be7anita; ayissi gooppe, Taani Aawuwaakko bay’ giyawe hewe waagiyaawe?” yaageeddino. ¹⁸ “ ‘Guutha wodiyaappe guyyiyan’ giyawe waagiyaawe? I ayissi haasayinttonne nuussi erettenna” yaageeddino.

¹⁹ Unttuntu barena oochchanaw koyyiyaawaa Yesuusi eriide, unt-tunta yaageedda; “Taani, ‘Guutha wodiyaappe guyyiyan, hinttenttu Taana be7ikkitta; qassi guutha wodiyaappe guyyiyan, hinttenttu Taana be7ana’ geeddawoo hinttenttu ittu ittuwaa oochchiitee? ²⁰ Taani hinttentussi tumuwwa oday. Hinttenttu yeekkananne kayyottana; shin ha alami nashet-tana. Qassi hinttenttu kayyottana; shin hinttenttu kayyottowe nashechchaa gidanawaa. ²¹ Itti mishiratta na7aa yelana haniyaa wode, bare yeliyaa wodii gakeedda diraw, oyqettaw; shin na7ay yeletteeddawaappe guyyiyan, na7ay ha sa7an yeletteedda nashechchaa diraw, bare oythaa hassayukku. ²² Hewaa diraw, hinttentukka hinttenttu wozanaan kayyottiita; shin Taani laa7enthuwa hinttentta be7ana; qassi hinttenttu wozanay loythi nashet-tana; hinttenttu nashechchaa ooninne hintteppe akkenna.

²³ “He gallassi hinttenttu Taana aynne woossikkita. Taani hinttentussi tumuwwa oday; hinttenttu Ta sunthan woossiyaawaa ubbaa Aawuu hinttenttussi immanawaa. ²⁴ Ha77i gakkanaassi Ta sunthan aynne woossi-beeykkita; hinttenttu nashechchay polettana mala, Xoossaa woossite; hinttenttu akkana.

²⁵ “Hawaa Taani hinttenttussi leemisuwan odaaddi; shin Taani leemisuwan odenna wodii yaanawaa; shin Aawuwaabaa Taani hinttenttussi qoncciyaan odana. ²⁶ Taani he gallassi, hinttenttu Ta sunthan Aawuwaa woossana; qassi hinttenttu diraw, Taani Aawuwaa woossana giikke. ²⁷ Ayissi gooppe, Aawuu bare huuphew hinttentta siiqee; hinttenttu Taana siiqiyaa dirawunne Taani Aawuwaa matappe yeeddawaa ammano diraw, I hinttentta siiqee. ²⁸ Taani Aawuwaa matappe ha alamiyaa yaaddi; qassi ha alamiyaa siqaade Aawuwaakko baana” yaageedda.

²⁹ Yesuusa kaalliyaawanttu zaariide Yesuusa, “Be7a, ha77i neeni qoncciyaan haasayaasa; leemisuwan aynne haasayakka. ³⁰ Neeni ubbabaa eriyaaawaa nuuni ha77i ereetto; qassi neena ooninne oochchana mala, neeni koyyennawaa eretto. Hewe nuuna neeni Xoossaappe yeeddawaa ammanthee” yaageeddino.

³¹ Yesuusi zaariide unttunta, “Ha77i ammaniitee? ³² Be7ite, hinttenttu hinttenttu golle golle laalettiiyaa wodiinne Ta xalalaa yeggi bashiyaa wodii

yaanawaa; ha77ikka yidiggeedda. Shin Aawuu Taananna de7iya diraw, Ta xalalaa gidikke. ³³ Hinttenttu Ta giddon de7iidde, saro de7ana mala, Taani hawaa hinttenttussi odaaddi. Alamiyan hinttenttu waayyettana. Shin minnite; Taani alamiyaa xoonnaaddi” yaageedda.

17

Yesuusa Woosaa

¹ Yesuusi hewaa haasayeeddawaappe guyyiyan, pude saluwaa xeelliide, hawaadan yaageedda; “Ta Aabboo, wodii gakeedda; ne Na7ay neena bonchhana mala, neenikka ne Na7aa bonchcha. ² Ayissi gooppe, neeni aw immeedda ubhaw medhinaa de7uwaa I immana mala, asaa ubbaa bollan aw maataa immaadda. ³ Asay neena itti tumu Xoossaa gideeddawaa erana malanne, qassi neeni kiiteedda Yesuusi Kiristtoosa erana mala, hawe medhinaa de7uwaa. ⁴ Neeni Taw oothanaw immeedda oosuwaa polaade, neena sa7an bonchchaaddi. ⁵ Ha77ikka qassi Aawoo, alamii medhettanaappe kase ne matan Taw de7iya bonchchuwan ne sinthan Taana bonchcha.

⁶ “Alamiyaa asaappe neeni Taw immeeddawanttoo ne sunthaa erissaaddi; untunttu newantta; qassi neeni untuntta Taw immaadda. Untunttu ne qaalawukka azazetteeddino. ⁷ Ha77i neeni Taw immeedda ubbabay neeppe yeeddawaa untunttu eriino. ⁸ Ayissi gooppe, neeni Taw immeedda qaalaa Taani untunttussi immaaddi; untunttukka he qaalaa akkeeddino. Taani ne matappe yeeddawe tuma gidiyawaa eriide Neeni Taana kiiteeddawaakka ammaneeddino.

⁹ “Taani untunttussi woosay; alamew neena woossikke. Shin Neeni Taw immeedda asaw woosay; ayissi gooppe, untunttu newantta. ¹⁰ Taw de7iya ubbabay nebaa; qassi New de7iyaa ubbabaykka Tabaa. Taani untunttu bagganna bonchchettaaddi. ¹¹ Taani hawaappe guyyiyan, alamiyan de7ikke; untunttu alamiyan de7iino; Taani ha77i neekko bay. Geeshsha Aawoo, ha Neeni Taw immeeddawanttu Neeninne Taani ittuwaa gidiyawaadan, untunttu ittuwaa gidana mala, untunttu ne sinthan naaga. ¹² Taani untunttunna alamiyan de7aadde, neeni Taw immeedda ne sunthaa wolqqan untunttu naagaaddi. Taani untunttu naagaaddi; Xoossaa Maxaafay geeddawe polettana mala, bashshay bessiyaa uraappe attin, untunttuppe haray ooninne baybeenna.

¹³ “Ha77i Taani Neekko bay; untunttu wozanaan Ta nashechchay polettana mala, hawaa Taani alamiyan haasayay. ¹⁴ Taani untunttussi ne qaalaa immaaddi; Taani alamiyaassa gidennawaadan, untunttukka alamiyaassa gidenna diraw, alamii untunttu ixceedda. ¹⁵ Neeni xalahiyaappe untunttu naagana mala woossiyaawaappe attin, alamiyaappe kessana mala woossikke. ¹⁶ Taani alamiyaassa gidennawaadan, untunttukka alamiyaassa gidikkino. ¹⁷ Neeni tumatethaan untunttu newantta ootha; ne qaalaykka tumatethaa. ¹⁸ Neeni Taana alamiyaa kiiteeddawaadan, Taanikka untunttu alamiyaa kiittaaddi; ¹⁹ qassi untunttu tumatethaan new dummatana mala, untunttu diraw, Taani Ta huuphiya new dummayaaddi.

²⁰ “Taani untunttu xalalaw woossikke; shin untunttu qaalaa odina, Taana ammaneeddawattookka woosay. ²¹ Untunttu ubbay ittuwa gidana mala, Taani woosay. Aawoo, Neeni Ta giddon de7iyaawaadan, qassi Taanikka Ne giddon de7iyaawaadan, untunttu nu giddon de7iino. Qassi neeni Taana kiiteeddawaa alamii ammanana mala, untunttu ittuwa gidino. ²² Neeninne Taani ittuwa gidiyawaadan, untunttu ittuwa

gidana mala, neeni Taana bonchcheeddawaadan, Taanikka untuntta bonchchaaddi. ²³ Taani untunttu giddon de7ina, Neeni Ta giddon de7ina, qassi Neeni Taana siiqiyaawaadan, untunttakka siiqowaanne Neeni Taana ha alamiyaa kiitteeddawaa alamii eranaadan, untunttu ubba ituwaa gidino.

²⁴ “Aawoo, sa7ay medhettanaappe kase Neeni Taana siiqeedda diraw, Taw immeedda Ta bonchchuwaa untunttu be7ana mala, Neeni Taw immeeddawanttu Taani de7iya sa7an Taananna de7ana mala koyyaaddi.

²⁵ “Xillo Aawoo, alamiyaa asay Neena erenna; shin Taani neena eray. Qassi Neeni Taana kiitteeddawaa hawanttu eriino. ²⁶ Neeni Taana siiqeedda siiquu untunttu giddon de7ana mala, qassi Taanikka untunttu giddon de7ana mala, Taani Ne sunthaa untuntta erissaaddi; sinthawukka erisana” yaageedda.

18

Yesuusi Bare Morkketuwaa Kushiyan Oyqetteedda (*Mat 26:47-56; Mar 14:43-50; Luq 22:47-53*)

¹ Yesuusi hewaa giide, Xoossaa woosseeddawaappe guyyiyan, barena kaalliyaawantunna Qediroona giya zangaaraa pinneedda. He sa7an atikilttiyyaa sa7ay de7ee; Yesuusinne Yesuusa kaalliyaawanttu geleeddino.

² Yesuusa aathi immeedda Yihuday he sa7aa ereedda; ayissi gooppe, Yesuusi ubba wode barena kaalliyaawantunna hewan shiiqee. ³ Hewaa diraw, kaaletthiyaa qeesatuwaa kaappatuunne Parisaawatuu Yihudaanna baanaadan immeedda Roomaa wottaaddaratuunne Geeshsha Golliyyaa naagiyaawanttu kuraaziyyaa, yabbiyaanne tooraa oyqqiide he sa7aa beeddino.

⁴ Yesuusi barena gakkanaw haniyaa ubbabaa eriide, gaxaa kesiide, “Oona koyyiitee?” yaageedda

⁵ Untunttu zaariide, “Naazireetiyaa Yesuusa koyyeetto” yaageeddino.

Yesuusi zaariide, “Taani A” yaageedda.

Yesuusa aathi immeedda Yihudaykka hewan untuntunna eqqeedda;

⁶ Yesuusi, “Taani A” geedda wode, untunttu guyyekko shiiqiide, sa7an kundeeddino. ⁷ Yesuusi qassikka, “Oona koyyiitee?”

Yaagi oochchina untunttu, “Naazireetiyaa Yesuusa” yaageeddino.

⁸ Yesuusi zaariide, “Taani A gidiyaawaa hinttentussi odaaddi; simmi hinttentu Taana koyyiyaawaa gidoope, hawantta yeddite” yaageedda.

⁹ I, “Ta Aabboo, neeni Taw immeeddawanttupe haray atto, ittuwaakka bayizzabeykke” geeddawe polettana mala, hewaa geedda.

¹⁰ Simooni Phexiroosaw mashshay de7ee; I he mashshaa shoddinne qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa qoomaa ushechcha haythaa shociide, qanxxi yeggeedda. He qoomaa sunthay Malkkoosa. ¹¹ Yesuusi Phexiroosa, “Ne mashshaa shookuwan zaaraade wotha! Ta Aabbu Taw immeedda metuwaa xuu7aa Taani ushikkita?” yaageedda.

Yesuusi Qeesatuwaa Kaappuwaa Haanna Sintha Shiiqeedda

¹² Shaalaqay, daro wottaaddaratuunne qassi Geeshsha Golliyyaa naagiyaawanttu Yesuusa oyqqiide qachcheeddino. ¹³ Koyro Yesuusa Haannakko afeeddino; Haanni he laythi qeesatuwaa kaappatuwaa gideedda Qayaafaa bolluwa. ¹⁴ “Asa ubbaa diraw, itti asay hayqqintto lo77a” giide Ayihudatuwaa zoreeddawe Qayaafaa.

Phexiroomse Yesuusa Kaddeedda

(Mat 26:69-70; Mar 14:66-68; Luq 22:55-57)

¹⁵ Simooni Phexiroomsinne hara itti kaalliyawe Yesuusa kaalliide beedino. He hara kaalliyawaa qeesatuwaa kaappuu eredda; hewe Yesuusanna qeesatuwaa kaappuwaa dirssaa garssa geleedda. ¹⁶ Shin Phexiroomse karenna dirssaa penggiyan eqqeedda. Qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuu eriyaa hara kaalliyawee kare kesiide, penggiyaa naagiya naattiw odiide, Phexiroomsa dirssaa garssa gelisseedda. ¹⁷ Penggiyaa naagiya naatta Phexiroomsa, “Neeni ha bitaniyaa kaalliyawantuppe ittuwa gidikkiyee?” yaagaaddu.

I, “Tuytti, taani gidikke” yaageedda.

¹⁸ Sa7ay meeggiyaa diraw, ayllatuunne Geeshsha Golliyaa naagiyaawanttu tamaa eexxiidde, bonqqeeddawaa yuuyyi aadhdi eqqiide kashiyo; Phexiroomsiikka untuntunna eqqiide, he tamaa kashshee.

Qeesatuwaa Kaappuu Yesuusa Oochcho Ooshaa

(Mat 26:59-66; Mar 14:55-64; Luq 22:66-71)

¹⁹ Qeesatuwaa ubbatuwaa Kaappuu, Yesuusa kaalliyawanttubaane A timirttiyaabaa oochcheedda. ²⁰ Yesuusi aw zaariide, “Taani asaa ubbaw qoncciyaan odaaddi. Taani Ayihuda ubbay shiiqiya Ayihuda woosa goleninne Geeshsha Golliyaan ubba wode tamarissaaddi; geeman ayinne haasayabeykke. ²¹ Yaatina, neeni Taana ayissi oochchay? Taani odeeddawaa siseedda asaa oochcha; he asay Taani odeeddawaa ereedda” yaageedda.

²² Yesuusi hewaa geedda wode, hewaan eqqeedda wottaaddaratuwaappe ittuu Yesuusa baqqiide, “Qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa bolla hawaadan zaaray?” yaageedda.

²³ Yesuusi zaariide, “Taani balabaa haasayeeddawaa gidooppe, hawaan de7iya asaa ubbaw oda; shin Taani tumuwaa haasayeeddawaa gidooppe, Taana ayissi baqqay?” yaageedda.

²⁴ Hewaa diraw, Haanni, qashetti utteedda Yesuusa, qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa, Qayaafaakko yeddeedda.

Phexiroomsi Yesuusa Laa7enthuwa Kaddeedda

(Mat 26:71-75; Mar 14:69-72; Luq 22:58-62)

²⁵ Phexiroomsi hewaan eqqiide, tamaa kashshee; haranttu A, “Neeni ha bitaniyaa kaalliyawanttuppe ittuwa gidikkiyee?” yaageedda.

Phexiroomse, “Tuytti; taani gidikke” yaagiide kaddeedda.

²⁶ Qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa goomatuwaappe ittuwaa, Phexiroomse haythaa qanxeedda bitaniyaa dabbu Phexiroomsa, “Taani neena aananna daro atakilittiya gididon be7abeykkitayee?” yaagiide oochcheedda.

²⁷ Phexiroomse qassikka kaddeedda; elekka kuttuu waassii aggeedda.

Yesuusi Philaaxoosa Sintha Shiiqueedda

(Mat 27:1-2,11-14; Mar 15:1-5; Luq 23:1-5)

²⁸ Untunttu Yesuusa Qayaafaa golleppe Roome asaa ayissiyawaa oso golliya afeeddino. Sa7ay wontta guura; Ayihudatu Paasigaa bonchchiya gallassa qumaa maanaw, barenttu huuphiyassi tunenna mala, Roome asaa ayissiyawaa oso golliya gelibeykkinno. ²⁹ Hewaa diraw, Philaaxoosi untunttukko kare kesiide, “Ha bitaniyaa hinttentu ayaani mootiitee?” yaageedda.

³⁰ Untunttu, “I iitabaa oothibeennawaa gidintto, nuuni A neekko ahokko” yaageeddino.

³¹ Philaaxoosi zaariide untunttussi, “Hinttenttu A afiide, hinttenttu higgii giyawaaddan, A bolla pirddite” yaageedda.

Ayihudatu, “Oonanne wodhiyaa maataay nuussi baawa” yaageeddino.

³² Hawe haneeddawe Yesuusi ay mala hayquwaa hayqqanentto erissanaw haasayeeddawe polettanaassa.

³³ Philaaxoosi bare oosuwaa golle laa7ethuwa geliide, Yesuusa xeeksiide, “Neni Ayihuda katee?” yaagiide A oochcheedda.

³⁴ Yesuusi Philaaxoosa, “Ha ooshaa neeni neeppe oochchayiye woy hara asay new tabaa odeeddee?” yaageedda.

³⁵ Philaaxoosi zaariide, “Taana Ayihuda asa gay? Ne zaretuunne qeesatuwaa kaappatuu neena taw aathi immeeddino; neeni ayaa oothaddii?” yaageedda.

³⁶ Yesuusi, “Ta kawutethay ha alamiyaana gidenna. Ta kawutethay ha alamiyaana gideeddentto, Taana Ayihudatoo aathi immennaadan, Taw oothiyaawanttu Taw olettana; shin Ta kawutethay ha almiyaana gidenna” yaageedda.

³⁷ Hewaa diraw, Philaaxoosi Yesuusa, “Yaatina, neeni kaateyee?” yaagiide oochcheedda.

Yesuusi zaariide, “Neni Taana kaatiyaa gaadda. Taani tumaa markkatana diraw yelettaaddi; qassi hewaa diraw, ha alamiyaa yaaddi. Tumuwaa bagga gideedda ooninne Taani giyaawa siseedda” yaageedda.

³⁸ Philaaxoosi, “Tumuu aye?” yaageedda.

Philaaxoosi hewaa geeddawaappe guyyiyan, Ayihudatuwaakko kare keesiide, “Taani aani ay balaanne demmabeykke. ³⁹ Shin Paasigaa bonchchiya gallassi, itti asaa taani hinttenttussi qashuwaappe billiyaa dooyay de7ee; taani hinttenttussi Ayihudatu kaatiyaa billiyawaa koyyiitee?” yaageedda.

⁴⁰ Untunttu zaariide, barenttu kooshshaa dhoqqu udiide, “Barbbaana billappe attin, A gidenna!” yaageeddino. Shin Barbbaani paannuwaa.

19

Wottaaddaratuu Yesuusa Bolla Qillieceddino

(Mat 27:27-32; Mar 15:15-21)

¹ Hewaappe guyyiyan, Philaaxoosi Yesuusa oyqqiide, lissuwan shoceedda.

² Wottaaddaratuu agunthaappe akililiyaa giigissiide, A huuphiyaan wotheeddino; qassi zo7o mayuwaakka A mayizzeeddino. ³ Aakko shiiqiide, “Ayihuda kaatew, shemppuwaa gami77a!” yaagiide A shayyiya baqqeeddino.

⁴ Philaaxoosi qassikka kare kesiide Ayihudatuwaa, “Be7ite, taani aani ay balaanne demmabeennawaa hinttenttu erana mala, A hinttenttukko kare kessana” yaageedda. ⁵ Hewaappe guyyiyan, Yesuusi agunthaa akililiyaa bare huuphiyaan wothiide, zo7o mayuwaa mayyiide, kare kesseedda; Philaaxoosi Ayihudatuwaa, “Bitaniyaa hawaa be7ite” yaageedda.

⁶ Qeesatuwaa kaappatuunne wottaaddaratuu A be7eedda wode, barenttu kooshshaa dhoqqu udiide, “Masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishaade A sulla! Sulla!” yaageeddino.

Philaaxoosi untuntta, “Hinttenttu A afiide, masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishiide sullite; ayissi gooppe, taani ay balaanne demmabeykke” yaageedda.

⁷ Ayihudatu zaariide, “Nuussi higgii de7ee; nu higgii giyawaaddan, I hayqqanaw bessee; ayissi gooppe, I barena Xoossaa Na7aa ootheedda” yaageeddino.

8 Philaaxoosi hewaa siseedda wode, kasewaappe loythi yayyeedda. 9 Qassikka Philaaxoosi bare oosuwaa golle simmi geliide Yesuusa, “Neeni haqappe yaaddii?” yaagiide oochcheedda; shin Yesuusi aw aynne zaaribeenna. 10 Hewaa diraw, Philaaxoosi A, “Taw odikkii? Neena billanaw woy masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishaade kaqqanaw taw maatay de7iyaawaa erikkiyee?” yaageedda.

11 Yesuusi, “Xoossay new bollappe maataa immibeennabaa gidintto, new Ta bolla maataay de7enna shin. Hewaa diraw, Taana new aathi immeeddawe aadhdiyaa nagaraa ootheedda” yaageedda.

Yesuusa Hayqoo Pirddeeddino

(Mat 27:15-31; Mar 15:6-20; Luq 23:13-25)

12 Philaaxoosi hewaa siseedda wode, Yesuusa billanaw ogiyaa koyyeedda; shin Ayihudatu barenttu kooshshaa dhoggu udiide, “Neeni A billiyawaa gidoope, Kaatiyaa Qeessaare dabbo gidakka! Barena kaatiyaa giya ooninne Qeessaare morkke!” yaageeddino.

13 Philaaxoosi hewaa sisiide, Yesuusa kare kesseedda. Yaatiide shuchchaa baasuwa giya sa7an pirdda oydiyaan utteedda; Ibraayisxxe qaalaan he sa7ay gaytaa giyaawaa. 14 He gallassay Paasigaa bonchchiyaa gallassaw giigissiyaa gallassaa; sa7ay usuppun saatiyaa heera gidanawa. Philaaxoosi Ayihudatuwaa, “Hinttenttu kaatiyaa hawaa be7ite!” yaageedda.

15 Ayihudatu barenttu kooshshaa dhoggu udiide, “Digga! Digga! Masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishaade sulla!” yaageeddino.

Philaaxoosi zaariide, “Hinttenttu kaatiyaa taani masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishaade sulliyaawaa koyyiitee?” yaagiide oochcheedda.

Qeesatuwaa kaappatuu, “Qeessaareppe hara kaatii nuussi baawa!” yaageeddino.

16 Hewaappe guyyiyan, untunttu masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishiide, Yesuusa kaqqana mala, Philaaxoosi untunttussi aathi immeedda.

Yesuusa Sulleeddino

(Mat 27:32-44; Mar 15:21-32; Luq 23:26-43)

Untunttu Yesuusa oyqqiide, afeeddino. 17 Yesuusi bare masqqaliyaa tookkiide, Guuggiyaasaa geetettiyaasaa beedda. “Guuggiyaasaa” * giyaawe Ibraayisxxe qaalaan “Golgotha” giyaawaa. 18 Untunttu he sa7an masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishiide, Yesuusa kaqqeeddino; qassi aananna hara laa77u asatuu, ittuwa ya bagganna qassi ittuwa ha bagganna Yesuusa gidduwan wothiide, masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishiide kaqqeeddino. 19 Philaaxoosi xifatiyaa xaafiide, masqqaliyaa bolla wotheedda. I xaafeeddawe, “Ayihudatu Kaatiyaa, Naazireetiyaa Yesuusa” yaagee. 20 Yesuusi masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishettiide sulteettedda sa7ay katamaa matan de7iya diraw, daro Ayihudatu he xifatiyaa nabbabeeddino. Xifatii Ibraayisxxe qaalaan, Roomaysxxe qaalaaninne Giriike qaalaan xaafetteedda. 21 Hewaa diraw, Ayihuda qeesatuwaa kaappatuu Philaaxoosa, “Ha bitani barena Ayihuda kaatiyaa yaageedda’ gaade xaafappe attin, ‘Ayihuda kaatiyaa’ gaade xaafoppa” yaageeddino.

22 Philaaxoosi, “Taani xaafeeddawaa xaafa diggaaddi” yaagiide zaareedda.

* **19:17** “Guuggiyaasaa” Hewaan asaa guuggiyaa malati medhetteedda wogga shuchchay de7iyaa diraw, “Guuggiyaasaa geetetteedda”.

²³ Wottaaddaratuu masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishiide, Yesuusa kaqqeeddawaappe guyyiyan, A mayuwaa akkiide, oyddu kessi shaakkeed-dino; itti itti wottaaddaraa itti shaakuu gakkeedda. A adussa mayuwaakka akkeeddino; adussa mayuu hashiyaappe doommiide, duge gakkanaw yeddi mayettiyaawaappe attin, qanxxettiide sikettiibeenna. ²⁴ Wottaaddaratuu ittu ittuwaa, “Oona gakkanentto, saamaa woy exaa yegganaappe attin, mayuwaa peedhokko” yaageeddino. Hewe haneeddawe Xoossaa Maxaafay, “Ta mayuwaa shaakki akkeeddino; ta adussa mayuwaan saamaa yeggeed-dino” giyaawe polettanaassa. Hewaa diraw, wottaaddaratuu hewaa ootheeddino.

²⁵ Shin Yesuusa masqqaliyaa matan A daaya, A aatti michchatta, Qaliyoophaa machchatta Mayraamanne Magdala geetettiyyaa katamaappe yeedda Mayraama eggeeddino. ²⁶ Yesuusi bare daayanne I siiqiyaa kaal-liyaawe hewan eggeeddaawanta be7iide, bare daayo, “Ha mishirattee, ne na7aa hawaa be7a!” yaageedda.

²⁷ Hewaappe guyyiyan, he kaalliyaawaa “Ne daayo hanno be7a!” yaageedda. He kaalliyaawe izo he saatiyaappe doommiide, bare soy afeedda.

Yesuusa Hayquwaa

(*Mat 27:45-56; Mar 15:33-41; Luq 23:44-49*)

²⁸ Hewaappe guyyiyan, Yesuusi ubbay ha77i poletteeddawaa eriide, Xoossaa Maxaafay geeddawe polettana mala, “Taana saammee” yaageedda.

²⁹ He sa7an itti xuggaa kumeedda caala woyiniyaa eessay de7ee. Untuntu isponnijiyaa he woyiniyaa eessaan yeggiide, hisoophiyaa geetet-tyaa mithaa xeeraan wothiide, Yesuusa doonaakko shiishsheeddino. ³⁰ Yesuusi woyiniyaa eessaa ganxxi be7eeddawaappe guyyiyan, “Polet-teedda” yaageedda.

Yesuusa Miyyiyaa Tooraan Caddeeddino

Qassi hewaappe guyyiyan, bare huuphiya toochchiide, bare shemppuwaa immeedda.

³¹ He gallassay Ayihudatuwaassi giigettiyyaa gallassaa † gidiyaa dirawunne qassi he Sambbatay daro bonchcho gidiyaa diraw, Sambbataan asatuwa an-hay masqqaliyaa bolla peeshenna mala, suletteedda asatuwa suyiliyaa men-thiide, ‡ masqqaliyaappe wothana mala, Ayihudatu Philaaxoosa woosseed-dino. ³² Hewaa diraw, wottaaddaratuu yiide, Yesuusanna suletteedda koyro bitaniyaa suyiliyaa mentheeddino; qassi aananna suletteedda laa7etho bi-taniyaa suyiliyaakka mentheeddino. ³³ Shin Yesuusakko yeedda wode I hayqqidiggeeddawaa be7iide, A suyiliyaa menthibeykkino. ³⁴ Gidoopenne, wottaaddaratuwaappe ittuu A miyyiyaa tooraan caddeedda. Elekka su-uthayenne haathay goggi aggeedda. ³⁵ Hinttenttu ammanana mala, hawaa be7eeddawe markkateedda; I markkattiyaawekka tumuwaa; qassi bare haasayay tuma gidiyaawaa I ereedda. ³⁶ Hewe haneeddawe Xoossaa Max-aafay, “A meqethatuwaappe ittunne me77enna” geeddawe polettanaassa.

19:24 Maz 22:18 **19:28** Maz 69:21; 22:15 † **19:31** Ayihudatuwaassi giigettiyyaa gallassaa: Paasigay saaminttaappe itti gallassa awudenne gidana danddayee; shin Yohaannisa mishiraachchuu tamaarissiyaawaadan, Paasigaa wodii hananaw bessiyaawe, laythaa laythaan Yesuusi masqqaliyan kaqetti hayqqeedda sambbataana gidana koshshee. ‡ **19:31** suletteedda asatuwaa suyiliyaa men-thiide: Ha wogay Roome kawutethaa wogaadan, masqqaliyan suletteedda asatuwa ellekka hayqqana mala udiyaa ogiyaa guussaa.

³⁷ Qassikka Xoossaa Maxaafay haray, “Asay bare caddeeddawaa be7ana” yaagee.

Yesuusi Moogetteedda

(*Mat 27:57-61; Mar 15:42-47; Luq 23:50-56*)

³⁸ Hewaappe guyyiyan, Armmaatiyaasa geetettiyya katamaappe yeedda Yooseefo Yesuusa anhaa akkiide afanaw Philaaxoosa woosseedda; Yooseefo Ayihudatoo yayyeedda diraw, asay erennaan Yesuusa kaalliyaawaa.

Yooseefo woossina Philaaxoosi, “Afa” yaageedda. Hewaa diraw, Yooseefo biide, Yesuusa anhaa afeedda. ³⁹ Qassi Niqoodimoosi hewaappe kase Yesu-usakko qamma yeeddawe, kawaraannanne godare uuthaanna walaketteedda oytamanne ichcheshu kiilo giraame gidiiyaawaa keena shittuwaa oyyqi akkiide, Yooseefonna yeedda. ⁴⁰ He laa77u asatu Yesuusa anhaa akkiide, Ayihudatuu anhaa xaaxiyaa wogaadan, shittuwaanna gathiide, mooguwaafilaan xaaxeeddino. ⁴¹ Yesuusi masqqaliyaa bolla misi-maariyan dhishettiide suletteedda sa7an daro atikilttiyyaa sa7ay de7ee; he atikilttiyyaa sa7aa gidдон shuchchaa wooci kesseedda biro ooninne moogettiibenna ooratha duufuu de7ee. ⁴² He duufuu matan de7iya dirawunne qassi Ayihudatuu Sambbataw giigettiyyaa gallassa gidiiyaa diraw, Yesuusa yaani wotheeddino.

20

Yesuusi Hayquwaappe Denddeedda

(*Mat 28:1-8; Mar 16:1-8; Luq 24:1-12*)

¹ Woggaa gallasi guuran, biro daabidaabiyaawaan, Magdala geetettiyya katamaappe yeedda Mayraama Yesuusi moogetteedda duufuwaakko baade shuchchay he gonggoluwaa doonaappe denddikichcheeddawaa be7aaddu.

² Simooni Phexiroosakkonne Yesuusi siiqiyaa yokko kaalliyaawaakko, iza woxxaadde baade, “Duufuwaappe Godaa afidiggeeddino; haqan A wotheeddinonttonne nuuni erokko” yaagaaddu.

³ Hewaa diraw, Phexiroosinne yokko kaalliyaawe aggiide, duufuwaakko beeddino. ⁴ Laa77uukka ittippe woxxeeddino; shin yokko kaalliyaawe Phexiroosappe aadhdi kasetiide, he duufuwaakko gakteedda. ⁵ He kaalliyaawe hokkiide, mooguwaafilaa be7eedda; shin giddo gelibeenna.

⁶ Simooni Phexiroose A kaalli yiide, duufuwaa giddo geleedda. Yaatiide mooguwaafilay hewan de7iyaawaa be7eedda; ⁷ qassi Yesuusa huuphiyaan xaaxetti utteedda afilay he xaaxetteeddawaadankka duma itti sa7an de7iyaawaa be7eedda; he afilay duma de7eeppe attin, mooguwaafilaanna ittippe de7enna. ⁸ He wode, kasetiide gonggoluwaa gakteedda yokko kaalliyaawe geli be7iide ammaneedda. ⁹ Yesuusi hayquwaappe denddanaw bessiyaawaa odiiyaa Xoossaa maxaafaa untunttu biro akeek-ibeykkino. ¹⁰ Hewaappe guyyiyan, kaalliyaawanttu barenttu golle simmiide beeddino.

Yesuusi Magdala Mayraamiw Beetteedda

(*Mat 28:9-10; Mar 16:9-11*)

¹¹ Shin Mayraama he duufuwaa doonan eqqaade yeekkaade hokkaade duufuwaa giddo xeellaaddu. ¹² Bootha mayuwaa mayyeedda laa77u ki-itanchchatuu Yesuusa anhay giseedda sa7an ittu huuphissanna ittuu gedissanna utteeddawaantta be7aaddu. ¹³ Unttuntu izo, “Mishirattee, ayissi yeekkey?” yaagiide oochcheeddino.

Iza, “Asatu ta Godaa afidigeeddino; untunttu haqqan wotheeddinontonne taani erikke” yaagaaddu.

¹⁴ Hewaa geeddawaappe guyyiyan, guyye simma xeellaade, Yesuusi eqqeedawaa be77aaddu. Shin I Yesuusa gideeddawaa akeekabeykku. ¹⁵ Yesuusi izo, “Mishirattee, ayissi yeekkey? Oona koyyay?” yaagiide oochcheedda.

Mayraama atikkiltiyaa naagiyaawaa gaade, “Godaw, neeni akkeed-dawaa gidoope, A haqan wothaaddintto, taw odaarikki; taani A akkana” yaagaaddu.

¹⁶ Yesuusi izo, “Mayraamee” yaageedda.

A akko simmaade, Ibraayisxxe qaalaan “Rabunii” yaagaaddu; hewaa bilethay “Tamaarissiyaawoo” giyaawaa.

¹⁷ Yesuusi izo, “Taani biro Ta Aawuwaakko babeenna diraw, Taana bochchoppa; shin Ta ishatuwaakko baade, “Taani Ta Aawuwaakkonne hinttenttu Aawuwaakko, Ta Xoossaakkonne hinttenttu Xoossaakko, pude bay geedda” gaade untunttussi oda” yaageedda.

¹⁸ Magdala geetettiyaa katamaappe yeedda Mayraama Godaa be7eeddawaanne iziw I hewaa odeeddawaa baade kaalliyawanttussi odaaddu.

*Yesuusi Bare Kaalliyawanttoo Beetteedda
(Mat 28:16-20; Mar 16:14-18; Luq 24:36-49)*

¹⁹ He Woggaa gallassi omarssi, kaalliyawanttu Ayihudatuw yayyeedda diraw, penggiyaa gorddiidde, shiiqi utti de7ishshin, Yesuusi yiide, untunttu gidduwan eqqiide, “Sarotethay hinttenttussi gido” yaageedda. ²⁰ Hewaa geeddawaappe guyyiyan, bare kushiyaanne bare miyyiyaa untuntta besseedda; kaalliyawanttu Godaa be7eedda wode loythi nashetteeddino.

²¹ Yesuusi laa7enthuwa untunttussi, “Sarotethay hinttenttussi gido; Ta Aabbu Taana kiitteeddawaadan, Taanikka hinttentta kiittay” yaageedda.

²² Hewaa geeddawaappe guyyiyan, untunttu bolla uffu giide shemppeedda; qassi, “Geeshsha Ayyaanaa akkite. ²³ Hinttenttu atto geedda asaa nagaray atto geetetanawaa; hinttenttu atto geennaawanttu nagaray atto geetetenna” yaageedda.

Yesuusanne Toomaasa

²⁴ Shin tammanne laa77u kaalliyawanttuppe ittuu, Manttiyaa giyaa Toomaasi, Yesuusi yeedda wode untunttunna baawa. ²⁵ Hewaa diraw, yokko kaalliyawanttu Toomaasaw, “Nuuni Godaa be7eeddo!” yaageeddino.

Shin Toomaasi untunttussi, “Misimaariyan I cadetteedda A kushiyan de7iya mallaa be7ennaaninne he mallaa ta biradhdhiyan bochchennan, qassi ta kushiya A miyyiyaan yeedda be7ennaan taani ammanikke” yaageedda.

²⁶ Saaminttaappe guyyiyan, Yesuusa kaalliyawanttu qassikka gollen shiiqi utteeddino; Toomaasikka untuntunna de7ee. Penggi qashetti utti de7ishshin, Yesuusi yiide, untunttu gidduwaan eqqiide, “Sarotethay hinttenttussi gido” yaageedda. ²⁷ Hewaappe guyyiyan, Yesuusi Toomaasa, “Ne kushiya haa ahaade, Ta kushiya be7a, qassi ne kushiya haa ahaade,

Ta miyyiyaan yeedda be7a, neeni ammaniyaawaa gidappe attin, ammanenawaa gidoppa!" yaageedda.

²⁸ Toomaasi zaariide, "Ta Godaw, ta Xoossaw!" yaageedda.

²⁹ Yesuusi, "Neeni Taana be7eedda diraw ammanaadda; be7ennaan amaneeddawanttu anjjetteddawantta" yaageedda.

Ha Maxaafaa Qofaa

³⁰ Yesuusi ha maxaafan xaafettiibeenna hara daro malaatatuwaa barena kaalliyawanttu sinthan ootheedda. ³¹ Shin Yesuusi, I Kiristtoosa, Xoossaa Na7aa gidiyaawaa hinttenttu ammanana malanne, qassi A ammaniide A sunthan de7uwaa hinttenttu demmana mala, hawe xaafetteedda.

21

Yesuusi Laappu Kaalliyawanttoo Beetteedda

¹ Hewaappe guyyiyan, Yesuusi Xibiriyaadoosa geetettiyaa abbaa gaxaan bare kaalliyawanttussi laa7enthuwaa beetteedda. I untunttussi hawaadan beetteedda. ² Simooni Phexiroosinne manttiyaa geetettiyaa Toomaasi, Qaanaa Galiilaappe yeedda Naatinaa7eeli, Zabiddiyoosa naanaynne * Yesuusa kaalliyawanttuppe hara laa77atuu ittippe de7iino.

³ Simooni Phexiroose untunttussi, "Taani moliyaa oyqqanaw bay" yaageedda.

Untunttu, "Nuunikka neenanna baana" yaagiide, kesiide wongiriyaa giddo geleeddino; shin untunttu he gallassi qamma moliyaa aynne oyqqibeykkino.

⁴ Wonttiyaa wode away kessanaappe kase, Yesuusi abbaa gaxaan eqqeedda; shin A kaalliyawanttu Yesuusa gideeddawaa eribeykkino.

⁵ Yesuusi untuntta, "Naatoo, moliyaa oyqqibeykkiteyee?" yaageedda.

Untunttu zaariide, "Aynne oyqqibeykko" yaageeddino.

⁶ I zaariide, "Hinttenttu dabbaa wonggiriyaappe ushechcha baggakko yegite; amareeddawa hinttenttu oyqqana" yaageedda. Hewaa diraw, dabbaa ushechcha baggakko yeggina, molii dareedda diraw, goochchi kessanawe untuntta xoneedda.

⁷ Yesuusi siiqiyaa A kaalliyawe Phexiroosa, "Hawe Godaattennee!" yaageedda. Simooni Phexiroose Godaa I gideeddawaa siseedda wode, kallo de7iya diraw, bare mayuwaa mayyiide, abbaa giddo guppi geleedda. ⁸ Shin yokko kaalliyawanttu molii kumi utteedda dabbaa goochchiide, wonggiriyan abbaappe gaxaa kesseeddino; untunttu abbaappe laa77u xeetu wadhaa keenaa haakkiide de7iinoppe attin, loythi haakkiide de7ikkino. ⁹ Untunttu abbaappe gaxaa kesseedda wode, xiixuntha bonqquwan molii de7iyaawaanne ukithaa be7eeddino.

¹⁰ Yesuusi untuntta, "Ha77i hinttenttu oyqqeedda moliyaappe amareeddawaa haammite" yaageedda.

¹¹ Simooni Phexiroose wonggiriyan geliide, xeetanne ishatamanne heezzu wogga moletuu kumi utteedda dabbaa goochchiide, abbaappe gaxaa kesseedda; shin hewaa keenaa daro gidinakka dabbay daakettiibeenna.

¹² Yesuusi untuntta, "Ha yiide, qan77iyaa qan77ite" yaageedda. Yesuusa kaalliyawanttuppe ittunne, "Neeni oonee?" giide A oochchanaw xalibeenna; ayissi gooppe, Godaa I gideeddawaa untunttu ereeddino.

¹³ Yesuusi yiide, ukithaa akkiide, untunttussi immeedda; moliyaakka hawaadan immeedda.

* **21:2** Zabiddiyoosa naanaa: Ishatuwaa gideedda Yayiqoobanne Yohaannisa.

14 Yesuusi hayquwaappe denddeeddawaappe guyyiyan, bare kaalliyaawantussi beettishshin hawe heezzenthuwaa.

Yesuusanne Phexiroosa

15 Untuntu qumaa meeddawaappe guyyiyan, Yesuusi Simooni Phexiroosa, “Yohaannisa na7aa Simoonaa, Taana hawantuppe aathaade siiqay?” † yaageedda.

Simooni Phexiroose, “E Godaw, taani neena dosiyaawaa neeni eraasa” yaageedda.

Yesuusi A, “Ta dorssa maratuwaa heemma” yaageedda.

16 Yesuusi qassikka, “Yohaannisa na7aa Simoonaa, Taana siiqay?” yaageedda.

Simooni Phexiroose, “E Godaw, taani neena dosiyaawaa neeni eraasa” yaageedda.

Yesuusi, “Ta dorssatuwaa heemma” yaageedda.

17 Yesuusi heezzenthuwaa, “Yohaannisa na7aa Simoonaa, Taana dosay?” yaageedda.

Yesuusi heezzenthuwaa Simooni Phexiroosa, “Taana dosay?” yaagiide oochcheedda diraw, Phexiroose azzaniide, “Godaw, neeni ubbabaa eraasa; taani neena dosiyaawaa neeni eraasa” yaageedda.

Yesuusi, “Ta dorssatuwaa heemma. 18 Taani new tumuwaa oday; neeni wodallatethaan de7iya wode, ne xeessan saqqiyaa neerekka dancaadde, neeni koyyeeddasa baasa. Shin cimeeddawaappe guyyiyan, ne kushiya micca besaasa. Neena hara uray dancissanawaa; neeni dosennasaakka afee” yaageedda. 19 Yesuusi hewaa Phexiroose ay mala hayquwaa hayqqiide, Xoossaa bonchchissanenttonne erissanaw geedda; qassi hewaa geeddawaappe guyyiyan, Yesuusi Phexiroosa, “Taana kaalla” yaageedda.

Yesuusanne Yokko Kaalliyaawaa

20 Phexiroose guyye simmiide, Yesuusi siiqiyaa kaalliyaawe bareppe guyyenna yiyaawaa be7eedda; he kaalliyaawe kawuwaa miyaa sa7an Yesu-usakko shiiqiide A, “Godaw, neena aathi immanawe oonee?” yaageed-dawaa. 21 Phexiroose he kaalliyaawaa be7iide Yesuusa, “Godaw, ha bitani qassi waanane?” yaageedda.

22 Yesuusi A, “Taani yaana gakkanaw I de7ana mala Taani koyyoope, hewe neena ayaa metii? Neeni Taana kaalla” yaageedda.

23 Hewaa diraw, he kaalliyaawe hayqqenna giya haasayay ishatuwaa ubbaakko gakkeedda; shin Yesuusi, “Taani yaana gakkanaw, I de7ana mala, Taani koyyoope, neena ayaa metii?” geeddawaappe attin, “Hayqqenna” gibeenna.

24 He yewuwaabaa markkatteddawenne qassi hewaa xaafeddawe he kaalliyaawaa A markkatethay tuma gidiaawaa nuuni ereetto.

25 Yesuusi ootheedda hara darobaykka de7ee; ubbabay huuphiyaan huuphiyaan xaafettinto, xaafettiya maxaafatoo ha mule alamii gidanawaa taw malatenna.

† 21:15 “... taana hawantuppe aathaade siiqay?” Hawaa guussay, “Taana ha yewatuwaa siiqiyawaappe aathaade siiqay?” guussaa.

Yesuusi Kiitteeddawanttu Oosuwa Geluwa

Yesuusi kiitteeddawanttu oosuwa geetettiyaa maxaafay, Luuqaasa mishiraachchuwa kaalliide xaafetteedda maxaafaa. Aw de7iyaa huuphe qofay koyro Yesuusa kaalleedda asatuu Geeshsha Ayyaanaan kaalesettiide, aabaa odiyaa mishiraachchuwa qaalaa “Yeerusalaamen, Yihudaa gadiyaa ubbaan, Sammaaryan, sa7aa gaxaa gakkanaw” mishiraachchuwa qaalaa wooti gadiyaa ubbaa gatheeddentto odanaassa (Kit 1:8). Maxaafay Kiristinnaa ammanuu Ayihuda asatuwa gidдон doomettiide, kumentha alamiyaan de7iyaa asaa ubbaa ammanuwa gidana gakkanaw waani aakkeeddentto odiyaa taarikiyaa. Xaafii, ammaniyaa asatuu Roomaa kawutethaa olanaw garssanna maqqettiyaa asaa gidennawaanne Kiristinnaa ammanuu Ayihudatuwa ammanuwa kumentha udiyaawaa gidiyaawaa erissanaw darissi daaburiide ootheedda.

Yesuusi Kiitteeddawanttu Oosuu Yesuusabaa odiyaa mishiraachchuwa qaalay gakkiiyaa sa7ay wodiyaan wodiyaan aakki aakki biyaawaanne woosa golli eggeeddawaa qonccissiyaawaa heezzu huuphe saan shaakkanaw danddayettee:

1@ Kiristinnaa ammanuu Yesuusi saluwa pude bi simmina doometteed-dabaa;

2@ Israa7eeliyaa gadiyaa ubbaa gakteeddabaanne

3@ Roome gujjiide Meediteraaniyaa Abbaa yuushshuwaan de7iyaa gadiyaan aakkeeddawaa odee.

Yesuusi Kiitteeddawanttu Oosuwa maxaafan daroppe erettowe Geeshsha Ayyaanaa oosuwa gidishshin, Phenxxegostte gallassi Yeerusalaamen de7iyaa ammaniyaawanttu bolla wolqqaappe I wodhdheeddawaa, hawaadanka maxaafaa gidдон odetteedda oosatuwa ubbaan beetteeddawaadan, Geeshsha Ayyaanay woosa golliyaanne woosa golliyaa kaalethiyaawantta kaaletheeddawaanne minisseeddawaa gujjiide odee. Beni wode oosettiyaa Kiristinnaa kiitay dumma dumma odeedda qaalaa gidoppe maxi kessina, qanthaan shiigeedda. Yesuusi Kiitteeddawanttu Oosuwa gidдон poletteedda kiitatuukka he oosuu ammaniyaa asaa de7uwaaninne ammaniyaawanttu ittippetethaan de7iyaa wolqqay ay keenaa darentto odee.

Shemppatuwa Ubbatuwassi Imetteedda Qantha Qofatuwa

Markkatethaw giiguwa (1:1-26)

Wursethaan Yesuusi immeedda azazuwaanne hidootaa (1:1-14)

Yihudaa kotaa geleeddawaa (1:15-26)

Yeerusalaamen osetteedda markkatethaa (2:1-8:3)

Yihudaaninne Sammariyaan osetteedda markkatethaa (8:4-12:25)

Phawuloosi kiitetteedda oosuwaabaa (13:1-28:31)

Phawuloosi kiitetteedda oosuwaassi koyro hametaa (13:1-14:28)

Yeerusalaame shiiquwa (15:1-35)

Phawuloosi kiitetteedda oosuwaassi laa7etho hametaa (15:36-18:22)

Phawuloosi kiitetteedda oosuwaassi heezzenho hametaa (18:23-21:16)

Yeerusalaamen, Qeesariyaaninne Roomen haneedda Phawuloosa qashuwa (21:17-28:31)

1-2 Toofiiloosaa, Yesuusi saluwaa beedda gallassay gakkanaw, oothanawunne tamaarissanaw doommeeddawaa ubbabaa taani ta koyro maxaafaan * xaafaaddi. Saluwaa baanaappe kase I bare dooriide kiitteeddawanttu Geeshsha Ayyaanaan azazeedda. ³ I bare kiitteeddawanttu oytamu gallassaa beettiiddinne qassi Xoossaa kawutethaabaa untuntntoo odiidde, bare waayyiyaappe guyyiyan, hayquwaappe denddeeddawaa sidhe baynnaan loythi ammanthiide, barena untuntnta besseedda. ⁴ Untuntntunna ittippe de7iide, untuntnta hawaadan yaagiide azazeedda; “Yeerusalaameppe kesoppite; shin hinttenttu Taappe siseedda Ta Aabbu hinttentntoo immana giide hidooteeddawaa naagite. ⁵ Ayissi gooppe, Yohaannisi haathan xammaqeedda; shin guutha wodiyaappe guyyiyan, Geeshsha Ayyaanaan hinttentntu xammaqettanita” yaageedda.

Yesuusi Saluwaa Beedda
(*Mar 16:19-20; Luq 24:50-53*)

⁶ Yesuusi kiitteeddawanttu Yesuusanna gakettedda wode A, “Godaw, ha wodiyaan Israa7eelatuwassii kawutethaa zaaranii?” yaagiide oochcheed-dino.

⁷ Yesuusi untuntnta, “Ta Aabbu bare godatethaan keereedda agenaanne wodiya hinttentntu eranaassa gidenna. ⁸ Shin Geeshsha Ayyaanay hinttentntu bolla wodhdhiyaa wode, wolqqaa hinttentntu akkanita; yaatiide Yeerusalaameninne Yihudaa gadiyaa ubbaan, Sammaariyaaninne gadiyaa gaxaa ubbaa gakkanaw Taw markkattiyaawantta gidanita” yaageedda.

⁹ Hewaa geeddawaappe guyyiyan, untuntntu xeellishshin, dhoqqu dhoqqu giidde, saluwaa biina, untuntntu ayfiyaappe shaarii A gentheedda.

¹⁰ Yesuusi bollaw denddiya wode, untuntntu saluwaa caddi xeellishshin, bootha mayuwaa mayyeedda laa77u asatuu ellekka untuntntu matan eqqiide, ¹¹ “Galiilaa asatoo, saluwaa xeelliidde, hinttentntu ayissi eqqeedditee? Ha hinttentntuppe saluwaa beedda Yesuusi saluwaa biyaawaa hinttentntu be7eeddawaadankka, simmiide yaanawaa” yaageeddino.

Yihudaa Kotaa Maatiyaasi Dooretteedda
(*Mat 27:3-10*)

¹² Hewaappe guyyiyan, Yesuusi kiitteeddawanttu Debre Zayte geetetiyyaa Wogaraa mithaa deriyaappe Yeerusalaame simmeeddino. Wogaraa mithaa derii Yeerusalaameppe itti kiilo mitiriyaa keena. ¹³ Yesuusi kiitteeddawanttu Yeerusalaame geliide, barenttu de7iyaa sa7aa dhoqqaa pude keseeddino; yaa keseeddawanttu sunthay Phexiroosa, Yohaannisa, Yayiqooba, Inddiraasa, Piliphphoosa, Toomaasa, Bartalamoosa, Maatoosa, Ilppiyoosa na7aa Yayiqooba, bare gadiyaassi seelettiyaa † Simoonanne Yayiqooba na7aa Yihudaa. ¹⁴ Hawanttu ubbatuu maccawantntunna, Yesuusa dayi Mayraamminnananne Yesuusa ishatuwaanna ubbay itti wozanaa gidiide, ubba wode ittippetethaan woosaw shiiqiino.

¹⁵ He wode, Phexiroosi xeetanne laatama gidiyaa ammaniyaa asaa shiquwaan ittippe de7iyaa bare ishatuwaa giddon denddi eqqiide, hawaadan yaageedda; ¹⁶ “Taanaadan ammaniyaawantntoo, Yesuusa oyqqeeddawatnta kaaletheedda Yihudaabaa Geeshsha Ayyaanay kase Daawite doonaan odeedda Xoossaa maxaafaa qaalay polettanaw bessee. ¹⁷ Ayissi gooppe,

Yihudaa Asqgorootu nuunanna de7ee; qassi nuunanna ittuwaa gidi paydetiide oosuwaa baggay de7ana mala dooretteedda” yaageedda.

¹⁸ Yihudaa Asqgorootu bare iita oosuwan demmeedda miishshaan gadiyaa shammeedda; sinthaw guufanniide kunddina, A uluu gidduwaappe daakteedda; A maraccii ubbayka karew phulxxetti kesi aggeedda.

¹⁹ Yihudaa bolla haneeddawaa Yeerusalaamen de7iyaa asay ubbay siseedda; hewaa diraw, he gadiyaa barenttu qaalaan Akelddaamaa giide suntheeddino; hewaa bilethay suuthaa gadiyaa giyaawaa.

²⁰ Phexiroosi odiidde, “Ayissi gooppe, Mazimuriyaa Maxaafaan, ‘A gollu mela atto;

ooninne hewaan de7oppo’

gassi

‘A sunthatethaakka haray akko’

geetettiide xaafetteedda. ²¹⁻²² Hewaa diraw, itti asay Godaa Yesuusa dendu-duwaa markkattanaw, nuunanna gakettanaw bessee; Yohaannisi xammaqeedda wodiyaappe doommiide, Yesuusi nuuppe saluwaa beedda wodii gakkanaaasi, Godaa Yesuusi nuunanna hametteedda wodiya ubbaan I nuunanna de7iyaawantuppe ittuwaa gidi sunthetanaw bessee.”

²³ Hewaappe guyye ammaniyaa asay dooruwaassi Yosxxoosa giyaa Barssaabaa geetettiya Yooseefanne Maatiyaasa laa77uwaa esseeddino.

²⁴⁻²⁵ Hewaappe guyyian, Xoossaa woossiide, “Ubbaa wozanaa eriyaa Godaw, Yihudaa Asqgorootu baresaa baanaw yeggiide beedda oosuwaanne Yesuusi kiitteedda oosuwaa hadaraa akkanaadan, ha laa77u asatuwaappe ittuwaa neeni dooreeddawaa nuuna bessa” yaageeddino. ²⁶ Unttuntun saamaa yeggeeddino; saamay Maatiyaasa bollan wodhdhina, Maatiyaasi Yesuusi kiitteedda tammanne itti kiitettawantunna paydetteedda.

2

Yesuusa Kaalliyaawanttu Bolla Geeshsha Ayyaanaa Wodhethaa

¹ Phenxxeqostte * giyaa gallassay gakeedda wode, ammaniyaawanttu ubbatuu ittippe gidiide, ittisaa shiiqi de7ishshin, ² wolqqaama gotuwaadan guummiyaa gunthay wozanaa aathennaan saluwaappe yiide, untunttu utteedda golliyaa ubbaa kumeedda. ³ Qassi tamaa lacuwaadan poddugiyaaawe untunttoo beettiide, shaaketti shaaketti, untunttu ubbaa bolla wodhdheedda. ⁴ Unttunttu ubbaan Geeshsha Ayyaanay kumiide, dumma dumma qaalaan haasayana mala, untuntta danddayissina, haasayaa doommeddino.

⁵ Sa7aan de7iyaa asaa zerethaa ubbaappe yiide, Xoossaw yayyiyaa ittippe de7iyaa Ayihudatuu Yeerusalaamen de7iino. ⁶ Ha gunthaa siseedda wode, asay ubbay shiiqeedda; untunttu barenttu qaalaan qaalaan haasayishshin siseedda diraw, giyaawaa dhayeeddino.

⁷ Asay ubbay maalalettiidenne hawe oorathabaa giidde, “Be7ite; ha haasayiyaawanttu ubbatuu Galiilaa asatuwaa gidikkinoo? ⁸ Yaatina, nuuni nu yelletteedda gade qaalaan untunttu haasayishshin waaniide siseettoo? ⁹ Nuuni Phartte asatuu, Meedoone asatuu, Elaameexe asatuu, laa77u shaafatuwaappe gidduwan de7iyaawanttu, Yihudaan, Qaphhadooqiyan, Phanxxoossan, Iisiyan, ¹⁰⁻¹¹ Pirggiyan, Phinifiliyan, Gibxen, Qereena baggan de7iyaa Liibiyaa woradatuwan de7iyaawanttu, Roomeppe

1:20 Maz 69:25; 109:8

* 2:1 Phenxxeqostte: Ayihudiya asay Paasigaa Baalaa bonchchoodeppe ishatamu gallassay aadhdhi siminna bonchchettiyaa zargaa qoychchaa baalaa geetettiyaawaa.

2:1 Wog 23:15-21; Zar 16:9-11

yeedda immathatuu, Ayihudatuu, Ayihudatethaw laametteedda nuuppe amareeddawanttu, Qarixxeese asatuunne, Arabiyaa asatuu, Xoossay ootheedda wolqqaama oosuwaa nu qaalaan untunttu haasayishshin siseeddo” yaageeddino. ¹² Ubbaykka maalalettiide, yewuu barenttu gelennaan ixxina barenttu gidдон, “Laa hawe waagiyaawee?” yaageeddino.

¹³ Shin hara asatuu ammaniyaawanttu bollan Qilliicciidde, “Hawanttu ushiide mathotteeddino” yaageeddino.

Phexiroosa Haasayaa

¹⁴ Shin Phexiroosi, Yesuusi kiitteedda hara tammanne itti kiitettowantunna denddi eqqiide, bare kooshshaa dhoqqu oothiide, untunttoo hawaadan yaagi odeedda; “Ayihudatoo, qassi Yeerusalaamen de7iyaa ubbatoo, taani odiyaawaa siseite. Hawe hinttenttoo eretto; hinttenttu qoppiyaawaadan, hawanttu mathottibeykkino. ¹⁵ Ayissi gooppe, wonttaappe biro heezzu saate gidee. ¹⁶ Shin hawe Nabiyya Iyu7eel haasayeeddawaa.

¹⁷ “I haasayiide, ‘Xoossay hawaadan yaageedda; wodiyya wurssethaan hawaadan hananawaa.

Taani asaa ubbaa bollan ta Ayyaanaa gussana.

Hinttenttu attuma naanaynne hinttenttu macca naanay timbbitiyya odanawantta.

Hinttenttu wodalla naanaykka saxaa be7anawantta;

hinttenttu cimatuukka akumuwaa akumettanawantta.

¹⁸ He gallassatun ta attuma qoomatuwaa bollaninne ta macca ashikkaratuwaa bollan

Taani Ta Ayyaanaa gussana.

Hewaappe guyye untunttu timbbitiyya odanawantta.

¹⁹ Qassi Taani bolla saluwan oorathabaa, garssa sa7ankka malaataa bessana.

Suuthay, tamaynne shaariyaadan kammeedda cuway de7ana.

²⁰ Wolqqaamanne bonchcho gideedda Godaa gallassay

gakkanaappe kase away dhumaana;

agenaykka suuthaa malatana.

²¹ He wode hawaadan hananawaa;

Godaa sunthaa xeesiyaa ooninne attana’ yaageedda.

²² “Israa7eeliyya asatoo, ha qaalaa siseite; Naazireetiyya Yesuusi hinttenttu gidдон Xoossay barenan ootheedda wolqqaama oosuwan, oorathabaaninne malaatan hinttenttoo dhiishiseedda asa; hewaa hinttenttukka eriita. ²³ Yesuusi hinttenttoo imettana mala, Xoossay kase bare sheniyaaninne bare eran bare qofaa qachchi wotheedda; yaatina, A hinttenttu nagaranchchatuwaa kushiyan masqqaliyya bolla misimaariyan dhishsiide, kaqissi wodhisseeddita. ²⁴ Shin hayquu Yesuusa oyqqanaw danddayibeenna diraw, Xoossay hayquwaa seelaa aappe dhayissiide, A dentheedda. ²⁵ Ayissi gooppe, Daawite Yesuusabaa hawaadan yaageedda;

‘Taani metootennaadan,

Goday ta ushechchaan de7iyaa diraw,

taani ubba wode Godaa ta matan be7ay.

²⁶ Hewaa diraw, ta wozanay nashetteedda;

ta inxxarssankka nashechchay kumeedda.

Qassi ta bollaykka lo77o de7ana giide,

nashechchaan naagee.

²⁷ Ayissi gooppe, ta shemppuwaa

Si7ooliyan aggakka.

Qassi ne Geeshsha Na7aa anhaakka woogethakka.

²⁸ Neeni taana de7uwaa ogiyaa erssaadda.

Neeni taananna de7iyaawaan

taani darii nashettay

yaageedda.

²⁹ "Ishatoo, nu aawatuwa kaappuwaa Daawitebaa taani hinttentoo geeshshaade odanaw bessee; Daawite hayqqiide moogetteedda; A duufuu hachche gakkanawukka nu matan de7ee. ³⁰ Daawite Nabiyaa gideedda dirawunne Xoossay A naanaa zerethaappe ittuwaa A kawutethaa oydiyaan utissanaw aw caaqqeeddawaa ereedda diraw, ³¹ Kiristtoosa denduwaa sinthaw xeelliide, 'A shemppuu Si7ooliyan attibeenna; A bollaykka wooqqibeenna' giide odeedda.

³² "Xoossay Yesuusa hayquwaappe dentheeddawaassi nuuni ubbay markka. ³³ Hewaa diraw, Xoossay bareppe ushechcha baggan † A dhoqqu dhoqqu udiide, aw Geeshsha Ayyaanaa immana geeddawaadan, Geeshsha Ayyaanaa akkiide, hawaa hinttenttu ha77i be7iyaawaanne sisiyaawaa nu bolla gusseedda. ³⁴⁻³⁵ Ayissi gooppe, Daawite bare huuphew saluwaa kesibeenna; shin yaageedda;

'Goday ta Godaa; "Taani ne morkketuwaa

neeni gediyaan yedhdha eqqiyaawaa oothana gakkanaw

hawaan taappe ushechcha bagganna utta" geedda'

yaageedda.

³⁶ "Hewaa diraw, Xoossay masqqaliyaa bolla misimaariyan ha hinttenttu dhishiide kaqqeedda Yesuusa Godanne Kiristtoosa ootheeddawaa Israa7eeliyaa asaa zerethay ubbay tumuppe ero" yaageedda.

³⁷ Asay Phexiroosi geeddawaa siseedda wode, asaw wozanay daroppe boshettina, Phexiroosanne Yesuusi kiitteedda haratuwaa, "Nu ishatoo, yaatina nuuni ayaa udanee?" yaageeddino.

³⁸ Phexiroosi untuntta, "Hinttenttu nagaray atto geetettana mala, nagaraappe simmiide, hinttenttu huuphiyan huuphiyan Yesuusi Kiristtoosa sunthan xammaqettite. Xoossay immiyaa Geeshsha Ayyaanaa hinttenttu akkana. ³⁹ Ayissi gooppe, Xoossay immana geedda qaalay hinttenttussa, hinttenttu naanatuwassanne Goday nu Xoossay barekko xeesiyaa haakuwaan de7iyaawanttu ubbaassa" yaageedda.

⁴⁰ Phexiroosi untunttoo qaalaa haraakka gujji markkattiide, "Ha wodiya geella asaappe hinttenttu huuphiyaa ashshite" yaagiide zoreedda.

⁴¹ Phexiroosi odeeddawaa akkeeddawanttu xammaqetteeddino; he gallassi heezzu sha77a gidiyaa asay ammaneeddino. ⁴² Untunttu Yesuusi kiitteeddawanttu timirttiyaan, ittippetethaan ukithaa menthi miyaawaaninne Xoossaa woosan gencciino.

Ammaniyaa Asay Ishatethaaninne Ittipetethaan De7iyaa De7uwaa

⁴³ Yesuusi kiitteeddawanttu kushiyan daro oorathabaynne malaatatuu oosettina, asaa ubbaa yashshay oyqqeedda. ⁴⁴ Ammaneedda ubbatuu ittippe de7iino; qassi barenttoo de7iyaabaa ubbaakka ittippe shaakki akkeeddino. ⁴⁵ Untunttu barenttu gadiyaanne barenttoo de7iyaabaa zali77i zali77iide, oonanne koshsheedda keena miishshaa ubbaw shaakkeeddino.

⁴⁶ Qassi ubba gallassi, itti wozanaa gidiide, Geeshsha Golliyaan paccennaan gaketiiide, barenttu golle golle xeesettiide nashechchaaninne pashikka wozanaan qumaa miino. ⁴⁷ Xoossaa galatiidde, asaa ubbaan sabetteeddino. Qassi Goday ammani attiyaawantta gallassi gallassikka untunttu bolla gujje.

3

Itti Wobba Bitani Paxeedda

¹ Itti gallassi, Phexiroossinne Yohaannis Xoossaa woossanaw udduppu saatiyaan Geeshsha Golliya beeddino. ² Yelettoodeppe doommiide, gundda gidiide de7iyaa itti bitani Geeshsha Golliya geliyaa asaappe miishshaa woossanaw, ubba gallassi darii lo77a giyaa Geeshsha Golliya penggiyan asay afiide wothiyaawe de7ee. ³ He wobba bitani, Phexiroossinne Yohaannis Geeshsha Golliya gelana hanishshin be7iide, miishshaa untunttu woossedda.

⁴ Phexiroosi Yohaannisanna A caddi xeelliide, “Nuukko haa xeella” yaagedda. ⁵ Wobba bitani untuntuppe ittibaa akkanaw koyyiide, untunttukko xeelledda. ⁶ Shin Phexiroosi A, “Taw miishshay baawa; shin taw de7iyaabaa taani new immana; Naazireetiya Yesuusi Kiristtoosa sunthan dendaade hametta” yaagedda.

⁷ Yaatiide, wobba bitaniyaa bare ushechcha kushiyan oyqqiide, pude dentheedda; ellekka A gediinne meeshi megethay minnii aggedda. ⁸ Bitani pude guppiide, dendi eqqedda; yanne haanne hametaa doommedda. Hewaappe guyyian hamettiidde, guppiiddinne Xoossaa galatiidde, untuntunna ittippe Geeshsha Golliya geledda.

⁹ I hamettishhiinanne Xoossaa galatishshin, asay ubbay A be7eedda. ¹⁰ Yaatiide, miishshaa woossanaw darii lo77a giyaa Geeshsha Golliya penggiyan utteeddawe A gideeddawaa akeekeddino; I haneeddawaa be7iide maalaletteeddino.

Phexiroosi Geeshsha Golliyan Haasayeedda Haasayaa

¹¹ Bitani Phexiroosanne Yohaannis oyqqi uttedda wode, asay ubbay maalalettiide, Solomone barandaa * giyaasan ittippe untunttukko woxxeeddino. ¹² Phexiroosi asaa be7eedda wode untunttoo yaagedda; “Israa7eeliyaa asatoo, ayissi hawoo maalalettiitee? Woy ayissi nuuna caddi xeelliitee? Nuuni nu wolqqaan woy Xoossaa malatiyaawaan ha bitaniyaa hametheeddawaa hinttenttoo malatii? ¹³ Abraahaamo Xoossay, Yisaaga Xoossay, Yayiqooba Xoossay, nu aawatuuwa Xoossay, hinttenttu aathi immeeddawaa Philaaxoosi billanaw qoppi uttedda wode, hinttenttu A sinthan, ‘Nuuni A erokko’ geedda bare Na7aa Yesuusa bonchchedda. ¹⁴ Shin hinttenttu geeshshaanne xilluwaa, ‘Nuuni A erokko’ giide, shempuwaawodheeddawaa A diraa hinttenttoo billanaw Philaaxoosa woosseedita. ¹⁵ De7uwaaw immiyaawaa hinttenttu wodheedditaa; shin Xoossay hayquwaappe A dentheeddawaassi nuuni markka. ¹⁶ Ha wobba bitaniyaa Yesuusa sunthaa wolqqay minissedda; hinttenttu be7iyaawenne eriyaawekka I A sunthan ammaniyaawaan oosettedda; ha hinttenttu ubbaa sinthan A hawaadan loytheeddawe, Yesuusa I ammaniyaawaa.

¹⁷ “Ha77ikka taanaadan ammaniyaawanttoo, hinttentukka hinttentta kaalliyawanttudaa, erennaan ootheeddawaa taani eray. ¹⁸ Shin Xoossay beni, nabatuwaa ubbatuwaa doonaan, ‘Kiristtoosi waayyettana bessee’

* **3:11** Solomone barandaa: Geeshsha golliyaa away doliyaa sintha bagganna cora asay shiiqiyaa adussanne aako sa7aa.

yaagiide odeedda; bare odeeddawaakka hewaadan poleedda. ¹⁹⁻²⁰ Simmi Xoossay hinttenttu nagaraa maaraanaan, Godaa matappe ayyaanaa minotethaa wodii hinttenttoo yaanaadaaninne Xoossay Yesuusi Kiristtoosa kase hinttenttoo odettowaadan yeddanaadan, hinttenttu nagaraa paaxiide Xoossaakko simmite. ²¹ Xoossay geeshshaa gideedda bare nabatuwaa doonan benippe doommiide haasayeeddawaadan, ubbabay ooraxxiyaa wodii gakkanaw, Yesuusi saluwan gami⁷⁷anaw bessee. ²² Muse, 'Goday Xoossay, hinttenttu zariyaa giddoppe hinttenttoo taanaadan nabiyaa denthana; hinttenttu I giyaawaa ubbaa sisite. ²³ He nabii odiyaawaa sisenna asay ooninne asaa giddoppe shaaketti dhayo' yaageedda.

²⁴ "Qassi Saameelappe doommiide, aappe kaalla dendeedda nabatuu ubbatuu, ha wodiyaabaa odeeddino. ²⁵ Hinttenttu nabatuwaa naanaa; qassi Xoossay Abrahaamossi, 'Sa7aan de7iyaa asaa ubbaa taani ne zerethaa bagganna anjjana' yaagiide nu aawatuwanna caaqqeedda caaquwaa laattiyaa naanaa. ²⁶ Xoossay hinttenttu ubbatuwaa hinttenttu iita oosuwaappe zaaride anjjana mala, bare Qoomaa † denthiide, hinttenttoo koyro yeddeedda" yaageedda.

4

Phexiroossinne Yohaannisi Ayihudatuwaa Shanggatuwaa Sintha Shi- iqeeddino

¹ Phexiroossinne Yohaannisi asaassi odishshin, qeesatuwaa kaappatuu, Geeshsha Golliyaa wottaaddaratuwaa azaziyaawenne Saduugaawanatuu, ² untunttu asaa tamarissiyaa dirawunne hara asatuu hayquwaappe dandanawoo markka gidana mala, Yesuusi hayquwaappe dendeeddawaa odeedda diraw, darii yilotiide, untunttukko yeeddino. ³ Untuntta oyqqiide, sa7ay omarsidiggo diraw wonttanaassi qasho golle gelisseeddino. ⁴ Shin gaalaa siseeddawantuppe coratuu ammaneeddino; attuma asaa payduu ichcheshu sha⁷⁷a keena gideedda.

⁵⁻⁶ Wonttetha gallassi, untuntta mooddiyaawanttu, Ayihuda asaa cimatuu, Muse higgiiyaa tamarssiyaawanttu, qeesatuwaa ubbatuwaa kaappatuu Haanni, Qayaafi, Yohaannisi Iskkinddirinne qeesatuwaa ubbatuwaa kaappatuu dabbatuu ubbay Yeerusalaamen shiiqeeddino. ⁷ Yesuusi kiitteeeddawantta barenttu gidduwan essiide, "Ayya wolqqaan woy O sunthan hawaa hinttenttu ootheeddittee?" yaagiide oochcheeddino.

⁸ He wode Phexiroosi barenan Geeshsha Ayyaanay kumina, untuntta hawaadan yaageedda; "Asaa kaalethiyaawanttoo, Ayihuda asaa cimato, ⁹ hachche ha hargganchcha bitaniyaassi oosetteedda lo⁷⁷o oosuwaabaanne I waani paxeeddento, hinttenttu nuuna oochchooppe, ¹⁰ masqqaliyaa bolla misimaariyan hinttenttu dhishiide kaqqina, Xoossay hayquwaappe dentheedda Naazireetiyyaa Yesuusi Kiristtoosa sunthan ha bitani paxiide, hinttenttu sinthan eqqeedda we hinttenttu ubbaassinne Israa7eeliyaa asaa ubbaw eretto. ¹¹ Golliyaa keexxiyaawanttu hinttenttu kadhii ixxeedda tuussay golliyaa ubbaa tookkiyaa koshshiyaa tuussaa gideedda. ¹² Asay atosethaa Yesuusa bagganna demmanaappe attin, hara O baggannanne demmenna; nuuni A sunthan oothanaw bessee; ayissi gooppe, Xoossay saluwaappe garssan asaassi immeedda hara sunthay baawa" yaageedda.

¹³ Shiiquwaa asay Phexiroossinne Yohaannisi xaledda xalaa be7eedda wode, untunttu tamaaribeenna coo asaa gideeddawaa akeekiide maalalet-teeddino; untunttu Yesuusanna de7iyaawaakka ereeddino. ¹⁴ Qassi paxeedda bitani Phexiroossannanne Yohaannisanna eqgeeddawaa asay be7iide, giyaawaa dhayeeddino. ¹⁵ Shin Phexiroossinne Yohaannisi shiiquwaappe kare kesana mala asay azaziide, bare gidдон zorettiide, ¹⁶ “Ha asatuwaa ayaa udanee? Ayissi gooppe, untunttu kushiyan oosetteedda wolqqaama malaatatu Yeerusalaamen de7iyaa ubbaw beeteedda. Nuuni hewaa erokko gaanaw danddayokko. ¹⁷ Shin yewuu asaw laalettenna mala, hawaappe sinthaw ha asatuu Yesuusa sunthaa oossinne odennaadan, minissiide untunttu, ‘Hinttena erite’ goytte” yaageeddino.

¹⁸ Untunttu xeeksiide, Yesuusa sunthaa mulekka denthenaaninne aabaa tamaarissennaadan azazeeddino. ¹⁹ Shin Phexiroossinne Yohaannisi zaariide, “Xoossaw eeno giyaawaa aggiide, hinttento eeno giyaawe Xoossaa sinthan lo77enttonne ane hintte pirddite. ²⁰ Ayissi gooppe, nuuni be7eeddabaanne siseeddabaa odennaan agganaw danddayokko” yaagiide shiiqeedda asaw odeeddino.

²¹ Shiiqeedda asay untunttu muranaw gaasottiyaabay dhayina, laa7ethuwaa darissi palumettiide, haneeddabaw asay ubbay Xoossaa galatiyaa diraw, untunttu billiide yeddeeddino. ²² He harggiyaappe pathiyaa malaatatu aw oosetteedda bitani yelettoodeppe laythay aw oytamuwaappe aadhtheedda.

Yesuusi Kiitteeddawantunne Hara Ammaniyaa Asatuu Dhuma Wode Woosseedda Woosaa

²³ Phexiroossinne Yohaannisi bilettiide, barenttu dabbatuwakko biide, qeesatuwaa kaappatuunne Ayihuda cimatu barentta geeddabaa ubbaa untunttu odeeddino. ²⁴ Untunttu hewaa siseedda wode, itti wozana gidide, Xoossaa hawaadan yaagiide woosseeddino; “Ubbaa Mooddiyaa Godaw, saluwaa, sa7aa, abbaanne untunttu gidдон de7iyaa ubbabaan medhdheeddawoo, ²⁵ Neeni New oothiyaa nu aawuwaa Daawite doonaan Geeshsha Ayyaanay haasayaadde, ‘Ayihuda gidenna asay ayissi yiloteeddee?

Qassi asay ayissi danbbennabaw maqqetteeddee?

²⁶ Sa7aa kaatatu giigetteeddino;

gadiyaa mooddiyaawanttu Godaa bollaninne

I okkeedda Kiristoosa bolla ittippe denddeeddino’
yaagaade haasayaadda.

²⁷ “Ayissi gooppe, Heeroodisinne Phenxxenaawiyaa Philaaxoosi Ayihuda gidenna asaannanne Israa7eeliyaa asaanna, neeni okkeedda Kiristoosa ne Geeshsha Na7aa Yesuusa bolla denddanaw, ha katamaan shiiqeeddawe tuma. ²⁸ Qassi neeni ne wolqqaaninne ne sheniyaan hanana gaade qoppa utteeddabaa ubbaa oothanaw shiiqeeddino. ²⁹ Ha77ikka Godaw, untunttu naasiyaa xeella; nuuni neena kaalliyaawanttu, ne qaalaa kumentha qonccetethaan odanaadan, nuuna danddayissa. ³⁰ Pathanaw ne wolqqaabessa; qassi ne Geeshsha Na7aa Yesuusa sunthan oorathabaanne malaataa oosissa” giide woosseeddino.

³¹ Untunttu Xoossaa woosseeddawaappe guyyiyan, he untunttu shiiqeeddasay qaaxxeedda. Untunttu ubbaan Geeshsha Ayyaanay kumina, Xoossaa qaalaa qonccetethaan odeeddino.

Koyro Ammaneedda Asatuwaa Ittipetethaa De7uwaa

³² Ammaniyaawanttu ubbatuu qofaaninne wozanaan ittuwaa gideeddino. Untuntu mehii ubbay ittippe de7iyaawaappe attin, barew de7eeddabaa ooninne barentubaa gibeenna. ³³ Yesuusi kiitteeddawanttu Godaa Yesuusi hayquwaappe dendeeddawaa wolqqaama wolqqaan markkattiino; qassi Xoossay untunttoo ubbaw aadho keekatethaa darissiide immeedda. ³⁴ Ammaniyaawanttu gidдон metootanchchay ittuunne baawa; ayissi gooppe, biittay woy golli de7iyaawanttu ubbatuu zali77iide, akkeedda miishshaa ahiide, ³⁵ Yesuusi kiitteeddawanttussi immiino; he miishshay asaw koshshiyawaadan shaaketti, huuphiyan huuphiyan imettee.

³⁶ Qophiroosa geetettiyaa saan yeletteedda Yooseefa giyaa Leewiyaa zarii ittuu de7ee; A sunthaa Yesuusi kiitteeddawanttu Barnaabaasa geeddino. Hewaa bilethay “Menthethiyaa Na7aa” giyaawaa. ³⁷ Barnaabaasi barew de7iyaa gadiyaa zali77eedda miishshaa ahiide, Yesuusi kiitteeddawanttussi immeedda.

5

Hanaaniyaanne A Machchatti Saphphiiro

¹ Itti Hanaaniyaa geetettiyaa bitani bare machchatti Saphphiirinna gadiyaa zali77eedda. ² He zali77eedda miishshaappe bare machchatta erishshin ashshiide, attowaa Yesuusi kiitteeddawanttussi immeedda.

³ Shin Phexiroosi Hanaaniyaa, “Neeni Geeshsha Ayyaanaa cimmaade ne gadiyaa zali77eedda miishshaappe shaakka ashshana mala, xalahii ne wozanaan ayissi geleeddee? ⁴ Neeni zali77anaappe kase gadii newaa gidennee? Qassi neeni zali77a simminakka miishshay neessa gidennee? Yaatina, hawaa malabaa oothanaw ayissi ne wozanaan qoppaaddii? Neeni Xoossaw worddotowaappe attin, asaw worddotabeykka” yaageedda.

⁵ Hanaanii he qaalaa siseedda man77iyankka kunddiide hayqqi aggeedda; hewaa siseedda ubbay daro yayyeedda. ⁶ Wodalla asatuu soy gelleide, A anhaa xaaxiide, karew kesi A moogeeddino.

⁷ Heezzu saate gidowaappe guyyiyan, Hanaaniyaa machchatta hewaa erennaan de7aadde gelaaddu. ⁸ Phexiroosi izo, “Hinttenttu gadiyaa hanni keena miishshaan zali77eedditee? Ane taw oda” yaageedda.

Iza, “E hanni keena miishshaan zali77eeddo” yaagaaddu.

⁹ Phexiroosi mishiratto, “Neeninne ne asinaw Godaa Ayyaanaa paaccanaw ayissi zoretteedditee? Be7a; ne asinaa moogeedda asatuu karen de7iino; ne anhaakka untuntu kare kessana” yaageedda.

¹⁰ Mishiratta he man77iyankka Phexiroosa gediya matan kunddaade hayqqaa aggaaddu; wodalla asatuu geliyaa wode hayqqeeddawunno demmiide, kare kesseeddawaappe guyye, izi asinaa duufuwaa matan moogeeddino. ¹¹ Ammaniya asaa ubbayne hewaa siseedda hara asay ubbay darii yayyeedda.

Yesuusi Kiitteeddawanttu Kushiyann Oosetteedda Oorathabatuwanne Maalalissiyaawanttu

¹² Yesuusi kiitteeddawanttu daro malaataanne oorathabaa asaa gidдон oothiino; ammaniya ubbatuu Solomone baranddaan ittippe shiqiino. ¹³ Hara asaappe untuntunna gaketanaw haray atto ittuunne xalibeenna; shin asay untuntta bonchchee. ¹⁴ Ammaniya attuma asayne macca asay kasewaappe coray Godaassi gujettee. ¹⁵ Hewaa diraw, asay hargganchchatuwaa shanchchamaaninne saleenan qeri tookkiide, Phexiroosi hewaanna aadhdhiyaa wode haray atto, aw kuwenttonne

untuntuppe ittuwaa ittuwaa bollanna aadhdhana mala, katamaa ogiyaa doonaa kessiide wothee. ¹⁶ Qassi cora asay Yeerusalaame matan de7iyaa katamatuwaappe harganchchatuwanne iita ayyaan an oyqetteedda asatuwaa akki yeeddino; ubbatuukka paxeeddino.

Yesuusi Kiitetteeddawanttu Bolla Yedesay Denddeedda

¹⁷ Hewaappe simmina qeesatuwaa kaappuunne aananna de7iyaa Saduqaawanatuu ubbatuu Yesuusi kiitetteeddawantta daro qanaatiide, untuntu bolla denddeeddino. ¹⁸ Qassi Yesuusi kiitetteeddawantta oyqqiide, ubba asaa qachchiyaa golliyaan yeggeeddino. ¹⁹ Shin Godaa kiitanchchay gamma qasho golle penggiyaa dooyyiide, Yesuusi kiitetteeddawantta kare kessiide, ²⁰ "Hinttentu biide, Geeshsha Golliyan eqqiide, ha ooratha de7uwaa qaala ubba asaw odite" yaageedda. ²¹ Yesuusi kiitetteeddawanttu hewaa siseedda wode, wontumaathan Geeshsha Golliyaan geliide, tamarssanaw doommeeddino.

Qassi qeesatuwaa kaappuunne aananna de7iyaawanttu yiide, shiiqeedda asaana Israa7eeliyaa cimatuwaa ubbatuwa ittippe xeeksiide, Yesuusi kiitetteeddawantta barenttu sintha ahana mala, wottaaddaratuwaa qasho golle kiitetteeddino. ²²⁻²³ Shin wottaaddaratu qasho golle biide, Yesuusi kiitetteeddawantta demmibeykkino; guyye simmiide shiiqeedda asaw, "Nuuni biyaa wode qasho golle kariyaa daro minissi qachchina, naagiyaawantukka penggiyaan eqqeeddawantta demmeeddo; shin nuuni qasho golliyaa dooyiyaa wode, golle garssan haray atto itti asaynne baawa" yaageeddino. ²⁴ Geeshsha Golliyaan wottaaddaratuwaa kiitiiyaawenne qeesatuwaa kaapatuu hewaa siseedda wode, "Hawe waanuwashshaa? Qassi gidini aye hanandeesha?" yaagiide hirggeeddino.

²⁵ Hewaappe guyyiyan, itti bitani untuntukko yiide, "Be7ite; qasho golliyaan hintte qachcheedda asatu Geeshsha Golliyan eqqiide, asaa tamarissiino" yaagiide untunttoo odeedda. ²⁶ Geeshsha Golliyaan wottaaddaratuwaa azaziyaawe wottaaddaratuwaana biide, Yesuusi kiitetteeddawantta aheedda; shin untuntu barentta asay shuchchan caddanawantta giide yayyeedda diraw, untuntta loddaan aheeddino.

²⁷ Untuntu Yesuusi kiitetteeddawantta ahiide, hewaa shiiqeedda shanguwaa sinthan essina, qeesatuwaa kaappuu untuntta, ²⁸ "Hinttentta nuuni he bitaniyaan sunthan tamarissenna mala minissiide azazibeykkoo? Be7ite; hintte timirttiyaa Yeerusalaame katamaa ubbaa gatheeddita; qassi he bitaniyaa shemppuwanu nuuna oythanaw qoppiita!" yaagiide oochcheedda.

²⁹ Phexiroossinne Yesuusi kiitetteedda haranttu zaariide yaageeddino; "Nuuni asaw azazettanaappe Xoossaw azazettanaw bessee. ³⁰ Masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishi kaqqiide, hintte wodheedda Yesuusa nu aawatuwa Xoossay hayquwaappe dentheedda; ³¹ Israa7eelatuwassii nagaraappe simaanne nagaraa atto guussaa Yesuusi immana mala, Xoossay mooddiyaawaanne ashshiyaawaa A oothiide, bareppe ushechcha baggan dhoqqu dhoqqu ootheedda. ³² Hewaassi nuuni marka; qassi Xoossay barew azazettiyaawanttussi immeedda Geeshsha Ayyaanaykka marka" yaageeddino.

³³ Shiiqeedda asay hewaa siseedda wode, daro yilotiide, Yesuusi kiitetteeddawantta wodhanaw qoppeeddino. ³⁴ Shin asaa ubbaan daro bonchchettedda Gamaaliyaala geetettiyaa, higgiiyaa tamarissiyaa itti Parisaawii, shiiquwaan denddi eqqiide, Yesuusi kiitetteeddawanttu guutha wodiya kare kesana mala ³⁵ azaziide hewaan shiiqeedda asaa hawaadan yaageedda;

“Israa7eeliyaa asatoo, hintte ha asatuwaa oothana qoppiyaawaan hinttentta naagite. ³⁶ Ayissi gooppe, hawaappe kase wodiyaan Tewodaasa geet-tettiiyaawe barena wolqqaama giide dendeedda; denddina oyduu xeetu gidiyaa asatuu aananna gaketteddino; shin A wodhina, A kaalleedda ubbatuukka laalettiiide, maaddenna asa giidiwe atteeddino. ³⁷ Hewaappe guyyiyan, asay paydettiiyaa wode, Galiilaa Yihuday denddiide, daro asaa paannuwaa udiide kaaletheedda; shin aakka wodhina, A kaalleedda asay ubbay laalettiedda.

³⁸ “Ha77ikka taani hinttenttoo oday; ha asatuwaappe shaakettite; unt-tunta bochoppite. Ayissi gooppe, ha qofaynne ha oosuu asay ootheed-dawaa gidoooppe dhayana. ³⁹ Shin ha qofaynne ha oosuu Xoossaappe yeeddawaa gidoooppe, hintte untuntta dhayissanaw danddaykkita; ooni eri hawaa haniide Xoossaanna hintte iitettennaadan” yaageedda.

⁴⁰ Hewaappe guyye shiiqeedda asay Gamaaliyaala zoriyaa akkiide, Yesuusi kiitteeeddawantta xeesiide, lissuwan shocisseeddino; hewaappe guyyiyan untuntta, “Yesuusa sunthaa laa7ethuwaa ubbakka denthoppite” gi billiide yeddeeddino. ⁴¹ Yesuusa sunthaa diraw, untunttu ugatiidde yeel-latanaw bessiyaabaa qoppeedda diraw, shanguwaa sinthaappe nashetti-ide keseeddino. ⁴² Untunttu ubba gallassi Geeshsha Golliiyaaninne asaa soyin Yesuusi, Kiristoosa gideeddawaa tamarissiiyaawaanne odiyaawaa yaa gujjeeddino.

6

Woosa Golliyaa Maaddiyaa Laappu Asatuu Dooretteeddino

¹ He wode, kaalliyaaawanttu payduu dari dari biishshin, Giriike qaalaa haasayiyaa Ayihudatuunne Yihudaan de7iyaa Ayihudatuu walaqetteed-dino; ayissi gooppe, Giriike qaalaa haasayiyaa Ayihudatuu, “Ubba gallassi gishettiiyaa qumaan nu asinay hayqqo maccawanttu naaqqetiino” yaageed-dino. ² Yesuusi kiitteedda tammanne laa77atuu woosa golle asaa ubbaa xeesiide, hawaadan yaageeddino; “Nuuni Xoossaa qaalaa odiyaawaa aggi-ide, qumaa gishanaw nuussi bessenna. ³ Ishatoo, lo77a geetettiiyaawantta Geeshsha Ayyaanaynne aadho eratethay kumeedda laappu asatuwaa hintte gidoppe doorite; nuuni qassi untuntta ha oosuwaassi sunthana. ⁴ Shin nuuni Xoossaa woosaaninne qaalaa oduwan minnana” yaageeddino.

⁵ Yesuusi kiitteeeddawanttu haasayeedda haasayay asaa ubbaa nashechcheedda; hewaappe guyye, ammanuunne Geeshsha Ayyaanay kumeedda Isxxifaanoosa, Piliphphoosa, Phirookoroosa, Niqaarona, Ximoonaa, Pharimeenanne Ayihudatuwaa ammanuwan geleedda Anxxookiyaa Niiqolaawoosa dooreeddino. ⁶ Yaatiide Yesuusi kiitteeeddawanttu sinhaan untuntta essina, Yesuusi kiitteeeddawanttu Xoossaa woosseeddawaappe guyyiyan, barenttu kushiyaa untunttu bolla wotheeddino.

⁷ Xoossaa qalay aakki aakki beedda; kaalliyaaawanttu payduwaan Yeerusalaamen darissi dari dari beedda; qassi cora qeesatuukka amma-needdino.

Woosa golliyaa Kaaletthiyaa Isxxifaanoosi Oyqetteedda

⁸ Aadho keekatethaynne wolqqay kumeedda Isxxifaanoosi, asaa gidon oorathabaanne wolqqaama malaataa oothee. ⁹ Aylletethaappe keseedda asaa giyaa Ayihuda ammaniyaawanttuppe, Qereenappe, Iskkinddiriyaa

asatuwaappe, Kilqqiyaappenne Iisiyappe yeedda itti itti asatuu denddiide, Isxxifaanoosanna palumetteeddino. ¹⁰ Shin Isxxifaanoosi aadho erathaaninne Ayyaanaan haasayiawaa digganaw danddaybeykkino.

¹¹ He wode untuntutu, “Muse bollanne Xoossaa bolla I boriyaa qaalaa haasayishshin siseeddo” giyaa worddo asatuwaa shammeeddino. ¹² Asaa ubbaa, cimatuwaanne Muse higgiyaa tamaarissiyaawantta hanqqetheeddino; Isxxifaanoosakko yiide A oyqqiide, shiiqeedda asaakko ahina, ¹³ A bolla xeeseedda worddo markkatuu, “Ha bitani ha Geeshsha Golliyaanne Muse higgiyaa boriyaawaa awudenne aggenna. ¹⁴ Ayissi gooppe I, ‘Hawe Naazireetiyya Yesuusi ha Geeshsha Golliyaa kolana; Muse nuussi immeedda higgiyaakka laammana’ yaagishshin, nuuni siseeddo” yaageeddino.

¹⁵ Shiiquwaan utteedda asay ubbay Isxxifaanoosa akeekiide xeelliyaa wode, A som77i kiitanchchaa som77iyaa malatee.

7

Isxxifaanoosa Haasayaa

¹ Qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuu Isxxifaanoosa, “Hawe tumee?” yaagiide oochcheedda.

² Isxxifaanoosi “Taanaadan ammaniyaawanttoo, ta aawatoo, siseite! Nu aawuwaa Abraahaamo biro Kaaraan baanaappe kase Masiphphexoomiyan de7ishshin, bonchcho Xoossay aw beettiide, ³ Ne biittaappenne ne dabbatuwaappe shaakettaade, taani neena bessiyaa gadiyaa ba’ yaageedda.

⁴ He wode Abraahaamo Kaladaawatuu gadiyaappe kesiide, Kaaraan de7anaw beedda. A aabbu hayqqeeddawaappe guyyiyan, Xoossay A ha gade hintte ha77i de7iyaasaa aheedda. ⁵ I ha gadiyaappe haray atto, gediyaan yedhdhiyaa sa7aakka Abraahaamossi immibeenna; shin aw na7ay dhayooppukka, Xoossay A, ‘Taani newunne neeppe guyyiyan, ne zerethaw ha gadiyaa laata oothaade immana’ yaageedda. ⁶ Xoossay Abraahaamossi, ‘Ne zaratuu hara gadiyan de7ana; yaani oyddu xeetu laythaw untuntutu aylletananne naagettana. ⁷ Shin taani ne zerethaa moodiyaa asaa bolla pirddana; hewaappe guyyiyan, untuntutu he gadiyaappe kesiide, hawaan taw goynnana’ yaageedda. ⁸ Xoossay Abraahaame zerethay qaxxarettana mala aananna caaqqina, Yisaaqi I yeliide, hospuntha gallassi qaxxareedda; Yisaaqi Yayiqooba qaxxarina, qassi Yayiqoobi tammanne laa77u aawatuwa kaappatuwaa qaxxareedda.

⁹ “Aawatuwaa kaappatuu Yooseefa qanaatiide, Gibxe gadiyaassi aylletanaadan, A zali77eeddino; shin Xoossay aananna ittippe de7ee. ¹⁰ Xoossay waayiyaa ubbaappekka A kesseedda; qassi Gibxe kaatiyaa sinthankka nashshuwaanne aadho eratethaa aw immeedda; Gibxe kaatii Yooseefossi Gibxe gadiyaanne bare golliyaa ubbaa mooddanaadan, sunthatethaa immeedda.

¹¹ “Gibxe gadiyaaninne Kanaane gadiyan ubbaan koshay geliide, cora asaa metootheedda; he gaasuwaan nu aawatuu qumaa demmibeykkino.

¹² Yayiqoobi Gibxe gadiyan kathay de7iyaawaa sisiide, nu aawatuwaa koyro yaa yeddeedda. ¹³ Laa7ethuwaa buissan Yooseefo bare ishatuwaassi eretteedda; qassi Gibxe kaatiikka Yooseefo zariyaa ereedda. ¹⁴ Yooseefo bare aawuwaa Yayiqoobinne bare dabuu ubbay mulekka laappun tammanne ichcheshu asay barekko yaana mala, kiittiide xeggisseedda.

¹⁵ “Aawatuwaa kaappatuu Yooseefa qanaatiide, Gibxe gadiyaassi aylletanaadan, A zali77eeddino; shin Xoossay aananna ittippe de7ee.

¹⁰ Xoossay waayiyaa ubbaappekka A kesseedda; qassi Gibxe kaatiyaa sinthankka nashshuwaanne aadho eratethaa aw immeedda; Gibxe kaatii Yooseefossi Gibxe gadiyaanne bare golliyaa ubbaa mooddanaadan, sunthatethaa immeedda.

¹¹ “Gibxe gadiyaaninne Kanaane gadiyan ubbaan koshay geliide, cora asaa metootheedda; he gaasuwaan nu aawatuu qumaa demmibeykkino.

¹² Yayiqoobi Gibxe gadiyan kathay de7iyaawaa sisiide, nu aawatuwaa koyro yaa yeddeedda. ¹³ Laa7ethuwaa buissan Yooseefo bare ishatuwaassi eretteedda; qassi Gibxe kaatiikka Yooseefo zariyaa ereedda. ¹⁴ Yooseefo bare aawuwaa Yayiqoobinne bare dabuu ubbay mulekka laappun tammanne ichcheshu asay barekko yaana mala, kiittiide xeggisseedda.

15 Yayiqoobi Gibxe gadiyaa wodhdhiide hayqqeedda; nu aawatuukka yaani hayqqeeddino. 16 Untunttu anhay hewaappe Sekeema geetettiyaa gadiyaa tookettiide, yaani Abraahaamo Hamoora naanaappe daro biraan shammeedda duufuwan moogteedda.

17-18 “Shin Xoossay Abraahaamossi immana geeddawe polettiiyaa wodii gakkana matina, Yooseefa erenna hara kaatii Gibxe gadiyan denddana gakkanaassi, asay dari dari beedda. 19 He kaatii nu zariyaa cimmiide, guutha naanay hayqqana mala, kare untuntta kessi olanaadan, nu aawatuwa un77etheedda.

20 “Muse yeletteeddawe he wode; Xoossaa sinthan I daro lo77o na7aa gideedda; bare aawuwaa golliyaan heezzu agenaa gakkanaassi dicceedda.

21 Muse wora oletteedda wode, Gibxe kaatiyaa naatta demmaade bare na7aadan A dichchaaddu. 22 Muse Gibxatuwaa aadho eratethaa ubbaa tamaariide, qaalaaninne oosuwan wolqqaama asa gideedda.

23 “Shin Musew yelettoodeppe laythay oytamuwaa kumeedda wode, bare ishatuwaa, Israa7eeliyaa asatuwaa be7anaw bare wozanaan qoppeedda.

24 Isra7eelatuwappe ittuwaa Gibxeppe ittu naaqqishshin be7iide, he Israa7eeliyaa maaddeedda; he naaqqeedda Gibxe bitaniyaa wodhiide, A haluwaa kesseedda. 25 Muse bare ishatuwaa bare bagganna Xoossay ashshana haniyaawaa untunttu akeekeddino giide qoppeedda; shin untunttu akeekibeykkino.

26 “Wonttetha gallassi laa77u Israa7eeliyaa asatuu ittu ittuwaanna wadhattiyaawantta demmiide, untuntta sigethanaw koyyiide, ‘Asatoo, ishata hinttenttu ayissi ittu ittuwaa naaqqiitee?’ yaageedda.

27 “Shin he bare shooruwaa naaqqiyaawe Musa, ‘Neena nu bolla mooddiyaawaanne daannaa udiide, suntheeddawe oonee? 28 Neeni zino Gibxe bitaniyaa wodheeddawaadan, taanakka wodhanaw koyyay?’ yaagiide, Musa karew sugi yegeedda. 29 Muse hewaa siseedda wode Gibxeppe keisiide, Midiyaama gadiyan bete gidi de7iide, laa77u attuma naanaa yaani yeledda.

30 “Godaa kiitanchchay oytamu laythaappe guyyiyan, Siinaa Deriyaa matan de7iyaa bazuwaa buuran eexxiyaa tamaa lacuwaa gidдон Musew beetteedda. 31-32 Muse bare be7eeddawoo maalalettiide, akeeki xeellanaw buuraa mataan I shiiqiide7ishshin, Godaa qaalay, ‘Taani ne aawatuwa Xoossaa, Abraahaame Xoossaa, Yisaaqa Xoossaa, Yayiqooba Xoossaa’ yaagiide Musekko yeedda. Muse yashshaa kokkoriide, xeellanaw xalibeenna.

33 “Goday Musa, ‘Neeni eqqeedda biittay geeshsha gidiyaa diraw, ne gadiyaan de7iyaa caammaakka kessa. 34 Taani Gibxen de7iyaa Ta asaa waayiyaa geeshsha be7aade, qassi untunttu ooliyaakka sisaade, untuntta ashshanaw wodhdhaaddi. Ha77i haa ya. Taani neena Gibxe kiittana’ yaageedda.

35 “He Musa Israa7eelatuu; ‘Neena nuuna mooddiyaawaanne daannaa udiide suntheeddawe oonee?’ yaagiide ixceeddino; buuraa gidдон aw beetteedda kiitanchchan mooddiyaawaanne ashshiyawaa gidana mala, Xoossay A kiitteedda. 36 He Muse Israa7eelatuwaa Gibxe gadiyan Zo7o Abbaaninne mela biittaan, oytamu laythaw oorathabaanne malaataa oothiide, Gibxeppe kaaletheedda.

³⁷ “Israa7eeliyaa asaassi, ‘Xoossay taana dentheeddawaadan, hintte zariyaa giddoppe ta mala nabiyaa hinttenttoo denthanawaa’ yaageeddawe he Musa. ³⁸ I Israa7eeliyaa asaa maabaraanna ittippe mela biittaaan de7eeddawaa; I nu aawatuwannanne Siinaa Deriyaa bollan barew haasayeedda kiitanchchaanna ittippe de7eedda. Yaatiide Xoossaappe de7uwa qaalaa nuussi immanaw akkeedda.

³⁹ “Musew nu aawatuu azazettanaw dosibeykino; shin gede A sugi oliide, guyye Gibxe simmanaw amotteeddino. ⁴⁰ Qassi Aaroon, ‘Nuuna kaaletthiyaa xoossatuwaa nuussi medhdha; ayissi gooppe, ha nuuna Gibxeppe aheedda Muse waaneeddentto nuuni erokko’ yaageeddino. ⁴¹ Miizzaa Maraa malatissiide, he wode eeqa ootheeddino; he eeqaassi yarshshuwaa yarshshiide, barenttu kushii ootheedda oosuwan nashetteeddino. ⁴² Shin Xoossay untunttoo zokkiyaa zaareedda; untuntu saluwaa xoolinttiyaassi goynnanaadan, untuntta aggeedda; nabatuwaa maxaafan, ‘Israa7eeliyaa asatoo, oytamu laythaa asay baynna saan shukkeedda mehiyaanne yarshshuwaa taw yarshsheeditee?

⁴³ Hinttenttu hinttenttoo goynnanaaw ootheedda eeqatuwaa, Molooka dunkkaaniyaanne Refaana giyaa hintte xoossaa xoolinttiyaa tookkeedda. Taani hinttentta Baabilooneppe hini bagga yeddana’ geetettiide xaafetteedda.

⁴⁴ “Muse bare be7eeddawaa malatissiide, Goday aw odeeddawaadan medhdheedda markkaa dunkkaanii nu aawatuwassi mela biittaaan de7ee. ⁴⁵ Qassi nu aawatuu dunkkaaniyaa barenttu aawatuwappe kaallaan akkiide, Xoossay kase yedersseedda Ayihuda gidenna asaa biittaa oyygeedda wode, Iyyaasunna gelisseeddino; he dunkkaanii Daawite de7iyaa wodii gakkanawukka hewaan de7eedda. ⁴⁶ Daawite Xoossaan sabetteedda; qassi Yayiqooba, Goday de7ana golliyaa keexxanaw Xoossaa woosseedda. ⁴⁷ Shin aw golliyaa keexxeeddawe Solomona.

⁴⁸⁻⁵⁰ “Shin nabii, ‘Goday, “Saluu ta kawutethaa oydiyaa; sa7aykka ta gedi yedhdhiyaasaa. Yaatina, taw ayaa mala golliyaa keexxantee? Woy taani shemppanasay haqanee? Ha ubbaba ta kushiyan medhdhabeykita?” yaagee’ geeddawaadan, Ubbaappe Bolla Xoossay asay keexxeedda golliyaan de7enna.

⁵¹ “Hinttenttu aybe morggii mino asee? Hinttenttu wozanay Xoossaa qaalaa akkanaw aybe dammeeddawee? Hinttenttu haythaykka waani tulleeedde? Ubba wode Geeshsha Ayyaanaassi azazettennan ixxiita. ⁵²⁻⁵³ Nabatuwan hinttenttu aawatuu yederssibeennawe oonee? Xoossaa Na7ay Xilluu yaanawaa kasetiide odeeddawanttakka wodheeddino. Ha77i hinttenttukka kiitanchchatuwaa kushiyaappe Xoossaa higgiiyaa akkiide azazettibeennawanttu, Xilluwaa aathi immiide wodheedda” yaageedda.

Isxifaaanoosa Shuchchan Dechchiide Wodheeddino

⁵⁴ Unttuntu hewaa siseedda wode, barenttu wozanaan Isxxifaanoosassi daro yiillotiide, barenttu menttershshaa sa77iide naasseeddino. ⁵⁵ Shin Isxxifaanoosi barenan Geeshsha Ayyaanay kumina, saluwaa pude caddi xeelliide, Xoossaa bonchchuwaanne Yesuusi Xoossaappe ushechcha baggan eqqeeddawaa be7eedda. ⁵⁶ Yaatiide, “Xeellite, taani saluu dooyettina, Asaa Na7ay Xoossaappe ushechcha baggan eqqeeddawaa be7ay” yaageedda.

⁵⁷ Kooshshaa dhoggu oothi waassiide, barenttu haythaa tucchiide, ittippe gidi aakko woxxeeddino. ⁵⁸ Katamaappe gaxaa A kessiide, shuchchan caddeeddino. Markkatuukka barenttu mayuwaa kessiide, itti Saa7oola geetettiyaa wodallaa matan wotheeddino.

⁵⁹ Isxxifaanoosi, “Ta Godaa Yesuusaa, ta shemppuwaa akka” yaagiide xeeqishshin, unttuntu shuchchan A dechchiino. ⁶⁰ He wode I gulbbatiide, bare kooshshaa dhoggu oothiide, “Ta Godaw, ha nagaraa untunttoo atto ga” yaageedda. Hewaa giinne hayqqi aggeedda.

8

Saa7ooli Ammaniya Asaa Yedersseedda

¹ Saa7ooli Isxxifaanose hayquu lo77a gi akkeedda. He gallassi Yeerusalaamen de7iyaa ammaniyaawanttu bolla wolqqaama yederssuu denddeedda; Yesuusi kiitteeddawanttupe attin, ammaniyaawanttu ubbatuu Yihudaa gadiyaanne Sammaariyaa gadiyan laaletteeddino. ² Xoossaa asatuu Isxxifaanoosa moogeeddino; qassi aw daro yeekkeeddino. ³ Shin Saa7ooli ammaniya asaa dhayissanaw baaxetee; ubbaa golliyaa geli geliide, attuma asaanne macca asaa goochchi goochchiide, qasho golle yeddee.

Wonggalaa Mishiraachchuu Sammaariyan Odetteedda

⁴ Laaletteedda ammaniyaawanttu qaalaa odiidde, ubbasaa beeddino. ⁵ Piliphphoosi Sammaariyaa katamaa wodhdhiide, Kiristoosabaa asaassi odeedda. ⁶ Cora asay Piliphphoosi geeddawaa darissi akeekiide siseedda; I oothiyaa malaataakka be7eedda. ⁷ Ayissi gooppe, iita ayanatuu kooshshaa dhoggu oothi haasayiide, cora asaappe keseeddino; qassi cora sileeddawantunne wobbatuu paxeeddino. ⁸ He katamaan asay daro nashetteedda.

⁹ Shin Simoona geetettiyaa itti bitani kase, barena wolqqaama gi kaayiddi, Sammaariyaa asaa, “Laa hawe aybe oorathabee” giissiide he katamaan de7eedda. ¹⁰ Guuthathetaappe doommiide, woggethaa gakkanaw, asay ubbay, “Xoossaa wolqqay daro wolqqaamay hawaa” giide aabaa sisee. ¹¹ Daro wodiyaappe doommiide, kaayuwana Sammaariyaa asaa “Laa hawe ayba oorathabee” giisseedda diraw, asay aabaa sisee. ¹² Shin Piliphphoosi Xoossaa kawutethaabaanne Yesuusi Kiristoosa sunthaabaa attumawantussinne maccawantussi mishiraachchuwaa odiidde, untunttu aabaa ammaniide xammaqetteeddino. ¹³ Qassi Simoonikka bare huuphew ammanide xammaqetteeddawaappe guyyiyan, Piliphphoosanna ittippe de7iide, oosettiyaa malaataanne Xoossay ootheedda wolqqaama malaataa be7iide maalaletteedda.

¹⁴ Yesuusi kiitteedda Yeerusalaamen de7iyaawanttu, Sammaariyaa asay Xoossaa qaalaa akkeeddawaa siseedda wode, Phexiroosanne Yohaannisa untunttukko yeddeeddino. ¹⁵ Phexiroosinne Yohaannisi wodhdhiide, ammaniyaawanttu Geeshsha Ayyaanaa akkana mala, untunttoo Xoossaa woosseeddino; ¹⁶ ayissi gooppe, Sammaariyaa asatuu Godaa Yesuusa sunthan xingqataa xalalaa xammaqetteeddawaappe attin, untunttupe ittuwaa bollanne Geeshsha Ayyaanay wodhdhibeenna.

¹⁷ He wode Phexiroossinne Yohaannisi barenttu kushiyaa untunttu bolla wothowaappe guyyiyaan untunttu Geeshsha Ayyaanaa akkeeddino.

¹⁸ Yesuusi kiitetteeddawanttu barenttu kushiyaa untunttu bolla wothina, untunttoo Geeshsha Ayyaanay imetteeddawaa Simooni be7eedda wode, Phexiroossinne Yohaannissassi miishshaa ahiide, ¹⁹ “Taanikka ta kushiyaa wothiyaa ubbay Geeshsha Ayyaanaa akkana mala, ha maataa tawukka immeerikkitee” yaageedda.

²⁰ Shin Phexiroosi aw hawaadan yaageedda; “Neeni Xoossaa imotaa miishshaan shammanaw qoppeedda diraw, ne miishshay neenanna coo dhayo. ²¹ Ne wozanay Xoossaa sinthan suure gidenna diraw, new hawaan gishuu baawa. ²² Yaatowaappe guyyiyaan ha ne wozanaa iita qofaa diraw, nagaraappe simma; ooni eri ne wozanaan de7iyaa iita qofaa Xoossay atto gaanenttonne Xoossaa woossa. ²³ Ayissi gooppe, neeni daro qanaatiyaa oyqqaade nagaraa qashuwan de7iyaawaa taani be7ay” yaageedda.

²⁴ Hewaappe guyye Simooni Phexiroossassinne Yohaannissassi zaariide, “Hinttenttu geeddawaappe ittibaynne taana gakkenna mala, hintte taw Xoossaa woossite” yaageedda.

²⁵ Phexiroossinne Yohaannisi markkatteddawaappenne Godaa qaalaa odeeddawaappe guyyiyan, guyye Yeerusalaame simmeeddino; yaatiide Sammaariyan de7iyaa daro qeeri katamatuwaan mishiraachchuwaa qaalaa odeeddino.

Piliphphoosi Tophphiyaa Asaa Gideedda Shuufaa Xammaqeedda

²⁶ Godaa kiitanchay Piliphphoosa, “Denddaade Yeerusalaameppe Gaaza afiyaa asi baynna mela sa7aa ogiyaakko ba; he ogii away kesiyaasaa xeelliyaa wode ushechcha dugehaa bagganna de7ee” yaageedda.

²⁷ Piliphphoosi denddiide beedda. Hinddeko geetettiyaa Tophphiyaa kaatattissi biittaa mooddiyaa I miishshaa ubbaakka naagiyaa Tophphiyaa asa gideedda itti shuufay de7iyaawe goyinnanay Yeerusalaame beedda.

²⁸ Paray goochchiyaa gaariyaan uttiide, Yeerusalaameppe guyye simmiide, nabiyaa Isiyaasa maxaafaa nabbabee.

²⁹ Geeshsha Ayyaanay Piliphphoosa, “He gaariyaakko shiiqaade ittippe gida” yaageedda.

³⁰ Piliphphoosi woxxi yiide, nabiyaa Isiyaasa maxaafaa shuufay nab-babishshin sisiide A, “Neeni nabbabiyaawaa akeekay?” yaageedda.

³¹ Shuufay, “Taw odiide akeekissiya asay baynnaan waaniide akeekettii?” yaageedda; qassi barenanna gaariyaan kesiide uttana mala, Piliphphoosa woosseedda. ³² Shuufay nabbabiyaawaa maxaafay “Dorssaadan I shukettanaw laagettee.

Dorssa maray bare isikiyaa qanxxiyaawaa sinthan co77u giyaawaadan, ikka bare doonaa pokibeenna.

³³ I kawusheeddawaadan aw xillo pirdday dhayeedda.

Yesuusa de7uu ha sa7aappe pude akettidiggeedda diraw, A zariyaabaa oonee odanawe?” yaageedda.

³⁴ Shuufay zaariide Piliphphoosaw, “Nabii hawaa oowaa odii? Barebaa odiyee woy hara asaabaa odii? Taw odaarikii” yaageedda. ³⁵ Piliphphoosi zaariide, Xoossaa maxaafaa I nabbabiyaasaaappe doommiide, Yesuusabaa mishiraachchuwaa qaalaa aw odeedda.

³⁶ Unttuntu ogiyaa oyqqi biidde, haathay de7iyaasaa gakteeddino; shuufay, “Haathaa hawaa be7a; xammaqettiyaawaa taana diggiyaawe ayee?” yaageedda.

³⁷ Piliphphoosi A, “Neeni ne kumentha wozanaappe ammanooppe, dandayaa” yaageedda.

I zaariide, “Yesuusi Kiristtoosi Xoossaa Na7aa gidiaawaa taani amanay” yaageedda.

³⁸ Gaari eqqana mala shuufay azazina, inne Piliphphoosi laa77atuu duge wodhdhiide, haathan gelina Piliphphoosi A xammaqeedda. ³⁹ Unttuntu haathaappe gaxaa keseedda wode, Godaa Ayyaanay Piliphphoosa liphphi udiide, afi ageedda; laa7ethuwaa shuufay Piliphphoosa be7ibeenna; shin bare ogiyaa nashettiide beedda. ⁴⁰ Piliphphoosi bare huuphew Azoxxoosan de7iyaawaa ereedda; qassi Qiisaariyaa yaana gakkanawukka, katamaa ubbaan yuuyiide mishiraachchuwaa qaalaa odee.

9

Saa7ooli Kiristtoosan Ammaneedda

(Kit 22:6-16; 26:12-18)

¹ Shin Saa7ooli Godaa kaalliyaa wantta wodhanaw manddiide, qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaakko beedda. ² Yaatiide Godaa ogiyaa kaalliyaa asatuwaa maccawantanne attumawantta demmooppe, qachchiide Yeerusalaame ahanaw, Damasqqon de7iyaa Ayihuda woosa golletoodabidaabbiiyaa xaafanaw A woosseedda.

³ I biidde, Damasqqo katamaa gakkana matoode, qoppennaan saluwaappe wolqqaama poo7uu A yuushshuwaa ubbaani poo7eedda.

⁴ Saa7ooli sa7aan kunddi uttina, “Saa7oolaa Saa7oolaa, ayissi Taana waayissay?” giyaa qaalaa siseedda.

⁵ Saa7ooli, “Ta Godaw, neeni oonee?” yaagiide oochcheedda.

Yesuusikka, “Taani neeni yederssaadde de7iyaa Yesuusa.” yaageedda.

⁶ Shin Saa7ooli kokkoriiddinne maalaettiide, “Ta Godaw, taani aya oothanaadan koyyay?” yaageedda.

Goday A, “Denddaade katamaa gela; neeni oothanaw bessiyaabay new yaani odettanawaa” yaageedda.

⁷ Saa7oolanna ogiyaan biyaa asatu aynne haasayennan eqqi aggiide, kooshshaa sisiino; shin oonanne be7ibeykkino. ⁸ Saa7ooli sa7aappe denddina, A ayfi doyettedda wode, aynne xeellanaw danddayibeenna; hewaa diraw, unttuntu A kushiyaa oyqqi goochchiidde, Damasqqo gelisseeddino. ⁹ Heezzu gallassa gakkanawukka I xeellibeenna; aynne mibeenna; ayaanneekka ushibeenna.

¹⁰ Damasqqon itti Hanaaniyaa giyaa kaalliyaa de7ee; Goday saxaan A, “Hanaanew” yaageedda.

Hanaanii, “Ta Godaw, hawaan de7ay” yaageedda.

¹¹ Goday A, “Denddaade Suure geetettiya ogiyaa baade, Yihudaa soyin itti Saa7oola giyaa Xersseeseppe yeedda bitaniyaa koya; ayissi gooppe, I woossee. ¹² Qassi Hanaaniyaa giyaa bitani geliide, Saa7ooli laa7enthuwaa xeellanaadan, bare kushiyaa A bolla wothiyaawaa saxaan be7eedda” yaageedda.

¹³ Hanaanii zaariide, “Ta Godaw, Yeerusalaamen ne geeshsha asaa bolla he bitani ay keena iitabaa ootheeddento, taani daro asaappe sisaaddi.

¹⁴ Qassi Damasqqon ne sunthaa xeesiyaawantta ubbaa qachchanaw, qeesatuwaa kaappatu aw maataa immeddino” yaageedda.

¹⁵ Shin Goday A, “Saa7ooli Ayihuda gidenna asaa sinthan, kaatatuwaa sinthaaninne Israa7eeliyaa asaa sinthan, Ta sunthaa erissanawunne Taw oothanaadan dooretteedda miishshaa gidiyaa diraw, neeni ba. ¹⁶ Ayissi gooppe, Ta sunthaa diraw, I ayikeenaa waayyetanaw bessintto, Taani A bessana” yaageedda.

¹⁷ Hanaanii biide, soy geliide, bare kushiyyaa Saa7oola bolla wotheide, “Ta ishaw Saa7oolaa, neeni yiyaa ogiyaan new beetteedda Yesuusi, neeni xeel-lana malanne Geeshsha Ayyaanay neenan kumana mala, taana kiitteedda” yaageedda. ¹⁸ Ellekka, ayentto poquwaa malay Saa7oola ayfiyaappe wodhdhina, Saa7ooli laa7enthuwaa xeelleedda; qassi denddiide xammaqet-teedda. ¹⁹ Qumaa miide minetti, Damasqqon de7iyaa kaalliyawantunna amareedda gallassaa gami77eedda.

Saa7ooli Damasqqon Tamaarisseedda

²⁰ Ellekka, “Yesuusi Kiristtoosi Xoossaa Na7aa” yaagiide, Ayihuda woosa golletuwaan gaalaa odeedda.

²¹ Hewaa siseedda ubbay maalalettiide, “Hawe Yeerusalaamen Yesuusa sunthaa xeesiyaawantta dhayissiyaawaa gidennee? Qassi untuntta qachchiide, qeesatuwaa kaappatuwaa sintha afanaw yibeenneeyee?” yaageeddino.

²² Shin Saa7ooli gaalaa odiiyaa oduu minni minni beedda; Yesuusi qassi Kiristtoosa gidiiyaawaakka I akeekissiide odeedda diraw, Damasqqon de7iyaa Ayihudatu aw zaariyaawaa dhayeeddino.

²³ Cora gallassaappe guyyiyan, Ayihudatu shiiqiide, Saa7oola wodhanaw zoretteeddino. ²⁴ Shin Ayihudatu barena wodhanaw qoppowaa Saa7ooli siseedda; untunttu A wodhanaw qammanne gallassi katamaa penggiyaa naagiino. ²⁵ Shin kaalliyawantta A qamma afiide, dirssaa huuphiyaana taayyiyaan duge wotheeddino.

Saa7ooli Yeerusalaamen Tamaarisseedda

²⁶ Saa7ooli Yeerusalaame gakkeedda wode, kaalliyawantunna ittippe gakettanaw shiiqi be7eedda; shin kaalliyawaa I gideeddawaa ubbay amanennaan ixxiide, aw yayyeeddino. ²⁷ Shin Barnaabaasi Saa7oola Yesuusi kiitteeddawanttukko afeedda; ogiyaan Godaa I waaniide be7eeddentto, aw Goday wooti haasayeeddenttonne qassi Saa7ooli Damasqqon Yesu-USA sunthan yayyennaan wooti gaalaa odeeddentto, untunttoo geeshshide odeedda. ²⁸ Saa7ooli Yeerusalaamen yuuyyiidenne Godaa Yesu-USA sunthan yayyennaan gaalaa odiiide, Yesuusi kiitteeddawantunna ittippe de7eedda. ²⁹ Qassi Saa7ooli Giriike gaalaa haasayiyaa Ayihudatuwaana haasayenne palumettee; shin untunttu A wodhanaw koyy-eeddino. ³⁰ Ishatuu hewaa sisiide, Saa7oola duge Qiisaariyaa afiide, Xersseese yeddeeddino.

³¹ Yihudaan, Galiilaaninne Sammaariyan ubbaan de7iyaa ammaniyaasatu sarotethaan de7eeddino; qassi minneeddino; Godaassi yayyiyaawaaninne Geeshsha Ayyaanaa maaduwan geemettiide, payduwanka dari dari beeddino.

Phexiroosi Lidiyaninne Yoophphen Tamaarisseedda

³² Phexiroosi ubbasan yuuyyiide, Liidaan de7iyaa geeshsha asatuwaakko qassi wodhdheedda. ³³ Yaatiide hewaan hosppun laythaa siliide, arsaan gisiide de7iyaa itti Eeniya giyaa bitaniyaa demmeedda. ³⁴ Phexiroosi Eeniya, “Eenaw, Yesuusi Kiristtoosi neena pathee; denddaade

ne hiixaa yegga” * yaagedda. Hewaappe guyye ellekka dendra eeggedda. ³⁵ Liidaaninne Saaronan de7iyaa asay ubbay Eeniya be7iide, Godaakko simmeeddino.

³⁶ Yoophphe katamaan itti Xaabito geetettiya ammanewunna de7aw; Xaabito guussay Giriike qaalaan Dorqo giyaawaa. Iza bare de7eedda wodiya ubbaan lo77oba oothaaddenne hiyyeesaa maaddaade de7aw.

³⁷ He wode iza harggaade hayqqina, asay izi anhaa meecciide, pooqiya pude kessiide gisiseedda. ³⁸ Liiday Yoophphessi mata; kaalliyaawantu Phexiroosi Lidiyan de7iyaawaa Yoophphen sisiide, “Hayyanaa nuuko ellekka yaarikki” yaagiya kiitaa laa77u asatuwaa bolla aakko kiiteeddino.

³⁹ Hewaappe guyye Phexiroosi denddiide, untuntunna bi gakkina, pooqiya pude A kessiide, kifiliya geliseeddino. Asini bayna am77e maccawantu ubbay yeekkiidenne Dorqqa untuntunna de7iyaa wode otheedda qamishatuwanne mayatuwaa ubbaa Phexiroosa bessiide, A yuushshuwaan yuuyyi aadhdhiide egeeddino. ⁴⁰ Phexiroosi untuntta ubbaa kare kessiide, gulbbati Xoossaa woosseedda; qassi anhaakko simmiide, “Xaabitee, dendra” yaagedda; Xaabitakka bare ayfiya dooyya Phexiroosa be7aade, dhoqqa uttaaddu. ⁴¹ Phexiroosi izo bare kushiyan maaddiide, denthii esseedda; hewaappe guyyian, ammaniyaawantanne asini bayna am77e maccawanta xeesiide, paxeeddawunno untunttoo immeedda.

⁴² Ha yewuu Yoophphe katamaa ubbaan laalettina cora asay Godaa ammaneeddino. ⁴³ Phexiroosi Yoophphen itti Simoona giya galbbaa qaaciyaawaanna daro wodiya gami77eedda.

10

Phexiroosanne Qornneliyoosa

¹ Qiisaariyaan “Xaalatuwaa Olaa asatuwaa” geetettiya olanchchatoo itti xeetatuwaa kaappuu Qornneliyoosa giyaawe de7ee. ² Qornneliyoosi Xoossaa loythiide ammaniya asanne, bare soy asaa ubbaanna ittipe Xoossaassi goyinniyaa asa; Ayihuda hiyyeesaakka I daro maaddee; qassi Xoossaa ubba wode woossee. ³ Itti gallassi udduppu saatiya heeran, “Qornneliyoosa” giide xeesiyya Xoossaa kiitanchchay barekko gelishshin, Qornneliyoosi saxaan geeshshiide be7eedda.

⁴ Qornneliyoosi yayyiide, kiitanchchaa caddi xeelliide, “Ta Godaw, I ayee?” yaagedda.

Kiitanchchay zaariide, hawaadan yaagedda; “Ne woosayne neeni hiyyeesaa maaddiyawe Xoossaa sinthan hassayettanaw saluwa beedda.

⁵ Ha77i Yoophphe asaa kiitaade, Phexiroosa geetettiya Simoona ahissa.

⁶ Phexiroosi abbaa doonan de7iyaa galbbaa qaaciya Simoona gollen imathathethaani utteedda; neeni oothanaw bessiyaawaa I new odanawaa” yaagedda.

⁷ Qornneliyoosi barew odeedda kiitanchchay biina, bare qoomatuwaappe laa77atuwanne Xoossaassi goyinniyaa bareppe shaakettenna wottaadaratuwaappe ittuwaa xeesiide, ⁸ untunttoo ubbaba odiide, untuntta Yoophphe kiiteedda.

⁹ Wonttetha gallassi untunttu biide, Yoophphe katamaakko matishshin, Phexiroosi usuppun saatiya heeran golliyaa bollan dembbayiide otheeddasaa Xoossaa woossanaw keseedda. ¹⁰ Qassi koshattiide, qumaa maanaw koyyeedda; shin qumay ka77ishshin, saxaa be7eedda.

* **9:34** hiixaa yegga: Hawaa guussay meetettiyaabaa giigissa guussaa.

¹¹ Saluu dooyettina, wolqqaama mayuwaa malatiyaabay oyddu bagganna oyqettiide, sa7aan wodhdhishshin, Phexiroosi be7eedda. ¹² Hewaan oyddu gediyaanna de7iyaa mehii, do7ay, shooshshay, zariinne kafuu ubbay de7ee.

¹³ “Phexiroosaa, dendda eqqaade shukka ma” giyaa qaalay aakko yeedda.

¹⁴ Shin Phexiroosi, “Ta Godaw, hanenna! Taani tunabaanne sheneyiyaabaa ubbakka ma erikke” yaageedda.

¹⁵ Qassi laa7enthuwaa, “Xoossay geeshsheeddawaa neeni tunissoppa” giyaa qaalay aakko yeedda. ¹⁶ Heezzu gede hewaadan geedda; hewaappe guyyiyan, ellekka he wolqqaama mayuwaa malatiyaawe pude saluwaa aketti aggeedda.

¹⁷ Phexiroosi bare be7eedda saxaa bilethay ayaa gidanddeeshsha? Yaagiide, bare wozanaa gidдон, “Laa hawe ayee?” giishshin, Qornneliyooosi kiit-teedda asatuu Simoona golli de7iyaasaa koyyiidde, A penggiyaan eqqeeddino. ¹⁸ Barenttu kooshshaa dhoggu oothiide, “Phexiroosa geetettiya Simoona giyaa imathay hewaan de7ii?” yaagiide oochcheeddino.

¹⁹ Phexiroosi saxaan be7eeddabaa akeekanaw qofaan sheekkide7ishshin, Geeshsha Ayyaanay A, “Be7a, heezzu * asatuu neena koyyiino; ²⁰ denddaade wodhdha; Taani untuntta kiitteedda diraw, sidhennaan untuntunna ba” yaageedda.

²¹ Phexiroosi asatuwaakko wodhdhiide, “Hinttenttu koyyiyaawe taana. Ayaa akkana yeedditee?” yaageedda.

²² Untunttu, “Xoossaasi yayyiya xilluu Ayihuda asaa ubbaan daro bonchchetteedda xeetatuwaa kaappuwaa Qornneliyooosi, neena bare soy afissiide, qaalaa neeppe sisana mala, Xoossaa geeshsha kiitanchchay aw odeedda” yaageeddino. ²³ Phexiroosi asatuwaa immatha udi shoobbanaw soy mokkeedda.

Wonttetha gallassi, denddiide untuntunna beedda; Yoophphe katamaan de7iyaa ishatuwaappe ittu ittu aananna ittippe beeddino. ²⁴ Wonttetha gallassi, Qiisaariyaa gakkeeddino; Qornneliyooosi bare dabbatuwanne bare laggethatuwaa ittippe xeesi shiishshiide, Phexiroosa naagee. ²⁵ Phexiroosi gelana hanishshin, Qornneliyooosi aananna gakettiide, A sinthan kunddiide, aw goyinneedda. ²⁶ Shin Phexiroosi, “Dendda! Taanikka ta huuphew asa” yaagiide A dentheedda.

²⁷ Phexiroosi Qornneliyooosanna haasayiide, soy geleedda; I geliyaa wode cora asay shiiqeeddawaa demmiide, ²⁸ asaa, “Ayihuda asay hara zariyaanna ittippetethaan de7anaw, woy gaketanaw woga gidennawaa hintte huuphew eriita; shin taani oonanne tunaa woy sheneyiyaabaa geenna mala, Xoossay taana besseedda. ²⁹ Hewaa diraw, hintte taw kiittina, palumay baynnaan yaaddi. Ha77i, ‘Taana ayissi ahisseedditee?’ yaagaade hinttentta oochchay” yaageedda.

³⁰ Qornneliyooosi hawaadan yaageedda; “Taani hachche oyddu gallas-saappe kase ha saatiyaan udduppu saatiyaa woosaa ta soyin Xoossaa woossishshin, pholqqiyaa mayuwaa mayyeedda asay ta sinthaan eqqiide, ³¹ taana, ‘Qornneliyooosa, Xoossay ne woosaa siseedda; neeni hiyyeesaa maaddiyaawaakka hassayeedda. ³² Simmi asaa Yoophphe kiit-taade, Simooni Phexiroosa giyaawaa xeesissa; Simooni Phexiroosi Simoona giyaa galbbaa qaacciyaawaa gollen abbaa doonaan imathatethaa utteedda’ yaageedda. ³³ Hewaa diraw, taani neekko ellekka kiittaaddi; neeninne yaadde loythaadda; simmi neeni nuussi odanaw Xoossay neena

* **10:19** heezzu: Itti itti maxaafatuu coraa giino; itti maxaafay laa77uu yaagee.

azazeeddawaa ubbaa sisanaw ha77i nuuni ubbay hawaan Xoossaa sinthan de7eetto” yaageedda.

Phexiroosa Haasayaa

³⁴⁻³⁵ Phexiroosi haasayaa hawaadan yaagi doommeedda; “Xoossay asaa som77iyaa xeellenna; shin gade ubbaan barew yayyiyaawaanne xillo oosuwaa oothiyaawaa galatiyaawaa taani tumu akeekaaddi. ³⁶ Xoossay asaa ubbaa Godaa, Yesuusi Kiristtoosa bagganna, sarotethaa odiidde, ha wonggalaa mishiraachchuwaa Israa7eeliyaa asaassi kiitteeddawaa hinttenttu eriita. ³⁷ Yohaannisi qaala odeedda xinqqataappe guyyiyan, Galilaappe doommiide, Yihudaa gadiyaa ubbaan haneeddawaa hintte erita. ³⁸ Xoossay Naazireetiyyaa Yesuusa Geeshsha Ayyaanaaninne wolqqaan kuntheedda; Xoossay aananna de7iyaa diraw, lo77obaa I oothiiddinne xalahiyaa kaappuwaassi moodetteedda ubbaa pathiidde yuuyyeedda.

³⁹ “Ayi huda gadiyaaninne Yeerusalaamen I ootheedda ubbabaassi nuuni markka. Untunttu masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishi kaqqiide, A wodheeddino. ⁴⁰ Shin Xoossay heezzenhiyaa gallasan hayquwaappe A dentiide besseedda. ⁴¹ Xoossay koyro dooreedda markkatuwa nuuna, A besseeddappe attin, asaa ubbaa gidenna; hayquwaappe I denddeeddawaappe guyyiyan, nuuni aananna meeddonne usheeddo. ⁴² Xoossay wonggalaa mishiraachchuwaa asaassi nuuni odanawunne, paxa de7iyaawanttu bollaninne hayqqeeddawatantu bollan pirdanaw I suntheeddawe Yesuusa gideeddawaa nuuni markkattanaw nuuna azazeedda. ⁴³ Xoossay aani ammaniyaa ubbaa nagaraa A sunthan atto gaanawaa nabatuu ubbatuu markkattiino” yaageedda.

Ayi huda Gidenna Asatuu Ammaniide Geeshsha Ayyaanaa Akkeeddino

⁴⁴ Phexiroosi biro he yewuwaa odishshin, qaala sisiyaa ubbaa bolla Geeshsha Ayyaanay wodhdhii aggeedda. ⁴⁵ Phexiroosanna Yoophpeppe yeedda, ammaniyaa qaxxaretteedda Ayi huda ubbatuu Ayi huda gidenawanttu bollankka Geeshsha Ayyaanaa imotay gukkeedda diraw maalaletteeddino. ⁴⁶ Ayissi gooppe, untunttu dumma dumma qaalaan haasayishshininne Xoossaa darotethaa sabbishshin siseeddino.

He wode Phexiroosi zaariide, ⁴⁷ “Hawanttu qassi nuunaadan Geeshsha Ayyaanaa akkeeddawatantu xammaqettennaadan, haathaa untuntta digganaw danddayiyaawe oonee?” yaageedda. ⁴⁸ Untunttu Yesuusi Kiristtoosa sunthan xammaqettana mala, untuntta azazeedda; hewaappe guyyiyan, untunttu barentunna amareedda gallassaa uttana mala, A woosseeddino.

11

Phexiroosi Ayi huda Gidenna Asaappe Ammaneeddawatantu Soy Ayaw Geleeddento Odeedda

¹ Yesuusi kiitteeddawatuntunne Yihudaa ubbaan de7iyaa ishatauu, Ayi huda gidenawanttukka Xoossaa qaala akkeeddawaa siseeddino. ² Phexiroosi Yeerusalaame beedda wode, qaxxaretteedda asatuu aananna palumettiide, ³ A, “Neni qaxxarettibeennawanttukko gelaade, untuntunna qumaa maadda” yaageeddino.

⁴ Shin Phexiroosi haneeddawaa koyruwaappe doommiide, maaran maaran hawaadan yaagiide odeedda; ⁵ “Taani Yoophphe katamaan Xoossaa woosishshin, taani ayyaanaani gidaade saxaa be7aaddi; wolqqaama

mayuwaa malatiyaawe oyddu bagganna oyqettiide, saluwaappe wodhdhiide, taakko yeedda. ⁶ Hewaa gidduwaa taani cadda xeelliyaa wode, oyddu gedi de7iyaa mehiyaa, du7aa, shooshshaa, zariyaanne kafuwaa be7aaddi.

⁷ Qassi, 'Phexiroosaa, dendda; shukka ma' giyaa qaalaa taani sisaaddi.

⁸ "Shin taani, 'Ta Godaw, hanenna! Tunabay woy sheneyiyaabay ubbakka ta doonaakko shiiqi erenna' gaaddi.

⁹ "Qaalay saluwaappe laa7ethuwaakka, 'Xoossay geeshsheeddawaa neeni tunaa gooppa' yaagiide taw zaareedda.

¹⁰ "Hewe heezzu gede hanina, wurssethaan ubbabay saluwaa pude gooshetteedda. ¹¹ He man77iyankka heezzu asatuu Qiisaariyaappe taakko kiitettiide, taani de7iyaa golliyaa gakki aggeeddino. ¹² Taanikka sidhennaani untuntunna baana mala, Geeshsha Ayyaanay taw odeedda. Qassi ha usuppun ishatuu Yoophpeppe taananna Qiisaariyaa biina, nuuni Qornneliyooosa soy geleeddo. ¹³⁻¹⁴ Kiitanchchay bare soyin eqqiide barena, 'Phexiroosa geetettiyaa Simoona xeesanaw asaa Yoophphe kiitta; neeninne ne golle asay ubbay attiyaa qaalaa I new odanawaa' geeddawaa Qornneliyooosi wooti siseeddentto, nuussi odeedda.

¹⁵ "Taani haasayanaw doommiyaawan Geeshsha Ayyaanay koyro nu bolla wodhdheeddawaadan, untunttu bollaakka wodhdhii aggeedda. ¹⁶ Goday, 'Yohaannisi haathan xammaqeedda; shin hinttentu Geeshsha Ayyaanaani xammaqettanita' yaageedda qaalaa taani hassayaaddi. ¹⁷ Xoossay nuussi Godaa Yesuusi Kiristtoosa ammaneeddawanttussi immeedda imotaa malaa Ayihuda gidennawanttookka qassi immoophe, simmi Xoossaa digganaw taani oonee?" yaageedda.

Ammaniyaawanttu Kiristaane Geetetteeddino

¹⁸ Untunttu hawaa siseedda wode barenttu palumaa aggiide, "Yaatina, Xoossay Ayihuda gidennawanttukka qassi nagaraappe simmiide de7anaadan, untuntta qaadeedda" yaagiide Xoossaa galateeddino.

¹⁹ Isxxifaanoosa bolla gakeedda waayiyaa geeduwan laalettiedda ammaniyaawanttu qaalaa Ayihudatuwaa xalalaappe attin, haraassi ituwaassinne odennaan, Pinqqe, Qophiroosanne Anxxookiyaa gakkanaw yuuyyeeddino. ²⁰ Shin Qophiroosappenne Qereenappe yeedda itti itti ammaniyaawaa asatuu Anxxookiyaa biide, Godaa Yesuusa wonggalaa mishiraachchuwaa odiidde, Giriike asaassikka * odeeddino. ²¹ Godaa wolqqay untuntunna de7ee; qassi cora asay ammaniide, Godaakko simmeeddino.

²² Ha yewuu Yeerusalaaamen de7iyaa ammaniyaawaa asaassi sissetta, ammaniyaawaa asay Barnaabaasa Anxxookiyaa kiitiedda. ²³ Barnaabaasi Anxxookiyaa beedda wode, Xoossaa aadho keekatethaa oosuwaa be7iide nashetteedda; untunttu ubbay Godan barenttu kumentha wozanaappe minni de7anaadan, untuntta zoreedda. ²⁴ Ayissi gooppe, Barnaabaasi Geeshsha Ayyaanayne ammanuu kumeedda lo77o asaa; he gaasuwan cora asay Godaakko yeeddino.

²⁵ Hewaappe guyyiyan, Barnaabaasi Saa7oola koyyanaw Xersseese beedda. ²⁶ Yaatiide Saa7oola demmeedda wode, Anxxookiyaa aheedda. Barnaabaasinne Saa7ooli ammaniyaawaa asaanna itti laythaa kumenthaa uttiide, cora asaa tamarisseeddino; kaalliyaaawanttu Anxxookiyan Ammaniyaawaa asa geetettiide, koyro xeesetteeddino.

²⁷ Nabatuu Yeerusalaaempe Anxxookiyaa he wode wodhdheeddino. ²⁸ Untunttu gidloppe Agaaboosa giyaawe denddiide, sa7aa ubbaan

* 11:20 Griike asaa: Hawaa guussay Griike qaalaa haasaiyaa Ayihude woy hara asaa.

wolqqaama koshay denddanawaa Ayyaanaa wolqqaan timbbitiyaa odeedda; hewe haneeddawe Qalawudeyoosa kawutethaa wodiyaana. ²⁹ Kaalliyaawanttu huuphiyan huuphiyan barenttu wolqqa keena miishshaa kessiide, Yihudaan de7iyaa barenttu ishatuwaassi maaduwaaw yeddanaaw qofaa qachcheeddino. ³⁰ Unttuntu hewaadan oothiide, miishshaa Barnaabaasa bollaninne Saa7oola bolla woosa golle cimatoow yeddeeddino.

12

Woosa Gollen Wolqqaama Iita Yedesay Doommeedda

¹ Kaatiyaa Heroodise * he wode woosa golle asaappe amareeddawantta waayissuwaaw doommeedda. ² Yohaannisa ishaa Yayiqooba mashshaan wodhisseedda. ³ Hewe Ayihudatuwaaw nashechcheeddawaa be7iide, gujji Phexiroosakka oyqqeedda; hewe Maagage Ukithaa Baalaa bonchchiya gallassatuwana. ⁴ Phexiroosa oyqqiide qachcheedda. Paasigaa Baalaa Bonchchiya gallassatuwaappe guyyiyan, gade asaa sintha aathanaw qoppiide, oyddu oyddu wottaaddaratuu A naaganaadan, tammanne usuppun wottaaddaratuwaassi aathiide immeedda. ⁵ Hewaa diraw, Phexiroosi qasho golliyaan naagetee; shin woosa golle asay aw minissiide Xoossaa woossee.

Kiitanchchay Phexiroosa Qasho Golleppe Kesseedda

⁶ Heroodise Phexiroosa asaa sintha aathanaw qoppaanaappe kase qamma, Phexiroosi laa77u santhalataan qashettiide, laa77u wottaadaratuwaappe gidduwan gemi77isheedda; naagiyaawanttukka qasho golle penggiyaan eqqiide naagiino. ⁷ Akeekennaan de7ishshin, Godaa kiitanchchay hewaan eqqi aggeedda; qasho gollenkka poo7uu poo7ii aggeedda. Kiitanchchay Phexiroosa miyyiyaa dechchi beegothiide A, “Elle dendda” yaageedda; he man77iyankka santhalatay A kushiyaappe wodhdhii aggeedda. ⁸ Kiitanchchay A, “Ne suriyaa dancca; ne caammaakka wotha” yaagina, Phexiroosi hewaadan ootheedda; kiitanchchay, “Ne mayuwaaw mayyaade taana kaalla” yaageedda.

⁹ Phexiroosi qasho golliyaappe kesiide, kiitanchchaa kaalleedda; aw saxaa be7iyaawaa malateeddappe attin, kiitanchchay oothiyaabay tuma gideeddawaa eribeenna. ¹⁰ Kiitanchchayenne Phexiroosi koyro wottaaddaraappenne laa7enthoo wottaaddaraappe aadhdiide, katamaa afiyaa birataa penggiyaakko gakeeddino; penggiikka untunttoo barekka dooyetti aggeedda; untunttu kesiide itti ogiyaanna biishshin, kiitanchchay ellekka Phexiroosappe shaaketti aggeedda.

¹¹ Phexiroosi barena gakeeddabaa akeekiide, “Taana Goday bare kiitanchchaa kiittiide, Heroodisa kushiyaappenne Ayihuda asay naagi uttedda ubbabaappe ashsheeddawaa ha77i tumu eraaddi” yaageedda.

¹² I hewaa akeekedda wode, cora asay ittippe shiiqiide Xoossaa woosiyaasaa, Marqoosaa giyaa Yohaannisa dayi Mayraami soy ¹³ biide penggiyaan xeesina, itti Roodo giyaa ashikkaratta dooyyanaw yaaddu. ¹⁴ Rooda Phexiroosa qaalaa gideeddawaa ereedda wode, barena nashechchina, penggiyaa dooyyennan guyye woxxaadde, Phexiroosi karen eqqeeddawaa asaassi odaaddu.

* **12:1** Heroodisa: Hawaa guussay Heroodise Agriiphpa koyruwaaw gididiide, Paalestine giyaa gadiyaa ubbaa mooddiyaawaa. Hewenneekka wogga Heroodise heezzeetha yeletaa. **12:4** Kes 12:1-27

¹⁵ Asay izo, “Hanne, neeni gooyaa” yaageedda. Rooda Phexiroosa gideed-dawaa geeshshaade odaaddu. Unttuntu, “Hewe A kiitanchchaa” † yaageed-dino.

¹⁶ Shin Phexiroosi karen xeesiide aggennaan ixgina, asay kariyaa dooyyi, A be7iide maalaletteeddino. ¹⁷ Shin untunttu co77u gaana mala, Phexiroosi bare kushiyan xorssiide, Goday qasho golliyaappe A wooti kesseeddentto, untunttoo qonccissi odiide, “Hawaa Yayiqoobassinne ‡ ishatuwaassi § odite” giide, kesi harasaa beedda.

Heroodisa Hayquwaa

¹⁸ Sa7ay wontteedda wode, Phexiroosi haqa bidiggeeddentto giina wotaaddaratuwaa gidдон daro walassay keseedda. ¹⁹ Heroodise Phexiroosa koyiyishshin, I dhayeedda wode, naagiyaawantta qoriide, untuntta wodhana mala azazeedda; hewaappe guyyiyan, Yihudaappe Qiisaariyaa wodhdiide, hewaan amareedda wodiya utteedda.

²⁰ Heroodise Xiirsoosa asaassinne Sidoonaa asaassi loythi hanqqetteedda; untunttu gade asay kathaa Heroodisa gade asaappe demmiyaa diraw, untunttu ittippe gidiide, A golliyaa kaappuwa Bilasxxoosa barentu bagga oothiide, sigettana mala woossanaw Heeroodisakko beeddino.

²¹ Heroodise sunthetteedda gallassi, bare kawutethaa mayuwaa mayyiide, kawutethaa oydiyan uttiide, asaassi haasayeedda. ²² Asay, “Hawe Xoos-saa qaalaa; asaa qaalaa gidenna” yaagiide kooshshaa dhoqqisside haasayeedda. ²³ Heroodise Xooshaa bonchhibeenna diraw, he man77iyankka Godaa kiitanchchay A dechchina, guxuniyan meetettiide, hayqqi aggeedda.

²⁴ Shin Xoosaa qaalay dicceenne dar dar bee.

²⁵ Barnnaabaassinne Saa7ooli barenttu oosuwaa poliide, Marqqoossa giyaa Yohaannisa barenttunna akkiide, Yeerusalaameppe simmeeddino.

13

Barnnaabaassinne Saa7ooli Geeshsha Ayyaanay Doorina, Tamaarissanaw Kiitetteeddino

¹ Anxxookiyan de7iyaa ammaniya asaa gidдон nabatuunne tamaarssiyaawanttu de7iino; untunttukka Barnaabaasa, Karethaa giyaa Simoona, Qereenappe yeedda Luuqiyoosa, gadiyaa mooddiyaa Heroodisanna * dicceedda Minaahanne Saa7oola. ² Untunttu Godaassi goyinnishshinanne xoomishshin, Geeshsha Ayyaanay, “Taani xeeseedda oosuwaassi Barnnaabaasanne Saa7oola tam dummayite” yaageedda.

³ Untunttu xoomeeddawaappenne woosseeddawaappe guyyiyan, barenttu kushiya Barnaabaasa bollaninne Saa7oola bollan wothiide, untunttu yeddeeddino.

Barnnaabaassinne Saa7ooli Qophiroosa Beeddino

⁴ Hewaa diraw, Geeshsha Ayyaanay untunttu kiittina, Seeluuqiya wodhheeddino; hewaappe wonggiriyaan geliide, Qophiroosa haathaani doo-detteeddasaa beeddino. ⁵ Untunttu Silmaana gakkiide, Aiyhuda woosa gollatuwaan Xoosaa qaalaa odeeddino; untunttu maaddanaw Yohaannisi † untunttunna de7ee.

† 12:15 A kiitanchchaa: A naagiya kiitanchchaa gidennaan aggenaa guussaa. ‡ 12:17 Yayiqooba: Godaa ishaa. § 12:17 ishatuwaassi: Ammaniya haratuwaassi. * 13:1 Heroodisa: Herood Anttiphaasa geettetiya wogga Heroodise na7aa. Hewenneekka Galiilaa giyaa gadiyaa mooddiyaawaa. Luq 3:1 xeellite. † 13:5 Yohaannisa: Hara sunthay Marqqoossa. 12:12,25 xeellite.

⁶ Unttuntu Qophiroosa haathan doodetteedda sa7aa ubbaa Phaafu gakkanaw yuuyyiide, nabiyaa itti worddanchchaa, Ayihuda asaa Bar-Yesuusa giyaa shareechchuwaa demmeeddino. ⁷ He shareechchuu gadiyaa mooddiyaa Sarggiyoosa Phawuloosa giyaa akeekanchchaa bitaniyaanna de7ee. Sarggiyoosa Phawuloosa Barnnaabaasanne Saa7oola barekko xeesiide, Xoossaa qaala sisanaw koyyeedda. ⁸ Shin shareechchuwaa Elimaasi (Giriike qaalaan hewe A sunthaa) gadiyaa mooddiyaawaa ammanuwaa digganaw koyyiide, unttuntu haasayaa phalqqeedda.

⁹ Shin Phawuloosa giyaa Saa7ooli barenan Geeshsha Ayyaanay kumina, shareechchuwaa caddi xeelliide, ¹⁰ A, “Laa ha xalahiyaa kaappuwaa na7aw, genetethay ubbayne iitatethay ubbay kumeeddawoo, xillotethaa ubbaa morkkew, Godaa ogiyaa suuriyaa geellayiyaawaa aggikkii? ¹¹ Be7a; ha77i Godaa kushii ne bolla de7ee; neeni qooqa gidana; amareedda wodii gakkanaw, awaa poo7uwaa be7akka” yaageedda.

He man77iyankka shaannochchayenne dhumay A ayfiyaa goozzina, bare kushiyaay oyggiide, kaaletthiyaa uraa koyyiide yuuyyeedda. ¹² He wode gadiyaa mooddiyaawe hewaa be7eedda wode, Goday tamaariissiyaawaan maalalettiide ammaneedda.

Barnnaabaasinne Phawuloosi Phiisiidiyan De7iyaa Anxxookiyaa Beed-dino

¹³ Phawuloosinne aananna de7iyaawanttu Phaafuppe denddiide, Phinifil-iyaa de7iyaa Phergge wonggiriyaan beeddino; Yohaannisi untuntuppe shaaketti, Yeerusalame simmeedda. ¹⁴ Shin untuntu Pherggeppe aadhdhiide, Phiisiidiyan de7iyaa Anxxookiyaa gakeeddino; Sambbata gallassan Ayihuda woosa golle geliide utteeddino. ¹⁵ Muse higgsinne nabatuwaa maxaafay ‡ nabbabetteeddawaappe guyyiyan, Ayihuda woosa golle kaapatuu, “Nu ishatoo asaa minissiyaa qaalay hinttentoo de7ooppa, asaw haasayerikkitee” yaagiide untunttoo kiitteeddino.

¹⁶ Phawuloosi denddi eqqiide, bare kushiyan xorssiide, hawaadan yaageedda; “Israa7eeliyaa asatoo, Xoossaassi yayyiyaawanttoo sisite. ¹⁷ Ha Israa7eeliyaa asaa Xoossay nu aawatuwa dooriide, Gibxe gadiyan imathathethaan untuntu de7ishshin, untunta corisseedda; bare wolqqaama wolqqaanikka Gibxe gadiyaappe untunta kesseedda. ¹⁸ Bazzuwan oytamu laythaa keenaa nu aawatuwa I danddayeedda. ¹⁹ Kanaane giyaa gadiyan Ayihuda gidenna laappu kawutethaa dhayissiide, untuntu gadiyaa bare asaa laatisseedda. ²⁰ Hewaappe guyyiyan, nabiyaa Saameela wadiyaa gakkanaassi, oydu xeetanne ishatamu laythaa keenaa daanatuwaa untunttoo immeedda. ²¹ Hewaappe guyyiyan, untuntu barenttoo kaatiyaa immama mala woossina, Xoossay Biiniyaama zariyaappe Qiisa na7aa Saa7oola oytamu laythaw kawutana mala, untunttoo immeedda. ²² Xoossay Saa7oola shaareeddawaappe guyyiyan, untuntu bolla Daawite kawutana mala, A dentheedda; Daawitebaa markkattiidde, ‘Taani koyyiya ubbabaa ta wozanaadan oothiyaa Issey na7aa Daawita demmaaddi’ yaageedda.

²³ “Xoossay, ‘Taani Daawita zariyaappe Israa7eeliyaa asaa ashshiyaawaa ahana’ qaalaale geleeddawaadankka, Yesuusa aheedda. ²⁴ Yesuusi yaanaappe

‡ **13:15** Muse higgsiyanne nabatuwaa maxaafaa: Ayihudatuwaa maxaafaa, Eca Caaquwaa Maxaafaa. **13:17** Kes 1:7; 12:51 **13:18** Pay 14:34; Zar 1:31 **13:19** Zar 7:1; Iya 14:1 **13:20** Daa 2:16; 1Sa 3:20 **13:21** 1Sa 8:5; 10:21 **13:22** 1Sa 13:14; 16:12; Maz 89:20

kase Israa7eeliyaa asay ubbay barenttu nagaraappe simmiide xammaqet-tana mala, Yohaannisi qaalaa odeedda. ²⁵ Qassi Yohaannisi bare oosuwaa wurssana haniidde asaa, 'Taana oona giide qoppiitee? Taani hintte naagiyaawaa gidikke; shin be7ite, A gediya caammaa qashuwaakka gediyaappe billanaw taw bessennawe taappe guyyenna yee' yaageedda.

²⁶ "Taanaadan ammaniyaawanttoo, Abraahaame zerethatoo, qassi hawaan Ayihuda gidennawanttoo Xoossaassi yayyiyaawanttoo, ha atotethaa qaalay nuussi kiitetteedda. ²⁷ Ayissi gooppe, Yeerusalaamen de7iyaa asayne untunttu kaappatuu Yesuusanne Sambbata gallassaa ubbaan nabbabettiyaa nabatuwaa qaalaa akeekibeenna diraw, A bolla pirddiide, nabatuwaa qaalaa poleeddino. ²⁸ Yesuusa wodhissanaw itti gaasuukka untunttoo beettennaan ixgina, Philaaxoosi A wodhana mala woosseeddino.

²⁹ "Untunttu Yesuusabay Xoossaa Maxaafan xaafetteeddawaa ubbaa poleedda wode, masqqaliyaappe A wothiide moogeddino. ³⁰ Shin Xoossay hayquwaappe Yesuusa dentheedda. ³¹ Hewaappe guyyiyan I barenanna Galilaappe Yeerusalaame yeedda asatoo cora gallassaa beettedda untunttu ha77i aabaa asaassi markkatiino.

³² "Xoossay nu aawatuwassi immana geedda wonggalaa mishi-raachchuwaa nuuni hinttenttoo odeetto. ³³ Daawite Mazimuriyaa Maxaafaan laa7etho shempuwaan, 'Neeni Ta Na7aa.

Hachche Taani ne Aawuwaa gidaaddi'

geetettiide xaafetteeddawaadan, Xoossay Yesuusa dentiide, nu aawatuwassi immana geeddawaa nuussi untunttu naanaassi poleedda.

³⁴ Laa7enthuwaa I hayqqenna mala, hayquwaappe A dentheeddawaassi Xoossay, 'Taani Daawifew immana geedda ammanetteedda geeshsha anjuwaa hinttenttoo immana' yaagiide haasayeedda. ³⁵ Hewaa diraw, Mazimuriyaa Maxaafaan harasaan qassi, 'Ne Geeshsha Na7aa anhaakka musissakka' yaageedda. ³⁶ Ayissi gooppe, Daawite bare wodiyaan Xoossaa qofaa ootheeddawaappe guyyiyan hayqqiide, bare aawatuwanna hayqqi museedda. ³⁷ Shin Xoossay hayquwaappe dentheeddawe musibeenna.

³⁸⁻³⁹ "Hewaa diraw, taanaadan ammaniyaawanttoo, nagaraa atto geeteteeddawe hinttenttoo Yesuusa bagganna odetteeddawenne, Muse higgiiyan xillanaw hinttenttoo danddayettenna ubbabaappe aani ammaniyaa ubbay xillanawe hinttenttoo eretto. ⁴⁰ Hewaa diraw, nabatuu geeddawe hintte bolla gakkenna mala naagettite;

⁴¹ 'Xoossay geeddabaa qilliicciyaawanttoo, be7ite; haray atto itti uray hinttenttoo odintokka, hintte ammanenna oosuwaa taani hinttenttu wodiyaan oothiyaa diraw, poora giite; hayqqite' geeddino" yaageedda.

⁴² Phawuloosinne Barnaabaasi Ayihuda woosa golliyaappe kesishshin, asay untunttu laa7enthuwaa Sambbatanka hewaa gujjiide odana mala woosseeddino. ⁴³ Shiiquu laalettteeddawaappe guyyiyan, cora Ayihudatuunne Ayihudatuwaa ammanuwan geliide Xoossaw yayyiya coratuu, Phawuloosanne Barnaabaasa kaalleeddino; Yesuusi kiitteeddawantu Xoossaa aadho keekatethaan minni de7ana mala, untunttoo odiide minisseeddino.

⁴⁴ Laa7enthuwaa Sambbataan amareedda asatuwaappe attin, katamaa asay ubbay Xoossaa qaalaa sisanaw shiiqeedda. ⁴⁵ Shin Ayihudatu cora asaa be7eedda wode, Phawuloosa qanaateeddino; A haasayaa phalqqiide, A boreeddino.

⁴⁶ Phawuloosinne Barnaabaasi xaliide, “Xoossaa qaalay kasetiide hinttentoo odettanaw koshshee; shin qaalaa hintte ixceedda dirawunne medhinaa de7uwaa akkanaw hinttentoo bessenna giide, hintte hinttentu huphiyan pirddeedda diraw, be7ite, nuuni Ayihuda gidennawanttukko simmeetto. ⁴⁷ Ayissi gooppe, Goday nuuna, “‘Asay ubbay hintte bagganna attana mala,

hinttentta taani Ayihuda gidennawanttoo poo7uwaa oothaaddi”
yaagi azazeedda”
yaageeddino.

⁴⁸ Ayihuda gidennawantu hewaa siseedda wode, nashettiide Xoossaa qaalaa bonchcheeddino; qassi medhinaa de7uwaassi dooretteedda ubbay ammaneeddino.

⁴⁹ Godaa qaalay he gadiyaa ubbaa gakkeedda. ⁵⁰ Shin Ayihudatu Xoossaw goyinniyaa bonchcheteedda maccawanttanne katamaan de7iyaa wolqqaama asatuwaa Phawuloosa bollaninne Barnaabaasa bolla den-thethina, asatuu untuntta yederssuwaa doommiide, barenttu gadiyaappe keseeddino. ⁵¹ Shin Yesuusi kiitteeddawantu untuntta ixxiyaawanttussi malaata gidana mala, barenttu gediyaappe baanaa shociide, § Iqooniyoone katamaa beeddino. ⁵² Qassi Anxxookiyan de7iyaa kaalliyaawanttunikka Geeshsha Ayyaanayenne nashechchay kumeedda.

14

Phawuloosinne Barnaabaasi Iqooniyoone Beeddino

¹ Kasewaadankka Phawuloosinne Barnaabaasi Iqooniyoone Ayihudatuwaa woosa golle geliide, qaalaa odeeddino; hewaappe guyyiyan cora Ayihudatuunne Ayihuda gidennawantu ammaneeddino. ² Shin amanibeenna Ayihudatu Ayihuda gidennawantu wozanaa laammiide, ishatuwaa bolla hanqqetheeddino. ³ Yesuusi kiitteeddawantu hewaan daro wodiyaa gami77eeddino; untunttu Godaabaa yayyennaan odeeddino; Goday malaataanne oorathabaa untunttu oothana mala, untunttoo wolqqaamimmeeddawaan bare aadho keekatethaa qaalaabay tuma gideeddawaa markkatteedda. ⁴ Shin katamaa asay shaaketti, baggay Ayihudatuwakko, baggay Yesuusi kiitteeddawanttukko simmeeddino.

⁵ Ayihuda gidennawantunne Ayihudatu barenttu kaappatuwaanna ittippe Yesuusi kiitteeddawantta qohanawunne shuchchan caddanaw qoppeedda wode, ⁶ Yesuusi kiitteeddawantu hewaa eriide, Lisxxiraanne Derbbe geetettiyaa Liqaa7ooniyaa katamatuwaanne untunttu heeran de7iyaa gadiyaa bii aggeeddino; ⁷ hewaan wonggalaa mishiraachchuwaa odiino.

⁸ Bare dayi uluwaappe yelettoodeppe doommiide, laa77u gedi silina, ubbakka hamettenna itti bitani Lisxxiraan de7ee. ⁹ He bitani Phawuloosi odishshin sisee; Phawuloosi A caddi xeelliyaa wode, paxanaw aw ammanuu de7iyaawaa be7iide, ¹⁰ kooshshaa dhoqqissiide A, “Sitti gaade ne gediyaan eqqa” yaageedda; guppi denddiide, hametaa doommeedda.

11 Phawuloosi ootheeddawaa asay be7iide, bare kooshshaa Liqaa7ooniyaa qaalaan dhoqqu oothiide, “Xoossatuu asaa malatiide nuukko wodhdheeddino” yaageedda. 12 Asay Barnaabaasa, “Diyaa” * giide, Phawuloosi haasayaassi waannatiyaa diraw, A, “Hermeesa” giide suntheedda. 13 Geeshsha Golli katamaa matan de7iyaa Diyaa geesayne asay korumatuwaanne darii lo77iyaa ciishshatuwaa Yesuusi kiitteeddawantussi yarshshuwaa yarshshanaw koyyiide, penggiyaa aheeddino.

14 Shin Yesuusi kiitteedda Barnaabaasinne Phawuloosi hewaa siseedda wode barenttu mayuwa peedhiide, asaa giddo woxxiidde, 15 barenttu kooshshaa dhoqqu oothiide, hawaadan yaageeddino; “Asaw, hawaa ayissi oothiitee? Nuunikka hinttenttuwaadan medhettedda asaa; ha pathenna yewuwaappe saluwaanne sa7aa, abbaanne untunttu gidдон de7iyaa ubabaa medhdheedda de7uwa Xoossaakko hintte simmana mala, hinttenttoo nuuni wonggalaa mishiraachchuwaa odeetto. 16 I beni asaa zerethay ubbay barenttu ogiyaa baana mala yeddii aggeedda. 17 Hinttenttoo iraa saluwaappe bukisseedda; kathaakka I wodiyaan immeedda; qassi qumaa immiide, hinttentta loythi nashechchee; yaatiide hinttenttoo lo77obaa oothiide, ubba wodekka barew markkaa dhayibeenna” yaageeddino. 18 Yesuusi kiitteeddawanttu hewaa giide, barenttoo asay yarshshenna mala, metootiide diggeeddino.

19 Anxxookiyaappenne Iqooniyooneppe yeedda Ayihudatu asaa barenttu bagga zaariide, shuchchan Phawuloosa caddeeddino; untunttu hayqqeeddawaa malatina, katamaappe karew A goochchi kesseeddino. 20 Shin kaalliyawanttu A matan yuuyyi aadhhiide eqqishshin, I denddiide, katamaa geleedda. Wonttetha gallassi Barinabaasanna ittipe Derbbe beedda.

Phawuloosinne Barnaabaasi Anxxookiyaa Simmeeddino

21-22 Untunttu Deribe katamaan wonggalaa mishiraachchuwa odiide, cora asay Yesuusa ammanana mala otheeddawaappe guyyian, Lisxxiraa, Iqooniyoonenne Phiiisiidian de7iyaa Anxxookiyaa simmeeddino; yaatiide hewaan kaalliyawantta minissiidenne untunttu ammanuwan minni de7ana mala zoriidde, “Nuuni Xoossaa kawutetha gelanaw loythi waayyettana bessee” yaageeddino. 23 Qassi ammaniyaawanttoo de7iyaasan de7iyaasan cimatuwaa dooriide, xoomeeddawaappenne woosseeddawaappe guyyian, untunttu ammaneedda Godaassi untuntta hadaraa immeeddino.

24 Phiiisiidiyaa gadiyaappe aadhhiide, Phinifiliyaa yeeddino; 25 Pherggen qaala odeeddawaappe guyyian, Axaaliyaa beeddino. 26 Hewaappe untunttu barenttu poleedda oosuwa diraw, asay untunttu hadaraa Xoossaa aadho keekatethaw immeedda Anxxookiyaa Markkabiyan simmeeddino.

27 Anxxookiyaa gakeedda wode ammaniyaa asaa shiishshiide, Xoossay barenttunna ittipe otheedda ubbabaanne, Ayihuda gidenna asay ammanana mala, untunttoo penggiyaa dooyeeddawaa, asaw odeeddino. 28 Yaatiide hewaan kaalliyawanttunna daro wodiya gami77eeddino.

15

Yeerusalaame Shiiquwaa

* **14:12** Diyaa: Guussay Griikatuwaa xoossatuwaa ubbatuwaappe holla geetetti paydettiyaa untunttu eeqaa. **14:15** Kes 20:11; Maz 146:6

¹ Itti itti asatuu Yihudaappe Anxxookiyaa wodhdhiide, “Muse wogaadan, hintte qaxxarettennawaa gidoope, attanaw danddaykkita” yaagiide ishatuwaa tamarissuwaa doommeeddino. ² Phawuloosinne Barnaabaasi untuntunna darissi walaqettiide palumettina, Anxxookiyan de7iyaa itti itti hara asatuu he palumaa diraw, Phawuloosannanne Barinabaasanna Yeerusalaame biide, Yesuusi kiitteeeddawanttunne cimatuwaanna gaketanaw qofay qashetteedda.

³ Ammaniyaa asatuu untuntta kiittiide ogiyaan maaddishshin, Ayihuda gidennawanttu Xoossaakko simmeeddawaa odiidde, Pinqqiyaannanne Sammaariyaanna aaddheeddino; hewe ishatuwaa ubbaa loythi nashechcheedda. ⁴ Untunttu Yeerusalaame gakeedda wode, ammaniyaawanttu, Yesuusi kiitteeeddawanttunne cimatu untuntta mokkeeddino; Xoossay barenttu ootheeddawaa ubbaa odeeddino. ⁵ Shin Parisaawatuwaa baggappe ammaneedda itti itti asatuu dendi eqqiide, “Hinttenttu untuntta qaxxaranawunne Muse higgiiyaa naagana mala azazanaw bessee” yaageeddino.

⁶ Yesuusi kiitteeeddawanttunne cimatu hewaa zorettanaw shiiqeeddino. ⁷ Loythi haasayeeddawaappe guyyiyan, Phexiroosi dendi eqqiide, untuntta hawaadan yaageedda; “Taanaadan ammaniyaawanttoo, Ayihuda gidennawanttu wonggalaa mishiraachchuwaa qaala ta doonaappe sisiide ammanana mala, taana Xoossay hintte gidoope beni dooreeddawaa hinttenttu eriita. ⁸ Asaa wozanaa eriyaa Xoossay Geeshsha Ayyaanaa nuussi immeeddawaadan, untunttookka immiide tumayeedda. ⁹ Untunttu ammaneedda diraw, I untunttu wozanaa geeshshiide, nu gidduwaaninne untunttu gidduwan dummatethaa wothibeenna. ¹⁰ Hewaa diraw, nu aawatuunne nuuni tookkanaw danddayibeenna wolqqaama tooquwaa kaalliyawanttu morggiyan wothiide, ha77i hintte ayissi Xoossaa paaccitee? ¹¹ Shin Godaa Yesuusi Kiristtoosa aadho keekatethaan untunttu atteeddawaadan, nuunikka atteeddawaa ammaneeetto” yaageedda.

¹² Asay ubbay co77u giide, Barnnaabaasinne Phawuloosi Ayihuda gidenna asaa gidon barenttu bagganna Xoossay ootheedda malaataanne oorathabaa ubbaa odishshin sisee.

¹³ Untunttu haasayaa wursseeddawaappe guyyiyan, Yayiqoobi hawaadan yaagiide zaareedda; “Ishatoo, taani giyaawaa sisite. ¹⁴ Xoossay Ayihuda gidennawanttu gidoope barew haniyaa asaa akkanaw Ayihuda gidennawanttoo koyro wooti qoppeeddento Simooni odeedda. ¹⁵⁻¹⁸ Nabiyyaa qaalay hawaanna giigee; Goday daro wodiyaappe doommiide, asaa hawaa erissiide, Xoossaa Maxaafan hawaadan yaageedda; ‘Hawaappe guyyiyan, sa7aan de7iyaa hara asay ubbayne tawaa gidanaw taani xeeseedda Ayihuda gidenna asay ubbay Godaa koyyana mala, taani simmana. Taani kolettiide kundeedda golliyaadan haneedda Daawite kawutethaa denthana. Koletteeddawaakka zaaraade keexxana; taani laa7ethuwaa A essana’ yaageedda.

¹⁹ “Hewaa diraw, ta qofaa gidoope, Ayihuda gidennawanttuppe Xoossaakko simmiyaawantta nuuni metothanaw koshshenna. ²⁰ Shin untunttu eeqaani tuneeddawaa meenna mala, woshummenna mala, bakuteedda mehiyaa ashuwaa meenna malanne suuthaa ushenna mala, untunttoo

nuuni dabidaabbiyaa xaafanaw koshshee. ²¹ Ayissi gooppe, Muse higgiiyaa kase yeletaappe doommiide Sambbataan Sambbataan Ayihuda woosa gollatuwaan nabbabiidde, A qaalaa katamaa ubbaan odiyaaawanttu de7iino” yaagedda.

²² Hewaappe guyyiyan, Yesuusi kiitetteeddawanttunne cimatuu woosa golle asaa ubbaanna ittippe barenttu giddoppe amaredda asatuwaa dooriide, Phawuloosannanne Barinabaasanna Anxxookiiyaa yeddanaaw qofaa qachcheeddino; untunttu daro bonchchettedda laa77u asatuwaa Barssaabaa geetettiiyaa Yihudaanne Sillaasa dooreeddino. ²³ Yaatiide hawaadan giyaa dabidaabbiyaa xaafiide, untunttu bolla kiitteeddino; “Nuuni Yesuusi kiitetteeddawanttunne cimatuu hintte ishataa, Anxxookiiyan, Sooriyaaninne Kilqqiyaan de7iyaa Ayihuda bagga gidenna ishatawaassi nu sarotaa kiitetteo.

²⁴ “Nuuni azazibeenna asatuu nu giddoppe biide, ‘Hinttenttu qaxxaretanawunne Muse higgiiyaa naaganaw bessee’ giide, hinttentta metootheed-dawaanne yiloyeeddawaa sisiide, ²⁵⁻²⁶ nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa sunthaa diraw, barenttu shempuwaawaa oleedda nuuni siiqiyaa Barnaabaasannanne Phawuloosanna dooretteedda asatuwaa hinttenttukko kiittanaw itti wozanaan nu qofaa qachcheedo. ²⁷ Hewaa diraw, nuuni xaafeeddawaa untunttu barenttu huuphew barenttu doonaan hinttenttoo odana mala, Yihudaanne Sillaasa kiitteeddo.

²⁸⁻²⁹ “Ayissi gooppe, eeqaw yarsheeddawaa mooppite; suuthaa ushop-pite; bakuteedda mehiyaa ashuwaa mooppite; woshummoppite. Ha koshshiyaawantuppe attin, hara deexiyaa yewuwaa hinttentta toossenna mala, nuuninne Geeshsha Ayyaanay yewuwaa eeno giide akkeeddo; ha ubbabaappe hintte huuphiyaa naagooppe, hinttenttu lo77obaa oothiita. Simmi saro de7ite” yaageeddino.

³⁰ Hewaa diraw, kiitetteeddawanttu moyizzetti, Anxxookiiyaa wodhdhiide, ammaniyaa asaa shiishshiide, dabidaabbiyaa asaassi immeeddino.

³¹ Untunttu he minissiyaa dabidaabbiyaa nabbabeedda wode, nashetteeddino. ³² Qassi Yihudayinne Sillaase barenttu huuphew nabatuwaa gidiiyaa diraw, ishatawaa loythi maqqiide minisseeddino. ³³ Untunttu Anxxookiiyan amaredda gallassaa utteeddawaappe guyyiyan, ishataa sarotethaan moyizzina, barentta kiitetteeddawanttukko simmeeddino. ³⁴ Shin Sillaase yaani attanaw bare qofaa qachcheedda. *

³⁵ Qassi Phawuloosinne Barnaabaasi hara cora asatuwaanna ittippe Godaa qaalaa tamarissiiddenne wonggalaa mishiraachchuwaa odiidde, Anxxookiiyan utteeddino.

Phawuloosinne Barnaabaasi Shaaketteeddino

³⁶ Amaredda gallasaappe guyyiyan, Phawuloosi Barnaabaasa, “Nuuni Godaa qaalaa odeedda katamaa ubbaan nu ishataa wooti de7iinontto, guyye simmiide, xomoosi be7oytte” yaagedda. ³⁷ Hewaappe guyye Barnaabaasi Marqqoossa geetettiiyaa Yohaannisa barenttunna afanaw koyyeedda. ³⁸ Shin Phawuloosi Marqqoossa barenttunna afanaw koyyibeenna; ayissi gooppe, I untuntuppe Phinifiliyan shaaketteedda; qassi untunttunna oosuwaassi bibeenna. ³⁹ Untunttu gidduwan lo77enna walassay kesina, ittu ittuwaappe shaaketteedda; Barnaabaasi Marqqoossa akkiide, markkabiyaan Qophiroosa beedda. ⁴⁰ Shin Phawuloosi Sillaasa akkina, ishataa A hadaraa Xoossaa aadho keekatethaw immeeddawaappe guyyiyan

beedda. ⁴¹ Yaatiide ammaniyaa asatuwaa minissiide, Sooriyaannanne Kilqqiyaanna aadhdheedda.

16

Ximootoose Phawuloosannanne Sillaasenna Gakettedda

¹ Phawuloosi qassi Derbbenne Lisxxiraa beedda; hewaan Ximootoosa geetettiyaa kaalliyaaawe, itti ammaniyaa Ayihuda mishiratti na7ay de7ee; A aabbu Giriike asa. ² Lisxxiraaninne Iqooniyoonen de7iyaa ishatuu Ximootoosabaa loythi markkatteddino. ³ Phawuloosi Ximootoosa barenanna afanaw koyyiide, A aabbu Giriike * asa gideeddawaa hewaan de7iyaa Ayihuda ubbay eriyaa diraw, A oyyqqiide qaxxareedda. ⁴ Unttuntu kata-matuwaana biidde, Yesuusi kiittedda Yeerusalaaenen de7iyaaawantunne cimatuwo theedda higgiiyaa ammaniyaawantu naagana mala, untntuoo odiidde aadhdheeddino. ⁵ Hewaa diraw, ammaniyaawantu ammanuwan minni, payduwanka gallasaappe gallasan dari dari beeddino.

Phawuloosi Maqidooniyaa Baanaadan Xeegettedda

⁶ Iisiyan qaalaa odenna mala, Geeshsha Ayyaanay untntunna diggeedda diraw, Pirggiyaa gadiyaannanne Galaatiyaa gadiyaanna aadhdheeddino. ⁷ Untntuntu Miisiyaa zawaa gakteedda wode, Biitiiniya baanaw koyyeeddino; shin Yesuusa Ayyaanay untntunna diggeedda. ⁸ Hewaa diraw, untntuntu Miisiyaa mataanna aadhdhiide, Xiro7aadaa wodhdheeddino. ⁹ Phawuloosi qamma saxaan itti Maqidooniyaa bitani barena, “Maqidooniyaa pinnaade nuuna maaddaarikkii” yaagiidde eqqi woossishshin be7eedda. ¹⁰ Saxaa I be7eeddawaappe guyyiyan, nuuni ellekka Maqidooniyaa baanaw koyyeeddo; ayissi gooppe, wonggalaa mishiraachchuwaa yaani de7iyaa asaassi odanaw, Xoossay nuuna xeeseeddawaa nuussi mala-teedda.

Liidiyaa Piliphphisiyoosan Kiristtoosa Ammanaaddu

¹¹ Hewaa diraw, Xiro7aadappe denddiide, sitti giide markkabiyaan Saamootiraage beeddo; wonttetha gallassi Naaphphule beeddo. ¹² Hewaappe Piliphphisiyoosa beeddo; Piliphphisiyoosi Maqidooniyaa biittaw huuphe katamaa; qassi Roome asay de7iyaa katamaa; nuuni he katamaan amareedda gallassaa utteeddo.

¹³ Sambbata gallassi, katamaappe gaxaan shaafaa doonaan Ayihudatu Xoossaa woossiyaa sa7ay de7iyaaawaa akeekiide beeddo; hewaan uttiide shiiqeedda macca asaassi qaalaa odeeddo.

¹⁴ Itti Liidiyaa geetettewunna, Tiyaaxiroona katamaappe yaade Xoossaa ammanewunna, zo7o mayuwaa zali77iyaa mishiratta, nuuni odiyaawaa sisaaddu; Phawuloosi odiyaawaakka iza sisana mala Xoossay I wozanaa doyyeedda. ¹⁵ Liidiyaa bare soy asaanna ittippe xammagetteeddawaappe guyyiyan nuuna, “Hinttentu taana Godaa tumatethaan ammanaw giide qoppooye, ta soyin de7ishshite” gaade woossaaddu; minissaade shoobaaddu.

Phawuloosinne Sillaase Qashetteeddino

¹⁶ Nuuni Xoossaa woossiyaasaa biishshin, iita ayyaanay izi bolla aqina kaayiyaa itti ashikkare naatta nuunanna gakettaaddu; he naatta kaayaade daro miishshaa bare godatuwaassi demmaaddu. ¹⁷ Gakettaade

* **16:3** A aabbu Griike ... A oyyqqiide qaxxareedda: Griike asay barenttu naanaa qaxxarikkino. Shin Ximootoosa qaxxarettana dhayoooye, Ayihude asay A akkenna diraw, Phawuloosi A oyyqqiide qaxxareedda.

Phawuloosanne nuuna kaallaadde, “Hawanttu hinttenttoo attana ogiyaa odiyaawanttu, Ubbaappe Bolla Xoossaa ayilletuwaa” gaade kooshshaa dhoqqu oothaade haasayaw.

¹⁸ Ubba gallassi hewaadan gaw; shin Phawuloosi yilotiide guyye simmi, he iita ayyaanaa, “Neeni iippe kesana mala Yesuusi Kiristtoosa sunthan neena azazay” yaageedda; he man77iyankka iita ayyaanay iippe kesi aggeedda.

¹⁹ Shin izi godatuu barenttu miishshaa demmana ogii dhayeeddawaa be7iide, Phawuloosanne Sillaasa oyqqiide, geyaa sa7aan de7iyaa daannatuwaa sintha goochi kesseeddino. ²⁰ Daannatuwaa sintha untuntta afiide, “Hawanttu Ayihuda asaa gidiide, nu katamaa asaa loythi metoothino. ²¹ Nuuni Roome gadiyaa asaa gidiide, akkanawunne oothanaw woga gidennabaa tamarissiino” yaageeddino.

²² Asay itti bagga gidiide, Phawuloosa bollanine Sillaasa bolla denddeedda; daannatuukka untunttu mayuwaa qaari akkiide, xam77aan untuntta shocana mala azazeeddino. ²³ Untunttu darissi wadhheeddawaappe guyyiyan, qasho golliyaan yeggeeddino. Qasho golliyaa naagiyaawekka untuntta minissi naaganaadan azazeeddino. ²⁴ Qasho golliyaa naagiyaawe he azazuwaa akkiide, Phawuloosanne Sillaasa qasho golliyaa qol77o gelisseedda; untunttu gediyaakka mithaanna gathi daraxiide qachcheedda.

²⁵ Shin gamma bilahe gidiyaa heeran Phawuloosinne Sillaase Xoossaa woossiide, mazimuriyaa yexxiide Xoossaa galatiino; qashetto asay untunttu giyaawaa sisee. ²⁶ Qasho golliyaa xaphuu qaaxxana gakkanaw wozanaa aathennaan biittay darissi qaaxxeedda; he man77iyankka penggiikka ubbay dooyetti aggina, qashetteedda asaa ubbaa santhalatay biletti wodhdheedda. ²⁷ Qasho golliyaa naagiyaawe gemi77ishuwaappe beegotiyaa wode, qasho golliyaa penggiikka ubbay dooyetteeddawaa be7iide, qashetto asay kessi akkiide bidiggeeddawaa aw malatina, barena wodhanaw qoppiide, cubiyaa akkeedda. ²⁸ Shin Phawuloosi kooshshaa dhoqqu oothiide, “Neeni neena ayanne udoppa; ayissi gooppe, nuuni ubbay hawaan de7eetto” yaageedda.

²⁹ Qasho golliyaa naagiyaawe xomppiyaa woossi akkiide, ellekka qol77o woxxeedda; kokkoriide Phawuloosa sinthaaninne Sillaase sinthan guufanneedda; ³⁰ untuntta kare kessiide, “Ta godatoo, taani attanaw ayaa oothana bessii?” yaageedda.

³¹ Phawuloosinne Sillaase A, “Godaa Yesuusi Kiristtoosa ammana; neeni attana; ne soy asaykka” yaageeddino. ³² Untunttu awunne A soyin de7iyaa ubbaw Godaa qaalaa odeeddino. ³³ Qamma he saatiyankka qasho golliyaa naagiyaawe untuntta afiide untunttu maythaa meeceedda; he man77iyankka bare soy asaa ubbaanna xammaqetti aggeedda. ³⁴ Phawuloosanne Sillaasa pude bare soy afiide, untunttoo qumaa aatheedda; I bare soy asaa ubbaanna Xoossaa ammaneedda diraw, nashetteedda.

³⁵ Wonttina daannatuu, “He asatuwaa billa” yaagiide, polisiyaa kaappatuwaa aakko kiitteeddino. ³⁶ Hewaappe guyye qasho golliyaa naagiyaawe, “Hinttenttu bilettana mala, daannatuu taw kiitteeddino; simmi ha77i kesiide sarotethaan biite” yaagiide he kiitaa Phawuloosaw odeedda.

³⁷ Shin Phawuloosi he polisiyaa kaappatuwaa, “Nuuni Roome gade asaa † gidishshin, untunttu nuuna pirdday baynnaan asaa sinthan wadhdhiide, qasho golliyaan yeggeeddino. Ha77i nuuna geeman kessi yeddiinoo? Hannenna; untunttu barenttu huuphew yiide, nuuna kessino” yaageedda.

³⁸ Polisiyaa kaappatuu daannatuwaassi hewaa odina, Phawuloosinne Silaase Roome gade asa gideeddawaa siseedda wode, yayyeeddino. ³⁹ Hewaa diraw, daannatuu yiide untuntta, “Nuuni hinttentta naaqgeeddo” geeddino. Qasho golliyaappe kare untuntta kessiide, katamaappe kessiide baana mala woosseeddino. ⁴⁰ Phawuloosinne Sillaase qasho golliyaappe kessiide, Liidiyaa soy beeddino; yaani ishatuwaanna gaketiiide, untuntta minissiide hewaappe beeddino.

17

Teselonqgen Denddedda Walassaa

¹ Phawuloosinne Sillaase, Ampipholiisaannanne Aphoolooniyanna aadhdhiide, Teselonqge yeeddino; Teselonqgen Ayihuda woosa golli de7ee.

² Phawuloosi bare dooyaadanka yaa geleedda; hewaan heezzu Sambbata gallassatuwan Xoossaa Maxaafatuwaappe asaanna haasayeedda; ³ Kiristoosi waayiyaa akkanawunne hayquwaappe denddanaw bessiyaawaa untunttoo billiide odiiddinne tuma gideeddawaakka untuntta erissiide, “Yesuusi ha taani hinttenttoo odiyaawe Kiristoosa” yaagee. ⁴ Untuntuppe ittu ittuu yewuu tuma gideeddawaa akeekiide, Phawuloosannanne Sillaasenna gaketteddino; hawaadanka, Xoossaassi goyinniyaa cora Giriike asaynne cora bonchchettedda maccawanttu, Phawuloosannanne Sillaasenna gaketteddino.

⁵ Shin Ayihudatuu qanaatiide, itti itti oosuu bayinna iita asatuwaa go-caappe shiishshiide katamaa asaa walasseeddino; Phawuloosanne Silaasa asaakko kessana mala koyyiide, Yaasoonaa golliyaa doodeeddino.

⁶ Phawuloosinne Sillaase untunttoo beettennaan ixxina, Yaasoonanne itti itti ishatuwaa katamaa kaappatuwaakko afiide, “Hawanttu gadiyaa ubbaa metootheeddawanttu, hawaakka yeeddino. ⁷ Yaatina Yaasooni untuntta bare soyin wotheedda; hawanttu ubbay, ‘Yesuusa giyaa hara kaatii de7ee’ giide Qeesaare azazuwaa minissiino” yaagiide, kooshshaa dhoqqisside haaseyeeddino.

⁸ Shiiquedda asaynne katamaa kaappatuu hewaa sisiide metooteeddino.

⁹ Kaappatuu Yaasoonanne haratuwaa waasiyan billeeddino.

Phawuloosinne Sillaase Beeriyaa Beeddino

¹⁰ Ammaniyaawanttu Phawuloosanne Sillaasa sa7ay qammiyaawaani ellekka Beeriyaa yeddeeddino. Yaa gakkiiide, Ayihuda woosa golle geleeddino. ¹¹ Beeriyaa asatuu Teselonqgen de7iyaa asatuwaappekka aadhdhi dooyetto wozanay de7iyaa diraw, “Phawuloosi geeddawe tumenttonne” yaagiide, ubba gallassi Xoossaa Maxaafatuwaa tamaariidde, qaalaa kumantha laamotaan akkeeddino. ¹² Hewaa diraw, untuntuppe coratuu, Giriikatuwappe bonchchettedda cora maccawantunne cora attuma asatuu ammaneeddino.

¹³ Shin Teselonqgen de7iyaa Ayihudatuu Phawuloosi Xoossaa qaalaa Beeriyanka odeeddawaa siseedda wode, Beeriyaa yiide, asaa aananna

† 16:37 Roome gade asa: Roome kawutethaan erettiide de7iyaa guutha asay he gade asatuwaa geetettiino. Hewantookka qay haratuwaappe dummatiyaa maataynne kaacay de7ee.

walasseeddino. ¹⁴ Hewaappe guyyiyan, ishatuu ellekka Phawuloosa abbaa mataan yeddii ageeddino; shin Sillaasenne Ximootoose Beerriyan ateeddino. ¹⁵ Phawuloosa moyizzeedda asatuu Ateenaa gatheeddino; he asatuu Sillaasenne Ximootoose barenttoo danddayetteeddawaadan, ellekka barekko yaana mala, Phawuloosi kiitteedda kiitaa akkiide, Beerriyaa simmeeddino.

Phawuloosi Ateenaa Beedda

¹⁶ Phawuloosi Ateenaan Sillaasanne Ximootoosa naagiidde, katamaan eeqay kumeeddawaa be7iide yiloteedda. ¹⁷ Hewaa diraw, Ayihuda woosa golliiyaan Ayihudatuwannanne Xoossassi goyinniyyaa Ayihuda gidenna asatuwaanna palumettee; qassi ubba gallassi geyaan barenanna gaketiiyaa asaannakka palumettee. ¹⁸ Qassi Eppiqoroosapenne * Isxxo7ikiyaappe † yeedda itti itti eranchchatuu Phawuloosanna palumetteeddino; untuntuppe ittu ittuu, “Ha toofiinay ayaa haasayanaw koyyii?” yaageeddino.

Haratuu Phawuloosa Yesuusabaanne hayquwaappe I dendeeddawaa barenttoo odiyaa diraw, “Ooratha xoossatubaa odiyaaawaa malatee” yaageeddino.

¹⁹⁻²⁰ Phawuloosa oyqqiide, “Ha neeni tamarissiyaa ooratha yewuu ayentto nuuna erissaarikkii? Ayissi gooppe, neeni nuussi oorathabaa odaasa; simmi hawe ayentto nuuni eranaw koyyeetto” yaagiide Phawuloosa Ariyosppaagoosa geetettiyaasaa afeeddino. ²¹ Ateenaa asay ubbayne hewaan de7iyaa immathatuu oorathabaa haasayiiddinne sisiidde peeshiyaawaappe attin, harabaan peeshikkino.

²² Phawuloosi Ariyosppaagoosan de7iyaa shiiquwaa sinthan eqqiide, hawaadan yaageedda; “Ateenaa asatoo, xoossatuwassi ubbabaani hinttenttu darii yayyiyaawaa taani be7ay. ²³ Ayissi gooppe, taani hinttenttu goyinniyaawaa xeellaadde aadhdhishshin, ‘Erettenna Xoossaassi’ geetettiide xaafetteedda yarshshuwaa sa7aa qassi demmaaddi; hewaa diraw, ha hintte erennaan goyinniyaawaa taani hinttenttoo oday.

²⁴ “Alamiyaanne alamiyaan de7iyaa ubbabaa medhdheedda Xoossay saluwaanne sa7aa Goday, asay keexxeedda Geeshsha Golliiyan de7enna.

²⁵ Ayentto paccceedda asaadan, asaa kushiyyaa I xeellenna; ayissi gooppe, I bare huuphew de7uwaa shemppuwaanne ubbabaa asaa ubbaw immeedda.

²⁶ Xoossay asaa zariyaa ubbaa itti uraappe medhdhiide, gadiyaa ubbaan wotheedda; I bare huuphew untunttu de7ana wodiyaanne sa7aa kase zawayeedda.

²⁷ “I hewaa ootheeddawe untunttu oyqqi oyqqi xeelliide, barena koyyiidde, ooni eri demmanawanteeshsha giyaawaana; gidoppenne, Xoossay nuuppe oossinne haako gidenna. ²⁸ Ayissi gooppe, hinttenttuppe itti itti eranchchatuu, ‘Nuuni A naanaa’ geeddawaadan, nuuni aani paxa de7eettonne qaaxetteetto. ²⁹ Simmi nuuni Xoossaa naanaa gideedda diraw, Xoossay asaa cincatethaaninne qofaan worqqaappe woy biraappe woy shuchchaappe oosetteeddawaa malatee yaagiide, qoppaanaw bessenna. ³⁰ Hewaa diraw, Xoossay asay eribeenna wodiyaan aatheedda; shin ha77i ubbasan asay ubbay nagaraappe simmana mala azazeedda. ³¹ Ayissi gooppe,

* **17:18** Eppiqoroosa: Hawe gadiyaa gidiide, ha gadiyaan de7iyaa asatuu nashechchiyyaa asaa de7uwaassi koyro sa7aa oyqqeedda yaagi tamarissiyaa Eppiqoroosa giyaa bitaniyaa timirttiyaa kaalliyawaantta. † **17:18** Isxxo7ikiya: Hawekka gadiyaa gidiide, ha gaden de7iyaa asatuu, barena moodusaa bare qofaan kaalesettiyaawaa asay tamarana bessee, yaagiyyaa timirttiyaa taamaarissiyaa Zeeno yaagettiyyaa bitaniyaa timirttiyaa kaalliyawaantta. **17:24** 1Ka 8:27; Isa 42:5; Kit 7:48

Xoossay wodiya keeri wotheedda; he wodiyaan bare dooredda uraan sa7aan de7iyaa asaa ubbaa bolla xillo pirddaa I pirddana; asaa ubbaw hayquwaappe Yesuusa dentheeddawaan hewaa tumayeedda” yaageedda.

³² Unttuntuppe itti itti asatuu hayquwaappe dendduwaabaa Phawuloosappe sisiide, A bolla qilliiceeddino; shin hara asatuu A, “Nuuni hawaa neeppe gujjiide sisana koyyeetto” geeddino. ³³ Hewaa diraw, Phawuloosi untunttu gidoppe keseedda. ³⁴ Shin itti itti attuma asatuu Phawuloosanna gakettiide ammaneeddino; untunttu gidduwan Ariyosppaagoosan de7iyaa pirdda golle daannay Diyoonaaasiyoosi, Damaariiso geetettiyaa itti mishiratinna hara asatuu de7iino.

18

Phawuloosi Qoronttoosa Beedda

¹ Hewaappe guyyiyan, Phawuloosi Ateenaappe kesiide, Qoronttoosa beedda. ² Hewaan Aqilaa giyaa itti Ayihuda bitaniyaa demmeedda; Aqilay Phanxxoossan yeletteedda; Ayihuda asay ubbay Roomeppe kesana mala, Qalawudeyoosi azazeedda diraw, amareedda wodiyaappe kase, I bare machchatti Phirisqqillaanna Xaaliyappe yeedda; Phawuloosi untuntunna gakettanaw beedda. ³ A oosuunne untunttu oosuu itti mala dunkkaaniyaa sikaa gidiyaa diraw, untuntunna uttiide, ittippe ootheedda. ⁴ Phawuloosi Sambataa ubbaan Ayihudatuwaanna Giriikatuwaa ammanthanaw Ayihuda woosa golliyaan palumettee.

⁵ Sillaasenne Ximootoose Maqidooniyaappe yeedda wode, Phawuloosi Ayihudatuwaassi Yesuusa bare huuphew Kiristtoosa gideeddawoo qaalaa oduwaa toleedda. ⁶ Shin untunttu Phawuloosa haasayaa phalqqinanne A borina, Phawuloosi bare mayuwaappe baanaa qoqqofiidde, * “Hinttenttu iitatethay hinttentta oyqo; taani hewaan gelikke; hawaappe hini baggan taani Ayihuda gidenna asaakko bay” yaageedda.

⁷ Hewaappe kesiide, Xoossaassi goyinniyaa Yosxxoosa giyaa bitaniyaa soy beedda; Yosxxoosa golli Ayihuda woosa golliyaa matan de7ee. ⁸ Ayihuda woosa golle kaappuu Qarisiphhoosi bare soy asaa ubbaanna Godaa ammaneedda; Qoronttoosa asatuwaappekka coratuu Xoossaa qaalaa siseedda wode, ammaniide xammaqetteeddino.

⁹⁻¹⁰ Goday itti qamma saxaan Phawuloosa, “Yayyoppa; oda; co77u gooppa. Taani neenanna de7iyaa diraw, neena qohanaw itabaan yegana asay ooninne baawa; ayissi gooppe, taw ha katamaan cora asay de7ee” yaageedda. ¹¹ Phawuloosi Xoossaa qaalaa asaa tamarissiidde, itti laythanne usuppun agenaa untuntunna utteedda.

¹² Gaaliyoose Akaayiyaa gadiyaa mooddiyaa wode, Ayihudatu ittippe Phawuloosa bolla dendiide, pirdda golle A afiide, ¹³ “Ha bitani Muse higgiiyaa ixxiide, asay Xoossaassi goyinnana mala cimnee” yaageeddino.

¹⁴ Phawuloosi haasayana hanishshin, Gaaliyoose Ayihudatuwaa, “Ayihudatao, hewe bala oosuwaa woy iita naaqqo gidoooppe, taani hinttenttuba danddayaade sisanaw bessee. ¹⁵ Shin qaalaassi sunthaassinne hintte huuphe higgiiyaassi hinttenttu palumettooppe, hintte huuphew erite; hawaa taani pirddikke” yaageedda. ¹⁶ Pirdda golliyaappe karew untunta kesseedda. ¹⁷ Hewaappe guyyiyan, Giriike asay ubbay Ayihuda woosa golle kaappuwaa Sosteniisa oyqqiide, pirdda golliyaa sinthan shoceeddino; shin Gaaliyoosa hewe aynne methbeenna.

* **18:6** mayuwaappe baanaa qoqqofee: Hawaa guussay gediyaappe baanaa qoqqofiyawaanna itta.

Phawuloosi Anxxookiyaa Beedda

¹⁸ Phawuloosi daro wodiya Qoronttoosan utteeddawaappe guyyiyan, ishatuwa sarotiide, Phirisqillinanne Aqilaanna markkabiyaan Sooriya beedda; barew shiiqqeedda gasuu de7iyaa diraw, Kinkkiriya katamaan bare huuphiyaa meedettedda. † ¹⁹ Unttuntu Efesoone gakteedda wode, Phawuloosi Phirisqillonne Aqilaa yaani yeggi yeedda; shin barew Ayihuda woosa golle geliide, Ayihudatuwaanna palumettedda.

²⁰ Unttuntu barenttunna daro wodiya uttana mala Phawuloosa woossina I ixceedda. ²¹ Shin untuntuppe shaakettiide, “Xoossay gooppe, laa7ethuwa hinttenttukko simmana” yaagiide Efesoone markkabiyaan beedda.

²² Qiisaariyaa gakteedda wode Yeerusalaame biide, ammaniya asaa saroteeddawaappe guyyiyan, Anxxookiyaa wodhdheedda.

²³ Yaani amaredda wodiya gami77iide beedda; kaalliyaa wantta ubbaa minissiide, Galatiyaanne Pirgiyaanna aadhdheedda.

Aphiloosi Efesoone Qoronttoosa Beedda

²⁴ Iskkindiriyani yelettedda Ayihuda asaa itti Aphiloosa giyaa lo77o haasayiawa Efesoone beedda; Xoossaa Maxaafatuwa I darissi eriyaa asa. ²⁵ Godaa ogiyaakka tamaaredda asa; Yohaannisa xinqqataa xalalaa eriide, ayaanan bare garssan eexettiide, Yesuusabaa suurissiide haasayeeddanne tamaarsseedda. ²⁶ Yaatiide Ayihuda woosa golliyaan yayyennaan haasayaa doommedda. Phirisqillaynne Aqilay I odiyaa siseedda wode, barenttunna soy A afiide, Xoossaa ogiyaa kaseppe suurissiide, aw geeshi odeeddino.

²⁷ Aphiloosi Akaaiyaa pinnana koyyina, ishatuu A minissiide, Akaaiyaan de7iyaa kaalliyaa wanttu A morkkana mala, untunttoo dabidaabbiyaa xafeeddino; I yaa gakkiiide, Xoossaa aadho keekatethaan ammaniya wantta daro maaddedda. ²⁸ Ayissi gooppe, Yesuus bare huuphew Kiristtoosa gideeddawaa Ayihudatuwaassi Xoossaa Maxaafatuwaappe qonccissiide, asaa sinthan minissiide odeedda.

19

Phawuloosi Efesoone Beedda

¹ Aphiloosi Qoronttoosan de7ishshin, Phawuloosi qommo bagganna aadhdhiide, Efesoone beedda; itti itti kaalliyaa wantta demmeedda.

² Phawuloosi untunttu, “Hinttenttu ammaneedda wode Geeshsha Ayyaanaa akkeedditee?” yaagiide oochcheedda.

Untunttu, “Tuytti, akkibeykko; haray atto, Geeshsha Ayyaanay de7iyaa waakka sisibeykko” yaageeddino.

³ Phawuloosi untunttu, “Yaatina, Ayaan xammaqetteedditee?” * yaageedda.

Untunttu, “Nuuni Yohaannisa xinqqataani xammaqetteeddo” yaagiide zaareeddino.

⁴ Phawuloosi, “Yohaannisa bareppe guyyiyan yiyaa Yesuus Kiristtoosan asay ammanana mala, asaasi odiide, nagaraappe simmiyaa xinqqataani xammaqeedda” yaageedda.

† **18:18** huuphiyaa meedettedda: Phawuloosi guutha wodiyaassi “dummatana” giide caaqeedda. Hawaa guussay, bare huuphiyaakka meedettenna; woyiniyaakka ushenna guussaa. Shin I caaqeedda wodi wuroode, bare huuphiyaa meedettiide Xoossaw yarshshuwa yarshshanaw besse guussaa.

* **19:3** Ayaan xammaqetteedditee? Hawaa guussay O sunthaan xammaqetteedditee, guussaa.

⁵ Unttuntu hewaa siseedda wode, Godaa Yesuusi Kiristtoossassi gidanaw xammaqetteeddino. ⁶ Phawuloosi bare kushiya untunttu bolla wotheedda wode Geeshsha Ayyaanay untunttu bollan wodhdhina, dumma dumma qaalaan haaseyeddo; qassi timbbitiya akka odeeddino. ⁷ Hewaan tammanne laa77u asatuwaa gidiyaawanttu de7iino.

⁸ Phawuloosi Ayihuda woosa golle geliide, Xoossaa kawutethaabaa palumettiiddinne akeekissiidde, asaana heezzu agenaa gidiyaawaa keenaa yayyennaan haasayee. ⁹ Shin untuntuppe ittu ittuu makkaliide, cora asaa sinthan Godaa ogiyaa boriidde ammanennaan ixgina, Phawuloosi untuntuppe shaaketti, barena kaalliyawantta barenanna afeedda; Xiraanoosa giyaa timirtte golliyaan ubba gallassi palumettee. ¹⁰ Phawuloosi laa77u laythaa gakkanaw qaalaan odeedda; hewaa diraw, Iisiyan de7iyaa asay ubbay, Ayihudatuukka Ayihuda gidennawanttukka Godaa qaalaan siseeddino.

Xoossay Phawuloosa Kushiyan Ootheedda Oorathabaa

¹¹ Xoossay Phawuloosa bagganna dumma malaataa ootheedda. ¹² Hewaa diraw, asay A bollay bochcheedda maarabiyaa woy mayuwaa harganchchatuwassi afee; harganchchatuukka paxiino; iita ayyaanatuukka untuntuppe kesiino.

¹³ Iita ayyaanatuwaa kessiidde yuuyiyaa Ayihudatuwaappe ittu ittuu, “Phawuloosi qaalaan odiyaa Yesuusa sunthan nuuni hinttentta kesite giide azazeetto” yaagiide, iita ayyaanatu de7iyaa asatuwaa bollan Godaa Yesuusa sunthaa xeesi be7eeddino. ¹⁴ Qeesatuwaa kaappuwaa Asqqeewa giyaa itti Ayihuda bitaniyaassi hewaa ootheedda laappu naanay de7iino.

¹⁵ Iita ayyaanay untunttoo zaariide, “Taani Yesuusa eray; Phawuloosakka eray. Shin hinttenttu oonee?” yaageedda.

¹⁶ Iita ayyaanay de7iyaa bitani untunttu bolla guppi wodhdhina, untunttu masunxxiide, he golliyaappe kallo woxxana gakkanaassi, wolqqaamiide xoonedda. ¹⁷ Efesoonen de7iyaa Ayihudatuunne Ayihuda gidennawanttu ubbay hewaa sisiide ubbay daro yayyeddo; Godaa Yesuusa sunthaykka daro bonchchetteedda. ¹⁸ Ammaniyaawantuppe cora asatuu barenttu ootheeddawaa paaxiiddinne qoncciyaan odiidde yiino. ¹⁹ Bitiyaawantuppe coratuu barenttu maxaafatuwaa shiishshiide, asaa ubbaa sinthan guuddeeddino; he maxaafatuwaa gatiyaa heettiya wode, ishatamu sha77a Biraa santimiya gideedda. ²⁰ Hewaa mala wolqqaama ogiyaan Xoossaa qalalay dicceenne aakke.

Efesoonen Katamaan Walassay Denddeedda

²¹ Hewe poletteeddawaappe guyyiyan Phawuloosi, “Taani Yeerusalaame baade Roomekka qassi be7anaw bessee” † yaagiide, Maqidooniyaannanne Akaayiyaanna aadhdhiide, Yeerusalaame baanaw qofaa qachcheedda. ²² Qassi barena maaddiyaawantuppe laa77atuwaa Ximootoosanne Erasxxoosa Maqidooniya kiittiide, barew Iisiyan amareedda wodiya gami77eedda.

²³ Godaa ogiyaa diraw, he wode daro walassay keseedda. ²⁴ Ayissi gooppe, xagaraa biraa muushishiide tigi medhdhiyaa Dimexiroosa giyaa itti bitani Arxxemiisi Geeshsha Golliya misiliyaa biraappe tigi tigiide, oosanchchatuwaassi daro wodhiyaa demmee. ²⁵ Hewanttanne untunttuwaa mala oosuwaa oothiyaawantta ittippe shiishshiide, hawaadan

† 19:21 Phawuloosi hawaa Ayyaana Geeshshaan kaalesettiide hasayeeddawa.

yaageedda; “Asaw, nu duretethay ha oosuwaanna gidiaawaa hintte erita. ²⁶ Hewe Phawuloosi, ‘Asaa kushii medhdheeddawanttu xoossatuwaa gidikkino’ yaagiide, Efesoone xalalaa gidennaan amareedda gadatuwaappe attin, Iisiyan ubbaan cora asaasi odi ammantheeddawaa hinttenttu be7eedditanne siseeddita. ²⁷ Lo77ennabay, nu oosuu kadhetanawaa xalalaa gidenna; shin Iisiyan de7iyaa ubbatuunne sa7aa ubbaan de7iyaawanttu goyinniyaa wolqqaama xoossatto geetettiyaa Arxxemisi geeshsha golli bonchchettennan attanawaanne, izi darotethay kundanaawaa” yaageedda.

²⁸ Asay hewaa siseedda wode loythi hanqqettiide “Efesoone Arxxemiisa wolqqaama” yaagiide cabbotteeddino. ²⁹ Katamaa ubbaan walassay denddeedda; Phawuloosanna hamettiyaa Maqidooniyaa asatuwaa Gaayooosanne Arisxxirokoosa barenttunna oyqqi akkiide, ittippe kaassaa sa7aa woxxeeddino. ³⁰ Phawuloosikka asay shiiqeeddasaa gelanaw koyyeedda. Shin kaalliyaaawanttu A diggeeddino. ³¹ Iisiyaa gadiyaa kaappatuwaappe Phawuloosa laggethatuwaappe ittu ittuu Phawuloosaw kiittiide, kaassaa sa7aan qoncciyaa kesiide I beettenna mala, A woosseeddino.

³² Shiiquwaan walassay denddina, dariya bagga asay haray atto ayissi shiiqeeddentto erenna diraw, ittu ittibaw walaqettiyaa wode, yokkuu qay harabaw walaqettee. ³³ Ayihudatu Iskkinddira aathi bessina, itti itti asay I haasayana mala, asaa giddoppe sinthaw A aatheedda; asay co77u gaana mala, I bare kushiyan xorssi bessiide, asaasi mootettanaw koyyeedda. ³⁴ Shin Iskkindire Ayihuda asaa gideeddawaa asay ereedda wode, laa77u saate gidiaawaa keenaa ubbay itti qaalaan, “Efesoone Arxxemiisa wolqqaama” yaagiide cabbotteeddino.

³⁵ Katamaw xaafe gideeddawe asaa co77u oothiide, hawaadan yaageedda; “Efesoone asaw, Efesoone katamay wolqqaama Arxxemiisissinne saluwaappe wodhdheedda eeqaa shuchchaassi eeqaa golliyaa naagiyaawaa gideeddawaa erenna asay oonee? ³⁶ Hawaa kaddiyaa asay baynna diraw, hinttenttu woppu gaanawunne dirbbennan agganaw bessee. ³⁷ Ayissi gooppe, hawanttu Geeshsha Golliyaa miishshaa wuu77ibeennawantta nu xoossatuwaakka boribeennawantta aheedditta. ³⁸ Hewaa diraw, Dimexiroosinne aananna de7iyaa oosanchchatuu asaa mootanaw koyyoooppe, pirdda golli dooya de7ee; qassi gadiyaa mooddiyaawanttukka de7iino; untunttu barenttu giddon mootettiino. ³⁹ Shin hintte hara yewuwaa koyyoooppe, higgiiyaa shiiquwaan yewuwaa qachchana. ⁴⁰ Ayissi gooppe, hachche haneeddawaa shabbirethaa giide, Roome gadiyaa asatuu nuuna mootana; ha shiiqookka gaasuu bayinna diraw, nuuni gaasuwa odanaw danddayokko” ⁴¹ yaagiide shiiquwaa laaleedda.

20

Phawuloosi Maqidooniyaa Giriike Beedda

¹ Walassay irxxeeddawaappe guyyiyan, Phawuloosi kaalliyaaawantta ahissiide zoreedda; untuntta, “Saruwan de7ite” giide, Maqidooniyaa baanaw keseedda. ² He gadiyaanna aadhhiidde, qaalaa odiide, asaa loythi minisseeddawaappe guyyiyan, Giriike gade yeedda. ³ I hewaan heezzu agenaa uttiide, markabiyaan Sooriyaa baanaw qoppishshin, Ayihudatu barena wodhanaw koyyiyaawaa be7iide, Maqidooniyaa guyye simanaw bare qofaa qachcheedda.

⁴ Phawuloosa moyizzeeddawanttu, Beeriyaappe Pharihaasa na7aa Sosiiphaaxiroosa, Teselonqqeppe Arisxxirokoosanne Sikonddisa,

Derbbeppe Gaayoosanne Iisiyappe Tikiqoosanne Xirofimoosa, qassi Ximootoosa. ⁵ Hewanttu sinthaw biide, nuuna Xiro7aadan naagiino. ⁶ Nuuni Ukithaa Baalaa gallassaa bonchchowaappe guyyiyan, Piliphphisiyoosa giyaa gadiyaappe markkabiyaan denddiide, ichcheshu gallassan Xiro7aadan untuntta gakkiiide, yaani laappu gallassaa utteeddo.

Phawuloosi Xiro7adaa Beedda

⁷ Nuuni Woggaa gallassi * ukithaa menthanaw shiiqide 7ishshin, Phawuloosi wonttina baanaw qoppeedda diraw, untunttoo qaalaa odiidde, gamma bilahii gakkanaw yewuwaa adusseedda. ⁸ Nuuni shiiqi utteedda pooqiyan cora xomppii de7ee. ⁹ Ewuxikoosa giyaa itti wodallay maskkootiyaa bolla uttiide, darissi gemi77isheedda. Phawuloosi haasayaa adusseedda wode, Ewuxikoosi gemi77ishuwan hayreeddawe heezzen-thiyaa pooqiyaappe sa7aan kunddiide hayqqeeddawaa asay dentheedda. ¹⁰ Shin Phawuloosi wodhdhiide, A bolla guufanneedda. A idimmiide, “A shemppuu kesibeenna diraw hirgoppite” yaageedda. ¹¹ Yaatiide pude pooqiya kesiide, ukithaa menthiide meedda; sa7ay wonttana gakkanaassi, daro wodiya haasayeeddawaappe guyyiyan beedda. ¹² Wodallay paxina, soy afiide, darissi nashetteeddino.

Phawuloosi Xiro7adaappe Miliixe Beedda

¹³ Shin Phawuloosi barena yaappe nuuni morkkana mala, nuussi odeedda diraw, kasetiide markkabiyaakko biide, Asoosa baanaw denddeeddo; ayissi gooppe, gediyaan baanaw I qoppeedda diraw nuuna hewaadan azazeedda. ¹⁴ I nuunanna Asoosan gaketina, markkabiyaan A akkiide Mixiliine yeeddo. ¹⁵ Wonttetha gallassi yaappe markkabiyaan denddiide, Kiyooosa heeraa gakkkeeddo; qassi wonttetha gallassi Saamoosa pinneeddo; Tirogiliyoomen aqiide, wonttina Miliixe yeeddo. ¹⁶ Ayissi gooppe, Phawuloosi Iisiyan darii gami77ennaan Efesoone langqiyanna aadhhanaw bare qofaa qachcheedda; barew danddayettooppe, Phenxxeqostte geetettiyaa gallassi Yeerusalaame gakkanaw elleellee.

Phawuloosi Efesoone Cimato Wursethaa Haasayaa Haasayeedda

¹⁷ Phawuloosi Miliixeppe Efesoone kiittiide, ammaniyaa asaa kaaletthiyaawantta xeegisseedda. ¹⁸⁻¹⁹ Woosa golle cimatu Phawuloosakko yiina, untuntta I hawaadan yaageedda; “Taani Iisiya geleedda koyro gallasaappe doomin, kawushshatethaaninne daro afothaani Godaassi oothaadde, Ayihudatuwaa shiiquwaappe taana gakkkeedda paace gideedda wodiya ubbaan hinttentunna waanaade de7aadditanto hinttentu eriita. ²⁰⁻²¹ Nagaraappe Xoosaaakko simmiyaawaanne nu Godaa Yesuusi Kiristoosa ammaniyaawaa Ayihudatuwassinne Ayihuda gidennawanttoo markkattaadde, shiiquwankka hinttentu gollen gollenkka hinttentoo odaadde tamarisseeddawaappe attin, hinttentta go77iyaabaappe ittibaanne pacissa beykke.

²² “Be7ite; ha77ikka taani Geeshsha Ayyaanaassi azazettaade, Yeerusalaame bay; yaani taw ayee kesanenttonne erikke. ²³ Geeshsha Ayyaanay qashuunne waayyii taana naagiyaawaa katamaa ubbaan taw odee. ²⁴ Shin ta wothaa polanawunne Godaa Yesuusi Kiristoosappe taani akkeedda oosuwaa Xoosaa aadho keekatethaa wonggalaa mishiraachchuwaa markkattiyaawaa polanaw, ta shemppuwaa maaddennawaadan payday.

* **20:7** Woggaa gallassi: Griikiyaa maxaafaan, Sambbatatuwaappe ittuwan yaagee.

²⁵ “Be7ite; taani ha77ikka Xoossaa kawutethaabaa odaadde, hinttenttu ubbaa gidдон yuuyyaaddi; simmi hawaappe sinthaw hinttentuppe ooninne taana be7ennawaa eray. ²⁶ Hewaa diraw, hinttentuppe itti uray bayooppekka taani hewaan gelennawaa hachche hinttenttoo geeshshaade oday. ²⁷ Ayissi gooppe, Xoossay oothanaw qoppeeddawaa ubbaa hinttenttoo aynne ashshennaan odaaddi.

²⁸ “Yesuusi bare suuthaan wozeedda Xoossaa ammaniyaawantta naagite; qassi Geeshsha Ayyaanay hinttentta kaappatuwaa oothiide suntheedda wudiyaa ubaanne hinttenttu huuphiyaa naagite. ²⁹⁻³⁰ Taani beeddawaappe guyyiyan, wudiyaaasi qarettenna iita worakanatuu hinttenttu gidдо gelanawanttanne, kaalliyaaawantta barenttu geeduwaa kaaletanaw wordduwaa haasayiyaa asatuu hinttenttu gidдоppe denddanawaa eray. ³¹ Hewaa diraw, taani heezzu laythaa qammanne gallassaa afothaani hinttentta huuphiyan huuphiyan minissiyaaawaa aggabeennawaa qoppiide gencite.

³² “Ha77ikka hinttentta minissanawunne geeshsha asaa ubbaa gidдон laatissanaw danddayiyaa Xoossaassinne A aadho keekatethaa qaalaassi hinttentta hadaraa immay.

³³ “Taani ooppenne biraa woy worqqa woy mayuwaa amottabeykki; ³⁴ taani ha ta kushiyen taananne taananna ittippe de7iyaawantta kooshsheeddawaa ootheeddawaa hinttenttu hinttenttu huuphew eriita. ³⁵ Hinttenttu hawaadan daaburi oothiide, daaburanchchatuwaa maaddanaassinne Godaa Yesuusi bare huuphew, ‘Akkiyawaappe immiyaawe anjjetteddawaa’ geeddawaadan, A qaalaa hinttenttu wozanaa aathanaw bessiyaaawaa taani cora ogiyaan hinttentta bessaaddi” yaageedda.

³⁶ Phawuloosi hewaa haasay wurssiide, untunttu ubbaanna ittippe gulbbatiide, Xoossaa woossedda. ³⁷ Untunttu ubbay Phawuloosa idimmiide, yeekkiide yereeddino. ³⁸ Ubbaappe I, “Taana laa7ethuwaa ubbakka be7ikkita” yaageedda qaalay untunttu daro qarethina markkabiyya gakkanaw A moyizzeeddino.

21

Phawuloosi Yeerusalaame Beedda

¹ Nuuni Efesoone cimatuwaappe shaakettiide, Qoosa geetettiyya haathan doodetto sa7aa yii aggeeddo; wonttissa gallassi Rooda gakeeddo; hewaappe Phaaxira beeddo. ² Pinqqe pinniyaa markkabiyya demmiide, aani geliide baanaw denddeeddo. ³ Nuuni Qophiroosappe be7anaw danddayiyaasaa yiide, away kesiyaasaa xeelliyaa wode Qophiroosa haddirssa bagga yeggiide, Sooriyaa beeddo; hewaappe guyyiyaan Xiirsoosa gakeeddo; ayissi gooppe, markkabii bare caanaa Xiirsoosan wothee. ⁴ Yaani kaalliyaaawantta demmiide, untuntunna laappu gallassaa utteeddo; Phawuloosi Yeerusalaame beenna mala, untunttu aw Ayyaanaan odeeddino. ⁵ Nuuni untuntunna uttiyaa wodii wurina, kesiide beeddo; untunttu ubbatuu barenttu maccawanttunanne barenttu naanaana ittippe katamaappe karew kessana gakkanaassi, nuuna moyizzeeddino; nuuni abbaa doonaan gulbbatiide, Xoossaa woossedda. ⁶ Hewaappe guyyiyan, ittu ittuwaa sarotiide, markkabiyaan geleeddo; untunttu barenttu soy simmeeddino.

⁷ Nuuni abbaa ogiyaa wurssiide, Xiirsoosappe Phexelemayse gakeeddo; ishatuwaa sarotiide, untunttu matan itti gallassaa peesheeddo. ⁸ Wonttissa gallassi kesiide, Qiisaariyaa beeddo; wonggalaa

mishiraachchuwaa odiyaa Piliphphoosa soy gakkiiide, A matan utteeddo; Yeerusalaamen dooretteedda laappunatuwappe I ittuwaa. ⁹ Piliphphoosassi nabatuwaa gideedda oyddu wodoro macca naanatu de7iino.

¹⁰ Nuuni unddenneedda gallassaa utteedda wode, nabiyaa Agaaboosa giyaa bitani Yihudaappe Qiisaariyaa yeedda. ¹¹ Nuukko yiide, Phawuloosa saqqiyaa akkiide bare kushiyaanne bare gediya qachchiide, “Geeshsha Ayyaanay giyaawe hawaa; ha saqqiyaa godaa Yeerusalaamen Ayihudatu hawaadan qachchiide, Ayihuda gidenna asatuwaassi aathiide immana” yaageedda.

¹² Nuuni hewaa siseedda wode, nuuninne yaani de7iyaa asatuu Phawuloosi Yeerusalaame beenna mala woosseeddo. ¹³ Shin Phawuloosi zaariide, “Hinttentu yeekkiidenne ta wozanaa qaretissiide waaniitee? Taani Godaa Yesuusa sunthaa diraw qashettanawaa xalalaa gidennaan, haray atto Yeerusalaamen hayqqanawukka giiga uttaaddi” yaageedda.

¹⁴ Zoriyaa I akkenaan ixgina, “Goday geeddawe hano” yaagiide co77u geeddo.

¹⁵ Yaani amareedda wodiyaa gami77eeddawaappe guyyiyan, giigettiide Yeerusalaame baanaw keseedda. ¹⁶ Qiisaariyaan de7iyaa kaalliyawantuppe amareeddawanttu qassi nuunanna beeddino; untunttu nuuni aqanasaa Minaasoonaa giyaa Qophiroosa bitaniyaa soy nuuna afeeddino; Minaasooni daro wodiyaappe doommiide kaalliyawaa.

Phawuloosi Yeerusalaamen Yayiqooba Oochcheedda

¹⁷ Nuuni Yeerusalaame gakkedda wode, ishata nuuna nashechchaan mokkeeddino. ¹⁸ Wontissa gallassi, Phawuloosinne nuuni Yayiqoobanna gaketanaw beeddo. Woosa golle cimatu ubbatuukka de7iino. ¹⁹ Phawuloosi untuntta saroteeddawaappe guyyiyan, Ayihuda gidenna asaa giddon bare bagganna Xoossay otheeddawaa untunttoo wurssiide odeedda.

²⁰ Untunttu hewaa siseedda wode Xoossaa galatiide, Phawuloosa hawaadan yaageeddino; “Nu ishaw, Ayihudatuwaa giddon Xoossaa ammaneeddawantuppe aappun sha77ay de7iinonto be7aasa; untunttu ubbay higgiiyaa minissi naagiino. ²¹ Yeerusalaame Ayihudatu, Ayihuda gidennawanttu gadiyan de7iyaa Ayihuda ubbatuu barenttu naanaa qaxxarena mala, woy Ayihudatu oothiyaawaa kaallenna mala, Muse higgiiyaakka bayizzana mala neeni tamarssiyaawaa siseeddino. ²² Yaatina, aye lo77uu? Neeni yeeddawaa coratuu sisiyaa diraw, shiiqennaan aggikkino.

²³ “Hewaa diraw, hawaa nuuni new odiyawaa ootha; ittippe shiiqu de7iyaa oyddu asatuu nu matan de7iino. ²⁴ Untunttu akkaade untuntunna geeyya; qassi untunttu barenttu huuphiyaa meedettana mala, untunttu miishshaa imma; untunttu ubbay newaa siiseeddawe tuma gidennawaanne neeni ne huuphewukka qassi Muse higgiiyaa naagaadde maaran de7iyawaa erana.

²⁵ “Shin ammaneedda Ayihuda gidenna asatuwaa gidoope, untunttu eegaw yarsheeddawaa meenna malanne suuthaa ushenna mala, bakuteedda mehiyaa asuwaa meenna malanne woshummenna mala, nuuni yewuwaa qachchiide, untunttu dabidaabbiyaa xaafeeddo” yaageeddino.

²⁶ Hewaappe guyyiyan, Phawuloosi wonttissa gallassi asatuwaa akkiide, untuntunna geeyeedda; I barentta geeshshussaa awude polintto erisanawunne qassi yarshshuwaa huuphiyan huuphiyan awude immanentto erisanaw Geeshsha Golliyaa geleedda.

Phawuloosi Geeshsha Golliyaan Oyqetteedda

²⁷⁻²⁸ Laappu gallassay wurana hanoode, Iisiyappe yeedda Ayihudatu Geeshsha Golliyaan Phawuloosa be7iide, asaa ubbaa hanqqethiide, “Israa7eeliyaa asaw, nuuna maaddite; Israa7eeliyaa asaa, Muse higgiiyaanne ha Geeshsha Golliyaa ixxiide, ubbasan asaa ubbaa tamarissiyaawe ha bitaniyaa; gujjiide qassi Giriike asaakka Geeshsha Golliyaa gelissiide, ha geeshsha sa7aa tunisseedda” yaagi waassiide, Phawuloosa oyqqeeddino.

²⁹ Untunttu kase Efesoonen de7iyaa Xirofimoosa Phawuloosanna katamaan be7eedda diraw, Geeshsha Golliyaa Phawuloosi A gelisseeddawaa untunttoo malateedda.

³⁰ Katamaa ubbay shabbiretteedda; asay ubbay shiiqiide Phawuloosa oyqqiide, Geeshsha Golliyaappe karew goochchi kesseedda; he man77iyankka Geeshsha Golliyaa penggetuu qashettii aggeeddino. ³¹ Asay Phawuloosa wodhana hanishshin, “Yeerusalaame katamay mulekka shabbirettidiggeedda” giyaa haasayay Roome gadiyaa olaa kaappuwaassi gakkeedda. ³² He olaa kaappuu wottaaddaratuwaanne xeetatuwaa kaappatuwaa ittippe akkiide, woxxiidde asaa bolla kesi wodhdheedda; asay olaa kaappuwaanne wottaaddaratuwaa be7eedda wode, Phawuloosa shociyaawaa bashi aggeedda.

³³ He wode, he olaa kaappuu shiiqi, Phawuloosa oyqqiide, laa77u santhalataan qashettana mala azaziide, I oonenttonne qassi ayaa ootheddenttonne asaa oochcheedda. ³⁴ Asaappe baggay ittibaw waassiyaa wode, baggay harabaw waassee; waasuu coreedda diraw, olaa kaappuwaassi tumuwaa eranaw danddayettennan ixxina, wottaaddaratu Phawuloosa barenttu de7iyaasaa afana mala, untuntta azazeedda. ³⁵ Yedhdhiide kesiya dethaa Phawuloosi gakkeedda wode, asaa sugethaa diraw, wottaaddaratu A tookkeeddino. ³⁶ Ayissi gooppe, cora asay, “A wodha!” yaagiidinne waassiidde kaallee.

Phawuloosi Mootuwaassi Zaaruwaa Immeedda

³⁷ Wottaaddaratu Phawuloosa barenttu de7iyaasaa afana hanishshin Phawuloosi olaa kaappuwa, “Taani new ittibaa odoo?” yaageedda.

He olaa kaappuu Phawuloosa, “Neeni Giriike qaalaa eray? ³⁸ Neeni hawaappe kase wode, walassaa kessaade shemppuwaa wodheeddawanttuppe oyddu sha77a asatuwaa asay baynna mela sa7aa kaaletheedda Gibxe bitaniyaa gidikkii?” yaageedda.

³⁹ Shin Phawuloosi, “Taani Ayihuda asa; qassi Kilqqiyaan de7iyaa Xersseesen yelletteedda huuphe katamaan de7iyaa asa. Hayyanaa taana asaasi haasayissarikki?” yaageedda.

⁴⁰ Olaa kaappuu A, “Haasaya” yaagina, Phawuloosi yedhdhiide kesiya dethaan eggiide, asay co77u gaana mala, bare kushiyan asaakko xorsseedda. Asay co77u giina, Ibraayisxxe qaalaan haasayiide, hawaadan yaageedda.

22

¹ “Taanaadan ammaniyaawanttoo, ta aawatoo, taani ha77i hinttenttoo odiyaa yewuwaa sisiite!” ² Phawuloosi untunttoo Ibraayisxxe qaalaan haasayaawaa sisiide, kaseppe loythi co77u giina I hawaadan yaageedda.

³ “Taani Kilqqiyaan de7iyaa Xersseesen yelletteade, ha katamaan Gamaaliyaali taana tamarissina diccaade, nu aawatuwa higgiiyaakka

minissa tamaaraade, hachche hintte ubbay haniyaawaadankka, taani Xoossaa yewuwaassi seelettiyaa Ayihuda asa. ⁴ Taani macca asaanne attuma asaa oyqqa oyqqaade qasho gollen yeggeedda asaanne, ha ogiyaa kaalliyaa asaa wodhissana gakkanaassi metootheedda asa. ⁵ Hawaadankka, qassi, qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuunne cimaa ubbaa shiiquu tawaa markkattanaw danddayee; taani Damasqqon de7iyaa untunttu ishaturwaa Ayihudatuwaassi, untuntuppe dabidaabbiyaa akkaade, hewaan de7iyaa asatuu qashettiide murettanaadan, Yeerusalaame untuntta ahanaw yaa baaddi.

*Phawuloosi Kiristtoosakko Simmeedda Bare Simaabaa Odeedda
(Kit 9:1-19; 26:12-18)*

⁶ “Taani baade Damasqqo mateedda wode, seeta gallassaa gidishshin, goppennaan saluwaappe wolqqaama poo7uu ta matan yuuyyi aadhdiide poo7eedda. ⁷ Taani sa7aan kundda uttaade, ‘Saa7oolaa, Saa7oolaa, taana ayaw yederssay?’ giyaa qaalaa sisaaddi.

⁸ “Taani zaaraade, ‘Ta Godaw, neeni oonee?’ yaagaaddi.

“Hewaappe guyye, ‘Taani neeni yederssiyaa Naazireetiyyaa Yesuusa’ yaageedda. ⁹ Taananna ittippe de7iyaawanttu poo7uwaa be7iide yayyeed-dino; shin taw haasayyaawaa qaalaa sisibeykkino.

¹⁰ “‘Ta Godaw, taani ayaa udoo?’ yaagaaddi.

“Goday taana, ‘Denddaade Damasqqo ba. Neeni oothanaw Xoossay goppeedda ubbabay new yaani odettanawaa’ yaageedda. ¹¹ He wolqqaama poo7uwaa diraw, ta ayfii qooqina, taananna de7iyaa asatuu ta kushiyyaa oyqqiide, taana goochchina, Damasqqo gakkaaaddi.

¹² “Damasqqon de7iyaa Ayihuda ubbay loythi bonchchiya itti Hanaaniyaa giyaa bitani, nu higgiiyaassi azazettiide, Xoossaw imetteedda asa. ¹³ Hanaanii taakko yiide, ta matan eqqiide taana, ‘Ta ishaw Saa7oolaa, xeella’ yaageedda. Taani he wode he man77iyankka aakko xeellaa aggaaddi.

¹⁴ “‘I taana hawaadan yaageedda; ‘Nu aawatuwa Xoossay neeni A qofaa eranaw, A xillo Na7aa be7anawunne A doonaappekka haasayaa sisanaw neena kasenna dooreedda. ¹⁵ Ayissi goppe, neeni be7eeddabaanne siseeddabaa asaa ubbaa sinthan aw markkattanaassa. ¹⁶ Ha77ikka ayaw gami77ay? Denddaade xammaqetta; A sunthaa xeesaadde, ne naraappekka meecetta’ yaageedda.

¹⁷ “‘Taani guyye Yeerusalaame simmaade Geeshsha Golliyan woossishshin, ta ayyaanaan gidaaddi. ¹⁸ Goday taana, ‘Elleellaade, Yeerusalaame kesa ayaw goppe, neeni taw hawaan markkattiyaawaa asay akkenna’ yaagishshin taani A be7aaddi.

¹⁹ “‘Taani, ‘Ta Godaw, Ayihuda woosa golliyyaa ubbaan neena amaniyaawantta oyqqaade wadhheeddawaanne qasho golliyaan yeggeed-dawaa untunttu eriino. ²⁰ Untunttu ne markkaa Isxxifaanoosa wodhiyyaa wode, taani he yewuwaa eeno gaaddi. Qassi untunttu miyyiyaan eqqaade, A wodhiyaawanttu mayuwaa naagay’ yaageedda.

²¹ “‘Goday taana, ‘Taani neena Ayihuda gidenna asaakko haakosaa kiit-tiyaa diraw ba’ geedda” yaageedda.

Phawuloosi Roome Asa Gidiyaawaa Qoncciseedda

²² Phawuloosi he qaalaa haasayana gakkanaw asay I giyaawaa sisee; hewaappe guyyiyan, barenttu kooshshaa dhoqqu oothiide, “Hawaa gadiyaappe dhayissa; I de7anaw bessenna” yaageeddino.

²³⁻²⁴ Untunttu waassishshin, barenttu mayuwaa bollaw olishshiinne baanaa carckkuwan laalishshin, olaa kaappuu wottaaddaratuu Phawuloosa

barenttu de7iyaasaa afana mala azazeedda. Qassi asay ayissi hewaadan aabolla waasseeddinontto eranaw, Phawuloosa lissuwan shocana mala, untuntta azazeedda. ²⁵ Shin wottaaddaratuu Phawuloosa dafuwan minissi qachcheedda wode, Phawuloosi bare matan eqqeedda xeetatuwaa kaappuwaa, “Roome gadiyaa asaa pirdday baynnaan shociyaawe hinttenttoo wogee?” yaageedda.

²⁶ Hewaa xeetatuwaa kaappuu siseedda wode, olaa kaappuwaakko biide, “Ha bitani Roome asa. Neeni ayaa oothana qoppay?” yaagiide oochcheedda.

²⁷ Olaa kaappuu Phawuloosakko shiiqiide, “Neeni Roome asee? Taw oda” yaageedda.

Phawuloosi, “E” yaageedda.

²⁸ Olaa kaappuu Phawuloosaw zaariide, “Taani ha zaretethaa daro miishshaan shammaaddi” yaageedda.

Shin Phawuloosi, “Taani he zerethaappe yelettaaddi” yaageedda.

²⁹ Hewaa diraw, Phawuloosa biddanaw qooppeeddawanttu man77iyan aappe shaaketti aggeeddino. Olaa kaappuukka Phawuloosi Roome asa gideeddawaa ereedda wode yayyeedda; ayissi gooppe, santhalataan A qashissi wotheedda.

Phawuloosi Ayihudatuwaa Shanggatuwaakko Shiiqeedda

³⁰ Wonttetha gallassi olaa kaappuu, Ayihudatuu Phawuloosa ayissi mooteeddinonttonne geeshshiide eranaw koyyiide, Phawuloosa billeedda. Yaatiide qeesatuwaa kaappatuunne asay ubbay shiiqana mala azazeedda; qassi Phawuloosa duge wothiide, untunttu sinthan esseedda.

23

¹ Phawuloosi hewaan shiiqeedda asaa caddi xeelliide, “Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani hachche gakkanawukka Xoossaa sinthan ta de7uwa ubbaan tilla wozanaan de7aaddi” yaageedda. ² Qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuu Hanaanii, Phawuloosa doonaa baqqana mala, A matan eqqeeddawantta azazeedda. ³ Phawuloosi he wode A, “Laa ha booshinchchaan okkeedda * godaw, Xoossay neena baqqana. Neeni ta bolla higgian pirdanaw uttaade, wogay baynnaan taana baqqana mala azazay?” yaageedda.

⁴ Phawuloosa matan eqqeeddawanttu A, “Neeni Xoossaa qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa boray?” yaageeddino.

⁵ Hewaappe guyye Phawuloosi, “Taanaadan ammaniyaawanttoo, I qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa gideeddawaa taani erabeykke; ayissi gooppe, ‘Ne gadiyaa mooddiyaawaa bolla iita qaalaa haasayoppa’ geetettiide Xoossaa Maxaafan xaafetteedda” yaageedda.

⁶ Shin Phawuloosi baggatuu Saduqaawanatuwaa; baggatuu Parisaawatuwaa gideeddawaa be7iide, “Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani Parisaawiyanne Parisaawiyaa na7aa; ‘Hayqqeeddawanttu hayquwaappe dendanawantta’ gaade taani nashechchaan naagiya diraw, untunttu ta bolla pirdiino” yaagiide, dhoqqu oothiide haasayeedda.

⁷ Phawuloosi hewaa yaagina, Parisaawatuwaa gidдонinne Saduqaawanatuwaa gidдон walassay kesina, shiiqeedda asay laaletteedda.

⁸ Ayissi gooppe, Saduqaawanatuu, “Hayqqeedda asay denddena; kiitanchchaykka ayyaanaykka baawa” yaageeddino; Parisaawatuu qassi laa77uukka de7iyaawaa ammaniino. ⁹ Wolqqaama walassay denddeedda; Parisaawatuwaa baggappe Muse higgiiyaa tamarssiyaawanttu denddi

* **23:3** booshinchchaan okkeedda: Itti uray lo77a malatana mala oosussaa, shin gidenna. **23:5**
Kes 22:28

eqqiide, “Ha bitaniyaa bolla aynne balaa demmibeykko; aw ayyaanay woy kiitanchchay haasayennan aggenna” yaagiide palumetteeddino.

¹⁰ Walassay darina, olaa kaappuu Phawuloosa untunttu menthereethanonttonne gi yayyiide, bare wottaaddaratuu wodhdiide, untunttu gid-doppe A ellekka kesiide, barentu de7iyaasaa afana mala azazeedda.

¹¹ He qamma Goday Phawuloosa matan eqqiide, “Phawuloosaa, neeni taw Yeerusalaamen markkatteeddawaadan, Roomenka markkattanaw bessee; minna; aynne baawa” yaageedda.

Phawuloosa Wodhanaw Oosetteedda Maquuwaa

¹² Wonttissa gallassi, Ayihudatu Phawuloosa wodhana gakkanaassi, meennaadaaninne ushennaadan, caaqettiide giigetteeddino.

¹³ Phawuloosa bolla hewaa maqqetteedda asatuu oytamuwaappe dariino.

¹⁴ Untunttu qeesatuwaa kaappatuwakkonne cimatuwaakko yiide, “Nuuni Phawuloosa wodhana gakkanaassi, aynne baarenaadan, giigetti utteeddo.

¹⁵ Hewaa diraw, hinttentunne shiiqeedda asay Phawuloosabaa geeshshiide biddiyaawaa malatiide, olaa kaappuu A hinttenttukko duge wothana mala oochchite; nuuni I haa shiiqanaappe kasenna A wodhanaw giigi utteeddo” yaageeddino.

¹⁶ Shin Phawuloosa michchatti na7ay he maquuwaa siseedda wode, biide wottaaddaratuu de7iyaasaa geliide, Phawuloosaw odeedda. ¹⁷ Phawuloosi xeetatuwaa kaappatuwaappe ittuwaa xeesiide, “Ha na7aa olaa kaappuwaakko afa; ayissi gooppe, olaa kaappuwaassi I odiyaawe de7ee” yaageedda.

¹⁸ Hewaa diraw, xeetatuwaa kaappuu na7aa olaa kaappuwaakko afiide, “Qasho gollen de7iyaa Phawuloosi, ha na7ay new ayentto odiyaabay de7iyaa diraw, taana barekko xeesiide, A neekko ahanaadan, taana woosseedda” yaageedda.

¹⁹ Olaa kaappuu na7aa kushiya oyyqiide, dumma gaxaa kessiide, “Neni taw odanabay ayee?” yaagiide oochcheedda.

²⁰ Na7ay olaa kaappuwaassi, “Ayihudatu Phawuloosabaa kaseppe minissi oochchiyaawaa malatiide, neeni shiiquwaa A utissanaadan, neena wontti woossanaw zoretaw qachcheeddino. ²¹ Shin neeni untunttu giyaawaa sisoppa; ayissi gooppe, oytamuwaappe dariya asatuu Phawuloosa wodhana gakkanaassi, qumaa meennaadaaninne haathaa ushennaadan, caaqettiide geemetti uttiide A naagiino; neeni giyaawaa sisanaw ha77ikka giigetti uttiide naagiino” yaageedda.

²² Hewaa diraw, olaa kaappuu na7aa, “Ha yewuwaa neeni taana eriseeddawaa oossinne odoppa” yaagiide azazeeddawaappe guyyiyan, A yeddeedda.

Phawuloosi Gadiyaa Mooddiyaa Filikisa Sintha Shiiqeedda

²³ Olaa kaappuu xeetatuwaa kaappatuwaappe laa77uwaa xeesiide, “Qisaariyaa baanaw, laa77u xeetu wottaaddaratuuwaa, laappun tammu paraa oyyqeedda asatuwaanne laa77u xeetu tooranchchatuwaa gammaappe heezzu saatiyaan giigissite; ²⁴ gadiyaa mooddiyaa Filikisakko Phawuloosa sarotethaan gathanaw togissiyaa mehiyaanne giigissite” yaagiide, untunttu azazeedda. ²⁵ Olaa kaappuu hawaadan giyaa dabidaabbiiyaa xaafeedda.

²⁶ “Qalawudeyooosa Luusiyoosappe; gadiyaa mooddiyaa bonchchetteedda Filikisaa! Sarotethay new gido. ²⁷ Ayihudatu ha bitaniyaa oyyqiide wodhana hanishshin, Roome katamaa asa I gideeddawaa eraade, wottaddaratuwanna gakkaade A ashshaaddi. ²⁸ Untunttu A ayissi mooteeddinontto eranaw koyyaade, duge untunttu shiiquwaassi A

afaaddi. ²⁹ Unttuntu barenttu higgiaabaa I oochcheeddawaassi A mooteeddawaappe attin, A wodhissiyaa woy qashissiyaa mooto gidenna. ³⁰ Unttuntu ha bitaniyaa bolla maqqetti utteedda zigirissay taana gakkina, taani he man⁷⁷iyankka A neekko yeddaa aggaaddi; A mootiyaawanttukka biide, ne sinthan mootana mala odaaddi; saro de7a” yaageedda.

³¹ Hewaa diraw, wottaaddaratuu azazetteeddawaadanka Phawuloosa akkiide, qamma Anttiphaaxiriisa gatheeddino. ³² Wonttissa gallassi aananna baana mala paraa toggo asatuwaa wotheide, gediyaan biyaawanttu guyye wottaaddaratuu de7iyaasaa simmeeddino. ³³ Paraawanttu Qiisaariyaa geliide, dabidaabbiyaa gadiyaa mooddiyaawoo immiide, Phawuloosa A sintha aatheeddino. ³⁴ Gadiyaa mooddiyaawe dabidaabbiyaa nabbabeeddawaappe guyyiyan, Phawuloosi haqa awuraajjaa asentto A oochcheedda; Kilqqiyaa asa I gideeddawaa ereedda wode, ³⁵ “Taani nebaa neena mootiyaawanttu yiyaa wode sisana” yaagiide, wottaaddaratuu Heroodisa kawutethaa gollen A naagana mala azazeedda.

24

Phawuloosa Ayihudatu Mooteddino

¹ Ichcheshu gallassaappe guyyiyan, qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuu, Hanaaniyaa, cimatuwaannanee Xarxxaluusa giyaa itti xabaqaanna duge Qiisaariyaa wodhdheedda; unttuntu gadiyaa mooddiyaawaa bolla Phawuloosa mooteddino. ²⁻³ Phawuloosi xesetteedda wode, Xarxxaluuse A hawaadan yaagiide, mootuwaa doommeedda.

“Bonchchetteedda Filikisaa, nuuni ne bagganna daro sarotethaa demmeeddoshshin, ne qofaan ha gadiyaassi ubbabaani ubbasankka lo77o laamii beettiyaawoo neena loythi galatiide, hawaa akkeetto. ⁴ Shin taani neena gami⁷⁷ethennaan, dooya gideedda ne keekatethaan nubaa neeni qanthaan sisana mala, neena woossay. ⁵ Ayissi gooppe, ha bitani dhubo gidiide, sa7aa ubbaan de7iyaa Ayihudatuwaa gidдон walassaa dentheedda, Naaziraawatu bagga asaa kaalethiyaawaa gideeddawaa ereeddo. ⁶ Haray atto Geeshsha Golliyaakka tunissanaw koyyishshin A oyqqiide, nu higgiyaadan, A bolla pirddanaw qoppeeddo; ⁷ shin olaa kaappuwaa Luusiyoosi yiide, wolqqaan nu kushiyaappe A wothi akkeedda. ⁸ A mootiyaawanttukka neekko yaana mala azazeedda; neeni ne huuphew ha bitaniyaa biddaade, nuuni A mootiyaa yewuwaa ubbaa eranaw danddayaa” yaageedda.

⁹ Ayihudatuukka qassi, “Ha yewuu tuma” giide, A qofaa akkeeddino.

Phawuloosi Filikisa Sinthan Mootoo Zaaruwaa Immeedda

¹⁰ Gadiyaa mooddiyaawe Phawuloosa yaanaadan wuttina, I hawaadan yaagiide zaareedda; “Neeni daro wodiyaappe doommaade, ha asaasi pirddaadde de7iyaawaa taani eraade, ta yewuwaa nashechchaan zaaray.

¹¹ Taani Yeerusalaame goyinnanaw kesodeppe tammanne laa77u gallassaappe darennawaa neeni ne huuphew erana danddayaa. ¹² Ayihudatu taana Geeshsha Golliyaa gidina, Ayihuda woosa gollen gidina, katamaan gidina, oonannanne palumettishshin woy asaa shiishshaade maqqishshin, itti uraannanne be7ibeykkino. ¹³ Unttuntu ha77ikka taana mootiyaawaa shatimmanaw danddaykkino.

¹⁴ “Shin taani hawaa new oday; taani Muse higgiiyan de7iyaawaanne nabatuu xaafeedda ubbaba ammananaadan, nu aawatuwa Xoossaassi untunttu worddo giyaa ogiyaan goshetay. ¹⁵ Hawanttu barenttu huuphew, ‘Asay ubbay, wordduukka xilluukka hayquwaappe denddanawantta’ giyaawaadan, taanikka untunttu denddiyaawaa Xoossaani hidootaa

wothaade amuwaani naagay. ¹⁶ Hewaa diraw, taani qassi, Xoossaa sinthaninne asaa sinthan ubba wode, pokkuu baynna tilla wozanay taw de7ana mala minnaya.

¹⁷ “Taani Yeerusalaameppe kesooeppe cora laythaappe guyyiyan, ta gade hiyyeessaasi miishshaa immanawunne yarshshuwaa yarshshanaw Yeerusalaame baaddi. ¹⁸ Hewaa oothishshin, asay shiiqennaan, walassay denddenaan, taani Geeshsha Golliyan geeyyishshin, untuntu taana demmeeddino. ¹⁹ Shin Iisiyappe yeedda itti itti Ayihudatu hewaan de7iino; untuntu ta bolla yewuwaa koyyooeppe, yiide taana ne bollan mootanaw bessee. ²⁰⁻²¹ Woy taani untuntu gidдон eqqaade, ‘Hayqqeeddawanttu denddanawaa ammaniyaa diraw, hachche hintte sinthaan ta bolla pirddino’ gaade haa dhoqqissaade hasayeedda itti qaalaappe attin, shiiquwaa sinthan eqqishshin, ta bolla itti bayizzuwaa demmeeddawaa gidooeppe, hawanttu barenttu huuphew hawaan odanawantta” yaageedda.

²² Shin Filikise Xoossaa ogiyaabaa geeshshi ereedda diraw, “Taani hintte yewuwaa olaa kaappuwaa Luusiyoosi yiyaa wode ogiyaa oythana” yaagide, pirddiyaa wodiyaa sinthaw keereedda. ²³ Filikise qassi Phawuloosa qachchennaan naagana malanne A dabbatuwaappe ooninne aw oothishshin, woy aakko yiishshin diggenna mala, xeetatuwaa kaappuwaa azazeedda.

Phawuloosi Filikisanne Dirusilla Sintha Shiiqeedda

²⁴ Amareedda gallasaappe guyyiyan, Filikise Ayihuda asaa zare gideedda bare machchatti Dirusillinna yiide, Phawuloosa kiitti ahissiide, Yesuusi Kiristtoosan ammaniyaa ogiyaa I haasayishshin siseedda. ²⁵ Phawuloosi xilotethaabaa, bare huuphiyaa naaguwaabaanne yaana pirddaabaa haasayishshin, Filikise yayyiide, “Neeni ha77iw ba; taw miikkeedda wode, neena kiittaade xeegissana” yaageedda. ²⁶ He wode qassi Phawuloosi biletanaw, barew maganxxaa immanddeeshsha giide qoppeedda; hewaa diraw, daro wode A ahissi ahissiide, aananna haasayee.

²⁷ Laa77u laythaa kumeeddawaappe guyyiyan, Filikisa kotaa Phorqqiyooosa Pisxxoosi akkeedda. Filikise Ayihudatuwaa nashechchanaw koyyiide, qasho gollen Phawuloosa bashi ageedda.

25

Phawuloosi Roome Kaatiyaakko Bare Yewuwaa Akkiide Baanaw Oochcheedda

¹ Pisxxoosi awuraajjaa geleedda heezzenthiyaa gallasaappe guyyiyan, Qiisaariyaappe Yeerusalaame beedda. ² Yaani geesatuwaa kaappatuunne Ayihudatuwaa kaaletthiyaawanttu Phawuloosa mooteddino. ³ Untuntu Phawuloosa wodhanaw ogiyaan qosetti uttanaw, barenttoo lo77obaa udiide A Yeerusalaame ahana mala, Pisxxoosa woosseeddino. ⁴ Pisxxoosi untunttoo, “Phawuloosi Qiisaariyaan qashetti utteedda; taani ta huuphewukka ellekka yaa guyye simmanaw qoppa uttaaddi. ⁵ Hewaa diraw, I ayentto bayizzeeddawe de7ooeppe, hinttenttu gidдон aawotiyawanttu taananna Qiisaariyaa biide, A mootino” yaagiide zaareedda.

⁶ Pisxxoosi Yeerusalaamen hospun woy tammu gallasaappe aathennaan uttiide, Qiisaariyaa beedda; wonttissa gallassi pirddiyaasan uttiide, Phawuloosa ahana mala azazeedda. ⁷ I gakteedda wode, Yeerusalaameppe yeedda Ayihudatu A matan yuuyyi aadhdi eqqiide, barenttoo shatimmanaw danddayettenna daro deexo mootuwaa A bolla wotheed-dino. ⁸ Phawuloosi mootettiide, “Taani Ayihudatuwaa higgiaakka

Geeshsha Golliyaakka Roome Kaatiyaa Qeesaarakka aynne naaqqabeykki” yaageedda.

⁹ Pisxxoosi Ayihudatuwaa nashechchanaw koyyiide Phawuloosa, “Pude Yeerusalaame kesaade, ha yewuwaabaa yaani ta sinthan ooshettanaw koyyay?” yaagiide oochcheedda.

¹⁰ Shin Phawuloosi, “Taani ooshettanaw bessiyaa Qeesaara pirdda gollen eqqaaddi. Neenikka loytha eriyaawaadan, taani Ayihudatuwaa aynne naaqqabeykki. ¹¹ Simmi taani naaqqeeddawaa woy hayqqanaw bessiyaawaa ootheeddawaa gidoope, hayquwaappe attana giikke; shin untunttu taana mootiyaa mootuu mela gideeddawaappe hini baggan, ooninne taana untunttoo aathiide immanaw danddayenna; Qeesaare tabaa pirddo gaade oochchay” yaageedda.

¹² Hewaappe guyyiyan, Pisxxoosi barenanna zorettiyaawantunna zoretti simmiide A, “Neeni Qeesaare tabaa pirddo gaade oochchaadda; Qeesaarakko baanaassa” yaagiide zaareedda.

Pisxxoosi Phawuloosabaa Agriphaanna Maqqetteedda

¹³ Amareedda gallasaappe guyyiyan, Kaatiyaa Agriiphphayenne Bariniiqe Pisxxoosa sarotanaw Qiisaariyaa beeddino. ¹⁴ Yaani untunttu cora gallasaa utti de7ishshin, Pisxxoosi kaatiyaassi Phawuloosabaa hawaadan yaagiide odeedda; “Hawaan Filikise qachchiide bashi beedda itti bitani de7ee.

¹⁵ Taani Yeerusalaamen de7ishshin, qeesatuwaa kaappatuunne Ayihuda cimatu A bolla pirddana mala, taana woossiide, aabaa taw odeeddino.

¹⁶ Taani, ‘Mootetteedda uray barena mootiyaawantunna ittippe eqqennaaninne barena mooteedda yewuwaassi zaaruwaa immennaan, oona gidooppenne aathiide immiyaawe Roome asaassi woga gidenna’ yaagaade untunttoo zaaraaddi.

¹⁷ “Hewaa diraw, untunttu hawaan shiiqeedda wode, taani gami77ennaan wonttissa gallassi, pirdda golle gelaade Phawuloosa ahana mala azazaaddi. ¹⁸ A mootiyaawanttu eqqiide, iitabaan A mootennaan aggikino gaade taani qoppeeddawaadan, aynne A mootibeykkino.

¹⁹ Shin untunttu barenttu ammaneeddabantubaanne Phawuloosi, ‘Paxa de7ee’ giyaa hayqqeedda itti Yesuusa geetettiyaa bitaniyaabaa aananna palumetteeddino. ²⁰ Taani ha yewuwaa wootaade bidda demmantanto, qofaa qachchennaan de7aadde, Phawuloosi Yeerusalaame biide, ha yewuwaa yaani ooshettanaw koyyinttonne gaade A oochchaaddi; ²¹ shin Phawuloosi bare yewuwaa Awugisxxoose Qeesaare ogiyaa oythana gakanaw naqettanaadan oochchina, taani A Qeesaarakko yeddana gakkanaassi, I qashettana mala azazaaddi” yaageedda.

²² Hewaappe guyye Agriiphphay Pisxxoosa, “Taani ta huuphewukka qassi he bitani giyaawaa sisana koyyay” yaageedda.

Pisxxoosi A, “Neeni wontti I giyaawaa sisanaassa” yaageedda.

²³ Wonttissa gallassi, Agriiphphayenne Bariniiqe daro bonchchuwan olaa kaappatuwaannanne katamaan de7iyaa wolqqaama asaanna yiide, pirdda golle geleeddino; Pisxxoosi Phawuloosa ahana mala azazina aheeddino.

²⁴ Pisxxoosi hawaadan yaageedda; “Kaatiyaa Agriiphphaa, hawaan nuunanna de7iyaa asaa ubbaw, Ayihuda asay ubbay Yeerusalaamenikka hawanka waassiide, ‘I hawaappe sinthaw paxa de7anaw bessenna’ yaagiide, taana woosseedda bitaniyaa hawaa be7iita. ²⁵ Shin I aynne hayqqanaw bessiyaawaa ootheeddawaa taani demmabeykke; I bare huuphew, ‘Awugisxxoose Qeesaare tabaa pirddo yaagaade oochchaaddi’ geedda diraw, Qeesaarakko A yeddana taani qoppaaddi. ²⁶ Taani aabaa

ta godaa Awugisxxoose Qeesaaressi xaafanaw tumu yewuu taw aynnee baawa; hewaa diraw, I loythi ooshettowaappe guyyiyan, taani xaafiyaabaa demmana mala, hinttenttu sintha, Kaatiyaa Agriiphphaa, ubba ne sintha A ahaaddi. ²⁷ Ayissi gooppe, qashetteedda uraa kiittiyaa wode, A ayaw mooteeddentto, erissennaan co77u gi bashiyaawe taw eeyatethaa malatee” yaageedda.

26

Phawuloosi Agriiphphaa Sinthan Haasayeedda Haasayaa

¹ Agriiphphay Phawuloosa, “Neeni nebaa haasayanaw danddayaa” yaageedda. He wode Phawuloosi bare kushiya micciide hawaadan yaagi zaareedda.

²⁻³ “Kaatiyaa Agriiphphaa, Ayihudatuwaa wogaanne palumaa ubbaa neeni loythaade eriyaa diraw, taana Ayihudatu mootiyya yewuwaa ubbaa hachche taani ne sinthan zaariyaawoo ta qaaday darissi lo77a yaagaade goppay; hewaa diraw, neeni ta haasayaa salettennaan sisana mala, neena woosay.

⁴ “Taani na7atethaappe doommaade ta asaa giddoninne Yeerusalaa-men de7eedda ta de7uwaa Ayihuda ubbatuu kaseppe doommiide eriino.

⁵ Taani koyroppe doommaade, nu ammanuwaa higgiiyaa ooppenne minisiide naagiya Parisaawatuwaa bagga Parisaawe gidaade de7iyaawaa, untunttu markkattanaw koyyooppe eriino. ⁶ Taani ha77ikka Xoossay nu aawatuwassi immana geeddawaa nashechchaan naagiya diraw, pirddet-tanaassi hawaan eqqay. ⁷ Qassi tammanne laa77u nu aawatuwa zaratuu Xoossaw qammanne gallassi ubbaade minissi goyinniide, Xoossay immana geeddawaa akkanaw nashechchaan naagiino; Kaatiyaa Agriiphphaa, Ayihudatu taana mootiyaawe taani hewaa nashechchaan naagiya diraassa. ⁸ Ayihudatoo, Xoossay hayqqeeddawannta denthiyaawaa ayissi ammanikkitee?

⁹ “Taani ta huuphewukka Naazireetiyaa Yesuusa eqettanaw bessee gaade kase goppaaddi. ¹⁰ Taani Yeerusalaaamen ootheeddawe hawaa; qeesatuwaa kaappatuwaappe maataa akkaade, Xoossaa asatuwaappe coratuwaa qashissaaddi; untuntta wodhiyaa wodekka untunttu hayqqiyaawaa dosaaddi. ¹¹ Ayihuda woosa golle ubbaan daro wode untuntta muraadde, barenttu ammanuwaa untunttu aggana mala godetaaddi; taani wogay baynnawaa untunttu hanqqettaade, haray atto, hara gadiyaa katamaa gakkanawukka untuntta metoothay.

Phawuloosi Bare Huuphew Kiristtoosa Wooti Ammaneeddentto Odeedda (Kit 9:1-19; 22:6-16)

¹² “Taani ha yewuwaassi qeesatuwaa kaappatuwaappe maataanne azazuwaa akkaade Damasqqo baaddi. ¹³ Kaatew, taani seeta gallassi ogiyaan de7ishshin, awaa poo7uwaappe loythi aadhdhiyaa poo7uu taananne taananna beeddawannta yuuyyi aadhdhiide, saluwaappe poo7ishshin be7aaddi. ¹⁴ Nuuni ubbay sa7aan kunddeedda wode, Ibraayisxxe qaalaan, ‘Saa7oolaa, Saa7oolaa, taana ayaw yedesaan metoothay? Neeni taana ixussaan neena qohaasa’ yaagiide taw odishshin sisaaddi.

¹⁵ “Yaataade, ‘Ta Godaw, neeni oonee?’ yaagaaddi.

“Goday, ‘Taani neeni yedesaan metoothiyaa Yesuusa. ¹⁶ Shin dendda eqqa; ayissi gooppe, hachche neeni taana bee7eeddawaanne taani neena sinthappe bessanawaa haranttoo markkattana mala, taw oothiyaawaa

udaade neena sunthanaw new qonccaaddi. ¹⁷⁻¹⁸ Unttuntu taana ammanina, unttuntu nagaray atto geetettanaadan, Xoossay dooreedda asaa giddon untuntu barenttu de7iyaasaa demmanaadan, qassi dhumaappe poo7uwaa simmanaadaaninne xalahiyaa godatethaappekka Xoossaakko simmanaadan, untuntu ayfiyaa neeni dooyyana mala, Israa7eeliyaa asaappenne taani neena untuntukko kiitiiyaa Ayihuda gidennawanttuppe neena ashshana' yaageedda.

¹⁹ “Kaatiyaa Agriiphphaa, hewaa diraw, taw saluwaappe beeteedda saxaassi taani azazettanawaa ixxabeykke. ²⁰ Shin taani kasetaade, Damasqoninne Yeerusalaamen hewaappe guyyiyan, Yihudaa gadiyaa ubbaan de7iyaawanttussinne Ayihuda gidennawanttoo barenttu nagaraappe simmana mala, qassi nagaraappe simmanaw bessiyaawaa oothiide, Xoossaakko simmana mala qaalaada oadaadi. ²¹ Hewaa diraw, Ayihudatu taana Geeshsha Golliyan oyqqiide wodhanaw koyyeeddino. ²²⁻²³ Hewaa diraw, taani Xoossaa maaduwa akkaade, daroonne guuthaw hachche gakkanawukka eggaade markkattay. Nabatuunne Muse, ‘Kiristooti metootanaw bessee; qassi hayquwaappe koyro denddiide, Ayihudatuwassinne Ayihuda gidennawanttoo atatethaa poo7uwaa odanaw bessee’ geeddawaadan, taanikka untuntu haasayeeddawaappe haraa ittibaanne haasayeeddabay baawa” yaageedda.

²⁴ Phawuloosi barenttubaa hawaadan yaagiide zaarishshin, Pisxxoosi kooshshaa dhoqqu udiide A haasayaa dhubbanaw, “Phawuloosaa, neeni gooyaa; neeni darrii tamaareeddawe neena gooshshana hanee” yaageedda.

²⁵ Shin Phawuloosi hawaadan yaageedda; “Bonchcheteedda Pisxxoosaa, taani tumatethaan lo77o yewuwaanne wozanaa qofaa haasayiyaawaappe attin gooyikke. ²⁶ Taani Kaatiyaa Agriiphphaa ha yewuwaa qoncciyaan odiyaaawaa I eree; ayissi gooppe, ha yewuu geeman oosettibeenna diraw, hawaappe ittuunne aappe geemmennawaa taani geeshshaade eray.

²⁷ “Kaatiyaa Agriiphphaa, neeni nabatuu geeddawaa ammanay? Neeni untuntu geeddawaa ammaniyaawaa taani eray” yaageedda.

²⁸ Kaatiyaa Agriiphphay Phawuloosa, “Ha77i ha qantha wodattinkka taana ammanthanaw koyyay?” yaageedda.

²⁹ Hewaappe guyye Phawuloosi, “Daro wode gidina, guutha wode gidina, ne xalalaa gidakka; shin hachche taani odiyaaawaa sisiyaa ubbay qassi tawaadan qashettoppino attin, ta mala gidanaadan Xoossaa woossay” yaageedda.

³⁰ Hewaappe guyyiyan kaatii, mooddiyaa Pisxxoose, Bariniiqenne, untuntunna de7iyaa ubbay denddi, ³¹ itti bagga simmiide, ittu ittuwaanna, “Ha bitani hayquussay atto shin, qashuwaassikka bessiyaabaa oothiibeenna” yaagi haaseyeddi. ³² Agriiphphay Pisxxoosa, “Ha bitani, ‘Qeesaari tabaa pirddo’ gibeennetto, biletanaw danddayee shin” yaageedda.

27

Phawuloosi Roome Beedda

¹ Nuuni markkabiyaan Xaaliya baanaw goppi utteedda wode, Phawuloosanne hara amareedda qashetteedda asatuwaa Awugisxxoosa wottaadaratuwaa giyaawanttuppe itti Yuuliyooosa giyaa xeetatuwaa kaappuwaassi aathiide immeeddino. ² Iisiya gaxaan de7iyaa gadatuwaa biyaa Adiraamixiyoona markkabiyaan geliide beeddo; Maqidooniyaa asa gidiyaa Teselonqqe Arisxxirokoosi nuunanna de7ee.

³ Wonttissa gallassi nuuni Sidoonaa gakkishshin, Yuuliyooosi Phawuloosaw daroppe A, “Ne dabbatuu neena koshshiyaabaa maaddana mala, neeni untunttukko baanaw danddayaa” yaageedda. ⁴ Hewaappe dendiide, sinthanna nu bolla carkkiyaa diraw, Qophiroosa haathanne doodetteedda sa7aan carkkenna bagga beeddo. ⁵ Kilqqiyaa mataaninne Phinifiyyaa matan de7iyaa abbaa pinniide, Liqiyaa de7iyaa Muura gakkeddo. ⁶ Hewaan xeetatuwaa kaappuu Xaaliya biyaa Iskkindiriyaa markkabiyyaa demmiide, aani nuuna gelisseedda.

⁷ Nuuni cora wodiyyaa loddaan biidde, daro metuwan Qenidoosa katamaa gakkeddo; hewaanna baanaw nuuna carkkuu diggina Salmoonanna aadhdhiide, haathanne doodetteedda Qarxxeesan carkkuwaappe te7ettiide beeddo. ⁸ Qassikka daro metuwan gaxanna gaxanna aadhdhiide, Laasiya katamaa matan de7iyaa abbaa doonaan Markkabii Woppu Giide Shemp-piyaasaa geetettiyaasaa yeeddo.

⁹ Nuuni hewaan cora wodiyyaa gami77eeddawaappe guyyiyan, Xoomay biletidiggeedda diraw, markkabiyaan biyaawekka hirggishshin Phawuloosi untuntta zoriidde, ¹⁰ “Asaw, nu buussan wolqqaama boshayne daro bashshay de7anawe taw beettee; bashshay yiyaawe caanaa bollanne markkabiyya bolla xalalaan gidenna; nu shemppuwa bollaakka yaanawaa” yaageedda. ¹¹ Shin xeetatuwaa kaappuu Phawuloosi geeddawaappe aathiide, markkabiyaan de7iyaawantta azaziyaawenne markkabiyyaa goday giyaawaa ammanee. ¹² He abbaa mataa katamay balguwaa shaaccanaw untunttoo miikkenna katamaa; hewaa diraw, cora asatuu barenttoo danddayettoope, Pinqqe giyaa katamaa gakkiiide, balguwaa yaani shaaccana mala, yaappe denddanaw zoretteeddino; Pinqqen de7iyaa markkabii shemppiyyaa miikko sa7ay doyetteddawe, away wulliyaasaappenne ushechcha baggappe gidduwan, qassi wulliyaasaappenne haddirssappe gidduwana.

Abbaa Bollan Gotuu Denddeedda

¹³ Away kesiyaasaa xeelliyaa wode ushechcha dugheha bagga carkkuu loddaan carkkeedda wode, barenttu qoppeeddawaadan haneeddawaa untunttoo malatina denddeeddino; markkabii beenna mala oyqqiyaa birataa pude dafiide, Qarxxeesa matattiide, lanqqiyanna aadhdheeddino. ¹⁴ Shin darii gami77ennaan, “Awuraaqiis” * giyaa daro wolqqaama gotuu haathaa gidдон de7iyaa sa7aappe duge untunttu bolla denddeedda. ¹⁵ He gotuu markkabiyyaa dechchiide aathennaan diggina, baanaw nuussi danddayet-tennan ixxeedda diraw, markkabiyyaa I afiyaasaa aggiide beeddo.

¹⁶ Nuuni Qeeda giyaa haathanne doodetteedda carkkuwaappe geem-meedda saanna aadhdhiyyaa wode, darissi metootiide markkabiyyaa wong-giriyaan naagi ashshanaw danddayeeddo. ¹⁷ Untunttu wonggiriyyaa pude kesseeddawaappe guyyiyan, gaadiyaan markkabiyyaa xaaxiide, minissi qachcheeddino; Sirxxisa giyaa shafii kumeedda saan barentta kunddissan-tennonne giide hirggiide, markkabiyyaa afiyaa sharaa wothiide, carkkuwan markkabiyyaa coo yeddi aggeeddino.

¹⁸ Gotuu wolqqaamiide nu bollan wolqqaameedda diraw, wonttissa gal-lassi caanaappe abbaan oluwaa doommeeddino. ¹⁹ Heezzenhiyyaa gal-lassikka markkabiyaan de7iyaa miishshaa untunttu barenttu kushiyan oleeddino. ²⁰ Nuuni daro wodiyyaa awaanne xoolinttiyyaa be7ennaan,

* **27:14** “Awuraaqiis” geetettiyyaa wolqqaama gotuu killi pudehaappe wulaa bagga carkkiyaawaa gidyaawaa beessee.

wolqqaama uushuu nu bolla bukkishshin, sinthappe dhayanaan attokko giide qoppeddo.

²¹ Unttuntu daro wodiya qumaa meennaan gami⁷⁷eeddawaappe guyyiyan, Phawuloosi he wode unttuntu gidдон dendi eqgiide, hawaadan yaageedda; “Asaw, hinttenttu ta zoriya akkeeddenttonne Qarxxeesappe dendennaan atteeddentto, hawaa mala bayethayenne qohuu nuuna gakkenna. ²² Shin ha⁷⁷ikka taani hinttentta yayyoppite gaade zoray; ayissi gooppe, ha markkabii bayanaappe attin, hinttenttuppe itti uraa shemppuukka bayenna. ²³ Ayissi gooppe, Xoossaa kiitanchchay, taana mooddeedda taani goyinniyaa Xoossaawe, zino gamma ta matan eqgiide, ²⁴ ‘Phawuloosaa, yayyoppa; neeni Roome gadiyaa Kaatiyaa Qeesaara sinthan eqqanaw bessee; be^{7a}, Xoossay bare keekatethaan neenanna biyaa asaa ubbaa shemppuwaa ashshana’ yaageedda. ²⁵ Hewaa diraw asaw, yayyoppite. Ayissi gooppe, he kiitanchchay law odeeddawaadan hananawaa taani Xoossaa ammanay; ²⁶ shin carkkuu nuuna itti haathan doodetteedda sa^{7aan} abbaa doonaan dom⁷⁷issana” yaageedda.

²⁷ Tammanne oydentho gallassi Meediteraaniyaa Abbaan nuuna carkkuu yaanne haanne sugishshin, markkabiyaan oothiyaawanttussi gamma bilahii biittaakko mateeddawaa malateedda. ²⁸ Unttuntu likkiyaa gaadiyaa xeeraan dexiyaabaa qachhiide, haathan yeggina, haathay oytamu mitiriyaa ciimmateeddawaa ereeddino. Guuthaa gami⁷⁷iidde, laa⁷ethuwaa yeggiide, hattamu mitiriyaa ciimmateeddawaa ereeddino. ²⁹ Unttuntu shuchchattiyaasan kunddenna mala yayyiide, markkabii beenna mala oyqqiyaa oydu birataa markkabiyaappe guyyenna abbaan yeggiide, sa^{7ay} wontana mala, barenttu xoossatuwaa woossiino. ³⁰ Markkabiyan oothiyaawanttu markkabiyaappe kichchanaw koyyiide, markkabii beenna mala oyqqiyaa amareedda biratatuwaa markkabiyaappe sintha bagganna abbaan yeggiyaawaa malatiide, wonggiriya abbaan wotheedda wode, ³¹ Phawuloosi xeetatuwaa kaappuwaanne wottaaddaratuwaa, “Hawanttu markkabiya gidдон de^{7ana} dhayooppe, hinttenttu attanaw danddaykkita” yaageedda. ³² Hewaappe guyyiyan, wottaaddaratuu wonggiri qashetteedda gaadiyaa qanxxiide, yeddi aggeeddino.

³³ Sa^{7ay} wontana hanishshin, Phawuloosi ubbay qumaa maana mala, hawaadan yaagiide woosseedda; “Hinttenttu hachchenna tammanne oydu gallassaa naageeddita; qassi he ubbankka qumaa mibeykkita. ³⁴ Hewaa diraw, guutha qumaa hinttenttu maana mala, taani hinttentta woosay; ayissi gooppe, hinttenttu paxa de^{7anaw} guutha qumaa maana koshshee; haray atto hinttenttu huuphiyaa binnanaappe ittuukka bayenna” yaageedda. ³⁵ Phawuloosi hawaa giide, ukithaa akkiide, ubbaa sinthan Xoossaa galateedda; menthi Muussaa doommeedda. ³⁶ Hewaappe guyyiyan ubbay loythi, barenttoo qassi qumaa meeddino. ³⁷ Nuuni markkabiyaan de^{7iya}awanttu laa^{77u} xeetanne laappun tammanne usuppuna. ³⁸ Unttuntu miide kaalleedda wode, caanaa zarggaa abbaan oliide markkabiya deexuwaa kawushisseeddino.

Markkabiya Me^{7ussaa}

³⁹ Sa^{7ay} wontteedda wode, markkabiyaan oothiyaawanttu gadiyaa eribeykkino; shin haathay goggiide abbaan geleeddassaa miyyiyaan de^{7iyaa} shafiyaa akeekaan xeelleeddino. Barenttussi danddayettintto, markkabiya he shafiyaakko laagganaw barenttu qofaa qachcheeddino. ⁴⁰ Yaatiide markkabii beenna mala oyqqiyaa biratatuwaa billiide, abbaa

giddo yeggeeddino; he wode, markkabiya koyeeddasaa zaariide laaggiyaa mithaa qachcheedda gaadiyaa billeeddino; hewaappe guyyiyan, carkkuu markkabiya sinthaw sugana mala, markkabiya afiyaa sharaa sintha bagganna dhoqqu udiide, buussaa doommeeddino. ⁴¹ Shin markkabii ciimmuu de7iyaasaappe aadhdiide haathan doodetteedda sa7aa matan de7iyaa dethasaan dom77etti eggeedda; markkabiyaassi guyye baggay beetaa sugethaan me7erettishshin, sintha baggay duge dhishettiide, qaaxxennaan ixxi aggeedda.

⁴² Wottaaddaratuu qashetteedda asaappe ittuunne haathaa wadhdiide kessi akki beenna mala, untunnta wodhanaw zoretteeddino. ⁴³ Shin xeetatuwaa kaappuu Phawuloosa ashshanaw koyyiide, wottaaddaratuwaa maqquwaa ixweedda; haathaa wadhaa eriyaa ubbay markkabiyaappe haathan guppi guppiide kasetiide gaxaa kesana mala azazeedda. ⁴⁴ Atteeddawantuppe amareeddawantu sanggaan, amareeddawantu qay markkabiya me7uwan kesana mala azazeedda; hewaadan ubbatuukka gaxaa sarotethaan keseeddino.

28

Phawuloosi Malttaa Giyaa Haathan Doodetteedda Sa7aa Beedda

¹ Nuuni gaxaa sarotethaan keseedda wode, he haathan doodetteedda sa7ay Malttaa geetettiyaawaa ereeddo. ² Haathan doodetteedda sa7aan de7iyaa asatuu nuussi daro keekatethaa keekeeddino; iray bukkanaaw doommeedda dirawunne meeguwa diraw, tamaa eethiide, nuuna ubbaa mokkeeddino.

³ Phawuloosi daro qayxeeriya mithaa mixiide tamaan yeggishshin, marzzaama shooshshay seelaa diraw kesiide, A kushiyan xaaxettiide, A dukkeedda. ⁴ Haathan doodetteedda sa7aan de7iyaa asatuu qirccanttiyaa shooshshay Phawuloosa kushiyan xaaxetteeddawaa be7eedda wode ittu ittuwaassi, “Tumu ha bitani shemppuwa wodhiyaa asa; haray atto abbaappe I attinakka nu Xoosaa pirdday A paxa de7o gibeenna” yaageeddino.

⁵ Shin Phawuloosi bare kushiyaappe qirccanttiyaa shooshshaa wuxakkiide, tamaan oleedda; A aynne oothibeenna. ⁶ Untunntu, “A bollay gaafee; woy akeekennaan kunddiide hayqqee” yaagiide A naagiino; shin cora wodiya naagiide, A bolla aynne dummatedabay dhayina, “Hawe xoosaa” yaagiide barenttu qofaa bashi aggeeddino.

⁷ Hewaa heeran haathan doodetti utteedda sa7aa kaappuwaa Pupiliyooosa giyaawaassi gadii de7ee; I nuuna imathatethaa, heezzu gallassaa siiquwan mokki moyizzeedda. ⁸ Pupiliyooosa aabbu qoxuwaa, seelaanne uluwaa kadhaa saketti gisiide de7ee; Phawuloosi A soy geliide, aw Xoosaa woosseedda; bare kushiya A bolla wothiide, A patheedda. ⁹ Hewaappe guyyiyan, he haathan doodetteedda sa7aan harggiyaa hara ubba asaykka qassi yiide paxeedda. ¹⁰ Hewaappe simmina nuuna daro bonchchuwa bonchcheeddino; nuuni markkabiyaan baanaw denddeedda wode, ogew nuuna koshshiyaabaa nuussi immeeddino.

Phawuloosi Malttappe Roome Beedda

¹¹ Heezzu agenaappe guyyiyan, haathan doodetteedda sa7aan balguwaa aathiide, “mantte xoosaa” * giyaa Iskinddiriyaa markkabiyaan baanaw denddeeddo. ¹² Nuuni Siraakuse giyaa katamaa

* **28:11** mantte xoosaa: Hawanttu laa77u attuma naanatu, Kastoorinne Paalokisa geetettiyaawantu Zewusse naanatuwaa gidiide, markkabiyaan de7iyaa asatuwaa naagiya xoosatuwaa geetettiide xeeseetiino.

geliide, yaani heezzu gallassaa utteeddo. ¹³ Hewaappe yuuyyiide, Regiiyume giyaa katamaa gakteeddo. Itti gallassaappe guyyiyan, away kesiyaasaa xeelliyaa wode ushechcha dugehaa bagga carckuu carckina, wonttissa gallassi Putiyaaluusa giyaa katamaa yeeddo. ¹⁴ Hewaan nuuni itti itti ammaniyaawantta demmina, barentunna laappu gallassaa uttana mala, nuuna woosseeddino; hewaappe qassi Roome yeeddo.

¹⁵ Roomen de7iyaa ammaniyaawanttu nubaa sisiide, Afiyaasaa Geyaanne “Heezzu Aqiyaasaa geetettiyaasaa” gakkanaassi nuuna mokkanaw yeeddino; Phawuloosi untuntta be7eedda wode Xoossaa galatiide, wozanaan minisseedda.

Phawuloosi Roomen Tamaarisseedda

¹⁶ Nuuni Roome geleedda wode, Phawuloosi barena naagiyaa wottaad-daraanna barekka de7anaadan udetteedda.

¹⁷ Heezzu gallassaappe guyyiyan, Phawuloosi Ayihudatuwaa kaappatuwaa barekko xeeseedda; untunttu shiigeedda wode, untuntta hawaadan yaageedda; “Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani nu asaa woy nu aawatuwa wogaa iitabaa aynne oothennaan, taana Yeerusalaamen qachchiide, Roome asaassi aathiide immeeddino. ¹⁸ Untunttu taana biddeeddawaappe guyye, hayqqanaw bessiyaabay ta bolla aynne bayinna diraw, taana billanaw koyyeeddino. ¹⁹ Shin hewaa Ayihudatuwo eeno geennaan ixceedda wode, ‘Tabaa Qeesaare pirddo’ gaanawe taana koshsheeddappe attin, taani ta zariyaa mootiyaabay taw de7ina gidenna. ²⁰ Taani hinttentunna gaketanawunne haasayanaw hinttentta xeeseeddawe hewaassa; ayissi gooppe, Israa7eeliyaa asay nashechchaan naagiyaawaa diraw taani ha santhalataan qashettaaddi” yaageedda.

²¹ Ayihuda cimatu Phawuloosa, “Nuuni Yihudaappe nebaw dabidaab-biyaa akkibeykko. Nu ishatuwaappekka haray atto, ittuukka yiide, nebaa odibeenna; woy ne sunthaa bayizziide, nuussi odibeenna. ²² Shin he asaa sunthaa ubbasan asay bayizziide haasayiawaa nuuni eriyaa diraw, ne qofaa sisanaw koyyeetto” yaageeddino.

²³ Untunttu barenttu yaana gallassaa Phawuloosaw keeriide, he gallassi coriide I de7iyaasaa yeeddino; ikka untunttoo Xoossaa kawutethaabaa markkatteedda. Qassi untunttu Yesuusabaa ammanana mala, Muse higgiaappenne nabatu xaafeeddawaappe akkiide untuntta tamaarissiide, wonttappe omarssi gakkanaw loythi odeedda. ²⁴ Baggatuu Phawuloosi geeddawaa ammaneeddino; shin baggatuu ammanibeykkinno.

²⁵ Untunttu barenttu gidon yewuwaa eeno geennaan ixceedda wode, Phawuloosi ittibaa geeddawaappe guyyiyan beeddino; I hawaadan yaageedda; “Geeshsha Ayyaanay nu aawatuwassi nabiyaa Iisiyaasa maxaafaan,

²⁶ ‘Neeni he asaakko baade hawaadan ga;

“Hinttenttu sissaa sisana,
shin hinttenttoo gelenna;
hinttenttu xeelaa xeellana,
shin be7ikkita.

²⁷ Ayissi gooppe, ha asaa wozanay guzumeedda;
barenttu haythaa tullisseeddino;

barenttu ayifiyaakka ciillummeeddino.
Hewe baawentto, barenttu ayfiyaan be7ana;
untunttu haythaykka sisana;
untunttu wozanaykka akeekana;
untunttu taakko Xoossaakko simmana.

Qassi taanikka untuntta pathana”
yaaga’ yaageedda.

²⁸ “Simmi hawe Xoossaa atotethay, Ayihuda gidennawanttoo kiitetteed-
dawe hinttenttoo eretto. Qassi untunttukka sisana” yaageedda.

²⁹ [Phawuloosi hewaa geeddawaappe guyyiyan, Ayihudatu barenttu
giddon daro palumettiidde beeddino.] †

³⁰ Phawuloosi kiraa golliyaan laa77u laythaa kumenthaa de7iidde,
barekko yiyaa ubbaa mokkee. ³¹ Barena ooninne diggennan Xoossaa
kawutethaabaanne Godaa Yesuusi Kiristtoosabaa odiidde, yayyennaan
darii qonccissiide tamaarsseedda.

28:27 Isa 6:9-10 † **28:29** Dumma dumma maxaafatuu hawaa guujiyaawe, Phawuloosi haawaa
geeddawaappe guyyiyan giyaawaana.

Phawuloosi Roome Asaw Xaafeedda Kiitaa Geluwaa

Yesuusi kiitteedda Phawuloosi Roome asaw xaafeedda kiitay, Phawuloosi Roomen de7iyaa woosa golliyaa xomoosanaw qoppeedda diraw, I baanaassi untunttu giigiide naaganaadan oothanaassa. Phawuloosa qofay Roomen de7iyaa ammaniyaawantunna guutha wodiyaa ootheed-dawaappe guyyiyan, untunttu maaddina Isippeene baanaassa. Kiristinnaa ammanuwaabaa bare ereeddawaanne hewaa qassi ammaniyaawaa asay oosuwan peeshshana hanotaa qonccissiide xaafeedda. Phawuloosa qofay kumentha hanotaan beettiyaawe ha kiitaana.

Phawuloosi Roomen de7iyaa ammaniyaawanttussi sarotaa aathowaap-penne untunttoo woossanawaakka hidootta immowaappe guyyiyan, kiitaassi giddo qofay “Mishiraachchuwaa qaalay Xoossay asaa xillissiyaawe, koyruwaappe wurssethaa gakkanaw ammanuwaana gidiyawaa odee” (1:17)

Hewaappe guyyiyan Phawuloosi ha qofaa aassiide xaafee. Ayihudatuwaa gidinakka Ayihuda gidenna asaa gidinakka ubbay nagaraw mood-ettiyaawantta gidiyaa diraw, untunttu Xoossaanna sigettanaw koshshee. Asay Xoossaanna sigettanaw danddayiyaawe Yesuusi Kiristoosan ammaniyaawaana. Xoossaanna medhdiyyaa ooratha ittippetethaa ayfi ooratha de7uwaa gidiyawaa Phawuloosi aassiide odeedda. Ammaniyaawaa asay Xoossaanna saro de7ee. Qassi Xoossaa Ayyaanaa bagganna nagaraanne hayquwaa wolqqaappe bilettee. Phawuloosi Xoossaa qofaynne ammaniyaawaa asaa de7uwaa gidon oothiyaa Xoossaa Ayyaanaa wolqqa qofay ayentto odee (5-8). Hewaappe kaalliide qassi Phawuloosi, “Xoossay asaa naanaassi qoppeedda qofaa gidon Ayihudatuunne Ayihuda gidenna asatuu waaniide ittippe waaxetanaw danddayanawantteeshsha?” yaagiyyaa ooshaa zaaranaw baaxetiide de7ee.

Qassikka Phawuloosi, Ayihudatu Yesuusa akkennaan aggeeddawe Xoossaa qofaa gidiyawaa odee. Ayissi gooppe, hawaa mala hanotaan asaa zerehthay ubbay Xoossay Yesuusa bagganna qonccisseedda aadho keekatethaan ittippetethaa oothanaassa. Gidoshshin, Ayihudatu Yesuusa akkanaw wodii yaanawaa Phawuloosi ammanee. Wurssethaan Phawuloosi Kiristinnaa de7uwaa waaniide de7anaw bessintto odee. Xoossaassi oothanabaa, ammaniyaawaa asatuu barenttu gadiyaassinne barenttu gidon ittu ittuwaassi siiquwaaninne maataan oothanabaanne qofaa gaasuwan dendiyyaa ooshatuwaabaa qonccissiide odee.

Shemppatuwaa Ubbatuwassi Imetteedda Qantha Qofatuwaa

Roome kiitaa huuphe qofaa geluwaa (1:1-17)

Atotethay asaw koshshiyaawaa gidiyawaa (1:18-3:20)

Xoossaa ashshuwaa ogiyyaa (3:21-4:25)

Yesuusan beettiyyaa oratha de7uwaa (5:1-8:39)

Isra7eeliyyaa asaw de7iyaa Xoossaa qofaa (9:1-11:36)

Kiristinnaassi bessiyaa oosuwa (12:1-15:13)

Wursethaa qofaanne sarotaa (15:14-16:27)

¹ Bare mishiraachchuwaa qaalaa odanaw Xoossay dooriide xeeseedda Kiristtoosa Yesuusa qoomay, Yesuusi Kiristtoosi kiitteedda Phawuloosi, taani ha dabidaabbiyaa xaafay.

² Xoossay daro wodeppe kase bare nabatuwaa bagganna mishiraachchuwaa qaalaa immana yaageeddawe Xoossaa Geeshsha Maxaafatuwan xaafetteedda; ³ he mishiraachchuwaa qaalay asa gidiide Daawite zariyaappe yeletteedda Xoossaa Na7aa, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosabaa. ⁴ Qassi I bare Geeshsha Ayyaanaan * hayquwaappe dendeeddawaan, Xoossaa Na7aa gidiyaawaa wolqqaama wolqqaan besseedda. ⁵ Ayihuda gidenna asay ubbay ammananaadaaninne azazettanaan, nuuni untunta kaalethana mala, Xoossay Kiristtoosa sunthaa diraw, Kiristtoosa bagganna aadho keekatethaanne Yesuusi kiitteeddawantta gidiyaa maataa nuussi immeedda. ⁶ Yesuusi Kiristtoosawaa gidanaadan, Xoossay xeeseedda hinttentukka hewanttu gidon de7iita.

⁷ Xoossay siiqiyaawanttoonni geeshshabaa oothanaw xeeseedda Roome gadiyan de7iyaa ubbatoo Xoossaa nu Aawuwaappenne Godaa Yesuusi Kiristtoosappe aadho keekatethayne sarotethay hinttentoo gido.

Galataa Woosaa

⁸ Kasetaade taani hinttentu ammanuu sa7aa ubbaan sisettedda diraw, Yesuusi Kiristtoosa bagganna hinttentoo taani Xoossaa galatay. ⁹⁻¹⁰ Ayissi gooppe, taani ubba wode ta woosaan hinttentta hassayissiyaawoo, Xoossay, taani A Na7aa mishiraachchuwaa qaalaa odiyawaan ta ayyaanan aw oothiyaawe markka. Xoossay, bare sheniyaan, taani ha77i hinttentukko baanaw ta ogiyaa miikkoyanaadaan, ubba wode woosay. ¹¹ Ayissi gooppe, taani hinttentta minissanaw, hinttentunna ittippe Ayyaanaa imotaa shaakkana mala, hinttentta be7anaw laamotay. ¹² Taani giyaawe, hinttentukka takka itti wode minettana. Hinttentu ta ammanuwan, qassi taanikka hintte ammanuwan minettana.

¹³ Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani ubba wode hinttentukko baanaw qoppaaddi. Shin taana diggiyaabay de7iyaawaa hintte eranaw bessee; taani haray atto Ayihuda gidenna hara asaappekka ayfiyaa demmeeddawaadan, hinttentuppekka ayfiyaa demmanaw koyyay. ¹⁴ Taani asaa ubbaw, Giriike asawunne tamaribeenna asaw qassi aadho eranchatoonne eeyatoo qanxxana acuu de7ee.

¹⁵ Hewaa diraw, taw danddayetteedda keenaan Roomen de7iyaa hinttentussikka mishiraachchuwaa qaalaa odanaw amottay.

Mishiraachchuwaa Qaalay Xoossaa Wolqqa

¹⁶ Mishiraachchuwaa qaalay taana yeellayenna; I ammaniyaa ubbaa, kasetiide Ayihuda asaa qassi Ayihuda gidenna asaa ashshanaw Xoossaappe yiyaa wolqqa. ¹⁷ Ayissi gooppe, Xoossaa Maxaafay, "Xilluu Xoossaan amanettiide de7ana" yaagiyaawaadan, Xoossay asaa koyroppe wurssethaa gakkanaw, ammanuwan xillissiyaawaa mishiraachchuwaa qaalay qonccisee.

Asaa Iita Oosuwaa

¹⁸ Tumatethay erettanawaa barenttu iita hanotaan diggiyaa nagaraa oosuwaa ubbaa bollaninne asaa iita oosuwaa ubbaa bollan, Xoossaa hanqquu saluwaappe wodhdiide qonccana. ¹⁹ Untunttu Xoossaabaa erana danddayiyaawe untunttoo qonccce; ayissi gooppe, Xoossay untunttoo

* 1:4 bare Geeshsha Ayyaanan: woy "Aani de7iyaa Geeshsha Ayyaanaa" 1:17 Ibr 2:4

qonccissedda. ²⁰ Beettenna A hanotay, hewekka A medhinaa wolqqayyne A Xoossatethay ittippe Xoossay ha alamiyaa medhdheeddawaappe doommiide, untunttoo qoncciide beetteedda; untunttu hewaa Xoossay medhdheeddabaappe be7anaw danddayiyaa diraw, untunttoo gaasoyiyaabay baawa.

²¹ Ayissi gooppe, untunttu Xoossaa erooppekka, aw bessiyaa bonchchuwaa immibeykkino; qassi A galatikkino. Shin untunttu allaalle kessennabaa qooppiino; qassi untunttu akeekenna wozanay dhumeedda.

²² Untunttu barentta aadhheedda eranchcha giino; shin untunttu eeya.

²³ Untunttu hayqqenna Xoossaassi goyinniyaawaa ixxiide, hayqqiyaa asaa medhetaa, kafatuwaa medhetaa, do7atuwaa medhetaanne tiraan gooshettiyaawantu medhetaa medhetteeddawantussi goyinneeddino.

²⁴ Hewaa diraw, untunttu itu ittuwaanna pokkobaa oothana mala, Xoossay untunttu wozanay amottiyaa tunabaa oothanaadan untunttu aggeedda. ²⁵ Ayissi gooppe, untunttu Xoossaa tumatethaa wordduwan laammeeddino; qassi medhdheedda Xoossaa aggiide, I medheeddabaw goyinneeddinonne ootheeddino. Xoossay medhinaw galatetteeddawaa. Amen77i.

²⁶ Hewaa diraw, Xoossay untunttu pokkobaa amottana mala, untunttu aggeedda; haray atto untunttu maccawantu barenttoo bessiyaawaa aggiide, bessennawaa haneeddino. ²⁷ Hawaadankka, attuma asay qassi barenttoo bessiyaawaadan maccawanttunna gakettiyaawaa aggiide, itu ituwaanna gakettanaw koyyeeddino; attuma asay itu ittuwaanna pokkobaa oothiide, barenttu ootheedda balaan barenttoo bessiyaa pirdaa akkeeddino.

²⁸ Untunttu Xoossaa eranaw dosennaan ixxeeddawaa keenaa Xoossay untunttu bessennawaa oothana mala, untunttoo pathenna qofaa immeedda. ²⁹ Untunttun tunatethay, iitatethay, yoratethayne iita hanotay kumeedda; qassi untunttun qanaatii, shemppuwaa wodhiyaa qofay, palumay, cimmussayne iita qofay kumeedda; qassi untunttu soqiyaawantta, ³⁰ zigiriyaawantta, Xoossaa ixxiyaawantta, boriyaawantta, otorettiyaawantta, ceeqettiyaawantta, iitabaa oothanaw koyyiyaawanttanne barenttu aawoonne aattiw azazetennawantta, ³¹ qofay baynnawantta, ammanuu baynnawantta, haranttoo qarettenawanttanne maarennawantta. ³² Untunttu hawanttu malaa oothiyaawanttussi hayqu bessee giyaa Xoossaa higgiiyaa eriidde, hawantta oothiino; hewaa xalalaa gidennaan, hawantta oothiyaawanttakka oothite giide minissiino.

2

Xoossaa Pirdaa

¹ Hewaa diraw, neenoo haranttu bolla pirddiyaawoo, new gaasoyiyaabay baawa; ayissi gooppe, neeni haranttu bolla pirddaadde, he neeni untunttu bolla pirddiyaawaa malaa udooppe, ne bolla pirddaasa. ² Nuuni hawaa mala oosuwaa oothiyaawanttu bolla Xoossay xillo pirdaa pirddiyaawaa ereetto. ³ Neenoo, hawaa mala oosuwaa oothiyaawanttu bolla pirddiyaawoo, qassi he neeni pirddiyaawaa malaa oothiyaawoo, neeni Xoossaa pirddaappe attiyaawaa malatii? ⁴ Woy Xoossaa wolqqaama keekatethaa, gencuwaanne danddayaa kadhayishsha? Xoossay neena nagaraappe zaaranaw koyyiyaabay diraw, I keeka gidiyaawaa neeni eraasa.

⁵ Shin hinttenttoo guzuma wozanaynne nagaraappe simmenna wozanay de7ee; hewaa diraw, Xoossaa hanqqunne xillo pirdday qoncciyaa gallassi, neeni ne bolla hanqquwaaw kasewaappe darissaasa. ⁶ Xoossay asaa ubbaw A oosuwaaw malaa immanawaa. ⁷ Itti itti asatuu lo77obaa dandayan oothiino; qassi galataa, bonchchuwaanne bayenna de7uwaa koyyiino; untunttoo Xoossay medhinaa de7uwaa immana. ⁸ Shin harantuu iitabaa oothanaw yaaretiinonne tumatethaa ixxiino; Xoossay untuntu bolla bashshaanne hanqquwaaw yeddana. ⁹ Iitabaa oothiyyaa asay ubbay metootananne waayyettana; hewe kasetiide, Ayihuda asaa gakkana; hewaappe qassi Ayihuda gidenna asaa gakkana. ¹⁰ Shin Xoossay lo77o oosuwaaw oothiyyaa ubbatoo galataa, bonchchuwaanne sarotethaa immana. Kasetiide Ayihudatoo immana; hewaappe qassi Ayihuda gidennawanttoo immana. ¹¹ Ayissi gooppe, Xoossaa Ayifiyan asay ubbay itti mala.

¹² Muse higgii baynnaan nagaraa ootheedda ubbay higgii baynnaan dhayana. Muse higgii de7ishshin, nagaraa ootheedda ubbay higgiiyan pirddeettana. ¹³ Ayissi gooppe, Xoossaa sinthan higgiiyaa naagiyaawantuu xilliinoppe attin, higgiiyaa sisiyaawantuu xillikkino. ¹⁴ Ayihuda gidenna asaw higgii baawa; shin barenttu tilla qofaan higgii azaziyaawaa oothiino; untunttoo higgii dhayoopekka, untuntu barenttu huuphew higge. ¹⁵ Higgii azaziyaawe untuntu wozanaa gidon xaafetteeddawaa untuntu hanotay bessee; itti itti kaalla untuntu tilla qofay untunttoo markkattiyaa dirawunne qassi itti itti kaalla untuntu qofay untunta mootiyaa diraw, woy qassi untuntunna gaaddatiyaa diraw, hewe tuma gidiyaawaa erissee. ¹⁶ Taani tamaarisseedda mishiraachchuwaaw qaalaadan, asaa wozanaan geemmeedda qofaa Xoossay Yesuusi Kiristtoosa bagganna hawaadan pirdana.

Ayihudatuwaanne Muse Higgiiyaa

¹⁷ Shin neeni neena Ayihuda gaasa; higgiiyan zemppaade Xoossaan ceeqettaasa. ¹⁸ Neeni oothana mala, Xoossay koyyiyaawe ayentto eraa; qassi tuma gidiyaawaa dooranaw higgiiyaappe tamaaraadda. ¹⁹⁻²⁰ Neeni qooqatuwaaw kaaletthiyaawaa, qassi dhumaani de7iyaawanttookka poo7issiyaawaa, erennawantta erissiyaawaanne naanatuwaaw tamaarissiyaawaa gidiyaawaa eraaddi; higgiiyaappe neeni kumentha eratethaanne tumatethaa demmiyaawaa eraasa. ²¹ Yaatina, neeni haratuwaaw tamaarissiyaawe neena ne huuphew ayissi tamaarisikkii? Neeni, “Wuu77oppa” yaagaade qaalaada. Shin neeni ne huuphew wuu77ayee? ²² Neeni, “Woshummoppa” yaagaa. Shin neeni ne huuphew woshummay? Neeni eeqaa shenetaa. Shin eeqay de7iyaa golliyyaa bonqqay? ²³ Xoossaa higgii new de7iyaa diraw, neeni ceeqettaasa; shin he higgiiyaa menthaade Xoossaa yeellayay? ²⁴ Ayissi gooppe, Xoossaa Maxaafay, “Ayihuda asatoo, hintte gaasuwan Ayihuda gidenna asatuwaaw gidon Xoossaa sunthay bayee” yaagaa.

²⁵ Neeni higgew azazettooppe, ne qaxxaray maaduwanne de7ee; shin neeni higgiiyaa menthooppe, neeni qaxxaretteeddawe qaxxarettibeen-nawaadan paydettee. ²⁶ Ayihuda gidenna asay qaxxarettennan higgii azaziyaawaa naagoooppe, Xoossay A qaxxaretteeddawaadan paydennee? ²⁷ Hinttenttu, Ayihuda asatuu, hinttenttoo xaafetteedda higgii de7ooppekka qassi hintte qaxxarettooppekka, higgiiyaa hintte menthiyyaa diraw, Ayihuda

gidenna asay bollaa qaxxarettana dhayooppekka, higgew azazettiide, hintte bolla pirddana.

²⁸ Ayissi gooppe, Ayihuda asaa malatiyaa ubbay tumu Ayihuda asa gidenna; qassi asay bare ashuwaa asatethaa qaxxaretteedda diraw, tumu Ayihuda asa gidenna. ²⁹ Shin tumu Ayihuda asa giyaa uray garssa baggana Ayihuda asa * gideeddawaa; qaxxarettiyaawaa Xoossaa Ayyaanan oosettiyyaa wozanaa qaxxaraappe attin, xaafetteedda higgiiyaana gidenna; he uray bare galataa Xoossaappe akkiyawaappe attin, asaappe akkibeenna.

3

Ayihudatuu Ammanennaan Aggusaan Bayizzeeddino

¹ Yaatina, Ayihuda asatuu ayaani Ayihuda gidenna asaappe aadhdhiino? Woy qaxxarettiyaawaan ay maaduu de7ii? ² Hawe Ayihudatuwaa ubbabaani loythi maaddee; ubbabaappe kase Xoossay bare kiitaa hadaraa Ayihudatoo immeedda.

³ Yaatina untuntuppe ittu ittuu ammanettennawaa gidooppe, waanii? Hewaa diraw, Xoossay ammanettenna yaagiyaawee? ⁴ Hewaa gidenna; asay ubbay worddanchchaa gidooppekka, Xoossay giyaawe tuma gidanaw bessee. Xoossaa Maxaafay, “Neeni haasayiyaa wode, neeni xillo gidiiyaawaa erissanaw koshshee; neeni mootettiyyaa wode, shatimmanaw bessee” yaagee.

⁵ Shin nu bayizzuu Xoossaa xillo oosuwaa erissintto, nuuni waagane? Nu bolla hanqquwaa ahiyaa Xoossay bayizzanchchee? Taani asay giyaawaadan gay. ⁶ Hewe waayyii hanana. Ayissi gooppe, hewaadan gidooppe, Xoossay ha alamiyaa bolla wooti pirdanee?

⁷ Shin ta wordduwan Xoossaa tumatethay A bonchchoo darooppe, yaatina, hawaa gakkanaw ayissi ta bolla nagaranchchaadan pirdii?

⁸ Yaatina nuuni, “Lo77uu yaanaadan, ane iitabaa oothoytte” ayissi gookkoo? Itti itti asay hawaa taana mootiidde boreeddino; untuntu Xoossaappe bessiyaa pirddaa akkana.

Asay Ubbay Nagarachchaa

⁹ Hewaa diraw, nuuni waagane? Nuuni Ayihudatuu, Ayihuda gidenna asaappe dareettoo? Hewaa gidenna; ayissi gooppe, Ayihudatuukka Ayihuda gidenna asatuukka ubbay ittippe nagaraappe garssan de7iyaawaa taani kase hinttenttoo odaaddi.

¹⁰ Xoossaa Maxaafay hawaadan yaagee; “Xillo asay ittuunne baawa.

¹¹ Akeekiyaa asaykka baawa; woy Xoossaa koyyiyaawekka baawa.

¹² Asay ubbay ogiyaappe kare keseeddino; ubbay mulekka maaddennawaa gideedda. Lo77obaa oothiyaa ooninne baawa; haray atto ittuunne baawa.

¹³ Untuntu doonay dooya de7iyaa duufuwaa mala. Barenttu inxxarssan worddoteeddino. Untuntu doonaappe asaa wodhiyaa shooshshaa yishsha mala haasayay kesee.

¹⁴ Untuntu doonaan sheqayanne camobay kumeedda.

* **2:29** Ayihuda guussay galattettiyaawaa gidiide sunthay Yihudaappe yeedda. **2:29** Zar 30:6 **3:4** Maz 51:4 **3:10** Maz 14:1-3 **3:13** Maz 5:9 **3:14** Maz 10:7

- ¹⁵ Unttuntu suuthaa gussanaw darii elleelliino.
¹⁶ Bayzzuunne kolethay unttuntu beeddasaan haqaninne dhayenna.
¹⁷ Unttuntu sarotethaa ogiyaakka erikkino.
¹⁸ Qassi Xoossaw yayyiyaabay unttuntu qofaan baawa” yaagee.

¹⁹ Asaa ubbaa haasayaa diggana malanne kumentha sa7aa Xoossaa pirdaappe garssaw aathana mala, higgiiyaa gidдон odetteedda ubbabay higgiiyaappe garssan de7iyaa asaw haasayiyaawaa nuuni ereetto. ²⁰ Xoossaa sinthan ooninne higgii azaziyaawaa oothiyaawaan xillenna; higgii itti asay nagaraa ootheeddawaa eranaadan udee.

Asay Xilliyaawe Ammanuwaana

²¹ Shin Xoossay asaa xillissiyaa ogii higgii baynnaan ha77i qoncceedda; higgiiinne nabatuu he xillotethaabaa markkatteeddino. ²² Xoossay asaa Yesuusi Kiristoosa ammaniyaawaan xillissee; Xoossay hewaa A amaniyaa ubbaw oothee; ay shaakotethayenne baawa.

²³ Ayissi gooppe, asay ubbay nagaraa ootheedda; Xoossaa bonchchuukka untunttoo guuxxeedda. ²⁴ Shin unttuntu Xoossay immiyaa A aadho keekatethaan, barentta woziyaa Kiristoosi Yesuusa bagganna coo xilleeddino. ²⁵ Yesuusa suuthaan asay A ammaniide, bare nagaraw maarotethaa demmanaw, Xoossay A immeedda; Xoossay hewaa bare xillotethaa bessanaw ootheedda; I beni wodiyaan asaa nagaraa danddayiide, kadhi bashi aggeedda; shin ²⁶ ha wodiyaan bare xillotethaa bessanaw asaa nagaraa aggenna; Xoossay hewaa oothiyaawaan I bare huuphew xillo gidiiyaawaanne Yesuusa ammaniyaa ubbaa xillissiyaawaa bessee.

²⁷ Yaatina, nuuni ayaw ceeqettanee? Aynne baawa. Ayaa gasuwaa-nee? Nuuni higgew eeno giyaawaanee? Gidenna; ammanuwaa higgiiyaanappe attin. ²⁸ Ayissi gooppe, asay ammanuwan xillanaappe attin, higgii azaziyaawaa oothiyaawaana gidenna yaagiide qoppeetto.

²⁹ Woy Xoossay Ayihudatuwaa xalalaw Xoossee? Ayihuda gidenna asaw Xoossaa gidennée? Tuma, Ayihuda gidennawanttookka I qassi Xoossaa.

³⁰ Itti Xoossaa xalalay de7ee; Ayihudatuwaa unttuntu ammanuwan I xillissana; qassi Ayihuda gidennawanttakka unttuntu ammanuwan xillissana.

³¹ Yaatina, nuuni higgiiyaa ammanuwan gaxaa suganee? Gidenna; higgiiyaa minissoyetteppe attin.

4

Abraahaamo Ammanuwan Xilleedda

¹ Yaatina, nuuni nuussi ashuwan zare gidiiyaa Abraahaamo ayaa demmeedda gaanee? ² Ayissi gooppe, Abraahaamo oosuwan xilleeddawaa gidoope, aw ceeqettiyaabay de7ee; shin Xoossaa sinthan ceeqettana danddayenna. ³ Ayissi gooppe, Xoossaa Maxaafay waagii? “Abraahaamo Xoossaa ammaneedda; Xoossay hewaa aw xillotethaan paydeedda” yaagee.

⁴ Oothiyya uray akkiya miishshaa barew bessina akkeeppe attin, aw coo imettiyaawaadan paydettena. ⁵ Shin oosuwaa oothennaan, nagaranchchaa xillissiyaa Xoossaa ammaniyaa uraa, Xoossay A ammanuwan

A xillissee. ⁶ Hawaadankka, ay oosuunne baynaan, Xoossay xilluwaadan paydeeda asaa nashechchiyaabaa Daawite haasayeedda wode geeddawe hawaa.

⁷ “Xoossay untuntu bayizzuwaawo
atto geeddawantunne
untuntu nagaraa kammeeddawanttu
anjjetteeddawantta.

⁸ Goday A nagaraa paydenna asay
anjjetteeddawaa”
yaagee.

⁹ Yaatina, ha Daawite hasayeedda anjuu qaxxaretteeda asaa xalalaasseyee? Woy qassi qaxxarettibeenna asatuwaassee? Ayissi gooppe nuuni, “Xoossaa Maxaafay, ‘Abraahaamo Xoossaa ammaneedda; Xoossay hewaa aw xillotethaan paydeeda’ yaagee” goytte. ¹⁰ Yaatina, hawe awude haneeddee? Abraahaamo qaxxaretti simmineyee? Woy qaxxarettanaappe kasennee? Qaxxarettanaappe kasennappe attin, qaxxarettina gidenna.

¹¹ Guyyeppe I qaxxaretteeda; Xoossay A ammanuwaa diraw, I qaxxarettanaappe kase A xillo udeeddawaa erissanaw, A qaxxaray malla gideedda. Hewekka qassi qaxxarettannan Xoossaa ammaniyaa ubbatuwaa Xoossay xillo oothiide paydanaadan, untunttoo Abraahaamo aawuwaa gidanaassa. ¹² I qaxxaretteddawanttookka aawuwaa; gidooppekka, untuntu qaxxaretteeda diraassa gidenna; shin nu aawuwaa Abraahaamo qaxxarettanaappe kase ammaniyaa ammanuwaa malaa kaalliyawanttookka aawuwaa.

Xoossay Immana Geeddabay Ammanuwan Akettee

¹³ Abraahaamossinne A zerethaw Xoossay, “Ha sa7aa taani hinttenttoo immana” yaageeddawe, Abraahaamo Xoossaa ammaniide xilleedda diraasappe attin, higgew I azazetteedda diraassa gidenna. ¹⁴ Ayissi gooppe, higgew azazettiyaawanttu Xoossay immana geeddawaa laattiyaawanttu gidooppe, asaa ammanuu maaddennabaa gideedda; Xoossay geeddawekka mela gideedda; ¹⁵ higgii Xoossaa boshaa ahee; shin higgii baynasaan higgiiya menthiyaabay baawa.

¹⁶⁻¹⁷ Hewaa diraw, higgiiya naagiyaawanttu xalalaw gidennaan, qassi Abraahaamo ammaneeddawaadan, ammaniyaa Abraahaame zerethaa ubbaw Xoossay immana geeddawe, woystaan tumattanawe ammanuwaana. Abraahaamo nuussi ubbaw aawuwaa. Xoossaa Maxaafay, “Taani neena cora kawutethatoo aawo oothaaddi” giyaawaadan, hayqgeeddawanttoo de7uwaa immiyaa, bare azazuwan baynnabaa de7iyaabaadan oothiide xeesiyaa, I ammaneedda Xoossaa sinthan Abraahaamo nuussi ubbaw aawuwaa.

¹⁸ Xoossaa Maxaafay Abraahaamossi, “Ne zerethay hawaa keena gidana” yaageeddawaadan, hawaa keena gidana giide, nashechchaan naaganaw danddayenna wode, Abraahaamo ammaniidenne sinthappe demmana giide, nashechchaan naagiide, cora zerethaw aawuwaa gideedda. ¹⁹ He wode, Abraahaamo yelettoodeppe xeetu laythaa kumana hanyaa cimaa; shin bare daaburanchcha asatethaanne Saara na7aa yelanaw danddayennawaa qoppeeda wode, I bare ammanuwan daaburibeenna.

²⁰⁻²¹ Xoossaa I bonchchiidde, aw immana geedda Xoossay qassi polanaw danddayiawaa loythi eriide bare ammanuwan minneeddawaappe attin,

ammanennaan ixxiide, Xoossay immana geeddawaa sidhibeenna. ²² Hewaa diraw, Xoossay qassi A ammanuwaa xillotethaan paydeedda.

²³ “Aw xillotethaan paydeedda” giyaa qaalay A xalalaw xaafettibeenna. ²⁴ He qaalay nu Godaa Yesuusa hayquwaappe dentheedda Xoossaa amaniyaa nuussikka xillotethaan paydettana mala xaafetteedda. ²⁵ Xoossay A nu nagaraa diraw, hayqoo aathiide immina, I nuuna xillissanaw hayquwaappe dendeedda.

5

Ammanuwan Beettiyyaa Sarotethaanne Sigatethaa

¹ Hewaa diraw, nuuni ammanuwan xilleeddawaan, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa bagganna nuussi Xoossaanna sarotethay de7ee; ² qassi I nuuna ha77i nuuni de7iyaa Xoossaa aadho keekatethaa giddo ammanuwan aheedda; yaatina, nuuni Xoossaa bonchchuwaa shaakkanaw nuussi de7iyaa hidootaan ceeqetteetto.

³⁻⁴ Hewaa xalalaa gidenna; nuuni nu waayyiyankka nashetteetto; ayissi gooppe, waayyiyaappe danddayay, qassi danddayaappe paaciyaa minniyaawe, paaciyaa minotaappe hidootay yiyaawaa nuuni ereetto. ⁵ Xoossay nuussi immeedda Geeshsha Ayyaanaa bagganna bare siiquwaa nu wozanaan gussedda diraw, he nuuni demmanaw nashechchaan naagi utteeddawe nuuna yeellayenna.

⁶ Ayissi gooppe, nuuni biro wolqqay baynnawantta gidiide de7ishshin, Xoossay dooreedda wodii gakkina, Kiristtoosi nagaranchchatuwaa diraw hayqqeedda. ⁷ Xillo uraa diraw, itti uray hayqqanawe daro metobaa; shin lo77o asaa diraw hayqqanaw, “Eeno” giyaa uray ooni eri beettennaan aggenna. ⁸ Shin nuuni biro nagaranchcha gidiide de7ishshin, Kiristtoosi nu diraw hayqqeedda; hewe Xoossay nuuna ay keenaa siiqinttonne A siiquwaa erissee. ⁹ Simmi nuuni ha77i A suuthaan xilleeddawaa gidoope, A bagganna Xoossaa hanquwaappe attana. ¹⁰ Ayissi gooppe, nuuni Xoossaanna kase morkke; shin A Na7aa hayquwan aanna sigetteeddo. Hewaappe aathiide, ha77i nuuni Xoossaanna sigetteeddaawaappe guyyiyan, I paxa gidiyaa diraw nuuna ashshana. ¹¹ Shin hewaa xalalaa gidenna; ha77i nuuna Xoossaanna sigetheedda nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa bagganna nuuna Xoossaabay nashechchee.

Hayquu Addaaman Yiina, De7uu Kiristtoosan Yeedda

¹² Hewaa diraw, nagaray ha sa7aa itti asaa bagganna geleedda; he nagaray barenanna hayquwaa aheedda; hewaa gaasuwan, asay ubbay Addaama bagganna nagaraa ootheedda diraw, hayquu asaa zariyaa ubbaa gakeedda. ¹³ Higgii imettanaappe kase, ha alamiyaan nagaray de7ee; shin higgii bayna wode nagaray paydettenna. ¹⁴ Shin Addaama wodiyaappe, Muse wodiya gakkanaassi, hayquu asaa ubbaa mooddeedda; haray atto Addaami Xoossaa higgew azazettennan ixceeddawaadan, nagaraa oothibeennawantakka hayquu mooddeedda.

Ayissi gooppe, Addaami yaanawoo leemisuwaa. ¹⁵ Shin Xoossaa imotay Addaama nagaraa keena gidenna diraw, untuntu itti mala gidikkino; itti bitaniyaa nagaraa diraw, cora asay hayqqeeddawe tuma; shin Xoossaa aadho keekatethayenne A imotay itti asaa aadho keekatethaa bagganna, Yesuusi Kiristtoosa aadho keekatethaa bagganna cora asaw dareedda. ¹⁶ Xoossaa imotay nagaraa ootheedda bitaniyaa bagganna yeeddawaa mala gidenna; ayissi gooppe, Addaami itti nagaraa ootheeddawaappe

guyyiyan, Xoossay A bayizzeeddawaadan pirddeedda; shin asay daro nagaraa ootheeddawaappe guyyiyan Xoossay, “Hinttentu bayizibeykkita” giide, bare aadho keekatethaa untuntta bessee. ¹⁷ Ayissi gooppe, itti bitaniyaa nagaraa gaasuwan, A nagaraa bagganna, hayquu kawuteeddawe tuma; shin itti uray, Yesuusi Kiristtoosi ootheeddabay ay keena daree; Xoossaa daro aadho keekatethaanne xillotethaa imotaa akkiya ubbay Kiristtoosa bagganna xooniide de7ana.

¹⁸ Simmi itti uray nagaraa otheedda gaasuwan asaa ubbaa bolla bayizzeeddawaadan pirdday yeedda. Hewaadanka itti uray xillobaa otheedda gaasuwan, Xoossay asaa ubbaa, “Bayzibeykkita” giide untunttoo de7uwaa immeedda. ¹⁹ Ayissi gooppe, itti uray azazettennan ixceedda gaasuwan, daro asay nagaranchcha gideedda, hawaadanka qassi ittuu eeno geeddawaan cora asay xillana.

²⁰ Nagaraa darissanaw, higgii yeedda; shin nagaray dariyaa wode Xoossaa aadho keekatethay loythi dareedda. ²¹ Nagaray hayquwaa wolqqaan kawuteeddawaadan, hawaadanka qassi Xoossaa aadho keekatethay xillotethaa wolqqaan kawutiide, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa bagganna, nuuna medhinaa de7oo kaalethee.

6

Nagaraappe Shaakettiide Kiristtoosan De7ussaa

¹ Yaatina, nuuni waagane? Xoossaa aadho keekatethay daranaadan, nagaraan minniide de7anee? ² Gidenna; nuuni nagaraa oothenna mala hayqqidiggeeddo. Yaatina, nuuni hawaappe sinthaw wooti A giddon de7anee? ³ Woy nuuni ubbatuu Kiristtoosa Yesuusanna ittippe gidanaw, xammaqetteedda wode, A hayquwanikka aananna ittippe gidanaw xammaqetteeddawaa erikkitee? ⁴ Hewaa diraw, Kiristtoosi bare Aawuwaa bonchcho wolqqaan hayquwaappe denddowaadan, nuunikka ooratha de7uwaa de7anaw, A hayquwaa aananna shaakkanaw xinqqataani aananna ittippe moogetteeddo.

⁵ Ayissi gooppe, nuuni I hayqqeeddawaadan hayqqiide, aananna ittuwaa gidoope, hawaadanka, hayquwaappe I denddowaadan nuunikka dendiide, aananna ittuwaa gidana. ⁶ Nuuni hawaappe sinthaw nagaraw ayle gidenna mala, qassi nu nagaranchcha asatethaa wolqqay dhayana mala, nu eca asatethaa Kiristtoosanna masqqaliyaa bolla mismaariyan dhishetti kaqetteeddawaa ereetto. ⁷ Ayissi gooppe, itti uray hayqqiyaa wode nagaraa wolqqay A mooddenna; shin ⁸ nuuni Kiristtoosanna hayqqeeddawaa gidoope, aananna qassi de7anawaa ammaneetto. ⁹ Ayissi gooppe, Kiristtoosi hayquwaappe denddeeddawaa, qassi laa7enthuwaa I hayqqennawaanne hayquu sinthappe A mooddennawaa nuuni ereetto. ¹⁰ I itti kaallakka hayqqeedda; nagaraw A bolla wolqqay baawa; shin I ha de7iyaa de7uwaa Xoossaw de7ee. ¹¹ Hawaadan qassi hintte nagaraa oothennaadan, hinttentta hayqqeeddawaadan qoppite; shin Godaa Kiristtoosa Yesuusa bagganna Xoossaw hintte paxa de7iyaawaadan, hinttentta qoppite.

¹² Hewaa diraw, hintte hinttentu asatethaa amuwaassi azazettana mala, nagaray hayqqiyaa hintte asatethaa mooddoppo. ¹³ Qassi hintte asatethaappe itti saanne iita oosuwaa oothanaw nagaraw immoppite; shin hayquwaappe denddeedda asaadan hinttentta Xoossaw immite; qassi hintte kumentha asatethaakka xillo oosuwaa oothanaw Xoossaw immite; ¹⁴ ayissi gooppe, nagaray hinttentta mooddanaw danddayenna; hintte Xoossaa aadho keekatethaa garssanna de7iitappe attin, higgiiyaappe garssanna de7ikkita.

Xillotethaw Aylle Gidiyaawaa

¹⁵ Yaatina, waananee? Xoossaa aadho keekatethaa garssanna de7iinoppe attin, higgiiyaappe garssanna de7enna diraw, nagaraa oothaane? Gidenna; ¹⁶ hintte hinttentta itti uraw azazettanaw, aylliyaadan oothiide immiyaa wode, he hinttentta azaziyaawoo aylletuwaa gidiiyaawaa eriita; woy hintte hinttenttoo hayquwaa ahiyaa nagaraw enno giita; woy hintte hinttentta xillo oothiyaa azazoo enno giita. ¹⁷ Shin Xoossaw galatay gido; ayissi gooppe, nagaraw kase hintte aylle; shin guyyeppe hintte akkeedda timirttiyaa gidдон de7iyaa tumatethaw hintte kumentha wozanaappe azazetteeddita. ¹⁸ Hinttenttu nagaraa aylletethaappe kesiide, xillotethaw aylle gideeddita.

¹⁹ Hinttenttu medhetaan daaburanchcha gidiiyaa diraw, taani oos-sikka geliyaa haasayaa haasayay; hintte kase hintte kumentha asatethaa naaquwaa oothanaw, tunatethawunne naaqoo aylle udiide immeeddita; ha77i hewaadanka hintte kumentha asatethaa geeshshabaa oothanaw, xillotethaw aylle udiide immite.

²⁰ Hinttenttu nagaraw aylletiide de7iyaa wode, xillotethay hinttenttoo go-daa gidenna. ²¹ Hinttentta ha77i yeellaiyaa yewatuwaa he wode ootheed-dawaappe ay maaduwaa demmeedditee? Ayissi gooppe, he yewatuwaa wurssethay hayquwaa. ²² Shin nagaraa aylletethaappe hintte kesiide, Xoos-saw eenogeeddita; qassi hintte oothiyaa ubbabaani hinttentta ubbakka aw aathiide immeeddita. Hewe hinttenttoo wore; hewaa wurssethay medhinaa de7uwaa. ²³ Ayissi gooppe, nagaraa gatii hayquwaa. Shin Xoossay nu Godaa Kiristtoosa Yesuusa bagganna immiyaa imotay medhinaa de7uwaa.

7

Muse Higgiiyaa Qashuwaappe Bilettiyaawaa

¹ Taanaadan ammaniyaawanttoo, hinttenttu ubbay higgiiyaa eriyaa di-raw, taani giyaawaa loythi eriita; higgii itti asay paxa de7eedda wode xalalaan A mooddee. ² Ayissi gooppe, asinaa geleedda mishiratta izi asi-nay paxa de7eedda keenan, higgiiyan aananna qashetta uttaaddu; shin izi asinay hayqqooppe, aananna caaqqeedda higgii izo mooddenna. ³ Hewaa diraw, iza bare asinay paxa de7ishshin, hara attumawaa gelooppe, asay izo, “Woshummewunno” gaana. Shin izi asinay hayqqooppe, higgii izo mood-denna; iza hara asinaa gelooppenne izo ooninne, “Woshummewunno” geenna.

⁴ Taanaadan ammaniyaawanttoo, hewaadan hinttenttu qassi Kiristtoosa asatethaappe itti bagga gidiiyaa diraw, hinttenttu aabagganna hayqqeed-dita. Qassi nuuni Xoossaa maaddiyaa oosuwaa oothana mala, hint-tenttu Xoossay hayquwaappe dentheedda Kiristtoosawantta. ⁵ Ayissi gooppe, nuuni nu asatethay koyyeeddawaadan de7iyaa wode, higgii nu-uni nagaraa oothanaadan, nuuna denthethee; nu asatethaa gidдон iita amuu de7iyaa diraw, nuuni hayqoo ayfiyaa ayfeeddo. ⁶ Shin ha77i nu-uni nuuna qachcheeddawoo hayqqeedda diraw, Xoossay nuuna higgiiyaa qashuwaappe billeedda. Hewaa diraw, nuuni Geeshsha Ayyaanay giigis-seedda ooratha ogiyaan Xoossaw enno gaanawaappe attin, xaafetteedda higgii nuussi giigisseedda eca ogiyaan enno gookko.

Higgiiyaanne Nagaraa

⁷ Yaatina, nuuni waagane? Higgii bare huuphew nagaree? Hewaa gidenna; shin higgii nagaray ayentto taana erisseedda. Ayissi gooppe, taani higgii, “Asaabaa amottoppa” gibeennentto, asaabaa amottiyaawe ayentto

erikke. ⁸ Shin nagaray taani ubbabaa amottana mala, azazuwaa bagganna ta bolla ogiyaa demmeedda; ayissi gooppe, higgii baawentto, nagaraw wolqqay baawa.

⁹ Kase higgii baynna wode taani paxa; shin azazuu yeedda wode nagaray de7oo simmina, ¹⁰ taani qassi hayqqaaddi; taana paxa wothanaw Xoossay qoppeedda azazuu, taw hayquwaa aheedda. ¹¹ Ayissi gooppe, nagaray azazuwaa bagganna taana cimmiyaa ogiyaa demmiide, he azazuwan taana wodheedda.

¹² Hewaa diraw, higgii geeshsha; azazuukka geeshsha, xillanne lo77a.

¹³ Yaatina, lo77obay taw hayquwaa aheeddee? Hewaa gidenna; shin taw hewaa nagaray aheedda; asay nagaray ayentto shaakkiide erana mala, nagaray lo77obaa bagganna, taw hayquwaa aheedda. Qassi azazuu, "Ooninne nagaraa oothanaw bessenna" yaagiyaa diraw, nagaray kasewaappe aadhi iiteedda.

Asaa De7uwaa Garssan De7iyaa Baaxiyaa

¹⁴ Nuuni higgii Xoossawaa gidiaawaa eretto; shin taani taana nagaraw zali77eedda hayqqiyaa asa; ¹⁵ taani oothiyaawaa wozanaa aathikke; ayissi gooppe, taani ixxiyaawaa oothayppe attin, taani oothanaw dosiyaawaa oothikke. ¹⁶ Taani ixxiyaawaa oothiyaawaa gidoope, higgii lo77a gidiaawaa markkattay. ¹⁷ Hewaa gidoope, he yewuwaa ta bolla de7iyaa nagaray oothiyaawaappe attin, ha77i taani oothikke.

¹⁸ Taanan, hewenne ta asatethaan lo77obay de7ennawaa taani eray; ayissi gooppe, lo77obaa oothiyaa amuu ta bolla de7ooppekka, taani he lo77obaa oothananaw danddayikke. ¹⁹ Taani ixxiyaa iitabaa oothayppe attin, taani dosiyaa lo77obaa oothikke. ²⁰ Shin taani ixxiyaawaa oothiyaawaa gidoope, hewaa ta bolla de7iyaa nagaray oothiyaawaappe attin, ha77i hewaa oothiyaawe taana gidikke.

²¹ Simmi taani lo77obaa oothanaw dosishshin, iitabaa oothiyaawe taw higge gidiaawaa demmaaddi. ²² Ayissi gooppe, taani ta wozanaa gidдон Xoossaa higgiiyan nashettay; ²³ shin ta bollaa gidдон de7iyaa ta wozanaa qofaa higgiiyaanna wadhettiyaa dumma higgiiya be7ay. He higgii ta bollaa gidдон de7iyaa nagaraa oosissiyaa higgiiyan taana qashissee. ²⁴ Taani ayba nashechchi baynna asee! Taana hayqoo afiyaa ha asatethaappe ashshanawe oonee? ²⁵ Nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa bagganna Xoossaw galatay gido.

Simmi taani ta wozanaa qofaan Xoossaa higgew eeno gay. Shin ta asatethaan taana nagaraa oosissiyaa higgew eeno gay.

8

Geeshsha Ayyaanay Koyyiyaawaadan De7ussaa

¹ Hewaa diraw, Kiristtoosa Yesuusanna de7iyaawanttu bollan pird-day ha77i baawa; ² ayissi gooppe, Kiristtoosa Yesuusa bagganna nuussi de7uwaa immiyaa Geeshsha Ayyaanaa higgii taana * nagaraa higgiiyaa ayillettethaappenne hayquwaa higgiiyaa ayillettethaappe kesseedda. ³ Asaa asatethay daaburanchcha gidiyaa diraw, higgii oothanaw dand-dayibeennawaa Xoossay ootheedda; nagaranchchatuwaa asatethaa mala asatethaanna de7iyaa bare Na7aa, asay ootheedda nagaraw yarshshuwaa

gidanaw Xoossay kiittiide, asaa asatethaa gidдон de7iyaa nagaraa pird-deedda. ⁴ Geeshsha Ayyaanay koyyiyaawaadan de7iyaawantuppe attin, nu asatethay koyyiyaawaadan de7anawanttu bolla, nu bolla, higgiiyaa xillo azazuu polettana mala, Xoossay hawaa ootheedda.

⁵ Barenttu asatethay koyyiyaawaadan de7iyaawanttu barenttu asatethaabaa qoppiino; shin Geeshsha Ayyaanay koyyiyaawaadan de7iyaawanttu Geeshsha Ayyaanaabaa qoppiino. ⁶ Asatethaabaa qoppussay hayquwaa ahee; shin Geeshsha Ayyaanaabaa qoppussay de7uwaanne sarotethaa ahee. ⁷ Asatethaabaa qoppussay Xoossaw ixo; ayaw gooppe, asatethay Xoossaa higgew eeno geenna; qassi eeno gaanawukka aw danddayettenna. ⁸ Barenttu asatethaw eeno giyaawanttu Xoossaa nashechchanaw danddaykkino.

⁹ Shin Xoossaa Ayyaanay hinttentun de7ooppe, Geeshsha Ayyaanay giyaawaadan de7iitappe attin, hintte asatethay koyyiyaawaadan de7ikkita. Shin ooninne Kiristtoosa Ayyaanay baynnawaa gidoope, he uray Kiristtoosawaa gidenna. ¹⁰ Shin Kiristtoosi hinttentun de7ooppe, hintte asatethay nagaraa gaasuwan hayqqeeddawa; shin hintte ayyaanay xillotethaa gaasuwan hinttentun paxa de7ee. ¹¹ Shin Yesuusa hayquwaappe dentheedda Xoossaa Ayyaanay hintte gidдон de7ooppe, hayquwaappe Kiristtoosa dentheedda Xoossay qassi hinttentun de7iyaa bare Geeshsha Ayyaanaan, hayqqiyaa hintte asatethawukka de7uwaa immana.

¹² Simmi taanaan ammaniyaawanttoo, nuuni acuwaanna de7eetto; nu asatethay koyyiyaawaadan de7anaw nuussi bessenna. ¹³ Ayissi gooppe, hintte hintte asatethay giyaawaadan de7ooppe, hintte hayqqana; shin hintte hintte nagaraa oosuwaa Geeshsha Ayyaanan wodhooppe, paxa de7ana. ¹⁴ Xoossaa Ayyaanay kaalethiyaa ubbatuu Xoossaa naanaa. ¹⁵ Ayissi gooppe, nuuni nu kooshshaa dhoqqu oothiide, “Abbaa! Ta Aabboo” yaagiide xeesiyaa, nuuna Xoossaa naanaa kessiyaa Geeshsha Ayyaanaa Xoossaappe akkeeddoppe attin, laa7ethuwaa yayyanaw aylle kessiyaa ayyaanaa akkibeykko. ¹⁶ Xoossaa Ayyaanay bare huuphew nu ayyaanaana gidiide, nuuni Xoossaa naanaa gidiiyaawaa markkattee. ¹⁷ Nuuni A naanaa gidoope, I bare asaw minjjeedda anjuwaa laattana; qassi nuuni Xoossay Kiristtoosaw minjjeeddawaakka aananna laattana; nuuni Kiristtoosa waayiyaa aananna shaakkooppe, A bonchchuwaakka aananna shaakkana.

Xoossaa Naanaw Qonccanaw De7iyaa Bonchchuwaa

¹⁸ Ayissi gooppe, nuuni ha77i waayyettiyaa waayiyaa nuussi sinthappe qonccana bonchchuwaana gathanaw, ubbakka danddayettenna gaade taani qoppay. ¹⁹ Xoossay medhdheedda medhetaa ubbay Xoossaa naanay qonccanawaa loythi laamoti utteedda. ²⁰ Ayissi gooppe, medhetaa ubbay maaduu baynnabaa gidanaadan, Xoossay A bolla pirddeedda; sinthappe demmana giide nashechchaan naagi uttanaadan udeedda Xoossay koyyeedda diraw haneeddappe attin, medhetaa ubbay bare huuphew koyyeeddawaan gidenna. ²¹ Medhetaa ubbay bare huuphew bashshaa aylletethaappe itti gallassi kesanawaa; qassi he medhetatuu Xoossaa naanay aylletethaappe keseedda bonchcho kessaa shaakkana. ²² Ayissi gooppe, medhetaa ubbay ittippe hawaa gakkanaw, macca asaa yeluu oyqqina ooliyaawaadan, sakuwan ooliyaawaa nuuni eretto. ²³ Qassi hewaa xalalaa gidenna; nuuni, Geeshsha Ayyaanaa Xoossaa bayra imotaadaan udiide akkeeddawanttu, nu huuphew qassi Xoossay nuuna bare naanaa

oothanaadaninne nu kumentha asatethaa wozanaadan naagiidde, nu gid-don ooleetto. ²⁴ Ayissi gooppe, nuuni Xoossay immana geeddawaan ateeddo. Shin nuuni Xoossay immana geeddawaa be7ooppe, yaatina, hewe nashechchaan naagiyaawaa gidenna; ayissi gooppe, bare be7iyaawaa demmana giidde, nashechchaan naagiyaawe oonee? ²⁵ Shin nuuni be7ennawaa demmana giide, nashechchaan naagooppe, hewaa danddayiide naageetto.

²⁶ Hawaadan qassi Geeshsha Ayyaanay nu daaburaa maaddanaw yee; ayissi gooppe, nuuni Xoossaa wooti woossanaw bessinto erokko; shin Geeshsha Ayyaanay bare huuphew qaalaan qonccissanaw danddayettenna oolayan nuussi gaannatee. ²⁷ Qassi asaa wozanaa biddiyaa Xoossay, Geeshsha Ayyaanay I koyyiyaawaadan, Xoossaa naatoo gaannatiyaa diraw, Geeshsha Ayyaanaa qofay ayentto eree.

²⁸ Xoossay barena siiqiyaawantoo, bare qofaadan xeeseeddawantoo, ubba yewuwaa lo77otethaw oothiyaawaa nuuni ereetto. ²⁹ Xoossay bare Na7ay cora ishatuwaa giddon bayra gidanaadan, I kase ereeddawantta qassi bare Na7aa malatanaadan, kasetiide qofaa qachcheedda. ³⁰ Xoossay kasetiide qoppeeddawantta, untuntta qassi xeeseedda; he xeeseeddawanttakka geeshsheedda; he geeshsheeddawanttakka qassi bonchcheedda.

Xoossaa Siiquwaa

³¹ Yaatina, nuuni hawaa ubbaa waagane? Xoossay nu bagga gidooppe, nuuna ooni eqettanawe? ³² I haray atto bare Na7aakka waayyiyaappe guyye ashshibeenna; shin A nuussi ubbaw aathiide immi aggeedda. I bare Na7aa immeeddawe qassi nuussi ubbabaa coo immennee?

³³ Xoossay dooreeddawantta oonee mootanawe? Xoossay bare huuphew untuntta xilliseedda. ³⁴ Yaatina, untunttu bolla pirddanaw danddayiyaawe oonee? Hewaa gooppe, hayquwaappe denddiide, Xoossaaappe ushechcha bagganna utteedda, Kiristtoosi Yesuusa; I qassi nuussi gaannatee.

³⁵ Simmi nuuna Kiristtoosa siiquwaappe shaakkanawe oonee? Waayyii woy metuu woy yederssuu woy koshay woy kalluu woy yashshay woy olay nuuna shaakkanee? ³⁶ Xoossaa Maxaafay, "Nuuni ne diraw, ubba gallassi hayqqeetto; shukaw afiyaa dorssaadan paydetteetto" yaagee. ³⁷ Shin nuuni nuuna siiqeedda aani ha yewuwaa ubbaan nuuna xooniyaawanttuppe aahdheetto.

³⁸⁻³⁹ Ayissi gooppe, hayquwaa gidina, de7uwaa, kiitanchchatuwaa gidina, mooddiyaawantta, ha77i de7iyaawantta gidina, sinthappe yaanawaa, wolqqaamatuwaa gidina, bolla saluwaa gidina, garssa sa7aa, ay medhetaa gidinakka, nu Godaa Kiristtoosa Yesuusan de7iyaa Xoossaa siiquwaappe nuuna shaakkanaw danddayennawaa taani eraaddi.

9

Xoossay Kase Dooreedda Israa7eeliyaa Asaa

¹ Taani tumuwaa haasayay; taani Kiristtoosassa; qassi worddotikke. Geeshsha Ayyaanay mooddiyaa ta tilla wozanay taani worddotennawaa taw markkattee. ²⁻³ Taw ashuwan zare gidiyaa taanaadan ammaniyaawantoo, ta wozanaan daro qaretayenne aggenna qofay de7ee. Ayissi gooppe, taani ta huuphew untunttu diraw, Xoossaa sheqaappe garssanna de7aarikkitaashsha! Qassi Kiristtoosappekka shaakettaarikkitaashshaa! ⁴ Untunttu Israa7eeliyaa asatuwaa; Xoossay untuntta bare naanaa udiide, bare bonchchuwaa untunttunna shaakkeedda. Untunttunna qaala

geliide, higgiiyaa untuntntoo immeedda. Untuntntu Xoossaw bessiyaa ogiyaan goyinniino; qassi Xoossay immana geeddawaakka akkeeddino.

⁵ Untuntntu zerethaani kase aawatuwa zare; qassi Kiristtoosikka ashuwan untuntntu zare. I, ubbaappe bolla gidiiide mooddiyaa, medhinaw galatteeeddawe Xoossaa. Amen77i.

⁶ Shin taani, “Xoossay immana geeddawe attana” yaagikke. Ayissi gooppe, Israa7eeliyaa asaa ubbatuu Xoossay dooreeddawantta gidikkino.

⁷ Qassi Abraahaame zerethatuu ubbatuu Xoossaa naanaa gidikkino. Xoossay Abraahaamossi, “Ne zerethay Yisaaqa bagganna xeesettanawaa” yaageedda.

⁸ Hewaa guussay untuntntu Xoossay immana geedda ogiyaan yeletteedda naanay zariyaadan paydettana; shin asaa qofaadan yeletteeddawanttu Xoossaa naanaa gidikkino guussaa. ⁹ Ayissi gooppe, Xoossay immana giide haasayeeddawe hawaa; “Taani ha geetteddawaadan hewode yaana; Saarakka attuma na7aa yelana” yaageedda.

¹⁰ Hewaa xalalaakka gidenna; Irbbiqaa yeleeedda mantte naanaa aawuu ittuwaa; ikka nu aawuwaa Yisaaqa. ¹¹⁻¹² Shin itti na7aa dooreedda Xoossay bare huuphew qoppeeddawaa gidanaadan, Xoossay Irbbiqiw, “Bayray teefaw azazettana” yaageedda; I hewaa untuntntu yelettanaappenne iitabaa woy lo77obaa aynne oothanaappe kasenna geedda. Hewaa diraw, Xoossaa dooruu A xeeseeddawaadanippe attin, untuntntu ootheeddawaana gidenna.

¹³ Xoossaa Maxaafay, “Yaiqooba siiqaaddi; shin Eesaa ixxaaddi” yaagee.

¹⁴ Yaatina, nuuni waagane? Xoossay deshissiide pirdidii? Hewaa gidenna. ¹⁵ Ayissi gooppe, Musew I,

“Taani maaranaw koyyiyaawantta maarana;

qassi qarettanaw koyyiyaawanttussikka qarettana” yaageedda. ¹⁶ Simmi Xoossay asaa maariyaawe I maaranaw koyyiya diraassappe attin, asay koyyiya woy oothiyaa diraassa gidenna.

¹⁷ Ayissi gooppe, Xoossaa Maxaafay Gibex kaatiyaassi, “Taani ta wolqaa neenan bessanawunne ta sunthay alamiyaa ubbaan odettanaw, hewaassi taani neena kawuthaaddi” yaagee. ¹⁸ Simmi Xoossay maarana koyyiyaawaa maaree; qassi wozanaa gorddana koyyiyaawaa wozanaa gordee.

Xoossaa Hanquwaanne Maarotaa

¹⁹ Simmi hintte taana, “Hewe tuma gidooppe, Xoossay asaa bayizzuwaassi ayaw toshii? Xoossay geeddawaa ixxaaddi gaanawe oonee?” yaaganaw danddayiita.

²⁰ Shin ta laggew, Xoossaassi zaaranaw neeni oonee? Urqqaappe medhettedda miishshay guyye zaariide barena medhdheeddawaa, “Taana hawaadan ayissi medhdhaaddii?” giide oochchanaw dandday? ²¹ Woy urqqa medhdhiyaawe bare medhdhiyaa urqqa bare koyyiyaawaadan oothanawunne itti mala urqqaappe ittuwaa bonchcho miishshaa udiide, qassi ittuwaa toshettedda oosuwaa oothiyaa miishshaa udiide medhdhanaw aw maati baawee?

²² Xoossay ootheeddawe hawaanna ittuwaa. I bare hanquwaa bessanawunne bare wolqqa erissanaw koyyeedda; I bare hanquwan pirdanawantta, bayizzanaw giigi utteeddawantta, daro genccuwan danddayeedda. ²³ Qassi I maareeddawanttoo, bare bonchchuwaa akkanaw giigissi wotheddawanttussi I ay keenaa bonchchettinttonne bessanaw

koyyeedda. ²⁴ Nuuni I xeeseeddawantta; shin Ayihuda asaa xalalaappe gidennaan, Ayihuda gidenna asaa giddoppekka xeeseedda.

²⁵ Hoose7a maxaafan I giyaawe hawaa;

“Ta asaa gidennawantta,

“Ta asa’ gaade xeesana.

Taani siiqabeenna zariyaakka,

“Ta siiqaatoo’ gaade xeesana.

²⁶ ‘Hinttenttu ta asaa gidikkita’ giyaawaa

untunttu siseedda he sa7aan,

untunttu, ‘De7uwaa Xoossaa naanaa’ geetettiide xeasettanawantta”

yaagee. ²⁷ Isiyaasi Israa7eeliyaa asaabaa yaagiide haasayeedda;

“Israa7eeliyaa asay abbaa matan

de7iyaa shafiyaa keena gidooppekka,

untunttuppe amareeddawanttu xalalay attana.

²⁸ Ayissi gooppe, Goday sa7aa bollan

de7iyaa asaa ubbaa bolla

ellekka pirddana”

yaageedda. ²⁹ Isiyaasi kasetiide,

“Ubbaappe Wolqqaama Goday nuussi

amareedda zereethaa ashshenmento,

nuuni Sodoomaa katamaadaaninne

Gamooraa katamaadan haneeddoshshin”

yaagi haasayeedda.

³⁰ Yaatina, nuuni waagane? Xillotethaa koyyibeenna Ayihuda gidenna

asay ammanuwan xilleedda; ³¹ shin Israa7eeliyaa asay barentta xillissiyaa

higgiyaa koyyeeddawanttu he higgiyaa demmibeykkino. ³²⁻³³ Ayissi dem-

mibeykkino? Untunttu oosuwaanappe attin, ammanuwan xillotethaa

koyyibeenna diraassa. Untunttu Xoossaa Maxaafay,

“Akeekite; taani Xiyoonen asaa dhubbiiyaa shuchchaa,

untunttu ogiyaan zaallaa wothana.

Shin aani ammaniyaan ooninne yeellatenna”

yaagiide xaafettowaadan dhubbiiyaa shuchchan dhubetteeddino.

10

Israa7eeliyaa Asay Xoossaa Ogiyaa Kaallibeenna

¹ Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani Israa7eeliyaa asaw ta kumentha wozanaappe amottiyaawenne Xoossaa woossiyaawe untunttu attanaassa;

² ayissi gooppe, untunttu Xoossaw oothanaw loythi koyyiyaawaa taani

markkattay; shin untunttu Xoossaw oothanaw loythi koyyiyaawaa koshshay

tumu eratethaappe gidenna. ³ Ayissi gooppe, Xoossay asaa xillissiyaa ogiyaa

untunttu erennaan, barenttu huuphe xillotethaa essanaw koyyeeddino;

qassi barenttu huuphew Xoossay asaa xillissiyaa ogew eeno gibeykkino.

⁴ Ayissi gooppe, ammaneedda ubbay xillanaadan, Kiristtoosi higgiyaa qofaa poleedda.

Atotethay Ubbaassa

⁵ Asay higgew azazettiide xilliyaabaw Muse, “Higgii azaziyaawaa oothiyaan

ooninne he higgiyan paxa de7ana” yaagi xaafeedda; ⁶ shin ammanuwan

xilliyaabaw geetteedde hawaa; “Ne wozanaan, ‘Ooni saluwaa pude

baanee?’ goppa. Hewe Kiristtoosa duge wothanaassa; ⁷ woy ‘Duge sa7aa

9:25 Hos 2:23 **9:26** Hos 1:10 **9:27** Isa 10:22-23 **9:29** Isa 1:9 **9:32-33** Isa 28:16 **10:5**

Wog 18:5 **10:6** Zar 30:12-14

garssa wodhdhanawe oonee?’ gooppa. Hewe Kiristoosa hayquwaappe denthanaassa. ⁸ Shin I giyaawe hawaa; ‘Xoossaa qaalay ne mataana; ne doonaaninne ne wozanaan de7ee’ geetetteedda” yaagee. Hewekka nuuni hinttentoo odiyaa ammanuwaqa qaalaa.

⁹ Neeni, “Yesuusi Godaa” gaade ne doonaan markkattooppe, qassi Xoossay hayquwaappe A dentheeddawaa ne wozanaan ammanooppe, neeni attana. ¹⁰ Ayissi gooppe, asay bare wozanaan ammaniide xillee; bare doonankka markkattiide attee. ¹¹ Xoossaa Maxaafay, “Aani ammaniyaa ooninne yeellatenna” yaagee. ¹² Ayihuda asaanne Ayihuda gidenna asaa giddon dummatethay baawa. Itti Xoossay ubbaa Godaa; I barena xeesiyaa ubbatoo daro keeka. ¹³ Ayissi gooppe, Xoossaa Maxaafay, “Godaa sunthaa xeesiyaa ooninne attana” yaagee.

¹⁴ Yaatina, untunttu A ammanibeennawantta gidooppe, wooti A xeesanaw danddayiinoo? Qassi qaalaa sisibeennawanttu waani ammananaw danddayiinoo? Qaalaa odiyaaawe dhayooppe, untunttu waani sisanaw danddayiinoo? ¹⁵ Qassi qaalaa odiyaaawanttu kiitettennan aggooppe, oosuu wooti odettanaw danddayii? Ayissi gooppe, Xoossaa Maxaafay, “Nashechchiyaa mishiraachchuwaa odiyaaawanttu yuussay wooti lo77ii!” yaagee.

¹⁶ Shin untunttu ubbay wonggalaw azazettibeykkino; ayissi gooppe Isiyaasi, “Ta Godaw, nuuni markkateeddawaa ooni ammaneedde?” yaageedda. ¹⁷ Simmi asay qaalaa sisiide ammanee; qassi itti uray Kiristoosa qaalaa, odina sisee.

¹⁸ Shin untunttu qaalaa sisibeennawe tumee gaade taani oochchay. Tuma untunttu siseeddino; Xoossaa Maxaafay,

“Untunttu haasayaa kooshshay
sa7aa ubbaan laaletteedda;

untunttu qaalaykka sa7aa gaxaa gakkeedda”

yaageedda. ¹⁹ Shin Israa7eeliyaa asatuu eribeykkinoyee gaade taani oochchay. Muse kase,

“Taani hinttentta asa gidenna asatuwan seelissana;

qassi eeya asatuwan taani hinttentta hanqqethissana”

yaageedda. ²⁰ Qassi Isiyaasi daro xaliide,

“Taana koyyibeennawanttoo beettaaddi;

taana oochchibeennawanttookka qonccaaddi”

yaagee. ²¹ Shin Israa7eelatuwabaa I haasayiidde,

“Gallassaa ubbaa azazettennawanttoonne

tawaa ixxiyaawanttoo ta kushiya miccaaddi”

yaagee.

11

Xoossay Israa7eeliyaa Asaa Wurssi Olibeenna

¹ Yaatina, Xoossay bare asaa ixceedde gaade oochchoo? Hewaa gidenna; ayissi gooppe, taani ta huuphew Israa7eeliyaa asa; Abraahaame zare; Biiniyaama yaraa. ² Xoossay koyro dooreedda bare asatuwaa ixxenna; Xoossaa Maxaafay, Eelaasa taarikiyaa giddon, Eelaasi Israa7eelatuwaa Xoossaa sinthan wooti mootintto, hintte eriita. ³ “Godaw, untunttu he sunthan nabatuwaa wodheeddino; ne yarshshiyaasaakka koleeddino. Yaatina,

taani ta xalalay attaaddi. Qassi untunttu taanakka wodhanaw koyyiino” yaageedda.

⁴ Xoossay aw waagi zaareeddee? “Taani Eeqaa Ba7aalaw gulbbatibeenna laappu sha77a asaa taw ashshaaddi” yaageedda.

⁵ Hawaadanka qassi ha wodiyaan, Xoossay bare aadho keekatethaan dooreedda amareedda asatuu de7iino. ⁶ Shin I bare aadho keekatethaan dooreeddappe attin, untunttu oosuwan untuntta dooribeenna; hewe dhayooppe, A aadho keekatethay tumu aadho keekatetha gidenna.

⁷ Yaatina, ayee? Israa7eeliyaa asatuu barenttu koyyiyaawaa dem-mibeykkino; shin Xoossay dooreedda amareeddawanttu demmeeddino. Yokkontu wozanay minneedda. ⁸ Hawaadanka, Xoossaa Maxaafay,

“Xoossay untunttu barenttu ayfiyaan be7ennaadaaninne
barenttu haythaan sisennaadan,
hawaa gakkanaw untunttoo
azalla ayyaanaa immeedda”

yaageedda. ⁹ Qassi Daawite yaageedda;

“Untunttu miyaa gaytay untuntta phiriyaadan oyqoqo;
untuntta guufantho; untunttoo kushiya shiri ciggo.

¹⁰ Untunttu xeellennaadan, untunttu ayfii goozetto;
ubba wode barenttu metuwan quunniide de7iino”
yaageedda.

¹¹ Yaatina, Ayihudatu dhubetteedda wode, dendennaadan kunddeed-dino? Hewaa gidenna; untunttu nagaraa ootheedda diraw, atotethay untunttu Ayihuda gidenna asatuwaa qanaatannaan, Ayihuda gidenna asaw yeedda. ¹² Shin Ayihudatu nagaraa ootheedda diraw, alawem daro anjjuu yeedda; qassi untunttu kunddethaykka Ayihuda gidenna asaw daro anjjuwaa aheedda. Yaatina, Ayihudatu ubbay gujettiya wode, anjjuu woysa keena daranddeeshsha!

Ayihuda Gidenna Asay Attana Atotethaa

¹³ Shin taani ha77i hinttenttoo, Ayihuda gidenna asaw haasayay; taani Ayihuda gidenna asaw Yesuusi kiitfeeddawaa gidiyaa diraw, ta oosuwaa bonchhana. ¹⁴ Taani ta zare gidiyaa asatuwaa qanatananchatuwaa udooppe, ooni eri untunttuppe amareeddawantta ashshennaan aggikke.

¹⁵ Ayissi gooppe, Xoossay untuntta ixxeedda wode, ha alami Xoossaanna sigetteedda. Yaatina Xoossay untuntta shiishshi akkiya wode, hayqqeed-dawe de7uwwa demmanaappe attin, ayee hananee?

¹⁶ Koyro ayfe bagga munaqay anjjetteddawaa gidoope, muume munaqaykka qassi anjjetteddawaa gidana; itti mithaa xaphuu anjjetteddawaa gidoope, haythay ubbaykka qassi anjjetteddawaa gidana. ¹⁷ Shin woraan doleedda wogaraa mithaa qankkaappe ittuwaa ittuwaa kareeddasaan, neena woraan doleedda wogaraa mithaa malaa he wogaraanna gathi qachcheeddo; neeni qassi zaytii kesiyaa wogaraa mithaa xaphuwaanna ittippe de7aa. ¹⁸ Simmi neeni he karetti wodhdheedda qankkatuwwa bollan otoretanaw bessenna; shin neeni otorettiyaawaa gidoopekka, xaphuu neena tookkeepe attin, neeni xaphuwwa tookkennawaa akeeka.

¹⁹ Hewaa diraw neeni, “E; shin qankkatuu taani untunttu sa7aan gelanaadan karetteeddino” yaagana. ²⁰ Hewe tuma; untunttu ammanibeenna diraw, karetteeddino; neeni ammaneedda diraw, he sa7aan eqqaadda. Shin yayyappe attin, otoro qofaa qoppoppa. ²¹ Ayissi gooppe,

Xoossay medhetaa qankkaa malatiyaawanttoo, Ayihudatoo qarettibeenawaa gidoope, new qarettiyaawaa malatii?

²² Simmi Xoossaa keekatethaanne xalatethaa be7a. Kunddeeddawanttoo I xalaa; shin neeni A keekatethaani minnaade de7ooppe, I new keeka; hewe dhayooppe, neenikka qassi karettana. ²³ Ayihudatuukka qassi ammanennaan ixxiyaawaa aggooppe, Xoossay kase untunttu de7iyaasaan zaariide wothana; ayissi gooppe, I untuntta zaariide wothanaw danddayee. ²⁴ Ayissi gooppe, Xoossay hinttentta woraan de7iyaa koyro medhetaa wogaraa mithaappe qanxxiide, hinttenttu medhetaan woraan dolowanttudan gidennaan gaden tokkeedda wogaraa mithaanna gathi oytheeddawaa gidoope, yaatina, he karetti wodhdheedda koyro medhetaa qankkatuwwaa zarethiide, untuntta koyro medhetaan doleedda barenttu wogaraa mithaanna gathi qachchanaw, A ayee xoonanawe?

Xoossaa Maarotay Ubbaassa

²⁵ Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani hintte eranaadan koyyiyaa tumu xuuraa yewuu de7ee; hewe hintte hinttentta hintereka, nuuni aadhheedda eranchcha yaagiide qoppiyaawaa diggee; Israa7eeliyaa asaappe baggay sisennaan ixceedda; shin he sisennaan ixxiyaawe Ayihuda gidenna asaa kumentha payduu Xoossaakko gakkanaassi gami77ana. ²⁶ Hawaadankka, Israa7eeliyaa asay ubbay attana; Xoossaa Maxaafay hawaadan yaagee;

“Ashshiyaawe Xiyoonne geetettiyya katamaappe yiide, nagaraa oosuwwaa ubbaa Yayiqooba zariyaappe diggana.

²⁷ Taani untunttu nagaraa atto yaagiyaa wode, untuntunna gelana qaalaa caaquu hawaa” yaagee.

²⁸ Ayihuda gidenna asatoo, Ayihudatuu wonggalaa mishiraachchuwwaa bagganna hintte diraw, Xoossaanna morkke; shin Xoossaa dooruwwaa bagganna aawatuwa diraw, untunttu I siiqiyaawantta. ²⁹ Ayissi gooppe, Xoossay bare immeeddawaa guyye akkenna; qassi bare eeeseeddawaa ixxaaddi geenna. ³⁰ Ayihuda gidennawanttoo, Xoossaw hintte kasenna azazettibeykkita; shin Ayihudatuu azazettennan ixceedda diraw, Xoossaa maarotethaa ha77i hintte akkeedditaa. ³¹ Hawaadann, hintte akkeedda maarotethaa diraw, Ayihudatuu qassi Xoossaa maarotethaa ha77i akkanaadan, Xoossaw azazettennan ixceeddino. ³² Ayissi gooppe, Xoossay asaa ubbaa maarana mala, asay ubbay aw azazettennan ixxiyaa hanotaan qachcheedda.

³³ Xoossaa duretethay woysa keena daree? A aadho eratethayne A eratethay woysa keena cimmee? A pirddaa odanawe oonee? I bare oothiyaawaa ayissi oothintto, oonee akeekiyaawee? ³⁴ Hewaa Xoossaa Maxaafay, “Godaa wozanaa eriyaawee oonee? A zoranaw danddayiyaawee oonee? ³⁵ Woy bare kushiyaa zaarana mala, aw ittibaa immeeddawe de7ii?” yaagee.

³⁶ Ayissi gooppe, ubbabaa I medhdheedda; qassi ubbabaykka A maataaninne awunne de7ee; Xoossaw medhinaw bonchchuu gido. Amen77i.

12

Xoossaw Oothanaadan Nuuni Waaniide De7anaw Bessii?

¹ Simmi taanaadan ammaniyaawanttoo, hintte hintte oonatethaa Xoossaa nashechchiyaa de7onne geeshsha yarshshuwaa udiide, Xoossaw shishshanaadan, taani hinttentta Xoossaa maarotethaan woossay; Xoossaw hintte goyinnanaw bessiyaa tumu ogii hewaa. ² Xoossay hintte qofaa ubbanna dummayiide, hinttentta laammoppe attin, ha alamiyaa asaa malatop-pite. He wode hintte, Xoossaa shenii, lo77obay, A nashechchiyaabayne qassi polo gideeddabay ayentto eranita.

³ Xoossay taw immeedda aadho keekatethaan taani hinttenttoo oday. Hinttenttu qoppanaw bessiyaawaappe aathiide, otoruwan qoppop-pite; hewaa aggiide, wozanaama asaadan qoppite; Xoossay hinttenttoo hu-uphiyan huuphiyan immeedda ammanuwaa keenan hintte bolla piddite.

⁴ Nu itti bollaa gidдон, cora bollaa qommotuu de7iino; he qommotuwaa ubbawukka dumma dumma oosuu de7ee. ⁵ Hawaadan, nuuni cora asaa gidoopekka, Kiristtoosa bagganna itti asa. Qassi nuuni itti asatethaa qommotuwaadan, ittu ittuwaanna oyqetti utteeddo. ⁶ Xoossay nuussi immeedda aadho keekatethaan dumma dumma imotay de7ee. Nu imo-tay nabetethaa gidoope, nuussi de7iyaa ammanuwaa keenaa odanaw bessee. ⁷ Haratuwaa maddussaa gidoope, he oosuwan minnanaw bessee; tamarissussaa gidoope, he tamarissuwan minnanaw bessee. ⁸ Hara asatuwaa minissussaa gidoope, he oosuwan minnanaw bessee. Bare hu-uphew de7iyaabaappe haratuwassii immiyaa ooninne wozanaappe immo. Maatay de7iyaa uray minissi oothanaw bessee; haratuwassii keekiyaa uray nashechchaan keekanaw bessee.

⁹ Hinttenttu siiquu asaa bessanaw siiqettiyaawaa gidanaw bessenna. Iitabaa ixsite; lo77obaa minissiide oyqqite. ¹⁰ Ittu ittuwaanna ishatuwaadan siiqettite; ittu ittuwaa bonchchiyaawan nashettite. ¹¹ Minniide oothite; azaloppite; hintte kumentha wozanaappe Godaw oothite. *

¹² Xoossay hinttenttoo immna geeddawaan nashettite; waayyiyan gencite. Ubba wode Xoossaa woossite; ¹³ Xoossaa asatuwaa koshshiyaaban maaddite; imathaa mokkite.

¹⁴ Hinttentta yederssiyaawantta anjjite; untuntta anjjiteppe attin, she-qoppite. ¹⁵ Nashettiyaawantunna nashettite; yeekkiyaawantunnakka yeekkite. ¹⁶ Asaa ubbaw itti mala qofaa qoppite; oothiyaabaan ubbaan hinttentta toochchiide de7iteppe † attin, otorettoppote; hinttentta hintterekka aadho eranchha gidde qoppop-pite.

¹⁷ Ooninne hinttenttoo iitabaa oothooppe, he uraw iitabaa oothi zaaroppite; asaa ubbaw lo77obaa oothanaw qoppite. ¹⁸ Asaa ubbaanna sarotethaan de7anaw, hintte bagganna, hinttenttoo danddayetteeddabaa ubbaa oothite. ¹⁹ Taanaadan ammaniyaawanttoo, hintte hintte huuphew asaw haluwaa kesoppite. Xoossay haluwaa kesanaadan, A bolla olite. Ayissi gooppe, Xoossaa Maxaafay,

“Goday, ‘Taani haluwaa kesana;
taani kushiyaa ciggana’ gee”
yaagee.

²⁰ Shin Xoossaa Maxaafay,
“Ne morkkii koshattooppe, miza.
Saamettooppe, ushsha.

Ayissi gooppe, neeni hewaa oothiyaawaan
A darissa yeellayaasa”

* **12:11** kumentha wozanaappe Godaw oothite: Geeshsha ayyaanaani kaalesettiide kiitetiyaawantta gidite. † **12:16** hinttentta toochchiide de7ite: Ashikke gidite guussaa. **12:16** Lem 3:7 **12:19** Zar 32:35

yaagee.

²¹ Iitabaa lo77obaan xoonappe attin, iitabay neena xoonoppo.

13

Gadiyaa Ayissiyaawanttussi Eeno Gaanaw Bessee

¹ Asay ubbay gadiyaa ayissiyaawanttussi eeno gaanaw bessee; ayissi gooppe, Xoossay geennaan de7ishshin, gadiyaa ayissiyaawe de7anaw dandayenna. Ha77i de7iyaa ayissiyaawanttukka Xoossay wotheeddawantta.

² Hewaa diraw, ha77i de7iyaa ayissiyaawantta ixxiyaa ooninne Xoossaa azazuwaa ixxee; bare bolla pirddaa ahee. ³ Ayissi gooppe, ayissiyaawanttu iitabaa oothiyaawantta yashshanawaappe attin, lo77obaa oothiyaawantta yashshikkino. Ayissiyaawoo yayyennaan agganaw koyyay? Yaatooppe lo77obaa ootha; I neena galatana. ⁴ Ayissi gooppe, I new lo77obaa oothanaw, Xoossaw qooma. Shin neeni iitabaa oothooppe, iitabaa ootheddawaa I seeriyaa diraw, aw yayya; I Xoossaa qoomaa. Qassi iitabaa oothiyaawanttu bolla Xoossaa hanqquwaa I ahee. ⁵ Hewaa diraw, gadiyaa ayissiyaawanttussi eeno giyaawe Xoossaa muraa xalalaassa gidennaan, hinttenttu wozanaa qofaa dirawukka eeno gaanaw bessee.

⁶ Ayissi gooppe, gadiyaa ayissiyaawanttu barenttu oosuwaa oothiyaa wode, Xoossaw oothiyaa diraw, hintte qaraxaa qanxxiyaawe hewaassa. ⁷ Ubba asawukka bessiyaawaa immite. Giiraa giiranaw bessiyaawoo giirite; qaraxaa qanxxanaw bessiyaawoo qanxxite; yayanaw bessiyaawoo yayyite; bonchchuu bessiyaawaa bonchchite.

Ittu Ittuwaanna Siiqettite

⁸ Hinttenttu ittu ittuwaanna siiqettanaappe attin, hara acuu O bollaninne de7oppo. Ayissi gooppe, haraa siiqiyaa ooninne higgii giyaawaa poleedda.

⁹ “Woshummoppa; wodhoppa; wuu77oppa; asaabaa amottoppa” giyaa azazatuunne hara azazatu ubbatuu, “Ne shooruwa ne huuphiyaadan siiqqa” giyaa azazuwan kumiino. ¹⁰ Bare shooruwa ne siiqiyaa ooninne aw iitabaa oothenna; hewaa diraw, shooruwa siiqiyaaawe higgiiyaa ubbaw eeno giyaawaa.

¹¹ Gemi77ushuwaappe hintte beegottiyaa saati ha77i gakkedda diraw, ha wodiya akeekite. Ayissi gooppe, nuuni koyro ammaneedda wodiyaappe, nuuni attiyaa wodii ha77i nuukko matatteedda. ¹² Qammay aadhdhanaw hanee; gallassay matatteedda. Simmi nuuni dhumaa oosuwaa aggiide, poo7uwan olettanaw, olaa miishshaa mayyoytte; ¹³ gallassi poo7uwan de7iyaa asaadan, ane maara de7oytte. Yethaaninne mathuwan gidoppo; woshummussaanne woshummanaw kajeelussaana gidoppo; palumaaninne qanaatiyaan gidoppo. ¹⁴ Shin Godaa Yesuusi Kiristtoosa, olaa miishshaa A mayyite; hintte nagaranchcha asatethay bare wozanaa amuwaa polanaadan, aw qoppoppite.

14

Asaa Bolla Pirdennaan Aggussaa

¹ Ammanuwan azalliyaa uraa shiishshi akkite. Shin I bare huuphew qop-piyaabaan aananna palumettoppote. ² Itti uraa ammanuu I ayaa miinanne diggenna. Shin ammanuwan azalliyaa uray gaden mokkeeddabaa xalalaa mee. ³ Ubbabaa miyaa uray ubbabaa meenna uraa kadhoppo; ubbabaa meenna uraykka ubbabaa miyaa uraa bolla pirdoppo. Ayissi gooppe,

Xoossay A shiishshi akkeedda. ⁴ Hara asaa qoomaa bolla pirddiyaawe neeni oonee? I kunddina woy denddina bare Godaassa; shin Goday A denthanaw danddayiyaa diraw, I eqqana.

⁵ Itti uray, “Hiqqa gallassay hara gallassatuwappe aaddhee” yaagiide qoppiyaa wode, haray, “Ubba gallassatuukka itti mala” giide qoppee. Asay ubbay huuphiyan huuphiyan hewaadan ayissi qoppinto akeeko. ⁶ Itti gallassaa hara gallassatuwappe aathiide bonchchiya uray Godaa bonchchoo bonchchee; qumaa miyaa uraykka Godaa bonchchoo mee. Ayissi gooppe, I he qumaa diraw, Xoossaa galatee. Qumaa meennawekka Godaa bonchchoo meennaan aggeedda; qassi Xoossaa galatee. ⁷ Ayissi gooppe, nuuppe ooninne bare huuphe xalalaw de7enna; qassi ooninne bare huuphe xalalaw hayqqenna. ⁸ Nuuni paxa de7ooppe, Godaw de7eetto; qassi hayqqooppekka, Godaw hayqqeetto. Simmi nuuni paxa de7ooppe woy hayqqooppekka Godaassa.

⁹ Hewaa diraw, Kiristoosi paxa de7iyaawanttoonni hayqqeeddawayntoo Godaa gidanaw hayqqiide, hayquwaappe dendeedda. ¹⁰ Yaatina, neeni ne ishaa bolla ayissi pirdday? Woy neeni ne ishaa ayissi kadhay? Nuuni ubbaykka Xoossaa pirddaa oydiyaa sinthan eqqana. ¹¹ Ayissi gooppe, Xoossaa Maxaafay,

“ Taani Goday ta de7uwan caaqqay;
asay ubbay ta sinthan gulbbatana.

Qassi taani Xoossaa gidiyaawaa
asay ubbay markkattana’ yaagay”

yaagee. ¹² Simmi nuuni huuphiyan huuphiyan nubaa Xoossaw odana.

Nagaraa Oosuwassii Gaasuwaaw Gidoppa

¹³ Hewaa diraw, nuuni ittu ittuwa bolla pirddiyaawaa hawaappe sinthaw ane aggooyte. Shin ubbaappe aathiide, hintte ishaa dhubbiyaabaa woy nagaraan oliyaabaa oothennaadan qofaa qachchite. ¹⁴ Taani Godaa Yesuusi Kiristoosanna de7iyaawaan, bare huuphew tuna gidiyaabay baynawaa erayenne akeekay. Shin itti uray ittibaa tuna giide qoppooppe, hewe aw tuna gidee. ¹⁵ Neeni miyaabaa diraw, ne ishaa qohooppe, simmi neeni siiquwan de7akka. Kiristoosi A diraw hayqqeedda asaa ne miyaa qumaan bayizzoppa. ¹⁶ Simmi neeni lo77obaa giyaawaa asay kadhoppo. ¹⁷ Ayissi gooppe, Xoossaa kawutethay Geeshsha Ayyaanay immiyaa xillotethaa, sarotethaanne nashechchaa gidiyaawaappe attin, muussaanne ushshaa gidenna. ¹⁸ Ayissi gooppe, Kiristoosaw hawaadan oothiyaa uray ooninne Xoossaa nashechchee; asaykka A galatee.

¹⁹ Yaatooppe, ane nuuni sarotethaa ahiyaabaanne nuuna ittuwaa ituwaanna minissiyaabaa ubbaa koyyeetto. ²⁰ Xoossaa oosuwaaw qumaa diraw bayizzoppa. Qumay ubbay geeshsha; shin hara uraa nagaraan yeggiyaawaa muussay iita. ²¹ Hewaassi ashuwaa meennaan woy ushshaa ushennaan aggiyaawe woy ne ishaa dhubbiyaabaa ayaanne oothennaan aggiyaawe lo77a.

²² Ha yewuwaan ne ammanuwaa neppenne Xoossappe gidduwan naaga. Itti uray lo77a giide I ammanetteeddawaa oothiyaa wode, “Taani lo77uwaa othaaddi” giide bare wozanaani ammanettooppe, he uray tumu anjjetteddawaa. ²³ Shin I he miyaabaan sidhooppe, A muussay ammanuwaana gidenna diraw, Xoossay A bolla pirddee; qassi ammanuu baynnaan otheeddawe ayayinneekka nagara.

15

Asaa Nashechchanaw Bessiyaa Ogiyaa

¹ Nuuni ammanuwan minneeddawanttu daaburanchchatuwaa tookuwaa tookkanaw bessee; nuuni nu xalalaa nashechchanaw bessenna. ² Nuuni huuphiyan huuphiyan nu ishaa maaddanaw, ammanuwan A minissanawunne nashechchanaw bessee. ³ Ayissi gooppe, haray atto Kiristtoosikka barena nashechchiibeenna. Shin Xoossaa Maxaafay, “Neena boreeddawanttu boreedda borii ta bolla wodhdheedda” geeddawaadan haneedda. ⁴ Xoossaa Maxaafay nuussi immiyaa genccaaninne minotaan nuuni demmana giide nashechchaan naagi utteeddawe de7ana mala, Xoossaa Maxaafan xaafetteedda ubbabay nuuna tamaarsanaw xaafetteedda.

⁵⁻⁶ Hinttenttu ubbay itti wozana gidiide, itti qaalaan Xoossaa, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa Aawuwaa, bonchchana mala, genccuwanne minotethaa immiyaa Xoossay, hinttenttoo Kiristtoosi Yesuusi ootheddawaadan, ittu ittuwaanna ittippe de7iyaa itti qofaa immo.

Phawuloosa Oosuwaanne Ammanenna Asaw Gakkeedda Mishi-raachchuwaa Qaalaa

⁷ Hewaa diraw, Kiristtoosi hinttentta mokkeeddawaadan, Xoossaa bonchchoo ittu ittuwaa morkite. ⁸⁻⁹ Ayissi gooppe, Xoossay ammanetteed-dawaa gidiaawaa erissanaw, Xoossay aawatoo immana geeddawaa tumayanawunne Ayihuda gidenna asay Xoossaa A maarotethaa diraw bonchchanaw Kiristtoosi Ayihudatoo qooma gideeddawaa hinttenttoo oday. Hewaa Xoossaa Maxaafay, “Hewaa diraw, taani neena

Ayihuda gidenna asaa gidon galatana;
ne sunthaakka sabbana”
yaagee.

¹⁰ Qassikka,
“Ayihuda gidenna asatoo,
Xoossaa asatuwaanna nashettite”
yaagee.

¹¹ Qassikka gujjiide,
“Hinttenttoo, Ayihuda gidenna asatoo ubbatoo,
Godaa galatite; asaw ubbaw, A galatite”
yaagee.

¹² Qassikka Isiyaasi,
“Issey zerethay yiide
Ayihuda gidenna asaa mooddanaw denddana.
Qassi untunttu A bagganna demmana
giide nashechchaan naagana”
yaagee.

¹³ Hinttenttu akkana giide nashechchaan naagiyaawe Geeshsha Ayyaanaa wolqqaan diccanaadan, hinttenttoo immana geedda Xoossay, hintte A ammaniyaa diraw, hinttenttoo nashechchanne sarotethaa kunthiide immo.

Phawuloosi Xaliide Xaafeedda Gaasuwa

¹⁴ Taanaadan ammaniyaawanttoo, hinttenttun lo77otethayenne eratethay ubbay kumeeddawaanne qassi ittu ittuwaa zoranaw danddayiyaawaa

taani ta huuphew eraaddi. ¹⁵⁻¹⁶ Shin taani hinttentta ittibiaa ittibiaa gujja qofissanaw, ha dabidaabbiiyaa gidдон aynne yayyennaan hinttenttoo xaafaaddi. Taani Kiristtoosa Yesuusa qooma gidaade, Ayihuda gidenna asaw oothanaadan, Xoossay taw aadho keekatethaa immeedda diraw, taani aynne yayyabeykke; Ayihuda gidenna asay Geeshsha Ayyaanaa bagganna Xoossaa geeshsha gidiide, A nashechchiyaa yarshshuwaa gidanaadan, Xoossaa wonggalaa mishiraachchuwaa odiyawaan geeshshatethaan oothay.

¹⁷ Hewaa diraw, taani Kiristtoosa Yesuusan gidaade Xoossaw oothiyaabaan ceeqettanaw danddayay. ¹⁸⁻¹⁹ Ayihuda gidenna asay Xoossaw azazettanaadan, Kiristtoosi ta bagganna qaalaan, oosuwan, mallaan, malaataa wolqqaaninne Geeshsha Ayyaanaa wolqqaan ootheeddawaa xalalaa taani odanaappe attin, harabaa odanaw xalikke. Hewaa diraw, Yeerusalaameppe doommaade, Iliwaariqoona geetettiyaa gadiyaa gakkanaw yuuyyaade, Kiristtoosa wonggalaa mishiraachchuwaa wurssa odaaddi. ²⁰ Hawaadankka, taani hara asay doommeeddawaa bollan doommennaadan, Kiristtoosa sunthay xeasetibeennasan wonggalaa mishiraachchuwaa odanaw amottaaddi. ²¹ Shin Xoossaa Maxaafay, “Aabay hawaa gakkanaw odettiibeennawanttu A be7anawantta; qassi aabaa sisibeennawanttu akeekanawantta” yaagee.

Phawuloosi Roome Baanaw Qoppeedda

²² Hewaa diraw, taani cora wode hinttenttukko yaanaw koyyay; shin yaanaw danddayabeykke. ²³ Shin taani ha77i ha heeraan ta oosuwaa wursseedda dirawunne cora laythaappe doommaade hinttentta baade be7anaw laamoteedda diraw ²⁴ ha77ikka hinttenttukko baana gaade qop-pay; taani Isippeene geetettiyaa gadiyaa baadde hinttentta be7anaw koyyay; qassi amareedda wodiyaa hinttentta be7aade nashettowaappe guyyiyan, Isippeene biishshin, hintte taana maaddana mala koyyay.

²⁵ Shin ha77i taani Xoossaa asatuwaa maaddanaw, Yeerusalaame bay. ²⁶ Ayissi gooppe, Maqidooniyaanne Akaayiyaa geetettiyaa gadiyaan de7iyaa woosa golle asatuu Yeerusalaamen de7iyaa hiyyeesatuwaassi miishshaa immanaw koyyeeddino. ²⁷ Unttuntu barenttu huuphew hawaa oothanaw qofaa qachcheeddino. Unttuntu he hiyyeesatuwaa maaddanawe unt-tunttoo acuu de7ee; ayissi gooppe, Ayihudatuu barenttu ayyaanaa an-juuwaa Ayihuda gidenna asatuwaanna shaakkeeddawaa gidoope, Ayihuda gidenna asatuukka qassi barenttoo de7eeddabaan Ayihudatuwaa maad-danaw bessee. ²⁸ Hewaa diraw, taani ha oosuwaa wursseeddawaappe guyyiyaaninne untunttoo shiiqeedda miishshaa ubbaa immeeddawaappe guyyiyan, Isippeene baadde hintte mataanna aadhhdana. ²⁹ Taani hinttent-tukko biyaa wode, Kiristtoosa anjuu taanan kumina baanawaa eray.

³⁰ Taanaadan ammaniyaawanttoo, taw Xoossaa hintte woossiide, woosan hintte taananna minnanaadan, Godaa Yesuusi Kiristtoosa baggannanne Geeshsha Ayyaanay immiyaa siiqotethan taani hinttentta woossay.

³¹ Taani Yihudaan de7iyaa ammanennawanttuppe attanaadaaninne qassi taani Yeerusalaamen oothiyaa oosuu yaani de7iyaa Xoossaa asatuwaa nashechchiyaawaa gidanaadan, Xoossaa woossite. ³² Qassi Xoossay gooppe, taani hinttenttukko nashechchaan baade, hintte matan shemppana. ³³ Sarotethaa Xoossay hinttenttunna ubbaanna gido. Amen77i.

16

Sarotaa

¹ Kinkkiriya geetettiya katamaan de7iyaa ammaniyaa asaanna oothiyaa nu michchatta Peeba lo77o macca asa gidiaawaa taani hinttentta erissay. ² Hinttenttu izo geeshshatuu Godaa sunthan mokkiyaawaadan makkite; qassi iza hinttenttuppe koyyiyaawe ayaa gidooppekka, izo maaddite; ayissi gooppe, iza bare huuphew cora asaa maaddaw; qassi taana ta huuphewukka darissa maaddaw.

³ Kiristtoosa Yesuusa oosuwa taananna ittippe oothiyaa Phirisqqil-lissinne izi asinaa Aqiilassi ta sarotowaa odite. ⁴ Unttuntu ta shemppuwaa diraw, barenttu shemppuwaa aathi immeeddino. Unttunta ta xalalaa gidennaan, Ayihuda gidenna asaa ammaniyaa asay ubbaykka galatee. ⁵ Qassi untntuntu golliyaa ammaniyaa asay shiiqiyaasaa udiide gaketiyaa asaa ubbaa saro giite. Iisiya gadiyan Kiristtoosa koyro ammaneedda ta siiqiya Eppanetoosaw, ta sarotowaa odite. ⁶ Hinttenttoo loytha daaburedda Mayraamo sarotite. ⁷ Taananna qasho gollen de7eedda ta dabbo gideedda Ayihudatuwaa, Anddironiqoosanne Yuuniyaasa sarotite. Yesuusi kiitheed-dawanttu giddon untntuntu loythi eretteeddawantta. Qassi untntuntu Kirist-toosa taappe kasenna ammaneeddino.

⁸ Godaanna ittippetethaan de7iyaa ta siiqo laggiya Amppiliyaatoosaw ta sarotowaa odite. ⁹ Kiristtoosa oosuwa nuunanna ittippe oothiyaa Urbbaanoosanne taani siiqiya Isxxaakusa sarotite. ¹⁰ Kiristtoosanna I de7iyaawe erettina paaciyaa xoneedda Apheliisaw ta sarotowaa odite; Arisxxobiloosa soy asawukka ta sarotowaa odite. ¹¹ Ta dabbo gideedda Ayihudawiyaa Heeroodiyoonanne Kiristtoosa ammaniyaa Narssiisesa soy asaa sarotite.

¹² Godaa oosuwan daaburiya Tirufaynanne Tirufooso geetettiya mac-cawantta sarotite; qassi Godaw daro daaburaade oothiyaa siiqiya Perssiiso sarotite. ¹³ Godaa oosuwan loythi eretteedda Rufoosayewunne taana bare na7aadan maaddeedda A daayiw ta sarotowaa odite. ¹⁴ Ta sarotowaa Asinkkiriitoosaw, Pileegoonaw, Hermeesaw, Patirobaasawunne untntunna de7iyaa ammaniyaa ishatuwaa ubbaw odite. ¹⁵ Pileegoonaa, Yuulo, Neeriyaa, A michchatto, Olumppoosanne untntunna de7iyaa Xoossaa asatuwaa ubbaa sarotite.

¹⁶ Geeshsha asaw bessiyaa yeretaa yerettiidde, ittu ittuwaa sarotite; Kirist-toosan ammaniyaawanttu ubbatuu hinttentta saro yaageeddino.

Wurssethaa Zoriyaa

¹⁷ Taanaadan ammaniyaawanttoo, asaa giddon shaakothaa medhd-hiyaawantta, asaa ammanoo dhubo gidiaawanttanne hintte tamaareedda timirttiyaanna gaketennawaa tamarissiyaawantta akeekanaadan, taani hinttentta woossay. Untntutukko shiiqoppite. ¹⁸ Ayissi gooppe, hewaa malabaa oothiyaawanttu barenttu uluwassi oothiinoppe atin, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosaw oothikkino; barenttu labiyaa haasayaaninne qidhiyan iitabaa qoppenna asaa wozanaa balethiino. ¹⁹ Wonggalaw hintte azazetteeddawaa asay ubbay siseedda. Hewaa diraw, taani hinttebaan nashettay; shin lo77otethaw hintte aadhdheedda eranchcha gidanaadaaninne qassi iitabaw ashikke gidanaadan koyyay. ²⁰ Sarotethaa Xoossay Seexaanaa hintte gediyaappe garssanna haakkenna mata wode gaaccana.

Nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa aadho keekatethay hinttenttunna gido.

²¹ Taananna oothiyaa Ximootoose hinttentta saro yaagee; qassi hawaadankka, ta dabbatuu Luuqiyooosi, Yaasooninne Sosiiphaaxiroosi hinttentta saro yaagiino.

²² Taani, Xarxxiyooosi, ha dabidaabbiyaa xaafeeddawe, hinttenttoo Godaa sunthan sarotaa kiittay.

²³ Ammaniyaa asay ubbay A soyin shiiqiyaa ta siiraa Gaayoosi hinttentta saro yaagee; katamaa miishshaa oyqqiyaa Erasxxoosinne nu ishay Quwarxxoosi hinttentta saro yaagiino. ²⁴ Nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa aadho keekatethay hinttenttunna ubbaanna gido. Amen77i.

²⁵ Nuuni Xoossaa galateetto. Taani wonggalaa bagganna Yesuusi Kiristtoosabaa odeeddawaadaninne daro wodiyaappe geemmiide, ha77i qonceedda tumatethaadan, hintte ammanuwan hinttentta Xoossay minissanaw danddayee. ²⁶ Shin ha77i nabatuu xaafeeddawaa bagganna tumatethay qoncciyaan erettannaadan ootheedda; qassi asaa ubbay Xoossaa ammaniide azazettanaadan, medhinaa Xoossaa azazuwan, ha alamiyaan de7iyaa asaa zerethaa ubbaw qonceedda.

²⁷ Aadhdheedda eratethay A xalalaw de7iyaa itti Xoossaw Yesuusi Kiristtoosa bagganna medhinaw bonchchuu gido. Amen77i.

Phawuloosi Qorontoosa Asaw Xaafeedda Koyro Kiitaa Geluwaa

Phawuloosi Qorontoosa asaw xaafeedda koyro kiitay, Phawuloosi Qorontoosa katamaan de7iyaa ammaniyaawanttu gidдон Kiristinnaa de7uwaanne ammanuwaa xeelliyaabaan dendeedda metuwaa dhayissanaw qoppiide xaafeeddawaa. He wode Qorontoosa katamay he gaden de7iyaa asay go77ettiyaa eretteedda Giriike katamaa. Hewaa bollaakka qassi Akaayiyaa geetettiyaa Roomaa kawutethaassi huuphe katamaa. Ha katamay wolqqaama zali77iyaan, gami77iide minneedda wogaan, loythi aakki aakki biyaa yeda de7uwan woy giigennabaa haniyaawaanne haymaanotiyaa coratethaan eretteeddawaa.

Yesuusi kiitteeddawe minissiide odanaw koyyeeddawe, he ammaniyaawanttu gidдон de7iyaa shaakotethaabaanne yeda de7uwaabaa, woshummaabaanne geluwaa akaabaa, woosa golle wogaabaa, Geeshsha Ayyaanaa imotatuwaabaanne hayquwaa dendduwaabaa. Yesuusi kiitteeddawe ha Mishiraachchuwaa Qaalaa ha ooshatuwaa bolla minnisiide odiyaawaa naagiide shiishshee.

Siiquu Xoossay bare asaassi immeedda imotaa ubbaappe aadhdiyaawaa giddiyaawaa odiyaa shemppuwaa tammanne heezzuu, ha maxaafan daro eretteeddawaa geetettiide qofettee.

Shemppatuwaa Ubbatuwaassi Imetteedda Qantha Qofatuwaa

Geluwaa (1:1-9)

Ammaniyaawanttu Gidдон dendeedda shaakotethaa (1:10-4:21)

Yeda de7uwaabaanne soy asaa de7uwaabaa (5:1-7:40)

Ammaniyaawantanne kiristinna ammanuwaa akkibeennawantta (8:1-11:1)

Ammaniyaawanttu de7uwaanne goshetaa wogaa (11:2-14:40)

Kiristtoosi hayquwaa xooni denddowaanne ammaniyaawanttu dendduwaabaa (15:1-58)

Yihudaan de7iyaa meetootanchchatuwassi imetteedda maaduwaabaa (16:1-4)

Wurssethaa qutiyaa (16:5-24)

¹ Taani, Xoossaa sheniyaan Yesuusi Kiristtoosi kiitteeddawaa gidanaw xesetteedda Phawuloosinne, nu ishaa Sosteniisi, ² Qorontoosan de7iyaa Xoossaa ammaniyaa asatuwaassi, Yesuusi Kiristtoosan geeyeeddawat-tussinne, nuussi Godaa gididiyaa nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa sunthaa ubba sa7aan xeesiyaa ubbatuwaanaa geeshsha gidanaw xesetteeddawatntussi ha dabidaabbiyaa xaafetto.

³ Xoossay, nu Aawuunne nu Goday Yesuusi Kiristtoosi hinttenttussi aadho keekatethaanne sarotethaa immo.

Xoossaa Galatussaa

⁴ Xoossay Kiristtoosa Yesuusa bagganna hinttenttussi immeedda aadho keekatethaa diraw, taani ubba wode hinttenttussi Xoossaa galatay. ⁵⁻⁶ Taani Kiristtoosassi markkattiyaawe hinttentun minneedda diraw, hintte ubbabaani, haasayaa ubbaan eratethaa ubbaan, aani duretteedita.

⁷ Hawaadani hintte nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa yuussaa naagishshin, ayyaanaa imotaappe haray atto ittuunne hinttenttussi paccenna. ⁸ Qassi

nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa gallassan hintte kadhee baynnawantta gidanaadan, wurssethay gakkanaw I hinttentta minissanawaa. ⁹ Bare Na7aa nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa ittipetethaw hinttentta xeeseedda Xoossay ammanetteeddawaa.

Ammaniya Asaa Giddon Shaakotethay Medhettoppo

¹⁰ Shin taanaadan ammaniyaawanttoo, itti wozanaanne itti gofaan ittippe gidanaappe attin, shaakotethay hintte giddon de7enna mala, hintte ubbay itti haasayaa haasayanaadan, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa sunthan taani hinttentta woossay. ¹¹ Ayissi gooppe, taanaadan ammaniyaawanttoo, Qaloo7a soy asay hinttentubaa, hintte giddon walassay de7iyaawaa, taw odeeddino. ¹² Taani giyaawe hawaa; hinttenttu huuphiyan huuphiyan, “Taani Phawuloosawaa. Taani Aphiloosawaa. Taani Keefaawaa. * Taani Kiristtoosawaa” yaagiita. ¹³ Kiristtoosi shaaketteeddee? Hinttenttu diraw, masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishettiide kaqetteeddawe Phawuloose? Woy hintte Phawuloosassi gidanaw xammaqetteeditee?

¹⁴ Taani Qarisiphphoosappenne Gaayoosappe attin, hinttentuppe oonanne xammaqabeenna diraw, Xoossaa galatay. ¹⁵ Hewaa diraw, ooninne hinttentta taw gidanaadan xammaqetteeddita gaanaw danddayenna. ¹⁶ Qassi, E, Isxxifaanoosa soy asaakka taani xammaqaaddi. Shin haraa gujjaade xammaqaadditanttonne wozanaa aathikke. ¹⁷ Ayissi gooppe, Kiristtoosi taana mishiraachchuwwaa qaalaa odana mala kiitteeddappe attin, xammaqana mala kiitibeenna; qassi Kiristtoosi masqqaliyaa bolla hayqqeeddawe mela gidenna mala, taani asaa aadhdheedda eratethaa qaalaan tamarissikke.

Kiristtoosi Xoossaa Aadhdheedda Eraanne Wolqqa

¹⁸ Ayissi gooppe, Kiristtoosi masqqaliyaa bolla hayqqeeddawaa odiyaa qaalay dhayiyaawanttussi eeyatethaa. Shin nuussi attiyaawanttussi Xoossaa wolqqa. ¹⁹ Xoossaa Maxaafay,

“Taani eranchchatuwaa aadhdheedda eratethaa bayizzana;

qassi akeekanchchatuwaa akeekaakka dhayissanan”

yaagee. ²⁰ Aadhdheedda eranchchay haqan de7ii? Higgiyaa tamaris-siyaawe haqan de7ii? Woy ha alamiyaa xoonanaw palumettiyaawanttu waananddinooshsha? Xoossay ha sa7aa aadho eratethay eeyatethaa gidiyawaa besseedda!

²¹ Ayissi gooppe, asay bare huuphe aadho eratethaan barena Xoossaa erenna mala, Xoossay bare aadho eratethaan diggiide, nuuni odiyaa eeya qaalaan ammaniyaawantta ashshanaw qoppeedda. ²² Ayihudatu malaataa oochchiino. Qassi Giriike asatuu aadho eratethaa wolqqaama koshshaa koyyiino. ²³ Shin nuuni masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishettiide kaqetteedda Kiristtoosabaa odeetto. Hewe Ayihudatuwaassi dhubo; qassi Ayihuda gidennawanttussi eeyatethaa. ²⁴ Shin Xoossay xeeseeddawanttussi Ayihudatussikka Giriikatussikka nuuni odiyaa Xoossaa wolqqayenne A aadho eratethay Kiristtoosa. ²⁵ Ayissi gooppe, Xoossaa eeyatethay asaa aadhdheedda eratethaappe aadhdhee; qassi A laafatethaa geetettiyaawekka asaa minotethaappe minnee.

* **1:12** Keefaa: Hawe Griike sunthaa gidiide, bilethay zaallaa giyaawaa. Hara Geeshsha Maxaafatuwan Keefaa sunthay Phexiroosa. **1:19** Isa 29:14 **1:20** Yob 12:17; Isa 19:12; 33:18; 44:25

²⁶ Simmi taanaadan ammaniyaawanttoo, Xoossay hinttentta xeesiyaa wode hintte woysa mala asentto qoppite. Asaa qofaan hintte gidдон aadho eranchchatuu, wolqqaamatuunne dhoqqa sheeshshatuu dara gidikkino. ²⁷ Shin Xoossay aadhdheedda eranchchatuwaa yeellayanaw, alamiyaan de7iyaa eeyatuwaa dooreedda; qassi minatuwaa yeellayanaw, alamiyaan de7iyaa laafatuwaa dooreedda. ²⁸ Xoossay ha alamiyaan wolqqaamabaa giide qoppiyaawaa dhayissanaw, ha alamiyaa maaddennabaa kadhettobaanne hanibeennabaa dooreedda. ²⁹ Hewaa diraw, ooninne Xoossaa sinthan ceqettanaw bessenna. ³⁰ Shin Xoossay hinttenttussi Kiristoosi Yesuusa de7uwaa udi immeedda. Kiristoosi nuussi aadho eratethaa, xil-lotethaa, geeshshatethaanne atotethaa gideedda. ³¹ Hewaa diraw, Xoossaa Maxaafay, “Ceeqettiyaa uray ooninne Goday ootheeddawaan ceqetto” yaagee.

2

Nuuni Kiristoosa Kaqabaa Markkatheetto

¹ Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani Xoossaa tumatethaa xuuraa * hinttenttussi odanaw hinttenttukko yeedda wode, dhoqqa qaalaaninne aadhdheedda eratethaan odanaw yabeykke. ² Ayissi gooppe, taani hinttenttunna de7aadde, Yesuusi Kiristoosappenne qassi masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishettiide I kaqetteeddawaappe attin, harabaa erennaadan, ta gofaa qachchaaddi. ³ Taani daaburaaninne yashshaan daro kokkorssaan hinttenttunna de7aaddi. ⁴ Taani tamarissiyaawaanne odiyaaawaa Xoossaa Ayyaanaaninne wolqqaan qonccissayappe attin, ciimma giide aadhdheedda eratethaa qaalaana gidenna. ⁵ Hewaa diraw, hintte ammanuu Xoossaa wolqqaanappe attin, asaa aadho eratethaan zempibeenna.

Xoossaa Aadhdheedda Eraa

⁶ Nuuni ayyaanan wozanaamatuwaa gidдон aadho eratethaa hasayheetto. Shin hewekka ha alamiyaa aadho eratethaa gidenna; woy ha alamiyaa mooddiyaa dhayiyaawanttu aadho eratethaa gidenna. ⁷ Shin nuuni odiyaa aadho eratethay, Xoossay kasetiide, cora wodiyaappe kase nu bonchchuwaassi dooreedda asaappe geemmeedda A xuuraa aadho eratethaa. ⁸ Ha alamiyaa mooddiyaawanttuppe ooninne ha aadho eratethaa eribeenna. Untunttu ereeddawaa gidintto, bonchcho Godaa masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishiide kaqqikkino. ⁹ Shin Xoossaa Maxaafay, “Ooninne ayfiyaan be7ibeennawe, haythankka sisibeennawe, qassi ooninne bare wozanaan qoppibeennawe

Xoossay barena siiqiyaawanttussi giigisseeddawaa” giyaawaadan nuuni hasayheetto. ¹⁰ Xoossay bare xuura yewuwaa bare Ayyaanaan nuuna erisseedda; ayissi gooppe, Geeshsha Ayyaanay Xoossaabaa haray atto geemmeedda yewuwaa ubbaa biddee. ¹¹ Ayissi gooppe, asaan de7iyaa asaa ayyaanaappe attin, asaabaa eriyaawe oonee? Hawaadankka, qassi Xoossaabaa Xoossaa Ayyaanaappe attin, ooninne erenna. ¹² Nuuni Xoossay nuussi immeeddabaa ubbaa eranaw I nuussi yeddeedda Ayyaanaa akkeeddoppe attin, alamiyaa ayyaanaa akkibeykko.

¹³ Nuuni ayyaanaa yewuwaa † ayyaanaa yewuwaanna gathiide, Geeshsha Ayyaanay nuuna tamarisseedda qaalaan hawaa haasayeettoppe attin, asaa aadho eratethay nuuna tamarisseedda qaalaan haasayokko. ¹⁴ Shin Geeshsha Ayyaanay baynna asay Xoossaa Ayyaanaa yewuwaa akkenna; ayissi gooppe, hewe aw eeyatethaa. Yewuu Geeshsha Ayyaanan paacettiyyaa diraw, I eranaw danddayenna. ¹⁵ Shin Geeshsha Ayyaanay de7iyaa asay ubbabaa shaakkee; shin I bare huuphew oonaninne shaakettenna. ¹⁶ Ayissi gooppe, Xoossaa maxaafay, “Godaa wozanaa eriyaawe oonee?”

A zoranaw danddayiyaawe oonee?”
yaagee. Shin nuussi Kiristtoosa wozanay de7ee. ‡

3

Xoossaa Kaalliyaa wanttu Oosuwaa

¹ Taanaadan ammaniyaawanttu, taani Geeshsha Ayyaanay de7iyaa asaassi haasayyaawaadan, hinttentussi haasayanaw danddayabeykke. Shin ha alamiyaa asaassi haasayyaawaadaaninne ammanuwan minnibeenna Kiristtoosan de7iyaa guutha naanaa mala asaassi haasayyaawaadan haasayaaddi. ² Hinttenttu biro mino qumaa maanaw danddaybeenna diraw, taani hinttentta maathaa pakaaddi; haray atto, ha77ikka danddaybeykkita. ³ Ayissi gooppe, hintte ha77ikka ha alamiyaa asaadan de7iita. Hinttenttu ha alamiyaa asaa gidiyaa hintte giddon de7iyaa qanaatiinne palumay erissennee? Qassi ha alamiyaa asaadan simerettiita. ⁴ Ayissi gooppe, hinttenttuppe ittuu, “Taani Phawuloosawaa” gooppe, haray qassi, “Taani Aphiloosawaa” gooppe, ha alamiyaa asaa mala gidikkitee?

⁵ Yaatina, Aphiloosi oonee? Phawuloosi oonee? Nuuni hinttentta ammantheedda Xoossaa kaalliyaa wantta. Xoossay nuussi huuphiyan huuphiyan immeedda oosuwaa ootheetto. ⁶ Taani puutiyyaa tokkaaddi; Aphiloosi haathaa ushsheedda; shin Xoossay puutiyyaa dichcheedda. ⁷ Hewaa diraw, dichchiyaa Xoossaappe attin, tokkiyaawekka haathaa ushshiyaaawekka ayaanne gidenna. ⁸ Tokkiyaawenne haathaa ushshiyaaawe itti mala; shin Xoossay huuphiyan huuphiyan A daaburaa keenaa aw woytana. ⁹ Nuuni Xoossaassi ittippe oothiyaa A oosanchchatuwaa gidiyaa diraw, hintte A oosuwaa sa7aa.

Qassikka hintte Xoossaa golliyyaa. ¹⁰ Xoossay taw immeedda aadho keekatethaan eranchcha anaaxiyadan, golliyyaa baasuwwa baasaaddi. Hara uray A bolla keexxee. Shin A bolla keexxiyaa ooninne wooti keexxintto, bare huuphew naagetto. ¹¹ Ayissi gooppe, Xoossay Yesuusi Kiristtoosa xalalaa baaso oothiide wotheedda. Aappe hara baasuwwa baasanaw ooninne danddayenna. ¹² Shin ha baasuwwa bolla ooninne worqqaan gidina, biraan gidina, al77o shuchchan gidina, mithaan gidina, gattan woy maqaan keexxoooppe, ¹³ asaa ubbaa oosuu qoncciyaa kesianawaa. Ayissi gooppe, tamaan qonccana diraw, he gallassay asaa ubbaa oosuwwa bessana. Asay ubbay bare oosuwwa wooti ootheddenttonne tamay paaccana. ¹⁴ Ooninne baasuwwa bolla keexxeedda oosuu minniide attooppe, I woytaa akkanawaa. ¹⁵ O oosuunne guudettooppe, he uray qohettana. I bare huuphew attana; shin tamaa gididoppe kessi akkawaadan attana.

† 2:13 ayyaanaa yewuwaa: Geeshsha Ayyaanay immeedda qaalaa. ‡ 2:16 nuussi Kiristtoosa wozanay de7ee: Hawaa guussay, nuuni Kiristtoosi qoppiyaawaadan qoppeetto guussaa. 2:16 Isa 40:13

¹⁶ Hinttenttu Xoossay aqiyaa geeshsha golliyaa gidiyaaawaanne Xoossaa Ayyaanay hinttenttu de7iyaaawaa erikkitee? ¹⁷ Ooninne Xoossaa geeshsha golliyaa kolooppe, Xoossay A kolana. Ayissi gooppe, Xoossay aqiyaa geeshsha gollii geeshsha; he geeshsha golliiikka hinttentta.

¹⁸ Ooninne bare huuphiyaa cimmoppo. Hinttentuppe ooninne barena ha alamiyaan aadho eranchcha yaagiide qoppooppe, aadho eranchcha gidanaw, eeya gido. ¹⁹ Ayissi gooppe, ha alamiyaa aadho eratethay Xoossaa sinthan eeyatethaa. Xoossaa maxaafay,

“Xoossay aadho eranchchatuwaa
unttunta untuntu geniyan oyqqee”
yaagee. ²⁰ Qassi,

“Aadhheedda eranchchatuwaa qofaykka
maaduu baynnawaa gidiyaaawaa Goday eree”
yaagee. ²¹ Hewaa diraw, ooninne asaan ceeqettoppo. Ayissi gooppe,

ubbabaykka hinttewaa. ²² Phawuloosikka, Aphiloosikka, Keefaykka, *
ha alamiikka, de7uukka, hayquukka, ha77i de7iyaaawekka, sinthappe
yaanawekk, ubbaykka hinttewaa. ²³ Hinttenttu Kiristoosawantta; Kiristoosikka Xoossawaa.

4

Kiristoosa Kaalliyaaawantta

¹ Asay nuuna Kiristoosaw oothiyaawanttudanne Xoossaa gollen de7iyaa Xuuraa naagiyaa asaadan qoppo. ² Yaatiide he asatuu barenttu Godaassi ammanetteeddawantta gidiide, beettanaw koshshee. ³ Shin hintte woy haray ta bolla pirddooppe, aynne gidenna. Haray atto, taanikka ta huuphiyan pirddikke. ⁴ Ayissi gooppe, taani ta huuphiyan ayaanneekka eriyaabay baawa; shin taana hewe xillissenna. Taana pirddiyaawe Godaa. ⁵ Hewaa diraw, Goday dhumaani geemmeeddabaa poo7uwaa kessiyaawe, wozanaa qofaa qonccissiyaawe yaana wodii gakkanaassi O bollanne oonanne pirddoppite. He wode, asay ubbay huuphiyan huuphiyan Xoossaappe sabaa demmanawaa.

⁶ Taanaadan ammaniyaawanttoo, hinttentuppe ooninne ittuu tamaris-siyaawaa sabbiide, haray tamaris-siyaawaa borena mala, “Xoossaa maxaafan xaafetteeddawaa bonchcha” yaagiyaawaa hintte nuunanna tamarana mala, hintte diraw, tabaanne Aphiloosabaa leemisuwadan odaaddi. ⁷ Ayissi gooppe, haratuwappe neena oonee dhoqqisseeddawe? Neeni Xoossaappe akkabeennabay new aye de7iyaaawe? Yaatina, neeni akkeeddawaa gidooppe, ayissi akkabeennawaadan ceeqettay?

⁸ Ha77i hintte kalleeddita. Ha77i duretteeddita. Nuuni baynnaan hin-terekka kawuteeddita. Nuunikka hinttenttunna kawutanaadan, hintte kawuteeditentto lo77a shin. ⁹ Ayissi gooppe, taw malatiyaawaadan, nuuni ha sa7aassi, kiitanchchatuwassinne asaassi kaassaa gideedda diraw, Xoos-say nuuna Yesuusi kiitteeddawantta hayquwassi pirddettedda asaadan, ubbaappe wursethaa ootheedda.

¹⁰ Nuuni Kiristoosa diraw eeya, shin hintte Kiristoosan aadhheedda eranchcha. Nuuni daaburanchcha, shin hintte mina. Hinttenttu bonchchet-teeddawantta, shin nuuni toshetteeddawantta. ¹¹ Ha wodii gakkanaassi, nuuni koshatteetto; saametteetto; kallotteetto; deshetteetto. Qassi de7iyaa sa7aa dhayiide yuuyyeetto. ¹² Nuuni nu kushiyan oothiide daabureetto.

Nuuna asay sheqqiyaa wode, anjjeetto. Nuuna yederssi yuuyyiyaa wodekka danddayeetto. ¹³ Nu bolla iitabaa haasayiyaa wode, nuuni lo77o qaalaa zaareto. Nuuni hawaa gakkanaassikka, ha sa7aa pituwanne ubbabaa buuraa gideeddo.

¹⁴ Taani ta siiqiyaa naanaadan, hinttentta seeranaw hawaa xaafaaddippe attin, yeellayanaw xaafabeykke. ¹⁵ Ayissi gooppe, Kiristtoosan hinttentta dichchiyaa tammu sha77a asay hinttenttussi de7ooppekka, hinttenttussi itti aawuwaappe haray baawa. Ayissi gooppe, taani mishiraachchuwaa qaalaa hinttenttussi aheeddawaadan, Kiristtoosa Yesuusan hinttenttussi aawuwaa gidaaddi. ¹⁶ Simmi taanaadan hanite yaagaade hinttentta woosay. ¹⁷ Hewaa diraw, Godan ammanetteedda ta siiqiyaa ta na7aa Ximootoosa hinttenttukko kiittaaddi. I ubba sa7aan de7iyaa ammaniyaasaa ubbaw taani tamaariissiyaa Kiristtoosa Yesuusan de7iyaa ta ogiyaa hinttentta hassayissanawaa.

¹⁸ Taani hinttentta be7anaw hinttenttukko yeennabaa malatina, otoretiyaa itti itti asatuu de7iino. ¹⁹ Shin Goday gooppe, taani hinttenttukko ellekka baade he otoretiyaa asatuwaassi haasayaa gidennaan, untuntu wolqqaa erana. ²⁰ Ayissi gooppe, Xoossaa kawutethay Xoossaa wolqqaanappe attin, haasayaana gidenna. ²¹ Taani hinttenttukko muriyaa xam77aanna yoyee woy siiquwaannanne ashikke ayyaanaana yoo? Haqawaa dooriitee?

5

Ammaniya Asaa Giddon Oosetteedda Pokkobaa

¹ Hinttenttu giddon pokko woshummaa oosuu de7iyaawe zigirettee; hewaa mala pokko woshummaa oosuu haray atto, Xoossaa ammanenna asaa giddoninne baawa. Ayissi gooppe, bare aawuwaa machchatto akkeedda asay de7ee. ² Hinttenttukka otoretteeddi. Hewaappe hintte kanyottanaw bessennee? Hewaa mala pokko oosuwaa ootheedda bitani hintte gidoppe kichchanaw bessee.

³⁻⁴ Aya gidinakka taani ta asatethaan hinttenttunna de7ennaani dhayooppekka, ayyaan hinttenttunna de7ay. Ha77i hinttenttunna de7iyaawaadan hanaade, hewaa mala oosuwaa ootheedda bitaniyaa bolla nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa sunthan pirdda diggaaddi. Hinttenttunne ta ayyaanay nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa wolqqaana ittippe shiiqiide, ⁵ he bitaniyaa ayyaanay Godaa Yesuusi pirddaw yiyyaa gallasan attana mala, nagaraan kumeedda A bollaa kolanaadan Seexaanaassi hintte immanaadan, taani pirddaaddi.

⁶ Hinttenttu ceequu lo77a gidenna. Guutha irshshuu munaqaa ubbaa denhiyaawaa erikkitee? ⁷ Hinttenttu ooratha gidana mala, nagaraa irshshuu caaleeddawaa kessite. Hinttenttu irshshuu baynna munaqaa mala. Ayissi gooppe, nu Paasigaa dorssay, Kiristtoosi yarshshetteedda. ⁸ Hewaa diraw, nuuni Ukithaa Baalaa suuretethaaninne tumatethaan bonchhanaappe attin, caala irshshuwan, iitatethaa irshshuwaaninne geellatethaa irshshuwan bonchhokko.

⁹ Woshummanaw qoppiyaawantunna hintte ittippe gaytenna mala, hinttenttussi dabidaabbiyaa xaafaaddi. * ¹⁰ Taani giyaawe ha alamiyaan de7iyaa woshummanaw qoppiyaawantuppe woy yorattiyaawantuppe,

5:1 Zar 22:30 **5:7** Kes 12:5 **5:8** Kes 13:7; Zar 16:3 * **5:9** dabidaabbiyaa xaafaaddi: Hawaa xaafanaappe kassenna Phawuloosi Qoronttoosa asaassi xaafeedda hara qoncciyaan erettibeenna dabidaabbii de7ee guussaa.

kayisotiyaawanttupenne woy eeqaw goyinniyaawanttuppe ubbakka shaakettana mala gidenna. Hewaa gidoope, ha alamiyaappe hintte shaaketti baanaw bessee guussaa. ¹¹ Shin ishatuwaa ha77i geetettiyaawanttuppe ittuunne woshummanaw qoppiyaawanttu woy miishshaw yorattiyaawanttu woy eeqaw goyinniyaawanttu woy asaa sunthaa bayzziyaawanttu woy mathottiyaawanttu woy wuu77iyaawanttunna hinttenttu ittippetethaa oothenna mala, taani hinttenttussi xaafaaddi. Hewanttu malaanna haray atto, qumaakka ittippe mooppite.

¹² Ayissi gooppe, woosa golleppe karenna de7iyaawanttu bolla pirddanaw taana aye gathii? Hinttenttu giddon woosa gollen de7iyaawanttu bollan hintte pirddikkiteeyee? ¹³ Shin karenna de7iyaawanttu bollan Xoossay pirddana. He iitabaa oothiyaa uraa hintte gidoppe kessidiggite.

6

Ammaniya Asaa Giddon De7iyaa Walassaa Wootiide Dhayissanaw Bessii?

¹ Hinttenttuppe itti uraassi bare ishaanna mootuu de7iyaabaa gidoope, ammaniyaawanttu bolla pirddettanawaa bashiide, ammanennawanttu bolla pirddettanaw waani xaliide bii? ² Ammaniyaawanttu alamiyaa bolla pirddanawaa erikkitee? Yaatina, alamiyaa bolla hintte pirddanawanta gidoope, ubbabaappe guuxxiyaawaa pirddanaw danddaykkitee? ³ Ha de7uwaabay atto shin, ammaniyaawanttu kiitanchchatuwaa bolla pirddanawaa erikkitee? ⁴ Yaatina, hinttentta ha alamiyaa de7uwaabay pirdda golle buussay kosshooppe, ammaniya asay kadheeda asaan pirddisanaw afiitee? ⁵ Taani hinttentta yeellayanaw hawaa gay; hawaa gidanaw bessii? Hinttenttu giddon ishatuwaa sigethanaw danddayiyaa lo77o eranchcha asay ittuunne baawee? ⁶ Shin itti ishaya yokko ishaa pirdda gollen mootiidde, he yewuwaa ammanenna asaan pirddissii?

⁷ Simmi ittu ittuwaa mootiyaawe hintte giddon de7ooppe, hewe hintte kunddeeddawaa bessee. Hewaappe hintte naaqettiyaawenne cimettiyaawe lo77ennee? ⁸ Shin hintte hintte huuphew ittu ittuwaa haray atto, hintte ishatuwaakka naaqqiitanne cimmiita.

⁹ Woy makkalanchchatuu Xoossaa kawutethaa laattennawaa erikkitee? Baloppite. Woshummanaw qoppiyaawanttu woy eeqaw goyinniyaawanttu woy woshummiyaawanttu woy attumawaa gidiide, attumawaanna gisiyaawanttu, ¹⁰ woy kayisatuu woy miishshaw yorattiyaawanttu woy mathottiyaawanttu woy asaa sunthaa bayzziyaawanttu woy bonqqiyaawanttu Xoossaa kawutethaa laattikkino. ¹¹ Hinttenttuppekka itti itti asay hewanttu mala. Shin Godaa Yesuusi Kiristoosa sunthaaninne nu Xoossaa Ayyaanaan hintte meecettiide geeyeeddita; qassi xilleeddita.

Hinttenttu Asatethaa Xoossaa Bonchchuwaassi Peeshhite

¹² Itti uray, "Taani koyyeeddabaa ubbaa oothanaw danddayay" gaana danddayee. Shin ubbaykka taana maaddenna. Taani koyyeeddabaa ubbaa oothanaw danddayay. Shin ayeenneekka taana mooddenna. ¹³ Qay haraykka, "Qumay uluwassa; uluukka qumaassa" gee. Shin Xoossay uluwaakka qumaakka dhayissana. Asaa asatethay Godaa Yesuusassappe attin, woshummaassa gidenna. Godaa Yesuusikka asaa asatethaassa. ¹⁴ Xoossay Godaa Yesuusa hayquwaappe dentheedda; qassi nuunakka hayquwaappe bare wolqqaan denthana.

¹⁵ Hinttenttu asatethay Kiristtoosa asatethaanna ittuwaa gidiyaawaa hintte erikkitee? Yaatina, taani Kiristtoosa asatethaanna ittuwaa gideed-dawaa afaade, caaratti asatethaanna ittuwaa oothanaw bessii? Bessenna! ¹⁶ Woy caarattinna ittipetethaa medhdhiyaa uray izinna itti asatetha gidiyaawaa erikkitee? Ayissi gooppe, Xoossaa maxaafay, "Untunttu laa77atuu itti asho gidana" yaagee. ¹⁷ Shin Godaanna ittipetethaa medhdhiyaa uray ayyaan ananna ittuwaa gidee.

¹⁸ Woshummaappe haakkite. Itti uray oothiyaa hara nagaraa ubbay A asatethaappe kareenna de7ee; shin woshummiyaawe bare bollan nagaraa oothee. ¹⁹ Woy hintte bollay Xoossay hinttenttussi immeedda hinttentun de7iyaa Geeshsha Ayyaanay aqiyaa geeshsha golliyaa gidiyaawaa erikkitee? Qassi hintte hintte huuphiyaassa gidikkita. ²⁰ Ayissi gooppe, Xoossay hinttentta gatiyaan shammeedda. Hewaa diraw, hintte asatethaan A bonchchite.

7

Geluwaa Akaabaassi Ooshetteedda Ooshaanne Imetteedda Zaaruwaa

¹ Hinttenttu taw xaafeedda yewuwaassi attuma asay maccawunno bochchennentto lo77a. ² Shin woshummaa gaasuwaa diraw, attuma asaassi huuphiyan huuphiyan machchatta de7uu. Qassi macca asaassikka huuphiyan huuphiyan asinay de7o.

³ Asinay bare machchattiw asinatethaan bessiyaabaa udo; qassi hewaadan, machchattakka bare asinaassi machchefethaan bessiyaabaa oothu. ⁴ Machchatta bare asatethaassi goda gidukku; shin izi asinay goda. Hawaadankka, qassi asinay bare asatethaassi godaa gidenna; shin A machchatta goda. ⁵ Hinttenttu hintte giddon Xoossaa woosaan gencanaw he wodiyaassi zoretan digettanaappe attin, ittu ittuwaa diggoppite. Hinttenttu hinttentta naagenna diraw, Seexaanay hinttentta paaccennaadan, ittippe de7ite. ⁶ Shin taani hinttentta hewaa hintte dosowaadan hanite gayippe attin, azazikke. ⁷ Taani asay ubbay taanaadan haninto dosay. Shin Xoossay asaw huuphiyan huuphiyan dumma dumma imotaa immi wotheedda; ittuwaassi hawaadan, qassi yokkowassi hewaadan immi wotheedda.

⁸ Hewaa diraw, taani machchatto akkibeennawantunne asinay hayqqo maccawanttu taanaadan coo de7iinonto, untunttoo lo77a gay. ⁹ Shin amuwan guudettiyaawaappe akkiyawenne geliyaawe lo77a gidiyaa diraw, untunttu barentta naaganaw danddayana dhayooppe, akkinonne gelino.

¹⁰⁻¹¹ Machchatta bare asinaappe shaakettuppu. Shin shaakettoopenne gelennaan de7uu; woy bare asinaanna sigettu. Asinaykka bare machchatto yeddoppo yaagaade, akkeeddawantanne geleeddawantta azazay. Shin hawaa azaziyaawe Godaappe attin, taana gidikke.

¹² Taani haratuwaa hawaadan gay; Godaa gidenna. Ammanenna machchatta de7iyaa ammaniyaa asay ooninne de7ooppe, A machchatta aananna ittippe de7iyaaawaa I dosooppe, iza yeddoppo. ¹³ Qassi ammanenna asinay de7iyaa ammaniyaa machchatta de7ooppe, izi asinay izinna ittippe de7iyaaawaa iza dosooppe, aappe shaakettuppu. ¹⁴ Ayissi gooppe, ammanenna asinay bare ammaniyaa machchattinna de7iide geeyyeedda. Qassi ammanenna machchatta bare ammaniyaa asinaanna de7aade geeyyaaddu. Hewe baawentto, hinttenttu naanay tunaa; shin ha77i untunttu geeshsha. ¹⁵ Shin ammanennawe shaakettana koyyooppe shaaketto. Ammaniyaa

machchatto gidina, woy asinaa gidina, hawaa mala yewuwaan qashet-tikkino. Ayissi gooppe, Xoossay nuuna sarotethaan de7anaw xeeseedda. ¹⁶ Ammaniyaa machchattee, neeni ne asinaa ashshaninttonne O eri? Woy ammaniyaa asinaw neeni ne machchatto ashshaninttonne O eri?

Xoossay Hinttentta Koyro Xeesiyaa Wode Hinttenttu De7iyaa Hanotaan De7ite

¹⁷ Gidooppenne, asay huuphiyan huuphiyan Goday aw immeed-dawaadaninne qassi Xoossay barena xeeseeddawaadan de7o. Hewe ammaniyaa asaa ubbaa taani tamarisseedda higgiiyaa. ¹⁸ Ooninne qaxxaretti uttiide, Xoossaa ammaneeddawaa gidoooppe, bare qaxxaraa mallaa diggoppo. Qassi ooninne qaxxarettennan de7iidde, Xoossaa ammaneeddawaa gidoooppe qaxxarettoppo. ¹⁹ Ayissi gooppe, Xoossaa azazuwaa naaganaappe attin, qaxxarettina qaxxarettana dhayina allaallii baawa.

²⁰ Asay huuphiyan huuphiyan Xoossay barena xeesiyaa wode de7iyaawaadan de7o. ²¹ Xoossay neena xeesiyaa wode neeni ayylee? Aynne baawa; shin neeni ayylethaaappe kesanaaw danddayooppe kesa. ²² Ayissi gooppe, ayyle gidi utteedda asaa Goday xeesooppe, I Goday ayylethaaappe kesseedda asa. Hawaadankka, ayyle gidenna asaa Kiristoosi xeesooppe, I Kiristoosa ayyle. ²³ Xoossay hinttentta gatiyaan shammeedda. Asaa ayyle gidoppite. ²⁴ Taanaadan ammaniyaawanttoo, asay huuphiyan huuphiyan Xoossay A xeesiyaa wode de7iyaa de7uwaadan, Xoossaanna de7o.

Geletti Akettibeennawantubaanne Am77etuwaabaassi Ooshetteedda Oooshaa

²⁵ Wodoratuwassi Goday taana azazeeddabay baawa. Shin taani Godaassi ammanetteeddawaa gideedda diraw, aappe maarotethaa akkeeddawaadan, hinttentta zoray. ²⁶ Simmi ha77i metuwassii taw hawe lo77a malatee; asay hawaadan haniide de7ooppe lo77a. ²⁷ Neeni machchatto akkadiggeeddawaa gidoooppe, izo yeddanaaw koyyoppa. Machchatto akkabeennawaa gidoooppe, akkanaaw koyyoppa. ²⁸ Shin neeni machchatto akkooppe, nagaraa oothabeykka. Wodorattaakka asinaa gelooppe, nagaraa oothabeykku. Shin akettiyaawanttoonne gelettiaawanttoo untunttu de7uwan wolqqaama metuu de7ee. Taani hinttentta he metuwaappe ashshanaw koyyay.

²⁹ Shin taanaadan ammaniyaawanttoo, taani giyaawe hawaa; wodii wureedda. Hawaappe sinthaw akkeedda asatuu, akkibeenna asaadan hanino. ³⁰ Yeekkiyaawantuu yeekkennawaadan, nashettiyaawantuu nashet-tennawaadan, shammiyaawantukka shammiide aynnee baynnaawaadan, ³¹ ha alamiyaa de7uwan maadettiyaawantuu ubbakka maadettennawaadan hanino. Ayissi gooppe, ha alamiyaa de7uu attiyaawaa.

³² Hinttenttu hirgennan de7anawaa taani dosay. Akkibeennawe Godaa nashechchanaw koyyiyaa diraw, A oosuwaabaa qoppee. ³³ Shin akkeeddawe bare machchatto nashechchanaw koyyiyaa diraw, sa7aabaa qoppee. ³⁴ A qofay shaaketteedda. Asinaa gelabeenna wodoratta bare ashuwaaninne bare shemppuwaan geeyyanaw koyyiyaa diraw, Godaa oosuwaabaa qoppaw. Shin asinaa geleeddawunna bare asinaa nashechchanaw koyyiyaa diraw, sa7aabaa qoppaw.

³⁵ Taani hawaa hinttentta maaddana mala gayippe attin, hinttentta dhub-banaw giikke. Shin hintte bessiyaawaadan de7iidde, Godaa oosuwa hint-tena immiide oothana mala koyyay.

³⁶ Ooninne bare giigissedda wodoratto akkiya wodii gakkina, barena naaganaw aw danddayetennaan ixxoopspe, izo akko. I izo akkooppe, hewaan nagaray baawa. ³⁷ Shin I bare wozanaan minnooppe, akkennaan gami77ana danddayee. Qassi barena naagiide, bare giigissedda wodoratto akkennaan gami77ana gooppe, ooninne wolqqanthennaan bare wozanaan qofaa qachcheeddawaa gidooppe loytheedda. ³⁸ Hewaa diraw, wodoratto akkiya uray loytheedda; qassi akkennawe ubba aathi loytheedda.

³⁹ Asinaa geleedda mishiratta bare asinay de7eedda keenan aananna itteppe de7anaadan qashetta uttaaddu. Shin I hayqqooppe, Godaa amaniyaa asaa oonanne gidooppe, bare doseedda asinaa gelanaw danddayaw. ⁴⁰ Ta qofaa gidooppe, gelennaan de7antto, iza nashechchaan de7ana. Qassi taanan Xoossaa Ayyaanay de7iyaawaa taani eray.

8

Eeqaassi Yarshshetteedda Qumaabaa

¹ Eeqaassi yarshsheedda qumaabaa gidooppe, nuuni ubbaykka ereetto. Eray otorssee; shin siiquu ammanuwan dichchee. ² Ooninne barew ittibiaa eriyaawaa malatoope, I biro eranaw bessiyaawaa eribeenna. ³ Shin ooninne Xoossaa siiqooppe, Xoossay A eree.

⁴ Hewaa diraw, eeqaw yarshsheedda qumaa muussaabaa gidooppe, eeqaa ubbay alamiyaan ayaanne gidennawaanne, itti Xoossaappe attin, haray baynnawaa nuuni ereetto. ⁵ Ayissi gooppe, cora xoossatuunne cora godatuu de7iino. Shin haray atto, saluwan gidina sa7aan gidina, xoossatuwaa geetettiyaawanttu de7ooppekkka, ⁶ ubbabaa medhdheeddawe nuuni aw de7iyaawe, itti Xoossay, Aawuu, nuussi de7ee. Qassi ubbabay aani medhetteeddawenne nuuni aani de7iyaawe itti Goday, Yesuusi Kiristtoosikka nuussi de7ee.

⁷ Shin ha eray asaa ubbaw de7enna. Itti itti asatuu eeqaa doyyeedda diraw, ha77i gakkanawukka, “Eeqaw yarshsheedda qumaa” yaagiidde miino. Qassi untunttu wozanay shuga gideeddawaan, untunttoo ha qumaan tuneeddawaa malatee. ⁸ Shin qumay nuuna Xoossaakko shiiqanaadan maaddenna. Nuuni maana dhayinttokka nuussi aynnee paccenna; mooppennee nuussi aynnee gujettenna.

⁹ Shin hawe hintte hintte dosowaadan haniyaawe shugo ammanuwanna de7iyaawantta nagaraan yeggenna mala naagettite. ¹⁰ Ayissi gooppe, neeni eranchchay eeqaw yarshsheedda qumaa maanaw eeqaa golliyaan utteedda wode, shugo ammanuwanna de7iyaa itti asay neena be7ooppe, eeqaw yarshsheedda qumaa I maanaw A wozanay qoppenneeyee? ¹¹ Hewaa gidooppe ha shugo ammanuwanna de7iyaa ne ishay, Kiristtoosi A diraw hayqqeeddawe, ne eraan bayee. ¹² Hawaadankka, hintte hintte ishatawaa naaqqiyaawaaninne untunttu shugo wozanaa maythiyaawaan Kiristtoosa naaqqiita. ¹³ Hewaa diraw, qumay amaniyaa ta ishaa dhubbiyaawaa gidooppe, A dhubbenna mala, fa de7iyaa laythaan mulekka ashuwaa miikke.

9

Yesuusi Kiitteeddawanttussi De7iyaa Maataanne Unttuntu Oothanaw Bessiyaabaa

¹ Taani aylletethay baynna asa gidikkita? Yesuusi kiitteeddawaa gidikkita? Nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa be7abeykkita? Hinttenttu taani Go-daassi ootheedda ta oosuwaappe beetteeddawantta gidikkiteeyee? ² Taani

haranttussi Yesuusi kiitteeddawaa gidana dhayooppekka, hinttenttoo Yesuusi kiitteeddawaa gidiaaawe eretteeddawaa; ayissi gooppe, taani Godan Yesuusi kiitteeddawaa gidiaaawoo hintte markka.

³ Taana boriyaawantussi taani immiyaa zaaruu hawaa. ⁴ Maanawunne ushanaw nuussi maati baawee? ⁵ Yesuusi kiitteedda haratuwaadaaninne Godaa ishatuwaadan, qassi Phexiroossawaadan, eeno giyaa machchatto ittippe akkiide baanaw nuussi maatay baawee? ⁶ Woy nu de7uwassi oothiide baaxetanaw bessiyaawe taananne Barnaabaasa xalalee? ⁷ Ay wodenne bare miishshaa miidde, wottaaddaratethaa oothiyaawe oonee? Woy woyiniyaa turaa tokkiide, A ayfiyaa meennawe oonee? Woy miizza wudiyaa heemmiidde, he miizza wudiyaappe maathaa ushennawe oonee?

⁸ Taani hawaa asaa qofaa xalalaan gaytaa? Woy higgii qassi hawaa geennee? ⁹ Ayissi gooppe, Muse Higgiiyan, “Kathaa yedhdhiyaa mehiyaa doonaa qachchoppa” geetettiide xaafetteedda. Xoossay mehiyaabaa qoppiide hawaa gii? ¹⁰ Woy I hewaa giyaawe mulekka nu diraassa gidennee? Tumakka nu diraw xaafetteedda; goshiyaa bitaniikka kathaa bukkiyaa bitaniikka, “Taana gakkiiyawaa akkana” yaagiidde oothanaw bessee. ¹¹ Nuuni hintte gidдон аyyaanaa yewuwaawaa zereeddawantaa gidide, nu ashuwaassi maado gidiaawaa hinttenttuppe cakkooppe darobee? ¹² Haratuu hewaa hinttenttuppe akkanaw untunttoo maatay de7ooppe, nuussi untunttuwaappe aadhdhiyaa maatay baawee?

Shin nuuni Kiristtoosa mishiraachchuwaa qaalaassi dhubo gidennaadan, ubbaba genciyaawaappe attin, he maataan go77ettibeykko. ¹³ Geeshsha Golliyan oothiyaasatuu barenttu qumaa Geeshsha Golliyaappe akkiyawaa erikkitee? Qassi yarshshiyaasaan oothiyaawantuu yarshshuwaappe akkiyawaa erikkitee? ¹⁴ Hawaadankka, qassi mishiraachchuwaa qaalaa odiyaaawantuu barenttu de7uwaassi koshshiyaabaa aappe demmanaadan, Goday azazeedda.

¹⁵ Shin taani ha maataa ubbaan aynne go77ettabeykke. Taani hawaa xaafeddawe hewaa mala maatay taw de7anaw bessee yaagiyaawaana gidenna. Ayissi gooppe, ta ceequwaa ooninne mela kessiyaawaappe hayqqiyaawe taw lo77a. ¹⁶ Mishiraachchuwaa qaalaa odanaw taani azazetta utteedda diraw, A odooppekka taw ceeqettiyaabay baawa. Mishiraachchuwaa qaalaa odennaan aggooppe, taw aayyero. ¹⁷ Ayissi gooppe, taani hawaa dosaade oothooppe, taw woytay de7ee. Shin taani dosenaan ixkooppekka, mishiraachchuwaa qaalaa diraw hadaraa Xoossay taw immeedda. ¹⁸ Yaatina, ta woytay ayyee? Mishiraachchuwaa qaalaa odaadde, taw wongalaan de7iyaa kumentha maataan go77ettennan, mishiraachchuwaa qaalaa coo odiyaaawaa.

¹⁹ Taani oossinne ayye gidikke shin, coratuwaa zaaranaw taana ubbaw ayye kessaaddi. ²⁰ Taani Ayihudatuwaa zaaranaw untunttunna untuntta gidaade de7aaddi. Ta huuphew higgiiyaappe garssanna de7ikke. Shin higgiiyaappe garssanna de7iyaawantaa zaaranaw higgiiyaappe garssanna de7iyaa asaa mala gidaaddi. ²¹ Taani higgii bayinna asatuwaanna de7aadde, higgii bayinna asaadan hanaaddi. Xoossaa higgii dhayina gidenna. Shin higgii baynnawantaa zaaranaw, Kiristtoosa higgiiyaappe garssanna de7aaddi. ²² Taani ammanuwan daaburiyaawantaa zaaranaw, untunttu mala gidaaddi. Taani ay ogiyaaninne amareedda asatuwaa ashshanaw, ubba asatuwaanna ubbabaani untunttu mala gidaaddi. ²³ Taani mishiraachchuwaa

qaalaa anjuwaa shaakkanaw, mishiraachchuwaa qaalaa diraw, ubbabaa oothay.

²⁴ Wothaan xoonana giide woxxiyaa ubbay ittippe woxxee. Shin ituwaa xalalay woytaa akkiyawaa erikkitee? Hawaadan hinttentukka woytaa akkanaw woxxite. ²⁵ Kaassaw barena giigissiyaa ooninne ubabaani barena naagee. Asay hewaa daaburiyaawe xoneeddawoo imetiyyaa bayiyyaa akliiyaa demmanaassa. Shin nuuni daaburiyaawe medhinaw de7iyaawaanne bayenna akliiyaa demmanaassa. ²⁶ Hewaa diraw, taani qofi baynnaan woxxiyaawaadan woxxikke. Carkkuwaa yimp-piyaa asaadanka coo olettikke. ²⁷ Shin taani harantoo odeeddawaappe guyyiyan, ta huuphew woytaappe attenna mala, ta asatethaa naaget-tanaadan oothay.

10

Eeqaw Goyinnanaw Bessenna

¹ Hewaa bolla taanaadan ammaniyaawantoo, taani hintte hawaa erana mala koyyay. Nu aawotuu ubbay shaariyaappe garssanna de7eeddino; ubbayka abbaa gidonna pinneeddino. ² Unttuntu ubbay Mussenna itteppe gidanaw, shaariyaaninne abbaan xammaqetteeddino. ³ Unttuntu ubbay he itti ayyaanaa qumaa meeddino. ⁴ Qassi ubbayka he itti ayyaanaa ushshaa usheeddino. Ayissi gooppe, unttuntu barenta kaaletthiyaa ayyaanaa zaal-laappe pulttowaa usheeddino; he zaallayka Kiristtoosa. ⁵ Shin Xoossay untuntuppe dariya baggatuwan nashettibeenna diraw, untuntu anhay asay bayna saan laalettgedda.

⁶ Unttuntu iitabaa amotteeddawaadan, nu wozanay qassi iitabaa amuwaappe naagettanaadan, hewe ubbay nuussi timirtte gideedda.

⁷ Xoossaa maxaafay, “Asay maanawunne ushanaw utteeddino; qassi duroo denddi eqqeeddino” yaagiyaawaadan, untuntuppe ittu ittu eeqaw goyinneeddawaadan, hintte goyinnoppite. ⁸ Unttuntuppe ittu ittu woshummeeddawaadan, nuuni woshummanaw bessenna. Hewaa gaasuwan untuntuppe itti gallassi laatamanne heezzu sha77ay hayqqeedda. ⁹ Unttuntuppe ittu ittu Godaa paacciide, shooshshaan duketti hayqqeeddawaadan, nuuni Godaa paaccanaw bessenna.

¹⁰ Unttuntuppe ittu ittuu zuuzummina, wodhiyaa kiitanchchaan untunta dhayisseeddawaadan zuuzummoppite.

¹¹ Hawe ubbay haratussi timirtte gidanaadan untuntu bolla gakkedda. Qassi nuuna wodiyya wurssethay gakkana mateeddawantta seeranaw xaafetteedda.

¹² Hewaa diraw, minna eqqaaddi giide qoppiyaa uray ooninne kund-dennaadan, barena naago. ¹³ Hinttentta gakkiiyaa paacii, asaa ubbaa gakkiiyaa paaciyaa malappe attin, aynne dummatenna. Hinttenttu wolqqay danddayiyaawaappe aadhdiyaa paaciyaan hintte paaccetanaw koyyenna Xoossay ammanetteeddawaa. Shin hinttentta paacii gakkiiyaa wode, he paaciyaa I hinttentta danddayissana. Qassi he paaciyaappe hinttenttu kesiyaa ogiyaakka I immana.

¹⁴ Hewaa diraw, ta dosiyaawantoo, eeqaw goyinnoppite. ¹⁵ Hinttenttu wozanaama asaa gideedda diraw, taani hinttenttoo oday. Taani giyaawaa hintte pirddite. ¹⁶ Nuuni Xoossaa galatiide shaakkiyaa anjuwaa xuu7ay

Kiristtoosa suuthaanna ittippetethay de7iyaawaa gidennee? Qassi nuuni menthiyaa ukithay Kiristtoosa ashuwaanna ittippetethay de7iyaawaa gidennee? ¹⁷ Itti ukithay de7iyaa diraw, nuuni cora gidoopekka, itti asatetha. Ayissi gooppe, nuuni ubbaykka he itti ukithaa shaaketettoo.

¹⁸ Israa7eeliyaa asaa xeellite. Yarshshuwa miyaawanttu yarshshiyaasaanna ittippetethay de7iyaawantta gidikkinoo? ¹⁹ Simmi taani waagaytaa? Eeqaassi yarshshetteedda qumay maaddii woy eeqay maaddii? ²⁰ Maaddenna; shin taani giyaawe Xoossaa ammanenna asatuu iita ayyaanatuwassi yarshshiyaawaappe attin, Xoossaw yarshshikkino. Iita ayyaanatuwaanna hintte ittipe zuppetana mala, taani koyyikke.

²¹ Godaa xuu7aappe ushiidde qassi iita ayyaanatuwaa xuu7aappe ushanaw hintte danddayikkita. Godaa gaytaappe hintte gishettiidde qassi iita ayyaanatuwaa gaytaappe maanaw danddayikkita. ²² Hewaa udiide nuuni Godaanna xiinottanaw koshshii? Nuuni aappe minneettoo?

²³ Hintteppe ittu ittuu, “Ubbabaa oothanaw taana diggiyaabay baawa”; shin ubbabay maaddenna. “Ubbabaa oothanaw diggiyaabay baawa; shin ubbabay geeshshenna” yaagiino. ²⁴ Ooninne hara asaa maaddiyaabaa qoppoppe attin, haray atto ittuunne barena maaddiyaabaa qoppoppo.

²⁵ Geyaan axaare taraan zali77ettiyaa ashuwaa hintte wozanaa qofaan, aynne sidhennaan miite. ²⁶ Ayissi gooppe, alamiinne aani de7iyaabay ubbay Godaabaa.

²⁷ Itti ammanenna asay hinttentta immatha udi shoobbanaw xeesina baanaw koyyoope, hintte wozanaa qofaan, aynne sidhennaan hintte sintha I aathiyaabaa ubbaa miite. ²⁸ Shin itti uray hinttenttoo, “Hawe eeqaw yarshsheeddawaa” gooppe, he hinttenttoo odeedda bitaniyaa dirawunne qassi hintte wozanaa qofaa diraw, he qumaa mooppite. ²⁹ Taani giyaawe ne wozanaa qofaa diraassa gidenna; shin yokko bitaniyaa wozanaa qofaa diraassa.

Taani ta hananaw danddayiyaa ta hanotaa hara asaa wozanay ayaw pirdii? ³⁰ Taani Xoossaa galataade qumaa mooppe, Xoossaa galataade meedda qumaw ayaw borettaytaa?

³¹ Simmi hintte ayaanne mooppe, woy ayaanne ushoope, woy hintte ayaanne udooppe, ubbabaa Xoossaa bonchchuwaassi oothiite.

³² Hinttenttu Ayihuda asatuwaassi woy Giriike asatuwaassi woy Xoossaa ammaniyaawantussi dhubo gidoppite. ³³ Taani qassi coratuu attana mala, untunttu ubbaa maaddanaadaanippe attin, ta huuphew maaduwaaw koyyennaan, asaa ubbaa ubbabaani nashechchiyaawaadan, hinttenttukka hewaada udite.

11

¹ Taani Kiristtoosa leemisuwaa kaalliyawaadan, hinttenttukka tawaa kaallite.

Asay Ittipe Woossiyaa Wode De7anaw Bessiyaa Wogaa

² Taanaadan ammaniyaawanttoo, hintte ubbabaani taana hassayiya dirawunne, wogaa taani hinttenttoo immeddawaadan, hintte minissiide naagiyaa diraw, hinttentta galatay. ³ Shin Kiristtoosi attumawaa ubbaw huuphe gidiyawaa, attuma asay macca asaassi huuphe gidiyawaanne qassi Xoossay Kiristtoosassi huuphe gidiyawaa hintte erana mala koyyay. ⁴ Xoossaa woossiidde, woy timbbitiyaa odiidde, bare huuphiyaa goozziyaa

attuma asay ubbay Kiristtoosa toochchee. ⁵ Qassi Xoossaa woossaadde woy timbbitiyaa odaadde, bare huuphiyaa goozzena maccawunna bare asinaa toochchaw; yaw gooppe, iza bare huuphiyaa meedettadiggooninna itti mala.

⁶ Maccawunna bare huuphiyaa goozzana dhayooppe, qanxxissu. Shin iza bare huuphiyaa qanxxissanawe woy meedissanawe pokkooppe, bare huuphiyaa goozzu. ⁷ Attumawe Xoossaa leemisuwanne bonchchuwaa gidiyaa diraw, bare huuphiyaa goozzanaw bessenna; shin maccawunna attumawaassi bonchcho. ⁸ Ayissi gooppe, maccawunna attumawaappe beettaaddupe attin, attumawe maccawunnippe beettibeenna. ⁹ Ayissi gooppe, maccawunna attumawaa diraw medhettaaddupe attin, attumawe maccawunni diraw medhettibeenna. ¹⁰ Hewaa diraw, maccawunna bare asinaa ayissuwaappe garssanna de7iyaawaa erissanawunne kiitanchchatuwaa diraw, iza huuphiyan goozziyaabay de7anaw bessee.

¹¹ Shin Godaan maccawunna attumawe baynnaan de7ukku; attumawekka maccawunna baynnaan de7enna. ¹² Ayissi gooppe, maccawunna attumawaappe medhetteeddawaadan, qassi attumawekka maccawunnippe yellettedda. Qassi ubbabaykka Xoossaappe yee.

¹³ Hinttenttu hintte huuphew pirddite. Maccawunna bare huuphiyaa goozzenaan Xoossaa woossanaw bessii? ¹⁴⁻¹⁵ Attumawe bare huuphiyaa dichchooppe, aw pokko. Shin maccawunna bare huuphiyaa dichchooppe, iziw bonchcho gidiyaawaa haray atto, medhetenttonne hinttentta tamaaris-sennee? Ayissi gooppe, maccawunni huuphi izo kammanaw iziw imettedda. ¹⁶ Shin ooninne ha yewuwaan palumettanaw koyyooppe, nuussi gidina woy Xoossaa ammaniyaawantoo gidinakka, hawaappe hara wogay baawa.

Godaa Kawuwaa Akkiya Wogaa

(Mat 26:26-29; Mar 14:22-25; Luq 22:14-20)

¹⁷ Hintte shiiqiyaawe iitabaassappe attin, lo77obaassa gidenna diraw, taani ha azazuwaa immaadde hinttentta galatikke. ¹⁸ Shin hintte woosa gollen shiiqiyaawode, hintte gidдон phalqgethay de7iyaawaa taani sisay. Qassi hewe itti bagganna tuma gidiyaawaa ammanay. ¹⁹ Ayissi gooppe, hintte matan ammanetteeddawantuu qoncci erettana mala, hintte gid-donikka qassi shaakuu de7anaw bessee. ²⁰ Hewaa diraw, hintte it-tippe shiiqiyaawode, hintte shiiquu Godaa kawuwaa maanaassa gidenna. ²¹ Ayissi gooppe, hintte qumaa miyaa wode, ubbay huuphiyan huuphiyan barewaa barewaa miyaa diraw, ittuu koshattee; ittuu qassi mathottee. ²² Maanawunne ushanaw hinttenttoo golli baawee? Woy Xoossaa woosa golliyaa kadhiitee? Qassi aynnee baynnawantaa yeellayitee? Taani hinttentta waagoo? Ha yewuwaan taani hinttentta galatoo? Galatikke.

²³ Ayissi gooppe, taani qassi hinttenttoo immeedda timirttiyaa Godaappe akkaaddi. Godaa Yesuusi untunttu A aathiide immeedda gamma daabbuwaa akkiide, ²⁴ Xoossaa galateedda; daabbuwaa menthiide, “Heye; miite. Hawe hintte gishshataw barena immeedda ta ashuwaa. Hawaan taana qoppite” yaageedda. ²⁵ Hawaadankka, kawuwaa miide simmina, xuu7aa qassi akkiide, “Hawe xuu7ay ta suuthaan taani caaqeedda ooratha caaquwaa. Hinttenttu aappe usheedda wode ubbaan hawaan taana qoppite” yaageedda. ²⁶ Ayissi gooppe, hintte ha daabbuwaa meedda

wode ubbaaninne ha xuu7aappe usheedda wode ubbaan Goday yaana gakkanawukka, A hayquwaa odiita.

²⁷ Hewaa diraw, bessennaan de7iidde Godaa daabbuwaa miyaawe, woy Godaa xuu7aappe ushiyaawe ooninne A ashuwaanne A suuthaa acotee. ²⁸ Shin asay bare huuphiyaa paacco. Yaatiide daabbuwaa mo. Xuu7aappekka usho. ²⁹ Ayissi gooppe, Godaa ashuwaa shaakkiide erennaan daabbuwaa miyaawenne xuu7aappekka ushiyaawe bare huuphewa pirddaa meennee ushee. ³⁰ Hewaa diraw, hintte gidдон coratuu daaburanchchanne hargganchcha gideeddino; qassi unddenneeddawanttu hayqqeeddino. ³¹ Shin nuuni nu huuphiyaa tumu paacceeddentto, Xoossay nuuna pirdenna. ³² Nuuni pirddettiyaa wode, ha alamiyaanna ittippe pirddettenna mala, Goday nuuna seeree.

³³ Hewaa diraw, taanaadan ammaniyaawanttoo, Godaa kawuwaa maanaw hintte shiiqiyaa wode, ittu ittuwaa naagite. ³⁴ Ooninne koshatteeddawaa gidoooppe, ittippe shiiqiyaa wode Xoossaa pirddan hintte gelenna mala, bare soyin mo.

Atteeddawaa taani yaa baade giigissana.

12

Geeshsa Ayyaanaa Imotatuwaa

¹ Taanaadan ammaniyaawanttoo, Geeshsha Ayyaanaa imotaabaa hintte eranaw koyyay. ² Hinttenttu Xoossaa ammanenna wode, ubba wode kaalliyawaadankka, haasayenna eegatuwaakko hintte beeddawaa erita. ³ Hewaa diraw, Xoossaa Ayyaanay kaaletthiyaa asay ooninne, “Yesuusi sheqetto” yaagiide haasayeennawaanne qassi Geeshsha Ayyaanay kaaletthooppeppe attin, haray atto itti asayenne, “Yesuusi Godaa” gaanaw danddayennawaa taani hinttentta erissay.

⁴ Ayyaanaa imotay dumma dumma; shin immiyaa Ayyaanay ittuwaa.

⁵ Qassi oothiyyaa oosuu dumma dumma; shin Goday ittuwaa. ⁶ Oosuwaa oothanaw dumma dumma ogii de7ishshin, he oothiyyaa ogiyaa ubbaa asaa ubbaw qonccissiyaa Xoossay ittuwaa. ⁷ Shin asaa ubbaa maaddanaw, Geeshsha Ayyaanaa qonccissiyaa wolqqay ubbaw huuphiyan huuphiyan imteettedda.

⁸ Ayissi gooppe, Geeshsha Ayyaanay ittuwaassi aadho eratethaa haasayaa immeedda; qassi ittuwaassi eratethaa haasayaa immeedda. ⁹ He Geeshsha Ayyaanay ittuwaassi ammanuwaa immiide, yokkowassi hargganchchaa pathiyaa wolqqaa immeedda. ¹⁰ Geeshsha Ayyaanay ittuwaassi malaataa oothiyyaa wolqqaa immiide, ittuwaassi timbbitiyaa odiiyaa wolqqaa immeedda. Ittuwaassi ayyaanatuwaa gidduwan de7iyaa dummatethaa eriyaa wolqqaa immiide, ittuwaassi dumma dumma qaalaan haasayiyaa wolqqaa immeedda. Qassi ittuwaassi dumma dumma qaalaan haasayeeddawaa billiyaa wolqqaa immeedda ¹¹ Shin ha ubbabaa oothiyaawe he itti Geeshsha Ayyaanaa. Asaa ubbaw I bare koyiyyaawaadan, dumma dumma imotaa shaakki shaakkiide immeedda.

Itti Bollaana De7iyaa Dumma Dumma Asatethatuwaa

¹² Kiristtoosi cora asatethatuu de7iyaa itti bollaa mala. Bolla cora asatethatuwaappe medhetteddawaa gidoopekka, itti bollaa. ¹³ Ayissi gooppe, nuuni Ayihuda asaa gidooppenne woy Giriike asaa gidoooppe, woy ayle gidooppenne woy womanno gidoooppe, ubbay itti Geeshsha Ayyaanaan

itti bollaa gidanaw xammaqetteeddo. Qassi nuuni ubbay itti Geeshsha Ayyaanaa usheeddo.

¹⁴ Ayissi gooppe, bollaassi asatethay cora gidyaawaappe attin, ittuwaa gidenna. ¹⁵ Gedi, “Taani kushiya gidenna diraw, bollaa qommo gidikke” gooppe, I hewaa giyaawe bollaa qommo gidyaawaa digganee? ¹⁶ Haythaykka, “Taani ayfiyaa gidenna diraw, bollaa qommo gidikke” gooppe, I hewaa giyaawe bollaa qommo gidyaawaa digganee? ¹⁷ Bollay ubbay ayfiyaa xalalaa gidintto, wootiide sisanaw danddayii? Qassi bollay ubbay haythaa xalalaa gidintto, wootiide singganaw danddayii?

¹⁸ Shin Xoossay bare koyyeeddawaadan, bollaa asatethatuwaa ittuwaa ittuwaa xollan wotheedda. ¹⁹ Ubbay itti qommo gidintto, bollay haqan de7anee? ²⁰ Shin asatethatu cora gidooppekka, bollay ittuwaa.

²¹ Ayifii kushiya, “Neeni taana koshshakka” gaanaw danddayenna. Woy qassi huuphii gedatuwaa, “Hinttenttu taana koshshikkita” gaanaw danddayenna. ²² Shin laafa malatiyaa bollaa asatethatu loythi koshshiyaawantta. ²³ Bollaa asatethatuwaappe bonchchettennawantta nuussi malatiyaawantta nuuni loythi bonchcheetto. Qassi nuuna yeellayiyaa bollaa asatethatuwaakka loythi bonchcheetto. ²⁴ Nu bollaappe beettiyaa baggaw mayuu koshshenna; shin pokkiyaa bagga asatethatuwaa loythi mayizzanaadan, Xoossay asatethaa ittippe gatheedda. ²⁵ Bollaa asatethatu ittu ittuwaassi itti mala qofaa qoppanaappe attin, bollaandummatethay de7anaw bessenna. ²⁶ Bollaa asatethatuwaappe ittu seelettooppe, bollaa asatethatu ubbaykka aananna seelettiino; bollaa asatethatuwaappe ittu bonchchettooppe, bollaa asatethatu ubbay aananna nashettiino.

²⁷ Hinttenttu ubbay Kiristtoosa bollaa; qassi huuphiyan huuphiyan hintte ubbaykka A bollaa asatethatuwaa. ²⁸ Xoossay woosa gollen itti itti asatuwaa, koyruwaan Yesuusi kiiteeddawantta, laa7enthuwan nabatuwaa, heezzenhuwan tamarissiyaawantta, hewaappe guyyiyan, malaataa oothiyaawantta, hewaappe guyyiyan, pathiyaa wolqqay de7iyaawantta, maaddiyaawantta, woosa golliyaa ayissiyaawantta dumma dumma qaalaan haasiyaawantta otheedda. ²⁹ Ubbatuu Yesuusi kiiteeddawanttee? Ubbatuu nabatee? Ubbatuu tamarissiyaawanttee? Ubbatuu malaataa oothiinoo? ³⁰ Ubbatuu pathiyaa wolqqay de7ii? Ubbatuu dumma dumma qaalaan haasayiinoo? Qassi dumma dumma qaalaan haasayeeddawa ubbatuu billiinoo? ³¹ Shin ubbaappe aadhdiyaa imotaa loythi koyyite.

Qassi ubbaappe loythi aadhdiyaa ogiyaa taani hinttentta bessana.

13

Tumu Siiquwaa

¹ Taani asaa qaalaanne kiitanchchaa qaalaan haasayooppekka taw siiquu dhayooppe, ta hasayay coo waassiyaa dawalaa mala; woy qolccakattiyaa xinaaxiliyaa mala. ² Nabetethaa imotay taw de7ooppekka, taani geemmedda yewuwa ubbaanne eratethaa ubbaa erintokka, qassi deriyaa denthi diggiyaa ammanuu taw de7ooppekka, siiquu dhayooppe, taani ayaanne gidikke. ³ Taw de7iyaawaa ubbaa hiyyeesatuwaa mizanaw imminttokka haray atto, ta bollaa tamaan guuddanaw aatha imminttokka siiquu dhayooppe, taana aynne maaddenna.

⁴ Siiquu danddayanchchaa. Siiquu keekkee. Siiquu qanaatenna. Ceegettenna; qassi otorettenna. ⁵ Siiquu barew bessennawaa oothenna; Uzettenna; Yilotenna; Siiquu naaqetteeddawaakka paydenna. ⁶ Siiquu tumatethaan nashettiyaawaappe attin, wordduwan nashettenna. ⁷ Siiquu ubbabaan danddayee. Ubbabaykka hananawaa giide, nashechchaan naagee. Ubbabaani genceee.

⁸ Siiquu mulekka dhayenna. Shin nabetethaykka attana. Dumma dumma qaalaan haasayiyaawekka attana. Eratethaykka dhayana. ⁹ Ayissi gooppe, nuuni eratethaappe paca a ereetto; timbbitiyaappekka paca odeetto. ¹⁰ Shin kumentha gideeddawe yiyaa wode, pacay dhayana.

¹¹ Taani na7atethaan de7iyaa wode, na7aadan haasayay. Na7adan qop-pay. Qassi na7adankka akeekay. Wodalla gideedda wode, na7atethaa hanuwaa aggaaddi. ¹² Nuuni ha77i be7iyaawe mastootiyan be7iyaa lem77i lem77iyaa malaa mala; shin he wode nuuni nu ayfiyaan qoncciyaan be7ana. Ha77i taani eratethaappe paca eray; shin Xoossay taana wurssiide eriyaawaadan, he wode taanikka wurssa erana.

¹³ Shin hewaa gidoope, ammanuu, hananawaa giide nashechchaan naagiyaawenne siiquu, hawanttu heezzatuu minniide de7iino. Hawant-tuppe aadhdiyaawe siiquwaa.

14

Geeshsha Ayyaanaa Imotaanne Unttuntu Maaduwaaw

¹ Siiquwaa kaallite. Ayyaanaa imotaakka loythi koyyite. Shin ubbaappe aathiide, nabetethaa koyyite. ² Ayissi gooppe, dumma dumma qaalaan haasayiyyaa uray Xoossaw haasayeeppe attin, asaassi haasayenna. Ayissi gooppe, I haasayiyaawaa ooninne akeekenna. Shin asaassi qonccibeenna yewuwaa Ayyaanaa wolqqaan haasayee. ³ Shin nabii asa maaddanaw, zoranawunne minissanaw asaassi haasayee. ⁴ Dumma dumma qaalaan haasayiyyaa uray barena maaddee. Shin nabii woosa golliyaa maaddee.

⁵ Hinttenttu ubbay dumma dumma qaalaan hasayaanawaa taani dosay. Shin nabetethaa hewaappe aathaade dosay. Ayissi gooppe, dumma dumma qaalaan haasayiyaawe he haasayeeddawaa woosa golliyaa maaddanaw billiyaa asay dhayooppe, dumma dumma qaalaan haasayiyaawaappe nabetethay aadhdee.

⁶ Shin taanaadan ammaniyaawanttoo, ha77i taani hinttenttukko baade, dumma dumma qaalaan haasayaadde, saxaan woy eratethaan woy nabetethaan woy tamaarissiyaawaan hinttenttussi odana dhayooppe, taani hinttentta ayaa maaddaytaa? ⁷ Haray atto, shemppuu baynnabay suusul-liyaa gidina woy diithaa gidina kaa7iidde, bare kaassaa dummatethaa eris-sana dhayooppe, suusulliyaa punnoopenne, woy diithaa diixxoope, asay wootiide eranee? ⁸ Qassi xurumbbaa waasuu loythi erttana dhayooppe, olaw oonee giigettanawee? ⁹ Hawaadankka, qassi dumma dumma qaalaan hintte haasaayiyaawe qonce gidennaan dhayooppe, hintte haasayiyaawaa asay wooti akeekanee? Ayissi gooppe, carckkuwaassi hintte haasayiita.

¹⁰ Ha alamiyaan cora qalay de7ee; shin bilethay baynna qalay it-tuunne baawa. ¹¹ Shin itti asay haasayiyyaa qaalaa taani erana dhay-oope, he haasayiyaawe taw imathaa gidee; taanikka aw imathaa giday. ¹² Hawaadankka, qassi Geeshsha Ayyaanaa imotaa hintte akkanaw loythi koyyiyaawantta gidiyaa diraw, woosa golliyaa dichchanaw maaddawaa ubbabaappe aathiide koyyite.

¹³ Hewaa diraw, dumma dumma qaalaan haasayiyaawe bare haasayeed-dawaa billanaw danddayana mala, Xoossaa woosso. ¹⁴ Ayissi gooppe, taani dumma dumma qaalaan Xoossaa woossooppe, ta ayyaanaykka woossee; shin ta garssa qofay aynne go77ettenna. ¹⁵ Yaatina, taani wootoo? Taani ta ayyaan Xoossaa woossana; qassi ta qofankka Xoossaa woossana. Ta ayyaan yexxana; qassi ta qofankka yexxana. ¹⁶ Hewaa gidana dhayooppe, neeni ne ayyaanaa xalalaan Xoossaa galatiyaawaa gidooppe, he sa7aan neeni giyaawaa erenna asay neeni Xoossaa galatiyaawaa erennaan, neeni galateeddawaan wootiide, “Amen77i” gaanee? ¹⁷ Neeni Xoossaa galatiyaawe lo77a; shin hewe yokko bitaniyaa maaddenna.

¹⁸ Taani dumma dumma qaalaan hinte ubbaappe aathaade haasayiyya diraw, Xoossaa galatay. ¹⁹ Shin taani woosa gollen haratuwaa tamarssanaw dumma dumma qaalaan tammu sha77a qaalatuwaa haasayiyaawappe ichcheshu qaalatuwaa ta wozanaa qofaan haasayanaw dosay.

²⁰ Taanaadan ammaniyaawantoo, hinte iita yewuwaan guutha naanaa mala gidanaappe attin, qofaan guutha naanaa mala gidoppite; hinte garssa qofaan wozanaamatuwaa gidite. ²¹ Xoossaa Maxaafan, “Goday, Taani ha asaw,

dumma dumma qaalaan haasayiyya asaaninne
imathatuwaa doonaan haasayana.

Shin hewankka,

taani giyaawaa untunttu sisikkino’ yaagee”

geetettiide xaafetteedda.

²² Simmi dumma dumma qaalaan haasaayiyaawe ammanennawanttussi malaata gidiyaawaappe atfin, ammaniyaawanttussi malaata gidenna. Qassi nabatuwaappe haasayettiyaawe ammaniyaawanttussi malaata gidiyaawaappe atfin, ammanennawanttussi malaata gidenna.

²³ Hewaa diraw, ammaniyaaw asay ubbay ittippe shiiqiide, qassi ubbaykka dumma dumma qaalaan haasayooppe, tamaribeenna asay woy ammanenna asay geliide, hinttentta ubbaa, “Gooyiita” geennee? ²⁴ Shin tamaribeenna asay woy ammanenna asay woosa golle geliyaa wode, asay ubbay timbbitiyaa odooppe, I bare sisiyaawaan bare nagaraa akeekee. Qassi he siseeddabaa ubbankka I pirdettana. ²⁵ A wozanaan geemmedda qofaykka qonccana. Hawaadankka qassi, “Xoossay tumu hinte gidдон de7ee” yaagiide markkatiidde, guufanniide Xoossaw goynnana.

Asay Ittippe Woossiyaa Wode De7anaw Bessiyaa Wogaa

²⁶ Simmi taanaadan ammaniyaawantoo, aye? Hinttenttu ittippe shiqiyaa wode, huuphiyan huuphiyan, ittuwaassi mazimuri de7ee; ittuwaassi tamarissiyaawe de7ee; ittuwaassi saxay de7ee; qassi ittuwaassi dumma dumma qaalaan haasaayiyaawe de7ee; ittuwaassi billiyaawe de7ee. Ub-baykka woosa golliyaa maaddiyaawaa gidanaw bessee. ²⁷ Ooninne dumma dumma qaalaan haasayooppe, laa77u gidiide, woy darooppe heezzu gidiide, kaallaan kaallaan haasayanaw bessee. Qassi hara ittuu untunttu haasayeeddawaa billo. ²⁸ Shin billiyaa asay dhayooppe, dumma dumma qaalaan haasayiyaawe woosa golliyaan co77u go. Bare huuphewunne Xoossaw haasayo.

²⁹ Nabatuukka laa77u gidiide woy heezzu gidiide haasayino. Qassi haranttu untunttu giyaawaa shaakkino. ³⁰ Shin Xoossay he sa7aan utteedda haraassi ittibaa qonccissooppe, kasenna haasayiyaawe co77u go. ³¹ Ayissi

gooppe, ubbay tamarana malanne ubbay minnana mala, kaallaan kaallaan timbbitiyaa odanaw danddayiita. ³² Timbbitiyaa odiyaawanttu imotay untunttoo azazettee. ³³ Ayissi gooppe, Xoossay sarotethaa Xoossaappe attin, cabbuwaa Xoossaa gidenna.

Geeshshatuu woosa golletuwaa ubbaan, ³⁴ maccawanttu shiiquwaa garssan co77u giino. Ayissi gooppe, Ayihudatuwaa higgii giyaawaadankka untunttu moodettanaappe attin, shiiquwaa garssan haasayanaw untunttoo maati baawa. ³⁵ Maccawanttu shiiquwaa garssan haasaayyaawe pokko gidiyaa diraw, ayentto eranaw koyyooppenne soyin barenttu asinaa oochchino.

³⁶ Xoossaa qaalay koyro hintteppe yeeddee? Woy hintte xalalaakko yeeddee? ³⁷ Ooninne barena nabiya woy Xoossaa Ayyaanay de7iyaa asaa yaagiide qoppoippe, taani hinttenttoo xaafiyaawe Godaa azazuwaa gidiyawaa akeeko. ³⁸ Shin ooninne akeekana dhayooppe, akeekoppo bashi aggo.

³⁹ Hewaa diraw, taanaadan ammaniyaawanttoo, timbbitiyaa odanaw loythi amottite. Qassi dumma dumma qaalaan haasiyaawaakka diggoppite.

⁴⁰ Shin ubbabaykka wogaaninne maaran hano.

15

Kiristtoosi Hayquwaappe Denddeeddabaa

¹ Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani hinttenttoo odeedda mishiraachchuwaa qaala hintte akkeeddawaanne qassi hintte ammanuu aani eggeeddawaa hinttentta qopethay. ² Hinttenttu ammanuu mela gidana dhayooppe, qassi taani hinttenttoo odeedda qaala loythi oyqqooppe, hintte he mishiraachchuwaa qaalaan atteeddita.

³ Ayissi gooppe, taani qassi akkeeddawaa ubbabaappe aadhdiide koshshiyawaa kasetaade hinttenttussi immaaddi. Hewe ayee gooppe, Xoossaa maxaafay giyaawaadan, Kiristtoosi nu nagaraa diraw ⁴ hayqqiide moogetteedda. Xoossaa Maxaafay giyaawaadankka, heezzenhiyaa gallassi hayquwaappe ⁵ denddiide, Phexiroosaw qonceedda. Hewaappe guyyiyan, bare kiitteedda tammanne laa77atoo qonceedda. ⁶ Hewaappe guyyiyan, ichcheshu xeetuwaappe dariya barena kaalliyaa asaw itti kaalla qonceedda. Untunttuppe dariya baggay hanno gakkanaassikka paxa de7iino; shin amareddawanttu hayqqeeddino. ⁷ Hewaappe guyyiyan, Yaiqoobaw qonceedda; guyyeppe bare kiitteedda ubbato qonceedda.

⁸ Qassi ubbaappe wurssethaan, wodii gakkennaan yeletteedda tawukka qonceedda. ⁹ Ayissi gooppe, Yesuusi kiitteedda ubbaappe taani laafa; taani Xoossaa woosa golliyaa waayisseedda diraw, Yesuusi kiitteeddawaa geetetaade xesettanawukka bessikke. ¹⁰ Shin Xoossaa aadho keekatethaan taani taanakka. Qassi taw I immeedda aadho keekatethay mela gidibeenna; shin taani untuntta ubbaappe aathaade oothaaddi. Shin taananna de7iyaa Xoossaa aadho keekatethay ootheeddappe attin, taana gidikke. ¹¹ Simmi taana gidooppekka, woy untuntta gidooppekka, nuuni ubbay odiyaawe hawaa; hinttenttukka hawaa ammaneeddita.

Asay Hayquwaappe Denddanabaa

¹² Kiristtoosi hayquwaappe denddeeddawaa odiyaawaa gidooppe, hinttenttuppe itti itti asatuu yaatina wootiide, "Hayqqeedda

asay hayquwaappe denddena” yaagiinoo? ¹³ Hayqqeedda uray hayquwaappe denddibeennawaa gidoope, yaatina hekko Kiristtoosikka hayquwaappe denddibeenna giyaawaa. ¹⁴ Kiristtoosi hayquwaappe denddibeennawaa gidoope, yaatina nuuni odiyaaawekka mela; qassi hinte ammanuukka mela. ¹⁵ Qassi nuuni, “Kiristtoosa hayquwaappe dentheedda” yaagiide Xoossaabaa markkatteedda diraw, A worddo markkatuwaa gidide beetteeddo. Shin hayqqeeddawannta hayquwaappe I denthibeennawaa gidoope, Kiristtoosakka denthibeenna. ¹⁶ Ayissi gooppe, hayqqeeddawanntu hayquwaappe denddenawaa gidoope, simmi Kiristtoosikka denddibeenna. ¹⁷ Kiristtoosi hayquwaappe denddibeennawaa gidoope, hinte ammanuukka mela; qassi hinte hawaa gakkanawukka nagaraanna de7iita. ¹⁸ Simmi Kiristtoosa ammaniide hayqqeeddawanntukka qassi dhayeeddino giyaawaa. ¹⁹ Nuuni ha de7uwaaw xalalaw Kiristtoosan hidooteedda * gidoope, ha alamiyaan de7iyaa asaa ubbaappekka nubay lo77enna.

²⁰ Shin Kiristtoosi hayqqeeddawanntu denduwaassi bayra gidide, hayquwaappe dendeeddawe tuma. ²¹ Ayissi gooppe, hayqu itti asaa bagganna ha alamiyaa yeedda, hayqqeeddawanntu denduukka qassi itti asaa bagganna yeedda. ²² Ayissi gooppe, asay ubbay Addaamanna ittippetethaa medhdheedda diraw hayqqeeddawaadan, Kiristtoosanna ittippetethaa medhdheedda diraw, ubbay de7uwaassi denddana. ²³ Shin ubbaykka bare kaallaan kaallaan denddana. Kiristtoosi ubbaappe kasetiide dendeedda; hewaappe guyyiyan, Kiristtoosawanntu Kiristtoosi yiyaa wode denddana.

²⁴ Hewaappe guyyiyan, Kiristtoosi maataa ubbaa, godathaa ubbaanne woliqqaa ubbaa dhayissiide, Xoossaw bare Aabboo kawutethaa immiyaa wode, wodiyaaw wurssethay yaanawaa. ²⁵ Ayissi gooppe, Xoossay A morkketuwaaw ubbaa A gediyaappe garssanna wothana gakkanaw, Kiristtoosi mooddanaw bessee. ²⁶ Ubbaaappe wurssethaan dhayiidde de7iyaa morkkii hayquwaa. ²⁷ Ayissi gooppe, Xoossaa Maxaafay, “Xoossay ubbabaa A gediyaappe garssanna wothiide moodisseedda” yaagee. Shin ubbabaa A gediyaappe garssanna wothiide moodisseedda giyaa wode, ubbabaa ootheedda Xoossaappe attin, yokko ubbay moodetteedda giyaawe qoncce.

²⁸ Shin ubbabay Kiristtoosaw moodetteeddawaappe guyyiyan, Kiristtoosi qassi bare huuphew ubbabaa barena moodisseedda Xoossaw moodettana. Xoossay qassi ubbabaa wurssiide mooddana.

²⁹ Hewaa gidana dhayoope, hayqqeeddawanntu kotaa xammaqetiyaawanttu ayaa oothiinoo? Hayqqeeddawanntu ubbikka denddenawaa gidoope, asay hayqqeeddawanntu kotaa ayissi xammaqetti?

³⁰ Yaatina, nuuni ubba wode ayissi hassayenna metuwan geleettoo? ³¹ Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani nu Godaa Kiristtoosa Yesuusan taw de7iyaa hinttenan ceqettaadde, gallasaan gallasaan hayqqay. ³² Taani Efesooneen asaa qofaadan du7aanna baaxeteeddawe taana ayaa maaddii? Shin hayqqeeddawanntu hayquwaappe denddenawaa gidoope,

“Simmi moyttennee ushoytte;

ayissi gooppe, nuuni wontti hayqqana” giyaawaa mala.

* **15:19** hidootaa: Kiristtoosan nu wotheedda nu ubbaa hidootay, ha alamiyaan de7uwaassa gidoope, ha alamiyaan de7iyaa hara asatuwaa ubbaappekka nubay aadhdiide iita, guussaa.

15:25 Maz 110:1 **15:27** Maz 8:6 **15:31** Isa 22:13

³³ Cimettoppite; iita laggetethay lo77o hanotaa bayizzee. ³⁴ Xillotethaakko simmite. Nagaraa oothoppite. Hinttentuppe itti itti asay Xoossaa erenna; taani hawaa hinttentta yeellayanaw gay.

Hayquwaappe Denddedda Bollaa Hanotaa

³⁵ Shin itti asay, “Hayqqeedda asay waaniide denddane? Unttuntu ayaa mala bollaanna yaanee?” yaagennaan aggenna. ³⁶ Neenoo eeyaw, neeni gadiyan zeriyaaw zerethay hayqqennan mukkenna. ³⁷ Neeni zeriyaawe zarggaa gidina woy hara qommo kathaaw gidina, ayfiyaa xalalaappe attin, lammii doliide kesiyaawaa gidenna. ³⁸ Shin Xoossay zerethaw bare doseedda bollaa imme; qassi zerethaa ubbaassikka huuphiyan huuphiyan unttuntu bollaa imme. ³⁹ Medhetaa ubbaa ashuu ittuwaa gidenna. Shin asaa ashuu ittuwaa; mehiyaa ashuu dumma; kafatuwaa ashuukka dumma; qassi moliyaa ashuukka dumma.

⁴⁰ Qassi saluwaa asatethatuunne sa7aa asatethatuu de7iino. Shin saluwaa bollaa bonchchuu dumma; qassi sa7aa bollaa bonchchuu dumma. ⁴¹ Awayfiyaassi A huuphe bonchchuu de7ee. Agenaassikka A huuphe bonchchuu de7ee. Qassi xoolintatuwassikka dumma bonchchuu de7ee; ayaw gooppe, itti xoolintii yokko xoolintiyaappe bonchchuwaa dumma-tee.

⁴² Qassi hayqqeeddawanntu hayquwaappe denddiyaa wode hewaadan hanana; hayqqiyaa bollay moogettiide, hayqqenna bollaa gidiiide denddana. ⁴³ Bollay tooshiyan moogettiide, bonchchuwaa denddana. Qassi daabuuraan moogettiide, wolqqaan denddana. ⁴⁴ Medhetaa bollay moogettiide, Geeshsha Ayyaanaan kaalesettiyaa bollaa gidiiide denddana. Medhetaa bollay de7ooppe, qassi Geeshsha Ayyaanaan kaalesettiyaa bollaykka de7ee.

⁴⁵ Hawaadankka, qassi Xoossaa Maxaafan, “Koyro bitani, Addaami, paxa de7iyaa asa gidiiide medhettedda” yaagee. Shin wurssethaa Addaami de7uwaa immiyaa asa gideedda. ⁴⁶ Shin medhetaa asay koyro yiina, geedoppe ayyaanaa asay yeeddappe attin, ayyaanaawe koyro yiibeenna. ⁴⁷ Koyro Addaami biittaappe medhettedda; I biittaappe medhetteddawaa. Laa7enthuwaa Addaami saluwaappe yeedda. ⁴⁸ Ha sa7aa asatuu biittaappe medhetteddawaa malatiino. Qassi saluwaa asatuu saluwaappe yeeddawaa malatiino. ⁴⁹ Nuuni biittaappe medhetteddawaa mala mayyeeddawaadan, saluwaappe yeeddawaa malaakka qassi mayyana.

⁵⁰ Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani giyaawe hawaa; ashuunne suuthay † Xoossaa kawutethaa laattana danddayenna. Qassi wooqqiyaawe wooqqennawaa laattenna.

⁵¹⁻⁵² Sisite! Taani hinttenttoo ittibaa xuuray. Nuuni ubbay hayqqokko. Shin wurssethaa xurumbbay punettiyaa wode, lipheedda ayfii xeellanaassi wozanaa aathennaan laamettana. Ayissi gooppe, xurumbbay punettiyaa wode, hayqqeedda asay wooqqenna asa gidiiide denddana; nuunikka laamettana. ⁵³ Ayissi gooppe, hawe wooqqiyaawe wooqqennawaa mayyanaw bessee; qassi hawe hayqqiyaawe hayqqennawaa mayyanaw bessee.

⁵⁴ Shin hawe wooqqiyaawe wooqqennawaa mayyiyaa wode, qassi hawe hayqqiyaawe hayqqennawaa mayyiyaa wode, he wode, Xoossaa Maxaafay, “Hayquu xoonettiide mitetteedda.

⁵⁵ Hayqoo, ne yishshay haqanee?

Hayqoo, ne xoonuu haqanee?" geedda qaalay polettana. ⁵⁶ Hayquu dukkiyaa wolqaa nagaraappe demmee; qassi nagaray wolqaa higgiiyaappe demmee. ⁵⁷ Shin nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa bagganna nuuna xoonissiyaa Xoossaa galatay gakko.

⁵⁸ Taani siiqiyaa taanaadan ammaniyaawanttoo, hewaa diraw, qaaxxennaan minni eqqite. Hinttenttu daaburay Godaa bagganna mela gidennawaa eriide, ubba wode Godaa oosuwaa azallennan oothite.

16

Yeerusalaamen De7iyaa Ammaniyaasaw Shiiqueedda Miishshaa Maaduwaa

¹ Xoossaa asatoo miishshaa shiishshanaw Galatiyaan de7iyaa ammaniyaasatoo taani qaalaa geleeddawaadan, hinttenttukka qassi hewaadan oothite. ² Hinttenttu taani yaa biyaa wode, miishshaa shiishshenna mala, hintte ubbay Woggaa gallassi gallassi, hintte demmiyaa keenaappe hintte gollen dagayite. ³ Taani yaa gakkiiyaa wode, hintte ammaniyaasaa oona gidooppenne, hintte immeeddawaa gathana mala, dabidaabbiyaanna untuntu Yeerusalaame kiittana. ⁴ Qassi taani untuntunna baanaw koshshooppe, untuntu taananna ittippe baanawantta.

Phawuloosa Qofatuwaa

⁵ Taani Maqidooniyaanna aadhdhaadde, hinttenttukko baana; ayissi gooppe, taani Maqidooniyaanna aadhdhay. ⁶ Taani biyaasaa haqa gidooppenne, ta buussan hintte taana maaddana mala, hintte matan amareedda wodiyaasaa gami77ennaan aggikke. Woy balguwaakka hintte matan shaacennan waayya aggana. ⁷ Ayissi gooppe, taani ha77i yaanna aadhdhaadde he ogiyaanna hinttentta be7anaw kooyyikke. Goday gooppe, hintte matan amareedda wodiyaasaa takkanaw qoppay.

⁸ Shin taani Phenxxeqostte giyaa gallassay gakkanaw Efesoonen gami77ana. ⁹ Taw oosuu kumeedda aako penggiikka yaani dooyetteedda. Qassi taw cora morkketuu de7iino.

¹⁰ Ximootoose hinttenttukko yooppe, hintte matan I yayyennaan de7anaadan, A loythi oyqqite. Ayissi gooppe, ikka qassi Godaa oosuwaa oothite. ¹¹ Hewaa diraw, ooninne A kadhoppo. Shin I taakko saro simmana mala, A maaddiide sarotethaan moyizzite. Ayissi gooppe, taani I ishatuwaanna simmanawaa naaga uttaaddi.

¹² Shin nu ishaa Aphiloosi yokko ishatuwaanna hinttenttukko baana mala, taani A minissa woossaaddi. Shin ha77i hinttenttukko baanaw kooyyibeenna; I barew miikkiyaa wode hinttenttukko baanawaa.

Wurssethaa Zoriyaanne Sarotaa

¹³ Beegottite. Ammanuwan minni eqqite. Xalite. Goobite. ¹⁴ Oosuwaa ubbaa siiquwan oothite.

¹⁵⁻¹⁶ Taanaadan ammaniyaawanttoo, Isxxifaanoosinne A soy asay Giriiken koyro ammaneaddawantta gidiiyaawaanne Xoossaa asatuwaassi oothanaw barentta immeeddawaa hintte eriita. Hinttenttukka untuntu mala asaassinne, untuntunna oothiyaa ubbaw daaburiyaa ubbaw eeno gaanaadan, taani hinttentta woossay.

¹⁷ Isxxifaanoosi, Paddonaaxisinne Akayqoosi hintte baynasaan taana boorasissibeenna diraw, untuntu yuussaan taani nashettay. ¹⁸ Untuntu

hinttentta ayyaanan minisseeddawaadan, taan akka ayyaanan minisseedda diraw, hewanttu mala asatuwaa dogoppite.

¹⁹ Iisiyan de7iyaa ammaniyaa asay hinttentta, “Saree, lo77ee” giino. Aqilaynne Phirisqilla barenttu soyin shiiqiyaa woosa golle asaannakka hinttenttoo Godaa sarotaa wozanaappe kiittiino. ²⁰ Ishatuu ubbay hinttentussi sarotaa kiittiino.

Ittu ittuwaanna geeshsha yeretaa yerettiidde sarotettite. ²¹ Taani Phawuloosi ha sarotaa ta kushiyan xaafaaddi.

²² Godaa Yesuusi Kiristtoosa siiqenna asay de7ooppe, I sheqetteeddawaa gido. Nu Godaw, haaya.

²³ Godaa Yesuusi Kiristtoosa aadho keekatethay hinttentunna gido.

²⁴ Kiristtoosa Yesuusan de7iyaa hinttenttu ubbaanna ta siiquu gido. Amen77i.

Phawuloosi Qoronttoosa Asaw Xaafeedda Laa7entho Kiitaa Geluwaa

Phawuloosi Qoronttoosa asaw xaafeedda laa7entho kiitay xaafetteed-dawe, Phawuloosaw Qoronttoosan de7iya ammaniyaaw asaanna de7iya gakkethay daro metuwaa giddo geli utteedda wodiyaana. Itti itti ammaniyaaw asatuu itti itti tooshiyaa Phawuloosa bolla wotheeddino; gidoop-penne Phawuloosi sigatethaa medhdhanaw laamotay barew de7iyaawaa bessiide, hewe haniyaa wode wolqqaama nashechchaa nashettanaw dand-dayiyaawaa qonccissee.

Ha kiitaa koyro doomethaan Phawuloosi Qoronttoosan de7iya ammaniyaawantunna barew de7iya gaketethaa qonccissiide, ammaniyaawanttu gidдон dendeedda tooshiyaassinne phalqqethaassi, I untunttoo ayaassi mino zaaruwaa immeeddentto odee. Hewaannakka gathiide hawe A seeray untuntta nagaraappe simaassinne sigatethaw kaaletheedda diraw, sisettedda nashechchaa untunttussi qonccissee. Kaalliide qassi Yihudaan de7iya ammaniyaawantta maaddiyaawaa barenttuwaappe coo immana mala, untuntta hassayissee. Wurssethaa shemppatuwaan Phawuloosi Yesuussappe Kiitetteeddawaa gididiyaawaa bolla shiiqeedda mootuwaassi zaaruwaa qaalaa immee. Ayissi gooppe, Qoronttoosa ammaniyaawanttu gidдон itti itti asatuu barentta tumu Yesuusi Kiitetteeddawantta kessiide, “Phawuloosi Yesuusi Kiitetteeddawaa gidenna; I wordduwaa” yaagiide, A mootiino.

Shemppatuwaa Ubbatuwaassi Imetteedda Qantha Qofatuwaa

Ubbaappe sinthatiyaa yewuwaa (1:1-11)

Phawuloosanne Qoronttoosan de7iyaa ammaniyaawantta (1:12-7:16)

Yihudaan de7iyaa ammaniyaawanttoo imetteedda maaduwaaw (8:1-9:15)

Phawuloosi bare kiitetteedda maataw eqettanaw shiishsheedda qaalaa markkaa (10:1-13:10)

Wursethaa qutiyaaw (13:11-14)

¹ Taani Phawuloosi, Xoossaa sheniyaan, Kiristtoosi Yesuusi kiitteen-dawenne nu ishay Ximoottoosi Xoossaw goyinniyaa Qoronttoosa katamaan de7iyaa ammaniyaawanttoonne Akaayiyaan de7iyaa Xoossaa naanatoo ha dabidaabbiyaa xaafheetto.

² Xoossaa nu Aawuwaappenne Godaa Yesuusi Kiristtoosappe, aadho keekatethayinne sarotethay hinttenttoo gido.

Phawuloosi Xoossaw Shiishsheedda Galataa

³ Xoossaa nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa Aawuwaa, maarotethaa Aawuwaanne menthetuwaa ubbaa Xoossaa galatay gakko; ⁴ Xoossay nuuna nu huuphew menthetheedda menthetuwaadan, daro waayiyaa waayyettiyaawantta nuunikka menthetanaadan, nu waayiyaa ubbaan I nuuna menthethee. ⁵ Ayissi gooppe, nuuni Kiristtoosa bagganna daro waayiyaa waayyettiyaawaadan, hewaadankka, qassi nuuna A bagganna daro menthetuwan menthethee. ⁶ Nuuni waayyettooppe, hewe hinttena menthetanaassanne hinttena ashshanaassa; qassi nuuni minettooppe, nuuni danddayeedda waayiyaa malaa hinttekka gencciide danddayana mala, Xoossay hinttewukka qassi menthetuwaanne danddayaa immanaassa. ⁷ Hintte demmana giide, hidootaan naagi utteeddawe daro

mina; ayissi gooppe, hintte nuunanna waayyetteeddawaadan, hewaadan menthethuwaakka nuunanna akkanawaa nuuni ereetto.

⁸ Nu nuunaadan Xoossaa kaalliyaawantto, nuuni lisiya gadiyan waayyetteedda waayyiyaa hinttena hassayissanaw koyyeetto; nu waayyii nu wolqqaappe darina, nuuna wodhee giide, hirggana gakkanaw, nuuna wogay bayinnawaa dexeedda. ⁹ Nuuni nu bolla hayiquwaa pirdday pirdetteedda yaagiide qoppeeddo; shin hewe haneeddawe hayqqeedda asaa hayquwaappe denthiiyaa Xoossaan nuuni ammanettanappe attin, nu huuphiyan ammanettennaadaana. ¹⁰ Xoossay hawaa mala iita hayiquwaappe nuuna ashsheedda; I nuuna ashshana; sinthappekka I nuuna ashshanawaa giide, hidootaan naagi utteeddo. ¹¹ Hintte woosseedda daro woosan nuussi anjjuu simmeedda diraw, daro asay nu diraw Xoossaa galatana mala, hintteikka qassi nuuna woosan maaddana koshshee.

Laametteedda Phawuloosa Qofaa

¹² Nuuni ceeqettiyaawe hawaa; ha sa7an nuuni de7iya de7uu, ubba qassi hinttenana nuussi de7iya ittippetethay Xoossaa aadho keekatethaanappe attin, asaa aadhdheedda eratethaana gidennawaa, qassi Xoossay immeedda geeshshatethaaninne suuretethaan nuuni de7iyaawaa wozanaa qofay nuussi markkattee. ¹³⁻¹⁴ Ayissi gooppe, hintte nabbabanawunne akeekanaw danddayiyaawaa xalalaa hinttenttoo xaafiyaawaappe attin, nuuni harabaa hinttenttoo xaafokko. Nu Godaa Yesuusa gallassi nuuni hinttenan ceqettanawaadan, hintteikka nuunan ceqettana mala, hintte ha77i wurssi akeekana yewuwaa gidini wurssi akeekana gaade qoppay.

¹⁵ Hewaa taani loytha ereedda diraw, hintte laa77u gede go77ettana mala, ubbaappe kasetaade hintteikko baanaw qofaa qachchaaddi. ¹⁶ Taani Maqidooniyaa baadde hinttenanna gaketanawaanne qassi yaappe simmaadde hintte mataana Yihudaa aadhdhishshin, hintte taana maaddanawaa qoppa uttaaddi. ¹⁷ Hewaa diraw, taani hewaa qoppaadde taanan ammanettabeykkita? Taani ta qofaa qachchiyaa wode, sa7aa asaadan itti kuthaan, “E, E” woy, “Gidenna, gidenna” gaanaw giiga uttaadditaa?

¹⁸ Shin Xoossay ammanetteeddawaa gidiyaawe tuma gidiyaawaadan, nuuni hinttenttoo odiyaa qaalay “E” giyaawaanne “Gidenna” giyaawaa gidenna. ¹⁹ Ayissi gooppe, taani, Sillaasenne Ximootoosi hintte gidдон odeedda Xoossaa Na7ay, Yesuusi Kiristoosi “E” giyaawaappe attin, “Gidenna” giyaawaa gidenna. Shin Xoossaa bagganna I ubba wodekka “E”. ²⁰ Ayissi gooppe, Xoossay immana geeddabaw ubbaw eeno geeddawe Kiristoosa bagganna polettana; hewaa diraw, nuuni Kiristoosa bagganna Xoossaa bonchchoo, amen77i * geetto. ²¹ Xoossay Kiristoosa bagganna nuunanne hinttena menthethenne okkee. ²² Nuuni aawaa gidiyaawaa erisiyaa maatafaa I nu bolla wothiide, bare Geeshsha Ayyaanaa waasiyaadan, nu wozanaa gidдон wotheedda.

²³ Qassi taani Qoronttoosa beennaan aggeeddawe hinttena Qohen-naadaana. Hewe worddo gidoope taana muranaw ta shemppuwaan Xoossay markka. ²⁴ Nuuni hinttena nashechchanaw hinttenanna ittipee oothiyaawanttappe attin, hintte ammaniyaawan hinttena godetanaw koyyiyaawantta gidokko; ayissi gooppe, hinttenttu hintte ammanussan minniide de7iita.

* 1:20 Amen77i: “Amen77i” giyaa qaalay hawaan “E” yaagettiyyaa bilethaa oyqqee.

2

¹ Taani laa 7 enthuwaa hinttenu kayyoyenna mala, hinttekkoo beennaadan, ta qofaa qachchaaddi. ² Ayissi gooppe, taani hinttenu kayyoyiyaawaa gidoope, ha taani kayyoyeedda hintte taana nashechchaanappe attin, oonee taana nashechchanawe? ³ Taani hinttentoo he dabidaabbiyaa xaafeddawe, taana nashechchanaw bessiyaa asatuwan taani kayyottanaw hinttekkoo baanaw koyyabeennawaassa; taani nashettiyaa wode, hintte ubbaykka qassi nashettanawaa hintte ubbaan ammanettay. ⁴ Ayissi gooppe, taani hinttentoo daro waayyiyaaninne tuggaan qassi daro afothaanna xaafeddawe, hinttenu kayyoyanaassa gidenna; shin taani hinttenu ubbatuwaa ay keena siiqaytantto hintte eranaadaana.

Bayizzanchchaw Atto Giyaawaa

⁵ Shin itti uray haraa kayyoyeeddawaa gidoope, taani A yewuwaa darisanaw koyyikke; I hinttenu ubbatuwaa kayyoyeeddappe attin, ta xalalaa kayyoyibeenna. ⁶ Hintteppe dariya bagga asay he bitaniyaa mala asaa hewaadan murooppe, he muray aw gidanawa. ⁷ Hewaa diraw, he bitani loythi kayyottenna mala, hintte aw atto gaanawunne A menthetanaw bessee. ⁸ Hewaa diraw, hintte A minissiide siiqiyaawaa I erana mala, taani hinttenu woossay. ⁹ Ayissi gooppe, hintte taw azazettanaw ubba wode giigi utteeditentonne qassi paacyaa hintte danddayintto eranaw, he dabidaabbiyaa hinttentoo xaafaaddi. ¹⁰ Itti uray naaqqeeddawaa hintte atto giya wode, taanikka qassi atto gay; taani atto geeddawaa gidoope, atto geeddawaa ayaanne Kiristoosa sinthan hintte diraw, atto gaaddi. ¹¹ Seexaanay nuukko yiide, nuuna cimmenna mala, taani aatto gaaddi; ayissi gooppe, nuuni A qofaa ereetto.

Ooratha Caaquwaa Oosanchchatuwaa Xoonuwaa

¹² Taani Kiristoosa mishiraachchuwaa qaalaa odanaw Xiro7aadaa beedda wode, Goday yaani taw penggiyaa dooyi wotheedda. ¹³ Taani ta ishaa Tiita yaani demmabeenna diraw, taw ayyaanay shemppibeena. Hewaa diraw, yaani de7iya asaa, “Saro de7ite” gaade Maqidooniyaa baaddi.

¹⁴ Shin Kiristoosa bagganna ubba wode nuuna xoonoo kaaletthiyaa Xoossaa, qassi Kiristoosa timirttiyaa nu bagganna shittuwaadan, ubbasaa gathiyaawaa galatay gakko. ¹⁵ Ayissi gooppe, nuuni attiyaa asaa gidduwaaninne dhayiyaa asaa gidдон Kiristoosi Xoossaw yarshshiyaa sawuwaa toshikku giyaa shittuwaa mala. ¹⁶ Nuuni dhayiyaawanttoo zee77iyaa hayquwaa; qassi attiyaawanttoo de7uwaa immiyaa sawiyaa shittuwaa; yaatina, hewaa oothanaw danddayiyaawe oonee? ¹⁷ Nuuni Xoossaa qaalaa gelobaadan, walakkiide zali77iyaa hara cora asatuwaa mala gidokko; shin Xoossay nuuna kiittina, ammanettiide Xoossaa sinthan Kiristoosa bagganna qaalaa odeetto.

3

Xoossaa Ooratha Caaquwaa

¹ Nuuni shirettiide, nu huuphiyaa sabbanaw doommeeddoyee? Woy hara asatuwawaadan, sabaa dabidaabbiyaa hinttentoo yeddanaw woy hintteppe akkanaw koyyeetoo? ² Hinttentu hintte huuphiyan asay ubbay eranaadaaninne nabbabanaadan, nu wozanaan xaafetti utteedda nu dabidaabbiyaa. ³ Ha dabidaabbiyaa Kiristoosi bare huuphiyan xaafiide, nu bolla kiitteeddawe tuma; ha dabidaabbi de7uwaa Xoossaa Geeshsha

Ayyaanan asaa wozanaan xaafetteeddawaappe attin, shuchchaa bolla qalamiyaan xaafettiibeenna.

⁴ Nuussi Kiristtoosa bagganna Xoossaan hawaa mala ammanuu de7ee.

⁵ Nu danddayay Xoossaappe yiyaawaappe attin, ha oosuwaa nuuni nu huuphiyan oothanaw danddayeetto giyaawe nuussi ayayiinne baawa.

⁶ Nuuni Ooratha Caaqoo oothana mala, Xoossay nuuna danddayisseedda; he Ooratha Caaquu Geeshsha Ayyaanawaappe attin, xaafetteedda hig-giyaawaa gidenna. Xaafetteedda higgii hayiquwaa ahee; shin Geeshsha Ayyaanay de7uwaawaa ahee.

⁷ Shuchchaa woociide xaafeedda higgii imettiyaa wode, Xoossaa bonchchuu beetteedda; Muse som77iyaan de7iyaa phoolethay dhayiyaawaa gidoopekka, he phoolethay daro wolqqaama gidiyaa diraw, Israa7eeliyaa asay A som77iyaa tishshshi oothi xeellanaw danddayibeenna. Hayiquwaa ahiyaa higgii oothiyaa oosuu hawaa mala bonchchuwaanna yiyaawaa gidoope, ⁸ Geeshsha Ayyaanay oothiyaa oosuwaa bonchchuu ay keenaa daranee? ⁹ Ayissi gooppe, asay pirddaa akkiya oosuu bonchcho gidoope, asay xilliyaa oosuwaa bonchchuu waaniide daranddeeshsha?

¹⁰ Ayissi gooppe, kase bonchchuu ha77i bareppe loythi aadhdiyaa bonchchuwaa gaasuwan bonchuwaa dhayeeddawe tuma. ¹¹ Ayissi gooppe, he dhayeeddawan bonchchuu de7iyaawaa gidoope, medhinaw de7iyaawaan ay keenaa wolqqaama bonchchuu de7anddeeshsha?

¹² Nuuni hidootaan naagiyaa hawaa malabay nuussi de7iya diraw, qoncciyaan xaliide haasayeetto. ¹³ Israa7eeliyaa asay dhayiyaa bonchchuwaa wurssethaa be7enna mala, bare som77iyaa naxalaan kammeedda Muse mala gidokko. ¹⁴ Shin untuntu wozanay donccilleedda; ayissi gooppe, untuntu Eca Caaquwaa nabbabiyaa wode, hachche gakkanaassikka, he naxalay untuntu wozanaa kammi wotheedda; ooninne Kiristtoosanna gaketiyaa wode xalalaan he naxalay kichchee. ¹⁵ Shin untuntu Muse maxaafaa nabbabiyaa wode ubbaan hachche gakkanaassikka, he naxalay untuntu wozanaa kammi wotheedda. ¹⁶ Shin Xoossaa Maxaafay, "Ooninne Godaakko simniyaa wode, awudenne he naxalay qaaretee" yaagee.

¹⁷ Goday Geeshsha Ayyaana. Godaa Ayyaanay de7iyaasaan ayilletethay baawa. ¹⁸ Nuuni ubbaykka naxalaan kamettibeenna som77iyaan Godaa bonchchuwaa be7ana * qassi Geeshsha Ayyaana gidiyaa Godaappe yiyaa he bonchchuu nuuna barena malatissiide, bonchchuwaappe bonchchoo laammana.

4

Phawuloosi Bare Oosuwan Ammanetteedda Asa

¹ Simmi Xoossay nuussi ha oosuwaa bare maarotethan oothanaadan immeedda diraw, nuuni salettokko. ² Nuuni geeman oothiyaa yeellayiyaa oosuwaa ubbaa aggoytte; qassi geniyaa oosuwaakka oothokko; woy Xoossaa qaalaa wordduwaanna walakkokko. Hewaadankka, tumuwaa qoncciyaan haasayiide, Xoossaa sinthan suure wozanaw nuuna shiishshoytte.

³ Nuuni odiyaa wonggalaa mishiraachchuu geemmeeddawaa gidoopekka, dhayiyaa asatuwaa xalalaw geemmeedda. ⁴ Ha sa7aa xoossay ammanenna asatuwaa qofaa jollisseedda; Kiristtoosa bonchchuwaa,

3:3 Kes 24:12; Erm 31:33; Hiz 11:19; 36:26 **3:6** Erm 31:31 **3:7** Kes 34:29 **3:13** Kes 34:33

3:16 Kes 34:34 * **3:18** naxalaan kamettibeenna som77iyaan: Itti asaa de7uwan sintha hananabay, kaha garssan pholqqi beettiyawadan guussaa.

wonggalaa mishiraachchuwaa poo7uwaa barenttoo poo7iyaawaa, Xoossaa malatiyaawaa untunttu be7enna mala, untuntta diggeedda. ⁵ Ayissi gooppe, Yesuusi Kiristtoosi Godaa gidiaawaanne A diraw nuuni nu huuphiyan hinttentoo qooma gidiaawaa odetoppe attin, nubaa odokko. ⁶ Ayissi gooppe, “Dhumaappe poo7uu poo7ana” geedda Xoossay nu wozanaan bare poo7uwaa poo7isseedda; qassi I bare bonchcho eratethaa poo7uwaa Kiristtoosa sinthan poo7iyaawaa nuussi immanaw poo7isseedda.

⁷ Shin ubbaappe aadhdiyaa wolqqay Xoossawaappe attin, nuussa gidennaawaa bessanaw nuussi ha minjjay urqqaappe medhettedda miishshaa gideedda nu gidдон de7ee.

⁸ Nuuni ubba baggannakka un77etteeddo; shin me7erettibeykko; qassi itti itti wode sidheetto; shin nu ubbannakka aggibeykko. ⁹ Nuuni yederssetteeddo; shin Xoossay nuuna olibeenna; qassi nu morkketuu nuuna oli aggeeddino; shin nuuni dhayibeykko. ¹⁰ Qassi Yesuusa de7uu nu asatethan beettana mala, nuuni ubba wode A hayiquwaa nu asatethan tookki yuuyyeetto. ¹¹ Ayissi gooppe, hayiqqiya nu asatetha bolla Yesuusa de7uu beettana mala, paxa de7iya nuuni A diraw, ubba wode hayqqeetto. ¹² Hewaa diraw, hayquu nu gidдон oothee; shin de7uu qassi hintte gidдон oothee.

¹³ Xoossaa Maxaafay, “Taani ammaneedda diraw haasayaaddi” yaage; he ammanuwaa ayyaanay nuussikka de7iya diraw, nuunikka ammaneeetto; hewaa diraw, haasayeetto. ¹⁴ Xoossay, Godaa Yesuusa hayiquwaappe dentheeddawe, nuunakka qassi Yesuusanna hayiquwaappe dentiide, hinttenanna ittippe bare sintha shiishshanawaa ereetto. ¹⁵ Hawe ubbay hintte diraassa; Xoossaa aadho keeketethay daro asaa gakkiiya wode, asay Xoossaa bonchchoo daro galataa immana.

Ammanuwan De7ussaa

¹⁶ Hewaa diraw, nuuni salettokko; nuussi haray atto, bolla bagga asatethay wooqqintokka, garssa bagga asatethay gallassan gallassan ooraxxee. ¹⁷ Ayissi gooppe, ha77iw waayyettiiya ha guutha waayyii, ubbaappe loythi dariyaa medhinna bonchchuwaa nuussi beettisana. ¹⁸ Nuuni beettennawaa xeelleetoppe attin, beettiyaawaa xeellokko; ayissi gooppe, beettiyaabay ha77issa; shin beettennawe medhinaw de7iyaawaa.

5

¹ Ayissi gooppe, nuuni de7iya ha sa7aa dunkkaanii kolettooppe, nuussi asay keexxibeenna gollii, Xoossay keexxeeddawe, saluwan medhinaw de7iyaawaa nuuni ereetto. ² Nuuni ha alamiyaan de7iidde daro ooleettonne saluwan de7ana nu golliyaa mayyanaw loythi amotteetto. ³ Nuuni hewaa mayyiide, kallottokko; ⁴ nuuni ha sa7aa dunkkaaniyan de7iidde, deexettiide ooleetto; ayissi gooppe, hayiqqiya asatethay de7uwan mitettana mala, nuuni mayyanaw koyeetoppe attin, kallottanaw koyyokko. ⁵ Nuuna hawoo giigisseeddawe Xoossaa; qassi I bare Geeshsha Ayyaanaa waase udiide, immeeddawe A.

⁶ Hewaa diraw, nuuni ubba wode ammanetteetto; qassi nuuni nu gollen ha asatethan de7eedda keenan, Godaappe shaakettiide de7iyaawaakka ereetto. ⁷ Ayissi gooppe, nuuni ammanuwaan de7eetoppe attin, be7iyaawan de7okko. ⁸ Nuuna ammanthee; qassi ha asatethan nu golliyaa aggi golle biide Godaanna ittippe de7iyaawe nuuna nashechchee. ⁹ Hewaa diraw, nuuni qassi ashuwaan de7ina de7ana dhayina, nu qofay

A nashechhanaassa. ¹⁰ Ayissi gooppe, nuuni huuphiyan huuphiyan ootheedda oosuu lo77a gidina, woy iita gidina, nuussi bessiyaawaa akkanaw, Kiristtoosa pirdda oydiyaa sinthan ubbaykka shiiqanaw bessee.

Asaa Xoossaanna Dabboyiyyaa Oosuwaa

¹¹ Hewaa diraw, nuuni Xoossaw yayyussay ayentto eriide, hewaadan qassi asaakka ammantheetto; Xoossay nuuna ubbanna eree; qassi hintteikka hintte wozanaa qofaan nuuna eriita yaagaade qoppay. ¹² Beettiyaaban ceeqettiyaawanttuppe attin, wozanaan de7iyaawan ceeqettenna asatoo hintte odi zaariyaabay de7ana mala, hintte nuunan ceeqettanaadan, nuuni hinttenttoo gaasuwaa gidanaw koyyiyaawaappe attin, nuuna galatanaw koyyokko. ¹³ Nuuni gooyiyaawaa gidoope, Xoossaa bonchchuwaassa; woy qassi wozanaanna de7iyaawaa gidoopeekka, hinttena go77anaassa. ¹⁴ Kiristtoosa siiquu nuuna giddee; ayissi gooppe, itti asay asaa ubbaw hayiqqeeddawaa nuuni akeekeddoo; hewaa gidoope asay ubbay aananna hayiqqeedda. ¹⁵ Paxa de7iyaawanttu barenttu diraw hayiqqeeddawoonne qassi hayiquwaappe dendeeddawoo de7anaappe attin, sinthappe barenttu huuphew de7enna mala, I asaa ubbaa diraw hayiqqeedda.

¹⁶ Hewaa diraw, nuuni hawaappe sinthaw oonanne asaa qofaan pird-dokko; haray atto, nuuni Kiristtoosa kase asaa qofaan pirddeeddawaa gidoopeekka, simmi sinthappe hewaadan pirddokko. ¹⁷ Hewaa di-rav, ooninne Kiristtoosanna de7oophe, ooratha medhetaa; cimay aadhd-heedda; be7ite, ubbabaykka ooraxxeedda. ¹⁸ Kiristtoosa bagganna nuuna barenanna sigetheedda Xoossay ubbabaakka ootheedda; qassi I nuussi haratuwaa barenanna sigethiyaa oosuwaa immeedda. ¹⁹ Xoossay Kirist-toosa bagganna asaa ubbaa barenanna sigethee; asaa nagaraakka asaa bolla paydenna; qassi asaa barenanna sigethiyaa kiitaakka nuussi immeedda.

²⁰ Simmi Xoossay nu bagganna hinttenttoo haasayiyaawaadan, nuunikka Kiristtoosa diraw haasayiyyaa I kiitteeddawantta; qassi nuuni hinttena, “Xoossaanna sigettite” giide, Kiristtoosa diraw woosseetto. ²¹ Nuuni Xoossaa xillotethaa Kiristtoosa bagganna akkana mala, nagaraa erenna Kiristtoosa nu diraw, Xoossay nagaranchcha ootheedda.

6

¹ Hintte nuunanna Xoossaa oosuwaa oothiidde, A aadho keekatethaa akkiide hanenna ogiyaan go77etenna mala, nuuni hinttena woosseetto.

² Ayissi gooppe Xoossay,

“Taani injje wodiyaan

neeni giyaawaa sisaaddi;

qassi atotethaa gallassi

neena maaddaaddi”

yaagee. Be7ite, injje wodii ha77a. Be7ite, atotethaa gallassay hachcha.

³ Nuuni nu oosuwaa ooninne boranawaa koyyokko; qassi oonanne dhubbanawaa koyyokko. ⁴ Shin ubbabaani nuuni Xoossaa oosanchchatuwaa gidiyaawaa nu huuphiyan besseeddo; daro gencan, waayyiyaan, metuwan, wolqqaama tuggaan, ⁵ lissuwan shocettiyaawaan, qashuwan, shabbirettusaan, daaburaan, gemi77ishuwwaa dhayiyaawan, xoomaan, ⁶ geeshshatethan, eratethan, danddayan, keekatethan, Geeshsha Ayyaan, tumu siiquwan, ⁷ tumuwaa haasayiyaawan, Xoossaa wolqqan nuuni Xoossaa oosanchchatuwaa gidiyaawaa nu huuphiyan besseeddo; qassi xillotethaa toraa ushechcha kushiyan, gondalliyaa haddirssa

kushiyan oyqqana. ⁸ Nuuni bonchchetteeddonne tooshetteeddo; boretteeddonne galatetteeddo. Qassi tumuwaa haasayeetto; shin asay nuuna wordduwaa giide qoppee. ⁹ Nuuni asay erenna asaa mala; shin asay ubbay nuuna eree; nuuni haygqeeda asaa mala; shin hintte be7iyaawaadankka de7eetto; muretteedda asaa mala; shin hayiqqibeykko. ¹⁰ Nuuni kayyottiyaawantta gidoopekka, ubba wode nashetteetto. Hiyeesaa malateetto; shin daro asaa dureyeetto; qassi ayaynne baynna asaa malateetto; shin ubbabaykka nuwaa.

¹¹ Qoronttoosan de7iya asaw, nuuni hinttenttoo qoncciyaan odeeddo; nu uluwaakka hinttena besseeddo; ¹² Nuuni hinttenttoo dhibibeykko; dhibeeddawanttu hinttena. Nuuni nu uluwaa hinttenttoo genthibeykko; shin hintte uluwaa nuussi gentheeddawanttu hinttena. ¹³ Ha77i taani ta naanaw haasayiawaadan, hinttenttoo haasayay; nuuni hinttena nu uluwaa besseeddawaadan, hintteikka nuuna hintte uluwaa aassi dooyiide bessite.

Ammanenna Asaanna Zuppetenna Mala Seeraa

¹⁴ Ammanenna asatuwaanna zuppetiide, giigenna oosuwaa oothoppite. Ayissi gooppe, xillotethawunne nagaraw ayaan gakehaya de7ii? Poo7oonne dhumaw ayaan ittippetethaya de7ii? ¹⁵ Kiristtoosanne Daabiloosa * ittippe gathiyaabay ayee? Qassi ammaniyaawenne ammanennawe koxxiyaawe ayee de7ii? ¹⁶ Xoossaa Geeshsha Gollewunne eeqaw aybe zuppetethaya de7ii? Ayissi gooppe Xoossay,
 “Taani untunttu giddon de7ananne
 untunttu giddon hamettana.
 Taani untunttu Xoossaa gidana;
 qassi untunttukka ta asatuwaa gidana”
 geeddawaadan, nuuni de7uwaa Xoossaa geeshsha golliyaa.

¹⁷ Hewaadankka, qassi Goday,

“Untunttu giddoppe kesite;

untunttuppe shaakettite.

Tunabaakka bochchoppite.

Taani hinttena mokka akkana.

¹⁸ Qassi taani hinttenttoo aawuwaa gidana;

hintteikka taw attuma naanatuwaanne

macca naanatuwaa gidanita.

Taani Ubbappe Wolqqaama Goday

hawaa oday”

yaagedda.

7

¹ Hewaa diraw, ta siiqatoo, Xoossay ha ubbabaa nuussi immana geeddawaappe hini baggan, nu ashuwaanne nu shemppuwaa tunissiyaa ubbabaappe nu huuphiyaa ane geeshshoytte; qassi Xoossaw yayyiyaawaan ubbanna geeyyiide de7eetto.

Phawuloosa Nashechchaa

² Hintte uluwaa nuuna bessite; nuuni oonanne naaqqibeykko; oonanne qohibeykko; qassi oonanne cimmibeykko. ³ Taani hewaa hintte bolla pirdanaw giikke; ayissi gooppe, taani kase hinttenttoo geeddawaadankka,

* **6:15** Daabiloosa: Griikiyaa maxaafay “Beliyar” gee. Hewaa guussay Ibrayisxxiyaan “Beliyal” giyaawaa. Laa77uwaa bilethaykka “Makkalanchchaa” woy “Maaddennawaa” guussaa. **6:16** Wog 26:12; Hiz 37:27; 1Qo 3:16; 6:19 **6:17** Isa 52:11 **6:18** 2Sa 7:14; 1Od 17:13; Isa 43:6; Erm 31:9

hinttenttu nu wozanaan de7iita; nuuni de7inakka hayqqinakka, ittippe de7eetto. ⁴ Taani haasayiyaawaa hintteppe qosikke; taani hinttenan ceeqetay; nu waayyiya ubbaan taani loyth minnaynne nashettay.

⁵ Ayissi gooppe, haray atto nuuni Maqidooniyaa beedda wode, ubba bagganka waayyetteddoppe attin, shemppibeykko; hara asaanna walasay de7ee; nu wozananka yashshay de7ee. ⁶ Shin kawusheeddawantta menthethiyaa Xoossay, Tiito yuussaan nuuna menthethedda. ⁷ Nuuna kasewaappe aathi nashechchiyaawe, Tiito yuussaa xalalaa gidenna; shin hintte A menthetheddawe, hintte taana be7anaw amotteeddawaanne taw qaretteddawaa qassi hintte taana maaddanaw giigetteeddawaa I nuussi odeedda.

⁸ Ayissi gooppe, ta dabidaabbii hinttena kayyoyeeddawaa gidoopekka, ayissi xaafaaditaashsha giikke; ayissi xaafaaditaashsha goopekka, ta dabidaabbii hinttena guuthaa wodiya kayyoyeeddawaa be7ay. ⁹ Ha77i taana nashechchiyaawe taani hinttena kayyoyeedda diraassa gidenna; shin hintte kayyuu hinttena nagaraappe zaareeddawaa diraassa; ayissi gooppe, nuuni hinttena ayaaninne qohennaadan, Xoossay bare koyyeeddawaadan, hinttena kayyoyeedda. ¹⁰ Ayissi gooppe, Xoossay koyyiyaa kayyuu nagaraappe zaariide atotethaakko ahee; hewekka taani bayizzaaddi geenna wozanaa; shin alamiyaa kayyuu hayiquwaa ahee. ¹¹ Xoossay he hintte kayyuan ay ayifiyaa immeeddentto be7ite. Hinttena ay keenaa den-theheeddenttonne hintte geeshshathaa tumayanaw hinttena ay keenaa zaaruwaa imiseeddentto, ay keenaa hanqgetheeddenttonne ay keenaa taw yashiseeddentto, ay keenaa seeliseeddentto, aya keenaa taana laamotiseeddenttonne naqo oosuwaa oothawantta muranaw ay keenaa giigiseeddentto paacci be7ite; hintte hintte huuphiyan geeshsha gideeddawaa ubbabanka eriseeddita.

¹² Hewaa diraw, taani he dabidaabbiiya hinttenttoo xaafeddawaa gidoopekka, naaqeedda uraa woy naaqetteedda uraa diraassa gidenna; shin hintte nuussi woyisaa qoppintonne Xoossaa sinthan hinttenttoo qonccissanaw taani xaafaaddi. ¹³ Nuuni minneeddawe hewaa diraassa; he nu minotaa bolla, Tiito nashetteeddawaassi nuuni ubbaappe dariya nashechchaa nashetteeddo. Ayissi gooppe, hintte ubbay A hirgaappe shemppisseeddita. ¹⁴ Taani hinttewaa sabbaade aw odina, hintte taana yeel-layibeyikkita; shin nuuni hinttenttoo ubba wode tumuwaa haasayeeddo; hewaadananka, nuuni Tiito sinthan hinttewaa sabbeeddawe tuma gideedda. ¹⁵ Hewaa diraw, hintte ubbay aw yayyiide kokkoriidde, A wooti mokkeed-denttonne qassi aw ay keenaa azazetteedditentto I hassayiya wode, hinttena loythi siiqee. ¹⁶ Taani ubbabaani hinttena ammaniyaa diraw nashettay.

8

Xoossaa Asatuwaa Keekatethaa Imotaa

¹ Nuwaan Xoossaa asatoo, Xoossaa aadho keekatethay Maqidooniyaa ammaniyaawanttu gidдон ootheeddawaa hinttena erissanaw koyyeetto.

² Unttuntu aadhdheedda waayyiyan wolqqaama paaciyaa paacetteeddino; shin unttuntu hiyyeesa gidoopekka, barenttu immiyaawan daro keekinonne qassi wolqqaama nashechchaa nashettiino. ³ Ayissi gooppe, unttuntu barenttu wolqqa keenaa qassi haray atto barenttu wolqqaapekka dariyaawaa dosiide immeeddawoo taani markka.

⁴ Unttuntu Xoossaa asatuwaa maaddiyaa lo77o oosuwaa nuunanna oothanaw nuuna daro woosseeddino. ⁵ Unttuntu nuuni qoppeeddawaappe aathiide ootheeddino; kasetiide unttuntu barenttu huuphiyaa Godaw

immeeddawaappe guyyiyan, Xoossaa sheeniyaadan, nuussikka barenttu huuphiyaa immeeddino.

⁶ Hewaa diraw, nuuni ha lo77o oosuwaa doommeedda Tiito gujji oothanaadaninne hinttena maaddiide, he oosuwaa polissanaadan A wooseedo. ⁷ Shin hintte ubbabaani, ammanuwan, haasayan, eratethan, wolqqaama lo77o amuwan, nuuna siiqiyaawankka duretteeddawaadan, ha lo77o oosuwankka hinttenttu keeka gidanawaa nuuni koyyeetto.

⁸ Taani hewaa azazanaw giikke; shin haratuwaa wolqqaama lo77o amuwaa bagganna hintte siiquu ay keenaa tumentto eranaw gay. ⁹ Ayissi gooppe, hintte nu Godaa Yesuus Kiristtoosa aadho keekatethaa eriita; Kiristtoosi dure gidi de7iide, hintte A hiyyeesatethan durettanaadan, hintte diraw hiyyeeseedda.

¹⁰ Taani ha yewuwaa hinttena zoriyaawe hawaa; zillaythi hintte doommeeddawaa ha77i wurrssiyaawe hinttenttoo lo77a; hintte ooso xalalaw gidennaan, oothana qofawukka kaseteeddawantta. ¹¹ Hintte oothanaw loythi amotteeddawe oothiide poleeddawaanna giiga gidana mala, hinttenttoo danddayetteeddawaadankka oosuwaa polite. ¹² Ayissi gooppe, itti uray immanaw loythi koyyoooppe, I barew de7eedda keenaa immanaappe attin, aw baynnawaa aappe akkenna.

¹³ Ayissi gooppe, taani haranttu waayyiyaappe shemppina, hintte waayyettite giikke; hintte ubbaykka qaraa de7anaadanappe attin. ¹⁴ Unttuntu palahay hintte paca kunthana mala, hinttenttoo ha wodiyaan de7iya palahay unttuntu paca kunthana koshshee; laa77uukka hewan qaraan go77ettiino. ¹⁵ Xoossaa Maxaafan, “Darissiide shiishsheeddawoo galahibeenna; qassi guuthaa shiishsheeddawookka paccibeenna” geetttiide xaafetteedda.

Tiitanne A Laggethaa

¹⁶ Shin nuuni hinttenttoo qoppiyaawaa mala, wolqqaama qofaa Tiita qofisseedda Xoossaa galatay gakko. ¹⁷ Tiito hinttekkoo baanaw bare qofaa qachcheeddawe, bare huuphiyan hinttena maaddanaw daro amotteedda gishshaappe attin, nu zoriyaa xalalaa akkeeddawaana gidenna. ¹⁸ Mishiraachchuwaa qaalaa odiyaa bare oosuwan ammanettiya ammaniyaawanttu sinthaa ubbaan daro bonchchetteedda ishaa nuuni aananaa ittipe kiitteetto. ¹⁹ Hewaa bollan qassi, ha nuuni oothiyyaa lo77o oosuwaa I nuunanna ittipe oothanawunne Godaa bonchchoo nuuni haratuwaa maaddanaassi loythi amottiyaawaa bessanaw ammaniyyaa asatuu A dooriide suntheeddino.

²⁰ Nuuni oothiyyaa ha keeka imotaa diraw, ooninne nuuna zigireenna mala naagetteetto. ²¹ Ayissi gooppe, nuuni Godaa sinthaan lo77obaa oothanawaa xalalaa gidenna; shin asaa sinthanka lo77obaa oothanaw qoppeetto.

²² Nuuni daro gede paacci be7eedda nu ishaa, ubba wode hinttena maaddanaw daro amottiyaawaa, ha asatuwaanna hinttekkoo kiitteetto; qassi ha77i I hinttena daro ammaniyyaa diraw, hinttena maaddanaw kasewaappe aathiide loythi amottee. ²³ Tiitowaa gidoooppe, I hinttena maaddanaw taananaa ittipe oothiyyaa ta laggiyaa; yokko ishatuwaabaa gidoooppe, untuntu ammaniyyaa asatuu kiitteeddawantanne untuntu de7uu Kiristtoosa bonchchissiyaawaa. ²⁴ Simmi ammaniyaawanttu ubbatuu hintte siiquu tuma gidiyaawaa erana mala, qassi nuuni hinttewaa sabbiiyaawe likke gidiyaawaa erana mala, hintte siiquwaa untuntta bessite.

9

Pacay De7iyaawantta Maadussaa

¹ Yihudaan de7iya geeshsha asatuwaa maaddanaw yeddiyaabaw taani hinttenttoo xaafanaw koshshenna. ² Hintte maaddanaw loythi amottiyaawaa taani eriya diraw, Maqidooniyan de7iya asaw hinttewaa sabbaaddi. Taani untunttoo, “Akaayiyaan de7iya ishatuu zillaythippe doommiide, maaddanaw giigetteeddino” yaagaade odaaddi; qassi hintte wolqqaama amuukka untuntuppe dariya bagгаа denthetheedda. ³ Shin taani untunttoo geeddawaadankka nuuni ha yewuwaa hinttenan ceeqettiyaawe mela gidenna mala, hintte giigetteeddawantta gidanaadan, ha ishatuwaa hinttekkko kiittay. ⁴ Maqidooniya asatuu taananna yiide, hintte giigettennan de7ishshin, hinttena demmooppe, nu xalalaa gidennaadan, hintte nuuppe aadhuwaa yeellatanita; shin nuuni hinttena loythi ammaniide ceeqetteeddawaassa. ⁵ Hewaa diraw, taani ha ishatuu taappe sinthati hinttekkko biide, hintte immana geedda imotaa kasetiide giigissana mala, untuntta woossanaw koshshiyaawaa akeekaaddi. Hewaappe guyyiyan, he imotay taani gakkiya wode giigi uttanawaa; hewe qassi wolqqaan hintte immiyaawaa gidennaan, dosiide immiyaawaa erissee.

⁶ Hawaa akeekite; guutha zerethaa zeriya uray guutha kathaa cakkana; daro zerethaa zeriya uray qassi daro kathaa cakkana. ⁷ Xoossay nashechchan immiya uraa siiqiyaa diraw, qarettiide woy dosennan immiyaawaa gidennaan, immiya uray huuphiyan huuphiyan bare wozanaan qoppeeddawaa immo. ⁸ Xoossay hinttenttoo gidiyaawe ubba wode de7anaadaaninne qassi haratookka hintte immanaw gidiyaawe de7anaadan hinttena koshshiyaa ubbabaa hinttenttoo immanaw danddayee. ⁹ Xoossaa Maxaafay, “I hiyyeesaa asaw darissiide immee; qassi A xillotethay medhinaw de7anawaa”

yaagee. ¹⁰ Xoossay, zeriyaawoo zerethaanne maanaw qumaa immiyaawe, hinttena koshshiyaa zerethaa ubbaa hinttenttoo immana; qassi hintte xillotethaappe daro ayfiyaa ayifissanaw he zerethaa dichchanawaa.

¹¹ Daro asay hintte immiya imotaa nuuppe akkiide, Xoossaa galatanaadan, hintte ubba wode darissiide immiyaawantta gidana mala, Xoossay hinttena ubba bagganna dureyana. ¹² Ayissi gooppe, ha hintte oothiyaa oosuu Xoossaa naanaw koshshiyaawaa kunthi immiyaawaa xalalaa gidenna; shin Xoossaw daro galataa immiyaawan kumiide goggee. ¹³ Ha hintte oosuu hintte ammanuwaa erissiyaa diraw, daro asay Kiristtoosa wonggalaa hintte ammaniide markattiyaawoonne hintte maaduwaan untuntunanne haraa ubbatuwaanna shaakkiide, darissi immiyaawoo Xoossaa bonchchana. ¹⁴ Untunttu hinttenttoo Xoossaa woossiide, hinttenan de7iya Xoossaa aadho keekatethay zaway bayinnawaa diraw, hinttena laamoteetto. ¹⁵ Zaway bayinna Xoossaa aadho keekatethaa diraw, Xoossaa galatay gakko.

10

Phawuloosi Mootiyaawanttussi Zaareedda Zaaruwaa

¹ Taani Phawuloosi, hintte, “I nuunanna de7iya wode ashikke” giyaawe, qassi, “Nuuppe haakki de7iya wode nu bolla xalee” giyaawe, lo77anne ashikke gideedda Kiristtoosa bagganna hinttena woossay. ² Nuuna ha sa7aa

dooyaadan de7iino giide goppiyaa itti itti asatuwaa bolla taani xalanawaa eray; shin taani hinttekkko biya wode hintte taana xalissenna mala, hinttena woossay. ³ Ayissi gooppe, nuuni ha sa7an de7ooppekka, ha sa7aa asaadan olettokko. ⁴⁻⁵ Ayissi gooppe, nuuni olettiiyaa tooray ha sa7aawaa gidenna. Shin geessuwa laalanaw wolqqaana de7iya Xoossaa tooraa. Nuuni asaa qofaa dhayisseetto; qassi Xoossaa eratethaa bolla dendiide dhubbiyaa otero qofaa ubbaa laaleetto. He qofaa ubbay Kiristtoosaw azazettana mala omoddeetto. ⁶ Hintte azazettiiyaa poleeddawaappe guuyiyan, azazettenan ixxiyaa ubbaa nuuni muranaw gigettana.

⁷ Hintte sinthan de7iyaawaa xeellite; ooninne barena Kiristtoosawaa giide qoppooye, hewaa gujji qoppo; Kiristtoosawaa I gideeddawaadan, nuunikka qassi aawaa. ⁸ Ayissi gooppe, Goday nuussi immeedda nu aawotethaani taani loythaa otorettiyaawaa gidoopekka, hewaa yeellatikke; he nuussi immeedda aawotethay hinttena keexxanaassappe attin, kolanaassa gidenna. ⁹ Taani ta dabidaabbiyaan hinttena yashissanaw xaafaa malaataade beettanaw koyyikke. ¹⁰ Ayissi gooppe, itti itti asay, “Phawuloosa dabidaabbii deexonne wolqqaama; shin xeelliyaa wode I daaburancha; A haasayaykka pathenna” yaagee. ¹¹ Hewaa mala asay nuuni haakuwan de7iidde xaafiyaa dabidaabbiyaaninne yaani hinttenanna de7iidde oothiyaa oosuwan dummatethi bayinnawaa akeekana koshshee.

¹² Nuuni barena nashshiyaa itti itti asatuwanna nuuna paydanaw woy likkissanaw koyyokko; shin untuntuu barena ittuu ituuwaanna likkissiidinne qassi barena ittuu ituuwaanna qarayiidde, ubbanna eeyeeddino.

¹³ Shin nuuni Xoossay nuussi esseedda zawaa giddon ceeqettiyaawaappe attin, he zawaappe pinniide ceeqettokko; he zaway hinttekkokka gakee. ¹⁴ Nuuni hinttekkko gakkibeennawaa malatiide, zawaa pinnokko; ayissi gooppe, nuuni Kiristtoosa mishiraachchuwa qaalaa odiidde, hinttekkko kase gakeeddo. ¹⁵ Nuuni Xoossay esseedda zawaa pinniide, hara asay ootheedda oosuwan ceeqettokko; shin hintte ammanuu dicci dicci biya wode, nuuni hintte giddon oothiyaa oosuwaawaa zaway kasawaappe loythi aakki aakki baanawaa giide qoppeetto. ¹⁶ Nuuni mishiraachchuwa qaalaa hintte de7iyaasaappe hini baggan odana; qassi hara zawaan ooseetidiggeedda oosuwaanka ceeqettokko. ¹⁷ Shin Xoossaa Maxaafay, “Ceeqettiya uray ooninne

Godaa lo77otethaabaan ceeqetto”

yaage. ¹⁸ Ayissi gooppe, Goday nashshiyaa uraappe attin, barena nashshiyaa uray galatettenna.

11

Phawuloosanne Barena Yesuusi Kiitteedda Giya Worddanchatuwaa

¹ Hintte ta eeyatethaa guuthaa danddayintto lo77a. Hayyanaa danddayite. ² Xoossay qanaattiyaawaadan, taanikka hinttew qanaatay; ayissi gooppe, taani hinttena itti attumawoo, Kiristtoosaw immana gaade, attumawaa erenna geeshsha wodorattiidan giigissa wothaadi.

³ Shin shooshshay bare makkalaan Hewaano baletheeddawaadan, Kiristtoosaw hintte immeedda hintte suure qofay bayibeennawe wora bandeeshsha gaade hirggay. ⁴ Ayissi gooppe, itti uray yiide, nuuni hinttentoo odeedda Yesuusappe hara Yesuusa hinttentoo odooppe, woy hintte akkeedda Ayyaanaappenne wonggalaappe dumma ayyaanaanne wonggalaa hintte akkooppe, hintte eeno giide akkeeddita guussa.

⁵ Yesuusi kiitteedda ha waannatuwaappe taani ayanka laafiyaawaa taw malatenna. ⁶ Taani haasayiyaa haasayan tamarabeenna asaa gidoopekka, eratethan gidikke; shin nuuni hinttentoo ha yewuwaa asaa ubbaa giddon ubba bagganna qoncciseeddo.

⁷ Woy taani hinttena miishshaa oochchennan, Xoossaa mishi-raachchuwaa qaalaa hinttentoo coo odeeddawenne hinttena dhoqqu oothanaw ta huuphiyaa toochcheeddawe taw nagaraa gidanddeeshsha?

⁸ Taani hinttentoo oothanaw hara ammaniyaasaappe miishshaa akkeeddawoo, hewantta bongqaaddi. ⁹ Qassi taani hinttenanna de7ishshin, taana metina, hintteppe itti uraakka wayissabeykke. Ayissi gooppe, Maqidooniyaappe yeedda ishatuu taana koshshedda ubbabaa taw immeeddino; taani hinttena waayissenna mala, kase tooko gidabeenawaadanka sinhawukka tooko gidikke. ¹⁰ Kiristtoosa tumatethay taanan de7ishshin, ha ta cequu Akaayiyaa gadiyan haqaninne attenna. ¹¹ Taani hawaa ayissi gaytaa? Hinttena siiqenna diraassee? Taani hinttena siiqiyaawaa Xoossay eree.

¹² Shin he barenttu ceeqettiyaawaan nuuni oothiyaawaadan oothanaw gaasottiyaawantu gaasuwa digganaw, ha77i taani oothiya oosuwa gujjaade oothana. ¹³ Ayissi gooppe, untunttu Yesuusi kiitibeenna worddo asatuwaa; hewanttu mala asatuu Kiristtoosi kiiteeddawanta malatanaw barenttu malaa laamerethiyaa kiitettibeenna worddanchchatuwaanne labanchchaa oosanchchatuwaa. ¹⁴ Hewe maalalissiyaawaa gidenna; ayissi gooppe, Seexaanay bare huuphew poo7uwaa kiitanchchaa malatanaw bare malaa laamnee. ¹⁵ Hewaa diraw, Seexaanaa oosanchchatuu xillotethaa oosanchchatuwaa malatanaw barenttu malaa laamoope, hewe wolqqaamabaa gidenna; untunttu wurssethaan barenttu oosuwa malaa akkana.

Phawuloosa Gakkeedda Metuwaa

¹⁶ Taani laa7ethuwaakka gay; taana ooninne eeya giide qoppoppo; shin hintte taana, I eeya goopekka, taani guuthaa ceeqettanaadan, taana eeya giite. ¹⁷ Taani hawaadan xalaade ceeqettaadde haasayiyawe, eeyatethaa haasayaappe attin, taana Goday azazina gidenna. ¹⁸ Daro asay ha sa7aaban ceeqettiya diraw, taanikka ceeqettana. ¹⁹ Hintte aadhheedda eranchcha gidiyaa diraw, eeya asaawaa nashechchan danddayiita. ²⁰ Ayissi gooppe, ooninne hinttena ayilleyooppe, woy hinttewaa mooppe, woy hinttewaa bongqooppe, hintte bolla otorettooppe, woy hintte shayyiyaa baqqooppe, danddayiita. ²¹ Nuuni hewaa oothanaw daro daaburanchcha gideeddawaa taani yeellataadde oday.

Shin ooninne ittiban xaliide ceeqettooppe, taanikka ceeqettanaw xalay; taani eeya asaadan haasayay. ²² Untunttu Ibraawee? Taanikka Ibraawe. Untunttu Israa7eeliyaa asee? Taanikka Israa7eeliyaa asaa. Untunttu Abraahaame zaree? Taanikka qassi Abraahaama zare. ²³ Untunttu Kiristtoosa qoomatee? Taanikka untuntuppe aadhhiyaa qoomaa; taani gooyiyaa asaadan haasayay; taani daro ootha daaburaaddi; daro wodiya qashettaaddinne lissuwan shocettaaddi; qassi daro wodiya hayiqqaadde attaaaddi. ²⁴ Ayihudatuwan taana ichcheshu gede, hattamanne uddupunuwaa lissuwan shoceeddino. ²⁵ Roome asay taana heezzu gede xam77aan shoceedda; itti gallassi shuchchan caddi caddiide aggeedda; markkabii heezzu gede me77ina, abbaa giddon itti qammaanne itti gallassaa aqaade peeshaaddi. ²⁶ Taani daro ogiyaa hamettaaddi; taana kuntho haathayinne bongqanchchatuu bongqi digiide ashsheedda; qassi ta biittaa asayne

Ayihuda gidenna asay bonqqi digiide ashsheeddino. Qassikka katamay, bazzuu, abbay, taana yashisseedda; wordduwaa dabbatuukka taana bonqqi digiide ashsheeddino. ²⁷ Taani daaburaaddinne metootaaddi. Daro gede gemi77ishuwaa dhayaaddi; koshattaaddi; saamettaaddi. Daro gede xoomaaddi; qassi meegettaaddinne kallottaaddi.

²⁸ Harabaa ubbaappekka ubba gallassi taw tookuwaa gideeddabay, woosa golliyaa ubbaw hirggiyaawaa. ²⁹ Daaburiyaawe oonee? Taani daaburikki-taayee? Nagaraan geliyaawe oonee? Taani un77ettaade aw qarettikkitaayee?

³⁰ Taani ceeqettanaw koshshiyaawaa gidoope, taani daaburanchcha gidiyaawaa erissiyaawan ceeqettana. ³¹ Medhinaw anjjettedda Xoossay, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa Aawuu, taani worddotennawaa eree. ³² Damasqqo katamaan Aretaasa giya kaatiyaappe garssanna gadiyaa mooddiyaawe, taana oythanaw Damasqqo Katamaa naagissee. ³³ Shin Kata-maa gimbbiyaa dirssaa maskkootiyaanna taana taayyiyan duge wothina, aappe kessa akkaaddi.

12

Phawuloosa Saxaa

¹ Ceeqettiyaawe taw ayinne go77ennawaa gidoopekka, taani ceeqettanaw bessee. Shin taani saxaabaanne Godaappe qoncceeddawaa haasayana. ² Tammanne oyddu laythaappe kase, heezzenho saluwaa pude beedda itti bitaniyaa, Kiristtoosa ammaniyaawaa, taani eray; he bitani bare asatethaan beedde woy saxaan beeddentto, taani erikke; Xoossay eree. ³ He bitaniyaa, heezzenho saluwaa pude beeddawaa, eray; I bare asatethaan beeddenttonne woy saxaan beeddentto, taani erikke; Xoossay eree. ⁴ Hewan he bitani asay haasayanaw danddayennawaa, asaa in-xarssayikka haasayanaw danddayennawaa siseedda. ⁵ Taani he bitaniyaaban ceeqettana; shin taani daaburanchcha gidiyaawaa erissiyaa diraw, ta huuphiyaan ceeqettikke. ⁶ Taani ceeqettanaw koyyiyaawaa gidoopekka eeya gidikke; ayissi gooppe, taani tumuwaa haasayay. Shin asay tawaa taanan be7iyaawaappenne taappe sisiyaawaappe aathiide qoppenna mala naagetay.

⁷ Qassi Xoossay taw daro qoncceedda wolqqaama yewuwaappe dendeeddawaan otorettenaadan digganaw taana caddi oyqqiyaa, Seexaanaa kiitanchchay, taana metoothanawunne taani otorettenna mala, taana naaganaw taw imetteedda. ⁸ Hewaa taappe shaakkana mala, taani Godaa heezzu gede woossaaddi. ⁹ Goday taana, "Ta aadho keekatethay new gidanawa; ayissi gooppe, ta wolqqay ne daaburan polettee" yaageedda; hewaa diraw, Kiristtoosa wolqqay taanan de7ana mala, ta daaburan ceeqettanaw taani daro nashettay. ¹⁰ Taani Kiristtoosa diraw daaburiyaawaan, asaan borettiyaawan, waayyettiyaawan, yederssettiyaawaan, metootiyaawan nashettay; ayissi gooppe, taani daaburiyaa wode, he wode minnay.

Phawuloosi Qoronttoosa Asaassi Un77ettiide Qoppeedda

¹¹ Taani ceeqetteeddawaan eeyaaddi; shin hewaa hintte taana wolqqan oosisseeddita; ayissi gooppe, hintte taana galatanaw bessee; taani ayaaninne erretenaan dhayoopekka, Yesuusi kiitteedda dhoqqa geetteedda ubbatuwaappe laafikke. ¹² Taana Yesuusi kiitteeddawe tuma gidiyaawaa erissiyaa mallay, oorathabayenne wolqqaama oosuu hintte giddon daro gencan oosetteedda. ¹³ Taani ta huuphiyan hinttena

waayyissabeennawaappe attin, hara ammaniyaa asatuwaappe hintte ayaani laafiitee? Hayyanaa taani hinttena naaqqeeddawaa taw atto giite.

¹⁴ Taani hintteikko baanaw giigoodeppe, hawe taw heezzenotho wode; taani hinttena waayyissikke. Taani hinttena koyyiyaawaappe attin, hintte miishshaa koyyikke; ayissi gooppe, aawuunne aatta barenttu naanaw miishshaa minjiyaawaappe attin, naanay barenttu aawoonne aattiw minjikkino. ¹⁵ Taani hintte shemppoo taw de7iyaawaa taananna gathaade nashechchaan immana; yaatina, taani hinttena loythaa siiqiyaa diraw, hintte taana laafaa siiqiitee?

¹⁶ Gidooppekka, taani hinttena wayissabeykke; shin hintte taana, “Neeeni nuuna cimmaade makkalaan oyqqaadda” yaaganita. ¹⁷ Taani haray atto, hintteikko kiitteedda itti asaa baggannakka hintteppe go77ettaadditaa? ¹⁸ Tiito hintteikko baana mala, taani woossaaddi; qassi ammaniyaa ishaakka aananna yeddaaddi. Tiito hintteppe go77etteeddee? Nuuni nu oosuwwaa itti gofaan oothibeykkoo? Qassi nu hanuukka ittuwaa gidenneeyee?

¹⁹ Nuuni ubba wodekka hintte sinthaan nu huuphaw mootettiyaawaa hinttenttoo malatii? Nuuni Kiristoosan de7iyaawanttudun, Xoossaa sinthan ha77i gakkanaassikka haasayeetto. Nu siiqatoo, nuuni oothiyaa ubbabaykka hinttena maaddanaassa. ²⁰ Ayissi gooppe, taani hintteikko biya wode, ooni eri taani koyyiyaawaa mala hintte gidennaan agganenttonne; qassi taanikka hintte koyyiyaawaa mala gidennaan agganenttonne. Qassi ooni eri hewan palumii, qanaatii, hanqquu, yoray, zigirssay, sarotethaa digussay, otoruu, metuu de7ennaan waayyii aggana; taana yashshee. ²¹ Taani hintteikko laa7ethuwaa biya wode, ta Xoossay hintte sinthan taana kawushshanttonne yayyay; taani nagaraa kase oothiide, barenttu ootheedda tunatethaappe, woshummiyaawaappenne amuwaappe simmibeenna daro asatoo yeekkennaan aggikke gaade yayyay.

13

Wurssethaa Zoriyaanne Sarotaa

¹ Hawe taw hintteikko yuussay heezzenotho wode. Ay mootuukka laa77u woy heezzu markkay markkattina pirddettanaw koshshee. ² Taani laa7enthuwaa hinttenanna gakettedda wode, hinttena naagettite gaaddi; ha77ikka haakuwan de7ooppekka, hinttena naagettite gay. Taani qassikka hintteikko biya wode, nagaraa kase ootheddawanttakka qassi haratuwaa ubbatuwaakka murennan aggikke.

³ Ayissi gooppe, Kiristoosi ta bagganna haasayiyaawaa erissiyaawaa hintte koyyiita. I hinttenanna haasayiyaa wode A wolqqaappe attin beetiyaawe A daaburaa gidenna. ⁴ Ayissi gooppe, Kiristoosi masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishettiide, daaburan kaqetteedda; shin Xoossaa wolqqan paxa de7ee. Ayissi gooppe, I daaburanacha gideeddawaadan, nuunikka daaburanacha; shin hinttenanna haasayiyaawan nuuni Xoossaa wolqqaan aananna de7ana.

⁵ Ammanuwan hintte minni de7intto ane hinttena paaccite; hinttena bidite. Kiristoosi hinttenan de7iyaawaa hintte erikkitee? Hewe dhayooppe paaciyaan kunddeeddita guussa. ⁶ Nuuni paaciyaan kunddibeennawaa hintte eriyaawaa ammanay.

⁷ Hintte iitabaa mulekka oothenna mala, nuuni Xoossaa woossetto. Nuuni paaciyaan danddayyaawantta gidide beettanaassa gidenna; shin nuuni paaciyaan danddayennawantta malatiide beettooppekka, lo77obaa

hintte oothanaassa. ⁸ Ayissi gooppe, nuuni tumuwaa xalalaw oothanaappe attin, tumuwaappe haraa ayinne oothanaw danddayokko; ⁹ nuuni daaburancha shin hintte wolqqaama gidooode nashetteetto. Hintte polo gidana mala nuuni Xoossaa woosseetto.

¹⁰ Taani hintteppe haakuwan de7aadde xaafeddawe hewaa diraassa; taani hintteppo biya wode, Goday taw immeedda maataani zemppaade, hinttena metoothanaw taana waayyii koshshana. He maatay taani hinttena keexxanaw taw imetteeddawaappe attin, hinttena kolanaw imettibeenna.

¹¹ Wurssethaan taanaadan Xoossaa kaalliyawantto, saro de7ite; bali baynnaan de7ite; ta zoriyaa sisite; itti wozana gidiide de7ite; sarotethaan de7ite. Siiquwaanne sarotethaa Xoossay, hinttenanna ittippe de7ana.

¹² Ittuu ittuwaanna geeshsha yeretaa yerettiidde sarotettite. ¹³ Xoossaa asaa ubbatuu hinttena saro saro giino.

¹⁴ Godaa Yesuusi Kiristtoosa aadho keekatethay, Xoossaa siiquu, Geeshsha Ayyaanaa ittippetethay hinttenanna ubbaanna gido. Amen771.

Phawuloosi Galaatiyaa Asaw Xaafeedda Kiitaa Geluwaa

Yesuusi Ashshiyaawaa gidiyaawaa odiiyaa mishiraachchuwaa qaalay, dumma dumma sa7aan odettishshiinanne Ayihuda gidenna asaykka amaniide akki akki biishshin, “Ammaniyaa asa gidanaw Muse higgiiyaa polanaw koshshiiyee koshshennee?” giyaa walassay ittippe denddeedda. He wode Phawuloosi, “Ammaniyaa asa gidanaw Muse higgiiyaa polanaw koshshenna; Yesuusan ooratha de7uwaaw demmanaw aani ammano asay, Xoossaa sinthan xillanaw danddayiyaawe ammano xalalaana” yaagiide tamarissuwaa doommeedda. Shin Qeeri Iisiyaa gidдон, “Asay Xoossaa sinthan xillanaw Yesuusan ammaniyaawaa xalalaa gidennaan, Muse higgiiyaa polanawunne qaxxarettanaw koshshee” yaagiide Phawuloosa timirttiyaa phalqqiyaa asatuu de7iino.

Phawuloosi hawaa Galatiyaa kiitaa xaafeddawe ha bala timirttiyaan cimetteedda asaa suure ammanuwaassinne Ammanuwaa de7uwaassi zaariide kaaletanaa. Phawuloosi koyro doommiiide, I barena, “Taani Yesuusi Kiiiteeddawaa” yaagi erissiiide doommee. Yesuusi Kiiiteeddawaa oothiide A xeeseeddawe Xoossaappe attin, asaa gidennawaanne qassi I kiitetteeddawe Ayihuda gidenna asatuwaassa gidiyaawaa qonccissiide odee. Hewaannakka oyqettiide, asay xillanaw danddayiyaawe ammanuwaa xalalaana gidiyaawaa odee. Wurssetha shemppatuwaan Ammanuwaa eeshshay Yesuusa ammaniyaa ammanuwaappe kesiyaa siiquwaappe pultiyaawaa gidiyaawaa odee.

Shemppatuwaa Ubbatuwaassi Imetteedda Qantha Qofatuwaa

Geluwaa (1:1-10)

Phawuloosi Xoossaappe kiitetteedda maataa (1:11-2:21)

Xoossaa aadho keekatethaa mishiraachchuwaa qaalaa (3:1-4:31)

Kiristinnaa la77atethaanne ammanuwaa (5:1-6:10)

Wurssethaa qutiyyaa (6:11-18)

¹ Taani Phawuloosi, Yesuusi Kiristoosinne qassi hayquwaappe A den-theedda Xoossay Aawuu kiitetteeddawaappe attin, asaappe woy asaa bagganna kiitetteeddawaa gidikke. ² Ha taaninne taananna de7iyaa ammaniyaa ishatuu ubbay, Galaatiyaa gadiyan de7iyaa ammaniyaa asaa ub-baw sarotaa kiitetteetto.

³ Xoossay nu Aawuunne nu Goday Yesuusi Kiristoosi hinttentoo aadho keekatethaanne sarotethaa immo.

⁴ Nu Xoossaa, nu Aawuwaa sheniyaan Kiristoosi ha iita oosuu oosettiyyaa wodiyaappe nuuna ashshana mala, nu nagaraa diraw, bare huuphiyaa immeedda. ⁵ Xoossaw medhippe medhinaa gakkanaw bonchchuu gido. Amen77i.

Mishiraachchuwaa Qaalaa Tumuu Ittuwaa Xalalaa

⁶ Kiristoosa aadho keekatethaan hinttentta xeeseedda Xoossaa aggiide, hara wonggalaakko, hintte elleelliide, wooti simmeedditentto taw oorathabaa gideedda. ⁷ Hinttentta bul77akkiyaawanttunne Kiristoosa mishiraachchuwaa qaalaa geellayanaw koyyiyyaa amareedda asatuu de7iinoppe attin, tumuppe hara mishiraachchuwaa qaalay baawa. ⁸ Shin haray atto nuuna gidina, woy saluwaappe kiitanchchaa gidina, nuuni

hinttenttoo kase odeedda mishiraachchuwaa qaalaappe dummatiyaawaa hinttenttoo odiaawaa gidoope, I medhinaw sheqetteeddawaa gido. ⁹ Kase nuuni geeddawaadan, ha77ikka laa7enthuwaa taani oday; hintte akkeedda mishiraachchuwaa qaalaappe dummatiyaawaa ooninne hinttenttoo odooppe, he uray medhinaw sheqetteeddawaa gido.

¹⁰ Hawe taana asaappe sabaa koyyiyaawaa malatissii? Malatissenna! Taani Xoossay lo77a giyaawaa koyyay. Woy taani asaa nashechchanaw koyyaytaa? Taani ha77ikka asaa nashechchanaw koyyiyaawaa gidoope, Kiristtoosa ayille gidikke.

Phawuloosi Yesuusi Kiitteeddawaa Gideedda Hanuwaa

¹¹ Ta ishatoo, taani hinttenttoo odeedda mishiraachchuwaa qaalay asaappe gidennawaa hinttenttoo oday. ¹² Ayissi gooppe, taw Yesuusi Kiristtoosi qonccisseeddappe attin, taani mishiraachchuwaa qaalaa asaappe akkabeykke; asay taana tamaarissibeenna.

¹³ Kase taani Ayihuda ammanuwan de7iyaa wode, waanaade de7aadditanto, hintte siseeddita; taani Kiristtoosa ammaniyaawantta qaretay baynnaan yederssaaddinne dhayissanaw baaxetaaddi. ¹⁴ Ta wode de7eedda asatuwaappe coratuwaa Ayihuda ammanuwaa higgiiyaa naaguwaan aadhdhay; nu aawotuwa wogaa ooppenne aadhdhaade siiqaaddi.

¹⁵⁻¹⁶ Shin Xoossay bare aadho keekatethaan, taani biro ta dayi uluwaan de7ishshin, barew oothanaw taana xeeseedda; aabaa odiaa mishiraachchuwaa qaalaa Ayihuda gidenna asaw taani odana mala, Xoossay bare Na7aa taw qonccissanaw koyyeedda wode, zorettanaw ookkonne babeykki. ¹⁷ Woy taappe kase Yesuusi kiitteeddawantunna gakettanaw Yeerusalaame babeykki; shin taani ellekka Arabiyaa geetettiyaa gadiyaa baaddi. Hewaappe Damasqqo giyaa katamaa simmaaddi. ¹⁸ Heezzu laythaappe guyyiyan, Phexiroosanna * gakettanaw Yeerusalaame baade, aananna tammanne ichcheshu gallassaa uttaaddi. ¹⁹ Shin Yesuusi kiitteeddawantuppe Godaa ishaa Yayiqoobappe attin, haratuwaanna gakettabeykki.

²⁰ Taani hinttenttoo xaafiyaawaan worii baawa; taani hinttenttoo worduwaa odennawaa Xoossay markka!

²¹ Hewaappe guyyiyan, Sooriyaa geetettiyaa gadiyaanne Kilqqiyaa geetettiyaa gadiyaa baaddi. ²² Yihudaan de7iyaa Kiristtoosan ammaniyaawanttu taananna ereta gidikino. ²³ Shin hara asay, “Nuuna yederssi yuuyiyaa bitani hawaappe kase I dhayissanaw koyyiyaaw ammanuwaabaa ha77i odee” giyaawaa untunttu ²⁴ sisiide tabaan Xoossaa galateeddino.

2

Phawuloosi Kiiteettowaa Gidiyaawe Haratuwaa Mataan Eretteedda

¹ Hewaappe simmaade taani tammanne oydu laythaappe guyyiyan, Barinabaasanna laa7enthuwaa Yeerusalaame baade, Tiitakka taananna akkaade baaddi. ² Xoossay taw saxaan qonccisseedda diraw baade taani ha77i oothiyaa oosuu woy kase ootheeddawe mela attenna mala, Kiristtoosan ammaniyaawantta kaaletthiyaawantta dumma shiishshaade, Ayihuda gidenna asaw taani odiaa mishiraachchuwaa qaalay ay malento untunttoo odaaddi. ³ Shin haray atto taananna de7iyaa Tita I Giriike gadiyaa asa gidishshin, qaxxaretto giide godetibeykkino.

* **1:18** Phexiroosa: Griike maxaafay Keefaa yaagee. Bilethaykka Aramaayike qaalaaan “Zaallaa” giyaawaa.

⁴ Gidooppenneekka, wordduwaan nuussi ishātuwaa malati yiide, nuunnanna walaketteedda cora asatuu A qaxxaranaw koyyeeddino. He asatuu Kiristoosa Yesuusan nuussi de7iyaa nuuni koyyeeddawaadan hanana danddayiyaa la77atethaa wochchiide dhiishanaw, wuu7ettiide nu giddo geliide nuuna ayye oothanaw koyyeeddino. ⁵ Shin mishiraachchuwaa qaalaa tumatethay hinttentunna minni de7ana mala, nuuni haray atto guutha wodiyaakka untunttoo moodetibeykko.

⁶ Shin kaappatuwaa malatiyaawanttu taw aynne ooratha qofaa im-mibeykino; hawaa ayissi gaytaa gooppe, hawaappe kase untuntu ona gidinakka taana metiyaabaa gidenna; Xoossay asaa som77iyaa xeelliide pirdenna. ⁷ Shin guyyeppe Xoossay Phexiroosaw, Ayihudatoo mishiraachchuwaa qaalaa odiyaa hadaraa immeeddawaadan, tawukka Ayihuda gidenna asaw mishiraachchuwaa qaalaa odiyaa hadaraa immeeddawaawaa untuntu be7eeddino. ⁸ Ayissi gooppe, Phexiroosi Ayihudatoo Yesuusi kiitteeddawaa gideeddawaadan, taanikka Xoossaa wolqqaan Ayihuda gidenna asaw Yesuusi kiitteeddawaa gidaaddi. ⁹ Qassi kaaletthiyaawantta malatiide beettiyaawanttu, Yayiqoobi, Phexiroossinne Yohaannisi, taw imatteedda aadho keekatethaa eriide, taananne Barnaabaasa nu kushiyyaa oyqqiide saroteeddino. Taaninne Barnaabaasi Ayihuda gidenna asaa gid-don oothanaadan, qassi untunttu Ayihudatuwaa gidon oothanaadan qachchiide denddeedo. ¹⁰ Untunttu nuuna kaseppikka taani oothanaw goppaadde de7iyaa hiyyeesatuwaa maaddanawaa xalalaa qofisseeddino.

Phawuloosi Anxxookiyaa Phexiroosa Timirttiyaa Phalqqeedda

¹¹ Shin Phexiroosi Anxxookiyaa giyaa katamaa yeedda wode, I bayizeedda diraw, qoncciyaan taani A, “Neeni bayizzanchchaa” yaagaaddi. ¹² Ayissi gooppe, Yayiqooba matappe kiitteedda amareedda asay yaanaappe kase Ayihuda gidenna asatuwaanna qumaa mee; shin untunttu yeeddawaappe guyyiyan, Ayihuda gidennawanttu ammaniyaawantta gidanaw qaxxarettanaw koshshee giyaawanttoo yayyeedda diraw, miyaawaa essiide, Ayihuda gidennawanttu shaaketteedda. ¹³ Qassi yokko ammaneedda Ayihudatuu Phexiroosanna yashshaa doommeeddino; haray atto Barnaabaasikka untuntunna yashshanchcha gideedda.

¹⁴ Shin untunttu mishiraachchuwaa qaalaa tumatethaadan, suure hamettennawaa be7aade, Phexiroosa he ubba asaa sinthan, “Neeni Xoossaa asaa Ayihuda gidaadde, untunttuudan gidenna Xoossaa asa gidenna Ayihuda gidennawanttudan de7aa; shin yaatina, wootaade Ayihuda gidennawantta, ‘Ayihudatuwaadan de7ite’ gaade gidday?” yaagaaddi.

Ayihudatuukka Ayihuda Gidennawanttukka Attiyaawe Ammanuwaana

¹⁵ Nuuni yeletaan Ayihuda; “Nagaranchcha gideedda Ayihuda gidenna asatuwaa” gidokko. ¹⁶ Hewaa gidooppeekka, asay Yesuusi Kiristoosa ammaniide Xoossaa sinthan xillanaappe attin, Muse higgiiyaa naaguwaan xillennawaa ereeddo; ashuwaa mayyeedda asay ubbay Muse higgiiyaa naaguwaan xillenna diraw, nuuni nu huuphewukka Muse higgiiyaa naaguwaan gidennaan, Kiristoosan ammaniide xillana mala, Kiristoosi Yesuusan ammaneeddo.

¹⁷ Shin nuussi Kiristoosan de7iyaa ittippetethaan xillanaw koyyiyaawantta gidiiide, nu huuphew nagaranchcha gidiiide beettooppe, yaatina Kiristoosi nagaraa tamarissiyaawe? Hewe mulekka worddo! ¹⁸ Ayissi gooppe, itti kaallakka agga diggeeddawaa taani laa7ethuwaa oothiyaawaa gidooppe, taani ta huuphew higgiiyaa menthiyaawaa

gidiyaawaa erissay. ¹⁹ Taani Xoossaw paxa de7ana mala, higgiiyaa bagganna higgew hayqqaaddi. ²⁰ Taani Kiristtoosanna A masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishettaade kaqettaaddi; simmi, ha77i paxa de7iyaawe taana gidikke. Shin Kiristtoosi ta gidдон de7ee; taani ha77i de7iyaa de7uu, taana siiqiide, ta diraw, bare huuphiyaa immeedda Xoossaa Na7an de7iyaa ammanuwaana. ²¹ Taani Xoossaa aadho keekatethaa ixkikke; asay higgiiyaa bagganna xillotethaa demmiyaawaa gidoope, Kiristtoosi coo mela hayqqeedda guussaa.

3

Xillotethay Ammano Xalalaan Beetee

¹ Akeekay baynna Galaatiyaa asatoo, taani hinttena Kiristtoosi masqqaliyaa bollan misimaariyan dhishettiide kaqetteeddawaa qonccissaade tamarissaaddi. Yaatina, tumoo hintte eeno geenna mala, hinttentta biteeddawe oonee? ² Ane taw ha itti yewuwaa xalalaa odite: Xoossaa Ayyaanaa, higgii giyaawaa naagiide akkeeddite woy ammanuwan sisiide akkeedditee? ³ Hinttenttu hewaa keena eeyee? Xoossaa Ayyaanan de7uwaaw doommiide, ha77i hintte wolqqaan poliitee? ⁴ Hinttenttu daaburaa ubbaw aynne maaduu baawee? Tuma maaduu de7ee. ⁵ Yaatina, Xoossay hinttenttoo Geeshsha Ayyaanaa immiyaawenne hintte gidдон malaataa oothiyaawe, Muse higgiiyaa hintte ootheedda dirassee? Woy mishiraachchuwaaw qaalaa sisiide, hintte ammaneedda dirassee?

⁶ Hawaadankka, Abraahaamo Xoossaa ammaneedda diraw, Xoossay A xilluwaadan xeelleedda. ⁷ Hewaa diraw, ammaniyaawanttu Abraahaame zare * gidiyaawaa erite. ⁸ Xoossay Ayihuda gidenna asaa ammanuwan xillissanawaa Xoossaa Maxaafay kaset be7iide, “Ha alamiyaan de7iyaa asay ubbay neenan anjettana” yaagiide, mishiraachchuwaaw qaalaa Abraahaamossi kasetiide odeedda. ⁹ Hewaa diraw, Abraahaamo ammaniide anjetteeddawaadan, ammaniyaawanttu aawaadakka anjettana.

¹⁰ Higgiiyaa oosuwan ammanettiide de7iyaawanttu ubbay sheqaa gidдон de7iino; ayissi gooppe, Xoossaa Maxaafay, “Higgiiyaa maxaafan xaafetteedda ubbabaani de7ennawenne polennawe ooninne sheqetteeddawaa” yaagee. ¹¹ Xoossaa Maxaafay, “Xoossaa sinthaan xillatuu aani ammanettiide de7uwan de7ana” † giyaaw diraw, ooninne Xoossaa sinthan higgiiyaa naagiyaawaan xillennawe eretteeddawaa. ¹² Higgii ammanuwan baasetti eqqi beenna; shin Xoossaa Maxaafay, “Higgii giyaawaa poliyaawe aani de7uwan de7ana” yaagee.

¹³ Xoossaa Maxaafan, “Mithaa bolla kaqetti hayqqiiyaa ooninne sheqetteeddawaa” geetetti xaafetteedda diraw, Kiristtoosi nu diraw sheqetteeddawaa gidiide, nuuna higgiiyaa sheqaappe wozi akkeedda. ¹⁴ Kiristtoosi hewaa ayissi ootheedde gooppe, Xoossay immana gooppe, Geeshsha Ayyaanaa nuuni ammanuwan akkanaadaninne Abraahaame anjuu bare bagganna Ayihuda gidenna asaa gakkana mala giide ootheedda.

Higgii Hidootaa Qaalaa Kolenna

* **3:7** ammaniyaawanttu Abraahaame zare: Xoossay Abraahaama dooreedda; he diraw ooninneeka Abraahaame na7aa geetetteeddawe, Xoossaa na7aa gidiyaawe ammanetteedda. **3:29** xeellite. **3:7** Rom 4:16 **3:8** Dom 12:3 † **3:11** “Xoossaa sinthaan xillatuu aani ammanettiide de7uwan de7ana”: Xoossay akkeedda asay ammanuwaappe dendeeddawaan de7uwan de7ee. **3:12** Wog 18:5 **3:13** Zar 21:23

¹⁵ Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani asay giyaawaadan hinttenttoo gay; haray atto laa77u asatuu itti yewuwaa haasayiide, caaquwaa wotheed-dawaappe hini baggan, ooninne he caaquwaa billanaw woy harabaa he caaquwaa bolla guujanaw danddayenna. ¹⁶ Abraahaamonne A zarii Xoossay sinthappe immana giide haasayeeddawaa siseeddino. Xoossaa Maxaafay cora asaw haasayiyaawaadan, “Ne zerethatuwassii” geenna; waagii gooppe, “Ne zarew” yaagee. Hewenne, itti asa xalalaa gee; ikka Kiristtoosa.

¹⁷ Taani giyaawe hawaa; Xoossay Abraahaamossi caaqqiidde, ha caaquwaa taani naagana yaageedda. Oyduu xeetanne hattamu laythaappe guyyiyan yeedda Muse higgii Xoossay wotheedda ha caaquwaa dhayissanawunne sinthappe immana giide haasayeeddawaa digganaw danddayenna.

¹⁸ Ayissi gooppe, Xoossay immiyaa laatay higgiiyan beettiyaawaa gidoope, yaatina Xoossay sinthappe immana giide, qaalaa geleeddawaana gidenna giyaawaa; shin Xoossay immana giide qaalaa geleeddawaan laataa Abraahaamossi immeedda.

¹⁹ Yaatina, higgii ayissi de7ii? Higgii bayizzo oosuwaa gidiiyaabay ayentto bessanaw Xoossay immana giide haasayeedda Abraahaame zarii yaana gakkanaw gujetteedda; kiitanchchaa bagganna Muse gaannatiyaawaan imteedda. ²⁰ Gaannay itti uraa xalalaassa gidenna; shin Xoossay ittuwaa.

Higgiiyaa Qofaa

²¹ Yaatina, Xoossay sinthappe immana giide haasayeeddawaa, itti higgii, “Hanenna” yaagii? A77a! Hewaa geenna. Ayissi gooppe, higgii asaw de7uwaa immanaw danddayiyaabaa gidoope, xillotethaykka tumu higgiiyaa azazettiyaawaappe beettee giyaawaa. ²² Shin Yesuusi Kiristtoosa ammanina, Xoossay sinthappe immana giide qaalaa geleedda la77atethay, ammaniyaawanttoo imettana mala, asay ubbay nagaraassi moodettiide de7iyaawaa, Xoossaa Maxaafay odee.

²³ Shin kase ha ammanuu yaanaassi, sinthappe qonccana ammanoo higgii nuuna qashetteedda asaadan gorddi wotheedda. ²⁴ Hewaa diraw, nuuni ammanuwan xillana mala, Kiristtoosi yaana gakkanaw higgii nuuna naagiyaawaa gideedda. ²⁵ Shin ha77i simmi ammanuu yeedda diraw, higgii hawaappe sinthaw nuuna naagiyaawaa gidenna.

²⁶ Hinttenttu ubbay ammanuwaa bagganna Kiristtoosa Yesuusan ittuwaa gideedda Xoossaa naanaa. ²⁷ Ayissi gooppe, hintte Kiristtoosanna ittuwaa gidana mala xammaqetteedda ubbatuu Kiristtoosa mayyeeddita. ²⁸ Hewaa diraw, Ayihuda asaa giddoninne Giriike asaa giddon dummatethay baawa; ayiliiyaa woy womaannuwaa giddon dummatethay baawa; attumawaa woy macca asaa giddon dummatethay baawa. Ayissi gooppe, hinttenttu ubbaykka Kiristtoosa Yesuusan itti asa. ²⁹ Hinttenttu Kiristtoosawaa gidoope, simmi hinttenttu Abraahaame zare; † qassi Xoossay sinthappe immana giide qaalaa geleeddawaa laattiiyaawanta.

4

Nuuni Xoossaa Naanaa Gidiyaawaa

¹ Shin akeekite; bare aabbuwaa laattiyaa na7ay na7atethaan de7iidde, de7iyaawaa ubbaw godaa gidoopeekka, ayillatuwaappe aw dummatiyaasay baawa. ² Shin bare aabbu geedda wodii wurana gakkanaw, A hadaraa

3:16 Dom 12:7 **3:17** Kes 12:40 † **3:29** Abraahaame zare: Ha77i nuuni Abraahaame golle asa. Hewaassa Phawuloosi Galaatiyaa asaw odiidde, itti asay Yesuusa ammaneedda ammanuwan Abraahaamew tumu na7aa yaagettiide xeegettee. Hewaa guussay Xoossaa na7aa guussaa. 3:7 xeellite.

akkeeddawanttu kushiyaaninne A miishshaa naagiyaawanttu kushiyan de7ee. ³ Hawaadan nuunikka qassi na7atethaan de7iyaa wode, ha alamiyaa mooddiyaa ayyaanatuwassi aylleteeddo. ⁴ Shin yaanaw bessiyaa wodii gakteedda wode, Xoossay maccawunnippe yelettowaa, Muse higgew moodettiyaa asaa garssan yeletteedawaa, bare Na7aa kiitteedda. ⁵ Ayissi kiit-teeddee gooppe, higgiiyan moodettiide de7iyaawantta wozanawunne nuuna bare naanaa oothanaw kiitteedda.

⁶ Xoossay hintte A naanaa gidiyaa diraw, “Abbabboo, ta Aabboo” giide waassiyaa bare Na7aa Ayyaanaa, nu wozanaa giddo kiitteedda. ⁷ Hewaa diraw, hawaappe sinthaw neeni Xoossaa na7aa gidiyaaawaappe attin, aylle gidakka; qassi neeni A na7aa gidooppe, Kiristtoosa bagganna Xoossay qaalaa geleeddabaa laatiyaawaa.

Phawuloosi Galaatiyaa Asaabaa Hirgeedda

⁸ Shin hintte hawaappe kase Xoossaa erennaan de7iidde, tuma gidenna xoossatuwaassi aylle gidiide eeno geeddita. ⁹ Shin ha77i Xoossaa eriide, ubbaakka Xoossaan erettiide, laafanne qassi kadhetteedda ha ayyaanatuwaakko waaniide simmiitee? Shiretti simmi, aylle gidide, laa7ethuwaa untunttoo eeno gaanaw koyyiitee? ¹⁰ Dummateedda gallassattuwwaa, agenatuwwaa, wodetuwaanne laythatuwwaa hintte loythi naaguwaan aylleteeddita. ¹¹ Taana hinttebay yashshee; taani hinttenttoo coo gaade mela daaburaadditaashsha?

¹² Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani hinttenttuudan haneedda diraw, “Hinttenttukka taanaadan hanite” gaade, hinttentta woossay; hintte taana aynne naaqqibeykkita. ¹³ Taani koyro hinttenttoo mishiraachchuwwaa qaalaa odeeddawe taana harggissishshiina gidiyaaawa hintte eriita. ¹⁴ Taw paxatethay dhayiide, hinttenttoo paace gidinakka, taana kadhibeykkita; shenettikkabeykkita. Hewaa diraa ubba taana Xoossaa kiitanchchaa mokkiyaawaadan, woy Kiristtoosa Yesuusa mokkiyaawaadan mokkeed-dita.

¹⁵ Yaatina, hekko hintte nashettiyaawe beettenna! Taana gidooppe, hinttenttoo danddayettiyaabaa gidina, taw hintte hinttenttu ayfiyaa wooci iminttonne ixxennawaa markkattay. ¹⁶ Yaatina taani hinttenttoo tumuwaa odiyaa diraw, hintte morkke gidaytaa?

¹⁷ Hara asatuu hinttenttoo qarettiyaawaa malatiino; shin untunttu qofay lo77enna; ayissi gooppe, hintte untunttoo qarettana mala, taappe hinttentta shaakkanaw koyyiino. ¹⁸ Shin taani hintte matan de7iyaa wode xalalaan gidennaan, ubba wodekka lo77obaan hintte koyettiyaawantta gidooppe lo77a.

¹⁹ Ta siiqo naatoo, Kiristtoosa medhetay hinttenttun beettana gakkanaw, maccawunno oythay sakkiiyaa keenaa, taani hintte diraw sakettay. ²⁰ Shin taani hinttenttoo hirggiyaa diraw, ha77i hintte mata baade hinttenttunna doonan haasayantto, darii dosay.

Aggaarinne Saari Leemisuwaa

²¹ Muse higgiiyan moodettiide de7anaw koyyiyaawanttoo, higgii giyaawaa siskitee? Ane taw odite. ²² Ayissi gooppe, Xoossaa Maxaafay, “Abraahaamossi danggaaxirattipenne godattippe yeletteedda laa77u naanay de7iino” yaagee. ²³ Shin danggaaxiratti na7ay asay na7aa yeliyaa maaraadanka yeletteedda; qassi godatti na7ay, Xoossay sinthappe immana giide qaalaa geleeddawaan yeletteedda.

²⁴ Ha laa77u maccawanttu laa77u caaquwassi gidiiyaa leemiso. Untuntuppe ittinna, Musessi higgii imetteedda Siinaa Deriyaappe caaquu yeeddawunna, bare naanaa ayyletethaw yelaaddu; izakka Aggaaro. ²⁵ Ha Aggaara Arabiyaa geetettiyyaa gadiyan de7iyaa Siinaa Deriyaan leemiset-taw; qassikka ha77i de7iyaa Yeerusalaamen leemisettaw; ayissi gooppe, Yeerusalaame katamay bare gidдон de7iyaa asaa ubbaanna Muse higgiiyaa ayyletethaan de7ee. ²⁶ Shin saluwan de7iyaa Yeerusalaame ayyletethaan de7ukku; iza nuussi aatto gideedda Saaro. ²⁷ Ayissi gooppe, Xoossaa Max-aafay,

“Hannee, yelabeenna manthattee, nashetta;
yeluwaa oythay oyqqi erennawunnee,
ne kooshshaa dhoqqu oothaade ilila!

Ayissi gooppe, bare asinaanna
de7iyaa maccawunnippe,
barekka de7iyaa maccawunniw
cora naanay de7ana”

yaagee.

²⁸ Taanaadan ammaniyaawanttoo, nuunikka Saari na7aa Yisaaqaadan, Xoossay sinthappe immana giide qaalaa geleedda naanaa. ²⁹ Shin he wode asaa maaraadan yeletteeddawe, Xoossaa Ayyaanay geeddawaadan yeletteeddawaa yederssi diggowaadan, ha77ikka hewaa mala. ³⁰ Shin Xoossaa Maxaafay waagii? “Danggaaxirtti na7ay godatti na7anna ittippe laattenna diraw, danggaaxiratto izi na7anna ittippe kessa yedda” yaagee.

³¹ Hewaa diraw, taanaadan ammaniyaawanttoo, nuuni godatti naanaa gidiiyaawaappe attin, danggaaxiratti naanaa gidokko.

5

Kiristoosan Ayyletethaappe Kesussaa

¹ Nuuni ayyletethay baynnaan, de7ana mala, Kiristoosi nuuna ayy-letethaappe kesseedda; simmi minniide eqqite; laa7enthuwaa ayyletethaa morgge muthaan waaxettoppite.

² Sisite, taani Phawuloosi, hinttentta yaagay; hintte qaxxarettiyaawaa gidoope, Kiristoosi hinttentta aynne maaddenna. ³ Qaxxarettiyyaa ubbatuu higgii giyaawaa ubbaa poliide naaganaw bessiyaawaa gujjaade qopethay. ⁴ Higgiiyaa naagiide xillanaw koyyiyaawanttoo, Kiristoosappe shaaketteed-dita; Xoossaa aadho keekatethaappekka kundeeddita. ⁵ Nuuna gidoope, nuuni Xoossaa Ayyaanaa bagganna ammanuwan xillanaw nashechchaan naageetto. ⁶ Ayissi gooppe, nuuni Kiristoosi Yesuusanna ittippe de7ooppe, siiquwan oothiyyaa ammanuwaappe attin, qaxxarettinakka, qaxxaretten-naani agginakka nuuna aynne maaddenna.

⁷ Kase lo77o woxxiita; shin tumatethaw hintte eeno geenna mala, oonee hinttentta diggeeddawe? ⁸ Ha cimuu hinttentta xeeseedda Xoossaappe yibeenna. ⁹ Asay giyaawaadan, guutha irshshuu munaqaa ubbaa den-thee. ¹⁰ Hinttenttu harabaa qoppennawaa taani Xoossaan ammanettay; shin hinttentta metiyaa uray oona gidooppenne, Xoossaappe bare pirdaa akkanawaa.

¹¹ Shin taanaadan ammaniyaawanttoo, taani hawaa gakkanaw qaxxaray koshshiyaawaa odiyaawaa gidoope, taana ayissi yederssiinoo? Hewe tuma gidoope, taani Kiristoosa masqqaliyaabaa tamaarissina aynne

metiyaabay baawa. ¹² Hinttentta metoothiyaawanttu barentta barenttookka goyreerikkinooshsha!

¹³ Hinttentta gidoope, taanaadan ammaniyaawanttoo, aylletethaappe kesanaw xeesetteeddita. Gidooppenneekka aylletethaappe hintte keseeddawaan, hintte asatethaa amuu hinttentta mooddoppo. Hewaa diraa siiquwan ittuu ittoo moodettite. ¹⁴ Ayissi gooppe, higgii ubbay itti haasayan qashetteedda; ikka, “Ne shooruwaaw ne huuphiyaadan siiqa” yaagiyaawaa. ¹⁵ Shin hintte ittu ittuwaanna sa7ettiyaawaanne meetettiyaawaa gidoope, hintte hintte giddon wureenna mala naagettite.

Ayyaanaanne Ashuwaa

¹⁶ Shin sisite; Xoossaa Ayyaanay hinttentta kaaletthiyaawaa gidoope, hintte ashuwaa amuwaa mulekka polikkita. ¹⁷ Ayissi gooppe, nu ashuu amottiyaawaa Geeshsha Ayyaanay ixxee; qassi Geeshsha Ayyaanay amottiyaawaa nu ashuu ixxee; hawanttu ittuu ittuwaanna ixettiino. Hewaa diraw, hintte dosiyaawaa oothanaw danddaykkita. ¹⁸ Shin Xoossaa Ayyaanay hinttentta kaaletthiyaawaa gidoope, Muse higgii hinttentta mooddena.

¹⁹ Ashuwaa oosuu erteeddawaaw; ikka aye gooppe, woshummiyaawaa, tunatethaa, aadhdheedda tunatethaa oosuwaaw, ²⁰ eeqaw goyinniyaawaa, bitiyaawaa, morkketethaa, palumaa, qanaatiyaawaa, hanqquwaa, barena dosiyaawaa, walaqettiyaawaa, ittuu ittuwaappe shaakettiyaawaa, ²¹ asawaa amottiyaawaa, mathottiyaawaa, yethanchchaa gidiyaawaanne hawantta malatiyaawantta. Kasekka taani hinttenttoo odeeddawaadan, hawantta malatiyaawantta oothiyaawanttoo Xoossaa kawutethaan geliyaasay baawa.

²² Shin Geeshsha Ayyaanaa ayfii, siiquwaa, nashechchaa, sarotethaa, danddayaa, keekatethaa, lo77otethaa, ammanettiyaawaa, ²³ ashikketethaa, bare huuphiyaa naagiyaawaa. Hewantta malatiyaawantta diggiyaa higgii baawa.

²⁴ Kiristtoosa Yesuusabaa gidiyaawanttu barenttu asatethaa A iita qo-faannanne A amuwaanna ittippe masqqaliyaa bollan misimaariyan dhiishiide kaqqeeddino. ²⁵ Nuussi Geeshsha Ayyaanay de7uwaa immowaappe guyyiyan, nuuna qassi I kaalettho. ²⁶ Ane otorettiyaawaa, woy ittuu ittuwaa hanqqethiyaawaa, woy ittuu ittuwaa qanaatiyaawaa aggoyyte.

6

Ittu Ittuwaanna Maadettiyaawaa

¹ Taanaadan ammaniyaawanttoo, hinttenan Geeshsha Ayyaanay de7iyaawanttu itti uray ay bayizzuwaa oothiide, beettooppeekka, ashikketethaa ayyaanay A suurissite; qassi hintte paacettenna mala, hintte huuphiyaa naagite. ² Ittu ittuwaa tookuwaa tookkite; hewaa oothiyaawaan Kiristtoosa higgew azazettiita. ³ Ayissi gooppe, itti uray aynne hanennaan de7iidde, ittibaa I haneeddawaaw aw malatooppe, bare huuphiyaa cimnee. ⁴ Shin asay ubbay huuphiyan huuphiyan bare oosuwaaw paacco; hewaappe guyyiyan, hara asawaanna likkennaan, bare huuphe oosuwaaw xalalaan ammanettiyaawaa demmana. ⁵ Ayissi gooppe, asay ubbay huuphiyan huuphiyan bareppe naagettiyaawaa oothana bessee.

⁶ Shin Xoossaa qaalaa tamaariyaawe barew de7iyaa lo77obaa ubbaa barena tamarissiyaawaanna shaakko.

⁷ Hinttentta hintterekka cimmoppite. Ooninne Xoossaa bolla gilliiccanaw danddayenna; ayissi gooppe, asay bare zeriyaawaa zarethiide qoycana.

⁸ Bare ashuwaa amuwan zeriyaawaa gidoope, ashuwaa amuwaappe hayquwaa qoycana. Shin Xoossaa Ayyaan zeriyaawaa gidoope, Xoossaa Ayyaanaappe medhinaa de7uwaa qoycana. ⁹ Ane lo77o oosu waa oothanaw minnoyite. Ayissi gooppe, nuuni minni oothooppe, qoyciyaa wodii sinthappe yaanawaa. ¹⁰ Hewaa gidoope ha oothanaw nuuni dand-dayyaawaan, asaa ubbaw lo77obaa oothoytte; shin ubbaappe aathiide, nuunanna ammanuwan de7iyaawanttoo lo77obaa oothoytte.

Wurssethaa Zoriyaanne Sarotaa

¹¹ Taani ta kushiyan, ay mala wolqqaama pidolatuwan, hawaa hinttentoo xaafaadditanto be7ite. ¹² Asaa sinthan lo77iide beettanaw koyyiyaa ubbatuu, hintte qaxxarettana mala koyyiino; shin hewaa untuntu oothiyaawe barenttoo Kiristtoosa masqqaliyaa diraw yedersettennaan attana xalalaassa. ¹³ Ayissi gooppe, untuntu hintte qaxxaretteddawaan ceeqettanaw hinttentta qaxxarettino giinoppe attin, haray atto qaxxaretteddawanttukka barenttu huuphew Muse higgiiyaa naagikkino.

¹⁴ Shin alami taw kaqettina, taanikka alamew kaqetteedda Yesuusi Kiristtoosa masqqaliyaappe attin, taani ceeqettiyaabay harabay taappe haakko. ¹⁵ Ayissi gooppe, Kiristtoosi Yesuusan ooratha medhetaa gidiyaawe maad-deeppe attin, qaxxarettin akka qaxxarettennaan aggin akka aynne maad-denna. ¹⁶ Ha wogaan hamettiya ubbatuwaa bollaninne Xoossaa asaa ubbaa bolla, sarotethayne maarotethay gido.

¹⁷ Taani Yesuusaw mayteedd mallaa ta bolla tokkeedda diraw, hawaappe sinthaw itti asaykka taana metoothoppo.

¹⁸ Taanaadan ammaniyaawanttoo, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa aadho keekatethay hinttentunna gido. Amen77i.

Phawuloosi Efesoona Asaw Xaafeedda Kiitaa Geluwaa

Phawuloosi Efesoonaan de7iya asaasi xaafeedda kiitaan ubbabaappe aathiide I xeelleeddawe, “Xoossaa qofaa oosuwan peeshshanawe saluwaaninne sa7an de7iyaabay ubbay ittipppe shiiqiide, itti Kiristtoosa maataa garssan aqiyaa wodii gakkana” yaagiyaa qofaa (1:10). Hewaa bollankka gujay Yesuusi Kiristtoosanna ittipppe gidiide, asaa zariyaa ubbay ittuwaa gidana mala, ha wolqqaama qofaa oosuwan peeshshanaadan Xoossaa asaa hassayissee.

Efesoona Kiitay koyro saan xaafii ittippetethaawaa xaafanaw doommeeddawaa aassiide, Xoossay Aawuu bare asaa wooti dooreeddentto, untuntukka A na7aa, Yesuusi Kiristtoosan barenttu nagaraappe maarettiide, waani la77a keseeddenttonne Xoossaa wolqqaama hidoootaa qaalay Geeshsha Ayyaanaa bagganna wooti erteeddentto odee. Laa7ethiyaa shaakuwan qassi xaafii ha kiitaa nabbabiyaawanttu barenttu ittippetethaa de7uwan Kiristtoosan untuntussi de7iya ittippetethay tuma gidana mala untunttu waaniide de7anaw bessintto qofissee.

Asay Kiristtoosan de7iya ittippetethaan waaniide de7anaw dandday-intto duma duma hiilla haasayan qoncceedda. Ammaniyaa asay itti asatethaa leemisuwaa gidiyaa wode, Kiristtoosi he asatethaw huuphiyaa gidee. Ammaniyaa asay gimbbiyaa golliyaan leemisettiyaa wode, Kiristtoosi he gimbbiyaa gollew godaa xaphuwaa minissiyaa waanna shuchchaa gidee. Ammaniyaa asay machchiyaadan leemisettiyaa wode, Kiristtoosi asinaadan gidee. Xaafiyaawe Kiristtoosa bagganna qoncceedda Xoossaa aadho keekatethaa daro dhoqqissi nashshi haasayidde, ciimmateedda qofaa shiishshee. I ubbabaakka Kiristtoosa siiquwan, I yarshshettowan, A maarotethan, A aadho keekatethaaninne A sarotethaa bagganna xeellee.

Shemppatuwaa Ubbatuwaassi Imetteedda Qantha Qofatuwaa

Geluwaa (1:1-2)

Kiristtoosanne ammaniyaa asaa (1:3-3:21)

Kiristtoosan beettiyaa oratha de7uwaa (4:1-6:20)

Wursethaa qutiyaa (6:21-24)

¹Taani Xoossaa sheniyaan Kiristtoosi Yesuusi kiitteedda Phawuloosi, Efesoonaan de7iya Xoossaa naanaw qassi Kiristtoosa Yesuusaw ammanettiide de7iyaawanttoo ha dabidaabbiyaa xaafay.

²Xoossaa nuuna sa7ay medhettanaappe Godaa Yesuusi Kiristtoosappe aadho keekatethayinne sarotethay hinttenttoo gido.

Kiristtoosappe Beettiyaa Ayyaanaa Anjuwaa

³Ayyaanaa anjuwaa ubbaan Kiristtoosa bagganna bolla saluwaan nuuna anjeeedda Xoossaa, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa Aawuwaa, nuuni gala-teetto. ⁴Nuuni A sinthan geeshshatuwaanne pokkuu bayinnawantta gidana mala, Xoossay nuuna sa7ay medhettanaappe kase, Kiristtoosa bagganna bare siiquwan dooreedda. ⁵Xoossay bare sheniyaan bare doseeddawaadan, Yesuusi Kiristtoosa bagganna nuuna bare naanatuwaa oothanaw kasetiide

goppi wotheedda. ⁶ Xoossay bare siiqiyaa Na7aa bagganna nuussi coo immeedda aadho keekatethaa bonchchuwaa diraw, nuuppe galataa akkanaw hewaa ootheedda.

⁷ Nuuni Xoossaa aadho keekatethaa daruwaadan, Kiristtoosa suuthan wozetteeddo; hewaa Xoossay nu nagaraa atto geedda. ⁸ Xoossay bare aadhdeedda eratethaa ubbaaninne bare wozanaa qofaa ubbaan bare aadho keekatethaa nuussi darissiide immeedda. ⁹ Ayissi gooppe, Xoossay bare qoppeeddawaa ootheedda; qassi Kiristtoosa bagganna polanaw qoppi wotheedda xuura yewuwaa nuuna erisseedda. ¹⁰ Xoossay wodiyaaw wurs-ethay gakkiiya wode polanaw qoppeedda qofay Kiristtoosa waanna udiide, saluwaaninne sa7an de7iya medhetaa ubbaa ittippe aani shiishshanawaa.

¹¹ Ubbabay Xoossaa qofaadaaninne I geeddawaadan haneedda; Xoossay kasetiide qoppi wotheeddawaadan, Kiristtoosa bagganna nuuni aawanta gidanaadan, nuuna dooreedda. ¹² Nuuni kasetiide, Kiristtoosa bagganna akkana giide nashechchan naagiyaawanttu, Xoossaa bonchchuwaa galateetto. ¹³ Hinttewukka qassi hewaadan haneedda; tumu kiitaa, hinttentoo atatethaa aheedda mishiraachchuwaa qaalaa, hintte siseedda wode Kiristtoosa ammaneeddita; Xoossay hinttentoo immana geedda Geeshsha Ayyaanaa bagganna, hintte Aawaa gidiyaawaa erissiyaa maatafaa hintte bolla wotheedda. ¹⁴ Xoossay bare asaw immana geeddawaa nuuni laattana gakkanaw, Geeshsha Ayyaanaa waasetethaa oyqqeeddo. Hewe qassi A bonchchuwassii, galataa gidanawa.

Phawuloosi Efesoona Asaw Woosseedda

¹⁵ Hewaa diraw, Godaa Yesuusa hintte ammaniyaawaanne geeshshatuwaa ubbaa hintte siiqiyawaa taani sisooeppe doommaade, ¹⁶ hinttentoo Xoossaa galatiyaawaa aggabayikke; Xoossaa woossaadde hinttewukka woossay. ¹⁷ Qassi Godaa Yesuusi Kiristtoosa Xoossay, bonchchuwaa Aawuu, Xoossaa hintte eranaadan, hinttana aadhdeedda eranchcha oothiyaa qassi Xoossaa hinttentoo qonccissiyaa Geeshsha Ayyaanaa hinttentoo immanaadan, taani woossay. ¹⁸ Xoossay hintte akkana giide, nashechchan naagi utteeddawoo hinttana xeeseeddawaanne I bare asaw immana giya anjjuu ay keenaa durentto hintte eranaadan, Xoossay hintte wozanaa dooyyina, A poo7uwaa hintte be7anaadan, taani Xoossaa woossay.

¹⁹⁻²⁰ Qassi A ammaniyaaw nuunan A wolqqay loythi oothee. Ha nuunan de7iya wolqqayanne hayiquwaappe Kiristtoosa dentiide, saluwaa sa7an Xoossaappe ushechcha bagganna * utisseedda wolqqaama wolqqay ituuwaa. ²¹ Kiristtoosi saluwaa sunthatuwaappe, godatethay de7iyaawanttuppe, wolqqaamatuwaappenne godatuwaa ubbaappe bolla gidiide mooddee; I ha77i de7iyaa yeleta xalalaan gidennaan, sinthaappe yaana yeletaanikka hara sunthatethaa ubbaappe dhoqqee. ²² Xoossay ubbabaa Kiristtoosa gediyaappe garssan moodissiide, qassi Xoossay I ubbabaani ubbaappe bollanna Godaa gidanaadan, woosa gollew A immeedda. ²³ Woosa gollii Kiristtoosa asatethaa; woosa gollii Kiristtoosi ubbasan ubbabaa kunthiyaa A poluwaa.

2

Kiristtoosan Hayiquwaappe De7oo Pinniyaawaa

* **1:19-20** ushechcha bagga: Wolqqaanne bonchchuwaa sa7aa. **1:19-20** Maz 110:1 **1:22** Maz 8:6 **1:22** Qol 1:18

¹ Hintte azazettennan ixceedda dirawunne hintte nagaraa diraw, kase wodiyaan ayyaana hayiquwaa hayiqqeeddita. ² He wode hintte ha alamiyaa yeletaa iita ogiyaa hametteeddita; carkkuwaa gidдон de7iya wolqqaama ayyaanatuwaa kaappoo qassi Xoossaw azazettenna asaa ha77i mooodiyaa ayyaanaw azazetteeddita. ³ Nuunikka qassi ubbay he asaa mala; qassi nuuni nu ashuwaa amuwaadan de7eeddo; nu ashuunne nu wozanay koyyeeddawaa ootheeddo. Nuunikka haratuwawaadan, nu medhetaan Xoossaa hanqquwaa akkanaw de7eetto.

⁴ Shin Xoossaa maarotethay dara gidiyaa diraw, bare siiquwaa daruwaadan, ⁵ Nuuni aw azazettennan ixxiide, haray atto ayyaanay hayiqqeeddawantta gidinakka, I Kiristoosanna nuussi de7uwaawaa immeedda. Xoossaa aadho keekatethan hintte atteeddita. ⁶ Nuuni Kiristoosi Yesuusanna saluwaanne sa7aanne mooddanaadan, Xoossay nuuna aananna ittippe hayiquwaappe dentheedda. ⁷ I sinthappe yaana wodiyaan, nuussi Kiristoosi Yesuusanna de7iya keekatethan, ubbaappe aadhdhiyaa bare aadho keekatethaa dhooqatethaa bessanaw hewaa ootheedda. ⁸ Ayissi gooppe, hintte Xoossaa aadho keekatethan, ammanuwan atteeddita; hawe Xoossaa imuwaappe attin, hintte oosuwaanna gidenna. ⁹ Hintte daaburan beettibeenna diraw, hintte ceegettiyaabay ayayiinne baawa. ¹⁰ Ayissi gooppe, nuuni Xoossaa medhetaa; I nuussi kasetiide giigissi wotheedda lo77o oosuwaawaa nuuni oothanaadan, Kiristoosi Yesuusa bagganna nuuna medhdheedda.

Kiristoosan Beettiyaa Ittipetethaa

¹¹ Hewaa diraw, hinttenoo zariyaan Ayihuda gidenna asatoo, barenttu asatethaa bolla kushiyan oosetteeddawan, barena qaxxaretteddawantta giya Ayihudatu, qaxxarettiibeennawantta giide xeesiyaawantoo, hintte kase oonento akeekite. ¹² He wode hintte Kiristoosappe shaaketteeddita; imatha gidiiide, Israa7eeliyaa asaappe haakkiide de7eeddita; Xoossay bare asaw immana giide caaqqeedda caaquwaappe ayinne demmibeykkita; ha sa7aa bolla hintte demmana giide, nashechchan naagi utteeddawaa demmennaaninne qassi Xoossay bayinnaan de7eeddita. ¹³ Shin hintte kase haakkiide de7iyaawanttu ha77i Kiristoosa Yesuusanna de7iide, Kiristoosa hayiquwan mataa shiiqqeeddita.

¹⁴ Ayissi gooppe, Kiristoosi Ayihuda asaanne Ayihuda gidenna asaa ittuwaa udiide, nuussi sarotethaa aheedda. Untunttu laa77uwaawaa shaakkiide, morkke oothi wotheedda morkketethaa godaa bare asatethan koli yeggeedda. ¹⁵ I bare huuphew ha laa77u zaretuwaappe itti ooratha asaa medhdhiide sarotethaa wothanaw, Ayihuda asatuwaa higgiiyaa A azazatuwaanne wogatuwaanna ittippe dhayisseedda. ¹⁶ Kiristoosi masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishettiide hayqqeedda bare hayiquwan morkketethaa dhayiseedda; qassi masqqaliyaa bagganna laa77u zaretuwaakka itti asaa oothi sigethiide, Xoossaakko aheedda. ¹⁷ Kiristoosi yiide, Xoossaappe haakkiide de7iya hinttenttoo Ayihuda gidennawanttoonne, A matan de7iya Ayihudatoo ubbaw, mishiraachchuwaawaa gaalaa sarotethaa odeedda. ¹⁸ Ayissi gooppe, nuuni ubbay, Ayihudatuukka Ayihuda gidennawanttukka, itti Geeshsha Ayyaanay Kiristoosa bagganna Aawuwaa sintha shiiqanaw danddayeetto.

¹⁹ Simmi hintte Ayihuda gidenna asatuu hawaappe sinthaw allagaa woy imathaa gidikkita; ha77i hinttenne geeshshatuu itti biittaa asaa; qassi Xoossaw hintte soy asaa. ²⁰ Yesuusi kiitteeddawanttunne timbbitiyaa

odiyaawanttu baaseedda baasuwaa bolla hintteikka keexetteedita; godaa xaphuwaa minissiyaa waanna shuchchay Kiristtoosi Yesuusa. ²¹ I golliyaa ubbaa ittippe shiishshi oyqqiide, Xoossaa bagganna Geeshsha, Xoossaa Geeshsha golle gidana mala dichchee. ²² Hintte qassi Xoossay bare Ayyaanan de7iya golliyaa gidanaw, haratuwaa ubbaanna ittippe Kiristtoosan keexettiita.

3

Phawuloosi Ammanenna Asaw Ootheedda Oosuwaa

¹ Hewaa diraw, hinttenoo Ayihuda gidenna asatoo, taani Phawuloosi hintte diraw Kiristtoosi Yesuusa qasho asaa gideeddawee, Xoossaa woossay. ² Xoossay bare aadho keekatethan, taani hinttena maaddanaadan, ha oosuwaa taw immeeddawaa hintte loythi siseedita. ³ Xoossay bare xuura gofaa taw qonccissiide, taana erisseedda; taani hewaa qanthaan xaafaaddi. ⁴ Qassi taani xaafeeddawaa hintte nabbabiyaa wode, Kiristtoosa xuuraa taani woota akeekaadditanttonne eranaw danddayiita. ⁵ Beni wode asay he xuura yewuwaa sisibeenna; shin Xoossay hewaa Yesuusi kiitteedda Xoossaa naanatoonne timbbitiyaa odiyaawanttoo, Geeshsha Ayyaanan ha77i qonccisseedda. ⁶ Xuura yewuu hawaa; Ayihuda gidenna asay wonggalaa bagganna, Xoossaa anjuwaa Ayihudatuwaana ittippe laattiino; untunttu itti asatethan shaakettinnaan de7iino; qassi Kiristtoosi Yesuusa bagganna Xoossay immana geeddawaa Ayihudatuwaana shaakkiino.

⁷ Xoossay bare oosuwaa wolqqaa bagganna taw immeedda aadho keekatethan taani ha wonggalaw qooma gidaaddi. ⁸ Taani geeshshatuwaa ubbaa gidon laafiyaawaa gidooppeka, Ayihuda gidenna asaw zaway bayinna Kiristtoosa duretethaa mishiraachchuwaa qalaa odiyaa ha qaadaa Xoossay taw immeedda. ⁹⁻¹⁰ Qassi taani hewaa Xoossaa xuura gofaa asaa ubbaw qonccissa odana; ubbabaa medhdheedda Xoossay bare xuura yewuwaa beni wode genthi wotheedda. Xoossay ha77i hewaa woosa golliyaa bagganna saluwaa sa7an de7iya kaappatoonne godatethay de7iyaawanttoo zaway bayinna bare aadhdheedda eratethaa qonccissanaw ootheedda. ¹¹ Xoossay hewaa nu Godaa Kiristtoosi Yesuusa bagganna I poleedda bare medhinaa qofaadan ootheedda. ¹² Nuuni Kiristtoosi Yesuusanna ittippe gidiide, A ammaniyaa ammanuwan ammanettiide, ayinne yayyennaan Xoossaa sintha shiiqanaw danddayeetto.

¹³ Hewaa diraw, taani hinttewaan metootiyaawan hintte higgenna mala, hinttena woossay; ayissi gooppe, taani hintte bonchchoo metootay.

Kiristtoosa Siiquwaa

¹⁴⁻¹⁵ Hewaa diraw, taani saluwaaninne sa7an de7iya ammaniyaa golliyaa asay ubbay aappe yeedda * Xoossaa sinthan gulbbatay. ¹⁶⁻¹⁷ Xoossay bare bonchchuwaa daruwaadan, bare Geeshsha Ayyaanan, hinttentoo hintte garssa asatethan hintte minniyaa wolqqaa immanaadaaninne, qassi ammanuwaa bagganna Kiristtoosi hintte wozanaa bare golliyaa medhdhanaadan, taani Xoossaa woossay; qassikka hintte xaphuwaa yeddiide, tokettiide siiquwan minnanaadan, Xoossaa woossay. ¹⁸ Qassi geeshshatuwaa ubbaanna Kiristtoosa siiquu ay keenaa aakentto, adussentto, dhoqqenttonne ciimmentto † eriyaa wolqqaa hinttentu

* **3:14-15** aappe yeedda: Aappe denddowaan, ittuwa ittuwaa huuphiyan huuphiyan eriyaawaassa.

† **3:18** aakentto, adussentto, dhoqqenttonne ciimmentto: Hawe bessiyaawe saluwan de7iyaa Yeerusalaa woy Xoossaa siiquwaa woy Xoossaa aadho eraa woy Yesuusa masqalew de7iyaa bilethaa.

demmanaadan, taani Xoossaa woossay. ¹⁹ Eratethaappe aadhdiyaa Kiristtoosa siiquwaa hintte eranaadaaninne qassi Xoossawaa gidiyaa ubbabaani hintte poli kumanaadan, taani Xoossaa woossay.

²⁰⁻²¹ Simmi nu giddon oothiyaa bare wolqqaa bagganna nuuni woos-siyaawaa woy qoppiyaawaa ubbaappe loythi darissi oothanaw dand-dayiyaa Xoossaw, woosa golliyaaninne Kiristtoosi Yesuusan ubba wode medhinaappe medhinaa gakkanaw bonchchuu gido. Amen77i.

4

Bollaa Ittipetethaa

¹ Hewaa diraw, taani Godaw oothiyaa diraw qashetteeddawe Xoossay hinttena xeeseedda xeessaw bessiyaa de7uwwaa hintte de7anaadan, taani hinttena woossay. ² Ubbaa wode hintte hintte huuphiyaa kawushshiyaawantta, ashikketuwaanne danddayanchchatuwaa gidite; ittuu ittuwaa maaddiyaawan hintte siiquwaa bessite. ³ Hinttena ittippe gathi qachchiyaa sarotethaan, Geeshsha Ayyaanay hinttentoo immiya ittipetethaa naaganaw minnite. ⁴ Xoossay hinttena xeeseedda hidootay, hintte demmana giide naagi utteeddawe mexxi ittuwaa gidowaadan, itti asatethayne itti Geeshsha Ayyaanay de7ee. ⁵ Itti Goday, itti ammanuunne itti xinqqatay de7ee. ⁶ Ubbaa Goday, ubbaa bagganna oothiyaawe, ubbaa giddon de7iyaawe, itti Xoossay, ubbaa Aawuu de7ee.

⁷ Shin Kiristtoosi immeedda imuwaadan, nuuni huuphiyan huuphiyan dumma imuwaa akkeeddo. ⁸ Hewaa diraw, Xoossaa Maxaafay, “I pude dhoqqasaa keseedda wode,

omoddetteeddawantta afeedda;
asawukka imotaa immeedda”
yaage. ⁹ Yaatina, “Pude keseedda” giyaawe waagiyaawe? I koyiro duge wodhdheedda; hewe sa7aw hirkki wurssethasaa wodhdheedda giyaawaa. ¹⁰ Ha duge wodhdheeddawe bare huuphew A; he I ubbaba kumanaadan, saluwa ubbaappe dhoqqiyaasaa pudē keseedda.

¹¹ Asaw imotaa immeeddawe A; I ittuwaa ittuwaa Yesuusi kiitteed-dawantta, haratuwaa timbbitiyaa odiyaawantta, qassi haratuwaa mishi-raachchuwaa qaalaa odiyaawantta, qassikka haratuwaa woosa golliyaa kaaletthiyaawanttanne tamarissiyaawantta oothi suntheedda. ¹² I hewaa geeshshatuu ubbay ammaniyaa asaa oosuwa oothanaadaninne Kirist-toosa bollan keexettanaadan giigissanaw ootheedda. ¹³ Qassi nuuni ubbay Xoossaa Na7aa ammaninanne erina beettiyaa ittipetethaakko gakkana; nuuni Kiristtoosa polo dichchaa keenaa dicciide, donza asa gidanaadana.

¹⁴ Nuuni beetan yaanne haanne shocettiide, barenttu cimmiyaa hanotaan asaa balaa ogiyaa kaaletthiyaa geniyaa asaa timirttiyaa carkkuwaa ubbaan sugettiide, hawaappe sinthaw na7a gidanaw bessenna. ¹⁵ Shin nuuni si-igotethan tumuwaa haasayiide, huuphe gidiyaa Kiristtoosakko ubbabaani diccanaw bessee. ¹⁶ Bollaa giddon de7iya dumma dumma shaakotay aani ittippe oyqetteeddino; qassi kumentha bollay barew imetteeddasaa ub-baan ittuu ittuwaana gakeettiide, ittippe oyqgetti utteedda; he dumma dumma shaakotay oothanaw bessiyaawaa oothiyaa wode, kumentha bollay siiquwan dicceenne barena keexxee.

Kiristtoosan Beettiyaa Ooratha De7uwwaa

¹⁷ Hewaa diraw, taani hawaa hinttenttoo Godaa sunthan odayenne markkattay. Hintte go77i bayinna qofaa qoppiyaa Ayihuda gidenna asatuwaadan de7oppite. ¹⁸ Unttuntu wozanay dhumaani de7ee; unttuntu ayinne erennawantanne azazettenna diraw, Xoossay immiyya de7uwaappe haakkeeddino. ¹⁹ Unttuntu matan yeella giyaawe baawa; unttuntu woshummaw kajeelanaw barenttu huuphiyaa aathi immiino; qassi tunabaa ubbaa paci bayinnaan oothanaw loythi yorattiyaawantta.

²⁰ Shin hintte Kiristoosawaa hewaadan tamaaribeyikkita. ²¹ Aabaa tumu siseeddita; qassi tumatethaykka Yesuusan de7iyaawaa, aappe tamaareedita. ²² Hintte kase de7iya de7uwaaw aggite; qassi bare cimmiyaa amuwan dhayiyaa hintte eca asatethaa dhayissite. ²³ Hintte wozanayne qofay ubbanna ooraxxanaw bessee. ²⁴ Tumu xillotethaaninne geeshshatethan Xoossaa leemisuwan medhettedda ooratha asatethaa mayyite.

²⁵ Simmi worddotoppite. Nuuni ubbay Kiristoosa asatethan itti asaa gidiyaa diraw, asay ubbay bare ishaw tumuwaa haasayanaw bessee.

²⁶ Hanqqettite; shin hintte hanqquwan nagaraa oothoppite. Hintte hanqquwan de7ishshin, away wulloppo. ²⁷ Xalahew xoo77iyaa immoppite.

²⁸ Wuu77iyaa uray hawaappe sinhaw wuu77oppo; shin hewaa aggiide, hiyyesatuwaa maaddanaw, bare kushiyan lo77obaa oothiide daaburo.

²⁹ Hintte haasayay sisiyaawantta go77ana mala, koshshiyaawaadan mentethiyaa lo77o qaalay hintte doonaappe kesoppe attin, iita qaalay mulekka kesoppo. ³⁰ Xoossay hinttena woziyaa gallassaw hintte attametti uttedda Xoossaa Geeshsha Ayyaanaa kayyoyoppite. ³¹ Ixxiyaa hanotaa, yiilluwaa, hanqquwaa, waasuwanne cashshaa ubbaa iitathethaa ubbanna hintteppe dhayissite. ³² Ittuu ittoo keekitenne qarettite; qassi Xoossay Kiristoosa bagganna hinttenttoo atto geeddawaadan, hintteikka ittuu ittuwaa atto giite.

5

Poo7uwaan De7ite

¹ Simmi Xoossay siiqiyaa naanatuwaadan, A malatite. ² Qassi Kiristoosi nuuna siiqiide, bare huuphiyaa Xoossaw nashechchiyaa yarshuwaadaanne imotaa udiide immeeddawaadan, hintteikka siiquwan de7anaw bessee.

³ Shin Xoossaa naanaw bessiyaawaadan, hintte gidдон woshummiyaawennee tunatethaa ubbay, woy miishshaa amottiyaawe mulekka sisettoppo. ⁴ Yeellayiyaawenne eeya haasayay woy pathenna gidhii hinttenttoo bessennawaa gidiyaa diraw, hintte matan ubbakka de7oppo; hintte hewaa ubbaa aggiide, Xoossaa galatanaw bessee. ⁵ Hawaa erite; ooninne woshummiyaawaa woy tunabaa oothiyaawaa, woy miishshaa amottiyaawaa gidoope, Kiristoosa kawutethaanne Xoossaa kawutethaa laattanaw danddayenna; miishshaa amottiyaawe eeqaw gowinniyaawaappe dummattenna.

⁶ Hinttena ooninne pathenna haasayan cimmoppo; ayissi gooppe, hawaa gaasuwan Xoossaa hanqquu azazettenna asaa bolla yaana. ⁷ Simmi hewaa mala asaanna zuppetoppite. ⁸ Ayissi gooppe, kase hintte dhumaani de7eeddita; shin Godaa bagganna ha77i poo7uwan de7iita; poo7uwan de7iya asaadan poo7uwan hamettite. ⁹ Ayissi gooppe, poo7uu lo77otethaa, xillotethaanne tumatethaa ubbaa ayifee.

¹⁰ Godaa nashechchiyaabay ayentto tamarite. ¹¹ Go77i bayinna dhumaa oosuwaa qonccissi bessiteppe attin aananna walakettoppite. ¹² Unttuntu geeman oothiyaawe haray atto haasayiyaawekka pokkee. ¹³ Shin ubbabay poo7uwaa kesiyaa wode, qoncciyaan beettana; ayissi gooppe, qoncciyaan beetiyya ubbabay poo7uwaa. ¹⁴ Hewaa diraw, “Gemi77ishiyaawoo, beegotta; hayiquwaappekka dendda; Kiristtoosi new poo7issanawaa” yaagee. *

¹⁵ Simmi hintte waani de7into akeekite; aadhheedda eratethaanna de7iya asaadan de7iteppe attin, aadhheedda eratethay bayinna asaadan de7oppite. ¹⁶ Wodii iita gidiyaa diraw, hintte wodiyya hinttew danddayet-towaadan lo77otethaw go77ettite. ¹⁷ Hewaa diraw, Goday kooyiyaawe ayentto akeekiteppe attin, eeya gidoppite.

¹⁸ Qassi hinttenan Geessha Ayyaanay qanxxennaan kumoppe attin, hinttena bayizziyaa woyiniyaa giyaa eessaa ushiide mathottoppite. ¹⁹ Mazimuriyaa yethaan, galatiidde yexxiyaawaaninne ayyaana yethaan ittuu ittuwaanna haasayite; qassi galatiyaa yethaaninne mazimuriyaa yexxiyaawaan hintte wozanaan Godaa galatiidde yexxite. ²⁰ Nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa sunthan, Aawuwaa Xoossaa ubbabaw ubba wode galatite.

Asinaabaanne Machchattibaa

²¹ Kiristtoosaw yayyiidde, ittuu ittoo moodettite.

²² Machchetoo, Godaw moodettiyaawaadan, hintte asinaw moodettite.

²³ Ayissi gooppe, Kiristtoosi qassi woosa gollew huuphe gidiyawaadan, asinaykka bare machchattiw huuphe; qassi Kiristtoosi bare huuphiyan, bare bollaa gidiyaa woosa golliyaa ashshiyaawaa. ²⁴ Shin woosa golli Kiristtoosaw moodettiyaawaadan, machchetuu qassi barenttu asinaw ubbabaani moodettanaw bessee.

²⁵ Asinatoo, Kiristtoosi woosa golliyaa siiqiide, bare huuphiyaa iziw immeeddawaadan, hinttekkka hintte machchatuwaa siiqite. ²⁶ I woosa golliyaa bare qaalaaninne haathan meeci geeshshiide, Xoossaw dummayanaw hawaa ootheedda. ²⁷ Kiristtoosi woosa golliyaa qitay woy deemuwaa cidhdhissiyaawe woy hewaa malatiyaawe bayinnaan, A kumenta bonchchuwaanna geesshaanne borettennawaa udiide, bare huuphew shiishshanaw koyyeedda. ²⁸ Simmi qassi asinaw bare machchatto bare bollaadan siiqanaw bessee; bare machchatto siiqiyaawe barena siiqee. ²⁹ Ayissi gooppe, bare bollaa ixxiyaa asay mulekka baawa; shin Kiristtoosi woosa golliyaa muziyaawaadaaninne naagiyaawaadan ooninne bare bollaa muzeenne naagee. ³⁰ Ayissi gooppe, nuuni A bollaa dumma dumma asatethaa.

³¹ Xoossaa Maxaafay; “Hewaa diraw, attumawe bare aawuwaanne bare daayo aggiide, bare machchattina ittippe de7ana; untuntu laa77uukka itti ashuwaa gidana” yaagee. ³² Ha xuuray wolqqaama tumatethaa; shin taani hawe Kiristtoosabaanne woosa golliyaabaa odee yaagay. ³³ Gidooppekka, qassi asinaw huuphiyan huuphiyan machchiyaa bare huuphiyaadan siiqanaw bessee; machchattakka bare asinaa bonchchanaw bessee.

* **5:14** Hawe mazimuriyaa gidiiidde ammaneedda asay xammaqettiyya wode yexettiyaawaa. **5:31**
Dom 2:24

6

Yeleddawantubaanne Yelettedda Naanatuwaabaa

1 Naatoo, hinttena yeleddawanttoo Godaa bonchchiyaawaadan azazettite; ayissi gooppe, hawe oothanaw bessiyaawaa. ²⁻³ “New ubbabay lo77anaadaaninne sa7an ne laythay aduqqanaadan, ne aawuwaanne ne daayo bonchcha” giya azazuu Xoossay immana geedda hidootaana de7iya koyiro azazuwaa.

⁴ Aawatoo, hintte hintte naanatuwaa Godaa seeraaninne zoriyaan dich-chiteppe attin, untuntta hanqqethoppite.

Godatuwaabaanne Ayillatuwaabaa

5 Ayillatoo, Kiristtoosaw oothiyaawaadan, hintte godatoo yashshatethaaninne kokkorssaan suure wozanaappe azazettite. ⁶ Xoossay geeddawaa oothiyaawanttudan, Kiristtoosa ayillatuwaadan, wozanaappe oothiteppe attin, asaa nashchchanaw oothiyaawaadan, asay be7o giide oothoppite. ⁷ Asaw gidennaan Godaw oothiyaawaadan, dhibennaan wozanaappe oothite. ⁸ Ayille gidina woy womaanuwaa gidina, I oothiyaa lo77o ooso ubbaw Goday huuphiyan huuphiyan woyitanawaa eriita.

⁹ Godatoo, hintte ayilletuwaa naassiyaawaa aggiide, untunttoo hewaadan oothite; hinttenanne untuntta gathi mooddiyaa Goday, oonanne maaddi pirdennawe, saluwan de7iyaawaa eriita.

Xoossaa Olaa Miishshatuwaabaa

¹⁰ Wurssethaan, Godaaninne A wolqqaama wolqqan ubba wode minnite. ¹¹ Xalahiyaa iita cimuwaa te77anaw hintte danddayana mala, Xoossay hinttenttoo immiya ollaa mayuwaa ubbaa mayyite. ¹² Ayissi gooppe, nuuni bolla saluwaa de7iya iita ayyaana wolqqatuwaanna, mooddiyaawanttunna, godatethay de7iyaawanttunanne ha dhuma biittaa mooddiyaawanttunna olettiyaawaappe attin, asaanna olettokko.

¹³ Hewaa diraw, iita gallasaan * te77anawunne qassi wurssethay gakkanaw wadhettowaappe guyyiyan, minni eqqanaw hintte danddayana mala, Xoossaa olaa miishshaa ubbaa oyqqite. ¹⁴⁻¹⁵ Hewaa diraw, xeessan saqqiyaa dancchiyaawaadan tumatethaa dancchiide, tiraan wothiyaa olaa miishshaadan xillotethaa mayyiide, hintte gediyaan caammaa wothiyaawaadan sarotethaa mishiraachchuwaa qaalaa odanaw giigiide, minni eqqite. ¹⁶ He ubbaappe aathiide, xalahii yeddiyaa wonddaafiyaa tamaa ubbaa toyissanaw, ammanuwaa ubba wode gondalliyaadan oyqqite. ¹⁷ Atotethaa huuphiyan wothiyaa birataa qoobiyaadan wothite; qassi Geeshsha Ayyaanaa mashshaa gideedda Xoossaa qaalaa oyqqite.

¹⁸ Xoossaa woossiiddinne A maaduwaa oochchiide, ubba wode Geeshsha Ayyaanan Xoossaa woossite. Hewaa diraw, minnite; salettoppite; geeshshatuwaa ubbaw Xoossaa ubba wode woossite.

¹⁹ Qassi taani yayyennaan wonggalaa xuuraa odanaw, Xoossay ta doonaa dooyyiide, haasayiyaawaa immanaadan, tawukka Xoossaa woossite. ²⁰ Taani ha77i qashuwan de7ooppekka, ha wonggalaa diraw taani kiitetteeddawaa; taani aabaa taw bessiyaawaadan yayyennaan odana mala, taw Xoossaa woossite.

Wurssetha Sarotaa

²¹ Shin taani waana de7inttonne ayaa oothaytattoo hintteka eranaadan, nu siiqo ishay, Godaa oosuwani ammanetteedda qoomay Tikiqoosi, tawaa ubbaa hinttentoo odanawaa. ²² Nuuni ubbay waani de7intto hinttentoo odiide, hinttana minissana mala, taani A hintteko kiittaaddi.

²³ Xoossaa Aawuwaappenne Godaa Yesuusi Kiristoosappe sarotethayne siiqotethay ammanuwaana ittippe ishatawaa ubbaw gido; ²⁴ Dochchenna siiquwan nu Godaa Yesuusi Kiristoosa siiqiyaa ubbatuwaanna Xoossaa aadho keekatethay gido. Amen77i.

Phawuloosi Piliphphisiyoosa Asaw Xaafeedda Kiitaa Geluwaa

Phawuloosi Piliphphisiyoosa asaw xaafeedda kiitay xaafetteeddawe, Maqidooniya gidduwan de7iyaa Roomen omoddetteedda Piliphphisiyoosa geetettiyaa gadiyaan de7iyaa ammaniyaawantussa. Hawantu Phawuloosi koyro ammanthiide shiishsheeddawantta. Untuntu Roome gade yeleta gido dirawunne qassikka kare gadeppe yeedda wogaaninne amanuwan daroppe ayyiino. Phawuloosa bollan unntuntu daroppe hanqqtteedda gaasuukka hawaa (Kit 16:20). Ha kiitay xaafetteeddawe, hara ammaniya oosanchchatuu Phawuloosa qofaa phalqqi phalqqiide waayissiyaa wodiyaananne Piliphphisiyoosa ammaniyaawantu gidдон dendeedda worddo timirttiyaa gaasuwan A wozanay daro kayyottiide me77eedda wodenne qasho golliyaan I de7iyaa wodiyaana. Gidoshshin, Phawuloosi Yesuusi Kiristoosa minissiide ammaniya asaa gideedda diraw, ha kiitaa bollan qoncciiide beettiyaawe nashechchaanne kumentha ammanettiyaawaa.

Phawuloosi ha kiitaa xaafeedda koyro gaasuu A metuwaa wode A maadanaw Piliphphisiyoosa ammaniya asay imotaa aw kiitteedda diraw, untunta galatanaassa. A bollanka untuntu bollanka duma duma metuu gakeeddawaa gidoopekka, untuntu xalana malanne kumentha ammanettiide de7ana mala, ha gakettedda injjiyan untunta menthethee. Ayyuwaanne otoruwa diggiide, Yesuusi Kiristoosa ashikketethan untuntu kumana mala, minissiide untunta hassayissee. Yesuusi Kiristoosanna itippe gideeddawaan untuntu demmeedda de7uu Xoosaa aadho keekatethaappe pulutteeddawaanne untuntu amanuwan akkeeddawaa gidiyaawaappe attin, Ayihudatuwaa wogatuwaa poliyaawan beetteeddawaa gidennawaa untunta hassayissee. Yesuusi Kiristoosanna ituwaa gidiide de7iyaa ubbatoo Xoossay immiyaa sarotethaabaanne nashechchaabaa untuntussi xaafee.

Ha kiitay erettiyaawe nashechcha, ammanettiyaawaa, ittippetethaanne Kiristinnaa ammanuwaaninne de7uwan minniide de7iyaawaa geeshshide bessiyaawana. Hewaa bollakka gujjiide, Phawuloosi Piliphphisiyoosan de7iyaa ammaniya asatuwaa siiqiyaa wolqqaama siiquwaa qonccissee.

Shemppatuwaa Ubbatuwaassi Imetteedda Qantha Qofatuwaa

Geluwaa (1:1-11)

Phawuloosassi de7eedda de7uwaan hanotaa (1:12-26)

Kiristinnaa de7uwaan leemisuwaa (1:27-2:18)

Ximootoosassinne Ephafiroodiituussassi de7iyaa qofaa (2:19-30)

Ammanuwaan egettiyaawanttuppe naagettana mala odetteeddawaa (3:1-4:9)

Phawuloosi Piliphphisiyoosa ammaniyaawanttussi shiishsheedda galatanaanne maquwaa (4:10-20)

Wursethaa qutiyaan (4:21-23)

Sarotaa

¹ Nuuni Yesuusi Kiristoosa oosanchchatuu Phawuloosinne Ximootoosi, Kiristoosa Yesuusan de7iyaawanttoo, Piliphphisiyoosa giya katamaan de7iya geeshshatoo ubbatoo, ammaniyaawantta kaaletthiyaawanttoonni maaddiyaawanttoo ha dabidaabbiyaa xaafetto.

² Nu Aawuwaa Xoossaappenne Godaa Yesuusi Kiristtoosappe aadho keekatethayinne sarotethay hinttentoo gido.

Phawuloosi Woosseedda Galataa Woosaa

³ Taani hinttenu hassayiya wode ubbaan ta Xoossaa galatay. ⁴⁻⁵ Hintte koyiro gallasaappe hanno gakkanaw, mishiraachchuwaa qaalaa odiyaawaan taana maaddeedda diraw, taani ubba wode hinttentoo ubbaw nashechchan Xoossaa woosay. ⁶ Qassi hinttentu gidдон lo77o oosuwwa doommeedda Xoossay, Kiristtoosi Yesuusi simmiyaa gallassay gakkanaw polanawaa eray.

⁷ Taani hinttentoo ubbaw hewaadan qoppanaw bessee; ayissi gooppe, taani hinttenu ubba wode hassayay. Ha77i taani qashuwan de7iyaawaaninne wonggalaw mootettiyaawan, qassi wonggalaa minissa essiyaawaaninne, Xoossay taw qaadeedda qaadaa hintteekka taananna gishi akkeeddiita. ⁸ Ayissi gooppe, taani hinttenu ubbatuwaa Kiristtoosi Yesuusappe yiyaa siiquwan ay keenaa siiqintto, Xoossay taw marka.

⁹⁻¹⁰ Qassi taani hinttentoo Xoossaa woossiyaawe hawaa; lo77obaa ayaan-neekka dooranaw hinttentu danddayanaadaaninne, qassi hinttentu si-iquu tumu eratethaananne akeeka ubbaanna ittipe gujji gujji diccanaadan, Xoossaa woosay; yaatiide Kiristtoosi simmiyaa gallassan hinttentu su-ureenne pokkuu baynnawantta gidana. ¹¹ Qassi hinttentu shemppuukka Xoossaa bonchchoonne galataw Yesuusi Kiristtoosa bagganna beettiyyaa xillotethaa ayfiyaa ayifana.

Phawuloosi Qashuu Wonggalay Aakkanawaa Diggebenna

¹² Taanaadan Xoossaa kaalliyawantto, ha taana gakeeddawe mishiraachchuwaa qaalay aakkanaadan tumu maaddeeddawaa hinttentu erana mala koyyay. ¹³ Taani Kiristtoosa diraw qashetteeddawaa, kaatiyaa golliyaa naagiyaa ubbatuunne hawaan de7iya haratuu ubbatuu eriino. ¹⁴ Qassi taani qashetteeddawe nu ishatuwaappe dariyaawaanttu Godan loythi ammanettiide, Xoossaa qaalaa yashshi baynnaan kasewaappe xaliide odanaadan maaddeedda.

¹⁵ Tumuppe ittuu ittuu qanaatiyaa dirawunne palumiyaa diraw, Kiristtoosawaa odiino; shin haranttu lo77o amuwan odiino. ¹⁶ Hawanttu Xoossay taw wonggalaa naagiyaa oosuwwa immeedda diraw, siiqiide qaalaa odiino. ¹⁷ Shin yokkonttu taani qashuwan de7ishshin, ta bolla waayiyaa ahanawaa untunttoo malatina, barena siiqiyyaa wolqqaama amuwan Kiristtoosawaa odinoppe attin, wozanaappe odikkino.

¹⁸ Aynne baawa; malatissiyaa odonne gido woy tumu odonne gido, ay ogiyaaninne Kiristtoosawaa odooppe, taani hewan nashettay. Sinthanawukka qassi taani nashettana. ¹⁹ Ayissi gooppe, taani hinttentu woosaaninne Yesuusi Kiristtoosa Ayyaanaappe yiyaa maaduwan attanawaa eray. ²⁰ Ta wolqqaama amuunne Xoossaappe akkana gaade taani nashechchan naagiyaa naaguun ayee gooppe, taani paxa de7inakka woy hayiqqinakka yayyennaan, kasewaadan ha77ikka ta kumentha asatethan Kiristtoosi bonchchettanawaappe attin, taani haray atto ittibanikka yeellatennaan attanaassa. ²¹ Ayissi gooppe, taw de7uu Kiristtoosa; qassi hayiquukka taw go77a. ²² Shin taani paxa de7iyaawaan daro go77iyaawaa oothanawaa gidooppe, haqawaa dooranentto taw erettenna. ²³ Taani ha laa77u yewatuwan meetootay; ha de7uwaappe shaakettanawunne qassi Kiristtoosanna ittipe de7anaw amottay; Kiristtoosanna ittipe de7iyaawe ubbaappe aadhdheedda daro lo77obaa. ²⁴ Shin taani hayiqqiyaawaappe hinttentu diraw paxa de7iyaawe hinttenu daro koshshiyaawaa.

²⁵ Hawe tuma gidiyaawaa taani geeshshaade eray; qassi ammanuwan hinttenttu diccanaadaaninne nashettanaadan, taani hinttenanna ubbaanna paxa de7ana. ²⁶ Hewaa diraw, taani hinttenanna laa7ethuwaa yiyaa wode, Kiristtoosa Yesuusanna hintte de7iya de7uwan, tabaan ceqgettiyaabay hinttenttoo darana.

²⁷ Gidooppekka, hinttenttu hinttenttu huuphew Kiristtoosa wonggalaw bessiyaa de7uwaa de7ite; taani hinttena baade woy be7ana dhayina, hinttenttu itti qofaan minniide eqqeeddawaanne, qassi wonggalaa ammanoo itti wozanaa gidiide ittipe baaxetiyaawaa sisana. ²⁸ Hintte morkketuwassi ayanka yayyoppite; hewe untunttoo untunttu dhishissee; shin Xoossay hinttena xoonissiyaa diraw, hinttenttoo atatethaa dhishissee. ²⁹ Ayissi gooppe, Kiristtoosaw oothiyaa qaaday hinttena gakeeddawe hinttenttu aani ammanana xalalaassa gidennaan A diraw waayyiyaakka akkanaassa. ³⁰ Taani kase baaxetishshin hinttenttu be7eeddawaa mala baaxiinne qassi ha77ikka taani baaxetiyaawaa hinttenttu sisiyaawaa malay hinttena gakeedda.

2

Kiristtoosi Barena Kawushsheeddawaa Leemisuwaa

¹ Kiristtoosan hinttenttu de7iyaa de7uu hinttena wozanthii? A siiquu hinttena menthethii? Geeshsha Ayyaananna hinttenttoo ittippetethay de7ii? Hintte ittuu ittuwassi keekitennee qarettiitee? ² Yaatoope, hinttenttu qofaan, siiquwan, wozanaaninne qofaa poluwan ittuwaa gidiide, taana polo nashechchite. ³ Hinttena siiqiyaawaan woy ceqgettanaw koyyiyaa mela amuwan ittibaanne oothoppite; shin ittuu ittuwaappe dhoqqay yaagiide goppennaan, ittuu ittuwassi hinttenttu huuphiyaa kawushshite. ⁴ Qassi ittuu ittuwaa go77iyaawaa koyyanaappe attin, hinttenttu huuphe xalalaa go77iyaawaa koyyoppite.

⁵ Kiristtoosa Yesuusana de7iya ha ashikketethaa qofay qassi hinttenankka de7anaw bessee.

⁶ I ubba wode Xoossaa gidiide de7eedda;
shin I wolqqaan Xoossaa keena gidiyaa maatay de7iyaawaa
bessiyaawaadan paydibeenna.

⁷ Shin I bare sheniyaan ubbabaa aggiide, *
aylliyaa medhetaa akkeedda;
qassi asaa malatiide qonccedda.

⁸ I barena kawushsheedda;
hayqoo, ubba haray atto,
masqqaliyaa bolla hayqqanawukka azazetteedda.

⁹ Hewaa diraw, Xoossay A loythi dhoqqu dhoqqu ootheedda;
qassi sunthaa ubbaappekka aadhdiyaa
dhoqqa sunthaa aw inneedda.

¹⁰ Hewaa diraw, saluwaaninne sa7an
sa7aappe garssan de7iya ubbay
Yesuusa sunthaa bonchchanaw gulbbatana.

¹¹ Qassi asay ubbay Yesuusi Kiristtoosi Godaa yaagiide,
Xoossaa Aawuwaa bonchchoo markkattana.

Ha Sa7an De7iya Asaassi Poo7o Gidiyaawaa

¹² Hewaa diraw, ta dabbatoo, taani hinttenanna de7iyaa wode ubbaan hinttenttu taw azazetteeddawaadan, ha77i taani hinttenttu matan de7enna

* **2:7** ubbabaa aggiide: I barena mela udeedda guussaa. **2:10** Isa 45:23

wodekka, hinttenttu kasewaappe aathiide taw azazettanaw bessee; yashshatethaaninne kokkorssaan hinttenttu atotethaa polanaw oothite. ¹³ Ayissi gooppe, Xoossay hinttena barew eeno giissanaadaaninne qassi I qoppeeddawaa hinttenttu oothanaadan hinttenttu gidдон ubba wode oothee.

¹⁴⁻¹⁵ Geellanne nagaranchcha asaa gidдон pokkuu baynnawantta, geeshshatuwaa, Xoossaa naanatuwaadankka pokkuu bayinnawantta gidite; qassi zuuzummennan woy iitabaa qoppennaan ubbabaa oothite. He asaa gidдонikka saluwan poo7iya xoolinttiyaadan poo7iidde, ¹⁶ de7uwaa mishiraachchuwaa qaalaan untunttoo odite; he wode ta daaburayinne ta oosuu mela dhayibeennawe erettiyaa diraw, Kiristtoosi simmiyaa gallassi taani hinttenan ceeqettana.

¹⁷ Haray atto hinttenttu ammanuu Xoossaw yarshshiyaa yarshshuwaa bolla ta suuthay ushshaa yarshshuwaadan gukkooppekka, taani nashettay; hinttenanna ubbaanna ittippe nashettay. ¹⁸ Hewaadan hinttekka qassi nashettanaw bessee; taananna ittippe nashettite.

Ximootoosinne Eppafiroditoosi Ootheedda Oosuwaa

¹⁹ Shin taani hinttenttu de7uwaabaa sisaade nashettanaadan, Ximootoosa hinttekko ellekka yeddanawaa Godaa Yesuusan ammanettay. ²⁰ Ayissi gooppe, hinttenttu de7uwaabaw wozanaappe hirggiyaa A mala asay haray ooninne taw baawa. ²¹ Ayissi gooppe, haratuu ubbatuu barenttu huuphe go77aa koyyiino; Yesuusi Kiristtoosawaa koyyikkino. ²² Shin na7ay bare aabbu oothiyaawaadan, Ximootoosi taananna ittippe gidide, wonggalaa oosuwaa ootheeddawan, ammanettiya asaa gididiyaawaa erisseeddawaa hinttenttu eriita. ²³ Hewaa diraw, taani yewuu haniyaawaa be7aade, elekka A hinttekko yeddana gaade qoppay. ²⁴ Taani ta huuphew mata wodiyaan hinttekko baanawaa Godan ammanettay.

²⁵ Shin taani ta ishaa Eppafiroditoosa, taananna ittippe ta bagga gidide ootheeddawaa, oletteeddaawaanne, qassi taana maaddiyaawan hinttenttoo kiitettiide ootheeddawaa hinttekko kiittanaw koshshiyaawaa qoppaadi. ²⁶ Ayissi gooppe, I hinttena ubbaa be7anaw laamotee; qassi I saketeeddawaa hinttenttu siseedda diraw, bare wozanaan daro metotee. ²⁷ I tumu sakettiide, hayiqqi atteedda; shin Xoossay aw qaretteedda; A xalalaw gidennaan kayyuu kayyuuwaa bolla gujettennaadan, tawukka qaretteedda.

²⁸ Simmi hinttenttu laa7enthuwaa A be7iide nashettanaadan, tawukka ta wozanaa kayyuu irxxanaadan, taani ellekka A hinttekko yeddana. ²⁹ Hewaa diraw, Godan de7iya ishaadan, kumentha nashetchan A mokiite; qassi A malatiyaa asaa ubbaakka bonchchite. ³⁰ Ayissi gooppe, hinttenttu hinttenttu huuphew taana maaddana danddayenna maaduwwaa maaddanaw, Kiristtoosa oosuwaa diraw, bare shemppuwaa shenekoo giide, hayiqqi atteedda.

3

Tumu Xillotethaa

¹ Wurssethaan, taanaadan Xoossaa kaalliyawantto, Goday hinttenttoo nashechchaa immo. Taani kase xaafeeddawaa zaarethaade xaafiyaawe taana waayissenna; qassi he xaafiyaawe hinttena naagana.

² Iitabaa oothiyaawanttuppe, he kanatuwaa eeshshay de7iyaawanttuppe, qaxxaray koshshee giya asatuwaappe nagettite. ³ Ayissi gooppe, nuuni Xoossaa Geeshsha Ayyaanan Xoossaw goyinniyyaa dirawunne nu de7uwan

Godaa Kiristtoosa Yesuusan nashettiyaa diraw, tumu qaxxaraa qaxxaret-teeddawantta; asatethaa bolla oosettiyaawan ammanokko.

⁴ Qassi taw ta huuphiyanka ta asatethan ammanettiyaawe de7ee. Ay asaynne bare asatethan ammanettiyaawe barew de7ee giide qoppooppe, taani aappe loythaa aadhdhay. ⁵ Taani yelettoodeppe hosppuntha gallasaan * qaxxarettaaddi. Taani yeletan Israa7eeliyaa; Biiniyaama zare; walakay bayinna Ayihuda asaa. Ayihuda higgiiyaa naagiyaawan gidoope, taani Parisaawe; ⁶ Ayihuda ammanoo seelaa gidoope, taani ammaniyaawantta waayissaaddi; itti uray Muse higgew azazettiide xilliyaawaa baggaa gidoope, taanan pokkobay beettibeenna.

⁷ Shin taana go77iyaa he ubbabaa Kiristtoosa diraw bayeeddawaadan payday. ⁸⁻⁹ Tumakka, hewantuu xalalaa gidenna; taani ta Godaa Kiristtoosi Yesuusa eriyaawe ubbabaappe loythi aadhdhiyaa diraw, ubbabaa taana mulekka go77ennawaadan payday; taani A diraw ubbabaa yegga bashaaddi. Kiristtoosa demmanawunne aananna de7anaw ubbabaa wora oleeddawaadan payday; taani Muse higgew azazettaade demmiyaa ta huuphe xillotethay taw baawa. Kiristtoosa ammanina, Xoossay immiyya xillotethay, ammanuwan Xoossaa matappe yiyaa xillotethay taw ha77i de7ee. ¹⁰⁻¹¹ Taani Kiristtoosanne A dendduwaa wolqqaa eranaw koyyay; yaataade taani ta huuphew hayiquwaappe denddana yaagiyaawan, A waayiyaa aananna waayyettanawunne A hayquwan A malatanaw amottay.

Gakkiyaasaa Gakkanaw Woxxiyaawaa

¹² Taani ha77i demma diggaaddi woy taanan bali baawa giikke. Shin Kiristtoosi Yesuusi taana barew ootheedda woytaa demmana gaade elleelay. ¹³ Taanaadan Xoossaa kaalliyaaawantto, taani hewaa demma diggaaddi gaade qoppikke; shin taani ittibaa oothay; taappe guyyenna de7iyaawaa dogaade sinthan de7iyaawaa oyqqanaw wadhettay. ¹⁴ Xoossay Kiristtoosi Yesuusa bagganna bolla de7uwassi xeesiya woytaa akkanaw, ta gakkanaw woxay.

¹⁵ Simmi nuuni Ayyaanan minneeddawanttu ubbatuu hawaa qoppanaw bessee; qassi hinteppe amareeddawanttoo ayaaninne duma qofay de7ooppe, hewaakka Xoossay hintenttoo qonccissana. ¹⁶ Gidooppekka, nuuni hanno gakkanaw de7eedda maaraadan, ane sinthaw he maaraa kaalloytte.

¹⁷ Taanaadan Xoossaa kaalliyaaawantto, taani haniyaawaadan hanite. Nuuni hintenttoo leemisuwaa gideeddo; hewaadan hintekka nuuni hintenttoo leemisuwaa gideedda maaraa kaalliyaaawantta akeekite. ¹⁸ Ayissi gooppe, taani hewaa hintenttoo kase coratoo odaaddi; qassi ha77i laa7ethuwaakka afoxxaadde hintenttoo oday; Kiristtoosi masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishettiide hayiqqeeddawoo barenttu shemppuu barena morkke ootheedda daro asatuu de7iino. ¹⁹ Untuntuu wurssethay bashshaa; untuntuu uluu untunttoo Xoossaa; yeellatanaw bessiyaawan untuntuu otorettiino; qassi ha sa7aabaa xalalaa qoppiino. ²⁰ Ayissi gooppe, nu biittay saluwaana; nuuni qassi saluwaappe yaana nuuna ashshiya Godaa Yesuusi Kiristtoosa naageetto. ²¹ Kiristtoosi ubbabaa bareppe garssan wothanaw danddayiyaa bare wolqqan, nu daaburanchcha asatethaa laamiide, bare bonchcho asatethaa malatissiide oothana.

* **3:5** Taani yelettoodeppe hosppuntha gallasaan: Hawe Ayihudiyaa attuma naanay yelettoodeppe hosppuntha gallasaan qaxxarettiyaawaa bessee.

4

Wurssetha Zoriyaa

¹ Taanaadan Xoossaa kaalliyaawanttoo, taani siiqiyaawanttoo, laamotiyaawanttoo, taana nashechchiyawaanttoo, taana dhoqqu oothiyaawanttoo, ta dabbatoo, simmi Godan hinttenttu minni eqqanaw bessee.

² Ewoodenne Sinxxiikee, hinttenttu laa77uukka qofaan ittuwaa gidiide, Godan de7anaadan, taani hinttenu zoray. ³ Qassi taananna oothiyyaa amanetteeddawoo, neeni ha macca asatuwaa maaddanaadan, taani neena woossay; ayissi gooppe, untunttu taanannanne untunttu sunthay Xoossaa de7uwaa maxaafan * xaafetteedda Qaleminxxoosanna qassi taananna ittippe oothiyyaa haratuwaa ubbaanna wonggalaa ubbasaa gathanaw daabu-reeddino.

⁴ Godaanna hinttenttu de7iya de7uwan ubba wode nashettite; taani hawaa gujjaadekka gay; nashettite.

⁵ Asay ubbay hinttenttu ashikkethaa ero; Goday matan yaana. ⁶ Xoossaa hinttenttu woossiyaa woosaa ubbaan A loythi galatiidde, hinttenu koshshiyaawaa ubbaw woossiteppe attin, ittibawukka hirggoppite. ⁷ Qassi asaa eratethaa ubbaappe aadhdhiyaa Xoossaa sarotethay hinttenttu wozanaanne hinttenttu qofaa Godaa Yesuusi Kiristtoosa bagganna naagana.

⁸ Wurssethaan, taanaadan Xoossaa kaalliyaawanttoo, hinttenttu wozanaan lo77obaanne galatissiyaawaa qoppite; tuma gidiyaabaa ubbaa, bonchchissiyaawaa ubbaa, bayizzuwaa gidennabaa ubbaa, geeshshabaa ubbaa, siiquwaa ubbaa, suure gidiyaabaa ubbaa qoppite. ⁹ Hinttenttu taappe tamaareeddawaa, akkeeddawaa, siseeddawaanne be7eeddawaa ubbaa oothiite; qassi nuussi sarotethaa immiya Xoossay hinttenanna ittippe gidanawa.

Barew Kiitetteedda Imotaw Phawuloosi Galateeddawaa

¹⁰ Shin daro wodiyappe guyyian, ha77i hinttenttu tawaa laa7enthuwaa qoppanaw doommeedda diraw, taani Godan loythi nashettay; taw qoppanaw hinttenttoo injjetennan ixceeddawaappe attin, taw qofaa qoppiita. ¹¹ Taani hawaa taana meteedda diraw giikke; ayissi gooppe, taw de7iyaabay taw gidana † giyaawaa taani tamaaraaddi. ¹² Taani metootiide wooti de7anentto eray; qassi durettiide de7iyaawekka ayentto eray; haqan gidinakka awude gidinakka, taani kaluwaanne koshshaa qassi pacaanne palahaa tamaaraaddi. ¹³ Kiristtoosi taw immeedda wolqqan, ubbabaa oothanaw taani danddayay.

¹⁴ Gidooppekka, hinttenttu ta metuwaa taananna metootiide daro loytheeddita; ¹⁵ Piliphphisiyoosa asaw, wonggalaa mishiraachchuu koyro hintte giddon odetteedda; shin taani Maqidooniyaappe keseedda wode, taana ammaniyyaa hinttenttuppe attin, haray maaddibeennawaa hinttenttu hinttenttu huuphew eriita; qassi immiyaabankka akkiyaabankka hintteppe attin, haray taana maaddibeenna. ¹⁶ Ayissi gooppe, taana metuu oyqqeedda wode, haray atto taani Teselonqqiyaan de7ishshinkka taana zaari zaariide maaddeeddita. ¹⁷ Taani hinttewaa bolla harabay gujjetanawaa koyyiyaawaappe attin, woyitaa xalalaa akkanaw koyyikke.

¹⁸ Shin taani hinttenttu immeeddawaa ubbaa akkaaddi; qassi taw palahide gidiyawe de7ee. Hintte kiitteedda ubbabaa Eppafiroditoosappe

* **4:3** Xoossaa de7uwaa maxaafan: Xoossaa asaa sunthay xaafettiyyaa maxaafaa. † **4:11** taw de7iyaabay taw gidana: Taw de7iyaabaan taani shemppay, kallay, woppugay. **4:15** 2Qo 11:9

akkaaddi; koshshiyaa ubbay taw de7ee. Hintte taw kiitteedda imuu Xoosaw sawuwaa toshikku giyaanne I dosiyaa, A nashechchiyaa yarshshuwaa mala. ¹⁹ Qassi ta Xoossay bare bonchcho duretethaa daruwan Kiristtoosi Yesuusa bagganna hinttena koshshiyaawaa ubbaa hinttenttoo immana. ²⁰ Nu Xoossaw, nu Aawoo medhinaappe medhinaa gakkanaw bonchchuu gido. Amen77i.

Wurssetha Sarotaa

²¹ Kiristtoosi Yesuusawaa gidiyaa Xoossaa asatuwaa ubbatuwaa saro giite. Taananna hawaan de7iya ishatuu hinttena saro giino. ²² Hawaan de7iya Xoossaa asatuwaa ubbatuu, ubbaappekka aathiide Kaatiyaa Qeesaare goliyaan de7iyaawanttu hinttena saro giino.

²³ Nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa aadho keekatethay hinttenanna gido.

Phawuloosi Qolaasiyaasa Asaw Xaafeedda Kiitaa Geluwaa

Phawuloosi Qolaasiyaasa asaassi xaafeedda kiitay xaafetteeddawe, Efesoone asaw xaafetteedda kiitaanna itti wodiyaana malatee. Hewekka Qeeri Iisiyan, Efesooneppe away doliyaa bagganna beettiyaa Qolaasiyaasan de7iyaa ammaniyaa asatuwaassa gidiide laa77uwaa gidдон de7iyaa dummatethay, Qolaasiyaasa asaw xafetteedda kiitay Kiristoosi medhetaa ubbaassi huuphe gidyaawaa bessiyaa wode Efesoona asaassi xaafetteedda kiitay qassi Kiristoosi woosa gollew huuphe gidyaawaa bessee. Ha asatuwaassi qaalaa markkateeddawe Phawuloosa gidana dhayooppekka, Roome gadiyan, Iisiyaa waanna katamaa gidiyaa Efesooneppe untuntussi oothiyaa asatuwaa kiittiyawe A gidiyaa diraw, Qolaasiyaasawukka aawotiyaa hanotay aw de7ee. Qolaasiyaasa ammaniyaawanttu gidдон, “Xoossaa eranawunne kumentha atofethaa demmanaw, asay ubbay ayyaana wolqqatuwaassinne maatay de7iyaawanttussi goyinnanaw koshshee” yaagiyaa worddo astamaaratuu de7iyaawaa Phawuloosi siseedda. Ha astamaaratuu harabaa qassi, “Asay ubbaykka qaxxaraa malatiyaa wogatuwaassi moodettanawunne qumaa wogaanne hara wogatuwaa ubbaa naaganaw koshshee” yaagiino.

Phawuloosi ha kiitaa xaafeeddawe tumanchcha gidiyaa Kiristinnaa kiitaa odiyaawaan, untunttu worddo timirttiyaa phalqqanaassa. I zaareedda zaruwaappe waannatiyaawe “Yesuusi Kiristoosi kumentha atofethaa immanaw danddayee; ha hara ammanatuunne oosatuu aappe haassanaw danddayiino” yaagiyaawaa. Xoossay Kiristoosa bagganna ha alamiyaa medhdheedda. Qassi A bagganna zaariide A barekko ahana. Ha alamiyassi Kiristoosa wozanappe ammaniyaawa xalalaan atofethaa hidootay de7ee. Hawaa maaran Phawuloosi ha wolqqaama timirtii ammaniyaasa de7uwan waaniide oosuwan peeshanaw danddayintto odee.

Ha kiitaa Phawuloosappe akkiide, Qolaasiyaasa gathanaw kiitetteedda Tiikiigoosanna ittippe beeddawe Anaasimoosa gidyaawaa be7iyaawe go77iyaawaa. Waaniide gooppe, Phawuloosi ha Anaasimoosa geetettiyaa bare oosanchchaabaa dentiide, Pilimoonaw hara kiitaa xaafeedda.

Shemppatuwaa Ubbatuwaassi Imetteedda Qantha Qofatuwaa

Geluwaa (1:1-8)

Kiristoosa eeshshaanne oosuwa (1:9-2:19)

Yesuusan beettiyaa oratha de7uwaa (2:20-4:6)

Wursethaa qutiyaa (4:7-18)

¹ Taani Phawuloosi, Xoossaa sheniyaan Kiristoosi Yesuusi kiitteeddawaa gideeddawenne nu ishay Ximootoosi, ² Qolaasiyaasa giyaa kamaan de7iyaa Xoossaa naanattoo, Kiristoosan ammanetteedda ishattoo ha dabidaabbiyaa xaafheetto.

Xoossaa nu Aawuwaappenne Godaa Yesuusi Kiristoosappe, aadho keekathayinne sarotethay hinttenttoo gido.

Phawuloosi Woosseedda Galataa Woosaa

³ Nuuni hinttenttoo woossiido, nu Godaa Yesuusi Kiristoosa Aawuwaa, Xoossaa ubba wode galateetto. ⁴ Ayissi gooppe, nuuni Kiristoosi Yesuusa hinttenttu ammaniyaawaanne Xoossaa asatuwaa ubbaa siiqiyaawaa

siseeddo. ⁵ Tumu kiitay wonggalay koyiro hinttekkoo yeedda wode, Xoossay sinthaappe immana geeddawaa siseeddita. Simmi hinttenttu ammanuunne siiquu saluwan giigiide naagiya, Xoossay sinthappe immana geeddawan doomteedda. ⁶ He wonggelii hinttekkoo gakteedda; hinttenttu A siisood-epenne Xoossaa aadho keekathethaa tumatethaan eroodeppe doommiide, hinttenttu giddon de7iyaawaadankka, biittaa ubbaan anjuwaa aheenne ubbasaa aakkee.

⁷ Hinttenttu hewaa nuunanna ittippe qooma gideedda siiqo Eppaafi-raappe tamaareeddita; I nu diraw Kiristoosaw ammanettiide oothiyaawe, ⁸ Xoossaa Ayyaanay haratuwaa hinttenttu siiqiyaawaa nuussi odeedda.

⁹ Hewaa diraw, nuuni qassi hewaa siseedda gallassaappe doommiide, Xoossay hinttenttoo bare sheniyaa eriyaa eratethaa, Xoossaa Ayyaanay immiya aadhdheedda eratethaannanne akeekaanna ittippe kunthiide immanaadan, ubba wode balennaan Xoossaa woosseetto. ¹⁰ Hewaappe guyyiyan, Goday koyiyyaawaadan hinttenttu de7anawunne, ubba wode A nashechchiyaabaa oothanaw danddayana; hinttenttu oothiyyaa lo77o oosuwaa ubbaan hinttenttu de7uu go77ana de7iyaawaa gidanawa; qassi Xoossaa eriyawaan dicci dicci baanita.

¹¹ Hinttenttu ubbabaani nashechchan genccanaadaaninne danddayaanaan, Xoossay bare bonchchuwaa gitatethaadan immiya wolqqa ubbaan minnite. ¹² Qassi Xoossaa naanato giigeedda poo7o kawutethaa laattanaw, nuuna danddayisseedda Xoossaa Aawuwaa galatite. ¹³ I nuuna dhumaa wolqqaappe ashshiide, bare siiqiya Na7aa kawutethaakko pintheedda. ¹⁴ Qassi I bare Na7an nuuna woziide, nu nagaraa atto geedda.

Kiristoosa Xoossatethaanne A Oosuwaa

¹⁵ Kiristoosi beettenna Xoossaa qonccissiyaawaa; I medhetteeddawaa ubbaappe aadhdhiyaa bayra Na7aa. ¹⁶ Ayissi gooppe, ubbabaykka aani medhetteedda; beettiyaawanttu, beettennawanttu, ayyaanatuwaappe beetiyyaa wolqqayenne godatethay, dhoqqatethayenne maatay, saluwaaninne sa7an de7iya ubbabaykka Aaninne Aw medhetteedda. ¹⁷ I ubbaappe kase de7eedda; ubbabaykka Aani bare sa7aa sa7aa oyqqiide de7ee. ¹⁸ I bare huuphew, woosa gollew huuphenne de7o; I ubbaappe bolla gidana mala, kasetiide hayiquwaappe dendeedda Bayira Na7aa gideedda.

¹⁹ Ayissi gooppe, Xoossay koyyeeddawaadan, Aani Xoossatethaa kumenthay de7ee. ²⁰ Yaatina Xoossay Kiristoosa bagganna ubbabaa barenanna sigethanaw yewuwaa qachcheedda; bare Na7ay masqqaliyaa bollan gusseedda suuthan saluwaaninne sa7an de7iya ubbabaa barenanna sigetheedda.

²¹ Hawaappe kase, hinttenttu iitabaa qooppeedda dirawunne otheedda diraw, Xoossaappe shaakettiide, Aananna morkketteeddita. ²² Shin Xoossay ha77i hinttentta pokkobay bayinnawantanne qassi geeshshatuwaa oothiide, bare sintha shiishshanaw, bare Na7aa hayiqqeeddawaa asatethan barenanna hinttentta sigetheedda. ²³ Hewe hinttenttu tumu ammanuwan minni eqqiide, mishiraachchuwaa qaalaa sisiide, sinthaappe akkana geeddawaappe qaaxxennan minniide de7ooppe hanana; he wonggalaa mishiraachhuu sa7an de7iya medhetaa ubbaa matan odeeddeedda. Taani Phawuloosikka mishiraachchuwaa qaalaa odiyaawaa gidaaddi.

Phawuloosi Yesuusi Kiitteeddawaa Gidiide Ootheedda Oosuwaa

²⁴ Taani hinttentoo waayyetteedda diraw, ha77i nashettay; Kiristtoosi bare huuphew, hewaa giyaawe woosa gollew, waayyettishin pacceddawaa taani ta bolla sakuwan kunthay. ²⁵ Xoossay taana hinttentta maaddiyaawaanne A qaala polaade odiyaa ashikkaretethaa kiitaa taw immeedda. ²⁶ Ha qaalay hawaappe kase bagga ubbaan, asaa ubbaw erettennaan geemmiide de7ee; shin barena ammaniyaawanttoo Xoossay ha77i qoncciseedda. ²⁷ Xoossay Ayihuda gidenna asaw wotheedda ha asaw qonccibeenna bonchchuwaanne dure yewuu ayentto geeshshatuwaa erisanaw koyyeedda; ha asaw ha77i qoncceddawe ayee gooppe, Kiristtoosi hinttentun de7iyaawaa; hewaa giyaawe Xoossaa bonchchuwaa aananna hinttenttu akkanawaa.

²⁸ Hewaa diraw, nuuni asaa ubbaw Kiristtoosawaa odeetto; asaa ubbaa Kiristtoosan kumentha asaa oothiide, Xoossaakko shiishshana mala, nuusi aadhdheedda eratethaa ubbaan hinttentta seerotonne tamaarissetto. ²⁹ Taani hawaa polanaw, taanan oothiyaa Kiristtoosi taw immiya wolqqan baaxetaynne daaburay.

2

¹ Taani hinttenttoonne Lodooyiyaa giya katamaan de7iya asatoonne qassi taana be7ibeenna ammaniyaawanttoo ubbatoo ay keenaa baaxetaadditanto hinttenttu erana mala koyyay. ² Unttuntu wozanay minnana mala, siiquwan ittippe gidiide, tumu akeekan beettiyaa duretethaa ubbaa untuntu akkana malanne qassi untuntu Xoossay asaw qonccisibeennawaa, Kiristtoosa A huuphew erana mala, taani daaburay. ³ Geeman Xoossay minjjeedda eraynne aadhdheedda eratethay ubbay Aani de7ee.

⁴ Ooninne hinttentta cimmiyaa qaalaan balethenna mala, taani hinttentta hassayissay. ⁵ Ayissi gooppe, taani hinttenttu matappe haakkaade de7ooppekka, ayyaan hinttenttunna de7ay; hinttenttu de7iya maaraanne Kiristtoosa hinttenttu minniide ammaniyaawaa be7aade nashettay.

Kiristtoosan Beettiyaa Kumentha De7uwaa

⁶ Simmi hinttentu Godaa Kiristtoosi Yesuusa akkeeddawaadan, Aani de7ite. ⁷ Aani xaphuwaa yeddiide dicitte; hinttenttu tamaareddawaadan ammanuwan minnite; Xoossaa ubba wode galatite.

⁸ Kiristtoosappe gidenna timirttiyaan, ha sa7aa mooddiyaa ayyaanatuwaa timirttiyaaninne, asaappe yeedda eratethan, qassi mela cimuan hinttentta ooninne omoddenna mala naagettite. ⁹ Ayissi gooppe, Kiristtoosa asatethaa bollan Xoosatethaa medhetaa kumenthay de7ee. ¹⁰ Qassi ubbaa ayyaanatuwaa kaappotethawunne godatethaw ubbaw huuphe gidiyaa Kiristtoosappe kumentha de7uwaa demmeedditte.

¹¹ Hinttenttu Kiristtoosanna itti asaa mala gidiide, asaa qaxxaraa mala gidennaan, hinttenttu nagaranchcha medhetaa diggiyaa qaxxaraa, hawekka ashuwaa qaxxaraa gidennaan Kiristtoosi ootheeddawaa. ¹² Hinttenttu xamaqetteedda wode, Kiristtoosanna moogettiide, Kiristtoosa hayiquwaappe dentheedda Xoossaa wolqqaa ammaneedda diraw, ooratha de7uwaassi xinqqatan Kiristtoosanna ittippe denddeedditte.

¹³ Hinttenttu hinttenttu naaquwaaninne hinttenttu eca asatethaa qaxxarettennan aggeeddawan hayiqqiide de7iya wode, Xoossay hinttenttu naaquwaa atto giide, Kiristtoosanna hinttentta paxa wotheedda. ¹⁴ Nuuna ixxiyaa, acuwaa paramaa A caaquwaanna ittippe Xoossay daakkeedda; masqqaliyaa bollan dhishiide, ogiyaappe diggeedda. ¹⁵ Kiristtoosi he

masqqaliyan kaappatuwaappenne godatuwaappe wolqqa wothi akkiide, bare xoonuwaannee omoddetteddawannta qoncciyaan besseedda.

¹⁶ Hewaa diraw, muusnaan woy ushshaan, baalaa gallassaa woy agenay xeeriyaa wodiyaaw bonchchiyaawan, woy Sambbataa bonchchiyaawan, ooninne hinttenttu bolla pirdoppo. ¹⁷ Hawanttu sinthaappe yaana yewatuwassi eeshuwa; shin tumatethay Kiristtoosawaa. ¹⁸ Wordduwaa ashikke malatanawunne kiitanchchaw goyinnanaw koyyiyaawe, be7ibeennawaa saxaan be7aaddi giide otorettiyaawe, asatethaa qofaan coo ayyiyaawe, ooninne hinttenttu bolla pirdoppo. ¹⁹ Hewaa mala asay huuphe gidiyaa Kiristtoosa minissi oyqqeeddawaa leppissee. Bollaa ubbay he huuphiyaappe wolqqa demmiide, bollan de7iyaa kuriyaannanne xaphuwaanna ittippe oyqgettiide, Xoossay dichchiyaa dishuwaadan diccee.

Hayquwanka Paxanka Kiristtoosanna De7iyaawaa

²⁰⁻²¹ Hinttenttu ha sa7aa mooddiyaa ayyaanatuwaappe haakkiide, Kiristtoosanna hayiqqeedita; yaatina, ayissi ha sa7aa wogaan de7iya asaadan de7iitee? “Oyqqoppa; baara be7oppa; bochchoppa” yaagiya higgeeto ayissi azazettiitee? ²² Ha ubbayayyaa asay medhdheedda higgenne timirte gidiyaa diraw, wodiyaappe guyyiyan dhayana. ²³ Unttuntu kiitanchchaw goyinniyaawaaninne wordduwaa ashikke malatiyaawan qassi barenttu asatethaa gilqqissiyaawan aadhheedda eranchcha malatiino; shin ashuwa amuwaa digganaw go77enna.

3

¹ Simmi hinttenttu Kiristtoosanna hayiquwaappe dendeeddawaa gidoope, Xoossaappe ushechcha bagganna utteedda Kiristtoosi de7iyaasaan saluwan de7iyaawaa minissi koyyite. ² Saluwan de7iyaawaa hinttenttu qoppaanaappe attin, sa7an de7iyaawaa qoppoppite. ³ Ayissi gooppe, hinttenttu hayiqqeedita; qassi hinttenttu shemppuu Xoossaan Kiristtoosanna geemmeedda. ⁴ Hintte de7o gideedda Kiristtoosi qoncciyaa wode, he wode hintteka aananna bonchchuwan qonccana.

Ecaanne Ooratha De7uwaa

⁵ Hewaa diraw, hinttenttu de7iya ha sa7aa amotuwaa wodhite; hewantukka woshummiyaawaa, tunatethaa, woshummanaw koyiyaawaa, iita amuwaa, miishshaa amottiyaawaa. Yoranchchaa gidussay eeqaw goyinniyaawaappe dummatenna. ⁶ Hawanttu gaasuwan, Xoossay azazettenna asatuwaa hanqqettanawaa. ⁷ Kase hinttenttu ha iita qofatuwaan de7iya wode untuntun moodetteedita.

⁸ Shin ha771 hinttenttu qassi hanqquwaa, yiilluwaa, ixuwaa, hinttenttu doonaappe kesiyaa cashshaanne yeellayiyaa haasayaa hawantta ubbaa hintteppe dhayisite. ⁹ Ittuu ittoo worddotoppite; ayissi gooppe, nagaranchchaa medhetaa A oosuwaanna hintteppe dhayissi diggiide, ¹⁰ Xoossay, A medhdheeddawe, barena malatiisanawunne barew de7iya erathetaa ubbaa immanaw, ubba wode oorathiyaa ooratha medhetaa mayyeedita. ¹¹ Ha ooratha medhetaan, Giriike asaa woy Ayihuda asaa, qaxxaretteddawaa woy qaxxarettiibeennawaa, imathatuwaanne ayne tamaribeennawaa, ayilliya woy womaanuwaa giide shaakkiyaabay baawa; huuphe allaalli Kiristtoosa; I ubbanka de7ee.

¹² Hewaa diraw, Xoossay dooreeddawanttudan, geeshshanne siiqiyaawantta gidide, maarofethaa, qaretaa, keekatethaa, hinttenttu huuphiyaa kawushshiyaawaa, ashikketethaanne danddayaa mayyite.

¹³ Ittuu ittuwaawaa danddayite; ooninne bare laggiyaa bolla hanqqetteeddawe de7ooppe, ittuu ittoo atto yaago. Kiristtoosi hinttenttoo atto geeddawaadan, hintteikka atto giite. ¹⁴ Hewaa ubbaa bolla, ubbabaa ittippe shiishshi qachchiyaa siiquwaa mayyite. ¹⁵ Kiristtoosi immiya sarotethay hinttentta mooddo; ayissi gooppe, Xoossay hinttentta itti asaa udiide, he sarotethaw xeeseedda Xoossaa galatite.

¹⁶ Kiristtoosa qalay hinttenttu wozanaan kumiide de7o; hinttenttoo de7iya aadhdheedda eratethaa ubbaan ittuu ittuwaa tamarissitenne zorite; hinttenttu wozanaan Xoossaa galatiidde, woosaanne mazimuriyaa, Xoossaa sunthaa dhoqqu oothiyaa yethaa yexxite. ¹⁷ Hintte ay haasayyaawaa woy ay oothiyaawaa gidoppekka, Aawuwaa Xoossaa Yesuusa bagganna galatiidde, oothiyaawaa ubbaa Godaa Yesuusa sunthan oothite.

Ammaniyaa Asatuwaa Gollen De7anaw Bessiyaa Wogaa

¹⁸ Machchetoo, ammaniyaa asaw bessiyaawaadan, hinttenttu asinaw moodettite.

¹⁹ Attuma asatoo, hinttenttu macca asaa siiqite; untuntunna woppu giide de7ite.

²⁰ Naatoo, hinttentta yeledawanttoo ubbabaani azzettite. Ayissi gooppe, hinttenttu untunttoo azzettiyaawe Xoossaa daro nashechchee.

²¹ Aawatoo, hinttenttu naanay wozanaa bayenna mala, untunta yiloyop-pite.

²² Ayilletoo, sa7an hinttenttoo godaa gidiyaawanttoo ubbabaani azzettite; Godaw yayyiide, suure wozanaan oothiteppe attin, asaa nashechchanawunne asay be7o giyaawaan azzettiyaawantta gidoppite.

²³ Hintte oothiyaa oosuu ubbaa asaw gidennaan Godaw oothiyaawaadan, wozanaappe oothite. ²⁴ Godaa Kiristtoosaw hinttenttu oothiyaa diraw, I barewanttoo immanaw giigissi wotheeddawaa hinttenttu laattanawaa akeekite. ²⁵ Balabaa ootheedda uray ooninne, bare ootheedda balaadan woytaa akkana; ayissi gooppe, Xoossay pirddiidde, oonanne maaddenna.

4

¹ Godatoo, hintteuwukka saluwan Goday de7iyaawaa eriide, hinttenttu ayilletoo xillotethaaninne suuretethaan koshshiyaaawaa oothite.

Zoriyaa

² Xoossaa aggennaan woossite; qassi woossiide azallennan, A galatiidde woossite. ³ Qassi hinttenttu woossiyaa wode ubbaan, kaseeedeppe asaw qonccibeennawaa, Kiristtoosawaa nuuni odana mala, Xoossay nuussi injeyanaadan, nuussikka Xoossaa woossite; ayissi gooppe, ha77i taani qasho golliyaan de7iyaawe hewaassa. ⁴ Qassikka taani bessiyaawaa keenaa qonccissaade ha yewuwaa odana mala, taw Xoossaa woossite.

⁵ Hintte de7iya wodiyaa go77i bayinnasaan dhayissennan, ammanen-nawanttu matan cincatethaan de7ite. ⁶ Hinttenttu asaa ubbaw wooti zaaranaw bessintto erana mala, hinttenttu haasay ubba wode, sisanaw lo77iyaawaanne nashechchiyaawaa gidanaw bessee.

Wurssetha Sarotaa

⁷ Nu siiqo ishay Tikiqoosi, taananna ittippe Godaa oosuwaa qoomaa gideedda ammanettiya oosanchay, ta de7uwaabaa hinttentta erissana.

⁸ Taani A hinttekko kiittiyaawe, nuuni waani de7intto hinttenttoo I odide, hinttentta menthethana diraassa. ⁹ Anaasimoosi, ammanettiya siiqo ishay, hinttenttu gadewe, aananna ittippe hinttekko bee; untunttu hawaan haniyaa ubbabaa hinttentta erissana.

¹⁰ Taananna qashuwan de7iya Arisxxirokoosinne Barnnaabaasaw awuwaa gideedda Marqqoossi hinttentta sarotiino; taani hinttentta kase azazedawaadan, Marqqoossi hinttekko booppe, wozanaappe A morkkite. ¹¹ Yosxxoosa giyaa Yesuusikka hinttentta saro saro gee; Ayihuda asatuwaappe taananna Xoossaa kawutethaw oothiyaawe, ha heezzu asatuwaappe haray baawa; hawanttu taana daro maaddeeddino.

¹² Eppaafiri, hinttenttu gadewe, Kiristtoosi Yesuusa qoomay, hinttentta saro saro gee. I hinttenttu Xoossaan minniide eqqanaadaaninne Xoossay koyyiyaawe ubbay ayentto eriide, poli ammananaadan, ubba wode Xoossaa minissi woossee. ¹³ Ayissi gooppe, I hinttenttoo, Lodoociyaa asawunne Hirapoliisa giya katamaa asaw daro daaburiyaawaa taani markkattay.

¹⁴ Nu siiqo dottorii Luqaasinne Deemaasi hinttentta saro de7iitee yaagiino. ¹⁵ Lodoociyaan de7iya nu ishatoonne Nimppiw qassi izi golliyaan shiiqiyaa ammaniyaasatoo nu sarotaa odite.

¹⁶ Ha dabiddaabbiiyaa hinttenttu nabbabeeddawaappe guyyiyan, Lodoociyaa ammaniyaawanttookka nabbabissite; hinttekka Lodoociyaa ammaniyaawanttookka hinttenttoo yeddiyaa dabidaabbiiyaa nabbabite.

¹⁷ Qassi Arkkipoosaw, “Goday new immeedda oosuwaa polanawaa dogoppa” yaagiide odite.

¹⁸ Taani Phawuloosi, ta kushiyan sarotaa xaafeeddawaa hawaa be7ite; taani qashuwan de7iyaawaa dogoppite.

Xoossaa aadho keekatethay hinttenttunna gido.

Phawuloosi Teselonqqiyaa Asaw Xaafeedda Koyro Kiitaa Geluwaa

Teselonqqiyaa Maqidooniya geetettiyya Roomaa biittaw waanna kata-matto. Phawuloosi Teselonqqiyaan ammaniyaawanttoo shiishsheeddawe, Piliphphiyoosa biittaa yeggi beeddawaappe guyyiyaana. Gidoppe at-tishshin, Ayihudatuwaa ammanuwaa akkanaw mateedda Ayihuda gidenna asatuu Phawuloosi tamarissiyaa, ammanuwaa timirttiyyaa doseedda diraw (1:8-10), Ayihudatu Phawuloosa qanaatiide, phalqqethaa dentheeddino. Hewaa diraw Phawuloosi Teselonqqiyaa yeddiide, Beeriyaa geetettiyya gadiyaa beedda. Takkiidde I Qoronttoosa gakteedda wode, matan A maadiyaa Ximootoosi Teselonqqiyaa biide simmowaappe guyyiyan ammaniyaasaa hanotaa aw qonccissiide odeedda.

Phawuloosi koyro kiitaa Teselonqqiyaa asaassi xaafeddawe, ammaniyaawantta minissanaassanne menthethanaassa. I untuntu ammanuwaabaanne siiquwaabaa lo77o woriyaa siseedda diraw, Xoossaa galatee. Kase I untuntu gidдон heezzu saaminttaa (Kit 17:1-9) de7eedda wode, ay mala de7uwaa de7eeddento untunta akeekissee. Hewaappe guyye Kiristoosa laa7ethuwaa yuussaa xeelleeddawaan dendeedda ooshatuwaassi zaruwaa immee. He ooshatuwaappekka amareeddawantu: “Kiristoosi ha alamiyaa simmanaappe kasetiide hayqqeedda ammaniyaasay, Kiristoosa simay immiyaa medhinaa de7uwaa shaakki akkanaw danddayii? Kiristoosi simmiide yaanawe awudee?” yaagiyaawantta. Phawuloosikka he gakteedda wodiyya go77ettiide, “Kiristoosa laa7enthuwaa yuussaa timirttiyya hidootaan naagiidde I yaana gakkanaw woppu giide hinttentu oosuwa oothite” yaagiide untunta zoree.

Shemppatuwaa Ubbatuwassi Imetteedda Qantha Qofatuwaa Geluwaa (1:1)

Phawuloosa nashechchaanne galataa (1:2-3:13)

Ammaniyaawanttu de7uwaa kaaletthiyaa ogiyaa (4:1-12)

Yesuusa laa7ethuwaa yuussaa timirttiyya (4:13-5:11)

Wurssethaa maqquwaa (5:12-22)

Qutiyya (5:23-28)

1 Nuuni Phawuloosi, Sillaasenne Ximootoosi Teselonqqen de7iya ammaniyaasatoo ha dabidaabbiiyaa xaafetto; hewanttu Xoossaa nu Aabbuwanttoonne Godaa Yesuusi Kiristoosawanttoo, aadho keekatethayenne sarotethay gido.

Teselonqqiyaa Asaa De7uwaanne Ammanuwaa

2 Nuuni woosaan Xoossaa galatiidde, ubba wode hinttena ubbatuwaa hasayeetto. 3 Nuuni nu Xoossaa, nu Aawuwaa sinthan ammanuwan hinttentu ootheedda oosuwaanne, siiquwan hinttentu daaburedda daaburaa, qassi nu Godaa Yesuusi Kiristoosan hinttew de7iyaa hidootaan genciiyaa gencuwa ubba wode hassayeetto.

4 Nuunaadan Xoossaa kaalliyawanttoo, Xoossay hinttena siiqiyaawaanne hinttena barew naanaa oothanaw dooreeddawaa nuuni ereetto. 5 Ayissi gooppe, nuuni wonggalaa, wolqqaan, Geeshsha

Ayyaanaaninne he wonggelii tuma gideeddawaa wurssi ammaniyaawan hinttentoo aheeddawaappe attin, asaa qaalaa xalalaan ahibeykko. Nuuni hinttenanna de7iya wode, hinttenttu diraw waani de7eeddentto, hinttenttu eriita. ⁶ Qassi hinttenttu daro waayyettooppekka, Geeshsha Ayyaanay immeedda nashechchaan kiitaa akkeeddita; hewan nu leemisuwanne Godaawaa kaalleeddita. ⁷ Hewaa diraw, Maqidooniyaaninne Akaayiyaa giya gadiyan de7iya ammaniya ubbatooleemisuwaa gideeddita. ⁸ Ayissi gooppe, Godaa qaalay hintteppe kesiide, Maqidooniyaaninne Akaayiyaa xalalaan sisetibeenna; shin Xoossaa hinttenttu ammaniyaawe ubbasan sissettedda. Simmi nuuni haasayanaw koshshishshin attowe aynne baawa. ⁹ Ayissi gooppe, nuuni hinttekkoo beedda wode, hinttenttu nuuna wooti mokkeedenttonne qassi hinttenttu hinttenttu eeqaw oothiyaawaa aggiide, worddotenna de7uwaa Xoossaw oothanaw waani Xoossaakko simmeedditentto, untunttu barenttu huuphiyan haasayiino. ¹⁰ Qassi Xoossaa Na7ay Yesuusi, Xoossay hayiquwaappe dentheeddawe, nuuna sinthaappe yaana Xoossaa hanquwaappe ashshiyaawe saluwaappe yaanawaa hinttenttu naagiyaawaa untunttu haasayiino.

2

Phawuloosi Teselonqqiyaan Ootheedda Oosuwa

¹ Nuunaadan Xoossaa kaalliyaawantto, nuuni hinttekkoo beeddawe mela gidennawaa hinttenttu hinttenttu huuphew eriita. ² Shin nuuni hinttekkoo yaanaappe kase Piliphisiyoosa giya katamaan waayyetteddawanne boretteeddawaa hinttenttu eriita; daro phalqgethay de7ooppekka, hinttentto A mishiraachchuwaqaalaa odana mala, Xoossay nuussi minotethaa immeedda. ³ Nuuni hinttena woossiyaawe baliide woy tunatethaan woy geniyan gidenna.

⁴ Shin Xoossay wonggalaa hadaraa akkanaw nuuni ammanettiyaawantta gidina, nuussi he hadaraa immeedda; he immeeddawaadanka nuuni haasayeetto. Qassi nuuni nu wozanaa xomoosiyaa Xoossaa nashechchiyaawaadan haasayeettoppe attin, asaa nashechchiyaawaadan haasayokko. ⁵ Nuuni hinttekkoo cimmiyaa haasayaanna, woy nuuni yoraa genthiyaa hanotaan yibeennawaa hinttenttu loythi eriita; Xoossaykka nuussi markka. ⁶ Nuuni asaappe, woy hintteppe, woy haranttu ooppenneekka bonchchuwa akkanaw koyyibeykko. ⁷ Nuuni Kiristtoosi kiitfeddawantta gididde, bonchchuwa hinttenttuppe oochchanaw danddayeetto. Shin aatta bare naanatuwa siiquwan dichchiyaawaadan, hinttenttu giddon ashikke gideeddo. ⁸ Hinttenttu nuussi daro al77o gideedda diraw, Xoossaa wonggalaa hinttentto immanaawaa xalalaa gidennaan, nu de7uwaakka hinttentto immanaw giigi utteeddo; ayissi gooppe, hinttena nuuni loythi siigeeddo. ⁹ Nuunaadan Xoossaa kaalliyaawantto, nu oosuwaanne nu daaburaa hinttenttu akeekiita; hinttentto Xoossaa mishiraachchuwaqaalaa odiidde, hinttena ayinne waayisenna mala, qammanne gallassi nuuni ootheeddo.

¹⁰ Nu de7uu hinttenttu matan, ammaniyaawanttu matan, geeshsha, xil-lonne borettennawaa gidiaawoo hinttenne Xoossay markka. ¹¹ Nuuni hinttentto huuphiyan huuphiyan aawuu bare naanaw haniyaawaadan haneeddawaa eriita. ¹² Nuuni hinttena zoreeddo; menthetheeddonne hinttentto markkatteeddo. Hewenneekka hinttena xeeseedda Xoossaa nashechchiyaa de7uwaa hinttenttu de7anaadananne A kawutethaanne A bonchchuwa gelanaadaana.

¹³ Hintte nuuppe Xoossaa qaala tuma gideeddawaadan akkeedda wode, Xoossaa kiitaadan akkeeddawaappe attin, asaa kiitaadan akkibeenna diraw, Xoossaa qaalay ammaniya hinttenan oothee; he gaasuwan nuuni Xoossaa ubba wode galateeto.

¹⁴ Ayissi gooppe, nuunaadan Xoossaa kaalliyaawantoo, Kiristtoosi Yesuusan ittuwaa gideedda Yihudaa giya gadiyan de7iya ammaniyaawantta, hinttentu leemisettiita; hewanttu Xoossaa ammaniyaawantta. Ayihudatu untuntta wayisseeddawaadan, hinttentu biittaa asaykka hinttena waayiseedda. ¹⁵ He Ayihudatu Godaa Yesuusanne nabatuwaa wodheeddino; qassi nuuna yedersseeddino. Untunttu Xoossaa nashechchikino; asaa ubbaakka ixxiino. ¹⁶ Ayihuda gidenna asay attana mala, nuuni untunttoo qaala odiyaa diggiino. Qassi untunttu nagaraykka ubba wode dari dari bee. Shin wurssethaan Xoossaa hanqquu untunttu bolla wodhdheeda.

Phawuloosi Teselonqqiyaa Asaa laa7enthuwaa Xomoosanaw Amotteedda Amuwaa

¹⁷ Shin nuunaadan Xoossaa kaalliyaawantto, nuuni nu qofaan gidenaadan, asatethaa xalalaan hintteppe guuthaa wodew shaaketteedda wode, hinttena daro laamotiide, ayfiyan be7anaw loythi koyyeeddo. ¹⁸ Ayissi gooppe, nuuni hinttekkoo simmiide baanaw koyyeeddo. Ubba taani Phawuloosi zaara zaaraade hinttekkoo baanaw mala be7aaddi; shin Seexaanay nuuna diggeedda. ¹⁹ Ayissi gooppe, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosi yiyaa wode, nuuni be7ana giide nashechchan naagiyaawe, woy nu nashechchay, woy nuuni ceeqettiya akillili oonee? Hinttena gidikkiteeyee? ²⁰ Ayissi gooppe, hinttentu nu bonchchuwaanne nu nashechchaa.

3

¹ Hewaa diraw, nuussi gencanaw danddayettennan ixceedda wode, Ateenaa giya katamaan nuurekka attanaw qofaa qachcheedo. ² Hinttena zoranaadaaninne hinttentu ammanuwan hinttena minissanaadan, Xoosaw oothiyya nu ishaa, nuunanna ittippe Kiristtoosa mishiraachchuwaa qaala odiyaa Ximootoosa hinttekkoo kiitteeddo. ³ Ha waayiyaa gaasuwan hintteppe ooninne guyye simmenna mala, A kiitteeddo. Nuuni hewoo dooretteeddawaa hinttentu hinttentu huuphew eriita. ⁴ Ayissi gooppe, nuuni hinttenanna de7iidde, nuuni waayyetanawaa kasetiide hinttentoo odeeddo; qassi hinttentu eriyawaadanka kase hewaadan haneedda. ⁵ Hewaa diraw, qassi gencanaw taw danddayettennan ixceedda wode, "Ooni eri xalahiyaa kaappuu hinttena paaccennan aggenaa. Nu daaburayikka mela gidennaan aggenaa" yaagaade hinttentu ammanuwaa eranaw Ximootoosa hinttekkoo kiittaaddi.

⁶ Shin ha77i Ximootoosi hinttentu matappe nuukko yiide, hinttentu ammanuwaabaanne hinttentu siiguwaabaa hinttentoo mishiraachchu giide nuussi odeedda. Qassi nuuni hinttena be7anaw laamotiyaawaadan hinttekkoo nuuna be7anaw laamotiide, ubba wode nuussi lo77obaa qop-piyaawaa I odeedda. ⁷ Hewaa diraw, nuunaadan Xoossaa kaalliyaawantto, nu waayyiyaaninne nu tuggaan ubbaan hinttentu ammanuwaa bagganna hinttewan nu minetteeddo. ⁸ Godan minniide hinttentu de7ooppe, nuunikka ha77i de7eetto. ⁹ Ayissi gooppe, nuuni hinttebaw Xoossaa galateeto. Nuuni nu Xoossaa sinthan hinttentu diraw de7iya nashechchaa ubbaw A daro galateeto. ¹⁰ Nuuni hinttena be7anawunne hinttentu ammanoo pacceddawaa kunthanaw, qammanne gallassi nu kumentha wozanaappe Xoossaa woosseetto.

¹¹ Nu Aawuu, nu Xoossay bare huuphew, qassi nu Goday Yesuusi Kiristoosi nuuni hinttekkoo biya ogiyaa nuussi giigisso. ¹² Nuuni hinttena loythi siiqiyaa waadan, Goday hinttenttu ittuu ittuwaa siiqiyaa siiquwaanne qassi asaa ubbaa siiqiyaa siiquwaa hinttenttoo darissonne gujjo. ¹³ Nu Goday Yesuusi bare geeshshatuwaa ubbaanna yiyaa wode, nu Xoossaa, nu aawuwaa sinthan hintte wozanay geeshshanne pokkuu baynnawaa udiide, hinttena I menthetho.

4

Xoossaa Nashechchiyaa De7uwaa

¹ Simmi wurssethaan, nuunaadan Xoossaa kaalliyaa wanttoo, Xoossaa nashechchanaw hinttenttu waani de7anaw bessintto, nuuppe tamaareed-dita. Hewe hinttenttu kaseedeppe de7iya maaraa; shin ha77i hinttenttu kasewaappe loythiide oothanaadan, Godaa Yesuusa sunthan hinttena woosseetonne zoreetto. ² Ayissi gooppe, nuuni Godaa Yesuusa maataa bagganna hinttenttoo immeedda azazu haqawentto, hinttenttu eriita.

³ Ayissi gooppe, Xoossay hintteppe koyyiyaawe ayee gooppe, hinttenttu geeshsha gidanawaanne woshummiyaawaa ubbanna agganawaa koyyee.

⁴ Hinttenttu huuphiyan huuphiyan geeshshatethaaninne bonchchuwan hinttenttu machchiyaanna wooti de7anentto * eranaw besseeppe attin,

⁵ Xoossaa erenna ammanenna asatuwaadan, loythi amottiyaawaan akkanaw bessenna. ⁶ Nuuni qassi kase hinttenttoo odeeddawaadaninne hinttena minissi zoreeddawaadan, Goday hawaa malaban ubbaan haluwaa kesiyaawaa gidiyaa diraw, ooninne ha yewuwaan bare ishaa naaqqanawunne cimmanaw bessenna. ⁷ Ayissi gooppe, Xoossay nuuna geeshshatethan de7anaw xeeseeddawaappe attin, tunatethaan de7anaw xeesibeenna. ⁸ Hewaa diraw, ha timirttiyaa ixxiyaa ooninne hinttenttoo bare Geeshsha Ayyaanaa immiya Xoossaa ixseepe attin, asaa ixxenna.

⁹ Hintte hinttenttu huuphiyan ittuu ittuwaa siiqanaadan, Xoossay hinttena tamaarisseedda diraw, hinttenttu hinttenttu ishatuwaa wooti siiqanaw bessintto, nuuni xaafanaw koshshenna. ¹⁰ Qassi Maqidooniya biittaa ubbaan de7iya ishatuwaa ubbatuwaa tumu hinttenttu siiqiita. Shin nuunaadan Xoossaa kaalliyaa wanttoo, hinttenttu hewaappe gujji gujjiide untunta siiqana mala, hinttena woossetto.

¹¹ Nuuni kase hinttenttoo odeeddawaadan, woppu geedda de7uwaa de7ite. Qassi hinttena koshshiyaawaa demmanaw, hintte kushiyaa oothite. ¹² Hewaa gidoope, ammanennawantu matan hinttenttu bonchchet-tanne qassi hinttena koshshiyaabaw oonanne awuddashikkita.

Goday Yiyaa Wode hayiqqeedda Asaynne Paxa De7iya Asay Hananabaa

¹³ Shin nuunaadan Xoossaa kaalliyaa wantto, hinttenttu hidootay baynna asatuwaadan kayyottenna mala, hayqqeedda asatuwaabaa hinttenttu erana mala koyetto. ¹⁴ Nuuni Yesuusi hayiqqeeddawaanne qassi hayiquwaappe I dendeeddawaa ammaneetto; hewaadankka, Xoossay Yesuusa ammaniide hayiqqeeddawanta Yesuusanna ahanawaa ammaneetto.

¹⁵ Ayissi gooppe, nuuni hinttenttoo odiiyaa Godaa qaalay hawaa; nuuni, Godaa laa7enthuwaa yuussaa gallassay gakkanaw hawaan paxa de7iyaawanttu, hayqqeeddawatuppe kasetokko. ¹⁶ Ayissi gooppe, Goday bare huuphiyan azazuwaanna, kiitanchchatuwaa kaappuwaa

* **4:4** Geeshshatethaaninne bonchchuwan hinttenttu machchiyaanna wooti de7anentto: Guussay bare asatethaa naagiide geeshshatethaan de7anaw koshshiyaawaa bessee.

kooshshaanna, Xoossaa malakataa giirethaanna saluwaappe wodhdhana. Kiristoosa ammaniide hayiqqeeddawantu kasetiide hayiquwaappe denddana. ¹⁷ Hewaappe guyyiyan, nuuni he wode paxa de7iyaawanttu, Godaana carkkuwaa gidдон gakkettanaw untuntunna ittippe shaariyaan denddana. Hewaa diraw nuuni Godaanna ittippe ubba wode de7ana. ¹⁸ Hewaassi, ha qaalaan ittuu ittuwaa menthethite.

5

Godaa Yuussaa Giigiide Naagite

¹ Shin nuunaadan Xoossaa kaalliyaawanttoo, ha yewatuu awude hananentto, wodiyaanne agenaar hinttenttoo xaafanaw koshshenna. ² Ayissi gooppe, Godaa gallassay kayisuu qamma yiyaawaadan yaanawaa hinttenttu loythi erii. ³ Asay, “Ubbabay sara; ayaykka hanenna” giishshin, macca asaa yeluu oyqqiyaawaadan, bashshay untunttu qoppennaan untunttu bolla yaana. Untunttu mulekka kessi akkikkino.

⁴ Shin nuunaadan Xoossaa kaalliyaawantto, he gallassay hinttenttoo kayisuu yiyaawaadan yaanaw hinttenttu dhumaani de7ikkita. ⁵ Hintte ubbay poo7uwaa asanne gallassaa asaa; nuuni qamma asaa woy dhuma asaa gidokko. ⁶ Hewaa diraw, nuuni haratuu gemi77ishiyaawaadan gemi77ishanaw bessenna. Nuuni beegottanawunne wogaan de7anaw bessee. ⁷ Ayissi gooppe, gemi77ishshiyaawanttu qamma gemi77ishiino; mathottiyaawanttukka qamma mathottiino. ⁸ Shin nuuni gallassaa asaa gidiyaawanttu wogaan de7anaw bessee. Nuuni ammanuwaanne siiquwaa tiraan wothiyaa olaa miishshaadan oyqqiide, nuuni hidootaan naagiyyaa atotethaa, birataa qoobiyaadan, huuphiyan wothanaw bessee. ⁹ Ayissi gooppe, Xoossay nuuna nu Godaa Yesuusi Kiristoosa bagganna atotethaa demmanaw dooredawaappe attin, A hanquwaa akkanaw dooribeenna. ¹⁰ Nuuni paxa gidina woy hayiqqeeddawantta gidina, Kiristoosanna ittippe de7ana mala, Kiristoosi nu diraw hayiqqeetta. ¹¹ Hewaa diraw, hinttenttu qassi ha77i oothiyaawaadan, haratuwaa menthethitenne ittuu ittuwaa dichchite.

Wurssetha Zoriyaanne Sarotaa

¹² Nuunaadan Xoossaa kaalliyaawanttoo, hinttenttu gidдон oothiyaawantta, hinttena ammanuwaa ogiyaan kaaletthiyaawanttanne zoriyaawantta, hinttenttu bonchchana mala, hinttena woossetto. ¹³ Untunttu oothiyaa oosuwaa diraw, untuntta loythi bonchchitenne siiqite. Ittuu ittuwaanna sarotethaan de7ite.

¹⁴ Nuunaadan Xoossaa kaalliyaawanttoo, nuuni hinttena zoreetto; maaray bayinna de7uwaa de7iyaawantta seerite. Yayyiyaawantta menthethite. Wolqqi baynnawantta maaddite. Asa ubbaa danddayite. ¹⁵ Ooninne iitaa diraw iitaa zaarena mala naagetite; shin ubba wode, ittuu ittoonni qassi asaa ubbaw lo77obaa oothanaw minnite.

¹⁶ Ubba wode nashettite. ¹⁷ Ubba wode qanxannaan Xoossaa woossite. ¹⁸ Ubbabaani galatite. Ayissi gooppe, Kiristoosa Yesuusa bagganna Xoossay hintteppe koyyiyaawe hewaa.

¹⁹ Geeshsha Ayyaanaa tamaa toyissoppite. ²⁰ Timbbitiyaa qaalaa kadhoppite. ²¹ Ubbabaakka paaccite. Lo77obaa oyqqite. ²² Iita oosuwaa ubbaappe haakkite.

²³ Sarotethaa Xoossay bare huuphew hinttena ubbabaani polo geeshsho; qassi nu Goday Yesuusi Kiristoosi yiyaa wode, Xoossay hinttentu ayyaanaa, shemppuwaanne asatethaa ittippe borettennawaanne polo udiide naago.

²⁴ Hinttena xeesiyaawe ammanetteeddawaa; qassi hewaa I polana.

²⁵ Nuunaadan Xoossaa kaalliyawanttoo, nuussi Xoossaa woossite.

²⁶ Ishatuwaa ubbaa geeshsha yeruwaa yeriide sarotite.

²⁷ Hintte ha dabiddaabbiiyaa geeshsha ishatuwaa ubbaw nabbabanaadan, Godaa sunthan hinttena woossay.

²⁸ Nu Godaa Yesuusi Kiristoosa aadho keekatethay hinttenanna ittippe gido.

Phawuloosi Teselonqqiyaa Asaw Xaafeedda Laa7entho Kiitaa Geluwaa

Kiristoosa laa7entho yuussaa xeelliaawaan dendeedda ooshay walasaa medhdhiidde beedda diraw, Teselonqqen de7iyaa ammaniyaa asaa gid-don metuu dariidde beedda. Phawuloosi Teselonqqiyaa asaassi xaafeedda laa7entho kiitay, “Goday yaana gallassay mateedda” yaagiyaa ammanuwaa minissiide odee. Phawuloosi untuntussi odiidde, “Kiristoosi yaanaappe kasetiide Kiristoosa timirttiyaa phalqqiyaa itti, ‘Makkala asa’ geetettiyyaa Kiristoosa ixxyaawe kaalethina alamiyaa bollan iitatethaynne makkalay dariidde baana” yaagiide untuntu ammanuwaa suurissanaw malee.

Yesuusi Kiiteeddawe nabbabiyaawantussi, “Metuunne waayyii darooppekka untuntu barenttu ammanuwan minnaanaan, ikka aananna ittippe oothiyaawantukka oothiyaawaadan, untuntu barenttu de7uwaassi koshshiyaawaa demmanaw, minniide oothanaadan, hewaadankka qassi lo77o oosuwaa oothanaw dhibennaadan” yaagi untunta minissiide zoree.

Shemppatuwaa Ubbatuwassi Imetteedda Qantha Qofatuwaa

Geluwaa (1:1-2)

Galataanne hadaraa (1:3-12)

Yesuusa laa7enthuwaa yuussaw imetteedda timirttiyaa (2:1-17)

Ammanuwan de7uwaabaa maqquwaa (3:1-15)

Wursethaa qutiyyaa (3:16-18)

¹ Nuuni Phawuloosi, Sillaasenne Ximootoosi, Teselonqqen de7iya ammaniyaa asatoo ha dabidaabbiiyaa xaafetto. Hewanttu Xoossaa nu Aab-buwantanne Godaa Yesuusi Kiristoosawantta.

² Xoossaa nu Aawuwaappenne Godaa Yesuusi Kiristoosappe, aadho keekathaynne sarotethay hinttentoo gido.

Kiristoosa Yuussaa Gallassi Hanana Pirddaa

³ Nuunaadan Xoossaa kaalliyawanttoo, hinttenttu ammanuu loythi diciyaa dirawunne, hinttenttu ittuu ittuwaa siiqiyaa siiquu dariya diraw, nuuni hinttenttoo bessiyaawaadan, Xoossaa ubba wode galatanaw bessee.

⁴ Hewaa diraw, hinttentta yedesaynne waayyiyaa ubbay gakkina akka hinttenttu genciyaawaanne ammaniyaawaa nuuni nu huuphew Xoossaa ammaniyaawanttoo odiidde, hinttewan ceqqetteetto.

⁵ Hinttenttu waayyettiyyaa Xoossaa kawutethaw bessiyaawantta gidide paydettana mala, Xoossay pirddiyaa xillo pirddaa bessiyaa mallaa.

⁶⁻⁷ Xoossay tumu pirddaa pirddana. Goday Yesuusi bare wolqqaama kiitanchchatuwaana tamaa lacuwaa gidдон saluwaappe yiyaa wode, Xoossay hinttentta waayissiyaawanttu bolla waayyiyaa ahana. Qassi waayyettiyyaa hinttenanne nuuna shemppissana.

⁸ Qassi Xoossay barena erennawantanne nu Godaa Yesuusi Kiristoosa wonggalaa mishiraachchoo azazettennawantta murana. ⁹⁻¹⁰ He gallassi I bare geeshshatuwaan bonchchettanawunne qassi barena ammaniyaa ubbatuwaan sabettanaw yiyaa wode, untuntu Godaa sinthappenne A wolqqa bonchchuwaappe shaakettiide, medhinaa bashshaan murettana. Gaasuunneekka, nuuni hinttenttoo odeedda kiitay ammanetteedda.

¹¹ Nuuni hinttentoo ubba wode Xoossaa woossiyaawe hewaassa. Nu Xoossay xeeseedda de7oo hinttentta bessiyaawantta giide paydanaadan, nuuni A woossetto; hinttenttu lo77obaa ubbaa amottiyaawaanne hinttenttu ammanuwaawoo oosuwaaw I bare wolqqan polo. ¹² Hewaanu nu Xoossaa aadho keekatethaaninne qassi nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa aadho keekatethan, Godaa Yesuusa sunthaa hinttenttu bonchchana; hinttenakka I bonchchana.

2

Yesuusa Laa7ethuwa Yuussaabaa

¹ Ha77i nuunaadan Xoossaa kaalliyaawanttoo, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa yuussaabawunne nuuni aananna de7anaw aakko shiiqanabaw, ² timbbitiyaa asay hinttenttoo odiyaaawaan woy hara asaappe siseedda qaalaan, woy ooninne nuuppe yeedda kiitaadan haasayaawan, “Godaa gallassay gakeedda” giide hinttenttu ellekka dagammennaadaaninne wozanaa bayennaadan, nuuni hinttentta woossetto. ³ Hinttentta ooninne ay ogiyaaninne balethoppo. Ayissi gooppe, kasetiide makkaliyaawenne qassi nagaranchchay, bashshaa na7ay qoncennaan de7ishshin, he gallassay gakkenna. ⁴ Asay goyinniyaa ubbabaanne asay Xoossaa giya ubbaba I ixkana. I barena untunttu ubbaappe dhoqqu oothana. Qassi haray atto Xoossaa Geeshsha Golliyaa geli uttiidekka, “Taani Xoossaa” gaana.

⁵ Hinttenttu hassayikkitee? Taani hewaa hinttenttoo hinttenanna de7aadde odaaddi. ⁶ I bare wodiyaan yaanaappe attin, ha77i yaanawaa ayay A teqqintto, hinttenttu eriita.

⁷ Ayissi gooppe, xuuraa gideedda makkalay ha77i oothee; shin he te77iyaawe ogiyaappe kichchana gakkanaw, I qoncenna. ⁸ Hewaappe guyyiyan, he makkalanchchay qoncina, Goday Yesuusi bare doonaa peenuwan A wodhana. Qassi Yesuusi bare laa7entho bonchcho yuusaan A mulekka dhayisana. ⁹ He makkalanchchay Seexaanaa oosuwan yiide, daro wolqqaan worddo malaataan maalalissiyaawaa oothana. ¹⁰ Hewaadankka, qassi dhayiyaa asatuwaa dumma dumma iita cimuwana balethana. Dhayiyaawanttu attanaw tumatethaa siiqiide akkibeenna diraw dhayana. ¹¹⁻¹² Hewaa diraw, tumatethaa ammanibeenna ubba asatuu, nagaraa oothiyaawan nashettiyaawanttu ubbay pirdettanaadaaninne worddo gidiyabaa ammananaadan, Xoossay wolqqaama balaa untunttu giddo yeddana.

Atotethaw Dooretteedda Asatuwaa

¹³ Shin Goday siiqiyaa nuunaadan Xoossaa kaalliyaawanttoo, nuuni Xoossaa hinttenttu diraw, ubba wode galatanaw bessee. Ayissi gooppe, Geeshsha Ayyaanaa wolqqaninne tumatethaa hinttenttu ammaniyaawan hinttentta ashshanaw, Xoossay hinttena bayraadan dooreedda. ¹⁴ Xoossay hinttentta nuuni hinttenttoo odeedda nu mishiraachchuwaaw qaalaaw baggana xeeseeddawe, hinttenttu nu Godaa Yesuusi Kiristtoosanna ittippe bonchchettanaassa. ¹⁵ Simmi nuunaadan Xoossaa kaalliyaawantto, minniide eqqite; nuuni hinttena nu doonan gidina, woy nu dabidaabbiyan gidina, tamaariseedda wogaa oyyqite.

¹⁶⁻¹⁷ Nu Godaa Yesuusi Kiristtoosi bare huuphiyan qassi Xoossay, nu Aawuu nuuna siiqiide, bare aadho keekatethan nuussi medhinaa dand-dayaanne lo77o hidootaa immeeddawe, qassi hinttenttu lo77obaa ubbaa oothanaadaaninne haasayanaadan, hinttenttu wozanaa minissonne mentho.

3

Phawuloosi, "Nuussi Woossite" Yaageedda

¹ Wurssethaan nuunaadan Xoossaa kaalliyaawanttoo, Godaa qaalay hinttenttu gidдон, ellekka aakkanaadaaninne bonchchettanaadan, nuussi Xoossaa woossite. ² Qassi asay ubbay ammanenna diraw, Xoossay nuuna nagaranchcha asatuwaappenne iita asatuwaappe ashshana mala, nuussi woossite.

³ Shin Goday ammanthiyawaa; I hinttena menthethanne qassi iitaappekka naagana. ⁴ Nuuni hinttena azaziyaawaa hinttenttu ha77i oothiyaawaanne qassi sinthappekka oothanawaa Goday nuuna hinttewaan ammanthee.

⁵ Goday hinttenttu wozanaa Xoossaa siiquwaakkonne Kiristtoosi immiya dandayaakko kaaletho.

Kiitaa Kiitetti De7anawe Gidde

⁶ Nuunaadan Xoossaa kaalliyaawanttoo, hinttenttu nuuppe akkeedda wogaa kaallennaan azalla de7uwaa de7iya ishaa ubbaappe hinttenttu shaakettanaadan, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa sunthan hinttena azazeetto.

⁷ Ayissi gooppe, nuuni hinttenanna de7iya wode azallibeenna diraw, hinttenttu nuwaadan haniide de7anaw bessiyaawaa hinttenttu hinttenttu huuphiyan eriita. ⁸ Nuuni hintteppe oossinne tookuwaa gidenna mala, qammanne gallassi daaburiidenne jaamiidde oothiide de7eeddawaappe attin, ooppenne qumaa coo mibookko. ⁹ Nuuni hewaa ootheeddawe hinttenttu nuwaadan haniide de7anaadan, nuuni hinttenttoo leemisuwaa gidanaadappe attin, hewaa hinttena oochchanaw nuussi maatay dhayina gidenna. ¹⁰ Ayissi gooppe, nuuni haray atto hinttenanna de7iiddeekka, "Oothanaw koyyenna uray ooninne mooppo" yaagiide hinttena azazeeddo.

¹¹ Ayissi gooppe, asaa yewuwaan geliyaawaappe attin, ayinne oothenawaanttu, azalla de7uwaa de7iya amareedda asatuu hinttenttu gidдон de7iyaawaa nuuni siseeddo. ¹² Nuuni hewanttu mala asatuu maara de7uwaa de7anaadaaninne oothiide qumaa maanaadan, Godaa Yesuusi Kiristtoosa sunthan azazeettonne zoreetto.

¹³ Shin hinttenttu nuunaadan Xoossaa kaalliyaawanttoo, lo77o oosuwaa oothanaw azaloppite. ¹⁴ Qassi nuuni ha dabidaabbiyan kiitteedda kiitaw azazettenna uray ooninne de7ooppe, he uraa akeekite. I yeellatana mala, aappe shaakettite. ¹⁵ Shin ishaadan A seeriteppe attin, morkkiyaadan xeelloppite.

Wurssetha Sarotaa

¹⁶ Sarotethaa Goday bare huuphiyan hinttenttoo ubba wodenne ubba bagganna sarotethaa immo. Goday hinttenanna ubbaanna gido.

¹⁷ Taani Phawuloosi, ha sarotaa ta kushiyan xaafaaddi; ta dabiddaabbiiyaa ubbaw hawe ta firmaa. Hawe taani xaafiyaa ogiyaa.

¹⁸ Nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa aadho keekatethay hinttenanna ubbaanna gido.

Phawuloosi Ximootoosaw Xaafeedda Koyro Kiitaa Geluwaa

Ximootoosa geetettiyyaa, ammaniyyaa yalagay, Qeeri Iisiyyaa geetettiyyaa sa7an yeletteedda. I bare daayi bagganna Ayihude asa; bare aabbu bagganna qassi Giriike asa. I Phawuloosanna kiitaan ittippe zuppetiyyaa asa; mishiraachchuwaa qaala kiitaakka aananna maadettiide oothiyaawaa. Phawuloosi Ximootoosaw xaafeedda koyro kiitay heezzu ayfe yewatuwan shaakettee.

Ubbaappe kasetiide ha kiitay ammaniyyaa asaa gidдон dendeedda worddo timirttiyaabaa minissiide odee. Ha imatha gideedda timirtii Ayihuda asatuwaa qofaappe baggaanne hara asatuwaa qofaappe baggaa oyqqeeddawaa; “Hawe beettiyyaa alami nagaraan hambbalaachetti diggeeddawaa gididiyaa diraw, asay atotethaa demmanaw dumma gideedda xuura eratethaa eranaw, itti itti qumatuwaa meennaan agganawunne machchiyaa akkenaaninne asinaa gelennaan de7anaw koshshee” yaagiyaa qofaa baaso udiide oyqqeeddawaa. Hewaa bollaakka gujjiide A kiitay ammaniyyaa asaa ayissuwaabaanne goynuwaaw wogaabaa tamarissiyaa timirttiyaa; hewaadanka qassi ammaniyyaa asaa kaaletthiyaawantunne untuntta maaddiyaawanttu ay mala eeshshaanna de7iyaawantta giddanaw bessinto odiyaabaa oyqqeedda. Wurssethaan Ximootoosi Yesuusi Kiristoosassi oothiyyaa lo77o oosanchchaa waaniide gidanaw danddaynttonne qassi dumma dumma ammaniyyaa asaa maabaraa sinthan aw de7iyaa awotethaassi, Phawuloosi A zoredda zoriyaa be7eetto.

Shemppatuwaa Ubbatuwassi Imetteedda Qantha Qofatuwaa

Geluwaa (1:1-2)

Ammaniyyaa asaabaanne untunttu gidдон oothiyyaa Xoossaa osanchchatuwaabaa (1:3-3:16)

Ximootoosaw A oosuwaassi imetteedda timirttiyaa (4:1-6:21)

¹ Nuuna ashshiyaa Xoossayenne nuuni be7ana giide nashechchan naagiyaa Yesuusi Kiristoosi azazeedda azazuwadan, Yesuusi Kiristoosi kiitfeeddawaa gideedda taani Phawuloosi, ² ammanuwaa bagganna ta tumu na7aw, Ximootoosaw ha dabidaabbiyyaa xaafay.

Worddo Timirttiyaappe Naagettussa

Xoossaa nu Aawuwaappenne nu Godaa Kiristoosa Yesuusappe aadho keekatethay, maarotethayenne sarotethay new gido.

³ Taani Maqidooniyaa baade new geeddawaadan, neeni Efesoonen gami77ana mala koyyaaddi. Itti itti asatuu wordduwaa timirttiyaa tamarissiino; hewanttu tamarissenna mala, aggite gaade oda. ⁴ Untunttu tossaa odiyaawaanne barenttu zariyaa gayriyaawaa agganaadan oda. Ayissi gooppe, hewaa malabay palumaa kaalethee; qassi Xoossaa qofaa ammanuwan erettiyaawaa oothikkino. ⁵ Ha azazoo waanna qofay geeshsha wozanaappe, lo77o suure wozanaappe, asay be7o giyabay bayinna ammanuwaappe beettiyyaa siiquwaa denthethanaassa. ⁶ Itti itti asatuu hawaa aggiide, maaddenna haasayaakko simmeeddino. ⁷ Untunttu ayaa haasayinttonne woy barentun ammanettiide odiyaabay ayentto erikkino; shin Xoossaa higgiiyaa tamarissiyaawantta gidданaw koyyiino.

⁸ Asay bessiyaawaadan higgiiyan go77ettooppe, higgii lo77a gidiaawaa nuuni ereetto. ⁹ Ittibaa akeekanaw koshshee. Higgii lo77o asaw medhettiibeenna. Shin higgiiya menthiyaawanttoo, azazettennawanttoo, makkalanchchatoo, nagaranchchatoo, geeshshatethay baynnawanttoo, tunatoo, barenttu daayo woy aabba wodhiyaawanttussi, shempuwaaw wodhiyaawanttussi, ¹⁰ woshummanaw kajjeeliyaawanttoo, attuma asay attuma asaanna woshummiyaawanttoo, asaa zalif77iyaawanttoo, worddanchchatonne wordduwan caaqqiyaawanttoo, woy tumu timirttiyaanna gaketenna ay oosuwa gidinakka oothiyaawanttoo kaseedda. ¹¹ He tumo timirttii anjjettedda Xoossay taani awaajjana mala, taw hadaraa immeedda bonchcho wonggalaa gidduwan de7ee.

Phawuloosi Xoossaw Shiishsheedda Galataa

¹² Taani oothiyya kiitaan taw wolqqaa immeedda nu Godaa Kiristtoosa Yesuusa galatay. Taana bare oosanchchaa sunthiide, taana he oosoo bessiyaa ammanettowaa giide paydeedda dirawukka A galatay. ¹³ Taani hawaappe kase A boriyaawaa, A yederssiyaawaanne tuggayiyaawaa gidooппenne, taw hawaa I ootheedda. Shin taani erennaan ootheedda dirawunne ammanabeenna diraw, Xoossay taana maareedda. ¹⁴ Qassi nu Goday zaway baynna bare aadho keekatethaa ta bollan gussiide, Kiristtoosa Yesuusa bagganna nubaa gideedda ammanuwaanne siiquwaa taw immeedda.

¹⁵ Kiristtoosa Yesuusi nagaranchchatuwaa ashshanaw ha sa7aa yeedda giya haasayay ammanetteeddawaanne asay ubbay tuma giide akkanaw bessiyaawaa. Ubbaaappe aadhdiyaa nagaranchchay taana. ¹⁶ Shin medhinaa de7uwaa akkanaw Aani ammananaw bessiyaa asaw taani leemisiwaa gidanaadan, ubbaappe aadhdiyaa nagaranchchaw taw Yesuusi Kiristtoosa daro danddayaadan, Xoossay taana maareedda. ¹⁷ Ayfiyan beettenna medhinaa Xoossaw Ittuwassi, medhinaa Kaatew, medhinaappe medhinaa gakkanaw galatayenne bonchchuu gido. Amen77i!

¹⁸ Ta na7aa Ximootoosaa, kase nebaa timbbitiyya odeeddawaadan, he odeeddawaadan lo77o olaa neeni olettana mala, ha azazuwaa new hadaraa immay. ¹⁹ Ammanuunne lo77o suure wozanay new de7o. Ittu ittuu barenttu suure wozanaa yeggi aggiide, laaggiyaawe baynna markkabii bayiyaawaadan, barenttu ammanuwaaw bayizzeedinnoo. ²⁰ Xoossaa boriyaawaa aggana mala, hewaa tamaaranaw taani Seexaanaw aatha immeedda Hemeneyoosinne Iskkindiri untunttu giddon de7iino.

2

Woosa Golliyyaa Woosaa

¹⁻² Nuuni Xoossaa malatiyaawan, geeshshatethaa ubbaan, sarotethaaninne ashikketethan de7ana mala, asaa ubbaw, kaatetoonne sunthatethay de7iyaa ubatoo, Xoossaa oochchanaw, woossanaw, gaannatanawunne galatanaw bessiyawaa ubbabaappe kasetaade taani neena erissay. ³⁻⁴ Asay ubbay attanaadaaninne tumatethaa eranaadan koyyiyaa nuuna ashshiya Xoossaa sinthan hawe lo77iyaabaanne nashechchiyaawaa. ⁵ Ayissi gooppe, itti Xoossay de7ee; Xoossaaппenne asaappe gidduwan giidiide gaannatiyya ittu de7ee. Hewekka Kiristtoosi Yesuusa giya asaa. ⁶ I asaa ubbaa wozanaw barena ubbaw immeedda. Xoossay bare wodiyaan asaa ubbaa wozanaw koyiyaawaa bessiyaa markkay hawaa. ⁷ Taani Xoossaa qaalaa odiyaawaa, Yesuusi kiitteeddawaanne qassi ammanuwaaninne tumatethaan Ayihuda gidenna

asaa tamaarissiyaawaa gidaade suntheteeddawe hawaassa. Taani worddotikke; tumuwaa haasayay.

⁸Hewaa diraw, ubbasan de7iyaa attuma asay hanqqunne palumii baynaan, bare geeshsha kushiyaawaa pude dentihiide, Xoossaa woossanaadan, taani koyyay.

⁹⁻¹⁰ Hewaadan qassi maccawanttukka bessiyaa mayuwaa yashshatethaaninne barentta mooddiyaawan mayyino. Xoossaw yayyay giya macca asaa bessiyaawaadan, lo77obaa oothiyaawaanappe attin, huuphiya shurubbaa daddiyaawan, worqqaan woy inqquwaan, woy daro al77o afilaan barena alleeqqissoppino.

¹¹Maccawunna ubbabaani moodettaadde, co77u gaade tamaaru. ¹²Taani maccawunna co77u gaade de7uu gayippe attin, attuma asaa tamaarissunne woy untuntu holla aawotuu giikke. ¹³Ayissi gooppe, Addaami koyro medhettedda; Hewaana guyyeppe medhettaaddu. ¹⁴Hewaana cimettaade Xoossaa higgiiyaa menthaadduppe attin, Addaami cimettiibeenna. ¹⁵Shin maccawunna ammanuwan, siiquwan, geeshshatethaaninne barena mooddaade de7ooppe, naanaa yeliyaawaan attana. *

3

Woosa Golliyaa Kaaletthiyaawantta

¹Ooninne woosa golliya kaaletthiyaawaa giddanaw koyyoope, lo77obaa amotteeda giya haasayay tuma. ²Woosa golliya kaaletthiyaa uray borissennawaa, itti machchatti xalalay de7iyaaawaa, barena mooddiyaawaa, barena naagiyaawaa, barew bessiyaawaa oothiyaawaa, imathaa mokkiyaawaa, tamarissanaw danddayiyaawaa,

³mathottennawaa, ashikketethaappe attin walaqettennawaa, palumettennawaa, shaluwaa siiqennawaa, ⁴naananaw azazettiyaawaanne bonchchiyaawaa, qassi bare golliyaa ayissanaw danddayiyaawaa giddanaw bessee. ⁵Ayissi gooppe, itti uray bare golliyaa ayissanaw danddayennawaa gidoope, Xoossaa ammaniyaawantta wooti ayissanaw danddayii?

⁶Otoruwan sugettiidi, xalahiyaa kaappuu Xoossaa pirddan kundeeddawaadan kundenna mala, ooratha ammaneedda asaa giddanaw bessenna. ⁷Xalahiyaa kaappuwaa boriyaaninne phiriyaan gelenna mala, he uray woosa golliyaappe karenna de7iyaa asaan nashshettiyaawaa giddanaw bessee.

Woosa Gollen Maaddiyaawanttubaa

⁸Hewaadan qassi woosa golliyaa maaddiyaawanttu asay bonchchiyaawantta, laa77u doonaa haasayennawantta, daro woyiniyaa eessaa ushennawantta, miishshaw yaarettennawantta, ⁹ammanuwaa xuuraa geeshsha wozanaa qofaan naagiyaawantta giddanaw bessee. ¹⁰Hewanttu kasetiide paacettanaw koshshee. Paaciyaa aadhdhowaappe guyyian, woosa gollen oothiyaawantta gidiide oothino.

¹¹Hewaadankka qassi untuntu machchatuu asay bonchchiyaawantta, zigirennawantta, barena mooddiyaawantta, ubbabaani ammanettiyaawantta giddanaw bessee.

¹²Woosa golliyaa maaddiyaawe itti machchatti xalalay de7iyaaawaanne qassi bare naanaanne bare golliya loythi ayissiyaawaa giddanaw bessee.

¹³Ayissi gooppe, woosa golliya maaddiyaawantta gidiide, lo77o oosuwaa

oothiyaawanttu barenttu huuphew wolqqaama bonchchuwaa demmiino; qassi Kiristtoosa Yesuusana barenttoo de7iyaa ammanuwaa loythi xaliide haasayanaw danddayiino.

Wolqqaama Xuuraa

¹⁴ Taani neekko ellekka baana gaade hawaa new xaafay. ¹⁵ Shin taani beennaan gami77ooppe, Xoossaa gollen neeni woota de7anaw bessinto erana mala xaafay. He gollii tumatethaw tuussaanne baaso gidiyaa de7uwa Xoossaa woosa golliya. ¹⁶ Nu ammanuwaa xuuray wolqqaama gidiyawaa ooninne sidhanaw danddayenna.

Kiristtoosi ashuwan qoncceedda;

I xilluwaa gidiyawaa Geeshsha Ayyaanay markkatteedda.

Kiitanchchatuukka A be7eeddino;

Ayihuda gidenna asay aabaa odina siseedda.

Sa7an de7iyaa asay A ammaneedda;

bonchchuwan I saluwaa beedda.

4

Worddo Asttamaaratuwaa

¹ Itti itti asay wurssethaa wodiyaan ammanuwaa agganawaa Geeshsha Ayyaanay qoncciyaan odeedda. Unttuntu worddo ayyaanatuwassii azazetana; qassi xalathuwaa timirttiyaa kaallana. ² Hawaa mala timirttii, tilla wozanaa tamaan bonqqeedda birataan guuddeeddawaadan donccilleedda worddo asatuwaa bagganna yeedda.

³ Hawanttu mala asatuu akkiyawaanne geliyaawaa qassi itti itti qommo kathaa miyaawaa diggiino. Shin ammaniyaawantunne tumatethaa eriyaawanttu Xoossaa galateeddawaappe guyyiyan maana mala, Xoossay kathaa medhdheedda. ⁴ Ayissi gooppe, Xoossay medhdheeddabay ubbabaykka lo77a. Xoossaa galatiide akkooppe, olettiyaawe ayaynne baawa. ⁵ Ayissi gooppe, he ubbabay Xoossaa qaalaaninne woosan anjjetteddawaa.

Kiristtoosassi Lo77o Oosanchcha Gidiyaawaa

⁶ Hewaa diraw, neeni ishathuwaa hewaa hassayissiyaawaa gidooppe, ammanuwaanne neeni kaalleedda lo77o timirttiyaa qaalaan eqooppe neeni Kiristtoosi Yesuusaw lo77o oosanchcha gidanaassa. ⁷ Shin amaniyaa asaw lo77enna haasayaappenne qassi cima macca asaa tossaappe baqata. Qassi Xoossaa malatiyaawan neena loohissa. ⁸ Ayissi gooppe, asay bare bollaa minissiyaawe laafa go77ee. Shin Xoossaa malatiyaawan loohissiyaawe ha77ikka sinthappekka de7uwaaw immana giya diraw, ubbabawukka go77ee. ⁹ Ha haasayay asay ubbay akkanaw bessiyaa tumu haasaya. ¹⁰ Nuuni hewaa demmanaw daabureettonne loythi oothetto; hewaassi nuuni hidootaa wotheeddawe asaa ubbaa, ubbaappe aathiide, ammaniyaawantta ashshiya de7uwa Xoossaa.

¹¹ Hawaa azazanne tamarissa. ¹² Neeni yalaga gidiyaa diraw, neena ooninne kadhoppo. Shin ammaniyaawanttoo ne haasayan, hanotethan, siiquwan, ammanuwaaninne geeshshatethan leemisuwaa gida. ¹³ Taani yaana gakkanaw asaassi Xoossaa maxaafaa nabbabiyaawaani, Xoossaa qaala odiyawaaninne tamarissiyaawaani minna. ¹⁴ Timbbitiyaa odiyawaanttu haasayanne cimatu barenttu kushiyaa ne bolla wothina, neeni akeedda, neenan de7iyaa Geeshsha Ayyaanaw imuwaa toochchoppa.

¹⁵ Ne dichchay asaa ubbaw qonccana mala, hewaa minissa qoppa. Hawaa ubba wode ootha. ¹⁶ Ne huuphiyaanne ne timirttiyaa naaga. Neeni hewaa

oothooppe, neenanne neeni giyaawaa sisiyaawantta ashshiya diraw, aggennaan ootha.

5

Am77etuwwa Zoreedda Zoriyaa

¹ Cima asaa ne aabba bonchchiyawaadan bonchchappe attin, toochchoppa. Yalagatuwwa ne ishaadan, ² qassi cima macca asaa ne aattiidan, yalaga macca asaa ne michchattiidan, kumentha geeshshatethan bonchcha.

³ Bare xalalaa gideedda tumu am77etuwwa bonchcha. ⁴ Shin am77attiw naanay woy naanaa naanay de7ooppe, he naanay Xoossaa malatiyaawaa barenttu soy asaa bessiyaawaaninne qassi hewaa oothiyaawan barentta yeleeddawanttu kushiya zaariyaawaa tamarino. Ayissi gooppe, hewe Xoossaa nashechchiyaawaa.

⁵ Aya maaduukka bayna bare de7iyaa tumu am77atta Xoossay immana gaade nashechchan naaga uttaaddu. Qassi gallassinne qamma Xoossay izo maaddana mala, woossawunne oochchaw. ⁶ Shin barena ishalissiyaa am77atta paxa de7ooppe, iza hayqqadiggaaddu. ⁷ Qassi ooninne untunta borena mala, ha azazuwwa imma. ⁸ Shin barenttuwoo qassi ubbaappe aathiide, bare soy asaw qoppenna uray oonanne gidoope, hewe bare ammanuwwa kaddeeddawaa. Ammanenna asaappekka aadhhiide aw iita.

⁹ Usuppun tammu laythay kumibeenna am77atti sunthaa maziggobiyaan xaafoppa. Hewaa bollan qassi iza itti asinaappe haraa gelabeennawunno gididanaw koshshee. ¹⁰ Naanaa dichchiyaawan, imathaa mokkiyaawan, geeshshatuwwa gediya meecchiyaawan, waayyettedda asaa maaddiyaawan, lo77o oosuwwa ubbaa kaalliyaawan, ha lo77o kiitaa kiitettiyaawan eretteeddawunno gididanaw bessee.

¹¹ Shin yalaga am77etuwwa yokkonttu sunthaanna gatha xaafoppa. Ayissi gooppe, untunttu barentta, asinaa gela gela giya wode, Kiristtoosa agganawantta. ¹² Koyro ammanuwwa kadheedda diraw, untunttu pirddetana. ¹³ Hewe baynnaan oosuwwa dhayiide itti golliyaappe hara golliya yuuyyiide, hamettiyaawaa xalalaa gidennaan, barenttoo bessennabaa haasayiide, zigirssaanne yewuwaan coo geliyaawaa tamarino. ¹⁴ Hewaa diraw, nu morkketuu nu bolla haasayiya iitabaa demmenna mala, yalaga am77atuu asinaa geliide, na7a yeliide, barenttu golliya ayissana mala zoray. ¹⁵ Ayissi gooppe, hawaappe kase amareedda am77atuu Seexaanaa kaalanaw aggiide guye simmeeddino.

¹⁶ Ammaniyaa mishirattiw haqankka dabbo am77atuu de7ooppe, iza untunta maaddanaw bessee. Ammaniyaa asatuu maaduu bessiyaa tumu am77etuwwa maaddana mala, untunttu ammaniyaawanttoo tooko gidoppino.

¹⁷ Loythi heemmiyaa cimatu, qassi ubbaappe aathiide, qaala odiaawaaninne tamarissiyaawaan daaburiyaawanttu, dakko bonchchuwwa akkanaw bessino. ¹⁸ Ayissi gooppe, Xoossaa Maxaafay, “Uddumaan katha yedhhiyaa booraa doonaa qachchoppa” qassi, “Oosanchchay bare dirguwwa akkanaw bessee” yaagee.

¹⁹ Laa77u woy heezzu markkay baynnaan, woosa golliya cimaa mootiyaawaa sisoppa. ²⁰ Haratuu yayyana mala, nagaraa oothiya ubbatuwwa asaa ubbaa sinthan seera.

²¹ Neeni aynne asaa deemuwaa xeellennan, ittuwa ittuwaappe dummayennan ha azazuwaa naagana mala, Xoossaaninne Yesuusi Kiristoosan dooretteedda kiitanchchatuwa sinthan neena taani zoray. ²² O hollaaninne elleellaade ne kushiyya wothoppa. Haratuwaa nagaraan geloppa. Neena geeshshathethan naaga.

²³ Neeni ubba wode sakettiyaa dirawunne ne uluwaa diraw, guutha woyiniyaa eessaa ushappe attin, haathaa xalalaa ushoppa.

²⁴ Itti itti asatuwaa nagaray be7anaw qoncce; untunttu nagaray untunttu pirddanaw untunttupay sinthaw aadhdehe. Shin haratuu nagaray guyyeppe qonccee. ²⁵ Hewaadankka, lo77o oosuukka qonccee. Qoncibeennabaa gidooppenne, geemmanaw danddayenna.

6

Aylletuwassi Imetteedda Zoriyaa

¹ Xoossaa sunthaynne nu timirttii borettenna mala, aylletethaa morgge mithaa gidдон de7iyaawanttu barena mooddiyaa godatoo bonchchuu bessiyawaa erino. ² Ammaniyaasaa aylliya gideeddawanttoo untunttu godatuu untunttoo ishaa gidiyaa diraw, untuntta kadhoppino. Shin barenttu kiitaan go77ettiyaawanttu untunttu siiqiyyaa ammaniyaawantta gidiyaa diraw, untunttu kasewaappe aathiide oothanaw bessee.

Worddo Timirttiyaanne Tumu Duretethaa

Neeni ha yewatuwaa tamarissanawunne odanaw bessee. ³⁻⁴ Ooninne dumma timirttiyaa tamarissiyaawaa gidooppe, qassi nu Godaa Yesuusi Kiristoosa tumu qaalaananne nu ammanuwaa timirttiyaanna gakettena uray daro otorettee; aynne erenna. Qassi qaalaa bollan palumettanawunne walaqqetanaw untunttoo giigenna qofay de7ee. Hewe qanaatiyaa, palumaa, boriyaa, iita sidhiyaa kaalethee. ⁵ Qassi untunttu huuphii oothenna. Tumatethay baynna asatuwaannakka palumaa kaalethee. Untunttu Xoossaa malatiyaawan durettana giide qoppiino. Neeni he asatuwaappe shaaketta.

⁶ Shin taw de7iyaabay taw gidana giya uraa Xoossaa malatiyaawe dureyee. ⁷ Ayissi gooppe, nuuni ha alamiyaa aynne ahibeykko; qassi aappe aynne afokko. ⁸ Shin miyaabaynne mayyiyabay de7ooppe, hewe nuussi gidanawaa. ⁹ Shin durettanaw koyyiyaawanttu paaciyaaninne phiriyaan gelino; qasi daro asaa bashshawunne dhayoo goochchi afiyaa daro eeyanne qohiyaa amuan kunddiino. ¹⁰ Ayissi gooppe, shalluwaa siiqiyaawe iitatethaa ubbaw pulutuwwa. Ittu ittuu hewaa amottiiddi, ammanuwaappe balettiide, daro metuwan barentta qoheeddino.

Phawuloosi Ximootoosa Zoreedda Zoriyaanne Azazeedda Azazuwaa

¹¹ Shin neenoo, Xoossaa asaw, hewaappe baqata. Xillotethaa, Xoossaa malatiyaawaa, ammanuwaa, siiquwaa, danddayaanne ashikketethaa kaalla. ¹² Ammanuwaa baaxiyaa loytha baaxeta. Daro asaa sinthan lo77o markkaa markkattaade, neena Xoossay xeeseedda medhinaa de7uwaa oyqqa. ¹³ Ubbabaw de7uwa immiya Xoossaa sinthaaninne, qassi Phenxxeenaawiyaa Philaaxoosa geetettiyaa gadiya mooddiyaawaa sinthan lo77o markkaa markkattedda Kiristoosi Yesuusa sinthan taani neena hawaa azazay. ¹⁴ Nu Godaa Yesuusi Kiristoosi qonccana gakkanaw, qitay bayinnaaninne borii baynnaan he azazuwaa naaga. ¹⁵ A qoncceethaa, Itti sunthay de7iyaa anjjettedda Xoossay, kaatatuwaa Kaatii, godatuwaa

Goday, bare bessiyaa wodiyaan bessana. ¹⁶ Hayqqennawe itti A xalalaa. Ooninne Aakko shiiqanaw danddayenna poo7uwan de7ee. Ooninne A be7ibeenna; qassi be7anawukka danddayenna. Bonchchuunne medhinaa wolqqay aw gido. Amen77i.

¹⁷ Ha77i ha wodiyaan dure gidiaawanttu orettennaadaaninne qassi nuuni nashettanaadan, ubbabaa palahissiiide Nuussi immiya de7uwa Xoossaan ammanettanawaappe attin, aadhdiyaa duretethaan untunttu ammanettennaadan, untuntta azaza. ¹⁸ Untunttu lo77obaa oothanaadan, lo77o kiitaan durettanaadan, keekiyaawanttanne haratuwaanna shaakki akkiyawantta gidanaadan azaza. ¹⁹ Hewaa yaatiyaawan untunttu sinthaw barenttoo mino baaso gidiyaa shalluwaa barenttoo shiishshino. Hewaappe guyyiyan, untunttu tumu de7uwaa akkana.

²⁰ Ximootoosaa, itti itti asay balaan eratethaa giyaa eeya palumiyaappenne mela haasayaappe baqataadde, new imetteedda hadaraa naaga. ²¹ Ayissi gooppe, ittu ittuu nuussi eratethay de7ee yaagiidde, ammanuwaa baleeddino.

Xoosaa aadho keekatethay hinttenanna ubbaanna gido.

Phawuloosi Ximootoosaw Xaafeedda Laa7enthoo Kiitaa Geluwaa

Hawe Phawuloosi Ximootoosaw xaafeedda laa7enthoo kiitay, Phawuloosi mata barena maaddiyaanne oosuwaa barenanna ittippe oothiyaa wodalla, Ximootoosa zoreedda zoriyaa oyqqeeddawaa. A zoriyaappe dariyaa baggay dandayaan genccana bessee giyaawaa. Ximootoosaw zoriyaanne menthetuwaa qaalay imetteeddawe, Yesuusi Kiristoosabaa ammanettiyaawaa gidiide markkattanaadan, Mishiraachchuwaa Qaalaanne Eca Qaalaa Caaquwaa timirttiyaa minissiide oyqqanaadaaninne metiyaabayne egettiaabay darooppeka tamaarissiyaawaaninne Mishiraachchuwaa Qaalaa odiyawaan minnaaassa.

Ximootoosi eeyatethaan osettiyaa pathenna mela palumaappe haakkana mala, dumma mino oduu aw odetteedda. Ayissi gooppe, hewaa mala oduu sisiyaawantta bayizziyaawaappe attin, hara I immiyya go77i baawa.

Hewan ubbaan Ximootoosi hassayanaw bessiyaabay Phawuloosa de7uwaanne A hanotaa lo77o qofaa, hewaappekka A ammanuwaa, A genccuwaa, A siiquwaa A dandayaanne yedesaan A gakkedda metuwaa leemisuwaa kaallanaadaana.

Shemppatuwaa Ubbatuwassi Imetteedda Qantha Qofatuwaa

Geluwaa (1:1-2)

Ximootoosaw imetteedda maqquwaa (1:3-2:13)

Asay kaddiyaa wode ammanetti beettussa (2:14-4:5)

He wode de7iyaabatuwaanne koshshiyaa kaaletthiyaa ogatuwaa (4:6-18)
Wursethaa qutiyya (4:19-22)

¹ Taani Phawuloosi, Xoossay immana geedda Kiristoosi Yesuusaanna nuussi de7iyaa de7uwaabaa odanaw, Xoossay geeddawaadan, Kiristoosi Yesuusi kiitteeddawe, ² ta siiqu na7aa Ximootoosaw ha dabidaabbiiyaa xaafay.

Ximootoosaw Imetteedda Zoriyaa

Xoossaa Aawuwaappenne nu Godaa Kiristoosi Yesuusappe, aadho keekatethay, maarotethayanne sarotethay new gido.

³ Ta zaratuu ootheeddawaadan, taanikka taana zoriyaa geeshsha wozanaappe oothiyaa Xoossaa qammanne gallassi woossiyaa woosaan ubba wode neena hassayiyaa diraw, A galatay. ⁴ Taani ne afothaa hassaya hassayaade nashettana mala, neena be7anaw daro laamotay.

⁵ Neenan de7iyaa worddo bayinna ammanuwaa hassayay. He ammanuu beni ne daay daay Loydininne ne daay Ewuniiqin de7iyaa ammanuwaa mala; qassi neenanikka hewe de7iyaawaa eraaddi. ⁶ Hewaa diraw, taani ta kushiyaa laa77uwaa ne bolla wotheedda wode, * Xoossay new immeedda imuwaa neeni doshissenna mala, neena hassayissay. ⁷ Ayissi gooppe, Xoossay nuussi wolqqaa, siiquwaanne nu huuphiya naagiyaawaa immiyya Geeshsha Ayyaanaa immeeddappe attin, yashshaa ayyaanaa immibeenna.

* **1:6** Taani ta kushiyaa laa77uwaa ne bolla wotheedda wode: Hawe bessiyaawe, ammaniyyaa asaa kaaletthanaadan Geeshshaa Ayyaanay oosuwaassi doorina tumatethaan kaaletthiyaaawanttu Qaalaa odanaw woy tamarissanaw Xoossay okkeeddawanttu bollan barenttu kushiyaa wothiide woossiyaawaa bessee. 1Xi 1:4 xeellite.

⁸ Simmi, nu Godaw markkattiyaawan woy A diraw qashuwan de7iyaa tawankka yeellatoppa. Shin Xoossay new immiyaa wolqqa keenaan taananna mishiraachchuwaa qaalaaw waayyetta. ⁹ Xoossay bare qo-faaninne bare aadho keekatethan nuuna ashshiide, bare asaa oothanaw xeesowaappe attin, nuuni ootheedda oosuwaa diraw gidenna. I ha aadho keekatethaa Kiristtoosi Yesuusa bagganna wodii doomettanaappe kase nuussi immeedda. ¹⁰ Shin ha77i ha aadho keekatethay nuuna ashshiya Kiristtoosi Yesuusa yuussaan nuussi qonccceedda. Qassi hayquwaa wolqqaakka I dhayisseedda. Wonggalaa mishiraachchuwaa bagganna bayenna de7uwaa nuussi qonccisseedda.

¹¹ Taani Yesuusi kiitteeddawaanne Ayihuda gidenna asaa tamaaris-siyaawaa gidaade, wonggalaa mishiraachchuwaa odana mala, Xoossay taana dooreedda. ¹² Qassi taani ha metuwaa akkiyawe hewaa diraassa. Shin taani ammaneeddaway eriyaa diraw, yeellatikke. Qassi I taw immeedda hadaraa he gallassay gakkanaw, I naaganaw danddayiyaawaa eray.

¹³ Taani neena tamarisseedda tumu qaala leemisuwaa uda oyiqqaaade, Kiristtoosi Yesuusan nuussi de7iyaa ammanuwaaninne siiquwan de7a. ¹⁴ Nu gidдон de7iyaa Geeshsha Ayyaanaa bagganna new hadaraa immeedda lo77obaa naaga.

¹⁵ Iisiya giya biittaaan de7iyaa ubbatuu taappe baqateeddawaa eraasa; untunttu gidдон Pigeluusinne Hermogeneesi de7iino.

¹⁶ Henesifooru taana daro wode menthetheedda diraw, Goday A soy asaw maarotethaa immo. Qassi taani qasho gollen de7iyaawaa I yeellatibeenna. ¹⁷ Shin Roome giya katamaa gakeeddasaanna taana loythi koyyiide demmeedda. ¹⁸ He gallassi Godaappe maarotethaa demmanaadan, Goday aw immo. Qassi Efesoona giya katamaan I taana ay keenaa maaddeeddentonne neeni loythaa eraasa.

2

Kiristtoosaw Lo77o Wottaaddara Gidiide Metuwaa Akkiyawaa

¹ Simmi ta na7aw, Kiristtoosi Yesuusan de7iyaa aadho keekatethan minna. ² Qassi daro markkatuu de7iyaasaan taappe neeni siseedda yewatuwaa haratuwaa tamarissanaw danddayiyaa ammanetteedda asatuwaassi hadaraa imma.

³ Kiristtoosa Yesuusaw ammanetteedda wottaaddaraadan, taananna waayyetta. ⁴ Olaa biya wottaaddaray bare kaappuwaa nashechchanaw, wottaaddara gidenna asay oothiyaa kiitaan walakettenna. ⁵ Qassi wottaan keesettiyaa uraykka wogaadan woxxana dhayoophe, woytaa akkenna. ⁶ Daro daaburiide ootheedda biittaa goshiyaa bitani shiiqeedda kathaappe barena gakkiiyaawaa koyro akkanaw bessee. ⁷ Neeni ubbabaa akekanaadan, Goday neena danddayissana diraw, taani giyaawaa qoppa.

⁸ Taani wonggalaa mishiraachchuwaa odiyaaawaadan, hayquwaappe dendeedda Daawite zariyaa Yesuusi Kiristtoosa qoppa. ⁹ Taani wonggalaa mishiraachchuwaa odiyaa diraw, iitabaa ootheeddawaadan, haray atto qashettana gakkanaw waayyettay. Shin Xoossaa qaalay qashettenna. ¹⁰ Hewaa diraw, taani Xoossay dooreedda asatuukka Kiristtoosi Yesuusan de7iyaa atosethaa medhinaa bonchchuwaana demmanaadan, untunttu diraw, taani ubbaaban waayyettay.

¹¹ Hawe,

“Nuuni aananna ittippe hayqqeeddawaa gidoope, aananna ittippe de7ana.

¹² Nuuni genccooppe,
aananna ittippe kawutana.
Nuuni A kaddooppe,
ikka nuuna kaddana.

¹³ Nuuni ammanettennaan aggooppekka,
I ammanettiyaawaa gidiide de7anawaa.
Ayissi gooppe, I barena bare huuphew
erikke gaanaw danddayenna”
giyaaawe tumu haasaya.

Mino Oosanchcha

¹⁴ Neeni ne asaa hawaa hassayissa; untuntu qaalaan palumettenna mala, Xoossaa sinthan zora. Hewe sisiyaa asaa bayizziyaawaappe attin, aynne go77enna. ¹⁵ Neeni Xoossaa tumatethaa qaala suuretethaan odiyaawaanne qassi A oosoo yeellatenna oosanchcha gidaade, Xoossay sabbiyaa asaadan, ne huuphiya Xoossaw immanaw minna. ¹⁶ Shin ha sa7aw injjetiyaa maaddenna haasayaappe neena naaga. Ayissi gooppe, hewe Xoossaappe asaa haasee. ¹⁷ Qassi untuntu tamarissiyaawe bollaa cittuwaadan ubbasaa gakkanaassa. He tamarissiyaawantuppe laa77atuu Hemeneyoosanne Piliixoosa. ¹⁸ Untuntu tumuwaa ogiyaa agiide, “Hayquwaappe denddiyaawe kase aadhhdidiggeedda” yaagiide ama-reedda ammaniyaa asatuwaa ammanuwaa bayizziino.

¹⁹ Gidooppekka, Xoossay esseedda mino tuussay qaaxxana danddayenna. Qassi A bollan, “Goday bawantta eree”; qassi “Godaawaa gidiyaa ooninne iita oosuwa aggo” yaagiyaa qaalatuu xaafetteeddino.

²⁰ Itti wolqqaama gollen worqqaappenne biraappe medhetteedda mishshaa xalalaa gidennaan, mithaappenne urqqaappe medhetteedda mishshatuukka de7iino. Hewantuppe baggatuu bonchcho oosuwaa untuntun oothanaw, qassi baggatuu toshettiyaabaa untuntun oothanaw medhetteeddino. ²¹ Hewaa diraw, ooninne ha iitabaa ubbaappe barena geeshshooppe, I bare Godaa go77iyaa oosuwaa oothanaw barena immeedda diraw, bonchcho oosuwaa oothiyaa miishshaa gidanawa. Qassi lo77o oosuwaa ubbaa oothanaw giigetteedawaa gidanawa.

²² Shin neeni iita wodallatethaa amuwaappe baqata. Barentta maadanaw geeshsha wozanaappe Godaa xeesisiyaawantunna ittippe, xil-lotethaa, ammanuwaa, siiqotethaanne sarotethaa minissaade kaalla.

²³ Shin eeyatuwaa palumiinne aynne erennawanttu palumii wasal-saa kaaletthiyaawaa eraade aappe baqata. ²⁴ Godaa goomay ubbaw keekiyaawaa, loythi tamarissiyaawaanne danddayanchcha gidanaw besseeppe attin, walaqqetanaw bessenna. ²⁵ Qassi I barena ixxiyaawantta ashikketethan seeriyaawaa gidanaw bessee. Untuntu barenttu naga-raappe simmiide, tumatethaa eranaadan Xoossay oothanentto, ooni eri. ²⁶ Qassi untuntu barenttu wozanaa qofaw simmiide, untunta bare koyy-eeddabaw azzettana mala oyqqeedda xalahiyaa kaappuwaa dabbaappe kessi akkana.

3

Wurssetha Gallassatuwaan Hananaw De7iya Iita Yewatuwaa

¹ Shin wurssetha gallassi waayissiyaa wodii yaanawaa akeeka. ² Ayissi gooppe, asay barena siiqiyaawantta, shaluwaa siiqiyaawantta, ceeqet-tyaawantta, ayyiyaawantta, boriyaawantta, barena yeleddawanttoo azzettennawantta, galatennawantta, geeshshatethay baynnawantta,

³ siiquu baynnawantta, sigettennawantta, zigirssanchchatuwaa, barena naagennawantta, keekennawantta, lo77obaa dosennawantta, ⁴ ubbaa erikke giyaawantta, dirbbiyawantta, otoruwan sugettiyawantta, qassi Xoossaappe aathiide, ishaluwaa dosiyawantta gidana. ⁵ Unttuntu Xoossaw goynniyaawaa malatiino; shin A wolqqaa kaddeeddino. Hewanttu mala asatuwaakko shiiqoppa.

⁶⁻⁷ Ayissi gooppe, untuntuppe ittu ittuu asaa golliiyaa geliide, nararay deexeeddawatnta, dumma dumma amuwan sugettiyawantta, ubba wode tamaariide, tumatethaa era akkanaw mule danddayibeenna daabu-ranchha maccawantta balethiino. ⁸ Yaaneesinne Yambbareesi * Muse yewuwaa phalqqowaadan, hewaadan qassi hawanttu, suure qofay baynnawantta ammanuwan kundeeddawatntu, tumatethaabaa phalqqiino.

⁹ Shin Yaaneesa eeyatethayenne Yambbareesa eeyatethay qassi qoncceddawaadan, untuntu eeyatethaykka asaa ubbaw qonccana diraw, untuntu kasewaappe aadhhiide diccikino.

Wurssetha Zoriyaa

¹⁰ Shin neeni ta timirttiyaa, ta hanotaanne ta qofaa, ta ammanuwaanne ta danddayaa, ta siiquwaanne ta genccuwaa, ¹¹ ta yedesaanne ta waayiyaa be7aadda. Anxxookiyaanne, Iqooniyoonenne Lisxxiraa giyaa katamatuwaan taana gakkeeddabaanne taani danddayeedda yedesaa eraasa. Goday taana he ubbaappe ashsheedda. ¹² Tumatethaan Kiristtoosi Yesuusan Xoossaa malatiide de7anaw dosiyaa ubbay yederssettana. ¹³ Shin iita asatuunne balethiyawanttu haratuwaa balethiiddenne barenttu huuphew baliidde, kaseppe iiti iiti biino.

¹⁴ Shin neeni he tumatethaa ooppe tamaareddenttonne eraade, neeni tamaareddawaaninne ereeddawaan minnaade de7a. ¹⁵ Neeni guutha naa7atethaappe doommaade Kiristtoosi Yesuusa ammanaade, atotethay beettiyyaa aadhdheedda eraa immanaw danddayiyaa Geeshsha Maxaafatuwaa eraadda. ¹⁶⁻¹⁷ Xoossaa Maxaafaa ubbaan Xoossaa Ayyaanay de7ee. Qassi he maxaafatuu Xoossaw oothiyaa asay kumenthanne lo77o oosuwaa ubbaw giigeeddawaa gidana mala, tumatethaa tamarissanaw, balaa seeranaw, bayizzuwaa suurissanawunne xillotethaa de7oo zoriyaa immanaw maaddiino.

4

¹ Taani neena Xoossaa sinthaaninne, de7uwan de7iyaa asaanne hayqqeedda asaa pirddanaw de7iyaa Kiristtoosi Yesuusa sinthan, qassi A yuusaaninne A kawutethaan neena zoray. ² Qaalaa oda. Wodii injjetina injjetana dhayina, minnaade oda. Daro danddayan asaa tamarissaadde suurissa, seeranne zora. ³ Ayissi gooppe, asay tumu timirttiyaa sisennaan ixxiyaa wodii yaanawaa. Shin asay barenttu amuwaa kaalliide, sisanaw nashechchiyaawaa odiyaa tamarissiyaawantta gujji gujji shiishshana. ⁴ Unttuntu tumu yewuwaa sisiyaawaa aggiide, tossaa sisanaw barenttu haythaa wora zaarana. ⁵ Shin neeni ubbabaani ne huuphiya naaganaw bessee. Waayiyaa danddaya. Wonggalaa mishiraachchuwaa odiyaawe oothiyaa oosuwaa ootha. Xoossaa qoomaadan, ne oothiyaa oosuwaa ubbaa pola.

* **3:8** Yaaneesinne Yambbareesi: Ha sunthatuu Eca Caaquwaa Maxaafan baawa. Shin cora asay giyaa qofay, "Hawanttu Muse Isra7eeliyaa asaa Gibxeppe kessiide kaaletanaw qoppeedda wode, aananna eqetteedda murunniyaawantta" yaagiyaawaanna. Kes 7:11, 12 xeellite. **3:8** Kes 7:11

⁶ Taana gidooppe, ta suuthay gukkiide yarshshettiyaa wodiinne qassi ha de7uwa aggaade biya wodii gakteedda. ⁷ Taani lo77o baaxiyaa baaxetaaddi; wothaa woxxaadde wurssaaddi; ammanuwakka naagaaddi. ⁸ Sinthappe taw xillotethaa akililii giigi utteedda. Hewaa xillo pirddaa pirddiyaa Goday he gallassi taw immana. Qassi Kiristtoosi qonccanawaa dosiyaa ubbaassappe attin, ta xalalaassa gidenna.

A Buzo Allaallatuwabaa

⁹ Taakko ellekka yaanaw minna. ¹⁰ Ayissi gooppe, Deemaasi ha alamiyaa dosiide, taana agguide, Teselonqqiyaa giya katamaa beedda. Qerqqiisi Galaatiyaa giya gadiya biina, qassi Tiito Dilmaaxiyaa giya gadiya beedda.

¹¹ Luqaasa xalalay taananna de7ee. Marqqoossi taana kiitaan loythi maaddanaw danddayiyaa diraw, A demmaade neenanna akkaade ya.

¹² Shin taani Tikiqoosa Efesoona giya katamaa kiittaaddi. ¹³ Neeni yaadde, Xiro7aadaa giya katamaan Karpposawan taani yeggaade yeedda ta gaabiyaanne qassi maxaafatuwaa taw akkaade ya. Shin dummayaade galbaan xaafetteedda maxaafatuwaa ayaa giddoppene, akkennaan yooppa.

¹⁴ Birataa qoxxiyaa Iskkindiri taana daro qoheedda; Goday aw A oosuwaadan zaarana. ¹⁵ I nuuni odiyawaa loythi phalqqiyaa diraw, neeni aappe neena naaga.

¹⁶ Koyro taana mootiyaa wode, ubbaykka aggeeddawaappe attin, taana ooninne maaddibeenna. Xoossay hewaa untuntntoo paydoppo. ¹⁷ Shin taani kumentha kiitaa Ayihuda gidenna asay ubbay sisanaw odana mala, Goday ta matan eqqiide, taw wolqqaqaa immeedda. Qassi gaammuwaa doonaappekka taana ashsheedda. ¹⁸ Goday taana iitabaa ubbaappe ashshide, bare saluwaa kawutethaa sarotethaan afana; aw medhi medhinaw bonchchuu gido. Amen77i.

Wurssetha Sarotaa

¹⁹ Phirisqqillissi, Aqiilaassinne Henesifooru soy asaw ta sarotaa oda. ²⁰ Erasxxoosi Qoronttoosa giya katamaan atteedda. Shin Xirofimoosi sakettedda diraw, Miliixe giya katamaan A wothaaddi. ²¹ Balgguu wodhdhanaappe kase yaanaw minna.

Ewubuluusi, Phudeesi, Liinoosinne Qilawude qassi hara ishatuu ubbaykka neena saro saro giino.

²² Goday ne ayyaanaanna gido. Aadho keekatethay hinttenanna ubbaanna gido. Amen77i.

Phawuloosi Tiitossi Xaafeedda Kiitaa Geluwaa

Tiito Ayihuda gidenna asa gidiide, guyyeppe Kiristinnaa ammanuwan laamettiide Phawuloosi Mishiraachchuwaa Qaalaa kiitaa oothiyaa wode, matan de7iide, he oosuwaa maaddeedda asa. Phawuloosi ha kiitaa xaafeed-dawe, laythaan aappe guuxxiyaa ha barenanna oothiyaa Tiitossi gidishshin, he wode Tiito ammaniyaawantta xeellanawunne naaganaw, Qarixxeese giyaa haathan doodetteedda sa7an atteedda. A kiitaa qofay heezzu huuphe yewatuwaa bollaana.

Koyruu woosa golliya kaaletthiyaawanttu Qarixxeese asatuwaa iitaa oosuwaa xeelliyawaan ay mala eeshshay de7iyaawantta gidanaw koshsh-intto Tiita akeekissanaassa. Laa7ethuu ammaniyaawanttu gidon de7iyaa dumma dumma citaa, cima attumawanttanne maccawawantta, yalaga atuma asatuwaanne Godaassi oothiyaa dumma dumma asaa wooti tamaaris-sanaw bessinto Tiita zoreedda. Wurssethay qassi ammaniyaa asaa eeshshaabaa, sarotethaaninne siiquwan de7ana de7uwaabaa, ammaniyaa asaa gidoppe walassaa, palumiyaanne shaakotethaa dhayissanabaa Tiito zoriyaa immeedda.

Shemppatuwaa Ubbatuwassi Imetteedda Qantha Qofatuwaa

Geluwaa (1:1-4)

Ammaniyaa asatuwaa kaaletthiyaawantta (1:5-16)

Ammaniyaa asatuwaa dumma dumma oosuwaa citaa (2:1-15)

Maqquwaanne naagettana mala imetteedda maaraa (3:1-11)

Wursethaya qutiya (3:12-15)

¹ Yesuusi Kiristtoosi kiitteedda taani Phawuloosi, Xoossaa aylli, ha dabidaabbiiyaa xaafay. Xoossay dooreedda asaw ammanuu de7anaadaaaninne Xoossaa tumatethaa eraakko untuntta kaaletthanaadan taani doorettaade kiitettaaddi. ² Worddotenna Xoossay nuussi ha medhinaa de7uwaa daro wodiyaappe kase immana geedda. ³ Xoossay nuuna ashshiyaaawe likke wodiyaan bare qaalaan hawaa qonccisseedda; I hadariide taana azazeeddawaadan, taani A qaalaa oday.

⁴ Ammanuwaa ittippetethaan ta tumu na7aa new Tiitoo, Xoossaa Aawuwaappenne nuuna ashshiya Yesuusi Kiristtoosappe, aadho keekatethay, maarotethayenne sarotethay gido.

Tiito Qarxeesan Oothiyaa Oosuwaa

⁵ Taani neena Qarxeesan aggaade yeeddawe, neeni attowaa giigis-sanaassanne, taani azazeeddawaadan, katamaa ubbaan woosa golliyaa cimatuwaa dooranaassa. ⁶ Cimay borettanawaanne itti machchatti xalalay de7iyaawaanne ammaniyaa naanay de7iyaawaa gidanaw bessee; A naanay shalluwaa bayizziyaabaaninne woy azazettannaan ixxiyaaban asay amassalennawantta gidanaw bessee. ⁷ Ayissi gooppe, he cimay Xoossaa oosuwaa azaziya kaappuwaa gidiidde, pokkissennawaa, otoret-tennawaanne elle hanqqettennawaa gidanaw bessee; qassi mathot-tennawaa, sugennawaanne yorattennawaa gidanaw bessee. ⁸ Shin imatha mokkiyaawaanne lo77obaa dosiyaawaa gidanaw bessee; qassi akeekanchchaa, xilluwaa, geeshshaanne barena naagiyaawaa gidanaw

bessee. ⁹ Ammanettiya de7uu beettiyaa timirttiyaanna giigiyaa qaalaa I loythi oyqqo. Yaatoope haratuwaa tumu ammanuwaa tamarisiyaawaani menthetanawunne qassi hewaa ixxiyaawantakka zoranaw danddayanawa.

¹⁰ Ayissi gooppe, azazettennawantu, maaddennawaa haasayyaawantu, haratuwaa cimmiyaawanttunne qaxxarettedda Ayihuda amaniyaawantu bagga gideedda daro asatuu de7iino. ¹¹ Unttuntu tamarissanaw bessenna pokkiyaa ogiyaan miishshaa demmanaw tamarissiyaawaan golliyaa ubbaa bayzziyaa diraw, unttuntu haasayaa te77ana bessee. ¹² Unttuntu giddoppe ittuu, timbbitiyaa odiyaa we untunttoo, “Qarixxeese asay ubba wode, worddatuwaa, iita du7atuwaanne yoranchchaa; qassi azalla asaa” yaageedda. ¹³⁻¹⁴ I markkattowe tuma; hewaa diraw, neeni untunttussi mino ammanuu de7anaadaaninne qassi Ayihudatuwaa tossaanne tumuwa ixceedda asatuwaa azazuwaa untuntu sissenaaadan, untunta minissaade seeranaw bessee. ¹⁵ Barenttu huuphew geeshsha gideeddawanttussi ubbabaykka geeshsha; shin tunatuwaassinne ammanennawanttussi untuntu wozanaa qofayenne untunta suure wozanay tuneedda diraw, untunttoo ayayenne geeshsha gidenna. ¹⁶ Unttuntu barenttu Xoossaa eriyaawaa qoncciyaan odiino; shin untuntu sheneyiyaawantta, azazettennawanttanne oosuwaa ubbawukka giigennawantta gidiyaa diraw, barenttu kiitaan A erokko giino.

2

Geeshsha Timirttiyaabaa

¹ Shin neeni de7uwaa demmanaw giigiyaa timirttiyaa tamarissanaw bessee. ² Cima attuma asay ammanuwan, siiquwaaninne danddayan mino gidanaadan, qassi mathottennawaa, bonchchettiyaawaanne barenakka naagiyaawaa gidanaadan zora. ³ Hewaadankka cima macca asay geeshsha de7uwa de7iyaawantta, zigirennawantta, woyiniyaa eessaassi moodettennawanttanne lo77obaa tamarissiyaawantta gidanaw bessee. ⁴⁻⁵ Unttuntu Xoossaa qaalay borettenna mala, barenttu asinatuwaanne barenttu naanaa siiqiyaawantta, barenttakka naagiyaawantta, geeshshatuwaa, barenttu gollen oothiyaawantta, keekatuwaanne barenttu asinatuwaasikka azazettiyaawantta gidana mala, yalaga maccawantta tamarissa.

⁶ Hewaadankka yalaga attuma asatuu barenttu naagana mala zora. ⁷ Neeni ne huuphewukka lo77o oosuwaa ubbaan untunttoo leemiso gida; neeni tamarissiyaawankka ammanettiyaawaanne bonchchettiyaawaa gida. ⁸ Ne morkketuu nuuna zigiriyaabay untunttussi dhayiyaa wode untunttu yeellatana mala, neeni borettenna lo77o haasayaa haasaya.

⁹ Ayilletuu barenttu godatuwaassi azazettana malanne, untunttunna palumettennan ubbabaani untunta nashechchana mala zora. ¹⁰ Unttuntu barenttu godatuwaappe wuu77enna mala, qassi nuuna ashshiyaa Xoossawaa tamarissiyawaa ubbabaani galatissanaw, barenttu oothiyyaa kiitaan ubba wode lo77anne ammanettiyaawantta gidiyawaa bessana mala, untuntta zora.

¹¹ Ayissi gooppe, Xoossay asaa ubbaa ashshiyaa bare aadho keekatethaa qonccisseedda. ¹² He aadho keekatethay nagaraa oosuwaanne ha alamiyaa amuwaa nuuni agganaadaaninne nu huuphiya naagiide, Xoossaa malatiide, xillotethan de7anaadan, nuuna tamarissee. ¹³ Nuuni nu wolqqaama

Xoossay, nuuna ashshiya Yesuusi Kiristoosi beettana geedda anjjettedda bonchcho gallassaa naageetto. ¹⁴ Iita oosuwa ubbaappe I nuuna wozanawunne lo77obaa oothanaw amottiya bare geeshsha asaa kessanaw, nu diraw, bare huuphiya immeedda.

¹⁵ Neeni hawaa tamarissa, ne kumentha maataani zoranne seera; ooninne neena kadhoppo.

3

Xoossaa Asay Oothiyyaa Oosuwaa

¹⁻² Unttuntu mooddiyaawantussinne maatay de7iyaawanttussi moodetanaw, azazettanawunne lo77o oosuwaa ubbaa oothanaw gigettanaadan untuntta hassayissa; qassi unttuntu O bollanne iita qaala haasayenna mala, oonanne walaqetenna mala, asaa ubbaa ashkettethaanne sigatethaa bessiyaawanta gidanaadan zora. ³ Ayissi gooppe, nuuni kase nu huuphewukka eeyatuwaa, azazettanawantta, baliyaawantanne amuwaassinne dumma dumma nashechchaassi ayilliyaadan moodettiyaawantta; qassi iitatethaanne qanaatiyaan de7iyaawantta; asaan ixettiyaawantanne ittu ittuwakka ixxiyaawantta.

⁴ Shin nuuna ashshiya Xoossaa keekatethayenne asaa I siiqiyya siquu qonceedda wode, ⁵ I bare maarotethaadanka, ooratha yelettusaan haneedda geeyyusaaninne Geeshsha Ayyaanan ooraxxeeddawan nuuna ashsheeddawaappe attin, nuuni xillo oosuwaa ootheeddawaana gidenna.

⁶⁻⁷ Xoossay bare aadho keekatethan nuuni xillanaadaaninne, I immana geedda medhinaa de7uwa laattanaadan, nuuna ashshiya Yesuusi Kiristoosa bagganna Geeshsha Ayyaanaa nu bolla darissiide tigeedda.

⁸ Ha haasayay ammanetteeddawaa; Xoossaa asatuu lo77o oosuwaa oothanaw giiganaadan, ha yewuwaa untunttussi neeni minissaade odanaw koyyay; hawanttu asaw lo77anne go77iyaawantta. ⁹ Shin eeyatethaa palumaappe, zariyaa paydiyaawaappe, walassaappenne higgiiyaaban walaqettiyaawaappe naagetta. Ayissi gooppe, hewanttu go77ennawantanne maaddennawantta. ¹⁰⁻¹¹ Shaakotethaa medhdhiyaa uray geella asa gidiyaawaanne bare huuphiyaan pirddiide nagaraa oothiyaawaa eraade, itti gede woy laa77u gede A seereeddawaappe guyyiyan, hewaa malatiyaa asaappe shaaketta.

Wurssetha Zoriyaa

¹² Taani Arxxemaasa woy Tikiqoosa neekko kiittiya wode, neeni taakko Niqoophiliyoona yaanaw minna. Ayissi gooppe, taani balguwaa * yaani shaaccanaw qofaa qachchaaddi. ¹³ Higgiiyaa eriya Zeenaasinne Aphiloosi ogiyaa biya wode, untunttussi ayayenne paccenna mala, untuntta loytha maadda. ¹⁴ Nu asaykka maaddenna asa gidiide attenna mala, barentta loythi koshshiyaawaa demmanaw, lo77o oosuwaa minniide oothiyaawaa taamarino.

¹⁵ Taananna de7iyaa ubbatuu neena saro saro geeddino. Nuuna amanuwan siiqiyaawantta saro saro ga. Xoossaa aadho keekatethay hinttannanna ubbaanna ittippe gido. Amen77i.

Phawuloosi Pilimoonaw Xaafeedda Kiitaa Geluwaa

Pilimooni eretteedda ammaniyaasa; I Qolaasiyaasa woosa golliya asa gidennaan waayyii aggana. Pilimoonaw Anaasimoosa giya ayllii de7ee. He ayllii bare godaappe betiide beedda wode, qasho gollen de7iyaa Phawuloosanna gakettedda. Anaasimoosi Phawuloosa bagganna Yesuusa ammaneedda. Phawuloosi Pilimoonassi xaafeedda kiitay Pilimooni guyye simmi biidde de7iyaa bare qoomaanna sigettanaadan, hewaa hassayis-siyawaa. Hewaa bollaakka ha77i Anaasimoosi ammaniyaasa gideedda diraw, hawaappe sinthaw ammaniyaasa ishaadan A mokki akkanaappe attin, qoomaadan A xeellenaadan aw odee.

Shemppatuwaa Ubbatuwassi Imetteedda Qantha Qofatuwaa

Geluwaa (1-3)

Pilimoonassi Phawuloosa galataa (4-7)

Phawuloosi Anasimoosa diraw shiishsheedda mino ooshaa (8-22)

Wurssethaa qutiyyaa (23-25)

¹ Taani Phawuloosi, Yesuusi Kiristtoosa diraw qashuwan de7iyaawenne nu ishaa Ximootoosi, nuunanna oothiyaa nuuni siiqiyaa Pilimoonaw, ² ne gollen shiiqiyaa ammaniyaawanttoo, nu michchatti Afibissinne nuunanna ittippe de7iyaa Kiristtoosa wottaaddaraa Arkkipoosaw ha dabidaabbiyaa xaafetto.

³ Xoossaa nu Aawuwaappenne nu Godaa Yesuusi Kiristtoosappe aadho keekatethayenne sarotethay hinttenttussi gido.

Pilimoona Siiquwaanne Ammanuwaa

⁴⁻⁵ Neeni Xoossaa asatuwaa siiqiyawaanne Godaa Yesuusa ammaniyaawaa taani sisiyaa diraw, Xoossaa woossaade neena hassayiya wode ubbaan, ta Xoossaa galatay. ⁶ Neeni ne ammanuwaa haratuwaanna shaakkiyaawe nuussi Kiristtoosi Yesuusa bagganna yiyaa lo77obaa ubbaa erissana mala, taani Xoossaa woossay. ⁷ Ayissi gooppe, Xoossaa asatuwaa wozanay ne kiitaan minneedda diraw, ta ishaw, taani ne siiquwan daro nashechchaanne menthethuwaa demmaaddi.

Anaasimoosi Pilimoonakko Simmeedda Simuwaa

⁸ Hewaa diraw, neeni oothanaw bessiyaawaa oothana mala, taani neena azazanaw Kiristtoosa bagganna xaloopekka, ⁹ Taani Phawuloosi cimeed-dawe, Kiristtoosi Yesuusaw ha77ikka qashuwan de7iyaawe, siiquwaa diraw, neena woossay. ¹⁰ Taani qashuwan de7aadde aw aawuwaa gideedda ta na7aa Anaasimoosa * diraw, neena woossay. ¹¹ I kase neena go77enna; shin ha77i neenakka taanakka tumu go77ee.

¹²⁻¹³ Taani wozanappe dosiyaa Anaasimoosa neekko yeddowe ta wozanaa yeddowaa. Taani wonggalaa diraw qashetta utta de7ishshin, neena kochchiide, taana maaddana mala, ta matan A ashshanaw koyyay. ¹⁴ Shin neeni ne sheniyaadan oothanaawaa koyyayppe attin, neenanna zorettan-nan wolqqan aynne oothanaw koyyikke.

1:2 Qol 4:17 * **1:10** Anaasimoosa: Giyaa sunthaa bilethay, Griikiyaa qaalaan go77iyaawaa woy maaddiyaawaa guussaa. **1:10** Qol 4:9

¹⁵ Anaasimoosi guutha wodiya neeppe shaaketteeddawe, ooni eri simmiide, ubba wodekka neenanna de7anaassenttonne. ¹⁶ Simmi hawaappe sinthaw Anaasimoosi aylliya gidenna; shin aylliyaappe I loythi aadhdhee; I taw ay keena siiqo ishee! Qassi I new asaa baggaannakka Godaa baggaannakka ay keena aadhdheedda ishaa gidanddeeshsha!

¹⁷ Simmi neeni taana ne laggethaa giyaawaa gidoope, taana mokkiyaawaadan, A mokka. ¹⁸ I new bayizzeeddabay woy A bolla new acuu de7oophe, taappe cigaa akka. ¹⁹ He acuwaa taani ciggana gaade, taani Phawuloosi ta kushiyan xaafay. Neeni taw ne shemppuwaa acota utteeddawaa taani neena hassayissanaw koshshenna.

²⁰ E, ta ishaw, Godaa bagganna neeppe maaduwaa demmanaw koyyay. Kiristoosa bagganna taana menthetha. ²¹ Taani geeddawaappe daruwaa neeni oothanaawaa eraade, qassi ne taw azazettanawaakka ammanaade, hawaa new xaafay.

²² Qassi hinttenttu ellekka taw imathay shemppiyaa golliyya giigissite. Ayissi goophe, Xoossay hinttenttu woosan taana hinttenttussi guyye zaaride immana gaade qoppay.

Wurssethaa Sarotaa

²³ Kiristoosi Yesuusa diraw, taananna qashuwan de7iyaa Eppaafiri neena saro saro gee. ²⁴ Qassi taananna ittippe oothiyaa Marqqoosi, Arisxxirokoosi, Deemaasinne Luqaasi neena saro saro giino.

²⁵ Godaa Yesuusi Kiristoosa aadho keekatethay hinttenttu ayyaanaanna gido.

Ibraawe Asaw Xaafetteedda Kiitaa Geluwaa

Hawe Phawuloosinne Phexiroosi xaafeddawaadan kiitaa gidennaan timirtte gidiide xaafetteeddawe, wolqqaama tuggay gakkina, ammanuwaaw agganaw mateedda ammaniyaa asatuwaassa (10:32-39). Ha maxaafaa xaafeddawe oonentto erettenna. Ha Xaafiyaa huuphe qofay koyrottiide untuntun de7iyaa siquwakko simmanaadan Yesuusa dhoqqatethaa bessiide untunta zoree. He xaafii Ibraawe ammaniyaawantussi minissi odiyaaawe Yesuusi Kiristoosi tumanne Xoossaa polo qonccethaa gidiyaaawana. Ha ammaniyaawanttu barenttu ammanuwan minnana mala, untunta menthethee. I hewaa oothiide heezzu tumatuwaa qonccissiide bessee:

- 1@ I akkeedda metuwaa bagganna bare Aawuwaassi tumu azazetteedda Yesuusi Xoossaw medhinaa Na7aa. I Xoossaa Na7aa gideedda diraw, Eca Qaalaa Caaquwaa wodiyaan timbbitiyaa odiyaaawantuppe, kiitanchchatuwaappenne, haray attin, Museppekka loythi aadhhiyaawaa.
- 2@ Yesuusi Eca Qaalaa Caaquwaa qeesatuwaappe loythi aadhhiyaa, medhinaa qeesa gidiyaaawaa Xoossay bare huuphew odeedda.
- 3@ Yesuusa bagganna ammaniyaawe nagaraappe, yashshatethaappenne hayquwaappe attee. Yesuusi qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa gidiyaa diraw, kase Ibraawatuwaa ammanuwaa wogatuwaaninne mehetuwaa yarshshuwan kuwaadan beettiyyaa atatethaa ha77i tuma gidanaadan udeedda.

Xaafii Isra7eeliyaa asaa taarikiyaan daro eretteedda asaa ammanuwaa leemisuwaaadan go77ettiide (Shemppuwaa 11), ha maxaafaa nabbabiyaa asatu barenttu ammanuwan minnanaadan qofissee. Hewaadankka (Shemppuwaa 12) nabbabiyaaawanttu barenttu ayfiyaa Yesuusa bollan tishshi udi wothiide, barenttu ammanuwan minnanaadaaninne ay mala metuunne waayyii gakkoopekka, untuntu genccanaadan zoree. Wurssethaan qassi zoriyaanne akeekissuwaa qaalaa immiyaawan wurssee.

Shemppatuwaa Ubbatuwassi Imetteedda Qantha Qofatuwaa

- Geluwaa: Xoossay Yesuusan qoncceeddawaa (1:1-3)
 Kiristoosi kiitanchchatuwaappe bolla gidiyaaawaa (1:4-2:18)
 Kiristoosi Museppenne Iyaasuppe bolla gidiyaaawaa (3:1-4:13)
 Kiristoosa qeesatethaa dhoqqatethaa (4:14-7:28)
 Kiristoosa qalaa caaquwaa dhoqqatethaa (8:1-9:23)
 Kiristoosi yarshshetteeddawe oowaappenne dariyaawaa (9:23-10:39)
 Ammanuwaa darotethaa (11:1-12:29)
 Xoossaa nashechchussaa (13:1-19)

Xoossay Bare Na7aa Bagganna Haasayeedda

¹ Xoossay beni wode, nu aawotuu nabatuwaa bagganna dumma dumma ogiyaaninne daro wodiyaan haasayeedda. ² Shin ha wurssetha wodiyaan, ubbabaa A laatissiide, yeletaa A bagganna medhdheedda bare Na7aa bagganna nuussi haasayeedda. ³ Na7ay Xoossaa bonchcho poo7uwaa phoollee; qassi kumentha Xoossaa eeshshaa akkiide, bare wolqqaama qaalaan ha

sa7aa naagee; yaatiide asaa nagaraappe geeshshiide, Ubbaappe Bolla Xoos-
saappe ushechcha bagganna * saluwan utteedda.

Xoosaa Na7ay Kiitanchchatuwaappe Bolla

⁴ Xoossay aw immeedda sunthatethay kiitanchchatuwaappe dhoqqa
gidiyaawadankka, untuntuppe A loythi dhoqqu ootheedda. ⁵ Ayissi
gooppe, Xoossay bare kiitanchchatuwappe oona,

“Neeni ta Na7aa;

taani hachche new aawuwaa gidaaddi”
geeddee? Woy qassi oona,

“Taani aw aawuwaa gidana;

ikka taw na7a gidana”

geeddee? ⁶ Qassi Xoossay bare bayra Na7aa ha sa7aa yeddana haniidde,

“Ta kiitanchchatuwaa ubbatuukka aw goyinnino”

yaageedda. ⁷ Xoossay kiitanchchatuwaabaa haasayiidde,

“Taani ta kiitanchchatuwaa carckuwaa kessay;

qassi ta oosanchchatuwaakka tamaa lacuwaa kessay”

yaagee. ⁸ Shin bare Na7aawaa haasayiidde,

“Xoossaw, ne kawutethaa oydi

medhi medhinaw de7ee.

Ne kawutethaa xillotethaan ahasaa.

⁹ Neeni xillotethaa siigaade;

naaquwaa ixxaadda.

Xoossay, ne Xoossay neena

ne laggetuwaappe aathiide,

nashechchaan lilissiyaa zaytiyaa okkeeddawe hawaassa”

yaagee. ¹⁰ Xoossay hawaadan yaagee;

“Godaw, koyro neeni sa7aa medhdhaadda;

saluwaakka ne kushiyan medhdhaadda.

¹¹ Hewantu ubbay dhayana;

shin neeni de7ana.

Untuntu ubbaykka afilaadan wurana.

¹² Neeni untunta gaabiyaadan dakkoyana;

qassi untuntu afilaadan laamettanawantta.

Shin neeni neenakka;

ne laythay ubbaakka wurenna”

yaagee. ¹³ Shin Xoossay bare kiitanchchatuwappe ittuwaanne,

“Taani ne morkketuwaa neeni

gediyan yedhdhiyaawaa oothana gakkanaw,

hawaan taappe ushechcha baggan utta”

gibeenna. ¹⁴ Kiitanchchatuu ubbay Xoossaw oothanawunne atatethaa
demmana asatuwaa maaddanaw Xoossay kiiteedda ayyaanatuwa gidikki-
nooyee?

2

Wolqqaama Anjuwaa

¹ Hewaa diraw, nuuni siseedda tumu yewuwaappe sugetti wora beenna
mala, he yewuwaa loythi oyqqanaw bessee. ² Ayissi gooppe, kiitanchchatuu

* **1:3** ushechcha bagganna: Bonchchuwaanne wolqqaasa gidiyaawaa bessee. **1:5** Maz 2:7; 2Sa
7:14; 10d 17:13 **1:6** Zar 32:43 **1:7** Maz 104:4 **1:8** Maz 45:6-7 **1:10** Maz 102:25-27 **1:13**
Maz 110:1

odeedda qaalay tuma gidiyaa diraw, naaqqiyaa woy azazettenna asay ubbay muretteeddawaa gidoope, ³ Yaatina, nuuni ha wolqqaama atotethaa sheneko gooppe, waaniide attanee? Goday koyro bare huuphew ha atotethaa odeedda; qassi I odeeddawaa siseeddawanttu nuussi geeshshiide odeeddino. ⁴ He siseeddawanttu markkatteddawe bolla Xoossaykka mal-laa, oorathabaanne dumma dumma malaata kiitettiyaawan gujji markkatteedda; qassi Geeshsha Ayyaanaa imuwaakka bare koyyeeddawaadan, gishi gatheedda.

Atotethaw Kaaletthiyaawaa

⁵ Ayissi gooppe, Xoossay nuuni haasayiyaa sinthaappe yaana alamiyaa, kiitanchchatuwa moodissibeenna. ⁶ Shin Xoossaa Maxaafay itti saan hawaadan yaagee;

“Xoossaw, neeni asaawaa qoppanaw asay aye?

Woy neeni aw hirgganaw I ayee?

⁷ Neeni kiitanchchatuwappe amareedda wodiya A guuthaadda.

A huuphiyanka bonchchuwaanne sabaa akililiyaa wothaadda.

⁸ Qassi ubbabaa A gediyaappe garssanna wothaade moodissaadda”

yaagee. Ayissi gooppe, Xoossay ubbabaakka A moodisseeddawaadan aani moodettibeennawe ayaynne baawa; shin ha 77i ubbabay aw moodettiyaawe nuussi beettenna. ⁹ Shin nuuni Yesuusa be7eetto; Yesuusi Xoossaa aadho keekatethaa bagganna asa ubbaw hayqqana mala, amareedda wodiya kiitanchchatuwappe garssa gideedda. Qassi hayquwaa waayiyaa I waayyettedda diraw, poo7iya bonchchuwaanne sabaa akililiyaa wotheeddawaa ha 77i nuuni be7eetto. ¹⁰ Xoossay ubbabaa medhdheeddawe, ubbabaakka naagiyawe, Yesuusi daro naanaa ahiide, barenanna bonchchissana mala, waayiyaa bagganna Yesuusa balay baynnawaa ootheeddawaa bessee; ayissi gooppe, he naanaa atotethaw kaaletthiyaawe Yesuusa.

¹¹ Ayissi gooppe, asaa geeshshiyaa Yesuusawukka qassi he geeyyeedda asaa ubbawukka Aawuu ittuwa. Yesuusi untuntta, “Ta ishatuwaa” giide yeellatennaan xeesiyaawe hawaassa. ¹² Yesuusi, “Taani ne sunthaa ta ishato awaajjana.

Maabaraa shiiquwanka neena galatana”

yaagee. ¹³ Qassi I, “Taani ta ammanuwaa Xoossaan wothana” qassikka, “Xoossay taw immeedda naanatuwaanna taani hawaan de7ay” yaagee.

¹⁴ Naanaa giide I xeesiyaawanttu, ashuwaappenne suuthaappe medhettedda asatuwaa gidiyaa diraw, Yesuusi bare huuphew untuntta malatiide, untunttu medhetaa akkeedda; qassi I hewaa ootheeddawe, xalahiyaa kaappuwaa hayquwaa bolla maatay de7iyaawaa bare hayquwan dhayisanaassa. ¹⁵ Qassi barenttu de7uwaa ubbaan hayqoo yayyiide, hayqoo aylletiide de7iyaawantta ubbatuwaa aylletethaappe kesseedda.

¹⁶ Ayissi gooppe, Abraahaama zariyaa I maaddiyawaappe attin, kiitanchchatuwa maaddennawe eretteedda. ¹⁷ Hewaa diraw, asaa nagaray atto geetettana mala, Xoossaa kiitaan ammanetteedda maariyaa qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa gidana mala, ubbabaani I bare ishatuwaa malatanaw bessee. ¹⁸ Ayissi gooppe, I bare huuphew paacetteedda dirawunne waayyettedda diraw, paacettiyaawantta maaddanaw dandayee.

3

Yesuusi Museppe Bolla

¹ Hewaa diraw, Xoossay xeeseedda geeshsha ishatoo, nu markkatethaa Xoossay kiiteeddawaa qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa, Yesuusi Kiristtoosa qoppite. ² Muse bare kiitaan Xoossaa golliyaa ubbaan ammanetteeddawaa gideeddawaadan, Yesuusikka barena dooriide, ha oosoo yeddeedda Xoossaw ammanetteeddawaa. ³ Ayissi gooppe, keexettiya golliyaappe keexxiyaa bitani bonchchettiyaawaadan, Musewaappe aadhdhiyaa bonchchuwaa I akkanaw bessiyaawe eretteeddawaa. ⁴ Ayissi gooppe, golliyaa ubbaa keexxeeddawe itti asaa; shin ubbabaa keexxeeddawe Xoossaa. ⁵ Muse Xoossaa golliyaa ubbaan ammanetteedda oosanchchaa gidiide, Xoossay sinthaappe gaanawaa markkatteedda. ⁶ Shin Kiristtoosi Xoossaa gollen na7adan ammanetteeddawaa; nuuni akkana giide nashechchaan naagiyaawaa xalatethaaninne ammanuwan naagooppe, Xoossaw golliyaa gideetto.

Xoossaa Asay Shemppuwaa Demmana

⁷ Hewaa diraw, Geeshsha Ayyaanay hawaadan yaagee; “Xoossaa qaalaa hinttenttu hachche sisiyaabaa gidoope, ⁸⁻⁹ hinttenttu aawotuu taw ixxi makkaliide, oytamu laythaa ta oosuwaa be7eedda bazzuwaa paacyaa gallassaadan, hinttentukka zoriyaa akkennaan ixoppite.

¹⁰ Hewaa diraw, taani he asaa hanqqettaade, ‘Unttuntu ubba wode barenttu wozanaan baliino. Ta ogiyaakka eribeykkino’ yaagaaddi.

¹¹ Hewaadankka qassi, taani hanqqetta caaqqaa, ‘Taani shemppiyaasaa unttuntu ubbakka gelikkino’ yaagaaddi” yaagee.

¹² Taanaadan ammaniyaawantoo, de7uwa Xoossaappe hinttentta shaakkiyaa iita ammanenna wozanay hinttenan oonaninne de7enna mala naagettite. ¹³ Shin Xoossay hinttentta ubba gallassi hachche giide xeesishin, hintteppe oonanne nagaray balethina, zoriyaa akkennaan ixxenna mala, ittu ittuwaa zorite. ¹⁴ Ayissi gooppe, nuuni koyro nuussi de7iya ammanuwaa wurssethay gakkanaw loythi naagooppe, Kiristtoosanna ittippe shaakkana. ¹⁵ Xoossaa Maxaafay, “Xoossaa qaalaa hinttenttu hachche sisiyaawaa gidoope, he wode unttuntu ixxi makkaleeddawaadan, zoriyaa akkennaan ixoppite” yaageedda.

¹⁶ Xoossay giyaawaa sisiide, aw makkaleedda asatuu oonee? Muse Gibxeppe kaaalethina keseedda ubbatuwaa gidikkinooyee? ¹⁷ Xoossay oytamu laythaa oonan hanqqetteeddee? Anhay woraan atteedda asatuwaa, nagaraa ootheeddawantta gidikkinooyee? ¹⁸ Qassi Xoossay barew azazettennan ixxeeddawanttu I shemppiyaasaa sa7aa ubbaakka gelenna mala,

untunttussi caaqqeeddawaappe attin, oossi caaqqeeddee? ¹⁹ Untunttu amanibeenna diraw, shemppiyaasaa gelanaw danddayibeennawaa nuuni be7eetto.

4

¹ Simmi Xoossay nuuna bare shemppiyaasaa, “Gelissana” geeddawe bira gidoope, hintteppe ooninne he shemppiyaasaa gelennaan antenna mala naagetto. ² Ayissi gooppe, untunttu wonggalaa mishiraachchuwaaw siseeddawaadan, nuunikka siseeddo; untunttu siseeddino, shin ammaniide akkibeenna diraw, aynne untunta go77ibeenna. ³ Gidoopekka, Xoossaa kiitay sa7ay medhettoodeppe doommuna poletteeddawaa gidooppenne, Xoossay,

“Taani hanqqetta caaqqaade,
‘Untunttu taani shemppiyaasaa
ubbaakka gelikkino’ yaagaaddi”
geeddawaadan, nuuni ammaneeddawanttu I shemppiyaasaa gelana.

⁴ Ayissi gooppe, laappuntha gallassaabaa ittisa7an Xoossaa Maxaafay, “Xoossay laappuntha gallassan bare oosuwaaw ubbaappe shempeedda” yaageedda. ⁵ Qassi he sa7an, “Untunttu taani shemppiyaasaa ubbakka gelikkino” yaageedda. ⁶ Wonggalaa mishiraachchuwaaw koyro siseeddawanttu azazettibeenna diraw, shemppuwaaw sa7aa gelibeeykkino; itti itti asatuu yaa gelanawanttu de7iino. ⁷ Xoossay daro wodiyaappe guyyiyan, Daawita bagganna laa7enthuwa itti gallassaa, “Hachche” giya qaalaan keeriide,

“Xoossaa qaalaa hinttenttu hachche sisiyaawaa gidoope,
zoriyaa akkennaan ixxoppite”

yaageedda. ⁸ Xoossay shemppiyaasaa asaa afiide Iyaasu shempisseeddawaa gidintto, Xoossay hara gallassaawaa guyye keerenna.

⁹ Hewaa diraw, Xoossaa asaw Sambbataa shemppuu naagetti utteedda.

¹⁰ Ayissi gooppe, Xoossay shemppiyaasaa geliyaa ooninne, Xoossay bare oosuwaappe shempeeddawaadan, ikka bare oosuwaappe shemppana.

¹¹ Simmi Israa7eeliyaa asay azazettennan ixxiide, Xoossaanna ittippe shemppiyaasaa gelennaan atteeddawaadan, nuuppe ooninne hewaa mala ixiuwan yaa gelennaan antenna mala minnoyyte.

¹² Ayissi gooppe, Xoossaa qaalay midhinaw de7iyaawaannee oothiyaawaa; laa77u bagganna leefetteedda mashshaappekka aadhdiide kuusee. He qaalay shemppuunne ayyaanay, kuriinne kolzii ittippe gakettiyaasaa shaakkana gakkanaw caddee. Qassi asaa wozanaan de7iyaa koshshaanne qofaa I shaakkee. ¹³ Nuuni oothiyaawaa wochchiyaa Xoossaa sinthan ubbabaykka beettiyaawaappenne qoncciyaan de7iyaawappe attin, A ayfiyan geemmiya medhetay ayaynne baawa.

Yesuusi Qeesatuwaa Ubbatoo Wolqqaama Kaappuwaa

¹⁴ Simmi saluwaa beedda, qeesatuwaa ubbatuwaa wolqqaama kaappuu, Xoossaa Na7ay Yesuusi, nuussi de7iyaa diraw, nu ammanuwaa loythi naaheetto. ¹⁵ Ayissi gooppe, nu qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuu nuuni daaburiyaa wode nuussi qarettanaw danddayee; nagaraa I oothiibeennaawaappe attin, nuunaadan ubbankka paacetteedda.

¹⁶ Simmi nuuna koshshiyaa wode maaddiyaa maarotethaa akkanawunne aadho keekatethaa demmanaw, aadho keekatethay de7iyaa sa7aa Xoossaa araataakko, yayyennaan shiiqoytte.

5

¹ Qeesatuwaa ubbatuwaa kaappatuu huuphiyaan huuphiyaan bare asaa giddoppe doorettiide, he asaa gishshataw Xoossaw oothanaw, imuwaa immanawunne nagaraa yarshshuwaa yarshshanaw sunthetteeddino. ² I bare huuphew daaburanchcha gidiyaa diraw, tamaariibeennawanttoonne baliyaawanttoo qarettanaw danddayee. ³ Hewaa diraw, he qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuu asaa diraw yarshshuwaa yarshshiyaaawaadan, bare huuphe nagaraa dirawukka yarshshanaw bessee.

⁴ Xoossay Aaroon qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa giddana mala xeeseeddawaadan, Xoossay xeesanaappe attin, ooninne qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa gidiyaa bonchchuwaa barew akkanaw danddayenna.

⁵ Hewaadankka, Kiristtoosi qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa gidiyaa bonchchuwaa barew akkibeenna; shin Xoossay A, “Neeni ta Na7aa.

Taani hachche new Aawuwaa gidaaddi” yaageedda. ⁶ Hewaadankka qassi harasaan,

“Malkki-Xedeqi * qeesa gideeddawaadan, neenikka medhinaw qeesa gidana”

yaageedda.

⁷ Yesuusi sa7an de7iyaa wode, barena hayquwaappe ashshanaw danddayiyaa Xoossaa loythi yeekkiidenne afoxxiide woosseeddanne oochcheedda; Xoossay A woosaa siseeddawe, I barena toochcheeddawaasanne aw yayyeeddawaassa. ⁸ Yesuusi Xoossaa Na7aa gidooppenne, bare waayyetteedda waayyiyaan azazettiyaawaa tamaareedda. ⁹ Yesuusi bare oosuwa poleedda wode, barew azazettiya ubbaw medhinaa atotethaa demmanaw gaaso gideedda. ¹⁰ Qassi Xoossay Malkki-Xedeqa sunthatethaadan, qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa gidana mala, A suntheedda.

Asay Balennaadan Odetteedda Mino Oduwaa

¹¹ Nuuni ha yewuwaan haasayanabay darobay de7ee; shin hinttentu akeekanaw azalla gidiyaa diraw, hinttentussi odi gelissanaw waayisse. ¹² Ayissi gooppe, hinttentu ha wodiyaan tamarissiyaawantta giddanaw bessooppekka, Xoossaa qaalaa koyro timirttiyaa hinttentta zaari tamarissiyaa itti uraa koshshee; hinttentta ushiyaa maathaa koshsheeppe attin, coommiyaa qumaa koshshenna. ¹³ Maathaa pakettiide de7iyaa ooninne gacino na7aa gidiyaa diraw, xillotethaa timirttiyaawaa erenna. ¹⁴ Shin mino qumay iifanne keeka de7uwa daruwan shaakki ereedda wozanaama asaasa.

6

¹⁻² Hewaa diraw, Kiristtoosa timirttiyaa biro doommiyaawa aggiide, wozanaama asaa timirttew sinthaw boytte; koyro nuuni tamaanaw koshshiyaa timirttiyaa wodhdhii eqqiide tamaanaw nuussi bessenna; he timirttii aye gooppe, maaddenna oosuwaappe simmiyaawaa, Xoossaa amaniyaawaa, xinqqatatuwaabaa, * kushiya wothuwaabaa, hayquwaappe

5:3 Wog 9:7 **5:4** Kes 28:1 **5:5** Maz 2:7 * **5:6** Malkki-Xedeqi: Ha sunthay Eca Caquuwan xeessetteeddawe, I Qeesaa Aaroneppe kasenna de7eeddawe eretto diraassa. A guyye zariyaabaassinne A hayquwaabaassi aynne geettette baawa. 7:3; Dom 14:17-20 xeellite. **5:6** Maz 110:4 * **6:1-2** Xinqqatatuwaabaa: Meechchatuwabaa giyaawaa gidiiide geeshshatethaabaa Griiken duma duma wogaa gidiiyaawaa bessee.

dennduwaabanne medhinaa pirdaabaa. ³ Xoossay oothite gooppe, hewaa nuuni oothana.

⁴⁻⁵ Ayissi gooppe, ittoodekka poo7uu poo7eeddawatntanne saluwaawaa baari be7eeddawatnta, qassi Geeshsha Ayyaanaakka shaakki akkeeddawatntanne Xoossaa qaalay lo77a gideeddawaa sisi ereeddawatnta, sinthaappe yaana sa7aa wolqqaakka bochchi xeelleeddawatnta, ⁶ hewaappe guyye simmiide kaddeeddawaantta nagaraappe laa7enthuwa zaaranawe danddayetenna. Ayissi gooppe, hewanttu Xoossaa Na7aa masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishiide kaqqiyaawantanne asa sinthan kawushshiyaawanttu mala.

⁷ Ubba wode bukkiiyaa iraa ushina, gosheedda uraa go77iyaa kathaa mokkiyaa biittaa Xoossay anjjee. ⁸ Shin buluwaanne buuzzuwaawaa mokkooppe, aynne go77enna; sheqaw shiiqi utteedda. Qassi wurssethaan guudettana.

⁹ Shin nu siiqatoo, nuuni hawaadan haasayiaawaa gidooppenne, hinttentu atotethaw gidiyaa lo77obay hinttentussi de7iyaawaa ereetto. ¹⁰ Ayissi gooppe, hinttentu oothedda oosuwaanne qassi ammaniyaawantta maaddeeddawaaninne ha77ikka maaddiyaawan Xoossaa siiqeedda siiquwaa Xoossay doganaw makkala gidenna. ¹¹ Hinttentu huuphiyaan huuphiyaan demmana giide, hidootaan naagi utteedda kumantha tumatethaa wurssethay gakkanaw, kasewaadan minissiide oothana mala amotteetto. ¹² Xoossay immana geeddawa ammanuwaaninne gencan laattiyawanttu mala hinttentu gidanawaa nuuni koyyiyaawaappe attin, azalla gidanawaa koyyokko.

Xoossay Immeedda Hidootay Sidhissennawaa

¹³ Xoossay Abraahaamoo immana giide caaqeedda wode, bareppe aadhdhiyaa wolqqaamay bayinna diraw, bare huuphiyan caaqeedda.

¹⁴ Xoossay A,

“Taani neena anjjana;

ne zerethaakka corissana”

yaagiide caaqeedda. ¹⁵ Hewaadankka, Abraahaamo gencii naagiide, Xoossay immana geeddawa akeedda.

¹⁶ Ayissi gooppe, asay bareppe dhoqqiyaa uraan caaqqee; qassi he caaquu palumiyaa ubbaakka te77ee. ¹⁷ Hewaa diraw, Xoossay bare immana geeddawa laattanawanttoo bare qofaa ubbaakka laammennawaa geeshshi odanaw loythi koyyiide, hewe tuma gideeddawoo caaqeedda. ¹⁸ Xoossay worddotanaw danddayenna ha laa77u laamettenna yewatuwan, I immana geedda nu sinthan de7iyaawaa oyqqanaw aakko baqateedda nuussi wolqqaama menthetu de7ee.

¹⁹ Ha nuuni demmana giide nashechchaan naagi utteeddawe, nu shemp-poo markkabiyaawaa oyqqiyaa qaaxxenna birataa mala; he nuuni demmana giide, nashechchaan naagi utteeddawe eretteedda mino giidiide, gaari-iduwaawaa † giddo geeshshasaa gelee. ²⁰ Qassi Yesuusi Malkki-Xedeqa sunthatethaadan, medhinaw qeesatuwaawaa ubbatuwaawaa kaappuwaawaa giidiide, nu gishshataw nuuppe kasetiide, he sa7aa geleedda.

6:8 Dom 3:17-18 **6:14** Dom 22:16-17 † **6:19** gaariiduwaa: Hawe dunkkaaniyaa gidduwan goy-naw maaddiyaawaa. Hewekka “Geeshshasaa” geetetteeddawaappe “Geeshshaappe Geeshshasaa” shaakkanaw go77iyaawaa giidiide qeesatuwaawaa kaappo xalalay gelanaw danddayiyaasaa. **6:19** Wog 16:2 **6:20** Maz 110:4

7

Qeesaa Malkki-Xedeqa

¹ Ha Malkki-Xedeqi, Saleema kaatii, Ubbaappe Bolla Xoossaa qeesay, Abraahaamo kaatetuwa wodhiide olaappe simmishshin, aananna gaketiiide, A anjeedda. ² Abraahaamo bare omoddeedda ubbaappe asirataa kessiide, aw immeedda; Malkki-Xedeqa sunthaw koyro biléthay xil-lotetha kaatiyaa giyaawaa; qassi Saleema kaatiyaa I gidiyaa diraw, laa7etho bilethay sarotethaa kaatiyaa giyaawaa. ³ Malkki-Xedeqaw daaya woy aawuu, woy aw zariyaa payduu baawa; qassi A yeletaw doomethay woy A hayqoo wurssethay baawa; shin Xoossaa Na7aa malatiide, medhinaw qeesa gideedda.

⁴ Nu aawotuwa kaappuu Abraahaamo olaan omoddiide, aheeddawaappe asirataa immeedda Malkki-Xedeqi ay keena dhoqqu giyaawentto be7ite. ⁵ Qeesaa gidiyaa Leewiyaa zaratuu Isra7eeliya asaappe, hewenne barenttu gade asaappe haray atto untuntu Abraahaamo zare gidooppenne, asirataa akkana mala, higgiiyan azazetteeddino. ⁶ Malkki-Xedeqi Leewiyaa zare gidenna; shin Abraahaamoppe asirataa akkiide, Xoossay immana geeddawaa naagiyaa Abraahaama anjeedda. ⁷ Qassi anjjiyaawe anjettiyaawaappe dhoqqu giyaawe palunthenna.

⁸ Itti bagganna, hayqqiyaa asay asirataa kessee; shin hara bagganna qassi, hayqqenna giide markkattiyaa uray asirataa kessee. ⁹ Hawaadan haasayanaw haray atto, asirataa kessiyaa Leewiikka Abraahaamo bagganna asirataa immeedda. ¹⁰ Ayissi gooppe, Malkki-Xedeqi Abraahaamonna gaketiyaa wode, Leewii biro yelettibeenna; shin bare zariyaa Abraahaama gulbbatan de7ee.

¹¹ Isra7eeliyaa asaw higgii Leewiyaa * zerethatuwaa qeesetethaa bagganna imetteedda. He qeesetethaa kiitay balay baynnawaa gidoope, Aaroonawaa mala gidennaan Malkki-Xedeqa mala hara qeesay sunthettanaw ayissi koshshii? ¹² Ayissi gooppe, qeesetethay laamettiyaa wode, higgiiikka qassi laamettanaw koshshee. ¹³ Ha yewuu haasayetteedda uray hara zarii; A zariyaappe ooninne yarshshiyaasaan qeesaadan oothibeenna. ¹⁴ Nu Goday Yihudaa zariyaappe yeeddawe eretteeddawaa gidiyaa diraw, Muse qeesatuwaabaa haasayiide, he zariyaabaa aynne haasayibeenna.

Kiristoosi Malkki-Xedeqa Mala Qeesaa

¹⁵ Malkki-Xedeqa mala hara qeesay yeeddawaa gidintto, hawe aadhdiide erettanawaa. ¹⁶ I asaa higgiiyaaninne wogaan qeesa gidibeenna; shin wureenna de7uwa wolqqaan qeesa gideedda. ¹⁷ Ayissi gooppe, Xoossaa Maxaafay,

“Malkki-Xedeqi qeesa gideeddawaadan,
neenikka medhinaw qeesa gidanawa”

yaagiide markkattee. ¹⁸ Beni de7iyaa higgii laafanne maaddennawaa gidiyaa diraw atteedda. ¹⁹ Ayissi gooppe, Muse higgii ayanne balay baynnawaa oothanaw danddayenna; qassi nuuni A bagganna Xoossaakko shiqana giide nashechchaan naagi utteedda ubbaappe aadhdiyaawe yeedda.

²⁰ Hewaa bollan qassi Xoossaa caaquukka de7ee; haratuu qeesa gideedda wode, hewaa mala caaquu baawa. ²¹ Shin Yesuusi caaquwaan qeesa gideedda; Xoossay A,

“Goday caaqqeedita; I bare qofaa laammenna.

‘Neeni medhinaw qeesa gidana’ geedita”

yaageedita. ²² Hewaa diraw, Yesuusi ubbaappe aadhdiyaa caaqoo waase gideedita.

²³ Kase qeesatuwaa payduu cora; ayissi gooppe, untunttu oothana oosuwaaw hayquu diggeedita. ²⁴ Shin Yesuusi medhinaw de7iyaa diraw, A qeesetethay laamettenna. ²⁵ Hewaa diraw, I untunttu gishshataw gaannatanaw medhinaw de7iyaa diraw, Xoossaakko bare bagganna yiyaawantta ubbatuwaa ashshanaw danddayee.

²⁶ Nuussi giigiyaa hawaa mala, qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuu de7anaw koshshee; I geeshsha; aani geniinne kadhethiyaabay baawa; nagaranchchatuwaanna I gakettenna; qassi dhoqqa saluwanka I bonchchetteedita. ²⁷ Hara qeesatuwaa ubbatuwaa kaappatuwaadan, I koyro bare huuphe nagaraassi yarshshiide, qassi guyyeppe asaa nagaraassi hachche hachche yarshshanaw koshshenna; I barena yarshsheedita wode, laa7enthennaan itti gede yarshsheedita. ²⁸ Ayissi gooppe, Muse higgii daaburanchcha asaa qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa udiide sunthee; shin Xoossay immana giide caaqqeedita higgiiyaappe guyye yeedita qaalay medhinaw balay baynnawaa, Xoossaa Na7aa sunthee.

8

Yesuusi Ooratha Qaalaa Caaquwaa Qeesatuwaa Ubbatuwaa Kaappuwaa

¹ Nuuni haasayiyaa wolqqaamabay hawaa; saluwan Ubbaappe Bolla Xoossay uttiyaa kawutethaa oydiyaappe ushechcha bagganna utteedita qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuu, hawaa malay nuussi de7ee. ² Geeshsha Sa7aaninne tumu Dunkkaaniyan I oothee; he Dunkkaanii asay esseed-dawaa gidennaan, Xoossay esseedawaa.

³ Qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuu ubbay imuwaanne yarshshuwaa Xoossaw immanaw sunthetteedita diraw, ha qeesatuwaa ubbatuwaa kaappookka yarshshanaw ittibay de7anaw koshshee. ⁴ Simmi sa7an I de7iyaawaa gidoope, ubbakka qeesa gidenna; ayissi gooppe, higgii azaziyaawaadan, imuwaa immiya qeesatu de7iino. ⁵ Untunttu qeesatuwaadan oothiyaa kiitay saluwan de7iyaa oosoo tumu leemisuwanne eeshuwaa; ayissi gooppe, Muse Dunkkaaniyaa essana hanishshin, Xoossay A, “Akeeka; ubbabaakka taani neena deriyaa huuphiyaan besseedita leemisuwaa kaallaade ootha” yaageedita. ⁶ Shin Yesuusi gaannatiyaa caaquu kasewaappe aadhdiyaawaadanka, aw imetteedita oosuukka untunttuwappe aadhdehe; ayissi gooppe, he caaquu Xoossay immana geedita ubbaappe aadhdiyaa kiitaan oosetteedita.

⁷ Ayissi gooppe, koyro caaquwaan balay baynnawaa gidintto, laa7entho caaquwaa koshshenna. ⁸ Shin untuntta boriidde, Goday hawaadan yaagee; “Taani Israa7eeliyaa asaannanne Yihudaa asaanna ooratha caaquwaa caaqettiyaaw gallassatuwaa yaanawaa.

⁹ He caaquu taani Gibxe gadiyaappe untunttu aawatuwaa kushiyaa oyiqqaa, goochcha kesseedita wode, untunttunna caaqetteedita caaquwaa mala gidenna.

Untunttu ta caaquwaan ammanettibeenna diraw,

taanikka untuntta aggaaddi.

Taani, Goday, hawaa oday.

¹⁰ Ayissi gooppe, he gallassatuwaappe guyyiyan,

taani Israa7eeliyaa asaanna caaqqetana caaquu hawaa:
 Taani ta higgiiyaa untunttu gofaan wothana;
 qassi untunttu wozananka xaafana.
 Taani untunttu Xoossaa gidana; untunttukka ta asaa gidana.
¹¹ Untunttuppe ooninne bare shooruwaawoy bare ishaa,
 'Goda' era' yaagiide tamarissenna.
 Ayissi gooppe, untunttu naa7aappe cimaa gakkanaw ubbay taana eriino.
¹² Taani untunttu naaquwaa maarana;
 untunttu nagaraakka laa7entho hassayikke"
 yaagee. ¹³ Xoossay ooratha caaquwaa giide haasayyaawan koyrowaa eciseedda; qassi eciyaabayinne wuriyaabay ellekka dhayana.

9

Saluwan Oosettiyyaa Ayyaanaa Oosuu Sa7an Oosettiyyaa Ayyaanaa Oosuwaappe Aadhdhee

¹ Koyro caaqoo Xoossaw goyinniyyaa wogayenne asay ootheedda Geeshsha Gollii de7ee. ² Ayissi gooppe, koyro Dunkkaanii eqqeedda; A gidduwan muqaaddaa wothiyaawe, xaraphpheezayenne Godaa sinthan wothiyyaa ukithay de7ee; he sa7ay Geeshshasaa giide xeeseettee. ³ Laa7entho gaariduwaaw guyye bagganna Ubbaappe Aadhdhiyaa Geeshsha Sa7aa geetettiyyaa Dunkkaanii de7ee. ⁴ A gidduwan ixaanaa cuwayanaw worqqaappe ootheedda saaxiniinne ubbasaanna worqqaan sheeshsheedda Qaalaa caaquwaa Taabootay de7ee. He Qaalaa caaquwaa Taabootan mannay de7iyya worqqaaxaaruu, Aaroon xam77ay aaceeddawenne qassi Muse higgii xaafetteedda laa77u masetteedda shuchchatuu de7iino. ⁵ He Qaalaa caaquwaa Taabootaappe bolla bagganna atto giya sa7aa qum77iyyaa barenttu qefiyan genthiiyaa bonchcho kiruubetuu de7iino; shin ha ubbabaa ha77i wurssi odanaw danddayokko.

⁶ Hewe hewaadan giigi de7ishshin, qeesatuu ubba wode, barenttu oosuwaaw oothanaw koyro Dunkkaaniyyaa geliino. ⁷ Shin qeesatuwaa ubbatuwaaw kaappuwaaw xalalay laa7entho Dunkkaaniyyaa laythaappe itti gede geliidde bare dirawunne erennaan asay ootheedda nagaraa diraw, Xoossaw yarshshiyaa suuthaa akkiide gelee. ⁸ Koyro Dunkkaanii eqqi de7ishshin, ubbaappe aadhdhiyaa geeshsha sa7aa afiyaa ogii biro dooyettibeennawaa Geeshsha Ayyaanay hewan erissee.

⁹ He Dunkkaanii ha wodew leemisuwaaw; hewaa giyawee Xoossaw immiya imiunne yarshshuu goyinniyaawaa sure wozanaa balay baynnawaa oothanaw danddayikkino. ¹⁰ Hewanttu muussaabaa, ushshaabaanne dumma dumma meechchaabaa odiyaa kare bagga wogatuwaa; untunttu ooraxxiyaa wadii gakkanaw oosettiyyaa wogatuwaa.

¹¹ Shin Kiristoosi hawaan de7iyya lo77obaw qeesatuwaa ubbatuwaaw kaappuwaaw gidiide yidiggeedda. I geliide oothiyaa Dunkkaanii ubbaappe aadhdhiyaawaanne balay baynnawaa; qassi he Dunkkaaniyyaa asay oothiibeenna; ha medhetteedda sa7aabaakka gidenna. ¹² Kiristoosi Ubbaappe Aadhdhiyaa Geeshsha sa7aa geliyaa wode, deeshsha suuthaanne galo maraa suuthaa oyqqiide gelibeenna; shin bare suuthaa oyqqiide, nuussi medhinaa atofethaa immiide, laa7ethennaan itti gede gelleedda. ¹³ Tunnedda asaa bolla korumaa suuthaanne deeshshaa suuthaa caccafiide,

guudetteedda ussatti bidintha qolina, he uraa tunatethaappe geeshshanaw danddayooppe, ¹⁴ Medhinaa Geeshsha Ayyaanaa bagganna balay baynna yarshshuwaadan, Xoossaw barena immeedda Kiristtoosa suuthay, nuuni de7uwaa Xoossaw oothana mala, kase nu hayqqeedda oosuwaappe nu suure wozanaa wooti geeshshanddeeshsha!

¹⁵ Hewaa diraw, Xoossay xeeseeddawanttu I immana geedda medhinaa anjuwaa laattana mala, Kiristtoosi ooratha caaqoo gaannateedda; hewe hanana danddayiyaawe, asay koyro caaquwaappe garssan de7iudde ootheedda balaa ayiletethaappe kessiyaa hayquu de7iyaa diraassa.

¹⁶ Ayissi gooppe, hayqqiyaa uray woyteeddawe de7ooppe, he uray hayqqowe erettanaw koshshee. ¹⁷ Ayissi gooppe, woyteedda uray hayqqeedda wode, I woyteeddawe poletteedda; he woyteeddawe paxa de7ishshin, aynne polettenna.

¹⁸ Haray atto, koyro caaquukka suuthay baynnaan injetibeennawe hawaassa. ¹⁹⁻²⁰ Ayissi gooppe, higgayan de7iyaa azazuwa ubbaa Muse asaa ubbaa odeedda; hewaappe guyyiyan, galo maraa suuthaanne deeshshaa suuthaa, haathaanna, zo7o dorssaa isikiyaannanne hisoophiyaa giya mithaa boncciyaanna ittipe akkiide, "Hawe hinttentta Xoossay azazeedda caaquwaa suuthaa" yaagiide, higgiyaa maxaafaa bollanne asaa ubbaa bolla caccafeedda. ²¹ Hewaadankka, Dunkkaaniyaa bollanne oothiyaa miishshaa ubbaa bolla suuthaa Muse caccafeedda. ²² Higgii giyawaadan, tumukka amareeddawaappe attin, ubbabaykka suuthan geeyyee; suuthay gukkana dhayooppe, atotethay baawa.

Kiristtoosi Yarshshetteeddawe Nagaraa Qucci Dhayissee

²³ Hewaa diraw, saluwan de7iyaawantta malatiyaawanttu he yarshshuwan geeyyanaw koshshee; shin saluwan de7iyaawaanttukka barenttu huuphey geeyyanaw aadhdiyaa yarshshuwaaw untuntta koshshee.

²⁴ Ayissi gooppe, Kiristtoosi tumu geeshshasan leemisettiya asay ootheedda geeshshasaa gelibeenna; shin I ha77i nu gishshataw Xoossaa sinthan beettanaw yaa saluwaa geleedda. ²⁵ Qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuu laythaan laythaan bare suuthaa gidennawaa oyqqiide, Geeshsha sa7aa geliyaawadan, Kiristtoosi barena ubbaade yarshshanaw gelibeenna. ²⁶ Hewaa gidintto, Kiristtoosi sa7ay medhettoodeppe doommiide daro gede waayettanaw koshshee; shin ha77i wodiyaaw wurssethaan nagaraa dhayisanaw barena yarshshuide, laa7ethennaan ittigede beetteedda.

²⁷ Asay ubbay itti gede hayqqanaw bessee; hewaappe guyyiyan Xoossay asaa pirddana. ²⁸ Hewaadankka, qassi Kiristtoosi daro asaa nagaraa dhayisanaw itti gede yarshshetteedda; qassi I barena loythi naagiyaawantta ashshanaw beettanaappe attin, laa7entho nagaraa tookkanaw beettenna.

10

¹ Ayissi gooppe, higgew yaana lo77obaa eeshuwaa xalalay de7ee; aw tumu leemisuu baawa. Ubbaa wode laythan laythan itti mala yarshshuu yarshshettee; hewaa diraw, higgii Xoossaakko shiiqiyaa asaa he yarshshuwan balay baynna asa oothanaw aynne danddayenna. ² Xoossaw goyinniyaa asay bare nagaraappe ubbanna geeyyeeddabaa gidintto, sure wozanaan laa7ethuwaa nagaraa qoppenna; qassi yarshshiyaawaakka aggana. ³ Shin asay laythan

laythan he yarshshuwan bare nagaraa hassayee. ⁴ Ayissi gooppe, korumaa suuthayenne deeshshaa suuthay nagaraa dhayissanaw ubbaakka dandayenna.

⁵ Hewaa diraw, Kiristoosi ha alamiyaa yaana haniidde, hawaadan yaageedda;

“Neeni yarshshuwanne imuwaa koyyabeykka; shin taw bollaa giigissaadda.

⁶ Neeni xuuggiyaa yarshshuwaaninne nagaraa yarshshuwan ubbaakka nashetakka.

⁷ Taani he wode, ‘Xaatha maxaafan tabay xaafetteeddawaadanka, Xoossaw, taani neeni koyiyaawaa oothanaw yaaddi’ yaagaaddi” yaageedda. ⁸ Yarshshuu yarshshettana mala, higgii azaziyaawaa gidoppenne, Kiristoosi koyro, “Neeni yarshshuwaa, imotaa, xuuggiyaa yarshshuwanne nagaraa yarshshuwaa ubbaakka koyyabeykka; hewaantun nashetakka” yaageedda. ⁹ Hewaappe guyyiyan Kiristoosi, “Xoossaw, taani neeni koyiyaawaa oothanaw yaaddi” yaageedda. Hewaa diraw, Kiristoosi laa7enthuwa essanaw koyrowaa dhayissee. ¹⁰ Yesuusi Kiristoosi Xoossay koyyeeddawaa ootheedda diraw, bare ashuwaa laa7enthennaan itti gede yarshsheeddawan nuuni nu nagaraappe geeyyi aggeeddo.

¹¹ Qeesatuwaa ubbatuu hachche hachche eqqiide, bare oosuwaa oothiino; qassi nagaraa dhayissanaw ubbaakka dandayenna itti mala yarshshuwaa zaari zaariide yarshshiino. ¹² Shin Kiristoosi nagaraa diraw, ubba wodew gideedda itti yarshshuwaa yarshshiide, Xoossaappe ushechcha bagganna utti aggeedda. ¹³ Xoossay sinthappe Kiristoosa morkketuwaa Kiristoosaw gediyan yedhdhiyaawaa oothana gakkanaw, yaani naagee. ¹⁴ Ayissi gooppe, I itti gede yarshsheeddawan, nagaraappe geeyyeeddawantta medhinaw balay baynnawantta ootheedda.

¹⁵ Qassi Geeshsha Ayyaanay nuussi markkattiidde, hawaadan yaagee;

¹⁶ “Taani he gallassatuwaappe guyyiyan, untuntunna caaqettiya caaquu hawaa: Taani ta higgiyaa untuntuntu qofaan wothana; qassi untuntuntu wozananka xaafana”

yaagee. ¹⁷ Qassi hewaappe guyyenna, “Taani untuntuntu nagaraanne untuntuntu makkala oosuwaa laa7entho hassayikke”

yaagee. ¹⁸ Xoossay he nagaraa atto geedda wode, nagaraa dhayissanaw hawaappe sinthaw yarshshuwaa koshshenna.

Xoossaakko Shiiqanaw Koshshee

¹⁹ Simmi taanaadan ammaniyaawanttoo, nuuni Yesuusa suuthaa bagganna Ubaappe Aadhdhiyaa Geeshsha sa7aa gelanaw nuussi xalatethay de7ee. ²⁰ Kiristoosi nuussi ooratha ogiyaanne de7uwa ogiyaa gaariduwaa bagganna, hewaa guussay bare bollaa bagganna dooyeedda. ²¹ Nuussi Xoossaa gollen sunthetteedda wolqqaama qeesay de7iyaa diraw, ²² Nuuni suure wozanaanna, tumu ammanuwaanna, iita wozanaappe geeyyeedda wozanaannanne qassi xillo haathan meecetteedda bollaanna Xoossaakko shiiqoytte.

²³ Nuussi immana geedda Xoossay ammanthiya diraw, nuuni demmana giide nashechchaan naagi utteeddawaa loythi oyqqoytte. ²⁴ Ittu ittuwana

waani siiqettanenttonne qassi lo77o oosuwaa wooti oothanentto, ittu ituwassi qoppeetto. ²⁵ Ittu ittuu shiiquwaa dooya udiide shiiqiyaawaadan, nuunikka ittippe shiiqiyaawaa aggokko; shin Godaa gallassay matatiyaawaa hinttentu be7iyaa diraw, ittu ittuwaa menthethheetto.

²⁶ Nuuni tumatethaa era akkidigiide, eriidde nagaraa oothiyaawaa gidoope, hawaappe sinthaw nagaraa dhayissiyaa yarshshuu ittibaynne baawa. ²⁷ Shin yashshiyaa pirddaa naagiyaawenne Xoossaa ixxiyaa ubbaa maanaw wolqqaama tamay de7ee. ²⁸ Muse higgew azazettenna uray, laa77u uray woy heezzu uray A bolla markkattoope, qareti baynaan hayqqee. ²⁹ Xoossaa Na7aa kadheedda uray, barena nagaraappe geeshsheedda Xoossaa caaquwaa suuthaa tunabaadan qoppeedda uray, qassi aadho keekatethaa Geeshsha Ayyaanaa boriyaa uray, ay keena iita pirddaa akkanaw bessinttonne ane qoppite.

³⁰ Ayissi gooppe, “Taani haluwaa kesananne kushiya zaarana” geeddawaa nuuni ereetto; qassikka, “Goday bare asaa pirddana” yaageedda.

³¹ De7uwa Xoossaa kushiyann kundanawe daro yashshiyawaa.

³² Hinttentussi Xoossaa poo7uu poo7eeddawaappe guyyiyan, hinttenttu daroban waayyettiide, wolqqaama wadhetaan genceeedda beni wodiya hassayite. ³³ Itti iti gede hinttentta asaa sinthan boreeddinonne paxa kaa7eeddino; qassi hara wode hewaadan otheeddawantunanne ittippe de7eeddita. ³⁴ Ayissi gooppe, qashuwan de7iyaa asatuwaassi hinttenttu qaretteeddita; yaatiide hinttenttussi medhinaw wureenna ubbaappe aadhhiyaa shaluu saluwan de7iyaawaa hinttenttu huuphew ereedda diraw, hinttebaa ubbaa akkidigooppe hidootaan genceeeddita.

³⁵ Hewaa diraw, wolqqaama woyitaanna de7iyaa hinttenttu xalatethaa oloppite. ³⁶ Xoossay koyyiyaawaa udiide, I hinttenttussi immana geeddawa akkanaw gencana koshshee. ³⁷ Ayissi gooppe, Xoossaa Maxaafay, “Amareedda wodii atteedda.

Yiyaawe yaanawaa; gami77enna.

³⁸ Ta xilluu ammanettiide de7anawaa.

Shin ooninne guyye simmooppe, taana nashechchenna”

yaagee. ³⁹ Nuuni ammanettiide atteeddawanttu bagga gidiyaawaappe attin, guyye simmiide dhayeeddawanttu bagga gidokko.

11

Ammanuwaa

¹ Ammanuwaa giyawe, demmana giide nashechchaan naagi utteeddabay ammanthiyaawaanne be7anaw danddayennabaa erissiyaawaa. ² Xoossay beni cima asaw markkattawe, untunttu ammaneeddawaana.

³ Saluunne sa7aynne Xoossaa qaalaa medhetteeddawaa ammanuwan nuuni ereetto; hewaa diraw, beetiyaabay beettennabaappe medhettedda.

⁴ Aabeel Qaa7eelawaappe aadhhiyaa yarshshuwaa Xoossaw yarshsheeddawe ammanuwaana. Xoossay A imuwaabaa markkattiide, I xilluwaa gideeddawaakka markkattedda; Aabeel haray atto hayiqqeeddashshinkka, bare ammanuwan ha77i gakkanaw haasayee.

⁵ Heenooki hayqqennan saluwaa beeddawe ammanuwaana; Xoossay afeedda diraw, ooninne A be7anaw danddayibeenna. Xoossaa Maxaafay, “Heenooki saluwaa baanaappe kase Xoossaa nashechcheedda” yaagee.

⁶ Ammanuu baynnaan ooninne Xoossaa nashechchanaw danddayenna; ayissi gooppe, Xoossaakko yiyaa ooninne Xoossay de7iyaaawaanne barena koyyiyaawanttoo woytaa immiyaawaa ammananaw koshshee.

⁷ Nohe be7anaw danddayenna sinthaappe hananabaw Xoossay, “Neena naaga” giina, Xoossaw yayyiide, barenanne bare soy asaa ashshanaw markkabiya medhdheeddawe ammanuwana; yaatiide hewaan ha sa7aa bolla pirddiide, ammanuwan beettiyaa xillotethaakka Xoossaappe akeedda.

⁸ Abraahaamo laattanaadan, Xoossay barew immana geedda gadiya baana mala, Xoossay barena xeeseedda wode, azazetteeddawe ammanuwaana; I bare gadiyaappe kesiide biya wode, haqa binttonne erennaan kesseedda.

⁹ Abraahaamo Xoossay barew immana geedda gadiyan hara biittaa asaadan de7eeddawe ammanuwaana; Xoossay he immana geeddawaa barenanna ittippe laattana Yisaaqannanne Yayiqoobanna Dunkkaanian de7eedda. ¹⁰ Ayissi gooppe, Abraahaamo Xoossay lo77o baasuwan qoppiide keexseedda katamaa naagee.

¹¹ Saara bare huuphew haray atto ecaadekka, immana geedda Xoossay ammanetteeddawaa gideeddawaa ereedda diraw, na7aa shahaaranaw wolqqaa demmeeddawe ammanuwaana. ¹² Hewaa diraw, hayqqeedda asaa malatiyaa itti bitaniyaappe saluwan de7iyaa xoolinttiyaa keena, abbaa gaxaan de7iyaa payduu bayna shafiyaa keena zaretuu yeletteeddino.

¹³ He asatuu ubbatuu ammanuwan hayqqeeddino; barenttoo Xoossay immana geeddawaakka akkibeykkino; shin haakuwan hewaa be7iide, saro-teeddino. Qassi untunttu sa7an imathanne yederissettiide kesseedda asatuwaa gideeddawaa ereeddino. ¹⁴ Ayissi gooppe, hewaadan giya asatuu barenttu huuphe gadiya koyiyaawaa erissiino. ¹⁵ Untunttu he yeggiide kesseedda gadiyaa simmanaw qoppeeddawaa gidintto, guyye simmiyaa kaaca demmennaan aggikkino; shin ¹⁶ untunttu hewaa aggiide, lo77iyaa gadiya laamotiino; hewe saluwaa gadiya. Hewaa diraw, Xoossay untunttu Xoossaa geetetanaw yeellatenna. Ayissi gooppe, I untunttoo katamaa giigissi wotheedda.

¹⁷⁻¹⁸ Abraahaamo Yisaaqa yarshshanentto woy yarshshennentto, Xoossay eranaw xomooseedda wode, Abraahaamo ammanuwan A yarshsheedda. Xoossay Abraahaama, “Ne zarii Yisaaqa bagganna xeasettanawaa” geeddashinkka, Abraahaamo bare na7aa Yisaaqa yarshshanaw giigeedda.

¹⁹ Abraahaamo Xoossay Yisaaqa haray atto, hayquwaappekka pathanaw danddayiyaawaa ereedda; hewaa diraw, hayquwaappe guyye A zaariide akeedda.

²⁰ Yisaaqi sinthappe hananabaw Yayiqoobanne Eesaa anjeeddawe ammanuwaana.

²¹ Yayiqoobi hayqqana haniidde, Yooseefo naanaa huuphiyaan huuphiyaan anjeeddawenne gatiman guufetiide, Xoossaw goyinneddawe ammanuwaana.

²² Yooseefo hayqqanaw matiidde, Israa7eeliyaa asay Gibxeppe kesanawaa haasayeeddawenne bare meqethaa oothanabaa untuntta azazeeddawe ammanuwaana.

²³ Muse yeletteeddawaappe guyyiyan, aawuunne aatta malaa lo77o na7a gideeddawaa be7iide, heezzu agenaa qoseeddawe ammanuwaana; untuntu kaatiyaa awaajjookka yayyibeykkino.

²⁴ Muse dicceeddawaappe guyyiyan, Gibxe kaatiyaa naatti na7aa geetetanawaa ixceeddawe ammanuwaana. ²⁵ Nagaraan Muse guutha wodiyaan nashettanawaappe, Xoossaa asaanna waayyetanawaa dooreedda. ²⁶ Wodeppe demmana wooytaa I tishshi udiide xeello diraw, Gibxe gadiyaa shaluwaa ubbaappe Kiristoosa diraw borettiyaawe daro aadhdiyaa duretethaa gideeddawaa qoppeedda.

²⁷ Kaatiyaa hanqqoo Muse yayyennaan, Gibxe gadiyaappe keseeddawe ammanuwaana; ayissi gooppe, beettenna Xoossaa be7eeddawaadan, genciide sinthaw beedda. ²⁸ Hayquwaa kiitanchay Israa7eeliyaa asaw bayra naanaa bochchennaadan, Muse Paasigaa bonchcheeddawenne gubaniyan suuthaa caccafiseeddawe ammanuwaana.

²⁹ Israa7eeliyaa asay mela biittan hamettiyaawaadan, Zo7o Abbaa pinneeddawe ammanuwaana; shin Gibxe asatuu paacew gelishshin, haathay untuntta mitti aggeedda.

³⁰ Israa7eeliyaa asay Iyyarkko giyaa katamaa shuchchaa dirssaa laappu gallassaa yuuyyi yuuyyi aadhhowaappe guyyiyan, he shuchchaa dirssay kunddeeddawe ammanuwaana. ³¹ Caaratta Ra7aaba yewuwaa qoriyaawantta loytha mokkeedda diraw, Xoossaw azazetennan ixceedda asaanna hayqqennan atteeddawe ammanuwaana.

³² Simmi harabaa gujjaade ayaa odoo? Geedoonabaa, Baaraaqabaa, Samisoonabaa, Yoftaahebaa, Daawitebaanne Saameelabaa, qassi nabatuwaabaa odanaw taw wodii gidenna. ³³ Untunttu kaatiyaa ubbaanna olettiide xooneeddawenne xillobaa ootheeddawe ammanuwaana; yaatiide Xoossay immana geeddawa akkeeddino; gaammotuwaa doonaakka gorddeeddino. ³⁴ Wolqqaama tamaa toyisseeddino; kuussa mashshaappe atteeddino; untunttu daaburanchcha; shin minneeddino; qassi olaan minniide, hara gadiyaa olaa asaa yedersseeddino. ³⁵ Maccawanttu barenttu hayqqeeddaawantta hayquwaappe denddina akkeeddino.

Qassi haranttu qashuwaappe biletanawaa ixxiide, keekkiyaa de7oo hayquwaappe dendanaw, ugatiide hayqqeeddino. ³⁶ Haratuwaa bolla asay qilliicci kaa7eedda; lissuwan shocetteeddinonne santhalataan qashettiide, qasho golliya geleeddino. ³⁷ Shuchchan cadetteeddino; magaziyan laa77u keside phalqqetteeddino; paacetteeddino; mashshaan hayqqeeddino; untunttoo ubbabaykka dhayina, waayyettiide tuggattiide, dorssaa calaanne deeshshaa calaa mayyiide yuuyyeeddino. ³⁸ Untunttussi ha alamii giigennaan ixxina, woraan, deriyaan, gonggoluwaa giddoninne ollaa gidduwan yuuyyeeddino.

³⁹ Xoossay untunttu ammanuwaa markkattooppekka, hewanttu ubbatuu I, immana geeddawa akkibeykkino. ⁴⁰ Xoossay nuussi itti lo77o qofaa qoppi wotheedda diraw, untunttu nuuni baynnaan balay baynnawantta gidikkino.

12

Xoossay Nuussi Aawuwaa

¹ Simmi nuussi hawaa keena daro asay, shaariyaadan nu matan yuuyyi aadhdhiide markkattiyaawe de7ishshin, nuuna dhubbiyaa ubbabaanne baqqi oyqqiyaa nagaraa diggiide nu sinthan de7iyaa nuuni woxxana wothaa gencciide woxxooyte. ² Nuuni nu ammanoo ogiyaa dooyyeed-dawaanne polissiyaawaa gideedda Yesuusa xeellooyte. Yesuusi yeellaa kadhiide, sinthappe aw de7iyaa nashechchaa diraw, masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishettiide hayqqanaawaa gencciide, Xoossaa kawutethaa oydiyaappe ushechcha bagganna utteedda.

³ Hinttenttu hinttenttu wozanaa bayizziide daabureenna mala, nagaranchchatuu barena daro ixxinakka genceedda Yesuusa qoppite. ⁴ Nagaraanna hinttenttu baaxetiide, suuthaa gussana gakkanaw biro oletti diggibeykita. ⁵ Xoossay bare naanaadan, hinttentta zoriyaawaa dogeedditee? Xoossay hinttentta, “Ta na7aw, Xoossay neena muriyaa wode, laafabaadan qoppoppa.

I neena seeriyaa wodekka yayyoppa.

⁶ Ayissi gooppe, I bare siiqiyaa uraa muree;

qassi bare na7adan akkiya ubbaakka lissuwan shocee”

yaageedda. ⁷ Xoossay hinttentta muriyaa wode genccite. Ayissi gooppe, I hinttentta naanaadan oothie. Aawuu seerenna na7ay de7ii? ⁸ Naanaa ubbaa seeriyaaawaadan, hinttentta murrennaa aggooppe, karen yeletteed-daawaantta gidiitappe attin, tumu naanaa gidikkita. ⁹ Hewaa bollan qassi, nuuna yeledda nu aawotuu nuuna mureedda wode, nuuni untunta boncheeddo. Yaatina, nuuni waaniide ayyaanaa Aabboo loythi darissi moodettiide de7okkoo? ¹⁰ Ayissi gooppe, nuuna yeledda nu aawotuu barenta lo77owaadan, amareedda wodiyyaa nuuna mureeddino; shin Xoossay nuuni A geeshshatethaa akkana mala, nuuna maaddanaw muree. ¹¹ Nuuni murettiyyaa wode, ha77iw yiloyee; nashechchenna. Shin mureeddawanttoo guyyeppe he muray xillotethaa de7uwaa sarotethaa woytaa immana.

Zoriyaanne Seeraa

¹² Hewaa diraw, hinttenttu arggaaceedda kushiyaanne hinttenttu daabu-reedda gulbbataa menthethite. ¹³ Wobbiyaa gedi paxanaappe attin, burqqenna mala, suure ogiyaan hamettite.

¹⁴ Asaa ubbaanna saro de7anaw minnite; qassi geeshsha de7uwaa de7ite. Ayissi gooppe, geeshshatethay baynnaan ooninne Godaa be7anaw dand-dayenna. ¹⁵ Xoossaa aadho keekatethaa ooninne akkennaan attenna mala naagettite; qassi dolaade, bare marzziyaan asaa waayissiyaa camo mithaadan haniide, ooninne daro asaa tunissenna mala naagettite.

¹⁶ Woshummanaw kajeeliyaa asay ooninne de7enna mala, woy qassi itti gede miyaabaw bare bayratethaa zali77eedda, ayyaanaabaa kawushissiyaa Eesaa mala asaykka de7enna mala naagettite. ¹⁷ Hewaappe guyyiyan, Eesay bare aabbu anjuuwa akkanaw koyyeeddawaa eriita; shin A aabbu A anjennan ixceedda; ayissi gooppe, nagaraappe simmiyaa ogiyaa I haray atto, afoxxi koyyiidekka demmanaw danddayibeenna.

¹⁸ Hinttenttu bochchanaw danddayiyaa deriyaakkonne eexxiyaa tamaakko, dhumaakko, shaariyaakkonne gotuwaakko, ¹⁹ qassi malakataa waasuwakkonne qaalaa kooshshaakko yibeykita. Asay he kooshshaa

siseedda wode, haraa gujji sisenna mala woosseedda. ²⁰ Ayissi gooppe, Xoossay untuntta, "Haray atto, do7aykka he deriyaa bochchooppe, shuchchan cadettiino hayqqo" yaageedda azazuwaa untunttu gencanaw danddayibeyikkino. ²¹ Ayfiyan beettiyaawe daro daganthiyaawaa gidiyaa diraw Muse, "Taani yashshaan kokkoray" yaageedda.

²² Shin hinttentu Xiyoone Deriyaa, de7o Xoossay de7iyaa katamaa, ittippe shiiqiide nashettiya daro sha77a kiitanchchatuwaakko saluwaa Yeerusalaame yeeddita. ²³ Xoossaa bayra naanatuwaakko, ittippe shiiqeed-dawanttukko, untunttu sunthay saluwan xaafetteeddawanttukko yeed-dita; qassi asaa ubbaa pirdiyyaa Xoossaakonne, balay baynnawanta ootheedda xillo asatuwaa ayyaanatuwaakko yeeddita. ²⁴ Ooratha caaqoo gaannatiyyaa Yesuusanne Aabeela suuthaappe aadhdiyaawaa odiyaa guk-keedda suuthaakko yeeddita.

²⁵ Hinttenttussi odiyaa uraa yewuwaa sisiyaawaa hinttentu ixxenna mala, hinttentta naagite. Xoossaa kiitaa sa7an barenttoo odiyaawe odiyaawaa sisenna ixceeddawanttu attana dhayooppe, saluwan, "Hint-tena naagite" giya Xoossaappe nuuni waaniide attanee? ²⁶ He wode A kooshshay sa7aa qaatheedda; shin I ha77i, "Taani sa7aa xalalaa giden-naa, itti gede gujjaade saluwaakka qaathana" yaageedda. ²⁷ "Itti gede gujjaade" giyaa qaalay qaaxxennabay minniide de7ana mala, medhetteed-dabay qaaxxanawaanne kichchanawaa geeshiide bessee.

²⁸ Nuuni qaaxxanaw danddayenna kawutethaa akkiya diraw, ane Xoossaa galatoyttenne A nashechchoypte; aw bessiyaawaadan bonchchuwaaninne yashshatethaan aw goyinnoypte. ²⁹ Ayissi gooppe, nu Xoossay tumu bayizziyyaa tamaa.

13

Xoossaa Nuuni Wooti Nashechchanaw Bessintto

¹ Hinttentu ishatuwaa siiqiyaawaa aggoppite. ² Imathaa mokkiyaawaakka dogoppite. Ayissi gooppe, yaatiyaawan itti itti asay erennaan kiitanchchatuwa mokkeedda. ³ Qasho gollen de7iyaawantubaa hinttentukka untuntunna ittippe qasho gollen de7iyaawaadan qoppite; qassi hinttentu hinttentu huuphew waayyettiyaawaadan, waayyettiyaawantubaa qoppite.

⁴ Akkiyawaanne geliyaawaa asay ubbay bonchchanaw bessee; qassi asi-nayne machchatta ittu ittuwassi ammanettanaw bessee; ayissi gooppe, Xoossay woshummanaw kajeeliyaawantanne woshummiyaawantta pird-dana.

⁵ Miishshaa siiquwaappe hinttentta naagite; hinttenttussi de7iyaawe hint-tenttussi gido. Ayissi gooppe, Xoossay bare huuphew,
"Taani neena ubbaakka yeggikke
woy aggikke"

yaageedda. ⁶ Hewaa diraw, nuuni xaliide,
"Goday taana maaddiyaawaa;
taani yayyikke.

Asay taana ay oothii?"
yaageetto.

⁷ Xoossaa qaalaa hinttentussi odeedda hinttentta kaaletheeddaawantta hassayite; untunttu waani de7eeddinonttonne hassayite; qassi untunttuwaadan ammanite.

⁸ Yesuusi Kiristoosi zinokka hachchekka medhinawukka laamettenna.
⁹ Dumma dumma ooratha timirttiyaan wora booppite. Nu wozanay Xoossaa aadho keekatethan minnoope lo77o gidiyaawappe attin, qumaa wogato azazettiyaawaa gidenna; hewoo azazetteeddawanttukka maadetibeykino.

¹⁰ Nuussi yarshshiyaasay de7ee; Dunkkaaniyaa gidдон oothiyaawanttu he yarshshiyaasaappe maanaw untunttoo maatay baawa. ¹¹ Qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuu nagaraa diraw, mehiyaa suuthaa yarshshanaw Ubbaappe Aadhdhiyaa Geeshsha sa7aa afee; shin he mehiyaa ashuwaa qassi dirsaappe karenna guuddee. ¹² Hewaa diraw, Yesuusikka qassi nagaraappe asaa bare suuthan geeshshanaw, katamaa penggiyaappe karenna waayyettedda. ¹³ Simmi nuuni I borettedda boriyaa akkiide, dirsaappe kare aakko kesoytte. ¹⁴ Ayissi gooppe, nuussi hawaan medhinaw de7iyaa katamay baawa; shin nuuni yaana katamaa naageetto.

¹⁵ Simmi Xoossaw Yesuusa bagganna ubba wode galataa yarshshuwaa imoytte; hewaa giyawe mettershshay A sunthaw immiyya galataa giyaawaa. ¹⁶ Lo77obaa oothiyaawaanne ittu ittuwa maaddiyaawaa dogoppite. Ayissi gooppe, Xoossaa nashechchiyaawe hewaa mala yarshshuwaa.

¹⁷ Hinttena kaaletthiyaawanttoo azazettite; qassi untunttu azaziyaawaakka oothite. Untunttu barenttu ootheeddawaa Xoossaw odana diraw, hinttenttu shemppuwaa loythi naagiino; hinttenttu untunttoo azazettooppe, barenttu oosuwaa nashettiidde oothana; hewe dhayooppe, untunttu yilotiidde oothana; hewe hinttentta aynne maaddenna.

¹⁸ Nuussi Xoossaa woossite. Nuuni ubba wode lo77obaa oothanaw koyyiyaa diraw, nuuna zoriyaa lo77o wozanay nuussi de7ee. ¹⁹ Xoossay taana hinttentukko ellekka zaarana mala, Xoossaa hinttenttu loythi woosanaadan, taani hinttentta loythi woossay.

Woosaa

²⁰ Sarotethaa Xoossay, nu Godaa Yesuusa, dorssatuwaa henthanchchaa wolqqaamaa, medhinaa caaquwaa suuthan hayquwaappe dentheedda. ²¹ Xoossay Yesuusi Kiristoosa bagganna bare sinthan barena nashechchiyaawaa hinttentta oosissiidde, hinttentukka I koyyeeddawaa oothana mala, lo77o oosuwaa ubbaan hinttentta I giigisso; Xoossay medhi medhinaw bonchchetto. Amen77i.

Qutethaa Qaalaa

²² Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani ha dabidaabbiiyaa hinttenttussi qanthaan xaafeedda diraw, hinttenttu ha zoriyaa salettennaan sisana mala, taani hinttentta woossay.

²³ Nu ishay, Ximootoosi qashuwaappe biletteeddawaa erite. Elleli I haa yooppe, taani aananna baade hinttentta be7ana.

²⁴ Hinttena kaaletthiyaa ubbatuwaanne Xoossaa asatuwaa ubbaa saro saro giite. Xaaliyappe yeedda ammaniyaawanttu hinttentta saro saro giino.

²⁵ Aadho keekatethay hinttenanna ubbaanna ittippe gido. Amen77i.

Yayiqoobi Xaafeedda Kiitaa Geluwaa

Ha kiitaa xaafeedda Yayiqoobi Godaa Yesuusa ishaappe attin tammanne laa77u Yesuusa kaalliyaaawantuppe ittuwaa gidenna. Ikka Yeerusaalaamen de7iyaa ammaniyaa asaa kaaalethiyaa cimaa (Gal 2:9). Ha kiitay xaafeteeddawe itti woosa gollattiw gidennaan Roome kawutethaa gidдон laalettēdda Ayihuda ammaniyaaawanttu ubbatuwaassa gideedda, nuunakka hachche hachche de7uwaawaa kaaalethiyaa qofatuwaa oyyqeedda. Xaafeteeddawekka “Alamiyaa ubbaan laalettēdda Xoossaa asaassa”. Ha maxaafaa xaafeeddawe aadhdheedda eratethaa nuuni oosuwan peeshshiyaa hiillaanne ammaniyaa asaa eeshshaanne hanootaa tamaarisseyyaa ogiyaa kaalesuwaa immiyaa yewatuwaa misiliyaadan qoncciyaan bessee.

Hiyyeesatethaabaa, duretethaabaa, paacciyaabaa, lo77o eeshshaabaa, qanaatiyaabaa, ammanuwaabaanne lo77o oosuwaabaa, inxxarssaa maaduwaabaanne qohuwaabaa, aadhdheedda eratethaabaa, ittuu ittuwanna walaqettiyaabaa, otoruwaabaanne ashikketethaabaa, hara asaa bolla pirddiyaawaa, ceequwaabaa woy ayyuwaabaa, genccaabaanne woosaabaa, ammaniyaa asay de7anaw bessiyaa ogiyaa ubbaa xaafeedda.

Kiitaykka kiristinnaa de7uwan ammanuu oosuwan peeshshana hanotaabaa qonccissiide bessee.

Shemppatuwaa Ubbatuwassi Imetteedda Qantha Qofatuwaa

Geluwaa (1:1)

Ammanuwanne aadhdheedda eratethaa (1:2-8)

Hiyyeesatethaabaanne duretethaa (1:9-11)

Paaciyaa (1:12-18)

Xoossaa qaalaa sisussaanne oosuwaa bolla peeshussaa (1:19-27)

Hanenna ogiyaan ittu haraassi maaddenna mala imetteedda oduwaa (2:1-13)

Ammanuwanne oosuwaa (2:14-26)

Ammaniyaa asaanne inxxarssaappe kesiyaa haasayaa (3:1-18)

Ammaniyaa asaanne ha alamiyaa (4:1-5:6)

Dumma dumma yewuwaassi imetteedda maqquwaawaa (5:7-20)

¹ Taani Yayiqoobi Xoossaa aylliinne Godaa Yesuusi Kiristtoosa ayllii, biittaa ubbaan laalettēdda tammanne laa77u zerethatoo * sarotaa kiitay.

Danddayaa, Ammanuwaa, Aadhdheedda Eratethaa

²⁻³ Taanaadan Xoossaa kaalliyaaawantto, hintte ammanuu paacettiyaawe hinttenttoo danddayaa immanaawaa eriide, dumma dumma paacii hinttena gakkiiya wode, hewaa kumentha nashechchaadan paydite.

⁴ Hintte danddayay aynne bali baynnaan hinttena minneeddawanttanne paci bayinnawantta oothiide, bare oosuwaa polo. ⁵ Shin hintteppe ooninne barew aadhdheedda eratethay dhayooppe, kadhennaani ubbaw keekatethan immiya Xoossaa woosso. I aw immana. ⁶ Shin I ayaaninne sidhennaan ammanuwan Xoossaa woosso. Ayissi gooppe, sidhiyaa uray carkkuu sugina qaaxxiyaa abbaa beetaa mala. ⁷⁻⁸ Ayissi gooppe, laa77u

* **1:1** biittaa ubbaan laalettēdda tammanne laa77u zerethatoo: Yayiqoobi giidde de7iyaa qofay, Godaa kaalliyaa ammaniyaaawantta gidiide tammanne laa77u Isra7eeliyaa zerethatuwaadan barenttu morkketuwan biittaa ubbaa laaletti gakkēeddawantta guussaa.

qofay de7iya uray, bare ogiyaa ubbaan bare qofaa qachchennawe, he uray Godaappe ayinne demmanaw qoppoppo.

Hiyyeesa Asaanne Dure Asaa Nashechchaa

⁹ Shin hiyyeesaa ishay Xoossay A dhoqqu ootheedda wode nashetto. ¹⁰ Qassi dure ishaykka Xoossay A kawushisheedda wode nashetto. Ayissi gooppe, dure bitani maataa gidдон dicciyaa ciishshaadan dhayana. ¹¹ Ayissi gooppe, away bare seelaanna kesiide, maataa melissina, ciishshay dhayee; qassi A malaa lo77otethaykka dhayee; hewaadankka qassi dure bitani barewaa oothiidde dhayana.

Asaa Bolla Gakkiya Paaciyaa

¹² Waayyiyan gencciyaa uray anjjetteddawaa; ayissi gooppe, he waayyiya xooneddawaappe guyyiyan, Xoossay barena siiqiyaaawanttoo immana geedda de7uwaa akililiyaa † I akkana. ¹³ Ooninne paacetteedda wode, “Taana Xoossay paaccee” gooppo. Ayissi gooppe, Xoossay iitan paacettanaw danddayenna; qassi I bare huuphew oonanne paaccenna. ¹⁴ Shin asay huuphiyan huuphiyan bare huuphe iita amuwan gooshettiya wodehana cimettiya wode paacettee. ¹⁵ Hewaappe guyyiyan, amuu shahaariide, nagaraa yele; qassi nagaray dicciide, hayquwaa yele.

¹⁶ Taanaadan Xoossaa kaalliyaaawanttoo, cimettoppite. ¹⁷ Lo77o imuwaa ubbayinne kumentha woytaa ubbay saluwaappe yee. Saluwaa poo7uwaa medhdheedda Aawuwaappe yee; Xoossay bare huuphew dummatennanne woy bare kuwaa laammenna. ¹⁸ Nuuni I medhdheedda medhetatuwaa gidдон dhoqqasaa akkanaadan, nuuna bare sheniyaan tumu qaalaan yeelleda.

Siseeddawaa Oosuwan Peeshshiyaawaa

¹⁹ Taanaadan Xoossaa kaalliyaaawanttoo, hawaa hassayite; asay ubbay sisanaw elleello; shin haasayanawunne hanqquettanaw elleelloppo. ²⁰ Ayissi gooppe, asaa hanqquu Xoossay koyyiyaa xillotethaa ahenna. ²¹ Hewaa di-raw, tuna hanotaa ubbaanne iifatethaa ubbaa hintteppe dhayissiidde, Xoossay hintte wozanaan tookkeedda hintte shemppuwaa ashshanaw dand-dayiyaa qaalaa ashikketethan akkite.

²² Shin Xoossaa qaalaa oosuwan peeshshiteppe attin, sissa xalalaan hintte huuphiyaa cimmoppite. ²³ Ayissi gooppe, qaalaa sisiide oothenna uray de7ooppe, I bare malaa masttootiyaa xeelliyaa uraa mala. ²⁴ I barena xeelliide bee; ellekka I ay malenttonne dogi aggee. ²⁵ Shin ooninne ayil-letethaappe kessiyaa bali bayinna higgiiyaa xeelliide, aani aqiyaaawe qassi A naagiyaaawe, siseeddawaakka dogennawe, he uray bare oothiyaa oosuwan anjjetana.

²⁶ Bare inxxarssaa naagennan barena cimmiidde, barew Xoossaa goyiniyaawaa malatiyaa uray de7ooppe, A goynay mela. ²⁷ Xoossaa Aawuwaa sinthan pokkuu bayinna geeshsha goynay hawaa; hewe haqawe gooppe, aatta aawuu bayinna naanatuwaanne waayyettiya am77etuwwa maad-danawaanne sa7aa nagaraa qitaappe bare huuphiyaa naaganawaa.

2

Hiyyeesaa Kadhanaw Bessenna

¹ Taanaadan Xoossaa kaalliyaaawanttoo, hintte nu bonchcho Godaa Yesusi Kiristtoosa ammani de7iidde, deemuwaa xeelliide, asaa bonchchoppite.

² Ayissi gooppe, worqqaqaa migiduwaa wothiide, lo77o mayuwaa mayyeedda itti asay hintte shiiquwaa yooppe, qassi curqqa mayuwaa mayyeedda hiyyeesaa asikka yooppe, ³ lo77o mayuwaa mayyeedda bitaniyaa hintte aathi bonchchiide A, “Neeni hawaan ubbaappe lo77iyaa oydiyan utta” giide qassi hiyyeesaa bitaniyaa, “Neeni hininna eqqashsha; woy hawaan ta gediya matan sa7an utta” gooppe, ⁴ yaatina hintte hintte giddon shaakotethaa medhdhiyaawanttanne iita qofaanna de7iyaa daannatuwaa gidikkiteeyee?

⁵ Taanaadan Xoossaa kaalliyaawanttoo, sisite; Xoossay ha sa7an de7iya hiyyeesa asay ammanuwan durettanawunne barena siiqiyaawanttoo immana geedda saluwaa kawutethaa laattanaw dooribeenneyee? ⁶ Shin hintte hiyyeesatuwaa toochcheeddita. Duretuu hinttena tuggayiyaawantta gidikkinooyee? Untuntu hinttena daannan mootiyaawantta gidikkinooyee? ⁷ Hintte imetteedda lo77o sunthaa boriyaawanttu untunta gidikkinooyee?

⁸ Shin Xoossaa Maxaafan, “Ne shooruwaa ne huuphiyaadan siiqa” geetetiide xaafetteedda kaatiyaa higgiiyaa * hintte polooppe, lo77obaa oothiita.

⁹ Shin hintte asaa deemuwaa xeelliide bonchchooppe, nagaraa oothiita; qassi higgii hintte bolla, higgiiyaa mentheeddawanttadan pirddana. ¹⁰ Ayissi gooppe, ooninne higgiiyaa ubbaa naagiide, ittinnu menthiyaawaa gidooppe, he uray higgiiyaa ubbaa menthee. ¹¹ Ayissi gooppe, “Woshummoppa” geeddawe qassi “Wodhoppa” geedda; shin neeni woshummana dhayooppe, wodheeddawaa gidooppe, higgiiyaa menthaadda. ¹² Asa ayyetethaappe kessiyaa higgiiyan, pirddaa akkana asatuwaadan haasayitene untuntuwaadan oothite. ¹³ Ayissi gooppe, asaa maaribeenna uraa Xoossay maarennan pirddana; maarotethay pirddaa xoonee.

Ammanuwaanne Oosuwaa

¹⁴ Taanaadan Xoossaa kaalliyaawanttoo, itti uray barew ammanuu de7ee gooppe, qassi A ammanuwaa A oosuu erissana dhayooppe, A ay go77anee? A ammanuu A ashshanaw danddayii? ¹⁵ Itti ishaya, woy itti michchatta kallot-tooppe, qassi untunttoo ubba gallassi miyaabay dhayooppe, ¹⁶ hintteppite itti uray untunta, “Saro biite. Tamaa ho77ite. Kalliide miite” giide, untunttoo koshshiyawaa immana dhayooppe, untunta ay go77anee? ¹⁷ Hewaa diraw, ammanuu oosuu baynnaan barekka de7ooppe hayqqeeddawaa.

¹⁸ Shin itti uray, “New ammanuu de7ee; qassi taw oosuu de7ee. Neeni ne ammanuwaa ne oosuwaappe shaakkaade taana bessa; taanikka ta ammanuwaa ta oosuwan neena bessana” gaana. ¹⁹ Neeni itti Xoossay de7iyawaa ammanaasa; hewe lo77a. Xalahuukka qassi ammaniino; yashshaan kokkoriino. ²⁰ Neeni eeyay! Ammanuu oosuwaappe shaaketiide go77ennawaa † eranaw koyyay? ²¹ Nu aabbu Abraahaamo bare na7aa Yisaaqa yarshshiyaa sa7aa bolla wotheedda wode, bare oosuwan xillibeennee? ²² A ammanuunne A oosuu ittippe ootheeddawaanne A ammanuu A oosuwan poletteeddawaa be7ikkii? ²³ Xoossaa Maxaafay “Abraahaamo Xoossaa ammaneedda. Xoossaykka hewaa aw xillotethan paydeedda” geeddawe poletteedda; qassi Xoossaa dabbo geetetiide I xesetteedda. ²⁴ Asay ammano xalalaana gidennaan, oosuwan xilliyaawaa hintte be7iita.

* **2:8** kaatiyaa higgiiyaa: Ubbaappe aadhuwan go77iyaa higgiiyaa; hawaa bilethay, kaatiyaappe imetteeddawaa guussaa. Kaatii oonee gooppe Xoossaappe imetteedda higgiiyaa. **2:8** Wog 19:18 **2:11** Kes 20:13,14; Zar 5:17,18 † **2:20** go77ennawaa: Hawaa guussay hayqqeeddawaa guussaa. **2:21** Dom 22:1-14 **2:23** Dom 15:6; 20d 20:7; Isa 41:8

²⁵ Hewaadankka qassi caaratta Ra7aaba kiitettowantta mokkaade hara ogiyaanna untuntta moyizzeedda wode, bare oosuwan xillabeykkee?

²⁶ Ayissi gooppe, shemppuu shaaketteedda bollay hayiqqeeddawaa gidiyaawaadan, hewaadankka qassi oosuu shaaketteedda ammanuu hayqqeeddawaa.

3

Inxxarssaa Naagiyaawaa

¹ Taanaadan Xoossaa kaalliyawanttoo, nuuni haratuwaappe aadhdhiyaa pirddaa akkanawaa hintte eriya diraw, hintteppe coratuu tamaaris-siyaawantta gidoppite. ² Nuuni ubbayikka daroban baleetto; itti uray bare haasayan mulekka balana dhayooppe, I barena naaganaw danddayiyaa bali bayinna asaa. ³ Paratuu nuussi azzettana mala, bixaalaa barssiide, nuuni koyyiyaasaa ubbaa untuntta afeetto. ⁴ Be7ite, markkabetuukka qassi hewaa keenaa wolqqaama gidiidde, gotuwaa carkkuwan laagettoopekka, untuntta laaggiyaawe barewaa koyyiyaasaa zaariide laaggiyaa qeeri guuthaa mithaan laagettiide biino. ⁵ Hewaadan inxxarssay bollaa gidдон guutha asatethaa gidoopekka, daro wolqqaamaban ceeqettee.

Guutha tamay waaniide wolqqaama woraa guuddii! Akeekite. ⁶ Inxxarssaykka tamaa mala. I nu asatethaa gidдон iitabaa ubbaa oothana danddayee; asatethaa ubbaa tunissee. Qassi nu de7uwaa wothaakka tamaan guuddee; Gaannamiyaa tamaan I guudettanawaa. ⁷ Ayissi gooppe, do7atuwaa, kafatuwaa zariyaa, tiraan gooshettiya shooshshatuu zariyaanne abbaan de7iya medhetatuwaa zariyaa ubbaa asay aadisseedda; qassi untunttukka aadeeddino. ⁸ Shin ooninne inxxarssaa aadissanaw danddayibeenna; inxxarssay wodhiyaa marzzii kumeedda co77u geenna iita medhetaa. ⁹ Nuuni inxxarssan nu Godaanne Aawuwaa galateetto; qassi aanikka Xoossaa malatiide medheteedda asaa sheqqeetto. ¹⁰ Itti doonaappe galataynne sheqay keese. Taanaadan Xoossaa kaalliyawanttoo, hewe hewaadan hananaw bessenna. ¹¹ Pulttuu itti ollaappe mal77iyaa haathaanne cammiyaa haathaa pulttanaw danddayii? ¹² Taanaadan Xoossaa kaalliyawanttoo, balasiyaa giya mithay wogaraa ayifanaw danddayii? Woy woyiniyaa turay balasiyaa giya mithaa ayifanaw danddayii? Maxine maxine giya haathaappekka mal77o haathay kesana danddayenna.

Saluwaa Aadhdheedda Eraanne Sa7aa Aadhdheedda Eraa

¹³ Hintte gidдон aadhdheedda eranchchayinne akeekanchchay oonee? Bare lo77o de7uwan oosetteedda bare oosuwaa aadhdheedda eratethaappe yiyaa ashikketethaan besso. ¹⁴ Shin hintte wozanaan cammiyaa qanaatiinne yirggii de7oppo. Qassi tumatethaa bollaakka worddotoppitenne otorettoppite. ¹⁵ Hewaa mala aadhdheedda eratethay saluwaappe wodhdhiyaawaa gidenna; shin hewe sa7aabaa, asaawaa, xalahatuwawaa. ¹⁶ Ayissi gooppe, qanaatiinne yirggii de7iyaasaan walassayinne iita osoo ubbay de7ee. ¹⁷ Shin bollappe yiyaa aadhdheedda eratethay ubbaappe kase geeshsha. Qassi sarotethaa dosiyaawaa, ashikkenne eeno giyaawaa; qassi maarotethaynne lo77o ayfii kumeeddawaa. Sidhiinne lo77o malatiyaa iitatethay bayinnawaa. ¹⁸ Xillotethaa ayfii sarotethaa oothiyaawanttu sarotethaan zereedda zerethaappe beetteedda.

4

Ha Alamiyaa Itatethaa Doseennan Agganawaa

¹ Olaynne walassay hintte gidduwaa haqappe yii? Unttuntu yedasay hintte bollaa gidдон olettiyaa hintte nashettanaw wolqqaama amuwaa amottiyaawaappe gidennee? ² Hintte amottiita; shin demmikkita; wodhiita. Loythi koyyiita; shin demmanaw danddayikkita; walaqquetiitanne olettiita. Shin Xoossaa woossenna diraw, hintte koyiyaawaa demmikkita.

³ Xoossaa woossiita, shin demmikkita; gaasuukka balaa ogiyaan woossiita. Hewaa hinttena nashechchiyaawaan peeshshanaw koyyiya diraassa.

⁴ Simmi woshummiyaawantoo, ha alamiyaanna dabbotiyaawe Xoossaw morkke gidiyaawaa erikkitee? Ayissi gooppe, ha alamiyaanna dabbotanaw koyyiyaawe ooninne Xoossaanna morkkettee. ⁵ Woy Xoossaa Maxaafay, “Xoossay nuunan wotheedda Ayyaanay wolqqaama amuwaa nuussi amottee” * giyaawaa hinttentoo coo giyaawaa malatii? ⁶ Shin Xoossay aadho keekatethaa aathiide immee. Hewaa diraw, Xoossaa Maxaafay, “Xoossay otorettiyaawantta ixxee; shin barena kawushshiyaawantoo aadho keekatethaa immee” yaage.

⁷ Simmi, hintte Xoossaw moodettite. Yaatiide xalahiyaanna eqettite; I hintteppe baqatana. ⁸ Xoossaakko shiiqite; ikka hinttekkko shiiqana. Hinttenoo nagaranchchatoo, hintte kushiyaa meecettite. Laa77u qofay de7iyaawantoo, hintte wozanaa geeshshite. ⁹ Tuggattite; kayyottitenne yeekkite. Hintte miichchaa yeekoo laammite; hintte nashechchaakka kayyoo laammite. ¹⁰ Godaa sinthan hintte huuphiyaa toochchite; qassi I hinttena dhoqqu dhoqqu oothana.

Asaa Bolla Pirddenaan Agganawaa

¹¹ Taanaadan Xoossaa kaalliyaawantoo, ittuu ittuwaa zigiroppe. Bare ishaa zigiriyaawenne A bolla pirddiyaawe higgiiyaa zigireenne higgiiyaa bolla pirddee. Neeni higgiiyaa bolla pirddooppe, higgiiyaa bolla pirddiyaawaa gidaasappe attin, higgew azazettiyaawaa gidakka. ¹² Higgiiyaa immiyaawenne pirddiyaawe Xoossaa xalalaa; I ashshanawunne dhayissanaw danddayee; shin ne shooruwaa bolla pirddiyaawe neeni oonee?

Ceeqettennaadan Imetteedda Zoriyaa

¹³ Hinttenoo, “Nuuni hachche woy wontti he katamaa baana; hewan laythaa uttana; zali77ananne qassi miishshaa wodhissana” giyaawantoo, be7ite. ¹⁴ Wontti hintte de7uu ayaa hananenttonne erikkita; guutha wodew hintte beettiide, guyyeppe dhayiyaa peenuwa mala. ¹⁵ Hewaa aggiide, “Goday gooppe, nuuni de7ana; hawaa woy hewaa oothana” gaanaw bessee. ¹⁶ Shin hintte ha77i hinttenttu dhoqqatethaan ceeqettiita; hewaa mala ceequ ubbay iita.

¹⁷ Hewaa diraw, lo77obaa oothanaw eriidde oothenna uraw hewe nagaraa.

5

Dure Asaassi Imetteedda Mino Zoriyaa

¹ Ha77ikka hinttenoo dure asatoo, hintte bolla yiyaa tuggaw “Aayyee! Aayyee!” yaagiide yeekkitenne zilalite. ² Hintte duretethay baydiggeedda;

* ^{4:5} “Xoossay nuunan wotheedda Ayyaanay wolqqaama amuwaa amottee”: Xoossay nuunan bare Ayyaanaa wotheeddawe, nuussi lo77o qofaa amottiyaawaana. **4:6** Lem 3:34 **4:13** Lem 27:1

gassi hintte aflaakka bil77ay midiggeedda. ³ Hintte worqqaynne hintte biray shi7i diggeedda. Qassi he shi7ay hintte bolla markkattana; hintte bollaakka tamaadan maana. Hintte hintte miishshaa sinthaw dagay de7iita. ⁴ Akeekite; hintte gaden kathaa qoyceedda asatoo ciggibeenna kiraa miishshay waassee; untunttu waasuu wolqqaama Godaa hayithan sisettedda. ⁵ Hinttew injjetina, sa7an ishaliide de7eeddita; shukaa gallassaw dhiikkiyaawaadan, hintte bolla dhiikkeeddit. ⁶ Xillo asaa bolla pirddeedita; qassi A wodheeddit; I hinttenanna egettenna.

Godaa laa7entho Yuussaa Danddayan Naagiyaawaa

⁷ Hewaa diraw, taanaadan Xoossaa kaalliyaawanttoo, Goday yaana gakkanaw genccite; biittaa goshiyaawe adilliyaa iraynne assuuraa iray yaana gakkanaw gencciide, al77o kathaa I wooti naagiide gathi akkintto be7ite. ⁸ Hinttekka qassi genccite; hintte wozanaa minissite. Ayissi gooppe, Godaa yuussay matatteedda.

⁹ Taanaadan Xoossaa kaalliyaawanttoo, Xoossay hintte bolla pirdenna mala, ittuu ittuwaa bolla zuuzummoppite. Be7ite, pirdiyaawe peng-giyaynne eqqeedda. ¹⁰ Taanaadan Xoossaa kaalliyaawanttoo, waayyiyaassinne genccaassi leemisuwaa gideeddawantta, Godaa sunthan haasayeedda nabatuwaa hassayite. ¹¹ Be7ite, danddayiide genceeddawantta nuuni anjjetteddawantta geetto. Iyyooba genccaa hintte siseeddit; qassi Goday aw wurssethaan immeeddawaakka be7eeddita. Ayissi gooppe, Goday maarotaynne qaretay kumeeddawaa.

¹² Shin ubbaappe kase, taanaadan Xoossaa kaalliyaawanttoo, saluwan gidina, woy sa7an gidina, woy hara caaquwaan gidina, ayanka caaqqoppite. Shin Xoossaa pirdnan hintte gelennaadan, hintte yewuu E giyaawaa gidoooppe, “E” giite; gidenna giyaawaa gidoooppe, “Gidenna” giite.

¹³ Hintte gidon waayyettiyaa uray ooninne de7ooppe, Xoossaa woosso; nashettiyaa uray ooninne de7ooppe, yexxiide galato. ¹⁴ Hintteppe saketiyaa uray ooninne de7ooppe, ammaniyaa asaa kaaletiyaa cimatuwaa barekko xeeso; untunttu Godaa sunthan zaytiyaa A okkiide, aw Xoossaa woossino. ¹⁵ Ammanuwan Xoossaa woosseedda woosay hargganchchaa pathana; Godaykka A harggiyaappe denthana; qassi nagaraa I ootheeddawaa gidoopekka Goday aw atto gaana. ¹⁶ Hewaa diraw, hintte paxana mala, hintte nagaraa ittuu ittoo paaxitenne ittuu ittoo Xoossaa woossite; xillo asaa woosay wolqqaama oosuwaa oothee. ¹⁷ Eelaas nu mala asaa. Iray sa7an bukkennaadan, I minissiide, Xoossaa woossina heezzu laythanne usuppun agenaa sa7an iray bukkibeenna. ¹⁸ Laa7enthuwaa Xoossaa I woossina, saluwaappe iray bukkeedda; sa7aykka bare kathaa mokkeedda.

¹⁹ Taanaadan Xoossaa kaalliyaawanttoo, hintteppe ooninne tumuwaappe wora booppe, qassi ittuu A guyye he tumuwaakko zaarooppe, ²⁰ nagaranchchaa A balaa ogiyaappe zaariyaa ooninne A shempuwaa hayiquwaappe ashshanaawaanne daro nagaraa kammanawaa ero.

Phexiroosi Xaafeedda Koyro Kiitaa Geluwaa

Yesuusi kiitteedda Phexiroosi xaafeedda koyro kiitay xaafetteeddawe, he kiitaa gidдон “Dooretteedda Xoossaa asatuwaa” geetettiide xeesettiyaanne Qeeri Iisiyan huuphissa bagga shaakuwan laaletteedda ammaniyaawantussa. Ha kiitaa waanna qofay, ammanuwaa gaasuwan metuunne waayyii gakeeddawantta minissanaassanne menthethanaassa. Xaafii hawaa oothiyaawe A hayquwaa, A dendduwaa, A laa7entho yuussaa odiyaa Yesuusi Kiristoosa mishiraachchuwaa gaalaa nabbabiyaawantta hassayis-siyaawaana. Untunttu Yesuusi Kiristoosa de7uwaa leemisuwaadan akkiide, metuwaa genciide aadhdhanaadan hassayissee. Hawaanna it-tippe gathiyaa wode, metuu untunttu ammanuwaa xalttathaa paaciyaawaanne Yesuusi Kiristoosi qoncciyaa gallassi untunttu bessiyaa gathiyaa akkanaw de7iyaawaa untuntta hassayissee.

Xaafii, untunttu metuwan genccana mala menthethiyaawaa bollaakka, Kiristoosa kaalliyaawanttu de7iyaawaadan untunttu de7anaadan qofissee.

Shemppatuwaa Ubbatuwassi Imetteedda Qantha Qofatuwaa

Geluwaa (1:1-2)

Xoossaa ashshuwaabaa (1:3-12)

Geeyyeedda de7uwaa de7anaadan imetteedda maqquwaa (1:13-2:10)

Metuwaa wode ammaniyaa asay oothana bessiyaa aawotethaa (2:11-4:19)

Ammaniyaa asaa ashiketethaanne oosuwaa (5:1-11)

Wursethaa qutiyaa (5:12-14)

¹ Taani, Yesuusi Kiristoosi kiitteedda Phexiroosi, Xoossay dooreedda asatoo Phanxxoosa gadiyan, Galaatiyaa gadiyan, Qaphphadooqiyya gadiyan, Iisiya biittiinininne Biitaaniyaa gadiyan betiyan de7iyaawanttoo dabidaabbiiyaa xaafay. ² Yesuusi Kiristoosaw hintte azazzetana malanne A suuthan geeyyana mala, Xoossay Aawuu dooreedda hinttenttoo bare Ayyaanan geeshsheeddawanttoo, aadho keekatethayanne sarotethay gido.

De7uwaa Immana Geedda Hidootaa

³ Nuuni Xoossaa, nu Godaa Yesuusi Kiristoosa Aawuwaa, bare maarotethaa daruwaadanka nuuna laa7ethuwaa yeleeeddawaa, Yesuusi Kiristoosa hayiquwaappe dentheeddawaanne nuussi de7uwaa hidootaa immeeddawaa galateetto. ⁴ Qassi Xoossay hinttenttoo immana daro laatay woogqennawe, bayennawenne dhayennawe saluwan naagee. ⁵ Hewekka hinttenttussi, Xoossaa wolqqaan ammanuwan naagetti uttiide, atotethaw giigeeddawanttussi wursethaa wodiyaan qonccanawaa.

⁶ Ha77i guuthaa wodew haray atto duma duma paaciyaan hintte paaccetanaw koshshooppekka, hawaan daro nashettite. ⁷ Hewe haray atto, tamaan yeggina dhayiyaa worqqaappekka hintte ammanuu daro al77onne bali bayinnawaa gididiyaawaa bessanaassa; yaatiide Yesuusi Kiristoosi beetiyaa wode, galataa, bonchchuwaanne sabaa hintte akkana. ⁸⁻⁹ Hintte A erana dhayooppekka, siiqiita; hintte ha77i A be7ana dhayooppekka, ammaniita. Qassi hintte hintte ammanoo polo gididiya hintte shemppuwaa atotethaa akkiya diraw, odanaw danddayettenna bonchchuu kumeedda nashechchaa nashettiita.

¹⁰ Xoossay hinttentoo immana aadho keekatethaabaw timbbitiyaa odeedda nabatuu loythi biddiide, ha atatethaabaa koyyeeddino. ¹¹ Unttuntun de7iya Kiristtoosa Ayyaanay Kiristtoosa tuggaabaanne hewaappe guyyiyen yaana bonchchuwaabaa kaseyiide markkattiide, awude woy waaneedda wodiyaan yaanenttonne keekisseeeddawaadan, untunttu koyyeeddino. ¹² He timbbitiyaa odiyaa wanttu otheedda oosuu hintessappe attin, untunttu huuphiyaassa gidennawaa Xoossay untunttoo qonccisseedda; ha77i hintte siseedda mishiraachchuwa qaalaa hinttentoo odeedda asatuu, barew saluwaappe kiitetteedda Geeshsha Ayyaanaa wolqqan odeeddino. Hewaa kiitanchchatuukka be7anaw amottiino.

Geeshshatethan De7iyaawaa

¹³ Hewaa diraw, oosuwaa oothanaw hintte wozanaan qofaa giigissiidde hintte huuphiya naagite. Yesuusi Kiristtoosi qoncciyaa wode aadho keekatethaa hintte akkiya diraw, kumentha hidootaan naagite. ¹⁴ Xoossaw azazettiyaa naanaadan; hintte kase erennaan amotteedda amuwaa kaalloppite. ¹⁵⁻¹⁶ Shin hinttena xeeseedda Xoossay geeshsha gideeddawaadan, hintteikka hintte oosuwaa ubbaan geeshsha gidite. Xoossaa Maxaafan, “Taani geeshsha gidiyaa diraw, hintteikka geeshsha gidite” geetettiide xaafetteedda.

¹⁷ Asaa huuphiyan huuphiyan demuwaa xeellennan A oosuwaaadan pirddiyaa Xoossaa woossiidde hintte, “Nu Aabboo” giide A xeesiyaawaa gidoope, ha alamiyaan bete gidiiide hintte de7iya wodiyaan yashshatethaan de7ite. ¹⁸⁻¹⁹ Hintte hintte aawatuwappe laatteedda pathenna de7uwaappe wozetteeddawe, dhayiyaa biraa woy worqqaa malaana gidennawaa eriifa; borissiyaabay woy qitay bayinna dorssaa suuthaadan, al77o Kiristtoosa suuthan hintte wozetteeddita. ²⁰ Xoossay sa7ay medhettanaappe kase Kiristtoosa doori wotheedda; shin hintte diraw, ha wodiya wurssethaan I beetteedda. ²¹ Hintte ammanuunne hintte akkana giide nashechchan naagi utteeddabay Xoossaan de7ana mala, Xoossay hayiquwaappe A denthiiide, aw bonchchuwaawaa immeeddawaa aani ammaniita.

²² Tumatethaw hintte azazettiyaawan, lo77a malatiyaa iitatethay bayinnaan hintte ishatuwaa siiganaw hintte huuphiyaa geeshshiide, ittuu ittuwaana minissiiide wozanaappe siqettite.

²³ Hintte hayiqqiyaa zerethaappe laa7enthuwaa yelettibeykkita; shin medhinaw de7iyaawaanne sinthawukka de7ana Xoossaa qalaan hayqgenna zerethaappe yeletteeddita. ²⁴ Ayissi gooppe, Xoossaa Maxaafay, “Asay ubbay maataa mala; A bonchchuu ubbayikka maataa ciishshaa mala. Maatay melee; ciishshayikka qoqqofettee. ²⁵ Shin Godaa qaalay medhinaw de7ee” yaage. Hawe hinttentoo Goday odeedda mishiraachchuwaawaa qaalaa.

2

De7uwaa Shuchchaanne Geeshsha Asaa

¹ Hewaa diraw, hintteppe iitatethaa ubbaa, cimmiyaawaa ubbaa, lo77a malatiyaa iitatethaa, qanaatiyaanne zigirssaa ubbaa diggite. ²⁻³ Goday keeka gideeddawaa hintte de7uwan be7eeddawaa gidoope, ha77i yeletteedda gacino naanatuwaadan, ushiidde diccanawunne attanaw xillo gideedda ayyaanaa maathaa laamotite.

⁴ Godaakko de7o shuchchaakko shiiqite. Asay A ixceedda; shin Xoossaa matan I dooretteedda al77o. ⁵ Hintteikka qassi de7o shuchchaadan,

geeshsha qeesaa gidiide, Yesuusi Kiristtoosa bagganna Xoossaa nashechchiyaa ayyaanaa yarshshuwaa Xoossaw yarshshanaw, hintte hintte huuphew ayyaana keethaadan keexettite. ⁶ Ayissi gooppe, Xoossaa Maxaafay, “Be7ite, taani Xiyoone giya katamaan golliiyaa godaa xaphuwaa minissiyaa, dooretteedda, al77o shuchchaa wothay; aani ammaniyaa ooninne yeellatenna” yaage. ⁷ Hewaa diraw, ha shuchchay hinttentoo ammaniyaawanttoo daro al77a; shin ammanennawanttoo, “Gimbbiyaawanttu kadheedda shuchchay godaa xaphuwaa minissiyaa, ubbaappe aadhdhiyaa shuchchaa gideedda” yaage. ⁸ Qassikka, “Ha shuchchay asaa dhubbiyaa shuchchaanne asaa kunddissiyaa zaallaa” yaage; untunttu Xoossaa qaalaa ammanenna diraw, untunttoo kassenna qofetteeddawaadan dhubetteeddino.

⁹ Shin Xoossay dhumaappe maalalissiyaa bare poo7oo hinttena xeeseedda; hintte A ooratha oosuwaa odanaw dooretteedda zare; hintte kaatiyaa qeesatuwaa; geeshsha asanne Xoossaassi buzo asa. ¹⁰ Hintte kase Xoossaa asa gidikkita; shin ha77i hintte A asa; hintte kase maarotethaa akkibeykkita; shin ha77i maarotethaa akkeeddita.

Xoossaa Ayllatuwaa

¹¹ Ta dabbatoo, hintte ha sa7an imathaanne bete gidiide de7iyaawantta gideeddawaadan, ubba wode hintte shemppuwaanna olettiiyaa asatethaa amuwaappe hintte haakkana mala, taani hinttena woossay. ¹² Amannena asay hinttena iitabaa oothiyaawanttudun zigiriyaa wode, Kiristtoosi yiyaa gallassi hintte lo77o oosuwaa untunttu akeekiide, Xoossaa galatana mala, hintte de7uwaa untunttu gididon loythi naagite.

¹³ Godaa diraw, asaa higgiiyaa ubbaw moodettite; kaatiikka ubbaappe bolla gidiyaa diraw, aw moodettite. ¹⁴ Qassi gadiyaa moodiiyaawanttookka moodettite. Ayissi gooppe, untunttu iitabaa oothiyaawantta muranawunne lo77obaa oothiyaawantta galatanaw kaatiyaappe kiitetteeddino. ¹⁵ Ayissi gooppe, Xoossay hintte hintte lo77o oosuwan kadhiyaa eeyaa asatuwaa haasayaa co77u udanawaa koyyee. ¹⁶ Aylletethaappe kesiide, Xoossaa ayilliyaaadan de7iteppe attin, he ayilletethaappe keseeddawaa iitatethaa genthiiyaawaa oothoppite. ¹⁷ Asaa ubbaa bonchchite. Hintte ishatuwaa siiqite. Xoossaw yayyite. Kaatiyaa bonchchite.

Kiristtoosa Gakkeedda Metuwaa Leemisuwaa

¹⁸ Ayllatoo, hintte lo77o godatuwaa xalalawunne ashikke godatuwaa xalalaw gidennaan, iitatookka daro yayyiide moodettite. ¹⁹ Ayissi gooppe, asay naaqqiyaa wode waayyettiiyaa uray Xoossaa qoppiidde, oge baynnaan naaqqettooppe Xoossay A anjjana. ²⁰ Ayissi gooppe, hintte nagaraa oothina, hinttena dechchiya wode, hintte danddayooppe, hinttentoo ay galatay de7ii? Shin lo77obaa oothiide waayyiyaa hintte danddayooppe, Xoossay hinttena hewoo anjjana. ²¹ Xoossay hinttena xeeseeddawe hewaa diraassa; ayissi gooppe, Kiristtoosi hinttentoo waayyettee; hintte A qatamaa kaallana mala, hinttentoo leemisuwaa gideedda. ²² Nagaraa I oothiibeenna; bare doonaappe wordduwaa haasayibeenna. ²³ Asay barena boriyaa wode, zaariide boribeenna; waayyettiiyaa wodekka manddibeenna. Shin xilluwaa pirdiiyaa Xoossaw barena aathiide immeedda. ²⁴ Nuuni nagaraw hayiqqiide, xillotethaw de7ana mala, Kiristtoosi bare huuphew bare ashuwan nu nagaraa masqqaliyan tookkeedda; hintte A maythaan paxeeddita. ²⁵ Ayissi

gooppe, hintte ogi baleedda dorssaa mala; shin ha77i hintte shemppuwaa heemmiyaawaakkonne naagiyaawaakko simmeedita.

3

Asinaawaanne Machchiyaawaa

¹⁻² Hewaadanka machchetoo, hintte asinatuwaappe Xoossaa qaalaw azazetenna ittuu ittuu de7ooppekka, hintte palumettennan, unfunttu hintte yashshatethaanne hintte geeshsha de7uwaa be7iide xoonettana mala, untunttoo moodettite. ³ Hintte hintte huuphiyaa al77o baan giigisiyaawaaninne worqqaa wothiyaawan woy al77o mayuwaa mayiyaawan hinttentu bolla baggaa loythoppite. ⁴ Shin hintte garssan qosetteedda asatethaa lo77otethay Xoossaa sinthan hinttentoo daro al77o gidiide, dhayenna ashikkenne woppu geedda ayyaanaa gido. ⁵ Ayissi gooppe, hewaadan Xoossaan hidooteedda geeshsha macca asatuu beni wode barenttu asinaw moodettiide, barentta daro loytheeddino. ⁶ Hewaadana Saara Abraahaama, “Ta godaw” yaaga seesaadde, aw azazettaaddu; hintteikka ittibawunne yayyennaan lo77obaa oothooppe, I naanatuwaa.

⁷ Hewaadana asinatoo, hintte macca asatuwaanna akeekan ittippe de7ite. Untunttoo daaburanchcha asatethay de7iyaa diraw, untuntta bonchchite; hintte woosay dhubettenna mala, Xoossay immeedda de7uwaa aadho keekatethaa untunttu hinttenanna ittippe laattino.

Lo77obaa Oothiide Metuwaa Akkiyawaa

⁸ Wurssethaan, ubbay itti qofaan de7ite. Ittuu ittoo qarettite; ishatuwaadan siiqettite; qassi ittuu ittoo keekiyaawanttanne hintte huuphiyaa kawushshiyaawantta gidite. ⁹ Iitaa diraw iitaa woy sheqaa diraw sheqaa zaaroppite; hewaa aggiide, Xoossay hinttentu anjjuwaa laattanaadan hinttena xeeseedda diraw, anjjite. ¹⁰ Ayissi gooppe, Xoossaa Maxaafay hawaadan yaage; “De7uwaa dosiyaawenne lo77o gallassaa be7anaw koyyiyaawe oona gidooppenne bare inxxarssan iitabaa haasayiyaawaanne wordduwaa odiyaawaa aggo.

¹¹ “Iitabaa oothiyaawaa aggiide, lo77obaa ootho; sarotethaakka loythi koyyonne kaallanaw baaxeto.

¹² “Ayissi gooppe, Godaa ayfi xillotuwaakko xeellee; qassi A haythay ubba wode untunttu woosaw dooya de7ee. Shin Goday iitabaa oothiyaawantta bare hanqquwaa som77iyaan xeellee” yaage.

¹³ Hintte lo77obaa oothanaw amottooppe, hinttena qohanawe oonee? ¹⁴ Shin haray atto, xillotethaa diraw hintte waayyettooppekka, anjjetteddawannta. Asaw yayyoppitenne hirgoppite. ¹⁵ Shin Kiristoosa hintte wozanaan bonchchitenne A hintte Godaa oothite. Xoossay hinttentoo hidooteedda de7uwaassi gaasuwa oochchiyaa oossinne zaaruwaa immanaw ubba wode giigi uttite; ¹⁶ shin hewaa ashikketethaaninne yashshatethaan oothite. Qassi Kiristoosan hintte de7iya lo77o de7uwaa iitabaa otheeddawaadan, hintte bollan iitabaa haasayiyyaa asay bare zigiriyaawan yeellatana mala, hintte wozanay geeshsha gido. ¹⁷ Ayissi gooppe, Xoossay geeddawaa gidoope, iitabaa otheedda diraw waayyettiyaawaappe, lo77obaa otheedda diraw waayyettiyaawe keeka. ¹⁸ Ayissi gooppe, Kiristoosi nuuna Xoossaakko afanaw, barew xillo gidiidde, makkalanchchatuwaa diraw, itti gede ubbaa nagaraw hayiqqeedda; I bare asatethan hayiqqeedda; shin ayyaanan paxeedda. ¹⁹ Qassi he

Ayyaan, qashuwan de7iya ayyaanatuwaakko biide, untunttoo qaalaa odeedda. ²⁰ He ayyaanatuu amareedda, hospun asatuu haathan atteedda markabiya Nohe keexxishshin, Xoossay danddayiide gami77eedda wode, Xoossaw azazettibeenna asaa ayyaanatuwaa. ²¹ Hewe xinqqataw leemisuwaa gidiiide, hinttena ha77i ashshree; suure wozanaappe Xoossaa woossiyaawaappe attin, bollaa qitaa meecciyaawaa gidenna; hewe hinttena Yesuusi Kiristoosi hayiguwaappe denddeeddawaan ashshree. ²² Saluwaa biide Xoossaappe ushechcha baggan I uttiide, kiitanchchaa ubbaa, maataanna de7iyaawantanne wolqqaamatuwaa mooddee.

4

Geeshshatethan De7ana De7uwaabaa

¹ Hewaa diraw, Kiristoosi bare ashuwan nuussi waayyettedda diraw, hintteikka he qofaan dancettite. Ayissi gooppe, bare ashuwan waayyettedda uray nagaraa oothiyaawaa aggeedda. ² Hawaappe sinthan, ha sa7an shemppuwaanna de7anaw atteedda wodiyaan, Xoossay koyyiyaawaadan de7anaw bessiyaawaappe attin, asaa amuwaadan de7anaw bessenna. ³ Ayissi gooppe, ammanenna asay oothanaw dosiyaawaa hintte oothiide, woshummanaw kajeeliyaawaan, amuwan, mathuwan, yethaan, ushshaan, pokkiyaa eeqaw goyinniyaawan, de7eedda kase aadhdheedda wodii hinttenttoo gidanawa. ⁴ Ammanenna asaanna hintte shoray bainna oosuwa ittippe oothenna diraw maalalettiide, hinttena boriino. ⁵ Shin untuntu paxa de7iya asaa bollanne hayqqeedda asaa bolla pirddanaw giigi utteedda Xoossaw zaaruwaa immana. ⁶ Hayqqeedda asay * bare asatethan asay pirdettiyaawaadan pirdettanawunne qassi ayyaan Xoossay de7iyaawaadan de7anaw, wonggalaa mishiraachchuu untunttoo hewoo odetteedda.

Xoossay Immeedda Imotatuwaa Loythi Ayissiyaawaa

⁷ Ubbabawukka wurssethay matatteedda. Hewaa diraw, Xoossaa woossanaw qofaan geeyyiide, hinttena naagittena minnite. ⁸ Siiqu daro nagaraa kammiyaa diraw, ubbaaappe aathiide ittuu ittuwaan wozanaappe siiqettite. ⁹ Zuuzummennan ittuu ittuwaa imathatethaan mokiite. ¹⁰ Hintte huuphiyan huuphiyan Xoossaappe dumma dumma aadho keekatethaa akkeeddawaadankka, Xoossaa dumma imuwaa hadaraa loythi kesiyaawantudan, ittuu ittoo oothite. ¹¹ Yesuusi Kiristoosa bagganna ubbabaani Xoossay galattetana mala, ooninne oodiyaawaa gidoope, qaalaa Xoossaappe akkiide oodiyaawaadan odo. Qassi ooninne maaddiyaawaa gidoope, Xoossay aw immiya wolqqan maaddo. Bonchchuunne godatethay Xoossaassi medhinaappe medhinaw gido. Amen77i.

Metuwaa Wode Minniyaawaa

¹² Ta siiqatoo, hintte gidдон tamaan guuddiide paacciyaa waayyi yiyaawaa oorathabay haniyaawaadan malalettoppite. ¹³ Shin Kiristoosa bonchchuu beettiyaa wode hintte nashettana mala, aananna waayyettiyaawan nashetite. ¹⁴ Asay hinttena Kiristoosa sunthaa diraw boriyaawaa gidoope, hintte anjjetteddawannta; ayissi gooppe, bonchcho Ayyaanay, Xoossaa Ayyaanay, hintte bolla shemppana. ¹⁵ Hintteppe ooninne shemppuwaa wodheeddawaadan, woy kayisuwaadan, woy iitabaa ootheedda asaadan, woy hara asaa yewuwaa geleeddawaadan waayyettoppo. ¹⁶ Shin

3:20 Dom 6:1-7:24 * **4:6** Hayqqeedda asay: Yesuusa ammananaappe kasenna hayqqeeddawannta woy Nohe wode asatuwaa. 3:19 xeellite. **4:8** Lem 10:12

ooninne Kiristtaaniyaa gidiyaa diraw waayyettooppe, Kiristtoosa sunthaa diraw, Xoossaa galatanaappe attin, yeellatoppo.

¹⁷ Ayissi gooppe, pirdday Xoossaa golliyaa doomettiyaa wodii gakkeedda. Qassi he pirdday koyiro nu bolla doomettiyaawaa gidoooppe, A wonggalaw azazetennawanttu wurssethay ayaa gidanee? ¹⁸ Xillo asay tuggaan at-tiyaawaa gidoooppe, makkalanchchayenne nagaranchchay yaatina waana-nee? ¹⁹ Hewaa diraw qassi, Xoossay geeddawaadan waayyettiyaawanttu lo77obaa oothiidde, barenttu shemppuwaa hadaraa barena medhdheedda ammanettiya Xoossaw immino.

5

Xoossaa Asaa Ayissanaw Imetteedda Zoriyaa

¹ Simmi taani woosa golliyaa cimatuwaanna cima gidiyaawenne, Kiristtoosa waayyiyaa markkattiyaawe, qassi qonccana bonchchuwaa shaakkanawe hintte gidдон de7iya cimatuwaa zoray. ² Hintte gidдон de7iya Xoossaa wudiyaa Xoossay koyiyyaawaadan heemmite. Dosuwaanappe attin, wolqqan gidenna. Qassi hintte go77a xalalaa xeellennan, lo77o gofaan heemmite. ³ Wudew hintte leemisuwaa giditeppe attin, hintte heemmiyaawantta wolqqaan heemmoppite. ⁴ Qassi heemmiyaawanttu kaappuu qoncciyaa wode, bayenna bonchcho akililiyaa hintte akkana.

⁵ Hewaadankka yalaga asatoo, cimato moodettite. Ubbaykka ittuu ittoo oothanaw hintte huuphiyaa kawushshiyaawaa afileadan mayyite. Ayissi gooppe, Xoossay otorettiyaawantta ixxee; shin barena kawushshiyaawanttoo aadho keekatethaa immee. ⁶ Xoossay bare lo77o wodiyaan hinttena dhoqqu oothana mala, wolqqaama Xoossaa kushiyaappe garssanna hinttena toochchite. ⁷ I hinttentoo qoppiyaa diraw, hinttena hirgissiyaa ubbabaa A bolla olite.

⁸ Xalahiyaa kaappuu, hintte morkkii, mittiyaa uraa koyyiide, gudiyaawaa gaammuwaadan hintte yuushshuwan yuuyyiyaa diraw naagettitenne beegottite. ⁹ Sa7an de7iya hintte ishatauu hewaadan waayyettiyaawaa eriide, ammanuwan minniide, aanana egettite. ¹⁰ Aadho keekatethaa ubbaa Xoossay, bare medhinaa bonchchoo Kiristtoosi Yesuusa bagganna hinttena xeeseeddawe, amareedda wodiyaawaa hintte waayyetteeddawaappe guyyiyan, I bare huuphew hinttena shiri orathananne minissana. Qassi I hinttena maaddananne baasi essana. ¹¹ Wolqqay medhinaappe medhinaa gakkanaw aw gido. Amen77i.

Wurssetha Sarotaa

¹² Hawe Xoossaa tumu aadho keekatethaa gidiyaawaa taani hinttentoo markkattaaddenne hinttena zoraadde, hinttentoo qanthaan xaafedda dabidaabbiyaa ammanettiya ishaa gaade taani qoppiyaa Sillaase bolla kiittaaaddi; he aadho keekatethan minneedita.

¹³ Hinttenana ittippe dooretteedda Baabiloonen * de7iya woosa golliyaa asayenne ta na7ay Marqoossi hinttena "Saro saro" giino. ¹⁴ Siiquwaa yeretaa yerettiidde, ittuu ittuwaa sarotite.

Hinttew, Kiristtoosanna ittuwaa gideeddawanttoo ubbatuwaassi sarotethay gido. Amen77i.

Phexiroosi Xaafeedda Laa7entho Kiitaa Geluwaa

Yesuusi kiitteedda Phexiroosi xaafeedda laa7entho kiitay xaafetteed-dawe, dumma dumma sa7an de7iya, beni ammaniyaa asatuwaassa. Ki-itaw huuphe qofay worddo astamaaratuwaa iita oosuwaanne untuntuu timirttiyaa gaasuwan medhetteedda pokko de7uwaa egettiyaawaa. Med-hetteedda metatuwaa qaaranaaw maado gidiaawe Yesuusa barenttu ay-ifiyan be7eeddanne I tamarissiyaa wode barenttu hayithan siseedda asatuu tamarissieedda timirttiyaa bagganna Xoossaabaanne Godaa Yesu-usi Kiristoosawaa ammanthiyaa eraa demmiyaawaa. Xaafii dumma naagiide odeeddabay, “Kiristoosi laa7etho yeenna” yaagiya wordduwaa timirttiyaabaa. Hewaa xeelliyawaan haasayiidde, “Kiristoosi simmiide yeennaan gami77eeddawa, Xoossay, asay ubbay bare nagaraappe sim-nawawaappe attin, ooninne dhayanawaa kooyyenna diraassa” yaage.

Shemppatuwaa Ubbatuwassi Imetteedda Qantha Qofatuwaa Geluwaa (1:1-2)

Ammaniyaa asaa xeessaa (1:3-21)

Worddo Astamaaratuwaa (2:1-22)

Yesuusa laa7entho yuussaa (3:1-18)

¹ Taani Simooni Phexiroosi, Yesuusi Kiristoosa xillotethaa bagganna nuwaa mala ammanuwaa akkeeddawanttoo, ha dabidaabbiiyaa xaafay.

² Xoossaanne nu Godaa Yesuusa hintte eriyaawan aadho keekatethaynne sarotethay hinttentoo palahiide gido.

Xoossaa Xeessaanne A Dooruwwaa

³ Nuuni Xoossaa bonchchuwaanne lo77otethaa laattana mala, nuuna xeeseeddawaa nuuni eriyaawan, de7uwaassinne Xoossaa malatussassi nuuna koshshiyaawaa ubbaa Xoossaa wolqqay nuussi immeedda.

⁴ Hintte A imuwaa bagganna sa7an de7iya bayizziya amuwaappe kessi akkanaadaninne Xoossaa Xoossatethaa laattanaadan, I bare immana geedda daro wolqqaamanne al77o imuwaa nuussi immeedda. ⁵ Hewaa diraw, hinttena bessiyaawaa ubbaa minni oothiidde, hintte ammanuwaa bolla lo77otethaa, lo77otethaa bolla eratethaa, ⁶ eratethaa bolla hinttena naagiyaawaa, hinttena naagiyaawaa bolla genccaa, genccaa bolla Xoossaa malatiyaawaa, ⁷ Xoossaa malatiyaawaa bolla ishatethaa siiquwaa, ishatethaa siiquwaa bolla siiquwaa gujjite. ⁸ Ayissi gooppe, hawanttu hinttenttoo loythi dariyaawaa gidoope, hinttena Godaa Yesuusi Kiristoosa eratethan tishshanne ayifiyaanna de7iyaawantta oothana. ⁹ Shin hewanttu baynna uray bare matan de7iyaawaa xalalaa demmee; qassi I qooqaa; I kase ootheedda nagaray atto geetteddawaa dogeedda.

¹⁰ Hewaa diraw, taanaadan Xoossaa kaalliyawanttoo, hinttena Xoossay xeeseeddawaanne dooreeddawaa loythi erissanaw, kasewaappe aadhdi minnite; ayissi gooppe, hintte hewaa oothiyaawaa gidoope, dhubettikkita.

* ¹¹ Hewaadan qassi nu Godaanne nuuna ashshiya Yesuusi Kiristoosa medhinaa kawutethaa geliyaa kumentha maatay hinttenttoo imettana.

* **1:10** dhubettikkita: Nagaraan kunddikkita.

¹² Hewaa diraw, hintte ha yewatuwaa eriyaa waa gidoopekka, qassi hintte oyqqeedda tumuwaan minneeddawantta gidoopekka, taani hinttena ha yewatuwaa ubbaa wode hassayissiyaawaa aggikke. ¹³ Taani paxa de7eedda keenan, hinttena hassayissaade qaasethanaw kosshiyaa waa taw malatee. ¹⁴ Nu Goday Yesuusi Kiristoosi taw qonciyaan odeeddawaadan, taani ha hayiqqiya asatethaa gami 77ennan qaara olanaawaa eray. ¹⁵ Taani hayqqeeddawaappe guyyiyan gidinakka, hintte ha yewatuwaa ubba wode goppaanaw danddayana mala, taw danddayetteeddawaa ubbaa oothana.

Kiristoosa Bonchchuwaa Bare Ayifiyan Be7eedda Markkatu waa

¹⁶ Nuuni A wolqqaama bonchchuwaa nu ayifiyan be7iide odettoppe attin, medhdhi akkeedda tossaan nu Godaa Kiristoosa wolqqaanne yuussaa hinttentoo odibeykko. ¹⁷ Ayissi gooppe, daro wolqqaama bonchchuwaappe, "Taani aani daro nashettiya ta siiqo Na7ay hawaa" yaagiya kooshshay yeedda wode, Xoossaa Aawuwaappe bonchchuwaanne galataa I akkeedda. ¹⁸ Qassi nuunikka geeshsha deriyaa bollan aananna de7iidae, he kooshshay saluwaappe yeeddawaa siseeddo.

¹⁹ Asay hewaappe loythi aadhdhiyaa timbbitiyaa odiyaa wanttu haasayeedda nuuna loythi ammanthiya qaalay nuussi de7ee; hintte he qaalaa naagiyaawaa gidoope loytheedditaa. Ayissi gooppe, hewe sa7ay wonttana gakkanaassinne wontta xoolinttiyaa poo7uu hintte wozanaan poo7ana gakkanaw, dhumaani poo7iya poo7uwaa mala. ²⁰ Ubbaappe kasetiide, hawaa erite; Xoossaa Maxaafan xaafetteedda timbbitiyaa odeeddawaa ooninne barekka billanaw danddayenna. ²¹ Ayissi gooppe, timbbitiyaa odeeddawe ubbay geeshsha asatuu Geeshsha Ayyaanay kaaletina, Xoossaa qaalaa haasayeeddinoppe attin, asaa sheniyaan haasayettibeenna.

2

Worddo Astamaaratu waa

¹ Shin timbbitiyaa odiyaa worddatuu asaa gidдон kase de7iyaawaadan, hintte gidдонnikka wordduwaa tamarissiyaawanttu de7ana. Untunttu barena wozeedda, Godaa kaddiide, bayizziya worddo timirttiyaa ahana; qassi untunttu akeekenna bashshaa barenttu bolla ahana. ² Qassi daro asay yeellaiyaa untunttu iita ogiyaa kaallana; untunttu gaasuwan tumu waa ogii borettana. ³ Wordduwaa tamarissiyaa hewanttu shaloo yaaretiyaawan barenttu medhdhi akkeedda tossaan hinttena bonqqana; benippe doommiide, untunttu pirdday giigi utteedda; untunttu dhayisiyaawe beegottiide naagee.

⁴ Nagaraa ootheedda kiitanchchattoo Xoossay qarettennaan, pirddaa gallasay gakkanaw dhuma ollaan untunttu qashetti utteedda Gaannamiyan yeggeedda. ⁵ Xoossay nagaranchchatu waa bolla bashshaa haathaa yeddeeddappe attin, beni asaw keekibeenna; shin xillotethaabaa odeedda Nohanne hara laappu asatuwaa ashsheedda. ⁶ Xoossay Sodoomaanne Gamoora giya katamatu waa biittaa bidinthaa udiide, guuddi dhayissiidde, nagaranchcha gidiaawantta gakkanabaw leemisu waa ootheedda.

⁷ Higgew azazettenna tunatethaa oothiyaa asatuwaa gidдон tuggattide de7iyaa xilluwaa Looxa Xoossay ashsheedda. ⁸ He lo77o bitani untunttu gidдон de7iidae, untunttu oothiyaa iita oosu waa gallassi gallasii be7eedda wodenne siseedda wode A lo77o wozanay un77etteedda. ⁹⁻¹⁰ Hewaa gidoope, Goday Xoossaw goyinniyaa asatuwaa paaciyaappe

wooti ashshantto eree; nagaranchchatuwaa qassi ubbaappe aathiide, tuna amuwan ashuwaa amuwaa kaalliyaaawanttanne qassi Xoossaa wolqqa kadhiyaawantta, pirddaa gallassay gakkanaw Goday muriidde wothanawaakka eree.

Wordduwaa taaarissiyaa hewanttu xalanne otoranchchaa gideeddawaan, bollan de7iya bonchcho medhetaa boriinoppe attin, bonchchikkino. ¹¹ He wordduwaa taaarissiyaa asatuwaappe daro minonne wolqqaama gidiyaa kiitanchchatuukka untuntta Godaa sinthan boriyan mootanaw koyyikkino. ¹² Shin he asatuu oyqqettiide dhayanaw yeletteedda barenttu medhetaan wozanay bayinna woraa do7atuwaadan haniino; untunttu erennabaa boriino; qassi barenttu bayizzuwan, untunttu coo dhayana. ¹³ Untunttu barenttu medhdheedda metuwan metootana; gallassi yexxiidde duriyaawaa nashechchiyaabaa giide qoppiino; untunttu kawushissiyaaawanttanne tunatuwaa gidi uttiide, hinttenanna miyaa qumaa muussaan nashettiino. ¹⁴ Caaratiyaa macca asaa xeelliyaaawaa aggenna ayfii untunttoo de7ee; qassi nagaraa oothiyaaawaakka aggikkino. Ammanuwan minnibeenna asaa cimmiino. Amuwaa dooyeedda wozanay untunttoo de7ee; untunttu sheqetteeddawantta. ¹⁵ Suure ogiyaa aggiide baleeddino. Bi7ooraa na7aa Balaama ogiyaanna beeddino; Balaami makkalaan miishshaa akkanaw koyyeedda. ¹⁶ I timbbitiyaa odiyaawaa; shin A nagaraa diraw, A harii asaadan haasayan seeriide, gooshshaa mala hanuwaappe A te77eedda.

¹⁷ He asatuu melidiggeedda pultuwaa mala; qassi gotuu tookkiide afiyaa shaariyaa mala; Xoossay untunttoo sakkana dhumaan giigissi wotheedda. ¹⁸ Ayissi gooppe, untunttu melanne ooro haasayaa hasayiino; baliidde de7iyaa asaappe kesi yeeddawantta wolqqaama ashuwaa amuwan cimmiino. ¹⁹ Untunttu barew bashshaa amuwaanna de7iidde untuntta, “Hintte ayilletthaappe kesana” yaagiino; ayissi gooppe, itti asay barena xooneddabaw ayawunne ayilliyaa. ²⁰ Untunttu nu Godaanne nuuna ashshiya Yesusi Kiristtoosa eratethan ha sa7aa tunatethaappe kessi akkeeddawaappe guyyiyan, guyye simmiide, aani dhubettiide xonettiyaawaa gidoope, kase de7iya de7uwaappe guyyewe untunttoo itana. ²¹ Ayissi gooppe, untunttoo imetteedda geeshsha azazuwaa eriidde aggiyaawaappe untunttu xil-lotethaa ogiyaa erennaan aggintto lo77a shin. ²² “Kanay bare cooshshaakko guyye simmee” giya leemisunne qassi, “Meecetteedda gudunthay guyye simmiide, urqqaan gondorettee” giya leemisuu tuma gidiyaaawaa untuntta gakteeddawe bessee.

3

Goday Yesuusi Yaana Nashechchaa

¹ Ta siiqatoo, hawe taani hinttentoo xaafedda laa7entho dabidaabbiiyaa; taani he laa77u dabidaabbatuwaakka hintte suure qofaa qoppaanaan denthethanaw hinttena hassayissanaadan xaafaaddi. ² Geeshsha gideedda nabatuu beni odeedda qaalaan hintte hassayana malanne Goday hinttena ashshiyaawe, bare kiitteeddawanttu baggana hinttena azazeedda azazuwaa hintte hassayana mala koyyay. ³ Wodiyaa wurssethaan, asaa toochchiyaa barenttu amuwaadan de7iyaaawanttu asaa toochchiidde dend-danawaa ubbaappe kasetiide erite. ⁴ Untunttu, “I ‘Yaana’ yaageedda. Gibeennee? Yaatina haqan de7ii? Ayissi gooppe, nu aawotuu hay-iqqi diggeeddino; shin ubbabaykka sa7ay medhettodeppe doommiide

de7iyaawaadankka de7ee” yaagana. ⁵ Daro wodiyaappe kase Xoossay haasayina, saluunne sa7ay medhetteddawaa eriide, untuntu akeekanaan ixceeddino. Sa7ay haathaappenne haathaan medhettedda. ⁶ Qassi hewaa gaasuwan, he wode de7iya sa7ay he haathan mitetti dhayeedda. ⁷ Shin ha77i de7iya saluunne sa7ay, Xoossaw goyinnenna asatuu pirddetiyaa gallassayne dhayiyaa gallassay gakkanaw takkiide, he qaalaan tamaa naagiino.

⁸ Shin ta siiqatoo, ha itti yewatto dogoppite; Godaa matan, itti gallassay sha77a laythaa mala gidiyaawaanne, qassi sha77a laythay itti gallassaa mala gidiyaawaa dogoppite. ⁹ Ittu ittuu qoppiyaawaadan, Goday bare oothana geeddawaa oothanaw takkenna; shin ooninne bare nagaraappe simmanaadan koyyeppe attin, ooninne dhayana mala koyyenna diraw, hintessi giide danddayaan gam77ee.

¹⁰ Shin Godaa gallassay kayisuwaadan yaana. He gallassi salatuu wolqqaama gunthan dhayana; saluwaa medhetatuu wolqqaama seelaan siilana; sa7aynne A bollan de7iya ubbabay dhayana. ¹¹ Ubbabaykka hewaadan dhayiyaawaa gidoope, hintte ay mala asaa gidanaw bessii? Hintte de7uu geeshshanne Xoossaa malatiyaawaa gidanaw koshshee. ¹² Hintte Xoossaa gallassaa naagishshina, he gallassay ellekka gakkanaan, hinttenttoo danddayettiyaawaa oothite; he gallassi salatuu guudettiide dhayananne saluwaa medhetatuukka wolqqaama seelaan siilana. ¹³ Shin nuuni Xoossay immana geedda ooratha saluwaanne ooratha sa7aa xilluu de7anasaa naageetto.

¹⁴ Hewaa diraw, ta siiqatoo, he gallassaa naagiidde, pokuunne yeellayiyaabay bayinnawanta gidiide, aananna sarotethaan de7ana mala lo77obaa ubbaa oothite. ¹⁵ Godaa danddayay atatethaa gidiyaawaa hintte wozanaan qoppite; hewaadan qassi nu siiqo ishay Phawuloosi, Xoossay barew immeedda aadhdheedda erathan hinttenttoo xaafedda. ¹⁶ Bare xaafiyaa dabidaabbiyaan, he yewuwaabaa xaafiyaa wode, tamaaribeenna asatuunne minnibeenna asatuu hara Xoossaa Maxaafatuwaa geellayiyaawaadankka, he dabidaabbiyaa gidon de7iya akeekanaw waayissiyaa yewuwaa geellayiino. Untuntu hewaa oothiyaawan barenttu bolla bashshaa ahiino.

¹⁷ Hewaa diraw, ta siiqatoo, hintte hewaa eriya diraw, makkalanchchatuwaa balaan cimettiide, wora beenna malanne, qassi minniide de7iya sa7aappe kunddena mala naagettite. ¹⁸ Shin hintte nu Godaa, nuuna ashshiya Yesuusi Kiristoosa aadho keekatethaaninne erathan diccite. Aw ha77inne medhinaa gallassay gakkanaw galatay gakko. Amen77i.

Yohaannisi Xaafeedda Koyro Kiitaa Geluwaa

Yesuusi kiitteedda Yohaannisi xaafeedda koyro kiitay, laa77u huuphe qopatuwaa oyqqeedda; hewantukka: nabbabiyaawanttoo Xoossaananne A na7aa Yesuusi Kiristtoosanna ittippetethay de7anaadan menthethanaassanne ha ittippetethaa dhayissanaw danddayiyaa worddo timirttiyaappe untuntu haakkana mala, minissiide akeekissanaassa. He wode dendeedda worddo timirttii “Iitatethay pulttiyaawe ha nuuni de7iya wolqqaama alamiyaanna gakettiyaa gakethaanna gidiyaa diraw, Xoossaa Na7ay Yesuusi mulekka asaa gidanaw woy, asatethaa eeshshay aw de7anaw danddayenna” yaagiyaawaa. He astamaaratuu, “Atotethaa guussay alamiyaa de7uwaassi un77ettiyaawaappe la77a kesiyaawaa” yaagiino. Hewaa bollaakka qassi “Iitaanne keekaa shaakkiide oyqqiyaawaa woy, hara asaw siiquwaa bessiyaawaa gidoppekka, atotethaanna untunta gathiyaabay baawa” yaagiino.

Xaafii ha timirttiyaa eqettiide, “Yesuusi Kiristtoosi polo asa; Yesuusan ammaniyaawanttunne Xoossaa siiqiyaawanttu ubbay barenttu giddonikka ittuu ittuwaanna siiqettanaw bessee” yaagiide odeedda.

Shemppatuwaa Ubbatuwassi Imetteedda Qantha Qofatuwaa

Geluwaa (1:1-4)

Poo7uwaanne dhumaa (1:5-2:29)

Xoossaa naanaanne xalahiyaa naanaa (3:1-24)

Tumuwaanne balethuwwaa (4:1-6)

Siiquwaa wolqqanthuwaa (4:7-21)

Xooniyaa ammanuwaa (5:1-21)

De7uwaa Qaalaa

¹ Nuuni koyiruwaaappe doommiide de7iyawaa, nu ayifiyan be7iide, nu kushiyan A bochchi be7eedda de7uwaa qaalaabaa hinttenttoo xaafeetto. Nuuni A be7eeddo; nu kushiikka A bochchi be7eedda. ² He de7uu qonccina, nuuni A be7iide, aabaa hinttenttoo markkateetto; qassi Xoossaa Aawuwaa matan de7iya nuussi qoncceedda medhinaa de7uwaabaa hinttenttoo odeetto. ³ Qassi nuunanna hinttenttoo ittippetethay de7ana mala, nuuni be7eeddawaanne siseeddawaa hinttenttoo odeetto; nuussi Aawuwaannanne A Na7aa Yesuusi Kiristtoosanna ittippetethay de7ee. ⁴ Nuuni nu nashechchay polettana mala, hawaa hinttenttoo xaafeetto.

Xoossay Poo7uwaa

⁵ Nuuni Xoossaa na7aappe sisiide, hinttenttoo odiiya kiitay, “Xoossay poo7uwaa; aani dhumay mulekka baawa” yaagiyaawaa. ⁶ Nuuni nuussi aananna ittippetethay de7ee giide dhumaani de7ooppe, nu haasayaaninne nu oosuwan worddoteetto. ⁷ Shin poo7uwan I de7iyaawaadan, nuunikka poo7uwan de7ooppe, nuussi ittoo ituwaanna ittippetethay de7ee; qassi A Na7aa, Yesuusi Kiristtoosa suuthay nagaraa ubbaappe nuuna geeshshee.

⁸ Nuuni nagaraa oothibeykko gooppe, nuurekka nuuna cimmeetto; nuunan tumatethaykka baawa. ⁹ Shin nuuni Xoossaw nu nagaraa paaxooppe, I nu nagaraa atto gaanawunne nu bayizzo oosuwwaa ubbaappe nuuna geeshshanaw, ammanettiyaawaanne tumuwaa oothiyaawaa. ¹⁰ Nuuni

nagaraa oothibeykko gooppe, Xoossaa wordduwaa geetto; A qaalaykka nu wozanaan de7enna.

2

Kiristtoosi Nuussi Gaannatiyaawaa

¹ Ta naatoo, nagaraa hintte oothennaadan, taani hawaa hinttentoo xaafay; shin ooninne nagaraa oothooppe, Aawuwaa matan nuussi gaannatiyaa Yesuusi Kiristtoosi, Xilluu, de7ee. ² Qassi nuuni nu nagaraa atto geetettussaa Kiristtoosa bagganna demmeetto; Kiristtoosi yarshshetteed-dawe asaa ubbaa nagaraa digganaassappe attin, nu nagaraa xalalaa digganaassa gidenna.

³ Nuuni Xoossaa azazuwaa naagooppe, tumu A eriyaawaa hewan shaakkanaw danddayeetto. ⁴ Itti uray, “Taani A eray” giide, qassi A azazuwaa naagennan aggooppe, he uray wordduwaa; tumatethaykka aani baawa. ⁵ Shin A qaalaw azazettiya oona gidooppenne, he uray Xoossaa siiqiyaawe tumu poletteedda. Nuuni Xoossaan de7iyaawaa hawe nuuna erissee. Hewekka, ⁶ “Taani, Xoossaan de7ay” giya ooninne Kiristtoosi de7eeddawaadan de7anaw bessee.

Ooratha Azazuwaa

⁷ Ta siiqatoo, taani hinttentoo koyiruwaappe de7iya eca azazuwaa xaafayppe attin, ooratha azazuwaa xaafikke; he eca azazuu hintte siseedda qaalaa. ⁸ Gidoopekka, taani hinttentoo laa7enthuwaa ooratha azazuwaa xaafay; he azazuwaa tumatethaykka Kiristtoosaninne hinttenan beettee. Ayissi gooppe, dhumay dhayee; tumu poo7uu ha77i poo7ee.

⁹ Poo7uwaan de7ay giidde, bare ishaa ixxiyaa ooninne hanno gakkanaas-sikka dhumaani de7ee. ¹⁰ Bare ishaa siiqiyaa ooninne poo7uwan de7ee; he uran hara uraa dhubbiyaabay ayaynne baawa. ¹¹ Shin bare ishaa ixxiyaa ooninne dhumaani de7ee; dhumaani hamettee. Dhumay A ayfiyaa qooqissi wotheedda diraw, haqa binttonne erenna.

¹² Ta naatoo, Xoossay Kiristtoosa sunthaa diraw,
hintte nagaraa atto yaageedda diraw, taani
hinttentoo xaafay.

¹³ Aawotoo, koyiruwaappe de7iyaawaa hintte ereedda diraw,
hinttentoo xaafay.

Yalagatoo,
xalahiyaa kaappuwaa hintte xoneedda diraw,
hinttentoo xaafay.

Guutha naatoo, Xoossaa Aawuwaa hintte ereedda diraw,
hinttentoo xaafay.

¹⁴ Aawotoo, koyiruwaappe de7iyaawaa hintte ereedda diraw,
hinttentoo xaafay.

Yalagatoo,
hintte mino gidiyaa dirawunne
Xoossaa qaalay hinttenan de7iya diraw,
qassi xalahiyaa kaappuwaa hintte xoneedda diraw,
hinttentoo xaafay.

¹⁵ Ha alamiyaa woy alamiyaan de7iya ayaanne siiqoppite. Hintte ha alamiyaa siiqooppe, Xoossaa siiquu hinttenan baawa. ¹⁶ Ayissi gooppe, ha alamiyaan de7iyaa ubbabay, hewekka: asatethaa amuu, ayifiyan xeelliide

kajjeeliyaawenne bare de7iyaawaan ceeqettiyaawe ha alamiyaappe yeed-dawaappe attin, Xoossaappe yibeenna. ¹⁷ Ha alamiinne ha alamiyan asay amottiyaa ubbabay aadhdhana. Shin Xoossay geeddawaa oothiyaa uray medhinaw de7ana.

Kiristoosa Eqettiyaawaappe Naagettiyaawaa

¹⁸ Ta naatoo, wodiyaaw wurssethay matatteedda; Kiristoosa eqettiyaawe sinthaappe yaanawaa hintte siseeddawaadan, haray atto ha77ikka A eqettiyaawanttu coratuu dendeeddino. Hewaa diraw, wodiyaaw wurssethay matatteeddawaa nuuni hewan ereetto. ¹⁹ Ha eqettiyaawanttu nu bagga gidenna diraw, nu giddoppe keseeddino; ayissi gooppe, untunttu nu bagga gidiyaabaa gidinttonne, nu gidдон de7ana; shin untuntuppe ooninne nu bagga gidennawe erettana mala, nu giddoppe keseeddino.

²⁰ Shin Kiristoosi hintte bolla Geeshsha Ayyaanaa gusseedda; qassi hintte ubbay tumuwaa eriita. ²¹ Tumuwaa hintte eriya dirawunne qassi tumuwaan wordduu ayayinne bayinnawaa hintte eriya diraw, taani hinttentoo xaafayppe attin, tumuwaa hintte erenna diraw xaafikke.

²² Yesuusii Oketteedda Kiristoosa gidiyaawaa erikke giya uraappe attin, wordduu oonee? Hewe Xoossaa Aawuwaanne Na7aa erikke giyaawe Kiristoosa eqettiyaawaa. ²³ Xoossaa Na7aa erikke giyaa oonanne Xoossaa Aawuukka erenna; Xoossaa Na7aa eray giya oonanne qassi Xoossaa Aawuukka eree.

²⁴ Hewaa diraw, koyiruwaappe hintte siseeddawaa hintte wozanaan minissiide naagite. Koyiruwaappe siseeddawaa hintte naagooppe, hinttentoo qassi Xoossaa Na7aannanne Xoossaa Aawuwaanna ittippetethay de7ana. ²⁵ Qassi Kiristoosi bare huuphew nuussi immanna geeddawe medhina de7uwaa.

²⁶ Taani hawaa hinttentoo he hinttena balethiya asatuwaa diraw xaafaaddi. ²⁷ Shin Kiristoosi hintte bolla bare Geeshsha Ayyaanaa gusseedda. Geeshsha Ayyaanay hinttenan de7iya diraw, ooninne hinttena tamarissana koshshenna; ayissi gooppe, A Geeshsha Ayyaanay hinttena ubbabaa tamarissee. I tamarisssiyaawe tumuwaappe attin wordduwaa gidenna. Hewaa diraw Ayyaanaa Geeshshaa timirtew azazetiidde, Kiristoosanna ittippetethaan de7ite.

²⁸ Ta naatoo, qassi I qoncciyaa wode, nuuni yashshi bayinnawantta gidanaadaanne, A yuussaa gallassi A sinthan nuuni yeellatennaadan, aananna ittippetethaan de7ite. ²⁹ Kiristoosi xillo gidiyaawaa hintte erooppe, xillobaa oothiyaa ubbay Xoossaa na7aa gidiyaawaa eranaw bessee.

3

Xoossaa Naanatuwaa

¹ Nuuni Xoossaa naanatuwaa geetettiide xesettana mala, Xoossay nuuna ay keenaa siiqeeddenttonne be7ite. Nuuni tumukka A naanatuwaa. Ha alamii Xoossaa erenna diraw, nuunakka erenna. ² Ta siiqatoo, ha77i nuuni Xoossaa naanatuwaa; nuuni ayaa hananentto biro erettiibeenna; shin Kiristoosi qoncciyaa wode, nuuni A malatanawaa ereetto. Ayissi gooppe, I tumu A gidiyaawaa nuuni kumenthan be7ana. ³ Qassi Kiristoosa be7ana giide nashechchan naagiyaa ooninne Kiristoosi geeshsha gideeddawaadan, barena geeshshee.

⁴ Nagaraa oothiyaa ubbay Xoossaa higgiyaa menthee; ayissi gooppe, nagaray Xoossaa higgiyaa menthussaa. ⁵ Kiristoosi asaa nagaraa dhayissanaw

qoncceddawaa hintte eriita; aani nagaray baawa. ⁶ Kiristoosan de7iyaa ooninne nagaraa oothiidde de7enna; qassi nagaraa oothiidde de7iyaa ooninne A be7ibeenna woy eribeenna.

⁷ Ta naatoo, ooninne hinttena balethoppo. Kiristoosi xillo gidiyaaawaadan, xillobaa oothiyaa uray xilluwa. ⁸ Xalahiyaa kaappuu koyiruwaappe nagaraa ootheedda diraw, nagaraa ubba wode oothiyaa uray xalahiyaa kaappuwaassa; hewaa diraw, Xoossaa Na7ay xalahiyaa kaappuwaa oosuwa dhayissanaw qoncceedda. ⁹ Xoossaa naanatuwaa gidiyaa ubbay Xoossaa medhetay untuntun de7iya diraw, nagaraa ubba wode oothikino; qassi Xoossay untuntuu Aawuwaa gidiyaa diraw, nagaraa oothanaw danddayikino. ¹⁰ Xoossaa naanatu gidduwaaninne xalahiyaa kaappuwaa naanatuwaa gidдон de7iya dummatethay hawaan erettee; xillobaa oothennawantunne woy bare ishaa siiqennawanttu ooninne Xoossaa naanatuwaa gidikino.

Ittuu Ittuwaanna Siiqettiyaawaa

¹¹ Ayissi gooppe, koyiruwaappe hintte siseedda kiitay, “Ittuu ittuwaanna siiqettanaw bessee” yaagiyaawaa. ¹² Nuuni Qaayeela mala gidanaw bessenna. Qaayeeli xalahiyaa kaappuwaassa; hewaa gido diraw, bare ishaa wodheedda. I bare ishaa ayissi wodheeddee? I ootheedda oosuu iita gidina, A ishay ootheedda oosuu lo77a gideedda diraw wodheedda.

¹³ Taanaadan Xoossaa kaalliyaaawanttoo, ha sa7aa asay hinttena ixxoopspe, oorathabaa gooppite. ¹⁴ Nuuni ammaniyaawanttaa siiqiyaa diraw, hayiquwaappe de7oo pinneeddawaa ereetto; ammaniyaawantta siiqenna uray ooninne hayiquwaa gidдон de7ee. ¹⁵ Ammaniyaawantta ixxiyaa ooninne shemppuwaa wodheeddawaa; qassi shemppuwaa wodheeddawaan medhinaa de7uu bayinnawaa hintte eriita. ¹⁶ Kiristoosi bare shemppuwaa nu diraw aathiide immeeddawaan siiquu ayentoo nuuni ereeddo; nuunikka ammaniyaawanttu diraw, nu shemppuwaa aathiide immanaw bessee. ¹⁷ Shin dure asay ooninne bare ishay metootiyaawaa be7iidde, aw qarettennaan ixxoopspe, bare wozanaan Xoossaa siiqay gaanaw waani danddayii? ¹⁸ Ta naatoo, nuuni oosuwaaninne tumatethaan siiqettoyetteppe attin, coo haasanay woy bolla doonan siiqettanaw bessenna.

Xoossaa Sinthan Ammanettiide Eqqiyaawaa

¹⁹⁻²⁰ Nuuni tumuwaa baggan de7iyaawaa hewan erana; qassi nu wozanay nu bolla pirddiyaa wode ubbaan, Xoossaa sinthan tumatethaa nuuna hewan erissee. Ayissi gooppe, Xoossay nu wozanaappe wolqqaama; qassi I ubbabaa eree.

²¹ Ta siiqatoo, nu wozanay nu bolla pird dennawaa gidoope, nuuni Xoossaa sinthan yayyokko. ²² Nuuni A azazuwaa naagiya dirawunne A nashechchiyaabaa oothiyaa diraw, woossiyaa ubbabaa aappe akkeetto. ²³ Xoossaa azazu hawaa: Kiristoosi nuuna azazeeddawaadankka, Xoossaa Na7aa Yesuusi Kiristoosa sunthan nuuni ammananaadaaninne ittuu ittuwaanna siiqettanaadan Xoossay nuuna azazeedda. ²⁴ Xoossaa azazuwaa naagiya ooninne Xoossaa gidдон de7ee; Xoossaykka A gidдон de7ee; Xoossay nuussi immeedda A Ayyaanaa bagganna I nu gidдон de7iyaawaa nuuni ereetto.

4

Tumanchcha Ayyaanaanne Worddo Ayyaanaa

¹ Ta siiqotoo, Xoossaa Ayyaanay taanan de7ee giyaa ubbaa ammanoppite; shin untuntun de7iyaa ayyaanay Xoossaappeeyee woy gidennento paacite. Ayissi gooppe, cora worddo nabatuu ubbasaa beeddino. ² Xoossaa Ayyaana gidiaawaa hintte hawaan erana; “Yesuusi Kiristoosi asaa gidiiide yeeddawaa ammanay” giyaa oonaninne de7iyaa ayyaanay ubbay Xoossaappe yee. ³ Qassi Kiristoosi asaa gidiiide yeeddawaa ammanay geenawaa ayyaanay ubbay Xoossaappe yibeenna; aani Kiristoosa eqettiyyaa ayyaanay de7ee. Hintte hewe yaanawaa kase siseeddita; I haray atto ha77ikka ha alamiyaan de7ee.

⁴ Ta naatoo, hintte Xoossawantta; hintte gidдон de7iya Geeshsha Ayyaanay ha alamiyaan de7iya ayyaanaappe daro wolqqaamiyaa diraw, worddo nabatuwaa hintte xoneeddita. ⁵ Untuntu ha alamiyaa asa gidiyaa diraw, ha alamiyaabaa haasayiino; ha alamiyaa asaykka untuntu haasayaa sisee. ⁶ Nuuni Xoossawantta; Xoossaa eriya ooninne nuuni giyaawaa sisee. Xoossaa erenna ooninne nuuni giyaawaa sisenna. Nuuni tumu ayyaanaanne worddo ayyaanaa hewan shaakkeetto.

Xoossay Siiquwaa

⁷ Ta siiqatoo, siiquu Xoossaappe yiyaa diraw, ane ittuu ittuwaanna siiqettoytte. Siiqettiyyaa ooninne Xoossaa naanaa; Xoossaakka eriino. ⁸ Xoossaa eeshshay siiqo gidiyaa diraw, siiqenna uray ooninne Xoossaa erenna. ⁹ Xoossay nuuna bare siiquwaa hawaan bessedda; nuuni A bagganna de7uwaa demmana mala, bare itti Na7aa ha alamiyaa kiittedda. ¹⁰ Siiquwaa giyaawe hawaa; Xoossay nuuna siiqiide, nuuni nu nagaraappe maarotethaa demmedda bare Na7aa nuussi kiitteeddappe attin, nuuni A siiqeeddawaanna gidenna.

¹¹ Ta siiqotoo, Xoossay nuuna hawaadan siiqeeddawaa gidoope, nuunikka ittuu ittuwaanna siiqettanaw bessee. ¹² Xoossaa ooninne mulekka be7ibeenna; nuuni ittuu ittuwaanna siiqettooppe, Xoossay nu gidдон de7ee; A siiquukka nu gidдон polettedda.

¹³ Xoossay bare Ayyaanaa nuussi immedda diraw, nuuni Xoossaa gidдон de7iyaawaanne ikka nu gidдон de7iyaawaa ereetto. ¹⁴ Xoossaa Aawuu bare Na7aa ha alamiyaa ashshiyaa gidanaw kiitteeddawaa nuuni be7iide markkatteetto. ¹⁵ Yesuusi Xoossaa Na7aa gidiaawaa markkattiyaa O giduwaaninne Xoossay de7ee; ikka Xoossaa gidдон de7ee. ¹⁶ Xoossay nuuna siiqiyawaa nuuni nu huuphew ereettonne ammaneetto.

Xoossay siiquwaa. Siiquwan de7iya ooninne Xoossaa gidдон de7ee; Xoosaykka A gidдон de7ee. ¹⁷ Nu de7uu ha alamiyaan Kiristoosi de7eeddawaa mala gidiyaa diraw, pirddaa gallassi nuuni yayyenna mala, siiquu nu gidдон polettedda. ¹⁸ Siiquwan yashshi baawa; gaasuukka tumu siiquu yashshaa kessi olee. Yashshayenne muray ittippe biya diraw, yayyiyaa uraa siiquu kumentha gidenna.

¹⁹ Xoossay koyro nuuna siiqeedda diraw, nuuni A siiqeeddo. ²⁰ Ooninne, “Taani Xoossaa siiqay” giidde bare ishaa ixxoopspe, I wordduwaa. Ayissi gooppe, be7eedda bare ishaa siiqennawe be7ibeenna Xoossaa siiqanaw waani danddayii? ²¹ Qassi Kiristoosi nuussi immedda azazu hawaa; Xoossaa siiqiyaa uray bare ishaakka siiqanaw bessee.

5

Ha Alamiyaa Xooniyaawaa

¹ Oketteedda Kiristoosa yaagiide, Yesuusa ammaniyaa ubbay Xoossaa nanaa; qassi Xoossaa Aawuwaa siiqiyaa ooninne A naanatuwaakka siiqee.

² Nuuni Xoossaa siiqiyaawaaninne A azazuwaa naagiyaawan, Xoossaa naanatuwaa siiqiyaawaa ereetto. ³ Ayissi gooppe, nuuni Xoossaa siiqiyaawe A azazuwaa naagiyaawaa; A azazuukka deexo gidenna. ⁴ Ayissi gooppe, Xoossaa Na7aa gidiyaa ooninne ha alamiyaa xoonanaw danddayee; nuunikka ha alamiyaa xoonanawe nu ammanuwaana. ⁵ Ha alamiyaa xoonanaw danddayiawe oonee? Yesuusi Xoossaa Na7aa gidiyawaa ammaniyaawaa xalalay xoonana.

Kiristtoosawaa Markkatteeddawaa

⁶ Xinqqataa haathaannanne hayquwaa suuthaanna yeeddawe hawaa; ikka Yesuusi Kiristtoosa; haathaannanne suuthaanna * I yeeddawaappe attin, haathaa xalalaana yibeenna. Geeshsha Ayyaanay tuma gidiyaa diraw, hewe tuma gidiyawaa I bare huuphew markkattee. ⁷ Ayissi gooppe, hewzu markkatuu de7iino. ⁸ Hewwantu, Xoossaa Ayyaanaa, haathaanne suuthaa; ha heezzatuu ittuu ittuwawaa phalqqikkino. ⁹ Nuuni asay markkatiyaawaa ammanooppe, Xoossay markkatiyaawe asaawaappe loythi aadhdhee; ayissi gooppe, Xoossay bare Na7abaa markkatteedda markkatethay hawaa. ¹⁰ Xoossaa Na7aa ammaniyaawaa uraa wozanaan ha markkatethay de7ee. Xoossaa ammanenna uray ooninne Xoossay bare Na7aw markkatteedda markkatethaa ammanibeenna diraw, Xoossaa wordduwaa gee.

¹¹ Simmi markkatethay hawaa; Xoossay nuussi medhinaa de7uwaa immeedda; hewekka A Na7an de7ee. ¹² Xoossaa Na7ay de7iya oossinne de7uu de7ee; Xoossaa Na7ay bayinna oossinne de7uu baawa.

Medhinaa De7uwaa

¹³ Xoossaa Na7aa sinthan ammaniyaawaa hinttenttoo medhinaa de7uu de7iyaawaa hintte erana mala, hawaa hinttenttoo xaafaaddi. ¹⁴ Xoossay koyyiyaawaadan, ayinne nuuni A woossooppe, I sisiyaawaa nuuni eriya diraw, A sinthan yayyokko. ¹⁵ Nuuni woossiyaa ubbaan I sisiyaawaa erooppe, nuuni A woosseeddawaa I zaareeddawaa ereetto.

¹⁶ Ooninne hayquu bessenna nagaraa bare ishay oothishshin be7ooppe, Xoossaa woossanaw bessee; hayquu bessenna nagaraa ootheeddawanttoo Xoossay de7uwaa immana. Hayquu bessiyaa nagaray de7ee; taani hinttena hewoo Xoossaa woossite giikke. ¹⁷ Bayizzo oosuu ubbay nagaraa; shin hayquu bessenna nagaray de7ee.

¹⁸ Xoossaa naanay ooninne nagaraa ubba wode oothennawaa nuuni ereetto. Ayissi gooppe, Xoossaa Na7ay untuntta naagee; qassi xalahiyaa kaappuukka untuntta qohanaw danddayenna. ¹⁹ Nuuni Xoossawantta gidiyawaanne ha alamii ubay xalahiyaa kaappuwan moodetteeddawe ereetto.

²⁰ Nuuni tumu Xoossaa eranaadan, Xoossaa Na7ay yeeddawaanne nuussi akeekaa immeeddawaa ereetto. Nuuni tumu Xoossaa gidдон, A Na7aa Yesuusi Kiristtoosa gidдон de7eetto; I tumu Xoossaanne medhinaa de7uwaa.

²¹ Ta naatoo, eeqatuwaappe hintte huuphiyaa naagite.

* **5:6** haathaannanne suuthaanna: Yesuusi ha alamiyaa yiidde xinqqataa haathaa xalalaana gidennaan bare hayquwaa suuthaan yeedda. Hewaa guussay I asaa kushiyaan xammaqettussa xalalaa gidennaan, ha alamiyan hayqqeedda guussaa.

Yohaannisi Xaafeedda Laa7entho Kiitaa Geluwaa

Yohaannisa laa7entho kiitaa, Yesuusi kiitteedda ammaniyaawantta kaaletthiyaa cimaa Yohaannisi xaafeedda. Xaafetteeddawekka, dooretteedda godatissanne izi naanatuwaassa. Izakka he wode de7iyaa ammaniya asaa shiiquwaa bessaw. Ha qantha kiitay xaafetteeddawe untunttu ittuu ittuwaanna siiqettanaadan hassayissanaassanne worddo astamaaratuwaappenne untunttu timirttiyaappe naagettanaadan qofissanaassa.

Shemppatuwaa Ubbatuwaassi Imetteedda Qantha Qofatuwaa

Geluwaa (1-3)

Siiquu ubbaappe bollaa (4-6)

Worddo timirttiyaappe naagettanaadan odettowaa (7-11)

Wurssethaa qutiya (12-13)

¹⁻² Taani ammaniyaawantta kaaletthiyaa cimay, hinttentoo, dooretteedda genniwwunne izi naanaw * ha dabidaabbiiyaa xaafay; nu gidдон de7iya qassi nuunanna medhinaw de7ana tumatethaa diraw, taani hinttena tumu siiqay. Qassi ta xalalaa gidennaan, tumatethaa eriya ubbatuu hinttena siiqiino.

³ Xoossaa nu Aawuwaanne A Na7aa Yesuusi Kiristtoosa aadho keekatethay, maarotethayne sarotethay tumatethaaninne siiquwan nuunanna ittipe gido.

Tumuwaabaanne Siiquwaabaa

⁴ Xoossaa Aawuu nuuna azazeedawaadan, ne naanatuwaappe ama-reeddawanttu, tumatethaan de7iyaawaa be7aade taani daro nashettaaddi.

⁵ Siiqo gennee, ha77ikka nuuni ubbay ittuu ittuwaanna siiqettana mala, taani neena woosay; ha azazu kaseedeppe nuunanna de7iya azazuwaappe attin, taani new ooratha azazuwaa xaafikke. ⁶ Siiquwaa giyaawe nuuni Xoossaa azazuwaa naagiidde de7iyaawaa giyaawaa. Qassi koyiruwaaappe hintte siseeddawaadankka, A azazuu aye gooppe, hintte ubbay siiquwan de7anawaa.

⁷ Ayissi gooppe, Yesuusi Kiristtoosi asaa gidiide yeeddawaa ammanokko giyaawanttu, balethiya daro asatuu, gade giddo geleeddino. Hewaa mala uray ooninne asaa balethiyaawaanne Kiristtoosa egettiyaawaa. ⁸ Hintte ootheeddawoo kumentha woytaa akkanaappe attin, nuuni † ootheeddawaa bayizzenna mala, hinttena naagite.

⁹ Kiristtoosa timirttiyaappe haakkiiyaa urawunne qassi A timirttiyaan de7enna uraw Xoossaanna ittippetethay baawa. Kiristtoosa timirttiyaan de7iya uraw Xoossaa Aawuwannanne A Na7aanna ittippetethay de7ee.

¹⁰ Ooninne hinttekkko yiide, ha timirttiyaa ahennaan aggooppe, hintte golle A gelissoppite; sarokka gooppite. ¹¹ Ayissi gooppe, A saro giya uray A iita oosuwwaa aananna gishettee.

Wurssetha Sarotaa

* **1:1-2** Dooretteedda genniwwunne izi naanaw: Ooni eri hawe xaafetteeddawe, woosa gollewwunne izin de7iyaa Godaa kaalliyaa ammaniyaawanttoo gidennaan aggenna. 13 xeellite. **1:5** Yoh 13:34; 15:12,17 † **1:8** Nuuni: Itti itti Geeshsha Maxaafaa bilethay, "Hinttenttu" yaagee.

¹² Taani hinttenttoo xaafanaw koyyeedda darobay de7ee; shin waraqataaninne qalamiyaan xaafanaw koyyabeykke; shin nu nashechchay polettana mala, hinttenanna doonan haasayanaw hinttekko baana gaade qoppay.

¹³ Siiqo gennee, Xoossay dooreedda ne michchatti naanay neena sarō sarō yaagiino.

Yohaannisi Xaafeedda Heezzenho Kiitaa Geluwaa

Yohaannisa heezzenho kiitaa, Yesuusi kiitteedda ammaniyaawaa asaa kaaletthiyaa cimaa Yohaannisi xaafeedda. I xaafeeddawekka Gaayoosa giya itti woosa golliiyaa kaaletthiyaawaassa. Xaafii, Gaayoosi hara ammaniyaawantta maaddeedda diraw A galatee; hara bagganna qassi Diyootiraafisa geetettiyaa metuwaa medhdhiyaa bitaniyaappe naagettana mala akeekissee.

Shemppatuwaa Ubbatuwaassi Imetteedda Qantha Qofatuwaa

Geluwaa (1-4)

Gaayoosi galatettowaa (5-8)

Diyootiraafise naagettanaadan odettowaa (9-10)

Dimexiroosi galatettowaa (11-12)

Wurssethaa qutiyaa (13-15)

¹ Taani ammaniyaawantta kaaletthiyaa cimay, tumu siiqiyaa ta siiquwaa Gaayoosaw ha dabidaabbiyaa xaafay. ² Ta siiqoo, neeni Xoossaanna de7iyaa de7uu lo77a gidiyaawaa taani eriyaawaadan, neena ayayiinne waayisenna malanne qassi ne asatethay paxa gidana mala, Xoossaa woos-say. ³ Ayissi gooppe, amareedda ishatuu yiide, ubba wode neeni tumatethaan de7iyaawaanne ne tumatethaabaa markkatteedda wode, taani daro nashettaaddi. ⁴ Ta naanay * tumatethaan de7iyaawaa sisiyaawaappe aadhdhiide, taana nashechchiyaabay baawa.

Gaayoosabaa Asay Markkattee

⁵ Ta siiqoo, nu ishatuu imatha gidooppeekka, neeni untunttoo oothiyaa oosuwaa ubbaan ammanetteedda oosuwaa oothaadda. ⁶ Qassi untunttu ne siiquwaabaa ammaniyaawaa asatoo markkatteeddino; untunttu qanxxennaan bare ogiyaa baana mala Xoossay dosiyaawaadan, neeni lo77obaa oothaade untuntta maaddaarikkii. ⁷ Ayissi gooppe, Xoossaa ammanennawnttuppe ayinne akkennaan, Kiristoosa sunthaa diraw keseeddino. ⁸ Hewaa diraw, nuuni tumatethaa untuntunna ittippe oothana mala, hawanttu mala asat-uwaa maaddanaw bessee.

Diyootiraafise Seeretteedda; Dimexiroosi Sabetteedda

⁹ Taani ammaniyaawanttoo, dabidaabbiyaa xaafaaddi; shin untunttu kaappuwaa gidanaw koyyiyaa Diyootiraafise nuuni giyaawaa akkenna. ¹⁰ Hewaa diraw, taani yaa biya wode, I nu bollan haasayiyaa iita haasayaanne I ootheedda oosuwaa hinttenttoo odana; qassi I hewe guuxeedda giide, nu ishatuu yiyaa wode mukkenna; haray atto untuntta mokkanaw koyyiyaaawanttakka diggiide, ammaniyaawanttu gid-doppe kessee.

¹¹ Ta siiqoo, lo77obaappe attin, iitabaa malatoppa. Lo77obaa oothiyaa ooninne Xoossaa asaa; shin iitabaa oothiyaa ooninne Xoossaa erenna.

¹² Dimexiroosi lo77a gidiyaawaa asay ubbay markkattee; tumatethay bare huuphiyanikka aabaa markkattee. Nuunikka qassi aabaa markkatteetto; nu markkatethay tuma gidiyaawaa hinttekka eriita.

Wurssethaa Sarotaa

¹³ Taani new xaafanaw koyyeeda darobay de7ee; shin waraqataaninne qalamiyaaninne xaafanaw koyyikke. ¹⁴ Shin taani matan neenanna gakketanaw qoppay; he wode nuuni gakeettiide haasayana.

¹⁵ Sarotethay neenanna gido.

Ne dabbatuu neena saro saro yaagiino. Nu dabbatuwaa ubbaa untunttu sunthaa sunthaa xeesaade, taana saro saro geedda yaaga.

Yihuday Xaafeedda Kiitaa Geluwaa

Yihudaa kiitay xaafetteeddawe, ammanennaan de7iidde ammaniyaa asaa malatiide, worddo timirttiyaa laaliyaa asatuwaappe ammaniyaa asay naagettana mala, odanaassa. Ha qantha kiitay bare gidдон oyqqeed-dawan laa7enthо Phexiroosa malatee. Xaafii nabbabiyaawantussi odi-idde, “Laa7ethenna hanotaan Xoossay bare naanatuwassi itti kaallakka immeedda ammanuwaassi minniide baaxetanaadan” minissiide qofissee.

Shemppatuwaa Ubbatuwaassi Imetteedda Qantha Qofatuwaa

Geluwaa (1-2)

Worddo asttamaaratuwaa timirttiyaa eeshshaanne kunddethaa (3-16)

Ammanuwaa naaganaadan imetteedda zoriyaa (17-23)

Wurssethaa anjuwaa (24-25)

¹ Taani Yesuusi Kiristtoosa qoomay Yihuday, Yayiqqooba ishay, Xoossay xeeseeddawanttoo, Xoossay Aawuu siiqiyaawanttoo, qassi Yesuusi Kiristtoosi naagiyaawanttoo, ha dabidaabbiyaa xaafay.

² Maarotethay, sarotethayenne siiqotethay hinttenan kumo.

Worddo Asttamaaratuwaa

³ Ta siiqatoo, nuuni ittippe shaakki akkana atotethaabaa hinttenttoo xaafanaw taani daro daaburiyaa wode, Xoossay bare naanattoo laa7ethennaan itti gede immeedda ammanoo hintte baaxetana mala, hinttena zoraade xaafanaw koshshiyaaawaa akeekaaddi. ⁴ Ayissi gooppe, Xoossaa erenna itti itti asatuu ooninne be7ennaan hintte gidдо geleeddino. Hewantu nu Xoossaa aadho keekatethaabaa odiyaa kiitaa iita tunatethaw geellay tamarisiino; untunttu nu itti Kaatiyaa, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa erokko yaagiino; qassi untunttu pirddaa akkanawaa Xoossaa Maxaafatuu daro wodiyaappe kase odeeddino.

⁵ Shin hintte ha ubbabaa eriyaawaa gidoopeppetta, Goday Israa7eeliyaa asaa Gibxe gadiyaappe wooti ashsheeddentonne qassi ammanibeennawantta guyyeppe wooti dhayisseeddentto, taani hinttena hassayissanaw koyyay. ⁶ Qassi barenttu de7iyaasaa aggiide, barenttoo imetteedda kaapotethaa naagibeenna kiitanchchatuu pirddaa akkiya wolqqaama gallas-say gakkanaw Xoossay untuntta naagiyaasan, dhumaappe garssan medhinaw qachchi wothee. ⁷ Hewaadan Sodoomaanne Gamooraa giya katamatuwaaninne untunttu heeran de7iya katamatuwaan de7iya asay he kiitanchchatuwaadan woshummeeddinonne woshummanaw loythi ka-jjeleeddino; hewantu medhinaa tamaan eexxiide, haratoo leemisuwaa geeddino.

⁸ Hewaadan qassi he akumettiyaa asatuu barenttu asatethaa tunisiino; Xoossaa godatethaa kadhiino; bonchcho medhetatuwaakka boriino. ⁹ Shin kiitanchchatuwaa kaappuu Mikaa7eeli Muse anhaabaa * xalahiyaanna palumetteedda wode, “Goday neena seero” geeddawaappe attin, boriyaa qaalaan A bolla pirddanaw koyyibeenna. ¹⁰ Shin he

asatuu barew akeekennabaa ubbaa boriino; qassi untunttu yuushshi qoppenna do7atuwaadan, medhetaa eratethan eriya yewatuu untuntta dhayis-siyaawantta. ¹¹ Untunttoo aayyeero! Ayissi gooppe, untunttu Qaayeeli hametteedda ogiyaa † hametteeddino. Shaluwaa diraw giide, Balaami otheeeddawaa ‡ mala bayizzuwa otheeddino. Qassi Qoore § giyaa bitani makkaliide dhayeeddawaa, untunttukka makkaliide dhayeeddino.

¹² Hewanttu siiquwan shoobbiyaa hintte miyasaan hinttenanna yashshi bayinnaan miyaa wode, qosetteedda dhubuwaa mala. Untunttu barenttu xalalaa naagiino. Untunttu carkkuu afiyaa iray bayinna shaariyaa mala; qassi untunttu boniyan ayfiyaa ayifenna, xaphuwaanna shodettiide, mulekka meleedda mithaa mala. ¹³ Untunttu barenttu pokkuwaa genthenna hoommotiya, iita abbaa beetaa mala. Untunttu, Xoossay, medhinaw sakkana dhumaani sa7aa giigissi wotheedda yuuyiyaa xoolintatuwaa mala.

¹⁴⁻¹⁵ Heenooki Addaamappe doommina, laappuntha yeletaa gidiaawe, daro wodiyaappe kase untunttuwaa timbbitiyaa odiidde, hawaadan yaageedda;

“Akeekite; Xoossaa erenna nagaranchcha

asatuu otheedda iita oosuwa ubbawunne

qassi Xoossaa erenna he iita asatuu

Xoossaa bolla haasayeedda iita haasayaa ubbaw,

Goday untunttu ubbaa bolla pirddanaw,

bare cora sha7a geeshshatuwaanna ittippe yaana”

yaageedda. ¹⁶ He asatuu ubba wode zuuzummiinonne haratuwaa amaasaliino; qassi barenttu iita amuwaa kaalliino; barenttu huuphew go77a demmanaw haratuwaa sabbiinonne barenttu kooshshaa wogaappe aathiide, dhoqqu oothi haasayiino.

Mino Akeekissuwaanne Zoriyaa

¹⁷ Shin ta siiqatoo, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosi kiitteeddawanttu hinttentoo beni haasayeedda qaalaa akeekite. ¹⁸ Untunttu hinttentoo, “Wursethaa wodiyaan, barenttoo xoossay bayinnawanttu, barenttu amuwaa kaalliyaawanttu, qassi hintte bolla qilliicciyaawanttu yaana” yaageeddino. ¹⁹ Hewanttu asaa gidдон shaakotethaa medhdhiyaawanttanne, barenttu iita amoo moodetteeddawantta; qassi Geeshsha Ayyaanay baynnawantta.

²⁰ Shin ta siiqatoo, ubbaappe aadhdiyaa geeshsha ammanuwan hintte huuphiyaa keexxite; qassi Geeshsha Ayyaanaa wolqqaan Xoossaa woossite. ²¹ Qassi nu Goday Yesuusi Kiristtoosi bare maarotethan hinttentoo immana medhinaa de7uwaana naagiidde, hintte huuphiyaa Xoossaa siiquwan wothite.

²² Itti itti sidhii de7iya asatoo qarettite. ²³ Ittuwaa ittuwaa tamaappe dafi kessiide ashshite. Qassi haray atto untunttu iita amuwan tuneedda mayuwaa ixxiiddeekka, ittoo ittoo yashshatethaan qarettite.

Galataa Woosaa

† **1:11** Qaayeeli hametteedda ogiyaa: Qaayeeli bare ishaa Aabeela wodheedda. Dom 4:3-8 xeellite.

‡ **1:11** Balaami otheeeddawaa: Geeshsha Qaalaa payduwaa maaraadan, bolla gujaa demmana giide Isra7eeliyaa asaa sheqqikke giide ixxeedda gaasuwan untunttu Xoossaw azazettennaadan de7ana ogiyaa tamarisseedda. Pay 22:18; 24:13; 25:1-3; 31:16 xeellite. § **1:11** Qoore: Daataanenna ittippe giidiide Musewunne Aaroonew makkaleeddawaadan, makkalaa asaa tamarisseeddino. Pay 16:1-35; 26:9, 10 xeellite. **1:11** Dom 4:3-8; Pay 22:1-35; 16:1-35 **1:14-15** Dom 5:18,21-24

24-25 Hintte kundennaadan, hinttena naaganawunne pokkuu baynawantta udiide, bare bonchuwaa sintha wolqqaama nashechchaan shishshanaw danddayiyaa nuuna ashshiya itti Xoossaw, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa bagganna bonchchuu, gitatethay, wolqqaynne maatay, aadheedda wode ubbaappenne ha77inne medhinaa gakkanaw gido. Amen77i.

Yohaannisaw Yeeda Saxaa Geluwaa

Yohaannisaw yeeda saxay xaafetteeddawe, ammaniya asatuu Yesuusi Kiristoosa barenttu Godaa udiide, geeshshatethan de7eedda diraw, untuntta metuunne waayyii gakteedda wodiyaana. Xaafiyaa huuphe qofay, nabbabiyaawanttu hidootay kumentha gidanaadan, untuntta menthethanaassanne barentta gakteedda yedesaanne metuwaa gidдон barenttu ammanuwan minnanaadan, untuntta minissanaassa.

Maxaafaa gidдон dariya baggay daranne kaalli kaallide qoncceedda saxatuwaa oygqeeddawaa. Saxatu he laythan de7iyaa ammaniya asaassi geliyaawantta. Shin haratuwaassi xuura gidide qonccenna haasayan shiiqeeddino. Mazimuriyaa azimaachchi zaarethettiyaawaadan, ha maxaafaa gidдон de7iya huuphe yewatuwaa duma duma saxatuu bagganna duma duma malaanne duma duma misiliyaa paydatuwan zaari zaaride shiiqeeddino. Ha maxaafaa xeelliyawaan duma duma qofay de7ooppenne aw gidдо qofay qonccее. Hewenne, “Xoossay Godaa gideedda Kiristoosa bagganna laa7ethenna hanotaan, bare morkketuwaa, Seexaanaannakka ittipe, itti gede wurssethaa xoonuwaa xoonana. Poleeddawaappe guyyian barew ammanettiide de7eedda, bare baggatuwaa ooratha saluwaanne ooratha sa7aa anjuwaa laatissana” yaagiyaawaa.

Shemppatuwaa Ubbatuwaassi Imetteedda Qantha Qofatuwaa

Geluwaa (1:1-8)

Saxaa doyaanne Laappu Woosa Golletoo kiitetteedda kiitaa (1:9-3:22)

Maxaafaanne Laappu Maatafatuwaa (4:1-8:1)

Laappu Malkkatatuwaa (8:2-11:19)

Dawiyaanne Laa77u Mehetuwaa (12:1-13:18)

Duma duma saxatuwaa (14:1-15:8)

Xoosaa hangguwaa laappu xuu7atuwaa (16:1-21)

Baabiloone Bashshaa, Du7aa, Worddo nabiyaanne Seexaanay xonet-tiyaawaa (17:1-20:10)

Wurssethaa pirdaa (20:11-15)

Ooratha saluwaa, ooratha sa7aanne ooratha Yeerusalaamo (21:1-22:5)

Wurssethaa qutiya (22:6-21)

¹ Elleelli hananaw bessiyaawaa bare oosanchchatuwaa bessana mala, Xoossay Yesuusi Kiristoosaw immeedda saxay hawaa; Yesuusi bare kitanchchaa kiittiide, ha saxaa bare oosanchchaa Yohaannisa erisseedda. ² Yohaannisi be77iide tumatethaan odeedda ubbaby, Xoosaa qaalaanne Yesuusi Kiristoosa markkatethaa. ³ Ha maxaafaa nabbabiyaa uray * anjjetteddawaa; qassi ha timbbitiyaa maxaafaa sisiyaawanttunne ha maxaafan xaafetteeddawaa naagiyaawanttu anjjetteddawannta; ayissi gooppe, ha yewuu polettanaw wodi matatteedda.

Iisiyan De7iya Laappu Woosa Golletuwassi Kiitetteedda Sarotaa

* **1:3** nabbabiyaa uray: Hawaa guussay ubba asay ittipe Xoosaa goshetiya woden hewanttussi qaala nabbabiyaa uray anjjetteddawaa guussaa.

⁴ Taani Yohaannisi, Iisiyaa gadiyan † de7iyaa laappu woosa golletooyaa-gay;

kase de7iyaa Xoossaappe,
 ha77ikka de7iyaa Xoossaappe,
 sinthappekka yaana Xoossaappe,
 qassi A kawutethaa oydiyaa sinthan
 de7iya laappu ayyaanatuwaappe,
 aadho keekatethayne sarotethay
 hinttentussi gido.

⁵ Qassi ammanetteedda markkaa,
 hayquwaappe koyro denddeedda
 Na7aappe,

sa7aa kaatatuwaa mooddiyaa
 Yesuusi Kiristoosappe
 aadho keekatethayne sarotethay
 hinttentussi gido.

I nuuna siiqeenne
 qassi nu nagaraa ayllethappa
 bare suuthan
 nuuna kesseedda.

⁶ Nuuni bare Xoossawunne Aawoo
 oothana mala,

I nuuna kaatatuwaanne
 qeesatuwaa ootheedda;
 aw medhinaappe medhinaa gakkanaw
 bonchchuunne
 mooddiyaa wolqqay gido. Amen77i.

⁷ Be7ite,

Yesuusi shaaryaani yee.

Asay ubbay, haray atto,
 A caddeeddawantukka

A be7ana;
 sa7an de7iya asay ubbay
 A gaasuwan yeekkanawanta.
 Hawe tumuppe hananawaa. Amen77i.

⁸ Kase de7iyaawe, ha77ikka de7iyaawe, sinthappekka yaana Goday, Ubbappe Wolqqaama Xoossay, “Ubbabbaw Alfayne Omeegay, koyruunne wursethay Taana” ‡ yaagee.

Kiristoosi Saxaan Qonceeddawaa

⁹ Taani Yohaannisi, hinttentu ishay, hinttenaana Yesuusi Kiristoosa waayyiyaanne A kawutethaa qassi A danddayaa ittippe shaakettiyaawe, Xoossaa qaalaa odeedda dirawunne Yesuusawaa markkateedda diraw, Piiximo giyaa haathay dooddo biittaaan de7aaddi. ¹⁰ Godaa gallasan taani Ayyaan de7ay; taani taappe guyyenna malakataa waasuwa

† **1:4** Iisiya gadiyaa, 1:4-3:22 de7iyaawe dabidaabbiyaa gidiide xaafetteedda. Iisiyaa gadii awayifii doliyaa bagganna de7iyaa Roome kawutethaa gidiide ha77i ha wodiyaan Turiike gadiyaa giide xeesettiyaawaa. **1:4** Kes 3:14; Sax 4:5 **1:5** Isa 55:4; Maz 89:27 **1:6** Kes 19:6; Sax 5:10 **1:7** Dan 7:13; Mat 24:30; Mar 13:26; Luq 21:27; 1Te 4:17; Zak 12:10; Yoh 19:34,37 ‡ **1:8** Alfayne Omeegay: Hawaa guussay Ooratha Caaquu koyro Griike Qaalaan xaafetteedda diraw, koyruunne wursethay gaanaw koyyiide, Alfaa giyaa Griike koyro pidoliyaa akkiide wursethaw qoy Omeegaa giyaa wursethaan de7iyaa pidoliyaa akkeeddino. Hawanta guussay leemisuan Dawuroothuwaa pidolatuwaa akkintto [A, Z] yaagiyaawaa mala guussa. **1:8** Sax 22:13; Kes 3:14

mala wolqqaama kooshshaa sisaaddi. ¹¹ He kooshshay taana, “Neeni be7iyaawaa maxaafan xaafa; Iisiyan de7iya laappu woosa golleto, Efesoona, Samirineesa, Pherggaamoon, Tiyaaxiroona, Sarddeesa, Pilaadeliyaa, Lodooyiyaa woosa golleto yeedda” yaageedda.

¹² Taani taw odiiyaa kooshshaa be7anaw guyye simmaaddi; xomppiyaa wothiyaa laappu worqqa ballatuwaa be7aaddi. ¹³ He ballatuwaa gidon Asaa Na7aa malatiyaawaa be7aaddi; adussa afilaa bare gediya gathi mayyiide, worqqa danccuwaa bare tiraan yuushshi aatheedda. ¹⁴ A huuphiinne A huuphiya binnanay bootha dorssaa isikiyaanne hewaappekka aadhdhiide shachchaa malatee; A ayfiikka tamaa lacuwaa malatee. ¹⁵ A gediikka coociyaa tamaan teeriide phooliyaa nahaasiyaa giyaa birataa malatee; A kooshshaykka wolqqaama shaafaa gunthaa mala. ¹⁶ I bare ushechcha kushiyan laappu xoolinttatuwaa oyqqeedda. A doonaappe laa77u bagganna qaarefteedda mashshay keseedda. A deemuukka loythi poo7iyaa awayfiyaa malatee.

¹⁷ Taani A be7eedda wode hayqqeeddawaadan hanaade, A gediya matan kundaaddi. Bare ushechcha kushiya ta bolla wothiide, taana hawaadan yaageedda; “Yayyoppa; koyruukka wurssethaykka taana. ¹⁸ Taani de7uwan de7iyaawaa. Taani hayqqaaddi; shin be7a, medhi medhinawukka de7uwan de7ay. Hayquwaa qulppiinne Si7ooliyaa qulpii ta kushiyan de7ee. ¹⁹ Simmi neeni be7eeddabaanne ha77i de7iyaawaa, qassi sinthappe hananabaa xaafa. ²⁰ Neeni ta ushechcha kushiyan be7eedda laappu xoolintatuwaa bilethayenne qassi xomppatuwaa wothiyaa laappu worqqa ballatuwaa bilethay hawaa; laappu xoolintatu laappu Woosa Golletuwaa kiitanchchatuwaa; § woosa golliyaa laappu worqqa ballatu laappu woosa golliyaa.

2

(1) Yesuusi Efesoonen De7iya Woosa Gollew Goowaa

¹ “Efesoonen de7iya woosa golle kiitanchchaw hawaadan yaagaade xaafa:

‘Bare ushechcha kushiyan laappu xoolinttiyaa oyqqeeddawe, xomppatuwaa wothiyaa laappu worqqa ballatuwaa gidduwaanna hamettiyaawe hawaadan yaagee. ² Taani ne kiitaa, ne daaburaanne ne gencuucan eray. Qassi neeni iita asatuwaa gencanaw danddayabeennawaakka taani eray; Yesuusi kiitteeddawantta gidennaan de7iidde barentta, ‘Nuuni Yesuusi kiitteeddawantta’ giyaawantta neeni xomoosaade, untunttu worddo gidiyawaa demmeeddawaakka eray. ³ Neeni genccaadda; qassi ta sunthaa dirawukka metuwaa danddayaadda; daaburabeykka. ⁴ Shin taani neena kadhyaabay de7ee; ayissi gooppe, neeni kase ne siiquwaa aggaadda. ⁵ Simmi neeni haqappe kundaaddinttonne akeeka. Ne nagaraappe simma; neeni kase oothiyaa oosuwaa ootha. Hewe dhayooppe, taani neekko yaana; yaade neeni ne nagaraappe simmana dhayooppe, neeni xomppiyaa wothiyaa ne ballaa A sa7aappe akkadiggana. ⁶ Shin ittibaa loythaadda; Niiqoolaawatuwaa oosuwaa, taani ixxiyaawaa neenikka ixxaadda.

1:13 Dan 7:13; 10:5 **1:14** Dan 7:9; 10:6 **1:15** Hiz 1:24; 43:2 **1:17** Isa 44:6; 48:12; Sax 2:8;

22:13 § **1:20** kiitanchchatuwaa: Hawantta guussay ammaniyaawantta kaaletthiyaa cimatuwaa woy ammaniyaawanttoo kiitetteeddawantta.

7 ‘Sisanaw haythay de7iyaa uray Geeshsha Ayyaanay woosa golletooy giyawaa siso; taani xooniyaa uraw Xoossaa gennetiyan mokkiyaa de7uwa mithaa ayfiya maanaw immana’ yaagee”
yaagaade xaafa.

(2) *Yesuusi Samirineesan De7iya Woosa Gollew Goowaa*

8 “Samirineesan de7iyaa woosa golle kiitanchchaw hawaadan yaagaade xaafa:

‘Hayqqeeddawe, hayquwaappekka dendeeddawe, koyruunne wursethay hawaadan yaagee.

9 ‘Taani ne waayyiyaanne ne hiyyeesatethaa eray; shin neeni dure. Ayihuda gidennaan de7iidde barentta, ‘Nuuni Ayihuda’ giyaawanttu boriyaawaa taani eray; shin untunttu Seexaanaa maabaran de7iino.

10 Neeni waayyettana waayyew yayyoppa. Be7a, xalahiyaa kaappuu hintteppe amareeddawantta xomoosanaw qasho gollen yeggana; tammu gallassa galkanaw hinttenttu waayyettana. Hayqqana gakkanaassikka ammanetteeddawaa gida; taani new de7uwa akililiyaa * immana.

11 ‘Haythay de7iyaa uray Geeshsha Ayyaanay woosa golletooy giyawaa siso; xooniyaa uray laa7ethuwa hayquwan † qohettenna’ yaagee”
yaagaade xaafa.

(3) *Yesuusi Pherggaamoonan De7iya Woosa Gollew Goowaa*

12 “Pherggaamoonan de7iya woosa golle kiitanchchaw hawaadan yaagaade xaafa:

‘Laa77u bagganna leefettedda mashshay de7iyaawe hawaadan yaagee.

13 ‘Taani neeni de7iyaa sa7aa eray. Neeni Seexaanaa kawutethaa oydii de7iyaa sa7an ‡ de7aasa; ta sunthaa minissa naagaasa. Haray atto, Seexaanay de7iyaa sa7an hinttenttu matan asay wodheedda taani ammaniyaa markkay Anttiphaasi de7iyaa wodekka taana ammaniyaawaa aggabeykka. 14 Shin taani neena boriyaa guuthabay de7ee; Israa7eliyaa asay eegaw yarshsheedda qumaa maanaadaaninne woshummanaadan untuntta nagaraa oosisseedda Baalaaqa tamarisseedda Balaama timirttiyaa tamaariyaa amareedda asatuu neenanna de7iino. 15 Hewaadanka, qassi Niiqoolaawatuwaa timirttiyaa tamaariyaa asatuu neenanna de7iino. 16 Hewaa diraw, neeni ne nagaraappe simma; hewe dhayooppe, taani neekko ellekka yaana; yaade he asatuwaanna ta doonaappe kesiyaa mashshaan olettana.

17 ‘Haythay de7iyaa uray Geeshsha Ayyaanay woosa golletooy giyawaa siso. Xooniyaa uraw taani geeman de7iya mannaappe amareeddawaa immana. Qassi taani bootha shuchchaakka aw immana; akkiya uraappe attin, ooninne erenna ooratha sunthay he shuchchaa bolla xaafetti utteedda’ yaagee”

yaagaade xaafa.

2:7 Dom 2:9; Sax 22:2; Hiz 28:13; 31:8 2:8 Isa 44:6; 48:12; Sax 1:17; 22:13 * 2:10 de7uwa akililiyaa: Bonchcheteedda de7uwaaw. † 2:11 laa7ethuwa hayquwaa: Koyro hayquu ashuu shempuwaappe shaakettiyaawaa gidoode, laa7etho hayquu shempuu medhinaw metootiidde de7iyaa hayquwaa. ‡ 2:13 Seexaanaa kawutethaa oydii: Hawaa bilethay loythiide goncce gidenna, shin hawe bessiyaawe Xoossaa erennaan ixceeddawatntu goyinniyaa goynaa sa7aa gaana danddayettee. 2:14 Pay 25:5,7; 31:16; Zar 23:4; Pay 25:1-3 2:17 Kes 16:14-15; 16:33-34; Yoh 6:48-50; Isa 62:2; 65:15

(4) Yesuusi Tiyaaxiroonen De7iya Woosa Gollew Goowaa

18 “Tiyaaxiroonen de7iya woosa golliya kiitanchchaw hawaadan yaagaade xaafa:

‘Xoossaa Na7ay, tamaa lacuwaa malatiyaa ayfi de7iyaawe, qassi coociyaa tamaan teeriide phooliyaa nahaasiyaa geetettiyaa birataa malatiyaa gedi de7iyaawe, hawaadan yaagee.

19 ‘Taani ne oosuwaa, ne siiquwaa, ne ammanuwaa, ne maaduwaanne ne gencuwaa eray; neeni koyro oothiyaawappe ha77i darissaade oothiyaawaa taani eray. 20 Shin taani neena kadhiyaabay de7ee; barena, ‘Taani nabatto’ yaagiyaa mishiratto Elzzaabeelo sheneko gaadda; he mishiratta ta oosanchchatuu woshummanaadaaninne eeqaw yarshsheedda qumaa maanaadan, tamaarissawunne balethaw.

21 Iza bare nagaraappe simmana mala, taani iziw wodiyaaw immaadde; shin woshummanaw kajjeeliyaawaappe iza simmanaw koyyabeykku.

22 Be7ite, taani izo gisuwan kundissina; sakuwan iza waayyettana. Izinna woshummiyaawanttu he izinna oothiyaa nagaraappe simmana dhayooppe, untunttakka wolqqaama waayyiyan yeggana. 23 Taani izi naanaakka wodhana; qassi woosa golliya ubbaykka taani asaa qofaanne amuwaa eriyaawaa gidiyaawaa erana; taani hinttentussi hinttentu kiitaa malaa immana.

24 ‘Tiyaaxiroonen de7iya haratoo, ha iita timirttiyaa tamaribeennawantoo, haratuu, “Seexaanaa ciimmo yewuwaa” giyaawaa hinttentu tamaribeeyikkita; taani hinttentta hara deexuwaa toossikke gay. 25 Shin taani yaana gakkanaw hinttentussi de7iyaawaa loythi naagite.

26-27 ‘Xooneeddawoonne wurssethay gakkanaw ta kiitaa naageedda-woo, asaa zariyaa ubbaa mooddana mala, taani ta Aawuwaappe akkeedda maataa malaa aw immana;

“I asaa zariyaa ubbaa birataa xam77aan mooddananne urqqaappe medhetta miishshaa menthiyaawaadan menthana.”

28 Qassi taani aw bakkaaliyaa xoolinttiyaa immana. 29 Sisanaw haythay de7iyaa uray Geeshsha Ayyaanay woosa golletoo giyawaa siso’ yaagee” yaagaade xaafa.

3**(5) Yesuusi Sarddeesan De7iyaa Woosa Gollew Goowaa**

1 “Sarddeesan de7iya woosa golliya kiitanchchaw hawaadan yaagaade xaafa:

‘Xoossaa ayyaana laappunatuunne laappu xoolinttatuu de7iyaawe hawaadan yaagee.

‘Taani ne kiitaa eray; asay neena shemppuwaanna de7aasa ginttokka, neeni hayqqaadda. 2 Beegotta! Atteeddawaanne hayqqanaw mateed-dawaa menthetha. Ayissi gooppe, ne kiitay ta Xoossaa sinthan polo gidennawaa taani demmadi. 3 Simmi neeni akkeeddawaanne siseeddawaa akeeka; naaga; ne nagaraappekka simma. Neeni beegottenawaa gidooppe, taani neekko kayisuwaadan yaana; taani woysaade yaanentto neeni erakka. 4 Shin barenttu mayuwaa qitissibeenna amareedda asatuu Sarddeesan neenanna de7iino. Untunttu bootha mayuwaa mayyiide taananna hamettana; ayissi gooppe, untunttu bootha

mayuwaa mayyanaw bessiyaawantta. ⁵ Xooniyaawe hewaaddankka bootha mayuwaa mayyana. Taani A sunthaa de7uwa maxaafaappe * quccikke; taani ta Aabbu sinthaaninne A kiitanchchatuwaa sinthan I tawaa gidiyaaawaa markkattana.

⁶ ‘Sisanaw haythay de7iyaa uray Geeshsha Ayyaanay woosa golletoogiyawaa siso’ yaagee”
yaagaade xaafa.

(6) Yesuusi Pilaadelifiyan De7iya Woosa Gollew Goowaa

⁷ “Pilaadelifiyan de7iya woosa golliya kiitanchchaw hawaadan yaagaade xaafa:

‘Daawite gulppiyaa † oyqqeeddawe, ooninne gorddanaw danddayennaadan dooyiyaaawee, qassi ooninne dooyyanaw danddayennaadan gorddiyaawe geeshshaynne, tumanchchay hawaadan yaagee.

⁸ ‘Taani ne kiitaa eray. Be7a, taani ne sinthan ooninne gorddanaw danddayenna penggiyaa wothaaddi; ayissi gooppe, ne wolqqay guutha gidooppenne, ta qaalaa naagaaddanne ta sunthaakka erikke gabeykka.

⁹ Be7a, Ayihuda gidikkino shin barena, ‘Nuuni Ayihuda’ giide word-dotiyaa Seexaana Ayihuda woosa golliyaa taani ahaadde, ne sinthan goynissananne neena siiqiyaawaakka untuntta erissana. ¹⁰ Neeni gencuwan ta azazuwaa naageedda diraw, sa7an de7iya asaa paaccanaw kumentha sa7aa bolla yiyaa waayiyaa wodiyaappe taanikka neena naagana. ¹¹ Taani ellekka yaana; ooninne ne akililiyaa akkenna mala, new de7iyaawaa minissa oyqqa. ¹² Taani xooniyaa uraa ta Aawuwaa Geeshsha Golliyan tuussaa oothana; I hewaappe ubbaakka kessenna. Taani ta Xoossaa sunthaa, ta Xoossaa katamaa sunthaanne ta Xoossaa mataappe wodhdhana ooratha Yeerusalaame sunthaa A bolla xaafana. Qassi taani ta ooratha sunthaakka A bolla xaafana.

¹³ ‘Sisanaw haythay de7iyaa uray Geeshsha Ayyaanay woosa golletoogiyawaa siso’ yaagee”
yaagaade xaafa.

(7) Yesuusi Loodooqiyaan De7iya Woosa Gollew Goowaa

¹⁴ “Loodooqiyaan de7iya woosa golliya kiitanchchaw hawaadan yaagaade xaafa:

‘Ammanetteedda tumanchcha markkay, Xoossay medhdheeddawaa koyruu, “Amen77i” giyaawe’ hawaadan yaagee.

¹⁵ ‘Taani ne kiitaa eray. Neeni irxxa gidakka; woy seelliyaaawaa gidakka; irxxa woy seelliyaaawaa gidaarikkii. ¹⁶ Neeni irxxa woy seelliyaaawaa gidennaan, dombboloola gidiyaa diraw, taani neena ta doonaappe cuchchana hanay. ¹⁷ Ayissi gooppe neeni, “Taani dure; miishshaanna de7iy; taana aynne koshshenna” yaagaasa. Shin neeni metootiyaa asa, qarethiyaa asa, hiyyeesaa, qooqanne kallotteedda asa gidiyaaawaa erakka.

¹⁸ Hewaa diraw, neeni durettana mala, tamaan geeyeedda worqqa, neena yeellayiyaa ne kalluwaa kammanaw bootha mayuwanne qassi loythaxeellanaw ne ayfiyaa okkiyaa dhaliyaa taappe shammanaadan,

* **3:5** de7uwa maxaafaa: Xoossaa asatuwaa sunthay xaafettiya maxaafaa. **3:5** Kes 32:32-33; Maz 69:28; Sax 20:12; Mat 10:32; Luq 12:8 † **3:7** Daawite gulppiyaa: Hawaa guussay Daawite kawutethaa ayissuwaa maataa odiaawaa. **3:7** Isa 22:22; Yob 12:14 **3:9** Isa 49:23; 60:14; 43:4

taani neena zoray. ¹⁹ Taani siiqiyaa ubbaa seeraynne muray; simmi loytha seeletta; ne nagaraappekka simma.

²⁰ Be7a, taani karen eqqaade xeesay. Ooninne taani xeesiyaawaa sisiide, kariyaa dooyyoope, taani aakko gelaade aananna ittippe kawuwaa maana; ikka taananna ittippe maana. ²¹ Qassi taani xoonaa ta Aawuwaanna A kawutethaa oydiyan utteeddawaadan, xooniyaa uraw taananna ta kawutethaa oydiyan uttiyaa maataa immana.

²² “Sisiyaa haythay de7iyaa uray Geeshsha Ayyaanay woosa golletooyiyawaa siso yaagee’ yaagaade xaafa” yaageedda.

4

Xoossay Yohaannisa Bare Kawutethaa Oydiyaa Sintha Aheedda

¹ Hewaappe guyyiyan, taani saluwan dooya penggiyaa be7aaddi; qassi taw malakataadan odishshin, taani siseedda koyro kooshshay taana; “Hawaappe guyyiyan, hananaw bessiyaawaa taani neena bessana; haa kesa” yaageedda. ² Ellekka taani Geeshsha Ayyaanaa mooduwaa giddo gelaaggaaddi. Be7ite, saluwan kawutethaa oydi de7ee; he oydiyan ittu utteedda. ³ He utteeddawaa malay al77o Iyaasiphphiidiyaa shuchchaadaaninne al77o Serddinoone shuchchaadaani phoolee. Kawutaa oydi zuluwaan yuuyyi aadhdhiide ubba bagganna al77o marggidiyaa shuchchaadan phoolee. ⁴ He kawutethaa oydiyaa yuuyyi aadhdhiide, hara laatamanne oydu kawutethaa oydatuu de7iino; untuntun bootha mayuwaa mayyiide, huuphiyaan worqqaa akililiyaa wotheedda laatamanne oydu cimattuu utteeddino. ⁵ Kawutethaa oydiyaappe walqqan-thay, kooshunchchaynne guugunthaa gunthay keseedda; qassi kawutethaa oydiyaa sinthan laappu xomppattuu poo7iino. Hewanttu Xoossaa laappu ayyaanatuwa. ⁶ Kawutethaa oydiyaa sinthan birilliya malatiyaa burcukkuwaa abbay de7ee.

He kawutethaa oydiyaappe sinthannanne guyyenna A matan yuuyyi aadhdhiide, ayfi kumeedda oydu de7uwan de7iyaa medhetattuu de7iino. ⁷ Koyro de7uwan de7iya medhetay gaammuwaa malatee; laa7enthuu miiz-zaa maraa malatee; heezzenhuwaa som77i asaa deemuwaa malatee; qassi oyddenthuu paalliyaa argganthaa malatee. ⁸ Oydu de7uwan de7iya medhetattoo huuphiyaan huuphiyaan usuppun qefii de7ee; untunttoo bollan garssanka ubbaan ayfi kumeedda. Untunttu qammanne gallassi, “Geeshshaw, geeshshaw, geeshshaw,

kase de7iyaawoo, ha77ikka de7iyaawoo,
qassi sinthappe yaanawoo,

Godaw, Ubaappe Wolqqaama Xoossaw”

giyaawaa aggikkino. ⁹ He medhetattuu kawutethaa oydiyan utteedda medhi medhinaw de7uwan de7iyaawaa mazimuriyan sabbeedda wode, bonchcheedda wodenne galateedda wode, ¹⁰ laatamanne oydu cimattuu kawutethaa oydiyan utteedda medhi medhinaw de7iyaawaa sinthan guufanniide, aw goyinniino; barenttu akililiyaa kawutethaa oydiyaa sinthan wotheedda hawaadan yaagiino.

¹¹ “Nu Godaw Xoossaw,
neeni bonchchuwaa,
sabaanne wolqqa

akkanaw bessaasa.
 Ayissi gooppe,
 ubbabaa neeni medhdhaadda;
 qassi ubbabaykka
 neeni koyyeeddawaadan
 haneeddanne de7eedda”
 yaagiino.

5

Maxaafaanne Dorssaa

¹ Itti xaaxetto maxaafay * kawutethaa oydiyan utteeddawaa ushechcha kushiyan de7iyaawaa be7aaddi; he xaaxetto maxaafay laa77u bagganakka xaafetti utteedda; qassi laappu maatafay A bolla attametteedda.

² Taani itti wolqqaama kiitanchchay bare qaalaa dhoqqu udiide, “Maatafaa dooyyiide, xaaxetto maxaafaa billanaw bessiyyaa uray oonee?” yaagiide, awaajjiyaawaa be7aaddi. ³ Saluwan gidina woy sa7an gidina, woy sa7aappe garssan † gidina, he xaaxetto maxaafaa billanaw woy A gidduwaa xeellanaw ooninne bessiyaawe baawa.

⁴ Xaatha maxaafaa billanaw woy A gidduwaa xeellanaw bessiyyaa uray bayinna diraw, taani daro yeeckaaddi. ⁵ Cimatuwaappe ittu taana, “Yeekkoppa; be7a, Yihudaa zariyaa gideedda Gaammuu, Daawite zarii xooneedda. I maatafaa dooyyanawunne xaaxetto maxaafaa billanaw bessee” yaageedda.

⁶ Taani kawutethaa oydiyaappe, de7uwan de7iya oyddu medhetatuwaappenne qassi cimatuwappe gidduwan, shuketteedda Dorssaa malatiide eqqeeddaawaa be7aaddi; aw laappu kacetuunne laappu ayfetuu de7iino. Hewantu alamiyaa ubbaa kiitetteedda Xoossaa laappu ayyaanatuwa.

⁷ He Dorssay biide, kawutethaa oydiyaa bolla utteeddaawaa ushechcha kushiyaappe xaaxetto maxaafaa akeedda. ⁸ I he xaaxetto maxaafaa akeedda wode, de7uwan de7iyaa oyddu medhetatuunne laatamanne oyddu cimatu A sinthan kunddeeddino. Unttuntu huuphiyaan huuphiyaan diithaanee ixaanay kumeedda worqqa miishshaa oyqqeeddino. He ixaanay geeshshatuu Xoossaa woossiyaawaa. ⁹ Unttuntu,

“Xaatha maxaafaa
 akkanawunne
 maatafaa dooyyaade
 xeellanaw new bessee.
 Ayissi gooppe,
 neeni shukettaadda.
 Neeni qommuwaa ubbaappe,
 dumma dumma
 gadiyaa qaalaa ubbaappe,
 yaraa ubbaappenne
 zariyaa ubbaappe
 ne suuthan
 Xoossaw asaa wozaadda.

¹⁰ Nu Xoossaw oothana mala,

* **5:1** xaaxetto maxaafaa: Hawaa guussay waraqatan woy galbbaan xaafetteedda xaaxettiyyaa maxaafaa gidiide, daro kare bagganna itti woy laa77u bolla bagga galbbaan maatafay attamettee.

5:1 Hiz 2:9-10; Isa 29:11 † **5:3** sa7aappe garssan: Hayqqeeddawantaa guussaa. **5:5** Dom 49:9; Isa 11:1,10 **5:6** Isa 53:7; Zak 4:10 **5:8** Maz 141:2 **5:9** Maz 33:3; 98:1; Isa 42:10

untuntta neeni

kaatuwaanne
qeesatuwaa oothaadda.

Qassi untuntu sa7an mooddana”
yaagiide ooratha mazimuriyaa
yexxiino.

¹¹ Hewaappe guyyiyan, taani xeellaade, kawutethaa oydiyaa, de7uwan de7iya oyddu medhetatuwaanne cimatuwaa yuuyyi aadhdiide eqgeedda daro kiitanchchatuwaa kooshshaa sisaaddi; untuntu sha77aaninne miilooniyan paydetteeddino. ¹² He kiitanchchatuu barenttu qaala dhoqqu udiide,

“Shuketteedda Dorssay
wolqqaa, duretethaa,
aadhdeedda eraa,
minotethaa,
bonchchuwaa, sabaa,
galataa akkanaw bessee!”
yaageeddino.

¹³ Hewaappe guyyiyan, sa7an, saluwan, sa7aappe garssaaninne abbaa gidduwan de7iya medhetaa ubbayne qassi hewaanttun de7iya medhetaa ubbay,

“Kawutethaa oydiyaa bolla
utteeddawoonne Dorssaw
galatay, bonchchuu,
sabayne wolqqay
medhi medhinaw gido!”
yaagiide yexxishshin sisaaddi.

¹⁴ De7uwan de7iya oyddu medhetatuu, “Amen77i” yaagina, cimatu guufanniide goyinneeddino.

6

He Xaaxetta Maxaafaa Maatafaa Dooyaa

¹ Dorssay laappu maatafatuwaappe ittuwa dooyishshin be7aaddi; qassi shemppuwaanna de7iya oyddu medhetatuwaappe ittuu gugunthaa gunthaa malatiyaa kooshshaan, “Haa ya!” yaagiyaawaa, taani sisaaddi. ² Taani itti bootha paraa be7aaddi. He paraa toggeeddawe wonddaafiyaa oyiqqeedda; qassi aw akililii imetteedda. Olaa 1 xooniidinne qassikka xoonanaw keseedda.

³ Dorssay laa7entho maatafaa dooyeedda wode, shemppuwanna de7iya medhetatuwaa laa7enthuu, “Haa ya!” yaagiyaawaa, taani sisaaddi. ⁴ Qassi hara daama paray keseedda. Asay ittu ittuwanna shukettana mala, he paraa toggeeddaawoo sa7an sarotethaa diggiyaa wolqqay imetteedda. Wogga mashshay aw imetteedda.

⁵ Dorssay heezzentho maatafaa dooyeedda wode, de7uwan de7iya medhetatuwaa heezzenthuu, “Haa ya!” yaagiyaawaa, taani sisaaddi. Yaataade karetha paray keseeddawaa be7aaddi; qassi he paraa toggeeddawe bare kushiyani miizaniyaa oyiqqeedda. ⁶ Taani de7uwan de7iya oyddu medhetatuwaa giddoppe kooshshaa malatiyaabaa sisaaddi. He kooshshay, “Itti gallassaa oosoo dirgguu bagga kiiluwaa zarggaa; qassi itti gallassaa oosoo dirgguu itti kiiluwaa bagga banggaa. Shin zaytiyaanne woyiniyaa eessaa qohoppa” yaagiyaawaa sisaaddi.

⁷ Dorssay oydentho maatafaa dooyeedda wode, de7uwan de7iya medhetatuwaa oydenthuu, “Haa ya!” yaagiyaawaa, taani sisaaddi. ⁸ Taani giraace paray keseeddawaa be7aaddi. He paraa toggeeddaawaa sunthay Hayquwaa; A geeduwaa Si7oolii kaalleedda. Hayquunne Si7oolii sa7aappe oydentho kushiya olaan, koshaan, harggiyaan, do7aan wodhissana mala, untuntussi maatay imetteedda.

⁹ Dorssay ichcheshentho maatafaa dooyeedda wode, untuntu Xoossaa qaalaa odeedda dirawunne barenttu markkatethan ammanetteedda diraw, shukkeedda asaa shemppuwaa yarshshuwaa yarshshiyaasaappe garssan be7aaddi. ¹⁰ Untuntu barenttu qaalaa dhoggu udiide, “Ubbaa Moooddiyaa Godaw, geeshshaw, tumanchchaw, sa7an de7iya asaa bolla awude pird-day? Qassi nu suuthaa awude cigettay?” yaageeddino. ¹¹ Untunttoo huuphiyaan huuphiyaan bootha mayuu imetteedda. Untuntuwaadan hayqqanaw bessiyaa untuntu lagethaa oosanchchatuwaa payduunne untuntu ishatuwaa payduu kumana gakkanaw, untuntu amareedda wodiya takkishshana mala, untuntussi odetteedda.

¹² Dorssay usuppuntha maatafaa dooyeedda wode, taani be7aaddi; biittay loythi qaaxxeedda. Awayfi karethaa mayuwaadan karexxeedda; agenaykka mule suuthaa malateedda. ¹³ Balasiyaa giyaa mithatti gami77e ayfi, wolqqaama carkkuu qaathina, sa7an qoqqofettiyaawaadan, xoolintatuu saluwaappe sa7an qoqqofetteeddino. ¹⁴ Saluu xaaxetto max-aafay xaaxettiyaawaadan, xaaxettiide dhayi ageedda; deri ubbatuunne haathan doodetteedda sa7ay ubbay barenttu de7iyaasaappe kichchii ageeddino. ¹⁵ Hewaappe guyyiyan, sa7aa kaatatuu, deriyaa moodiyyaawanttu, shaalaqatuu, duratuu, wolqqaamatuu, qassi hara asay ubbay, ayilletuu, womaanatuu, deriyaa kessiide, gonggoluwaa giddoninne deriyan de7iyaa zaallaa guyye baggan qosetteeddino. ¹⁶ Yaatiide deretuwaanne shuchchaa, “Kawutethaa oydiyan utteeddawa ayfiyaappenne Dorssaa hanqquwaappe nu bolla kunddiide, nuuna genterkkiteeshsha! ¹⁷ Ayissi gooppe, untunttoo wolqqaama hanqquwa gallassay gakkikichcheedda; he hanqquwa danddayanawe oonee?” yaageeddino.

7

Israa7eeliyaa Asaappe 144000 Asatuwa Som77iyaan Maatafay Wodhdheedda

¹ Hewaappe guyyiyan, taani oyddu kiitanchchattuu oyddu bagga sa7aa gaxaan eggeeddaawantta be7aaddi. He kiitanchchattuu sa7aa bollan, woy abbaa bollan, woy ay mithaa bollan, carkkuu carkkennaadan te77eeddino.

² Qassikka de7uwa Xoossaa maatafaa oyqqiide hara kiitanchchay away mokkiyaasaappe kesiyawaa taani be7aaddi. He kiitanchchay bare kooshshaa dhoggu udiide, sa7aanne abbaa qohanaw wolqqay imetteedda oyddu kiitanchchattuwa ³ xeeksiide, “Nu Xoossaa oosanchchatuwaa deemuwan nuuni maatafaa wothana gakkanaw, sa7aa gidina woy abbaa gidina, woy mithaa gidinakka qohoppite” yaageedda.

⁴ Taani Xoossaa maatafaa deemuwan wotheeddawanttu payduwaa sisaaddi. Israa7eeliyaa zariyaa ubbaappe itti xeetanne oytamanne oyddu sha77a asatuwaa deemuwan maatafay wodhdheedda.

⁵ Yihudaa zariyaappe
tammanne laa77u sha77aa

deemuwan maatafay
 wodhdheedda.
 Roobeela zariyaappe
 tammanne laa77u sha77aa.
 Gaade zariyaappe
 tammanne laa77u sha77aa.
 6 Aaseera zariyaappe
 tammanne laa77u sha77aa.
 Niftaaleeme zariyaappe
 tammanne laa77u sha77aa.
 Minaase zariyaappe
 tammanne laa77u sha77aa.
 7 Simoona zariyaappe
 tammanne laa77u sha77aa.
 Leewiyaa zariyaappe
 tammanne laa77u sha77aa.
 Yisaakoora zariyaappe
 tammanne laa77u sha77aa.
 8 Zaabiloona zariyaappe
 tammanne laa77u sha77aa.
 Yooseefo zariyaappe
 tammanne laa77u sha77aa.
 Biiniyaama zariyaappe
 tammanne laa77u sha77aa
 deemuwan maatafay
 wodhdheedda.

Bootha Mayuwaa Mayyeedda Cora Asatuwaa

9 Hewaappe guyyiyan, zariyaa ubbaappe, qommuwaa ubbaappe, yaraa ubbaappenne dumma dumma gadiyaa qaalaa ubbaappe ooninne paydanaw danddayenna zaway baynna cora asaa taani be7aaddi. He asay bootha mayuwaa mayyiide, zambbaa haythaa barenttu kushiyan oyqqiide, kawutethaa oydiyaa sinthaninne Dorssaa sinthan eqqeedda. 10 Unttuntu barenttu qaalaa dhoqqu udiide,

“Nu atotethaykka
 kawutethaa oydiyan
 utteedda

nu Xoossaappenne
 Dorssaappe yee”
 yaageeddino.

11 Kiitanchatuu ubbay kawutethaa oydiyaa, cimatuwanne de7uwan de7iya oyddu medhetaa yuuyyi aadhdhiide eqqeeddino. Unttuntu kawutethaa oydiyaa sinthan barenttu deemuwan guufanniide Xoossaw goyinniide,

12 “Amen77i!

Anjjuu, bonchchuu,
 aadhdheedda eratethay,
 galatay, sabay,
 wolqqay, minotethay
 medhinaappe medhinaa gakkanaw
 nu Xoossaw gido.

Amen77i!”
 yaageeddino.

¹³ Cimatuwaappe ittu taana, “Ha bootha mayuwaa mayyeedda asatuu oonee? Untunttu haqappe yeeddinoo?” yaagiide oochcheedda.

¹⁴ Taani, “Ta Godaw, neeni eraasa” yaagaaddi. I taana hawaadan yaageedda;

“Hawanttu daro waayiyaa
waayyetiide yeeddawantta.
Untunttu barenttu mayuwaa
Dorssaa suuthan meecciide
booxxeeddawantta.

¹⁵ Hewaa diraw,
untunttu Xoossaa kawutethaa oydiyaa
sinthan eqqiide,
qammanne gallassi
A Geeshsha Golliyan
aw oothiino.

Qassi I bare kawutethaa oydiyan
utteeddawe
untunttu gidduwan de7ana.

¹⁶ Hawaappe sinthanaw ubbakka
untunttu koshattikkino
woy saamettikkino.

Away untuntta meenna;
qassi ay seelaykka untuntta guuddenna.

¹⁷ Ayissi gooppe,
kawutethaa oyde
gidduwan utteedda Dorssay
untuntta heemmana.
De7uwa haathaa pulttuwaakkokka
untuntta kaalethana.
Xoossaykka

untunttu ayfiya afothaa ubbaa quccidiggana”
yaageedda.

8

Xaaxetha Maxaafaa Laappuntha Maatafay Dooyetteedda

¹ Dorssay laappuntha maatafaa dooyeedda wode, bakka saatiyaa gidiyaawaa keenaa saluu co77u geedda.

² Hewaappe guyyiyan, taani laappu kiitanchchatuwa Xoossaa sinthan eqqiyaawannta be7aaddi; untunttussi laappu malakatay imetteedda.

³ Ixaanaa cuwayiyaa worqqaa miishshaa oyqqeedda hara kiitanchchay yiide, yarshshiyaasaa matan eqqeedda. Worqqaaappe medhetteedda yarshshiyaasay kawutethaa oydiyaa sinthan de7ee; he yarshshiyaasaa bolla geeshsha ubbatuwaa woosaa gujjana mala, kiitanchchaw daro ixaanay imetteedda. ⁴ Ixaanaa cuway geeshshatuwaa woosaanna ittippe he kiitanchchaa kushiyaappe pude Xoossaakko beedda. ⁵ Hewaappe guyyiyan, kiitanchchay ixaanaa cuwayiyaawaa akkiide, yarshshiyaasaappe tamaa bonqquwaa akkiide, aani kuntheedda. He ixaanaa cuwayiyaawaa duge sa7aa olina, guugunthay guummeedda. Walqqanthay wolqqaameedda; qassi biittaykka qaaxxeedda.

Malakatatuu Punetteeddino

⁶ Qassi laappu malakataa oyyqqiide laappu kiitanchchatuu malakataa punnanaw giigeeddino.

⁷ Koyro kiitanchchay bare malakataa punnina suuthaanna walaketteedda shachchaynne tamay sa7an bukkeedda. Sa7aappe heezzenho kushii guudetteedda; mithaappekka heezzenho kushii guudetteedda; maataa ubbaykka guudetteedda.

⁸ Laa7entho kiitanchchaykka bare malakataa punneedda. Wolqqaama deriyaa malatiyaabay taman eexxiidde, abbaan yegetteedda; yaatina, abbaappe heezzenho kushii suuthaa gideedda. ⁹ Abbaan de7uwan de7iya medhetatuwaa heezzenho kushii hayqqeedda; markkabetuwaappekka heezzenho kushii dhayeedda.

¹⁰ Heezzenho kiitanchchay bare malakataa punnina shaafaappenne pultuwaaw haathaappe heezzenho kushiyaa bolla saluwaappe xomppiyaadan eexxiyaa wolqqaama xoolinttii wodhdheedda. ¹¹ He xoolinttiyaa sunthay Camuwaa geetettee. Haathaappe heezzenho kushii cammeedda; qassi haathay cammeedda diraw, daro asay he haathaa ushiidde hayqqeedda.

¹² Oyddenho kiitanchchay bare malakataa punneedda. Awaappe, age-naappenne xoolinttiyaappe heezzenho kushii deshetteedda; untuntuu poo7uwaappekka heezzenho kushii dhumeedda. Hewaa diraw, gallas-saappe heezzenho kushii, qammaappekka heezzenho kushii dhumeedda.

¹³ Itti arganthay saluwan paalliyawaa taani be7aaddi. He arganthay bare qaalaa dhoqqu udiide, "Heezzu kiitanchchatuu punnana bessiyaa yokko malakatay punettiyyaa wode, sa7an de7iya asaw aayyeero! Aayyeero! Aayyeero!" yaagiyaawaa sisaaddi.

9

¹ Hewaappe guyyiyan, ichcheshentho kiitanchchay bare malakataa punnina saluwaappe duge sa7aa kundeedda xoolinttiyaa be7aaddi. He xoolinttew ciimmo ollaa * qulppii imetteedda. ² Xoolinttii ciimmo ollaa dooyyeedda; aako coociyaappe kesiyaa cuwaa mala cuway he ciimmo ollaappe keseedda. Qassi awaynne sa7ay he ciimmo ollaappe keseedda cuwan dhumeeddino.

³ Cuwaappe boolii duge sa7aa yeedda. Sa7an de7iya soggato de7iya wolqqa mala wolqqay boolewukka imetteedda. ⁴ Xoossaa maatafay deemuwan baynna asaa xalalaa qohanaappe attin, sa7an de7iya maataa woy aaciya mithaa gidina woy ay mithaa gidinakka qohenna mala, boolew odetteedda. ⁵ Boolii he asaa ichcheshu agenaa gidiyaawa paxa kaa7ana mala, maatafay imetteeddawaappe attin, aw asaa wodhanaw maatafay imet-tibeenna. Sogguu asaa dukkiide seelissiyaawaa keenaa boolii seelissee. ⁶ He gallassatuwan asay hayquwaa koyyana; shin demmenna. Qassi hayqanawukka amottana; shin hayquu asaappe baqatana.

⁷ Boolii olaw giigi utteedda paraa malatee. Booliyya huuphiyaan worqqaa malatiyaa akillili de7ee; A deemuuka asaa deemuwaa malatee. ⁸ A binnaanaykka macca asaa binnaanaydaa aduqqee; A achchaykka gaamuwaa achchaa malatee. ⁹ A tiray birataan ootheedda gondalliyyaa

8:7 Kes 9:23-25; Hiz 38:22 **8:10** Isa 14:12 **8:11** Erm 9:15 **8:12** Isa 13:10; Hiz 32:7; Iyu 2:10,31;

3:15 * **9:1** ciimma ollaa: Hawaa guussay garssa bagga biitaan darissi ciimmatiide de7iyaa iita ayyaanatuu barenttu wurssethaa muraa gallassay gakkanaw qashettiide de7iyaasaa. **9:2** Dom

19:28 **9:3** Kes 10:12-15 **9:4** Hiz 9:4 **9:6** Yob 3:21; Erm 8:3 **9:7** Iyu 2:4 **9:8** Iyu 1:6

malatiyaawan goozetti utteedda; qassi A qefiyaa kooshshay olaa baanaw piriixiyaa paratuu goochchiyaa gaariyaa kooshshaa mala. ¹⁰Aw sogguwaa dufiyaa malatiyaa dufii de7ee; A dufiyan dukkiyaabay de7ee. He dufiyan ichcheshu agenaa gidiaawa asaa qohanaadan, aw maata y imetteedda. ¹¹A mooddiyaa kaatii de7ee. He kaatii ciimmo ollaa kiitanchchaa. A sunthaykka Ibraayisxxe qaalaan Abiddoona; qassi Giriike qaalaan Apholiyoona geetete. Apholiyoona giyaawoo bilethay, dhayissiyaawaa giyaawaa.

¹²Koyro aayyeero giyawe aadhdheedda; be7a, biro hara laa77u aayyeero giyawe yaanawaa.

¹³Usuppuntha kiitanchchay bare malakataa punneedda. Xoossaa sinthan eqqeedda worqqaappe medhdheedda yarshshiyaasaan de7iyaa oyduu gaxaa kacetuwaappe itti kooshshaa sisaaddi. ¹⁴He kooshshay malakatay de7iyaa usuppuntha kiitanchchaa, “Efiraaxeesa giya wogga shaafan qashetteedda oyduu kiitanchchatuwa billa” yaageedda. ¹⁵Asaa zariyaappe heezzenho kushiyaa wodhanaw, ha saatiyaassi, gallassaassi, agenaassinne laythaassi giigissi wotheedda, oyduu kiitanchchatuwa biletteeddino. ¹⁶Olaa paraa toggiyaa asaa payduu laa77u xeetu miiloone gidiaawaa taani sisaaddi.

¹⁷Qassikka taani saxaan paratuwaanne he paratuwaa toggeedda asaa be7aaddi. Asaw tiraan wothiyaa birataa gondalliyaa malay de7ee. He tiraan wothiyaa birataa gondalliyaa malay tamaadan zo7o; samaayiyaa; qassi eexxiyaa diiniyaa mala. Paratuwaa huuphii gaammuwaa huuphiyaa mala. Untuntu doonaappe tamay, cuwayenne adilliyaa ciishshaa malatiyaa eexxiyaa diiniyaa tamay keseedda. ¹⁸Paratuwaa doonaappe keseedda tamen, cuwaaninne eexxiyaa diiniyan ha heezzu boshatuwan asaa zariyaappe heezzenho kushii hayqqeedda. ¹⁹Ayissi gooppe, paratoo wolqqay doonaaninne dufiyan de7ee. Untuntu dufiikka huuphiyaanna de7iyaa shooshshaa malatee; hewan untuntu asaa qohiino.

²⁰Ha boshatuwan hayqqennan atteedda asay bare kushiyan oothiyaawaa aggabeenna. Qassi worqqaappe, biraappe, nahaasiyaa geetettiyaa birataappe shuchchaappenne mithaappe oosetteedda, xeellanaw woy sisanaw woy hamettanaw danddayenna eeqaassinne xalahiyaassi goyinniyawaakka aggabeenna. ²¹Asay eriiddi wodheeddawaa, woy bare biteeddawaa, woy bare woshummeeddawaa, woy bare wuu77eeddawaa aggiide, bare nagaraappe simmibeenna.

10

Kiitanchchaanne Guutha Maxaafaa

¹Qassikka taani hara wolqqaama kiitanchchay saluwaappe kesiide, duge wodhdhiyaawaa be7aaddi. Shaariyaa I mayyi utteedda; qassi zuluu A huuphiyaa yuuyyi aadhdhi utteedda. A deemuuka awaa mala; A gediikka tamaa tuussaa mala. ²He kiitanchchay dooya de7iya itti guutha xaaxetto maxaafaa bare kushiyan oyqqeedda. Bare ushechcha gediya abbaa bolla essiide, bare haddirssa gediya biittaa bolla esseedda. ³Gudiyaan gaammuwaadan, wolqqaappe gudeedda. I gudeeddawaappe guyyiyan, laappu dadatuu aananna gunthan haasayeeddino.

⁴Untuntu guummeedda wode taani xaafanaw qoppaaddi. Shin saluwaappe, “Laappu dadatuu haasayeeddawaa asaw qaattoppanne xaafoppa” yaagiyaa kooshshay taw sisetteedda.

⁵ Hewaappe guyye, abbaa bollaaniinne biittaa bollan eqqide 7ishshin taani be7eedda kiitanchchay, bare ushechcha kushiya saluwaa pude micceedda.

⁶ Saluwaanne saluwan de7iya ubbabaa, sa7aanne sa7an de7iya ubbabaa, abbaanne abbaan de7iya ubbabaa, medhdheedda medhi medhinaw de7iya Xoossaa sunthan caaqqeedda. Yaatiide, "Wodii wuranaw gami77enna.

⁷ Shin laappuntha kiitanchchay bare malakataa punniyaa wode, Xoossay nabatuwaa gideedda bare ashikkaretoo qaalaadi wotheeddawaadanka, I xuureedda qofay polettana" yaageedda.

⁸ Hewaappe guyyian, saluwaappe haasayishshin taani siseedda kooshshay laa7enthuwa zaariide taana, "Abbaa bollaaniinne biittaa bollan eqqeedda kiitanchchaa kushiyan dooya de7iya xaaxetto maxaafaa baade akka" yaagiyaawaa sisaaddi.

⁹ Taani he kiitanchchaakko baade, guutha xaaxetto maxaafaa taw immana mala, A oochchaadi. I taana, "Akkaade ma; maxaafay ne uluwaa camissanawaa; shin ne doonan eessaadan, I mal77anawaa" yaageedda.

¹⁰ Hewaappe guyye, taani kiitanchchaa kushiyaappe he guutha xaaxetto maxaafaa akkaade maaddi; ta doonan maxaafay eessaadan mal77eedda. Shin taani meeddawaappe guyyian, ta ulo gidduu cammeedda. ¹¹ Qassikka taana, "Yaraa ubbaa, zariyaa ubbaa, dumma dumma biittaa qaalaanne kaatatuwaabaa neeni timbbitiyaa qanxxennaan haasayanaw bessee" yaageedda.

11

Laa77u Markkatuwaa

¹ Hewaappe guyye, maqqa malatiyaa likkiyaa xam77ay taw imetteedda; taana geeddawe hawaa; "Baade Xoossaa Geeshsha Golliaanne yarshshiyaasaa likka. Hewan goyinniyaawaantakka payda. ² Shin Geeshsha Gollew kare bagga agga basha; hewaa likkoppa. Ayissi gooppe, he sa7ay Ayihuda gidenna asaw imetteedda. Ayihuda gidenna asay geeshsha katamaa oytamanne laa77u agenaw yedhdhana. ³ Taani gaabiyaa mayyeedda ta laa77u markkatuwaa kiitana; untunttu itti sha77anne laa77u xeetanne usuppun tammu gallassan Xoossaa kiitaa odana" yaageedda.

⁴ He laa77u markkatuu ha sa7aa Godaa sinthan eqqiyaa xomppiyaa wothiyaa laa77u ballatuwaa. ⁵ Ooninne untuntta qohanaw koyyoope, untunttu doonaappe tamay kesiide untunttu morkketuwaakka dhayissee. Qassi ooninne untuntta qohanaw koyyoope, hewaaddanka hayqqana.

⁶ Untunttu Xoossaa kiitaa odiyaa wodiyaan iray bukkennaadan, saluwaa gorddanaw untunttussi maatay de7ee. Untunttussi haathaa suuthaa kessiyaa maataykka de7ee; qassi untunttu barena koshshiyaa wode, sa7aa dumma dumma boshan shocanaw untunttussi maatay de7ee.

⁷ Untunttu barenttu markkatethaa wursseeddawaappe guyyian, cimmo ollaappe pude kesiya do7ay untuntunna olettana. He do7ay untuntta xooniide wodhana. ⁸ Untunttu Goday masqqaliyaa bollan misimaariyan dhishettiide sullettedda katamaa wogga ogiyaan untunttu anhay gisanawaa. He katamay leemisuwun Sodoomaa woy Gibxe geetetiide xeesettee. ⁹ Qassi yaraa ubbaappe, qommuwaa ubbaappe, dumma dumma biittaa qaalaappenne zariyaa ubbaappe yeedda asay untunttu

anhaa heezzu gallassanne baggaa be7ana. Anhay moogettenna mala, he asay diggana. ¹⁰ Sa7an de7iya asay ha timbitiyaa odiyaa laa77u asatuwa hayquwan nashettana. Asay untunttu hayquwaa ittuu ittuwaanna imotaa laamettiidde bonchchanawaa; Ayissi gooppe, sa7an de7iya asaa untunttu darissi metootheeddino.

¹¹ Heezzu gallassanne baggappe guyyiyan, de7uwa shemppuwaa Xoos-say untuntun shemppina, untunttu dendi eqqeeddino. Untuntta be7eedda ubbay iita yashshaa yayyeedda. ¹² Hewaappe guyyiyan, he timbitiyaa odiyaa laa77u asatuu saluwaappe, “Haa pude kesite” giya wolqqaama kooshshaa siseeddino. Barenttu morkketuu barentta xeel-ishshin, untunttu shaariyaan geliide, pude saluwaa beeddino.

¹³ He saatiyaan biittay loythi qaaxxina katamaappe tammuntha kushii dhayeedda. Qassi biittaa qaathan laappu sha77a asay hayqqeedda. Atteedda asay loythi kokkori yayyiide, saluwaa Xoossaa gitatethaa sabbeedda.

¹⁴ Laa7enthoo aayyeero giyawee aadhdheedda. Shin akeekite; heezzen-thoo aayyeero giyawee ellekka yaanawaa.

Laappuntha Malakataa

¹⁵ Hewaappe guyyiyan, laappuntha kiitanchchaykka bare malakataa punneedda. Saluwan,

“Alamiyaa kawutethay
ha77i nu Godaassanne

A Kiristtoosassa;

qassi medhinaappe medhinaa gakkanaw

I mooddana”

yaagiyaa wolqqaama kooshshay sisettedda.

¹⁶ Barenttu oydiyan utteedda laatamanne oydu cimatu Xoossaa sinthan duge guufanniide, Xoossaw goyinniide hawaadan yaageeddino;

¹⁷ “Ha77i de7iyaawoo,
kaseppekka de7iyaawoo,
Godaw,

Ubbaappe Wolqqaama Xoossaw,

new wolqqaama wolqqay

de7iyaa dirawunne

neeni mooddanaw

doommeedda diraw,

nuuni neena galateetto.

¹⁸ Ayihuda gidenna asay hanqqetteedda;

ne hanqquukka yeedda.

Hayqqeeddawanntu

pirddettiyyaa wodii ha77a;

qassi neeni ne oosanchchatoo,

nabattoo,

geeshshattoo,

ne sunthaw yayyiyaawanttoo,

dhoqqatoonne laafatoo

untunttu oosuwaadan

immiyaa wodiikka ha77a.

Sa7aa dhayissiyaawanttakka

neeni dhayissiyaa wodii ha77a”

yaageeddino.

¹ Saluwan de7iya Xoossaa Geeshsha Golli dooyetteedda; A Geeshsha Golliyan Xoossaa Qaalaa caaquwaa Taabootay beetteedda. Qassi walqanthey wolqqaameedda; gunthay sisettedda; guugunthay guummeedda; biittay qaaxxeedda; wolqqaama shachchaykka shacceedda.

12

Taani Mishiratto, Na7aanne Dawiyaa Be7aaddi

¹ Hewaappe guyyiyan, saluwan wolqqaama mallay beetteedda. Awaamayyeedda itti mishiratta, agenaa bolla eqqeeddawunna, tammanne laa77u xoolinttiyaa akililiyaa bare huuphiyan wotheeddawunna hewaan de7aw. ² He mishiratta shahaara; izo yeluwaa oythay, un77ethina waasaaddu.

³ Hara itti wolqqaama mallay saluwan beetteedda. Tammu kaciyaanna de7iyaa laappu huuphiyan akililiyaa wotheedda itti wolqqaama zo7o dawi de7ee. ⁴ He dawi bare dufiiyan heezzenotho kushe xoolinttiyaa saluwaappe dafiide, sa7an oleedda. He dawi yeletti wodhdhosaannakka na7aa maanaw yelana haniyaa mishiratti sinthan eqqeedda.

⁵ Mishiratta attuma na7aa, Ayihuda gidenna asaa ubbaa birataa xam77aan mooddanawaa yelaaddu. Shin na7ay Xoossaakkonne A araataakko, pude ellekka aketteedda. ⁶ Mishiratta itti sha77anne laa77u xeetanne usuppun tammu gallassaw miziiddenne ushshiidde wothanaw Xoossay giigissi wotheedda sa7aa bazzuwaa baqataaddu.

⁷ Hewaappe guyyiyan, saluwan olay denddeedda. Mikaa7eeli bare kiitanchchatuwaanna ittipe dawiya oletteedda; dawiikka bare kiitanchchatuwanna gidiide, zaari oletteedda. ⁸ Shin dawi xoonettina dawiyaasinne A kiitanchchatuwaassi saluwan sa7ay dhayeedda. ⁹ Woliqqaama dawi, xalahiyaa kaappuwaa woy Seexaanaa giyaawe, beni shooshshay, alamiyaa ubbaa balethiyaawe oletteedda; I bare kiitanchchatuwanna ittipe duge sa7aw oletteedda.

¹⁰ Hewaappe guyyiyan, taani saluwaappe hawaadan yaagiya kooshshaa sisaaddi; "Xoossaa atatethay ha77i yeedda.

Xoossay barew

Kaate gidiyaawadankka

bare wolqqa besseedda;

A Kiristtoosi bare maataa besseedda.

Ayissi gooppe,

gammanne gallassi

Xoossaa sinthan eqqiide,

nu ishatuwaa mootiyaawe

saluwaappe duge oletteedda.

¹¹ Nu ishatau Dorssaa suuthaaninne

barenttu tumu markkatethan
dawiya olettiide xoneeddino.

Qassi untuntu

barenttu shemppuwaa aathi immiyaawoo

qarettibeykkino.

¹² Hewaa diraw,
saluunne saluwaa gidдон de7iyaawanttu,
nashettite.

Shin sa7awunne
 abbaw aayyeero!
 Ayissi gooppe,
 xalahiyaa kaappuu
 barew guutha wodii
 atteeddawaa eriyaa diraw,
 wolqqaama hanqquwan
 duge hintenttukko
 wodhdheedda”
 yaageedda.

¹³ Qassi dawi barena duge sa7aa oleeddawaa be7eeddawaappe guyyiyan, he attuma na7aa yeleedda mishiratto yederssuwaa doommeedda. ¹⁴ Mishiratto shooshshay qohenna mala, heezzu laythaanne baggaa maadenne ushaadde iza naagettiyasaa bazzuwa paallaade baana mala, laa77u wolqqaama argganthaa qefii iziwi imetteedda.

¹⁵ Hewaappe guyyiyan, mishiratto di7uu di77iide afana mala, shooshshay shaafaa haathaa keena haathaa bare doonaappe mishiratti geedduwan gusseedda. ¹⁶ Shin biittay mishiratto maaddeedda; biittay bare doonaa dooyyiide, dawiyaa doonaappe keseedda haathaa mitti aggeedda. ¹⁷ Dawi mishirattiw darissi hanqqettiide, izi zerethaa Xoossaa azazuwaa naagiyya ubbatuwaanne Yesuusi qoncciseedda tumu ammanettiyaawantta olanaw, ¹⁸ biide abbaa doonan de7iyaa shafiyaan eqqeedda.

13

Taani Abbaappe Kesiyaa Laa77u Do7atuwaa Be7aaddi

¹ Hewaappe guyyiyan, itti do7ay abbaappe keshishshin, taani be7aaddi. Aw tammu kaciinne laappu huuphi de7ee; A tammu kaciyya bollan tammu akililii de7ee. A huuphiyankka boriyya sunthay xaafetti utteedda. ² Taani be7eedda do7ay maahiyya malatee; A gedi babbanthaa geetettiyya iita du7aa gediya malatee; A doonay gaammuwaa doona malatee. Dawi bare wolqqa, bare kawutethaa oydiyaanne bare wolqqaama maataa he do7aw immeedda.

³ He do7aa huuphetuwaappe ittuu hayqqeeddawaa malaatiyaawaa taani be7aaddi; shin wodhiyya maythay paxeedda. Sa7aa asay ubbay maalalettiide, he du7aa geeduwaa kaalleedda. ⁴ Dawi bare maataa do7aw immeedda diraw, asay ubbay dawew goyinneedda. Qassi he asay, “Do7aa malay oonee? Aananna olettanaw ooni danddayii?” yaagiidde, do7aw goyinneedda.

⁵ He do7aw pala yewuwaanne boriyya haasayiyaa doonay imetteedda. Oytamanne laa77u agenaassi oothana mala, aw maataay imetteedda. ⁶ He do7ay Xoossaa, A sunthaa, I de7iyaasaanne saluwan de7iya ubbatuwa boriyya doommeedda. ⁷ He do7ay Xoossaa asatuwaanna olettiide, untuntta xoonana mala, aw maataay imetteedda. Qommuwaa ubbaa, yaraa ubbaa, dumma dumma biittaa qaalaa ubbaanne zariyya ubbaa modiyaa maataay aw imetteedda. ⁸ Sa7ay medhettanaappe kase shuketteedda Dorssaa de7uwa maxaafan sunthay xaafettibeenna asay, sa7an de7iyaawe ubbay, he do7aw goyinnana.

⁹ Sisiyya haythay
 de7iyaa uray siso.

¹⁰ Omoddettana asay de7ooppe,

ooninne omoddettanawaa.

Mashshaan shukettaana asay de7ooppe,
ooninne mashshaan shukettanawaa.

Geeshshatuwaa danddayaynne
ammanuu hawaan erettanawaa.

Taani Sa7aappe Kesiyaa Do7aa Be7aaddi

¹¹ Hewaappe guyyiyan, hara do7ay sa7aappe kesiyaa waa taani be7aaddi. Dorssa kaciyaama malatiyaa laa77u kacii aw de7ee; shin he do7ay dawiyaadan haasayeedda. ¹² He do7ay koyro do7aa wolqqaama maataa ubbaa A sinthan ootheedda. Sa7aynne sa7an de7iya asay ubbay A wodhiyaa maythay paxeedda koyro do7aw goyinnana mala, he do7ay godatteedda. ¹³ He laa7entho do7ay wolqqaama malaatatuwaa ootheedda; haray atto tamaa saluwaappe asaa ubbaa sintha sa7aa wothana gakkanaw malaatatuwaa ootheedda. ¹⁴ Koyro do7aa sinthan oothanaw, aw imetteedda malaatatuwaan sa7an de7iya asaa ubbaa I baletheedda. Mashshaan maythattooppenne paxa de7iyaa koyro do7aa bonchchoo misiliyaa giigissanaadan, sa7aa asaa ubbaw laa7entho do7ay odeedda. ¹⁵ Qassi koyro do7aa misilii haasayanaadaaninne barew goyinnenna ubbaa wodhanaadan, laa7entho do7ay bare shemppuwaa koyro do7aa misiliyan shemppuwaa gelissanaw azazetteedda.

¹⁶ Asay ubbay woggaynne qeeray, manqqunne durii, womaannunne ayilii bare ushechcha kushiyan woy bare deemuan mallaa wothanaadan, he laa7entho do7ay godatteedda. ¹⁷ He do7aa sunthay woy A sunthaa payduu de7iyaa mallay baynna asay ooninne zali77aanawunne shammanaw danddayenna.

¹⁸ Aadhdheedda eratethay hawaan de7ee. Eray de7iyaa ooninne he do7aa payduwaa bilethaa ero; ayissi gooppe, he payduu itti asaa sunthaa. A payduu usuppun xeetanne usuppun tammanne usuppuna.

14

Taani Dorssaanne 144000 Asatuwaa Be7aaddi

¹ Hewaappe guyyiyan, taani be7aaddi. Be7ite, Dorssay Xiyoone Deriyaa bolla eqqeedda. A sunthaynne A Aabbu sunthay deemuan xaafetteedda, itti xeetanne oytamanne oyddu sha77a asatuu aananna ittippe de7iino.

² Saluwaappe kuntho haathaa gunthaanne dadaa gunthaa malatiyaa wolqqaama kooshshaa taani sisaaddi. Qassi taani siseedda kooshshay diithaa diixxiyaawanttu barenttu diithaa diixxina siseetiyyaa kooshshaa malatee. ³ Itti xeetanne oytamanne oyddu sha77a asatuu kawutethaa oydiyaa sinthan, oyddu paxa de7iya medhetatuwaa sinthaaninne cimatuwaa sinthan eqqeeddino. Sa7aappe wozetteedda untuntuppe attin, haray ooninne tamaanaw danddayenna ooratha mazimuriyaa yexxeeddino.

⁴ Hawanttu geeshsha asatuwaa gidiyaa diraw, maccawanttunna gaketiiide barena tunissibeykkino. Dorssay * biyaasaa ubbaa untunttu kaalliino. Untunttu Xoossaassinne Dorssaassi bayra gidanaw, sa7aa asaa gidoppe wozetteeddawantta. ⁵ Untunttu ubbaakka worddoti erikkino; untunttu bayizzuu baawa.

Taani Xoossaa Kiitanchchaa Be7aaddi

⁶ Sa7an de7iya asaa ubbaw, zariyaa ubbaw, qommuwaa ubbaw, dumma dumma biittaa qaalaa ubbaawunne yaraa ubbaw medhinaa wonggalaa

mishiraachchuwaa awaajjanaw, bolla saluwan paalliyaa hara kiitanchchaa taani be7aaddi. ⁷ He kiitanchchay bare qaalaa dhoqqu udiide, “Xoosaw yayyite; A bonchchite. Ayissi gooppe, sa7aa asaa I pirddiyaa saati gakteedda. Saluwa, sa7aa, abbaanne haathaa pulttuwa medhdheedda Xoosaw goyinnite” yaageedda.

⁸ Hara laa7entho kiitanchchay, “Wolqqaama Baabiloonaa kundaaddu; iza kunddeedda gaasuunneekka asaa zariyaa ubbaa iita oosuwa oosissiyaa diraassa” yaagiidde, koyro kiitanchchaa kaalleedda.

⁹ Heezentho kiitanchchay bare kooshshaa dhoqqu udiide, hawaadan yaagiidde, koyro laa77u kiitanchchatuwa kaalleedda; “Do7awunne A misilew goyinniyaa ooninne qassi A mallaa bare deemuwan woy bare kushiyan wothiyaa ooninne de7ooppe, ¹⁰ Xoosay bare wolqqaama hanqquwa burccukkuwan kuntheeddaa hanqquwa woyiniyaa eessaa I ushana. Hewaa ootheedda ubbay geeshsha kiitanchchatuwa sinthaaninne Dorssaa sinthan, tamaaninne eexxiyaa diiniyan paxa kaa7ettana. ¹¹ Unttunta paxa kaa7iyaa tamaa cuway medhi medhinaw cuwattana. Do7awunne he do7aa misilew goyinniyaa oossinne qassi he do7aa sunthaa malaataanna de7iya oossinne qammanne gallassi shemppuu baawa” yaageedda.

¹² Xoosaw azzettiyaanne Yesuusaw ammanettiya geeshshatuu danddayiyaa danddayay hawaana.

¹³ Hewaappe guyyiyan saluwaappe, “Hawaa xaafa; hawaappe sinthaw Godan hayqqiyaawanttu anjjetteddawatnta” yaagiyaa kooshshaa taani sisaaddi.

Ayyaanay, “Tuma; untunttu barenttu daaburaappe shemppana; ayissi gooppe, untunttu lo77o kiittaw, Xoosay lo77uwan zaarana” yaagee.

Taani Qoychchaa Wodiyaa Be7aaddi

¹⁴ Qassikka taani be7aaddi. Be7ite, bootha shaarii de7ee. Shaariyaa bollan Asaa Na7aa malatiyaawe utteedda; A huuphiyaan worqqaa akililii, qassi A kushiyan gara baacay de7ee. ¹⁵ Hara kiitanchchay Geeshsha Golliyaappe kesiide, shaariyaa bollan utteeddawoo bare qaalaa dhoqqu udiide, “Qoychchaa saati gakteedda diraw, ne baacaa yeddaade kathaa qoyca; ayissi gooppe, sa7aa kathay meleedda” yaageedda. ¹⁶ Shaariyaa bollan utteeddawe, bare baacaa sa7aa yeddiide, sa7aa kathaa cakkeedda.

¹⁷ Qassikka saluwan de7iya Geeshsha Golliyaappe hara kiitanchchay kesseedda; awukka kuussa baacay de7ee.

¹⁸ Tamaw kaappo gideedda hara kiitanchchay yarshshiyaasaappe kesiide, kuussa baacay de7iyaa kiitanchchaw bare qaalaa dhoqqu udiide, “Woyiniyaa ayfi teereedda diraw, ne kuussa baacaa yeddaade, sa7an de7iya woyiniyaa turaappe hondodda ayfiyaa qanxxa!” yaageedda. ¹⁹ He kiitanchchay bare baacaa sa7aa yeddiide, sa7an de7iya woyiniyaappe hondodda ayfiyaa qanxxeedda; Xoosaa wolqqaama hanqquwa he woyiniyaa gumi77iyaa ollaan yeggeedda. ²⁰ Katamaappe gaxaan de7iya woyiniyaa ayfiyaa gumi77iyaa ollaan woyiniyaa ayfi gumi77ettee. Suuthay kesiide, he woyiniyaa gumi77iyaa ollaappe heezzu xeetu kiilo miitiriya keenaa haakkiide, paraw puuluwaa gakkiyawaa keenaa dhoqqu giide eelleedda.

15

Taani Burccukkuwaa Abbaa Bee7aaddi

¹ Taani saluwan hara wolqqaamanne maalalissiyaa mallaa be7aaddi. Xoossaa hanqquu untuntu bolla polettiyaa diraw, wurssetha laappu boshanna de7iya laappu kiitanchchatuu de7iino.

² Qassikka taani burccukkuwaa abbaa malatiyaawaa tamaanna walaketteddawaa be7aaddi. Qassi do7aa, A misiliyaanne A sunthaa payduwaa xooneeddaawantta be7aaddi. Xoossay untuntussi immeedda diithatuwaa oyqqiide, burccukkuwaa malatiyaa abbaa matan untuntu eqqeeddino.

³ Untuntu, Xoossaa oosanchchaa Muse mazimuriyaanne Dorssaa mazimuriyaa hawaadan yexxeeddino.

“Godaw,

Ubbaappe Wolqqaama Xoossaw,
ne kiitay gitanne maalalissiyaawaa.

Asa zariyaa ubbaa Kaatew,
ne ogii xilluwaanne tumuwaa.

⁴ Godaw, new yayyennawenne
ne sunthaa bonchchennawe oonee?
Ayissi gooppe, geeshshay ne xalalaa.

Asa zariyaa ubbay yiide,
ne sinthan goynnana;
ayissi gooppe, ne xillo kiitay
“ubbaw qoncceedda”
yaagiide yexxiino.

Laappu Boshanna De7iyaa Laappu Kiitanchchatuwaa

⁵ Hewaappe guyyiyan, taani saluwan de7iya Geeshsha Golli dooyettowaa hewekka markkatethaa dunkkaaniyaa be7aaddi. ⁶ Laappu boshanna de7iya laappu kiitanchchatuu Geeshsha Golliyaappe keseeddino. Untuntu phooliide booxxiya laynuwaa mayuwaa mayyeeddino; barenttu tiraa worqqa dancuwan yuushshi aathiide qachcheeddino. ⁷ De7uuwan de7iya oyddu medhetatuwaappe ittuu, medhi medhinaw gakkanaw de7iyaa Xoossaa hanqquu kumeedda laappu worqqa keretuwa laappu kiitanchchatoo immeedda. ⁸ Xoossaa bonchchuwaappenne A wolqqaappe yeedda cuway Geeshsha Golliyaa kumeedda. Laappu kiitanchchatuu aheedda laappu boshatuu polettana gakkanaw, Geeshsha Golliyaa ooninne gelanaw dand-dayibeenna.

16

Xoossaa Hanqquu Kumeedda Keretuwa

¹ Hewaappe guyyiyan, laappu kiitanchchatoo, “Biide Xoossaa hanqquwaa laappu keriyaappe sa7an gussite” yaagiide, Geeshsha Golliyaappe haasayiyaa wolqqaama kooshshaa taani sisaaddi.

² Koyro kiitanchchay biide, bare keriyaa de7iyaawaa sa7an gussina, do7aa mallay de7iyaawanttu bollanne he do7aa misilew goyinniyaawantu bolla loythi sakkiiyaa maythaa keseedda.

³ Laa7entho kiitanchchay bare keriyaa de7iyaawaa abbaan gussina abbaa haathay hayqqeedda asaa suuthaa malateedda. Qassi abbaan de7iya medhetaa ubbaykka hayqqi aggeedda.

⁴ Heezzentho kiitanchchay bare keriyaa de7iyaawaa shaafatuwaaninne pulttuwan gussina untuntu suuthaa gideeddino. ⁵ Haathaw aawottiya kiitanchchay hawaadan yaagiyaawaa, taani sisaaddi;

“Kasekka ha77ikka
de7iyaa Godaw,
Geeshshaw,
ha pirddaa pirddeedda diraw,
neeni xilluwaa.
⁶ Untuntu geeshshatuwaa suuthaanne
nabatuwaa suuthaa
gusseedda diraw,
neeni untunta ushshanaw
suuthaa untunttoo immaadda.
Untuntu barenttoo
bessiyaawaa akkeeddino”
yaageedda.

⁷ Yarshshuwaa yarshshiyaasaappe,
“Godaw,
Ubbaappe Wolqqaama Xoossaw,
ne pirdday tumuwaanne xilluwaa!”
yaagiya kooshshaa taani sissaadi.

⁸ Oydentho kiitanchchay bare keriyaa de7iyaawaa awayfiyaa bolla
gussina bare tamaa seelaan asaa guddanaw, awayfew maatay imetteedda.

⁹ Asay wolqqaama seelaan guudettiide ha boshatuwaa bolla maatay
de7iyaa Xoossaa sunthaa boreedda. Shin bare nagaraappe simmibeenna
nanne Xoossaa gitatethaakka bonchchibeenna.

¹⁰ Ichcheshentho kiitanchchay bare keriyaa de7iyaawaa do7aa
kawutethaa oydiyaa bolla gussina, he do7aa kawutethay dhumeedda.
Asay bare seelaa diraw, bare inxxarssaa sa77eedda. ¹¹ Qassi asay bare
seelaa dirawunne bare maythaa diraw saluwaa Xoossaa sheqqeedda. Shin
bare ootheedda nagaraappe simmibeenna.

¹² Usuppuntha kiitanchchay bare keriyaa de7iyaawaa wogga Efiiraaxeesa
geetetiyyaa shaafan gussina away doliyaa baggappe yaana kaatatuwassi ogii
giiganaadan, haathay meleedda. ¹³ Hewaappe guyyiyan, taani sheed-
hdhiyaa malatiyaa heezzu tuna ayyaanatu dawiyaa doonaappe, du7aa
doonaappenne wordduwaa timbitiyaa odiyaaawaa doonaappe kesishshin
be7aaddi. ¹⁴ Untuntu mallatuwaa oothiyaa xalahatuwaa ayyaanatuwa.
He heezzu iita ayyaanatuwa Ubbaappe Wolqqaama Xoossaa wolqqaama
gallannaw, sa7aa kaatatuwaa ubbaa olaw shiishshanaw baana.

¹⁵ “Be7a, taani kayisuwaadan yaana. Asaa sinthan kallo hamettiidde
yeellatenna mala, gemi77ishennan bare mayuwaa mayyiide naagiya uray
anjetteeddawaa!” yaageedda.

¹⁶ He iita ayyaanatuu kaatetuwa Ibraayisxxe qaalaan Arimaagedoona *
geetetiyyaa sa7aa shiishsheeddino.

¹⁷ Laappuntha kiitanchchay bare keriyaa de7iyaawaa carkkuwan
gussina, Geeshsha Golliiyan de7iya araataappe, “Poletteedda” yaagiya
wolqqaama kooshshay yeedda. ¹⁸ Hewaappe guyyiyan, walqqanthey
wolqqaameedda; gunthay sisetteedda; guuguntheyakka guummeedda.
Qassi biittay pala qaathaa qaaxxeedda. Asay sa7an medhettoodeppekka
biittay hewaa mala qaathaa qaaxxi erenna; hewe ubbaappe aadhheedda
qaathaa. ¹⁹ Woliqqaama katamay heezzu kesiide za77eedda. Biittaa ubbaan

16:10 Kes 10:21 **16:12** Isa 11:15 * **16:16** Arimaagedoona: Ha qaalaw koyrotti de7iyaa
Ibraayisxxiyaa medhetay, “Har-Maagido” yaagiyaawaa gidiide, “Har-Maagido” giyaawoo de7iyaa
bilethay, “Meegido-Zooziyaa” yaagiyaawaa. Hawaa guussay beni wodiiyaan asay cora olaa oletteedda
sa7aa guussaa. **16:16** 2Ka 23:29; Zak 12:11

de7iya katamatuu dhayeeddino. Xoossay wolqqaama Baabiloono qoppiide, bare iita hanquuwaa woyiniyaa eessay kumeedda burccukkuwaappe woyiniyaa eessaa Baabiloono uhsheedda. ²⁰ Abbaan doodetteedda biittay ubbay dhayeedda; deriikka beettibeenna. ²¹ Asaa bolla oytamu kiilo keenaa deexiya wolqqaama shachchay saluwaappe wodhdheedda. Asay he shachchaa boshaa diraw, Xoossaa boreedda; ayissi gooppe, boshay daro wolqqaama.

17

Baabiloone Bolla Yaana Muraa

¹ Hewaappe guyyiyan, laappu keretuu de7iyaa laappu kiitanchatuwappe ittuu taakko yiide, taana hawaadan yaageedda; “Haa ya; daro shaafatuwaa gaxaan de7iya woshummiyaa, wolqqaama katamatta, waana murettanentto, taani neena bessana. ² Sa7an de7iya kaatatu izinna woshummeeddino; sa7an de7iya asaykka izi woyiniyaa eessaa ushi mathottiide izinna woshummeedda” yaageedda.

³ He kiitanchchay taana Ayyaanan bazuwaa afeedda. Hewan taani itti mishiratto boriyaa sunthay bollaa ubbaan xaafetti utteedda zo7o do7aa toggeeddawunno be7aaddi; he do7aw laappu huuphiyan tammu kacii de7ee. ⁴ He mishiratta teera ochchaa malatiyaa mayuwanne zo7o mayuwa mayyaaddu; iza qassi worqqaan, bonchcho shuchchaanne inqquwa geetettiyaa al77o shuchchan alleeqqaaddu. Iza woshummiyaa tunabayne sheneyiyaabay kumeedda worqqa burccukkuwaa bare kushiyan oyqqaaddu. ⁵ Izi deemuwan xuura yewuwaa bilethay de7iyaa sunthay,

“Woliqqaama Baabiloono;
Sa7aan De7iyaa
Woshummiyaawanttoonno
Sa7aan De7iyaa
Sheneyiyaabay Aatto”

yaagiyaawe xaafetti utteedda.

⁶ Qassi he mishiratta geeshshatuwaa suuthaanne Yesuusaw markkattishshin wodheeddawanttu suuthaa ushaade mathotteeddawunno taani be7aade malalettaaddi.

⁷ Kiitanchchay taana, “Neni ayissi hawaadan maalalettaaddii? Taani new mishiratti xuura yewuwanne iza tookkeedda laappu huuphiyan tammu kacii de7iyaa du7aa xuura yewuwaa odana. ⁸ Neni be7eedda do7ay kase de7ee; shin ha77i baawa. He do7ay ciimmo ollaappe elle kesiide, bashshaw baanawaa. Alamii medhettoeppe doommiide, de7uwa maxaafan untunttu sunthay xaafettibeenna sa7an de7iya asay do7aa be7iide malalettana. Ayissi gooppe, I kase de7ee; ha77i baawa; shin sinthappe yaanawaa.

⁹ “Hawe aadhdheedda eratethanne akeeka koyyee. Laappu huuphi mishiratta uttiyaa laappu deretuwa; hewanttu qassi laappu kaatatuwaa. ¹⁰ Untunttupe ichcheshu kaatatu kunddeeddino. Ittuu ha77i gakkanaasikka mooddee; yokko kaatii yibeenna. I yiide, guutha wodiya takkanaw bessee. ¹¹ Kase de7eedda do7ay, ha77i baynawee, I bare huuphew hospuntha du7aa. I laappu do7atuwaappe ittuwaa; I dhayanaw bee.

¹² “Neeni be7eedda tammu kacetuu mooddanaw doommibeenna tammu kaatetuwa. Shin untunttu do7anna ittippe itti saatw kaatetuwan moodanaw untunttussi maatay imettana. ¹³ Untunttussi ubbaw itti qofay de7ee; untunttu barenttu wolqqaanne barenttu maataa do7aw imana. ¹⁴ Untunttu Dorssaanna oletana; shin dorssayne dorssaanna de7iyaawanttu, I xeegeeddawantunne dooreeddawanttu, A kaalliyaa amanetteeddawanttu, he kaatetuwa xoonana; ayissi gooppe, I godatuwa Gadaanne kaatetuwa Kaatiyaa” yaageedda.

¹⁵ Kiitanchchay qassikka taana hawaadan yaageedda; “Caaratta utteedda he neeni be7eedda haathay yaratuwa, cora asaa, asaa zaretuwaanne duma duma biittaa qaala. ¹⁶ Qassi neeni be7eedda tammu kaciinne do7ay woshummewunno ixanawantta. Untunttu iziw de7iya ubbaba akkidigana. Qassi izo kallo ashshananne izi ashuwa midigana; yaatiide untunttu izo taman guuddana. ¹⁷ Ayissi gooppe, Xoosaa qalay tumatana gakanaw, untunttu qofay ittuwa gidanaadan, untunttu barenttu moodiyaa wolqqa do7aw imanaadaaninne Xoosay qoppeeddaawaa untunttu oothanaadan, untunttu wozanaan Xoosay amuwa wotheedda.

¹⁸ “He neeni be7eedda mishiratta sa7aa kaatetuwa moodiyaa wolqqaama katamatto” yaageedda.

18

Baabilooni Kunddethaa

¹ Hewaappe guyyiyan, wolqqaama maatay de7iyaa hara kiitanchchay saluwaappe wodhdhishiina, taani be7aaddi. He kiitanchchaa bonchchuu sa7aa poo7isseedda.

² He kiitanchchay bare kooshshaa dhoqqu udiide, “Iza kundaaddu!

Wolqqaama Baabilooni kundaaddu!
Baabilooni xalahatuu aqiyaasaa gidaaddu;
iita ayyaanatuu ubbatuunne

ixettiyaa iita kafatuu ubbatuu
iini de7iino.

³ Ayissi gooppe,
asaa zariyaa ubbaa
bare mathoyiyaa woyiniyaa eessaa
ushshina

izinna woshummeeddino.
Qaykka sa7aa kaatuu
izinna woshummeeddino.

Izi ishala wolqqa gaasuwan
sa7an de7iya
zali77anchchatuu duretteeddino”
yaageedda.

⁴ Hewaappe guyyiyan,
taani saluwaappe
hawaadan yaagiyaa
hara kooshshaa sisaaddi;
“Ta asaw, iippe kesite!
Izi nagaraa izinna koxxoppite!
Izi mura gishettoppite.

⁵ Ayissi gooppe,

izi nagaray
 saluwaa gakkanaw dooretti utteedda.
 Xoossay izi iita bayizzuwa
 hassayeedda.

⁶ Iza immeeddawaa keenaa zaariide,
 iziw immite.

Iza ootheeddawoo
 laa77u kushiya
 iziw qanxxite.
 Iza hinttentussi giigisseedda ushshaappe
 laa77u kushiya ushshaa
 izi burccukkuwaa kunthite.

⁷ Iza bonchchetteeddawaanne
 ishaleeddawaa keenaa
 izo tuggayitenne kayyoyite.
 Iza bare wozanaan,
 'Taani kaatattiidan uttay;
 taani asinay baynna maccawunno gidikke;
 qassi ubbaakka kayyottikke'
 yaagaw.

⁸ Hewaa diraw,
 izi boshaa ubbay
 harggi, kayyunnne koshay
 izo itti gallassi oyqqana.
 Qassi iza taman guudettana;
 ayissi gooppe,
 izi bolla pirddiyaa
 Godaa Xoossay Wolqqaama"
 yaageedda.

⁹ Sa7aa kaatatu, izina woshummiide ishaleeddawanttu he katamatta guudettina, kesiyaa cuwaa be7eedda wode, katamattiw untunttu waassanne yeekkana. ¹⁰ Untunttu he katamatti ugaw yayyeedda diraw, haakki eqqiide, "Ha wolqqaama katamattee! Wolqqaama katamattee! Baabiloonee, new aayyeero! Neeni ay mala tuggattaniishsha. Neeni itti saatiyaa gidдон ne pirddaa akkaadda" yaagana.

¹¹ Untunttu markkabiya caanaa hawaappe sinthanaw shammiyaabay baynna diraw, sa7an de7iya zali77anchchatuu he katamattiw waassanne kayyottana. ¹² Untunttu worqqaa, biraa, bonchcho shuchchaa, inqquwaa geetettiyaa al77o shuchchaa, teera oochcha malatiyaa mayuwaa, suufiyaa mala mayuwaa, hariya geetettiyaa mayuwaa, zo7o mayuwaa, ubba qommo sawiyaa mithaa, ubba qommuwan ootheedda danggarssaa achchaa, al77o mithaappe medhetteeddabaa, nahaasiyaa, birataa, ibineberediyaa geetettiyaa shuchchaa, ¹³ qarafaa, qimaamiyaa, ixaanaa, shittuwaa, sawiyaa ixaanaa dhiilliyaa, woyiniyaa eessaa, wogaraa zaytiyaa, liqqeedda dhiilliyaa, zarggaa, miizzaa, dorssaa, paraanne paray goochchiyaa gaariyaa, untunttu ayyiletuwanne haray atto asaa shemppuunne shammiyaabaykka baawa.

¹⁴ Zali77anchchatuu mishirattiw,
 "Neeni amotteedda
 lo77obay ubbay neeppe halidiggeedda.
 Ne de7uunne
 alleeqqettiyaabay ubbay dhayidiggeedda.

Neeni laa7entho

untuntta ubbaakka demmakka”

yaageeddino.

¹⁵ He katamattin zali77iide duretteedda zali77anchchatuu izi ugaw yayyi-
ide, iippe haakkiide eqqana. Untunttu yeekkananne kayyottana. ¹⁶ Qassi,

“Suufiyaa geetettiyaa

kiriyan dadetteedda mayuwaa,

teera ochchaa malatiyaa

mayuwanne zo7o mayuwaa mayyaade,

worqqaa alleeqquwan,

bonchcho shuchchaaninne

inqquwaa geetettiyaa

al77o shuchchan alleeqqeeda,

he wolqqaama katamattiw aayyeero! ¹⁷ Hawaa keena

wolqqaama maxuu ubbay

itti saatiyaa gidдон

dippi gi dhayi ageedda”

yaageeddino.

Markkabiyyaa laaggiyaa ubbatuu, markkabiyan biya ubbatuu,
markkabiyan oothiyaa ubbatuunne abbaan oothi go77ettiyaa ubbatuu
haakki eqqeeddino. ¹⁸ He katamatta guudettina kesiyyaa cuwaa be7eedda
wode barenttu kooshshaa dhoqqu udiide, “Ha wolqqaama katamatto
malatiyaa katamay ubbaakka baawa” yaageeddino.

¹⁹ Untunttu barenttu huuphiyaan baana qoliide, waasseeddinonne kayy-
otteeddino;

“Abbaan markkabetuu de7iyaa ubbaa

bare maxuwan dureyeedda

wolqqaama katamattiw aayyeero!

Qassi iziw de7iyaabay ubbay

itti saatiyaa gidдон

dhayi ageedda.

²⁰ He katamatta dhayeedda diraw,

saloo, nashetta!

Geeshshatoo, Yesuusi kiitteeddawanttoo,

nabatoo, nashettite!

Ayissi gooppe,

iza hinttentta ootheeddawaa

diraw Xoossay izo pirddeedda” yaageedda.

²¹ Hewaappe guyyiyan,

wolqqaama kiitanchchay

woxaa malatiyaa wolqqaama shuchchaa

denthi abbaan oliide hawaadan yaageedda;

“Wolqqaama katamatta

Baabiloona sugina,

hawaadan kunddana;

iza hachcheppe sinthaw

ubbaakka beettukku.

²² Diithaa diixxiyaawanttunne

mazimuriyaa yexxiyaawanttu,

suusulliyaanne malakataa punniyaawanttu

kooshshay hawaappe hini baggan

ne giddon ubbakka siseettenna.
 Kushiyaa hiilla eriyaa ooninne
 laa7etho ubbakka de7enna.
 Woxaa kooshshaykka
 hawaappe sinthaw ne giddon sisettenna.
 23 Xomppiyaa poo7uukka
 laa7ethuwa ne giddon poo7enna.
 Akkiyawaa kooshshayne
 gelewunni kooshshay
 sinthaw ne giddon siseettenna.
 Ne zali77anchchatuu sa7aa
 ubbaan eretteedda wolqqaamatuwaa.
 Ne bitiyaawan asaa zariyaa ubbay
 cimetteedda.
 24 Nabatuwaa suuthay,
 geeshshatuwaa suuthayne
 sa7an hayqqeedda ubbatuwaa suuthay
 izin beetteedda diraw,
 Baabiloona
 murettaaddu”
 yaageedda.

19

¹ Hewaappe guyyiyan, saluwan cora asaa kooshshaadan kooshummiyaa
 wolqqaama kooshshay hawaadan yaagiyaawaa taani sisaaddi;
 “Xoossaa galatay gakko.
 Atotethay,
 bonchchuunne wolqqay
 nu Xoossaassa.
² A pirdday
 tumuwaanne xilluwa.
 Caarataade sa7aa tunisseedda
 wolqqaama caaratto
 Xoossay pirddeedda;
 Xoossaa oosanchchatuwaa
 iza wodheedda diraw,
 Xoossay izo mureedda”
 yaageedda.
³ Asay laa7enthuwa bare koshshaa dhoqqu udiide,
 “Xoossaa galatay gakko.
 He katamatta medhi medhinaw cuwattana”
 yaageeddino.
⁴ Laatamanne oyddu cimatuunne shemppuwaanna de7iya oyddu med-
 hetatuu kawutethaa oydiyan utteedda Xoossaw guufanniide, “Amen77i.
 Xoossaa galatay gakko” yaagiide goyinneeddino.

Dorssaa Bullachchaw Xeesiyaa Xeessaa

⁵ Hewaappe guyyiyan,
 “Xoossaa ayllatuu ubbay,
 Xoossaw yayyiya guuthay,
 daruu ubbay nu Xoossaa
 galatite”

yaagiyaawaa kooshshay kawutethaa oydiyaappe kessedda.

⁶ Hewaappe guyyiyan, cora asaadan kooshummiyaa, wolqqaama shaafaadan guummiyaa, wolqqaama guugunthaadan guugummiyaa kooshshaa taani sisaaddi. He kooshshay, “Xoossaa galatay gakko.

Ayissi gooppe,

nu Goday,

Ubbaappe Wolqqaama Xoossay

kawuteedda.

⁷ Dorssaa bullachchaa

gallassay gakteedda dirawunne

gelewunnakka bullachchaw

barena giigisseedda diraw,

nuuni pashikkoyttenne nashettoyotte;

qassi Dorssaa bonchchoyotte.

⁸ Gelewunniw mayyanaw

suufiyaa geetettiyaa

kiriyan dadetteedda

phooliyaa bootha mayuu imetteedda.

Suufiyaa geetettiyaa

kiriyan dadetteedda mayuu

geeshshatuwaa

xillo oosuwaa”

yaagiyaawaa, taani sisaaddi.

⁹ Hewaappe guyyiyan, kiitanchchay taana, “‘Dorssaa bullachchaw xeesetteeddawanttu anjetteeddawantta’ yaagaade xaafa” yaageedda. He kiitanchchay qassikka taana, “Hawe Xoossaa tumu qaalaa” yaageedda.

¹⁰ Hewaappe guyye taani aw goyinnanaw A gediyan kundaaddi. Shin I taana, “Hewaa oothoppa. Taani ne malanne Yesuusi untunttussi qonccisseedda tumatethaa oyqqeedda ne ishatuwaa ubbaa mala ayliiyaa. Xoossaw goyinna. Ayissi gooppe, Yesuusi qonccisseedda tumatethay timbitiyaa odiyaawoo denthethiyaawaa” yaageedda.

Bootha Paraa Toggeeddawaa

¹¹ Yaatina, saluu dooyetteeddaawaa taani be7aaddi. Hewan bootha paray de7ee; he paraa toggeeddaawe ammanettiyaawaanne tumanchchaa giide xeesettee. Toggeeddawe xillotethaan pirddeenne bare olaakka olettee.

¹² A ayfi tamaa lacuwaa malatee; qassi I bare huuphiyaan daro akililiyaa wotheedda. A bolla xaafetti utteedda sunthay de7ee; shin he sunthay ayentonne aappe attin, ooninne erenna. ¹³ I mayyeedda mayuu suuthan naaqqi kesseeddawaa. A sunthaykka Xoossaa Qaalaa. ¹⁴ Saluwaa wottaaddaratuu bootha geeshsha suufiyaa geetettiyaa kiriyan dadetteedda mayuwaa mayyiide, bootha paratuwaa toggiiide, A geeduwaa kaalliino. ¹⁵ Asaa zerethaa I dhayissiyaa kuussa mashshay A doonaappe kesse. Birataa xam77aan asaa I mooddana. Ubbaappe Wolqqaama Xoossay bare hanqquwaa woyiniyaa eessay gumi77ettiyaasan, gumi77iide bessana. ¹⁶ A mayuwaa bollanne A wodiriyaa bolla, “Kaatuwaa Kaatiyaanne godatuwaa Godaa” yaagiyaaw sunthay xaafetti utteedda.

¹⁷ Hewaappe guyyiyan, taani itti kiitanchchay awaan eqqeeddaawa be7aaddi. He kiitanchchay saluwan dhoqqiiide paalliyaa kafuwaa ubbatoo

bare kooshshaa dhoqqu udiide, “Haa yiite. Xoossaa kawuwaassi ittisa7a shi-
iqite. ¹⁸ Yiide kaatatuwaa ashuwaa, shaalaqatuwaa ashuwaakka wottaad-
daratuwaa ashuwaa miite; paratuwaa ashuwaakka paratuwaa toggeed-
dawanntu ashuwaakka miite; qassi asaa ubbaa ashuwaa aylliyaawaanne
womaannuwa, dhoqqaawaanne hokaawaa miite” yaageedda.

¹⁹ Paraa toggeeddaawaannanne A wotaaddaratuuwanna olettanaw,
do7aynne sa7aa kaatatu qassi untunttu wottaaddaratuu itti sa7aa
shiiqi utteeddawantta taani be7aaddi. ²⁰ He do7ay A sinthaan malaataa
ootheedda worddo nabiyaanna ittippe oyqetteedda. Do7aa mallay
de7iyaawantanne do7aa misilew goyinneeddawaantta I baletheeddawe he
oothiyaa malaatatuwaana. Do7aynne wordduwaa timbbitiyaa odiyaaawe
laa77atuukka diiniyaan eexxiyaa tamaa abbaan paxa yegetteeddino.
²¹ Untunttu wottaaddaratuu paraa toggeeddaawaa doonaappe kesiyaa
mashshaan hayqgeeddino. Kafatuu ubbatuu untunttu ashuwaappe
barenttoo danddayeeddawaa keenaa meeddino.

20

Sha77a Laythaa Kawutethaa

¹ Ciimmo ollaa qulppiyaanne wolqqaama santhalataa bare kushiyan
oyqgeedda itti kiitanchchay saluwaappe yiyaawaa taani be7aaddi.

² Kiitanchchay dawiya, he beni shooshshaa, xalahiyaa kaappuwa woy
Seexaanaa giyaawaa oyqedda; yaatiide sha77a laythaw qachcheedda.

³ Kiitanchchay ciimmo ollaan A yeggiide, sha77a laythay wuranaw, asaa
zerethaa laa7ethuwa balettenna mala, he ciimmo ollaa qulppi gorddiide
attameedda. Hewaappe guyyiyan, dawii amareedda wodiyaa biletanaw
bessee.

⁴ Hewaappe guyyiyan, taani araatuwaanne untuntun utteeddawantta
be7aaddi; untuntussi pirddiyaa maatay imetteedda. Yesuusi qonccis-
seedda tumaanne Xoossaa gaalaa awaajjeedda diraw, barenttu qood-
hiyaa qanxxetteedda asaa shemppuwaakka taani be7aaddi. Untunttu
do7aw woy do7aa misilew goyinnibeykkino. Untunttu do7aa mallaa
barenttu deemuwaan woy barenttu kushiyan wothibeeykkino. Untunttu
hayquwaappe dendiide, Kiristtoosaanna ittippe kaatetuwan sha77a
laythaw mooddeeddino. ⁵ Hayqgeeddawanttuppe coratuu sha77a laythay
wuraa gakkanaw, hayquwaappe dendibeykkino. Hewe koyro denu-
duwaa. ⁶ Koyro denuwan dendeeddawanttu anjetteeddawantanne
Xoossaa asatuwaa. Untunttu bolla laa7entho hayqoo wolqqay baawa. Unt-
unttu Xoossaassinne Kiristtoosassi qeesatuwaa gidana; untunttu aananna
ittippe sha77a laythaw mooddana.

Seexaanay Xoonetteedda

⁷ Sha77a laythay wureeddawaappe guyyiyan, Seexaanay qashuwaappe
biletana. ⁸ I Sa7an ubbasan de7iya asaa zerethaa balethanaw kessana;
hewe Googanne Maagooga geetettiyaawaa. Seexaanay abbaa shafiyaa
keena zerethaa olaw shiishshana. ⁹ He zaretuu biittaa ubbaa mayyi-
ide geeshshatuwaa heeraanee Xoossay siiqiyaa katamatto yuuyyi aadhdi
eggeeddino. Shin tamay saluwaappe wodhdhiide, untuntta meedda.

¹⁰ Do7aynne worddo nabii yegetteedda eexxiyaa diiniyaa tamaa abbaan
xalahiyaa kaappuu, asaa zerethaa baletheeddawe, yegetteedda. Untunttu
qammanne gallassi medhi medhinaw paxa kaa7ettana.

Wurssetha Pirddaa

¹¹ Hewaappe guyyiyan, taani wolqqaama bootha araataanne he araataan utteeddawaa be7aaddi. Sa7aynne saluu A sinthappe baqateeddino; laa7entho beettibeykkino. ¹² Hayqqeeddawatntu, dhoqqu giyaawantntunne guuthatuu araataa sinthan eqqeeddaawantta taani be7aaddi. Maxaafatuu dooyetteeddino; hara maxaafay, de7uwa maxaafaykka dooyetteedda. Hayqqeeddawatntu barenttu oosuwaadan, maxaafatuwan xaafetti utteeddawaadankka pirddetteeddino. ¹³ Abbay bare gidдон de7iya hayqqeeddaawantta immeedda; hayquunne Si7oolii barenttu gidдон de7iya hayqqeeddawatnta immeeddino. Ubbaykka barenttu oosuwaadan pirddetteeddino. ¹⁴ Hewaappe guyyiyan, hayquunne Si7oolii tamaa abbaan yegetteeddino. He tamaa abbay laa7etho hayquwaa. ¹⁵ De7uwa maxaafan bare sunthay xaafetibeenna asay ooninne tamaa abban yegetteedda.

21

Ooratha Saluwaanne Ooratha Sa7aa

¹ Hewaappe guyyiyan, taani ooratha saluwaanne ooratha sa7aa be7aaddi. Koyro saluunne koyro sa7ay dhayeedda. Abbaykka dhayeedda. ² Geeshsha katamatta ooratha Yeerusalaame, bare asinaw mayyaade giigeedda geliyaa wodoro naattiidan, giiga utteeddawunna saluwaappe Xoossaa matappe duge wodhdhewunno taani be7aaddi.

³ Woliqqaama kooshshay araataappe hawaadan yaagiidde, haasay-ishshin, taani sisaaddi; “Xoossaa gollii asaanna de7ee; Xoossay asaanna ittippe de7ana. Unttuntu A asaa gidana; Xoossay bare huuphew untntunna de7ana. I untntuntu Xoossaa gidana. ⁴ Xoossay untntuntu ayfiya afutha ubbaa quccana. Hawaappe sinthanaw hayquunne kayyuu woy waasunne sakuu baawa. Ayissi gooppe, eccabay dhayeedda” yaageedda.

⁵ Araatan utteeddawe, “Taani ubbaba ooraxxissay” yaageedda. Qassikka gujjiide taana, “Taani haasayiyaawe ammanettiyaawaanne tuma gidiyaa diraw xaafa” yaageedda. ⁶ Qassikka taana hawaadan yaageedda; “Poletteedda. Taani Alfaanne Omeegaa; Doomethaanne Poluwaa. Saametteedda oonanne Taani de7uwaa haathaa puluttuwaappe coo ushshana. ⁷ Xooniyaa uray ooninne hawaa ubbaa laattana. Taani aw Xoossaa gidana; ikka ta na7aa gidana. ⁸ Shin yayyiyaawanttu, ammanennawanttu, tunatuu, shemppuwaa wodhiyaawanttu, woshummiyaawanttu, bitiyaawanttu, ee-qaassi goyinniyaawantntunne worddotiyaawanttu ubbay de7iyaa sa7ay tamaynne eexxiyaa diinii eexxiyaa abbaa gidanawaa. Hewe laa7entho hayquwaa” yaageedda.

Ooratha Yeerusalaamo

⁹ Laappu wurssetha boshatuu kumeedda laappu keretuwa oyyqeedda laappu kiitanchchatuwappe ittuu taakko yiide taana, “Haa ya. Taani neena gelewunno Dorsaa machchatto bessana” yaageedda. ¹⁰ Kiitanchchay taana daro dhoqqa deriyaa huuphiya Ayyaanan kessiide geeshsha katamatta, Yerusalaama saluwaappe Xoossaa matappe duge wodhdhewunno taana besseedda. ¹¹ He katamatta Xoossaa bonchchuwaa poo7aw. He katamatti poo7uu yasphphiidiyaa geetettiyaa al77o shuchchaa mala; birilliyadan phoolaw. ¹² He katamattiw tammanne laa77u penggetuunne he penggetuwaan tammanne laa77u kiitanchchatuu naagiyaa wolqqaama adussa

dirssay de7ee. Penggetuwaan tammanne laa77u Israa7eeliyaa zaretuwaaw sunthay xaafetti utteedda. ¹³ Away doliyaa bagganna heezzu penggetuu de7iino. Qassi hirkki bagganna heezzu penggetuunne huuphissa bagganna heezzu penggetuu de7iino. Away wulliyaa baggaannakka heezzu penggetuu de7iino. ¹⁴ Katamatti dirssay Dorssay kiitteedda tammanne laa77atuwaaw sunthay xaafetteedda tammanne laa77u shuchchatuwaaw bolla gimbbetteedda.

¹⁵ Taananna haasayeedda kiitanchchaw katamatto, izi penggetuwaanne izi dirssaa likkiyaa worqqaaw gatimay de7ee. ¹⁶ Katamattiw oyddu gaxay de7ee; katamati geesayanne gomppay itti mala. Kiitanchchay katamatto bare gatiman likkeedda. Katamatta laa77u sha77anne laa77u xeetu kiilo miitiriyaa gidaaddu; katamatti geesay, gomppayanne dhoqqatethay itti mala. ¹⁷ Kiitanchchay qassi dirssaakka likkeedda. Asaa kushiyan itti xeetanne oytamanne oyddu wadha gideedda. Hewe ooninne likkiyaa ogiyaan kiitanchchay likkinaada.

¹⁸ Katamatti dirssay yasphphiidiyaa geetettiyaa shuchchan diretteedda. Katamatta birilliyadan phooliyaa geeshsha worqqaan medhettaaddu. ¹⁹ Katamatti dirssaw hiixetteedda shuchchay bonchchetteedda shuchchaa ubbaan alleeqqetteedda; koyro hiixetteedda shuchchay yasphphiidiyaa; laa7enthuu sampperiyaa; heezzenhoo kelqqedooniyaa; oyddenthoo baluriyaa; ²⁰ ichcheshenthoo sarddonkkisa; usuppunthoo sarddiyoona; laap-punthoo kiristilooba; hosppunthoo biralli; uddupunthoo toophaaziyoonyaa; tammunthoo kirisphphiraasiisa; tammanne ittenthoo yaakintiyaa; tammanne laa7enthoo ametesxxinoosiyaa.

²¹ Tammanne laa77u penggetuu tammanne laa77u inqquwaaw geetettiyaa al77o shuchchaa; itti itti penggi itti inqquwan oosetteedda. Katamatti ogii birilliyaa mala geeshsha worqqaaw.

²² Goday, Ubbaappe Wolqqaama Xoossayanne Dorssay katamatti Geeshsha Golliyaa gidiyaa diraw, taani he katamattin Geeshsha Golliyaa be7abeykke. ²³ Katamattiw poo7iya away woy agenay koshshenna. Ayissi gooppe, Xoos-saa bonchchuu he katamattin poo7ee; Dorssaykka he katamattiw xompiyaa. ²⁴ Asaa zerethay katamatti poo7uwan hamettana. Sa7aa katatuukka barenttu bonchchuwaaw he katamattikko ahana. ²⁵ Katamatti penggetuu ubba gallassikka dooya de7ana; ubbakka gorddettikkinno. Ayissi gooppe, hewan qammay baawa. ²⁶ Asaa zerethaa gitatethayanne bonchchuu he katamattikko shiiqana. ²⁷ Shin tunabay woy kawushshabaa oothiyaawe, woy worddotiyaawe ooninne he katamatto gelenna. Qassi Dorssaa de7uwa maxaafan sunthay xaafetteeddawanttu xalalay he katamatto gelana.

22

¹ Hewaappe guyyiyan, kiitanchchay taana Xoossaa kawutethaa oydiyaap-penne Dorssaa kawutethaa oydiyaappe goggiyaa birilliyadan phooliyaa de7uwa haathaa shaafaa besseedda. ² He shaafay katamaaw ogiyaa gidduwaanna duge goggee. Shaafaappe hefintha baggannanne hafintha bagganna agenaan itti gedenne laythan tammanne laa77u gede ayfiyaa de7uwa mithay de7ee. He mithaa bonchchuu de7iyaawe, zariyaa ubbaaw harggiyaappe pathanaassa.

³ He katamaan Xoossaa sheqay aynne baawa. Xoossaa kawutethaa oydiinne Dorssaa kawutethaa oydi he katamaan de7ana. Xoossaa oosanchchatuu Xoossaw goynnana. ⁴ Unttuntu A deemuwa be7ana; A sunthay untuntu deemuwaan xaafettana. ⁵ Hewaappe sinthaw hara qammay baawa. Unttuntu xomppiyaa woy awaa poo7uwa koshshenna; ayissi gooppe, Goday Xoossay untuntussi xomppiyaa gidanawa. Unttuntu medhi medhinaw kawutana.

Yesuusa Yuussaa

⁶ Hewaappe guyyiyan, kiitanchchay taana hawaadan yaageedda; “Ha taani haasayyaawe tumuwaanne ammanettiyaawaa. Nabatoo bare Geeshsha Ayyaanaa immiya Goday Xoossay, matan hananaw bessiyaawaa bare oosanchchatuwa bessanaw bare kiitanchchaa kiitteedda” yaageedda.

⁷ Yesuusi, “Be7a! Taani ellekka yaana. Ha maxaafan de7iya timbbitiyaa naagiyaawantu anjjetteddawannta” yaageedda.

⁸ Taani Yohaannisi, ha ubbabaa sisaaddinne be7aaddi. Taani hawaa siseedda wodenne be7eedda wode, hewaa taana besseedda kiitanchchaw goynnana, A gediyan kunddaaddi. ⁹ Shin kiitanchchay taana, “Hewaa oothoppa. Taani nenaadaaninne nabe gideedda ne ishatuwadan, qassi maxaafan de7iyaabaw azazettiya ubbatuwaadan ayliyyaa. Xoossaw goynna” yaageedda.

¹⁰ Hewaappe guyyiyan, kiitanchchay taana, “Hanana geedda ha maxaafaa qaalaa maatafan gorddoppa. Ayissi gooppe, ha ubbabay polettiyaa wodii matatteedda. ¹¹ Iitabaa oothiyaawe gujjiidekka iitabaa ootho; tunay gujjiidekka tuno. Lo77obaa oothiyaawe gujjiidekka lo77obaa ootho; geeshshaynne gujjiidekka geeshsha gido” yaageedda.

¹² Yesuusi, “Be7a! Taani ellekka yaana. Asaa ubbaw A oosuwaadan immanaw, ta woytaa akka yaana. ¹³ Taani Alfaanne Omeegaa; Koyruwaanne Wurssethaa; Doomethaanne Poluwa” yaageedda.

¹⁴ Barenttu mayuwa geeshshi meeciyawaawantu anjjetteddawannta. De7uwa mithaa ayfiyaa maanawunne katamaa penggiyaana gelanaw untunttussi maatay imetteedda. ¹⁵ Shin kanatuu, bityaawantu, woshummiyaawantu, shemppuwa wodhiyaawantu, eeqaassi goynniyaawantunne barenttu haasayaaninne barenttu kiitaan worddotiyaawantu karena de7iino.

¹⁶ “Taani Yesuusi, ha yewuwa hinttenttussi woosa golletuwan markkatana mala, ta kiitanchchaa kiittaaddi. Taani Daawita Golliyaa Yeletaa. Taani poo7issiyaa Wontaa Bakkaaliyaa” yaageedda.

¹⁷ Geeshsha Ayyaanaynne gelewunna, “Haa ya” yaagiino. Qassi hawaa sisiyawe ooninne, “Haa ya” yaago. Saametteedda asay ooninne haa yo. De7uwa haathaa koyyiyaa asay ooninne coo akko.

¹⁸ Taani ha maxaafan xaafetteedda hanana geedda qaalaa sisiyaa oonanne zoray. Ooninne ha qaalaa bolla ittibaa gujjooppe, Xoossay ha maxaafan xaafetteedda boshaa A bolla gujjana. ¹⁹ Ooninne maxaafan de7iya timbbitiyaa qaalaappe ayanne pacissooppe, ha maxaafaa gidon qoncciseedda de7uwa mithaa ayfiyaappenne geeshsha katamaappe A gakkiiya gishuwa Xoossay pacissana.

²⁰ Ha ubbabaw markkattiyaawe, “Tuma! Taani ellekka yaana” yaagee. Amen77i. Godaa Yesuusaa, neeni haaya.

²¹ Godaa Yesuusi Kiristtoosa aadho keekatethay hinttenaanna * ubbaanna gido. Amen⁷⁷i.

* **22:21** hinttenanna: cora hara bilethatuwan, Xoossaa asaa ubbaanna yaagee.